KERTOMUS

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLISHALLINNOSTA.

35.

1922.

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOKONTTORIN
JULKAISEMA.

HELSINKI.
1925.

SISÄLLYSLUETTELO.

		Siv.
Alkulause		III
I.	**Kaupunginvaltuusto.**	
	A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat	3
	1. Kaupunginasemakaavaa koskevat kysymykset	3
	2. Kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan tuollaisen omaisuuden luovutusta koskevat kysymykset	4
	3. Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset	6
	4. Kaupungille kuuluvain talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat asiat	17
	5. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat	25
	B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat	34
	C. Muut asiat	122
II.	**Rahatoimikamari.**	
	A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat	183
	1. Kysymykset kiinteän omaisuuden hankinnasta ja kaupungille kuuluvan tuollaisen omaisuuden siirrosta	183
	2. Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta sekä tilapäistä käyttöoikeutta koskevat asiat	186
	3. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat	224
	B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat	241
	C. Muut asiat	269
III.	**Tilastokonttori**	1*
IV.	**Satamahallitus**	6*
V.	**Palotoimikunta**	18*
VI.	**Köyhäinhoitohallitus**	22*
VII.	**Kaupunginkirjasto**	42*
VIII.	**Rakennustarkastuskonttori**	48*
IX.	**Majoituslautakunta**	50*
X.	**Holhouslautakunta**	51*
XI.	**Oikeusaputoimisto**	53*
XII.	**Sosialilautakunta**	56*
XIII.	**Työnvälitystoimisto**	68*
XIV.	**Hätäapukomitea ja naisten työtupien johtokunta**	76*
XV.	**Huoneenvuokralautakunta ja vuokrantarkkailulautakunta**	82*
XVI.	**Verotusvalmistelukunta**	85*
XVII.	**Museolautakunta**	87*
XVIII.	**Musiikkilautakunta**	89*
XIX.	**Palkkalautakunta**	92*
XX.	**Raittiuslautakunta**	93*
XXI.	**Urheilulautakunta**	96*
XXII.	**Kaupungin yleisten töiden hallitus**	97*
XXIII.	**Puhtaanapitolaitos**	107*
XXIV.	**Kansanpuistot**	111*
Asialuettelo		114*

Helsinki 1925. Mercator'in Kirjapaino Osakeyhtiö

ALKULAUSE.

Esilläoleva, kolmaskymmenesviides vuosikerta „Kertomusta Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta" on toimitettu pääasiallisesti saman suunnitelman mukaisesti kuin aikaisemmat saman sarjan vuosikerrat. Osastojen luku on lisääntynyt kahdella, sisältäen selostukset vastaperustetun satamahallituksen toiminnasta ja luonnonpuistojen hoidosta vuoden varrella.

Osastot I (kaupunginvaltuusto) ja II (rahatoimikamari) ovat laaditut tilastokonttorissa. Muita asianomaisten johto- ja lautakuntain kaupunginvaltuustolle lähettämiä vuosikertomuksia on tilastokonttorissa muodollisesti paranneltu, jolloin eräitä kertomuksia on lyhennetty jättämällä pois vähemmän tärkeitä yksityisseikkoja. Kaikki päivämäärät ja numerot on, mikäli on käynyt päinsä, tarkistettu, jolloin, kuten aikaisemmissakin vuosikerroissa, lukuisia oikaisuja on tehty.

Osastot III—XXIV, jotka olivat painovalmiit ennen osastoja I ja II, ovat painetut erityisin sivunumeroin niin pian kuin tämä kävi mahdolliseksi.

Asialuettelo on laadittu saman suunnitelman mukaan kuin aikaisemmin.

Helsingissä, huhtikuun 30 p:nä 1925.

Otto Bruun.

OIKAISTAVIA.

Siv.	2	riv.	2	alh.,	on: *16;* lue: *18.*
„	3	„	14	„	on: *26—28;* lue: *28—30.*
„	47	„	9	ylh.,	on: *ikäkorotksineen;* lue: *ikäkorotuksineen.*
„	135	„	6	„	on: *Verotusvalmistelukunnan;* lue: *Verotuslautakunnan.*
„	135	„	17	„	on: *verotusvalmistelukunnan;* lue: *verotuslautakunnan.*
„	208	„	1	alh.,	on: *1,909;* lue: *1,990.*
„	215	„	15	ylh.,	on: *4);* lue: *4.*
„	232	„	17	alh.,	on: *tietä;* lue: *vaakaa.*
„	232	„	21	„	on: *vaunutien;* lue: *vaunuvaa'an.*
„	17*	„	1	ylh.,	on: *VI;* lue: *IV.*
„	88*	„	10	„	on: *Buldigin;* lue: *M. Buldigin.*

I. Kaupunginvaltuusto.

Kaupunginvaltuutettuina olivat:

Helmikuun 25 ja 26 p:nä 1920 valittuina vuosiksi 1920—22.

Viilaaja J. O. Aarnio.
Viilaaja M. Ampuja.
Agronomi F. Behm.
Toimittaja L. Eronen.
Seppä B. Haarala.
Kirvesmies S. Hellstén.
Johtaja G. Idström.
Metallityöntekijä J. K. Lehtonen.
Professori K. A. Moring.
Lääketieteenlisensiaatti A. J. Nikula.
Kansakoulunopettaja A. Noponen.
Johtaja A. V. Nylander [1]).
Kirjelajittelija P. Rahikainen.
Lääketieteenlisensiaatti H. Ryömä.
Rouva H. Seppälä.
Kirvesmies J. Suominen.
Toimittaja R. Swentorzetski.
Pankinjohtaja A. Söderholm.
Pankinjohtaja C. J. Wegelius [2]).
Vapaaherratar I. Yrjö-Koskinen.

Joulukuun 4 ja 6 p:nä 1920 valittuina vuosiksi 1921—23.

Toimittaja A. Aalto.
Kirvesmies K. J. Aalto.
Pankinjohtaja H. Aminoff.
Ylijunailija K. Th. Boström [2]).
Filosofiantohtori J. af Forselles.
Johtaja Y. Harvia.
Professori A. L. Hjelmman.
Ompelija I. Kantanen.
Toimittaja J. W. Keto.
Dosentti vapaah. F. Langenskiöld.
Yliarkkitehti H. Lindberg.
Johtaja I. Lindfors.
Puuseppä M. W. Långholm.
Rehtori E. Meinander.
Kirjaltaja V. Mikkola.
Silittäjä F. Pietikäinen.
Professori O. Tarjanne.
Johtaja K. A. Widenius.
Professori V. Voionmaa.
Suomen ammattijärjestön puheenjohtaja M. Wäisänen.

Joulukuun 5 ja 6 p:nä 1921 valittuina vuosiksi 1922—24.

Diplomi-insinööri E. v. Frenckell.
Pankinjohtaja T. Grotenfelt.
Taloudenhoitaja A. Halme.
Kirkkoherra K. V. Hurmerinta.
Toimittaja R. Itkonen.
Filosofiantohtori S. Ivalo.
Kansakoulunopettaja A. Jansson [3]).
Kirvesmies J. Kivilahti.
Pankinjohtaja J. A. Levonius.
Sorvari T. Hj. Långström.
Sementtityöntekijä P. Nevalainen.
Lakitieteenkandidaatti G. Norrmén.
Kirvesmies M. Paasivuori.
Filosofiantohtori K. A. Paloheimo.
Filosofiantohtori H. Ramsay.
Toimittaja R. A. Sillanpää.
Kirjanpitäjä B. Tabelle.
Varatuomari V. Tanner.
Lääkintöneuvos A. Tollet.
Taloudenhoitaja E. A. Tuomi.

[1]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 2. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 2. — [3]) Kaupunginvaltuutetuksi valittiin ylijunailija K. Th. Boström, mutta kun hän, ollen varajäsenenä vuosina 1921—23, oli jo kutsuttu valtuutetuksi, tuli hänen tilalleen varajäsen A. Jansson.

Valtuutettujen varajäseninä olivat:

Valittuina vuosiksi 1920—22.

Varatuomari Hj. Ekholm.
Opettajatar P. af Heurlin.
Sähkömonttööri O. W. Oksanen.
Toimittaja O. H. Puro.
Professori A. Tulenheimo.
Työmies A. Tyynelä.
Puuseppä J. Virtanen.

Valittuina vuosiksi 1921—23.

Ammattientarkastaja I. Grönberg.
Kirvesmies M. Huotari.
Sähköteknikko V. V. Salovaara.

Valittuina vuosiksi 1922—24.

Konttoristi E. V. Fagerholm.
Kansakoulunopettaja J. E. Janatuinen.
Varatuomari G. Leopold.
Esittelijäsihteeri N. Mannio.
Rouva E. K. Peltola.
Konemestari F. Hj. Pihl.
Kirjanpainaja K. F. Puromies.
Tarkastaja M. Sillanpää.
Rakennusmestari I. V. Udd.
Ylijohtaja B. Wuolle.

Vtn Hellsténin kuoltua [1]) ja sittenkun vt Keto oli vapautettu [2]) jäsenyydestä, tulivat kaupunginvaltuustoon heidän tilalleen varajäsenet Virtanen ja Salovaara.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana [3]) toimi vuoden varrella vt Söderholm ja varapuheenjohtajana [4]) vt Tanner.

Kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokuntaan kuuluivat [5]), paitsi valtuuston puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa, vuoden alkupuoliskolla vtt Tollet, Mikkola, Ramsay, Seppälä, Norrmén, Långström, Hjelmman, Ivalo ja Aarnio sekä vuoden jälkipuoliskolla samat henkilöt paitsi herroja Mikkolaa, Aarniota ja Långströmiä, joiden tilalle valittiin [6]) vtt Virtanen, Sillanpää ja Tarjanne.

Kaupunginvaltuuston ensimmäisen sihteerin virkaa hoiti lakitieteenkandidaatti E. Cavonius, toisen sihteerin virkaa filosofianmaisteri K. Rein sekä valiokunta-asiain sihteerin virkaa filosofianmaisteri H. Dalström. Notaarina oli toimittaja K. V. Puuska.

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden varrella 24 kertaa.

Vuoden varrella saapui 694 asiaa. Näistä ja vuoden alussa edelliseltä vuodelta jäljellä olleista 132 asiasta ratkaistiin 642 ja poistettiin 42, joten vuoteen 1923 siirtyi 142 asiaa.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjain pykäläluku oli kertomusvuonna 606 ja valtuuston puolesta lähetettyjen kirjeiden luku 755.

Kaupunginvaltuuston vuonna 1922 käsittelemistä asioista mainitaan seuraavat:

---

[1]) Valt. pöytäk. 14. 6. 38 §. — [2]) S:n 15. 11. 21 §. — [3]) S:n 18. 1. 2 §. — [4]) S:n 16. 1. 3 §. — [5]) S:n 18. 1. 4 §. — [6]) S:n 14. 6. 14 §.

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

1. *Kaupunginasemakaavaa koskevat kysymykset.*

Vahvistettuja kaupunginasemakaavan muutoksia. Maistraatin ilmoituksen mukaan vahvisti sisäasiainministeriö joulukuun 16 p:nä 1921 VIII kaupunginosan korttelin n:o 190 kaupunginasemakaavan muutoksen[1]), sekä helmikuun 28 p:nä 1922 XV kaupunginosan korttelin n:o 513 kaupunginasemakaavan muutoksen[2]).

Evätty anomus saada vahvistus kaupunginasemakaavan muutosehdotukselle. Kaupunginvaltuuston esityksen[3]) saada vahvistus valtuuston hyväksymälle sellaiselle kaupunginasemakaavan muutokselle, että voitaisiin rakentaa koulurakennus II kaupunginosan Puutarhakadun alueelle, sisäasiainministeriö lokakuun 16 p:nä epäsi[4]).

Tehdaskorttelin n:o 296 kaupunginasemakaavan muutos. Kaupunginvaltuuston päätettyä[5]), että Osakeyhtiö Ahjon ja Osakeyhtiö J. D. Stenberg ja pojat kanssa tehtäisiin, jotta kävisi mahdolliseksi jatkaa Sörnäsin rantatietä X kaupunginosan tehdaskorttelin n:o 296 halki, sopimus, jonka mukaan kaupunki luovuttaisi yhtiöille mainitun tehdaskorttelin ulkopuolella olevan vesialueen, ja saisi vastikkeeksi 3,360 m²:n laajuisen tonttialueen samasta korttelista, oli rahatoimikamari valtuuston kehoituksesta tehnyt ehdotuksen päätöksen aiheuttamaksi kaupunginasemakaavan muutokseksi. Ehdotuksen mukaan, jonka valtuusto hyväksyi[6]), jaettaisiin puheenalainen kortteli kahdeksi 296 a ja 296 b merkityksi korttelikisi, joita eroittaisi 24 m. leveä katu, nimeltään Hakaniemenkatu. Sisäiset tontinrajat oli laadittu tontinomistajain toivomusten mukaisesti. Edelleen oli ryhdytty uudesta jaosta aiheutuneeseen Hakaniemenrannan laajentamiseen. Tässä yhteydessä järjestettiin myöskin tehdaskorttelin 296 a tontin n:o 2 rajat, ja julkista rakennusta varten varattu Hakaniementorin alue merkittiin rakentamattomaksi, minkä kautta puheenalaisen torin vuonna 1909 vahvistettu[7]) kaupunginasemakaava muutettiin.

Tonttien yhdistäminen. Kaupunginvaltuusto päätti seuraavissa tapauksissa valtioneuvostolta anoa alempana mainittujen tonttien yhdistämistä tarkoittavaa kaupungin asemakaavanmuutoksen vahvistamista:

XIII kaupunginosan korttelissa n:o 425 sijaitsevat Temppelikadun tontit n:ot 3 ja 5[8]); muutoksen sisäasiainministeriö vahvisti[9]) huhtikuun 10 p:nä; uusi tontti oli merkittävä Temppelikadun tontiksi n:o 2;

VI kaupunginosan korttelissa n:o 120 sijaitsevat Pursimiehenkadun tontit n:ot 26 ja 26—28 sekä Tehtaankadun tontin n:o 27[10]); uusi tontti oli merkittävä Tokankadun tontiksi n:o 5;

VI kaupunginosan korttelissa n:o 112 sijaitsevat Pursimiehenkadun tontit n:ot 5 ja 6[11]); uusi tontti oli merkittävä Pursimiehenkadun tontiksi n:o 13.

Ehdoksi pantiin, ettei yhdistämällä saaduista tonteista saa rakentaa suurempaa alaa kuin jos alkuperäiset tontit olisi rakennettu kumpikin erikseen.

Korttelin n:o 120 julistaminen tehdaskorttelikisi. Kaupunginvaltuusto myöntyi[12]) Fastighetsaktiebolaget Fabriksgatan 27 nimisen yhtiön anomuk-

[1]) Valt. pöytäk. 25. 1. 9 §; ks. 1921 vuod. kert. siv. 3. — [2]) Valt. pöytäk. 5. 4. 2 §; ks. 1921 vuod. kert. siv. 4. — [3]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 21 ja 53. — [4]) Valt. pöytäk. 15. 11. 1 §. — [5]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 12. [6]) Valt. pöytäk. 1. 11. 10 §. — [7]) Ks. 1909 vuod. kert. siv. 2. — [8]) Valt. pöytäk. 25. 1. 5 §. — [9]) S:n 17. 5. 2 §. — [10]) S:n 4. 10. 2 §. — [11]) S:n 4. 10. 3 §. — [12]) S:n 13. 12. 35 §.

seen VI kaupunginosan korttelin n:o 120 julistamisesta tehdaskortteliksi sekä hyväksyi kaupungin yleisten töiden hallituksen lähettämän ehdotuksen korttelin muuttuneesta luonteesta aiheutuvaksi kaupunginasemakaavan muutokseksi, kuitenkin sillä ehdolla, ettei tällä alueella saanut harjoittaa häiritsevää teollisuutta. Päätös oli alistettava valtioneuvoston harkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Tonttien jaoitus. Kaupunginvaltuusto myöntyi [1]) Aktiebolaget Havsgatan nimisen yhtiön anomukseen, että yhtiön omistamat VII kaupunginosan korttelissa n:o 130 olevat Laivanvarustajakadun tontit n:ot 6 ja 8 järjestettäisiin siten, että näihin tontteihin kaupunginasemakaavan mukaan kuuluva alue jaettaisiin anomuksen oheisen kartan tarkemmin osoittamalla tavalla 5:een eri tonttiin. Valtuuston yllämainitun päätöksen sisäasiainministeriö vahvisti [2]) toukokuun 8 p:nä.

Samoin valtuusto myöntyi [3]) rahatoimikamarin esitykseen, että Pakaan tehdaskorttelin n:o 534 tontti n:o 3 jaettaisiin kahteen tonttiin, mikä toimenpide helpottaisi tontin vuokralle antamista.

Erinäisten Käpylän korttelien jaoituskaava. Sosialilautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto hyväksyi [4]) laaditun ehdotuksen Käpylän korttelien n:ojen 874 ja 876 jaoituskaavaksi ja rakennusrajoiksi, minkä ohessa valtuusto oikeutti [4]) rahatoimikamarin vahvistamaan niinikään Käpylässä sijaitsevien korttelien n:ojen 860 ja 869—873 jaoituskaavan.

Vallilan korttelin n:o 531 jaoituskaavan muutos. Kaupunginvaltuusto oikeutti [5]) Asunto-osuuskunta Poiston r. l. rakentamaan yhteen Vallilan korttelissa n:o 531 olevat Päijänteentien tontit n:ot 25 ja 27, minkä ohessa valtuusto vahvisti [5]) kaupungin yleisten töiden hallituksen lähettämän ehdotuksen tonttien yhteenrakentamisesta aiheutuvaksi korttelin jaoituskaavan muutokseksi.

2. *Kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan tuollaisen omaisuuden luovutusta koskevat kysymykset.*

Vikin sotilasvirkatalon vuokrasopimuksen pitentäminen. Rahatoimikamari ilmoitti, siihen nähden että Vikin sotilasvirkatalon vuokrasopimus [6]) päättyi maaliskuun 14 p:nä eikä sopimusta maatilan luovuttamisesta Helsingin kaupungille ollut tehty, kaupungin puolesta allekirjoittaneensa uuden tätä tilaa koskevan vuokrasopimuksen, jonka mukaan kaupunki sai viideksi vuodeksi hallintaoikeuden siihen, ollen valtio kuitenkin oikeutettu aikaisemminkin irtisanomaan vuokrasopimuksen. Sen johdosta että tilan torpparit uuden sopimuksen mukaan suorittivat veronsa välittömästi valtiolle, oli vuokramaksu sopimuksessa huojistettu 1,172:sta 700 viljahehtoon. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [7]) puolestaan kamarin toimenpiteen, ja oli lisäksi hankittava maatalousministeriön vahvistus sopimukselle.

Eräitten Pakinkylän alueiden osto. Sittenkun kunnallisneuvos N. Toivonen oli tarjonnut [8]) kaupungille lunastettaviksi eräät hänelle kuuluvat Helsingin pitäjän Pakinkylässä sijaitsevat alueet, nimittäin Murmästarsin rek.

[1]) Valt. pöytäk. 22. 3. 4 §. — [2]) S:n 14. 6. 1 §. — [3]) S:n 18. 10. 10 §. — [4]) S:n 18. 10. 8 §. — [5]) S:n 29. 11. 18 §. — [6]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 6. — [7]) Valt. pöytäk. 25. 1. 17 §. — [8]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 9.

n:o 2^5, Erikasen rek. n:o 1^2, Lehtimäen palstan, Mäkelän palstan, Karlsbergin palstan ja Prästbackan palstan, joiden ala yhteensä oli 133,642 ha, ja rahatoimikamari oli neuvotellut kunnallisneuvos Toivosen kanssa maksuehdoista mahdollisen kaupan varalta, päätti [1]) kaupunginvaltuusto, kiinnittämättä huomiota kamarin asiasta antamaan epäävään lausuntoon, että kaupunki ostaisi puheenalaiset alueet kaikkine niille teetettyine rakennuksineen 1,500,000 markan kauppahinnasta sekä muutoin seuraavin ehdoin: kauppakirjaa allekirjoitettaessa suoritetaan käteistä 250,000 markkaa; 1923 vuoden kuluessa suoritetaan 1,200,000 markkaa korkoineen kaupan päättämisestä lukien; tiloihin kiinnitetyn velan Pohjoismaiden yhdyspankille, 50,000 markkaa, suorittaa myyjä kauppaa tehtäessä, ja saa hän 1923 vuoden kuluessa vaatia kaupungilta tämän määrän korkoineen maksupäivästä lukien. Samalla päätti kaupunginvaltuusto, että käteinen kauppahinta oli maksettava etuantina kaupunginkassasta sekä että kysymys kauppaa varten tarvittavien varain osoittamisesta oli otettava käsiteltäväksi 1923 vuoden budjetinjärjestelyn yhteydessä.

Leppäsuon alueen lunastus. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli evännyt [2]) Aktiebolaget M. G. Stenius yhtiön tarjouksen luopua lunastusoikeudesta Leppäsuon palstaan n:o 68 a jos kaupunki korvaukseksi tästä sekä palstoilla n:oilla 68 a ja 68 b olevista rakennuksista ynnä kasvivarastosta ja puutarhakalustosta suorittaa 700,000 markkaa, oli rahatoimikamari raastuvanoikeudessa vaatinut yhtiön häädettäväksi palstalta n:olta 68 a. Raastuvanoikeus oli kuitenkin lokakuun 23 p:nä antamallaan päätöksellä hyljännyt kamarin vaatimuksen sekä velvoittanut kaupungin kuuden kuukauden kuluttua siitä kun päätös oli saanut lain voiman sallimaan yhtiön käyttää hyväkseen lunastusoikeuttaan riidanalaiseen alueeseen, minkä ohessa kaupunki velvoitettiin korvaamaan yhtiön oikeudenkäyntikulut. Kamarin pidätettyä itselleen vetoonpano-oikeus tätä päätöstä vastaan, teki kamari kaupunginvaltuustolle ehdotuksen, että tehtäisiin sovinto Aktiebolaget M. G. Stenius yhtiön kanssa, joka oli ilmoittanut suostuvansa aikaisemmin mainituin ehdoin luopumaan lunastusoikeudestaan Leppäsuon alueeseen n:o 68 a, edellyttäen, että sopimus tehtiin ennen vuoden loppua, sekä että yhtiö sai 9 % korkoa kauppahinnalle joulukuun 1 p:stä 1921 lukien, jolloin yhtiön viimeinen tarjous päättyi, sekä korvauksen yllämainituista oikeudenkäynneistä johtuneista kuluista.

Asiaa kaupunginvaltuustossa käsiteltäessä huomauttivat muutamat vtt mielipiteenään että oikeudenkäyntiä ylioikeudessa jatkamalla oli mahdollista saada kaupungille suotuisa päätös. Tämän johdosta ja kun, vaikkakin yhtiön vaatimus saada lunastaa alue hyväksyttäisiin, kaupunki voi pakkolunastaa tämän alueen, jolloin pakkolunastushinnan ja kauppahinnan ero tuskin nousisi sovintotarjouksen määrään, päätti [3]) kaupunginvaltuusto evätä rahatoimikamarin esityksen ja kehoittaa kamaria jatkamaan alettua oikeudenkäyntiä ylioikeudessa.

Munkkiniemen pensionaatin osto. Sittenkun Munkkiniemen pensionaatin omistajat olivat tarjonneet kaupungille mainitun pensionaatin lunastettavaksi 7,500,000 markan kauppahinnasta, mistä tarjouksesta erinäiset asiantuntijat olivat antaneet lausuntonsa [4]), ehdotti [4]) rahatoimikamari, ostajien kahdenkeskisesti ilmoitettua, että oli toiveita melkoisesta hinnanhuojistamisesta siinä tapauksessa, että pensionaatin ostoa koskeva päätös tehtiin ennen kesäkuun 15 p:ä, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

[1]) Valt. pöytäk. 8. 2. 1 § ja 22. 2. 8 §. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 11. — [3]) Valt. pöytäk. 13. 12. 14 §. — [4]) Valt. pain. asiakirj. n:o 14.

että, jos kaupunki 5,000,000 markan hinnasta voi hankkia omakseen Munkkiniemen pensionaatin ja tarkat laskelmat osoittavat tämän hankinnan käyvän kaupungille edulliseksi, rahatoimikamari valtuutetaan valmisteluvaliokunnan mieltä tiedusteltuaan päättämään kauppa; sekä

että kamarin on, jos kauppa päätetään, sairaalaylihallituksen kanssa neuvoteltuaan, kaupunginvaltuustolle joutuisimmin tehtävä kaikki tästä johtuvat ehdotukset, mitä tulee sekä rakennusten muuttamiseen ja sairaalatarkoituksiin sovittamiseen että maanhankintaan ja sairaalan käyttöön.

Asiaa esiteltäessä päätti [1]) kaupunginvaltuusto palauttaa sen rahatoimikamariin.

Hautausmaan perustaminen Hertonäsiin. Helsingin evankelisluterilaisten seurakuntien kirkonhallintolautakunta oli anonut saada lunastaa n. 6 ha:n suuruisen Hertonäsin maatilan pohjoisen rajan viereisen ja n. 750 m:n päässä vastaisesta Hertonäsin rautatiestä olevan maa-alueen hautausmaan paikaksi, ja päätti [2]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa rahatoimikamarin lautakunnalle mainittuun tarkoitukseen myymään puheenalaisen alueen sekä sopimaan lautakunnan kanssa hinnasta ja muista mahdollisesti tarpeellisista luovutusehdoista.

Evätty anomus saada lunastaa vuokra-alue. Meilansin huvilapalstan n:o 5 Isberg vuokraajan T. Martikaisen anomuksen saada etu-oikeus vuokra-aluetta vastaavan asuntotontin lunastamiseen kaupunginvaltuusto epäsi [3]).

3. *Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat kysymykset.*

Alueen varaaminen kunnansairaalain y. m. laajentamiseen. Kaupungin kaikissa sairaaloissa vallitseva ankara sairassijain puute oli vuonna 1920 aiheuttanut sairaalaylihallituksen asettamaan komitean valmistelemaan kunnansairaalain laajentamiskysymystä. Komitea, johon kuuluivat ylim. professori E. Ehrnrooth, sairaalatarkastaja lääketieteenlisensiaatti G. Palander, professori E. Sandelin ja lääketieteenlisensiaatti E. Suolahti, antoi sittemmin hallitukselle joulukuun 10 p:nä 1920 päivätyn mietinnön [4]), missä komitea luotuaan katsauksen sairaalaolojen kehitykseen kaupungissa, hankitun tilastollisen ainehiston perusteella, teki selkoa olemassa olevista sairaaloista, vallitsevasta sairassijain puutteesta eri sairastapauksissa sekä lähimmässä tulevaisuudessa edellytettävästä tarpeesta. Historiallisesta katsauksesta kävi ilmi, että kaupungin sairaaloissa oli vallinut yhtämittainen sairassijain puute. Huomioonottaen varasairaalain 131 sairassijaa oli kunnan sairaalain sairassijain kokonaismäärä 1,695, mistä määrästä 224 tuberkulosia sairastavia henkilöitä varten. Suuri osa sairaalain huoneistoista oli kuitenkin rappiolla ja sisustettu tarkoitustaan vastaamattomalla tavalla. Humaliston tuberkulosisairaala, n. s. Hesperian varasairaala ja n. s. koleraparakit olivat komitean mielestä katsottavat kokonaan kelpaamattomiksi. Muut sairaala-alueella olevat rakennukset, jotka enimmäkseen olivat sopimattomia sairaanhoitotarkoituksiin, olisi sisustettava henkilö- ja palvelijakunnan asunnoiksi. Komitea arvioi käytettävissä olevain sairassijain lukumäärän, sittenkun yllämainittu järjestely oli suoritettu, 1,453:ksi. Siihen ei ollut luettu tuberkulootisten henkilöiden hoitosijoja,

[1]) Valt. pöytäk. 14. 6. 9 §. — [2]) S:n 8. 3. 10 §. — [3]) S:n 3. 5. 28 §. — [4]) Valt. pain. asiakirj. n:o 6 vuodelta 1921.

koska kysymys toimenpiteistä tuberkulosin vastustamiseksi oli terveydenhoitolautakunnan valmisteltavana ja komitea senvuoksi tahtoi lausunnossaan yksityiskohtaisesti käsitellä kysymystä sairassijoista muita tauteja potevia henkilöitä varten. 436 sairassijanlisäys yllämainittuihin 1,453 sijaan vastasi nykyään vallitsevaa tarvetta, minkä lisäksi komitea arveli vielä tarvittavan 861 sijaa lähimpänä kymmenvuotiskautena. Sairassijat kulkutauteja poteville ja mielisairaille olisi hankittava laajentamalla kaupungin nykyisiä tällaisia potilaita varten olevia erikoissairaaloita ja muut tarvittavat sairassijat järjestettäisiin uuteen suureen keskussairaalaan, jossa olisi kirurginen, sisätautien ja lastenosasto sekä osastot naistauteja ja lapsenpäästöjä ynnä silmä- ja korvatauteja varten.

Kysymys, mihin tämä sairaala olisi rakennettava, oli komiteassa ollut perinpohjaisesti harkittavana ja olivat jäsenet päässeet yksimielisyyteen siitä, että ainoa kaupungin piirissä oleva alue, joka täysin soveltui suurenlaisen sairaalan paikaksi, oli Fredriksperin aseman ja Länt. Viertotien välinen alue. Tämä alue oli pinta-alaltaan 23 ha ja täytti sairaalatonttina sangen suuret vaatimukset. Se on enimmältä osalta jotenkin tasaista, pohjoista kohti vähän kohoavaa vuoritasankoa, jonka reunoilla kasvaa metsää. Kulkuyhteydet ovat hyvät, sillä raitioteiden päätekohta Töölössä n. s. viidenpennin tullin kohdalla sijaitsee aivan sairaala-alueen läheisyydessä. Kun tontti lännessä ei ulotu Viertotielle asti, ei tämän tien vilkas liikenne vaikuttaisi häiritsevästi, ja teollisuuslaitoksia ei löydy läheisyydessä.

Komitea oli ajatellut uuden keskussairaalan rakennettavaksi pääasiassa seuraavasti. Sittenkun päätös oli tehty sairaalan paikkaan nähden, laadittaisiin vähitellen laajennettavan sairaalan asemapiirros ja piirustukset, niin että siihen voitaisiin saada sijaa 1,500—2,000 potilaalle. Aluksi teetettäisiin hallintorakennus, ruokala, pesulaitos, konehuone sekä sairaanhoitajataroppilaskouluhuoneistot, kirurgisen- ja sisätautiosaston sairaalarakennukset ynnä poliklinikat. Kirurgisella osastolla olisi n. 300 sairassijaa ja siinä voitaisiin varata tilaa silmä- ja korvatautien hoidolle sekä väliaikaisesti myöskin naistaudeille ja lapsenpäästöille. Sisätautien osastolla olisi niinikään n. 300 sairassijaa ja siihen sijoitettaisiin väliaikaisesti sekä lastentautiosasto että lavantaudin, punataudin y. m. tarttuvain vatsatautien hoitosijat, joten paviljongin rakennuttaminen kulkutautisairaalan yhteyteen näitä jälkimmäisiä tauteja varten voitaisiin siirtää jonkin verran tuonnemmaksi. Mitä mielisairaiden hoitoon tulee, täytyi kaupungin olla valmis tulevan kymmenvuotiskauden kuluessa hankkimaan sairassijoja n. 300 potilaalle, mikä tietenkin ensisijassa oli tehtävä laajentamalla Nikkilän mielisairaalaa. Niinikään täytyi kaupungin olla valmis rakentamaan kulkutautisairaalaan lisää yksi lavantautipaviljonki ja paviljonkeja sen lisääntyneen potilasluvun varalle, jonka väenlisäyksen johdosta voi edellyttää pyrkivän tähän sairaalaan, minkä ohessa tarkkailusijain lukua olisi järjestettävä. Tulevaisuus saisi osoittaa, mihin aikaan näihin rakennustöihin oli ryhdyttävä. Sitävastoin oli Kivelän sairaalan muutos- ja lisärakennustöihin heti ryhdyttävä, ja uusi ruokalarakennus rakennettava sinne.

Sairaalaylihallitus, joka kaikilta kohdin hyväksyi komitean ehdotuksen, esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi

että mahdollisimman pian rakennettaisiin suurenlainen sairaala, jossa olisi 600 sairassijaa ja mahdollisuutta vastaiseen laajentamiseen;

että tämän sairaalan paikaksi varattaisiin mietinnössä mainittu Fredriksperin aseman ja Länt. Viertotien välinen alue;

että lähetettäisiin kaksi henkilöä Skandinaviaan ja Saksaan siellä tutustumaan uudenaikaisiin sairaalalaitoksiin;

että sairaalaylihallitukselle annettaisiin toimeksi yksissä neuvoin kolmannessa kohdassa mainittujen henkilöiden kanssa laatia ehdotetun sairaalan piirustukset kustannusarvioineen esilläolevassa mietinnössä esitetyn ohjelman mukaan sekä lähettää se valtuustolle;

että piirustusten laadintaa varten tarpeellinen määräraha myönnettäisiin; sekä

että Kivelän sairaalaa varten teetettäisiin ruokalarakennus.

Ylläselostellusta mietinnöstä antamassaan lausunnossa huomautti [1]) rahatoimikamari, joka asiasta oli hankkinut kaupungin yleisten töiden hallituksen lausunnon, ettei ajankohta kaupungin raha-asioihin nähden ollut sopiva suoranaisiin toimenpiteisiin ryhtymiseen puheenalaisen sairaalaryhmän rakennuttamiseksi. 600 sairassijaa käsittävän keskussairaalan rakentamisesta oli hallitus laskenut koituvan kustannuksia 60,000,000 markkaa, mikä määrä, vaikkakin sairaala rakennettaisiin pitkän rakennuskauden kuluessa, rahatoimikamarin mielestä ylitti kaupungin maksukyvyn. Jos taloudellinen elämä kuitenkin jälleen vakiintuisi ja kaupunki voisi saada uuden isohkon obligatiolainan, voitaisiin kysymys, niin hyvin valmisteltu kuin se jo oli, silloin heti ottaa lopullisesti ratkaistavaksi ja kaupunginviranomaiset voisivat ryhtyä sairaalaylihallituksen ehdottamiin toimenpiteisiin stipendiaattien lähettämiseksi ja määrärahan myöntämiseksi piirustusten laatimista varten. Näin ollen ei rahatoimikamarin mielestä ollut tarpeen ryhtyä muihin välittömiin toimenpiteisiin asiassa kuin varata tarkoitukseen sairaalaylihallituksen ehdottama ja kaupungin yleisten töiden hallituksen puoltama Fredriksperin aseman ja Länt. Viertotien välinen alue keskussairaalan rakentamista varten sinne.

Mitä vihdoin tulee ehdotukseen uuden ruokalarakennuksen teettämisestä Kivelän sairaalaan oli kamari, joka miehissä oli toimittanut puheenalaisen sairaalan katselmuksen, sitä mieltä, että tuollainen rakennus oli tarpeen vaatima. Mutta kun ruokalarakennuksen piirustukset, jotka kaupungin rakennuskonttori jo aikaisemmin oli laatinut, kamarin mielestä oli perinpohjin uudesti laadittava, ja kysymys sitä paitsi oli läheisessä yhteydessä uuden paviljongin rakennuttamista työ- ja kunnalliskotiin koskevan kysymyksen kanssa, oli kamarin mielestä tämä asia sopivimmin käsiteltävä erillisenä ja erotettava ehdotetun uuden sairaalaryhmän rakennusasian yhteydestä. Jos nimittäin edellämainittu uusi paviljonki teetettiin kunnalliskotiin, lakkaisi Kivelän sairaala kokonaan tai ainakin suuressa määrässä olemasta sairaskotina eli n. s. »Siechenhaus»ina ja samassa määrässä sen merkitys äkillisten taudintapausten hoitolaitoksena lisääntyisi. Tuollaisilla toimenpiteillä saataisiin siis n. 100 sairassijaa. Sellainen toimenpide taas ainakin joksikin ajaksi jonkin verran vähentäisi tuntuvaa sairassijain puutetta.

Pääasiallisesti rahatoimikamarin asiasta tekemän ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti [2]):

luopumalla vuonna 1914 tekemästään päätöksestä varata erinäisiä alueita vastaisen keskuspuiston paikaksi [3]), uuden kunnan sairaalaryhmän paikaksi varata Fredriksperin aseman ja Länt. Viertotien välisen n. 23 ha:n laajuisen alueen;

jättää muut sairaalaylihallituksen mainitun sairaalaryhmän aikaansaamiseksi ehdottamat toimenpiteet toistaiseksi; sekä

---

[1]) Valt. pain. asiakirj. n:o 5. — [2]) Valt. pöytäk. 8. 3. 20 §. — [3]) Ks. 1914 vuod. kert. siv. 59.

antaa kaupungin yleisten töiden hallituksen toimeksi sairaalaylihallituksen kanssa neuvoteltuaan laatia piirustukset ja kustannusarvion Kivelän sairaalaan teetettävää uutta ajanmukaista ruokalarakennusta varten sekä vaihtoehtoisesti ehdotuksen jonkin sairaala-alueella olevan, alkuaan muuhun tarkoitukseen aiotun rakennuksen käyttämisestä ruokalaksi.

Tonttipaikka suomenkielistä kansakoulua varten. Kaupunginvaltuuston päätettyä [1]), että uusi kansakoulutalo suomenkielisten kansakoulujen tarpeisiin oli rakennettava erääseen Puutarhakadun paikkaan, joka osaksi kuuluu valtiolle, mutta kun oli todennäköistä, ettei valtioneuvosto suostuisi päätöksen toteuttamista varten välttämättömään kaupungin ja valtion väliseen maanvaihtoon, oli rahatoimikamari valtuuston kehoituksesta tehnyt uuden ehdotuksen tämän koulurakennuksen paikasta. Kamarin tätä kysymystä valmistelemaan asettama komitea oli sopivina paikkoina maininnut: 1) Kaisaniemen-, Unionin- ja Puutarhakadun välisen kolmionmuotoisen istutuksen, 2) korttelin n:o 37 tontit n:ot 11, 13 ja 15, sekä 3) kaupunginasemakaava-arkkitehdin ehdottaman paikan Kaisaniemen puistosta meteorologisen keskuslaitoksen viereltä, joista paikoista kamari puolestaan puolsi korttelin n:o 37 tontteja. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti [2]), että paikka puheenalaiselle koulutalolle oli varattava kaupunginasemakaava-arkkitehdin ehdottamalta Kaisaniemen puiston alueelta, minkä ohessa kaupungin yleisten töiden hallitusta kehoitettiin yksissä neuvoin suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan kanssa laatimaan ja valtuuston hyväksyttäväksi lähettämään puheenalaisen rakennusyrityksen luonnospiirustukset ja kustannusarvion sekä ryhtymään muihin tämän päätöksen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Kaupunginvaltuuston päätöksen toteuttaminen edellytti kuitenkin, että Kaisaniemen puistossa oleva, valtiolle kuuluva ja meteorologisen keskuslaitoksen käyttämä rakennus poistettiin, minkävuoksi rahatoimikamari kaupunginvaltuuston kehoituksesta anoi maatalousministeriöltä lupaa poistaa kaupungin kustannuksella puheenalaisen rakennuksen ja korvaukseksi tästä rakennuttaa Vuorikadun tontille n:o 14 uuden rakennuksen. Kamarin anomukseen myönnyttiin sillä ehdolla, että kaupunki kustannuksellaan edellämainitulle tontille ja esitettyjen piirustusten mukaan valtion tarpeeksi teetti rakennuksen, jossa oli miltei sama tiilimäärä kuin entisessä rakennuksessa; että entinen rakennus luovutettiin kaupungille uuden valmistuttua ja yleisten rakennusten ylihallituksen tarkastettua sen; että kaasu- vesi- ja viemärijohtoja tehtiin uuteen rakennukseen sama määrä kuin niitä oli ollut entisessä; että koneiden havaintopilarit asetettiin keskuslaitoksen osoittamille paikoille; että kapeanlainen ajotie laitettiin Kaisaniemestä uuden rakennuksen portaiden ja kellariluukun luo; että keskuslaitoksen tuulenmittauskojeet y. m. korvauksetta sai sijoittaa uuden koulutalon katolle, mihin laitoksen virkamiehillä oli oleva esteetön pääsy; sekä että rakennustöissä noudatettiin yleisten rakennusten ylihallituksen hyväksymää työohjelmaa ja työselitystä [3]).

Sittemmin lähetti rahatoimikamari yleisten rakennusten ylihallituksen ja meteorologisen keskuslaitoksen edustajien hyväksymät piirustukset yllämainittua rakennusta varten, mitkä kamarin kehoituksesta oli laadittu kaupungin rakennuskonttorissa, sekä rakennusyrityksen 230,000 markkaan päättyvän kustannusarvion ja päätti [4]) kaupunginvaltuusto hyväksyä puheenalaiset piirustukset sekä 1923 vuoden menosääntöön merkitä tarvittavan määrä-

[1]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 21. — [2]) Valt. pöytäk. 31. 5. 8 §. — [3]) S:n 1. 11. 8 §. — [4]) S:n 13. 11. 20 §.

rahan. Rahatoimikamari oikeutettiin heti panettamaan käyntiin uutisrakennustyöt ja tätä varten käyttämään 80,000 markkaa, mikä määrä oli etuantina suoritettava kaupunginkassasta.

Paikan varaaminen kauppahallirakennusta varten Töölössä. Käsitellessään vuonna 1921 Töölön torikaupan järjestämiskysymystä kehoitti [1]) kaupunginvaltuusto rahatoimikamaria ottamaan harkittavakseen, olisiko Töölöön teetettävä kauppahalli, ja tarpeen mukaan ehdottamaan paikkaa tähän tarkoitukseen. Täyttäen annetun tehtävän oli kamari, joka piti ehdotetun kauppahallin rakentamista toivottavana, hankittuaan kaupungin yleisten töiden hallituksen lausunnon, suunnitellun kauppahallirakennuksen paikaksi ehdottanut osan n. s. Töölön Isoatoria sekä korttelin n:o 463 tontista n:o 28 n. 1,500 m². Kaupunginvaltuuston mielestä ei kamarin ehdotus kuitenkaan tyydyttäisi Töölön eteläisempien osien kauppahallin tarvetta, minkä vuoksi asia palautettiin [2]) kamariin, jonka tuli tehdä uusi ehdotus ottaen huomioon viimeksi mainittu seikka. Pitkähkössä, seikkaperäisesti perustellussa esityksessä rahatoimikamari sittemmin huomautti, että eteläisen Töölön kauppahallin ainoana mahdollisena paikkana olivat korttelin n:o 216 tontit n:ot 13 ja 16, joita tontteja kamari kuitenkaan, ne kun sijaitsivat liian lähellä kansallismuseota ja vastaista keskuskirjastotaloa, ei pitänyt sopivina tähän tarkoitukseen. Toistaen aikaisemman ehdotuksensa esitti kamari kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

vastaista kauppahallirakennusta varten varata yllämainitun paikan Töölön Isontorin varrelta;

antaa rahatoimikamarille toimeksi, niin pian kuin se katsoo kaupungin rahataloudellisen aseman sallivan mainitun rakennuksen teettämisen, valtuustolle lähettää sen luonnospiirustukset ynnä likimääräisen kustannusarvion; sekä

jos kaupunginvaltuusto hyväksyy 1 kohdassa tehdyn ehdotuksen, antaa kamarin toimeksi tehdä ehdotus tästä johtuvaksi kaupunginasemakaavan muutokseksi.

Koska tämä asia oli lihakaupan järjestämiskysymyksen läheisessä yhteydessä, päätti [3]) kaupunginvaltuusto panna sen pöydälle, kunnes mainittu valmisteltavana oleva kysymys oli valtuustossa otettu käsiteltäväksi.

Eräiden Meilansin osain luovuttaminen yliopistolle. Maaherran lähetteessä huhtikuun 14 p:ltä 1921 vaadittua lausuntoa kirkollis- ja opetusministeriön tiedustelun johdosta, voiko kaupunki luovuttaa eräät Meilansin osat erinäisille yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan alaisille laitoksille, ja varata isonlaisen maa-alueen Meilansista, jotta kävisi mahdolliseksi siirtää yliopisto kokonaisuudessaan mainittuun osaan kaupungin aluetta, päätti [4]) kaupunginvaltuusto, hankittuaan asiasta rahatoimikamarin lausunnon [5]),

ilmoittaa kaupungin suostuvan, edellyttäen että alueen kaupunginasemakaava vahvistetaan sekä että luovutus tapahtuu vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä, valtiolle täysin omistusoikeuksin luovuttamaan XV kaupunginosan kaikkiaan 11,5 ha:n laajuiset korttelit n:o 529, 603 ja 645 korvauksesta, joka käsitti osin hallintaoikeuden siihen 92,800 m²:n laajuiseen Lapinniemen osaan, joka sijaitsee Suomen kaartin hautausmaan eteläpuolella ja tämän hautausmaan etelärajan jatkeeksi vedetyn suoran viivan länsipuolella, osin 5,000,000 markan rahamäärän, joka kaupungin viranomaisten kanssa tehtävän sopimuksen mukaan voitiin vaihtaa valtiolle kuuluvaan maa-alueeseen tahi sen hallintaoikeuteen;

[1]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 20. — [2]) Valt. pöytäk. 3. 5. 6 §. — [3]) S:n 1. 11. 4 §. — [4]) S:n 8. 3. 8 §. — [5]) Valt. pain. asiakirj. n:o 6.

kehoittaa rahatoimikamaria yllämainittujen ehtojen pohjalla ryhtymään tätä tarkoittaviin neuvotteluihin valtion kanssa sekä sittemmin alistamaan asian kaupunginvaltuuston lopullisesti harkittavaksi; sekä

tehdäkseen mahdolliseksi yliopiston muuttamisen Meilansiin viiden vuoden kuluessa valtuuston päätöksen tekopäivästä lukien, varata Meilansin länsiosassa sijaitsevan, n. 35 ha:n laajuisen maa-alueen, jota idässä rajoittaa Paciuskatu, etelässä Seurasaarentie, lännessä huvilapalstoiksi luovutettu alue ja joka pohjoisessa ulottuu Pikku Huopalahden eteläpuolella sijaitsevaan alavaan rantamaahan.

Samalla kehoitti kaupunginvaltuusto rahatoimikamaria yllä edellytetyissä neuvotteluissa valtion kanssa myöskin ottamaan keskustelun alaiseksi, millä ehdoilla Lapinniemen jäljellä oleva osa luovutettaisiin kaupungille, niin pian kuin Meilansin psykiatrinen klinikka alkaa toimintansa.

Evätty anomus tonttipaikan luovuttamisesta kauppakoululle. Kauppakoulunjohtaja S. Weckmanin anomuksen että hänelle maksutta luovutettaisiin Töölönkadun tontti n:o 14 omistamansa kauppakoulun kouluhuoneiston sekä muutamia asuinhuoneistoja käsittävää rakennusta varten kaupunginvaltuusto epäsi [1]), koska puheenalainen oppilaitos oli pidettävä liikeyrityksenä ja suunniteltua rakennusyritystä tuskin voitiin pitää yleishyödyllisenä.

IV kaupunginosan korttelin n:o 198 käyttö. Yleisten rakennusten ylihallitus tiedusteli rahatoimikamarilta, oliko ja mihin hintaan kaupunki halukas myymään IV kaupunginosan korttelin n:o 198 tontit postitalon paikaksi. Kamari lähetti esityksen kaupunginvaltuustolle, ehdottaen puolestaan, ettei puheenalaista korttelia, jonka valtuusto aikaisemmin oli varannut [2]) konserttitalon ja sen yhteyteen rakennetun taidenäyttelyhuoneiston paikaksi, myytäisi, niin kauan kuin konserttitalon tonttipaikkaa ja rautatieasemaa lähinnä olevan kaupunginalueen järjestelyä koskevat kysymykset olivat ratkaisematta. Asiaa esiteltäessä päätti [3]) kaupunginvaltuusto rahatoimikamariin palauttaa sen sekä Osakeyhtiö Suomen messujen hallintoneuvoston esityksen, että samat tontit luovutettaisiin yhtiölle joko maksutta tai mahdollisimman halvasta hinnasta, ja sai se toimeksi asianomaisten valtion viranomaisten kanssa ryhtyä neuvotteluihin tässä asiassa ja aikanaan tehdä uuden esityksen.

Käpylän omakotialuetta koskeva päätös. Elokuun 31 p:nä 1920 päätti kaupunginvaltuusto, että aikaisemmin vahvistettua [4]) Toukolan korttelien n:ojen 912 ja 913 tonttien vuokrasopimusten kaavaketta oli noudatettava myöskin Käpylän puutarhaesikaupungin tontteja luovutettaessa, minkä ohessa rahatoimikamaria kehoitettiin kaupungin yleisten töiden hallitusta kuultuaan vahvistamaan tonttien jaoitus ja rakennusrajat.

Sittenkun suurin osa Käpylän jo luovutetuista tonteista oli annettu vuokralle, päätti [5]) valtuusto, että lisäksi vielä korttelit n:ot 860, 869—874 ja 876 sai antaa vuokralle n. s. omien kotien rakentamista varten; yllämainittuja kortteleja varten vahvistaa samat vuokraehdot kuin mitkä koskivat muita Käpylän puutarhaesikaupungin kortteleja; sekä kehoittaa rahatoimikamaria ryhtymään edellä olevan päätöksen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Maan luovuttaminen käytävän teettämiseksi Kanavakadulta Uspenskin tuomiokirkkoon. Sittenkun Helsingin kreikkalais-katolisen seurakunnan seurakuntaneuvosto oli anonut lupaa välittömästi Uspenskin tuomiokirkon eteläpuolella olevan istutuksen halki rakentaa uuden käytävän tuomiokirk-

[1]) Valt. pöytäk. 22. 2. 32 §. — [2]) Ks. 1907 vuod. kert. siv. 37. — [3]) Valt. pöytäk. 29. 11. 12 §. — [4]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 12. — [5]) Valt. pöytäk. 18. 10. 8 §.

koon, päätti [1]) kaupunginvaltuusto myöntyä esitykseen siten, että puheenalaiselle seurakunnalle toistaiseksi kahden vuoden molemminpuolisin irtisanomisajoin luovutettaisiin n. 45 m²:n laajuinen maa-alue, kunnes kaupunki tarvitsee sitä omiin tarkoituksiinsa, sillä ehdolla että Kanavakadulta tuomiokirkkoon johtava vanha käytävä täytettiin ja siihen kuuluvat portaat poistettiin sekä että paikan kuntoonpanettamisessa ja uusien portaiden teettämisessä noudatettiin rakennuskonttorin ohjeita.

Eknäsin tilan vuokraus. Koska Eknäs gods aktiebolag yhtiön kanssa tehty kaupungille kuuluvaa Porvoon pitäjässä sijaitsevaa Eknäsin tilaa koskeva vuokrasopimus päättyi maaliskuun 14 p:nä, mutta valtio ei vielä ollut tehnyt päätöstä Vikin sotilasvirkatalon luovuttamisesta kaupungille, minkä vastikkeeksi viimemainittu tila oli hyväksytty, päätti [2]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa rahatoimikamarin uudelleen antamaan vuokralle Eknäsin tilan enintään kolmeksi vuodeksi, ollen kumpikin sopimuspuoli oikeutettu määräaikana vuosittain sanomaan irti sopimuksen, sekä vuokraaja oikeutettu siirtämään vuokran rahatoimikamarin hyväksymälle kolmannelle henkilölle.

Tervasaaren vuokrasopimus. Sittenkun Aktiebolaget Lars Krogius & C:o osakeyhtiö oli anonut toiminimen vuodesta 1901 saakka käyttämän Tervasaaren vuokraoikeuden pitentämistä mahdollisimman pitkäksi ajaksi ja Helsingin luistinklubi oli anonut saada vuokrata puheenalaisesta saaresta n. 770 m²:n suuruisen alueen, jota klubi aikaisemmin edellisen vuokraajan luvalla maksutta oli käyttänyt paviljonkinsa ja kalustonsa säilytyspaikkana, päätti [3]) kaupunginvaltuusto kehoittaa rahatoimikamaria:

toistaiseksi ja kuuden kuukauden irtisanomisajoin luovuttamaan maksutta Helsingin luistinklubille sen paviljonkien ja kaluston säilytyspaikaksi Tervasaaren pohjoisella rannalla olevan 770 m²:n laajuisen alueen; sekä

Aktiebolaget Lars Krogius & C:o osakeyhtiölle viiden vuoden ajaksi, tammikuun 1 p:stä lukien, vuokraamaan Tervasaaren tiluksen, lukuunottamatta edellämainittua Helsingin luistinklubille luovutettua aluetta, ollen vuokraajalla etuoikeus edelleen viideksi vuodeksi vuokrata saari, ellei kaupunki ensimmäisten viiden vuoden kuluttua katsonut sitä tarvitsevansa muuhun tarkoitukseen ja 16,000 markan vuotuisesta vuokramaksusta viideltä ensimmäiseltä vuodelta ja 50 %:lla koroitetuin määrin seuraavalta viisivuotiskaudelta, ollen kaupunki oikeutettu vuokraajaa kuulematta täyttämään saaren rantoja, lukuunottamatta lounaisrantaa.

Hernesaaren palstain vuokraus. Kaupunginvaltuusto oikeutti [4]) rahatoimikamarin tammikuun 1 p:stä 1922 lukien 1926 vuoden loppuun kalastajille G. W. Wahlmanille, J. Hellströmille ja J. M. Rönnqvistille yhteisesti vuokraamaan Hernesaaren palstan n:o 2 vuotuisesta 696 markan vuokramaksusta oikeuttaen vuokraajat rakennuskonttorin ohjeiden mukaan teettämään palstalle asuntoja, sekä samaksi ajaksi ja samoin oikeuksin kalastajille J. R. Löfströmille, G. A. Tulanderille, A. Löfströmille, K. V. Holmströmille ja H. Löfströmille yhteisesti vuokraamaan saman saaren palstan n:o 3 vuotuisesta 825 markan vuokramaksusta.

Eräiden Meilansin maa-alueiden vuokraus. Aktiebolaget M. G. Stenius yhtiö oli anonut pitennettyä hallintaoikeutta yhtiön vuokraamaan Meilansin Tilkka B nimiseen maa-alueeseen tahi, ellei anomukseen kokonaisuudessaan voitu myöntyä, niihin alueen osiin, joilla yhtiön rakennukset sijaitsivat, minkä

---

[1]) Valt. pöytäk. 4. 10. 11 §. — [2]) S:n 8. 3. 13 §. — [3]) S:n 3. 5. 4 §. — [4]) S:n 3. 5. 7 §.

ohessa yhtiö oli lausunut toivomuksen, että se osa palstaa, johon muuntaja-asema yhtiön raitiotien käyttöä varten oli rakennettu, luovutettaisiin maksutta. Eväten hakijan anomuksen muilta kohdin päätti [1]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa rahatoimikamarin tammikuun 1 p:n 1923 ja joulukuun 31 p:n 1932 väliseksi ajaksi Aktiebolaget M. G. Stenius yhtiölle vuokraamaan kaksi Meilansin asiakirjain oheiseen karttaan n:oilla 1 ja 2 merkittyä 3,160 ja 875 m²:n laajuista maa-aluetta vuotuisesta 3,160 ja 1,200 markan vuokrasta.

Mitä tulee yllämainittuun karttaan n:olla 3 merkittyyn 225 m²:n laajuiseen alueeseen, jolla Suomen sähkö osakeyhtiö Gottfr. Strömbergille kuuluva kivirakennus sijaitsi, päätti [1]) kaupunginvaltuusto, että sekin tammikuun 1 p:n 1923 ja joulukuun 31 p:n 1932 väliseksi ajaksi vuokrattaisiin suoraan viimemainitulle yhtiölle 500 markan vuosivuokrasta.

Samalla määräsi [1]) valtuusto vuokraehdoiksi kaikkiin kolmeen vuokra-alueeseen nähden, että, jos kaupunki vuokra-aikana liikenneväyläin teettämistä tai johtojen vetämistä varten, mitä laatua lienevätkin, tarvitsi jotakin vuokra-alueitten osaa, vuokraajat olivat velvolliset kuukauden kuluttua ilmoituksen saamisesta suhteellista vuokramaksun huojistusta vastaan luovuttamaan tarpeellisen maan.

Erään Humaliston huvilapalstan vuokraus. Rahatoimikamari oikeutettiin [2]) vuokraamaan filosofiantohtori J. Jännekselle Humaliston huvilapalsta n:o 4 4,500 markan vuosivuokrasta sekä ehdolla, että vuokraaja sitoutui 3 kuukauden kuluttua ilmoituksen saatuaan poistamaan hänelle kuuluvat Nordenskiöldkadulla sijaitsevat ulkohuonerakennukset, minkä ohessa kaupunginvaltuusto määräsi, että kaupungin tuli huolehtia huvilapalstaan kuuluvasta kadun ja pihan puhtaanapidosta.

Eräitten Tilkan maapalstojen vuokraus. Kaupunginvaltuusto myöntyi [3]) puutarhuri K. F. Nymanin anomukseen saada vuokrata kaksi entisen Tilkka B nimisen tiluksen, anomusasiakirjojen oheiseen karttaan n:oilla 1 ja 2 merkittyä, maapalstaa, jolloin palstan n:o 1 vuokra-aika määrättiin viideksi vuodeksi, jota vastoin palsta n:o 2 vuokrattiin vuodeksi kerrallaan. Vuokramaksut kaupunginvaltuusto määräsi [3]) 1,600 ja 400 markaksi.

Träsk n:o 1 nimisen alueen vuokraus. Rahatoimikamari valtuutettiin [4]) huhtikuun 1 p:stä 1918 vuoden 1933 loppuun vuokraamaan maanviljelijä D. Lahtiselle Träsk n:o 1 niminen, 7,000 m²:n laajuinen maa-alue, lukuunottamatta Fredriksperin ampumaradalle johtavaa tietä, vuotuisesta 1,200 markan vuokrasta huhtikuun 1 p:stä 1918 vuoden 1921 loppuun ja 2,400 markan vuokrasta vuokrakauden jäljellä olevalta osalta sekä sillä ehdolla, että vuokraaja sitoutui 6 kuukauden kuluttua irtisanomisesta suhteellista vuokran huojistusta vastaan kaupungille luovuttamaan tietä tai muuta yleistä tarvetta varten tarpeellisen maan.

Eräitten Kumtähden tonttipaikkain vuokraus. Rahatoimikamari valtuutettiin [5]) tammikuun 1 p:n 1922 ja joulukuun 31 p:n 1925 väliseksi ajaksi halukkaille hakijoille vuokraamaan alueesta laaditussa kartassa tarkemmin osoitettu n. 1,000 m²:n laajuinen tonttipaikka Kumtähdessä 300 markan vuotuisesta vuokramaksusta, ollen vuokraaja velvollinen, jos kaupunki ennen vuokra-ajan päättymistä tarvitsi jotakin tontin osaa, suhteellista vuokramaksun huojistusta vastaan luovuttamaan tähän tarvittavan maan.

---

[1]) Valt. pöytäk. 8. 3. 14 §. — [2]) S:n 5. 4. 8 §. — [3]) S:n 4. 10. 14 §. — [4]) S:n 30. 8. 8 §. — [5]) S:n 22. 3. 9 §.

Edelleen valtuutettiin [1]) kamari ajuri J. V. Rannalle ja työmies J. Auviselle yhteisesti syyskuun 1 p:än 1929 vuokraamaan asuntotontiksi aiottu n. 500 m²:n laajuinen alue Kumtähdestä sillä ehdolla, että vuokramaksu määrättiin 250 markaksi vuodessa ja vuokraajat velvoitettiin tarpeen tullen ennen vuokra-ajan päättymistä palauttamaan tontti tai sen osa kaupungin vapaasti käytettäväksi suhteellista vuokramaksun huojistusta vastaan.

Erään Pakaan tehdastontin vuokraus. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) Pelastusarmeijalle 8 vuodeksi, tammikuun 1 p:stä lukien, vuokrattavaksi Pakaan tehdaskorttelissa n:o 534 olevan tontin n:o 5 5,000 markan vuotuisesta vuokramaksusta.

Eräitten Käpylän ja Vallilan alueitten vuokraus. Rahatoimikamari valtuutettiin Käpylän ja Vallilan asuntotonteista voimassa olevin ehdoin [3]) vuokraamaan seuraaville osuuskunnille ja osakeyhtiöille 50 vuodeksi vuotuisesta 1 pennin vuokramaksusta neliömetriä kohti alempana mainitut alueet: Osakeyhtiö virkamiesasuntoja — tjänstemannabostäder yhtiölle Käpylän korttelissa n:o 803 olevat Sampsantien tontit n:ot 44 ja 46 [4]); Asunto-osuuskunta Poistolle Vallilan korttelissa n:o 531 sijaitsevat Päijänteentien tontit n:ot 25 ja 27 [5]); Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Vallilalle r. l. Vallilan kortteli n:o 533 [6]); Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylälle r. l. eräät Käpylän korttelien n:ojen 813 ja 816 osat [7]); Asunto-osuuskunta Kävylle r. l. Käpylän kortteli n:o 822 [8]); sekä Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille Käpylän kortteli n:o 824 [9]).

Myöntyen Käpylän seuratalo osakeyhtiön anomukseen saada tonttipaikka kokoustalon paikaksi, jonka yhtiö aikoi teettää Käpylän puutarhaesikaupunkiin, päätti [10]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa rahatoimikamarin mainitulle yhtiölle 50 vuoden ajaksi vuokraamaan 2,400 m²:n laajuisen alueen Käpylän korttelista n:o 802, jota aluetta yhtiö sai vuokrakauden kymmenenä ensimmäisenä vuotena käyttää maksutta, mutta josta sen tuli kultakin seuraavalta kymmenvuotiskaudelta suorittaa 2,000, 2,500, 3,000 ja 3,500 markkaa vuodessa, sekä muutoin sillä ehdolla, ettei vuokra-oikeutta saanut siirtää; ettei yhtiön sääntöjä kaupunginvaltuuston luvatta saanut muuttaa; että suunniteltu kokoustalo rakennettiin kahden vuoden kuluessa vuokrasopimuksen päättämisestä; sekä että Käpylässä mahdollisesti toimiva vapaaehtoinen palokunta koko vuokrakauden maksutta sai käyttää palokalujen säilyttämistä varten nimenomaan rakennettua, asianmukaisesti sisustettua ja palotoimikunnan hyväksymää varikkoa; samoin kuin että vuokrasopimuksen edellämainittujen määräysten rikkomisesta johtui vuokraoikeuden menetys.

Eräitten Oulunkylän alueitten vuokraus. Rahatoimikamari valtuutettiin [11]) Suomen raviurheilun ystäville urheilutarkoituksiin vuokraamaan Oulunkylän viljelyspalsta n:o 4 kymmeneksi vuodeksi, 1921 vuoden alusta lukien, ja 1,000 markan vuosivuokrasta vuokrakauden viideltä ensimmäiseltä vuodelta ja 1,250 markan vuosivuokrasta viideltä jälkimmäiseltä vuodelta.

Niinikään valtuutettiin [12]) kamari herra F. L. Mäkiselle vuokraamaan Oulunkylän huvilapalsta n:o 6, Hopstycksbacken, 1956 vuoden loppuun saakka, ollen vuosivuokra vuokrakauden ensimmäisenä kymmenvuotiskautena 1,500 markkaa, mikä määrä kultakin seuraavalta kymmenvuotiskaudelta kohoaisi 20 %:lla, sekä ollen vuokraaja velvollinen jättämään rakentamatta

[1]) Valt. pöytäk. 18. 10. 11 §. — [2]) S:n 8. 2. 22 §. — [3]) Ks. 1921 vuod. kert. liv. 33. — [4]) Valt. pöytäk. 5. 4. 15 §. — [5]) S:n 3. 5. 9 §. — [6]) S:n 17. 5. 17 § ja 29. 11. 8 §. — [7]) S:n 31. 5. 7 §. — [8]) S:n 14. 6. 33 §. — [9]) S:n 29. 11. 7 §. — [10]) S:n 14. 6. 32 §. — [11]) S:n 25. 1. 21 §. — [12]) S:n 4. 10. 7 §.

asiakirjain oheisessa kartassa tarkemmin osoitetun, kaduksi aiotun huvilapalstan osan, sekä suhteellista vuokramaksun huojistusta vastaan luovuttamaan mainitun osan, jos kaupunki vuokrakauden kuluessa sitä tarvitsi katua tai yleistä tietä varten.

Oulunkylän kunnanvaltuutettujen anottua, että kaksi kaupungin maalla Oulunkylässä sijaitsevaa aluetta luovutettaisiin tonttipaikoiksi mainitun kunnan ruotsinkieliselle ja suomenkieliselle kansakoululle, päätti [1]) kaupunginvaltuusto 50 vuoden ajaksi, 1923 vuoden alusta lukien, Oulunkylän kunnalle yllämainittuun tarkoitukseen vuokrata kaksi yhteensä n. 8,040 m²:n laajuista tonttialuetta 8,000 markan vuosivuokrasta, sillä ehdolla kuitenkin, että mainittuja tonttialueita käytettiin yksinomaan koulutarkoituksiin, jolloin vuokrasopimus päinvastaisessa tapauksessa ilman edelläkäynyttä irtisanomista katsottaisiin rikotuksi, sekä sillä ehdolla, että niitten koulurakennusten piirustukset, jotka aiottiin tonteille rakentaa, alistettiin rahatoimikamarin tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi.

Vuokraoikeuden pitennys. Kaupunginvaltuusto oikeutti rahatoimikamarin seuraavissa tapauksissa pitentämään vuokraoikeuden:

Aktiebolaget Hugo Bastmans ångbryggeri yhtiölle Toukolan rantakorttelin tontteihin n:oihin 2 b ja 3 tammikuun 1 p:n 1922 ja joulukuun 31 p:n 1940 väliseksi ajaksi 18,000 markan vuokramaksusta, jota vuokrakauden kunkin viisivuotiskauden päätyttyä koroitettaisiin 25 %:lla alkuperäisestä määrästä sekä muutoin sillä ehdolla, että vuokraaja palstasta n:o 3 toukokuun 1 p:n 1920 ja tammikuun 1 p:n 1922 väliseltä ajalta suoritti vuokramaksua 13,450 markkaa vuodessa; että, jos kaupunki vuokrakauden kuluessa liikenneväyläin, katujen, rautatieraiteiden, rantasiltain j. n. e. teettämistä tai maanpäällisten tai maanalaisten johtojen, mitä laatua lienevätkin, laittamista varten tarvitsi jotakin vuokra-alueen osaa, vaikka siinä olisi rakennuksiakin, vuokraaja on velvollinen kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta, suhteellista vuokramaksun huojistusta vastaan kaupungin vapaasti käytettäväksi luovuttamaan tähän tarpeellisen maan ja omalla kustannuksellaan poistamaan siinä olevat rakennukset; maanalaisista johdoista ei kuitenkaan tuollaisen huojistuksen pitäisi tulla kysymykseen; sekä ettei rakennusyrityksiä, mitä laatua tahansa lienevätkin, saanut vuokra-alueelle teettää, ellei kaupungin viranomaisten lupaa niihin ollut hankittu [2]);

raitiovaununkuljettaja A. E. Weckströmille Toukolan XII kortteliin n:o 4 tammikuun 1 p:stä 1921 joulukuun 31 p:än 1940 1,150 markan vuosivuokrasta kymmeneltä ensimmäiseltä vuodelta sekä 1,725 markan vuosivuokrasta vuokrakauden jäljellä olevalta kymmeneltä vuodelta, sillä ehdolla kuitenkin, että, jos kaupunki vuokrakauden kuluessa tarvitsi jotakin vuokra-alueen osaa, vuokraaja oli velvollinen kuuden kuukauden kuluttua ilmoituksen saatuaan suhteellista vuokramaksun huojistusta vastaan luovuttamaan tähän tarpeellisen maan, siihen katsomatta oliko alueella rakennusta vai ei [3]);

Meilansin huvilapalstan n:o 5 Isberg vuokraajalle, T. Martikaiselle mainittuun huvilapalstaan kuuden kuukauden irtisanomisajoin ja 2,400 markan vuosivuokrasta [4]).

Sittenkun Raittiusyhdistys Koitto r. y., jolla kaupungin alivuokraajana oli ollut hallussaan Vikin virkataloon kuuluva Lammassaari, oli anonut mainitun saaren vuokraoikeuden pitentämistä, mutta myöskin kalastaja K.

[1]) Valt. pöytäk. 1. 11. 25 §. — [2]) S:n 25. 1. 20 §. — [3]) S:n 5. 4. 7 § ja 31. 5. 4 §. — [4]) S:n 3. 5. 28 §.

Tuomela, jolla aikaisemmin oli ollut hänen ja yhdistyksen välisen vuokrasopimuksen nojalla saaren osia hallussaan, kuitenkin oli anonut saada vuokrata koko saaren, päätti [1]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa rahatoimikamarin Raittiusyhdistys Koitolle r. y. vuokraamaan Lammassaaren kolmeksi vuodeksi, maaliskuun 14 p:stä 1921 lukien, 2,200 markan vuosivuokrasta ja sopivilta kohdin samoin ehdoin, kuin on vahvistettu valtion ja kaupungin välisessä Vikin sotilasvirkataloa koskevassa vuokrasopimuksessa; sekä ollen yhdistys oikeutettu kalastaja K. Tuomelalle luovuttamaan osan saarta enintään 700 markan vuosivuokrasta.

Hertonäsin vuokrapalstan n:o 63 ositus. Rahatoimikamarin esityksestä päätti [2]) kaupunginvaltuusto, että Hertonäsin vuokrapalstan n:o 63 sai palstan vuokraajan, muurari W. Levanderin ja työnjohtaja O. S. Pyhäniemen sopimalla tavalla jakaa kahtia sekä oikeuttaa työnjohtaja Pyhäniemen ottamaan haltuunsa toisen osan vuokra-ajan loppuun, toukokuun 1 p:än 1960, minkä ohessa kummankin palstan vuokramaksu vahvistettiin 200 markaksi vuodessa.

Evätty anomus saada pitää kahvikojua. Rouva E. M. Meriluodon anomuksen saada edelleen pitää kahvikojua Lautatarhankadun tontin n:o 9 kohdalla kaupunginvaltuusto jätti [3]) huomioon ottamatta, koska kahvikojupaikkain vuokralle antaminen voimassa olevain määräysten mukaan oli rahatoimikamarin asia.

Myönnetty toimilupa Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiölle. Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön tekemän anomuksen johdosta kaupunginvaltuusto päätti [4]) aikaisemmin voimassa olevin ehdoin [5]) myöntää yhtiölle toimiluvan kaksiraiteisen raitiotielinjan rakentamiseen Länt. Viertotieltä pitkin Nordenskiöldin lehtotietä yhtiön Porvoonkadulla olevaan raiteeseen, jolloin valtuusto määräsi, että yllämainittu linja kohta Fredriksperin aseman itäpuolella olevassa kaupunginosassa oli johdettava pitkin Viipurinkatua. Edelleen valtuusto salli [4]), että yhtiön Hietalahden pohjoisrannan raidetta sai jatkaa yksiraiteisella silmukalla, joka kulki Ruoholahden rantaa, Vladimirinkatua ja Hietalahdenkatua Bulevardikadulle.

Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiö oli sittemmin rakentanut yllämainitun Länt. Viertotien—Porvoonkadun linjan, minkä jälkeen rahatoimikamari, toimitettuaan katselmuksen linjalla, oli antanut yhtiölle luvan liikenteen avaamiseen. Kamarin anomuksesta päätti [6]) kaupunginvaltuusto hyväksyä kamarin toimenpiteet.

Lupa varustuslaiturin rakentamiseen. Osakeyhtiö Hietalahden laivatelakan ja konepajan anomukseen saada n. s. saksinosturin alapuolelle Hietalahdensatamaan laittaa ja vuoden 1971 loppuun pitää 55 m:n pituinen varustuslaituri kaupunginvaltuusto myöntyi [7]) seuraavin ehdoin:

että laituri rakennettiin rahatoimikamarin hyväksymäin piirustusten mukaan ja varustettiin sekä rautatieraiteilla että täysin nykyaikaisella 50—60 tonnia nostavalla käännettävällä nosturilla (cantileaver), jota sataman liikennöitsijäin tuli saada kohtuullista korvausta vastaan käyttää; jos liikennöitsijä halusi, piti yhtiön sallia hänen aikoina, jolloin yhtiö ei tarvinnut tehdasalueella satamaradan yhteydessä olevaa raideverkkoa, satamaradan kulloinkin voimassa olevista liikennemaksuista käyttää tätä raideverkkoa

[1]) Valt. pöytäk. 17. 5. 25 §. — [2]) S:n 22. 2. 5 §. — [3]) S:n 22. 2. 33 §. — [4]) S:n 14. 6. 35 §. — [5]) Ks. 1907 vuod. kert. siv. 52 ja seur. — [6]) Valt. pöytäk. 1. 11. 11 §. — [7]) S:n 8. 2. 10 §.

semmoisten esineiden kuljettamiseen, jotka kuormataan tai puretaan edellä mainitulla nosturilla; että yhtiö sitoutui satamaviranomaisten määräyksestä viivyttelemättä sallimaan Hietalahden etelärantaa liikennöiväin alusten käyttää laituria kiintonaisena hinauskohtana; sekä että yhtiö sitoutui teettämään puheenalaisen laiturilaitteen 5 vuoden kuluessa.

4. Kaupungille kuuluvain talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat asiat.

Uusi huoneisto vuokrantarkkailulautakunnalle. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti [1]) vuokrantarkkailulautakunnalle hankittavaksi huoneiston Töölön n. s. tykistöpihan eräästä rakennuksesta.

Huoneistojen hankkiminen kansanlastentarhoille. Kansanlastentarhain johtokunta esitti, että kaupunki hankkisi huoneistoja erinäisille lastentarhoille, jotka vuokrasäännöstelyn lakkaamisen johdosta sanottaisiin irti, ja siinä tarkoituksessa ostaisi muutamia osakehuoneistoja, johon tarkoitukseen tarvittaisiin 700,000—900,000 markan määräraha. Tämän johdosta päätti [2]) kaupunginvaltuusto hyljäten anomuksen jälkimmäisen kohdan, kehoittaa rahatoimikamaria hankkimaan huoneistot mainituille laitoksille sekä aikanaan tekemään esityksen määrärahan myöntämisestä vuokrain suoritukseen.

Rahatoimikamarin kuitenkin ilmoitettua, että kaksi kaupungin avustamaa lastentarhaa edelleen oli vailla huoneistoa sekä ettei kamarin ollut onnistunut täyttää kaupunginvaltuuston sille antamaa tehtävää hankkia niille vuokrahuoneistot, päätti [1]) valtuusto hyväksyä kamarin tässä yhteydessä tekemän ehdotuksen, että vuokrantarkkailulautakunnan Fredrikinkadun talossa n:o 34 oleva huoneisto luovutettaisiin toiselle edellämainituista lastentarhoista, kun taas toinen sijoitettaisiin Töölön tykistöpihan erääseen rakennukseen.

Huoneisto kaasulaitoksen johtotyöosastolle. Käyttövaroistaan Kaasulaitos nimisen pääluokan kohdalla kaupunginvaltuusto myönsi [3]) 25,000 markkaa vanhan kaasulaitoksen työpajarakennuksesta kaasulaitoksen johtotyöosastolle luovutetun huoneiston kuntoonpanettamiseen sekä 15,000 markkaa saman huoneiston vuokran suoritukseen.

Kasarminkadun tontin n:o 7 rakennuttaminen. Kaupungin yleisten töiden hallituksen laatiman ja rahatoimikamarin hyväksymän suunnitelman Kasarminkadun tontin n:o 7 (talo n:o 21) rakentamiseksi kaupunginvaltuusto pani pöydälle [4]), kunnes kamari oli valtuustolle esittänyt kaupungin rakennustoiminnan rahoitussuunnitelman.

Eläintarhan urheilukentän sivussa sijaitsevan ravintolapaviljongin vuokraus. 1923 vuoden menosääntöä vahvistaessaan kaupunginvaltuusto päätti [5]) kehoittaa rahatoimikamaria antamaan vuokralle kaupungin omistaman Eläintarhan urheilukentän sivussa sijaitsevan ravintolapaviljongin.

Töölön n. s. tykistöpihalla olevain rakennusten osto. Valtion vuokraoikeuden Töölön tykistöpiha-alueeseen n:o 60 a päätyttyä joulukuun 31 p:nä 1918, oli puolustusministeriö ehdottanut, että kaupunki kohtuullisesta korvauk-

[1]) Valt. pöytäk. 20. 9. 11 §. — [2]) S:n 14. 6. 24 §. — [3]) S:n 31. 5. 14 §. — [4]) S:n 29. 11. 9 §. — [5]) S:n 28. 12. 1 §.

sesta ottaisi haltuunsa kaikki alueelle teetetyt rakennukset. Tämän johdosta oli rahatoimikamari toimittanut rakennusten katselmuksen, jolloin ne arvioitiin 626,000 markan arvoisiksi, sekä kaupunginvaltuustolle esittänyt, että se valtuutettaisiin valtion kanssa tekemään sopimus rakennusten luovuttamisesta kaupungille 600,000 markan hinnasta. Kaupunginvaltuusto myöntyi [1]) esitykseen ja päätti [2]) saatuaan ilmoituksen, että rahatoimikamari puolustusministeriön kanssa oli tehnyt puheenalaisia valtion omistamia rakennuksia koskevan kaupan, että 600,000 markan suuruinen kauppahinta oli etuantina suoritettava kaupunginkassasta ja merkittävä 1923 vuoden menosääntöön.

Erinäisten korjaustöiden teettämiseen vastaostetuissa rakennuksissa valtuusto myönsi [3]) 178,000 markan määrärahan, mistä 100,000 oli suoritettava valtuuston käyttövaroista Puhtaanapito nimisen pääluokan kohdalla ja loput 78,000 markkaa vuoden tilierotuksesta. Edelleen päätti valtuusto, että erinäisten edellämainittujen, etusijassa n:oilla II ja IV merkittyjen rakennusten, kuntoonpanemiseen puhtaanapitolaitoksen tarpeisiin 1923 vuoden menoarvioon oli merkittävä 400,000 markkaa, mitä määrää ei saanut käyttää, ennenkuin siihen oli hankittu rahatoimikamarin lupa kussakin eri tapauksessa, sekä oikeuttaa rahatoimikamarin töiden alkamiseksi rakennuksella n:o II jo kuluvana vuonna käyttämään viimemainitusta määrästä ennakolta enintään 100,000 markkaa.

Asuntojen rakentaminen tuberkulootisia henkilöitä varten. Täyttäen kaupunginvaltuuston sille antaman tehtävän [4]) oli kaupungin yleisten töiden hallitus laadituttanut luonnospiirustukset kustannusarvioineen tuberkulootisten asuinrakennuksia varten sekä ehdottanut, että puheenalaisten asuntojen tonttipaikoiksi varattaisiin XII kaupunginosan korttelit n:ot 382, 383, 357 ja 354 b sekä XI kaupunginosan kortteli n:o 334 b. Rakennusyrityksen toteuttaminen edellytti kuitenkin, että kortteleja n:oja 382 ja 383 varten vahvistetut tontinrajat poistettiin että suunniteltujen asuntojen ympärille saataisiin riittävän suuret suojelusalueet. Hyväksyen tehdyn ehdotuksen kaupunginvaltuusto päätti [5])

varata XII kaupunginosan korttelit n:ot 382, 383, 357 ja 354 b sekä XI kaupunginosan korttelin n:o 334 b tuberkulosia sairastavain henkilöiden asunnoiksi;

periaatteessa hyväksyä rakennuskonttorin laatimat edellämainitut piirustukset sellaisten perheiden asunnoiksi, joiden jäsenissä on todettu tuberkulosia, sekä antaa kaupungin yleisten töiden hallitukselle toimeksi niiden pohjalla laatia ja valtuuston lopullisesti hyväksyttäväksi lähettää mainittujen rakennusten pääpiirustukset yksityiskohtaisine kustannusarvioineen;

kortteliin n:o 382 etusijassa teettää tuollainen, kaikkiaan 32 asuinhuonetta keittiöineen käsittävä rakennus arviolta 710,000 markan kustannuksin;

antaa rahatoimikamarille toimeksi 1923 vuoden tulo- ja menosääntöehdotusta laatiessaan ottaa harkittavakseen kysymys määrärahan osoittamisesta viimemainittua rakennusyritystä varten; sekä

antaa kaupungin yleisten töiden hallitukselle toimeksi laadituttaa ja valtuustolle lähettää ehdotus tästä päätöksestä aiheutuvaksi korttelien n:ojen 382 ja 383 kaupunginasemakaavan muutokseksi.

Keuhkotautiparantolan perustaminen suomenkielisten kansakoulujen oppilaita varten. Huomauttaen, että suomenkielisissä kansakouluissa käy mel-

---

[1]) Valt. pöytäk. 22. 2. 3 §. — [2]) S:n 30. 8. 9 §. — [3]) S:n 13. 12. 24 §. — [4]) Ks. tätä kert. siv. 20. — [5]) Valt. pöytäk. 4. 10. 12 §.

koinen määrä risatautisia lapsia, joista suuri osa tarvitsisi parantolahoitoa, esitti [1]) mainittujen kansakoulujen johtokunta, että puheenalaisia oppilaita varten perustettaisiin kouluparantola, mieluimmin Korson aseman läheisyyteen, sekä että parantolaan perustettaisiin alempi ja ylempi kansakoulu sekä järjestettäisiin jatko-opetus. Esityksestä antamassaan lausunnossa [1]) huomautti terveydenhoitolautakunta, että tuberkulosin vastustamistyö etusijassa olisi kohdistettava tartunnan levenemisen ehkäisemiseksi pieniin lapsiin. Tässä suhteessa ei kuitenkaan voida pitää kouluparantolaa erityisen merkityksellisenä, koska tuberkulositartunnan levenemistä koululapsien keskuudessa ainoastaan harvoin oli peljättävissä. Tuberkulosin erikoistuntijain keskuudessa vallitsevan käsityksen mukaan tulisi kaupunkikunnan tuberkulootisten lasten hoitamiseksi perustaman keskuslaitoksen sijaita kaupungissa ja luonteeltaan olla kirurginen lastensairaala ynnä poliklinikka, siten järjestettynä, että siellä voidaan antaa myöskin valohoitoa. Laitoksessa olisi hoidettava myöskin muunlaisia kirurgisia tapauksia ja tulisi sen johtajan olla ortopeedisesti kouluutettu kirurgi. Sairaalaan tulisi kuulua maaseudulla sijaitseva lisäsairaala, joka voisi olla sairaalaa paljon yksinkertaisempi. Jälkimmäiseen siirrettäisiin poliklinikasta helpoimmat tuberkulositapaukset ja sairashuoneelta vaikeammat, niiden tultua sille asteelle, etteivät tarvinneet päivittäistä lääkärinhoitoa. Terveydenhoitolautakunnan mielestä kysymyksen ratkaisu kuitenkin olisi siirrettävä siksi, kunnes kaupunki oli valinnut tuberkulosilääkärin kaupunkia varten ja tämä oli saanut tilaisuuden lausua mielipiteensä asiasta.

Rahatoimikamarin esityksestä, joka yhtyi terveydenhoitolautakunnan viimemainittuun mielipiteeseen, päätti [2]) kaupunginvaltuusto siirtää suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksen kouluparantolan perustamisesta tuberkulootisia oppilaita varten terveydenhoitolautakuntaan, jonka tuli yksissä neuvoin tuberkulosilääkärin kanssa antaa lausunto asiasta.

Asunto- ja sairaspaviljongin rakennuttaminen kunnalliskodin alueella. Köyhäinhoitohallituksen ja sairaalaylihallituksen yhteisesti tekemän anomuksen rakennuksen teettämisestä kunnalliskodin alueelle osin pitkäaikaisten sairaiden, osin köyhäinhoidon hoidettaviksi otettavien henkilöiden hoitoa varten, kaupunginvaltuusto jätti [3]) ratkaisematta siksi kunnes kaupungin rahataloudellinen asema sallisi yrityksen toteuttamisen. Rahatoimikamari sai toimekseen aikanaan tehdä uuden esityksen asiassa.

Määrärahoja uutistöitä y. m. varten Bengtsårin ja Toivoniemen tiloilla. Lastensuojelulautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto osoitti [4]) käyttövaroistaan Lastensuojelutoiminta nimisen pääluokan kohdalla 306,000 markkaa uuden koulurakennuksen teettämiseksi Bengtsåriin, 6,000 markkaa ladon teettämiseksi mainitulle tilalle, sekä 9,300 markkaa tilan puhelinjohdon kuntoonpanettamiseen. Samoista käyttövaroista valtuusto niinikään myönsi 18,000 markan määrärahan vesijohdon ja tuulimoottorin hankkimiseksi Toivoniemen tilalle. Edelleen päätti [5]) kaupunginvaltuusto, että Bengtsårin oppilaskotia oli laajennettava sekä riihirakennus teetettävä mainitulle tilalle, joita töitä varten 1923 vuoden menosääntöön oli merkittävä 60,000 ja 35,000 markan määräraha. Toivoniemen uutisrakennus- ja korjaustöitä varten oli mainitun vuoden menosääntöön merkittävä seuraavat määrät: 50,000 markkaa tallirengin asunnon ja korjaustuvan käsittävän rakennuksen teettämiseen,

[1]) Valt. pain. asiakirj. n:o 21. — [2]) Valt. pöytäk. 18. 10. 25 §. — [3]) S:n 22. 2. 13 §. — [4]) S:n 19. 4. 4 §. — [5]) S:n 15. 11. 19 §.

14,500 markkaa erinäisiä korjaustöitä varten, 10,000 markkaa sisäpuolisia maalaus- ja korjaustöitä varten sekä 13,000 markkaa vesijohtoverkon laajentamiseen.

Lastensuojelulautakunta oli myöskin anonut määrärahan myöntämistä erinäisten töiden teettämiseen Ryttylän tilalla, minkä anomuksen kaupunginvaltuusto pani pöydälle budjetinkäsittelyyn. Menosääntöä vahvistettaessa merkittiin mainittua tarkoitusta varten 621,000 markkaa.

Kunnan työväenasuntojen rakentaminen. Kaupunginvaltuustolle vuonna 1921 lähettämässään esitysehdotuksessa [1]) olivat vtt Wäisänen ja Suominen esittäneet, että valtuusto osin hankkiakseen työansiota työttömille henkilöille, osin lieventääkseen paikkakunnalla vallitsevaa asunnonpuutetta periaatteessa tekisi päätöksen työväenasuntojen rakennuttamisesta sekä kehoittaisi kaupunginarkkitehtia heti laatimaan ohjelman ynnä kustannusarvion asuinrakennuksiksi vähintään 3,000 hengelle. Sittemmin olivat sekä rahatoimikamari että sosialilautakunta lausuneet mielipiteensä asiasta, jolloin nämä molemmat viranomaiset olivat huomauttaneet, ettei vallitseviin rakennuskustannuksiin, vaikeihin taloudellisiin oloihin ja kaupungin rahataloudelliseen asemaan nähden esitysehdotukseen koko laajuudessaan olisi myönnyttävä. Pääasiassa sosialilautakunnan ehdotuksen mukaisesti päätti [2]) kaupunginvaltuusto: kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta Vallilan kortteliin n:o 585 teettämään kolme työväenasuinrakennusta, joissa on 24 kahden ja 24 yhden huoneen huoneistoa; antaa puheenalaisten rakennusten lopullisten piirustusten hyväksymisen rahatoimikamarin toimeksi yksissä neuvoin sosialilautakunnan kanssa; rakennustyöt aloitettaviksi mahdollisimman pian ja teetettäviksi tavallisina, eikä hätäaputöinä; sosialihallitukselta anoa myönnettäväksi tarkoitukseen 390,000 markan korotonta avustuslainaa sekä 260,000 markan kuoletuslainaa; sekä menosääntöön kunnallista asuntotuotantoa varten merkitystä määrärahasta osoittaa 694,000 markkaa rakennuskustannusten suoritukseen.

Edellämainittua asiaa koskevan keskustelun aikana tehdyn ehdotuksen, että yllämainittuihin asuinrakennuksiin valmistettaisiin koteja tuberkuloottisia henkilöitä varten, kaupunginvaltuusto epäsi [3]), mutta päätti [2]) kuitenkin kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta jouduttamaan tuberkulosia potevain henkilöiden asuinhuoneiden luonnospiirustusten ja kustannusarvion laadintaa, mistä rakennusyrityksestä kaupunginvaltuusto aikaisemmin oli tehnyt päätöksen [3]).

Vuokrasäännöstelyn lakattua kesäkuun 1 p:nä kärjistyi kaupungissa vallitseva asuntopula yhä, minkä johdosta rahatoimikamari kehoitti kaupungin yleisten töiden hallitusta sekä jouduttamaan Vallilan korttelin n:o 585 kolmen yllämainitun rakennusyrityksen loppuunsuorittamista että aloittamaan perustustyöt ja tarveaineiden hankinnan kolmea saman tyyppistä, kaikkiaan 72 huonetta käsittävää puusta teetettävää rakennusta varten. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [4]) toimenpiteen, ja päätti [4]) sen ohessa, että uutisrakennustoimintaa korttelissa n:o 585 oli laajennettava siten että sinne oli, 3 tekeillä olevan rakennuksen lisäksi, rakennettava 6 asuinrakennusta, pääasiassa samaa tyyppiä kuin ensinmainitut rakennukset ja sisältäen 144 asuinhuonetta, joitten kustannukset arvioitiin 2,880,000 markaksi; sosialihallitukselta rakennusyritystä varten anoa 777,600 markan avustuslainaa

[1]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 42. — [2]) Valt. pöytäk. 22. 2. 9 §. — [3]) Ks. tätä kert. siv. 18. — [4]) Valt. pöytäk. 30. 8. 14 §.

ja 518,400 markan kuoletuslainaa; sekä että rakennuskustannusten jäljellä oleva osa, 1,584,000 markkaa, oli etuantina suoritettava kaupunginkassasta ja vastedes merkittävä 1923 vuoden menosääntöön.

Kaupunginvaltuuston asuntojen hankkimista kodittomille henkilöille koskevassa kysymyksessä valtioneuvostolle tekemä alistus [1]) oli johtanut komitean asettamiseen, joka ei kuitenkaan kyennyt kaupungin käytettäväksi asettamaan tarvittavaa huonemäärää. Kun eivät kaupunginvaltuuston siitä tekemän päätöksen [1]) johdosta järjestetyt väliaikaiset asunnot riittäneet lieventämään asuntopulaa, esitti rahatoimikamari, että valtuusto päättäisi, että paitsi aikaisemmin päätettyjä 3 ja 6 asuinrakennusta Vallilan kortteliin n:o 585 lisäksi rakennettaisiin 4 asuintaloa aikaisemmin hyväksyttyä tyyppiä ja käsittäen 96 asuinhuonetta arviolta kaikkiaan 1,920,000 markan kustannuksin, tähän tarkoitukseen sosialihallitukselta anoa 518,400 markan avustus- ja 259,200 markan kuoletuslainaa, sekä että arvioitujen kustannusten jäljellä oleva osa 1,142,400 markkaa oli merkittävä 1923 vuoden menoarvioon. Asiaa esiteltäessä päätti [2]) kaupunginvaltuusto kaikilta kohdin hyväksyä rahatoimikamarin ehdotuksen.

Virkamiesasuntojen rakennuttaminen. Samaan aikaan kuin rahatoimikamari ja sosialilautakunta lähettivät lausuntonsa vttn Wäisäsen ja Suomisen esitysehdotuksesta työväenasuntojen rakennuttamisesta teki kaupungin yleisten töiden hallituskin ehdotuksen sekä työväen- että virkamiesasuntojen rakennuttamisesta. Ehdotuksen edelliseen osaan nähden kaupunginvaltuusto teki päätöksensä kuten edellisestä tarkemmin käy ilmi, jota vastoin kysymystä virkamiesasuntojen rakennuttamisesta ei lainkaan otettu [3]) käsiteltäväksi. Rahatoimikamari ilmoitti, että ehdotus asuntojen rakentamisesta kaupungin viranpitäjiä varten jo aikaisemmin oli tehty kamarissa, vaikkei kysymystä vielä ollut ratkaistu, mutta palaisi kamari tähän hallituksen esityksen osaan, niin pian kuin laadittu toteutettavissa oleva ehdotus oli olemassa.

Uimalaitoksen rakentaminen Mustikkamaalle. Sittenkun kaupunginvaltuusto budjetinkäsittelyn yhteydessä vuonna 1921 oli tehnyt päätöksen [4]) uimalaitoksen rakentamisesta Mustikkamaalle ja tähän tarkoitukseen vuoden menosääntöön merkinnyt 245,000 markan määrärahan, oli kaupungin yleisten töiden hallitus laadituttanut puheenalaisen rakennuksen piirustukset kustannusarvioineen, jotka rahatoimikamari, joka puolestaan oli ne hyväksynyt, lähetti kaupunginvaltuuston harkittavaksi ja hyväksyttäväksi. Koska asiaa koskevan keskustelun aikana valtuustossa huomautettiin lähetettyjen piirustusten johdosta, että ne tarkoittivat liian pienikokoisen uimalaitoksen rakentamista, kehoitettiin [5]) rahatoimikamaria hankkimaan urheilulautakunnan lausunto asiasta ja sen jälkeen valtuustolle antamaan lausunto, oliko aihetta muuttaa rakennussuunnitelmaa. Kuultuaan sekä urheilulautakuntaa että kaupungin yleisten töiden hallitusta, ilmoitti rahatoimikamari kaupunginvaltuuston kokouksessa lausuttuihin mielipiteisiin nähden ja kun uimalaitoksen rakennustyöt jo oli aloitettu, ryhtyneensä toimenpiteisiin, jotta kävisi mahdolliseksi ehkä suurentaa uimahuonetta, kuitenkin käytettävissä olevan määrärahan puitteissa, ja siinä tarkoituksessa kehoittaneensa rakennuskonttoria urheilulautakunnan ehdotuksen mukaisesti pitentämään hyppyallasta ja laajentamaan miespuolisen osaston auringonkylpylää. Mustikka-

[1]) Ks. tätä kert. siv. 24. — [2]) Valt. pöytäk. 29. 11. 6 §. — [3]) S:n 22. 2. 9 §. — [4]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 138. — [5]) Valt. pöytäk. 5. 4. 9 §.

maan uimahuoneen laajentamiseen täydelliseksi uimalaitokseksi tarvittiin 200,000 markan lisämääräraha.

Asiaa lopullisesti käsitellessään päätti [1]) kaupunginvaltuusto, samalla kuin puheenalaiset piirustukset vahvistettiin ja kamarin toimenpiteet uimahuoneen laajentamiseksi tähän tarkoitukseen myönnetyn määrärahan puitteissa hyväksyttiin, että kysymys uimahuoneen laajentamisesta täydelliseksi uimalaitokseksi ja määrärahan myöntämisestä tätä varten oli otettava harkittavaksi 1923 vuoden menosääntöä vahvistettaessa.

Länsirannan tullihaaraosaston uutis- ja muutostyöt. Sittenkun satamahallitus oli tehnyt esityksen yhteensä 37,700 markan määrärahan myöntämisestä erinäisiin Länsirannan tullihaaraosaston uutis- ja muutostöihin, mutta rahatoimikamari kuitenkin oli ilmoittanut käyttövaroistaan myöntäneensä 4,300 markkaa väliseinän teettämiseksi mainitun huoneiston toimitushuoneeseen sekä ehdottanut, että kysymys muitten esityksessä mainittujen töiden teettämisestä otettaisiin käsiteltäväksi 1923 vuoden budjettia vahvistettaessa, päätti [2]) kaupunginvaltuusto kaikilta kohdin hyväksyä kamarin ehdotuksen.

Yllämainitun asian yhteydessä oli rahatoimikamari edelleen ilmoittanut, että satamahallitus ja kamari olivat jättäneet tehdyn ehdotuksen Länsirannan tavarasuojan korottamisesta huomioonottamatta, koska oli mahdollista, että kaupunki kohdakkoin muutetun lainsäädännön johdosta vapautettaisiin velvollisuudesta hankkia huoneistoja tullilaitoksen tarpeisiin. Ilmoitus ei aiheuttanut toimenpidettä.

Määrärahan Marian sairaalan lisärakennustöihin. Poistaakseen Marian sairaalassa vallitsevan ankaran tilanpuutteen päätti [3]) kaupunginvaltuusto, että sairaalan talousrakennukseen oli teetettävä lisää kaikkiaan 9 huonetta rakennuskonttorin tätä tarkoitusta varten laatimien piirustusten mukaan. Töiden teettämiseen valtuusto osoitti 315,000 markkaa suoritettavaksi etuantina kaupunginkassasta ja vastedes merkittäväksi 1923 vuoden menosääntöön.

Määräraha Oulunkylän lastenkodin sisustustöihin. Rahatoimikamarin ilmoitettua ryhtyneensä toimenpiteisiin kahden väliaikaisen kylpyhuoneen ja maitokeittiön laittamiseksi Oulunkylän lastenkotiin, päätti [4]) kaupunginvaltuusto hyväksyä nämä toimenpiteet sekä määräsi, että työstä koituvat kustannukset, 13,200 markkaa, oli suoritettava valtuuston käyttövaroista Lastensuojelutoiminta nimisen pääluokan kohdalla ja jäljellä olevat 9,800 markkaa vuoden tilierotuksesta.

Bengtsårin kasvatuslaitoksen lämpöjohtojen korjaus ja kunnossapito Kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi [5]) 42,000 markan määrärahan uusien höyrykattilain hankkimiseksi Bengtsårin kasvatuslaitoksen lämpöjohtoihin sekä mainittujen johtojen korjaukseen, minkä ohessa kaupunginvaltuusto määräsi, että täten myönnetty määräraha oli merkittävä 1923 vuoden menosääntöön.

Korjaustöitä kaupungin Pakinkylässä olevissa huvilarakennuksissa. Kaupunginvaltuuston päätettyä [6]), että kaupungin Pakinkylässä sijaitseviin huvilarakennuksiin oli perustettava alaikäisten lainrikkojain hoitolaitos, osoitti [7]) valtuusto mainittujen rakennusten korjaustöihin 19,000 markkaa suoritettavaksi etuantina kaupunginkassasta ja sittemmin merkittäväksi 1923 vuoden menosääntöön.

---

[1]) Valt. pöytäk. 31. 5. 6 §. — [2]) S:n 17. 5. 15 §. — [3]) S:n 14. 6. 19 §. — [4]) S:n 20. 9. 15 §. — [5]) S:n 1. 11. 3 §. — [6]) Ks. tätä kert. siv. 148. — [7]) Valt. pöytäk. 1. 11. 6 §.

Huoneistojen kuntoonpanettaminen kansanlastentarhoille ja vuokrantarkkailulautakunnalle. Huoneiston sisustamista varten Fredrikinkadun taloon n:o 34 eräälle kaupungin avustamalle kansanlastentarhalle kaupunginvaltuusto osoitti [1]) käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla 8,500 markkaa sekä erään Töölön n. s. tykistöpihan rakennuksen kuntoonpanettamiseen, johon oli valmistettava huoneisto osin eräälle kansanlastentarhalle osin vuokrantarkkailulautakunnalle, 150,000 markkaa, mikä määrä oli suoritettava etuantina kaupunginkassasta ja sittemmin merkittävä 1923 vuoden menosääntöön.

Vahvistettuja rakennusten piirustuksia. Sittenkun kaupungin yleisten töiden hallitus oli laadituttanut Rikhardinkadun kirjastotalon muutos- ja lisärakennuksen piirustukset sekä kaupungin kirjaston johtokunta oli puoltanut piirustusten hyväksymistä, päätti [2]) kaupunginvaltuusto vahvistaa ne.

Sisustustöitä Kallion kirjastotalossa. Kaupunginkirjaston johtokunta, joka aikoi Kallion haarakirjastossa ottaa käytäntöön avonaishylly-järjestelmän, anoi 44,500 markan määrärahaa mainittua tarkoitusta varten välttämättömien sisustustöiden teettämiseen. Kun vielä ei ollut saatu kokemusta edellämainitun järjestelmän sopivaisuudesta, se kun vasta äskettäin oli otettu käytäntöön pääkirjastossa, päätti [3]) kaupunginvaltuusto evätä johtokunnan esityksen.

Määräraha ainespihan sisustustöihin. Erinäisiin valtion ammattientarkastajan vaatimiin kaupungin ainespihan sisustustöihin, osoitti [4]) kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 10,000 markkaa.

Keskuskeittolan huoneistojen laajentaminen. Ilmoittaen, että keskuskeittolan huoneistot lisääntyneen liikkeen johdosta olivat osoittautuneet liian ahtaiksi, anoi mainitun laitoksen johtokunta toimenpidettä puheenalaisten huoneistojen laajentamiseksi olojen vaatimusten mukaisesti, ja päätti [5]) kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin asiasta tekemän ehdotuksen mukaisesti, että keskuskeittolan käytettäväksi kaupunginkellarin laajentamista varten asetettaisiin kaksi sen vieressä olevaa huonetta, jotka voitaisiin yhdistää yhdeksi saliksi kaupunginkellarin isomman ruokasalin välittömään yhteyteen sekä uusi astiainpesuhuone, minkä johdosta kävisi mahdolliseksi sisustaa entiset astiainpesuhuoneet tarjoiluhuoneiksi; tarpeellisiin muutos- ja sisustustöihin myöntää 206,000 markan määrärahan suoritettavaksi etuantina kaupunginkassasta ja sittemmin merkittäväksi 1923 vuoden menosääntöön; antaa rakennuskonttorin toimeksi mahdollisimman pian käydä suorittamaan yllämainittuja rakennustöitä; sekä kehoittaa rahatoimikamaria valtuustolle tekemään ehdotuksen kaupunginasemakaavan muutokseksi, koska päätetyt muutosrakennustyöt edellyttivät ent. seurahuone- ja raatihuonetalojen yhteenrakentamisen.

Toimenpiteitä asuntopulan lieventämiseksi [6]). Helsingin vuokralaisyhdistys anoi, että kaupunki kaikin tarjona olevin keinoin avustaisi niitä kunnan asukkaita, jotka vuokrasäännöstelyn lakattua jäivät ilman asuntoa, ja ehdotti m. m., että kaupunginvaltuusto luovuttaisi Kampin alueelle teetetyt kasarmirakennukset hädänalaisimmille mainituista asuntoa vailla olevista henkilöistä. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto oikeutti [7]) rahatoimikamarin puheenalaisten henkilöiden huone-, talous y. m. kalujen säilyttämiseksi osoittamaan kaupungille kuuluvia käytettävissä olevia sopivia huoneistoja. Mitä tulee

[1]) Valt. pöytäk. 20. 9. 11 §. — [2]) S:n 17. 5. 9 §. — [3]) S:n 29. 11. 24 §. — [4]) S:n 29. 11. 15 §. — [5]) S:n 14. 6. 4 §. — [6]) Ks. myös tätä kert. siv. 20 ja 59*. — [7]) Valt. pöytäk. 31. 5. 9 §.

kysymykseen asuinhuoneistojen luovuttamisesta, päätti [1]) kaupunginvaltuusto, koska ehdotetut kasarmirakennukset eivät kuuluneet kaupungille vaan valtiolle eikä kaupungilla ollut käytettävänään muitakaan huoneistoja asuntotarkoituksiin, tehdä valtioneuvostolle alistuksen, että ryhdyttäisiin kiireellisiin toimenpiteisiin, jotta edellämainitut kasarmirakennukset tai muita huoneistoja luovutettaisiin sellaisille Helsingin kunnan hädänalaisille jäsenille, jotka vuokrasäännöstelyn lakatessa häädettäisiin huoneistoistaan.

Maaherralle osoitetussa ja kaupunginvaltuustolle lähetetyssä kirjelmässä puolustusministeriö sittemmin ilmoitti [2]), että edellämainitut kasarmirakennukset olivat välttämättömät sotilastarkoituksiin, eikä muitakaan sotaväen hallussa olevia rakennuksia voitu luovuttaa asuntotarkoituksiin.

Täyttäen kaupunginvaltuuston antaman yllämainitun tehtävän rahatoimikamari luovutti asuntoa vailla oleville henkilöille erinäisten kansakoulujen voimistelusalit, minkä ohessa n. s. Suvilahden kasarmiin sijoitettiin n. 90 perhettä, kuitenkin sillä ehdolla, että ensimainitut huoneistot tyhjennettäisiin elokuun 15 p:nä ja kasarmi syyskuun 1 p:nä. Mainittuina ajankohtina oli asuntopula pikemmin lisääntynyt kuin vähentynyt, minkävuoksi kaupunginvaltuusto piti välttämättömänä, että Suvilahden kasarmi sisustettiin niin, että sitä voitiin käyttää asuntotarkoituksiin myöskin syksyllä ja talvella. Töiden teettämiseen valtuusto osoitti [3]) käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla 200,000 markkaa.

Tässä yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti [3]), kun kaupungin toimenpiteet asuntopulan poistamiseksi yhtä vähän kuin yksityinen rakennustoiminta saattoi tyydyttää asuinhuoneistojen tarvetta, uudestaan valtioneuvostolle tehdä alistuksen, että valtio mainitussa suhteessa auttaisi, esimerkiksi asuntotarkoituksiin luovuttamalla paikkakunnalla löytyviä, valtiolle kuuluvia rakennuksia tai panettamalla käyntiin uutisrakennustöitä. Tähän alistukseen katsoi valtuusto olevan sitä enemmän syytä, kun kiristyminen asuntomarkkinoilla oli johtunut vuokrasäännöstelyn kumoamisesta, eikä sitä voinut pitää kunnan viranomaisten laiminlyönnistä johtuvana.

Sittenkun rahatoimikamari, joka toimittamansa tutkimuksen perusteella oli saanut sellaisen käsityksen, että asuntopula kylmemmän vuodenajan tultua oli siinä määrin kärjistynyt, että olisi heti ryhdyttävä toimiin vajoissa, ullakoilla ja muissa samantapaisissa, asuinnoiksi täysin kelpaamattomissa, paikoissa asuvien henkilöiden välttämättömimmäksi majoittamiseksi, oli tehnyt esityksen muutamien väliaikaisten asuntojen kuntoon panettamisesta entisten lisäksi, päätti [4]) kaupunginvaltuusto tähän tarkoitukseen vuoden tilierotuksesta osoittaa 300,000 markkaa.

Helsingin osastojen paikallisen keskusneuvoston ja Helsingin osastojen kunnallisjärjestön esityksen toimenpiteistä asuntojen järjestämiseksi asunnottomille henkilöille sekä Helsingin kaupungin kunnan työntekijäin keskusneuvoston samankaltaisen anomuksen kaupunginvaltuusto jätti [5]) huomioonottamatta, koska valtuusto jo oli tehnyt päätöksen edellämainitussa suhteessa.

Lastensuojelulautakunnan esityksen, että huoneistoja osoitettaessa kaupungin teettämistä työväenasunnoista etusijassa ne perheet otettaisiin huomioon, joiden lapset lautakunnan, vallitsevan asuntopulan johdosta, oli täytynyt ottaa huoltoonsa, kaupunginvaltuusto niinikään epäsi [6]). Sosialilauta-

---

[1]) Valt. pöytäk. 14. 6. 31 §. — [2]) S:n 30. 8. 2 §. — [3]) S:n 30. 8. 14 §. — [4]) S:n 4. 10. 13 §. — [5]) S:n 4. 10. 25 ja 26 §§. — [6]) S:n 13. 12. 29 §.

kunnan kunnan asuntojen hallintojaosto oli vuokratessaan huoneistoja edellämainituista asunnoista etusijassa ottanut niihin kaupungin töissä toimivia suuriperheisiä työläisiä sekä n. s. koleraparakkeja vuokratessaan hädänalaisia henkilöitä yleensä, joilla oli paljon lapsia, ja piti valtuusto jaoston noudattamia periaatteita oikeina.

5. *Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.*

Määräraha vesijohdon laittamiseen Näkinkujaan. Rahatoimikamarilta olivat Osakeyhtiö J. D. Stenberg ja pojat sekä Osakeyhtiö Ahjon konepaja anoneet, että Näkinkujaan laitettaisiin vesijohto tulevan Hakaniemenkadun alkuun, mistä yhtiöt sitten omalla kustannuksellaan voisivat jatkaa johtoja vastaisen korttelin n:o 296 b tonteille. Edellämainitusta anomuksesta antamassaan lausunnossa vesijohtolaitos mainitsi, että, kun kaupunki yleensä oli ulottanut vesijohtoverkon niin, että kukin tontinomistaja oli voinut rakennuttaa vesijohdon suoraan tontilleen, kaupungin oikeutta myöten tulisi katsoa, että kortteli n:o 296 Hakaniemenkadun valmistuttuakin voi saada vettä. Säännöllisissä oloissa oli johtoverkko ulotettu koko korttelin n:o 296 ympäri, mutta kun kustannukset epäsuotuisten perustusolojen johdosta nousisivat ylenmäärin suuriksi, oli laitos sitä mieltä, että johto ulotettaisiin ainoastaan Näkinkujaan. Lähettäen kaupunginvaltuustolle asiassa kertyneet asiakirjat ehdotti rahatoimikamari puolestaan, että Näkinkujan alainen vesijohtoverkko ulotettaisiin Hakaniemenkadun alkuun sekä että tästä koituneista arvioiduista 97,000 markan kustannuksista 30,000 markkaa suoritettaisiin etuantina kaupunginkassasta, ja merkittäisiin sittemmin samoin kuin jäljelläolevat 67,000 markkaa 1923 vuoden menosääntöön ja suoritettaisiin vastedes lainavaroista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [1]) kaikilta kohdin rahatoimikamarin esityksen.

Vesijohtoverkon ulottaminen Mustikkamaalle. Rahatoimikamari lähetti Helsingin työväenyhdistyksen r. y. anomuksen, että Mustikkamaalle järjestettäisiin leikki- ja urheilukenttiä sekä että yhdistyksen mainitulle saarelle teettämään ravintolarakennukseen hankittaisiin vesijohto. Kamari, joka kuultuaan asiassa kaupungin yleisten töiden hallitusta, terveydenhoitolautakuntaa ja vesijohtolaitosta, katsoi voivansa kaikilta kohdin puoltaa esitystä, mikäli se koski vesijohdon laittamista Mustikkamaalle, oli asiassa neuvotellut sekä yllämainitun yhdistyksen että Aktiebolaget Brändö villastad yhtiön kanssa. Jos vesijohto teetettiin siten, että se yhdistettiin Brändön saarella oleviin johtoihin Hopeasalmeen lasketulla vedenalaisella kaapelilla, olisi siitä vesijohtolaitoksen laskelman mukaan kustannuksia 183,280: 35 markkaa. Aktiebolaget Brändö villastad yhtiön suostumus johdon yhdistämiseen yhtiön omistamaan johtoon oli riippuvainen siitä, suostuiko kaupunki yhtiölle takaisinmaksamaan sen 71,280: 35 markan määrän, minkä yhtiö vuonna 1919 oli suorittanut kaupungille korvauksena Työpaja- ja Lautatarhakatuun lasketuista vesijohtoputkista, joita johtoja ei enää käytetty ainoastaan Brändön kulutuksen tarpeisiin, mutta oli yhtiö sen ohessa ilmoittanut vaativansa mai-

[1]) Valt. pöytäk. 17. 5. 10 §.

nitun korvauksen vasta 1923 vuoden alussa. Koska yllämainittu yhdistys edelleen oli sitoutunut kustantamaan ja teettämään ravintolarakennuksen ja rannan välisen osan vesijohtoa, oli jäljellä 83,000 markan määrä, mikä tarvittiin heti työn loppuun suorittamista varten. Hyväksyen rahatoimikamarin asiassa tekemän ehdotuksen päätti [1]) kaupunginvaltuusto, että Brändön ja Mustikkamaan välinen vesijohto oli teetettävä pääasiassa vesijohtolaitoksen laatiman suunnitelman mukaisesti ja että siitä arvioidut kustannukset 83,000 markkaa oli suoritettava valtuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla ja loput 71,280: 35 markkaa merkittävä 1923 vuoden menosääntöön.

Vesijohtolaitoksen putkiverkon korjaus ja kunnossapito. Vesijohtolaitoksen putkiverkon korjausta ja kunnossapitoa varten kaupunginvaltuusto myönsi [2]) 19,182 markkaa suoritettavaksi laitoksen 1921 vuoden voittovaroista sekä 10,000 markkaa valtuuston käyttövaroista Vesijohtolaitos nimisen luvun kohdalla.

Vesijohtolaitoksen työpajarakennusten y. m. korjaus ja kunnossapito. Koska 1921 vuoden menosäännön määräraha vesijohtolaitoksen työpajarakennusten korjausta ja kunnossapitoa sekä puhtaanapitoa varten oli osoittautunut tarkoitukseen riittämättömäksi, myönsi [2]) kaupunginvaltuusto 3,554: 99 markan lisämäärärahan suoritettavaksi laitoksen mainitun vuoden voittovaroista. Edelleen osoitti valtuusto käyttövaroistaan Vesijohtolaitos nimisen luvun kohdalla 17,000 markkaa työpajarakennusten korjausta ja kunnossapitoa varten, 1,500 markkaa kauppatorin suihkukaivon käyttöä ja hoitoa varten sekä 14,000 markkaa työpajarakennusten lisärakennusta varten.

Kaasulaitoksen rakennusten, putkiverkon, y. m. korjaus ja kunnossapito. Kaasulaitos oikeutettiin [3]) 35,000 markalla ylittämään 1921 vuoden menosääntöön merkityn määrärahan laitoksen rakennusten, uunien ja koneiden korjausta ja kunnossapitoa varten sekä 15,000 markalla määrärahan pääputkiverkon korjausta ja kunnossapitoa varten. Laitoksen vuoden voittovaroista valtuusto osoitti [4]) 170,000 markkaa rakennusten, koneiden y. m. korjaukseen ja kunnossapitoon.

Valaistuksen järjestäminen Mustikkamaalle. Myöntyen rahatoimikamarin esitykseen valaistuksen järjestämisestä Mustikkamaan kansanpuistoon päätti [5]) kaupunginvaltuusto pilarimuuntajan ynnä siihen kuuluvan korkeajännitteisjohdon hankkimiseen ja pystyttämiseen osoittaa 12,500 markkaa, petroliauerlamppujen pystyttämiseen ravintolan ja höyrylaivalaiturin väliselle tielle 1,500 markkaa sekä valaistukseen elokuun 15 p:n ja lokakuun 1 p:n välisenä aikana 5,250 markkaa eli kaikkiaan 19,250 markkaa, mikä määrä oli maksettava valtuuston käyttövaroista Kaupungin kiinteä omaisuus nimisen pääluokan kohdalla.

Lisämäärärahoja sähkölaitoksen rakennusten kunnossapitoon ja laitoksen uutistöitä varten. Sähkölaitoksen 1921 vuoden voittovaroista kaupunginvaltuusto osoitti [2]) seuraavat lisämäärärahat: rakennusten kunnossapitoon 1,253: 39 markkaa, korkeajännitteisjohdon laittamiseen Pakinkylään 2,417 markkaa, Käpylän johtoverkon teettämiseen 15,783: 53 markkaa, 750 kw:n muuntajan hankkimiseen raitiotiekäyttöä varten Kasarminkadun asemalle 126,346: 50 markkaa, 5,000 kw:n höyryturbiinigeneraattorin hankkimiseen

[1]) Valt. pöytäk. 22. 3. 11 §. — [2]) S:n 8. 3. 12 § ja 13. 12. 19 §. — [3]) S:n 8. 2. 3 §. — [4]) S:n 29. 11. 21 §. — [5]) S:n 14. 6. 5 §.

Sörnäsin pääasemalle 186,817: 60 markkaa sekä talojohtotöitä varten 7,000 markkaa ja Korkeasaaren sähköitystä varten 19,000 markkaa.

Yleisten töiden määrärahain ylityksiä ja lisäyksiä. Rahatoimikamari, joka oli oikeuttanut kaupungin yleisten töiden hallituksen 3,558: 32 markalla ylittämään 1921 vuoden menosääntöön merkityn määrärahan huoneiston sisustamista varten ensimmäisen poliisipiirin vartiokonttorille Aleksanterinkadun taloon n:o 1 sekä 5,000 markalla määrärahan kaupungin istutusten, kasvihuoneiden y. m. vedenkulutusta varten, anoi kaupunginvaltuuston hyväksymistä toimenpiteelle, mihin esitykseen valtuusto myöntyi [1]).

Kaupungin yleisten töiden hallituksen ilmoitettua, että, sittenkun työläisten palkkoja vuoden varrella oli koroitettu, erinäiset budjettiin merkityt määrärahat olivat osoittautuneet riittämättömiksi, päätti [2]) kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta myöntää seuraavat lisäykset alempana mainittuihin määrärahoihin, nimittäin katujen ja yleisten paikkain korjausta varten 8,000 markkaa, viertoteiden ja teiden korjausta varten 15,000 markkaa sekä istutuksia ja puutaimistoja varten 38,400 markkaa.

Määräraha Käpylän kaduntasoitustöitä varten. Alotettujen Käpylän korttelia n:o 816 ympäröivän alueen kaduntasoitustöiden loppuunsuorittamista varten kaupunginvaltuusto myönsi [3]) 150,000 markan määrärahan maksettavaksi etuantina kaupunginkassasta ja vastedes merkittäväksi 1923 vuoden menosääntöön.

Määrärahoja Karstulantien osan tasoitusta ja kanavoimista varten. Karstulantien osan tasoitusta ja kanavoimista varten, jonka varrelle kaupunki kaupunginvaltuuston päätöksen [4]) mukaan viipymättä aikoi teettää muutamia asuinrakennuksia, osoitti [5]) valtuusto 53,500 ja 48,000 markan määrärahan suoritettavaksi etuantina kaupunginkassasta ja sittemmin otettavaksi huomioon 1923 vuoden menosääntöä laadittaessa.

Sturekadun alaisen viemärijohdon pitentäminen. Sittenkun rahatoimikamari oli ilmoittanut oikeuttaneensa rakennuskonttorin pitentämään Sturekadun alaisen viemärijohdon, päätti [6]) kaupunginvaltuusto hyväksyä toimenpiteen sekä työn suorittamiseen tarvittavan 33,000 markan määrärahan merkittäväksi 1923 vuoden menosääntöön.

Viemärijohdon korjaus. Saunakadun kaakkoisen jalkakäytävän alaisen viemärijohdon korjaukseen kaupunginvaltuusto osoitti [7]) vuoden tilieroituksesta 60,000 markkaa.

Kaupunginistutuksia varten myönnetyn määrärahan kirjaanpano. Vuonna 1921 myönsi [8]) kaupunginvaltuusto kaupungin yleisten töiden hallitukselle 70,000 markan määrärahan kaupungin istutuksia varten suoritettavaksi etuantimäärärahana, ilmoittamatta tällöin miltä tililtä se oli suoritettava, minkä vuoksi rahatoimikamari teki esityksen, että puheenalaisen määrärahan saisi merkitä 1921 vuoden tilierotuksen tilille. Kaupunginvaltuusto myöntyi [9]) esitykseen.

Uutistöitä satamissa. Rahatoimikamari, joka kaupunginvaltuustolta oli saanut toimeksi [10]) järjestää liikenteen kansanpuistoihin, teki esityksen maihinnousulaiturin teettämisestä höyrylauttaa varten, joka ylläpitäisi liikennettä Mustikkamaalle, ja päätti [11]) kaupunginvaltuusto kamarin siitä tekemän ehdotuksen mukaisesti, että laituri oli teetettävä Hakaniemen rantaan sekä

---

[1]) Valt. pöytäk. 8. 2. 2 §. — [2]) S:n 13. 12. 15 §. — [3]) S:n 31. 5. 5 §. — [4]) Ks. tätä kert. siv. 20. — [5]) Valt. pöytäk. 29. 11. 10 §. — [6]) S:n 4. 10. 10 §. — [7]) S:n 20. 9. 12 §. [8]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 54. — [9]) Valt. pöytäk. 8. 2. 7 §. — [10]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 56. — [11]) Valt. pöytäk. 17. 5. 11 §.

että sen kustannukset oli suoritettava etuantina kaupunginkassasta ja sittemmin merkittävä 1923 vuoden menosääntöön.

Satamahallituksen tehtyä esityksen Haapaniemen venelaiturin laajentamisesta siten, että siihen sopisi kytkeä lisää 28 venettä, josta esityksestä kaupungin yleisten töiden hallitus oli antanut lausunnon, huomauttaen siinä, että ehdotus oli liian myöhään tehty, koska työn suorittamisesta avoveden aikana olisi suuria kustannuksia, mutta että hallituksen käytettäviksi asetetuilla varoilla voitaisiin toimittaa ruoppaus puheenalaisen venelaiturin vierellä, minkä kautta saataisiin tilaa n. 20 veneelle, päätti [1]) kaupunginvaltuusto, ettei satamahallituksen esitys nykyään aiheuttanut toimenpidettä valtuuston puolelta.

Kolmannen rautatieraiteen rakentamiseen ja vahvistustöiden teettämiseen uudella laiturilla eli »Insinöörin sillalla» Sörnäsin satamassa sekä sähkövalaistuksen hankkimiseen laiturille kaupunginvaltuusto osoitti [2]) etuantina kaupunginkassasta 105,000 markkaa, mikä määrä oli otettava huomioon 1923 vuoden menosääntöä laadittaessa.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen ilmoitettua, että vuoden määräraha Länsisataman uutisrakennustöitä varten oli loppuun käytetty päätti [3]) kaupunginvaltuusto, että töiden jatkamista varten kapunginkassasta oli suoritettava etuantina 200,000 markkaa vuoden 1923 budjettiin tarkoitusta varten otettavasta määrärahasta.

Korjaustöitä satamissa. Eteläsataman eteläisen laiturinsiiven ja n. s. keittohuonerannan korjaukseen sekä kolmen uuden rautaisen hinauspollarin laittamiseksi kaupunginvaltuusto myönsi [4]) 91,000 markan määrärahan suoritettavaksi etuantina kaupunginkassasta ja sittemmin merkittäväksi 1923 vuoden menosääntöön.

Sörnäsin sataman Vanhan ja Läntisen laiturin sekä Pohjoissataman T-laiturin korjaukseen valtuusto osoitti [5]) vuoden tilierotuksesta 20,000 markkaa.

Ylitettyjä satamarakennustöiden määrärahoja. Kaupungin yleisten töiden hallituksen ilmoitettua, että lisämäärärahoja tarvittiin seuraaviin budjettiin merkittyihin määrärahoihin alempana määrätyt määrät: laiturien korjaukseen ja kunnossapitoon 40,000 markkaa; väliaikaisten purkaus- ja venelaiturien korjaukseen ja kunnossapitoon 50,000 markkaa, mikä määräraha oli ylitetty sen johdosta että 148 uutta venesijaa oli kuntoonpantu; rautatiehallituksen kaupungille luovuttaman [6]) Sörnäsin satamalaiturin korjaukseen 22,000 markkaa, sekä hallituksen anottua Ruoholahdenkadun varrella olevan korttelin n:o 171 tasoittamista varten osoitettavaksi 15,000 markkaa päätti [7]) kaupunginvaltuusto, joka oli saanut tietää, että kaikki määrärahain ylityksen aiheuttaneet työt jo oli suoritettu, vuoden tilierotuksesta osoittaa pyydetyt määrät paitsi 15,000 markkaa, mikä oli suoritettava siitä määrärahasta, mikä 1923 vuoden budjettiin merkittäisiin liikenneväylän teettämiseksi Merholmaan.

Samalla valtuusto päätti [7]) lausua, että kaupungin yleisten töiden hallituksen, ennenkuin se ryhtyi laittamaan uusia venesijoja ja tasoittamaan korttelia n:o 171, olisi pitänyt hankkia siihen asianmukainen lupa.

Hätäaputyöt. Kaupunginvaltuustolle lähettämässään esitysehdotuk-

[1]) Valt. pöytäk. 31. 5. 18 §. — [2]) S:n 31. 5. 19 §. — [3]) S:n 29. 11. 16 §. — [4]) S:n 3. 5. 2 §. — [5]) S:n 29. 11. 14 §. — [6]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 50. — [7]) Valt. pöytäk. 29. 11. 17 §.

sessa esittivät [1]) vtt Wäisänen ja K. J. Aalto ryhdyttäväksi seuraaviin työttömäin henkilöiden pitämän kokouksen vaatimiin toimenpiteisiin: »kaupunki panettaa heti käyntiin yleishyödyllisiä töitä; kaikissa kaupungin töissä maksetaan elinkustannuksia vastaava palkka ja hätäaputyöjärjestelmästä luovutaan; ellei edellä mainitun laatuisia töitä voida järjestää, avustetaan työttömiä ja heidän perheitään siten, että he voivat elää; työttömiltä tai tilapäisissä töissä toimivilta henkilöiltä ei peritä kunnallisveroja; ellei työttömyyttä kaupunginvaltuuston tai muilla mahdollisilla toimenpiteillä voida lieventää, kääntyy valtuusto valtioneuvoston puoleen anoen, että valtioneuvosto panettaisi käyntiin yleishyödyllisiä töitä tai pakoittaisi yksityisiä kapitalisteja niitä järjestämään». Esitysehdotuksesta olivat sekä kaupungin yleisten töiden hallitus että rahatoimikamari antaneet lausuntonsa. Ensinmainitun viranomaisen mielestä ei esityksen tulisi aiheuttaa toimenpidettä, vaan olisi työttömiä kehoitettava hankkimaan ansiota yksityisissä töissä, joita lähitulevaisuudessa olisi tarjona eritoten rakennusteollisuuden alalla, kun taas rahatoimikamari piti toimenpiteitä työttömyyden lieventämiseksi tarpeellisina maaliskuun loppuun saakka. Kamarin ehdotukseen yhtyen päätti [1]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa kaupungin yleisten töiden hallituksen tarpeen mukaan samassa laajuudessa kuin aikaisemmin jatkamaan käynnissä olevia hätäaputöitä [2]) maaliskuun loppuun sekä myönsi tähän tarkoitukseen 500,000 markan määrärahan, mistä 250,000 markkaa oli suoritettava valtuuston käyttövaroista Yleiset työt nimisen pääluokan kohdalla ja loput käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla. Muut esitysehdotuksentekijäin vaatimukset eivät aiheuttaneet toimenpiteitä valtuuston puolelta.

Sittemmin teki työttömäin henkilöjen asettama komitea samanlaisia vaatimuksia, kuin edellä on selosteltu, minkä ohessa komitea huomautti, että työttömyysavustuksia olisi jaettava Suomen ammattijärjestön valitseman komitean välityksellä. Samalla esitti Helsingin kaupungin työntekijäin keskusneuvosto, että kaupungin hätäaputöissä maksettavat palkat koroitettaisiin saman määräisiksi kuin tavallisissa töissä sekä että tavallisia töitä järjestettäisiin sellaisessa laajuudessa, että kaikki kaupungista kotoisin olevat työttömät henkilöt, jotka halusivat työtä, voivat sitä saada. Edellämainituita esityksiä käsitellessään päätti [3]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa rahatoimikamarin jatkamaan rakennuskonttorin järjestämiä hätäaputöitä huhtikuun 15 p:ään, jota varten valtuusto käyttövaroistaan Yleiset työt nimisen pääluokan kohdalla osoitti 250,000 markkaa sekä vuoden tilierotuksesta 50,000 markkaa. Lisäksi valtuutettiin rahatoimikamari, siinä tapauksessa että kamarin mielestä hätäaputöitä oli jatkettava huhtikuun 15 päivänkin jälkeen, tähän tarkoitukseen käyttämään enintään 150,000 markkaa, mitkä menot oli suoritettava vuoden tilierotuksesta.

Muut yllämainituissa esityksissä tehdyt vaatimukset kaupunginvaltuusto hylkäsi [3]).

Syksyllä jälleen esiintyvän työttömyyden lieventämiseksi valtuusto oikeutti [4]) rakennuskonttorin panettamaan käyntiin päätetyn [5]) Merholmaan teetettävän liikenneväylän työt, sekä puheenalaisia töitä varten käyttämään enintään 100,000 markkaa siitä määrästä, joka tähän tarkoitukseen merkittäisiin 1923 vuoden menosääntöön.

---

[1]) Valt. pöytäk. 18. 1. 11 § ja 22. 2. 10 §. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 51—53. [3]) Valt. pöytäk. 5. 4. 22 §. — [4]) S:n 29. 11. 30 §. — [5]) Ks. 1917 vuod. kert. siv. 27.

Lisämäärärahoja kaupungin maatiloja varten. Kun maanviljelyslautakunnan hoitamain tilain menot oli budjetinjärjestelyssä laskettu väärin, myönsi [1]) kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 175,000 markan määrärahan, mistä 50,000 markkaa työvoimaa varten, 20,000 markkaa kaluston kunnossapitoa varten, 30,000 markkaa veroja, vakuutusmaksuja ja tarverahoja varten sekä 75,000 markkaa korkoja varten kaupunginkassaan.

Kaupungin maatilain vuokraaminen ja hallinto. Täyttäen kaupunginvaltuuston vuonna 1921 antaman tehtävän [2]) teki maanviljelyslautakunta, joka asiassa oli ollut yhteistoiminnassa kaupungin yleisten töiden hallituksen kanssa, ehdotuksen [3]) niihin kaupungin omistamiin maatiloihin tai niiden osiin nähden, mitkä olisi annettava vuokralle, ja niihin tiloihin nähden, jotka olisi pysytettävä maanviljelyslautakunnan välittömässä hallinnossa, sekä ehdotuksen maatilain hallinnon järjestämisestä ja sitä varten tarpeellisten toimeenpanevien elimien perustamisesta. Lautakunnan mielestä tulisi Tuomarinkylän ja Boxbackan olla kaupungin oman maanviljelyksen pääosana. Nämä tilat olivat verrattain hyvin hoidetut ja niihin sijoitettu pääoma oli vähitellen alkanut tuottaa kohtuullista voittoa. Näillä tiloilla oli kuitenkin etäällä olevia alueita, jotka hyvin voitiin antaa vuokralle. Hertonäsin tila, joka ostettaessa oli perin kurjassa tilassa, oli jo tuottanut melkoisia kustannuksia ja tulisi lautakunnan mielestä edelleen näin olemaan laita. Maatilaa ei kuitenkaan kokonaisuudessaan voinut antaa vuokralle pitkäksi aikaa, koska kohdakkoin vastaiseen satamaan rajoittuvat alueet ehkä tarvittaisiin ja sitäpaitsi maata tuli olla käytettävissä suunniteltua rautatietä varten. Lautakunta ehdotti senvuoksi, että etäisemmät osat annettaisiin vuokralle pitkäksi aikaa, jota vastoin muut alueet vuokrattaisiin lyhyeksi ajaksi erikoisesti tarkoitusten mukaisten sopimusten nojalla. Kårböle, jota tilaa kaupunki tuskin pitkään aikaan käyttäisi omiin tarkoituksiinsa, olisi annettava vuokralle, mieluimmin kokonaisuudessaan, jotta tilan verrattain suuret ja hyvässä kunnossa olevat rakennukset tulisivat käytetyiksi. Myöskin Oulunkylän kartanon tilukset olisi annettava vuokralle, mutta huomioonottaen, että Oulunkylä ensiksi kaikista kaupungin maatiloista tarvittiin asutustarkoituksiin, olisi siitä vuokrattava pieniä palstoja lyhyeksi aikaa huomioonottaen tämän alueen vastaisen kaupunginasemakaavan. Kaupungin omassa viljelyksessä olisi kuitenkin pidettävä kaikki Vantaanjokeen rajoittuvat alueet, koska kaupungin etu terveydelliseltä kannalta tietenkin vaati pitämään rannat hallussaan. Nämä alat kävisi edullisesti liittäminen Tuomarinkylään ja Boxbackaan. Mitä vihdoin kaupungin ostamiin [4]) Pakinkylän palstoihin tulee, ehdotti lautakunta heti annettavaksi vuokralle sen, n. 10 ha:n laajuisen osan, joka ei rajoitu Vantaanjokeen, jota vastoin muut alueet samoin kuin edellämainitut Oulunkylän kartanon osat olisi yhdistettävä Tuomarinkylään. Vuokrakausi oli lautakunnan mielestä sopivasti määrättävä 25—30 vuodeksi paitsi Hertonäsin eteläisiin osiin ja Oulunkylän länsiosiin, jotka olisi annettava vuokralle ainoastaan 10—15 vuodeksi. Vuokramaksuun nähden lautakunta ehdotti, että se luettaisiin luonnontuotteissa ja suoritettaisiin joko luonnontuotteissa tai rahassa verohinnan mukaan.

Maanviljelyslautakunnan mielestä oli kaupungin maatilain vuokralle antaminen uskottava lautakunnalle, jonka tuli ennen alueiden vuokraamista hankkia kaupungin yleisten töiden lausunto. Vuokrasopimusten laatimisen

[1]) Valt. pöytäk. 13. 12. 15 §. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 56. — [3]) Valt. pain. asiakirj. n:o 11. — [4]) Ks. tätä kert. siv. 4.

ja allekirjoittamisen tulisi sitävastoin olla rahatoimikamarin asiana. Siinä tapauksessa että ylläselostettu ehdotus kaupungin maatilain käytöksi hyväksyttäisiin, jäisi, Vikin sotilasvirkatalo mukaan luettuna, n. 800 ha viljeltyä maata kaupungin omaan viljelykseen, ja oli lautakunta sitä mieltä, että se näissä oloissa agronoomisesti sivistyneen ja taloudellisiin kysymyksiin perehtyneen ylihoitajan avulla hyvin voi suoriutua tehtävästä taloudellisella ja muutoin kaupunkia turvaavalla tavalla hoitaa kaupungin maatiloja. Jottei lautakuntaa kuitenkaan rasitettaisi yksityisseikkain ratkaisulla ja jotta senlaatuisten asiain nopea ratkaisu kävisi mahdolliseksi, olisi, siihen nähden että lautakunta oli kokoonpantu yksityishenkilöistä, joiden aika oli täpärä ja jotka eivät aina voineet kokoontua kyllin nopeasti ja usein, asetettava keskusvaliokunta, johon kuuluisi maanviljelyslautakunnan puheenjohtaja, tilain ylihoitaja ja kolmas henkilö, joka valittaisiin lautakunnan jäsenien tai toimihenkilöjen keskuudesta. Maatilain järkiperäiseen hoitoon nähden oli tärkeä, että ylihoitajan toimi mahdollisimman pian täytettiin. Tässä yhteydessä maanviljelyslautakunta esitti, että kaupunginvaltuusto hyväksyisi tarpeellisen lautakunnan ja sen toimihenkilöjen johtosäännön sekä että kaupunginvaltuusto lausuisi mielipiteensä siitä, oliko kaupungin muidenkin maatilain kuin Helsingin pitäjässä sijaitsevain katsottava olevan maanviljelyslautakunnan ylivalvonnan alaiset ja niin ollen minkä.

Maanviljelyslautakunnan ehdotuksesta antamassaan lausunnossa [1]) ilmoitti rahatoimikamari voivansa yhtyä lautakunnan mielipiteeseen niihin alueisiin nähden, jotka oli annettava vuokralle ja niihin tiloihin ja niiden osiin nähden, joita kaupungin tuli viljellä; niinikään havaitsi kamari, että erilaisten vuokrapalstain vuokra-ajat oli määrätty kyllin pitkiksi. Kun määräys, että vuokramaksun sai suorittaa ainoastaan luonnontuotteissa, helposti voisi tuottaa haittoja ja tappiota kaupungille, jos vuokraajat laajassa mitassa käyttäisivät tätä oikeutta, ehdotti kamari, että vuokra luettaisiin luonnontuotteissa, mutta suoritettaisiin rahassa verohinnan mukaan. Mitä tulee itse vuokralle antamismenettelyyn oli kamari sitä mieltä, että lautakunnan ehdotus oli ristiriidassa voimassa olevan kunnallislain ja kamarin ohjesäännön kanssa, joiden mukaan kaupungin kiinteistöjen hallinto kuului rahatoimikamarille. Vuokralle antamisen tulisi tapahtua siten, että maanviljelyslautakunta ottaisi vastaan kaikki vuokratarjoukset, jotka lautakunta ehdotuksineen alistaisi rahatoimikamarin harkittaviksi ja vahvistettaviksi. Milloin vuokralle antaminen koski kaupunkia lähinnä olevia alueita, olisi kaupungin yleisten töiden hallitusta kuultava joka tapauksessa erikseen. Jotta aikaansaataisiin kiinteä yhteys kaupungin keskushallintoelimen ja laillisen kaupungin kiinteistöjen hoitajan, rahatoimikamarin ja maanviljelyslautakunnan välillä, piti kamari toivottavana, että se saisi valita yhden lautakunnan viidestä jäsenestä. Mitä maatilain välittömään hallintoon tulee piti kamari tarpeettomana erityisen johtokunnan asettamista, kun tarkoitus myöskin voitaisiin toteuttaa, jos maanviljelyslautakunta määrättiin päätösvaltaiseksi kolmen jäsenen ollessa läsnä kokouksessa.

Kaupungin omistamien Helsingin pitäjän ulkopuolella olevien maatilain ylivalvontaan nähden puolsi rahatoimikamari tämän tehtävän antamista maanviljelyslautakunnalle.

Pääasiassa rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti, mutta poiketen siitä, mikäli koski Hertonäsin eteläosan vuokralle antamista, nämä teolli-

[1]) Valt. pain. asiakirj. n:o 11.

suustonteiksi soveltuvat alueet oli pysytettävä kaupungin välittömässä hallinnossa, sekä mikäli koski kamarin oikeutta valita jäsen maanviljelyslautakuntaan, päätti [1]) kaupunginvaltuusto

että kaupungin on omassa viljelyksessään pidettävä Tuomarinkylän, Boxbackan, Oulunkylän ja Pakinkylän maatilain osat, joita alempana olevain 2 ja 3 kohdan mukaan ei ole annettava vuokralle, sekä Hertonäsin eteläosat n. 88 ha, kuitenkin siten, että mainitut Hertonäsin osat saa vuokrata rahatoimikamarin esityksestä ja kaupunginvaltuuston myönnytyksellä;

että kaupungin Helsingin pitäjässä omistamista maatiloista Kårböle kokonaisuudessaan, Tuomarinkylän ja Pakinkylän länsiosat sekä Boxbackan ja Hertonäsin tilusten pohjoisosat, kaikkiaan n. 440 ha, annetaan vuokralle 25—30 vuodeksi maanviljelystarkoituksiin;

että Oulunkylän länsiosat, kaikkiaan n. 67 ha, annetaan vuokralle 10—15 vuodeksi;

että näiden alueiden vuokra luetaan luonnontuotteissa, mutta suoritetaan rahassa verohinnan mukaan;

että yllämainittujen alueiden vuokraus sekä vuokrain määrääminen ja kannanta uskotaan rahatoimikamarille, senjälkeen kuin maanviljelyslautakunta on sille jätettyjen tarjousten johdosta tehnyt ehdotuksen asiasta, ollen rahatoimikamarin, asian sitä vaatiessa, hankittava kaupungin yleisten töiden hallituksen lausunto;

että maanviljelyslautakunta saa tehtäväkseen laatia ehdotuksen lautakunnan ja sen alaisten toimihenkilöjen johtosäännöksi, johon nähden on huomattava:

a) että lautakuntaan kuuluu viisi jäsentä, jotka kaupunginvaltuusto valitsee kalenterivuodeksi kerrallaan; jollei yksikään jäsenistä samalla ole rahatoimikamarin jäsen, on kamarilla oikeus lautakunnan kokouksissa edustuttaa itseään yhdellä jäsenellään, joka on oikeutettu ottamaan osaa keskusteluihin, mutta ei päätöksiin;

b) että kaupungin maatilain ylin johto annetaan ammattitaitoiselle maatilain ylihoitajalle;

c) että maanviljelyslautakunnalle asetetaan oma tilivirasto rahatoimikonttorin toimiessa sen kassalaitoksena;

d) että kaupungin muutkin maatilat kuin Helsingin pitäjässä sijaitsevat jätetään maanviljelyslautakunnan ylivalvonnan alaisiksi; sekä

että valtuuston ylläoleva päätös on toimeenpantava viimeistään marraskuun 1 p:nä 1922.

Sittemmin ilmoitti maanviljelyslautakunta, etteivät kaupunginvaltuuston yllämainitussa päätöksessä mainittujen alueiden vuokrausta koskevat erikoisehdotukset ajoissa olleet ehtineet valmistua, minkävuoksi lautakunta anoi saada lukea puheenalaisten tilusten vuokra-ajan maaliskuun 14 p:stä 1923, huomauttaen sen ohessa, että menettely niin ollen olisi sopusoinnussa valtion virkatalojen vuokrauksessa sovelletun menettelyn kanssa, sekä että kaupunki voisi puida vuoden sadon ja muuttaa sekä viljan että rehut rahaksi. Kaupunginvaltuusto myöntyi [2]) esitykseen.

Ryttylän tilan käyttö. Helmikuun 9 p:nä 1916 tekemällään vuokrasopimuksella kaupunki luovutti [3]) kaupunkilähetykselle Ryttylän tilan miesten työsiirtolan perustamista varten sinne. Siirtolaa ei kuitenkaan kauan pidetty voimassa, sillä 1918 vuoden kapinan aikana hoidokit karkasivat. Järjestettyjen

[1]) Valt. pöytäk. 17. 5. 8 §. — [2]) S:n 18. 10. 15 §. — [3]) Ks. 1914 vuod. kert. siv. 21

olojen palattua kaupunkilähetys oikeutettiin [1]) perustamaan sinne lastenkoti, jonka tuli olla köyhäinhoitohallituksen valvonnan alaisena ja joka 1922 vuoden alusta lukien oli ollut lastensuojelulautakunnan alainen. Kaupunkilähetys oli kuitenkin tilaa hoitaessaan ja voimassapitäessään kärsinyt tappiota, minkä johdosta se helmikuun 15:ntenä 1921 päivätyssä kirjelmässä anoi [2]) tästä korvausta kaupungilta. Samassa kirjelmässä kaupunkilähetys oli ehdottanut, että kysymys Ryttylän tilan ja sen rakennusten käyttämisestä yhteiskunnalle hyödyllisemmällä tavalla otettaisiin uudelleen harkittavaksi, minkä johdosta rahatoimikamari ryhtyi toimenpiteisiin kysymyksen selvittämiseksi, voisiko kaupunkilähetys mahdollisesti luopua vuokraoikeudestaan Ryttylän tilaan ja saattaisiko kaupunki edullisesti käyttää tilaa omiin tarpeisiinsa. Sittemmin antamassaan mietinnössä ilmoitti [3]) kamari kaupunkilähetyksen ilmoittaneen, ettei se taloudellisista syistä voinut vallitsevissa oloissa jatkaa lastenkodin ylläpitämistä Ryttylässä, mutta olisi halukas uudelleen perustamaan vuokrasopimuksen edellyttämän työsiirtolan, sillä ehdolla, että kaupunki sitoutuisi vuosittain avustamaan yhdistystä 50,000 markalla. Siinä tapauksessa että kaupunki halusi käyttää Ryttylän tilaa omiin tarkoituksiinsa, suostuisi yhdistys luopumaan sopimuksesta sillä ehdolla, että kaupunki 237,000 markalla korvaisi yhdistyksen tilalla toimittamat parannukset ja korjaukset. Rahatoimikamarin mielestä kaupungin etu kieltämättä vaati purkamaan kaupunkilähetyksen kanssa tehdyn sopimuksen. Kaupunki tarvitsi kipeästi sopivia huoneistoja kasvatuslaitoksiaan varten, joitten vuokrasopimukset useissa tapauksissa olivat päättymässä. Ryttylä voitaisiin järjestää suomenkielisten poikain kasvatuslaitokseksi, kun taas kaikki ruotsinkieliset pojat voitaisiin sijoittaa Bengtsärin laitokseen. Edelleen voitaisiin kasvatuslaitosten poikain jatko-opetus sijoittaa Ryttylään, missä löytyi sopivia työpajarakennuksia. Kaupungin kasvatuslaitokset sijoitettaisiin siten pääasiassa Bengtsäriin, Ryttylään ja Toivoniemeen.

Kaupunkilähetyksen korvausvaatimuksiin nähden huomautti rahatoimikamari kaupunkilähetyksen uhranneen varoja sekä rakennusten ylläpitämiseksi ja parantamiseksi että myöskin viljelysalan lisäämiseksi. Myöntymistä yhdistyksen anomukseen puolsi sekin seikka, että kaupungille edullinen Ryttylän tilan kauppa oli tehty yhdistyksen aloitteesta sekä ettei kaupunki ollut täyttänyt alkuperäistä lupaustaan siirtolan ylläpitämisestä tilalla.

Asiaa ensi kerran esiteltäessä kaupunginvaltuustossa se pantiin pöydälle [4]), minkä ohessa valtuusto kehoitti valmisteluvaliokuntaansa hankkimaan lisäselvitystä Ryttylän tilalla suoritettujen parannusten arvosta sekä kaupungin vuokraajalle myöntämistä apurahoista. Valiokunnan sittemmin toimittamassa tarkastuksessa arvioitiin kaupunkilähetyksen teettämät Ryttylän rakennusten korjaukset ja maanparannukset kaikkiaan 232,000 markaksi. Siihen nähden että kaupunki näitä töitä varten eri aikoina oli myöntänyt yhteensä 55,000 markkaa, oli valmisteluvaliokunta ollut sitä mieltä, että kaupunkilähetyksen pitäisi tyytyä 177,000 markan korvausmäärään, mutta oli yhdistys ilmoittanut, ettei se voi luopua aikaisemmista ehdoistaan.

Kun Ryttylän rakennukset välttämättä tarvittiin lastensuojelutoiminnan järjestämistä varten, päätti [5]) kaupunginvaltuusto, hyväksyen rahatoimikamarin asiassa esittämät näkökohdat

vapauttaa Helsingin kaupunkilähetyksen helmikuun 9 p:nä 1916 tehdystä, erinäisiä, sopimuksessa tarkemmin mainittuja, kaupungin vuokraamia tiluksia ja palstatiloja koskevasta vuokrasopimuksesta;

[1]) Ks. 1918 vuod. kert. siv. 21. — [2]) Vrt. 1921 vuod. kert. siv. 121. — [3]) Valt. pain. asiakirj. n:o 12. — [4]) Valt. pöytäk. 19. 4. 6 §. — [5]) S:n 3. 5. 12 §.

suorittaa Helsingin kaupunkilähetykselle korvausta kaikkiaan 237,000 markkaa;

luovuttaa Ryttylän tilan lastensuojelulautakunnalle toukokuun 1 p:stä käytettäväksi kasvatuslaitokseksi;

Ryttylän lastenkodin kesäkuun 1 p:nä muutettavaksi kunnallisneuvos N. Toivoselta Pakinkylästä ostettuihin huviloihin [1]);

antaa lastensuojelulautakunnan tehtäväksi yksissä neuvoin maanviljelyslautakunnan kanssa laatia ehdotuksen maa-alueen luovuttamiseksi Pakinkylästä lastensuojelulautakunnan tarpeisiin;

Ryttylän korjaustöihin myöntää 50,000 markkaa;

n. s. Toivosen huvilain korjauksiin myöntää 60,000 markkaa; sekä

osoittaa kaikki yllämainitut kustannukset, kaikkiaan 347,000 markkaa, valtuuston käyttövaroista Lastensuojelutoiminta nimisen pääluokan kohdalla.

Lisämäärärahoja Korkeasaaren kansanpuistoa ja eläintarhaa varten. Kansanpuistojen valvojan esityksestä kaupunginvaltuusto osoitti [2]) käyttövaroistaan Kaupungin kiinteä omaisuus nimisen pääluokan kohdalla 20,000 markan lisäyksen menosääntöön Korkeasaaren kansanpuistoa varten merkittyyn määrärahaan ja 10,000 markan lisämäärärahan Korkeasaaren eläintarhaa varten.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Toimenpiteitä kaupungin 1920 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksen johdosta. Käsitellessään kaupungin 1920 vuoden tilejä ja tilinpäätöstä koskevaa kertomusta sekä kaupungin tilintarkastajain toimittamastaan kaupungin samanvuotisten tilien ja hallinnon tarkastuksesta antamaa kertomusta oli kaupunginvaltuusto kehoittanut [3]) budjettivaliokuntaansa hankkimaan tarkempaa selvitystä erinäisten tilintarkastajien esittämien muistutusten johdosta. Täyttäen sille annetun tehtävän lähetti budjettivaliokunta toukokuun 23 p:nä päivätyn mietinnön [4]). Useihin vuositilintarkastajain muistutuksiin nähden huomautti valiokunta, että ne olivat kadottaneet merkityksensä sen johdosta, että kunnallishallinnossa oli ryhdytty toimenpiteisiin, jotka osin olivat poistaneet muistutuksen aiheen, osin taas sisältäneet tilintarkastajain vaatimusten toteuttamisen tai ainakin valmistuksen siihen.

Ollen yhtämieltä tilintarkastajien kanssa piti valiokunta puutteellisuutena, ettei kaupungin kiinteän omaisuuden katsastusmiehille ollut olemassa työjohtosääntöä ja ehdotti senvuoksi, että kaupunginvaltuusto ryhtyisi toimenpiteisiin puheenalaisen johtosääntöehdotuksen laatimisen jouduttamiseksi.

Koska palopäällikkö oli vuokrannut alipalopäällikölle käytettävissä olevan huoneiston paloasemalla, minkä toimenpiteen palotoimikunta oli hyväksynyt jättämättä kysymystä kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, oli valiokunnan mielestä toimikuntaa huomautettava, että voimassa olevia säännöksiä on noudatettava.

Halkokonttorin hallinto antoi vuositilintarkastajien mielestä aihetta niin raskauttaviin muistutuksiin, että oli pantava kysymyksen alaiseksi, voi-

[1]) Ks. tätä kert. siv. 4. — [2]) Valt. pöytäk. 15. 11. 7 §. — [3]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 66. — [4]) Valt. pain. asiakirj. n:o 9.

tiinko konttorille myöntää vastuunvapaus toiminnastaan. Vuonna 1919 oli toimikunta hyväksynyt kaksi halkojen ostoa koskevaa sopimusta yhteensä n. 2,500,000 markan määrään. Nämä sopimukset olivat itsessään epäedullisia, mutta hyväksyttiin ne, koska samalla oli olemassa hyvin edullinen rahtaustarjous. Viimemainitun sopimuksen täyttämisestä ei kuitenkaan asetettu takuuta eikä rahtauskuljettaja osoittautunut kykeneväksi täyttämään velvollisuuksiaan, minkä johdosta halkokonttorille koitui melkoisia tappioita. Nämä halkokonttorin johtoa vastaan tehdyt muistutukset oli budjettivaliokunta ottanut harkittavaksi, jolloin valiokunta havaitsi selvitetyksi:

1) että halkotoimikunta edellämainitun kaupan yhteydessä on tehnyt rahtausvälipuheen, koskeva ostettuja halkoja, hankkimatta tietoa siitä kykeneekö rahtauskuljettaja asettamaan välipuheessa edellytettyä takuuta, mutta että toimikunnalla välipuheen perusteella on ollut oikeus, ellei hyväksyttävää takuuta asetettu, itse ottaa laivauksen huostaansa;

2) että edellämainittu takuu oli oleva vakuutena osaksi siitä 100,000 markan suuruisesta käsirahasta, mikä takuusitoumusta esitettäessä olisi ollut maksettava rahtauskuljettajalle, osaksi vahingonkorvausta 5 markkaa kultakin syleltä saimaan halkoja ja 10 markkaa kultakin metrin syleltä, joita sopimuksen mukaisesti ei ollut kuljetettu, korvattaisiin, eli siis korkeintaan 240,000 markan suuruisesta vahingonkorvauksesta;

3) että halkokonttori, sittenkun rahtauskuljettaja oli osoittautunut kykenemättömäksi asettamaan takuuta, käyttäen hyväkseen hänen ja laivanomistajien välillä tehtyjä sopimuksia on rahoittanut laivauksen maksamalla rahtausmaksut suoraan laivanomistajille, minkä ohessa konttorin menot kuljetuksesta likipitäen ovat vastanneet todellisia kuljetuskustannuksia;

4) että todelliset kuljetuskustannukset käsittävät myöskin ne kustannukset, jotka ovat aiheutuneet siitä, että osa haloista tulvan johdosta oli irtaantunut rannoilta ja sittemmin kerättiin laivoihin;

5) että halkojen ostohinta todellisine kustannuksineen ei ole ylittänyt halkojen myyntihintaa Helsingissä;

6) että 3:ssa kohdassa mainittuun toimenpiteeseen on halkokonttorin silloinen johtaja ryhtynyt halkotoimikunnan 8 p:nä elokuuta 1918 hyväksymien halkokonttorin hallintoa koskevien säännöksien 5 §:n perusteella, joka kuuluu seuraavasti:

»Toimeenpanevan johtajan tulee — — — itsenäisesti ja omalla vastuullaan halkotoimikunnan valvonnan alaisena ja yksissä neuvoin tarkastajan kanssa järjestää ja johtaa kaikkia niitä tehtäviä, jotka koskevat — — — halkojen kuljetusta, varastoimista ja purkamista.»

Yllä esitetystä kävi valiokunnan mielestä ilmi, ettei, vaikkakin vuositilintarkastajilla, siihen nähden että edellämainittu selvitys ainakin osittain oli esitetty sen jälkeen kuin he olivat antaneet kertomuksensa, oli voinut olla aihetta muistutukseensa, mitään syytä ollut edellä mainitun toimenpiteen johdosta olla myöntämättä halkotoimikunnalle tai halkokonttorin entiselle johtajalle vastuunvapautta ja vielä vähemmin heitä vastaan esittää vaatimuksia mahdollisesta vahingonkorvauksesta.

Uutena aloitteena kunnallishallinnon alalla oli vuositilintarkastajain ehdotus kaupungin tehoisuus- eli järjestelytoimiston perustamisesta, yksissä neuvoin laitosten ja lautakuntain kanssa tutkimaan ja erittelemään niiden suorittamia töitä ja töissä käytettyjä menettelytapoja saadakseen selville, mitä ehkä voitiin yksinkertaistuttaa tai jättää pois ja mitä oli lisättävä suurimman työtehon saavuttamiseksi mahdollisimman vähin kustannuksin.

Vaikkakaan valiokunta ei joka suhteessa voinut yhtyä vuositilintarkastajain perustelussaan antamiin lausuntoihin, piti valiokunta kuitenkin ehdotusta kunnallisen tehoisuustoimiston perustamisesta huomiota ansaitsevana, ja esitti senvuoksi, että kaupunginvaltuusto antaisi rahatoimikamarille tehtäväksi ottaa valmisteltavakseen vuositilintarkastajain esittämän ehdotuksen ja aikanaan kaupunginvaltuustolle tehdä esityksen niistä toimenpiteistä, jotka katsottiin tarpeellisiksi.

Esiteltäessä budjettivaliokunnan edellä selosteltua tilintarkastajain 1920 vuoden kertomusta koskevaa mietintöä päätti [1]) kaupunginvaltuusto, hyväksyen valiokunnan kaikki ehdotukset, myöntää rahatoimikamarille samoinkuin kaikille muille hallinnollisille johto- ja lautakunnille vastuunvapauden niiden 1920 vuoden aikaisesta toiminnasta ja tilityksestä.

Kertomus kaupungin 1921 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä. Rahatoimikamari lähetti rahatoimikonttorin laatiman kertomuksen [2]) kaupungin tilinpäätöksestä, jonka yhteenveto oli seuraava:

Tulot.

1920 vuoden lasketun ja todellisen vajauksen välinen eroitus	Smk	6,743,456: 25
Tuloja rahasäännön mukaan	»	263,455,749: 62
Laskettujen tulojen ylijäämä	»	21,771,311: 14
Määrärahoja säästynyt	»	25,264,694: 82
	Smk	317,235,211: 83
Halkokonttorin vajaus vuodelta 1921	»	5,952,906: 39
Yhteensä	Smk	323,188,118: 22

Menot.

Laskettu vajaus vuodelta 1920	Smk	7,000,000: —
Määrärahoja rahasäännön mukaan	»	256,455,749: 62
Ylitettyjä määrärahoja	»	30,472,049: 17
Vajausta lasketuissa tuloissa	»	25,884,816: 48
Yhteensä	Smk	319,812,615: 27
Tilieroitus vuoteen 1922, säästö	»	3,375,502: 95
Yhteensä	Smk	323,188,118: 22

Tilitys merkittiin [3]) tiedoksi. Tilinpäätöksen hyväksymisen samoin kuin vastuunvapauden myöntämisen johto- ja lautakunnille, minkä kunnallishallituksesta annetun asetuksen mukaisesti tuli tapahtua kesäkuussa, päätti [4]) kaupunginvaltuusto siirtää siksi kunnes kaupungin tilintarkastajat olivat antaneet kertomuksen puheenalaisen vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta.

Kertomus kaupungin 1921 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta. Vuositilintarkastajien tarkastettua kaupungin 1921 vuoden tilit ja hallinnon, lähetettiin selostus [5]) tarkastuksesta ynnä revisionikonttorin vuosikertomus kaupunginvaltuustolle, joka jätti [6]) sen budjettivaliokunnalle, jonka tuli kuultu-

[1]) Valt. pöytäk. 31. 5. 24 §. — [2]) Helsingin kaupungin tilasto V. 6. Kaupungin tilit ja tilinpäätös vuodelta 1921. — [3]) Valt. pöytäk. 3. 5. 11 §. — [4]) S:n 14. 6. 13 §. — [5]) Valt. pain. asiakirj. n:o 22. — [6]) Valt. pöytäk. 1. 11. 19 §.

aan asianomaisia johto- ja lautakuntia antaa lausuntonsa tarkastuskertomuksessa esitettyjen muistutusten ja ehdotusten johdosta.

Sittemmin antamassaan lausunnossa [1]) huomautti valiokunta, että kaupungin tilit vuonna 1921 oli suoritettu suuremmalla täsmällisyydellä kuin ennen, minkä vuoksi aihetta muistutuksiin oli esiintynyt harvemmin. Tilintarkastuskertomuksesta ilmeni lisäksi, että hallinnon vuositulos muutamilla aloilla osoitti melkoista säästöä.

Vuositilintarkastajien ehdotuksen rahatoimikonttorin työvoimien lisäämisestä, jotta kävisi mahdolliseksi tehdä tilinpäätös asianmukaiseksi ajaksi, budjettivaliokunta ehdotti evättäväksi. Ulosottolaitoksen uudelleenjärjestelyyn nähden olivat tilintarkastajat huomauttaneet, että tämä kysymys, joka kymmenkunnan vuotta oli ollut päiväjärjestyksessä, edelleen odotti ratkaisuaan, jäännösluetteloiden kasvaessa ja vuotuisten kuoletusten noustessa määriin, jotka tuntuivat luonnottoman suurilta. Budjettivaliokunnankin mielestä tämä taloudellisesti tärkeä kysymys oli järjestettävä tyydyttävällä tavalla ja ehdotti, että kaupunginvaltuusto kehoittaisi rahatoimikamaria jouduttamaan [2]) asian valmistelua. Verotusvalmistelukunnan toimintaa vastaan oli revisionikonttori esittänyt muutamia muistutuksia, mutta valiokunnan mielestä nämä eivät aiheuttaneet toimenpiteitä kaupunginvaltuuston puolelta, koska valtuusto jo oli asettanut [3]) komitean laatimaan uutta johtosääntöä verotusvalmistelukunnalle. Esitettyyn muistutukseen nähden, ettei puhtaanapitolaitoksen toiminnan taloudellinen tulos ollut tyydyttävä, oli laitos antamassaan selityksessä huomauttanut, että oli laadittu ehdotus olojen aiheuttamaksi kohtuulliseksi talonomistajain maksujen korottamiseksi. Edelleen oli budjettivaliokunta saanut tietää, että oli jo ryhdytty toimenpiteisiin puhtaanapitolaitoksen kannattavaisuuden selvittämiseksi, minkä vuoksi valiokunta ehdotti, etteivät muistutukset aiheuttaisi toimenpiteitä. Tilintarkastuskertomuksessa mainittiin erinäisiä Toivoniemen kasvatuslaitoksella suoritettuja rakennus- ja korjaustöitä, jotka konttorin mielestä olivat sujuneet vähemmin menestyksellisesti, aikaa kun oli tuhlattu kirjeenvaihtoon kasvatuslautakunnan, rahatoimikamarin ja kaupungin yleisten töiden hallituksen välillä, vaikka asiaintila olisi vaatinut ripeää toimintaa. Vuositilintarkastajat, joiden mielipiteeseen budjettivaliokuntakin yhtyi, pitivät kysymystä periaatteellisena, kun oli oltu eri mieltä siitä, minkä viranomaisen asia oli tehdä päätös puheenalaisten rakennustöiden aloittamisesta. Valiokunta ehdotti, että kaupunginvaltuusto lausuisi mielipiteenään, että rahatoimikamarin asiana oli vitkastelematta päättää, mitä rakennustöitä rakennuskonttorin sopivasti tuli valmistella, valvoa ja johtaa, ja mitkä työt voitiin jättää asianomaisten lautakuntien tai näitten, kaupungin hallinnon ulkopuolella olevien, neuvonantajien käsiteltäviksi ja suoritettaviksi. Halkokonttorin hallinnosta vuonna 1921, joka oli johtanut 5,952,906: 39 markan tappioon, oli tilintarkastuskertomuksessa esitetty useita muistutuksia, mutta kun kaupunginvaltuusto jo oli tehnyt päätöksen halkokonttorin toiminnan lakkauttamisesta, ei budjettivaliokunta pitänyt tarpeellisena tässä yhteydessä antaa lausuntoa konttorin hallinnosta puheenalaisena vuonna.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi [4]) kaikki valiokunnan ehdotukset, ja myönsi rahatoimikamarille samoin kuin kaikille muille hallintoelimille vastuunvapauden 1921 vuoden aikaisesta toiminnastaan ja tilityksestään.

---

[1]) Valt. pain. asiakirj. n:o 27. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 64. — [3]) Ks. tätä kert. siv. 134. — [4]) Valt. pöytäk. 20. 12. 8 §.

Kertomus kaupungin lahjoitettujen rahastojen 1921 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä. Rahatoimikonttorin laatima kertomus kaupungin lahjoitusrahastojen 1921 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä esiteltiin [1]) kaupunginvaltuuston tiedoksi.

Vastuunvapaus Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnalle. Sittenkun Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunta oli kaupunginvaltuustolle lähettänyt kertomuksensa vuodelta 1921 sekä asianomaisten tarkastajain antaman kertomuksen koulujen samanvuotisten tilien tarkastuksesta, myönsi [2]) kaupunginvaltuusto johtokunnalle vastuunvapauden sen hallinnosta mainittuna vuonna.

Kaupunginkassan tilaa osoittava taulukko. Kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännön 35 §:n mukaisesti lähetti rahatoimikamari neljännesbilanssit, jotka osoittivat kaupungin kaikki menot ja tulot maaliskuun 31, kesäkuun 30 ja syyskuun 30 p:nä. Bilanssit lähetettiin [3]) budjettivaliokunnalle tiedoksi.

Uuden obligatiolainan ottaminen. Sittenkun Pohjoismaiden yhdyspankki osakeyhtiö ja Aktiebanken för utrikeshandel Skandinavian maiden pankkien yhtymän asiamiehinä olivat tarjoutuneet [4]) hankkimaan Helsingin kaupungille nimellisesti 40,000,000 Suomen markan suuruisen obligatiolainan, päätti [5]) kaupunginvaltuusto, edellyttäen että lainan ottamiselle saatiin asianomainen vahvistus, valtuuttaa rahatoimikamarin kaupungin puolesta mainitun pankkiyhtymän kanssa sopimaan enintään 40,000,000 Suomen markan suuruisen obligatiolainan ottamisesta, sillä ehdolla että obligatiot saivat olla ainoastaan Suomen markan määräisiä seitsemän (7) prosentin vuotuisine korkoineen, mikä oli suoritettava puolivuosittain; että obligatiot oli maksettava tasaisin kuoletuksin kolmenkymmenen vuoden kuluessa, mutta että kaupunki kymmenen vuoden kuluttua olisi oikeutettu irtisanomisen jälkeen suorittamaan koko lainan tai osan siitä; että kaupunki oli velvoitettava suorittamaan nyt tai vastedes tähän lainaan kuuluvien obligatioiden, talonkien tai korkolippujen verot; että yhtymän tuli obligatioista suorittaa yhdeksänkymmentäkaksi prosenttia niiden nimellisarvosta; sekä että hinta oli pidettävä salaisena, kunnes kaupungin kuluvan vuoden tilien tarkastus oli suoritettu. Muihin lainaehtojen yksityiskohtiin nähden oikeutettiin pankit ulkomaisten yhtymäinjäsenten kanssa neuvoteltuaan tekemään sopimus rahatoimikamarin kanssa. Lainatarjouksessa olivat pankit edellyttäneet, että se lainamäärän osa, jota kaupunki ei välittömästi halunnut käyttää, annettaisiin niille korkoa kasvamaan niiden ja rahatoimikamarin keskenään sopimin ehdoin.

Näin otettu laina käytettäisiin osin sellaisiin yrityksiin, joitten suorittamisesta kaupunginvaltuusto jo oli tehnyt päätöksen, kuten kaupungin teknillisten laitosten ja satamarakennusten laajentamiseen, osin sairaalain ja kansakoulurakennusten teettämiseen.

Elokuun 1 p:nä valtioneuvosto vahvisti [6]) kaupunginvaltuuston yllämainitun päätöksen, minkä jälkeen rahatoimikamari heinäkuun 11 p:nä laati [7]) lopullisen lainasopimuksen.

Lainan ottaminen kahta vuotta pitemmin takaisinmaksuajoin. Kun uutisrakennustoiminnan avustamista varten otettujen lainain kokonaismäärä nousi 11,202,300 markkaan, mutta valtioneuvoston lupa oli hankittu [8]) ainoastaan enintään 10,000,000 markan lainamäärälle, päätti [9]) kaupunginvaltuusto,

---

[1]) Valt. pöytäk. 3. 5. 5 §. — [2]) S:n 19. 4. 16 § ja 3. 5. 23 §. — [3]) S:n 14. 6. 37 §, 20. 9. 10 § ja 29. 11. 11 §. — [4]) S:n 17. 5. 28 §. — [5]) S:n 31. 5. 32 §. — [6]) S:n 20. 9. 1 §. — [7]) S:n 30. 8. 35 §. — [8]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 67. — [9]) Valt. pöytäk. 20. 9. 8 §.

kun oli odotettavana useita avustuslaina-anomuksia, valtioneuvostolta anoa lupaa saada ottaa uusia lainoja yllämainittuun tarkoitukseen 10,000,000 markan määrään, siihen luettuna se määrä, millä valtioneuvoston aikaisemmin vahvistama lainasumma jo oli ylitetty.

Marraskuun 2 p:nä sisäasiainministeriö myöntyi [1]) kaupunginvaltuuston yllämainittuun esitykseen.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston lisääminen. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta myöntänyt [2]) Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille 360,000 markan lainan, päätti [2]) valtuusto lisätä puheenalaista rahastoa samansuuruisella määrällä, mikä oli merkittävä 1923 vuoden menosääntöön.

Toimenpiteitä asuntopulan poistamiseksi. Rahatoimikamari sai toimeksi [3]) yksissä neuvoin sosialilautakunnan kanssa antaa selvityksen asuntomarkkinoilla vallitsevista oloista sekä sen perusteella tehdä ehdotuksen asuntopulan lieventämiseksi.

Sittemmin antamassaan mietinnössä huomautti rahatoimikamari, että voimassa olevan Vallilan rakennusjärjestyksen mukaan sinne rakennettujen asuinrakennusten ullakkokerrokset voitaisiin sisustaa asuinhuoneiksi sekä että n. 200 uutta huonetta voitaisiin saada, jos Vallilan talonomistajat suuremmassa määrin tahtoisivat käyttää hyväkseen tätä oikeutta. Tämän uutisrakennustoiminnan edistämiseksi tulisi kaupungin myöntää lainoja 3,000 markkaa tulisijaa kohti 7 %:n korolla sekä muutoin ehdolla, että lainat olisivat täysin kuoletetut ennen 1932 vuoden loppua; että kuoletus alkaisi 1925 vuoden alusta lukien; että asetettaisiin takuu lainain takaisinmaksun vakuudeksi; sekä että uudet huoneet olisivat valmiit käytäntöön otettaviksi tammikuun 1 p:nä 1923 ja muutoin asianmukaisesti ja hyvin rakennetut, missä suhteessa ne alistettaisiin rakennustarkastuksen ja asuntotarkastajan tarkastettaviksi.

Hyväksyen rahatoimikamarin ehdotuksen siten muutettuna, että lainoja myönnettäisiin niitä huoneita varten, jotka olivat valmiit maaliskuun 1 p:nä 1923, päätti [4]) kaupunginvaltuusto tähän tarkoitukseen osoittaa 600,000 markkaa 1922 vuoden obligatiolainasta.

Sisäasiainministeriö vahvisti [5]) päätöksen joulukuun 1 p:nä.

Kun ankaraa asuntopulaa edelleen jatkui kaupungissa, ja uutisrakennustoiminta vaati valtion ja kunnan avustusta, päätti [2]) kaupunginvaltuusto kehoittaa rahatoimikamaria yksissä neuvoin sosialilautakunnan kanssa tekemään ehdotuksen, miten kaupungin vastaista toimintaa pienten asuntojen rakennuttamisen edistämiseksi oli rahoitettava.

Rakennuslainain takuu. Kaupunginvaltuusto myöntyi [6]) Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Vallilan r. l. anomukseen, että kaupunki sitoutuisi täytetakuuseen 750,000 markan suuruisesta lainasta, jonka osuuskunta aikoi ottaa Helsingin säästöpankilta ensimmäistä kiinnitystä vastaan edellä mainittujen tonttien vuokraoikeuteen ja niillä oleviin rakennuksiin.

Niinikään valtuutettiin [2]) rahatoimikamari velvoittamaan kaupunki takuuseen Pohjoismaiden yhdyspankin osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille myöntämästä 1,500,000 markan konttokuranttilainasta.

Osakkeiden merkintä asunto-osakeyhtiössä. Uutisrakennustoiminnan avustamiseksi päätti [7]) kaupunginvaltuusto Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoissa

---

[1]) Valt. pöytäk. 29. 11. 1 §. — [2]) S:n 29. 11. 7 §. — [3]) S:n 30. 8. 14 §. — [4]) S:n 18. 10. 17 §. — [5]) S:n 20. 12. 2 §. — [6]) S:n 17. 5. 17 §. — [7]) S:n 14. 6. 28 § ja 29. 11 .§.

merkitä uusia osakkeita kaikkiaan 510,000 markan arvosta, mistä 30,000 markkaa oli suoritettava vuoden menosääntöön kunnallista asuntotuotantoa varten merkitystä määrärahasta ja loput merkittävä 1923 vuoden menosääntöön. Puheenalainen yhtiö aikoi osin jatkaa rakennustoimintaansa Käpylän kortteleissa n:oissa 817 ja 819 rakentamalla sinne 4 uutta kaikkiaan 32 huonetta käsittävää asuinrakennusta osin rakentaa 5 kaikkiaan 200 huonetta käsittävää asuinrakennusta vasta vuokrattuun Käpylän kortteliin n:oon 824, sekä oli näitten yritysten rahoittamiseksi päättänyt lisätä osakepääomaansa 680,000 markalla.

Takuu Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön puolesta. Kaupunginvaltuuston pöytäkirjaan merkittiin [1]) rahatoimikamarin ilmoitus, että Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiö oli suorittanut 1,270,000 Ruotsin kruunun velan, josta kamari kaupunginvaltuuston suostumuksella oli kaupungin puolesta vuonna 1919 kirjoittanut takuun [2]).

Määräraha leimaveroa varten. Rahatoimikamarin esityksestä myönsi [3]) kaupunginvaltuusto 80,000 markan määrärahan niiden 2,000,000 markan määräisten osakkeiden leimaveroa varten, jotka kamari kaupunginvaltuuston päätöksen [4]) mukaisesti oli merkinnyt Helsingin makasiiniosakeyhtiössä. Samalla valtuusto määräsi, että puheenalainen määrä oli merkittävä 1923 vuoden menosääntöön ja osoitettava vastedes otettavasta obligatiolainasta.

Laina Helsingin makasiiniosakeyhtiölle. Kirjelmässä kesäkuun 7 p:ltä ilmoitti Helsingin makasiiniosakeyhtiö aikovansa Jätkäsaarelle rakentaa suuren tavarasuojan tarpeellisine konelaitteineen osin jotta kallis laiturilaite varustettaisiin parhaimmalla mahdollisella tavalla, osin työtä säästäväin purkaus- ja kuormauslaitteiden hankkimiseksi ainakin osaan kaupungin satamia. Kustannukset oli arvioitu n. 11,000,000 markaksi, 3,000,000 markkaa oli saatu laskemalla liikkeeseen uusia osakkeita ja anoi yhtiö, että kaupunki lainana myöntäisi jäljellä olevan 8,000,000 markan määrän.

Koska tehokasta kaupungin satamain käyttämistä suuressa määrin edistettäisiin rakentamalla uusia tavarakatoksia, katsoi kaupunginvaltuusto että Helsingin makasiiniosakeyhtiön suunnittelemaa rakennusyritystä oli avustettava, mutta kun tähän tarkoitukseen olisi käytettävä lainavaroja ja niitä oli käytettävissä ainoastaan 3,000,000 markkaa, päätti [5]) valtuusto

puheenalaiselle yhtiölle uuden tavarasuojarakennuksen teettämiseksi Jätkäsaarelle kaupungin lainavaroista lainata 3,000,000 markkaa 8 ¼ %:n korolla sekä ehdolla, että yhtiö joulukuun 31 p:stä 1923 lähtien maksaa lainasta vuosittain 150,000 markkaa, ollen yhtiö kuitenkin oikeutettu myöskin ennen erääntymisaikaa maksamaan jäljellä olevan lainamäärän; sekä

valtuuttaa rahatoimikamarin velvoittamaan kaupungin takuuseen siitä 5,000,000 markan lainasta, minkä yhtiö aikoi ottaa mainittua tarkoitusta varten.

Obligatioiden ja korkolippujen lunastus. Toukokuun 27 p:nä 1921 annetun, m. m. Suomen ja ulkomaan rahan määräisten obligatioiden ja korkolippujen lunastamista eräissä tapauksissa koskevan lain mukaan oli sellaiset obligatiot ja korkoliput, jos obligatiot oli annettu ennen tammikuun 1 p:ä 1915 ja haltija oli ulkomaalainen, lunastettava obligation haltijan valinnan mukaan joko Suomen tai sen obligatiossa mainitun maan rahassa, mihin obligatio 1914 vuoden päättyessä oli sijoitettuna, mutta oli, jos obligation haltija oli tai vuoden

[1]) Valt. pöytäk. 8. 3. 9 §. — [2]) Ks. 1919 vuod. kert. siv. 51. — [3]) Valt. pöytäk. 22. 3. 10 §. — [4]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 71 ja 141. — [5]) Valt. pöytäk. 14. 6. 39 §.

1914 jälkeen oli ollut Suomen kansalainen, obligation tai korkolipun esittäjä velvollinen vastaanottamaan maksun Suomen rahassa.

Kun nämä lainmääräykset eritoten Englannissa olivat herättäneet vastustusta, koska ne obligationhaltijain kannalta merkitsisivät saavutettujen oikeuksien loukkaamista, ja laki sitä paitsi oli puutteellinen sikäli, ettei siinä ollut määräyksiä sellaisen tapauksen varalta, että obligationhaltija asui maassa, missä lunastusta ei voinut toimittaa, antoi [1]) kaupunginvaltuusto toimeksi valiokunnalle, johon kuuluivat vtt Frey, von Frenckell, Tanner, Tollet ja Voionmaa, tarkemmin selvittää kysymyksen, voitaisiinko kaupungin etu huomioon ottaen soveltaa vapaampaa tulkintaa Helsingin kaupungin antamiin obligatioihin nähden. Sittemmin antamassaan mietinnössä [2]) huomautti valiokunta mielipiteenään, että yllämainituilla määräyksillä obligatioiden lunastuksesta oli tarkoitus suojella lainanottajaa kurssitappioilta, jotka ehkä voisivat käydä hänelle ylivoimaisiksi, ollen lainanottajilla ja obligationhaltijoilla kuitenkin valta keskenään sopia muunlaisista puheenalaisten obligatioiden ja korkolippujen lunastusehdoista.

Koska kaupungin luotontarve oli sekä suuri että pakottava, jotavastoin kotimaisten rahamarkkinain suuresti rasittunut tila vielä kauan tekisi mahdottomaksi pitkäaikaisen kotimaisen luoton saamisen ja kaupungin senvuoksi oli turvautuminen ulkomaisiin rahamarkkinoihin, piti valiokunta tarpeellisena, että ryhdyttiin toimenpiteisiin sen tyytymättömyyden poistamiseksi, jota yllämainitun lain ankara soveltaminen oli ollut omansa herättämään ja ehdotti siinä tarkoituksessa, että rahatoimikamari valtuutettaisiin sopimaan niiden ulkomaalaisten kanssa, jotka omistivat Helsingin kaupungin antamia sekä Suomen että ulkomaan rahan määräisiä obligatioita. Kun ei kuitenkaan ollut tarkoituksenmukaista, että kaupunki määräämällä edeltäkäsin kantansa ilmoitti, minkä verran se halusi tehdä myönnytyksiä, ei valiokunta tahtonut esittää kaupunginvaltuustolle edellämainitussa tarkoituksessa laadittua ehdotusta, vaan ainoastaan osoittaa eräitä suuntaviivoja neuvotteluja varten. Ulkomaisiin obligationhaltijoihin nähden, jotka esittivät n. s. affidavitin, s. o. vakuutuksen kunnian ja omantunnon kautta, että hänen hallussaan olevan obligation 1914 vuoden päättyessä omisti kansalainen tai toiminimi muussa maassa kuin Suomessa eikä se sittemmin ole ollut Suomen kansalaisen tai suomalaisen toiminimen hallussa, sekä, jos obligatio 1914 vuoden päättyessä oli sijoitettuna muuhun maahan kuin siihen, jonka valuutassa maksua vaadittiin, oli sitäpaitsi ilmoitettava, minkä maan valuutassa ja mikä toiminimi oli lunastanut obligatioon kuuluvan korkolipun vuonna 1914, piti valiokunta kaikkia toimenpiteitä tarpeettomina, koska affidavitin esittivät yleensä vain niissä korkeavaluuttaisissa maissa olevat obligationhaltijat, jotka senvuoksi olivat edullisessa asemassa. Sellaisten ulkomaisten obligationhaltijoiden kanssa, jotka eivät voineet eivätkä tahtoneet esittää affidavitia, voitaisiin tehdä sopimus, jonka mukaan kaupunki ehkä sitoutuisi lunastamaan obligatiot ja korkoliput ulkomaan rahassa, edellyttäen että lain määräämää ajankohtaa obligatioiden ulkomaiseen sijoitukseen nähden voitaisiin siirtää jonkin verran edemmäksi, mutta, luvattomasti maasta vietyjen obligatioiden haltijain estämiseksi saamasta lunastusta ulkomaan rahassa, ei kuitenkaan kokonaan olisi luovuttava siitä periaatteesta, että obligatiot ja korkoliput vastedes lunastettiin ainoastaan yhdessä ulkomaisessa rahalajissa, sekä lopuksi että kaupunki ottamalla ulkomaisen lainan, jonka onnellisessa toteuttamisessa puheenalainen

[1]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 69. — [2]) Valt. pain. asiakirj. n:o 2.

obligationhaltijain ryhmä ehkä avustaisi, saisi mahdollisuuden lunastaa erääntyvät obligatiot ja korkoliput lainavaroilla, jotka kaupunki maksaisi niin pitkän ajan kuluttua, että maamme valuutan saattaisi olettaa vakiintuneen siinä määrin, että kaupungin olisi helpompi suorittaa velkansa.

Suomen kansalaisten ja suomalaisten toiminimien omistamien obligatioiden ja korkolippujen lunastukseen nähden oli valiokunnan enemmistö jäänyt siihen käsitykseen, ettei toimenpiteitä kaupungin puolelta tarvittu, jota vastoin valiokunnan jäsenet Frey ja von Frenckell katsoivat varovan ja kaukonäköisen rahapolitiikan kehoitettavan ryhtymään toimenpiteisiin, osin jotta estettäisiin edelleen salaa kuljettamasta maasta kotimaisten haltijain omistamia obligatioita, osin näiden obligatioiden ja niihin kuuluvien korkolippujen lunastuksen turvaamiseksi yksinomaan Suomen rahassa, senkin jälkeen kuin toukokuun 27 p:nä 1921 annettu laki ehkä oli lakannut olemasta voimassa. Niille kotimaisille obligationhaltijoille, jotka rekisteröidyttivät obligationsa rahatoimikamarissa, olisi sentähden myönnettävä esimerkiksi $^1/_2$—1 % korkeampi korko sillä ehdolla, että he puolestaan sitoutuivat vastedes olemaan vaatimatta lunastusta muussa kuin Suomen rahassa. Rekisteröiminen estäisi salakuljetusta ja koron korotusta, joka, jos sitä myönnettiin 1 %, tuottaisi kaupungille vuotuisia lisämenoja 200,000 tai enintään 300,000 markkaa, olisi kaupungin kannalta katsottava jonkinlaiseksi palo- ja henkivakuutusmaksuihin verrattavaksi vahingonvakuutusmaksuksi.

Asiaa esiteltäessä päätti[1]) kaupunginvaltuusto antaa rahatoimikamarin tehtäväksi yllä selostellussa mietinnössä tarkemmin mainitussa tarkoituksessa, ja siinä tapauksessa, ettei hallituksella ollut siihen mitään muistuttamista, käydä neuvotteluihin Helsingin kaupungin antamain sekä Suomen että ulkomaan rahan määräisten obligatioiden ulkomaisten haltijain kanssa sekä, jos alustava sopimus heidän kanssaan voitiin saada aikaan, esittää se valtuuston lopullisesti ratkaistavaksi, mutta että, jos hallitus mainitunlaisten sekä valtion että muiden kotimaisten obligatioiden ulkomaisten haltijain kanssa halusi mainittuun suuntaan neuvotella, kaikki muut toimenpiteet asiassa kaupungin puolelta saivat raueta. Edelleen kehoitettiin rahatoimikamaria myöskin tuollaista laatua olevien obligatioiden kotimaisten haltijain kanssa ryhtymään neuvotteluihin herrojen Freyn ja von Frenckellin muodostaman vähemmistön mainitsemassa tarkoituksessa, sekä jos alustava sopimus voitiin saada aikaan, alistaa se valtuuston hyväksyttäväksi.

Kaupunginvaltuuston yllämainitun päätöksen johdosta antoi rahatoimikamari pankinjohtaja L. Ehrnroothille ja rahatoimenjohtaja J. Helolle toimeksi Englannissa ottaa selvän löytyykö mahdollisuuksia sopimuksen aikaansaamiseksi sikäläisten obligationhaltijain kanssa. Ennen heidän matkaansa oli kamari kuitenkin saanut tietää, että sopimusta tuskin voitiin aikaansaada muilla ehdoilla kuin että kaupunki täyteen määrään suoritti erääntyvät obligatiot ja korkoliput ulkomaisessa rahassa. Noudattaakseen mikäli mahdollista sellaisten englantilaisten obligationhaltijain mieltä, jotka lain mukaan eivät voineet vaatia lunastusta Englannin rahassa, ehdotti kamari, että kaupunki päivän kurssiin ostaisi osan Englantiin sijoitetuista obligatioista. Asiaa kaupunginvaltuustolle esiteltäessä ilmoitti kaupunginjohtaja, että valtio oli antanut toiveita 10,000,000 markan lainan myöntämisestä Helsingin kaupungille tätä tarkoitusta varten. Jos saataisiin Englannista hankkeissa oleva laina valtion tarpeisiin, lainaisi valtio sitäpaitsi kaupungille 200,000 puntaa sellai-

[1]) Valt. pöytäk. 8. 2. 24 §.

siin obligatioihin kuuluvien korkolippujen lunastamiseksi, jotka ennen maaliskuun 22 p:ä oli sijoitettu Englantiin ja siellä rekisteröity.

Myöntyen rahatoimikamarin esitykseen päätti[1]) kaupunginvaltuusto valtuuttaa kamarin ottamaan enintään 10,000,000 markan lyhytaikaisen lainan ulkomaille sijoitettujen, kaupungin 1909 ja 1911 vuosien obligatiolainoihin kuuluvien obligatioiden ja korkolippujen ostamiseksi sekä antaa kamarin toimeksi käydä lunastamaan niitä edellämainittuihin obligatiolainoihin kuuluvia korkolippuja, jotka kamarin määräämänä ajankohtana olivat sijoitetut Englantiin ja siellä rekisteröidyt, kuitenkin edellyttäen, että Englannista valtiolle hankkeissa oleva laina saatiin ja eduskunta sen hyväksyi sekä että valtio puolestaan myönsi kaupungille 200,000 punnan lainan pääasiassa samoilla ehdoilla, mitkä valtiolainaan nähden oli säädetty.

Sittemmin ilmoitti rahatoimikamari, etteivät neuvottelut valtion lainan saamiseksi Englannista olleet johtaneet mihinkään tulokseen, mutta oli kamari saanut tietää että ne menestyksellisesti voitiin aloittaa uudestaan, jos kaupunki suostui Englannin rahassa lunastamaan kaikki edellämainittuihin lainoihin kuuluvat obligatiot ja korkoliput, jotka Englannissa erääntyivät maksettaviksi. Hankkeissa olevasta valtiolainasta kaupunki saisi ainakin 500,000 puntaa, ja oli Suomen pankki sitoutunut, siinä tapauksessa ettei lainaa vastoin otaksumaa voitaisi saada, vaikkakin kaupunki oli antanut yllämainitun sitoumuksen, kaupungille myöntämään luottoa tarvittavan määrän, kunnes kaupunki toiselta taholta oli onnistunut saamaan lainan samoin tai edullisemmin ehdoin. Kun maamme luottoon nähden ja taloudelliselle elämälle samoin kuin maamme valuutan vakiinnuttamiselle oli erittäin tärkeätä, että yllämainittu valtiolaina voitiin saada ja kaupunkikin senkautta saisi tarpeellista luottoa, päätti[2]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa rahatoimikamarin, edellyttäen tarpeellista luottoa saatavan tähän tarkoitukseen, Englannin rahassa lunastamaan Englantiin sijoitetut, erääntyvät 1909 ja 1911 vuoden kaupungin obligatiolainoihin kuuluvat obligatiot ja korkoliput.

Anomus obligatioiden ja korkolippujen lunastamisesta Ruotsin rahassa. Suomen entisen Tukholman konsulin V. Hovingin anottua, että eräät hänen hallussaan olevat Helsingin kaupungin 1909 ja 1911 vuoden obligatiolainoihin kuuluvat obligatiot, jotka Ruotsin rahassa olivat 106,814 ja 187,961 eli yhteensä 294,775 kruunun suuruiset, korkolippuineen lunastettaisiin Ruotsin rahassa, oli valtuuston valmisteluvaliokunta lähettänyt asian lausunnon saamiseksi valtuuston aikaisemmin kysymystä kaupungin antamien sekä Suomen että ulkomaan rahan määräisten obligatioiden ynnä niihin kuuluvien korkolippujen lunastamisesta valmistelemaan asettamaan valiokuntaan. Anomuksensa tueksi oli konsuli Hoving huomauttanut ostaneensa puheenalaiset obligatiot vuonna 1918 Ruotsissa sekä, hänen vuonna 1919 esittäessään erääntyneet korkoliput lunastettaviksi, rahatoimikamarin, saatuaan selvityksen miten hän oli obligatiot saanut, antaneen hänelle sitoumuksen, jossa se myöntyi lunastamaan korkoliput Ruotsin rahassa. Valiokunnan mielestä[3]) tämä sitoumus, joka oli vastaus hakijan tiedusteluun, oli omansa siveellisesti tukemaan hänen vaatimustaan, koska se epäilemättä oli lujittanut hänen lainasitoumuksen sanamuotoon perustuvaa vakaumustaan, että hänen korkolippunsa vastedeskin lunastettaisiin Ruotsin rahassa, ja hän senvuoksi oli hyvässä uskossa pitänyt obligatiot, sen sijaan että olisi ne myynyt, minkä vuoksi valiokunta, viitaten muutoin mietintöönsä[4]) Helsingin kaupungin antamien sekä Suomen että ulko-

[1]) Valt. pöytäk. 22. 3. 1 §. — [2]) S:n 28. 4. 1 §. — [3]) Valt. pain. asiakirj. n:o 4. — [4]) Ks. tätä kert. siv. 40 ja seur.

maan rahan määräisten obligatioiden ynnä niihin kuuluvien korkolippujen lunastamisesta ehdotti:

että konsuli Hoving olisi oikeutettava obligatioihinsa kuuluvat, tähän asti erääntyneet korkoliput, joiden luettelon hän on antanut rahatoimikamariin, saamaan lunastetuiksi Ruotsin rahassa, mutta että kysymys siitä, missä rahalajissa hänelle kuuluvat, vastedes erääntyvät obligatiot ja korkoliput on lunastettava, on jätettävä riippuvaksi siitä menettelytavasta, mitä kaupunki ylipäätään obligatioiden ja korkolippujen lunastamisessa on noudattava sellaisten ulkomaisten obligationhaltijain ryhmään nähden, jotka eivät voineet eivätkä tahtoneet esittää n. s. affidavitia. Vt Tanner oli toista mieltä ja katsoi puolestaan, että puheenalainen asia olisi ratkaistava vasta muitten samanlaatuisten asiain lopullisen käsittelyn yhteydessä.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä päätti [1]) kaupunginvaltuusto siirtää asian käsittelyn, kunnes valtuusto oli tehnyt päätöksensä menettelystä kaupungin sekä Suomen että ulkomaan rahan määräisten obligatioiden ja niihin kuuluvien korkolippujen lunastukseen nähden.

Vapautus liikennemaksujen suorittamisesta. Uuden liikennetaksan ilmestyttyä [2]) katsoi satamakannantakonttori ettei Brittiläiselle ja Ulkomaalaiselle raamattuseuralle vuonna 1885 myönnetty vapautus seuran maahan tuomain raamattujen liikennemaksujen suorituksesta enää ollut voimassa, minkä vuoksi mainittu seura anoi valtuustolta edelleen saada nauttia edellämainittua etua. Valtuusto myöntyi [3]) esitykseen.

Tuulaakiverotus. Vastaukseksi maaherran maistraatin välitykselläkin tekemään tiedusteluun päätti [4]) kaupunginvaltuusto ehdottaa, että tuulaakimaksu myöskin vuonna 1923 laskettaisiin voimassa olevien perusteiden mukaan ja senvuoksi olisi jokin määrätty osa tullimaksusta, mikä osa, kuten aikaisemmin, olisi vahvistettava 2 %:ksi. Samalla valtuusto ilmoitti kaupungin vuonna 1921 kantaneen tuulaakia 4,768,965: 35 markkaa.

Korvaus menetetyistä tulli- ja ravintolavapauksista. Maistraatti lähetti [5]) ilmoituksen, ettei korvausta menetetyistä tulli- ja ravintolavapauksista 1922 alusta lukien enää maksettaisi Helsingin kaupungille, koska oikeudellinen peruste mainitunlaisen korvauksen maksamiseen erinäisille kaupungeille sen tähden, että niiltä on riistetty niille aikoinaan myönnetty tulli- ja ravintolavapaus, kieltolain voimaan astuttua on lakannut ja eduskunta sen vuoksi on menosäännöstä jättänyt pois korvausmäärän.

Evätty anomus tullivapauden saamisesta vesijohtotarvikkeille. Vuonna 1918 teki [6]) kaupunginvaltuusto senaatille esityksen, että Helsingin kaupunki saisi häiritsemättä nauttia sitä tullivapausetua vesijohtotarvikkeille, joka kaupungille armollisessa kirjeessä marraskuun 1 p:ltä 1871 oli taattu, ja että kaikkiaan 130,275: 79 markan suuruiset tullimaksut, jotka kaupungin vastoin edellämainittua etuoikeutta oli täytynyt suorittaa maahan tuomistaan vesijohtotarvikkeista, maksettaisiin kaupungille takaisin, sekä että se tullivapausetu, joka senaatin päätöksen mukaan helmikuun 28 p:ltä 1877 oli ulotettu niihin henkilöihin ja toiminimiin, joille vesijohtolaitos oli antanut toimeksi suorittaa johtotyöt pihoissa ja taloissa, palautettaisiin. Sittenkun erinäiset virastot ja asiantuntijat sekä tullilainsäädäntökomitea olivat saaneet lausua mielensä asiasta, oli valtioneuvosto asiaa lopullisesti esiteltäessä evännyt [7]) kaupunginvaltuuston esityksen.

[1]) Valt. pöytäk. 8. 2. 25 §. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 91. — [3]) Valt. pöytäk. 15. 11 10 §. — [4]) S:n 20. 9. 7 §. — [5]) S:n 19. 4. 1 §. — [6]) Ks. 1918 vuod. kert. siv. 127. — [7]) Valt. pöytäk. 31. 5. 3 §.

Koiraveron koroitus. Valtioneuvoston määrättyä, että koiravero kaupungissa oli oleva vähintään 50 ja enintään 200 markkaa ja tuli kuntain näissä rajoissa vahvistaa veron määrä, päätti [1]) kaupunginvaltuusto vahvistaa puheenalaisen veron Helsingissä 200 markaksi koiraa kohti vuodessa, kuluvan vuoden alusta lukien.

Määrän vahvistaminen, jotka saa vähentää verovelvollisen henkilön tuloja verotettaessa. Kaupunginvaltuusto päätti [2]), maistraatin esityksestä ja verotusvalmistelukunnan ehdotuksen mukaisesti vahvistaa ne määrät, mitkä kunnallishallintoa kaupungissa koskevan asetuksen muuttamisesta annetun lain 55 §:n 3 ja 4 momentin mukaan saa vähentää verovelvollisen henkilön tuloja verotettaessa, 1921 vuoden kunnallisverotukseen nähden 4,000 markaksi henkilöä kohti, jonka tulot eivät ylitä 9,000 markkaa, sekä 1,200 markaksi kutakin lasta kohti, jota verovelvollinen elatusvelvollisuutensa johdosta elättää ja joka verotusvuoden päättyessä ei ole täyttänyt 15 vuotta.

Kunnallisverojen kannanta. Rahatoimikamarin esityksestä päätti [3]) kaupunginvaltuusto 1921 vuoden kunnallisverojen kannannan jaettavaksi neljään kannantakauteen siten, että kunakin eli loka- ja marraskuussa 1922 sekä tammi- ja helmikuussa 1923 oli kannettava 25 % koko veromäärästä.

Evätty anomus saada vapautus velvollisuudesta suorittaa kunnallisveroa. Ent. vesijohtotyömies E. J. Röst anoi vapautusta velvollisuudesta suorittaa hänelle määrättyä kunnallisveroa vuodelta 1920, perustellen anomustaan sillä, että hän syyskuun 1 p:nä 1920 oli eronnut toimestaan vesijohtolaitoksessa, kun hän sairauden vuoksi oli työhön kykenemätön, mutta päätti [4]) kaupunginvaltuusto evätä puheenalaisen anomuksen, koska hakijalle määrätty vero vastasi hänen 1920 vuoden tulojaan.

Kaasulaitoksen käytössä syntynyt tappio. Rahatoimikamari lähetti [5]) kaupungin teknillisten laitosten selvityksen sen johdosta, että kaasulaitoksen käyttö vuonna 1921 oli tuottanut melkoisia tappioita. Tästä selvityksestä kävi ilmi m. m., että kaasulaitoksen toiminnan epäsuotuisa tulos osaksi johtui taloudellisen elämän alalla yleensä vallitsevasta epävarmuudesta siitä johtuvine hintojen vaihteluineen ja yleisine lamaannuksineen, osaksi verraten korkeasta kaasun hinnasta, joka oli osoittautunut suorastaan kaasun kulutusta ehkäiseväksi. Lopuksi huomautettiin, että vallitseva pyrkimys muuttaa kaupungin teknillisten laitosten hallinto yhä virastomaisemmaksi, ei ollut eduksi laitosten liikemäiselle hoidolle, minkä tähden hallitus aikoi ottaa käsiteltäväksi kysymyksen teknillisten laitosten uudesti järjestämisestä ja niiden asettamisesta itsenäisemmän ja vastuunalaisemman johdon alaiseksi. Koska epäsuotuisa tulos oli johtunut seikoista, joita hallituksen toimenpitein tuskin olisi voitu välttää, ei rahatoimikamari ollut katsonut olevan tekeminen muistutuksia laitoksen johtoa vastaan. Ilmoitus ei aiheuttanut [5]) toimenpiteitä kaupunginvaltuuston puolelta.

Hinaajalaivan vuokraaminen satamain liikennettä varten. Satamahallitus valtuutettiin [6]), hankittuaan varmuuden siitä, ettei valtio jäänsärkijälaivoillaan pitänyt avoinna Helsingin väylää sekä että paikkakunnalla oli odotettavissa höyrylaivaliikennettä, Hackman & C:on kanssa tekemään sopimus hinaajalaiva Mercatorin vuokraamisesta pääasiassa seuraavin, hallituksen ehdottamin ehdoin: että laiva, joka oli korjattavana, asetettiin kaupungin käytettäväksi heti kun se oli valmiiksi varustettuna kaupungin satamassa;

[1]) Valt. pöytäk. 8. 2. 5 §. — [2]) S:n 25. 1. 39 §. — [3]) S:n 30. 8. 12 §. — [4]) S:n 22. 2. 30 §. — [5]) S:n 8. 2. 4 §. — [6]) S:n 8. 3. 32 §.

että sopimuksen voimassaoloaika alkoi 5 päivän kuluttua siitä kuin satamahallitus oli ilmoittanut haluavansa saada laivan haltuunsa ja lakkasi 5 päivän kuluttua siitä kuin jompikumpi asianosainen oli tästä ilmoittanut; että toiminimi asettaisi höyrylaivan käytettäväksi varustettuna täysin merikuntoon päällystöineen ja miehistöineen sekä suorittaisi kaikki käyttökulut paitsi polttoaineita; että vuokra olisi 3,500 markkaa vuorokaudessa käyttöaikana; sekä että kaupunki takasi vähintään 50,000 markan tulot ja piti laivan vakuutettuna 1,000,000 markasta.

Höyrylaivan käyttökustannukset 30 vuorokauden aikana oli satamahallitus arvioinut 175,000 ja tulot 180,000 markaksi. Menomäärän kaupunginvaltuusto osoitti[1]) käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

Satamajäänsärkijälaivan osto. Rahatoimikamarin ilmoitettua kaupunginvaltuustolta aikaisemmin saamansa tehtävän[2]) täyttämiseksi ostaneensa valtiolle kuuluvan »B 14» nimisen hinaajalaivan, päätti[3]) valtuusto hyväksyen kamarin toimenpiteen mainitun hinaajalaivan ostamiseksi ja sen kuntoonpanon kustantamiseksi 1922 vuoden obligatiolainasta osoittaa 1,500,000 markan määrärahan sekä hankkia tälle päätökselle valtioneuvoston vahvistuksen. Samalla oikeutettiin satamahallitus mainitun aluksen käyttöön vuoden varrella käyttämään jäljellä oleva osa kaupunginvaltuuston Mercator-laivan vuokraukseen ja käyttöön osoittamasta[4]) määrärahasta.

Hyljätty tarjous myydä kuvanveistoteos. Kaupunginvaltuusto hylkäsi[5]) kuvanveistäjä G. Winterin tarjouksen myydä pronssiin valmistamansa »Alaluokan reippaus» niminen kuvanveistoteos 110,000 markan hinnasta.

Ilmoitus kaupungin varain anastuksesta. Rahatoimikamari ilmoitti, että kamarin rahainperijä E. Törnström oli tehnyt itsensä syypääksi perimäinsä kaupungin varain kavallukseen sekä kamarin ryhtyneen tämän johdosta tarpeellisiin toimenpiteisiin ja aloittaneen tutkimuksen asiassa. Asia ei aiheuttanut toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta, joka päätti[6]) panna asian pöydälle rahatoimikamarin tarkempaa selontekoa odotettaessa.

Kunnan viranpitäjien kalliinajanlisäykset. Kesäkuun 15 p:nä 1921 vahvisti[7]) kaupunginvaltuusto uudet kaupungin viranpitäjille maksettavia kalliinajanlisäyksiä koskevat määräykset, joita lisäyksiä oli maksettava osin vakinainen 400 markan määrä, saman suuruinen kaikille, osin prosentittainen lisäys, 175 % virasta kaupungin menosääntöön numerolleen merkityn käteisen alkupalkan ynnä määrävuosien palveluksesta saadun ikäkorotuksen määrästä, osin vihdoin perheenelatusapumaksun muodossa, jota maksettiin 120 markkaa kuukaudessa hengeltä, jota viranpitäjä lain mukaan oli velvollinen elättämään; viranpitäjä, joka oli ollut kaupungin palveluksessa toukokuun 31 p:nä 1921 ja siten saanut vakinaista kalliinajanlisäystä 650 markan mukaan kuukaudessa, oikeutettiin samassa virassa ylimääräisenä kalliinajanlisäyksenä kantamaan se määrä, millä prosentittaiseen kalliinajanlisäykseen nyt myönnetty lisäys ehkä alitti 250 markkaa kuukaudessa.

Yllämainitut määräykset oli vahvistettu olemaan voimassa 1921 vuoden loppuun, minkä ohessa palkkalautakuntaa oli kehoitettu tekemään ehdotus kunnan viranpitäjien kalliinajanlisäysten järjestelyksi tammikuun 1 p:n 1922 jälkeiseksi ajaksi. Hyväksyen palkkalautakunnan sittemmin asiassa teke-

---

[1]) Valt. pöytäk. 8. 3. 32 §. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 75. — [3]) Valt. pöytäk. 29. 11. 13 §. — [4]) Ks. tätä kert. siv. 46. — [5]) Valt. pöytäk. 20. 9. 25 §. — [6]) S:n 30. 8. 11 §. — [7]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 76.

män ehdotuksen, päätti[1]) kaupunginvaltuusto, että kalliinajanlisäyksiä oli toistaiseksi maksettava entinen määrä, minkä ohessa lautakunta oikeutettiin edelleen ja kunnes uusi palkkasääntö astui voimaan, asianomaisten laitosten ehdotuksesta ja harkinnan mukaan kussakin tapauksessa viranpitäjille maksamaan ylimääräistä kalliinajanlisäystä.

Helsingin kaupungin virkamiesyhdistyksen anomuksen, että prosentittainen kalliinajanlisäys vuoden alusta lukien korotettaisiin 175 %:sta 250 %:iin pohjapalkasta ikäkorotksineen, jolloin samalla määrättäisiin, ettei kenenkään viranpitäjän palkkaetujen parannus saisi olla vähempi 100 markkaa kuukaudessa, kaupunginvaltuusto epäsi[1]).

Helsingin kunnallisyhdistyksen esityksen, että kunnan viranpitäjien kalliinajanlisäystä korotettaisiin 250 markalla kuukaudessa, kaupunginvaltuusto jätti[2]) huomioon ottamatta, koska mainittujen viranpitäjien palkat vastikään oli järjestetty.

Kunnan viranpitäjien palkanjärjestely. Vuonna 1918 kaupunginvaltuusto vahvisti[3]) kaupungin viranpitäjien yleisen palkanjärjestelyn. Järjestelmä rikottiin kuitenkin pian vahvistamalla uudet korotetut palkkasäännöt erinäisille laitoksille ja muutamille virkamiesryhmille. Nopeasti lisääntyvä kallis aika teki välttämättömäksi myöskin lisätä kaikkia palkkoja, jolloin noudatettiin sitä periaatetta, että viranpitäjille pysytettiin pohjapalkka, jota vastoin kalliinajan korvausta annettiin kalliinajanlisäysten muodossa aika ajoin vahvistetuin, osin vakinaisin, osin prosentittain pohjapalkasta lasketuin määrin, joitten lisäksi tulivat n. s. perheenelatusapumaksut, joitten suuruus riippui kunkin viranpitäjän henkilökohtaisesta elatusvelvollisuudesta. Tämä palkkajärjestelmä takasi palkansaajille pohjapalkan, joka ei mitenkään vastannut vallitsevaa hintatasoa, kun taas toimeentulomahdollisuudet olivat tilapäisten lisäysten varassa. Edellämainitun epäkohdan poistamiseksi kehoitti[4]) kaupunginvaltuusto palkkalautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin ehdotuksen laatimiseksi uudeksi yleiseksi palkanjärjestelyksi. Ehdotuksen laatimista varten oikeutettiin tätä tarkoitusta varten kolmella jäsenellä lisätty[5]) palkkalautakunta palkkaamaan asiantunteva jäävitön henkilö, joksi sittemmin valittiin esittelijäneuvos Y. Loimaranta. Herra Loimaranta suoritti työn ollen läheisessä yhteistoiminnassa palkkalautakunnan ja v. t. kaupunginkamreerin kanssa. Eri laitosten palkkausten luokittelua laadittaessa käytettiin asiantuntijoita, minkä ohessa kaupungin viranpitäjien edustajat ottivat osaa kysymyksen käsittelyyn.

Kirjelmässä joulukuun 29 p:ltä 1921 palkkalautakunta lähetti kaupunginvaltuustolle ehdotuksen Helsingin kaupungin viranpitäjille maksettavia palkkoja ja eläkkeitä koskeviksi määräyksiksi, ehdotuksen lokakuun 29 p:nä 1918 vahvistetun Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjäin palvelusehtosäännön 8, 14, 15, 18 ja 20 §:n muutoksiksi, sekä ehdotuksen muutoksiksi lokakuun 29 p:nä 1918 vahvistettujen Helsingin kaupungin palveluksessa olevain viranpitäjäin eläkeperusteiden 1 ja 2 kohtaan.

Voimassa olevasta palkkausjärjestelmästä pohjapalkkoineen ja kalliinajanlisäyksineen olisi lautakunnan mielestä luovuttava, ja sen sijaan vahvistettava jakamaton, vallitsevan hintatason mukaan liukuva palkka, sillä poikkeuksella kuitenkin, että toistaiseksi, kunnes kaupungin raha-asiat sallisivat täysin tyydyttävien palkkojen suorittamisen, niiden lisäksi edelleenkin tulisi perheenelatusapumaksu voimassa olevien perusteiden mukaan. Edelleen oli

[1]) Valt. pöytäk. 25. 1. 31 §. — [2]) S:n 30. 8. 34 §. — [3]) Ks. 1918 vuod. kert. siv. 57 ja seur. — [4]) Ks. 1919 vuod. kert. siv. 58. — [5]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 55.

lautakunta sitä mieltä, että palkat järjestettäisiin määrätyn luokituksen mukaan ja maksettaisiin yksinomaan rahassa, joten siis, jos viranpitäjälle kuului luontoisetuja, nämä edut olivat arvioitavat rahaksi ja siten saatu summa vähennettävä palkasta, sekä että niin hyvin ikäkorotus kuin eläkejärjestelmä olisi saatettava ajanmukaisemmalle kannalle säätämällä huomattavampia korotuksia määrävuosien palveluksesta ynnä riittävän suuret eläke-edut.

Kaikki ehdotukset valtuuston valmisteluvaliokunta lähetti rahatoimikamariin kehoittaen kamaria, kuultuaan asianomaisia johto- ja lautakuntia, antamaan lausunnon asiasta.

Täyttääkseen saamansa tehtävän kamari asetti valiokunnan, johon kuuluivat kaupunginjohtaja A. Castrén, kanslianjohtaja J. W. Andersin sekä kamarin jäsenet T. Salmio ja Y. Pulkkinen. Valiokunta piti palkkalautakunnan ehdotusta, joka käsitti sekä palkkauksen ja eläkkeen että virkaloman ja virkavapauden sairaustapauksissa, liian laajakantoisena käsiteltäväksi samassa yhteydessä ja rajoittui antamaan lausuntonsa ehdotuksesta kaupungin sääntöpalkkaisten viranpitäjäin palkkausohjesäännöksi. Tärkein palkkalautakunnan ehdottamista voimassa olevan palkkajärjestelmän muutoksista tarkoitti siirtymistä kokonaan liukuvaan palkkaukseen. Palkkaukset riippuisivat Helsingin kaupungin kuukausittaisesta elantokustannusindeksistä, laskettuna pitämällä 1914 vuoden alkupuoliskoa lähtökohtana, valtioneuvoston maan yleisen elantokustannusindeksin laskemista varten vahvistamain perusteiden mukaan, ja tarkistettaisiin kunkin vuosineljänneksen alussa ylös- tahi alaspäin, siinä tapauksessa että mainitun indeksin keskiarvo oli kuluneen vuosineljänneksen ensimmäisen kuukauden aikana kohonnut tahi laskenut eräitä mainittuja rajoja ylemmäksi tahi alemmaksi. Tämän mukaisesti oli laadittu seitsemän palkkausasteikkoa, jotka vaihtelivat indeksin mukaan 800:sta 1499:ään, joiden rajain yli palkkalautakunta ei ollut katsonut vaihtelujen pitkän ajan kuluessa voivan ulottua. Rahatoimikamarin valiokunta piti palkka-asteikon nousemisen ja laskemisen perustetta epätyydyttävänä, kun sosialihallituksen kuukausittain julkaisemat kokonaiselantokustannusten indeksiluvut laadittiin eräiden työläisperheiden elantokustannuksista kootun tilaston osoittamien indeksilukujen perusteella, ja voitiin asettaa kysymyksenalaiseksi osoittivatko näin saadut indeksiluvut täysin virkamiesten elantokustannusten muutoksia. Kun kaikki puolueryhmät ja kaikki asiassa kuullut asianharrastajat olivat vastaan sanomatta hyväksyneet tämän järjestelmän, olisi valiokunnan mielestä epäviisasta panna palkanjärjestelyn toteuttaminen alttiiksi ehdottamalla sille toista muotoa. Valiokunta ehdotti senvuoksi, että liukuva palkka-asteikko otettaisiin käytäntöön esimerkiksi viiden vuoden koekaudeksi, että vahvistettaisiin raja-arvot, joita suuremmiksi tai pienemmiksi ei saisi palkkoja muuttaa ilman kaupunginvaltuuston erityistä päätöstä, että määräajat, joiden kuluessa palkka-asteikko tarkistettaisiin, mitkä palkkalautakunta oli ehdottanut kolmeksi kuukaudeksi, pitennettäisiin puoleksi vuodeksi, sekä että järjestelyjen pohjaksi pantaisiin koko maan yleiset indeksiluvut eikä Helsingin kaupungin, kuten palkkalautakunta ehdotuksessaan oli edellyttänyt. Saman ehdotuksen mukaan olisi palkkalautakunnan asia seurata indeksilukujen vaihtelua ja toimittaa rahatoimikamarille ehdollista palkkausten muutosta varten tarvittavat taulut, mutta voitiin asia valiokunnan mielestä yksinkertaistuttaa siten, että kaupunginvaltuusto edeltäkäsin vahvistaisi kaikkia seitsemää palkka-asteikkoa varten lasketut taulut, minkä jälkeen olisi rahatoimikamarin asia sosialihallituksesta saamainsa indeksilukujen perusteella ryhtyä maksattamaan tätä vastaavia palkkoja. Ylempään palkka-asteikkoon siirryttäessä oli

siitä lautakunnan mielestä tehtävä ilmoitus kaupunginvaltuustolle, mikä määräys valiokunnan mielestä oli muutettava siten, että ilmoitus oli tehtävä, jos palkankorotuksen johdosta budjettimäärärahat ylitettiin. Palkkaluokkien lukua valiokunta tahtoi vähentää yhdellä, niin että ensimmäinen luokka vain 900 markan kuukausipalkoin poistui. Erittäin laajaperäistä muutosta vallitseviin oloihin oli palkkalautakunta ehdottanut n. s. ikäkorotuksiin nähden. Niiden luku olisi viidessä alimmassa palkkaluokassa 5, 6—10 luokassa 4, 11—17 luokassa 3 ja kolmessa ylimmässä palkkaluokassa 2. Aika, jonka kuluttua ensimmäinen korotus saadaan, olisi kahdessa alimmassa palkkaluokassa 1 vuosi, 3—5 luokassa 2 vuotta, 6—17 luokassa 3 vuotta ja kolmessa ylimmässä luokassa 5 vuotta. Viimeinen korotus taas saataisiin kahdessa alimmassa luokassa 10 vuoden, 3 ja 4 luokassa 12 vuoden, 5—10 luokassa 15 vuoden, 11—17 luokassa 12 vuoden ja kolmessa viimeisessä luokassa 10 vuoden kuluttua. Yhteenlasketut ikäkorotukset olisivat prosentittain alkupalkasta kahdessa alimmassa palkkaluokassa 50, joka määrä yhtäjaksoisesti vähenisi palkkaluokkain kohotessa ja alenisi 20:een kolmessa ylimmässä luokassa. Ehdotettujen ikäkorotuksien kaupungille aiheuttamien suurien kustannusten vähentämiseksi oli esittelijäneuvos Loimaranta palkkalautakunnan vähemmistön kannattamana ehdottanut, että naimattomille viranpitäjille annettaisiin ainoastaan 50 % mainituista korotuksista, jotka siten asetettaisiin perheenelatusapumaksujen luonteisiksi. Rahatoimikamarin valiokunta katsoi puolestaan, että lautakunnan ikäkorotuksia koskevan ehdotuksen toteuttaminen suuressa määrin vaikeuttaisi palkkatekniikkaa. Niin pitkälle saattoi valiokunta yhtyä lautakunnan mielipiteeseen, että korotusten kokonaismäärää olisi tuntuvasti korotettava alimmissa luokissa ja yhtäjaksoisesti alennettava kohoavissa palkkaluokissa, mutta lisäysten luku ei saisi olla kolmea suurempi. Näitä korotuksia sopisi maksaa 3, 6 ja 10 vuoden palvelusajan jälkeen, saman määrän kaikissa luokissa. Perheenelatusapumaksuihin nähden oli valiokunta sitä mieltä, että ne ilmeisinä pula-ajan ilmiöinä olivat mahdollisimman pian poistettavat, ja ehdotti sen vuoksi, että puheenalaisia apumaksuja vuonna 1922 suoritettaisiin entiset määrät, vuonna 1923 50 % vähennettyinä ja että ne 1924 vuoden alusta lukien lakkautettaisiin kokonaan. Laatiessaan ehdotustaan palkkaluokiksi oli palkkalautakunta kokonaispalkkaan lukenut luontoisedut, mihin periaatteeseen valiokuntakin yhtyi. Näitten vähennysten vahvistamisen voi lautakunnan mielestä jättää rahatoimkamarin toimeksi, joka elantokustannusindeksin mukaan marraskuun kuluessa vahvistaisi kuluvana vuonna tehtävät vähennykset ja niistä ilmoittaisi yksityisille laitoksille, joiden sitten tulisi antaa erikoisehdotuksensa rahatoimikamarin tutkittaviksi ja ratkaistaviksi. Palkkalautakunta oli puolestaan ehdottanut jonkin verran monimutkaisempaa menettelyä. Eri virkojen luokituksessa oli palkkalautakunta pitänyt esikuvana vuonna 1918 toimeenpantua palkanjärjestelyä, jolloin kuitenkin oli korjattu erinäisiä aikaisemmin ja myöhemmin vahvistetuista palkkamääristä johtuneita epäkohtia. Yllämainitun palkanjärjestelyn pohjaksi oli pantu asteikko, jonka mukaan kuukausipalkan ensimmäistä 100-lukua korotettiin 50 %, toista 40 %, kolmatta 30 %, neljättä 20 %, viidettä ja kuudetta 10 % sekä kaikkia muita 5 %. On selvä, että palkat tämän johdosta tulivat paljon tasoitetuiksi alaspäin ja perusteltiin sitä sillä, etteivät kaupungin raha-asiat sallineet korottaa kaikkia palkkoja yhtä suurella prosentilla sekä että pienemmät palkansaajat tarvitsivat suurempaa palkankorotusta kuin paremmassa asemassa olevat palkkausryhmät. Valiokunta yhtyi pääasiassa palkkalautakunnan luokitusehdotukseen, mutta ehdotti valiokunta, että sen selventämiseksi olisi

lisättävä määräys, että niitten viranpitäjien palkan vahvistaminen, jotka olivat otetut virkaansa määräpalkoin, osa määräajaksi, jätettäisiin erityisen toimenpiteen varaan, sekä että ne viranpitäjät, joiden palkkaedut ovat suuremmat kuin pohjapalkka siinä luokassa, johon heidät on luettu, ja jotka palkkalautakunnan ehdotuksen mukaan saisivat pitää entiset palkkaetunsa, indeksin vähetessä saisivat samalla prosenttimäärällä vähennetyn palkan kuin muut viranpitäjät, mutta ettei palkankorotus tulisi kysymykseen, ennenkuin palkka siinä luokassa, johon viranpitäjä oikeastaan kuuluu, on saavuttanut asianomaisen viranpitäjän entisen palkan määrän. Palkkalautakunnan ehdotuksen mukaan astuisi palkanjärjestely voimaan tammikuun 1 p:nä 1922, mutta palkkaetujen tuntuviin korotuksiin nähden valiokunta katsoi, ettei järjestelylle olisi annettava taannehtivaa vaikutusta muissa kohdin, kuin mikäli tulee oikeuteen ikäkorotuksen saamiseen uuden järjestelmän mukaan jo täytetyltä virka-ajalta ja ehdotti sen vuoksi, että puheenalainen ajankohta siirrettäisiin heinäkuun 1 p:än.

Rahatoimikamari, joka kaikilta oleellisilta kohdin yhtyi ylläselosteltuun valiokunnan mietintöön, lähetti sen ynnä oman lausuntonsa [1]) kaupunginvaltuustolle.

Sittenkun vielä kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunta oli lausunut mielipiteensä asiasta, päätti [2]) valtuusto viimemainitun valiokunnan ehdotuksen mukaisesti:

heinäkuun 1 p:stä 1922 tammikuun 1 p:än 1927 kaupungin rahasääntöön merkittyihin viranpitäjiin nähden sovellettavaksi palkkausjärjestelmää virkaluokituksin ja liukuvin palkka-asteikoin;

vahvistaa laaditun ehdotuksen [3]) kaupungin rahasääntöön otettujen viranpitäjäin palkkausohjesäännöksi olevaksi voimassa heinäkuun 1 p:stä;

vahvistaa lokakuun 29 p:nä 1918 vahvistetun Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjäin palvelusehtosäännön 8, 14 ja 20 §:n muutokset [4]) niinikään olemaan voimassa heinäkuun 1 p:stä;

antaa palkkalautakunnan tehtäväksi heti ryhtyä toimiin yhteismäärärahoista palkattujen viranpitäjien palkkaetujen saattamiseksi menosääntöön merkittyjen viranpitäjien palkkausten mukaisiksi sekä valvoa, että vakinaisten viranpitäjäin palkkaukseen nähden vahvistettuja periaatteita sovelletaan ensin mainittuunkin palkansaajain ryhmään;

kaupungin viranpitäjäin palkanjärjestelyn toimeenpanoon tarvittavat varat suoritettaviksi etusijassa vuoden menosääntöön kalliinajanlisäyksiä, mahdollisesti palkanjärjestelyä, varten merkityistä määrärahoista sekä vuoden tilierotuksesta osoittaa tämän lisäksi 4,750,000 markkaa;

kunnes kaupunginvaltuusto on tehnyt päätöksen kaupungin viranpitäjien eläkkeiden järjestämisestä, eläkkeet niille viranpitäjille, jotka heinäkuun 1 p:n jälkeen, mutta ennen eläkejärjestelyä eroavat kaupungin palveluksesta, väliaikaisesti laskettavaksi heillä ennen mainittua päivää olleen palkan pohjalla ja muutoin tähän asti voimassa olleiden perusteiden mukaan; sekä

antaa rahatoimikamarin toimeksi viimeistään syyskuun kuluessa kaupunginvaltuustolle antaa lausunnon muista palkkalautakunnan mietinnössään käsittelemistä kysymyksistä.

Sittemmin ilmoitti [5]) palkkalautakunta täyttääkseen kaupunginvaltuustolta saamansa tehtävän lokakuun 5 p:nä vahvistaneensa taulun, joka osoittaa

---

[1]) Valt. pain. asiakirj. n:o 42 vuodelta 1921. — [2]) Valt. pöytäk. 7. 6. 2 § ja 14. 6. 2 §. — [3]) Ks. tätä kert. siv. 51. — [4]) S:n siv. 66 — [5]) Valt. pöytäk. 15. 11. 24 §.

yhteismäärärahoista palkattujen viranpitäjien alkupalkan eri hintatasojen vallitessa; taulun, joka osoittaa palkansaajain ikäkorotuksen eri hintatasojen vallitessa; sekä näiden viranpitäjäin luokitukset, sekä päättäneensä, että kaupunginvaltuuston sääntöpalkkaisille viranpitäjille vahvistamaa palkkaussääntöä on soveltuvilta kohdin noudatettava myös yhteismäärärahoista palkattuihin viranpitäjiin nähden; sekä että siten vahvistetut puheenalaisten viranpitäjien palkkaedut on maksettava heinäkuun 1 p:stä lukien, minkä johdosta kaupungin asianomaisten kassavirastojen on joutuisimmin ryhdyttävä toimiin siten vahvistettujen palkkojen maksamiseksi mainitulta ajalta edellyttäen, että viranpitäjän kokonaispalkka on lautakunnan päätöksellä korotettu ja että hänelle siis tuolta ajalta tulee korotusta jo saamaansa palkkaan, kuitenkin sillä ehdolla, että hän edelleen on kaupungin palveluksessa.

Kaupungin viranpitäjäin palkkausohjesääntö. Kaupunginvaltuuston palkanjärjestelyn yhteydessä vahvistama[1]) kaupungin sääntöpalkkaisten viranpitäjäin palkkausohjesääntö oli seuraava:

„Helsingin kaupungin sääntöpalkkaisten viranpitäjäin palkkausohjesääntö.

1 §. Kaupungin menosääntöön merkityt viranpitäjät palkataan heinäkuun 1 päivästä 1922 tammikuun 1 päivään 1927 virkain luokitusta ja liukuvaa palkka-asteikkoa noudattavan palkkausjärjestelmän mukaan. Tähän nähden ovat voimassa:

a) Taulu, osoittava alkupalkan määrän eri hintatasojen vallitessa;

b) Taulu, osoittava ikäkorotuksen määrän eri hintatasojen vallitessa; sekä

c) Sääntöpalkkaisten virkojen luokittelu.

Siviiliviraston leski- ja orpokassan osakkaille on tähänastista pohjapalkkaa vastaava määrä mainitun kassan osallisuuteen nähden edelleen oleva pohjapalkkana.

2 §. Alkupalkkain määrä eri palkkaluokissa ja erilaisten hintatasojen vallitessa on osoitettu 1 § a:n kohdalla mainitussa taulussa, jossa elinkustannusindeksillä on käsitettävä sosialihallituksen elinkustannusten pohjalla 1914 vuoden alkupuoliskolla, verot lukuun otettuina, laatimaa Helsingin kaupungin virallista elinkustannusindeksiä.

Alkupalkat järjestetään neljännesvuosittain siten, että alkupalkan määrä kussakin palkkaluokassa jokaiselta vuosineljännekseltä vahvistetaan soveltamalla elinkustannusindeksiä, joka on kolmen ensimäisen lähinnä kuluneiden neljän kuukauden indeksikulujen keskimäärä.

Jos mainittu keskimäärä kohoaa 1,449 ylemmäksi tai alenee 750 alemmaksi, on alkupalkka, kunnes kaupunginvaltuusto toisin päättää, kuitenkin suoritettava äsken mainittujen indeksien perusteella.

Kun siirtyminen alempaan tai ylempään alkupalkkaan muuttuneen elinkustannusindeksin perusteella on toimeenpantava, on rahatoimikamarin asia ajoissa määrätä palkkain maksamisesta seuraavana vuosineljänneksenä vahvistetun taulun mukaan ja siitä kaupunginvaltuustolle ilmoittaa.

3 §. Viranpitäjä, jonka palkka uuteen järjestelmään siirryttäessä vähenee, olkoon toistaiseksi oikeutettu kantamaan entinen palkkansa, ja on siirryt-

[1]) Valt. pöytäk. 7. 6. 2 § ja 14. 6. 2 §.

täessä muuttuneen elinkustannusindeksin nojalla ylemmästä alempaan palkkaan alennus hänelle luettava saman prosenttiluvun mukaan kuin muillekin viranpitäjille, jota vastoin samasta syystä siirryttäessä alemmasta ylempään palkkaan korotus on tuleva kysymykseen vasta sitten kun palkka siinä luokassa, mihin virka kuuluu, on saavuttanut hänelle suoritettavan määrän.

Viranpitäjä, jolla kunnan pääviran ohessa on toinen päätoimi ja jolle palkkalautakunta on asianmukaisessa järjestyksessä myöntänyt oikeuden kunnan virkaan kuuluvan tähän asti voimassa olevan menosäännön mukaisen palkkauksen siihen myönnettyine kalliinajanlisäyksineen, saakoon edelleen nauttia entisen palkkauksensa.

Tehdystä esityksestä sekä sen johto- tai lautakunnan puoltosanan nojalla, jonka alainen edellisessä momentissa mainittu viranpitäjä on, voi palkkalautakunta poikkeustapauksissa määrätä tällaiselle viranpitäjälle toistaiseksi suoritettavaksi korkeintaan luokittelun mukaisen palkkauksen ilman ikäkorotuksia.

4 §. Viranpitäjälle tulee ikäkorotus 3, 6 ja 10 vuoden palveluksesta, kunakin kertana yhtä suuri määrä, 1 § b:n kohdalla mainitun taulun mukaan.

Ikäkorotukset maksetaan viranpitäjille heidän virkavuosiensa mukaan samassa palkkaluokassa, vaarinottaen että viranpitäjällä 3 §:n 3 momentissa mainituin poikkeuksin on sama oikeus virkavuosien lukemiseen kuin tähänkin asti.

Viranpitäjä, joka 3 §:n 1 momentin nojalla nauttii korkeampaa palkkaa, kuin mihin viran asema järjestelmässä hänet oikeuttaa, saa ikäkorotusta vasta sitten kun virkaan kuuluva alkupalkka ikäkorotuksineen on noussut hänelle suoritettavan palkkauksen määrään.

Ikäkorotukset järjestetään neljännesvuosittain samojen perusteiden mukaan kuin alkupalkatkin.

5 §. Vapaa asunto, lämpö ja ruoka, täysihoito sekä muut luontoisedut on rahaksi arvioitava perusteilla, jotka rahatoimikamari palkkalautakuntaa sekä asianomaisia laitoksia ja lautakuntia kuultuaan neljännesvuosittain määrää.

6 §. Perheenelatusapumaksuja annetaan täysi määrä nykyisillä perusteilla 1922 vuoden loppuun, mutta ainoastaan puolet määrästä vuonna 1923, jonka jälkeen ne lakkautetaan.

7 §. Viranpitäjä, jolle on myönnetty henkilökohtainen palkan- tai palkkionlisäys tai jokin muu etu, saakoon nauttia tätä etua ainoastaan sikäli kuin hänen palkkauksensa uuden järjestelmän mukaan olisi vähempi aikaisemmin saamaansa palkkaa.

8 §. Viranpitäjä, jolle eri sopimuksella on taattu määrätty palkka, on liukuvasta palkka-asteikosta huolimatta nauttiva mainittua palkkaa niin kauan kuin sopimus on voimassa.

9 §. Jos Helsingin virallisen elinkustannusindeksin laadinta lakkaisi tai sen laskemisperusteisiin ennen vuotta 1927 tehtäisiin olennaisia mutoksia, on kaupunginvaltuusto oikeutettu tekemään tästä johtuvat muutokset tähän palkkausohjesääntöön.»

Alkupalkan määrä eri hintatasojen vallitessa käy ilmi seuraavasta taulusta:

Luokka.	Kuukausipalkka Helsingin kaupungin elinkustannusindeksin ollessa:							Luokka.
	I. 750—849.	II. 850—949.	III. 950—1,049.	IV. 1,050—1,149.	V. 1,150—1,249.	VI. 1,250—1,349.	VII. 1,350—1,449.	
	Markkaa.							
1	750	835	915	1,000	1,085	1,165	1,250	1
2	860	960	1,055	1,150	1,245	1,340	1,440	2
3	975	1,085	1,195	1,300	1,405	1,515	1,625	3
4	1,085	1,210	1,330	1,450	1,570	1,690	1,815	4
5	1,200	1,335	1,470	1,600	1,730	1,865	2,000	5
6	1,350	1,505	1,650	1,800	1,950	2,095	2,250	6
7	1,500	1,670	1,835	2,000	2,165	2,330	2,500	7
8	1,650	1,835	2,020	2,200	2,380	2,565	2,750	8
9	1,875	2,085	2,295	2,500	2,705	2,915	3,125	9
10	2,100	2,340	2,570	2,800	3,030	3,260	3,500	10
11	2,325	2,590	2,845	3,100	3,355	3,610	3,875	11
12	2,550	2,840	3,120	3,400	3,680	3,960	4,240	12
13	2,850	3,175	3,485	3,800	4,115	4,425	4,730	13
14	3,150	3,510	3,855	4,200	4,545	4,890	5,210	14
15	3,450	3,840	4,220	4,600	4,980	5,350	5,680	15
16	3,750	4,175	4,585	5,000	5,415	5,800	6,140	16
17	4,125	4,590	5,045	5,500	5,955	6,355	6,710	17
18	4,500	5,010	5,505	6,000	6,495	6,885	7,260	18
19	4,875	5,425	5,965	6,500	7,035	7,410	7,800	19

Ikäkorotusten määrä eri hintatasojen vallitessa käy ilmi seuraavasta taulusta:

Luokka.	Ikäkorotus kuukaudelta Helsingin kaupungin elinkustannusindeksin ollessa:							Luokka.
	I. 750—849.	II. 850—949.	III. 950—1,049.	IV. 1,050—1,149.	V. 1,150—1,249.	VI. 1,250—1,349.	VII. 1,350—1,449.	
	Markkaa.							
1	115	125	135	150	165	175	190	1
2	115	130	140	155	170	180	195	2
3	120	135	145	160	175	185	200	3
4	125	140	150	165	180	190	205	4
5	130	145	155	170	185	200	215	5
6	135	150	165	180	195	210	225	6
7	140	160	175	190	205	220	235	7
8	150	165	185	200	215	235	245	8
9	160	180	195	215	230	250	265	9
10	170	190	210	230	245	265	285	10
11	180	205	225	245	260	285	300	11
12	195	215	240	260	280	300	325	12
13	210	230	255	280	300	325	345	13
14	225	250	275	300	325	350	370	14
15	240	265	295	320	345	375	395	15
16	260	285	310	340	370	400	420	16
17	280	310	340	370	400	425	450	17
18	300	335	365	400	435	460	485	18
19	320	360	395	430	465	490	515	19

Palkkausohjesäännössä mainittu sääntöpalkkaisten virkojen luokittelu oli seuraava:

1. Palkkaluokka.

Maistraatti: Vahtimestari.
Satamahallitus: Kirjurinapulainen.
Satamaliikennekonttori: Pakkaaja.
» Parmaajain vanhin.
Satamakannantakonttori: Konttorivahtimestari.
Tilastokonttori: Vahtimestari.
Revisionikonttori: Vahtimestari.
Rakennustarkastuskonttori: Vahtimestari.
Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Kaupunginkätilö.
Terveydellisten tutkimusten laboratoori: Vahtimestarinapulainen.
Terveystoimisto: Konttoriapulainen.
Sairaalain tilivirasto: Konekirjoittajatar.
» Konttoriapulainen.
» Vahtimestari.
Kulkutautisairaala: Avustava liinavaatevaraston johtajatar.
» Puhelinhoitajatar.
Kivelän sairaala: Pesun apulaisjohtajatar.
» Avust. työnjohtajatar.
Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto: Konttoriapulainen.
Oulunkylän lastenkoti: Lastenhoitajatar.
Kullan torpan lastenkoti: Nuor. lastenhoitajatar.
Kallion haarakirjasto: Vahtimestarinapulainen.
Harjutorin kauppahalli: Kaitsija.

2. Palkkaluokka.

Kaupunginvaltuuston kanslia: Vahtimestarinapulainen.
Rahatoimikamarin kanslia: Vahtimestarinapulainen.
Satamaliikennekonttori: Satamakonstaapeli.
Satamakannantakonttori: Koneenkäyttäjänapulainen.
Rakennustarkastuskonttori: Apulaiskanslisti.
Terveydenhoitolautakunta: Kanslia-apulainen.
Terveydenhoitolautakunta: Päivystäjä.
» Vahtimestari.
Terveystoimisto: Naisapulainen.
» Vahtimestari.
Sairaalain tilivirasto: Inventtausapulainen.
Marian sairaala: Sisätautien osaston alihoitajatar.
» Alihoitajattarena toimiva oppilas.
» Sisätautien osaston yöhoitajatar.
» Kirurgisen osaston alihoitajatar.
» Kirurgisen osaston yöhoitajatar.
» Lastenosaston alihoitajatar.
» Lastenosaston yöhoitajatar.
Marian sairaala: Vahtimestari.
» Poliklinikkain vahtimestari.
» Ovenvartija.
Kulkutautisairaala: Alihoitajatar.
» Alihoitajattarena toimiva oppilas.
» Konttoriapulainen.
» Vahtimestari.
» Ovenvartija.
» Puuseppä.
Kivelän sairaala: Mielisairaidenosaston alihoitajatar.
» Yleisen osaston alihoitajatar.
» Yleisen osaston yöhoitajatar.
» Konttoriapulainen.
» Vahtimestari.
» Puuseppä.
Nikkilän mielisairaala: Käsityönjohtajatar.
» Alihoitajatar.
» Konttoriapulainen.
» Pesunjohtajatar.
» Vahtimestari.
» Puuseppä.
» Maalari.
» Seppä.
» Suutari.
» Räätäli.
Humaliston sairaala: Alihoitajatar.
Köyhäinhoitohallitus: Kirjurinapulainen (sihteerinapulainen).
Kunnalliskoti: Käsitöiden opettajatar.
» Työlaitoksen konttoriapulainen.
Lastensuojelulautakunta: Tarkastusapulainen.
» Vahtimestari.
Oulunkylän lastenkoti: Vanhempi, lastenhoitajatar.
Kullan torpan lastenkoti: Vanhempi lastenhoitajatar.
Bengtsärin kasvatuslaitos: Emännänapulainen.
Valmistava poikain ammattikoulu: Vahtimestari.
Kaupunginkirjasto: Amanuenssi, alempaa palkkaluokkaa.
Kallion haarakirjasto: Amanuenssi, alempaa palkkaluokkaa.
Musiikkilautakunta: Taloudenhoitaja.
Hietalahden kauppahalli: Kaitsija.
Kasarmintorin kauppahalli: Kaitsija.
Vallilan kauppahalli: Kaitsija.
Bölen kauppahalli: Kaitsija.

3. Palkkaluokka.

Maistraatti: Reistraattorinapulainen.
» Kanslisti.
Raastuvanoikeus: Kaupungimpalvelija, alempaa palkkaluokkaa.
Ulosottolaitos: Kassanhoitajatar.

Ulosottolaitos: Ulosottoapulainen, alempaa palkkaluokkaa.
Kaupunginvaltuuston kanslia: Apulaiskanslisti.
Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Vahtimestari.
Rahatoimikamarin kassaosasto: Konttorikirjuri.
Satamaliikennekonttori: Ilmoitusosaston apulaisjohtaja.
Satamaliikennekonttori: Tarkastuskonstaapeli.
Satamakannantakonttori: Vahtimestari.
» Hissilaitoksen koneenkäyttäjä.
» Koneenkäyttäjä.
Tilastokonttori: Laskuapulainen.
Palolaitos: Nuorempi palomies.
Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Kunnan sairaanhoitajatar.
Terveydellisten tutkimusten laboratoori: Puhtaaksikirjoittajatar ja kassanhoitajatar.
Terveystoimisto: Sairaanhoitajatar.
Lihantarkastusasema: Päiväkirjanpitäjä.
» Trikiinintutkija.
» Laboratoorin vahtimestari.
Asuntotarkastuskonttori: Kanslia-apulainen.
Sairaalaylihallitus: Kanslisti.
Marian sairaala: Valvova yöhoitajatar.
» Sisätautien osaston osastonhoitajatar.
» Sisätautien poliklinikan hoitajatar.
» Kirurgisen osaston osastonhoitajatar.
» Kirurgisen osaston leikkaushoitajatar.
» Kirurgisen poliklinikan hoitajatar.
Lastenosaston osastonhoitajatar.
» Liinavaateosaston johtajatar.
» Ruokalan avust. johtajatar.
Kulkutautisairaala: Osastonhoitajatar.
» Desinfioimishoitajatar.
» Valvova yöhoitajatar.
» Sairaidenkuljetushoitajatar.
» Autonkuljettaja.
» Liinavaatevaraston hoitajatar.
» Desinfioitsija.
» Ruokalan avust. johtajatar.
Kivelän sairaala: Mielisairaidenosaston osastonhoitajatar.
» » Mielisairaidenosastonhoit.
» » Yleisen osaston osastonhoitajatar.
Kivelän sairaala: Liinavaatevaraston hoitajatar.
» » Ruokalan emännöitsijä.
Nikkilän mielisairaala: Osastonhoitajatar.
» Hoitaja.
» Varastonhoitajatar.
» Ruokalan avustava johtajatar.
» Kolmas koneenkäytt.
» Lämmittäjä-mekaanikko.
Humaliston sairaala: Osastonhoitajatar.
Desinfioimislaitos: Koneenkäyttäjä.
Köyhäinhoitohallitus: Tarkastusapulainen.
» Diakonissa.
» Kaitsija.
» Vahtimestari.
Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto: Avust. rahastonhoitaja.
Kunnalliskoti: Konttoriapulainen.
» Sairaanhoitajatar.
» Pientenlasten osaston hoitajatar.
» Osastonhoitajatar.
» Yöhoitajatar.
» Vahtimestari.
» Työlaitoksen vahtimestari.
» Työnjohtaja.
» Puutarhuri.
» Pesulaitoksen johtajatar.
» Lämmittäjä-mekaanikko.
Lastensuojelulautakunta: Kanslisti.
» Naisopastaja.
Oppipoikakoti: Kaitsija.
Bengtsarin kasvatuslaitos: Kaitsija, alempaa palkkaluokkaa.
Toivoniemen kasvatuslaitos: Hoitajatar, samalla opettajatar.
Finnbyn kasvatuslaitos: Hoitajatar, samalla opettajatar.
Vanjoen kasvatuslaitos: Hoitajatar, samalla opettajatar.
Suomalaiset kansakoulut: Vahtimestari, alempaa palkkaluokkaa.
Ruotsalaiset kansakoulut: Vahtimestari, alempaa palkkaluokkaa.
Kaupunginkirjasto: Toinen vahtimestari.
Kallion haarakirjasto: Vahtimestari.
Rakennuskonttori: Vahtimestari.
Rantatorin kauppahalli: Kaitsija.
Hakaniemen kauppahalli: Kaitsija.

4. Palkkaluokka.

Maistraatti: Toinen julkinen notaari.
Raastuvanarkisto: Arkistonapulainen.
Kaupunginvaltuuston kanslia: Vahtimestari.
Rahatoimikamarin kanslia: Kanslisti.
» Vahtimestari.
Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Konttorikirjuri.
Rahatoimikamarin asiamiesosasto: Konttorikirjuri.
Satamakannantakonttori: Konttorikirjuri.

Satamakannantakonttori. Apulaisvaakamestari.
Työnvälitystoimisto: Vahtimestari.
Palolaitos: Vanhempi palomies.
Terveydenhoitolautakunta: Konttorinjohtaja.
Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Sairaanhoitajatar.
Terveyspoliisi: Näytteidenottaja maidontarkastusta varten.
» Kaitsija.
» Desinfioitsija.
Terveydellisten tutkimusten laboratoori: Näytteidenottaja.
Terveydellisten tutkimusten laboratoori: Vahtimestari.
Terveystoimisto: Kaitsija.
Lihantarkastusasema: Halliesimies.
Asuntotarkastuskonttori: Naispuolinen tarkastusapulainen.
Marian sairaala: Ruokalan johtajatar.
» Koneenkäyttäjä, alempaa palkkaluokkaa.
Kulkutautisairaala: Ruokalan johtajatar.
» Toinen koneenkäyttäjä.
Kivelän sairaala: Ruokalan johtajatar.
Nikkilän mielisairaala: Ruokalan johtajatar.
» Toinen konemestari.
Humaliston sairaala: Ylihoitajatar.
Köyhäinhoitohallitus: Avust. kanslianjohtaja.
» Järjestysmies.
Kunnalliskoti: Emäntä.
» Työesimies.
Lastensuojelulautakunta: Naistarkastaja.
Oulunkylän lastenkoti: Johtajatar.
Kullan torpan lastenkoti: Johtajatar.
Bengtsårin kasvatuslaitos: Emäntä, samalla opettajatar.
» Kaitsija, keskim. palkkaluokkaa.
Tavolan kasvatuslaitos: Emäntä.
Karstun kasvatuslaitos: Räätäli.
Toivoniemen kasvatuslaitos: Emäntä, samalla opettajatar.
Finnbyn kasvatuslaitos: Emäntä, samalla opettajatar.
Vanjoen kasvatuslaitos: Emäntä, samalla opettajatar.
Suomalaiset kansakoulut: Vahtimestari, ylempää palkkaluokkaa.
Ruotsalaiset kansakoulut: Vahtimestari, ylempää palkkaluokkaa.
Valmistava poikain ammattikoulu: Alityömestari puutöissä.
Valmistava poikain ammattikoulu: Alityömestari metallitöissä.
Kaupunginkirjasto: Vahtimestari.
Rakennuskonttori: Nuorempi metsänvartija.

5. *Palkkaluokka.*

Maistraatti: Kaupunginpalvelija.
Raastuvanoikeus: Kaupunginpalvelija, ylempää palkkaluokkaa.
Ulosottolaitos: Ensimmäinen kaupunginvouti.
» Ulosottoapulainen, ylempää palkkaluokkaa.
Kaupunginvaltuuston kanslia: Kanslisti.
Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Ylivahtimestari.
Satamaliikennekonttori: Kassanhoitaja.
» Ilmoitusosaston johtaja.
Satamakannantakonttori: Nuor. kassanhoitaja.
» Nuor. kirjuri.
» Vaakamestari.
Tilastokonttori: Assistentti.
Työnvälitystoimisto: Nuor. naisapulainen.
Palolaitos: Nuor. korpraali.
Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Aluelääkäri, alempaa palkkaluokkaa.
Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Naislääkäri.
Terveyspoliisi: Ylikaitsija.
» Desinfioinnin johtaja.
Terveydellisten tutkimusten laboratoori: Laboraattori.
Terveystoimisto: Assistentti.
» Naistarkastaja.
Lihantarkastusasema: Kassanhoitaja.
Asuntotarkastuskonttori. Miespuolinen tarkastusapulainen.
Marian sairaala: Toimitsijan apulainen.
» Koneenkäyttäjä, ylempää palkkaluokkaa.
Kulkutautisairaala: Ensim. koneenkäyttäjä.
Nikkilän mielisairaala: Konemestari.
» Puutarhuri.
Köyhäinhoitohallitus: Rekisteritoimiston johtajatar.
Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto: Rahastonhoitaja.
Kunnalliskoti: Koneenkäyttäjä.
Lastensuojelulautakunta: Kanslianjohtaja.
Vastaanotto- ja havaintokoti: Johtajattaren apulainen.
Bengtsårin kasvatuslaitos: Kaitsija, ylempää palkkaluokkaa.
Suomalaiset kansakoulut: Opettajatar, alempaa palkkaluokkaa.
Ruotsalaiset kansakoulut: Opettajatar, alempaa palkkaluokkaa.
Valmistava poikain ammattikoulu: Vakinainen työmestari puutöissä.
Valmistava poikain ammattikoulu: Vakinainen työmestari metallitöissä.
Kaupunginkirjasto: Amanuenssi, ylempää palkkaluokkaa.

Kallion haarakirjasto: Amanuenssi, ylempää palkkaluokkaa.
Vesijohtolaitos: Rahastonhoitajatar.
Rakennuskonttori: Vanhempi metsänvartija.

6. Palkkaluokka.

Maistraatti: Reistraattori.
Rahatoimikamarin kanslia: Reistraattori.
Satamaliikennekonttori: Sörnäsin satamamestari.
» Kirjanpitäjä.
Satamakannantakonttori: Nuor. kirjanpitäjä.
» Vanh. kassanhoitaja.
» Vanh. kirjuri.
Tilastokonttori: Amanuenssi.
Revisionikonttori: Reistraattori.
Rakennustarkastuskonttori: Kanslisti.
Palolaitos: Vanh. korpraali.
Marian sairaala: Lastenosaston nuor. assistenttilääkäri.
» Ylihoitajatar.
Kulkutautisairaala: Ylihoitajatar.
Kivelän sairaala: Yleisen osaston ylihoitajatar.
» Mielisairaidenosaston ylihoitajatar.
Nikkilän mielisairaala: Ylihoitajatar.
Humaliston sairaala: Nuor. assistenttilääkäri.
Sairaanhoitajatarkoulu: Johtajatar.
Köyhäinhoitohallitus: Kanslianjohtaja.
Kunnalliskoti: Konttoristi.
» Ylihoitajatar.
Lastensuojelulautakunta: Lääkäri.
» Kasvattilasten hoidon valvontalääkäri.
Kaasulaitos: Rahastonhoitajatar.
Sähkölaitos: Rahastonhoitajatar.
Rakennuskonttori: Varastonhoitaja.

7. Palkkaluokka.

Rahatoimikamarin asiamiesosasto: Rahastaja.
Satamakannantakonttori: Vanh. kirjanpitäjä.
Työnvälitystoimisto: Vanh. naisapulainen.
» Nuor. miesapulainen.
Palolaitos: Kersantti.
Terveyspoliisi: Miespuol. kunnallinen ammattientarkastaja.
» Naispuol. kunnallinen ammattientarkastaja.
Marian sairaala: Kirurgisen osaston nuor. assistenttilääkäri.
» Kirjanpitäjä.
Kulkutautisairaala: Kirjanpitäjä.
Kivelän sairaala: Kirjanpitäjä.
Vastaanotto- ja havaintokoti: Johtajatar.
Bengtsarin kasvatuslaitos: Veistonopettaja.
Karstun kasvatuslaitos: Veistonopettaja.
Suomalaiset kansakoulut: Opettajatar, ylempää palkkaluokkaa.
Ruotsalaiset kansakoulut: Opettajatar, ylempää palkkaluokkaa.
Tyttöjen ammattikoulu: Opettajatar.
Rakennuskonttori: Varaston kirjanpitäjä.
Puhtaanapitolaitos: Varastonhoitaja.
Kaupunginkiinteistöt: Talonisännöitsijä.

8. Palkkaluokka.

Syyttäjistö: Ylimäär. kaupunginviskaali.
Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Ekspeditööri.
Tilastokonttori: Toinen aktuaari.
Työnvälitystoimisto: Vanh. miesapulainen.
Palolaitos: Ruiskumestari.
» Koneenkäyttäjä.
» Työnjohtaja.
Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Toinen kaupunginlääkäri.
Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Aluelääkäri, ylempää palkkaluokkaa.
Terveydellisten tutkimusten laboratoori: Assistentti.
Terveydellisten tutkimusten laboratoori: Bakteriologisen osaston johtaja.
Sairaalain tilivirasto: Kirjanpitäjä.
Nikkilän mielisairaala: Kirjanpitäjä.
Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto: Kirjanpitäjä.
Toivoniemen kasvatuslaitos: Opettajatar.
Finnbyn kasvatuslaitos: Opettajatar.
Vanjoen kasvatuslaitos: Opettajatar.
Suomalaiset kansakoulut: Opettaja.
Ruotsalaiset kansakoulut: Opettaja.
Valmistava poikain ammattikoulu: Vakinainen opettaja.
Tyttöjen ammattikoulu: Johtajatar.
Musiikkilautakunta: Intendentti.
Vesijohtolaitos: Kirjanpitäjä.
Rakennuskonttorin tilivirasto: Kirjanpitäjä.

9. Palkkaluokka.

Maistraatti: Maistraatin sihteeri ja ensimmäinen julkinen notaari.
Raastuvanoikeus: Ylimäär. neuvosmies.
» Siviilinotaari.
Raastuvanarkisto: Aktuaari.
Palolaitos: Palomestarin apulainen.
Terveystoimisto: Lääkäri.
Lihantarkastusasema: Nuorempi tarkastuseläinlääkäri.
Marian sairaala: Sisätautien osaston apulaislääkäri.
» Kirurgisen osaston apulaislääkäri.
Kulkutautisairaala: Apulaislääkäri.
Kivelän sairaala: Yleisen osaston apulaislääkäri.
» Mielisairaidenosaston apulaislääkäri.
Kunnalliskodin työlaitos: Kaitsija.

Lastensuojelulautakunta: Joutolasten huoltaja.
Bengtsårin kasvatuslaitos: Luokkaopettaja.
Finnbyn kasvatuslaitos: Johtajatar, samalla opettajatar.
Suomalaiset kansakoulut: Jatkoluokan opettaja.
Kansakoulujen yhteiset menot: Kansakoulujen voimisteluneuvoja.
Kansanlastentarhat: Tarkastaja.
Kaasulaitos: Kirjanpitäjä.
Sähkölaitos: Kirjanpitäjä.

10. Palkkaluokka.

Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Nuorempi kaupunginkirjuri.
Rahatoimikamarin kassaosasto: Toinen avust. kassanhoitaja.
Tilastokonttori: Ensimmäinen aktuaari.
Oikeusaputoimisto: Oikeusavustaja.
Marian sairaala: Lastenosaston lääkäri.
Humaliston sairaala: Ylilääkäri.
Kunnalliskoti: Apulaisjohtaja.
Tavolan kasvatuslaitos: Johtaja, samalla opettaja.
Karstun kasvatuslaitos: Johtaja, samalla opettaja.
Laversin kasvatuslaitos: Johtaja, samalla opettaja.
Toivoniemen kasvatuslaitos: Johtajatar, samalla opettajatar.
Vanjoen kasvatuslaitos: Johtaja, samalla opettaja.
Ruotsalaiset kansakoulut: Lääkäri.
Työväenopisto: Ruotsalaisen osaston johtaja.
Kaasulaitos: Avust. johtotyö-insinööri.
Kauppahallit ja kauppatorit: Tori- ja hallikaupan valvoja.

11. Palkkaluokka.

Maistraatti: Kunnallisneuvosmies.
Syyttäjistö: Kaupunginviskaali.
Ulosottolaitos: Toinen kaupunginvouti.
Rahatoimikamarin kassaosasto: Ensimmäinen avust. kassanhoitaja.
Satamaliikennekonttori: Avust. satamakapteeni.
Rakennustarkastuskonttori: Valvoja.
Palolaitos: Toinen palomestari.
Marian sairaala: Sisätautien osaston alilääkäri.
» Kirurgisen osaston alilääkäri.
» Toimitsija.
Kulkutautisairaala: Alilääkäri.
» Toimitsija.
Kivelän sairaala: Yleisen osaston alilääkäri.
» Toimitsija.
Nikkilän mielisairaala: Toimitsija.
Köyhäinhoitohallitus: Johtajan apulainen.
Lastensuojelulautakunta: Lastenhoidontarkastaja.
Bengtsårin kasvatuslaitos: Johtaja.
Ruotsalaiset kansakoulut: Taloudenhoitaja.
Työväenopisto: Suomalaisen osaston johtaja.
Kaupunginkirjasto: Avust. kirjastonhoitaja.
Kallion haarakirjasto: Johtaja.
Vesijohtolaitos: Kemistin apulainen.

12. Palkkaluokka.

Raastuvanoikeus: Nuorempi oikeusneuvosmies.
Rahatoimikamarin kanslia: Notaari.
Satamakannantakonttori: Kamreeri.
Työnvälitystoimisto: Johtaja.
Verotusvalmistelukunta: Toinen sihteeri.
Lihantarkastusasema: Vanhempi tarkastuseläinlääkäri.
Nikkilän mielisairaala: Toinen alilääkäri.
Vesijohtolaitos: Insinööri, samalla johtotöiden tarkastaja.
» Insinööri, samalla mittaripajan johtaja.
Kaasulaitos: Kemisti.
» Johtotyö-insinööri.
Sähkölaitos: Laboratoorin insinööri.
Puhtaanapitolaitos: Tarkastaja.
Kansanpuistot: Intendentti.

13. Palkkaluokka.

Maistraatti: Oikeusneuvosmies.
Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Vanhempi kaupunginkirjuri.
Tilastokonttori: Johtaja.
Sosialilautakunta: Sihteeri.
Revisionikonttori: Reviisori.
Rakennustarkastuskonttori: Rakennusinsinööri.
Palolaitos: Ensimmäinen palomestari.
Terveydellisten tutkimusten laboratoori: Kemiallisen osaston johtaja.
Lihantarkastusasema: Johtaja, bakteriologi.
Asuntotarkastuskonttori: Asuntotarkastaja.
Sairaalain tilivirasto: Kamreeri.
Marian sairaala: Kirurgisen osaston ylilääkäri.
Kivelän sairaala: Yleisen osaston ylilääkäri.
Köyhäinhoitohallitus: Sihteeri.
Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto: Kamreeri.
Kunnalliskoti ja sen yhteydessä olevat laitokset: Johtaja.
Suomalaiset kansakoulut: Apulaistarkastaja.
» Taloudenhoitaja.
» Lääkäri.
Kaupunginkirjasto: Johtaja.
Vesijohtolaitos: Kamreeri.
» Kemisti, laboratoorin ja Vanhankaupungin laitoksen johtaja.

Rakennuskonttori: Kaupunginasemakaava-insinööri.
» Apulaisgeodeetti.
» Kaupunginpuutarhuri.
» Varastonjohtaja.
Rakennuskonttorin tilivirasto: Kamreeri.

14. Palkkaluokka.

Kaupunginvaltuuston kanslia: Ensimmäinen notaari.
Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Avust. kamreeri.
Rahatoimikamarin kassaosasto: Kaupunginkassanhoitaja.
Satamaliikennekonttori: Satamakapteeni. Ei nauti kannantaprosenttia.
Verotusvalmistelukunta: Ensimmäinen sihteeri.
Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Terveydenhoidon tarkastaja.
Terveyspoliisi: Kaupungineläinlääkäri.
Marian sairaala: Sisätautien osaston ylilääkäri, laitoksen johtaja.
Kivelän sairaala: Mielisairaidenosaston ylilääkäri, sairaalan johtaja.
Nikkilän mielisairaala: Ensim. alilääkäri.
Lastensuojelulautakunta: Ammattiholhooja.
Kaasulaitos: Kamreeri.
Sähkölaitos: Kamreeri.
» Apulaiskäyttö-insinööri.
Rakennuskonttori: Avust. työpäällikkö.
» Avust. kaupunginarkkitehti.
» Avust. kaupunginasemakaava-arkkitehti.

15. Palkkaluokka.

Raastuvanoikeus: Vanhempi oikeusneuvosmies.
Kaupunginvaltuuston kanslia: Sihteeri valiokuntatöitä varten.
Verotusvalmistelukunta: Puheenjohtaja.
Rakennustarkastuskonttori: Rakennustarkastaja.
Palolaitos: Palopäällikkö.
Köyhäinhoitohallitus: Toimitusjohtaja.
Suomalaiset kansakoulut: Tarkastaja.
Ruotsalaiset kansakoulut: Tarkastaja.
Vesijohtolaitos: Assistentti.
Kaasulaitos: Käyttö-insinööri.
Sähkölaitos: Jakeluosaston johtaja.
Puhtaanapitolaitos: Johtaja.

16. Palkkaluokka.

Kaupunginvaltuuston kanslia: Toinen sihteeri.
Rahatoimikamarin kanslia: Sihteeri.
Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Kaupunginkamreeri.
Rahatoimikamarin asiamiesosasto: Asiamies.
Revisionikonttori: Kaupunginreviisori.
Sairaalainylihallitus: Sairaalatarkastaja.
Kulkutautisairaala: Ylilääkäri.
Sähkölaitos: Käyttö-insinööri, samalla osaston johtaja.
Rakennuskonttori: Satamatöiden työpäällikkö.
» Katu- ja viemäritöiden työpäällikkö.
» Kaupunginarkkitehti.
» Kaupunginasemakaava-arkkitehti.
» Kaupungingeodeetti.

17. Palkkaluokka.

Raastuvanoikeus: Oikeuspormestari.
Kaupunginvaltuuston kanslia: Ensimmäinen sihteeri.
Rahatoimikamari: Kanslianjohtaja.
» Rahatoimenjohtaja.
Satamahallitus: Satamapäällikkö.
Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Ensimmäinen kaupunginlääkäri.
Nikkilän mielisairaala: Ylilääkäri, laitoksen johtaja.
Vesijohtolaitos: Toimitusjohtaja.
Kaasulaitos: Toimitusjohtaja.

18. Palkkaluokka.

Sähkölaitos: Toimitusjohtaja.
Rakennuskonttori: Kaupungininsinööri.

19. Palkkaluokka.

Maistraatti: Kunnallispormestari.
Rahatoimikamari: Kaupunginjohtaja.

Muist.: Jos viranpitäjä yleisen lain tai asetuksen perusteella haluaa palkkauksensa jossakin kohden toisin järjestellyksi, kuin kaupungin viranpitäjäin palkkauksesta voimassa olevat määräykset säätävät, saakoon palkkauksensa kaikilta kohdin sellaisen lain tai asetuksen mukaan ja siinä mainituin alkumäärin tai, ellei näistä ole mitään sanottu, sen alkumäärän, minkä kaupunginvaltuusto erikseen vahvistaa.»

Palkkalautakunnan vahvistamat taulut palkan ja ikäkorotuksen maksamista varten yhteismäärärahoista palkatuille viranpitäjille sekä lautakunnan vahvistama mainittujen viranpitäjäin luokitus olivat seuraavat:

Luokka.	Kuukausipalkka Helsingin kaupungin elinkustannusindeksin ollessa:							Luokka.
	I. 750—849.	II. 850—949.	III. 950—1,049.	IV. 1,050—1,149.	V. 1,150—1,249.	VI. 1,250—1,349.	VII. 1,350—1,449.	
	Markkaa.							
A.	375	415	460	500	540	580	625	A.
B.	450	500	550	600	650	700	750	B.
1	525	585	640	700	760	815	875	1
2	545	605	665	725	785	845	905	2
3	560	625	690	750	810	875	940	3
4	580	645	710	775	840	905	970	4
5	600	670	735	800	865	930	1,000	5
6	620	690	755	825	895	960	1,030	6
7	635	710	780	850	920	990	1,065	7
8	655	730	805	875	945	1,020	1,095	8
9	675	750	825	900	975	1,050	1,125	9
10	785	875	965	1,050	1,135	1,225	1,315	10
11	900	1,000	1,100	1,200	1,300	1,400	1,500	11
12	975	1,085	1,195	1,300	1,405	1,515	1,625	12
13	1,050	1,170	1,285	1,400	1,515	1,630	1,750	13
14	1,200	1,335	1,470	1,600	1,730	1,865	2,000	14
15	1,350	1,505	1,650	1,800	1,950	2,095	2,250	15
16	1,500	1,670	1,835	2,000	2,165	2,330	2,500	16
17	1,685	1,880	2,065	2,250	2,435	2,620	2,815	17
18	1,875	2,085	2,295	2,500	2,705	2,915	3,125	18
19	2,060	2,295	2,525	2,750	2,975	3,205	3,440	19
20	2,250	2,505	2,750	3,000	3,250	3,495	3,750	20
21	2,435	2,715	2,975	3,250	3,520	3,785	4,060	21
22	2,625	2,920	3,210	3,500	3,790	4,075	4,375	22
23	2,810	3,130	3,440	3,750	4,060	4,370	4,685	23
24	3,000	3,340	3,670	4,000	4,330	4,660	5,000	24
25	3,185	3,550	3,900	4,250	4,600	4,950	5,310	25

Luokka.	Ikäkorotus kuukaudessa Helsingin kaupungin elinkustannusindeksin ollessa:							Luokka.
	I. 750—849.	II. 850—949.	III. 950—1,049.	IV. 1,050—1,149.	V. 1,150—1,249.	VI. 1,250—1,349.	VII. 1,350—1,449.	
	Markkaa.							
A.	28	31	34	37	40	43	47	A.
B.	34	37	41	45	49	52	56	B.
1	39	44	48	53	57	61	66	1
2	41	45	50	54	59	63	68	2
3	42	47	52	56	61	66	71	3
4	44	48	53	58	63	68	73	4
5	45	50	55	60	65	70	75	5
6	47	52	57	62	67	72	77	6
7	48	53	59	64	69	74	80	7
8	49	55	60	66	71	77	82	8
9	105	115	120	135	150	160	170	9
10	105	115	125	140	155	160	175	10
11	110	120	130	145	160	165	180	11
12	115	125	135	150	160	170	185	12
13	115	130	140	155	165	180	195	13
14	120	135	150	160	175	190	205	14
15	125	145	160	170	185	200	210	15
16	135	150	165	180	195	210	220	16
17	145	160	175	195	205	225	240	17
18	155	170	190	205	220	240	255	18
19	160	185	205	220	235	255	270	19
20	175	195	215	235	250	270	295	20
21	185	210	230	250	265	285	310	21
22	195	220	245	265	280	300	325	22
23	205	230	255	280	295	320	340	23
24	215	240	265	290	310	335	355	24
25	225	250	275	300	325	350	370	25

A. Palkkaluokka.

Kaupunginkirjasto: Tehtaankadun haarakirjaston siivoojatar.

B. Palkkaluokka.

Kaupunginkirjasto: Hermannin haarakirjaston siivoojatar.

1. Palkkaluokka.

Marian sairaala: Palvelijatar.
» Siivoojatar.
» Pesijätär.
» Kylvettäjä.
» Puhelimen hoitaja.
» Ovenvartija.
Kulkutautisairaala: Palvelijatar.
» Siivoojatar.
» Silittäjä.
» Kaulaaja.
» Pesijätär.
» Kylvettäjä.
Kivelän sairaala: Palvelijatar.
» Siivoojatar.
» Pesijätär.
» Kylvettäjä.
Nikkilän mielisairaala: Palvelijatar.
» Siivoojatar.
» Pesijätär
» Kyvettäjä
» Puhelimen hoitaja.
Köyhäinhoidon lastenseimi: Keittäjätär.
» Lastenhoitajatar.
Kunnalliskoti: Palvelijatar.
» Siivoojatar.
Oulunkylän lastenkoti: Palvelijatar.
» Siivoojatar.
Kullantorpan lastenkoti: Siivoojatar.
Vastaanotto- ja havaintokoti: Siivoojatar.
Bengtsårin kasvatuslaitos: Palvelijatar.
Vanjoen kasvatuslaitos: Siivoojatar.
Kaupunginkirjasto: Talonmies.

2. Palkkaluokka.

Terveydenhoitolautakunta: Desinfioimismajalan kylvettäjä.
Marian sairaala: Leipojatar.
» Keittäjätär.
» Ompelijatar.
Kulkutautisairaala: Leipojatar.
» Keittäjätär.
» Ompelijatar.
Kivelän sairaala: Leipojatar.
» Keittäjätär.
» Ompelijatar.
Nikkilän mielisairaala: Sikojen hoitaja.
» Leipojatar.
» Keittäjätär.
» Ompelijatar.
Kunnalliskoti: Leipojatar.
» Keittäjätär.
» Siivoojatar.
» Pesijätär.
Oulunkylän lastenkoti: Keittäjätär.
Kullan torpan lastenkoti: Keittäjätär.
Köyhäinhoidon koulukoti: Keittäjätär.
Vastaanotto- ja havaintokoti: Keittäjätär.
Tavolan kasvatuslaitos: Keittäjätär.
Sjötorpin » Keittäjätär.
Vanjoen » Keittäjätär.

3. Palkkaluokka.

Marian sairaala: Keittäjätär.
» Ompelijatar.
Kivelän sairaala: Keittäjätär.
Nikkilän mielisairaala: Keittäjätär.
Kunnalliskoti: Pesijätär.
Oulunkylän lastenkoti: Ompelijatar.
Kullan torpan lastenkoti: Ompelijatar.
Toivoniemen kasvatuslaitos: Palvelija, samalla puutarhatyöntekijä.
Kaupunginkirjasto: Töölön haarakirjaston siivoojatar.

4. Palkkaluokka.

5. Palkkaluokka.

Marian sairaala: Portinvartija.
Kulkutautisairaala: Portinvartija.
Kivelän sairaala: Portinvartija.
Kunnalliskoti: Sikojen hoitaja.

6. Palkkaluokka.

Terveyspoliisi: Lysoolipesijätär.
Marian sairaala: Desinfioitsijanapulainen.
» Renki.
» Yöportinvartija.
» Yövartija.
Kulkutautisairaala: Desinfioitsijanapulainen.
» Renki.
» Yövahti.
Kivelän sairaala: Renki.
» Yövahti.
Nikkilän mielisairaala: Renki.
» Yövahti.
» Ajomies.

7. Palkkaluokka.

Marian sairaala: Lämmittäjä.
Kulkutautisairaala: Lämmittäjä.
Nikkilän mielisairaala: Lämmittäjä.

8. Palkkaluokka.

Tilastokonttori: Laskuapulainen.
Kunnalliskoti: Ajomies.
Tyttöjen ammattikoulu: Vahtimestari.
Kaupunginkirjasto: Kallion haarakirjaston siivoojatar.
Virutushuoneet: Järjestysmies.

9. Palkkaluokka.

Marian sairaala: Työnjohtaja.
Kulkutautisairaala: Työnjohtaja.

Kivelän sairaala: Työnjohtaja.
Nikkilän mielisairaala: Monttööri.
Köyhäinhoitohallitus: Vahtimestari.
Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto: Vahtimestari.
Kaupunginkirjasto: Pääkirjaston siivoojatar.
Vesijohtolaitos: Konttoriapulainen.
Raatihuone: Talonmies.
Ent. seurahuone: Talonmies.
Kaupunginkiinteistöt: Lämmittäjä.

10. Palkkaluokka.

Rahatoimilaitos: Puhelimen hoitaja.
Satamakannantakonttori: Hissin koneenkäyttäjän apulainen.
Marian sairaala: Laskuapulainen.
Kivelän sairaala: Laskuapulainen.
Köyhäinhoitohallitus: Kirjurinapulainen.
Köyhäinhoidon lastenseimi: Johtajatar.
Kunnalliskoti: Avustava käsitöiden johtajatar [1]).
» Emännöitsijän apulainen.
» Lastenhoitajatar.
» Lämmittäjä.
» Pesulaitoksen johtajattaren apulainen.
Köyhäinhoidon koulukoti: Lastenhoitajatar.
Tyttöjen ammattikoulu: Työainevarastonhoitajatar.
» » Varastonhoitajatar.
Vesijohtolaitos: Konttoriapulainen.
Kaasulaitos: Pääkonttorin konttoriapulainen.
» Pääkonttorin painaja.
Sähkölaitos: Konttoriosaston konekirjoittajatar.
» Konttoriosaston konttoriapulainen.
Kauppahallit: Renki.
» Yövahti.
Ent. seurahuone: Yövahti.

11. Palkkaluokka.

Ulosottolaitos: Rikostuomioiden toimeenpanijan konttoriapulainen.
» Ulosottoapulainen.
Rahatoimikonttori: Vahtimestari.
Satamakannantakonttori: Hissin koneenkäyttäjä.
» Vahtimestari.
Tilastokonttori: Laskuapulainen.
Sosialilautakunta: Kanslia-apulainen.
Verotusvalmistelukunta: Kanslia-apulainen.
» Vahtimestari.
Terveydenhoitolautakunta: Koleraparakin sairaanhoitajatar.
» Desinfioimismajalan johtajatar.
Lihantarkastusasema: Tarkastusapulainen.
» Leimaaja.
» Kantaja.
» Näytteiden ottaja.
Köyhäinhoitohallitus: Kaitsija.
» Kanslia-apulainen.
Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto: Avustava kassanhoitaja.
Lastensuojelulautakunta: Kanslisti.
Suomalaiset kansakoulut: Lämmittäjä ja talonmies.
Ruotsalaiset kansakoulut: Lämmittäjä ja talonmies.
Kaupunginmuseo: Vahtimestari.
Vesijohtolaitos: Konttoriapulainen.
» Mittarinlukija.
Kaasulaitos: Konttorin konttoriapulainen.
» Johtotyöosaston mittarinlukija.
Sähkölaitos: Konttoriosaston velottaja.
» Mittarinlukija.
» Talonmies.
» Teknillisen osaston konttoristi.
» Näyttelyosaston apulainen.
Puhtaanapitolaitos: Nuorempi konttoriapulainen.
Ent. seurahuone: Koneenkäyttäjä.

12. Palkkaluokka.

Rahatoimikonttori: Konttorikirjuri.
Satamakannantakonttori: Konttorikirjuri.
» Vaakamestari.
Revisionikonttori: Tarkastusapulainen.
Verotusvalmistelukunta: Nuorempi kanslisti.
Keuhkotautisten poliklinikka: Hoitajatar.
Nikkilän mielisairaala: Vouti.
» Sairaanhoitaja.
Kunnalliskoti: Rehumestari.
Köyhäinhoidon koulukoti: Johtajatar.
Ruotsalaiset kansakoulut: Kanslisti.
Kaupunginorkesteri: Vahtimestari.
Vesijohtolaitos: Konttoriapulainen.
Kaasulaitos: Konttorin konttoriapulainen.
» Konttorin konekirjoittajatar.
» Johtotyöosaston puotipalvelija.
» Johtotyöosaston tullaaja.
» Käyttöosaston konttoriapulainen.
Sähkölaitos: Konttoriosaston avustava kirjanpitäjä.
» Konttoriosaston tullaaja.
» Konttoriosaston toimistoapulainen.
» Konttoriosaston vahtimestari.
» Konttoriosaston konekirjoittajatar.
» Konttoriosaston konttoriapulainen.
» Teknillisen osaston konttoristi.

[1]) Palkkalautakunnan päätös 14. 11. 1922.

Rakennuskonttorin tilivirasto: Ekspeditööri.
Rakennuskonttori: Avustava piirustaja [1]).
» Konekirjoittajatar.
Puhtaanapitolaitos: Vanhempi konttoriapulainen.
Ent. seurahuone: Ovenvartija.
Kunnalliset työväenasunnot: Talonmies.
Kansanpuistot: Kaitsija.
» Saarien vahti.
» Eläinten hoitaja.

13. Palkkaluokka.

Ulosottolaitos: Ulosottoapulainen [2]).
Satamakannantakonttori: Rahanperijä [1]).
Tilastokonttori: Reistraattori ja kirjastonhoitaja.
Työnvälitystoimisto: Naisapulainen.
Revisionikonttori: Tarkastusapulainen.
Verotusvalmistelukunta: Vanhempi kanslisti.
Lastensuojelulautakunta: Kanslianjohtaja.
Kaupunginorkesteri: Vahtimestari.
Vesijohtolaitos: Koneenkäyttäjän apulainen.
» Rahanperijä.
Kaasulaitos: Konttorin konttoristi.
» Konttorin konttoriapulainen.
» Johtotyöosaston rahanperijä.
» Johtotyöosaston mittarinlukija [3]).
Sähkölaitos: Konttoriosaston kirjanpitäjän apulainen [3]).
» Konttoriosaston toimistonjohtaja.
» Konttoriosaston rahanperijä.
» Teknillisen osaston autonkuljettaja.
Rakennuskonttorin tilivirasto: Nuorempi kirjanpitäjä.
Rakennuskonttori: Nuorempi kirjanpitäjä.
Puhtaanapitolaitos: Kirjanpitäjä.
Kansanpuistot: Kaitsija.

14. Palkkaluokka.

Satamakannantakonttori: Kirjuri.
» Ylimääräinen kassanhoitaja [1]).
Keuhkotautisten poliklinikka: Ylihoitajatar.
Köyhäinhoitohallitus: Kanslianjohtaja.
Vesijohtolaitos: Laboratoorin vahtimestari.
» Varastonhoitajan apulainen.
» Piirustaja.
Kaasulaitos: Konttorin konttoriapulainen.
» Johtotyöosaston auerlamppujen esimies.
Kaasulaitos: Johtotyöosaston varastonhoitajan apulainen.
» Johtotyöosaston jakelukellon vahti.
» Esimies.
Sähkölaitos: Konttoriosaston avustava kirjanpitäjä [3]).
» Koneenkäyttäjän apulainen [3]).
Rakennuskonttorin tilivirasto: Vanhempi kirjanpitäjä.
Rakennuskonttori: Reistraattori [4]).
Kansanpuistot: Kaitsija.

15. Palkkaluokka.

Veneristen tautien poliklinikka: Miesten osaston johtaja.
Kaupunginorkesteri: Kokelas.
Vesijohtolaitos: Mittarikonttorin johtaja.
» Koneenkäyttäjä.
Kaasulaitos: Johtotyöosaston lyhdynsytyttäjäin esimies.
» Johtotyöosaston tarveainevaraston hoitaja.
» Valmistusosaston koneenkäyttäjä.
» Valmistusosaston varastonhoitaja.
Sähkölaitos: Konttoriosaston kalkylaattori [3]).
» Konttoriosaston avustava kirjanpitäjä [3]).
» Piirustaja.
» Johtotarkastaja [3]).
» Vastaava lämmittäjä.
» Koneenkäyttäjä.
» Koneenkäyttäjän apulainen [3]).
» Ylimonttööri.
Rakennuskonttori: Vanhempi kirjanpitäjä [4]).

16. Palkkaluokka.

Rahatoimikonttori: Ekspeditööri.
Tilastokonttori: Ylimääräinen aktuaari.
Kaupunginorkesteri: Soittaja.
Vesijohtolaitos: Putkimestari.
» Työnjohtaja.
» Varastonhoitaja.
Kaasulaitos: Konttorin piirustaja.
» Konttorin konttoristi.
» Johtotyöosaston putkimestari.
» Valmistusosaston kaasumestari.
Sähkölaitos: Velotusosaston johtaja [3]).
» Teknillisen osaston varastonhoitaja.
» Kattilain ylimonttööri [3]).
» Näyttelyosaston ja myymälän johtaja.

---

[1]) Palkkalautakunnan päätös 8. 11. 1922. — [2]) S:n 28. 11. 1922. — [3]) S:n 14. 11. 1922. — [4]) S:n 19. 12. 1922.

Sähkölaitos Mittaritoimiston johtaja.
» Koneenkäyttäjä.
» Ylimonttööri.
Rakennuskonttori: Vanhempi kirjanpitäjä[1]).
» Piirustaja[1]).

17. Palkkaluokka.

Kaupunginorkesteri: Vanhempi soittaja[2]).
Kaasulaitos: Johtotyöosaston putkimestari.
Sähkölaitos: Piirustuskonttorin johtaja.
» Mittarityöpajan työnjohtaja.
» Työnjohtajan apulainen[2]).
» Koneenkäyttäjä[2]).
Rakennuskonttori: Piirustaja.

18. Palkkaluokka.

Rahatoimikonttori: Kirjanpitäjä.
Kaupunginorkesteri: Äänten johtaja[2]).
Vesijohtolaitos: Rakennusmestari.
» Putkimestari[2]).
Kaasulaitos: Kaasumestari[2]).
Sähkölaitos: Rakennusmestari[2]).
» Ilmajohtoverkon työnjohtaja.
» I voima-aseman esimies[2]).
Rakennuskonttori: Piirustaja[1]).
» Vaakitsija.

19. Palkkaluokka.

Kaupunginorkesteri: Solisti[2]).
Vesijohtolaitos: Konemestari.
Sähkölaitos: Toinen konemestari[2]).
» Kattilain esimies[2]).
» Akkumulaattorimestari[2]).
» Johtotöiden johtaja[2]).
» Johtotarkastuksen johtaja[2]).

20. Palkkaluokka.

Kaasulaitos: Valmistusosaston konemestari[2]).
Sähkölaitos: Ensimmäinen konemestari.
» Kaapelitöiden työnjohtaja[2]).
Rakennuskonttori: Insinööri.

21. Palkkaluokka.

Rakennuskonttori: Ylim. arkkitehti[1]).

22. Palkkaluokka.

Rakennuskonttori: Insinööri[1]).

23. Palkkaluokka.

Rakennuskonttori: Insinööri[1]).
» Ylim. arkkitehti[1]).

24. Palkkaluokka.

25. Palkkaluokka.

Kaupunginorkesteri: Johtaja[1]).»

Sivuvirkojen haltijain palkanjärjestely. Vahvistaessaan[3]) kaupungin viranpitäjien palkanjärjestelyn, mikäli koski päävirkojen haltijoita, kehoitti kaupunginvaltuusto rahatoimikamaria antamaan lausunnon muista palkanjärjestelyn yhteydessä olevista kysymyksistä. Kamari ei kuitenkaan määräaikana ehtinyt käsitellä muita kysymyksiä kuin ne, jotka koskivat kunnallisten sivuvirkojen järjestelyä. Kamarin enemmistön lausunto[4]) kävi siihen suuntaan, että kunnallisten viranpitäjien palkkojen järjestely tosin oli käynyt välttämättömäksi vakinaisiin viranpitäjiin nähden, joiden palkkoja seutähden oli ollut pakko koroittaa, mutta ettei sellaista velvollisuutta ollut niihin viranpitäjiin nähden, jotka hoitivat virkojaan sivutoimina muun toimintansa ohella. Viimemainitusta toiminnasta maksettu palkka oli nimittäin jo tyydyttävästi järjestelty, mikäli Helsingin kuntaa koski, jota paitsi kysymys valtion vakinaisten virkailijoitten palkkojen korottamisesta oli eduskunnan käsiteltävänä.

Kaupunginvaltuusto, joka ei voinut yhtyä yllämainittuihin rahatoimikamarin mietinnössä esitettyihin mielipiteisiin, päätti[5]) kamarin vähemmistön esittämän ehdotuksen mukaisesti:

kunnallisiin sivuvirkoihin heinäkuun 1 p:stä 1922 tammikuun 1 p:än 1927 sovellettavaksi liukuvan palkka-asteikon mukaista palkkausjärjestelmää ja viranpitäjäin luokitusta;

vahvistaa luokitusjärjestelmää ja ikäkorotuksia osoittavan taulun sekä kunnallisten sivuvirkojen luokituksen;

sivuvirkoihin sovellettavaksi valtuuston kesäkuun 7 p:nä Helsingin kaupungin rahasääntöön merkityille viranpitäjille vahvistamaa palkkaussääntöä,

[1]) Palkkalautakunnan päätös 19. 12. 1922. — [2]) S:n 14. 11. 1922. — [3]) Ks. tätä kert. siv. 50. — [4]) Valt. pain. asiakirj. n:o 23. — [5]) Valt. pöytäk. 15. 11. 11 §.

kuitenkin tässä kohden noudattamalla edellisessä ponnessa mainittuja tauluja ja luokitusta; sekä

osoittaa tähän tarkoitukseen tarvittavan määrän vuoden tilierotuksesta.

Yllämainitut palkkaustaulut ovat seuraavat:

Luokka.	Kuukausipalkka Helsingin kaupungin elinkustannusindeksin ollessa:							Luokka.
	I. 750—849.	II. 850—949.	III. 950—1,049.	IV. 1,050—1,149.	V. 1,150—1,249.	VI. 1,250—1,349.	VII. 1,350—1,449.	
	Markkaa.							
1	225	250	275	300	325	350	375	1
2	300	335	365	400	435	465	500	2
3	375	415	460	500	540	585	625	3
4	450	500	550	600	650	700	750	4
5	565	625	685	750	815	875	935	5
6	675	750	825	900	975	1,050	1,125	6
7	790	875	960	1,050	1,140	1,225	1,310	7
8	900	1,000	1,100	1,200	1,300	1,400	1,500	8
9	1,015	1,125	1,235	1,350	1,465	1,575	1,685	9
10	1,125	1,250	1,375	1,500	1,625	1,750	1,875	10
	Ikäkorotuksen kuukausimäärä Smk.							
1	22:50	25:—	27:50	30:—	32:50	35:—	37:50	1
2	26:—	29:—	32:—	35:—	38:—	41:—	44:—	2
3	30:—	33:50	36:50	40:—	43:50	46:50	50:—	3
4	34:—	37:50	41:—	45:—	49:—	52:50	56:—	4
5	37:50	41:50	45:50	50:—	54:50	58:50	62:50	5
6	41:50	46:—	50:50	55:—	59:50	64:—	68:50	6
7	45:—	50:—	55:—	60:—	65:—	70:—	75:—	7
8	49:—	54:—	59:50	65:—	70:50	76:—	81:—	8
9	52:50	58:50	64:—	70:—	76:—	81:50	87:50	9
10	56:50	62:50	69:—	75:—	81:—	87:50	93:50	10

Sivuvirkojen luokitus käy ilmi allaolevasta luettelosta:

1. Palkkaluokka.

— — — — — — — — — — — — —

2. Palkkaluokka.

Työväenopisto: Taloudenhoitaja.

3. Palkkaluokka.

Valmistava poikain ammattikoulu: Johtaja.

4. Palkkaluokka.

Maistraatti: Notaari oikeutettuna pöytäkirjan lunastukseen.
Ulosottolaitos: Avustava toinen kaupunginvouti.
Kunnalliskoti: Saarnaaja.
Tehtaankadun haarakirjasto: Johtaja.
Puhtaanapitohallitus: Sihteeri.

5. Palkkaluokka.

Holhouslautakunta: Sihteeri.
Satamahallitus: Sihteeri.

6. Palkkaluokka.

Terveydenhoitolautakunta: Sihteeri.
Sairaalainylihallitus: Sihteeri.
Kaupungin teknillisten laitosten hallitus: Sihteeri.

7. Palkkaluokka.

Ulosottolaitos: Kaupunginvoudinkonttorin lainopillinen apulainen.
Palkkalautakunta: Sihteeri.
Kaupungin yleisten töiden hallitus: Sihteeri.

8. Palkkaluokka.

Raastuvanoikeus: Alemman palkkaluokan siviilinotaari.
Ulosottolaitos: Rikostuomioiden toimeenpanija.
Hermannin haarakirjasto: Johtaja.
Töölön haarakirjasto: Johtaja.

9. Palkkaluokka.

Oikeusaputoimisto: Avustava oikeusneuvoja.
Kaupunginmuseo: Johtaja.
Kaupunkikiinteistöt: Kunnan työväenasuntojen isännöitsijä.

10. Palkkaluokka.

Raastuvanoikeus: Rikosasiain notaari.
Ammattiopetuslaitosten keskuslautakunta: Tarkastaja.

Kunnallisten viranpitäjäin palvelusehdot. Kunnallisten viranpitäjäin palkkaetujen uudelleen järjestelyn [1]) yhteydessä vahvisti [2]) kaupunginvaltuusto lokakuun 29 p:nä 1918 vahvistetun Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjäin palvelusehtosäännön 8, 14 ja 20 §§:t seuraaviksi:

»8 §. Kaupungin menosääntöön merkitty kunnallinen viranpitäjä on oikeutettu saamaan sen palkan ja ne virkaijän mukaiset palkanlisäykset, mitkä palkkausten luokittelun mukaan eri hintatasojen vallitessa virkaan tai toimeen kuuluvat, kuitenkin seuraavin rajoituk in:

jos viranpitäjälle on osoitettu virka-asunto tahi sellainen asunto lämmityksineen ja muine etuineen, on näiden samoin kuin kaikkien muidenkin luontoisetujen arvo käypien hintojen mukaan rahaksi arvioitava.

1. Jos asunto on erittäin hyvin varustettu ja muuten erinomaisessa kunnossa, voi rahatoimikamari asianomaisen johto- tai lautakunnan esityksestä määrätä siitä suoritettavan korvauksen jopa 20 % palkkauskaudeksi vahvistettua arviota korkeammaksi, samoin kuin päinvastaisessa tapauksessa korkeintaan yhtä paljon alhaisemmaksi.

2. Kasvatuslaitosten ja muiden niihin verrattavien laitosten viranpitäjien asuntoedut arvioidaan ylempänä mainittujen perusteiden mukaisesti, kuitenkin siten, että vähäisemmät puutarha- y. m. edut katsotaan sisältyvän itse vuokramääriin.

3. Muut luontoisedut ovat samoin edellä mainittujen perusteiden mukaisesti rahaksi arvioitavat käypien hintojen mukaan; ei kuitenkaan teknillisten laitosten viranpitäjille jo myönnettyjä vapaata kaasua ja sähköä, jotka edelleenkin saadaan ilman korvausta nauttia.

Luontoisedut ovat sovelluttamalla edellä mainittuja perusteita ja huomioonottaen käyvät hinnat neljännesvuosittain rahatoimikamarin palkkalautakuntaa sekä asianomaisia virastoja ja lautakuntia kuultuaan rahaksi arvioitavat.

Näin arvioituja luontoisetuja vastaava määrä on kuukausittain vähennettävä asianomaisten viranpitäjäin palkkauksesta. Virkaloma ei aiheuta muutosta suoritettavaan vähennykseen.

Viranpitäjä olkoon oikeutettu virkaiän nojalla myönnettyyn palkanlisäykseen ainoastaan samassa palkkaluokassa, kuitenkin sillä poikkeuksella, että hän ylempään palkkaluokkaan siirtyessään saa, siinä tapauksessa että alkupalkka tässä luokassa olisi alhaisempi kuin se palkka, minkä hän ikäkorotuksineen jo kantaa alemmassa palkkaluokassa, pitää saavuttamansa palkkaedut, mutta saa uudessa toimessaan ikäkorotuksia vasta sen jälkeen kuin nämä ynnä virkaan kuuluva alkupalkka ylittävät hänen saavuttamansa palkkausmäärän. Viranpitäjä, joka siirtyy ylemmästä palkkausluokasta alempaan, olkoon sitä vastoin ikäkorotukseen nähden oikeutettu hyväkseen lukemaan edellisessä palkkausluokassa palvelemansa ajan.

Viranpitäjän oikeuden palkankorotukseen määrävuosien palveluksesta tutkii ja ratkaisee asianomaisen viranomaisen esityksestä palkkalautakunta, ollen kuitenkin, jos on poikettava näistä yleisistä ehdoista ja määräyksistä, asia alistettava kaupunginvaltuuston tutkittavaksi.

Aikaa, jonka kuluessa viranpitäjä on nauttinut virkalomaa tai virkavapautta, älköön, ellei se ole ollut kuutta kuukautta pitempi kalenterivuotta kohti, palvelusajasta pois luettako, jota vastoin virkavapauden ollessa pitempi ylimenevä aika on pois luettava.

---

[1]) Ks. tätä kert. siv. 50. — [2]) Valt. pöytäk. 7. 6. 1 §.

Palkankorotus luetaan lähinnä sen jälkeisen kuukauden 1 päivästä, jona korotuksen nauttimiseen nähden säädetyt ehdot on täytetty.

Viranpitäjä olkoon oikeutettu palkankorotuksen saamiseksi tässä säännössä mainittujen perusteiden mukaan lukemaan hyväkseen sen ajan, mikä ennen muutettujen palkkausehtojen voimaan astumista on kulunut kuhunkin virkaan tulemisesta lähtien.

14 §. Viranpitäjälle, jolle kuuluu vapaa ruoka, mutta joka ilmeisesti ei voi käyttää tätä etua hyväkseen, voi palkkalautakunta myöntää oikeuden tätä etua vastaavaan korvaukseen vahvistetun luontoisetujen arvion mukaan ja huomioon ottaen tästä muutoksesta kaupungille ehkä aiheutuvan tappion.

20 §. Jokainen viranpitäjä, joka heinäkuun 1 päivän 1922 jälkeen, jolloin uusi palkkaussääntö astuu voimaan, tulee virkaan kunnan palveluksessa, on velvollinen alistumaan edellä oleviin ehtoihin ja määräyksiin.

Viranpitäjä, jolla aikaisemmin on ollut palkkaussääntöön merkitty toimi, on niinikään velvollinen alistumaan muutettuihin ehtoihin ja määräyksiin, ellei hän kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jolloin muutokset on vahvistettu noudatettaviksi, ole sanonut itseänsä irti toimestaan tai asianmukaisessa järjestyksessä hakenut eroa.»

Vahvistettujen palkka-asteikkojen soveltaminen. Rahatoimikamari ilmoitti[1]), että edellisen neljänneksen aikana vallinneen hintatason johdosta kaupungin viranpitäjien palkat loka—joulukuulta maksettaisiin IV asteikon mukaan sekä, sittenkun oli ilmoitettu elinkustannusindeksin syys—marraskuun aikana olleen keskimäärin 1,107.4, että 1923 vuoden ensimmäisenä vuosineljänneksenä myöskin sovellettaisiin IV palkka-asteikkoa.

Kaupungin viranpitäjäin palkanmaksuaika. Sen johdosta että kansakoulunopettajat ja -opettajattaret kansakoulun kustannuksista annetun lain voimaanpano-asetuksen säännösten mukaan saivat palkkansa kuukausittain etukäteen, oli rahatoimikamari ottanut harkittavaksi kysymyksen, eikö muidenkin viranpitäjäin palkanmaksuajan muuttaminen olisi kohtuuden vaatima, sekä esittänyt[2]) kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että käteispalkka niille kaupungin viranpitäjille, jotka tähän asti ovat nostaneet palkkansa kuukausittain jälestäpäin ja joihin nähden laissa ei muuta säädetä, tästedes maksettaisiin kultakin kalenterikuukaudelta asianomaisen kuukauden 15, tai jos silloin sattuu pyhä, lähinnä edellisenä arkipäivänä;

että niille viranpitäjille, jotka tähän asti ovat nostaneet pohjapalkkansa etuantina, mutta kalliinajanlisäyksen jälestäpäin, pohjapalkka edelleen on maksettava kuukausittain etuantina kunkin kuukauden 1 päivänä, mutta kalliinajanlisäys puheenalaisen kuukauden 15 p:nä;

että ne teknillisten laitosten viranpitäjät, joilla lain mukaan on oikeus nostaa palkkansa kahdesti kuukaudessa, saavat, jos niin haluavat, kantaa palkkansa kuukausittain samalla tavalla kuin muut viranpitäjät, jotka tähän asti ovat nostaneet palkkansa jälestäpäin;

että ensimmäinen tämän järjestelmän mukainen palkanmaksu on toimitettava helmikuun 15 p:nä; sekä

että Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjäin palvelusehtoja koskevan säännön 10 § on muutettava seuraavaksi: »Rahapalkka kannetaan kuukausittain kunkin kalenterikuukauden 15 päivänä tahi, jos silloin on pyhä, lähinnä edellisenä arkipäivänä; kuitenkin saakoon viranpitäjä, joka ennen

---

[1]) Valt. pöytäk. 1. 11. 5 § ja 20. 12. 4 §. — [2]) S:n 22. 3. 12 §.

kaupunginvaltuuston tänä päivänä hyväksymän palkkasäännön voimaanastumista on nostanut palkkansa etukäteen myöskin vastedes, niinkauan kuin hän on virassaan edelleen nauttia mainittua etua.

Kaupunginvaltuusto ei kuitenkaan pitänyt [1]) uudistusta tarpeen vaatimana ja päätti senvuoksi evätä rahatoimikamarin esityksen.

Maksuton sairaanhoito erinäisille sairaalain viranpitäjille. Vuonna 1921 päätti [2]) kaupunginvaltuusto, että erinäiset kaupungin sairaalain viranpitäjät sairastuessaan saivat nauttia maksutonta sairaanhoitoa sairaaloissa. Koska mainittu päätös kuitenkin kumotiin voimassa olevan palkkausohjesäännön määräysten kautta mutta yllämainitun edun myöntämistä erinäisissä tapauksissa pidettiin välttämättömänä ja kaupungin edun mukaisena, päätti [3]) valtuusto, että kaupungin sairaalain palveluksessa oleva viranpitäjä, joka sairaalassa saa vapaan ruuan ja asunnon, on oikeutettu sairastaessaan sairaalan johtajan harkinnan mukaan niiden enintään kahden kuukauden aikana, mitkä mainitaan kaupungin viranpitäjäin palvelusehtosäännön 18 §:ssä, saamaan maksutonta sairaanhoitoa kaupungin sairaaloissa, jotavastoin sairaala on oikeutettu sinä aikana vapaasti käyttämään viranpitäjän asuntoa, ja että tämä ei saa aiheuttaa mitään muutosta siihen vähennykseen, jota on suoritettava virkaan liittyvistä luontoiseduista.

Kansakoulunopettajiston palkkaustapa. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kehoittanut [4]) palkkalautakuntaa hankkimaan selvityksen siitä, missä suhteissa kaupungin kansakoulunopettajien palkkaustapa poikkesi asiasta voimassa olevista yleisistä asetuksista ja lautakunta sittemmin antamassaan selvityksessä oli huomauttanut, etteivät ikäkorotusten ja perheenelatusapumaksujen maksamisessa sekä virkavuosien laskemisessa esiintyvät pienet eroavaisuudet olleet senlaatuisia, että ne kaupunginvaltuuston toimesta tarvitsi poistaa, päätti [5]) valtuusto, joka sitäpaitsi jo aikaisemmin oli oikeuttanut [6]) viranpitäjät, joiden palkkaustapa yleisen lain kautta oli määrätty, jos he halusivat, saamaan tämän palkkauksen kaikilta kohdin sellaisen lain tai asetuksen mukaan, antaa enempien toimenpiteiden asiassa raueta.

Kansakoulunopettajain palkkaetujen järjestely. Sittenkun kouluhallitus oli vaatinut lausuntoa erinäisten maaseutukaupunkien kansakoulunopettajien edustajien kokouksessa esitettyjen vaatimusten johdosta kaupunkien kansakoulunopettajien palkkaukseen nähden, päätti [7]) kaupunginvaltuusto antamassaan vastauksessa ehdottaa, ettei esitys Helsingin kaupunkiin nähden aiheuttaisi mitään toimenpidettä, koska opettajiston palkkaetujen lakimääräinen yksityiskohtainen järjestely saattaisi yksityisten kaupunkien opettajat poikkeusasemaan kaupunkien muihin toimihenkilöihin nähden ja kouluhallitus epäkohtien ehkä sattuessa aina voinee puuttua asiaan.

Kansanlastentarhain opettajatarten kalliinajanlisäykset. Kansanlastentarhain johtokunta ilmoitti, että yhdeksän elokuun 1 p:n 1921 jälkeen otettua lastentarhan opettajatarta oli ollut palkkaan nähden yhdenveroisia sellaisten opettajatarten kanssa, jotka olivat olleet kaupungin palveluksessa jo mainitun vuoden toukokuun 31 p:nä, vaikka heidän kalliinajanlisäystensä kaupunginvaltuuston kesäkuun 15 p:nä 1921 tekemän päätöksen mukaisesti olisi pitänyt olla 100—108 markkaa viimemainittujen lisäyksiä pienemmät. Jotta kaupunki saisi korvauksen näin kärsimästään vahingosta, oli johtokunta elokuun 1 p:stä 1922 vähentänyt puheenalaisten opettajatarten kuukausi-

[1]) Valt. pöytäk. 7. 6. 3 §. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 79. — [3]) Valt. pöytäk. 13. 12. 23 §. — [4]) S:n 22. 2. 15 §. — [5]) S:n 4. 10. 15 §. — [6]) Ks. tätä kert. siv. 59. — [7]) Valt. pöytäk. 22. 2. 20 §.

palkat 240 markkaa pienemmiksi oikeita määriä, mutta esitti johtokunta, että kaupunki luopuisi vaatimasta yllämainittuja lisäyksiä takaisin maksettaviksi ja senvuoksi palauttaisi elokuun 1 p:n 1922 jälkeen kuukausittain vähennetyt 240 markan määrät.

Lausuen paheksumisensa tehdyn erehdyksen johdosta päätti [1]) valtuusto antaa anteeksi ne määrät, joita puheenalaiset opettajattaret eivät vielä olleet suorittaneet takaisin kaupunginkassaan.

Kansanlastentarhain opettajatarten eläkkeen maksamista koskevat määräykset. Kansanlastentarhain johtokunnan esityksestä päätti [2]) kaupunginvaltuusto myöntyä sellaiseen kaupungin ja yksityiskoulujen eläkekassan välisen kaupungin avustamain kansanlastentarhain opettajain eläkkeen maksamista koskevan sopimuksen [3]) muutokseen, että mainittujen kansanlastentarhain opettajattaret vuonna 1923 siirrettiin eläkekassan IV luokkaan, siitä kuukaudesta lukien, jona kukin opettajatar oli liittynyt kassaan. Rahatoimikamaria kehoitettiin ryhtymään päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Kansanlastentarhain opettajatarten palkanjärjestely. Sittenkun kansanlastentarhain johtokunta oli esittänyt, että tekeillä olevan kaupungin viranpitäjäin palkanjärjestelyn yhteydessä otettaisiin harkittavaksi kysymys kansanlastentarhain opettajatarten palkkauksesta ja nämä opettajattaret palkkaetuihin ja eläkkeeseen nähden asetettaisiin kaupungin alempain kansakoulujen opettajatarten veroisiksi, päätti [4]) kaupunginvaltuusto, koska kansanlastentarhat olivat yksityisiä laitoksia, jotka ainoastaan saivat avustusta kaupungilta, että tämä avustus 1923 vuoden alusta lukien oli määrättävä niin suureksi, että kansanlastentarhain opettajattaret voivat saada saman palkan kuin alempain kansakoulujen opettajattaret. Kysymyksen kansanlastentarhain opettajatarten eläkkeestä katsoi [4]) valtuusto voivan jäädä sillensä, kunnes päätös oli tehty kaupungin viranpitäjäin eläkkeistä.

Halkokonttorin viranpitäjäin anomus saada perheenelatusapumaksuja. Halkokonttorin viranpitäjäin anomukseen saada perheenelatusapumaksua samoilla perusteilla, kuin muihin kaupungin viranpitäjiin nähden sovellettiin, kaupunginvaltuusto jätti [5]) huomioon ottamatta, koska halkokonttori oli tilapäinen laitos ja sen toimihenkilöjen palkkiot oli vahvistetussa budjetissa kohtuullisesti korotettu. Kun sitäpaitsi puheenalaiset viranpitäjät palkattiin yhteismäärärahasta, oli halkotoimikunnan asia yksissä neuvoin palkkalautakunnan kanssa ryhtyä mahdollisesti tarvittavaan palkkausmäärien korotukseen.

Ammattiopetuslaitosten tarkastajan luokitus. Sittenkun ammattiopetuslaitosten keskuslautakunta oli esittänyt mainittujen laitosten tarkastajan neiti I. Schreckin palkan korotettavaksi, päätti [6]) kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ja palkkalautakunnan asiasta antamien lausuntojen mukaisesti ammattiopetuslaitosten tarkastajan viran 1923 vuoden alusta lukien sijoitettavaksi sivuvirkojen 2 palkkaluokkaan, minkä ohessa kaupunginvaltuusto määräsi [6]), että palkkalautakunnan neiti Schreckille myöntämä 150 markan vakinainen kalliinajanlisäys oli lakkautettava mainitusta ajankohdasta lukien.

Eräitä esityksiä voimassa olevan palkkausohjesäännön muuttamisesta. Kaupunginkamreerin esityksen, että avustava kaupunginkamreeri, jonka kaupunginvaltuusto kaupungin viranpitäjiä luokitellessaan oli sijoittanut 14 palkkaluokkaan, siirrettäisiin 15 palkkaluokkaan, epäsi [7]) valtuusto, joka

[1]) Valt. pöytäk. 15. 11. 20 §. — [2]) S:n 19. 4. 20 §. — [3]) Valt. pain. asiakirj. n:ot 43 ja 62 vuodelta 1915. — [4]) Valt. pöytäk. 30. 8. 28 §. — [5]) S:n 22. 3. 16 §. — [6]) S:n 13. 12. 28 §. — [7]) S:n 20. 9. 24 §.

ei tahtonut muuttaa äsken toimeenpantua palkkausohjesääntöä; niinikään epäsi [1]) kaupunginvaltuusto köyhäinhoitohallituksen esityksen köyhäinhoidon kassa- ja tiliviraston kirjuriapulaisen siirtämisestä 3 palkkaluokkaan, joka apulainen palkkausjärjestelyssä oli sijoitettu 1 palkkaluokkaan, vaikka hänen työnsä oli vastuunalaisempaa kuin muitten köyhäinhoidon kirjuriapulaisten, jotka oli sijoitettu 2 luokkaan.

Yllä mainituilla perusteilla epäsi [2]) valtuusto myöskin kunnalliskodin saarnaajan G. L. Laasosen palkankorotusanomuksen. Saarnaajan toimi oli sijoitettu [3]) sivuvirkojen 4 palkkaluokkaan.

Vahvistettaessa kaupungin viranpitäjien palkkausohjesääntöä sijoitettiin valmistavan poikain ammattikoulun johtajan virka sivuvirkojen 3 palkkaluokkaan. Viran haltija valitti tämän päätöksen johdosta, huomauttaen, että virka oli erittäin suuritöinen ja että käsityksellä, että sitä voitaisiin pitää sivutoimena, ei ollut tukea koulun ohjesäännössä eikä ammattikouluja koskevassa asetuksessa. Koulun johtokunta sekä ammattiopetuslaitosten keskuslautakunta ja palkkalautakunta kannattivat puheenalaista esitystä ja ehdottivat, että kaupunginvaltuusto julistaisi yllämainitun toimen pääviraksi ja sijoittaisi sen sääntöpalkkaisten viranpitäjäin 10 palkkaluokkaan. Kuitenkin olisi johtajalle määrättävä 12 tunnin opetusvelvollisuus viikossa.

Rahatoimikamari huomautti, että koulun johtajantoimi yleensä oli katsottava sivutoimeksi, jota joku koulun vakinaiseen menosääntöön otetuista opettajista hoitaa eri palkkiota vastaan. Ei voi tulla kysymykseen suorittaa vain johtajantoimesta palkkaa 10 luokan mukaan, varsinkin kun kasvatusopilliselta kannalta katsoen ei ollut soveliasta johtajaksi ottaa koulun ulkopuolella olevaa henkilöä. Jos asia järjestettäisiin siten, että johtaja otettaisiin tuntiopettajaksi, jonka opetusvelvollisuus olisi esimerkiksi 12 tuntia, tulisi hänen, edelleen nauttien johtajanpalkkiotaan, saada tästä eri korvaus tuntiopettajille vahvistettujen palkkausperusteiden mukaan.

Rahatoimikamarin esittämillä syillä kaupunginvaltuusto epäsi [4]) esityksen.

Henkilökohtainen palkanlisäys raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijoille. Vuonna 1921 kaupunginvaltuusto myönsi [5]) erinäisille raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijoille korvauksen heidän menettämistään virkasivutuloista kullekin 200 markan kuukautisen henkilökohtaisen palkanlisäyksen vuoden alusta lukien, kunnes valmisteltavana oleva kaupungin viranpitäjäin yleinen palkanjärjestely oli vahvistettu ja astunut voimaan. Koska määräraha puheenalaisia palkanlisäyksiä varten kuitenkin epähuomiossa oli jätetty merkitsemättä vuoden menosääntöön, osoitti [6]) valtuusto käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla tähän tarkoitukseen 19,200 markkaa.

Henkilökohtainen palkanlisäys kaupunginvaltuuston kanslian kanslistille. Kaupunginvaltuuston kanslian kanslistille I. Dahlströmille myönnettiin [7]) henkilökohtaista palkanlisäystä 250 markkaa kuukaudessa vuoden alusta lukien, kunnes tekeillä oleva kaupungin viranpitäjäin palkanjärjestely oli toimeenpantu, ja oli päätöksestä aiheutuvat menot suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

Palkkionkorotus kaupunginvaltuuston ensimmäiselle notaarille. Kaupunginvaltuuston ensimmäiselle notaarille K. V. Puuskalle, joka oman virkansa

---

[1]) Valt. pöytäk. 1. 11. 21 §. — [2]) S:n 29. 11. 27 §. — [3]) Ks. tätä kert. siv. 65. — [4]) Valt. pöytäk. 13. 12. 33 §. — [5]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 81. — [6]) Valt. pöytäk. 8. 3. 16 §. — [7]) S:n 22. 2. 7 §.

ohella hoiti myöskin toisen notaarin tehtäviä, myönnettiin [1]) viimemainitusta tehtävästä 6,000:sta 12,000 markkaan korotettu palkkio vuoden alusta lukien, minkä ohessa kaupunginvaltuusto päätti [1]), että korotuksesta aiheutuneet lisämenot kuluvalta vuodelta oli suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

Ensimmäisen palomestarin vuokrarahain korotus. Kaupunginvaltuusto myöntyi [2]) palotoimikunnan esitykseen, että ensimmäisen palomestarin W. Bergströmin vuokrarahoiksi määrättäisiin 1,000 markkaa kuukaudessa vuoden alusta lukien, kunnes ehdotettu uusi kaupungin viranpitäjäin palkkasääntö oli astunut voimaan, ja oli päätöksestä aiheutuneet menot suoritettava kalliinajanlisäysmäärärahasta. Sitävastoin epäsi [2]) valtuusto tämän yhteydessä tehdyn anomuksen 2,000 markan suuruisen lisäyksen myöntämisestä mainittuihin vuokrarahoihin syyskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n 1921 väliseltä ajalta.

Lisäpalkkio lihantarkastusaseman tarkastuseläinlääkärille. Terveydenhoitolautakunta ilmoitti määränneensä eläinlääkäri H. Tallqvistin hoitamaan avoinna olevaa lihantarkastusaseman nuoremman tarkastuseläinlääkärin virkaa. Eläinlääkäri Tallqvist, joka aikaisemmin oli toiminut [3]) virkaatekevänä vanhempana tarkastuseläinlääkärinä ja siinä virassa saanut heinäkuun 1 p:stä 1921 lähtien 2,500 markan kuukausipalkan, oli kuitenkin ottanut vastaan toimen ainoastaan sillä ehdolla, että hänelle yllämainitusta uudesta määräyksestä taattiin sama palkka. Myöntyen terveydenhoitolautakunnan asiassa tekemään esitykseen kaupunginvaltuusto päätti [4]) taata eläinlääkäri Tallqvistille 2,500 markan kuukausipalkkion, maaliskuun 15 p:stä lukien, mistä määrästä 725 markkaa oli henkilökohtaista ylimääräistä kalliinajanlisäystä. Päätöksestä aiheutuneet 6,887: 50 markan lisämenot oli suoritettava kalliinajanlisäysmäärärahasta.

Vahvistettu lastensuojelulautakunnan kanslian väliaikainen palkkasääntö. Hyväksyen [5]) laaditun ehdotuksen lastensuojelutoiminnan uudestijärjestämiseksi päätti [6]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa lastensuojelulautakunnan yksissä neuvoin palkkalautakunnan kanssa toistaiseksi järjestämään lastensuojelulautakunnan kanslian viranpitäjäin palkkauksen siten, että ne vastaisivat lastensuojelulautakunnan mietinnössään [7]) yllämainitusta uudestijärjestämisestä ehdottamia palkkoja kalliinajanlisäyksineen. Edelleen päätti [8]) kaupunginvaltuusto, että edellämainitun palkanjärjestelyn toteuttamista varten tarvittava lisämääräraha, 2,628: 33 markkaa kuukaudessa, oli suoritettava tililtä Uusien virkain palkat. Kaupungin viranpitäjäin yleisen palkanjärjestelyn heinäkuun 1 p:nä astuttua voimaan, määrättiin [9]) puheenalaiset lisävarat maksettaviksi määrärahasta kalliinajanlisäyksiä tai palkanjärjestelyä varten.

Palkkionkorotus kansakoulunjohtajille ja -johtajattarille. Sittenkun suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oli ehdottanut kansakoulujen johtajien ja johtajattarien palkkiot korotettaviksi siten, että pohjapalkka nousisi 600:sta 1,600 markkaan, palkkio luokkaa kohti 50:sta 100 markkaan ja palkkio sivukoulun hoidosta 100:sta 200 markkaan, päätti [10]) kaupunginvaltuusto, hyljäten johtokunnan anomuksen muilta kohdin, kaupungin kansakoulujen johtajien ja johtajattarien pohjapalkat korotettaviksi 1923 vuoden alusta lähtien 600:sta 1,600 markkaan vuodessa.

Kansakoulunvahtimestarien vuokrarahain korotuksia. Ruotsinkielisten kansakoulujen kanslian vahtimestarien vuokrarahat korotettiin [11]) 1,700:sta

[1]) Valt. pöytäk. 22. 3. 19 §. — [2]) S:n 25. 1. 28 §. — [3]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 216. — [4]) Valt. pöytäk. 5. 4. 12 §. — [5]) Ks. tätä kert. siv. 148. — [6]) Valt. pöytäk. 22. 2. 18 §. — [7]) Valt. pain. asiakirj. n:o 41. — [8]) Valt. pöytäk. 14. 6. 6 §. — [9]) S:n 13. 12. 18 §. — [10]) S:n 13. 12. 21 §. — [11]) S:n 25. 1. 33 §.

3,800 markkaan, vuoden alusta lukien, ja oli siitä johtuneet lisämenot suoritettava kalliinajanlisäysmäärärahasta.

Niinikään korotti [1]) valtuusto suomenkielisten kansakoulujen kanslian vahtimestarin vuokrarahat 1,700:sta 3,800 markkaan vuodesa, vuoden alusta lukien, ja oli päätöksestä johtuneet lisämenot kuluvalta vuodelta, 2,100 markkaa, suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

Kunnallisen yhdenpäivänkoulun opettajiston palkkain järjestely. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) evätä kunnallisen kirjaltajain yhdenpäivänkoulun johtokunnan esityksen palkankorotuksen myöntämisestä mainitun koulun johtajalle ja opettajille, ollen johtokunta kuitenkin esteetön budjetinjärjestelyssä tekemään uuden esityksen asiassa.

Palkankorotus kansanlastentarhain opettajattarille. Kansanlastentarhain johtokunnan esitettyä, että kaupunginvaltuusto 1922 vuoden jälkipuoliskolta myöntäisi kullekin kansanlastentarhain opettajattarista kuukautisen palkanlisäyksen, vastaten 20 % heidän palkkaeduistaan, päätti [3]) valtuusto myöntyä edellä mainittuun esitykseen siten muutettuna, että palkanlisäys vahvistettiin 10 %:ksi palkkaeduista. Tähän tarkoitukseen maksettiin sittemmin vuoden tilierotuksesta 98,643: 10 markkaa.

Henkilökohtainen palkanlisäys professori R. Kajanukselle. Kaupunginvaltuusto myönsi [4]) kaupunginorkesterin pääjohtajalle professori R. Kajanukselle 10,000 markan suuruisen vuotuisen henkilökohtaisen palkanlisäyksen, 1923 vuoden alusta lukien.

Sähkölaitoksen ensimmäisen käyttöinsinöörin palkkaedut. Sittenkun avoinna olevaa sähkölaitoksen ensimmäisen käyttöinsinöörin virkaa määräajan kuluessa oli hakenut kuusi henkilöä, insinööri R. E. Brummer kuitenkin ainoastaan sillä ehdolla, että hänelle taattiin 4,500 markan kuukausipalkka ynnä maksuton valaistus, ja kaupungin teknillisten laitosten hallitus kuitenkin antamassaan lausunnossa oli asettanut insinööri Brummerin etusijalle, päätti [5]) kaupunginvaltuusto insinööri R. E. Brummerille, siinä tapauksessa että teknillisten laitosten hallitus valitsi hänet sähkölaitoksen ensimmäiseksi käyttöinsinööriksi, taata 4,500 markan kuukausipalkan, mukaan luettuna hänelle apulaisjohtajana tuleva palkkio, mutta ilman kalliinajanlisäystä; sekä korottaa viimemainitun palkkion 6,000 markaksi vuodessa. Samalla määräsi kaupunginvaltuusto, päätöksestä johtuneet kustannukset suoritettaviksi Kaupungin teknilliset laitokset nimisen pääluokan kohdalla olevasta määrärahasta kalliinajanlisäyksiä ja tilapäisiä palkanparannuksia varten.

Palkkionkorotus talonisännöitsijälle. Talonisännöitsijä K. Gustavsonin anottua 1,100 markan palkkiota erinäisten kaupungin talojen hoidosta, joiden isännöitsijäksi hänet oli valittu, päätti [6]) kaupunginvaltuusto, esitykseen myöntyen, määrätä talonisännöitsijän palkkion vuoden alusta lukien 6,500 markaksi, mistä määrästä 1,100 markkaa kuluvana vuonna oli suoritettava kaupunginvaltuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

Oikeus palkan kantamiseen virkavapauden aikana. Seuraavat viranpitäjät oikeutettiin sairauden vuoksi myönnetyn 2 kuukautta pitemmän virkavapauden aikana kantamaan täydet palkkaetunsa alempana mainittuina aikoina:

rahatoimikamarin asiamiesosaston konttorikirjuri C. Kuhlefelt syyskuun aikana [7]);

rahatoimikonttorin konttorikirjuri H. Bikberg kesäkuun aikana [8]);

---

[1]) Valt. pöytäk. 5. 4. 16 §. — [2]) S:n 30. 8. 27 §. — [3]) S:n 13. 12. 34 §. — [4]) S:n 13. 12. 17 §. — [5]) S:n 3. 5. 15 §. — [6]) S:n 8. 2. 8 §. — [7]) S:n 30. 8. 13 §. — [8]) S:n 14. 6. 7 §.

Suomenkielisten kansakoulujen opettaja I. Niemelä maaliskuun 14 p:stä kevätlukukauden loppuun [1]);

suomenkielisten kansakoulujen opettaja S. Peltola toukokuun 22 p:stä kevätlukukauden loppuun [2]);

ruotsinkielisten kansakoulujen opettaja O. Dannholm maaliskuun lopusta kevätlukukauden loppuun [3]); sekä

sähkölaitoksen rahastaja K. Winqvist maalis- ja huhtikuun aikana [4]).

Edelleen oikeutettiin seuraavat viranpitäjät sairauden vuoksi 2 kuukautta pitemmäksi ajaksi myönnetyn virkavapauden aikana kantamaan muut palkkaetunsa paitsi prosentittaista kalliinajanlisäystä:

suomenkielisten kansakoulujen opettaja V. E. Koskimies maaliskuun 14 p:stä kevätlukukauden loppuun [5]);

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar E. Sirelius maaliskuun 14 p:stä kevätlukukauden loppuun [6]);

suomenkielisten kansakoulujen opettaja E. W. Malmberg maaliskuun 14 p:stä kevätlukukauden loppuun [7]); sekä

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar H. Groundstroem maaliskuun 14 p:n ja maaliskuun 31 p:n välisenä aikana [8]).

Edelleen oikeutettiin seuraavat viranpitäjät, jotka jo olivat kantaneet täydet palkkaetunsa 2 kuukauden aikana, sairauden vuoksi myönnetyn pitenne tyn virkavapauden aikana kantamaan osa heille tulevasta palkasta, nimittäin:

rikosasiainnotaari G. Leopold puolet palkkaeduistaan 4 kuukauden aikana, lokakuun 15 p:stä lukien [9]);

köyhäinhoitohallituksen kanslianjohtajatar H. von Creutlein puolet hänen virkaansa liittyvästä pohjapalkasta ynnä täysi ikäkorotus 4 kuukauden aikana, marraskuun 1 p:stä lukien [10]).

Seuraavat henkilöt, jotka nauttivat virkavapautta terveytensä hoitamista varten, oikeutettiin virkavapauden aikana kantamaan alempana mainitut palkkaedut:

ruotsinkielisten kansakoulujen opettajatar I. Malm täydet palkkaedut 6 viikon aikana, helmikuun 1 p:stä lukien [11]);

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar S. Himanka virkaan liittyvä pohjapalkka kevätlukukauden aikana [12]); sekä

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar A. Hyvärinen hänelle tuleva pohjapalkka ikäkorotuksineen maaliskuun 13 ja huhtikuun 13 p:n välisenä aikana [13]).

Suomenkielisten kansakoulujen opettajatar I. Hannula, joka oli saanut 2 kuukauden virkavapauden, lokakuun 9 p:stä lukien, yliopistollisiin jatkokursseihin osan ottoa varten, oikeutettiin [14]) virkavapauden aikana saamaan hänen palkkaansa liittyvä ikäkorotus.

Evättyjä anomuksia saada virkavapauden aikana nauttia palkkaetuja. Suomenkielisten kansakoulujen opettajattaren A. Hultinin anomuksen saada lukuvuonna 1922—23, joksi ajaksi hänelle oli myönnetty pitennetty [15]) virkavapaus sairauden vuoksi, kantaa ikäkorotuksensa sekä, voimassa olevien määräysten mukaisesti, täydet palkkaedut 1923 vuoden 2 ensimmäisen kuukauden aikana, kaupunginvaltuusto epäsi [16]) edelliseen osaan nähden.

[1]) Valt. pöytäk. 17. 5. 18 §. — [2]) S:n 31. 5. 21 §. — [3]) S:n 31. 5. 20 §. — [4]) S:n 5. 4. 14 §. — [5]) S:n 22. 2. 23 §. — [6]) S:n 8. 3. 25 §. — [7]) S:n 8. 3. 26 §. — [8]) S:n 17. 5. 19 §. — [9]) S:n 29. 11. 19 §. — [10]) S:n 18. 10. 20 §. — [11]) S:n 8. 3. 23 §. — [12]) S:n 8. 3. 24 §. — [13]) S:n 17. 5. 20 §. — [14]) S:n13. 12. 26 §. — [15]) S:n 13. 12. 30 §. — [16]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 86 ja 87.

Niinikään epäsi [1]) kaupunginvaltuusto suomenkielisten kansakoulujen opettajan F. E. Liljan ja samojen koulujen opettajattaren A. M. Liljan anomuksen saada kantaa ikäkorotuksensa lukuvuonna 1922—23, joksi ajaksi opettaja Lilja oli määrätty v. t. kirkkoherraksi toiselle paikkakunnalle ja jolloin opettajatar Lilja nautti virkavapautta terveytensä hoitamista varten.

Suomenkielisten kansakoulujen opettajattaren H. Groundstroemin anomuksen saada nauttia $^2/_3$ palkkaeduistaan syyslukukauden aikana, joksi ajaksi hänelle oli myönnetty pitennetty [2]) virkavapaus sairauden vuoksi, kaupunginvaltuusto pani pöydälle [3]), kunnes hakija oli hankkinut tarvittavan lääkärintodistuksen.

Myönnettyjä viransijaisuuspalkkioita. Alempana mainittujen toimihenkilöjen virkavapauden aikaisten viransijaisten palkkaamiseksi kaupunginvaltuusto myönsi seuraavat määrät suoritettaviksi budjettiin sairauden aikaisten viransijaisten palkkioita varten merkitystä määrärahasta:

rikosasiainnotaari G. Leopoldin viransijaiselle 4 kuukauden aikana 2,666 markkaa [4]);

rahatoimikonttorin konttorinkirjurin H. Rikbergin viransijaiselle 1 kuukauden aikana 1,350 markkaa [5]);

köyhäinhoitohallituksen kanslianjohtajattaren H. von Creutleinin viransijaiselle 4 kuukauden aikana 4,950 markkaa [6]);

tyttöjen ammattikoulun opettajattaren V. Grönholmin viransijaiselle helmikuun 17 ja 25 p:n sekä maaliskuun 8 ja 23 p:n väliseltä ajalta 546 markkaa [7]).

Määrärahoja ikäkorotuksiin. Määrärahasta kalliinajanlisäyksiä tai palkanjärjestelyä varten kaupunginvaltuusto osoitti [8]) tarvittavat määrät ikäkorotuksen maksamista varten kaupunginvaltuuston kanslian ensimmäiselle sihteerille E. Cavoniukselle 3 vuoden palveluksesta heinäkuun 1 p:stä.

Evätty anomus saada korotettua ikäkorotusta. Myönnettäessä ikäkorotusta 10 vuoden palveluksesta ruotsinkielisten kansakoulujen kanslian vahtimestarille K. A. Vibergille oli määrän vahvistamisen perusteeksi erehdyksessä luettu mukaan myöskin hänelle tulevat vuokrarahat, minkä johdosta mainittu lisäys nousi 820 markkaan, jota vastoin suomenkielisten kansakoulujen kanslian vahtimestarin P. J. Salakarin sama lisäys, joka vastasi 20 % pohjapalkasta, oli ainoastaan 640 markkaa. Tämän johdosta anoi vahtimestari Salakari, että hänen ikäkorotuksensa korotettaisiin 820 markaksi. Eväten [9]) esityksen kaupunginvaltuusto päätti [9]) kehoittaa palkkalautakuntaa mahdollisimman pian ja viimeistään 1923 budjettiehdotusta laatiessaan oikaisemaan vahtimestari Vibergille maksettavan ikäkorotuksen määrän.

Myönnetty oikeus virkavuosien lukemiseen. Satamakonstaapeli A. W. Blomqvist oikeutettiin [10]) ikäkorotukseen nähden lukemaan hyväkseen kesäkuun 1 p:n 1917 ja marraskuun 20 p:n 1918 välinen aika, jona hän koetteeksi oli toiminut satamakonstaapelina.

Kaupunginvaltuuston kanslian ensimmäinen sihteeri E. Cavonius oikeutettiin [8]) ikäkorotukseen nähden lukemaan hyväkseen tammikuun 28 p:n 1919 ja elokuun 31 p:n 1920 välinen aika, jona hän oli toiminut rahatoimikamarin ensimmäisenä sihteerinä, koska viimemainittu virka, joka sittemmin oli lakkautettu, virkavelvollisuuksiin nähden vastasi rahatoimikamarin kanslianjohtajan virkaa, mikä virka taas oli sijoitettu samaan palkkaluokkaan kuin kaupunginvaltuuston ensimmäisen sihteerin virka.

[1]) Valt. pöytäk. 13. 12. 32 §. — [2]) Ks. tätä kert. siv. 73 — [3]) Valt. pöytäk. 29. 11. 23 §. — [4]) S:n 29. 11. 19 §. — [5]) S:n 14. 6. 7 §. — [6]) S:n 18. 10. 20 §. — [7]) S:n 30. 8. 31 §. — [8]) S:n 30. 8. 25 §. — [9]) S:n 5. 4. 16 §. — [10]) S:n 30. 8. 24 §.

Tilastokonttorin johtaja O. Bruun, saman konttorin ensimmäinen aktuaari S. J. Lieto, konttorin toinen aktuaari W. Sjöström ja amanuenssi V. Kuhlefelt oikeutettiin [1]) ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen aika, jona he viransijaisina olivat yllämainittuja virkoja hoitaneet, eli johtaja Bruun heinäkuun 1 p:n 1919 ja marraskuun 30 p:n 1921 välinen aika, ensimmäinen aktuaari Lieto helmikuun 1 p:n 1920 ja tammikuun 19 p:n 1922 välinen aika, toinen aktuaari Sjöström lokakuun 1 p:n 1918 ja maaliskuun 2 p:n 1922 välinen aika ja amanuenssi Kuhlefelt syyskuun 15 p:n 1919 ja huhtikuun 20 p:n 1922 välinen aika.

Päättäen [2]) siirtää 5 aikaisemmin yhteismäärärahasta palkattua revisionikonttorin revisioniapulaista vakinaiselle palkkasäännölle, oikeutti [3]) kaupunginvaltuusto toimiinsa jäävät apulaiset ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen ennen toimien muutosta palvelemansa virkavuodet.

Hovioikeudenauskultantti F. Hasselblatt, joka marraskuun 1 p:stä 1920 lähtien viransijaisena oli hoitanut avointa verotusvalmistelukunnan toisen sihteerin virkaa ja sittemmin oli nimitetty viran vakinaiseksi haltijaksi, oikeutettiin [4]) ikäkorotukseen nähden lukemaan hyväkseen yllämainitun päivän jälkeinen aika.

Suomenkielisten kansakoulujen opettajatar E. Renvald, joka oli toiminut mainituissa kouluissa kesäkuun 2 p:stä 1897 syyskuun 1 p:ään 1903, jolloin hän sai eron virastaan, ja sen jälkeen uudestaan oli otettu opettajattareksi kesäkuun 7 p:nä 1919, oikeutettiin [5]) 1922 alusta lukien saamaan ikäkorotus 10 vuoden palveluksesta. Edelleen päätti [5]) kaupunginvaltuusto, että suomenkielisten kansakoulujen opettajatar A. Karivirta, joka oli toiminut viransijaisena 2 kuukautta lukuvuonna 1914—15, sekä lukuvuodet 1915—18, kevätlukukauden 1919 ja lukuvuoden 1919—20 sekä vihdoin koetteella lukuvuoden 1920—21, sai kantaa ikäkorotuksen 5 vuoden palveluksesta, tammikuun 1 p:stä 1922 lukien.

Hylättyjä anomuksia virkavuosien lukemisoikeudesta. Kaupunginvaltuusto päätti [6]) evätä kaupungin kassanhoitajan E. G. Hellströmin tekemän anomuksen saada ikäkorotukseen nähden lukea hyväkseen se aika, jona hän osin viransijaisena, osin virkaatekevänä oli hoitanut kaupungin kassanhoitajan virkaa, eli syyskuun 9 p:n 1919 ja joulukuun 31 p:n 1921 välinen aika.

Terveydellisten tutkimusten laboratoorin johtaja filosofianmaisteri K. K. Järvinen, joka tammikuun 1 p:stä 1919 oli otettu mainittuun johtajanvirkaan, anoi ikäkorotuksiin nähden saada lukea hyväkseen tammikuun 1 p:n 1904 ja huhtikuun 30 p:n 1907 välisen ajan, jona hän oli toiminut laboratoorin assistenttina, mutta päätti [7]) kaupunginvaltuusto evätä hänen anomuksensa, koska tällaisia poikkeuksia kaupungin viranpitäjäin palvelusehtosäännön määräyksistä oli myönnetty ainoastaan, milloin anomus on koskenut virkavuosien yhteenlaskemista kahdessa virassa, jotka sekä tehtäviin että palkkaetuihin nähden olivat samanlaatuisia.

Kunnalliskodin johtajan O. Granlundin anomuksen saada ikäkorotukseen nähden lukea hyväkseen syyskuun 1 p:n 1917 ja lokakuun 20 p:n 1920 välinen aika, jolloin hän toimi elintarvetoimikunnan kauppaosaston päällikkönä, valtuusto epäsi [8]), koska elintarvetoimikuntaa ei käynyt vertaaminen kunnan omiin elimiin eikä sen henkilökuntaakaan ollut palkattu saman järjestelmän mukaan kuin kaupungin viranpitäjiä.

[1]) Valt. pöytäk. 20. 9. 26 §; ks. 1919 vuod. kert. siv. 182. — [2]) Ks. tätä kert. siv. 165. — [3]) Valt. pöytäk. 20. 12. 7 §. — [4]) S:n 22. 2. 4 §. — [5]) S:n 22. 2. 15 §. — [6]) S:n 1. 11. 27 §. — [7]) S:n 31. 5. 30 §. — [8]) S:n 15. 11. 9 §.

Kansanlastentarhain tarkastajatar S. Warheenmaa anoi ikäkorotuksiin nähden saada lukea hyväkseen ajan, jona hän viransijaisena oli hoitanut tarkastajattaren virkaa, eli syyskuun 1 p:n 1919 ja heinäkuun 1 p:n 1920 välisen ajan, mutta päätti [1]) kaupunginvaltuusto evätä esityksen, koska viransijaisuutta ei ole otettava huomioon virkavuosia laskettaessa.

Kaupungin teknillisten laitosten hallitus, jonka mielestä sähkölaitoksen johtaja A. Marsio palkkausjärjestelyä toimeenpantaessa oli saanut liian pienen [2]) palkan, etusijassa sen johdosta että rahatoimikamari oli arvioinut hänen palkkaansa sisältyvän vapaan asunnon liian korkeaksi, eli 1,200 markaksi kuukaudessa, esitti, että insinööri Marsio mainitun epäkohdan korjaamiseksi oikeutettaisiin ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen koko se aika, minkä hän oli ollut sähkölaitoksen palveluksessa, eli marraskuun 1 p:stä 1911 lähtien, vaikka hänet vasta vuonna 1919 oli nimitetty toimitusjohtajaksi. Kaupunginvaltuusto epäsi [3]) esityksen, koska se ei pitänyt suotavana, että myönnettiin poikkeuksia voimassa olevasta palkkausohjesäännöstä.

Kaupunginvaltuutettujen palkkiot. Kaupunginvaltuusto vahvisti [4]) vuodeksi 1922 puheenjohtajan palkkion 60 markaksi sekä valtuutettujen palkkion 30 markaksi kokoukselta.

Majoituslautakunnan toimihenkilöjen palkkiot. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) maaherralta anoa majoituslautakunnan toimihenkilöjen palkkioiden vahvistamista vuonna 1921 yhteensä 7,730 markaksi, mikä määrä 1921 vuoden menosäännön mukaan oli heille suoritettu.

Helmikuun 13 p:nä maaherra myöntyi [6]) valtuuston anomukseen.

Vahvistetut kaupungin johto- ja lautakuntain puheenjohtajain ja jäsenten palkkiot. Terveydenhoitolautakunnan esityksen lautakunnan puheenjohtajan palkkion korottamisesta 6,000:sta 9,000 markkaan, lokakuun 1 p:stä 1921 lukien, kaupunginvaltuusto epäsi [7]), mutta kehoitti palkkalautakuntaa ennen 1923 vuoden menosäännön käsittelyä tekemään ehdotuksen ehkä tarpeelliseksi havaituksi kaupungin johto- ja lautakuntain puheenjohtajain palkkioiden korotukseksi. Tämän johdosta ehdotti palkkalautakunta kuultuaan asianomaisia lautakuntia, että niiden puheenjohtajain palkkio, joille maksettiin määrätty palkka kokoukselta, korotettaisiin 50:stä 60 markkaan kokoukselta. Muiden lautakuntain puheenjohtajat olisi jaettava kahteen luokkaan, joiden palkkio vahvistettaisiin 6,000 ja 9,000 markaksi vuodelta. Edelleen esitti lautakunta, että kaupungin johto- ja lautakuntain jäsenten palkkio korotettaisiin 30:sta 40 markkaan kokoukselta. Rahatoimikamarin mielestä puhtaanapitohallituksen ja sosialilautakunnan puheenjohtajille, joitten palkkio aikaisemmin oli laskettu kokousten luvun mukaan, olisi maksettava vuosipalkka sekä ehdotti palkkausryhmien luvun kuudeksi, joissa palkkiot vaihtelisivat 12,000 ja 3,000 markan välillä.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä vahvisti [8]) kaupunginvaltuusto alempana mainittujen johto- ja lautakuntain puheenjohtajain palkkiot seuraaviksi vuotuisiksi määriksi:

Sairaalainylihallitus	Smk	6,000: —
Terveydenhoitolautakunta	»	9,000: —
Kaupungin teknillisten laitosten hallitus	»	9,000: —
Musiikkilautakunta	»	4,500: —

[1]) Valt. pöytäk. 15. 11. 9 §. — [2]) Ks. tätä kert. siv. 59. — [3]) Valt. pöytäk. 1. 11. 22 §. — [4]) S:n 25. 1. 15 ja 16 §§. — [5]) S:n 25. 1. 14 §. — [6]) S:n 8. 3. 6 §. — [7]) S:n 25. 1. 25 §. — [8]) S:n 15. 11. 23 §.

Maanviljelyslautakunta	Smk	4,500: —
Majoituslautakunta	»	3,000: —
Lastensuojelulautakunta	»	6,000: —
Kaupungin yleisten töiden hallitus	»	9,000: —
Puhtaanapitohallitus	»	6,000: —
Köyhäinhoitohallitus	»	9,000: —
Paikkalautakunta	»	6,000: —
Sosialilautakunta	»	6,000: —

Sen ohessa päätti kaupunginvaltuusto korottaa kaupungin muiden johto- ja lautakuntain puheenjohtajain palkkion 60 markkaan kokoukselta sekä vahvistaa rahatoimikamarin jäsenten palkkion 50 markaksi ja muitten johto- ja lautakuntain jäsenten palkkion 40 markaksi kokoukselta.

1923 vuoden menosääntöä vahvistettaessa merkittiin [1]) verotuslautakunnan osastojen puheenjohtajain palkkio 6,000 markaksi ja vuokrantarkkailulautakunnan puheenjohtajain palkkio 4,500 markaksi vuodessa.

Evätty esitys majoituslautakunnan toimihenkilöjen palkkion korottamisesta. Majoituslautakunta esitti, että sen puheenjohtajan palkkio 1923 vuoden alusta korotettaisiin 3,000:sta 3,600 markkaan ja että lautakunnan kansliakustannusten määräraha mainittuna vuonna korotettaisiin 6,000:sta 7,000 markkaan, joten kävisi mahdolliseksi korottaa lautakunnan vahtimestarin palkkio 3,000:sta 3,600 markkaan, mutta päätti [2]) kaupunginvaltuusto majoituslautakunnan vähäiseen työmäärään nähden evätä esityksen.

Liikenne- ja satamatariffien vahvistus. Kaupunginvaltuuston vuonna 1921 [3]) hyväksymän ehdotuksen kaupungin uusiksi liikenne- ja satamatariffeiksi valtioneuvosto joulukuun 3 p:nä 1921 pääasiassa hyväksyi [4]).

Maksu maitonäytteiden tutkimisesta kaupungin laboratoorissa. Helsingin maidontarkastusyhdistyksen anottua saada maitonäytteet tutkituiksi kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratoorissa alemmasta maksusta päätti [5]) kaupunginvaltuusto valtuuttaa terveydenhoitolautakunnan mainitun yhdistyksen kanssa tekemään sellaisen sopimuksen, että yhdistys sitoutui ottamaan ja tutkituttamaan vähintään 8,000 näytettä maidontuottajain kaupunkiin lähettämästä määrästä; että yhdistys oikeutettiin omilla virkailijoillaan toimittamaan tätä varten tarpeelliset tutkimukset kaupungin maitolaboratoorissa 50 pennin korvauksesta näytteeltä, jossa tapauksessa laboratoori piti yhdistyksen saatavana tarpeelliset tarveaineet; sekä että terveydenhoitolautakunnan oli hyväksyttävä yhdistyksen toimihenkilöjen johtosääntö ja tarkastustoiminnan suoritustapa.

Lihantarkastusmaksujen korotus. Terveydenhoitolautakunnan esityksen kaikkien lihantarkastusmaksujen korottamisesta 50 %:lla kaupunginvaltuusto epäsi [6]), koska lihantarkastusaseman toiminta tuotti melkoista voittoa eikä sen tarkoituksena ollut hankkia kaupungille tuloja.

Lisäys lihantarkastusaseman taksaan. Sittenkun lihantarkastuksesta elokuun 25 p:nä 1922 annetun lain 1 §:ssä oli säädetty, että kaupunkiin tuotu poronliha, joka on aiottu paikkakunnalla myytäväksi ihmisruuaksi tai varastoitavaksi, on tarkastettava, päätti [7]) kaupunginvaltuusto maaherralle esittää, että vuonna 1920 vahvistettu lihantarkastusaseman taksa täydennet-

---

[1]) Valt. pöytäk. 28. 12. 1 §. — [2]) S:n 15. 11. 25 §. — [3]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 91. — [4]) Valt. pöytäk. 25. 1. 4 §; ks. kunnall. asetuskok. n:o 1 vuodelta 1922. — [5]) Valt. pöytäk. 8. 3. 30 §. — [6]) S:n 25. 1. 24 §. — [7]) S:n 13. 12. 22 §.

täisiin siten, että kaupunkiin tuodun poronlihan tarkastuksesta suoritettava maksu vahvistettaisiin 10 markaksi sekä koko että puoliruholta.

Taksa Helsingin teurastamon käyttämisestä. Maistraatin pyydettyä lausuntoa Helsingin teurastamo osakeyhtiön anomuksen johdosta laitoksen uuden taksan vahvistamisesta, päätti [1]) kaupunginvaltuusto ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista ehdotusta vastaan, joka oli seuraava:

„Taksa, jonka mukaan yleisön on Helsingin teurastamolle suoritettava maksuja sitä käyttäessään.

Laitos- ja tarkastusmaksu.

Nautaeläimestä	Smk	18: —
Nuoresta nautaeläimestä (lihapaino 30—100 kg)	»	16: —
Siasta, yli 30 kg:n painoisesta	»	18: —
Vasikasta, lampaasta ja porsaasta	»	8: —
Hevosesta	»	18: —

Työmaksu.

Nautaeläimestä	Smk	8: —
Siasta	»	8: —
Vasikasta, lampaasta ja porsaasta	»	4: —
Hevosesta	»	10: —

Mooseksen menojen mukaisesta teurastuksesta suoritetaan kaksinkertainen maksu.

Tallimaksu.

Nautaeläimestä, hevosesta ja siasta vuorokaudelta	Smk	4: —
Vasikasta, lampaasta ja porsaasta	»	2: —

Punnitusmaksu.

Hevosesta, nautaeläimestä ja siasta	Smk	3: —
Vasikasta, lampaasta ja porsaasta	»	2: —
Teurastetusta lihasta, ison karjan	»	1: 50
» » pikkukarjan	»	1: —
Ison karjan vuodista	»	1: —
Muu punnitus, 100 kg tai osa siitä	»	1: —»

Vahvistettu maksu muista kunnista kotoisin olevien kansakouluoppilaiden koulunkäynnistä. Sittenkun ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta oli ehdottanut, että muista kunnista kotoisin olevain kansakouluoppilaiden puolesta suoritettava maksu kaupungin kansakouluissa käymisestä määrättäisiin 770 markaksi lasta kohti vuodessa ja suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esitettyä, että mainittu maksu vahvistettaisiin 600 markaksi, päätti [2]) kaupunginvaltuusto, jonka mielestä oli sopimatonta määrätä erisuuruinen maksu suomen- ja ruotsinkielisistä muista kunnista kotoisin olevista kansakouluoppilaista, vahvistaa puheenalaisen korvauksen 640 markaksi oppilasta

[1]) Valt. pöytäk. 4. 10. 4 §. — [2]) S:n 8. 2. 17 §.

kohti vuodessa, joka määrä oli kaupungin keskimääräinen kustannus kustakin kansakouluoppilaasta vuonna 1920.

Toukolan ja Käpylän rakennusyritysten rakennustarkastusmaksut. Rahatoimikamarin tekemän ehdotuksen sen suuntaisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä, että Toukolan ja Käpylän omakotialueen rakennusyritysten piirustusten hyväksymisestä suoritettavia maksuja vähennettäisiin, kaupunginvaltuusto jätti [1]) huomioon ottamatta, koska rakennustarkastajan antamasta epäävästä lausunnosta, johon maistraatti yhtyi, kävi ilmi, että puheenalaiset maksut olivat niin pieni osa yllämainittujen rakennusten kustannuksien kokonaismäärästä, että niiden huojistaminen käytännössä merkitsisi perin vähän.

Kaasun hinta. Kirjelmässä helmikuun 22 p:ltä huomautti kaupungin teknillisten laitosten hallitus, että kaasunkulutus viime vuosina oli vähentynyt kaupungissa pelottavassa määrässä ja oli hallitus luullut voivansa todeta, että syynä tähän pääasiassa oli ollut kaasun korkea hinta ja kaasun vähäinen lämpöarvo, johtuen kumpikin seikka siitä, että kaasun valmistukseen käytettiin puita. Hallitus piti senvuoksi kaupungin edun mukaisena, että mahdollisimman pian siirryttiin hiilikaasun valmistukseen, sekä esitti, että, sittenkun tähän toimenpiteeseen oli ryhdytty, saisi huojistaa kaasunhinnan 1: 50 markaksi m³:lta. Myöntyen esitykseen kaupunginvaltuusto päätti [2]), että kaupungin kaasulaitoksen antaman kaasun hinta on, kohta kun laitoksen liike on muutettu hiilikaasun valmistukseksi, ja ajankohdasta, jonka kaupungin teknillisten laitosten hallitus saa määrätä, oleva 1: 50 markkaa m³:lta sekä valtuuttaa mainitun hallituksen vahvistetulle hinnalle myöntämään alennusta aikaisemmin voimassa olleitten perusteiden mukaan.

Lausunto autotaksan muuttamisesta. Maistraatin vaadittua lausuntoa vuokra-autojen omistajain esityksen johdosta, että voimassa oleva autotaksa muutettaisiin, päätti [3]) kaupunginvaltuusto mielipiteenään lausua, etteivät olot kesäkuun 27 p:stä 1921 lähtien, jolloin mainittu taksa vahvistettiin [4]), olleet muuttuneet siinä määrin, että olisi syytä korottaa taksaa.

Vuokra- ja kuorma-ajuritaksa kaupungista Käpylän huvilayhteiskuntaan. Maistraatille antamassaan lausunnossa päätti [5]) kaupunginvaltuusto ehdottaa hyväksyttäväksi seuraavan poliisilaitoksen laatiman ehdotuksen pika- ja kuorma-ajuritaksaksi kaupungista Käpylän huvilayhteiskuntaan:

Vuokra-ajureille matkasta kaupungista Käpylään riippumatta tapahtuuko matka pitkin uutta tietä Vallilasta, vai Töölön kautta pitkin rautatielinjan vieressä kulkevaa tietä:

Kuomuttomilla ajoneuvoilla.		Kuomuajoneuvoilla.	
Päivällä.	Yöllä.	Päivällä.	Yöllä.
Smk 27: 50	Smk 33: 50	Smk 29: —	Smk 35: —

Ellei matkustaja, joka vuokra-ajurilla on tullut Käpylään matkaa alettaessa ole ilmoittanut haluaako hän lähteä uuteen huvilayhteiskuntaan, joka sijaitsee rautatielinjan oikealla puolella, tai vanhaan huvilayhteiskuntaan, joka on rautatielinjan vasemmalla puolella, on ajuri oikeutettu jatketusta matkasta uudesta huvilayhteiskunnasta vanhaan, tai päinvastoin, lisäajomaksuna kantamaan Smk 10: —.

---

[1]) Valt. pöytäk. 31. 5. 10 §. — [2]) S:n 31. 5. 13 §. — [3]) S:n 4. 10. 1 §. — [4]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 96. — [5]) Valt. pöytäk. 25. 1. 6 §.

Kuorma-ajureille:

Töölön tavaramakasiinista tai ratapihalta Käpylän huvilayhteiskuntaan	Smk 26: —	Eteläsatamasta Käpylään	Smk 24: —
Hakaniemen torilta Käpylään	» 22: —	Merisatamasta Käpylään	» 28: —
Pohjoissatamasta Käpylään	» 24: —	Hietalahden satamasta Käpylään	» 28: —
		Jätkäsaaresta Käpylään	» 28: —
		Söörnäsin asemalta ..	» 18: —

Mitä ylempänä on sanottu pika-ajurien jatkettua matkaa huvilayhteiskunnasta toiseen koskevasta vuokra-ajuri maksusta pitää paikkansa myös kuorma-ajureihin nähden».

Maistraatti vahvisti taksan helmikuun 1 p:nä.

Ehdotus uudeksi nuohoustaksaksi. Maistraatille antamassaan lausunnossa päätti [1]) kaupunginvaltuusto ehdottaa hyväksyttäväksi seuraavan palopäällikön laatiman ehdotuksen uudeksi kaupungin nuohoustaksaksi:

»Lämmitysuunien, kyökinhellain ja pesutupauunien sekä niihin kuuluvain savujohtojen nuohoamisesta ja puhdistuksesta suoritetaan 2 markkaa ja lisäksi 30 penniä kultakin seuraavalta kerrokselta ylhäältä alaspäin luettuna.

Leipomoiden, yleisten pesulaitosten, panimoiden, polttimoiden, keskuslämmitysuunien, yleisten ruokaloiden kyökkiuunien, saunojen, ihanneuunien y. m. näihin verrattavien uunien ja niiden savujohtojen nuohoamisesta ja puhdistuksesta suoritetaan 2: 50 markkaa ja lisäksi 40 penniä joka seuraavalta kerrokselta ylhäältä alaspäin luettuna.

Kanavajohtojen puhdistuksesta tehtaissa, keskuslämmityslaitoksissa y. m. näihin verrattavien savukanavien puhdistuksesta suoritetaan kultakin juoksevalta metriltä 1: 50 markkaa.»

Evätty valtioapu-anomus. Kaupunginvaltuuston vuonna 1921 tekemän alistuksen [2]) saada valtioapua 750,000 markkaa satamaradan laajentamista varten kaksiraiteiseksi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö heinäkuun 13 p:nä epäsi [3]).

Kansakoulujen ja kasvatuslaitosten valtioavut. Maistraatti ilmoitti [4]), että kouluhallitus, rahatoimikamarin anottua kansakoulujen ja kasvatuslaitosten 1921 vuoden valtioapua korotettavaksi todellisia menoja vastaavaan määrään, oli vahvistanut mainitun valtioavun 25 %:ksi vuosikustannuksista, eli seuraaviin määriin, nimittäin suomenkielisille kansakouluille 2,512,400 markaksi, ruotsinkielisille kansakouluille 933,250 markaksi ja kasvatuslaitoksille 354,550 markaksi.

Lisäys maistraatin tarverahain määrärahaan. Koska budjettiin merkitty maistraatin tarverahain määräraha oli osoittautunut tarkoitukseensa riittämättömäksi, osoitti [5]) kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 7,000 markan lisäyksen puheenalaiseen määrärahaan.

Kunnallisasetuskokoelman julkaisukustannusten suoritus. Kaupunginvaltuuston annettua tilastokonttorin toimeksi julkaista kunnallisasetuskokoelmaa, 1923 vuoden alusta lukien, ja konttorin sen johdosta mainitun vuoden budjettiehdotukseensa merkittyä määrärahan 1923 vuoden vuosikertaa varten, mutta maistraatilla kuitenkaan ei ollut varoja 1922 vuoden vuosikerran neljännen vihon julkaisemiseen, jonka tuli ilmestyä seuraavan vuoden alussa, oli raha-

[1]) Valt. pöytäk. 25. 1. 7 §. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 47. — [3]) Valt. pöytäk. 30. 8. 1 §. — [4]) S:n 20. 9. 3 §. — [5]) S:n 1. 11. 2 §.

toimikamari käyttövaroistaan myöntänyt maistraatille 4,000 markan lisämäärärahan. Maistraatin esityksestä päätti [1]) kaupunginvaltuusto, että tämän määrän sai siirtää seuraavaan vuoteen.

Määräraha raastuvanoikeuden ylimääräistä pöytäkirjanpitoa varten. Sittenkun yhteinen raastuvanoikeus oli anonut 8,000 markan lisäystä menosääntöön raastuvanoikeuden seitsemännen ja kahdeksannen osaston ylimääräistä pöytäkirjanpitoa varten merkittyyn määrärahaan, mutta rahatoimikamari kuitenkin oli ilmoittanut kamarin, joka tosin piti mainitusta pöytäkirjanpidosta suoritettavan palkkion korotusta kohtuullisena mutta katsoi, että kysymys työn järjestämisestä ja palkkaamisesta olisi otettava harkittavaksi vasta sittenkun sivuvirkojen palkkain järjestely oli lopullisesti ratkaistu, käyttövaroistaan myöntäneen pyydetyn lisämäärärahan, päätti [2]) kaupungin valtuusto puolestaan vain hyväksyä kamarin toimenpiteen.

Raastuvanoikeuden määrärahan siirto. Yhteisen raastuvanoikeuden esityksen saada 15,565: 25 markalla ylittää 1921 vuoden tarverahain määräraha kaupunginvaltuusto epäsi [3]), mutta päätti [3]) kuitenkin saman määrän siirrettäväksi vuoden menosäännön vastaavaan määrärahaan, koska ylitys oli aiheutunut siitä, että raastuvanoikeus yllämainittuna vuonna oli maksettavaksi hyväksynyt erinäisiä laskuja vasta vuonna 1922 käytettäväksi aijotuista papereista ja lomakkeista.

Evätty anomus lisämäärärahan myöntämisestä raatihuoneenarkiston määrärahaan. Raatihuoneen arkiston aktuaarin anomuksen 35,000 markan määrärahan myöntämisestä raastuvanoikeuden ja maistraatin tuomiokirjain, kirjekonseptien y. m. sidottamiseen kaupunginvaltuusto epäsi [4]), koska määräraha tätä tarkoitusta varten merkittäisiin 1923 vuoden menosääntöön.

Lisäyksiä ulosottolaitoksen tarverahain määrärahaan. Sittenkun kaupunginvoudinkonttorin henkilökuntaa oli lisätty, täytyi hankkia uusia konttoritarvikkeita, johon tarkoitukseen ulosottolaitoksen tarverahain määräraha ei kuitenkaan riittänyt, minkä vuoksi kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta myönsi [5]) 8,000 markan lisämäärärahan. Edelleen päätti [6]) valtuusto, että edellämainitusta lisämäärärahasta sai käyttää 1,620 markan suuruisen määrän korvaukseksi, 6 markkaa tunnilta, apulaisten kaupunginvoudin konttorissa suorittamasta ylityöstä, he kun maistraatin määräyksestä olivat avustaneet ensimmäisen kaupunginvoudin H. Adlercreutz-vainajan jälkeen toimitetussa tilintarkastuksessa [7]).

Rajakkaisten alueiden liittäminen kaupunkiin. Kysymystä rajakkaisten alueiden liittämisestä Helsingin kaupunkiin valmistelemaan asetetulle komitealle myönnettiin [8]) 20,000 markan määräraha komitean tilastollisen selvityksen hankkimisesta y. m. koituneiden menojen suoritukseen, mikä määrä oli suoritettava kaupunginvaltuuston kanslian tarverahoista.

Lisäys kaupunginvaltuuston tarverahain määrärahaan. Sittenkun mainittu tarverahain määräraha oli osoittautunut riittämättömäksi, myönsi [9]) valtuusto vuoden tilierotuksesta 23,000 markan lisäyksen.

Ylitettyjä rahatoimikamarin määrärahoja. Rahatoimikamari oikeutettiin [10]) 5,430: 66 markalla ylittämään 1921 vuoden budjetin käyttövaransa sekä 60,000 markalla kamarin kanslian saman vuoden tarverahat.

Lisämääräraha ruumiiden kuljetuksen järjestämistä varten. Sittenkun kaupunginvaltuusto vuonna 1921 käyttövaroistaan Kunnallishallinto nimisen

[1]) Valt. pöytäk. 4. 10. 5 §. — [2]) S:n 14. 6. 11 §. — [3]) S:n 8. 3. 15 §. — [4]) S:n 18. 10. 4 §. — [5]) S:n 29. 11. 4 §. — [6]) S:n 29. 11. 5 §. — [7]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 99. — [8]) Valt. pöytäk. 5. 4. 19 §. — [9]) S:n 20. 12. 15 §. — [10]) S:n 8. 2. 6 §.

pääluokan kohdalla oli osoittanut 6,000 markkaa ruumiiden kuljetuksen järjestämiseen, mutta tämä määräraha oli osoittautunut riittämättömäksi, päätti [1]) kaupunginvaltuusto mainitun vuoden tilierotuksesta tähän tarkoitukseen osoittaa 1,900 markan lisämäärärahan.

Lisämääräraha satamakannantakonttorille. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) vuoden tilierotuksesta myöntää satamahallitukselle 3,000 markan lisäyksen vuoden menosääntöön otettuun satamakannantakonttorin tarverahain määrärahaan.

Lisämääräraha palkkalautakunnalle. Palkkalautakunnalle myönnettiin [3]) vuoden tilierotuksesta 9,000 markan lisäys lautakunnan menosääntöön ylimääräisiä apulaisia varten merkittyyn määrärahaan.

Poliisilaitoksen menot. Koska poliisilaitoksen 1921 vuoden polttoainemääräraha oli osoittautunut tarkoitukseensa riittämättömäksi, päätti [4]) kaupunginvaltuusto että mainitun määrärahan sai ylittää 42,879: 50 markalla.

Maaherran vaadittua lausuntoa poliisimestarin esityksen johdosta, että poliisilaitoksen tarpeisiin ostettaisiin kuusi ratsuhevosta, päätti [5]) kaupunginvaltuusto ilmoittaa kaupungin suostuvan säädetyssä suhteessa ottamaan osaa mainittujen hevosten ostosta koituviin kustannuksiin. Sittenkun ilmoitus oli saapunut, että valtioneuvosto tarkoitusta varten oli myöntänyt 30,000 markkaa, kehoitettiin [6]) rahatoimikamaria ryhtymään päätöksen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Edelleen ilmoitti maaherra, että poliisilaitoksen menosäännön määrärahoihin hevosten hoitoa, puhelinten, autojen, pelastusveneiden y. m. kunnossapitoa varten sekä poliisilaitoksen palveluksessa olevain siivoojatarten palkkauksiin tarvittiin kaikkiaan 265,280 markan lisäys, ja päätti [7]) kaupunginvaltuusto ilmoittaa kaupungin suostuvan säädetyssä suhteessa ottamaan osaa edellämainittuihin kustannuksiin.

Poliisilaitoksen huoneistojen korjauskustannusten suoritus. Rahatoimikamarin velottua poliisilaitokselta 3,102: 50 markkaa erinäisistä rakennuskonttorin vuonna 1919 teettämistä korjaus- ja johtotöistä poliisilaitoksen huoneistoissa It. Henrikinkadun talossa n:o 13 ja Aleksanterinkadun talossa n:o 22 ja koska poliisimestarin mielestä kaupungin oli suoritettava mainitut kustannukset, oli asia lähetetty sisäasiainministeriön harkittavaksi, joka vaati kaupunginvaltuustolta lausuntoa asiasta. Asiaa esiteltäessä päätti [8]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa kaupungin yleisten töiden hallituksen poistamaan tileistä riidanalaisen määrän.

Ylitettyjä terveydenhoidon määrärahoja. Terveydenhoitolautakunta oikeutettiin [9]) 1,500 markalla ylittämään 1921 vuoden menosääntöön vuokraa, siivousta y. m. varten merkitty määrärahansa.

Määrärahoja Käpylän sairaanhoitoa varten. Päätettyään [10]), että Käpylän esikaupungin sairaanhoitoa varten oli palkattava aluelääkäri ja sairaanhoitajatar, osoitti [11]) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Terveydenhoito nimisen pääluokan kohdalla yhteensä 13,100 markkaa sairaanhoitajattarelle osoitetun huoneiston vuokraa varten, mitä huoneistoa myöskin käytettäisiin lääkärin vastaanottohuoneistona, sekä saman huoneiston lämpöä, valoa, sisustusta, kalustoa y. m. varten.

Lisämääräraha kunnan ammattientarkastukselle. Terveydenhoitolautakunnan esityksestä osoitti [12]) kaupunginvaltuusto 1,500 markan lisäyksen

[1]) Valt. pöytäk. 8. 2. 6 §. — [2]) S:n 20. 12. 16 §. — [3]) S:n 15. 11. 7 §. — [4]) S:n 8. 2. 6 §. — [5]) S:n 22. 3. 2 §. — [6]) S:n 31. 5.1 §. — [7]) S:n 17. 5. 4 §. — [8]) S:n 8. 3. 5 §. — [9]) S:n 25. 1. 19 §. — [10]) Ks. tätä kert. siv. 167. — [11]) Valt. pöytäk. 19. 4. 10 §. — [12]) S:n 31. 5. 16 §.

menosääntöön merkittyyn kunnan ammattientarkastuksen tarverahain määrärahaan.

Lisämääräraha Yksityiselle kansakouluhammasklinikalle. Puoltavine lausuntoineen lähetti terveydenhoitolautakunta Yksityisen kansakouluhammasklinikan johtajan anomuksen 14,725 markan lisäyksen myöntämisestä vuoden menosääntöön klinikkaa varten merkittyyn määrärahaan, perustellen anomustaan osin sillä, että klinikalla palvelevien hammaslääkärien ja apulaisten palkkoja oli korotettu, osin sillä että klinikan huoneiston vuokraa oli lisätty. Kaupunginvaltuusto myöntyi [1]) esitykseen ja osoitti määrärahan käyttövaroistaan Terveydenhoito nimisen pääluokan kohdalla.

Lisämäärärahoja kaupungin sairaaloille. Koska vuoden menosääntöön merkitty määräraha röntgenkojeen ostamista varten Marian sairaalaan oli osoittautunut tarkoitukseensa riittämättömäksi, myönsi [2]) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Sairaanhoito nimisen pääluokan kohdalla 56,500 markan lisäyksen.

Sairaalaylihallituksen esityksestä päätti [3]) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Sairaanhoito nimisen pääluokan kohdalla myöntää 6,000 markan lisäyksen vuoden menosääntöön merkittyyn määrärahaan Marian sairaalan vedenkulutusta varten, 2,000 markan lisäyksen määrärahaan kulkutautisairaalan rakennusten korjauksia ja vuokraa varten, 6,000 markan lisäyksen määrärahaan Kivelän sairaalan rakennusten korjauksia ja vuokraa varten sekä 6,000 markan lisäyksen määrärahaan viimemainitun sairaalan vedenkulutusta varten.

Määräraha vuokra-avustuksiin työttömille. Käsitellessään tehtyä esitysehdotusta [4]) toimenpiteisiin ryhtymisestä työttömyyden aikaansaaman hädän lieventämiseksi työväestön keskuudessa päätti [5]) kaupunginvaltuusto toisen esitysehdotuksen tekijän vtn K. J. Aallon ehdotuksesta käyttövaroistaan Köyhäinhoito nimisen pääluokan kohdalla myöntää köyhäinhoitohallitukselle 75,000 markan määrärahan jaettavaksi vuokra-avustuksina työttömille henkilöille, joita apurahoja ei ollut katsottava suoranaiseksi köyhäinavuksi eikä sentähden saanut avunsaajilta vaatia takaisin.

Lisämäärärahoja köyhäinhoidolle. Köyhäinhoitohallituksen esityksestä päätti [6]) kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta myöntää hallitukselle 100,000 markan lisäyksen menosääntöön lastenhoitokustannuksia varten merkittyyn määrärahaan sekä 150,000 markan lisäyksen määrärahaan sairaanhoitokustannuksia varten.

Käyttöoikeus määrärahaan köyhäinhoidon vastaanottokotia varten. Koska köyhäinhoidon vastaanottokodin hallinto vuoden alusta oli luovutettu lastensuojelulautakunnalle, päätti [7]) kaupunginvaltuusto, että lastensuojelulautakunta sai käyttää köyhäinhoidon menosääntöön sen vastaanottokotia varten merkityn määrärahan.

Määrärahoja lastensuojelutarkoituksiin. Sittenkun Ryttylän tilalle oli perustettu [8]) kasvatuslaitos ja kunnallisneuvos N. Toivoselta ostetut Pakinkylän huvilat oli sisustettu [8]) lastenkodiksi, päätti [9]) kaupunginvaltuusto lastensuojelulautakunnan esityksestä [10]) että 1923 vuoden menosääntöön oli merkittävä määräraha yllämainitun kasvatuslaitoksen ja lastenkodin tarpeellisiksi havaittujen toimihenkilöjen palkkaamiseen, ja oli näitten toimi-

[1]) Valt. pöytäk. 18. 10. 18 §. — [2]) S:n 19. 4. 13 §. — [3]) S:n 20. 12. 17 §. — [4]) Ks. tätä kert. siv. 28 — [5]) Valt. pöytäk. 22. 2. 10 §. — [6]) S:n 20. 12. 18 §. — [7]) S:n 15. 11. 8 §. — [8]) Ks. tätä kert. siv. 34. — [9]) Valt. pöytäk. 30. 8. 22 §. — [10]) Valt. pain. asiakirj. n:o 19.

henkilöjen palkka vahvistettava samojen perusteiden mukaan kuin vastaavien kaupungin muiden kasvatuslaitosten ja lastenkotien viranpitäjien ja henkilökunnan, sekä silmällä pitäen, että Ryttylän laitoksen johtaja tammikuun 1 p:stä asetettiin palkkaetuihin nähden Bengtsårin laitoksen johtajan veroiseksi; että Ryttylän maataloustöiden suorittamiseen, siemenviljan hankkimiseen sekä erinäisten eläinten ja koneiden ostamiseen myönnetään 83,331: 15 markan määräraha; että lastenhoitohenkilökunnan, suutarin ja kahden opettajan palkkaamiseen, huone- ja talouskalujen täydentämiseen sekä erinäisiin Ryttylän juokseviin menoihin myönnetään 71,029: 95 markan määräraha, johon tulee lisäksi opettajien ja suutarin uuden palkanjärjestelyn aiheuttama palkanlisäys; että lastenhoitohenkilökunnan ja kahden opettajan palkkaamiseen, talouskalujen hankkimiseen, vaatevaraston täydentämiseen sekä erinäisiin Pakinkylän juokseviin menoihin myönnetään 85,813: 25 markan määräraha, johon tulee lisää opettajille uuden palkanjärjestelyn aiheuttama palkanlisäys; sekä että tarvittavista lisämäärärahoista 240,174: 35 markkaa suoritetaan vuoden tilierotuksesta ja loput osoitetaan kalliinajanlisäyksiin varatuista varoista.

Konttoritarvikkeiden hankkimiseen lastensuojelulautakunnan turvattomain lasten osastolle osoitti [1]) kaupunginvaltuusto 6,029: 80 markkaa käyttövaroistaan Lastensuojelutoiminta nimisen pääluokan kohdalla.

Sittemmin ilmoitti lastensuojelulautakunta eräitten menosääntöön lastensuojelutoimintaa varten merkittyjen määrärahain osoittautuneen riittämättömiksi, minkä johdosta oli tarpeen 325,600 markan suuruinen lisämääräraha. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) vuoden tilierotuksesta myöntää pyydetyn määrän, mistä 2,600 markkaa oli aiottu lastensuojelulautakuntaa varten, 7,000 markkaa lastenkoteja ja kasvatuslaitoksia varten, 275,000 markkaa lasten elätteelle antamista y. m. varten sekä 41,000 markkaa Bengtsårin ja Toivoniemen tiloja varten.

Ylitettyjä kansakoulujen määrärahoja. Kaupunginvaltuusto päätti [3]), että suomenkielisten kansakoulujen 1921 vuoden menosääntöön merkityn määrärahan puhtaanapitoa, siivousta ja vedenkulutusta varten sai ylittää yhteensä 23,000 markalla, määrärahan koulutarvikkeita varten 10,000 markalla ja määrärahan lämpöä ja valoa varten 70,000 markalla.

N. s. vanhempainkokousten järjestäminen kansakouluissa. Suomenkielisten kansakoulujen anomuksen 10,800 markan määrärahan myöntämisestä n. s. vanhempain kokousten järjestämistä varten yllämainituissa kansakouluissa kaupunginvaltuusto epäsi [4]).

Lisämäärärahoja ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnalle. Kaupunginvaltuusto myönsi [5]) käyttövaroistaan Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla lisämäärärahoja ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnalle yhteensä 4,450 markkaa, mistä määrästä 2,550 markkaa lautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkioihin, 1,000 markkaa sihteerin palkkiota varten ja 900 markkaa tarverahoihin.

Määrärahoja valmistavalle poikain ammattikoululle. Valmistavan poikain ammattikoulun johtokunnan esityksestä myönsi [6]) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla 3,000 markan lisäyksen vuoden menosääntöön merkittyyn työaineiden määrärahaan sekä 25,000 markan määrärahan erinäisten pienehköjen koneiden ostamiseen koululle ja koulun työkaluvaraston täydentämiseen.

[1]) Valt. pöytäk. 30. 8. 21 §. — [2]) S:n 20. 12. 19 §. — [3]) S:n 25. 1. 19 §. — [4]) S:n 3. 5. 18 §. — [5]) S:n 31. 5. 23 §. — [6]) S:n 15. 11. 18 § ja 1. 11. 24 §.

Lisämäärärahoja kansanlastentarhoille. Opettajattaren palkkaamiseen syyslukukaudeksi Kotikallion kansanlastentarhan koululasten osastolle osoitti [1]) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla 5,149: 96 markkaa.

Sittemmin osoittautui menosääntöön kansanlastentarhain kunnossapitoa varten merkitty määräraha lastentarhain huoneistojen vuokrain korottamisen johdosta riittämättömäksi, minkä vuoksi kaupunginvaltuusto päätti [2]) käyttövaroistaan Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla myöntää 58,307: 98 markan lisäyksen mainittuun budjetin määrärahaan.

Määräraha ulkoilmasoiton järjestämiseen. 24 ulkoilmakonsertin järjestämistä varten kesän aikana, etusijassa Kalliossa, joista 12:ssa soittaisivat sotilasorkesterit ylikapellimestari A. Apostolin johdolla sekä 12:ssa Helsingin työväenyhdistyksen torvisoittokunta, kaupunginvaltuusto myönsi [3]) 9,600 markan määrärahan suoritettavaksi kaupunginvaltuuston käyttövaroista Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla.

Teknillisten laitosten määrärahain ylityksiä ja lisäyksiä. Koska erinäiset 1921 vuoden menosääntöön merkityt vesijohtolaitoksen määrärahat olivat osoittautuneet tarkoitukseensa riittämättömiksi, myönsi [4]) kaupunginvaltuusto lisämäärärahoja kaikkiaan 35,548: 61 markan määrän suoritettavaksi laitoksen mainitun vuoden voittovaroista.

Käyttövaroistaan Vesijohtolaitos nimisen luvun kohdalla osoitti [5]) kaupunginvaltuusto 42,500 markkaa lisäyksinä erinäisiin mainitun luvun vuoden budjetin määrärahoihin.

Kaasulaitos oikeutettiin [6]) 175,000 markalla ylittämään erinäiset laitoksen 1921 vuoden menosääntöön merkityt määrärahat sekä 50,000 markalla vuoden budjettiin merkitty määräraha kaukosytyttäjän ostoa varten.

Kaupunginvaltuuston päättämä kaasulaitoksen toiminnan muuttaminen puukaasun valmistuksesta hiilikaasun valmistukseen aiheutti ylittämään budjetissa arvioidut kustannukset sekä käytöstä että kojeiden, johtojen ja kaasumittarien korjauksesta ja kunnossapidosta, jotka olivat vahingoittuneet puukaasusta ja jotka hiilikaasun valmistukseen siirryttäessä oli välttämättömästi perin pohjin korjattava. Lisäkustannusten suorittamiseksi kaupunginvaltuusto myönsi [7]) lisämäärärahoja kaikkiaan 671,000 markkaa suoritettavaksi kaasulaitoksen kertomusvuoden voittovaroista.

Sähkölaitos oikeutettiin [8]) 439,485: 97 markalla ylittämään erinäiset 1921 vuoden budjettiin merkityt määrärahat, mitkä lisäkustannukset oli suoritettava laitoksen saman vuoden voittovaroista, minkä lisäksi laitos oikeutettiin [9]) 1,200,000 markalla ylittämään vuoden menosääntöön merkitty polttoainemäärärahansa.

Lisäyksinä vuoden menosääntöön merkittyihin sähkölaitoksen määrärahoihin osoitti [10]) valtuusto edelleen laitoksen voittovaroista 39,000 markkaa.

Kuorma-auton osto kaasulaitokseen. Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä myönsi [11]) kaupunginvaltuusto 100,000 markkaa kuorma-auton ostoon kaasulaitokseen, mikä määrä oli etuantina maksettava kaupunginkassasta ja merkittävä 1923 vuoden menosääntöön.

Lisämääräraha kaupungin lämmityslaitteiden valvontaa varten. Kaupungin yleisten töiden hallitukselle myönnettiin [12]) 5,000 markan lisäys vuoden

[1]) Valt. pöytäk 31. 5. 31 §. — [2]) S:n 15. 11. 7 §. — [3]) S:n 17. 5. 21 §. — [4]) S:n 8. 3. 12 §. — [5]) S:n 13. 12. 19 §. — [6]) S:n 8. 2. 3 § ja 17. 5. 14 §. — [7]) S:n 29. 11. 21 §. — [8]) S:n 8. 3. 12 §. — [9]) S:n 20. 9. 14 §. — [10]) S:n 13. 12. 19 §. — [11]) S:n 18. 10. 12 §. — [12]) S:n 22. 3. 20.

menosääntöön kaupungin lämmityslaitteiden valvontaa varten merkittyyn määrärahaan.

Ylitettyjä määrärahoja ja lisämäärärahoja satamia varten. Kaupungin yleisten töiden hallitus oikeutettiin [1]) 15,000 markalla ylittämään 1921 vuoden menosääntöön merkitty määräraha tavararistikkoja, halkomittoja ja satamakonttorin veneitä varten.

Satamahallituksen ilmoitettua, että tavararistikkojen luku, joita kaupunki antaa liikennöitsijäin käytettäväksi tavarain pinomista varten satamaalueelle, oli riittämätön ja olisi lisättävä 400:llä, mutta kun hallituksen käytettäväksi asetettu vuoden budjetissa oleva määräraha riitti vain 100 tavararistikon teettämiseen, päätti [2]) kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta myöntää 30,000 markan lisäyksen yllämainittuun määrärahaan.

Ylitettyjä määrärahoja ja lisämäärärahoja katuvalaistusta varten. Kaupunginvaltuusto päätti [3]), että 1921 vuoden menosääntöön katuvalaistusta varten merkityn määrärahan sai ylittää 4,663: 94 markalla.

Valaistuksen järjestämiseksi XX kaupunginosassa oleville Utterin-, Vaihde- ja Lastaajankaduille myönsi [4]) kaupunginvaltuusto 21,000 markan määrärahan suoritettavaksi valtuuston käyttövaroista Kaupungin tekniliset laitokset nimisen pääluokan kohdalla.

Halkokonttorin määrärahain ylityksiä. Halkokonttori oikeutettiin [5]) 225,000 markalla ylittämään erinäiset 1921 vuoden budjetin määrärahat.

Lisämäärärahoja keskuskeittolalle. Keskuskeittolan johtokunnan anottua saada kulutettuja ruokavaroja varten myönnetystä määrärahasta siirtää enintään 100,000 markkaa määrärahoihin valaistusta, kalustoa ja käyttövaroja varten, päätti [6]) kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti ja johtokunnan anomuksen eväten myöntää vuoden tilierotuksesta 3,538: 84 markan lisäyksen keskuskeittolan valaistusmäärärahaan, 8,475: 22 markan lisäyksen kalustomäärärahaan ja 87,985: 94 markan lisäyksen käyttövarain määrärahaan.

Ylitettyjä määrärahoja ja lisämäärärahoja kaupungin taloja varten. Sittenkun erinäiset 1921 vuoden menosääntöön merkityt määrärahat kaupungin taloja varten oli havaittu riittämättömiksi, päätti [7]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa talonisännöitsijän ylittämään ne kaikkiaan 11,516: 14 markalla, minkä ohessa valtuusto, koska ent. seurahuoneella olevan keskuskeittolan halkojen kulutus oli melkoista suurempi vuoden menosääntöä vahvistettaessa arvioitua määrää, vuoden tilierotuksesta osoitti [8]) 90,000 markan määrän lisäyksenä budjettiin Kaupungin kiinteä omaisuus nimisen pääluokan Kaupungin kiinteistöt luokkaan merkittyyn lämpömäärärahaan.

Ylitettyjä määrärahoja ja lisämäärärahoja kunnallisia työväenasuntoja varten. Sosialilautakunta oikeutettiin [9]) 16,557: 74 markalla ylittämään erinäiset 1921 vuoden budjettiin merkityt määrärahat kunnallisia työväenasuntoja varten. Karstulantien uusien työväenasuntojen hallintoa ja kunnossapitoa varten myönsi [10]) kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 22,800 markkaa.

Maanviljelyslautakunnan määrärahain ylityksiä. Maanviljelyslautakunta oikeutettiin [9]) 200,000 markalla ylittämään 1921 vuoden menosääntöön merkitty määräraha veroja, vakuutusmaksuja y. m. varten.

Määrärahoja Mankala fors aktiebolag yhtiölle. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti oli rahatoimikamari vuonna 1917 myöntänyt [11]) Mankala

[1]) Valt. pöytäk. 8. 2. 9 §.— [2]) S:n 20. 9. 21 §. — [3]) S:n 8. 2. 6 §. — [4]) S:n 22. 3. 8 §. — [5]) S:n 25. 1. 19 §. — [6]) S:n 20. 12. 20 §. — [7]) S:n 25. 1. 19 § ja 8. 2. 6 §. — [8]) S:n 18. 10. 12 §. — [9]) S:n 25. 1. 19 §. — [10]) S:n 15. 11. 5 §. — [11]) Ks. 1917 vuod. kert. siv. 23.

fors aktiebolag yhtiölle luottoa kaupunginkassassa, mikä luotto oli ollut n. 20,000 markkaa ja jota ei ollut merkitty vahvistettuun budjettiin. Koska yhtiön ilmoituksen mukaan mainittu luotto oli kulutettu, pääasiassa verojen suoritukseen, päätti [1]) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Kaupungin kiinteä omaisuus nimisen pääluokan kohdalla tilityksen ehdolla osoittaa 12,000 markkaa Mankala fors aktiebolag yhtiön käyttövaroiksi. Samalla kehoitettiin rahatoimikamaria samalle tilille merkitsemään myöskin yhtiölle aikaisemmin myönnetty 20,000 markan määrä.

Ylitettyjä paloapumaksumäärärahoja. Kaupunginvaltuusto päätti [2]), että 1921 vuoden budjettiin Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalle merkityn määrärahan paloapumaksuja varten sai ylittää 122,203: 97 markalla.

Viransijaisuuspalkkiomäärärahan ylitys. Edelleen päätti [3]) valtuusto, että 1921 vuoden menosääntöön merkityn sairauden aikaisten viransijaisten palkkioiden määrärahan sai ylittää 8,132: 71 markalla.

Kaupungin uimalaitosten käyttö. Sittenkun rahatoimikamari oli ilmoittanut kesäksi luovuttaneensa Ursinin kallion uimalaitoksen käytettäväksi Helsingin uimaseuralle, Humallahden uimalaitoksen Helsingin uimareille, Jätkäsaaren uimalaitoksen Työväen uimareille ja Mustikkamaan uimalaitoksen urheiluseura Jyrylle sekä Kyläsaaren uimalaitoksen herra J. Jacobsonille, päätti [4]) kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksestä kullekin neljästä edellämainitusta seurasta osoittaa 7,500 markkaa budjettiin uintiurheilun edistämiseksi merkitystä määrärahasta, sillä ehdolla että uimalaitoksissa pidettiin voimassa eri osastoja miehille ja naisille, että kaupungin koululaiset sekä poliisi- ja palomiehistö saivat maksuttomia kylpyjä ja uinninopetusta, että opetus järjestettiin siten, että todistus osoitetusta uimataidosta voitiin antaa sekä että järjestystä ylläpitivät asianomaisten yhdistysten valitsemat järjestysmiehet. Samalla määräsi [4]) kaupunginvaltuusto, että Helsingin uimaseuran ja Helsingin uimarien tuli antaa urheiluseura Jyrylle ja Työväen uimareille maksutta 50 uimakausikorttia jaettavaksi molempain viimeksi mainittujen seurain toimiville jäsenille harjoitusten järjestämiseksi, sekä varata näille seuroille tilaisuus Ursinin kallion ja Humallahden uimalaitoksissa toimeenpanna hengenpelastuskokeita.

Eräitä esityksiä toimenpiteisiin ryhtymisestä vallitsevan työttömyyden johdosta. Helsingin kaupungin kunnan työntekijäin keskusneuvosto ja Helsingin rakennustyöväen teollisuusneuvosto r. y. esittivät kaupunginvaltuuston päätettäväksi, että hätäaputyöt, joissa useat kaupungin työläiset olivat talvella toimineet, asetettaisiin vakinaisten töiden vertaisiksi ja niissä maksettaisiin samat palkat kuin jälkimmäisissä, sekä että työtä edelleen hankittaisiin kaikille hätäaputöissä oleville työläisille, joitten lukua mikäli mahdollista olisi lisättävä, ja päätti [5]) kaupunginvaltuusto viitaten esitettyihin vaatimuksiin nähden aikaisemmin määräämäänsä kantaan [6]) jättää ne huomioon ottamatta.

Kirjelmässä toukokuun 24 p:ltä huomautti Helsingin kaupungin kunnan työntekijäin keskusneuvosto kaupungin töissä olevien työläisten pitämän yleisen kokouksen edustajana, että kaupungin kadunaukaisutöistä viime aikoina oli erotettu joukottain työntekijöitä ja erottamisia edelleen oli odotettavana, mikä asianlaita suuressa määrin vaikeuttaisi työntekijäin toimeentulomahdollisuuksia. Kun työttömyys paikkakunnalla vaikeiden teollisuusolojen

[1]) Valt. pöytäk. 3. 5. 3 §. — [2]) S:n 8. 2. 6 §. — [3]) S:n 25. 1. 18 § ja 8. 2. 6 §. — [4]) S:n 14. 6. 10 §. — [5]) S:n 14. 6. 41 §. — [6]) Ks. tätä kert. siv. 29.

johdosta oli sangen suuri, sekä kun erotetut työntekijät helposti saattoivat joutua köyhäinhoidon rasitukseksi ja näytti kohtuuttomalta, että työntekijät, jotka vuosikausia olivat olleet kaupungin töissä, erottamisen johdosta menettäisivät eläkkeeseen ja kesälomaansa nähden jo palvelemansa ajan, vaati mainittu yhtymä, että kaupunginvaltuusto ryhtyisi toimenpiteisiin työläisten erottamisen estämiseksi, sekä tämän yhteydessä osoittaisi määrärahoja yleisiä töitä varten, joihin erotetut työntekijät voitaisiin sijoittaa. Yllämainitussa kirjelmässä esitetyistä vaatimuksista olivat kaupungin yleisten töiden hallitus ja rahatoimikamari lausuneet mielensä ja m. m. vastoin väitettä, että työntekijät menettäisivät palvelemansa virkavuodet, huomauttaneet, ettei niin ollut laita niihin työntekijöihin nähden, jotka kesällä tai syksyllä jättivät kaupungin työt, vaan otettiin koko työaika lukuun, ellei keskeytys ollut 2 kuukautta pitempi. Sitävastoin nämä työläiset menettivät oikeutensa saada kesälomaa, koska kaupunki ei myöntänyt tätä etua muille kuin sellaisille työntekijöille, jotka koko vuoden olivat kaupungin töissä.

Yllämainittujen viranomaisten ehdotuksen mukaisesti päätti [1]) kaupunginvaltuusto evätä esityksen. Niinikään hylkäsi [2]) valtuusto erinäiset kunnallisten työntekijäin edustajain esittämät vaatimukset kaikkien viime aikana kaupungin töistä irtisanottujen työntekijäin töihin takaisin ottamisesta.

Työn järjestäminen vapausrangaistuksen kärsineille henkilöille. Suomen vankeusyhdistyksen esitettyä, että kaupungin työmaille otettaisiin sellaisia henkilöjä, jotka vapausrangaistuksen kärsittyään olivat työansion puutteessa, päätti [3]) kaupunginvaltuusto, kaupungin yleisten töiden hallituksen asiasta antaman lausunnon mukaisesti, antamassaan vastauksessa ilmoittaa, että budjettiin kunnan hätäaputöitä varten merkityt määrärahat eivät sallineet lisätä hätäaputyöntekijäin lukua, ja kun kaupunki jo oli sitoutunut melkoisiin uhrauksiin työansion hankkimiseksi valtion ja yksityisten töistä erotetuille henkilöille, valtuusto ei pitänyt työn hankkimista ensin mainittuun luokkaan kuuluville henkilöille kaupungin vaan etusijassa valtion asiana.

Määrärahoja hätäapukomitealle. Hätäapukomitean anottua 500,000 markan määrärahaa järjestämiensä hätäaputöiden jatkamiseksi toukokuun loppuun päätti [4]) kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksestä myöntää komitealle 400,000 markan määrärahan, eli puolet menosääntöön tätä tarkoitusta varten merkitystä määrästä.

Tämän yhteydessä päätti [4]) kaupunginvaltuusto kehoittaa rahatoimikamaria käymään hätäapukomitean toimintaa tarkastamaan ja antamaan valtuustolle sen suuntaisen ehdotuksen, että hätäaputyöt tuottaisivat kaupungille suurempaa hyötyä ja että töiden menot vähenisivät.

Naisten työtupain toiminnan jatkamiseksi vuoden loppuun osoitti [5]) kaupunginvaltuusto sittemmin vuoden tilierotuksesta 380,000 markkaa. Tähän sisältyi 180,000 markkaa, millä määrällä rahatoimikamari oli sallinut [6]) mainittujen työtupien johtokunnan ylittää menosääntöön merkityn määrärahan naisten hätäaputöitä varten kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan.

Määräraha ammattiopetuskurssien järjestämiseksi työttömille naisille. Sittenkun valtioneuvosto oli myöntänyt 150,000 markkaa ammattiopetuskurssien järjestämistä varten Helsingin työttömille naisille ja kursseja varten maksutta

---

[1]) Valt. pöytäk. 30. 8. 36 §. — [2]) S:n 29. 11. 30 §. — [3]) S:n 22. 3. 21 §. — [4]) S:n 22. 3. 18 §. — [5]) S:n 18. 10. 16 §. — [6]) S:n 20. 9. 6 §.

luovuttanut huoneiston Meilahdessa olevasta valtion sairaalaryhmästä, kuitenkin sillä ehdolla että kaupunki kustantaisi lämmityksen, valaistuksen, siivouksen, kaluston sekä opetusvälineet ja ompelukoneet näitä kursseja varten, päätti [1]) kaupunginvaltuusto mainittuun tarkoitukseen myöntää hätäapukomitealle 50,000 markan määrärahan suoritettavaksi valtuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

Kaupungin hätäaputöiden järjestäminen. Kaupunginvaltuusto päätti [2]), etteivät Suomen vaatetustyöntekijäin liiton osaston n:o 23 r. y. ja Helsingin rakennustyöväen teollisuusneuvoston r. y. esitykset, jotka tarkoittivat m. m. urakkajärjestelmän poistamista kanpungin töistä, pätevän johdon hankkimista samoihin töihin, ammattiopetuksen järjestämistä hätäaputyöntekijöille, mainituille työntekijöille maksettujen palkkojen korottamista sekä kaupungin hätäaputöiden nimityksen muuttamista, aiheuta toimenpidettä, koska hätäaputyöt yllämainituissa suhteissa olivat tyydyttävästi järjestetyt.

Asiasta antamassaan lausunnossa ilmoitti rahatoimikamari asettaneensa erikoiskomitean harkitsemaan erinäisiä hätäapukomitean jäsenen E. Somersalon esittämiä muutosehdotuksia hätäaputöiden johtoon, nimitykseen y. m. nähden [3]).

Palkankorotuksen ja kesäloman myöntäminen hätäapukomitean ompelutupien työntekijättärille. Vttn Pietikäisen ja Sillanpään esitysehdotus palkankorotuksen ja kesäloman myöntämisestä hätäapukomitean ompelutupain työläisille lähetettiin [4]) lausuntoa varten rahatoimikamariin.

Sittenkun myöskin Suomen vaatetustyöntekijäin liiton osasto n:o 23 oli esittänyt, että tuntipalkka naisten työtuvissa korotettaisiin 3 markkaan, että palkka kappaletyöstä korotettaisiin tuntipalkkaa vastaavaksi, että urakkatyöläisille taattaisiin tuntipalkka, elleivät he urakkatyössä voi saada samaa palkkaa, että lastenelatusapua maksettaisiin kaikilta viikonpäiviltä, vaikka työläinen olisikin jonkun päivän työstä poissa, että nappiompelijattarille taattaisiin muuta, heidän kykyään vastaavaa työtä, ellei nappiompelua ollut koko ajan saatavana, sekä ettei kunnallisveroja perittäisi hätäaputyöläisiltä, päätti [5]) kaupunginvaltuusto, hätäapukomitean esityksestä, jonka lausuntoon sekä naisten työtupain johtokunta että rahatoimikamari yhtyivät, ettei ammattijärjestön esitys anna aihetta toimenpiteeseen.

Edelleen esitti yllämainittu ammattiliitto, että naisten työtupien työntekijättärille myönnettäisiin kahden viikon kesäloma, minkä ohessa rahatoimikamari lausunnossaan ilmoitti työsopimuslain nojalla oikeuttaneensa naisten työtupain johtokunnan kesäloman järjestämiseen puheenalaisille työläisille kesällä 1922 käyttämään 25,812 markan määrän, joka oli suoritettava menosääntöön merkitystä määrärahasta naisten hätäaputöitä varten kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan. Asiaa esiteltäessä päätti [5]) kaupunginvaltuusto, ettei esitys, rahatoimikamarin toimenpiteen lisäksi, aiheuta muuta toimenpidettä valtuuston puolelta.

Vttn Pietikäisen ja Sillanpään jättämä uusi esitysehdotus m. m. naisten työtuvissa maksettavien tuntipalkkojen korottamisesta lähetettiin [6]) lausunnon saamiseksi rahatoimikamariin.

Hätäapukomitean uudelleen järjestely. Rahatoimikamariin lähettämässään kirjelmässä [7]) oli hätäapukomitean jäsen E. Somersalo lausunut, ettei hän voinut hyväksyä komitean harjoittamaa toimintaa. Neiti Somersalo huo-

[1]) Valt. pöytäk. 5. 4. 11 §. — [2]) S:n 22. 3. 25 §. — [3]) Ks. tätä kert. siv. 90. — [4]) Valt. pöytäk. 17. 5. 27 §. — [5]) S:n 4. 10. 27 §. — [6]) S:n 29. 11. 33 §. — [7]) Valt. pain. asiakirj. n:o 13.

mautti, että hätäaputöiden tarkoituksena oli olla varatöinä tilapäisesti työttömille, minkä vuoksi mainittuja töitä suunniteltaessa oli pyrittävä siihen, että työläiset mahdollisimman pian voivat siirtyä yksityistöihin, että, mikäli ammattitaidon puute esti tällaista siirtymistä, annettiin asianomaisille ammattiopetusta, sekä että saatiin aikaan riittävän tehokas työnvälitys. Hätäapukomitean toiminta oli kuitenkin etusijassa ollut hätäapukanslian toimenpiteiden hyväksymistä sekä periaatteellista selvittelyä työläisten palkkojen järjestelystä. Kanslian pyrkimys oli ollut hankkia mahdollisimman paljon työtarjouksia ja tehdä hätäaputyöt mahdollisimman kannattaviksi syrjäyttämällä tällöin kaikki muut näkökohdat. Hätäaputoiminnan tarkoitusta vastaava tulos oli neiti Somersalon mielestä saavutettavissa täydellisesti uudestijärjestämällä työnjohto. Monihenkinen komitea ei voinut olla tarpeeksi pätevä, eikä voinut omistaa yksityiskohtiin tarvittavaa harrastusta, eikä olla riittävässä määrin vastuunalainen työn tuloksista. Siksi olisi hätäapukomitea lakkautettava ja kaupungin naisten hätäaputöiden järjestämistä ja jatkamista varten valittava johtokunta, johon kuuluisi liikemies, naisten työalat ja naisten ammattiopetuksen tunteva nainen ja sosialisiin kysymyksiin perehtynyt henkilö varsinaisina jäseninä sekä lisäksi kaksi varajäsentä, joka johtokunta olisi välittömästi rahatoimikamarin alainen. Hätäaputöiden toimitusjohtaja ja kansliahenkilökunta olisi sanottava irti. Edelleen ehdotti neiti Somersalo, että hätäaputöitä, niiden tilapäistä luonnetta painostaen, nimitettäisiin varatöiksi.

Yllä selostellun kirjelmän johdosta antamassaan vastineessa [1]) lausui hätäapukomitea katsovansa hätäaputöiden liikemäisen hoidon vaativan, ettei komitea sekaantunut ompelutupien työnjohtoon ja toimintaan. Mitä tulee muistutukseen, ettei hätäaputyöntekijättäriä riittävässä määrin ollut siirretty yksityistöihin, huomautti komitea, että suuri osa työntekijättäristä oli 1918 vuoden sodassa kaatuneitten leskiä. Näillä naisilla oli lapsia hoidettavanaan ja oli osoittautunut vaikeaksi muualta hankkia heille työtä, minkä vuoksi he, jos heidät erotettaisiin hätäaputöistä, joutuisivat köyhäinhoidon rasitukseksi. Ammattiopetuskursseja oli järjestetty mikäli oli ollut mahdollista, mutta kun komitea oli hankkinut työtä suuremmalle määrälle naisia kuin sittemmin oli ilmoittautunut ja rahatoimikamari oli sitoutunut takuuseen töiden määräaikaisesta suorittamisesta, ei komitea ollut voinut siirtää koko työvoimaa kursseille.

Koska oli erittäin tärkeää, että hätäaputyöt järjestettiin kaikin puolin tarkoituksenmukaisesti, asetti rahatoimikamari komitean, johon kuuluivat rahatoimikamarin jäsen Salovaara, varajäsen Grenman ja kamarin sihteeri Ervasti ja jonka tuli antaa lausunto sekä neiti Somersalon esittämien muistutuksien että hätäapukomitean antaman vastineen johdosta. Sittemmin antamassaan lausunnossa [1]) huomautti tarkastuskomitea mielipiteenään, että naisten hätäaputyöt tuskin tulevat olemaan tilapäistä laatua, koska Helsingin kaltaisessa suurkaupungissa aina tulee olemaan naisia, jotka eivät ole saaneet tarpeellista ammattikehitystä eivätkä senvuoksi voi elättää itseään. Niinkauan kuin he olivat työkykyisiä, ei heitä voitu asettaa köyhäinhoidon niskoille, vaan täytyi heille hankkia työansiota, mikä kuitenkin oli vaikeata heidän vähäiseen työtaitoonsa nähden. Sellaisissa tapauksissa tuli kaupungin auttaa järjestämällä hätäaputöitä. Hätäapukomitean työ olisi kuitenkin saatava tehokkaammaksi ja halvemmaksi, mitä tarkastuskomitea piti mahdollisena, jos sen johto uskottaisiin pienemmälle johtokunnalle kuin nykyinen komitea,

[1]) Valt. pain. asiakirj. n:o 13.

johon kuului seitsemän varsinaista ja yhtä monta varajäsentä, ja joka oli kokoonpantu yksinomaan kaupunginvaltuuston valitsemista luottamusmiehistä, joilta ei voinut vaatia sellaista harrastusta, että he perehtyisivät hätäaputyön käytännöllisiin puoliin.

Valiokunnan mielestä oli senvuoksi tarpeellista muuttaa hätäaputöiden hallinto siten, että työnjohto uskottaisiin rahatoimikamarin valitsemalle viisijäseniselle johtokunnalle, joka olisi päätösvaltainen kolmen jäsenen läsnäollessa. Kun ammattitaidon tulisi olla johtokunnassa virallisesti edustettuna, piti valiokunta suotavana, että toimitusjohtaja olisi myöskin johtokunnan puheenjohtaja.

Naisten hätäaputoiminnan nimitykseen nähden ei komitea voinut yhtyä neiti Somersalon tekemään ehdotukseen, mutta kun nimityksen muutos oli tarpeen vaatima, etusijassa jotci syntyisi sekaannusta rakennuskonttorin johtamien hätäaputöiden kanssa, ehdotti komitea puolestaan otettavaksi käytäntöön nimitys naisten työtuvat.

Määrärahoja myöntäessään hätäapukomitealle oli kaupunginvaltuusto kehoittanut rahatoimikamaria käymään komitean toimintaa tarkastamaan ja tekemään sen suuntaisen ehdotuksen, että hätäaputyöt tuottaisivat kaupungille suurempaa hyötyä ja niiden kustannukset vähenisivät[1]). Täyttäen tämän tehtävän lähetti kamari asiassa kertyneet asiakirjat ilmoittaen pääasiassa yhtyvänsä tarkastuskomitean lausuntoon. Kuitenkin olisi kamarin mielestä edullisempaa, ettei ehdotetun työtupain johtajan välttämättömästi tarvitsisi olla ehdotetun johtokunnan jäsen, vielä vähemmin puheenjohtaja. Niinikään painosti kamari enemmän kuin komitea hätäaputöiden tilapäistä luonnetta.

Asiaa esiteltäessä päätti[2]) kaupunginvaltuusto täydellisesti rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti

että n. s. naisten hätäaputöitten johto annetaan rahatoimikamarin alaiselle ja kamarin kalenterivuodeksi kerrallaan valitsemalle, viisi jäsentä käsittävälle naisten työtupien johtokunnalle;

että naisten työtupien johtajana toimii rahatoimikamarin valitsema ja palkkaama toimitusjohtaja;

että rahatoimikamarille annetaan toimeksi saattaa uusi järjestely käyntiin niin pian kuin kamari katsoo sen toteuttamisen mahdolliseksi;

että uuden järjestelyn voimaan astuessa nykyinen hätäapukomitea vapautetaan toimestaan;

että rahatoimikamarin käytettäväksi annetaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla oleva määräraha hätäaputöitä varten;

että naisten työtupien johtokunnan tili- ja kassavirastona toimii rahatoimikonttori; sekä

että rahatoimikamari saa toimekseen laatia ehdotuksen ohjesäännöksi mainitulle johtokunnalle ja naisten työtupien toimitusjohtajalle sekä ryhtyä muihin valtuuston yllämainitun päätöksen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Kunnan työntekijäin palkanjärjestely. Vahvistaessaan[3]) järjestelmän, jonka mukaan kunnan viranpitäjien palkat oli järjesteltävä, päätti[4]) kaupunginvaltuusto, joka oli saanut tietää kaupungin yleisten töiden hallituksen ja puhtaanapitohallituksen, edellyttäen että mainittu ohjesääntö otettiin käytäntöön, vahvistaneen alaistensa työntekijäin palkat tammikuun 1 p:nä mak-

[1]) Ks. tätä kert. siv. 88. — [2]) Valt. pöytäk. 17. 5. 7 §. — [3]) Ks. tätä kert. siv. 50. — [4]) Valt. pöytäk. 7. 6. 2 §.

settuihin määriin, sekä kaupungin yleisten töiden hallituksen mainitusta ajankohdasta lähtien korottaneen työntekijäinsä palkat 5 %:lla, että sittenkun asianomaiset hallitukset olivat toimeenpanneet edellä mainitun työväen palkkain tarkistuksen, näiden hallitusten, joille kunnan työntekijäin palkkojen määrääminen ohjesääntöjen mukaisesti kuuluu, oli tammikuun 1 p:än 1927 soveltuvissa kohdin järjesteltävä mainitut palkat samojen perusteiden mukaan kuin kunnan viranpitäjäin palkat järjestellään.

Sittemmin tekivät puhtaanapitolaitoksen työntekijät kantelun, että heidän palkkojaan oli korotettu ainoastaan 20 penniä tunnilta, vaikka heillä kaupunginvaltuuston yllämainitun päätöksen nojalla oli oikeus saada 40 pennin korotus tunnilta, minkä johdosta puhtaanapitolaitoksen johtaja vaaditussa selityksessään ilmoitti, että puheenalaisten työntekijäin palkka joulukuussa 1921 oli ollut 5:50 markkaa tunnilta miehille ja 4:90 markkaa naisille, mitkä palkat oli pysytetty seuraavan tammikuunkin aikana, vaikka niiden oikeastaan sosialihallituksen laskeman elinkustannusindeksiluvun mukaan olisi pitänyt olla vain 5:10 ja 4:50 markkaa. Heinäkuun 1 p:stä lukien oli puhtaanapitolaitoksen työläisille maksettu viimemainitut tuntipalkat. Asiaa esiteltäessä lausui [1]) kaupunginvaltuusto käsityksenään, että tammikuun 1 p:nä todellisesti maksettujen palkkain tuli olla kaupunginvaltuuston yllämainitun päätöksen mukaan toimitettavan kaupungin työntekijäin palkkain tarkistuksen perusteena, minkä ohessa valtuusto oikeutti [1]) puhtaanapitohallituksen mainitun laitoksen työntekijöille maksamaan tämänmukaiset palkat, heinäkuun 1 p:stä lukien.

Urakkajärjestelmä kaupungin töissä. Työttömäin henkilöjen asettama komitea teki esityksen kaupungin töissä käytetyn urakkajärjestelmän poistamisesta, mutta päätti [2]) kaupunginvaltuusto jättää asian huomioonottamatta, koska ratkaisuvalta puheenalaisessa kysymyksessä kuului kaupungin yleisten töiden hallitukselle ja kaupungin teknillisten laitosten hallitukselle.

Kaupungin yleisissä töissä maksetut työpalkat. Helsingin kaupungin kunnan työntekijäin keskusneuvoston ja Helsingin rakennustyöväen teollisuusneuvoston r. y. esitys, että huhtikuun alusta 10 %:lla alennetut kaupungin yleisten töiden työntekijäin palkat korotettaisiin aikaisemmalle tasolleen sekä ensinmainitun yhtymän uusi esitys, osin että yllämainittu palkkain alennus peruutettaisiin ja tästä koitunut tappio korvattaisiin työntekijöille, osin että kaikkien työläisten palkkoja kesäkuun 1 p:stä korotettaisiin vähintään 25 %:lla, ei aiheuttanut [3]) toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta, koska ratkaisuvalta puheenalaisissa palkkakysymyksissä kuului asianomaisille hallituksille.

Niinikään jätti [4]) valtuusto huomioonottamatta Suomen tehdas- ja sekatyöväen liiton esityksen, että kunnan työntekijäin palkkoja korotettaisiin sekä myönnettäisiin kaupungin palveluksessa heinäkuun 1 p:stä 1921 lähtien olleille työntekijöille kuukauden palkkaa vastaava lahjapalkkio.

Huomauttaen, että asuntojen vuokria oli melkoisesti korotettu ja erinäiset elintarpeet kallistuneet teki Helsingin kaupungin kunnan työntekijäin keskusneuvosto uuden esityksen kaupungin töissä olevien työläisten palkkojen korottamisesta 25 %:lla. Kun puheenalaisten työntekijäin palkat kuitenkin oli periaatteessa järjestelty kaupunginvaltuuston päätöksellä [5]), ei esitys aiheuttanut [6]) toimenpidettä valtuuston puolelta.

---

[1]) Valt. pöytäk. 4. 10. 22 §. — [2]) S:n 5. 4. 22 § ja 19. 4. 5 §. — [3]) S:n 14. 6. 41 § ja 30. 8. 36 §. — [4]) S:n 14. 6. 42 §. — [5]) Ks. tätä kert siv. 92. — [6]) Valt. pöytäk. 4. 10. 26 §.

Kunnan työntekijäin kesäloma. Kaasu- ja sähkölaitoksen työntekijäin esityksen kesäloman pitentämisestä kaupunginvaltuusto epäsi [1]) kaupungin teknillisten laitosten hallituksen asiasta antaman epäävän lausunnon mukaisesti.

Helsingin kaupungin kunnan työntekijäin keskusneuvosto teki esityksen, etteivät ne työntekijät, jotka ilman omaa syytään olivat olleet työstä poissa yli 3 kuukauden, menettäisi kesäloma-oikeuttaan, sekä että ne työntekijät, jotka viimeisen 5-vuotiskauden aikana olivat olleet kaupungin töissä kaikkiaan 3 vuotta, asetettaisiin kesäloma-oikeuteen nähden niiden vertaisiksi, jotka yhtämittaa olivat olleet kaupungin töissä. Puheenalaista esitystä esiteltäessä päätti [2]) kaupunginvaltuusto, että työntekijöille oli annettava kesälomaa kesäkuun 1 p:nä 1922 työsopimuksista annetun lain määräämässä laajuudessa, kuitenkin siten, ettei valtuuston aikaisempain päätösten mukaista lomaa saanut lyhentää.

Kun menosääntöön merkitty määräraha kesäloman hankkimiseksi kaupungin yleisten töiden työntekijöille oli osoittautunut riittämättömäksi sen johdosta että kesälomaa oli myönnetty erinäisille, sellaisille hätäaputöissä olleille henkilöille, jotka useat vuodet olivat olleet kaupungin vakinaisissa töissä ja jotka väliaikaisesti oli siirretty hätäaputöihin, päätti [3]) kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta myöntää 70,000 markan lisäyksen yllämainittuun määrärahaan.

Elintarvetoimikunnan lakkauttaminen. Elintarvetoimikunta lähetti selonteon toiminnastaan, josta kävi ilmi, että tilit osoittivat ylijäämää 5,957,991: 11 markkaa, mistä ylijäämästä oli osoitettu [4]) varoja kansanravintohallituksen tilien 926,161: 95 markan vajauksen täyttämiseen sekä senaatin vuonna 1917 tekemän päätöksen mukaan 761,787: 76 markkaa lisähinnan suorittamiseksi maidonhankkijoille. Sittenkun edelleen pienehköjä sekalaisia menoja oli vähennetty, jäi kaupunginvaltuuston käytettäväksi n. 3,950,000 markkaa. Ilmoittaen liikkeensä loppusuorituksen jätetyn rahatoimikonttorille anoi elintarvetoimikunta vapautusta tehtävästään, mihin anomukseen kaupunginvaltuusto myöntyi [5]).

Elintarvetoimikunnan voittovaroista osoitti [6]) valtuusto 350,000 markkaa sivistys- y. m. samantapaisiin tarkoituksiin sekä antoi viisijäsenisen valiokunnan tehtäväksi valmistella kysymystä varojen käytöstä. Valiokuntaan valittiin vtt Meinander, Mikkola, Nevalainen, Nikula ja Yrjö-Koskinen.

Valiokunta tekikin ehdotuksen käytettävissä olevan rahamäärän jakamiseksi [7]), jota ehdotusta valtuusto vuoden varrella ei kuitenkaan ottanut [8]) käsiteltäväkseen.

Halkokonttorin tappiot vuonna 1921. Rahatoimikamari ilmoitti halkotoimikunnan esittäneen, että halkokonttorin tileistä poistettaisiin 5,952,906: 39 markan suuruinen tappio, joka oli johtunut siitä, että konttorin oli vuonna 1921 täytynyt myydä ostamiaan halkoja ja hirsiä ostohintaa huokeammalla, sekä epävarmoja saatavia 218,386: 09 markkaa, mutta ettei kamari ollut katsonut olevan syytä myöntyä anomukseen, jonka kamari aikoi ottaa käsiteltäväkseen 1923 vuoden meno- ja tulosääntöehdotuksen [9]) yhteydessä. Ilmoitus merkittiin [10]) kaupunginvaltuuston pöytäkirjaan tiedoksi.

---

[1]) Valt. pöytäk. 19. 4. 18 §. — [2]) S:n 4. 10. 26 §. — [3]) S:n 20. 9. 9 §. — [4]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 100. — [5]) Valt. pöytäk. 18. 10. 23 §. — [6]) S:n 1. 11. 14 §. — [7]) Valt. pain. asiakirj. n:o 28. — [8]) Valt. pöytäk. 20. 12. 21 §. — [9]) Ks. tätä kert. siv. 117. — [10]) Valt. pöytäk. 19. 4. 8 §.

Halkokonttorin toiminta. 1920 vuoden budjetin käsittelyn yhteydessä päätti [1]) kaupunginvaltuusto halkokonttorin toiminnan lopetettavaksi, ja hyväksyi [2]) myöskin sittemmin ohjelman mainittua liikkeen lopettamista varten sovellettavaksi lähimmässä tulevaisuudessa, minkä ohessa valtuusto kehoitti [2]) halkotoimikuntaa ennen maaliskuun loppua 1922 tekemään esityksen tämän ohjelman ehkä tarpeellisiksi havaituista muutoksista. Täyttääkseen tämän tehtävän lähetti toimikunta maaliskuun 28 p:nä selonteon toimenpiteistään, josta kävi ilmi, että halkokonttori vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden kuluessa oli myynyt melkein koko sahattujen puutavarain ja sahatukkien varaston sekä miltei kaikki vaikeampien väyläin varrelle varastoidut halot. Puitten kaatoa ja halonhakkuuta oli toimitettu laajassa mitassa, mutta kun kaikkia halkomääriä ei voinut kuljettaa Helsinkiin kuluvana vuonna ja osa näistä puista oli vaikeasti rahaksi muutettavissa, oli halkokonttorin toimintaa toimikunnan mielestä jatkettava purjehduskauteen 1923. Siihen nähden että kaupungin varoja oli melkoiset määrät sidottuina halkokonttorin halkovarastoihin, joita oli hankittu kunnan laitosten ja virastojen tarpeisiin, mutta kun osa näistä laitoksista ei kuitenkaan polttoaineita hankkiessaan ollut käyttänyt konttorin varastoja vaan oli kääntynyt yksityisten tavaranhankkijain puoleen ja sen johdosta, että teknilliset laitokset saatujen tietojen mukaan aikoivat kokonaan tai ainakin suurimmaksi osaksi lakata käyttämästä halkoja ja sen sijaan ostaa kivihiiliä, esitti halkotoimikunta, että kaupungin laitokset velvoitettaisiin toistaiseksi polttoaineena käyttämään ainoastaan halkokonttorin halkoja. Päinvastainen menettely lisäisi yhä halkokonttorin tappioita, jonka halkomäärät osaksi jo olivat yli-ikäisiä ja turmeltumaisillaan, minkä ohessa niihin sijoitettujen kunnan varojen vapauttaminen siirtyisi tuonnemmaksi. Asiasta kaupunginvaltuustossa keskusteltaessa huomautettiin halkokonttorin tuottamasta melkoisesta hyödystä, konttorin toiminta kun oli ollut omansa pysyttämään halkojen hinnat kohtuullisissa rajoissa, minkä ohessa tehtiin ehdotus, että tätä toimintaa ehkä jatkettaisiin jossakin muodossa vielä purjehduskautena 1923. Asiasta äänestettyä päätti [3]) kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin asiasta tekemän ehdotuksen mukaisesti, että halkokonttorin varasto, laitokset ja kalusto oli muutettava rahaksi mahdollisimman pian, mutta kiirehtimättä, mainittavampien tappioiden välttämiseksi; että kaupungin omat laitokset oli velvoitettava toistaiseksi käyttämään polttoaineena halkokonttorin halkoja, lukuunottamatta kuitenkin kaasulaitosta, joka oikeutettiin käyttämään kivihiiliä niin suuressa määrin kuin siirtyminen kivihiilikaasun valmistukseen vaati; sekä että halkokonttorin halkojen hinnat oli määrättävä yleisiä halonhintoja vastaaviksi.

Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustaminen. Kaupunginvaltuuston menosääntöön merkittyjen yleishyödyllisten yritysten ja laitosten sekä hyväntekeväisyysseurojen avustusmäärärahain jakamista varten asettama valiokunta ilmoitti [4]), että anottujen avustusten kokonaismäärä nousi ei vähempään kuin 1,455,901: 65 markkaan, jota vastoin käytettävissä olevia määrärahoja oli kaikkiaan ainoastaan 700,000 markkaa. Valiokunnan oli sentähden täytynyt asettua epäävälle tai kovasti tinkivälle kannalle niihinkin anomuksiin nähden, joiden tarkoitus oli valiokunnasta näyttänyt kannatusta ansaitsevalta. Tässä oli valiokunta katsonut olevan noudattaminen puheenalaisten avustusten jakamisessa sovellettua periaatetta, nimittäin, että määrärahoja oli etusijassa

[1]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 131. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 117. — [3]) Valt. pöytäk. 3. 5. 19 §. — [4]) Valt. pain. asiakirj. n:o 10.

myönnettävä niille yrityksille ja laitoksille, jotka jo olivat toiminnassa ja joiden olemassaolo edellytetyn apurahan saamatta jäämisen johdosta voi joutua uhanalaiseksi, ja näiden joukossa etusijassa niille, joita kunta oli aikaisemmin avustanut, jota vastoin suunniteltujen uusien yritysten ja laitosten ei yleensä ollut katsottu voivan tulla huomioon otetuiksi. Toimeenpannessaan anottujen määrärahain välttämätöntä supistamista, oli valiokunta niinikään koettanut mahdollisimman vähän tinkiä lastenhoitotarkoituksiin sekä kesätyöskentelyn hankkimiseksi lapsille ja nuorisolle pyydetyistä avustuksista.

Valiokunnan ehdotuksesta myönsi [1]) kaupunginvaltuusto seuraavat avustukset:

Helsingfors svenska folkskolors lärar- och lärarinneförening kesäsiirtoloiden voimassapitoon	Smk	45,000: —
tuberkulootisten ja risatautisten oppilaiden virkistyskodin voimassapitoon	»	12,000: —
Helsingfors svenska folkhögskola opiston toimikunta koulun voimassapitoon	»	3,000: —
Helsingin kuuromykkäyhdistys kansanvalistustyölleen kuuromykkäin keskuudessa	»	1,000: —
Kamratförbundet Fylgia oppikursseilleen	»	3,000: —
Helsingin opettajaliiton kesävirkistystoimikunta köyhäin ja sairaalloisten oppilaiden kesäsiirtoloille	»	143,000: —
Arbetets vänner (emäyhdistys ja Sörnäsin haaraosasto) lasten kesätyöskentelyä varten	»	3,000: —
Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys tyttöjen työtuvan voimassapitoon ja laajentamiseen	»	10,000: —
Nuorten miesten kristillinen yhdistys veistolaitoksen ja työnvälitysosaston voimassapitämiseksi toimettomille pojille sekä puutarhatyöskentelyn järjestämiseksi katuammattilaisille	»	20,000: —
Helsingin opettajaliiton puutarhatoimikunta puutarhatöiden järjestämiseksi lapsille	»	9,000: —
Finlands allmänna svenska folkskollärar- och lärarinneförening, Helsingin piiri, puutarhatöiden järjestämiseksi lapsille	»	7,000: —
Töölön koulupuutarhan toimikunta lasten kesätyöskentelyä varten	»	4,000: —
Valkonauha-yhdistys kahden lastensuojelukotinsa voimassapitoon	»	20,000: —
Lasten työkotiyhdistys työkotiensa voimassapitoon	»	90,000: —
Helsingin rouvasväenyhdistys lastenkotinsa voimassapitoon	»	10,000: —
Neiti T. Soldan Grankullan lastenhoito-opiston voimassapitoon	»	10,000: —
Neiti T. Soldan Tikkurilan lastenkodin voimassapitoon	»	10,000: —
Yhdistys Koteja kodittomille Lastenkamari nimisen vastaanottokodin voimassapitoon	»	15,000: —

[1]) Valt. pöytäk. 19. 4. 9 §

Risatautisten lasten parantolayhdistys Högsandin parantolan voimassapitoon	Smk	10,000: —
Maitopisara-yhdistys maidon ostoon lapsille ja äideille	»	40,000: —
Lastenhoidon edistämisyhdistys toimintansa hyväksi	»	48,000: —
Mannerheimin lastensuojeluliitto Sörnäisissä olevan Lastenlinnan voimassapitoon	»	30,000: —
Valkonauha-yhdistys tyttöjen vastaanottokodin voimassapitoon	»	4,000: —
Martta-yhdistyksen Helsingin osasto ruuanlaittokoulunsa voimassapitoon	»	2,000: —
Helsingin kotitaloustyöntekijäin yhdistys palvelijatarkotinsa voimassapitoon	»	8,000: —
Suomen vankeusyhdistys toimintansa hyväksi	»	3,000: —
Helsingin työväenyhdistys lainakirjastolleen	»	5,000: —
Lastentarhain kesäsiirtolayhdistys	»	26,000: —
Fredriksperin lastenseimen toimikunta	»	9,000: —
Rouva N. Krogerus kansakouluoppilaiden työtuvan voimassapitoon	»	5,000: —
Föreningen för barnens och ungdomens väl lasten leikkien järjestämiseksi ja valvomiseksi kaupungin leikkikentillä	»	5,000: —
Helsingin Mariayhdistys iäkkäiden palvelijatarten kodin voimassapitoon	»	8,000: —
Helsingin kaupunkilähetys	»	25,000: —
Pelastusarmeija kahden lastenkotinsa, kesäsiirtolain, Mustikkamaan äitisiirtolan, Väinölän pelastuskodin ja Sörnäsin lastenseimen voimassapitoon	»	50,000: —
Helsingin sokeainyhdistys tarveaineiden hankkimiseen ja työnvälitystoimintaansa varten	»	6,000: —
F. F. F:n (Förbundet för fysisk fostran av Finlands kvinnor) leikki- ja urheiluvaliokunta urheiluharjoitusten järjestämiseksi kaupungin oppikoulujen oppilaille	»	1,000: —
Yhteensä	Smk	700,000: —

Edelleen päätti kaupunginvaltuusto:

että ne yhdistykset, seurat ja yksityiset henkilöt, joille apurahoja myönnettiin, varain asianmukaiseen käyttöön nähden alistetaan semmoisen valvonnan alaiseksi, mikä säädetään kaupunginvaltuuston marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarain käytössä noudatettavaa menettelyä koskevissa säännöissä, siten,

että Helsingfors svenska folkskolors lärar- och lärarinneförening, Helsingfors svenska folkhögskola opiston toimikunta, Helsingin kuuromykkäyhdistys ja Kamratförbundet Fylgia ovat ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan alaiset;

Helsingin opettajaliiton kesävirkistystoimikunta on suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan alainen;

Arbetets vänner yhdistys, Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys ja Nuorten miesten kristillinen yhdistys, Helsingin opettajaliiton puutarhatoimikunta, Finlands allmänna svenska folkskollärar- och lärarinneförening yhdistyksen Helsingin piiri, Töölön koulupuutarhan toimikunta, Valkonauha-yhdistys

lastenkotiensa puolesta, Lasten työkotiyhdistys, Rouvasväenyhdistys sekä neiti T. Soldan Grankullan lastenhoito-opistonsa ja Tikkurilan lastenkotinsa puolesta sekä Koteja kodittomille yhdistys ovat lastensuojelulautakunnan alaiset;

Risatautisten lasten parantolayhdistys, Maitopisara ja Lastenhoidon-edistämisyhdistys sekä Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto ovat terveydenhoitolautakunnan alaiset;

Valkonauha-yhdistys suojelutoimintansa puolesta, Martta-yhdistyksen Helsingin osasto, Helsingin kotitaloustyöntekijäin yhdistys ja Suomen vankeusyhdistys sekä Helsingin työväenyhdistys ovat sosialilautakunnan alaiset;

Lastentarhain kesäsiirtolayhdistys, Fredriksperin lastenseimen toimikunta ja rouva N. Krogerus ovat kansanlastentarhain johtokunnan alaiset;

Helsingin Mariayhdistys, Helsingin kaupunkilähetys, Pelastusarmeija ja Helsingin sokeain yhdistys ovat köyhäinhoitohallituksen alaiset; sekä

F. F. F:n leikki- ja urheiluvaliokunta on urheilulautakunnan alainen;

että lisäehtoina seuraavain avustusten nauttimiseen nähden säädetään asianomaisten avustuksensaajain noudatettavaksi:

Risatautisten lasten parantolayhdistyksen: että yhdistyksen tulee ensi kesänä ainakin 3½ kuukauden ajaksi luovuttaa vähintään seitsemän maksutonta sijaa Högsandin parantolassa köyhäinhoitohallituksen sinne ehdottamille lapsille; sekä

kaikkien hakijain, jotka vastaavaa korvausta saamatta myöntävät tarvitseville henkilöille apua: että niiden, samalla kuin niiden on sopivissa tapauksissa tehtävä ero kaupungissa kotipaikkaoikeutta nauttivien ja muiden täällä oleskelevien henkilöjen välillä, tulee jokaisessa eri tapauksessa köyhäinhoitohallituksen rekisteritoimistosta hankkia tarkka tieto avunanojan oloista sekä, sitä mukaa kuin avustusta muodossa tai toisessa annetaan, ilmoittaa se toimistoon rekisteröitäväksi, samoin kuin avustusten myöntämisen ja käytön valvontaan nähden alistua niihin määräyksiin, joita köyhäinhoitohallitus tai asianomainen lautakunta voi katsoa tarpeelliseksi antaa.

Diakonissalaitokselle myönnetty etu. Diakonissalaitos oikeutettiin [1]) edelleen [2]) 5 vuoden aikana, kuluvan vuoden alusta lukien, saamaan 40 % veden kulutusmaksujen alennusta vuosikulutuksen ollessa enintään 17,000 m³.

Avustus Konvalescenthem—Toipumakoti-yhdistykselle. Peruuttaen syyskuun 28 p:nä 1920 tekemänsä päätöksen [3]) päätti [4]) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Terveydenhoito nimisen pääluokan kohdalla myöntää Konvalescenthem—Toipumakoti-yhdistykselle 20,000 markan suuruisen avustuksen sekä myöntyä yhdistyksen anomukseen, että yhdistys saisi supistaa voimassa pitämänsä sairaskodin maksuttomain sijain luvun n. 20:sta 14:ään sekä muista sijoista kantaa 20 markkaa hoidokilta päivässä.

Evätty anomus saada maksutta halkoja lastenkodin tarpeisiin. Kaupunginvaltuusto epäsi [5]) Grankullan ja Tikkurilan lastenkotien johtajattaren anomuksen, että edellämainittujen lastenkotien halkokonttorille oleva kaikkiaan 6,377: 32 markan suuruinen velka konttorin vuonna 1921 toimittamista haloista annettaisiin anteeksi, sekä että lastenkodit kuluvana vuonna saisivat maksutta yhteensä 64 syltä halkoja. Samalla päätti [5]) valtuusto kuitenkin

[1]) Valt. pöytäk. 22. 3. 22 §. — [2]) Vrt. 1917 vuod. kert. siv. 112. — [3]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 8—9. — [4]) Valt. pöytäk. 18. 10. 9 §. — [5]) S:n 30. 8. 33 §.

kehoittaa lastensuojelulautakuntaa ottamaan harkittavakseen, voisiko 1923 vuoden budjettiin ottaa määrärahan tähän tarkoitukseen.

Lasten työkotiyhdistyksen apuraha-anomus. Lasten työkotiyhdistyksen esityksen saada 30,000 markan suuruinen etuanti menosääntöön yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustamista varten merkitystä määrärahasta kaupunginvaltuusto epäsi [1]), mutta päätti kuitenkin lähettää anomuksen avustuksien jakamista varten yllämainitusta budjetinmäärärahasta asetettuun valiokuntaan aikanaan huomioon otettavaksi.

Evätty anomus apurahan myöntämisestä kansanlastentarhoille. Lastentarhanopettajattarien A. Idmanin ja L. Valtosen anomuksen saada kunnan avustusta voimassa pitämälleen yksityiselle lastentarhalle epäsi [2]) kaupunginvaltuusto, joka tosin myönsi puheenalaisen laitoksen hyödyllisyyden, mutta oli sitä mieltä, ettei kaupungin ole avustettava muita kuin sellaisia lastentarhoja, joissa opetus on maksuton ja joiden avustamiseen kaupunki siis voi saada valtioapua.

Määrärahoja kesäsiirtoloille. Helsingin opettajaliiton kesävirkistystoimikunnan anomukseen avustuksen myöntämisestä kesäsiirtolain järjestämiseksi köyhille ja kivulloisille kansakouluoppilaille kaupunginvaltuusto myöntyi [3]) ja osoitti edellämainittuun tarkoitukseen vuoden tilierotuksesta 63,000 markkaa, kuitenkin ehdolla, että yhdistys valtuutti kaupungin mainittuja kustannuksia varten anomaan valtioapua, jota varten yhdistyksen myöskin tuli kaupungille antaa tili kesäsiirtolain hoidosta.

Samaan tarkoitukseen ja samoin ehdoin myönnettiin [4]) Helsingin opettaja- ja opettajataryhdistykselle vuoden tilierotuksesta 25,000 markan suuruinen avustus.

Evätty apuraha-anomus. Suomen merimieslähetysseuran anomuksen vuotuisen 10,000 markan apurahan myöntämisestä vuosiksi 1922 ja 1923 kaupunginvaltuusto epäsi [5]), ollen seura kuitenkin esteetön aikanaan anomaan apurahaa viimemainitun vuoden menosääntöön yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustamiseksi otettavasta määrärahasta.

Evätty anomus määrärahan myöntämisestä Seurasaaren ulkomuseolle. Niinikään epäsi [6]) valtuusto Muinaistieteellisen toimikunnan anomuksen 35,750 markan suuruisen määrärahan myöntämisestä kaupungin varoista vajarakennuksen teettämiseksi Seurasaaren ulkomuseon alueelle.

Helsingin suojeluskunnalle myönnetyt edut. Vtt Långström ja Tuomi ilmoittivat työväenluokkaan kuuluvain äänioikeutettujen henkilöjen pitämässä kokouksessa päätetyn kaupunginvaltuustolle esittää vastalause sen johdosta, että valtuusto vuoden budjettiin oli merkinnyt Helsingin suojeluskunnalle 200,000 markan määrärahan. Huomauttaen olevan väärin, että sallittiin porvarisluokan muodostaa aseellisia liittymiä, kun tällainen oikeus oli työläisluokalta kielletty, samoin kuin että oli väärin käyttää kunnan varoja näitten liittymäin avustamiseen, esittivät yllämainitut herrat kaupunginvaltuuston päätettäväksi: että vuoden menosääntöön merkittyä määrärahaa suojeluskunnalle ei maksettaisi; että suojeluskunta kielletään pitämästä harjoituksia ja oleskelemasta kaupungin alueella; sekä että kaikki suojeluskunnalle myönnetyt edut, niinkuin oikeus harjoituskenttäin, huoneistojen y. m. käyttämiseen, lakkautetaan.

---

[1]) Valt. pöytäk. 22. 2. 26 §; ks. tätä kert. siv. 95. — [2]) Valt. pöytäk. 18. 10. 13 §. — [3]) S:n 14. 6. 29§. — [4]) S:n 14. 6. 30 §. — [5]) S:n 4. 10. 24 §. — [6]) S:n 22. 2. 27 §; vrt 1921 vuod. kert. siv. 43.

Lähetettyään [1]) esitysehdotuksen valmisteluvaliokuntaan päätti [2]) kaupunginvaltuusto evätä yllämainitun esityksen kolmannen kohdan, jotavastoin muista kohdista ei lainkaan äänestetty, koska kaupunginvaltuustolla lain mukaan ei ollut valtaa kieltäytyä maksamasta laillisessa järjestyksessä myönnettyä budjetinmäärärahaa eikä päättää suojeluskunnan olemassaolosta.

Evätty anomus apurahan myöntämisestä osanottoa varten ampumakilpailuihin. Helsingin ampumapiirin toimikunnan anomuksen 20,000 markan suuruisen apurahan myöntämisestä kunnan varoista Suomen osanotosta Nordiska skytteunionin kilpailuihin Köpenhaminassa olevien kustannusten peittämiseksi epäsi kaupunginvaltuusto [3]), joka oli sitä mieltä, että, kun kilpailun osanottajat edustivat koko maata, apurahan myöntäminen oli valtion asia.

Määrärahoja kongresseja varten. XIV kansainvälisen esperantokongressin toimikunnan anottua kunnan varoista 25,000 markan määrärahaa Helsingissä elokuussa pidettäväksi aiottua kongressia varten päätti [4]) kaupunginvaltuusto myöntyä tähän anomukseen, kuitenkin siten, että avustusmäärä oli ainoastaan 10,000 markkaa ja oli suoritettava valtuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

Helsinkiin kesäkuun 15—19 p:ksi suunnitellun pohjoismaisen sanomalehtikokouksen keskustoimikunnan anomuksesta päätti [5]) kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla osoittaa 25,000 markkaa avustuksena kokouksesta olevien menojen suoritukseen. Samalla kehoitti [5]) valtuusto valmisteluvaliokuntaansa valitsemaan kolmijäsenisen valtuuskunnan keskustoimikunnan kanssa neuvottelemaan edellä mainitun määrärahan käyttämistavasta.

Helsingissä heinäkuun 4—7 p:nä pidettävän skandinavisen matemaatikkokongressin järjestelykomitealle myönnettiin [6]) 5,000 markan suuruinen apuraha kongressin menojen suorittamiseen ja oli puheenalainen rahamäärä suoritettava kaupunginvaltuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan avustaminen [7]). Helmikuun 3 p:nä 1922 oli valtioneuvosto vahvistanut uudet määräykset lainain myöntämisestä vuonna 1922 pienten asuntojen teettämistä varten. Avustuksia annettaisiin osin n. s. avustuslainoina, osin kuoletuslainoina. Ensinmainittuja myönnettiin muutoin aikaisemmin voimassa olevin ehdoin [8]), paitsi että yksityinenkin henkilö saattoi niistä tulla osalliseksi, jos hän kunnalta vuokraamalleen maalle rakensi itselleen oman kodin, missä tapauksessa kunnan avustus rakennusyritykselle oli oleva vähintään 10 %, jota vastoin valtion myöntämä laina olisi enintään 20 % rakennuskustannuksista. Sitäpaitsi voitiin kuoletuslainoja myöntää kunnan antamaa velkakirjaa vastaan enintään 20 %:n määrä sosialiballituksen lopullisesti hyväksymistä rakennuskustannuksista, kuitenkin sillä rajoituksella, että valtion avustus- ja kuoletuslainat yhteensä saivat olla enintään 5,000 markkaa rakennuksen kutakin huonetta kohti, sekä että kuoletuslainaa myönnettiin enintään niin suuri määrä, että se ja aikaisemmin kiinnitetyt lainat olivat 50 % puheenalaisen kiinteistön tai rakennuksen arvosta. Kuoletuslainoista oli vuotuismaksuja toisesta vuodesta lukien suoritettava 6 %

[1]) Valt. pöytäk. 18. 1. 10 §. — [2]) S:n 8. 2. 21 §. — [3]) S:n 18. 10. 26 §. — [4]) S:n 19. 4. 19 §. — [5]) S:n 3. 5. 27 §. — [6]) S:n 17. 5. 23 §. — [7]) Ks. tätä kert. siv. 59*. — [8]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 109 ja 1921 vuod. kert. siv. 123.

alkuperäisestä lainasta, mistä määrästä 5 % korkoa maksamattomalle lainamäärälle.

Siltenkun erinäiset rakennusosakeyhtiöt, -osuuskunnat ja yksityiset henkilöt olivat anoneet kunnalta avustusta suunnittelemilleen rakennusyrityksille, päätti kaupunginvaltuusto valtioneuvoston edellämainitun päätöksen edellyttämässä järjestyksessä

kunnan varoista myöntää Osakeyhtiö Virkamiesasuntoja-Tjänstemannabostäder aktiebolag nimiselle yhtiölle 237,600 markan avustuslainan, osoittaa tämän rahamäärän menosääntöön kunnallista asuntotuotantoa varten merkitystä määrärahasta sekä sosialihallitukselta anoa, että yhtiölle myönnettäisiin yleisistä varoista 475,200 markan avustus- ja 316,800 markan kuoletuslaina [1]);

sosialihallitukselta anoa Asunto-osakeyhtiö Eurekalle yleisistä varoista myönnettäväksi 550,000 markan kuoletuslainaa sekä puolestaan myöntää yhtiölle tämän lainan yhtiön omistaman Topeliuskadun tontin n:o 11 ja siinä olevain rakennusten kiinnitystä vastaan, oikeuttaen yhtiön kiinteistöönsä kiinnittämään kaikkiaan 1,700,000 markkaa, joilla on etuoikeus edellämainitun kuoletuslainan edellä, kuitenkin ehdolla, että yhtiö ryhtyi semmoisiin toimenpiteisiin, että sen säännöt tulevat valtioneuvoston yllämainitun päätöksen mukaisiksi [2]);

Asunto-osuuskunta Poistolle myöntää kunnan varoista 109,000 markan avustuslainan suoritettavaksi määrärahasta kunnallista asuntotuotantoa varten sekä sosialihallitukselta anoa osuuskunnalle myönnettäväksi yleisistä varoista 218,000 markan avustus- ja 146,000 markan kuoletuslainaa [3]);

Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Vallilalle r. l. tililtä Kunnallinen asuntotuotanto myöntää 495,000 markan avustuslainan sekä sosialihallitukselta anoa osuuskunnalle myönnettäväksi 990,000 markan avustus- ja 660,000 markan kuoletuslainaa, kuitenkin ehdolla, että puheenalaisen osuuskunnan sääntöihin tehtiin sellainen muutos, että oikeus valita johtokunnan jäsenten enemmistö kuuluu rahatoimikamarille [4]);

myöntää viimemainitulle osuuskunnalle edelleen 554,400 markan kunnallisen avustuslainan, joka oli merkittävä 1923 vuoden menosääntöön, sekä sosialihallitukselta anoa 1,108,800 markan avustus- ja 739,600 markan kuoletuslainaa osuuskunnan uutisrakennustoiminnan avustamiseksi Vallilassa [5]);

Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylälle r. l. tililtä Kunnallinen asuntotuotanto myöntää 162,000 markan avustuslainan, sekä sosialihallitukselta anoa osuuskunnalle myönnettäväksi 324,000 markan avustus- ja 216,000 markan kuoletuslainaa, kuitenkin ehdolla, että osuuskunnan säännöt muutetaan siten, että rahatoimikamarilla on oikeus valita osuuskunnan hallituksen enemmistö [6]);

kunnan varoista myöntää Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille 87,000 markan avustuslainan suoritettavaksi menosääntöön kunnallista asuntotuotantoa varten merkitystä määrärahasta, sekä sosialihallitukselta anoa 173,000 markan avustus- ja 116,000 markan kuoletuslainaa annettavaksi puheenalaiselle yhtiölle [7]);

edelleen myöntää Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille 540,000 markan avustuslainan merkittäväksi 1923 vuoden menosääntöön, sekä yhtiötä varten

[1]) Valt. pöytäk. 5. 4. 15 §. — [2]) S:n 3. 5. 8 §. — [3]) S:n 3. 5. 9 §. — [4]) S:n 17. 5. 17 §. — [5]) S:n 29. 11. 8 §. — [6]) S:n 31. 5. 7 §. — [7]) S:n 14. 6. 28 §.

sosialihallitukselta hankkia 1,080,000 markan avustus- ja 360,000 markan kuoletuslainan, sekä sitäpaitsi yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta myöntää yhtiölle 360,000 markan lainan [1]);

Asunto-osuuskunta Kävylle r. l. myöntää 195,000 markan avustuslainan, mistä määrästä 185,400 markkaa oli suoritettava vuoden menosääntöön kunnallista asuntotuotantoa varten merkitystä määrärahasta ja 9,600 markkaa merkittävä 1923 vuoden menosääntöön, sekä sosialihallitukselta anoa 390,000 markan avustus- ja 260,000 markan kuoletuslainaa osuuskunnan Käpylään suunnitteleman rakennusyrityksen avustamiseksi [2]);

sosialihallitukselta anoa 63,600 markan kuoletuslainaa Asunto-osuuskunta Haavan r. l. rakennustoiminnan avustamiseksi Käpylässä [3]);

sosialihallitukselta anoa kaikkiaan 256,300 markan kuoletuslainaa jaettavaksi alempana mainituille henkilöille heidän Käpylään ja Toukolaan [4]) suunnittelemiensa rakennusyritysten avustamiseksi seuraavasti: peltiseppä K. E. Aromäelle 10,000 markkaa, kassanhoitaja A. Raatikaiselle 10,000 markkaa, kirvesmies T. Kuuselalle 19,000 markkaa, työmies K. V. Pälville 10,800 markkaa, rakennusmestari E. Alestalolle 26,400 markkaa, työmies K. A. Frimanille 21,600 markkaa, kivityömies K. W. Lehtiselle 10,800 markkaa, kirvesmies O. Raatikaiselle 10,700 markkaa, kirvesmies L. Puputille 21,600 markkaa, asemamiesten esimies J. W. Backlundille 18,000 markkaa, johtaja I. Räsäselle 14,400 markkaa, kivityömies F. Lundströmille 10,000 markkaa, puuseppä A. Martikaiselle 14,400 markkaa, kivityömies A. Wahlroosille ja valokuvaaja O. Heinolle 20,400 markkaa, työmies F. J. Helmiselle 7,200 markkaa, kirvesmies S. Kalliomäelle ja ompelija M. Tiesmäelle 13,000 markkaa sekä uunintekijä V. Lönnkvistille 18,000 markkaa.

Rahatoimikamaria kehoitettiin sosialilautakuntaa kuultuaan ryhtymään päätöksen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Evätty anomus avustusten myöntämisestä rakennustoimintaa varten. Asunto-osuuskunta Oman pirtin anomuksen saada kaupungilta 561,000 markan avustuslaina sekä kaupungin välityksellä valtiolta 1,122,000 markan avustuslaina sekä valtiolta 467,000 markan kuoletuslaina asuinrakennusta varten, jonka osuuskunta aikoi teettää Sture-, Pakaan-, Inarin- ja Pernajantien risteyksessä Vallilassa olevalle alueelle kaupunginvaltuusto epäsi [5]), osin koska puheenalainen alue oli kaupunginasemakaavaan merkitty puistoksi eikä kaupunginvaltuusto vielä ollut hyväksynyt ehdotusta sen muuttamisesta asuntotontiksi, osin koska yritys rahatoimikamarin ilmoituksen mukaan ei ollut tyydyttävästi rahoitettu.

Myönnettyjä elinkautiseläkkeitä. Tehtyjen anomusten johdosta myönsi kaupunginvaltuusto seuraaville henkilöille elinkautiseläkkeitä alempana mainitut vuotuiset määrät:

a) lokakuun 29 p:nä 1918 vahvistetun ohjesäännön mukaan:

ent. satamakonstaapelille K. W. Forsmanille 864 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, toukokuun 1 p:stä lukien [6]);

b) huhtikuun 15 p:nä 1913 vahvistetun ohjesäännön mukaan:

ent. puhtaanapitolaitoksen työmiehelle T. Airaksiselle 2,400 markkaa, marraskuun 1 p:stä lukien [7]);

ent. kaasulaitoksen lyhdynsytyttäjälle I. Koskiselle 2,310 markkaa sää-

---

[1]) Valt. pöytäk. 29. 11. 7 §. — [2]) S:n 14. 6. 33 §. — [3]) S:n 18. 10. 7 §. — [4]) S:n 20. 12. 3 §. — [5]) S:n 14. 6. 34 § ja 30. 8. 15 §. — [6]) S:n 14. 6. 8 §. — [7]) S:n 20. 9. 22 §.

dettyine kalliinajanlisäyksineen sen kuukauden 1 päivästä, jonka jälkeen hän oli eronnut [1]);

ent. kaasulaitoksen lääkkisepälle A. Petterssonille 2,400 markkaa, huhtikuun 11 p:stä lukien [2]);

c) kaupunginvaltuuston erinäisten päätösten mukaan:

ent. lastenhuollontarkastajan I. Gordien leskelle 400 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, tammikuun 1 p:stä lukien [3]);

ent. ruotsinkielisten kansakoulujen vahtimestarin F. Hasselbergin leskelle 600 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, lokakuun 1 p:stä lukien [4]);

ent. suomenkielisten kansakoulujen siivoojattarelle M. Kivelle 400 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, maaliskuun 1 p:stä lukien [5]);

ent. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun johtajattarelle N. Lagerbladille 1,300:sta 2,400 markkaan korotetun eläkkeen, syyskuun 1 p:stä lukien [6]);

ent. vesijohtolaitoksen putkimestarin J. Mäkisen leskelle 600 markkaa, toukokuun 1 p:stä lukien [7]);

ent. rakennuskonttorin työmiehen M. Wainikaisen leskelle 300 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, syyskuun 1 p:stä lukien [8]); sekä

ent. ruotsinkielisten kansakoulujen opettajattarelle O. Winterille 3,000 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, syyskuun 1 p:stä lukien [9]).

Satamahallituksen esityksestä päätti [10]) kaupunginvaltuusto ent. satamakonstaapelille K. W. Forsmanille, joka oli saanut vakinaisen eläkkeen 23 vuoden palveluksesta, siihen nähden että hän oli hoitanut erittäin hyvin tehtävänsä, myönnettäväksi toukokuun 1 p:stä vakinaisen eläkkeen suuruisen ylimääräisen eläkkeen eli 864 markkaa kalliinajanlisäyksineen.

Evätty eläkeanomus. Vesijohtolaitoksen anomuksen 510 markan vuotuisen elinkautiseläkkeen myöntämisestä ent. vesijohtotyömiehelle J. Nykäselle kaupunginvaltuusto epäsi [11]), koska ei ollut esitetty selvitystä siitä, että Nykäsen ero toimestaan vesijohtolaitoksessa olisi johtunut vähentyneestä työkyvystä.

Myönnetty avustus. Humaliston sairaalan sairaanhoitajattarelle E. Rydmanille, joka sairastettuaan pitkäaikaista unitautia oli kykenemätön työhön, myönnettiin [12]) kerta kaikkiaan 4,000 markan avustus suoritettavaksi kaupunginvaltuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

Evätty lahjapalkkio-anomus. Rouva N. Adlercreutz anoi lahjapalkkiota ensimmäisen kaupunginvoudin H. Adlercreutz-vainajan jälkeen, mutta päätti [13]) kaupunginvaltuusto kuolinpesän varoihin nähden evätä esityksen.

Myönnettyjä matka-apurahoja. Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä myönsi [14]) kaupunginvaltuusto sähkölaitoksen toiselle käyttöinsinöörille O. Råberghille ja saman laitoksen kattilamestarille W. Berghällille 8,000 ja 2,000 markan matka-apurahan, jotta he saisivat harjoittaa ammattiopintoja ulkomailla. Päätöksen aiheuttamat menot oli suoritettava kaupunginvaltuuston käyttövaroista Sähkölaitos nimisen pääluokan kohdalla.

Nikkilän mielisairaalan ylihoitajattarelle G. Gardbergille myönnettiin [15]) 6,000 markan matka-avustus matkan tekemiseksi Amerikaan, Skotlantiin ja ehdollisesti Hollantiin mielenvikaishoidon ja varsinkin mielenvikaisten elät-

[1]) Valt. pöytäk. 3. 5. 14 §. — [2]) S:n 18. 10. 22 §. — [3]) S:n 22. 2. 25 §. — [4]) S:n 15. 11. 16 §. — [5]) S:n 17. 5. 26 §. — [6]) S:n 30. 8. 32 §; vrt. myöskin 1920 vuod. kert. siv. 112. — [7]) Valt. pöytäk. 20. 9. 23 §. — [8]) S:n 22. 2. 29 §. — [9]) S:n 1. 11. 29 §. — [10]) S:n 14. 6. 8 §. — [11]) S:n 14. 6. 20 §. — [12]) S:n 4. 10. 23 §. — [13]) S:n 13. 12. 9 §. — [14]) S:n 31. 5. 12 §. — [15]) S:n 14. 6. 25 §.

teelleannon tutkimista varten, kuitenkin sillä ehdolla, että neiti Gardberg matkalta palattuaan antoi matkakertomuksen ja pysyi vähintään kaksi vuotta kaupungin palveluksessa.

Rahatoimikamarin julistettua haettaviksi neljä 1,600 markan stipendiä C. F. Ekholmin stipendirahastosta päätti [1]) kaupunginvaltuusto antaa puheenalaiset stipendit seuraaville hakijoille: kaasumestari V. B. Forsströmille, kirjansitoja G. A. Karlssonille, mekaanikko P. E. Roineelle ja kelloseppä L. N. Tuomelle.

Lahjoitus kansakouluoppilasten hyväksi. Sittenkun kansakoulunopettajatar S. Streng oli suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle antanut 4,000 markkaa anoen, että mainittu määrä Sofia Strengin rahastona pantaisiin korkoa kasvamaan, kunnes se oli 10,000 markkaa, minkä jälkeen $^4/_5$ korkovaroista asianomaisten luokkaopettajain harkinnan mukaan jaettaisiin palkinnoiksi sellaisille ylemmistä suomenkielisistä kansakouluista päässeille naispuolisille oppilaille, jotka olivat osoittaneet hyvää käytöstä ja ahkeruutta, päätti [2]) kaupunginvaltuusto vastaanottaa lahjoituksen käytettäväksi lahjoittajattaren määräämällä tavalla ja lausua hänelle kiitoksensa.

Gustav Pauligin rahaston pääomavarain lisääminen. Helsingin pörssin Helsingin kauppavaltuutetuille maksettua takaisin yhdistyksen pörssin voimassapitoon vuosina 1912—15 suorittaman apurahan, oli yhdistys anonut saada mainituista varoista kaupungille antaa 10,000 markkaa kaupungin hoidettavana olevan Gustav Pauligin rahaston pääomavarain lisäämiseksi, ja päätti [3]) kaupunginvaltuusto vastaanottaa rahamäärän ja yhdistykselle lausua kiitoksensa lahjoituksesta.

Rafael Ahlströmin rahastojen hoito. Heinäkuun 1 p:nä 1918 päätti [4]) kaupunginvaltuusto, että kaupunki ottaa huolekseen Rafael Ahlströmin rahastojen hoidon ja käyttää niiden tuoton johtaja Ahlströmin testamentissaan määräämällä tavalla. Sittenkun rahatoimikamari oli valvonut mainitun testamentin, jota ei säädetyn ajan kuluessa ollut moitittu, ja vastaanottanut lahjoitetun pääoman, oli kamari, kuultuaan asiassa johtaja Ahlströmin lähimpiä perillisiä, laatinut ehdotuksen puheenalaisten rahastojen hoitoa koskeviksi määräyksiksi, minkä ehdotuksen kaupunginvaltuusto hyväksyi [5]) seuraavan sisältöisenä:

„Rafael Ahlströmin rahastojen hoitoa koskevat määräykset.

1 §. Rafael Ahlströmin rahastoja, jotka ovat syntyneet tilanomistaja Erik Rafael Ahlström-vainajan tekemällä testamenttisäädöksellä jäämistöstään, hoitaa ja hallitsee Helsingin kaupungin rahatoimikamari, ja on rahastojen kertyneet korkovarat testamentintekijän toivomuksen mukaisesti alempana tarkemmin esitetyllä tavalla ja järjestyksessä vuosittain käytettävä a) soitannon ja sävellysten, b) laulutaiteen, c) maalauksen ja kuvanveiston sekä d) kirjallisuuden, niin suomen- kuin ruotsinkielisenkin, edistämiseksi.

2 §. Kunkin kalenterivuoden lopussa rahastojen pääomamäärälle kertyneestä korosta käytetään kymmenesosa pääoman lisäämiseen. Korkovarain jäljellä oleva osa jaetaan kolmeen yhtä suureen osaan, yksi soitantoa, sävellyksiä ja laulutaidetta, yksi maalausta ja kuvanveistoa sekä yksi suomen- ja ruotsinkielistä kirjallisuutta varten. Seuraavan vuoden tammikuun kuluessa

[1]) Valt. pöytäk. 20. 9. 13 §. — [2]) S:n 8. 3. 11 §. — [3]) S:n 19. 4. 17 §. — [4]) Ks. 1918 vuod. kert. siv. 163. — [5]) Valt. pöytäk. 31. 5. 11 §.

tulee rahatoimikamarin ilmoittaa niille laitoksille, joiden, sen mukaisesti kuin alempana sanotaan, on korkovarat jaettava, niille kullekin tuleva määrä sekä milloin varat ovat käytettävinä. Rahastojen pääomaa ei saa käyttää.

3 §. Soiton, sävellysten ja laulutaiteen edistämiseksi tarkoitettuja varoja jakamaan asetetaan lautakunta, johon kuuluu viisi varsinaista ja yhtä monta varajäsentä ja johon itseoikeutettuina jäseninä kuuluvat valtion säveltaiteen asiantuntijalautakunnan puheenjohtaja, Helsingin musiikkiopiston johtaja sekä Suomen Säveltaiteilijain liiton valitsema jäsen. Muut kaksi jäsentä valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan siten, että A. Ahlström Osakeyhtiön johtokunta valitsee toisen sekä rahatoimikamari toisen.

Itseoikeutettujen jäsenten varamiehiä ovat heidän lähimmät sijaisensa tai varamiehensä; valittujen jäsenten varamiehet valitaan samalla tavoin kuin jäsenetkin.

4 §. Soitantoa, sävellyksiä ja laulutaidetta varten käytettävät varat voidaan jakaa:

a) luoville tahi esittäville säveltaiteilijoille palkintona arvokkaasta sävellyksestä, stipendinä ulkomaista opintomatkaa varten tahi avustuksena soitannollista kehitystä tahi luovaa toimintaa varten kotimaassa;

b) yrityksille, joiden tarkoituksena on painosta julkaista kotimaisia sävellyksiä; sekä

c) poikkeustapauksissa yrityksille taiteellisen, kansainvälistä laatua olevan yhteistoiminnan aikaansaamiseksi (niinkuin kotimaisten orkesterisävellysten esittämiseksi ulkomailla sekä osanottamiseksi musiikkijuhliin ja niiden toimeenpanemiseksi).

5 §. Varat maalauksen ja kuvanveiston avustamiseksi jakaa Suomen Taideyhdistyksen palkinto- ja ostolautakunta tai se mainitun yhdistyksen vastaava elin, joka ehkä vastedes valitaan, täydennettynä kahdella jäsenellä, joista toisen varamiehineen valitsee A. Ahlström Osakeyhtiön johtokunta ja toisen niinikään varamiehineen rahatoimikamari.

A. Ahlström Osakeyhtiön ja rahatoimikamarin valitsemat jäsenet varamiehineen valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

6 §. Maalauksen ja kuvanveiston avustusvarat käytetään stipendeiksi, apurahoiksi ja palkinnoiksi suomalaisille taiteilijoille sekä taideteosten ostamiseksi Ateneumin kokoelmaan, jotka taideteokset siellä yhdistetään yhteiseen »Ahlströmin kokoelmaan».

Ostettaessa Ateneumin kokoelmaan on sen intendentti oikeutettu äänioikeutettuna jäsenenä ottamaan osaa lautakunnan työhön. Intendentti voi niinikään lautakunnalle esittää ostoehdotuksia.

7 §. Ruotsin- ja suomenkielisen kirjallisuuden edistämiseksi käytettävä korkovarain osa käytetään siten, että vuosittain maksettava määrä jaetaan kahteen yhtä suureen osaan, joista toinen luovutetaan Finlands svenska författareförening yhdistykselle, toinen Suomen kirjailijaliitolle näiden yhdistysten johtokuntain tai sillä tavoin, kuin yhdistykset muutoin havaitsevat sopivaksi sääntöjensä mukaisesti määrätä, käytettäväksi tarkoituksiin, joiden taiteellisesti tahi taloudellisesti voidaan katsoa tulevan aikansa ruotsin- ja suomenkielisen kirjallisuuden hyväksi tässä maassa.

8 §. Asianomaisten lautakuntain ja yhdistysten tulee edellä mainittujen yleisten määräysten mukaan, kohta kuin ilmoitus jaettavana olevasta määrästä on rahatoimikamarilta saapunut, kunkin alallaan itsenäisesti ja lopullisesti päättää tarjona olevain varain käyttämisestä, vahvistaa ehdot, joilla

myönnettyjä määrärahoja saa nauttia, sekä tarkastaa, että näitä on asianmukaisesti noudatettu.

9 §. Apuraha tai stipendi annetaan hyvämaineiselle taiteilijalle tai kirjailijalle, joka on Suomen kansalainen, kieleen ja puoluekantaan katsomatta.

10 §. Ellei avustusta, sopivan tarkoituksen puutteessa, jonakin vuonna kohtuudella näy voitavan jakaa, varataan käyttämättömät varat käytettäviksi jonakin seuraavana vuonna.

11 §. Myönnetyt määrärahat osoittaa maksettaviksi rahatoimikamari, jolle sentähden on annettava ilmoitus näiden jaosta.

Niinikään tulee eri lautakuntain ja yhdistysten kunkin kalenterivuoden päätyttyä rahatoimikamariin antaa selonteko edellisen vuoden aikaisesta toiminnastaan, mikäli tässä puheena olevain varain käyttöä koskee.

Rahatoimikamarin asiana on valvoa, että lautakunnat ja yhdistykset hoitavat tehtävänsä näiden määräysten mukaisesti sekä, jos syytä on, tehdä kaupunginvaltuustolle tarpeellisia huomautuksia.

12 §. 3 §:ssä mainittu lautakunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja asettaa sihteerin sekä on oikeutettu kuultavaksi kutsumaan tarpeellisia asiantuntijoita. Viimeksi mainittu oikeus on myös 5 §:ssä mainitulla lautakunnalla.

Päätöksiä tehdessään tulee lautakuntain olla täysilukuiset.

13 §. Päätös näiden määräysten muuttamisesta on kaupunginvaltuuston tehtävä rahatoimikamarin ehdotuksesta, ja on A. Ahlström Osakeyhtiön johtokunnalle varattava tilaisuus lausua mielensä tehdystä muutosehdotuksesta.

Määräysten tulkintaa koskevan riidan ratkaisee kaupunginvaltuusto.»

1923 vuoden meno- ja tulosääntö. Sittenkun rahatoimikamari oli laatinut ehdotuksen [1]) 1923 vuoden meno- ja tulosäännöksi, ja budjettivaliokunta oli siitä antanut lausunnon [2]), otti kaupunginvaltuusto ehdotukset käsiteltäväkseen ja vahvisti [3]) kaupungin 1923 vuoden meno- ja tulosäännön [4]), joka osoitti seuraavat loppusummat:

Menot.

1.	Kaupungin velat	Smk	48,736,657: 24
2.	Kaupungin virastot	»	4,631,139: 75
3.	Kunnallishallinto	»	12,167,842: 10
4.	Palolaitos	»	3,817,746: —
5.	Poliisilaitos	»	5,440,057: —
6.	Yleiset rasitukset	»	510,854: 96
7.	Terveydenhoito	»	3,728,121: 50
8.	Sairaanhoito	»	23,748,240: 25
9.	Köyhäinhoito	»	17,217,217: —
10.	Lastensuojelutoiminta	»	9,802,642: 50
11.	Opetus- ja sivistyslaitokset	»	29,505,368: 60
12.	Kaupungin teknilliset laitokset	»	39,413,911: —
13.	Yleiset työt	»	28,094,030: —
14.	Katu- ja laiturivalaistus	»	2,040,000: —
15.	Puhtaanapito	»	8,530,270: —

[1]) Valt. pain. asiakirj. n:o 25. — [2]) S:n n:o 30. — [3]) Valt. pöytäk. 28. 12. 1. §. — [4]) Valt. pain. asiakirj. n:o 31.

16.	Helsingin kaupungin halkokonttori	Smk	11,448,780: —
17.	Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola	»	8,769,430: —
18.	Kaupungin kiinteä omaisuus	»	8,821,775: 50
19.	Eläkkeet ja apurahat	»	558,937: 84
20.	Sekalaiset menot	»	22,259,693: 35
	Yhteensä	Smk	289,242,714: 59

Tulot.

	Säästöä vuodelta 1922	Smk	17,300,000: —
1.	Lainat ja korot	»	26,062,886: —
2.	Tuloa tuottavat oikeudet	»	12,035,890: —
3.	Terveyden- ja sairaanhoito	»	11,767,169: 50
4.	Köyhäinhoito ja lastensuojelutoiminta	»	6,586,658: —
5.	Opetus- ja sivistyslaitokset	»	7,847,419: —
6.	Kaupungin teknilliset laitokset	»	51,040,350: —
7.	Yleiset työt	»	645,400: —
8.	Puhtaanapitolaitos	»	3,111,359: —
9.	Helsingin kaupungin halkokonttori	»	4,330,500: —
10.	Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola	»	10,083,000: —
11.	Kaupungin kiinteä omaisuus	»	12,340,342: 80
12.	Sekalaiset tulot	»	1,833,281: —
13.	Verotus	»	124,258,459: 29
	Yhteensä	Smk	289,242,714: 59

Budjetin järjestely. Budjetin muodolliseen puoleen nähden oli sellainen muutos tehty, että varsinaiset käteiset maksut ja kaupungin eri laitosten väliset n. s. sisäiset tilitykset oli eroitettu eri sarekkeisiin suuremman selvyyden aikaansaamiseksi kaupungin taloudessa. Sekalaiset menot niminen pääluokka osoitti melkoista vähennystä, koska siinä aikaisemmin olleet kaupungin viranpitäjien kalliinajanlisäykset palkanjärjestelyn tapahduttua olivat jääneet pois, jota vastoin muitten pääluokkien palkkausmäärärahat sen sijaan olivat lisääntyneet. Sekä viranpitäjien että työntekijäin palkat oli laskettu maksettavaksi IV palkka-asteikon mukaan, joka vastasi elinkustannusindeksiä 1050—1149. Puutteellisuutena rahatoimikamarin laatimassa budjettiehdotuksessa piti budjettivaliokunta sitä, että ei ollut selvitystä palkkamenojen suuruudesta siinä tapauksessa, että indeksi vuoden varrella muuttuisi. Budjetin käsittelyn ja vahvistetun rahasäännön käytön helpottamiseksi päätti kaupunginvaltuusto budjettivaliokunnan esityksestä, että ne kaupungin 1923 vuoden menosäännössä olevat erät, jotka ovat suoritettavat lainavaroista, ovat merkittävät L. kirjaimella erän nimikkeen edellä, mitä merkintää niinikään oli noudatettava vastaisia menosääntöehdotuksia laadittaessa.

Toimenpiteet kaupungin tulojen lisäämiseksi. Kaupungin menojen yhtämittainen kohoaminen, jota oli jatkunut vuodesta 1917 lähtien, oli esillä olevan budjettiehdotuksen makaan vihdoinkin lakannut palkanjärjestelyn toteuttamisen aiheuttamasta melkoisesta menojen lisäännyksestä huolimatta. Menojen ja tulojen eron, joka kertomusvuoden budjetin mukaan oli 165,550,544: 72 markkaa, rahatoimikamari vuodelta 1923 arvioi 161,725,878: 54 markaksi. Koska vuodelta 1922 oli melkoinen säästö, aleni verotuksen ja lainojen avulla peitettävä määrä n. 147 miljoonaan, mikä määrä oli n. 19 miljoonaa edellisen

vuoden vastaavaa erää pienempi. Budjettia käsiteltäessä kaupunginvaltuustossa huomautettiin olevan välttämätöntä keksiä uusia tulolähteitä kaupungille veroäyrin vähennyksen aikaansaamiseksi. Siinä tarkoituksessa ehdotti vt Hjelmman, että kaupunginvaltuusto anoisi valtioneuvostolta sen suuntaisia toimenpiteitä, että kaupungit saisivat yksinoikeuden harjoittaa viinien ja miedonlaisten mallasjuomain kauppaa. Tämä tosin vaatisi muuttamaan voimassa olevia lainsäädöksiä, mutta oli puhuja sitä mieltä, että tuollainen muutos joka tapauksessa ennemmin tai myöhemmin tulisi tarpeen vaatimaksi. Ehdotus lähetettiin valmisteluvaliokuntaan.

Seuraavassa tehdään tarkemmin selkoa niistä tärkeämmistä muutoksista, joita kaupunginvaltuuston hyväksymä budjetti osoittaa 1922 vuoden budjettiin verrattuna.

Ensimmäisen pääluokan, Kaupungin velat, kohdalla merkittiin vuotuismaksut ja lainakustannukset kaupungin lainoille vahvistettujen lainasopimusten kuoletussuunnitelmien mukaisesti. 1922 vuoden budjetin vajauksen peittämiseksi merkityn [1]) lainan takaisinmaksamiseksi merkittiin lainana 13,000,000 markkaa. Korkoihin merkittiin 20,154,474: 24 markkaa 1922 vuoden 18,378,714: 46 markan sijasta, jota vastoin sekalaisten menojen laskettiin vähenevän 18,960,000:sta 12,572,600 markkaan. Ensimmäinen pääluokka osoitti vähennystä 53,992,968: 46:sta 48,736,657: 24 markkaan.

Toisen pääluokan, Kaupungin virastot, kohdalla merkittiin Maistraatti nimiseen lukuun tilityserät Vuokra 56,000 markkaa, Lämpö ja valaistus 10,500 markkaa ja Siivous 6,500 markkaa, mitkä määrät tulosääntöön oli merkitty raatihuoneen tuottamina tuloina. Raastuvanoikeutta varten merkittiin vastaavat määrärahat 105,000, 20,400 ja 12,000 markaksi. Syyttäjistö nimisestä luvusta jäi pois lomaviransijaisten määräraha, koska lomat katsottiin voitavan järjestää ilman erityistä määrärahaa. Ulosottolaitos nimisen luvun kohdalla otettiin huomioon kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemät päätökset [2]) 5 uuden ulosottoapulaisen palkkaamisesta rikostuomioiden toimeenpanijan konttoriin sekä yhden ylimääräisen ulosottoapulaisen palkkaamisesta ensimmäisen kaupunginvoudin konttoriin. Uusina tilityserinä merkittiin Vuokra 102,000 markkaa, Lämpö ja valaistus 18,000 markkaa ja Siivous 10,000 markkaa. Raatihuoneenarkiston tarverahain määrärahaa korotettiin 11,500 markalla, etusijassa jotta kävisi mahdolliseksi sidottaa tuomiokirjoja ja asiakirjoja suuremmassa määrin kuin ennen. Tilityserinä merkittiin vuokraa, lämpöä, valaistusta ja siivousta varten kaikkiaan 54,100 markkaa.

Kolmannen pääluokan, Kunnallishallinto, kohdalla merkittiin kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot valtuuston siitä tekemän [3]) päätöksen mukaisesti. Toisen notaarinviran palkkaus jäi pois, koska virka oli lakkautettu. Rahatoimilaitos nimiseen lukuun merkittiin korotettu [4]) määräraha jäsenten palkkioita varten. Edellisen vuoden menosäännössä ollut määräraha kirjaston hoitoa varten poistettiin tarpeettomana, jota vastoin tähän lukuun siirrettiin Sekalaiset menot nimisessä luvussa aikaisemmin ollut määräraha kaupungin painatus- ja sidontatöiden valvontaa varten. Vuokraa, valaistusta ja lämpöä varten merkittiin tilityserinä kaikkiaan 156,000 markkaa. Rahatoimikonttori nimisessä luvussa kohosivat veronkannannasta johtuvat ylimääräiset kustannukset 104,600:sta 140,120 markkaan. Tilityserät vuokra, lämpö ja valaistus merkittiin kaikkiaan 243,000 markaksi. Uutena lukuna

[1]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 142. — [2]) Ks. tätä kert. siv. 164. — [3]) S:n siv. 76. — [4]) S:n siv. 77.

tuli lisää rahatoimikamarin ja rahatoimikonttorin yhteiset kulut, johon merkittiin 13,500 markan määräraha ent. Seurahuoneen puhelinkeskusta varten. Satamahallinnon menosääntöön merkittiin kaupunginvaltuuston siitä aikaisemmin tekemän päätöksen [1]) mukaisesti korotetut palkkiot satamahallituksen jäsenille. Hallituksen huoneiston vuokra merkittiin tilityseränä 5,400 markaksi. Määräraha Pohjoissataman venelaiturin vartiointia varten merkittiin 8,400 markkaan korotetuin määrin, koska vartiointiaika oli pitentynyt 6:sta 7 kuukauteen. Niinikään korotettiin määräraha moottoriveneen käyttö- ja korjauskuluja varten 1,750 markalla, johtuen siitä, että moottorinhoitaja oli saanut palkankorotuksen. Nosturin kustannusten arvioitiin nousevan 35,000 markkaan 4,250 markan sijasta edellisenä vuonna. Lisäännys johtui etusijassa siitä, että oli käynyt välttämättömäksi palkata ammattimies nosturin hoitoa varten, jota satamakonstaapelit aikaisemmin olivat hoitaneet. Satamaliikennekonttorin huoneistojen vuokra, joka oli arvioitu 24,730 markaksi, merkittiin tilityseränä. Kaupungin ostaman jäänsärkijän käyttökustannukset merkittiin 300,000 markaksi nimikkeen Määräraha talviliikenteen ylläpitoa varten kohdalle. Satamakannantakonttorin menosäännössä korotettiin tullivahtimestarien palkkio tavarain mittaamisesta 150:stä 300 markkaan vuodessa. Tilityserä Vuokra merkittiin 24,083 markaksi. Kaupunginvaltuuston päättämää satamajäänsärkijän ostoa varten merkittiin 1,500,000 markkaa. Tilastokonttorin määräraha ylimääräisiä apulaisia varten korotettiin, koska konttori oli saanut tehtäväkseen kunnallisten työntekijäin palkkoja koskevan tilaston laatimisen ja kunnallisasetuskokoelman julkaisemisen. Tästä määrärahasta oli edelleen veroilmoituksia koskeva tilasto kustannettava, mitkä menot aikaisemmin oli suoritettu verotusvalmistelukunnan määrärahasta. Sitävastoin vähennettiin määräraha konttorin ulkopuolella teetettävää työtä varten, etusijassa koska kunnalliskertomuksen I ja II osan toimittaminen suoritettaisiin konttorin omilla voimilla. Painatuskulujen siirtomääräraha aleni 340,000:sta 179,000 markkaan, koska kuluvalta vuodelta siirrettäisiin n. 150,000 markkaa. Vuokraan merkittiin 48,000 markan tilitysmäärä ja lämpöä ja valaistusta varten 12,000 markkaa. Kunnallisasetuskokoelman julkaisemista [2]) varten merkittiin 21,000 markkaa. Sosialilautakunta nimiseen lukuun merkittiin puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot sekä lautakunnan jaostot korotetuin [1]) määrin. Uusia olivat tilityserät Vuokra 22,000 markkaa, Lämpö ja valaistus 2,400 markkaa ja Siivous 3,000 markkaa. Työnvälitystoimiston menosääntö ei mainittavasti poikennut 1922 vuoden rahasäännöstä, muuta kuin palkanjärjestelyn toimeenpanemisesta johtuvissa tapauksissa. Kaupunginvaltuuston päätös [1]) lautakuntain jäsenten palkkion korotuksesta otettiin huomioon. Samoin kuin muitten laitosten rahasääntöihin otettiin tähänkin tilityserä toimiston huoneiston vuokraa varten, joka merkittiin 52,500 markaksi. Revisionikonttori nimisessä luvussa otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös [3]) erinäisten virkain uudestijärjestämisestä. Uusia olivat määrärahat vuokraa varten 32,000 markkaa ja lämpöä ja valaistusta varten 8,300 markkaa. Valtuuston siitä aikaisemmin tekemän päätöksen [1]) mukaan korotettiin verotusvalmistelukunnan menoissa jäsenten palkkiot. Verotusvalmistelukunnan puheenjohtajan palkkio vahvistettiin 6,000 markaksi vuodessa. Vuokriin osoitettiin 132,000 markkaa, mistä määrästä 128,000 markkaa lautakunnan

[1]) Ks. tätä kert. siv. 77. — [2]) S:n siv. 127. — [3]) S:n siv. 165.

huoneistoa varten ent. seurahuoneessa, jota vuokraa ei aikaisemmin ollut merkitty menosääntöön, mutta nyt merkittiin siihen tilityseränä. Palkkalautakunta niminen luku poistui, koska kaupunginvaltuusto oli päättänyt[1]) lautakunnan toiminnan 1923 vuoden alusta lukien lakkautettavaksi. Sihteerin palkkio tammi- ja helmikuulta oli suoritettava rahatoimikamarin käyttövaroista. Rakennustarkastuksen rahasääntöön merkittiin määräraha vuokraa varten 30,000 markaksi sekä lämpöä ja valaistusta varten 5,000 markaksi. Huoneenvuokralautakunnat ja asunnonvälitystoimisto oli vuoden varrella lakkautettu. Sen sijaan tuli lisää vuokrantarkkailulautakunta, jonka menosääntö oli 86,064 markkaa, mistä määrästä tilityserinä vuokraa varten 4,000 markkaa ja valaistukseen 264 markkaa. Holhouslautakunta nimisessä luvussa korotettiin vahtimestarin palkkio 1,400:sta 2,400 markkaan. Oikeusaputoimiston puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot korotettiin kaupunginvaltuuston siitä tekemän päätöksen[2]) mukaisesti. Menot toimiston vuokrasta 16,800 markkaa ja valaistuksesta 3,200 markkaa merkittiin tilityserinä. Urheilulautakunnan ja raittiuslautakunnan menosääntöjä vahvistettaessa otettiin huomioon valtuuston päätös[2]) lautakuntain puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiden korottamisesta. Sekalaiset menot nimisestä luvusta poistui määräraha kunnallisasetuskokoelman julkaisemista varten sekä määräraha kaupungin painatus- ja sidontatöiden valvontaa varten. Kolmas pääluokka osoitti 12,167,842: 10 markan loppusumman 5,148,967: 67 markan sijasta vuonna 1922.

Neljännen pääluokan, Palolaitos, kohdalla merkittiin palotoimikunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot 2,640 markaksi 1,800 markan sijasta edellisen vuoden menosäännössä. Palkkausmääräraha nousi 2,595,110 markkaan, mistä määrästä 920,700 markkaa oli tilityserä luontoisetuja varten. Kuorma-auton ostoon varattiin 120,000 markkaa. Uusien kaskien osto vaati 12,000 markan määrärahan. Sairaidenkuljetusauton käyttöä ja kunnossapitoa varten merkittiin uutena määrärahana 45,000 markkaa. Neljäs pääluokka päättyi 3,817,746 markkaan 1,705,177 markan sijasta edellisenä vuonna.

Menot viidennen pääluokan, Poliisilaitos, kohdalla vähenivät 3,343 markalla eli 5,440,057 markkaan.

Kuudennen pääluokan, Yleiset rasitukset, kohdalla, merkittiin korotettu palkkio majoituslautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille sekä vahtimestarille, minkä ohessa määräraha avustuksia varten asevelvollisten perheille korotettiin 200,000 markkaan. Tämän pääluokan kokonaismenot nousivat 510,854: 96 markkaan 410,254: 96 markan sijasta vuonna 1922.

Seitsemännen pääluokan, Terveydenhoito, kohdalla merkittiin terveydenhoitolautakunnan menot 287,225 markaksi, mistä määrästä 48,478 markkaa erinäisinä tilityserinä. Kaupunginvaltuuston päättämä[3]) puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiden korotus otettiin huomioon. Lääkärit ja sairaanhoitajat nimisessä luvussa otettiin huomioon valtuuston päätös[4]) kahden alueläkärinviran lakkauttamisesta ja tilapäisestä lääkärinavusta äkillisissä sairaus- ja onnettomuustapauksissa. Uuden keuhkotautilääkärin palkka merkittiin 60,000 markaksi. Lääkärinvastaanottoa varten Käpylässä osoitettiin 8,760 markkaa. Terveyspoliisi nimisestä luvusta poistettiin desinfioitsijan palkka, koska toimi oli lakkautettu. Määräraha kaupungineläinlääkärin lomaviransijaisen palkkaamiseen korotettiin 1,000 markalla. Ammattientarkastuksen

[1]) Ks. tätä kert. siv. 165. — [2]) S:n siv. 77. — [3]) S:n siv. 76 ja 77. — [4]) S:n siv. 166 ja 145.

menosääntöön merkittiin uusina määrärahoina vuokraa, lämpöä ja siivousta varten kaikkiaan 5,100 markkaa, mistä määrästä 3,700 markkaa tilityserinä. Terveydellisten tutkimusten laboratoorin rahasääntöön merkittiin 19,500 markkaa ja terveystoimiston 15,000 markkaa tilityksinä vuokraan. Määräraha lihantarkastusaseman tarkastuseläinlääkärin lomaviransijaista varten poistettiin. Asuntotarkastuskonttorin osuus vuokrasta, lämmöstä ja valaistuksesta ent. seurahuoneessa, missä konttorin huoneisto sijaitsee, merkittiin 14,700 markaksi. Poliklinikat ja muu sairaanhoito nimisessä luvussa korotettiin määräraha venerisiä tauteja sairastavain miesten poliklinikkaa varten 58,685 markaksi. Kallion lastenpoliklinikan apuraha korotettiin 22,000:sta 24,000 markkaan, Eiran sairaalan poliklinikan apuraha 10,900:sta 11,400 markkaan sekä korva-, nenä- ja kurkkutautien apuraha 20,000:sta 21,500 markkaan, jotavastoin Kallion silmäpoliklinikan apuraha ja määräraha 10 sairassijaa varten professori O. A. Boijen sairaalassa ja lapsenpäästölaitoksessa pysytettiin entisen määräisinä eli 26,000 ja 85,000 markkaa. Keuhkotautisten poliklinikka oli muutettu keuhkotautisten tiedonantotoimistoksi ja poliklinikaksi, jonka menosääntö päättyi 277,800 markkaan. Oulunkylän kesäpäiväparantolan menot kohosivat 6,000 markalla ja kansakouluoppilaiden hammaspoliklinikan 24,000 markalla. Seitsemäs pääluokka päättyi 3,728,121: 50 markkaan.

Kahdeksas pääluokka, Sairaanhoito, osoitti melkoista lisäännystä, mikä kuitenkin vähenee huomattavasti huomioonotettaessa, että luontoisedut esiintyvät tilierinä kahdesti, samoinkuin että kaikki palkkausmäärärahat nyt kokonaisuudessaan on merkitty tämän pääluokan kohdalle [1]). Sairaalaylihallituksen menosääntöön merkittiin korotetut [2]) palkkiot hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille. Ylihallituksen vuokra merkittiin uutena määrärahana 12,000 markaksi arvioiduin määrin sekä lämpö ja valo 3,150 markaksi. Sairaalain tilivirastolle merkittiin vastaavat erät saman suuruisiksi. Sairaalain lääkärein ja henkilökunnan menot kohosivat melkoisesti yllämainituista syistä. Sairaalain ruokintakustannusten arvioitiin nousevan 6,833,501: 25 markkaan, laskien Marian sairaalassa päiväkustannuksia 11 markkaa potilasta kohti yleisessä salissa ja 12 markkaa potilasta kohti yksityishuoneessa ja muissa sairaaloissa päiväkustannuksia 9 ja 10 markkaa. Lämpökustannukset osoittivat 317,025: 64 markan lisäännystä. Valaistuskustannukset kohosivat 15,511: 20 markalla. Sairaalain menot osoittivat kaikkiaan 6,642,414: 18 markan lisäännystä. Erinäiset sairaanhoitokulut nimisen luokan menot vähenivät 484,493: 96:sta 167,214 markkaan. Määrärahain kokonaismäärä tämän pääluokan kohdalla nousi 23,748,240: 25 markkaan 1922 vuoden budjetin 17,174,879: 35 markan sijasta.

Yhdeksäs pääluokka, Köyhäinhoito, osoitti, huolimatta korotetuista palkkausmäärärahoista, menojen vähennystä, johtuen siitä, että seuraavan pääluokan kohdalle oli siirretty erinäisiä tämän pääluokan kohdalla aikaisemmin olleita eriä. Köyhäinhoitohallitus nimisessä luvussa otettiin kaupunginvaltuuston päätöksen [3]) mukaisesti huomioon hallituksen puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiden korotus sekä erinäisten hallituksen virkain uudestijärjestely [4]). Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto nimisestä luvusta poistettiin määrärahat kassantarkastustehtäviä sekä lämpöä ja valoa varten, koska kassavirasto oli sijoitettu samaan huoneistoon kuin hallitus. Kunnalliskoti ja sen yhteydessä olevat laitokset nimisessä luvussa tehtiin sellainen muutos, että yhteisiin

[1]) Ks. tätä kert. siv. 106. — [2]) S:n siv. 76 ja 77. — [3]) S:n siv. 77. — [4]) S:n siv. 166.

kustannuksiin luettiin emännöitsijän ja koncenkäyttäjän palkat sekä ruokalahenkilökunnan palkkiot ja edut. Toimihenkilöjen ja taloushenkilökunnan palkkausmäärärahat yhdistettiin, niinikään heille merkityt palkkiot ja edut. Hoidokkien ruokamenot lukien kustannuksia 7 markkaa päivältä nousivat 1,533,000 markkaan. Viranpitäjäin ruuan laskettiin maksavan 286,525 markkaa. Kunnalliskodin määrärahain kokonaismäärä nousi 3,553,295 markkaan, työlaitoksen 986,429 markkaan ja kunnalliskodin tuotantolaitosten 938,046 markkaan. Menoja Apurahoja ja kustannuksia laitoksista erillään olevista köyhistä nimisessä luokassa, kaikkiaan 9,650,000 markkaa, oli suurin piirtein entinen määrä, lukuunottamatta, että määräraha lastenhuoltokustannuksia varten oli siirretty kymmenennen pääluokan kohdalle. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan merkittiin ainoastaan 250,000 markkaa 1922 vuoden budjettiin otetun 500,000 markan sijasta. Tämän pääluokan kohdalla oli menoja kaikkiaan 17,217,217 markkaa, mikä määrä oli 1,588,952: 16 markkaa 1922 vuoden menosäännön vastaavaa määrää pienempi.

Tekeillä oleva lastensuojelutoiminnan uudestijärjestäminen aiheutti melkoisen menojen lisäännyksen kymmenennen pääluokan kohdalla. Ensimmäisessä luvussa, Lastensuojelulautakunta, merkittiin kaupunginvaltuuston päätöksen [1]) mukaisesti korotetut palkkiot puheenjohtajalle ja jäsenille. Palkkausten joukkoon tuli lisää [2]) 1 naisopastajan, 2 kanslianjohtajan, 2 kanslistin ja 1 kodeissa kävijän palkka. Määräraha vakinaisia maaseutuasiamiehiä varten lisättiin 5,000 markalla 20,000 markkaan, koska asiamiesten palkkiot oli korotettu 20:stä 25 markkaan kultakin heidän vastuullaan ja tilitysvelvollisuudellaan perheissä hoidettavalta lapselta, minkä lisäksi tuli 10 markkaa kustakin heidän hankkimastaan uudesta kasvatuskodista. Lautakunnan huoneiston vuokra ent. Seurahuoneessa merkittiin tilityseränä 55,000 markkaksi. Elatusvelvollisista pidettävän kortiston laatikkojen hankkimiseen myönnettiin 3,000 markkaa. Kaupunginvaltuuston päätöksen [3]) mukaan oli kunnallisneuvos N. Toivoselta ostetuille Pakinkylän alueille perustettu uusi Toivola niminen lastenkoti, minkä ohessa Ryttylän kasvatuslaitosta oli laajennettu. Sitävastoin oli Lohjalla sijainnut Karstun laitos lakkautettu. Lastenkotien ja kasvatuslaitosten kokonaismenot nousivat 4,768,512: 50 markkaan. Määräraha elätteelleantoa yksityisille ja jatko-opetusta varten lisääntyi 600,000 markalla, johtuen etusijassa siitä, että kaupunki 1923 vuoden alussa voimaan astuvan köyhäinhoitolain mukaan oli velvollinen avustamaan hoitoonsa ottamiaan lapsia 16 vuoden ikään. Elätteelleantomaksu kuukaudessa kaupunkeihin sijoitetuista lapsista oli 180 markkaa, yksityisiin lastenkoteihin sijoitetuista lapsista 270 markkaa, maalle sijoitetuista lapsista 150 markkaa sekä kunnallislautakunnan välityksellä maalla sijoitetuista lapsista 105 markkaa. Uutena eränä tuli lisää 99,600 markan määräraha alaikäisten lainrikkojain [4]) hoitoa varten. Määräraha aviottomain lasten avustamista varten lisättiin 70,000 markalla, koska aviottomista lapsista heinäkuun 27 p:nä 1922 annettu laki velvoitti kunnat pitämään huolta näistä lapsista ja raskaana olevista äideistä. Kokonaismääräraha elätteelleannettuja lapsia, erinäisiä apumaksuja y. m. varten nousi 3,692,040 markkaan. Bengtsårin, Toivoniemen ja Ryttylän tilaa varten merkittiin 515,990 markkaa, mistä määrästä 138,225 markkaa Ryttylän tilaa varten, jonka kaupunki oli ottanut hoitoonsa [3]).

---

[1]) Ks. tätä kert. siv. 77. — [2]) Vrt. 1921 vuod. kert. siv. 200 ja tätä kert. siv. 166. — [3]) Ks. tätä kert. siv. 34. — [4]) S:n siv. 148.

Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan osoitettiin ainoastaan 150,000 markkaa 1922 vuoden budjetin 700,000 markan sijasta. Kaikkiaan oli määrärahoja pääluokan, Lastensuojelutoiminta, kohdalla 9,802,642: 50 markkaa, ollen lisäännys 3,925,738: 80 markkaa. Tämä melkoinen menojen lisäännys — tosin suurimmaksi osaksi lastensuojelutoiminnan laajentamisesta aiheutunut — antoi aihetta kaupunginvaltuustolle kehoittaa rahatoimikamaria selvittämään kysymystä voitiinko ja missä muodossa saada aikaan lastenkotien ja kasvatuslaitosten taloudellisen hallinnon keskitys, jotta näiden laitosten menot saataisiin alenemaan, sekä valtuustolle antamaan ehdotuksen asiasta.

Yhdennentoista pääluokan, Opetus- ja sivistyslaitokset, kohdalla otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös [1]) kaikkien koulujen johtokuntain puheenjohtajain ja jäsenten palkkioiden korotuksesta. Niinikään korotettiin [2]) määrärahoja kansakoulujen johtajien ja johtajattarien palkkioita varten. Valtuuston päätöksen [3]) mukaisesti 3 suomenkielisten kansakoulujen veistonopettajanapulaisen- ja 1 ruotsinkielisten koulujen veistonopettajanapulaisen asettamisesta vakinaiselle palkkasäännölle merkittiin mainittujen viranpitäjäin palkka Palkkaukset nimisen erän kohdalle. Suomenkielisten kansakoulujen menojen laskettiin nousevan 13,264,080 markkaan, ruotsinkielisiä kansakouluja varten osoitettiin 5,133,990 markkaa, mistä määrästä 30,000 markkaa Helsingfors svenska småskolseminarium-opiston kannatusapuna. Kansakoulujen yhteiset menot nousivat 203,350 markkaan, mihin määrään uutena määrärahana sisältyi palveluksesta muualla saatuja ikäkorotuksia varten 50,000 markkaa. Viimemainitut menot korvaa valtio ja merkittiin ne senvuoksi myöskin tulosääntöön. Ammattiopetuslaitosten keskuslautakunta niminen luku päättyi 35,180 markkaan. Yleisiä ammattikouluja varten osoitettiin 577,000 markkaa, mistä määrästä 265,000 markkaa taideteollisuuskeskuskoululle, 211,740 markkaa alempia käsityöläiskouluja varten ja 100,260 markkaa kunnallista yhdenpäivänkoulua varten. Valmistavan poikain ammattikoulun menosääntöön merkittiin tilityseränä uusi määräraha, Vuokra, 93,700 markaksi sekä, niinikään uusina määrärahoina, koulukaluston hankintaa varten 5,200 markkaa ja työvälineiden hankintaa varten 5,050 markkaa. Viimemainitun koulun määrärahat olivat kaikkiaan 434,786: 60 markkaa, tyttöjen ammattikoulun vastaava määrä oli 591,909 markkaa.

Vahvistaessaan yllä lueteltujen ammattikoulujen budjetin päätti kaupunginvaltuusto, että 1923 vuoden alusta lukien korkein tuntipalkka kaupungin ammattiopetuslaitoksissa oli oleva 28 markkaa, minkä ohessa valtuusto oikeutti näitten koulujen johtokunnat yksissä neuvoin laitosten tarkastajan kanssa järjestämään tuntipalkat tällä perusteella. Työväenopiston määräraha kohosi 305,550:sta 415,040 markkaan, johtuen osaksi kaupunginvaltuuston päättämästä [1]) johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiden korotuksesta, osaksi siitä, että palkkio opetustunnilta oli kohonnut 20:sta 25 markkaan, mutta etusijassa kertomusvuonna toimeenpannusta palkanjärjestelystä.

Kansanlastentarhat nimisessä luvussa otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös [4]) tarkastajan apulaisen palkkaamisesta. Uusina määrärahoina merkittiin kansliahuoneiston vuokraa varten ent. seurahuoneessa 7,000 markkaa, sekä lämpöä ja valoa varten 1,600 markkaa. Kansanlastentarhain voimassapitoon osoitettiin 4,229,738 markkaa 1922 vuoden budjetin 1,709,600 markan sijasta. Lisäännys kohdistui pääasiassa opettajatarten palkkoihin, jotka kau-

[1]) Ks. tätä kert. siv. 77. — [2]) S:n siv. 71. — [3]) S:n siv. 167. — [4]) S:n siv. 168.

punginvaltuuston päätöksen [1]) mukaan oli maksettava saman määräisinä kuin alemmassa palkkaluokassa oleville kansakoulunopettajattarille. Apurahoja kauppaoppilaitoksille ja teknillistä opetusta varten myönnettiin kaikkiaan 220,000 markkaa, mikä määrä 41,000 markalla ylitti vastaavan 1922 vuoden määrän. Kaupunginkirjasto nimisen luvun kohdalle merkittiin korotettu palkkio [2]) johtokunnan puheenjohtajalle ja jäsenille. Jotta kävisi mahdolliseksi hankkia kalustoa pääkirjaston uudestirakennettuun osaan, korotettiin kalustomääräraha 29,000:sta 40,000 markkaan. Kaupunginkirjaston menojen kokonaismäärä nousi 1,641,020 markkaan. Päätetty [2]) museolautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkionkorotus aiheutti 300 markan lisäännyksen luvun Museo, kohdalla. Uutena eränä merkittiin 3,000 markan siirtomääräraha historiallis-topografisten kuvausten hankkimiseen. Kaupungin museon määrärahoja oli kaikkiaan 86,640 markkaa. Musiikkilautakunnan määrärahat nousivat 57,220 markkaan, mihin määrään sisältyi kaupunginvaltuuston päättämä [3]) lautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkionkorotus. Kaupunginorkesterille osoitettiin 2,209,610 markkaa. Erinäisten sivistystarkoitusten avustukset korotettiin kaikkiaan 60,000 markalla. Avustusten saamisen ehdoksi määrättiin, että Suomen kansallisteatteri ja Svenska teatern kumpikin 1923 vuoden aikana antaisi vähintään 30, Kansan näyttämö vähintään 6 ja Suomalainen ooppera vähintään 10 kansannäytäntöä puolella tai sitä huokeammin hinnoin, huviveroa lukuunottamatta. Yhdestoista pääluokka päättyi 29,505,368: 60 markkaan.

Kahdennessatoista pääluokassa, Kaupungin teknilliset laitokset, otettiin huomioon asianomaisten hallitusten puheenjohtajain ja jäsenten palkkioitten korotus [3]). Luvun Vesijohtolaitos kohdalle merkittiin hallintoa varten 444,240 markkaa, käyttöä varten 2,564,395 markkaa, johtoverkkoa ja vesisäiliötä varten 233,100 markkaa, jakelua varten 344,000 markkaa, sekä johtotyöosastoa, työpajaa ja varastoa varten 296,520 markkaa. Erästä Sekalaiset menot poistui kalliinajanlisäysmääräraha palkanjärjestelyn toimeenpanemisen johdosta, jota vastoin, kaupunginvaltuuston päätöksen [4]) johdosta, perheenelatusavustusten myöntämisestä, viimemainittuun tarkoitukseen osoitettiin 7,000 markkaa. Sekalaisten menojen kokonaismääräraha nousi 383,550 markkaan. Yleisiä vesiputkia ja satamain vesijohtoja varten osoitettiin 125,000 markkaa sekä uutistöitä varten kaikkiaan 733,000 markkaa. Viimemainittu määräraha jakautui seuraavasti: työkalujen ostoon 25,000 markkaa, vesimittarien ostoon 50,000 markkaa, vesijohtoa varten Näkinkujaan 97,000 markkaa, vesijohtoa varten Japanintiehen Sumatran- ja Kongonteiden välille 80,000 markkaa, vesijohtoa varten Kongontiehen Intian- ja Japaninteiden välille 50,000 markkaa, vesijohtoa varten Fredriksperinkatuun Saimaan- ja Eläintarhankatujen välille 170,000 markkaa, sekä vesijohtoa varten Verkkosaareen 72,000 markkaa, Laivarannan satamavesiputkia ja -johtoja varten 70,000 markkaa, Saukkorannan satamavesiputkia ja -johtoja varten 70,000 markkaa, varamoottoria varten suodatuspumpulle Vanhassakaupungissa 30,000 markkaa, sekä vesialtaan rakentamiseen Länsisatamaan hevosia varten 19,000 markkaa. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan merkittiin kuten edellisenäkin vuonna 80,000 markkaa. Vesijohtolaitoksen menosääntö päättyi 5,203,805 markkaan 1922 vuoden budjetin 5,409,715 markan sijasta. Luvussa Kaasulaitos laskettiin hallintokustannusten nousevan 363,260 markkaan. Käyttökustannukset vähenivät 814,640 markalla, vaikkakin palkkaus-

[1]) Ks. tätä kert. siv. 69. — [2]) S:n siv. 77. — [3]) S:n siv. 76 ja 77. — [4]) S:n siv. 52.

määrärahoja palkanjärjestelyn toteuttamisen johdosta oli korotettu. Vähennys johtui pääasiassa siirtymisestä puukaasun valmistuksesta hiilikaasun valmistukseen, kun puun ja hiilen kustannukset 1922 vuoden budjettiin merkittiin kaikkiaan 7,080,000 markaksi, jotavastoin kaasunvalmistukseen vuonna 1923 laskettiin tarvittavan hiiliä 5,490,000 markan arvosta. Johtoverkkoa ja jakelukelloa varten osoitettiin 177,000 markkaa, jakelua varten 871,900 markkaa, johtotyöosastoa, työpajaa, varastoa ja näyttelyä varten 394,900 markkaa sekä sekalaisia menoja varten 644,394 markkaa. Vuonna 1922 viimemainittujen menojen joukossa ollut määräraha kalliinajanlisäyksiä ja tilapäisiä palkanparannuksia varten poistui, koska toimeenpannun palkanjärjestelyn johdosta kaikki palkat kokonaisuudessaan sisältyivät palkkausmäärärahoihin. Sääntöpalkkaisten virkamiesten perheenelatusavustukset merkittiin 8,000 markaksi. Katuvalaistuskustannusten laskettiin nousevan 20,000 markalla eli 350,000 markkaan. Uutistöitä varten merkittiin kaikkiaan 710,000 markkaa, mistä määrästä pääputkiverkon laajennukseen 200,000 markkaa, 150 auerlyhdyn muuttamiseen inverttilyhdyiksi valaistuksen parantamiseksi 100,000 markkaa, kaukosytyttäjäin hankkimiseen 110,000 markkaa, yksityisiä jakelujohtoja varten 50,000 markkaa, mittarien ostoon 100,000 markkaa, ja kaluston hankintaan 50,000 markkaa sekä kuorma-auton hankkimiseen 100,000 markkaa. Määräraha arvaamattomiin tarpeisiin vähennettiin 20,000 markalla eli 80,000 markkaan. Kaasulaitoksen kokonaismenot, jotka 1922 vuoden budjetissa nousivat 13,357,854 markkaan, osoittivat vähennystä 716,640 markkaa. Sähkölaitoksenkin rahasäännön määrärahoja voitiin melkoisesti vähentää, johtuen polttoainekustannusten pienenemisestä, mikä oli aiheutunut siirtymisestä puilla lämmityksestä hiililämmitykseen. Laitoksen menojen kokonaismäärä nousi 21,568,892 markkaan, jakautuen seuraavasti eri pääeriä kohti: hallinto 997,120 markkaa, käyttö 14,134,510 markkaa, joukossa uusi 30,000 markan määräraha savukaasujen tarkistuskojeiden hankintaa varten kattilahuoneeseen, jakeluosasto 1,838,145 markkaa, katuvalaistus 180,000 markkaa, sekalaiset menot 529,117 markkaa, ja uutistyöt 3,590,000 markkaa sekä arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 300,000 markkaa. Kuten muitten teknillisten laitosten menosäännöistä poistui määräraha kalliinajanlisäyksiä ja palkanparannuksia varten. Määrärahasta uutistöitä varten oli 200,000 markkaa käytettävä kaapeli- ja johtotöitä varten hallituksen määräyksen mukaan, 30,000 markkaa talojohtotöitä varten, 1,000,000 markkaa Töölön johtoverkon muuttamista varten maanalaiseksi, 1,350,000 markkaa uusia syöttöjohtoja varten Kasarmintorin asemalta kaupungin lounaisosaan, 240,000 markkaa uusia raitiotiesyöttöjohtoja varten niihin tarvittavine sulkijoineen y. m., 70,000 markkaa Käpylän johtoverkon laajentamiseen, 300,000 markkaa mittarien ostoon sekä 400,000 markkaa akkumulaattoripatteriston uusintaa varten. Budjettivaliokunnan ehdotus, että uutena eränä merkittäisiin 100,000 markan määräraha henkilöauton ostamista varten sähkölaitokselle, sekä että rahatoimikamaria kehoitettaisiin järjestämään kysymys kaupungin henkilöautojen käytöstä huomioonottaen, että kaupungin laitosten tuli saada niitä tarvittaessa käyttää, kaupunginvaltuusto epäsi.

Kahdestoista pääluokka päättyi 39,413,911 markan määrärahain kokonaismäärään 1922 vuoden budjetin 45,740,733: 52 markan sijasta.

Teknillisten laitosten menosääntöä vahvistaessaan kaupunginvaltuusto päätti kehoittaa rahatoimikamaria tutkimaan kaasulaitoksen ja sähkölaitoksen myymälä- ja näyttelyhuoneistoissa Kasarminkadun taloissa n:oissa 30,

32 ja 34 harjoitetun liikkeen kannattavaisuutta sekä tekemään ehdotuksen eikö tätä liikettä voitaisi supistaa tai kokonaan lopettaa.

Kolmastoista pääluokka, Yleiset työt, osoitti melkoista menojen lisäännystä, vaikkakin otetaan huomioon palkanjärjestelyn aiheuttamat korotetut palkkausmäärärahat. Vuoden varrella korotetut työntekijäin palkat pakoittivat lisäämään kaikkia työmäärärahoja, minkä ohessa suurehko määrä korjaustöitä, eritoten satamissa, jotka vallitsevan kalliinajan johdosta oli siirretty tuonnemmaksi, täytyi teettää vuonna 1923. Ensimmäisessä luvussa, Kaupungin yleisten töiden hallitus ja rakennuskonttori, otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös palkkionkorotuksesta [1]) hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille sekä palkankorotuksesta [2]) sihteerille. Tilityseränä merkittiin uusi 117,000 markan määräraha rakennuskonttorin käyttämien huoneistojen vuokraan. Määräraha ulkomaisia opintomatkoja varten, joka poistettiin 1922 vuoden budjetista, merkittiin uudestaan 25,000 markan määrin. Rakennuskonttorin tiliviraston menot nousivat 168,325 markkaan sekä geodeettiosaston 137,000 markkaan. Rakennusten ja talojen korjauksesta ja kunnossapidosta laskettiin olevan kustannuksia 2,724,500 markkaa, mistä määrästä m. m. 272,000 markkaa kansakoulujen korjauksia varten, 450,000 markkaa sairaalain korjauksia varten sekä kaupunginvaltuuston erityisesti tekemän [3]) päätöksen mukaisesti 24,500 markkaa Toivoniemen tilan korjaustöitä varten ja 621,000 markkaa Ryttylän kasvatuslaitoksen kuntoonpanettamista varten. Kaupungin yleisten töiden hallitus, joka piti perinpohjaisia korjauksia tarpeellisina, oli menosääntöehdotukseensa merkinnyt useimmat korjaus- ja kunnossapitomäärärahat melkoista suuremmiksi, mitkä budjettikäsittelyssä pienennettiin rahatoimikamarin ja budjettivaliokunnan ehdotuksesta, joitten mielestä vain ehdottomasti välttämättömät työt oli suoritettava. Uutistöitä varten osoitettiin 6,769,050 markkaa, mistä määrästä kaupunginvaltuuston aikaisemmin vuoden varrella tekemän päätöksen mukaan 90,000 markkaa [4]) Mustikkamaan uimahuonetta varten, 315,000 markkaa [4]) Marian sairaalan talousrakennuksen korottamiseen, 23,400 markkaa [4]) uutta tullipaviljonkia varten Länsirannalle, 2,726,400 markkaa [5]) työväenasuntojen teettämiseen, 550,000 markkaa [6]) Töölön n. s. tykistöpihan korjaus- ja sisustustöitä varten, 710,000 markkaa [6]) asuinrakennuksia varten tuberkulosia poteville, 230,000 markkaa [7]) meteorologisen keskuslaitoksen kirjastorakennuksen siirtämiseen, 95,000 markkaa [8]) Bengtsårin tilan uutistöitä varten sekä Toivoniemen tilan uutistöitä varten 63,000 markkaa [8]). Muista suurista määrärahoista mainittakoon 1,500,000 markkaa uutta kansakoulutaloa varten Kaisaniemeen [9]). Tämän yhteydessä kehoitettiin rahatoimikamaria aikanaan anomaan valtioapua yllämainitun tuberkulosia potevain asuinrakennuksen rakentamiseen. Myöskin kaupungin yleisten töiden hallituksen pyytämiin määrärahoihin nähden katuja ja yleisiä paikkoja varten kaupunginvaltuusto asettui hyvin tinkivälle kannalle. Korjauksia ja kunnossapitoa varten myönnettiin 800,000 markkaa. Uutistöiden laskettiin tuottavan kustannuksia 980,200 markkaa, mistä määrästä Käpylän kaduntasoitustöitä varten 522,500 markkaa, sekä muita Käpylän katutöitä varten 175,000 markkaa. Kuudenteen lukuun Kanavat ja viemärit merkittiin 20,000 markkaa uuden moottorin hankkimiseen Savilan puhdistusasemalle. Korjaus- ja kunnossapitomäärärahain kokonaismäärä oli 467,000 markkaa. Uutistyöt nimikkeen kohdalle merkittiin kaikkiaan 282,800 markkaa, jakau-

---

[1]) Ks. tätä kert. siv. 77. — [2]) S:n siv. 65. — [3]) S:n siv. 20. — [4]) S:n siv. 22. — [5]) S:n siv. 21. — [6]) S:n siv. 18. — [7]) S:n siv. 9. — [8]) S:n siv. 19 ja 20. — [9]) Vrt. tätä kert. siv. 9.

tuen seuraaviin eriin: Sturekadun viemärijohto 33,000 markkaa, viemärijohto kaupungin varastopihalle 44,000 markkaa, Karstulantien viemärijohto korttelin n:o 585 kohdalla 48,000 markkaa, Metsolantien viemärijohto Pohjolankadun ja Pellervontien välillä 38,500 markkaa, Kongontien viemärijohto Intiankadun ja Japanintien välillä 43,000 markkaa, Japanintien viemärijohto Sumatrantien ja Kongontien välillä 70,000 markkaa sekä Lutherkadun viemärijohto 6,300 markkaa. Luku Viertotiet ja tiet päättyi 420,000 markkaan. Lukuun Urheilu- ja leikkikentät merkittiin 71,000 markkaa korjausta ja kunnossapitoa varten sekä 150,000 markkaa Brahekatujen urheilukentän täyte- ja tasoitustöiden jatkamiseen. Määrärahat satamain korjausta ja kunnossapitoa varten nousivat 2,288,000 markkaan 1922 vuoden budjetin 998,000 markan sijasta. Uutistöitä oli teetettävä 6,256,000 markalla, nimittäin uusi höyryvenesilta Hakaniemenrantaan 46,000 markalla, Länsisataman rakennustöitä 4,000,000 markalla, uusi liikenneväylä Merholmaan 1,000,000 markalla, erinäisiä täytetöitä Katajanokan hiilivarastopaikkoja varten 300,000 markalla sekä aallonmurtaja Hernesaaren kalastajasatamaan 10,000 markalla; edelleen oli suurehko nosturi ostettava ja pystytettävä, johon tarkoitukseen osoitettiin 900,000 markkaa. Viimemainittuun määrärahaan nähden kaupunginvaltuusto määräsi, ettei sitä saanut käyttää, ennenkuin valtuusto rahatoimikamarin esityksestä sekä kaupungin yleisten töiden hallitusta ja satamahallitusta kuultuaan oli tehnyt päätöksen siitä, mihin paikkaan nosturi oli sijoitettava sekä sen kantovoimasta. Rautateitä varten osoitettiin kaikkiaan 524,000 markkaa, mistä määrästä 100,000 markkaa erinäisiä korjauksia varten, 200,000 markkaa satamaradan laajentamiseen kaksiraiteiseksi sekä 224,000 markkaa Katajanokan uusia vaihteita ja pistoradan jatkamista varten. Määrärahat istutusten korjausta ja kunnossapitoa varten korotettiin, 1922 vuoden budjetin vastaaviin määrärahoihin verraten, 129,000 markalla, jotavastoin uutistöiden määrärahat vähennettiin 108,000 markalla. Vahvistaessaan rakennuskonttorin puisto-osaston menosäännön päätti valtuusto kehoittaa mainittua osastoa vuodeksi eteenpäin koetteeksi ottamaan käytäntöön sellaisen sisäisen liikekirjanpidon, joka oli omiaan selvittämään mainitussa osastossa harjoitetun puutarhatuotteiden kauppaliikkeen kannattavaisuutta. Varaston täydentämiseen myönnettiin 379,000 markkaa, mistä määrästä 200,000 markkaa uusien työkoneitten ostoon. Luvusta Sekalaista poistui määräraha auton ostoa varten, määräraha metsänvartija-apulaisia ja metsänhoitoa varten vähennettiin 8,000 markalla, koska metsien hoito pääasiassa kuului maanviljelyslautakunnalle ja kaupunkia lähinnä olevat metsät liittyivät yhä enemmän varsinaiseen asutusalueeseen. Kun kaupunginvaltuusto oli päättänyt [1]), että perheenelatusavustusta vuonna 1923 oli maksettava vain puolet vuoden varrella myönnetystä määrästä, väheni määräraha äskenmainittua tarkoitusta varten 290,000 markalla. Luvun Työntekijöille tulevat edut määrärahain kokonaismäärä nousi 752,500 markkaan. Ehdollisesti tarpeellisia hätäaputöitä varten merkittiin 1,000,000 markkaa käytettäväksi kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan sekä muihin arvaamattomiin tarpeisiin niinikään valtuuston määräyksen mukaan 600,000 markkaa. Koko kolmannentoista pääluokan menosääntö päättyi 28,094,030 markkaan 1922 vuoden budjetin 23,692,484: 44 markan sijasta.

Menot neljännentoista pääluokan, Katu- ja laiturivalaistus, kohdalla vähenivät 357,000 markalla, johtuen tämä etusijassa kaasunhinnan alenemisesta.

[1]) Ks. tätä kert. siv. 52.

Viidennentoista pääluokan, Puhtaanapito, kohdalla otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös [1]) palkkionkorotuksesta puhtaanapitohallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille. Tilityserinä tuli lisää määrärahoja vuokraa varten kaikkiaan 65,000 markkaa, mistä määrästä 43,000 markkaa tallien ja vajain vuokraa varten. Uusi oli niinikään 26,400 markan määräraha vartijain palkkaukseen. Malmin pajan uudestirakentamiseen osoitettiin 40,000 markkaa ja 4 hevosen ostoon 30,000 markkaa. Tämän pääluokan menojen kokonaismäärä oli 8,530,270 markkaa, mistä määrästä 256,160 markkaa puhtaanapitohallituksen ja puhtaanapitolaitoksen tarpeisiin, 4,832,000 katujen puhtaanapitoa varten, 2,824,410 markkaa makkien puhtaanapitoa varten, 174,000 markkaa työkaluja varten, 343,700 markkaa työntekijäin erinäisiä etuja varten ja 100,000 markkaa arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan.

Menot kuudennentoista pääluokan, Halkokonttori, kohdalla osoittivat vähennystä 12,643,220:sta 11,448,780 markkaan, johtuen tämä päätetystä [2]) konttorin toiminnan supistamisesta. Halkotoimikunnan jäsenille merkittiin korotettu palkkio kaupunginvaltuuston päätöksen [1]) mukaisesti. Uusina määrärahoina merkittiin budjettiin 12,000 markkaa vuokraa varten ja 3,000 markkaa lämpöä ja valaistusta varten. Vuonna 1921 syntyneiden tappioiden peittämiseksi osoitettiin 5,952,906: 39 markkaa ja 1922 vuoden tappioihin 1,165,373: 61 markkaa.

Seitsemännentoista pääluokan, Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola, kohdalla osoitettiin tori- ja hallikaupan valvontaa varten 37,100 markkaa. Kauppahallien menojen laskettiin nousevan 464,330 markkaan. Luvussa Keskuskeittola otettiin huomioon johtokunnan jäsenten palkkionkorotus [1]). Keskuskeittolan huoneistojen vuokra, joka vuonna 1922 oli ollut 12,000 markkaa, korotettiin 83,000 markkaan. Kaupunginkellarin laajennukseen osoitettiin kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän [3]) päätöksen mukaan 206,000 markkaa. Keskuskeittolan määrärahoja oli kaikkiaan 8,268,000 markkaa sekä koko seitsemännentoista pääluokan kohdalla 8,769,430 markkaa.

Kahdeksannentoista pääluokan, Kaupungin kiinteä omaisuus, kohdalla nousivat ensimmäisen luvun, Kaupunkitalot, menot yhteensä 279,644: 63 markalla, vaikka 1922 vuoden budjetissa olleet määrärahat kahden tontin ostoa varten poistuivat. Lisäännys johtui osin kaupunginvaltuuston palkanjärjestelyä koskevan päätöksen johdosta korotetuista palkkausmäärärahoista, osin siitä, että tähän lukuun merkittiin määräraha uusia Karhulantien työväen asuntoja varten. Uusi oli 147,000 markan määräraha Suomenlinnan hätäasuntojen hallintoa ja kunnossapitoa varten. Toisessa luvussa, Maanviljelyslautakunta ja sen hoitamat tilat, otettiin huomioon lautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkionkorotus. Sähköjohtojen laittamiseen Tuomarinkylään myönnettiin 50,000 markkaa. Tarverahain määräraha, joka aikaisemmin oli sisältynyt määrärahaan veroja ja vakuutuksia varten, merkittiin erikseen 26,700 markaksi. Luku osoitti menojen vähennystä 1,127,714: 50 markkaa. Sen sijaan lisääntyivät seuraavan luvun, Luonnon puistot, menot 197,649 markalla johtuen etusijassa korotetuista palkkausmäärärahoista. Luonnonsuojelua varten myönnettiin uusi 10,000 markan määräraha. Sekalaiset kustannukset nimikkeen kohdalle merkittiin 15,000 markkaa kustannuksia varten Kumtähdestä y. m. maatiloista, 1,475,000 markkaa erinäisten Pakinkylän tiluksien ostoa [4]) varten, 600,000 markkaa tontilla n:o 60 a Töölössä olevien rakennusten lunastushintaa [5]) varten sekä 15,000 markkaa tilapäisiin menoihin

[1]) Ks. tätä kert. siv. 77. — [2]) S:n siv. 94. — [3]) S:n siv. 23. — [4]) S:n siv. 4. — [5]) S:n siv. 18.

käytettäväksi rahatoimikamarin määräyksen mukaan. Kaupunginvaltuuston käyttövarat kahdeksannentoista pääluokan kohdalla vahvistettiin 100,000 markaksi. Pääluokan menojen kokonaismäärä oli 8,821,775: 50 markkaa.

Yhdeksännentoista pääluokan, Eläkkeet ja apurahat, kohdalle merkittiin määrärahoja 558,937: 84 markan määrä 1922 vuoden budjetin 545,649: 17 markan sijasta.

Kahdennenkymmenennen pääluokan, Sekalaiset menot, kohdalle merkittiin lukuun Kaupungin irtaimisto uusi 40,000 markan määräraha kaluston korjausta varten. Toisesta luvusta poistui määräraha Fredrikinkadun talossa n:o 34 olevan huoneiston vuokraa varten, koska huoneenvuokralautakunta, jolla oli ollut hallussaan huoneisto, oli muuttanut pois [1]). Koska kalliinajanlisäyksiä palkanjärjestelyn tapahduttua ei maksettaisi, poistettiin tätä tarkoitusta varten ollut, tämän pääluokan viidenteen lukuun sisältynyt määräraha. Sitävastoin merkittiin uusi 250,000 markan määräraha kaupunginvaltuuston myöntämäin [2]) perheenhuoltoavustusten suorittamista varten. Sekalaiset määrärahat nimikkeen kohdalla olevia uimakoulujen ja luistinklubien apumaksuja korotettiin kumpiakin 10,000 markalla. Uutena määrärahana myönnettiin 10,000 markkaa lasten leikin ja urheilun edistämiseksi. Määrärahoja rakennustoiminnan avustamiseksi myönnettiin kaikkiaan 4,459,200 markan määrä. Kaupunginvaltuuston siitä aikaisemmin tekemän päätöksen [3]) mukaisesti merkittiin lainaa varten Helsingin makasiiniosakeyhtiölle 3,000,000 markkaa, sekä saman yhtiön leimamaksuja varten 80,000 markkaa. Kun satamatoimikunnan menot vuosina 1919—20 oli suoritettu kaupunginvaltuuston osoittamilla etuantivaroilla, joita ei sittemmin ollut merkitty budjettiin, päätti valtuusto, jotta mainitut menot voitaisiin poistaa bilanssista, 1923 vuoden menosääntöön merkittäväksi tähän tarkoitukseen 236,533 markkaa. Sairaiden kuljetusauton ostoon myönnettiin 110,000 markkaa. Edelleen otettiin huomioon valtuuston päätös [4]) kunnallisasetuskokoelman suomenja ruotsinkielisen lisävihon kustantamisesta sekä korvauksen myöntämisestä Aktiebolaget Brändö Villastad yhtiölle sen kaupungin alueelle rakentamasta vesijohdosta [5]). Helsingin suojeluskunnan apuraha oli entisen määräinen eli 200,000 markkaa. Poistoja ja peruutuksia varten osoitettiin 10,500,000 markkaa. Kahdeksas luku, Naisten työtuvat, aikaisemmin nimeltään hätäaputyöt, osoitti menoja 650,000 markkaa 1922 vuoden budjetin 800,000 markan sijasta. Määrärahoja oli kahdennenkymmenennen pääluokan kohdalla kaikkiaan 22,259,693: 35 markkaa, osoittaen vähennystä 23,783,986: 65 markkaa 1922 vuoden vastaavaan lukuun verrattuna.

Tulosääntö. Tulosääntöön merkittiin säästönä vuodelta 1922 17,300,000 markan määrä.

Ensimmäisen osaston, Lainat ja korot, kohdalle merkittiin Lainat nimiseen lukuun syöttöjohtoja [6]) varten kaupungin lounaisosaan 491,632: 96 markkaa 1911 vuoden obligatiolainasta, 658,376: 85 markkaa 1917 vuoden obligatiolainasta sekä 199,990: 19 markkaa 1922 vuoden obligatiolainasta. Viimemainitusta lainasta osoitettiin edelleen 1,500,000 markkaa [7]) satamajäänsärkijän hankkimiseen, 2,347,677: 47 markkaa [8]) Länsisataman satamarakennustöitä varten sekä 600,000 markkaa [9]) Vallilan rakennustoiminnan avustamiseen. Vastedes otettavista lainoista kahta vuotta pitemmällä takaisinmaksuajalla päätti kaupunginvaltuusto osoittaa määrärahoja yhteensä 16,892,722: 53 markkaa alempana mainittuihin tarkoituksiin:

[1]) Ks. tätä kert. siv. 17. — [2]) S:n siv. 52. — [3]) S:n siv. 40. — [4]) S:n siv. 127. — [5]) S:n siv. 25. — [6]) S:n siv. 114. — [7]) S:n siv. 46. — [8]) S:n siv. 116. — [9]) S:n siv. 39.

Vesijohto Näkinkujaan [1])	Smk	97,000: —
Vesijohto Japanintiehen Sumatran- ja Kongonteiden välille [2])	»	80,000: —
Vesijohto Kongontiehen Intian- ja Japaninteiden välille [2])	»	50,000: —
Vesijohto Fredriksperinkadulle Saimaan- ja Eläintarhankatujen välille s. m. [2])	»	170,000: —
Vesijohto Verkkosaareen [2])	»	72,000: —
Kaasulaitoksen pääputkiverkon laajennus [3])	»	200,000: —
Töölön sähköputkiverkon muutos s. m. [3])	»	1,000,000: —
Uudet raitiotiesyöttöjohdot s. m. [3])	»	240,000: —
Vallilan työväenasunnot [4])	»	2,726,400: —
Tuberkulootisten asuintalo [5])	»	710,000: —
Nosturin osto [6])	»	900,000: —
Länsisataman satamarakennustyöt [6])	»	1,652,322: 53
Pakinkylän tilusten osto [7])	»	1,475,000: —
Töölön tontilla n:o 60 a olevain rakennusten kauppahinta [5])	»	600,000: —
Avustuslainoja rakennusyrityksille [8])	»	3,000,000: —
Osakkeitten merkintä Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoissa [9])	»	480,000: —
Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston kartuttaminen [9])	»	360,000: —
Helsingin makasiiniosakeyhtiön laina [10])	»	3,000,000: —
Leimavero Helsingin makasiiniosakeyhtiön osakkeista [10])	»	80,000: —

Korot nimiseen lukuun merkittiin kaupungin arvioidut tulot koroista ja osingoista kaikkiaan 3,372,486 markaksi. Koko osasto osoitti arvioituja tuloja 26,062,886 markan määrän 1922 vuoden budjetin 41,665,687: 52 markan sijasta.

Toiseen osastoon, Tuloa tuottavat oikeudet, merkittiin Erinäiset verot nimiseen lukuun koiravero 115,000 markkaan korotetuin [11]) määrin. Kaupungin osuus perintöverosta poistui, koska kaupunki uuden perinnöstä ja lahjasta suoritettavaa veroa koskevan lain mukaan ei ollut oikeutettu saamaan minkäänlaista osuutta mainitusta verosta; verojen lisäkorotuksena arvioitiin kertyvän 600,000 markkaa. Luvussa Tuulaaki- ja liikennemaksut korotettiin kaikkia eriä lukuunottamatta kalavesimaksuja, joita arveltiin kertyvän sama määrä kuin oli arvioitu vuodelta 1920; luvun loppusumma nousi 11,305,300 markkaan. Uuden liikennetaksan määräysten mukaan poistuivat silta- ja painolastimaksut, jotavastoin uutena eränä merkittiin satamajäänsärkijän maksut 175,000 markkaa. Sekalaiset maksut osoittivat vähennystä 368 markkaa, johtuen siitä, että tulli- ja ravintolavapauden korvaus oli lakkautettu [12]). Arvioidut tulot tämän osaston kohdalla olivat 12,035,890 markkaa 1922 vuoden tulosäännön 9,701,858 markan sijasta.

Kolmannen osaston, Terveyden- ja sairaanhoito, kohdalle merkittiin uutena eränä 4,000 markkaa vapaaehtoisesta maidontarkastuksesta [13]) sekä 6,000 markkaa maksuja keuhkotautikodissa olevilta. Viimemainittuja maksuja oli aikomus periä sellaisilta keuhkotautisten asuntojen vuokraajilta, joilla oli säännöllistä työansiota. Lihantarkastusaseman tulojen arvioitiin

[1]) Ks. tätä kert. siv. 25 ja 113. — [2]) S:n siv. 113. — [3]) S:n siv. 114. — [4]) S:n siv. 20. — [5]) S:n siv. 18. — [6]) S:n siv. 116. — [7]) S:n siv. 4. — [8]) S:n siv. 99. — [9]) S:n siv. 39. — [10]) S:n siv. 40. — [11]) S:n siv. 45. — [12]) S:n siv. 44. — [13]) S:n siv. 77.

vähenevän 181,280 markalla, koska uuden lihantarkastuslain mukaan lihan jälkitarkastus oli maksuton ja sitäpaitsi oletettiin lihantuonnin vähenevän. Sairaalain tulot arvioitiin 11,310,949: 50 markaksi 1922 vuoden 5,992,000 markan sijasta. Lisäännys johtui etusijassa siitä, että uutena tilityseränä merkittiin sairaalain viranpitäjäin luontoisedut 3,849,999: 50 markkaa, sekä että köyhäinhoidon suoritettava korvaus sairaanhoidosta kaupungin sairaaloissa oli merkittävä 1,550,000 markalla korotetuin määrin, koska kokemus oli osoittanut, että sairassijamaksujen tultua korotetuiksi köyhäinhoitohallituksen lähettämien potilaiden luku oli melkoisesti lisääntynyt.

Neljännen osaston, Köyhäinhoito ja lastensuojelutoiminta, kohdalle merkittiin ensimmäisen luvun, Kunnalliskoti ja työlaitos, tulot 3,107,633 markaksi, mistä määrästä uutena tilityseränä 520,080 markkaa luontoiseduista. Varoja arvioitiin kertyvän 195,000 markkaa. Lastenkodit ja kasvatuslaitokset nimisestä luvusta poistui köyhäinhoidon maksettava korvaus varattomien lasten ylläpidosta, koska lastensuojelulautakunta, joka uuden köyhäinhoitolain astuttua voimaan oli oikeutettu yksityisiltä elatusvelvollisilta ja muilta kunnilta perimään lain säätämää korvausta [1]), suorittaisi mainitun lastenhoidon kustannukset. Viimemainitun korvauksen arvioitiin nousevan 600,000 markkaan. Eduskunnan hyväksymän, mutta toistaiseksi vahvistamattoman lain mukaan saisivat kasvatuslaitokset valtioapua 6,000 markkaa pätevän opettajan palkkausta varten sekä 30—60 % muista menoista. Avustus merkittiin budjettiin 1,550,000 markan määrin, vuodesta 1922 oli siirretty mainitun vuoden valtioavun maksamaton osa, valtion osuus opettajien palkkausmenoihin vuonna 1923 sekä 50 % laitoksen 1923 vuoden muista menoista. Bengtsårin ja Toivoniemen tilojen tulojen arvioitiin kohoavan kaikkiaan 132,150 markalla. Uutena eränä merkittiin Ryttylän tilan tulot 134,490 markaksi sekä valtion korvaus [2]) 58,800 markkaa alaikäisten lainrikkojain hoidosta. Uusi oli niinikään tilityserä Luontoisedut, joka merkittiin 489,585 markaksi. Lastenkotien ja kasvatuslaitosten tulojen arvioitiin nousevan 3,284,025 markkaan. Neljäs osasto kokonaisuudessaan osoitti tuloja kaikkiaan 6,586,658 markkaa 1922 vuoden budjetin 6,568,065 markan sijasta.

Viidennen osaston, Opetus- ja sivistyslaitokset, kohdalla nousivat tulot kaikkiaan 7,847,419 markkaan, mistä määrästä valtioapuja seuraavat määrät:

Kansakoulut	Smk	4,050,000: —
Kansakouluopettajain ikäkorotukset, saatu palveluksesta muualla	»	50,000: —
Käsityöläiskoulut	»	102,637: —
Ammattikoulut	»	798,676: —
Työväenopisto	»	206,200: —
Lastentarhat	»	1,456,206: —
Kaupunginorkesteri	»	200,000: —
Yhteensä	Smk	6,863,719: —

Kaupunginorkesterin voimassapito vaati vuosi vuodelta yhä suurempia uhrauksia kaupungilta, kun orkesterin vakinaisen henkilökunnan palkkoja oli korotettava, solistien ja kuorojen palkkiot nousivat sekä kustannukset vuokrista, painatuksesta y. m. yhä lisääntyivät. Tämän johdosta päätti kaupunginvaltuusto valtioneuvostolta anoa myönnettäväksi vuodeksi 1924 melkoista suurempaa valtioapua eli 500,000 markkaa.

[1]) Vrt. 1921 vuod. kert. siv. 134. — [2]) Ks. tätä kert. siv. 149.

Kaupungin teknillisten laitosten arvioitiin tuottavan 51,040,350 markkaa 1922 vuoden rahasäännön 47,765,450 markan sijasta. Näistä tuloista tuli vesijohtolaitoksen osalle 6,831,940 markkaa, kaasulaitoksen 14,443,010 markkaa ja sähkölaitoksen osalle 29,765,400 markkaa. Uusina tilityserinä merkittiin laitosten viranpitäjäin luontoisedut, jotka arvioitiin kaikkiaan 135,900 markaksi.

Seitsemännen osaston, Yleiset työt, kohdalla korotettiin Istutukset nimisessä luvussa kaupungin puutarhan tulot 400,000 markkaan. Sekalaista nimisessä luvussa arvioitiin tulot lainaksi annetuista työkaluista y. m. 40,000 markaksi 1922 vuoden rahasäännön 15,000 markan sijasta. Uusina tilityserinä merkittiin Luontoisedut 28,500 markkaa ja Vuokrat 117,000 markkaa, minkä ohessa puheenalaiseen lukuun yhdennentoista osaston kohdalta siirrettiin tulot verkkopallokentistä 10,000 markkaa. Tämän yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto kehoittaa rahatoimikamaria vuokraamaan kaupungin omistaman Eläintarhan urheilukentän viereisen ravintolapaviljongin, jonka vuokra merkittiin tulosääntöön 10,000 markaksi. Koko tulomäärä seitsemännen osaston kohdalla oli 645,400 markkaa.

Kahdeksannen osaston, Puhtaanapitolaitos, kohdalla arvioitiin tulojen lisääntyvän 68,129 markalla eli 3,111,359 markkaan.

Yhdeksäs osasto, Halkokonttori, osoitti tuloja 4,330,500 markkaa 1922 vuoden rahasäännön 24,092,000 markan sijasta, koska kaupunginvaltuusto oli päättänyt [1]), että konttorin toiminta oli mahdollisimman pian lakkautettava.

Kymmenennen osaston, Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola, kohdalla nousivat tulot 1922 vuoden budjetin 8,077,500 markan määrästä 10,083,000 markkaan, johtuen tämä pääasiassa keskuskeittolan tulojen 1,950,000 markan suuruisesta lisäännyksestä.

Yhdennentoista osaston, Kaupungin kiinteä omaisuus, kohdalla arvioitiin tontinlunastusten tuottavan 900,000 markkaa, osoittaen tulojen vähennystä 300,000 markkaa 1922 vuoden budjetin vastaavaan erään verrattuna. Lahjoitustilain verot arvioitiin verohinnan mukaan 4,500 markaksi. Kolmas luku Kaupunkikiinteistöt osoitti varsin huomattavaa lisäännystä, eli 3,179,039: 80 markasta 5,516,089: 80 markkaan, johtuen osin korotetuista vuokrista osin, ja etusijassa siitä, että ent. seurahuoneeseen ja raatihuoneeseen sijoitetuille virastoille oli menopuolelle merkitty kustannukset vuokrasta, lämmöstä ja valosta, mitkä kustannukset tähän oli otettu huomioon tuloina. Uutena eränä merkittiin Suomenlinnan hätäasuntojen vuokrat ja muut tulot 19,200 markkaa. Rakennusten ja tilusten vuokrat merkittiin 900,000 markaksi. Kaupungin maatilat nimiseen lukuun merkittiin uusina erinä Mustikkamaan tulot 40,000 markkaa ja Turholman lepokodin tulot 1,000 markkaa. Tulot maanviljelyslautakunnan hoitamista tiloista vähenivät 862,797 markalla, sittenkun erinäisiä niistä oli annettu vuokralle [2]). Sekalaista niminen luku osoitti lisäännystä 412,000 markkaa, vaikkakin tulot verkkopallokentistä oli siirretty osastoon Yleiset työt. Kaikkiaan oli tuloja tämän osaston kohdalla 12,340,342: 80 markkaa.

Kahdennentoista osaston, Sekalaiset tulot, kohdalle merkittiin uutena eränä tuloja sairaiden kuljetuksesta [3]) 20,000 markkaa sekä seuraavat uudet tilityserät: palolaitoksessa palvelevain luontoisedut 920,700 markkaa, terveydenhoitolautakunnan alaisissa laitoksissa palvelevien luontoisedut 15,300 markkaa, opetus- ja sivistyslaitoksissa palvelevien luontoisedut 132,240 mark-

[1]) Ks. tätä kert. siv. 94. — [2]) S:n siv. 32. — [3]) S:n siv. 145.

kaa sekä erinäisiä muita luontoisetuja 39,000 markkaa. Kirkkokonttorin suoritettava korvaus verotusluettelon jäljennöksestä korotettiin 10,000:llä 60,000 markkaan, 85,000 markkaa laskettiin kertyvän rakennustarkastuksen toimitusmaksuina, 311,200 markkaa valtion suoritettavaa majoituksen korvausta sekä 200,000 markkaa valtion suoritettavaa korvausta asevelvollisten perheille. Postilaitoksen vuokramaksu postipakettiosastosta korotettiin 7,041 markkaan. Sitävastoin poistui valtion korvaus tulo- ja omaisuusveron kannannasta.

Kolmannentoista osaston, Verotus, kohdalle merkittiin se määrä, millä kunnan verovelvollisia jäseniä tultaisiin verottamaan 124,258,459: 29 markan määräisenä 1922 vuoden rahasäännön 127,420,077: 20 markan sijasta, ollen vähennys siis 3,161,617: 91 markkaa.

C. Muut asiat.

Suomen vapaustaistelua kuvaavan muistomerkin hankkiminen. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli vuonna 1920 antanut [1]) komitean tehtäväksi toimeenpanna yleisen rahankeräyksen Suomen itsenäisyystaistelua ja sen avulla saavutettua vapautta kuvaavan veistoteoksen kustannusten suorittamiseksi ja mainittu komitea oli ilmoittanut, ettei se katsonut nykyoloissa löytyvän menestykselliseen rahainkeruuseen vaadittavia välttämättömiä edellytyksiä, päätti [2]) kaupunginvaltuusto, että puheenalainen asia sai jäädä toistaiseksi, minkä ohessa rahatoimikamari valtuutettiin tekemään ehdotus siitä, millä määrällä kaupungin tulisi avustaa puheenalaisen muistomerkin pystyttämistä, sittenkun komitean keräyksen tulos oli tiedossa.

Kaupunginvaltuuston diariin merkittyjen ratkaisemattomien asiain luettelo. Käsitellessään kaupunginvaltuuston diariin merkittyjen, joulukuun 31 p:nä 1921 ratkaisematta olevain asiain luetteloa [3]) päätti [4]) kaupunginvaltuusto odotettavana olevan yleisen palkanjärjestelyn johdosta poistaa seuraavat asiat: terveydenhoitolautakunnan esitykset korotetun pohjapalkan myöntämisestä kunnalliselle yliammattientarkastajalle, maidontarkastuksen näytteiden ottajalle ja lautakunnan toimistoapulaiselle samoin kuin hänen nimityksensä muuttamisesta kanslistiksi; suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksen mainittujen koulujen johtajain ja johtajatarten palkkain korottamisesta; ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksen mainittujen koulujen johtajain ja johtajatarten palkkain korottamisesta; kunnan työnvälitystoimiston johtokunnan esityksen toimiston viranpitäjäin pohjapalkkain korottamisesta; sekä suomenkielisten kansakoulujen opettajakokouksen esityksen kansakouluopettajien kalliinajan- ja ikäkorotusten sekä perheenelatusapumaksujen vahvistamisesta.

Sen lisäksi peruutettiin valmisteluvaliokunnalle annettu tehtävä tehdä ehdotus satamakysymyksen valmistelusta rahataloudelliselta kannalta, koska se, sittenkun satamahallitus oli perustettu, kuului mainitulle hallitukselle.

Toukolan rakennusjärjestyksen 14 §:n muutos. Koska maistraatin ilmoituksen mukaan kaupunginvaltuuston vuonna 1920 vahvistaman [5]) Toukolan omakotialueen rakennusjärjestyksen säännökset eivät olleet täysin selvät,

[1]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 41. — [2]) Valt. pöytäk. 5. 4. 10 §. — [3]) Valt. pain. asiakiri. n:o 1. — [4]) Valt. pöytäk. 3. 5. 13 §. — [5]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 136.

kun rakentava yleisö eräissä tapauksissa, mainittuihin säännöksiin vedoten, oli tahtonut olla alistamatta alueen rakennusten piirustuksia maistraatin harkittaviksi ja ratkaistaviksi, päätti [1]) kaupunginvaltuusto, että puheenalaisen rakennusjärjestyksen 14 § oli muutettava seuraavaksi:

»14 §. Uutisrakennusta, rakennusmuutosta tai aitaa älköön teetettäkö, elleivät rahatoimikamari ja maistraatti ole hyväksyneet sen piirustuksia.

Ennen pääpiirustusten laatimista on teetettävä luonnospiirustukset, jotka alistetaan sosialilautakunnan tarkastettaviksi. Pääpiirustusten laadinnassa on noudatettava lautakunnan ehkä antamia määräyksiä.

Pääpiirustukset on laadittava sillä tavoin kuin kaupungin yleinen rakennusjärjestys säätää. Uutisrakennuksen ja ulkopuolisen rakennusmuutoksen pääpiirustuksissa tulee niinikään olla näkyvissä kolme rakennuksen julkisivuista.

Piirustuksen hyväksymistä haetaan, niinkuin kaupungin vuokraamalla alueella olevista rakennuksista säädetään, rahatoimikamarilta ja maistraatilta. Ennenkuin kamari tekee päätöksen asiassa, on sosialilautakunnan lausunto piirustuksista hankittava.»

Lupa poiketa rakennusjärjestyksestä. Kirvesmies J. Salmi, muuraaja A. Taipale ja lämmittäjä S. Koivula oikeutettiin [2]) Vallilan rakennusjärjestyksestä poiketen Hauhontien tonteille n:oille 6, 8, 10 ja 12 teettämään sauna tätä varten laadittujen kaupunginvaltuuston hyväksymäin luonnospiirustusten mukaan, sillä ehdolla kuitenkin, että rakennusyritys muutoin saatettiin rakennusjärjestyksen määräysten mukaiseksi.

Huomauttaen, että erinäisiä tontteja rakennutettaessa oli sallittu rakennusjärjestyksen määräämää suurempi rakennuskorkeus ja viitaten siihen rakennustaiteelliseen kokonaisvaikutukseen, mikä voitaisiin saavuttaa, jos viereiset tontit rakennettaisiin saman korkuisiksi, anoi arkkitehti S. Frosterus kortteliin n:o 95a suunnitellun rakennuksen arkkitehtina, että sekä puheenalaiselle korttelille että Hakasalmenkadun jatkeelle vahvistettaisiin sama rakennuskorkeus, jota oli noudatettu m. m. Pohj. Esplanadikadun tonttia n:o 6 rakennutettaessa. Tämän esityksen johdosta ilmoittivat Aleksanterinkadun tontin n:o 21 omistajat lääketieteenlisensiaatti F. W. Lithonius y. m., etteivät he omistamaansa tonttiin nähden, joka oli sisällytetty arkkitehti S. Frosteruksen anomukseen, halunneet poiketa voimassa olevasta rakennusjärjestyksestä.

Asiaa esiteltäessä päätti [3]) kaupunginvaltuusto puolestaan myöntyä arkkitehti Frosteruksen anomukseen, että korttelin n:o 95a sekä Hakaniemenkadun jatkeen tontit, niin pitkälle kuin anomusasiakirjain oheinen piirustus tarkemmin osoitti, saisi poiketen voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksistä rakentaa samaan korkeuteen kuin oli sallittu erinäisiin viereisiin Aleksanterin- ja Esplanadikatujen tontteihin nähden, kuitenkin siten ettei tämän luvan ole katsottava velvoittavan tontinomistajia käyttämään anottua rakennuskorkeutta. Päätös oli alistettava maaherran harkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Sittenkun Asunto-osakeyhtiö Hermes oli sisäasiainministeriöltä anonut saada uudestirakentaessaan omistamansa Aleksanterinkadun tontilla n:o 24 olevan kivitalon poiketa erinäisistä voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksistä, josta anomuksesta kaupunginvaltuusto oli antanut epäävän

[1]) Valt. pöytäk. 17. 5. 3 §. — [2]) S:n 25. 1. 38 §. — [3]) S:n 17. 5. 5 §.

lausunnon [1]), oli ministeriö maistraatin ilmoituksen mukaan [2]) nähnyt kohtuulliseksi sallia, yhtiön rakennusjärjestyksen 53 §:n 2 kohdan säännöksen estämättä, sisustaa yhtiön rakennuksessa aikaisemmin vahvistettujen piirustusten mukaan rakennuksen vesikaton alle rakennetun ullakkokerroksen yläpuolella olevan alan konttori- ja liikehuoneistoiksi, ehdolla ettei niitä käytetty asuntotarkoituksiin sekä että näihin huoneistoihin johtavat portaat tehtiin tulenkestävästä aineesta.

Kaupunkiin yhdistetylle alueelle teetettyjen rakennusten piirustusten vahvistaminen. Sittenkun maistraatti, huomauttaen epäselvyyttä olevan voimassa oleviin määräyksiin nähden kaupunkiin yhdistettyjen, mutta kaupunginasemakaavaan ottamattomien alueitten rakennuttamisesta, oli tehnyt ehdotuksen määräyksien antamisesta, että kaikille kaupunkiin yhdistetyille alueille teetettävien rakennusyritysten piirustuksille on joka tapauksessa haettava maistraatin lopullinen vahvistus soveltuvilta kohdin noudattamalla mitä kaupungin voimassa olevassa rakennusjärjestyksessä oli säädetty, oli rahatoimikamari asiasta antanut lausunnon. Siinä kamari ilmoitti, että kaupunkiin yhdistettyjen kaupunginasemakaavaan ottamattomien alueiden rakennuttamiseen nähden yleensä oli sovellettu erinäisiä kamarin vuonna 1888 vahvistamia määräyksiä. Sittemmin rakennustoiminnan vilkastuttua erinäisillä yhdistetyillä alueilla, hyväksyi kaupunginvaltuusto niille erilaisia, enemmän tai vähemmän toisistaan poikkeavia rakennusjärjestyksiä. Kun 1888 vuoden yleiset määräykset olivat vanhettuneet ja sitäpaitsi liian yleisiä, ehdotti kamari, että laadittaisiin kokonaan uudet kaupunkiin yhdistetyn alueen rakennustoimintaa koskevat määräykset, minkä yhteydessä olisi saatava aikaan kaikkien muitten, eri alueille vahvistettujen rakennusjärjestysten kodifioiminen ja yhdistely. Rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti päätti [3]) kaupunginvaltuusto kehoittaa kamaria ryhtymään sekä sen suuntaiseen toimenpiteeseen, että kaikkien rakennustoimintaa kaupunginasemakaavan ulkopuolella olevalla kaupunkiin yhdistetyllä alueella koskevain määräysten kodifioiminen ja yhdistely toimeenpannaan että myös uusia yleisiä määräyksiä mainitun alueen rakennuttamisesta laaditaan.

Hyväksyttyjä rakennusten piirustuksia. Rahatoimikamari oikeutettiin [4]) sosialilautakuntaa kuultuaan hyväksymään Osakeyhtiö Helsingin kansanasuntojen uuden rakennusyrityksen lopulliset piirustukset sekä kehoitettiin sosialihallitukselta hankkimaan samanlainen hyväksyminen.

Pitennetty rakennusaika. Epäävine lausuntoineen lähetti rahatoimikamari Osakeyhtiö Runebergkatu 13 — Runebergsgatan 13 aktiebolag yhtiön anomuksen Runebergkadun tontin n:o 13 rakennusajan pitentämisestä joulukuun 14 p:stä 1921 toukokuun 31 p:ään 1922 sekä saada vapautus velvollisuudesta suorittaa rakennusvelvollisuuden laiminlyönnistä määrättyä ja maksettavaksi erääntynyttä tontinhinnan lisämaksua, 44,616: 50 markkaa. Kamari lausui, että rakennusvelvollisuus oli kauppakirjassa nimenomaan määrätty ja huomautti, että esitykseen myöntyminen vastaisuudessa muodostuisi arveluttavaksi ennakkopäätökseksi. Siihen nähden että yhtiö toimi talon hankkimiseksi Suomen kristillisten nuorten naisten yhdistykselle, jolla yhdistyksellä oli yhtiön kaikki osakkeet, päätti [5]) kaupunginvaltuusto kuitenkin myöntyä anomukseen sekä mikäli koski rakennusajan pitentämistä että vapautusta kauppahinnan lisämaksun suorittamisesta.

[1]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 149. — [2]) Valt. pöytäk. 31. 5. 2 §. — [3]) S:n 17. 5. 3 §. — [4]) S:n 29. 11. 7 §. — [5]) S:n 22. 2. 28 §.

Sittenkun Helsingin vapaaehtoinen palokunta oli ostanut korttelissa n:o 437 olevan Runebergkadun tontin n:o 35, jonka rakennusaika tontin entisen omistajan ja kaupungin välisen kauppakirjan mukaan päättyi joulukuun 15 p:nä 1922, anoi palokunta, jolla ei ollut vallitsevana kalliina aikana tarvittavaa pääomaa käydäkseen rakennuttamaan tonttia, vapautusta kauppakirjassa mainitusta rakennusvelvollisuudesta. Hyväksyen anomuksen myönsi [1]) kaupunginvaltuusto Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle 3 vuotta pitennettyä rakennusaikaa puheenalaiseen tonttiin nähden.

Ehdotettu Helsingin työväen rakennusosakeyhtiön yhtiöjärjestyksen muutos. Sittenkun Helsingin työväen rakennusosakeyhtiö yhtiökokouksissaan oli hyväksynyt erinäiset muutokset yhtiön voimassa olevaan yhtiöjärjestykseen, joilla muutoksilla yhtiöjärjestyksestä oli poistettu osakasten oikeus yhtiökokouksen päätöksen mukaan lunastaa omikseen yhtiön rakennuksia ja yhtiöjärjestyksen 1 §:ään sisältyvään yhtiön tarkoitusta koskevaan säännökseen oli tehty tästä johtuva muutos, oli 136 yhtiön osakasta valtioneuvostolta anonut, että valtioneuvosto ei vahvistaisi tuossa tarkoituksessa valtioneuvostolle lähetettyä uutta yhtiöjärjestystä. Vaadituksi lausunnoksi tästä anomuksesta kaupunginvaltuusto huomautti m. m. seuraavaa:

Helsingin työväen rakennusosakeyhtiö perustettiin ennen voimassa olevan, toukokuun 2 p:nä 1895 vahvistetun osakeyhtiölain syntymistä ja osakasten oikeuksien ja velvollisuuksien pohjana oleva yhtiösopimus siis tehtiin 1864 vuoden osakeyhtiöasetuksen voimassaoloaikana, minkä vuoksi voi syntyä epäilystä siitä, oliko yhtiöjärjestyksen puheenalaisia muutoksia arvosteltava 1864 vai 1895 vuoden lain mukaan, etenkin kun 1864 vuoden asetus on oikeuttanut hallituksen tutkimaan tuollaisen muutoksen sekä tarkoituksenmukaisuutta että laillisuutta, jota vastoin hallitus 1895 vuoden lain mukaan voi tutkia ainoastaan muutoksen laillisuutta. Vaikka 1864 vuoden asetus tällaisessa tapauksessa oikeuttaisi hallituksen suotavassa määrässä ottamaan huomioon osakevähemmistön edun ja vapaan harkinnan mukaan epäämään vahvistus hakemukseen, ei tätä asetusta kuitenkaan voinut soveltaa, syystä että valtioneuvoston harkintaoikeus on julkis-oikeudellista laatua, minkä tähden sen määräsi kulloinkin voimassa oleva laki. Kun siis vahvistus voitiin evätä ainoastaan siinä tapauksessa, ettei yhtiöjärjestyksen muutos ollut lain mukainen, oli ainoa lainpaikka, jota vastaan puheenalaisen muutoksen voitiin katsoa sotivan, vastamainitun lain 27 §:n 2 mom: »Ellei yhtiöjärjestyksessä sitä myönnetä, älköön yhtiökokous kuitenkaan tehkö sellaista päätöstä, joka välittömästi koskee osakkeenomistajan osaa yhtiön omaisuuteen tai hänen oikeuttaan voittoon muutoin kuin 22 §:n 2 mom:ssa mainitussa tapauksessa, tahi hänen velvoittamistaan suorittamaan lisämaksua yhtiöön.» Huomattava oli kuitenkin, etteivät yhtiöjärjestyksen aikaisemmat määräykset yhtiön rakennusten luovuttamisesta osakkeenomistajille oikeuttaneet yksityistä osakasta vaatimaan tuollaista luovutusta, vaan jättivät yhtiökokouksen asiaksi yksinkertaisella enemmistöllä päättää, oliko ja missä laajuudessa tuollaisia luovutuksia toimitettava. Näitten määräysten poistamista yhtiöjärjestyksestä ei siis voinut pitää yksityisen osakkaan yhtiösopimuksen avulla hankkiman oikeuden riistämisenä. Vaikkei tehtyä yhtiöjärjestyksen muutosta niin ollen voinut pitää lainvastaisena, oli yhtiökokouksen päätös kuitenkin puutteellinen sikäli, ettei siitä käynyt ilmi, suostuiko yhtiö, kuten lain 27 §:n 3 mom. määrää oleellisesta yhtiön tarkoituksen muutoksesta, niille osakkaille, jotka

[1]) Valt. pöytäk. 29. 11. 29 §.

kokouksessa olivat vastustaneet muutosta, antamaan täyden korvauksen heidän yhtiöosuudestaan. Kun tästä voitiin vaatia yhtiökokouksen nimenomainen päätös, ei mikään estänyt valtioneuvostoa tällä syyllä toistaiseksi kieltäytymästä muutosta vahvistamasta. Yllä esitetyillä perusteilla ehdotti [1]) kaupunginvaltuusto yhtiön anomuksen evättäväksi.

Osakeyhtiö Helsingin kansanasuntojen yhtiöjärjestyksen muutos. Myöntyen Osakeyhtiö Helsingin kansanasuntojen tekemään anomukseen päätti [2]) kaupunginvaltuusto puolestaan hyväksyä seuraavan puheenalaisen osakeyhtiön yhtiöjärjestyksen 1, 2 ja 9 §:n muutoksen: »1 §. Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnot-Aktiebolaget Helsingfors folkbostäder yhtiön tarkoituksena on Helsingin kaupunkiin tai sen omistamalle maa-alueelle rakentaa terveydelliseltä kannalta tyydyttäviä ja huokeita asuinrakennuksia enintään kolme huonetta ja keittiön käsittävin huoneistoin sekä vuokrata nämä huoneistot Helsingin kaupunkikunnan jäsenille. Yhtiön kotipaikka on Helsingin kaupunki.

2 §. Yhtiön osakepääoma on 1,280,000 markkaa, jaettuna 6,400 200 markan määräisiin osakkeisiin. Osakepääomasta on 650,000 markkaa täysin maksettu ja loput eli 630,000 markkaa on yhtiön johtokunnan määräämin erin ja ajoin täysin maksettava kahden vuoden kuluessa, yhtiöjärjestyksen muutoksen vahvistamispäivästä.

Osakepääoma voidaan yhtiökokouksen päätöksen mukaan korottaa 2,000,000 markkaan antamalla niin monta 200 markan määräistä uutta osaketta, kuin yhtiökokous kussakin eri tapauksessa päättää, ja on lisätty osakepääoma maksettava vuoden kuluessa siitä kun päätös lisäämisestä tehtiin.

9 §. Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain viimeistään maaliskuulla.

Ylimääräinen yhtiökokous jonkin asian käsittelemistä varten pidetään niin usein kuin yhtiön johtokunta katsoo tarpeelliseksi tahi kun osakkaat, jotka edustavat vähintäin kahdeskymmenesosaa osakepääomasta, kirjallisesti sellaista kokousta vaativat.

Kutsu yhtiökokoukseen annetaan johtokunnan kiertokirjeillä, jotka todistettavasti toimitetaan yhtiömiehille vähintään kahdeksan päivää ennen kokousta. Kiertokirjeissä on mainittava kokouksessa käsiteltäväksi tulevat asiat.

Myös muut tiedonannot ilmoitetaan yhtiömiehille kiertokirjeillä.»

Hissien rakentamista ja käyttöä koskevan ohjesäännön muutos. Sisäasiainministeriön huomautettua maaherralle, että tavarahissien käytössä Helsingissä oli viime aikoina usein sattunut tapaturmia, oli maaherra kehoittanut kaupunginvaltuustoa ottamaan harkittavaksi, eikö olisi syytä muuttaa hissien rakentamista ja käyttöä Helsingissä koskevan ohjesäännön 17 ja 18 §:ä siten, että tavarahissit tarkastettaisiin joka puoli vuosi sekä että tuollaisesta tarkastuksesta olisivat vapautettuja ainoastaan tavarahissit, joiden suurin kantovoima ei ole 25 kiloa suurempi. Edelleen esitti maaherra, että ohjesäännön 19 §:n rangaistusmääräykset vanhettuneina uusittaisiin. Antamassaan vastauksessa päätti [3]) kaupunginvaltuusto, joka ei voinut kaikilta kohdin yhtyä maaherran ehdotukseen, puolestaan ehdottaa, että vuonna 1915 vahvistetun hissien rakentamista ja käyttöä Helsingissä koskevan ohjesäännön 17 § muutettaisiin seuraavaksi:

[1]) Valt. pöytäk. 18. 10. 5 §. — [2]) S:n 29. 11. 7 §. — [3]) S:n 17. 5. 6 §.

»Henkilö- ja yhdistettyjen hissien tarkastuskatselmus on hissitarkastajan toimitettava joka puoli vuosi sekä tavarahissien vuosittain; ja on katselmustoimituksen tulos merkittävä tarkastuskirjaan sekä hissitarkastajan säilykappaleeseen. Hissinomistaja on velvollinen antamaan toimituksessa käytettäväksi apumiehistöä sekä hissin kuormittamiseen tarpeelliset punnukset. Jos hissin havaitaan olevan sellaisessa kunnossa, että sen käyttämisestä voi olla vaaraa, on hissin käyttäminen heti kiellettävä, ja voi hissitarkastaja tuollaisessa tapauksessa sinetillä sulkea hissin.»

Kaupunkien kunnallishallinnosta annetun asetuksen muuttaminen. Kaupunkien kunnallishallinnosta annetun asetuksen 67 ja 68 §:n mukaan on rahatoimikamarin vuosittain viimeistään maaliskuun 1 p:nä maistraattiin annettava kaupungin hallinnon tilit, minkä ohessa kunnan erittäin asettamain johtokuntain on ennen helmikuun 1 p:ää rahatoimikamarille annettava tili edellisenä vuonna hoitamistaan varoista. Tilivuodesta 1916 saakka oli kuitenkin osoittautunut mahdottomaksi saada tilinpäätöstä valmiiksi laissa määrätyn ajan kuluessa. Tähän oli osaltaan vaikuttanut tilihallinnon suuri laajuus osin myöskin viime vuosien valtiollisten tapahtumain aiheuttamat häiriöt. Tämän johdosta päätti [1]) kaupunginvaltuusto valtioneuvostolle esittää sen suuntaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä, että yllämainitut säännökset, mikäli Helsingin kaupunkia koskee, muutettaisiin niin, että rahatoimikamarin ja sen alitilittäjäin tilien antoaika siirrettäisiin huhtikuun 1 ja helmikuun 15 p:ään.

Kassa- ja tililaitosjohtosäännön muuttaminen. Rahatoimikamarin esityksestä, jossa huomautettiin olevan vaikeata valvoa siirtomäärärahain käyttöä niin kauan kuin puuttuu määräyksiä siitä, kuinka kauan määrärahoja sai siirtää vuodesta toiseen, ennenkuin käyttämätön rahamäärä oli merkittävä kirjoihin kaupunginkassaan säästyneenä, päätti [2]) kaupunginvaltuusto, että kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännön 4 §:n 2 kohta oli muutettava seuraavaksi:

»Jos määräraha on siirtomäärärahaksi merkitty, voidaan siitä jäänyt säästö, ei kuitenkaan ilman rahatoimikamarin lupaa kauemmin kuin kolmena lähimpänä vuonna, varata vastedes käytettäväksi siihen tarpeeseen, mihin määräraha on aiottu. Muun määrärahan ylijäämä on kaupunginkassan säästönä pidettävä, eikä sitä saa seuraavana vuotena käytettäväksi siirtää.»

Kunnallisasetuskokoelman julkaiseminen. Vuonna 1919 sai notaari K. V. Puuska toimeksi [3]) laatia kunnallisasetuskokoelman lisävihon, joka käsittäisi vuodet 1912—18. Täyttääkseen tämän tehtävän ryhtyi notaari Puuska erinäisiin valmistaviin toimenpiteisiin, jotka hän kuitenkin keskeytti odotellessaan kaupunginvaltuuston johto- ja lautakuntien johto- ja ohjesääntöjä uusimaan asettaman valiokunnan työn tuloksia. Sittenkun viimemainittu valiokunta oli vapautettu [4]) tehtävästään, esitti notaari Puuska, että uudestaan ryhdyttäisiin edellämainittuun kunnallisasetuskokoelman lisävihon julkaisemistyöhön riippumatta siitä miten uusien johtosääntöjen laatiminen järjestettäisiin. Tämän lisävihon julkaiseminen oli sitäkin enemmän tarpeen vaatima, kun erinäiset kunnallisasetuskokoelman vihot olivat loppuneet ja kunnallisasetuskokoelmasta puuttui erinäisiä tärkeitä yleisiä kunnallisasetuksia. Edelleen esitti notaari Puuska, huomauttaen, ettei kunnallisasetuskokoelman julkaiseminen, jota maistraatti kaupunginvaltuuston joulukuun 30 p:nä 1907

[1]) Valt. pöytäk. 22. 2. 6 §. — [2]) S:n 4. 10. 8 §. — [3]) Ks. 1919 vuod. kert. siv. 192. — [4]) S:n 1921 vuod. kert. siv. 155.

tekemän päätöksen [1]) mukaan oli hoitanut, ollut tyydyttävä, että mainitun asetuskokoelman julkaiseminen annettaisiin kaupunginvaltuuston kanslian toimeksi, mink aohessa notaari Puuska ilmoitti suostuvansa hoitamaan tämän työn, joka voitaisiin järjestää niin, että vuoden varrella annetut päätökset ja asetukset edelleen julkaistaisiin vihkoina, mutta että, niin pian kuin tekstiä oli valmistunut täysi arkki, otettaisiin riittävä määrä ylipainoksia julkaistaviksi, sittenkun oli kerääntynyt joku määrä arkkeja, lisävihkona, johon liitettäisiin kaikki kunnallisasetuskokoelman asetukset käsittävä sisällysluettelo.

Esityksestä antamassaan lausunnossa puolsivat sekä maistraatti että rahatoimikamari notaari Puuskan ehdotusta kunnallisasetuskokoelman lisävihon julkaisemisesta, mutta mainitun asetuskokoelman edelleen julkaisemiseen nähden olivat nämä viranomaiset sitä mieltä, että tämä tehtävä olisi annettava tilastokonttorille [2]).

Asiaa esiteltäessä päätti [3]) kaupunginvaltuusto, että kunnallisasetuskokoelman ruotsin- ja suomenkielisen lisävihon julkaisemiseksi oli 1923 vuoden menosääntöön merkittävä 65,000 markan määräraha, minkä ohessa valtuusto muutti joulukuun 30 p:nä 1907 tekemänsä päätöksen kunnallisasetuskokoelman julkaisemisesta siten, että puheenalaisen kokoelman julkaiseminen 1923 vuoden alusta oli tilastokonttorin tehtävänä ja oli toimitettava toimittaja Puuskan esittämän suunnitelman mukaisesti.

Kunnan ostelukonttorin perustaminen. Kaupunginvaltuuston kehoituksesta [4]) oli rahatoimikamari asettanut komitean valmistelemaan vuositilintarkastajain herättämää kysymystä kunnan ostelukonttorin perustamisesta, jossa komiteassa kamaria edusti kamarin jäsen T. Salmio, kaupungin yleisten töiden hallitusta kaupungin varastonhoitaja O. W. Haglund, kaupungin yleisten töiden hallitusta vesijohtolaitoksen toimitusjohtaja A. Skog, köyhäinhoitohallitusta kunnalliskodin johtaja O. Granlund ja sairaalaylihallitusta sairaalatarkastaja G. Palander. Helmikuun 13 p:nä antamassaan mietinnössä [5]) huomautti komitea mielipiteenään että yhteisen ostokeskuksen perustaminen olisi kaupungille hyvin tärkeä ja tuottaisi useita etuja. Tämä ostoelin seuraisi tavaramarkkinain hintoja sekä hoitaisi kirjeenvaihdon tavaranhankkijain kanssa, tekisi hankintasopimukset ja valvoisi niiden noudattamista y. m. Yhteisen ostelukonttorin tulisi voida paremmin perehtyä markkinoihin ja käyttää hyväkseen edullisimpia ostopaikkoja ja tavaratarjouksia sekä siten saavuttaa alempia ostohintoja kuin yksityiset virastot. Ostelukonttorilla olisi suurempi mahdollisuus varastoida tavaroita joko omiin tai joittenkin yksityisten laitosten varastosuojiin sekä tarpeen vaatiessa jakaa eri käyttäjien kesken suuremmatkin tavaramäärät. Täten voitaisiin ostot tehdä edullisen tilaisuuden tarjoutuessa ja vältyttäisiin ostamasta tavaraa kiireellistä tarvetta varten usein hyvin epäedullisin ehdoin. Useita kuluttajia ja siten suurempaa ostokykyä edustava ostoelin voi myös paremmin kuin hajallaan olevat ja keskenään kilpailevat ostajat vaatia itselleen edullisempia ostoehtoja.

Ostokeskuksen toiminta perustuisi kultakin virastolta ja laitokselta saatuihin tietoihin näiden tavarantarpeesta ja kävisi aluksi pienessä mittakaavassa. Ensimmäisenä toimintavuotena olisi ostot rajoitettava ainoastaan seuraaviin kuuteen ryhmään kulutustavaroita: 1) kansliatarvikkeita; 2) hyvin säilyviä elintarpeita sekä laseja, posliineja ja keittiötarpeita; 3) rakennus-

[1]) Ks. 1907 vuod. kert. siv. 161 ja 167. — [2]) Vrt. tätä kert. siv. 133. — [3]) Valt. pöytäk. 14. 6. 27 §. — [4]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 47. — [5]) Valt. pain. asiakirj. n:o 8.

tarpeita, noin 50 % tarvittavasta määrästä; 4) kankaita, jalkineita ja sidetarpeita; 5) puhdistusaineita; ja 6) rehuaineita. Ostokeskuksen olisi pyrittävä siihen, että hankitut tavarat, mikäli mahdollista, toimitettiin suoraan asianomaisille laitoksille, koska varastoiminen aiheutti kustannuksia ja sopivien varastohuoneiden puute tuotti vaikeuksia ja menoja. Milloin varastoon ostaminen osoittautuisi tarpeelliseksi, voisi tavarat sijoittaa jonkun yksityisen laitoksen varastosuojiin sieltä myöhemmin ostokeskuksen määräyksen mukaan jaettaviksi eri paikkoihin. Vasta kun oli saavutettu kokemusta, olisi ostokeskuksen toimintaa vähitellen laajennettava uusille kunnallisen ostelutoiminnan aloille. Ostelukonttorin työt voitaisiin sopivasti uskoa johtajalle, apulaisjohtajalle ja kirjanpitäjälle. Johtaja olisi välittömästi enintään 3-henkisen johtokunnan tai hallituksen alainen, mutta olisi kuitenkin oikeutettu itse päättämään pienet kaupat sekä kiireellisissä tapauksissa suuretkin hankinnat, neuvoteltuaan niistä johtokunnan puheenjohtajan kanssa.

Komitean ehdotuksesta olivat kaupungin yleisten töiden hallitus, kaupungin teknillisten laitosten hallitus, köyhäinhoitohallitus ja sairaalaylihallitus antaneet lausuntonsa [1]), jossa kolme ensinmainittua lausunnossaan tarkemmin esittämillään syillä lausuivat epäilyksensä kunnan ostelukonttorin tarpeellisuudesta ja kannattavaisuudesta. Rahatoimikamarin enemmistö yhtyi sitävastoin pääasiassa komitean ehdotukseen vaikkakin sillä nimenomaisella rajoituksella, että paitsi teknillisiä laitoksia, joitten komitean mielestä tuli olla ostokeskuksen toiminnan ulkopuolella, myöskin rakennuskonttori edelleen saisi itsenäisesti hoitaa ostonsa. Kamari esitti kaupunginvaltuuston päätettäväksi: että perustetaan erikoinen kaupungin ostelukonttori, jonka tehtävänä on tarveaineiden ja kulutustarvikkeiden hankkiminen kaupungin virastoja ja laitoksia varten yllä esitettyjen periaatteiden mukaan; että 1923 vuoden menoarvioon otetaan ostelukonttoria varten 300,000 markan suuruinen määräraha; että ostelukonttori toimii kolmijäsenisen johtokunnan alaisena, jonka jäsenet samoinkuin konttorin johtajankin rahatoimikamari valitsee, viimemainitun ostelukonttorin johtokunnan ehdotuksen perusteella; että ostelukonttorilla on oma tililaitoksensa, rahatoimikamarin toimiessa sen kassalaitoksena; että ostelukonttorin johtokunnan toimeksi annetaan laatia ja rahatoimikamarin kautta kaupunginvaltuustolle esittää ehdotus ostelukonttorin alkamisajasta, laatia ostelukonttorin johtosääntöehdotus sekä ryhtyä muihin asian vaatimiin toimenpiteisiin sekä että kaupungin yleisten töiden ja teknillisten laitosten hallituksen tehtäväksi annetaan tehdä ehdotus siitä, mitä tavaroita voitaisiin sanottujen hallitusten toimesta hankkia myöskin muita laitoksia ja virastoja varten ja miten tämä hankinta olisi järjestettävä.

Asiaa edelleen valmistelemaan oli kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunta keskuudestaan asettanut valtuuskunnan, johon kuuluivat puheenjohtaja Söderholm sekä vtt Tarjanne ja Virtanen, jotka asiasta lausuivat m. m. seuraavaa:

Vuositilintarkastajat olivat epäilemättä oikeassa siinä, että ostettaessa tarvikkeita kaupungin virastoihin ja laitoksiin melkoisia hintain epätasaisuuksia oli ilmaantunut ja että eräät tavarat monessa tapauksessa olisi pitänyt saada huokeammalla. Epäillä voi kuitenkin, olisiko käytännöllistä koettaa poistaa mainitunlaatuisia epäkohtia keskittämällä ostot yhteen ainoaan vartavasten perustettavaan virastoon. Useimmat kaupungille hankittavat tavarat

[1]) Valt. pain. asiakirj. n:o 8.

ja niiden joukossa ne, joista oli suurimmat kustannukset, olivat sellaisia, joiden hankinnassa erikoisia ammattitietoja laadusta, hintaoloista y. m. oli tarpeen. Tuollaisia eri tavaralajeja koskevia tietoja voi kuitenkin tuskin edellyttää olevan sillä henkilöllä, konttorinjohtajalla, jonka olisi ostot ratkaistava. Oli sentähden edellytettävissä, että oikeutettua tyytymättömyyttä ostoihin helposti voisi syntyä, mikä usein on laita, kun ei-ammattimiehillä on määräysvalta ammattimiesten käytettäväin tavarain ostossa. Myöskään taloudelliselta kannalta katsoen valtuuskunta ei voinut pitää ehdotusta hyvin harkittuna. Vaikkakin eräitä hintain huojistuksia olisi odotettavana, nousisivat toiselta puolen ostelukonttorin käyttökustannukset määriin, joita tämä säästö tuskin tai ei ainakaan varmasti korvaisi. Asiasta annetussa komitean mietinnössä oli käyttökustannukset yleensä laskettu liian alhaisiksi. Näin oli laita erittäinkin kuljetusmenojen ja varastoonpanokustannusten. Oli myös huomattava, ettei konttorin perustamisen johdosta kävisi mahdolliseksi minkään entisen toimen lakkauttaminen. Missään tapauksessa ei kunnallista ostelukonttoria olisi perustettava, ennenkuin kotimaisen valuutan arvo ja sen yhteydessä tavaranhinnat olivat vakiintuneet.

Vaikka siis valtuuskunta ainakin vallitsevissa oloissa oli pitänyt velvollisuutenaan ehdottaa esitys evättäväksi, ei ajatuksesta yhteisesti hankkia tavaroita kaupungin virastoille ja laitoksille kuitenkaan olisi kokonaan luovuttava. Tuollainen ostelukeskitys voitaisiin sopivimmin saada aikaan ilman erikoisia käyttökustannuksia, mutta kuitenkin täysin ammattimaisella johdolla, jos muutamat kunnan viranomaiset kukin erikoisalallaan toimittaisivat ostot sekä omiksi että muiden viranomaisten tarpeiksi. Komitean luettelemat tavararyhmät voitaisiin tätä varten jakaa esim. siten, että kansliatarvikkeiden osto olisi rahatoimikamarin, elintarpeiden sekä lasien, posliinien ja keittiötarvikkeiden sairaalaylihallituksen, rakennusaineiden ja työkalujen rakennuskonttorin, puhdistusaineiden osin sairaalaylihallituksen ja osin puhtaanapitohallituksen, poltto- ja voiteluaineiden teknillisten laitosten, karjarehun puhtaanapitohallituksen sekä siemenviljan ja lannoitusaineiden hankinta maanviljelyslautakunnan asia. Ostot tekisi siten säännöllisesti jokaisen tavararyhmän suurin tai suurimmat kuluttajat. Tällaisesta järjestelystä, joka olisi pidettävä väliaikaisena, olisi osin se etu, ettei uusia virkoja tarvitsisi perustaa ja että lisäkustannuksia ylipäänsä voitaisiin välttää, osin että täysin asiantuntevat henkilöt toimittaisivat ainakin tärkeimmät ostot ja siten voitaisiin saada m. m. suurempaa kokemusta yhteisostojen hyödystä. Rahatoimikamarin toimeksi olisi annettava ehdotuksen tekeminen ostovelvollisuuden jakamisesta eri viranomaisten kesken.

Asiaa lopullisesti käsiteltäessä kaupunginvaltuustossa päätti [1]) valtuusto, että kysymys ostelukonttorin perustamisesta toistaiseksi sai raueta, minkä ohessa rahatoimikamaria kehoitettiin valmisteluvaliokunnan valtuuskunnan esittämäin suuntaviivojen pohjalla tekemään valtuustolle ehdotus kaupungin virastojen ja laitosten tarvikkeiden ja kulutusesineiden oston väliaikaisesta järjestämisestä siten, että se pääasiassa keskitettäisiin muutamiin kunnallisiin elimiin.

Kaupungin satamahallinnon päällikön nimitys. Huomauttaen, että nimitys kaupungin satamahallinnon johtaja usein aiheutti sekaannusta tämän toimihenkilön ja satamapäällikön välillä, koska nimitys oli harhaanjohtava eikä vastannut viran luonnetta, satamahallitus esitti, että satamapäällikköä

[1]) Valt. pöytäk. 1. 11. 9 §.

vastedes kutsuttaisiin satamahallituksen johtajaksi. Hyväksyen hallituksen esittämän perustelun kaupungin satamahallinnon päällikön nimityksen muuttamisesta päätti [1]) kaupunginvaltuusto, että mainitun virkailijan nimi vastedes oli oleva satamalaitoksen johtaja.

Kaupungin tilastokonttorin johtosääntö. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli päättänyt [2]) peruuttaa johtosääntövaliokunnan tehtävän ja antanut valmisteluvaliokuntansa toimeksi tätä tarkoitusta varten valittujen asiantuntijain avulla suorittaa loppuun ensinmainitulle valiokunnalle annetun tehtävän, oli valmisteluvaliokunta kehoittanut kahta kaupunginvaltuuston kanslian sihteeriä laatimaan ehdotuksen erinäisten kunnan johto- ja lautakuntain sekä virastojen johto- ja ohjesääntöjen muutoksiksi. Edellämainitut asiantuntijat olivat sittemmin laatineet ehdotuksen kaupungin tilastokonttorin johtosäännöksi, minkä ehdotuksen, sittenkun erinäisiä konttorin johtajan vaatimia muutoksia oli siihen tehty, kaupunginvaltuusto hyväksyi [3]) seuraavana:

„Helsingin kaupungin tilastokonttorin johtosääntö.

1 §. Helsingin kaupungin tilastokonttorilla, joka on kaupungin rahatoimikamarin silmälläpidon alainen, on tehtävänä koota, järjestellä ja julkaista tilasto- ja muita tietoja kaupungin kunnallishallinnosta sekä sen väestö-, taloudellisista, yhteiskunnallisista, sivistys- ja muista oloista.

2 §. Siinä kohden on konttorin velvollisuutena:

1) laatia ja painosta toimittaa ne tilastolliset ja muut sarjateokset, joiden julkaisemisen kaupunginvaltuusto on antanut konttorin toimeksi;

2) kaupunginvaltuuston, maistraatin tai rahatoimikamarin määräyksestä toimittaa Helsingin kaupunkia koskevia tilastollisia erikoistutkimuksia;

3) antaa kaupungin viranomaisille tietoja käytettävissä olevan tilastoaineiston pohjalla;

4) etupäässä pitämällä julkaisujaan vaihdettavina muiden koti- ja ulkomaisten laitosten julkaisuihin sekä ostamalla hankkia konttorille toiminnassaan tarpeellinen kirjallisuus;

5) meno- ja tulosääntöehdotuksen laadintaan, kannanta- ja ennakkovarain säilytykseen, tilitykseen ja kirjaanpanoon, laskujen hyväksymiseen ja kirjaanpanoon, inventtaukseen sekä kalustoluettelojen laadintaan nähden noudattaa Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännön määräyksiä; sekä

6) vuosittain ennen maaliskuun loppua rahatoimikamarin välityksellä kaupunginvaltuustolle lähettää kertomus lähinnä edellisen kalenterivuoden aikaisesta toiminnastaan.

3 §. Konttorin vakinaisena henkilökuntana ovat johtaja, ensimmäinen aktuaari, toinen aktuaari, amanuenssi sekä tarpeellinen määrä assistentteja ja laskuapulaisia.

Konttorin palveluksessa on vahtimestari.

Tarpeen mukaan voidaan konttoriin myös asettaa ylimääräistä palveluskuntaa.

4 §. Johtajan valitsee kaupunginvaltuusto viran oltua rahatoimikamarin

[1]) Valt. pöytäk. 30. 8. 23 §. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 155. — [3]) Valt. pöytäk. 3. 5. 20 §.

toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettavana ja kamarin annettua lausunnon hakijoista.

Aktuaarit ja amanuenssin asettaa rahatoimikamari virkain oltua sen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettavina sekä johtajan annettua lausunnon hakijoista.

Assistentit, laskuapulaiset, vahtimestarin sekä ylimääräisen palveluskunnan ottaa johtaja.

5 §. Johtajan velvollisuutena on:

1) johtaa ja valvoa konttorin työtä sekä jakaa eri tehtävät henkilökunnan kesken;

2) huolehtia ja allekirjoittaa valtionviranomaisille, ylemmille kunnallisille viranomaisille ja ulkomaille menevät konttorin kirjelmät;

3) kutsusta olla asiantuntijana saapuvilla kunnan johto- ja lautakuntain kokouksissa tilastoluontoisia asioita käsiteltäessä; sekä

4) huolehtia kunnallisen tilaston jatkuvasta kehittymisestä yhä suurempaan täydellisyyteen, selväpiirteisyyteen ja tarkkuuteen.

6 §. Aktuaarien ja amanuenssin velvollisuutena on:

1) hoitaa johtajan heille antamain töiden lähin johto; sekä

2) ylipäätään avustaa johtajaa konttorissa esiintyvissä töissä.

Ensimmäisen aktuaarin tulee sitä paitsi johtajan virkaloman aikana tahi estyneenä ollessa hoitaa hänen tehtävänsä.

7 §. Assistenttien ja laskuapulaisten velvollisuutena on:

1) avustaa johtajaa, aktuaareja ja amanuenssia konttorissa esiintyvissä töissä;

2) hoitaa konttorin reistraattorintehtävät;

3) hoitaa konttorin kirjastoa ja arkistoa; sekä

4) pitää huoli konttorin julkaisujen vaihtamisesta muiden koti- ja ulkomaisten laitosten kanssa.

8 §. Konttorin viranpitäjät ovat Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjäin palvelusehtosäännön yleisten määräysten alaiset.

9 §. Toiminnassaan tarpeellisten tietojen hankkimiseksi on konttorilla oikeus olla välittömässä kirjeenvaihdossa koti- ja ulkomaisten laitosten kanssa, ja ovat kaupungin johto- ja lautakunnat sekä muut kunnalliset viranomaiset velvolliset konttorille antamaan tietoja haltuunsa uskotuista kunnallishallinnon haaroista.

10 §. Kaupungin johto- ja lautakunnat sekä muut kunnalliset viranomaiset ovat oikeutetut konttorin kirjastosta saamaan lainoja.

11 §. Konttorin kassa- ja tilivirastona on rahatoimikonttori.»

Tilastokonttorin julkaisukustannusten huojistaminen. Valiokunta, joka oli asetettu harkitsemaan kysymystä, missä määrin tilastokonttorin julkaisuja voitaisiin supistaa konttorin kustannusten huojistamiseksi, lähetti lokakuun 4:ntenä 1921 päivätyn mietinnön [1]), josta rahatoimikamari, vaadittuaan lausuntoa tilastokonttorin johtajalta, oli lausunut mielipiteensä. Kamari puolsi pääasiassa valiokunnan ehdotusta. Myös puheenalaisen konttorin johtaja yhtyi yleensä ehdotukseen, mutta huomautti, että valiokunnan ehdottama Tilastollisen vuosikirjan supistaminen 35—40 %:lla oli liian suuri, etenkin kun vallitseva uudistuskausi lainsäädännön ja hallinnon alalla kaipasi yhteiskuntaelämän uusien alojen tilastollista valaisemista. Kunnalliskertomukseen nähden piti johtaja tarpeellisena, että ohje- ja johtosäännöt

[1]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 195.

painatettiin sinänsä; ainoastaan poikkeustapauksissa, johtosääntöjen ollessa erittäin laajat, riittäisi viittaus kunnallisasetuskokoelmaan. Jos ohje- ja johtosäännöt poistettiin kunnalliskertomuksesta, olisi kunnallisasetuskokoelman julkaiseminen uudestijärjestettävä ja tämä tehtävä annettava tilastokonttorille. Kunnalliskalenterin yksinkertaistuttamiseksi oli valiokunta m. m. ehdottanut, että kalenteriosastossa kunkin johto- ja lautakunnan sekä viraston kohdalla olevaa johdantoa joka toisessa painoksessa kummallakin kielellä supistettaisiin erinäisiin puhtaasti käytännöllistä laatua oleviin tietoihin. Tätä järjestelyä piti konttorin johtaja sopimattomana, kun laitosten hallinto useasti järjestettiin uudelleen ja viittaus kalenterin edellisten vuosikertain tietoihin siksi useassa tapauksessa olisi harhaanjohtava.

Asiaa ensi kerran käsitellessään päätti [1]) kaupunginvaltuusto panna sen pöydälle sekä lähettää mietinnön terveydenhoitolautakuntaan ja sairaalaylihallitukseen lausunnon saamiseksi valiokunnan ehdotuksesta, että terveyden- ja sairaanhoitotilasto julkaistaisiin ainoastaan joka kolmas vuosi.

Molemmat edellämainitut viranomaiset vastustivat sittemmin antamassaan lausunnossa valiokunnan ehdottamaa toimenpidettä, sairaalaylihallitus sen johdosta, että erikoisjulkaisu Terveyden- ja sairaanhoito sisälsi hyvin mielenkiintoisia tietoja, ja terveydenhoitolautakunta, koska yleisessä terveydenhoitoasetuksessa säädettiin, että vuosittain oli annettava kertomus yleisestä terveydentilasta kaupungissa.

Kaupunginvaltuusto ei kuitenkaan havainnut olevan syytä ottaa huomioon valiokunnan ehdotusta vastaan esitettyjä muistutuksia vaan päätti [2])

valtuuttaa tilastokonttorin, poikkeamalla johtosääntönsä 2 §:n 2 kohdan määräyksistä, semmoisena kuin mainittu kohta on kaupunginvaltuuston tammikuun 30 p:nä 1917 tekemän päätöksen mukaan, toistaiseksi ja kunnes valtuusto toisin päättää, julkaisemaan konttorille kuuluvan terveyden- ja sairaanhoito-, opetus- ja merenkulkutilaston joka kolmas vuosi sen sijaan että ne nyt julkaistaisiin vuosittain;

velvoittaa tilastokonttorin, toistaiseksi ja kunnes kaupunginvaltuusto toisin päättää, julkaisemaan Helsingin kaupungin kunnalliskalenterin vuosittain, joka toinen vuosi suomeksi ja joka toinen ruotsiksi; sekä

velvoittaa tilastokonttorin julkaisujensa toimittamiseen ja painattamiseen sekä sidottamiseen nähden toimeenpanemaan eräitä supistuksia pääasiassa yllämainitussa valiokunnan mietinnössä esitettyjen näkökohtain ja ehdotusten mukaisesti.

Revisionikonttorin muutettu johtosääntö. Kaupunginvaltuuston päättämän [3]) erinäisten revisionikonttorin virkain uudestijärjestämisen yhteydessä vahvisti [4]) valtuusto alempana mainitut lisäykset konttorin johtosäännön 13 §:än sekä seuraavan 9 §:n muutoksen, jotapaitsi 13—18 §§:n numerojärjestys muutettiin 14—19 §§:ksi:

»9 § Revisionikonttorin virkamiehet ovat: yksi kaupunginreviisori, neljä reviisoria, yksi avustava reviisori ja yksi reistraattori. Näiden lisäksi otetaan revisionikonttorin palvelukseen tarpeellinen määrä vakinaisia ja ylimääräisiä apulaisia sekä vahtimestari.

Kaupungin reviisorin ja reviisorit, joiden tulee omata perusteelliset tietopuoliset ja käytännölliset tiedot kirjanpito- ja revisionitekniikassa sekä mieluimmin olla kunnallishallintoon ja liikealaan perehtyneitä, asettaa kaupungin-

[1]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 197. — [2]) Valt. pöytäk. 8. 3. 18 §. — [3]) Ks. tätä kert. siv. 165. — [4]) Valt. pöytäk. 20. 12. 7 §.

valtuusto virkaan, sittenkun virat ovat maistraatin toimesta olleet julistetut avonaisina haettaviksi 30 päivän kuluessa, viimeksi mainitun viranomaisen esityksestä, reviisorit kaupungin reviisoria kuultuaan.

Avustavan reviisorin ja reistraattorin, joiden tulee olla kirjanpito- ja revisionitekniikkaan perehtyneitä, asettaa kaupunginvaltuusto revisionikonttorin esityksestä virkain oltua konttorin toimesta julistettuina avonaisina haettaviksi, 14 päivän kuluessa.

Apulaiset ja vahtimestarin ottaa ja erottaa kaupungin reviisori, joka myös määrää heidän palkkansa vuosirahasääntöön otetun määrärahan puitteissa.

13 §. Avustava reviisori on velvollinen:

kaupunginreviisorin osoituksen mukaan avustamaan reviisoreja heidän virkatehtävissään; sekä

kaupunginreviisorin määräyksestä reviisorin ollessa estettynä virkaansa hoitamasta hoitaa tämän tehtäviä.»

Verotusvalitusten käsittelyn jouduttaminen. Kirjelmässä marraskuun 28 p:ltä 1921 mainitsi maaherra, ettei rahatoimikamari ollut antanut pyydettyä selitystä erinäisten Helsingin kaupungin kunnallisveroja koskevain valitusten johdosta, vaikka valituskirjat jo vuonna 1920 oli lähetetty kamariin. Näiden asiain ratkaisemisen viivyttely oli aiheuttanut oikeutettuja kanteluja valittajain taholta, minkä vuoksi maaherra oli päättänyt menetellä siten että, ellei selitystä määräajan kuluessa tullut, asia viivyttelemättä ratkaistaisiin siinä ilmoitettujen selvitysten perusteella. Kun tuollainen yksipuolinen tämänlaatuisten asiain ratkaisu voi tuottaa kaupungille tuntuvia tappioita, oli maaherra tahtonut kaupunginvaltuustolle ilmoittaa asianlaidasta, jotta valtuusto, jos se katsoi kaupungin edun sitä vaativan, voisi ryhtyä toimenpiteisiin asiain käsittelyn jouduttamiseksi rahatoimikamarissa. Kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunnan vaadittua selvitystä asiassa mainitsi rahatoimikamari mainitun viivytyksen johtuneen siitä, ettei verotusvalmistelukunta, jolta lausuntoa kustakin eri valituksesta oli pyydetty, suuren työtaakkansa vuoksi ollut ehtinyt ajoissa antaa vaadittuja lausuntoja, mutta oli kamari kehoittanut valmistelukuntaa ensi tilassa tekemään ehdotuksen valmistelukunnan henkilökunnan lisäämisestä, mikäli koski puheenalaisten asiain käsittelyä.

Kaupunginvaltuusto ei pitänyt rahatoimikamarin toimenpidettä verotusvalitusten käsittelyn jouduttamiseksi riittävänä, minkä johdosta valtuusto päätti [1]) esittää että maistraatti ryhtyisi toimenpiteisiin, jotta valituksenalaiset epäkohdat tehokkaalla tavalla poistettaisiin.

Maistraatti lähetti sittemmin puoltolauseineen verotusvalmistelukunnan asiassa tekemän ehdotuksen, jonka mukaan valmistelukuntaan perustettaisiin kolme apulaissihteerinvirkaa. Kun hankittu selvitys kuitenkin osoitti, että pääsyynä verotusvalitusten käsittelyn hitauteen oli työn epäajanmukainen järjestely ja varsinkin se seikka, ettei verotusvalmistelukunnan suhdetta rahatoimikamariin ollut asianmukaisesti järjestetty, päätti [2]) kaupunginvaltuusto, eväten ehdotuksen uusien sihteerinvirkojen perustamisesta, asettaa viisihenkisen komitean laatimaan ehdotusta uudeksi valmistelukunnan johtosäännöksi, johon komiteaan rahatoimikamari ja verotusvalmistelukunta kumpikin saivat valita yhden edustajan, sekä kehoittaa valmistelukuntaa viipymättä, kuitenkin hankittuaan siihen rahatoimikamarin luvan, ottamaan tarvittavaa ylimääräistä henkilökuntaa tehokkaasti jouduttaakseen verotus-

[1]) Valt. pöytäk. 22. 3. 3 §. — [2]) S:n 18. 10. 1 §.

valitusten käsittelyä sekä tekemään kaupunginvaltuustolle esityksen tätä varten tarvittavain varojen myöntämiseksi.

Yllämainitun komitean jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi vtt Harvian, Itkosen ja Lindforsin.

Verotusvalmistelukunnan jäsenten lukumäärä. Verotusvalmistelukunta ehdotti verotuslautakunnan jäsenmäärän vähennettäväksi, perustellen ehdotustaan sillä, että verotusmenetelmä kokonaan oli muuttunut, sittenkun vuonna 1919 annetulla lailla oli määrätty tulojen ilmoitusvelvollisuus. Aikaisemmin oli tarpeen monijäseninen lautakunta, kun tarpeelliset tiedot asianomaisten verovelvollisten tuloista useasti olivat saatavissa ainoastaan verotuslautakunnan jäsenien avulla ja laaja henkilötuntemus siten oli tarpeen vapaan harkinnan mukaan toimitettua verotusta varten. Mutta sittenkun verotusmenettely on pääasiassa perusteltu verovelvollisten omiin ilmoituksiin, olisi jäsenmäärän supistaminen ilmeisesti omansa jouduttamaan verotustyön loppuun saattamista. Verotusvalmistelukunnan esittämillä syillä päätti [1]) kaupunginvaltuusto vahvistaa verotusvalmistelukunnan jäsenten luvun 21:ksi, entisten 36 sijasta.

Vuokrakeinottelulain noudattamisen valvonta. Kaupunginvaltuusto päätti [2]) että huhtikuun 28 p:nä 1922 vuokrakeinottelusta annetun lain 2 ja 7 §:ssä määrätty lain noudattamisen valvonta oli Helsingissä annettava toimeksi huoneenvuokralautakunnille, jotka oli pysytettävä lokakuun 1 p:än sekä että päätöksestä aiheutuvat menot oli suoritettava vuoden menosääntöön huoneenvuokralautakuntia ja asunnonvälitystoimistoa varten merkityn määrärahan käyttämättömistä varoista. Yllämainittu tehtävä pitennettiin [3]) sittemmin vuoden loppuun.

Huoneenvuokralautakuntain ehdotuksesta päätti [4]) kaupunginvaltuusto, että lautakunnat vuokrantarkkailulautakuntana jatkaisivat toimintaansa kesäkuun 1 p:än 1923.

Urheilulautakunnan johtosääntö. Urheilulautakunnan laatima ja kaupunginvaltuustolle vahvistettavaksi lähetetty ehdotus urheilulautakunnan johtosäännöksi, josta valmisteluvaliokunta oli antanut lausunnon, palautettiin [5]) mainitun lausunnon ohella lautakuntaan.

Raittiuslautakunnan johtosääntö. Sen johdosta että kaupunginvaltuuston hyväksymä ja Uudenmaan läänin maaherran lokakuun 16 p:nä 1920 vahvistama [6]) kaupungin raittiuslautakunnan johtosääntö valtioneuvoston raittiuslautakuntain sekä raittiuspoliisien ja muiden kunnallisten raittiuden valvojain toiminnasta heinäkuun 7 p:nä antaman päätöksen 13 §:n mukaan oli lakannut voimassa olemasta, päätti [7]) kaupunginvaltuusto kehoittaa raittiuslautakuntaa valtuustolle tekemään ehdotuksen tästä johtaviksi toimenpiteiksi.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiesten johtosääntö. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [8]) seuraavan valmisteluvaliokunnan valitsemain henkilöjen [9]) laatiman ehdotuksen kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiesten johtosäännöksi:

[1]) Valt. pöytäk. 13. 12. 1 §. — [2]) S:n 17. 5. 22 §. — [3]) S:n 4. 10. 16 §. — [4]) S:n 13. 12. 6 § ja 20. 12. 14 §. — [5]) S:n 15. 11. 22 §. — [6]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 159. — [7]) Valt. pöytäk. 20. 12. 13 §. — [8]) S:n 20. 12. 9 §. — [9]) Vrt. 1921 vuod. kert. siv. 155.

„Helsingin kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiesten johtosääntö.

1 §. Helsingin kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehet, luvultaan viisi, joista yhden tulee olla arkkitehti, yhden insinööri ja yhden maanviljelijä, valitsee kaupunginvaltuusto vuosittain joulukuussa seuraavaksi kalenterivuodeksi.

2 §. Katselmusmiehet kokoontuvat kunkin kalenterivuoden alussa ja valitsevat silloin keskuudestaan puheenjohtajan.

Tarpeen tullen on katselmusmiehillä oikeus ottaa sihteeri.

3 §. Katselmusmiehillä, joiden tulee keskenään jakaa työnsä huomioon ottamalla, että tarpeelliset ammattitiedot ovat edustettuina toimituksissa, on velvollisuutena:

1) joka kolmas vuosi tai useammin, jos tarpeelliseksi katsotaan, sopivina aikoina toimittaa kaupungin kiinteän omaisuuden katselmus omaisuuden tilan ja sen seikan selville saamiseksi, ovatko omaisuuden haltijat täyttäneet omaisuuden käyttöön nähden määrätyt ehdot;

2) joka kolmas vuosi toimittaa semmoinen kaupungin kiinteän omaisuuden arviointi, kuin voimassa olevissa säännöksissä tuollaisen omaisuuden inventtauksesta on määrätty;

3) rahatoimikamarin määräyksestä toimittaa tulo- ja lähtökatselmuksia sekä muita katselmustoimituksia;

4) toimittamistaan toimituksista laatia ja rahatoimikamariin antaa katselmuskirjat; sekä

5) vuosittain helmikuussa kaupunginvaltuustolle antaa kertomus edellisen kalenterivuoden aikaisesta toiminnastaan.

4 §. Katselmusmiehet nauttivat kaupunginvaltuuston määräämää palkkiota sekä korvausta matka- y. m. välittömistä kuluistaan.»

Erinäisten palojärjestyksen säännösten soveltaminen. Maaherran välityksellä oli kaupunginvaltuustolta vaadittu lausuntoa 8 nuohoojanammatinharjoittajan valtioneuvostolle tekemän kantelun johdosta, että palotoimikunta kaupungin uuden palojärjestyksen säännösten nojalla oli katsonut olevansa oikeutettu määräämään, kutka kaupungissa saivat harjoittaa nuohoojanammattia, ja päätti [1]) kaupunginvaltuusto ehdottaa, ettei kantelu aiheuttaisi toimenpidettä. Tämän ehdotuksen perusteluksi liitti valtuusto kirjelmäänsä asiassa palotoimikunnan lausunnon, jossa toimikunta ilmoittaa, että kaupunki palojärjestyksen määräysten mukaisesti oli jaettu erinäisiin nuohouspiireihin, joissa nuohoojanammattia harjoittivat toimikunnan valitsemat ammattitaitoiset henkilöt, ja oli tämä järjestely toimeenpantu puheenalaisen ammatin mahdollisimman tarkaksi valvomiseksi ja jotta kaupungin asukkaille siten hankittaisiin mahdollisimman hyvä turva tulenvaaralta.

Esitys palojärjestyksen uusimisesta. Helsingin pohjoinen talonomistajayhdistys esitti, että voimassa olevan palojärjestyksen 15 ja 16 §:n määräykset, että tulisijan katselmuksen toimittaa tätä varten valittu katselmuslautakunta ja sen ohessa palopäällystö palokatselmuksen, kumottaisiin ja palautettaisiin entinen järjestelmä, jonka mukaan toimitettiin vain yksi palokatselmus, minkä ohessa yhdistys huomautti, että nuohoustaksan vahvistaminen oli sopimatonta, kun nuohousmaksu parhaiten voitiin järjestää asiallisten

[1]) Valt. pöytäk. 8. 3. 4 §.

kesken tehdyllä välipuheella. Kirjelmä päättyi esitykseen, että kaupunginvaltuusto ryhtyisi toimenpiteisiin palojärjestyksen pikaiseksi tarkistamiseksi sekä varaisi kiinteistönomistajain ja nuohoojain edustajille tilaisuuden ottaa osaa uuden palojärjestyksen laatimiseen. Esityksestä antamassaan lausunnossa palotoimikunta huomautti m. m., että puheenalaiset määräykset oli otettu palojärjestykseen ja olivat ehdottomasti tarpeen, jotta toimenpiteet tulenvaaran estämiseksi olisivat tehokkaita, ja päätti [1]) kaupunginvaltuusto toimikunnan esittämillä perusteilla evätä yhdistyksen esityksen.

Poliisijärjestyksen muuttaminen. Myöntyen maistraatin esitykseen päätti [2]) kaupunginvaltuusto puolestaan hyväksyä ehdotetun lokakuun 13 p:nä 1918 vahvistetun poliisijärjestyksen 83 §:n muutoksen, jonka johdosta mainittu § olisi seuraava:

»83 §. Lumen sulaessa keväällä on kertyvää likaa talonomistajan toimesta myöskin pitkin päivää tarpeen vaatiessa lakaistava kadulta pois sekä katuojat ja viemärikaivot pidettävät auki veden juoksulle.

Lumensulatuskojetta käytettäessä ei sulavettä saa välittömästi johtaa katuojaan, vaan on sen käytävä riittävän suuresta, siivilällä varustetusta astiasta lian ja kiinteiden osain kokoomiseksi. Vesi ei saa tulvia astian reunain yli.

Jos laskukaivon ylimääräinen tyhjennys käy tarpeelliseksi, sen johdosta että on laiminlyöty noudattaa 2 momentin määräyksiä, toimitetaan sellainen tyhjennys syyllisen kustannuksella.

Siinä määrin kuin se on keskusliikkeelle keväällä tarpeellista, ovat lumi ja jää vedettävät pois kadulta, niin että katu on paljaana viimeistään marraskuun 1 päivänä. Erittäin aikaisena tahi myöhäisenä keväänä lyhentäköön tai pidentäköön maistraatti tätä työtä varten määrätyn ajan.»

Kaupunginvaltuuston yllämainitun päätöksen maaherra vahvisti [3]) marraskuun 13 p:nä.

Sittenkun kaupunginvaltuusto puolestaan oli hyväksynyt [4]) laaditun ehdotuksen kaupungin poliisijärjestyksen muutetuiksi määräyksiksi ravintoloista, kahviloista ja matkustajakodeista, mutta maaherra kuitenkin kaikilta kohdin oli evännyt muutosehdotuksen, oli kaupunginvaltuusto valittanut [4]) korkeimpaan hallinto-oikeuteen tästä maaherran päätöksestä. Lokakuun 10 p:nä antamallaan päätöksellä selitti [5]) korkein hallinto-oikeus, ettei ollut syytä muuttaa maaherran päätöstä, joka sentähden jäi voimaan.

Majoituslautakunnan johtosääntö. Sittenkun valtuuston valmisteluvaliokunnan valitsemat asiantuntijat [6]) olivat laatineet ehdotuksen majoituslautakunnan johtosäännöksi ja siihen oli tehty erinäisiä lautakunnan ehdottamia pienehköjä muutoksia ja lisäyksiä, vahvisti [7]) kaupunginvaltuusto ehdotuksen seuraavana:

„Majoituslautakunnan johtosääntö.

1 §. Helsingin kaupungin majoituslautakunnan tehtävänä on sotilasmajoituksesta voimassa olevan lain ja yleisten määräysten sekä tämän johtosäännön mukaisesti huolehtia sotaväen majoituksesta paikkakunnalla ja ryh-

[1]) Valt. pöytäk. 5. 4. 21 §. — [2]) S:n 3. 5. 1 §. — [3]) S:n 13. 12. 8 §. — [4]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 179 ja seur. — [5]) Valt. pöytäk. 29. 11. 20 §. — [6]) Vrt. 1921 vuod. kert. siv. 155 — [7]) Valt. pöytäk. 19. 4. 12 §.

työ muihin tästä johtuviin toimenpiteisiin sekä käsitellä sen yhteydessä olevat asiat.

2 §. Majoituslautakunnan velvollisuutena on siinä kohden:

1) vastaanotettuaan asuin- tahi ulkohuoneiden tilauksen sotilasmajoitusta varten viivyttelemättä järjestää sellainen majoitus, sikäli kuin se on toimitettava kunnan tahi yksityisten rakennuksissa ja asuinhuoneissa;

2) jos majoitusvelvolliset majoitusrasituksen helpottamiseksi ovat lautakunnan suostumuksella keskenään sopineet semmoisesta majoitusrasituksen järjestelystä, että he joko vuorotellen tahi yhteisellä kustannuksella johonkin erityiseen rakennukseen sijoittavat ne henkilöt, jotka heidän on majoitettava, valvoa ettei väärinkäytöksiä satu, sekä sovittuaan majoitettavan joukon päällystön kanssa antaa jokaiselle, jonka tulee saada majoitusta, tahi, jos useampia sotilashenkilöjä on majoitettava samaan paikkaan, näille yhteisesti vahvistetun kaavakkeen mukaan laaditun majoituslipun, jossa mainitaan, edellisessä tapauksessa, majoitukseen oikeutetun henkilön virka-arvo ja nimi, mutta, kun useampia on majoitettava, majoitukseen oikeutettujen virka-arvot ja lukumäärä sekä heidän päällikkönsä nimi samoin kuin molemmissa näissä tapauksissa annettavat majoitusedut ja aika, minkä oikeus niiden nauttimiseen kestää, sekä paikka, missä majoitus on suoritettava;

3) kunnan tai yksityisten henkilöjen huoneissa suoritettavasta majoituksesta ilmoittaa kullekin majoitusvelvolliselle, mikäli mahdollista hyvissä ajoin ennen majoituksen toimeenpanemista;

4) järjestäessään sotaväen majoitusta kunnan tahi yksityisten rakennuksiin katsoa, että tämä mikäli mahdollista täyttää ne vaatimukset, mitkä on vahvistettu majoitukselle valtion huoneisiin, sekä että majoitettaessa yksityisten rakennuksiin majoitusvelvollisen erikoiset olot sekä hänen taloudellinen ja yhteiskunnallinen asemansa otetaan huomioon ja majoitus, mikäli mahdollista, tämän mukaisesti järjestetään ja sovitetaan;

5) jos lautakunta havaitsee tarkoituksenmukaiseksi majoitusvelvollisen sijasta sotaväen majoitusta varten kokonaan tahi osittain itse hankkia huoneiden lämmitykseen, ruuanlaittoon, leipomiseen ja saunan lämmittämiseen tarpeelliset polttoaineet sekä valon ja kaluston, ryhtyä tästä johtuviin toimenpiteisiin;

6) jos majoitusvelvollinen köyhyyden tähden tai muusta syystä on kykenemätön hankkimaan majoitukseen kuuluvia tarvikkeita, tästä ilmoituksen saatuaan viipymättä ryhtyä toimiin puuttuvan hankkimiseksi;

7) jos majoitusvelvollinen kieltäytyy täyttämästä hänelle lain mukaan kuuluvaa majoitusvelvollisuutta, maistraatilta tahi, kiireellisessä tapauksessa, poliisiviranomaiselta tahi sotilaspäällystöltä anoa toimenpidettä majoitusvelvollisuuden täyttämiseksi;

8) valtion majoitusasiamiestä kuultuaan harkita, olisiko säästäväisyyssyistä taikka muutoin tarkoituksenmukaista majoitusta varten vapaan sopimuksen pohjalla heti itse hankkia ne tarvikkeet, joita majoitus lain mukaan edellyttää, jossa tapauksessa lautakunta on oikeutettu nämä tarvikkeet hankkimaan;

9) jos valtion taloja kaupungissa tiettävästi on joutilaina kunnan ollessa majoituksen rasittama, asianlaidasta ilmoittaa kaupunginvaltuustolle tästä ehkä johtuvaan toimenpiteeseen ryhtymistä varten;

10) jos niin suuri sotaväenosasto majoitetaan kaupunkiin, ettei säädettyä huonelukua sekä muita huoneistoja ja tarvikkeita voida pahempaa hankaluutta asukkaille itselleen tuottamatta aikaansaada, jos aika sallii, antaa asia

täydellisine lausuntoineen ja ehdotuksineen kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, mutta jos suurempaa joutuisuutta on tarpeen menetellä oman harkintansa mukaan sen mukaisesti mitä siitä on laissa säädetty;

11) kokouksessa, josta valtion majoitusasiamiehelle ja korvaukseen oikeutetuille suullisesti tahi yksinkertaisessa, postiin pannussa kirjeessä on ilmoitettava, heidän poisjäämisensä kuitenkaan estämättä toimituksen kulkua, tuomarin vastuulla harkita ja vahvistaa sen rahakorvauksen määrä, mikä kunnan tai yksityisten on saatava antamastaan sotilasmajoituksesta, jolloin, jos erimielisyyttä syntyy, se määrä, jota kaksi jäsentä on kannattanut, mutta jos kaikki ovat eri mieltä, ylimmän ja alimman summan välinen määrä on pidettävä päätettynä, ollen pöytäkirjaan tehtävä merkintä vahvistettujen määräin perusteista ja maksettavasta yhteenlasketusta summasta sekä ehkä esiintyneistä erimielisyyksistä, ja toimituskirja lautakunnan läsnäolevain jäsenten allekirjoitettava;

12) viivyttelemättä rahatoimikamarille toimittaa kappale lähinnä edellisessä momentissa mainittua toimituskirjaa sekä laskut lautakunnan sotilasmajoitusta varten hankkimista tarvikkeista, ollen kamarin katsottava, että tarpeelliset rahamäärät, mikäli ne on suoritettava muille kuin kunnalle itselleen, pidetään lautakunnan saatavina laissa tai hankintasopimuksissa määrättynä aikana jaettaviksi asianomaisille;

13) jos sotilasmajoituksesta suoritettavan korvauksen määrä on asianmukaisessa järjestyksessä ilmoitettu tulevan riidanalaiseksi oikeudessa, pidättää kunnan varoista suoritettava korvaus, kunnes oikeuden päätös on saavuttanut lain voiman, minkä jälkeen korvaukseen ja sille ehkä tulevaan korkoon nähden on meneteltävä lain määräämällä tavalla;

14) niissä tapauksissa, joissa sotaväki rauhan aikana on oikeutettu saamaan ravintoa, järjestää semmoinen ravitseminen sillä tavoin kuin siitä on säädetty;

15) asianomaisen sotilaspäällystön kanssa tehtyään tarpeenmukaisen sopimuksen ravitsemisesta toimittaa jokaiselle niistä, joiden on saatava ravintoa, tahi, jos useampia sotilashenkilöjä on ravittava samassa paikassa, näille yhteisesti vahvistetun kaavakkeen mukainen ravintolippu, jossa on 2 momentissa mainitun majoituslipun vastaavat tiedot, sekä jokaiselle ravitsemisvelvolliselle, mikäli mahdollista, hyvissä ajoin ennen sitä päivää, jona ravinnon antaminen on alkava, ilmoittaa ravitsemisesta;

16) jos ravitsemisvelvollinen pätevättä syyttä kieltäytyy luovuttamasta ravintoaineita, maistraatilta tahi kiireellisessä tapauksessa, poliisiviranomaiselta tai sotilaspäällystöltä anoa toimenpidettä hankintavelvollisuuden täyttämiseksi;

17) ellei kaikkea ravittavaksi ilmoitettua sotaväkeä voida paikkakunnalla ravita, siitä viivyttelemättä ilmoittaa maistraatille maaherran tietoon saatettavaksi;

18) jos sotaväen tarpeisiin käytettäväin rehujen tilaus saapuu lautakunnalle ja tutkitaan lailliseksi, antaa lippu, jossa mainitaan hankintavelvollisen nimi sekä luovutettavain rehujen laatu ja määrä, sekä siitä ilmoittaa hankintavelvolliselle sillä tavoin kuin edellä on ravitsemisesta sanottu;

19) jos se, joka on velvollinen rehuja antamaan, kieltäytyy siitä, maistraatilta tahi, kiireellisissä tapauksissa, poliisiviranomaiselta tahi sotilaspäällystöltä anoa toimenpidettä hankintavelvollisuuden täyttämiseksi;

20) elleivät asianomaiset voi sopia niiden korvausmääräin suuruudesta, joita on suoritettava kiinteistöjen, kaivojen, vedenottopaikkain ja pajain

käyttämisestä sotaväen tarpeisiin, vahvistaa tämä korvaus sillä tavoin ja siinä järjestyksessä, kuin sotilasmajoituksen korvauksen määräämisestä edellä on sanottu, tullen lautakunnan siinä, mikäli on kysymys kiinteistöjen käyttämisestä, tarpeen mukaan käyttää apunaan yhtä tai useampia asiantuntijoita;

21) sittenkuin toimenpide korvauksen määräämiseksi kiinteistön käyttämisestä on saavuttanut lain voiman, siitä ilmoittaa maaherralle määrän osoittamiseksi maksettavaksi valtion varoista korvaukseen oikeutetulle, jota varten korvaus kaivojen, vedenottopaikkain ja pajain vahingoittamisesta suoritetaan etuantina kunnan varoista ja hyvitetään kunnalle valtion varoista;

22) jokaiselta puolelta kalenterivuodelta ennen kuukauden kuluttua puolenvuoden päättymisestä laatia ja valtion majoitusasiamiehelle lähettää eritelty lasku kunnan majoituskustannuksista ja muista menoista;

23) pitää luetteloja kaikista lautakunnalle saapuneista sotilasmajoitusta koskevista tilauksista sekä kirjaa kaikista kunnan varoista suoritetuista majoituskorvauksista;

24) meno- ja tulosääntöehdotuksen laadintaan, kannantavarain säilytykseen, tilitykseen ja kirjanpitoon, laskujen hyväksymiseen ja kirjaanpanoon, inventaukseen sekä kiinteistö- ja kalustoluettelojen laadintaan nähden noudattaa Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännön määräyksiä; sekä

25) vuosittain ennen toukokuun loppua rahatoimikamariin lähettää lyhyt kertomus lautakunnan edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta.

3 §. Majoituslautakuntaan kuuluu kolme varsinaista ja kolme varajäsentä, jotka kaupunginvaltuusto valitsee kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan.

Jos varsinainen tai varajäsen eroaa ennen toimikauden päättymistä, on lautakunnan siitä ilmoitettava valtuustolle uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemiseksi siksi ajaksi, mikä eronneella on jäljellä.

Lautakunnan jäsenet saavat palkkiota kaupunginvaltuuston vahvistaman määrän.

4 §. Majoituslautakunnan jäsenistä valitsee kaupunginvaltuusto vaalitilaisuudessa yhden puheenjohtajaksi ja toisen varapuheenjohtajaksi, kumpaisenkin kolmeksi vuodeksi.

5 §. Majoituslautakunnan palvelukseen otettakoon tarpeen vaatiessa sihteeri ja majoitusmestari sekä ylimääräisiä apulaisia.

Lautakunnan palvelijana on vahtimestari.

Kaikki viranpitäjät ottaa lautakunta, sihteerin ja majoitusmestarin virkain oltua lautakunnan toimesta neljäntoista päivän kuluessa siltä haettavina.

6 §. Majoituslautakunta kokoontuu puheenjohtajan tai, hänen ollessaan estyneenä, varapuheenjohtajan kutsusta. Sekä puheenjohtajan että varapuheenjohtajan ollessa estyneinä kokouksessa saapuvilla olemasta valitaan tilapäinen puheenjohtaja.

Lautakunta on päätösvaltainen, kun kolme varsinaista tai varajäsentä on saapuvilla ja ottaa osaa päätökseen.

Päätös tehdään yksinkertaisella ääntenenemmistöllä.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajalla tai sillä jäsenellä, jonka valtuusto ehkä on hänen sijaansa siihen valinnut, on oikeus olla saapuvilla lautakunnan kokouksissa ja ottaa osaa keskusteluihin, ollen hänelle tätä varten annettava kirjallinen ilmoitus kunkin kokouksen ajasta.

7 §. Majoituslautakunnan kokouksissa tehdään pöytäkirja, jossa on mainittava läsnäolevat jäsenet, käsitellyt asiat ja tehdyt päätökset, viimeksi mainitut lyhyin perusteluin, kun lautakunta sen katsoo tarpeelliseksi. Jos päätös tehdään äänestämällä, on jäsenellä oikeus saada eroava mielipiteensä lyhyesti pöytäkirjaan merkityksi.

Lautakunnan toimituskirjat allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri.

Lautakunnan pöytäkirja tarkistetaan lautakunnan päättämällä tavalla.

8 §. Puheenjohtaja, joka on erityisesti vastuunalainen asiain esittelystä majoituslautakunnalle ja sen päätösten toimeenpanosta, on velvollinen:

1) lautakunnan kanslia-aikana olemaan tavattavana lautakunnan virkahuoneistossa;

2) katsomaan, että lautakunnan pöytäkirjat ja sen vuokra- ja hankintasopimukset kunnollisesti laaditaan sekä sen maksumääräykset, kirjelmät ja muut toimituskirjat oikein annetaan tahi lähetetään;

3) valvomaan että tarpeelliset huoneistot ajoissa vuokrataan ja irtisanotaan sekä, jos niin on tarpeen, varustetaan kalustolla sekä että majoitukseen oikeutettujen saatavana pidetään heille tulevat polttopuut ja valaistus;

4) kun tilapäismajoitusta matkustaville sotilashenkilöille tilataan muuna kuin lautakunnan kanslia-aikana tahi lautakunnan kokoontuessa, yksinään tarkastamaan tilauksen ja, jos sen oikeutus on epäilemätön, osoituttamaan huoneita sitä tarkoitusta varten vuokratusta huoneistosta;

5) niissä tapauksissa, joissa lautakunta on havainnut majoitukseen luovutetut huoneet kohtuulliseen majoitukseen sopimattomiksi sekä majoitusvelvollinen, lautakunnalta saamastaan käskystä huolimatta, on laiminlyönyt korjata puutteet samoin kuin lautakunta majoitusasiamiestä kuultuaan on korjauttanut puutteen tahi hankkinut puuttuvan, allekirjoituksellaan varustamaan tämän johdosta syntyneen ja ulosottomiehelle annetun laskun, minkä jälkeen ja sittenkuin majoitusasiamieskin on sen allekirjoittanut, sen määrä on ilman oikeudenkäyntimenettelyä laiminlyöjältä ulosotettava; sekä

6) laissa määrättyjen viidentoista päivän kuluessa siitä arvioimiskokouksesta, jossa kunnan tahi muiden suorittaman majoituksen korvaus on vahvistettu, vastaanottamaan tyytymättömyyden ilmoituksia majoitusasiamieheltä tahi majoitusvelvolliselta toimitetusta arvioinnista sekä neuvomaan tyytymätön laissa säädetyn ajan kuluessa oikeudessa ajamaan kanteensa perille sekä, siinä tapauksessa että tyytymättömyyttä ilmoitetaan kiinteistöjen, alusten, kaivojen, vedenottopaikkain tahi pajain käyttämisestä sotaväen tarpeisiin annetun korvauksen arvioinnista, menettelemään samalla tavalla.

9 §. Sihteerin, jonka tulee olla suorittanut lainopillinen tutkinto, velvollisuutena on:

1) mikäli hänen virkatoimintansa vaatii, majoituslautakunnan kanslia-aikana olla saapuvilla lautakunnan virkahuoneistossa;

2) pitää lautakunnan diareja ja tehdä sen pöytäkirjat;

3) pitää kirjaa kunnan varoista suoritetuista majoituksen korvauksista;

4) toimittaa lautakunnan lähtevät toimituskirjat;

5) vuosittain laatia ehdotus lautakunnan menosäännöksi; sekä

6) laatia lautakunnan vuosikertomus.

10 §. Majoitusmestarin velvollisuutena on:

1) olla saapuvilla majoituslautakunnan virkahuoneistossa lautakunnan kanslia-aikana sekä lautakunnan kokouksissa;

2) lautakunnan puheenjohtajalle joutuisasti esitellä saapuneet kirjelmät ja lautakunnan virkahuoneistossa tehdyt suulliset ilmoitukset;

3) lautakunnan puheenjohtajan antamain määräysten mukaan vuokrata ja osoittaa majapaikat sekä hankkia tietoja y. m.;

4) rahatoimikonttorissa nostaa ja kuitata kunnan lautakunnan menoihin edeltäpäin osoittamat varat sekä tehdä niistä tili;

5) lautakunnan menoista pitää semmoista kassakirjaa, kuin kaupungin kassa- ja tililaitoksesta voimassa olevissa määräyksissä on säädetty;

6) hoitaa kunnan majoituskalustoa ja siitä pitää luetteloa, jossa mainitaan esineiden nimi, lukumäärä, hankinta-arvo ja säilytyspaikka, sekä vuosittain täydentää mainittua luetteloa;

7) pitää hankitun uuden irtaimiston tarkastusluetteloa sekä kaupungin kassa- ja tililaitoksesta voimassa olevissa säännöksissä säädetyssä järjestyksessä poistaa kulutettu irtaimisto; sekä

8) pitää sotilasmajoituksista luetteloa, jossa on tietoja majoitetun joukko-osaston tahi henkilön nimestä, majoitettujen lukumäärästä, majoituspaikasta, huoneiden lukumäärästä, majoitusajasta, kuukausikustannuksista ja koko korvausmäärästä.

11 §. Ellei majoituslautakuntaan ole erityistä sihteeriä tai majoitusmestaria asetettu, hoitakoon viimeksi mainitulle 10 §:n mukaan kuuluvat tehtävät lautakunnan puheenjohtaja, ja antakoon tämä sihteerille 9 §:n mukaan kuuluvat tehtävät sille henkilölle, jota lautakunta käyttää pöytäkirjanpitäjänä kokouksissaan ja toimituskirjainsa huolehtijana.

12 §. Majoituslautakunnan viranpitäjät ovat Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjäin palvelusehtoja koskevan säännön yleisten määräysten alaiset.

13 §. Majoituslautakunnan kassa- ja tilivirastona on rahatoimikonttori.»

Terveydenhoitojärjestyksen muuttaminen. Kirjelmässään toukokuun 4 p:ltä oli terveydenhoitolautakunta huomauttanut, että vuonna 1917 vahvistetun [1]) terveydenhoitojärjestyksen voimassaoloaikana saatu kokemus oli osoittanut, ettei toistaiseksi ollut mahdollista vaatia tarkoin noudatettavaksi kaikkia sen säännöksiä. Lautakunnan mielestä ei kuitenkaan ollut sopiva käydä laatimaan uutta terveydenhoitojärjestystä, ennenkuin valmisteltavana oleva koko maata koskeva terveydenhoitosääntö oli ilmestynyt. Kun kuitenkin voimassa oleva terveydenhoitojärjestys erityisesti erilaatuisten liikehuoneistojen puhtaanapidosta ja käytöstä sisälsi säännöksiä, joiden noudattamista ei aina ollut katsottu voitavan vaatia, esitti lautakunta senlaatuisia toimenpiteitä, että se saisi, milloin sellaisen harkittiin haitatta käyvän päinsä, poikkeustapauksissa myöntää vähäisiä poikkeuksia terveydenhoitojärjestyksen yllämainittujen osien määräyksistä.

Kaupunginvaltuusto, joka kaikilta kohdin yhtyi lautakunnan ehdotukseen, päätti [2]) anoa, että maaherra vahvistaisi voimassaolevaan terveydenhoitojärjestykseen (esimerkiksi uutena kohtana XIII luvun 8 §:än) seuraavan lisäyksen:

»Terveydenhoitolautakunta oikeutetaan, kun sen harkitaan terveydellistä haittaa tuottamatta voivan käydä päinsä, määräajaksi ja tarpeellisiksi katsominsa ehdoin myöntämään vähäisiä poikkeuksia kaupungin voimassa olevan terveydenhoitojärjestyksen I ja IX luvun määräyksistä.»

Maaherra vahvisti [3]) lokakuun 12 p:nä ehdotuksen.

[1]) Ks. 1917 vuod. kert. siv. 200. — [2]) Valt. pöytäk. 31. 5. 15 §. — [3]) S:n 1. 11. 12 §.

Torikauppa. Kaupunginvaltuustolle antamassaan kirjelmässä erinäiset henkilöt, jotka olivat useita vuosia Kauppatorilla harjoittaneet maataloustuotteiden kauppaa, mutta jotka rahatoimikamari oli velvoittanut joulukuun alusta 1921 lopettamaan liikkeensä, anoivat lupaa edelleen harjoittaa sitä. Hakijain käsityksen mukaan rahatoimikamarin häätötoimenpiteellä ei ollut tukea laissa, koska elinkeinolain 14 § myöntää oikeuden rahvaalle ja tilanomistajille maalla eri ilmoituksetta itse tai muiden välityksellä pitää kaupan mitä saadaan heidän tiloiltaan, ja hakijat tässä tapauksessa olivat toimineet asianomaisten tilanomistajain valtuuttamina asiamiehinä ja saaneet vähäisen korvauksen vaivoistaan. Väittäen kaupan pidetyt tuotteet myydyn käypähintoja huokeammasta lausuivat hakijat, että yllämainitun toimenpiteen hyväksyminen riistäisi heiltä toimeentulon ja tekisi heidät työttömiksi, minkä ohessa he huomauttivat, ettei rahatoimikamarin antama kielto ollut kohdannut heitä kaikkia, sillä yhdelle oli suotu tilaisuus edelleen harjoittaa elinkeinoaan.

Sittenkun rahatoimikamari antamassaan lausunnossa oli selittänyt, että yllämainittu kielto koski ainoastaan henkilöjä, jotka vähittäiskauppiaina eri tahoilta ostavat ja sijamaksua suorittamatta kaupungin toreilla myyvät maataloustuotteita, jota kauppiasryhmää mainittu elinkeinolain säännös ei lainkaan tarkoittanut, sekä ettei yksikään puheenalaisista henkilöistä ollut esittänyt valtakirjaa asianomaisilta tilanomistajilta, päätti [1]) kaupunginvaltuusto, ettei anomus aiheuta toimenpidettä valtuuston puolelta.

Niinikään erinäiset kaupungissa tahi sen ympäristössä asuvat henkilöt, jotka maataloustuotteita varten osoitetussa osassa kauppatoria olivat myyskennelleet itse leipomaansa leipää, mutta joita rahatoimikamari oli kieltänyt harjoittamasta tätä liikettänsä, anoivat mainitun kiellon kumoamista, huomauttaen olevansa varattomia ja että heidän häätämisestään torilta oli ollut seurauksena leivänhinnan kohoaminen. Asiasta olivat sekä terveydenhoitolautakunta ja poliisimestari että rahatoimikamari antaneet epäävän lausunnon ja päätti [2]) kaupunginvaltuusto mainittujen viranomaisten esittämillä syillä evätä esityksen, mikäli koski oikeutta myydä leipää maalaisille varatulla osalla toria.

Vuonna 1920 oikeutti [3]) kaupunginvaltuusto Rautatientorin kangas- ja lyhyttavarakauppiaat toistaiseksi ja enintään kesäkuun 1 p:än 1922 harjoittamaan kauppaa mainitulla torilla. Sittemmin anoivat puheenalaiset kauppiaat lupaa saada edelleen [3]) mainitun päivän jälkeen harjoittaa mainittua liikettä, ja päätti [4]) kaupunginvaltuusto, kun muuta sopivaa myyntipaikkaa ei voitu heille osoittaa, myöntyä hakijain anomukseen, kuitenkin siten, että rahatoimikamari sai myöntää oikeuden mainitun liikkeen edelleen jatkamiseen vain kolmen kuukauden irtisanomisajoin ja huomioonottaen, ettei uusia myyntipaikkoja Rautatientorilta enää saanut antaa. Samalla määräsi valtuusto, että mainitun liikkeen harjoittamisaikaan nähden oli sovellettava voimassa olevan kauppa-, konttori- ja varastoliikkeiden työoloja koskevan lain säännöksiä.

Lihakaupan järjestäminen. Kaupunginvaltuuston vuonna 1921 asetettua [5]) komitean laatimaan ehdotusta lihakaupan järjestämisestä, jota tehtävää sittemmin laajennettiin siten, että komitean oli valmisteltava myöskin kysymystä muiden tärkeämpien elintarpeiden kaupan järjestämisestä, lähetti mainittu komi-

[1]) Valt. pöytäk. 22. 2. 31 §. — [2]) S:n 22. 3. 24 §. — [3]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 38. — [4]) Valt. pöytäk. 22.3. 23 §. — [5]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 228.

tea toukokuun 31:ntena 1922 päivätyn mietinnön [1]). Siinä lausui komitea, että ennen kaikkea oli laadittava tarkoituksestaan tietoinen ohjelma elintarvekaupan järjestämiseksi ja valvomiseksi. Tämän ohjelman ensi työksi olisi kaupungin kaikkien tarjona olevain järjestöjen avulla järjestettävä kauppa ja valvonta niin, että elintarpeiden tukku- ja vähittäiskauppaa alinomaan valvottiin sekä laatuun että määrään ja hintamuodostukseen nähden. Samaten olisi pahimmat elintarpeiden säilytystä ja kuljetusta haittaavat epäkohdat viipymättä poistettava. Komitea esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi

viipymättä ryhtyä toimiin Töölöön suunnitellun kauppahallin rakennuttamiseksi rautatieraiteen vierelle ja elintarpeiden vastaanotto- ja tarkastusaseman yhteyteen sekä siten, että se vastedes voidaan rakentaa myöskin tukkukauppaa ja vientiä palvelemaan;

selventää kaupungineläinlääkärin ja kauppahallitarkastajan johtosääntöjä siihen suuntaan, että he voivat yhtämittaisesti valvoa ja järjestää elintarvekauppaa; sekä

aikaisemman päätöksensä [2]) mukaisesti lakkauttaa lihan ja lihatavarain torikaupan kesäkuun 1 p:stä 1923, jos ehdotettu kauppahalli siihen mennessä valmistuu.

Sopivaksi yllämainitun kauppahallin tontiksi ehdotti komitea korttelia n:o 198 tai jotain muuta tonttia rautatien tavara-aseman alueelta.

Komitean lihakauppaa torilla koskevaa lausuntoa vastaan pani vastalauseensa komitean jäsen I. Yrjö-Koskinen, jonka mielestä mainittua ulkona toimitettavaa kauppaa tuli saada jatkaa, koska se oli tärkeä hintatason säännöstelijä ja ostavalle yleisölle mukava.

Mietintöä esiteltäessä päätti [3]) kaupunginvaltuusto lähettää sen rahatoimikamariin, jonka tuli siitä hankkia terveydenhoitolautakunnan lausunto.

Ravintolain, kahvilain y. m. aukioloaika. Maaherra, jonka tammikuun 2 p:nä 1922 annetun asetuksen mukaan oli luokiteltava ravintolat, kahvilat, biljardisalit ja keilaradat niiden aukioloaikaan nähden, oli pyytänyt kaupunginvaltuustolta lausuntoa tämänlaatuisista liikkeistä Helsingissä ja päätti [4]) valtuusto antamassaan vastauksessa ehdottaa, että ensimmäisen luokan liikkeiden sulkemisaika määrättäisiin klo 12:ksi i. p., toisen luokan klo 11:ksi i. p., ja kolmannen luokan klo 10:ksi i. p., kuitenkin niin, että uusia vieraita sai vastaanottaa viimeistään puoli tuntia ennen asianomaista sulkemisaikaa. Koska edellämainitun asian käsittelyssä kuitenkin oli lausuttu erilaisia mielipiteitä, päätti [4]) valtuusto liittää lausuntoonsa otteen mainitussa tilaisuudessa tehdystä pöytäkirjasta.

Kioskien ja niihin verrattavien myyntipaikkain aukioloaika. Kaupunginvaltuusto päätti [5]) palauttaa rahatoimikamariin Helsingin vähittäiskauppiasyhdistyksen ja kaupungin vähittäiskauppiaiden valtuutettujen esityksen että kioskien aukioloaika arkipäivisin rajoitettaisiin samalla tavalla kuin muihin liikkeisiin nähden oli säädetty, sekä että kioskikauppa sunnuntaisin ja pyhäpäivin kokonaan kiellettäisiin, samoin kuin Suomen tupakkakauppiaitten yhdistyksen anomuksen puheenalaisen kaupan rajoittamisesta. Edellämainituista esityksistä antamassaan lausunnossa oli kamari ehdottanut, että myynti kioskeista ja muista niihin verrattavista myyntipaikoista yksityisillä

[1]) Valt. pain. asiakirj. n:o 17. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 182. — [3]) Valt. pöytäk. 14. 6. 16 §. — [4]) S:n 17. 5. 1 §. — [5]) S:n 14. 6. 36 § ja 30. 8. 10 §.

tonteilla määrättäisiin lakkaamaan samaan aikaan kuin muissa myymälöissä, jotavastoin kauppa kaupungin maalla sijaitsevilla myyntipaikoilla saisi toistaiseksi jatkua samoina aikoina kuin aikaisemmin.

Vahingoittuneiden ja äkillisesti sairastuneiden henkilöjen sairaanhoito. Vuonna 1912 kehoitti [1]) kaupunginvaltuusto terveydenhoitolautakuntaa tekemään ehdotuksen ensimmäisen avun antamisesta tapaturma- ja äkillisissä sairaustapauksissa. Lautakunta lähetti joulukuun 10 p:nä 1914 päivätyn mietinnön asiasta, mutta päätti [2]) kaupunginvaltuusto vallitsevien sota- ja pula-ajan olojen johdosta jättää lautakunnan esittämät ehdotukset toistaiseksi lepäämään. Säännöllisten olojen palattua lautakunta otti kysymyksen uudelleen käsiteltäväksi, mikä johti esitykseen, että kaupunginvaltuusto päättäisi perustaa [3]) ja voimassapitää tapaturma-aseman ja vastaanottolaitoksen Marian sairaalassa, hankkia ja kunnossapitää sairaidenkuljetusauton ja pienen henkilöauton vahingoittuneiden ja äkillisesti sairastuneiden kuljetusta varten sekä korottaa palkkion sunnuntaipäivystyksestä ja lääkärinavusta äkillisissä taudintapauksissa kodeissa.

Esityksestä antoivat sekä sairaalaylihallitus että rahatoimikamari lausunnon [3]). Molemmat viranomaiset olivat yhtä mieltä siitä, että kaupungilla ei ollut mitään pakottavaa syytä perustaa tapaturma-asemaa, niinkauan kuin valtio piti yllä sellaista asemaa kirurgisessa sairaalassa. Suuren tapaturma-aseman perustaminen Marian sairaalaan kohtaisi ylihallituksen mielestä miltei voittamattomia esteitä ja tuottaisi sitäpaitsi kaupungille tuntuvia kustannuksia. Muita terveydenhoitolautakunnan esittämiä ehdotuksia puollettiin pääasiassa. Myöntyen rahatoimikamarin esitykseen siten muutettuna, että korvaus päivystyksestä sunnuntaisin korotettiin 50:stä 100 markkaan, päätti [4]) kaupunginvaltuusto:

vahingoittuneiden ja äkillisesti sairastuneiden henkilöjen kuljetusta varten hankkia sairaidenkuljetusauton ja tätä varten 1923 vuoden budjettiin merkitä 110,000 markan määrärahan;

antaa rahatoimikamarille toimeksi yksissä neuvoin terveydenhoitolautakunnan kanssa ostaa puheenalaisen auton;

oikeuttaa terveydenhoitolautakunnan vahvistamaan sairaankuljetustaksan ja valtuuttaa palolaitoksen siten kertyneistä varoista käyttämään 10 % miehistön hyväksi;

palolaitoksen 1923 vuoden menosääntöön merkitä 45,000 markan määrärahan auton käyttö- ja kunnossapitokustannuksia varten sekä kuljetuskustannusten suorittamiseen;

mainitun vuoden menosääntöön merkitä 57,000 markan määrärahan terveydenhoitolautakunnan käytettäväksi yö- ja sunnuntaipäivystystä sekä äkillisissä taudintapauksissa potilaiden kotona annettavaa lääkärinapua varten;

vahvistaa lääkäreille mainitunlaisista sairaskäynneistä tulevan korvauksen 30 markaksi päivällä ja 60 markaksi yöllä sekä korottaa palkkion sunnuntaipäivystyksestä 100 markkaan; sekä

velvoittaa kaupungin suorittamaan lääkäreille edellämainitunlaisista sairaskäynneistä ajurimaksun siinä tapauksessa, ettei potilas voi sellaista suorittaa.

Toimenpiteet tuberkulosin vastustamiseksi. Sittenkun terveydenhoitolautakunta oli antanut tehtäväksi komitealle, johon kuuluivat professori

---

[1]) Ks. 1912 vuod. kert. siv. 104. — [2]) Ks. 1915 vuod. kert. siv. 29. — [3]) Valt. pain. asiakirj. n:o 36 vuodelta 1921. — [4]) Valt. pöytäk. 15. 11. 14 §.

vapaah. O. von Hellens, lääketieteentohtori vapaah. F. Langenskiöld sekä lääketieteenlisensiaatit I. Rosqvist ja C. Tennberg, laatia suunnitelman tuberkulosin vastustamiseksi, oli komitea lähettänyt lautakuntaan mietinnön [1]) asiasta. Komitea huomautti olevan erittäin tärkeätä harjoittaa laajempaa huoltolatoimintaa, jonka tarkoituksena olisi vastustaa tuberkulosia kansantautina, ei ainoastaan hankkimalla jo sairastuneille tarpeellista hoitoa, vaan ennen kaikkea harjoittamalla valistustyötä ja estävin toimenpitein suojelemalla sairaan ympäristöä ja etusijassa kasvavaa polvea tartunnalta. Tämän työn johto olisi annettava asiantuntevalle ja asiaa harrastavalle lääkärille, joka olisi terveydenhoitolautakunnan ylivalvonnan alainen ja jota nimitettäisiin tuberkulositarkastajaksi. Tuberkulosipoliklinikkaan olisi palkattava vuoden umpeen toimiva assistentti sekä ylihoitajatar ja lisäksi kaksi sairaanhoitajatarta. Kun oli sangen tärkeää, että huoltola saisi tarkan tiedon kaikista kaupungissa sattuneista tuberkulositapauksista, katsoi komitea, että lääkärit velvoitettaisiin heti terveydenhoitolautakunnalle ilmoittamaan jokaisen toteamansa tuberkulositapauksen. Huoltolalla tulisi myöskin erinäisiä poikkeustapauksia lukuunottamatta olla yksinoikeus välittää potilaat kaupungin sairaaloihin. Sairaalapaikkojen tarpeeseen nähden tuberkulosia potevia henkilöjä varten, oli komitean mielestä varattava paikkoja kahta eri keuhkotautisten ryhmää varten, nimittäin osin vasta sairastuneille, osin taas pitemmälle kehittyneellä taudin asteella oleville. Kun uusien tapausten lukumäärä oli arvioitu 300:ksi vuodessa ja tähän ryhmään kuuluva potilas tarvitsi keskimäärin nelikuukautisen sairaalahoidon, olisi tätä ryhmää varten kaupungin sairaaloista varattava n. 100 sijaa. Toisen sairasten ryhmän komitea arvioi 370:ksi vuodessa ja heidän sairaalahoitonsa 6 kuukaudeksi, minkä vuoksi heidän käytettäväkseen olisi asetettava n. 170 sairassijaa. Edelleen oli sijoja varattava keuhkotautia poteville henkilöille, jotka eivät kuulu kumpaankaan ryhmään. Koko tarpeen komitea arvioi 350 sijaksi.

Erittäin tarpeellisina toimenpiteinä tartunnan leviämisen ehkäisemiseksi ehdotti komitea kaupungin voimassa pitämien kotia vailla olevien keuhkotautisten kotien laajentamista, sopivien asuntojen hankkimista tuberkulootisille perheille, sekä kodeissaan tartunnalle alttiina olevain lasten laitoksen perustamista tahi, jos se kohtaisi liian suuria vaikeuksia, taloudellisen tuen antamista jollekin yksityiselle yhdistykselle tai laitokselle, joka oli halukas voimassa pitämään tuollaista kotia. Tuberkulosia sairastavia lapsia varten olisi varattava sijoja perustettavasta tuberkulosisairaalasta, ja lapsia varten, jotka, saatuaan kirurgista hoitoa tuberkulootisten vammain takia, oli jostakin sairaalasta toipilaina poistettu, olisi perustettava risatautiparantola.

Kirjelmässä huhtikuun 14 p:ltä 1921 lähetti terveydenhoitolautakunta mietinnön kaupunginvaltuustolle, huomauttaen, ettei Hesperian sairaalaa, jonka komitea oli ehdottanut tuberkulootisten asunnoksi, voitu luovuttaa tähän tarkoitukseen. Mitä taas tuli lääkärien velvollisuuteen ilmoittaa toteamansa tuberkulositapaukset katsoi lautakunta, ettei kysymystä lautakunnan mielestä olisi otettava käsiteltäväksi, koska koko maata käsittävä tuberkulosilaki oli tekeillä.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä päätti [2]) kaupunginvaltuusto:

hyväksyä komitean laatiman suunnitelman tuberkulosin vastustamiseksi ja sen mukaisesti toukokuun 1 p:stä lakkauttaa tuberkulosipoliklinikan johtajanviran ja sen sijaan perustaa keuhkotautilääkärin viran;

---

[1]) Valt. pain. asiakirj. n:o 19 vuodelta 1921. — [2]) Valt. pöytäk. 25. 1. 23 §.

että huoltolatoimintaa, jonka johto uskotaan mainitulle lääkärille terveydenhoitolautakunnan vuodeksi asettaman assistentin avustamana, on komitean ehdotuksen mukaan laajennettava, jota varten tuberkulosipoliklinikkaan, jota tästedes sanotaan »Keuhkotautisten tiedonantotoimistoksi ja poliklinikaksi», lisätään yksi ylihoitajatar ja yksi hoitajatar;

kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta laatimaan luonnospiirustukset ja kustannusarvion omaa kotia vailla olevien tuberkulootisten asuntoja varten, joille hallituksen yksissä neuvoin terveydenhoitolautakunnan kanssa tulee ehdottaa sopiva tontti;

kehoittaa sairaalaylihallitusta laaditun ohjelman mukaisesti valmistamaan ehdotuksen paikkain järjestämisestä keuhkotautia potevain henkilöjen hoitoa varten;

antaa terveydenhoitolautakunnan toimeksi:

a) valmistella kysymystä 50 sijan käsittävän kodin laittamisesta semmoisista kodeista oleville lapsille, joissa esiintyy tuberkulosia;

b) kohta kuin tarpeellista kokemusta on saatu tuberkulosin vastustamistoiminnan järjestämisestä ja viimeistään ennen 1922 vuoden loppua, yksissä neuvoin kaupungin sairaalaylihallituksen kanssa laatia ehdotuksen toimiston ohjesäännöksi sekä keuhkotautilääkärin johtosäännöksi;

c) neuvottelujen avulla koettaa keuhkotautilääkäriksi saada tähän sopiva henkilö sekä palkkalautakuntaa kuultuaan valtuustolle antaa ehdotuksen viran täyttämiseksi sekä mainitun lääkärin palkkaetujen vahvistamiseksi;

d) laatia ehdotuksen toimiston menosäännöksi 1922 vuoden jäljellä olevaksi ajaksi; sekä

e) ryhtyä muihin edellä mainituista päätöksistä johtuviin toimenpiteisiin.

Keuhkotautisten sairassijat. Terveydenhoitolautakunnan anottua, että kaikki kaupungin sairaaloissa olevat tuberkulootisten sijat saisi täyttää keuhkotautisten tiedonantotoimiston ja poliklinikan välityksellä ja sairaalaylihallituksen anottua saada antaa lausuntonsa asiasta, mikäli koski kysymystä kaupungin sairaaloissa olevain tuberkulootisten sijain täyttämisestä, päätti [1]) kaupunginvaltuusto lausunnon saamiseksi lähettää asian terveydenhoitolautakunnalle ja sairaalaylihallitukselle.

Köyhäinhoidon ohjesääntö. Sen johdosta että uusi köyhäinhoidosta annettu laki tammikuun 1 p:nä 1923 astuisi voimaan, oli köyhäinhoitohallitus laatinut ehdotukset Helsingin kaupungin köyhäinhoidon, kunnalliskodin ja työlaitoksen ohjesäännöiksi, mitkä ehdotukset hallitus lähetti kaupunginvaltuustolle hyväksyttäviksi. Valtuusto, jonka mielestä ehdotukset vaativat perusteellista ja huolellista tarkastusta, asetti [2]) tätä tarkoitusta varten valiokunnan, johon kuuluivat vtt Aalto, af Forselles, Levonius, Moring ja Virtanen.

Uuden köyhäinhoitolain 76 §:n mukaan tuli kunnan viimeistään 1922 vuoden loppuun mennessä alistaa muutettu köyhäinhoito-ohjesääntö asianomaisen maaherran vahvistettavaksi. Kun tämä ei ollut mahdollista, mikäli Helsingin köyhäinhoidon ohjesääntöä koski ja kun kysymyksellä sen ohessa oli yhteyttä lastensuojelulautakunnan johtosäännön kanssa, jonka johtosäännön ehdotus oli laadittu, mutta jota valtuusto ei vielä ollut käsitellyt, päätti valtuusto samalla läänin maaherralta anoa sen määräajan pitentämistä, jonka kuluessa mainitun ohjesäännön muutosehdotus oli lähetettävä, helmikuun 1 p:än 1923.

---

[1]) Valt. pöytäk. 29. 11. 22 §. — [2]) S:n 20. 12. 11 §.

Lastensuojelutoiminnan järjestäminen. Sittenkun kasvatuslautakunta kaupunginvaltuuston kehoituksesta [1]) oli kaupunginvaltuustolle lähettänyt ehdotuksen lautakunnan uudeksi ohjesäännöksi [2]), jonka lautakunnan nimi uudestijärjestelyn jälkeen olisi lastensuojelulautakunta, sekä puheenalaisen lautakunnan palkkasääntöehdotuksen [2]), päätti [3]) valtuusto, kun odotettavana oleva lastensuojelulaki ei vielä ollut ilmestynyt eikä myöskään tarpeellisia muutoksia ollut saatu aikaan yleistä köyhäinhoitoa koskevaan asetukseen, mutta kysymyksen ratkaisu lainsäädäntötietä kuitenkin näytti olevan lähellä, valtuuttaa lastensuojelulautakunnan, kunnes uusi köyhäinhoitolaki oli ilmestynyt, väliaikaisesti järjestämään kansliansa toiminnan pääasiallisesti laaditun ohjesääntöehdotuksen mukaisesti, sekä oikeuttaa lastensuojelulautakunnan yksissä neuvoin palkkalautakunnan kanssa järjestämään lastensuojelulautakunnan alaisten viranpitäjäin palkat [4]).

Aviottomien lasten hoito. Sittenkun maaherra, joka oli velvollinen valvomaan, että kunnat täyttävät eräät aviottomista lapsista heinäkuun 27 p:nä 1922 annetussa laissa mainitut velvollisuudet, oli kehoittanut kaupunginvaltuustoa ilmoittamaan, oliko kaupunki yllämainittujen lasten hoitoa varten pysytetty yhtenä kaitsentapiirinä vai jaettu useampiin piireihin; kenet tahi ketkä oli kunnassa hyväksytty kaitsijoiksi; oliko kaitsijat valittu; sekä mitkä palkat puheenalaisille virkailijoille oli myönnetty, samoin kuin lausunut suotavaksi, että lastenkaitsijoiksi valittaisiin henkilöjä, joilla aikaisemmin oli ollut samanlaisia yhteiskuntatehtäviä, ja erittäinkin kunnassa ehkä toimivan kunnallisen kasvatus- tahi lastensuojelulautakunnan jäseniä tai toimihenkilöjä, päätti [5]) kaupunginvaltuusto kehoittaa lastensuojelulautakuntaa lähettämään tarpeellisen selvityksen asiassa.

Lastenkaitsijan tehtävät. Kun aviottomista lapsista heinäkuun 27 p:nä 1922 annettu laki velvoitti kunnat edellämainittujen lasten hoitoa varten asettamaan yhden tai useampia lastenkaitsijoita, mutta lastensuojelulautakunnan palveluksessa jo oli lastenhuollontarkastaja miltei yhtäläisin tehtävin päätti [5]) kaupunginvaltuusto holhouslautakunnan esityksestä, että mainitulle viranpitäjälle annettaisiin tehtäväksi toimia myöskin lastenkaitsijana.

Palkatun ammattityön järjestäminen alaikäisille. Uudelleen käsiteltäessä kasvatus- ja sosialilautakunnan esitystä [6]) palkatun ammattityön järjestämisestä alaikäisille lausuttiin kaupunginvaltuustossa epäilyksiä, eivätkö ehdotetut toimenpiteet olleet vastoin elokuun 18 p:nä 1917 työstä teollisuus- ja eräissä muissa ammateissa annetun asetuksen 3 §:n säännöstä, minkä vuoksi valtuusto päätti [7]) kehoittaa rahatoimikamaria antamaan uuden lausunnon asian lainopillisesta puolesta sekä hankkimaan ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan lausunnon ehdotuksesta.

Alaikäisten lainrikkojain hoito tutkinta-aikana. Kouluhallituksen lastensuojeluosaston tiedusteltua voitaisiinko kasvatuslautakunta velvoittaa tutkinta-aikana järjestämään huoltoa niille 15 vuotta nuoremmille lapsille, jotka paikkakunnalla tehdyistä rikoksista joutuvat syytteenalaisiksi, oli kaupunginvaltuusto antamassaan [1]) vastauksessa ilmoittanut kaupungin suostuvan erinäisin ehdoin väliaikaisesti järjestämään puheenalaisten alaikäisten lainrikkojain säilytyksen.

---

[1]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 203. — [2]) Valt. pain. asiakirj. n:o 41 vuodelta 1921. — [3]) Valt. pöytäk. 22. 2. 18 §. — [4]) Ks. tätä kert. siv. 71. — [5]) Valt. pöytäk. 1. 11. 13 §. — [6]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 205. — [7]) Valt. pöytäk. 25. 1. 27 §.

Saatuaan valtuuston kirjelmän ilmoitti [1]) kouluhallitus päättäneensä, siinä tapauksessa että kaupungin lastensuojelulautakunta katsoi tarpeelliseksi sijoittaa erityiseen laitokseen tahi muutoin oman kodin ulkopuolelle 15 vuotta nuorempia alaikäisiä, joita syytetään paikkakunnalla tekemistään rikoksista, ja katsoi tarpeelliseksi siten hoidattaa alaikäisiä tutkinta-aikana ja kunnes oikeus on alaikäisestä tehnyt lopullisen päätöksen, sekä odotellessa lähettämistä kasvatuslaitokseen, jos oikeus on niin määrännyt, ottaa osaa tästä johtuviin kustannuksiin yleisistä, tarkoitusta varten varatuista varoista osoitettavalla määrärahalla kaupunginvaltuuston kohtuullisiksi katsomiin määriin; rahat maksettaisiin lastensuojelulautakunnan puheenjohtajan oikeaksi todistamaa, vuosineljänneksittäin kouluhallituksen lastensuojeluosastolle annettua laskua vastaan.

Mitä tulee kysymykseen puheenalaisen laitoksen avustamisesta yleisistä varoista, ei kouluhallituksella ollut mitään muistuttamista kaupunginvaltuuston tekemiä vaatimuksia vastaan, mutta halusi se, ennenkuin avustusta tarkoitukseen voitiin luvata, saada tietää laitoksen järjestelyohjelman sekä ne rahamäärät, mitkä laitoksen perustamiseen ja henkilökunnan palkkaukseen vaadittiin.

Kouluhallituksen yllämainitun kirjelmän johdosta kehoitti kaupunginvaltuusto lastensuojelulautakuntaa lähettämään seikkaperäisen ehdotuksen asiasta. Sittemmin antamassaan lausunnossa huomautti lautakunta, että, kun ei Kumtähden rakennuksia, kuten aikaisemmin oli edellytetty, voitu käyttää lastensuojelutarkoituksiin, kysymyksen erityisen laitoksen perustamisesta alaikäisiä lainrikkojia varten liian suurten perustamiskustannusten vuoksi täytyisi toistaiseksi raueta. Näin ollen olisi puheenalaisten lainrikkojien säilytystä varten perustettava osasto lastensuojelulautakunnan vastaanotto- ja havaintokodin yhteyteen, jolle hankittaisiin uusi, suurempi huoneisto. Osaston tulisi käsittää 2 poikain ja 1 tyttöjen makuuhuoneen, jotavastoin käsityöhuone sekä päivä- ja lukuhuone olisivat kaikille kodin hoidokeille yhteiset. Toistaiseksi ja kunnes voitaisiin saada tähän tarkoitukseen sopiva huoneisto, olisi alaikäisiä lainrikkojia sijoitettava johonkin kaupungin Pakinkylässä omistamista huviloista. Kustannuksia tästä väliaikaisesta järjestelystä olisi 99,600 markkaa, mistä määrästä 39,600 markkaa perustamis- ja 60,000 markkaa voimassapitokustannuksia. Lastensuojelulautakunnan ehdotus, jonka kaupunginvaltuusto kaikilta kohdin hyväksyi [2]), lähetettiin kouluhallitukselle ilmoittaen, että ruokamenot oli laskettu edellyttäen hoidokkeja päivittäin olevan 5, joiden kunkin kustannukset olisivat 10 markkaa päivässä. Kustannusten suoritukseen nähden kaupunginvaltuusto ehdotti, että valtio maksaisi ruokamenot ja puolet kaikista muista menoista.

Kaupunginvaltuuston ehdottaman järjestelyn kouluhallitus sittemmin hyväksyi [3]) ja ilmoitti olevansa valmis mainitussa suhteessa yleisistä varoista suorittamaan kustannusosuutensa, mikäli valtion menosääntöön lähinnä seuraavinakin vuosina merkittiin tarkoitukseen tarpeellinen määräraha, minkä ohessa hallitus lausui toivomuksen, että se jo kuluvan vuoden kuluessa saisi tilaisuuden suorittaa valtion osuuden arvioidusta perustamiskustannusten määrärahasta eli 19,800 markkaa.

Huopalahden ruotsinkielisen kansakoulun lakkauttaminen. Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitettua, että kaupungin Huopalahden ruotsinkielisessä kansakoulussa oli 14 oppilasta, joista ainoastaan 3 oli kaupungista

[1]) Valt. pöytäk. 5. 4. 5 §. — [2]) S:n 14. 6. 3 §. — [3]) S:n 30. 8. 7 §.

kotoisin sekä että Huopalahden kunnanvaltuutetut olivat ilmoittaneet luvan saatuaan ottavansa koulun haltuunsa sekä suovansa siinä sijaa Helsingistä kotoisin oleville lapsille, päätti[1]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa johtokunnan lakkauttamaan puheenalaisen koulun.

Kaupunginkirjaston toiminnan supistaminen. Kun käynnissä olevat Rikhardinkadun kirjastotalon lisä- ja muutosrakennustyöt osaksi tekisivät mahdottomaksi kaiken kirjastotoiminnan, päätti[2]) kaupunginvaltuusto kaupungin kirjaston johtokunnan esityksestä oikeuttaa mainitun johtokunnan rakennusaikana tarpeen mukaan rajoittamaan, mahdollisesti joksikin ajaksi lopettamaan, pääkirjaston toiminnan.

Ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan ja mainittujen laitosten johtosääntöjen laatimisen toistaiseksi siirtäminen. Koska oli tehty ehdotus ammattiopetuksesta annettujen yleisten asetusten muuttamisesta ja kun käsityöläiskoulujen johtosääntöjä tuskin voitiin laatia, ennenkuin kysymys taideteollisuuskeskuskoulun uudestijärjestämisestä ja sen suhteesta käsityöläiskouluihin oli ratkaistu, päätti[3]) kaupunginvaltuusto myöntyä ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan esitykseen lautakunnan ja sen alaisten opetuslaitosten johtosääntöjen laadinnan toistaiseksi siirtämisestä.

Taideteollisuuskeskuskoulun opetuksen uudestijärjestäminen. Rahatoimikamari lähetti ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan laatiman ehdotuksen[4]) taideteollisuuskeskuskoulun opetuksen uudestijärjestämiseksi. Keskuslautakunnan mielestä olisi ylempi käsityöläiskoulu, mikäli koski sen varsinaista ammattiopetusta, erotettava taideteollisuuskeskuskoulun yhteydestä ja yhdistettävä muihin käsityöläiskouluihin, jotka yhdessä muodostaisivat yhteisen johdon alaisen yleisen ammattiopetusta koskevan asetuksen edellyttämän yleisen ammattilaiskouluryhmän. Ylemmän käsityöläiskoulun taideteollisuusopetus voitaisiin valmistavina kursseina yhdistää taideteollisuuskeskuskouluun, jonka tulisi saada avustusta kaupungilta, mikäli kurssit olivat aiotut ammattityöläisille; etujensa valvomiseksi tulisi kunnan saada valita kaksi edustajaa koulun johtokuntaan. Rahatoimikamarin kannattamana ehdotti keskuslautakunta, että kaupunginvaltuusto periaatteessa hyväksyisi seuraavat taideteollisuusopetusta koskevat ehdotukset.

Taideteollisuusyhdistys järjestää taideteollisuuskursseja siinä määrin kuin niistä kunnan ja taideteollisuusyhdistyksen kesken sovitaan huomioonottaen, että kunkin sellaisen kunnan avustaman kurssin opetus vastaa yleisen ammattikouluja koskevan asetuksen määräyksiä; että kurssien järjestämisessä kussakin ammatissa työskentelevien kouluvelvollisten henkilöjen lukumäärä on määräävänä; samoin kursseja lakkautettaessa olkoon osaaottavien kouluvelvollisten oppilaiden lukumäärä määräävänä; tarpeellisen vuorovaikutuksen aikaansaamiseksi ammattikurssin ja puheenalaisen ammatin välillä valitkoon keskuslautakunta kahdeksi vuodeksi kerrallaan yhden työnantajan ja yhden työntekijän, jotka asianomaista ammattia harjoittavat, jotka ammattiopetuslaitosten tarkastajan kanssa vähintään kerran lukukaudessa käymällä koululla tutustuvat opetustapaan kursseilla ja antavat aikanaan keskuslautakunnalle, ehkä tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten, joko suullisen tai kirjallisen selvityksen havainnoistaan; sekä että kaupunginvaltuusto valitsee koulun johtokuntaan kaksi jäsentä, jotka on kutsuttava nii-

[1]) Valt. pöytäk. 8. 2. 18 §. — [2]) S:n 14. 6 21 §. — [3]) S:n 31. 5. 22 §. — [4]) Valt. pain. asiakirj. n:o 15; vrt. 1921 vuod. kert. siv. 208.

hin kokouksiin, joissa kunnan avustamaa ammattiopetusta koskevia kysymyksiä käsitellään.

Yllämainitusta ehdotuksesta oli kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunta pyytänyt lausuntoa taideteollisuusyhdistykseltä. Antamassaan vastauksessa ilmoitti yhdistyksen johtokunta, että, vaikka olisi suotavaa, että keskuskoulun ja kaupungin välinen suhde pikimmiten tulisi järjestetyksi, johtokunta ei kuitenkaan katsonut voivansa antaa lausuntoa esillä olevasta esityksestä, koska sekä johtokunnan puolelta että muilta tahoilta oli valtioneuvostolle tehty esitys eräiden sangen laajakantoisten muutosten tekemisestä ammattiopetuksesta maaliskuun 2 p:nä 1920 annettuun asetukseen; kun nämä esitykset paraikaa olivat hallituksen käsiteltävinä ja keskuslautakunnan esillä oleva esitys likeisesti riippui puheenalaisen asetuksen määräyksistä, oli johtokunnan mielestä sopivinta siirtää keskuslautakunnan esityksen käsittely, kunnes täysi selvyys oli saatu asetuksen lopullisesta sisällyksestä.

Taideteollisuusyhdistyksen ilmoitus aiheutti [1]) ainoastaan merkinnän tiedoksi kaupunginvaltuuston pöytäkirjaan.

Kaupungin teknillisten laitosten johtosäännöt. Kun kaupungin teknillisten laitosten hallituksen uusi ohjesääntö [2]) edellytti eri teknillisillä laitoksilla olevan erinäisiä johtosääntöjä, oli hallitus laatinut ehdotukset tuollaisiksi johtosäännöiksi, jotka kaupunginvaltuusto hyväksyi [3]) valmisteluvaliokunnan tehtyä niihin erinäisiä lisäyksiä, poistoja ja muita pääasiassa muodollisia muutoksia, osin näiden johtosääntöjen saattamiseksi keskenään, osin eräiden kaupunginvaltuuston hiljattain vahvistamain muiden johtosääntöjen kanssa yhdenmukaisiksi. Vahvistettu vesijohtolaitoksen johtosääntö oli seuraava:

„Helsingin kaupungin vesijohtolaitoksen johtosääntö.

1 §. Helsingin kaupungin vesijohtolaitoksella, joka lähinnä on kaupungin teknillisten laitosten hallituksen alainen on tehtävänä varustaa kaupunki vedellä sekä yleiseen tarpeeseen että yksityiskulutusta varten.

2 §. Vesijohtolaitoksen velvollisuutena on siinä kohden:

1) jaella vettä kaupungin vesijohdosta;

2) hoitaa vesijohdon käyttöä ja kunnossapitoa;

3) toimeenpanna vesijohdon tarpeelliset laajennukset ja yhdistämiset sen putkiverkkoon;

4) sopimuksen mukaan valmistaa ja korjata kaupungissa olevia yksityisiä vesi- ja viemärijohtoja;

5) sillä tavoin kuin siitä on erityisesti säädetty katsastaa ja hyväksyä laitoksen putkiverkkoon yhdistettävät ja hallituksen hyväksymäin urakoitsijain tekemät yksityiset vesi- ja viemärijohdot; sekä

6) hoitaa laitoksen tarveaineita ja kalustoa.

3 §. Vesijohtolaitoksen tilit ja kassahallinnon hoitaa eri johtosäännön mukaan vesijohtolaitoksen kassavirasto.

4 §. Vesijohtolaitoksen palveluksessa on johtaja päällikkönä, ensimmäinen insinööri, kemisti, kemistinapulainen, katsastusinsinööri, työpajainsinööri, konttoriapulaisia, mestareja sekä kone-, varasto- ja muuta tarpeellista henkilökuntaa.

---

[1]) Valt. pöytäk. 29. 11. 28 §. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 191. — [3]) Valt. pöytäk. 1. 11. 18 §.

Joku laitoksen insinööreistä toimii johtajan apulaisena.

5 §. Johtajan valitsee kaupunginvaltuusto viran oltua hallituksen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa julistettuna siltä haettavaksi ja sen annettua hakijoista lausunnon.

Insinöörit, kemistin ja tämän apulaisen valitsee hallitus virkain oltua sen toimesta julistettuina kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettaviksi ja johtajan annettua hakijoista lausunnon.

Johtajan apulaisen valitsee hallitus johtajan ehdotuksesta.

Muut viranpitäjät ottaa toimiinsa johtaja.

6 §. Vesijohtolaitoksen viranpitäjät ovat Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjäin palvelusehtosäännön yleisten määräysten alaiset.»

Kaasulaitoksen johtosääntö vahvistettiin [1]) seuraavana:

„Helsingin kaupungin kaasulaitoksen johtosääntö.

1 §. Helsingin kaupungin kaasulaitoksella, joka lähinnä on kaupungin teknillisten laitosten hallituksen alainen, on tehtävänä varustaa kaupunki kaasulla sekä yleiseen tarpeeseen että yksityiskulutusta varten.

2 §. Kaasulaitoksen velvollisuutena on siinä kohden:

1) kaupungin kaasulaitoksessa valmistaa ja sieltä jaella kaasua sekä koota ja jalostaa valmistuksessa syntyneet sivutuotteet;

2) hoitaa kaasulaitoksen ynnä siihen kuuluvain putkiverkon ja jakelulaitteiden käyttöä ja kunnossapitoa;

3) toimeenpanna kaasulaitoksen laajennukset ja yhdistämiset pääputkiverkkoon;

4) pitää huoli kaupungin kaasu- ja petrolikatuvalaistuksen sekä siihen kuuluvain johtojen ja tarvikkeiden hoidosta ja kunnossapidosta;

5) sopimuksen mukaan valmistaa ja korjata kaupungissa olevia yksityisiä kaasujohtoja;

6) sillä tavoin kuin siitä erittäin on säädetty ratkaista ja hyväksyä laitoksen putkiverkkoon yhdistettävät ja hallituksen hyväksymäin urakoitsijain valmistamat yksityiset kaasujohdot;

7) hoitaa laitoksen tarveaineita ja kalustoa; sekä

8) pitää kaupan kojeita ja tarvikkeita kaasuvalaistusta ja kaasukeittäntää varten.

3 §. Kaasulaitoksen tilit ja kassahallinnon hoitaa eri johtosäännön mukaan kaasulaitoksen kassavirasto.

4 §. Kaasulaitoksen palveluksessa on johtaja päällikkönä, käyttöinsinööri, kemisti, johtotyöinsinööri, avustava johtotyöinsinööri, konttoriapulaisia, mestareja sekä kone-, varasto- ja muuta tarpeellista henkilökuntaa.

Joku laitoksen insinööreistä toimii johtajan apulaisena.

5 §. Johtajan valitsee kaupunginvaltuusto viran oltua hallituksen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa julistettuna siltä haettavaksi ja sen annettua hakijoista lausunnon.

Insinöörit ja kemistin valitsee hallitus virkain oltua sen toimesta julistettuina kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettaviksi ja johtajan annettua hakijoista lausunnon.

Johtajan apulaisen valitsee hallitus johtajan ehdotuksesta.

[1]) Valt. pöytäk. 1, 11, 18 §.

Muut viranpitäjät ottaa toimiinsa johtaja.

6 §. Kaasulaitoksen viranpitäjät ovat Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjäin palvelusehtosäännön yleisten määräysten alaiset.»

Kaupunginvaltuuston hyväksymä [1]) sähkölaitoksen johtosääntö oli seuraava:

„Helsingin kaupungin sähkölaitoksen johtosääntö.

1 §. Helsingin kaupungin sähkölaitoksella, joka lähinnä on kaupungin teknillisten laitosten alainen, on tarkoituksena varustaa kaupunki sähkövaloja voimavirralla sekä yleisiin tarpeisiin että yksityiskulutusta varten.

2 §. Sähkölaitoksen tehtävänä on siinä kohden:

1) kehittää, hankkia ja jaella sähkövoimaa;

2) hoitaa laitoksen laitteiden käyttöä ja kunnossapitoa;

3) toimittaa laitoksen tarpeelliset laajennukset;

4) sopimuksen mukaan teettää sähköjohtotöitä kaupungissa;

5) sillä tavoin kuin siitä erittäin on säädetty katsastaa ja hyväksyä laitoksen johtoverkkoon yhdistettävät ja hallituksen hyväksymäin urakoitsijain valmistamat yksityiset sähköjohdot;

6) pitää huoli sähkökatuvalaistuksen hoidosta ja kunnossapidosta;

7) hoitaa laitoksen tarveaineita ja kalustoa; sekä

8) pitää kaupan sähkötarvikkeita, niinkuin lamppuja, valaistusvälineitä y. m.

3 §. Sähkölaitoksen tilit ja kassahallinnon hoitaa eri johtosäännön mukaan sähkölaitoksen kassavirasto.

4 §. Sähkölaitoksen palveluksessa on johtaja päällikkönä, ensimmäinen käyttöinsinööri, toinen käyttöinsinööri, jakeluosaston ja johtoverkon insinööri, laboratoori-insinööri, konttoriapulaisia, mestareja, johdontarkastajia sekä kone-, varasto- ja muuta tarpeellista henkilökuntaa.

Joku laitoksen insinööreistä toimii johtajan apulaisena.

5 §. Johtajan valitsee kaupunginvaltuusto viran oltua hallituksen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa julistettuna siltä haettavaksi ja sen annettua hakijoista lausunnon.

Insinöörit valitsee hallitus virkain oltua sen toimesta julistettuina kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettaviksi ja johtajan annettua hakijoista lausunnon.

Johtajan apulaisen valitsee hallitus johtajan ehdotuksesta.

Muut viranpitäjät ottaa toimiinsa johtaja.

6 §. Sähkölaitoksen viranpitäjät ovat Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjäin palvelusehtosäännön yleisten määräysten alaiset.»

Rakennuskonttorin johtosääntö. Valmisteluvaliokunnan valitsemain [2]) asiantuntijain laadittua ehdotuksen uudeksi rakennuskonttorin johtosäännöksi, josta ehdotuksesta kaupungin yleisten töiden hallitus oli antanut lausunnon, päätti [3]) kaupunginvaltuusto, joka oli ottanut huomioon erinäiset sekä hallituksen että valmisteluvaliokunnan ehdottamat muutokset ja lisäykset, vahvistaa seuraavan:

---

[1]) Valt. pöytäk. 1. 11. 18 §. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 156. — [3]) Valt. pöytäk. 4. 10. 20 §.

„Helsingin kaupungin rakennuskonttorin johtosäännön.

1 §. Helsingin kaupungin rakennuskonttorilla, joka lähinnä on Helsingin kaupungin yleisten töiden hallituksen alainen, on tehtävänä valmistella ja suorittaa kaupungin yleiset työt, lukuunottamatta puhtaanapitohallituksen ja maanviljelyslautakunnan sekä erityisen hallinnon alaisia rakennustöitä.

2 §. Rakennuskonttorin asiana on siinä kohden:

1) suunnitella ja teettää kaupungin yleisten töiden hallituksen valvonnan alaiset satama- ja rautatierakennustyöt;

2) hoitaa kaupungin katuosia ja viemäriverkkoa sekä suunnitella ja teettää hallituksen valvonnan alaiset katu- ja viemärirakennustyöt;

3) luetteloida kaupungin alueella olevat tontit ja tilukset sekä teettää kaupungin geodeettiset työt;

4) hoitaa kaupungin rakennuksia sekä suunnitella ja teettää hallituksen valvonnan alaiset huonerakennustyöt;

5) laatia ehdotukset kaupungin asemakaavan laajentamiseksi, täydentämiseksi ja muuttamiseksi;

6) hoitaa kaupungin puistoja, istutuksia ja puutarhalaitteita sekä suunnitella ja teettää niissä suoritettavat työt;

7) hoitaa konttorin työaineiden, koneiden ja työkalujen varastoa;

8) suorittaa kaupungin rakennusjärjestyksen mukaan konttorille kuuluvat tehtävät; sekä

9) meno- ja tulosääntöehdotuksen laadintaan, laskujen hyväksymiseen ja kirjaanpanoon, inventtaukseen sekä kiinteistö- ja kalustoluettelojen laadintaan nähden noudattaa Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännön sekä konttorin tililaitoksen johtosäännön määräyksiä.

3 §. Yhtenäisyyden saavuttamiseksi sellaisissa yleisissä töissä, jotka myös koskevat kaupungin teknillisiä laitoksia ja yleisiä vesi-, kaasu- ja sähköjohtoverkkoja tulee rakennuskonttorin sen lisäksi:

1) laatiessaan ehdotuksia uuden kaupunginosan, kadun tai yleisen paikan laittamiseksi siitä ilmoittaa kaupungin teknillisten laitosten hallitukselle;

2) kiveämis-, kaduntasoitus- ja viemäritöiden ehdotuksia laatiessaan sekä erittäinkin merkitessään määrärahoja semmoisia töitä varten konttorin menosääntöehdotukseen siitä antaa mainitulle hallitukselle tarpeelliset tiedot;

3) teknillisten laitosten puolesta korvausta vastaan tehdä kaupungin katuihin kaikki johtoverkkojen laajentamiseksi, korjaamiseksi ja täydentämiseksi tarpeelliset kaivuu-, täyte- ja kiveämistyöt; sekä

4) teknillisten laitosten toimitusjohtajain kanssa neuvotella yleisten töiden teettämisestä.

4 §. Rakennuskonttori on jaettu seitsemään osastoon, jotka ovat:

1) satama- ja rautatieosasto,
2) katu- ja viemäriosasto,
3) geodeettinen osasto,
4) huonerakennusosasto,
5) kaupunginasemakaava-osasto,
6) puisto-osasto ja
7) varasto-osasto.

5 §. Rakennuskonttorin tilit hoitaa erityisen johtosäännön mukaan rakennuskonttorin tilivirasto, joka on kaupungin yleisten töiden hallituksen alainen.

Rakennuskonttorin kassavirastona on rahatoimikonttori.

6 §. Rakennuskonttorissa palvelevat menosääntöön merkittyinä kaupungininsinööri konttorinpäällikkönä, kaksi työpäällikköä, toinen satama- ja rautatierakennuksia, toinen katu- ja viemäritöitä varten, kaupungingeodeetti, kaupunginarkkitehti, kaupunginasemakaava-arkkitehti, kaupunginpuutarhuri, kaupunginvarastopäällikkö, kaksi avustavaa työpäällikköä, toinen satama- ja rautatierakennuksia, toinen katu- ja viemäritöitä varten, avustava kaupungingeodeetti, avustava kaupunginarkkitehti, avustava kaupunginasemakaava-arkkitehti, kaupunginasemakaava-insinööri, varastokirjanpitäjä, varastonhoitaja ja vahtimestari.

7 §. Kaupungininsinöörin valitsee kaupunginvaltuusto viran oltua kaupungin yleisten töiden hallituksen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettavana sekä hallituksen annettua hakijoista lausunnon.

Työpäälliköt, kaupungingeodeetin, kaupunginarkkitehdin, kaupunginasemakaava-arkkitehdin, kaupunginpuutarhurin ja kaupunginvarastopäällikön valitsee kaupunginvaltuusto virkain oltua hallituksen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettavina sekä kaupungininsinöörin ja hallituksen annettua hakijoista lausunnon.

Muut konttorin menosääntöön merkityt viranpitäjät, paitsi vahtimestaria, valitsee hallitus virkain oltua sen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettavina sekä sittenkuin avustavain työpäällikköjen vaalista asianomaisten työpäällikköjen, avustavan kaupungingeodeetin vaalista kaupungingeodeetin, avustavan kaupunginarkkitehdin vaalista kaupunginarkkitehdin, avustavan kaupunginasemakaava-arkkitehdin ja kaupunginasemakaavainsinöörin vaalista kaupunginasemakaava-arkkitehdin sekä varastokirjanpitäjän ja varastonhoitajan vaalista kaupunginvarastopäällikön lausunto on hankittu.

Menosääntöön merkitsemättömät viranpitäjät sekä rakennusmestarit ja työnjohtajat ottaa kaupungininsinööri asianomaisten osastopäällikköjen ehdotuksesta.

Vahtimestarin ottaa kaupungininsinööri.

8 §. Kaupungininsinöörin asiana on:

1) ylinnä johtaa rakennuskonttorin töitä ja valvoa sen henkilökunnan toimintaa;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa;

3) olla saapuvilla hallituksen kokouksissa ja niissä esitellä rakennuskonttoria kokonaisuudessaan koskevat asiat, ollen esteetön esittelemään muitakin asioita, kun ne koskevat useampaa kuin yhtä konttorin osastoa tai niiden tärkeys näyttää sitä vaativan;

4) allekirjoittaa rakennuskonttorin kirjelmät ja muut lähtevät asiakirjat;

5) valvoa, että yleisten töiden, järjestelyn y. m. piirustukset ja kartat luetteloidaan ja hoidetaan sekä että tarpeellisia diareja ja kalustoluetteloja pidetään;

6) rahatoimikamarin määräyksestä ottaa osaa arvioimis- ja katselmustoimituksiin sekä antaa lausuntoja ja kutsusta olla saapuvilla kamarin kokouksissa;

7) toimittaa kaupungin rakennusjärjestyksen mukaan hänelle kuuluvat tehtävät sekä mitä maistraatti toimivaltansa piirissä hänelle määrää;

8) katsoa, että kaupungin rakennuksissa, rantasilloissa, katuosissa, teissä, viertoteissä, viemärikanavissa y. m. ilmenevät satunnaiset puutteet joutuisasti korjataan; sekä

9) konttorin tiliviraston toimitettua maksuasiakirjain tarkastuksen määrätä maksettavaksi varoja konttorille ja sen tilivirastolle myönnetyistä määrärahoista ellei hallitus anna maksumääräysten antamisvelvollisuutta toiselle henkilölle.

9 §. Satama- ja rautatierakennusten työpäällikön asiana on:

1) satama- ja rautatieosaston päällikkönä johtaa ja valvoa sille kuuluvia töitä;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä olla saapuvilla hallituksen kokouksissa;

3) valmistella ja, ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, hallitukselle esitellä ne toimialaansa koskevat asiat, joiden ratkaisu kuuluu hallitukselle;

4) toisen viranomaisen tahi yksityishenkilön puolesta teettää hallituksen määräämät, kaupungin satama- ja rautatielaitteita koskevat työt;

5) toimia satamahallituksen itseoikeutettuna jäsenenä;

6) satamahallituksen pyynnöstä teettää tarpeelliset korjaukset satamahallituksen hallinnon alaisiin vesirakennuksiin, rantasiltoihin, rantareunustuksiin, kanaviin y. m.;

7) katsoa, että uutistöiden, korjausten ja täydennysten ehdotukset ja kustannusarviot hyvissä ajoin laaditaan;

8) katsoa, että kaikki kaupungin satamia ja rautateitä koskevat piirustukset asianmukaisesti luetteloidaan ja hoidetaan;

9) valvoa päivätyö- ja urakkalistain sekä hänen johdollaan teetetyistä töistä annettujen laskujen tarkkailua ja varustaa ne tilimerkinnällä;

10) antaa kaupunginvarastopäällikölle tietoja osastolle tarpeellisista tarveaineista ja työkaluista;

11) avustaa kaupungininsinööriä sekä hänen kesälomansa aikana ja hänen estyneenä ollessaan astua hänen sijaansa, jos hallitus hänet siihen määrää;

12) muille rakennuskonttorin osastopäälliköille antaa avustusta sekä niitä tietoja, joita hänellä virka-asemansa perustuksella on käytettävänään;

13) vuosittain ennen syyskuun 1 päivää hallitukselle antaa ehdotus seuraavana vuonna teetettävistä töistä piirustuksineen ja kustannusarvioineen;

14) vuosittain ennen huhtikuun loppua hallitukselle antaa lyhyt selonteko osaston lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta; sekä

15) muutoin suorittaa hallituksen hänelle antamat, hänen toimialaansa kuuluvat työt ja tehtävät.

10 §. Katu- ja viemäritöiden työpäällikön asiana on:

1) katu- ja viemäritöiden päällikkönä johtaa ja valvoa sille kuuluvia töitä;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä olla saapuvilla hallituksen kokouksissa;

3) valmistella ja, ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, hallitukselle esitellä ne toimialaansa koskevat asiat, joiden ratkaisu kuuluu hallitukselle;

4) toisen viranomaisen tahi yksityishenkilön puolesta teettää hallituksen määräämät kaupungin katuja ja lokaviemäreitä koskevat työt;

5) katsoa, että uutistöiden, korjausten ja täydennysten ehdotukset ja kustannusarviot hyvissä ajoin laaditaan;

6) katsoa, että kaikki kaupungin katuja ja lokaviemärejä koskevat piirustukset asianmukaisesti luetteloidaan ja hoidetaan;

7) valvoa päivätyö- ja urakkalistain sekä hänen johdollaan teetetyistä töistä annettujen laskujen tarkkailua ja varustaa ne tilimerkinnällä;

8) antaa kaupunginvarastopäällikölle tietoja osastolle tarpeellisista tarveaineista ja työkaluista;

9) maistraatin määräyksestä ottaa osaa katselmuksiin, katsastuksiin ja muihin toimituksiin, joita kaupungin rakennusjärjestyksen määräykset voivat aiheuttaa;

10) pyynnöstä osoittaa, miten yksityisten työt sekä kadun kiveämiseksi ja parantamiseksi että myös viemärikanavan teettämiseksi katuun on toimitettava, ollen jälkimmäisessä tapauksessa ohjeet annettava asiasta erittäin annettuja määräyksiä noudattaen;

11) avustaa kaupungininsinööriä sekä hänen kesälomansa aikana ja hänen estyneenä ollessaan astua hänen sijaansa, jos hallitus hänet siihen määrää;

12) muille rakennuskonttorin osastopäälliköille antaa avustusta sekä niitä tietoja, joita hänellä virka-asemansa perustuksella on käytettävänään;

13) vuosittain ennen syyskuun 1 päivää hallitukselle antaa ehdotus seuraavana vuonna teetettävistä töistä piirustuksineen ja kustannusarvioineen;

14) vuosittain ennen huhtikuun loppua hallitukselle antaa lyhyt selonteko osaston lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta; sekä

15) muutoin suorittaa hallituksen hänelle antamat, hänen toimialaansa kuuluvat työt ja tehtävät.

11 §. Kaupungingeodeetin asiana on:

1) geodeettisen osaston päällikkönä johtaa ja valvoa sille kuuluvia töitä;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä kutsusta olla saapuvilla hallituksen kokouksissa;

3) valmistella ja, ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, hallitukselle esitellä ne toimialaansa koskevat asiat, joiden ratkaisu kuuluu hallitukselle;

4) pitää kaupungin tonttikirjaa ja siitä antaa todistuksia;

5) toimittaa tontinmittaukset ja antaa mittauskirjat;

6) tontinomistajan pyynnöstä toimittaa rajalinjain viitoitus ja rakennuspaikkain paalutus rakennettavalla tontilla sekä osoittaa jalkakäytävän korkeus kivijalan ja portaiden asettamiseksi;

7) ottaa osaa kaupungin maata ja kiinteistöjä koskeviin katselmustoimituksiin, toimittaa mittaukset ja laatia näitä toimituksia varten tarpeelliset kartat sekä tehdä niistä pöytäkirja;

8) teettää rakennuskonttorille tarpeelliset geodeettiset työt, niinkuin kaupunginasemakaavan järjestelyä ja laajentamista sekä huvila- ja asuintonttien jaoitusta y. m. varten tarpeelliset mittaukset;

9) katsoa, että geodeettisiin töihin kuuluvat kartat ja asiakirjat asianmukaisesti luetteloidaan, hoidetaan ja täydennetään;

10) vuosittain ennen syyskuun 1 päivää hallitukselle antaa ehdotus seuraavana vuonna teetettävistä töistä piirustuksineen ja kustannusarvioineen;

11) vuosittain ennen huhtikuun loppua hallitukselle antaa lyhyt selonteko osaston lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta;

12) maistraatin tahi rahatoimikamarin määräyksestä toimittaa ne tehtävät, mitkä rakennusjärjestyksen, rahatoimikamarin ohjesäännön tahi muiden annettujen määräysten mukaan voidaan hänelle antaa; sekä

13) muutoin suorittaa hallituksen tahi kaupungininsinöörin hänelle antamat, hänen toimialaansa kuuluvat työt ja tehtävät.

12 §. Kaupunginarkkitehdin asiana on:

1) huonerakennusosaston päällikkönä johtaa ja valvoa sille kuuluvia töitä;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä olla saapuvilla hallituksen kokouksissa;

3) valmistella ja, ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, hallitukselle esitellä ne toimialaansa koskevat asiat, joiden ratkaisu kuuluu hallitukselle;

4) laatia ehdotuksia kaikiksi kaupungin talojen korjauksiksi ja hallituksen silmälläpidon alaisiksi uutisrakennuksiksi sekä johtaa näitä töitä;

5) tarkastaa kaupungin vuokralle antamille alueille teetettäväin rakennusyritysten piirustukset ja niistä antaa lausunto, kun rahatoimikamari sitä hallitukselta vaatii;

6) katsoa, että kaikki kaupungin rakennuksia koskevat piirustukset asianmukaisesti luetteloidaan ja hoidetaan;

7) syyskuun 1 päivään vuosittain rahatoimikonttorille antaa tieto kaupungin rakennusten palovakuutusarvosta;

8) valvoa päivätyö- ja urakkalistain sekä hänen johdollaan teetetyistä töistä annettujen laskujen tarkkailua ja varustaa ne tilimerkinnällä;

9) antaa kaupungin varastopäällikölle tietoja osastolle tarpeellisista tarveaineista ja työkaluista;

10) maistraatin määräyksestä ottaa osaa katselmuksiin, katsastuksiin ja muihin toimituksiin, joita kaupungin rakennusjärjestyksen määräykset voivat aiheuttaa;

11) kutsusta olla saapuvilla maistraatin ja rahatoimikamarin kokouksissa;

12) muille rakennuskonttorin osastopäälliköille antaa avustusta sekä niitä tietoja, joita hänellä virka-asemansa perustuksella on käytettävänään;

13) vuosittain ennen syyskuun 1 päivää hallitukselle antaa ehdotus seuraavana vuonna teetettävistä töistä piirustuksineen ja kustannusarvioineen;

14) vuosittain ennen huhtikuun loppua hallitukselle antaa lyhyt selonteko osaston lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta; sekä

15) muutoin suorittaa hallituksen tahi kaupungininsinöörin hänelle antamat, hänen toimialaansa kuuluvat työt ja tehtävät.

13 §. Kaupunginasemakaava-arkkitehdin asiana on:

1) kaupunginasemakaavaosaston päällikkönä johtaa ja valvoa sille kuuluvia töitä;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä olla saapuvilla hallituksen kokouksissa;

3) valmistella ja, ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, hallitukselle esitellä ne toimialaansa koskevat asiat, joiden ratkaisu kuuluu hallitukselle;

4) laatia ehdotuksia kaupunginasemakaavan laajentamiseksi, muuttamiseksi ja täydentämiseksi;

5) katsoa, että kaikki osastolle kuuluvat piirustukset, kartat ja asiakirjat asianmukaisesti luetteloidaan ja hoidetaan;

6) muille rakennuskonttorin osastopäälliköille antaa avustusta sekä niitä tietoja, joita hänellä virka-asemansa perustuksella on käytettävänään;

7) vuosittain ennen syyskuun 1 päivää hallitukselle antaa ehdotus seuraavana vuonna teetettävistä töistä piirustuksineen ja kustannusarvioineen;

8) vuosittain ennen huhtikuun loppua hallitukselle antaa lyhyt selonteko osaston lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta; sekä

9) muutoin suorittaa hallituksen tahi kaupungininsinöörin hänelle antamat, hänen toimialaansa kuuluvat työt ja tehtävät.

14 §. Kaupunginpuutarhurin asiana on:

1) puisto-osaston päällikkönä johtaa ja valvoa sille kuuluvia töitä;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä kutsusta olla saapuvilla hallituksen kokouksissa;

3) valmistella ja, ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, hallitukselle esitellä ne toimialaansa koskevat asiat, joiden ratkaisu kuuluu hallitukselle;

4) katsoa, että kaupungin puistot, istutukset ja puutarhalaitteet niihin kuuluvine laitoksineen suojellaan ja hoidetaan;

5) vuosittain budjetin tultua vahvistetuksi hallitukselle antaa ehdotus istutusten kunnossapitomäärärahan jakamiseksi;

6) valvoa, että kaupungin maan vuokraajat ja muut yksityishenkilöt täyttävät istutuksiin nähden ottamansa velvollisuudet;

7) katsoa, että kaikki kaupungin puistoja, istutuksia ja puutarhalaitteita koskevat piirustukset, asemakaavat ja kartat asianmukaisesti luetteloidaan ja hoidetaan;

8) valvoa päivätyö- ja urakkalistain sekä hänen johdollaan teetetyistä töistä annettujen laskujen tarkkailua ja varustaa ne tilimerkinnällä;

9) antaa kaupunginvarastopäällikölle tietoja osastolle tarpeellisista tarveaineista ja työkaluista;

10) muille rakennuskonttorin osastopäälliköille antaa avustusta sekä niitä tietoja, joita hänellä virka-asemansa perustuksella on käytettävänään;

11) vuosittain ennen syyskuun 1 päivää hallitukselle antaa ehdotus seuraavana vuonna teetettävistä töistä kustannusarvioineen ja tarpeen mukaan myös piirustuksineen;

12) vuosittain ennen huhtikuun loppua hallitukselle antaa lyhyt selonteko osaston lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta; sekä

13) muutoin suorittaa hallituksen tahi kaupungininsinöörin hänelle antamat, hänen toimialaansa kuuluvat työt ja tehtävät.

15 §. Kaupunginvarastopäällikön asiana on:

1) varasto-osaston päällikkönä johtaa ja valvoa sille kuuluvia töitä;

2) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä esityksiä ja ehdotuksia toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä kutsusta olla saapuvilla hallituksen kokouksissa;

3) valmistella, ja ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, hallitukselle esitellä ne toimialaansa koskevat asiat, joiden ratkaisu kuuluu hallitukselle;

4) valvoa, että rakennuskonttorin rakennusaineiden, koneiden ja työkalujen varasto asianmukaisesti luetteloidaan, hoidetaan ja palovakuutetaan;

5) yksissä neuvoin asianomaisen osastopäällikön tahi hänen siihen määräämänsä rakennusmestarin kanssa ostaa sellaisia rakennuskonttorin töissä tarpeellisia tarveaineita, koneita ja työkaluja, joiden arvo ei ylitä hallituksen vahvistamaa ylintä määrää, sekä niistä tehdä ostosopimuksia;

6) hallitukselle tehdä ehdotuksia sellaisten rakennuskonttorin töissä tarpeellisten tarveaineiden, koneiden ja työkalujen ostosta, joiden arvo ylittää 5 kohdassa mainitun ylimmän määrän, sekä hankkia niistä hankintatarjouksia;

7) toimittaa rakennuskonttorin asianomaisille osastopäälliköille ja niille

kaupungin muiden laitosten päälliköille, jotka teettävät kunnallisia rakennustöitä, tarpeellisten tarveaineiden ja työkalujen tilausliput;

8) pitää kaupungin varastoon hankittujen ja siitä toimitettujen tavarain sekä tavarain hankintaa ja toimittamista koskevain sopimusten luetteloja;

9) katsoa, että laskut kaupungin varastosta suoritetuista tavaroista kuukausittain annetaan;

10) valvoa varaston kirjanpitoa;

11) kuukausittain tahi tarpeen mukaan useammin kaupungininsinöörille tehdä ehdotuksia varastosta toimitetuille tarveaineille pantavain yksikköhintain muutoksiksi;

12) vuosittain ennen syyskuun 1 päivää hallitukselle antaa ehdotus osaston seuraavan vuoden budjetiksi;

13) vuosittain ennen huhtikuun loppua hallitukselle antaa lyhyt selonteko osaston lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnasta; sekä

14) muutoin suorittaa hallituksen tahi kaupungininsinöörin hänelle antamat, hänen toimialaansa kuuluvat työt ja tehtävät.

16 §. Avustavain työpäällikköjen, jotka lähinnä ovat asianomaisten osastopäällikköjen alaiset, asiana on:

1) osastopäällikön antamain ohjeiden mukaan valvoa johdettavikseen annettuja töitä;

2) avustaa piirustusten ja kustannusarvioiden laadinnassa sekä ottaa osaa työlistain ja laskujen tarkastukseen;

3) osastopäällikön kesäloman aikana ja estyneenä ollessa astua hänen sijaansa; sekä

4) muutoin suorittaa kaupungin yleisten töiden hallituksen, kaupungininsinöörin tahi osastopäällikön heille antamat tehtävät.

17 §. Avustavan kaupungingeodeetin, joka lähinnä on kaupungingeodeetin alainen, tulee:

1) kaupungingeodeetin ohjeiden mukaan suorittaa tämän toimialaan kuuluvat tehtävät, jotka hänelle annetaan;

2) kaupungingeodeetin kesäloman aikana ja estyneenä ollessa astua hänen sijaansa; sekä

3) muutoin suorittaa kaupungin yleisten töiden hallituksen, kaupungininsinöörin tahi kaupungingeodeetin hänelle antamat tehtävät.

18 §. Avustavan kaupunginarkkitehdin, joka lähinnä on kaupunginarkkitehdin alainen, tulee:

1) kaupunginarkkitehdin antamain ohjeiden mukaan valvoa johdettavikseen annettuja töitä;

2) avustaa piirustusten ja kustannusarvioiden laadinnassa sekä ottaa osaa työlistain ja laskujen tarkastukseen;

3) kaupunginarkkitehdin kesäloman aikana ja estyneenä ollessa astua hänen sijaansa; sekä

4) muutoin suorittaa kaupungin yleisten töiden hallituksen, kaupungininsinöörin tahi kaupunginarkkitehdin hänelle antamat tehtävät.

19 §. Avustavan kaupunginasemakaava-arkkitehdin, joka on lähinnä kaupunginasemakaava-arkkitehdin alainen, tulee:

1) kaupunginasemakaava-arkkitehdin antamain ohjeiden mukaan olla apuna laadittaessa kaupunginasemakaavan laajennus-, muutos- ja täydennysehdotuksia sekä muissa rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosaston töissä;

2) kaupunginasemakaava-arkkitehdin kesäloman aikana ja estyneenä ollessa astua hänen sijaansa; sekä

3) muutoin suorittaa kaupungin yleisten töiden hallituksen, kaupungininsinöörin tai kaupunginasemakaava-arkkitehdin hänelle antamat tehtävät.

20 §. Kaupunginasemakaavainsinöörin, joka lähinnä on kaupunginasemakaava-arkkitehdin alainen, tulee:

1) kaupunginasemakaava-arkkitehdin antamain ohjeiden mukaan olla apuna laadittaessa niitä kaupunginasemakaavan laajennus-, muutos- ja täydennysehdotuksia, joissa insinööriammatin tietoja on tarpeen;

2) yksissä neuvoin rakennuskonttorin asianomaisen osastopäällikön kanssa laatia suunnitelmia jaoitettavina tahi järjesteltävinä olevien alueiden kanavoimiseksi sekä uusien tahi uusittaviksi ehdotettujen katujen lopulliset tasolinjat tarpeellisine kustannusarvioineen;

3) tarpeen mukaan ja sikäli kuin aikansa sallii avustaa konttorin muita osastopäällikköjä; sekä

4) muutoin suorittaa kaupungin yleisten töiden hallituksen, kaupungininsinöörin tahi kaupunginasemakaava-arkkitehdin hänelle antamat tehtävät.

21 §. Varastokirjanpitäjän, joka on lähinnä kaupunginvarastopäällikön alainen, tulee:

1) kaupunginvarastopäällikön antamain ohjeiden mukaan hoitaa rakennuskonttorin varasto-osaston kirjanpitoa;

2) katsoa että viikkoraportit tarveaineiden kulumisesta aikanansa saapuvat varastosta, sekä tarkastaa ne;

3) vastaanottaa ja merkitä kaikkien osastojen tavarain ostoja koskevat tilausliput;

4) olla apuna varaston vuosi-inventtauksessa;

5) maksettujen laskujen johdolla luetteloida uusi kalusto;

6) kaupunginvarastopäällikön kesäloman aikana tahi estyneenä ollessa astua hänen sijaansa; sekä

7) muutoin suorittaa kaupungin yleisten töiden hallituksen, kaupungininsinöörin tahi kaupunginvarastopäällikön hänelle antamat tehtävät.

22 §. Varastonhoitajan, joka lähinnä on kaupunginvarastopäällikön alainen, tulee:

1) kaupunginvarastopäällikön valvonnan alaisena hoitaa ja huoltaa rakennuskonttorin tarveaineiden, koneiden ja työkalujen varaston sekä siitä pitää luetteloa;

2) vastaanottaa mitä varastoon toimitetaan ja sieltä antaa, mitä asianmukaisessa järjestyksessä tilataan; sekä

3) muutoin suorittaa kaupungin yleisten töiden hallituksen, kaupungininsinöörin tahi kaupunginvarastopäällikön hänelle antamat tehtävät.

23 §. Rakennuskonttorin muiden viranpitäjäin tehtävät määräävät asianomaiset osastopäälliköt.

24 §. Rakennuskonttorin viranpitäjät ovat Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjäin palvelusehtosäännön yleisten määräysten alaiset.»

Rakennuskonttorin tililaitoksen johtosääntö. Kaupunginvaltuusto vahvisti [1]) rakennuskonttorin tililaitoksen johtosäännön seuraavana:

„Helsingin kaupungin rakennuskonttorin tililaitoksen johtosääntö.

1 §. Helsingin kaupungin rakennuskonttorin tililaitoksella, joka on kaupungin yleisten töiden hallituksen alainen, on tehtävänä tämän johtosäännön ja Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännön määräyksiä noudat-

[1]) Valt. pöytäk. 20. 12. 12 §.

taen hoitaa rakennuskonttorin, puhtaanapitolaitoksen sekä erityisen hallinnon alaisten rakennustöiden tilejä.

2 §. Tililaitoksen henkilökuntana ovat kamreeri ja kirjanpitäjä, kumpikin menosäännöllä, sekä tarpeellinen määrä konttoriapulaisia.

Kamreerin valitsee kaupunginvaltuusto viran oltua kaupungin yleisten töiden hallituksen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettavana sekä hallituksen annettua lausunnon hakijoista.

Kirjanpitäjän asettaa hallitus viran oltua sen toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa siltä haettavana sekä kamreerin annettua lausunnon hakijoista.

Konttoriapulaiset ottaa kamreeri.

3 §. Kamreerin asiana on:

1) johtaa ja lähinnä valvoa tililaitokselle kuuluvia töitä;

2) olla saapuvilla kaupungin yleisten töiden hallituksen ja kutsusta myös puhtaanapitohallituksen kokouksissa;

3) kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehdä tililaitosta koskevia esityksiä ja ehdotuksia;

4) valmistella ja, ellei kaupungininsinööri ole itselleen varannut esittelyä, yleisten töiden hallitukselle esitellä tililaitosta koskevat asiat;

5) allekirjoittaa tililaitoksen kirjelmät ja muut lähtevät asiakirjat;

6) kaupungin yleisten töiden hallituksen ja puhtaanapitohallituksen kokouksiin laatia luettelo maksumääräyksistä, jotka on annettu asianomaisen hallituksen lähinnä edellisen kokouksen jälkeen;

7) tarkastaa laskut ja muut maksukirjat, katsoa että niissä on oikea tilimerkintä sekä huolehtia niiden maksettaviksi määräämisestä sillä tavoin kuin kaupungin yleisten töiden hallitus tahi puhtaanapitohallitus päättää;

8) kaupungin yleisten töiden hallitukselle ja puhtaanapitohallitukselle ajoissa ilmoittaa, milloin myönnetyt määrärahat eivät enää maksuihin riitä;

9) laatia tiliviraston tilinpäätökset;

10) erityisen hallinnon alaisten rakennustöiden tileihin nähden noudattaa mitä niistä on erityisesti säädetty;

11) ennen kunkin kuukauden 15 päivää rahatoimikonttoriin ja revisionikonttoriin antaa säädetyt kuukausibilanssit;

12) ennen kunkin vuoden helmikuun 1 päivää rahatoimikonttoriin antaa ne tiedot, mitkä ovat tarpeelliset kaupungin yleistilipäätöksen laadintaa varten; sekä

13) antaa kaupungin yleisten töiden hallituksen ja puhtaanapitohallituksen vuosikertomuksia varten tarvittavia taloudellista laatua olevia tietoja.

4 §. Kirjanpitäjän asiana on:

1) kamreerin ohjeiden mukaisesti pitää sekä tililaitoksen järjestelmällinen kirjanpito että sellainen erikoiskirjanpito, jota rakennuskonttorin ja puhtaanapitolaitoksen toiminnan laatuun nähden saattaa katsoa tarpeelliseksi;

2) ylipäätään avustaa kamreeria laitoksen töissä; sekä

3) kamreerin kesäloman aikana ja estyneenä ollessa astua hänen sijaansa.

5 §. Konttoriapulaisten asiana on avustaa kamreeria ja kirjanpitäjää tililaitoksen kirjanpito- ja konttoritöissä.

6 §. Tililaitoksen viranpitäjät ovat Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjäin palvelusehtosäännön yleisten määräysten alaiset.»

Kaupungin kansanpuistojen valvojan johtosääntö. Sittenkun rahatoimikamari täyttäen kaupunginvaltuuston vuonna 1920 antaman [1]) tehtävän oli lähettänyt ehdotuksen kaupungin kansanpuistojen valvojan johtosäännöksi, minkä ehdotuksen valtuuston valmisteluvaliokunta oli jonkinverran uudestilaatinut, osin saattaakseen sen muiden kaupunginvaltuuston vahvistamain johtosääntöjen mukaiseksi, osin koska ehdotus muodolliselta kannalta kaipasi tarkistamista, päätti [2]) kaupunginvaltuusto vahvistaa valmisteluvaliokunnan laatiman johtosäännön seuraavana:

„Helsingin kaupungin kansanpuistojen valvojan johtosääntö.

1 §. Kaupungin kansanpuistojen valvojan, joka on lähinnä rahatoimikamarin alainen ja jonka tulee omata luonnontieteellinen sivistys, valitsee kaupunginvaltuusto kamarin ehdotuksesta.

2 §. Valvojan velvollisuutena on:

1) pitää silmällä kaupungin kansanpuistojen sekä niissä olevien rakennusten ja laitosten voimassapitoa ynnä järjestyksen ylläpitämistä niissä;

2) toimia kaupungin Korkeasaarella olevan eläintarhan johtajana;

3) järjestää ja valvoa luonnonsuojelusta kaupungille kuuluvalla maalla;

4) ottaa kansanpuistoille, eläintarhalle ja luonnonsuojelukselle tarpeellinen henkilökunta;

5) valvoa kansanpuistojen ravintoloja;

6) valvoa ja edistää kulkuneuvojen kehitystä kaupungin kansanpuistoihin;

7) rahatoimikamariin antaa ehdotuksia ja lausuntoja toimialaansa kuuluvissa sekä kansanpuistojen ravintolain vuokraamista koskevissa asioissa;

8) meno- ja tulosääntöehdotuksen laadintaan, kannantavarain säilytykseen ja kirjanpitoon, laskujen hyväksymiseen ja kirjaanpanoon, inventtaukseen ja kalustoluettelojen laadintaan nähden noudattaa Helsingin kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännön määräyksiä;

9) vuosittain maaliskuun kuluessa rahatoimikamariin antaa kertomus lähinnä edellisen vuoden aikaisesta toiminnastaan;

10) muutoin antaa sitä virka-apua, jota rahatoimikamari tai kaupunginjohtajat häneltä pyytävät; sekä

11) rahatoimikamarin määrättävinä aikoina ja paikassa olla yleisön tavattavana.

3 §. Valvoja on Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjäin palvelusehtosäännön yleisten määräysten alainen.

4 §. Valvojan kassa- ja tilivirastona on rahatoimikonttori.»

Halkokonttorin ohjesääntö. Halkotoimikunnan lähettämä ehdotus kaupungin halkokonttorin ohjesäännöksi ei aiheuttanut [3]) toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta, koska kaupunginvaltuusto jo oli päättänyt halkokonttorin vähitellen lakkautettavaksi.

Väliaikaisen toisen jaoston perustaminen raastuvanoikeuden toiselle osastolle. Huomauttaen, että työ raastuvanoikeuden toisella osastolla, jonka tuli käsitellä ja ratkaista riitoja muutosta taloon ja talosta, vararikko-, pesäero- ja vuosihaastejuttuja y. m., oli suuresti lisääntynyt, esitti yhteinen raastuvan-

[1]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 45. — [2]) Valt. pöytäk. 4. 10. 9 §. — [3]) S:n 22. 2. 24 § ja 31. 5. 26 §.

oikeus myönnettäväksi 8,445: 80 markan kuukautista määrärahaa, helmikuun 1 p:stä toistaiseksi ja enintään kuudeksi kuukaudeksi, mikä määräraha käytettäisiin kahden ylimääräisen neuvosmiehen ja yhden vahtimestarinapulaisen palkkaamiseen sekä osaston vakinaisen henkilökunnan palkkaetujen parantamiseen. Yllämainitun työvoimain lisäännyksen johdosta kävisi mahdolliseksi jakaa osaston työ kahdelle jaostolle. Kaupunginvaltuusto, joka havaitsi ehdotetun jaoston perustamisen tarpeelliseksi, myöntyi [1]) esitykseen, paitsi mikäli koski vahtimestarinapulaisen tointa, sekä määräsi, että päätöksestä aiheutuneet menot, 6,945: 80 markkaa kuukaudessa, oli suoritettava menosääntöön merkitystä määrärahasta Uusien virkain palkat.

Ulosottoapulaisten lukumäärän lisääminen. Maistraatin esityksestä päätti [2]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa rikostuomioiden toimeenpanijan edelleen vuoden loppuun palkkaamaan yhden ylimääräisen ulosottoapulaisen rikostuomioiden toimeenpanijan kansliaan 15,800 markan vuotuisin palkkioin suoritettavaksi valtuuston käyttövaroista Kaupungin virastot nimisen pääluokan kohdalla. Tämän yhteydessä tehty anomus 750 markan määrärahan myöntämisestä raitiotievuosilipun lunastamista varten yllämainitulle ulosottoapulaiselle evättiin, koska puheenalaiset menot katsottiin voitavan suorittaa maistraatin tarverahoista.

Sittemmin oikeutettiin [3]) avustava rikostuomioiden toimeenpanija toukokuun 1 p:stä entisten lisäksi palkkaamaan 4 ulosottoapulaista 4,000 markan vuosipalkoin säädettyine kalliinajanlisäyksineen, ja oli päätöksestä aiheutuneet menot kertomusvuonna suoritettava Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalle merkityistä määrärahoista uusien virkain palkkoja ja kalliinajanlisäyksiä varten.

Rikostuomioiden toimeenpanijan kanslian viranpitäjäin asettaminen vakinaiselle palkkasäännölle. Avustavan rikostuomioiden toimeenpanijan tekemän ja maistraatin puoltaman esityksen rikostuomioiden toimeenpanijan kanslian kahden kanslia-apulaisen ja viiden ulosottoapulaisen asettamisesta vakinaiselle palkkasäännölle kaupunginvaltuusto epäsi [4]), koska yhteismääräisestä palkattujen viranpitäjäin palkkaedut jo oli järjestetty [5]).

Ylimääräisen ulosottoapulaisen palkkaaminen ensimmäiselle kaupunginvoudille. Maistraatin esityksestä päätti [6]) kaupunginvaltuusto 1923 vuoden menosääntöön merkittäväksi 18,000 markan määrärahan ylimääräisen ulosottoapulaisen palkkaamiseksi ensimmäiselle kaupunginvoudille.

Tutkinnon suorittaneen satamakatsantomiehen asettaminen Helsinkiin. Sittenkun merenkulkuhallitus oli tehnyt esityksen tutkinnon suorittaneen satamakatsantomiehen asettamisesta Helsinkiin ja satamahallitus esityksestä antamassaan lausunnossa oli ehdottanut sen evättäväksi, päätti [7]) kaupunginvaltuusto panna asian pöydälle sekä kehoittaa valmisteluvaliokuntaa hankkimaan merenkulkuhallituksen lausunnon ja, jos tarpeelliseksi havaittiin, uuden lausunnon satamahallitukselta.

Määräraha revisionikonttorin yhden väliaikaisen apulaisen viran hoidattamiseen. Kun revisionikonttorin reviisori J. Toiviainen vuonna 1921 kansanedustajan varamiehenä oli kutsuttu eduskuntaan, päätti [8]) kaupunginvaltuusto vapauttaa hänet erinäisistä tehtävistään revisionikonttorissa, ollen hän velvollinen luovuttamaan kolmanneksen reviisorinvirkaan liittyvistä palkka-

---

[1]) Valt. pöytäk. 25. 1. 13 §. — [2]) S:n 25. 1. 8 §. — [3]) S:n 19. 4. 2 §. — [4]) S:n 15. 11. 3 §. — [5]) Ks. tätä kert. siv. 60. — [6]) Valt. pöytäk. 13. 12. 10 §. — [7]) S:n 20. 12. 6 §. — [8]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 215.

eduista, millä säästöllä oli palkattava konttoriin ylimääräinen apulainen. Sittemmin anoi revisionikonttori, että mainitun väliaikaisen reviisorinviran saisi säilyttää senkin jälkeen kuin herra Toiviainen oli eronnut virastaan ja virkaan liittyvät tehtävät oli uskottu sijaiselle. Kaupunginvaltuusto myöntyi [1]) esitykseen ja osoitti ylimääräisen reviisorinapulaisen palkkaamiseen vuoden loppuosaksi 3,100 markkaa suoritettavaksi menosääntöön merkitystä määrärahasta Uusien virkain palkat.

Erinäisten revisionikonttorin virkain uudestijärjestäminen. Revisionikonttorin esityksestä päätti [2]) kaupunginvaltuusto 1923 vuoden alusta konttoriin perustettavaksi avustavan reviisorinviran, sijoitettavaksi 10 palkkaluokkaan; konttorin yhteismäärärahasta palkattujen revisioniapulaisten luvun samasta ajankohdasta vähennettäväksi 9:stä 5:teen sekä kaikki merkittäviksi vakinaiseen palkkasääntöön, 3 5:nteen ja 2 4:nteen palkkaluokkaan; sekä 1923 vuoden menosääntöön merkittäväksi 14,400 markan määrärahan ylimääräisen tai tilapäisen revisioniapulaisen palkkaamista varten.

Palkkalautakunnan lakkauttaminen. Kun toimitetun palkanjärjestelyn [3]) johdosta joukko palkkalautakunnalle aikaisemmin kuuluneita kysymyksiä oli jätetty rahatoimikamarin ratkaistaviksi, esitti lautakunta, että kamari käsittelisi kaikki palkkakysymykset sekä että lautakunta vapautettaisiin tehtävästään 1923 vuoden alusta lukien. Esityksestä antamassaan lausunnossa ehdotti rahatoimikamari, että palkkalautakunta pysytettäisiin, mutta että sen kokoonpano muutettaisiin siten, että sen puheenjohtajana toimisi joku kaupunginjohtajista ja sihteerinä joku kamarin sihteereistä.

Eväten rahatoimikamarin ehdotuksen päätti [4]) kaupunginvaltuusto lakkauttaa palkkalautakunnan tammikuun 1 p:stä 1923 lukien, ja antaa rahatoimikamarin toimeksi tästä ajankohdasta lukien toistaiseksi hoitaa voimassa olevien määräysten mukaan palkkalautakunnalle kuuluvat tehtävät; kehoittaa palkkalautakuntaa irtisanomaan sihteerinsä maaliskuun 1 p:än 1923 ja muun henkilökuntansa tammikuun 1 p:än samaa vuotta; määrätä palkkalautakunnan sihteerin tammikuun 1 p:stä helmikuun 28 p:än mainittua vuotta avustamaan asianomaista rahatoimikamarin esittelijää palkka-asiain valmistelussa; sekä kehoittaa kamaria ryhtymään edellä olevasta päätöksestä johtuviin toimenpiteisiin.

Evätty esitys raittiusvalvojain luvun lisäämisestä. Raittiuslautakunnan esityksen neljännen raittiusvalvojan asettamisesta, jotta kävisi mahdolliseksi tehokkaammin valvoa kieltolain noudattamista, kaupunginvaltuusto epäsi [5]).

Huomauttaen, että kaupungin palveluksessa olevat kolme raittiusvalvojaa lukuisiin kieltolakirikoksiin ja työnsä laatuun katsoen olivat liian vähälukuiset, teki raittiuslautakunta uuden esityksen neljännen raittiusvalvojan asettamisesta 1923 vuoden alusta, mutta päätti [6]) kaupunginvaltuusto evätä puheenalaisen esityksen, koska kieltolain noudattamisen valvonta etusijassa kuuluu vakinaiselle järjestysvallalle.

Evätty esitys raittiuspoliisien määräämisestä. Raittiuslautakunnan esityksen, että raittiuspoliiseiksi määrättäisiin raittiusvalvojat J. E. Leivo ja F. F. Nyström sekä että näille hankittaisiin oikeus kotietsintäin toimittamiseen, kaupunginvaltuusto epäsi [7]).

Erinäisten kunnallisten virkain lakkauttaminen. Toimitetun palkanjärjestelyn aiheuttamien suurten menojen johdosta oli rahatoimikamari otta-

[1]) Valt. pöytäk. 22. 3. 14 §. — [2]) S:n 20. 12. 7 §. — [3]) Ks. tätä kert. siv. 50. — [4]) Valt. pöytäk. 15. 11. 6 §. — [5]) S:n 8. 3. 21 §. — [6]) S:n 1. 11. 23 §. — [7]) S:n 30. 8. 26 §.

nut harkittavakseen kysymyksen, eikö kunnan viranpitäjäin lukua voitaisi vähentää. Kamarin ehdotuksen mukaisesti päätti [1]) kaupunginvaltuusto sittemmin huhtikuun 1 p:stä 1923 lakkauttaa pohjoisen piirin alueläkärinviran, terveydenhoitolautakunnan naislääkärinviran, Harjun torin kauppahallin kaitsijantoimen ja rakennuskonttorin vanhemman metsänvartijantoimen, ja tammikuun 1 p:stä 1923 lukien niinikään lakkauttaa kaupunginvaltuuston toisen notaarinviran sekä antaa terveydenhoitolautakunnalle tehtäväksi laatia ehdotuksen pohjoisen piirin alueläkärin virka-alueen jakamisesta kaupungin muiden alueläkärien kesken sekä muista siitä ehkä aiheutuvista toimenpiteistä.

Budjetinkäsittelyn yhteydessä päätti [2]) kaupunginvaltuusto, että yksi avoinna oleva terveyspoliisin desinfioitsijantoimi, joka ei ollut välttämätön, oli lakkautettava tammikuun 1 p:stä 1923.

Kaupunginvaltuusto päätti [3]) sairaalain tiliviraston yhden konttoriapulaisen toimen lakkautettavaksi, syyskuun 1 p:stä lukien, koska sairaalain kirjanpito oli järjestetty entistään tarkoituksenmukaisemmalla tavalla, minkä johdosta laitoksen työ oli vähentynyt.

Sairaalaylihallituksen, joka ilmoitti Humaliston sairaalan sairassijain lukumäärän huoneiston puutteessa vähentyneen viidellä, esityksestä päätti [4]) kaupunginvaltuusto yhden sairaalan osastonhoitajatarviran lakkautettavaksi, vuoden alusta lukien.

Bölen ja Käpylän esikaupunkien sairaanhoito. Terveydenhoitolautakunnan esityksestä päätti [5]) kaupunginvaltuusto, että Bölen ja Käpylän esikaupunkeihin oli heinäkuun 1 p:stä perustettava yhteinen alueläkärin virka 2,000 markan kuukausipalkoin kerta kaikkiaan ja oli päätöksestä aiheutuneet menot kuluvalta vuodelta 11,000 markkaa, suoritettava tililtä Uusien virkain palkat, jota vastoin 1,000 markkaa oli suoritettava menosääntöön merkitystä määrärahasta Bölen v. t. alueläkärin palkkausta varten. Edelleen päätti [5]) kaupunginvaltuusto, että Käpylään oli asetettava kunnan sairaanhoitajatar heinäkuun 1 p:stä lukien. Viimemainitun viranpitäjän palkka vahvistettiin, lukuunottamatta vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa, 1,100 markaksi kuukaudessa, mikä määrä kuluvalta vuodelta oli suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

Kirjaajanviran perustaminen köyhäinhoitohallitukseen. Köyhäinhoitohallituksen esityksestä, että yksi köyhäinhoitohallituksen kirjuriapulaisen viroista muutettaisiin kirjaajanviraksi, päätti [6]) kaupunginvaltuusto yhden köyhäinhoitohallituksen kirjurinapulaisen toimen 1923 vuoden alusta lakkautettavaksi; hallitukseen samasta ajankohdasta perustettavaksi kirjaajanviran, joka oli luettava 5 palkkaluokkaan; sekä kehoittaa hallitusta aikanansa julistamaan kirjaajanviran haettavaksi edellämainittuna ajankohtana vastaanotettavaksi ja täyttämään sen.

Lastensuojelulautakunnan viranpitäjiä koskeva päätös. Käsitellessään [7]) kysymystä lastensuojelutoiminnan järjestämisestä päätti [8]) kaupunginvaltuusto, että lastensuojelulautakunnan turvattomien lasten osastolle oli asetettava naisopastaja vuoden alusta lukien sekä että aikaisemmin yhteismäärärahasta palkatut viisi lautakunnan kanslia-apulaista oli 1923 vuoden alusta merkittävä vakinaiseen palkkasääntöön.

---

[1]) Valt. pöytäk. 20. 12. 5 §. — [2]) S:n 28. 12. 1 §. — [3]) S:n 17. 5. 13 §. — [4]) S:n 17. 5. 12 §. — [5]) S:n 19. 4. 10. §. — [6]) S:n 1. 11. 20 §. — [7]) Ks. tätä kert. siv. 148. — [8]) Valt. pöytäk. 22. 2. 18 §.

Uusien virkain perustaminen Bengtsårin kasvatuslaitokseen. Lastensuojelulautakunnan esityksestä päätti [1]) kaupunginvaltuusto Bengtsårin kasvatuslaitokseen elokuun 1 p:stä perustettavaksi uuden suomenkielisen kansakoulunopettajanviran 4,400 markan vuotuisin pohjapalkoin kalliinajanlisäyksineen sekä vapaine asuntoineen, lämpöineen ja valoineen, ja oli päätöksestä johtuneet menot kertomusvuodelta suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

Lautakunnan ilmoitettua, että Bengtsårin kasvatuslaitoksen keskuslämmityslaitosta hoitavat laitoksen oppilaat, sekä että tämä järjestely oli useassa suhteessa osoittautunut sopimattomaksi, päätti [2]) valtuusto 1923 vuoden menosääntöön merkitä 15,595 markan määrärahan lämmittäjän palkkaamista varten puheenalaiseen kasvatuslaitokseen.

Sitävastoin epäsi [2]) valtuusto lastensuojelulautakunnan esityksen toisen apulaisen palkkaamisesta Bengtsårin tilan työnjohtajalle.

Opettajavirkain perustaminen Ryttylän kasvatuslaitokseen. Lastensuojelulautakunnan esityksestä [3]) päätti [4]) kaupunginvaltuusto, että elokuun 1 p:stä oli Ryttylän kasvatuslaitokseen, lukuunottamatta lastenhoitoa ja taloustehtäviä varten tarvittavaa henkilökuntaa, toistaiseksi palkattava mies- ja naisopettaja samoin palkkaeduin kuin muissa kaupungin vastaavanlaatuisissa laitoksissa.

Kunnan lastenkotien virkain perustaminen tai lakkauttaminen. Kaupunginvaltuuston päätettyä [5]), että oli perustettava lastenkoti yhteen kaupungin Pakinkylässä omistamista huviloista teki lastensuojelulautakunta esityksen [3]) hoitohenkilökunnan palkkaamisesta ja lasten kouluopetuksen järjestämisestä. Myöntyen esitykseen päätti [4]) kaupunginvaltuusto, että Pakinkylän lastenkotiin oli palkattava, paitsi välttämätöntä lastenhoito- ja ruokalahenkilökuntaa, elokuun 1 p:stä toistaiseksi mies- ja naisopettaja samoin palkkaeduin kuin muissa kaupungin vastaavanlaatuisissa laitoksissa.

Sittenkun kunnan lastenkoteihin nähden oli tehty sellainen muutos, että kaikki 3—7 vuotiaat lapset sijoitettiin Kullan torppaan, oli tämän lastenkodin työ huomattavasti lisääntynyt, kun taas Oulunkylän lastenkodissa oli liian suuri henkilökunta. Tämän epäkohdan poistamiseksi päätti [2]) kaupunginvaltuusto 1923 vuoden alusta perustaa kolme uutta sairaanhoitajattaren tointa Kullan torpan lastenkotiin, jotka oli luettava 1 palkkaluokkaan, sekä samasta ajankohdasta lakkauttaa kaksi Oulunkylän lastenkodin nuoremman hoitajattaren tointa.

Kunnallisen yhdenpäivänkoulun asettaminen vakinaiselle menosäännölle. Kunnallisen yhdenpäivänkoulun johtokunnan esityksen mainitun koulun asettamisesta vakinaiselle menosäännölle, 1923 vuoden alusta lukien, sekä koulun nimen muuttamisesta Helsingin kirjapainokouluksi kaupunginvaltuusto epäsi [6]), koska ei ollut saatu riittävää kokemusta koulun tarpeellisuudesta eikä ammattiopetusta yleensä ollut lopullisesti järjestetty.

Neljän kansakoulujen veistonopettajanapulaisen merkitseminen vakinaiseen menosääntöön. Kaupunginvaltuusto myöntyi [7]) suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntain tekemään esitykseen, että neljä kansakoulujen veistonopettajanapulaista, jotka aikaisemmin oli palkattu yhteismäärärahoista, 1923 vuoden alusta merkittäisiin vakinaiseen menosääntöön ja luettaisiin 3 palkkaluokkaan sekä että 1923 vuoden menosääntöön merkittäisiin

[1]) Valt. pöytäk. 19. 4. 4 §. — [2]) S:n 15. 11. 17 §. — [3]) Valt. pain. asiakirj. n:o 19. — [4]) Valt. pöytäk. 30. 8. 22. §. — [5]) Ks. tätä kert. siv. 34. — [6]) Valt. pöytäk. 30. 8. 27 §. — [7]) S:n 13. 12. 16 §.

10,000 markan määräraha ylimääräisen veistonopettajanapulaisen palkkaamiseen Vallilan kansakouluun.

Apulaistarkastajan viran perustaminen kansanlastentarhoja varten. Koska laajennettu lastentarhatyö huomattavasti oli lisännyt työtä kansanlastentarhain tarkastajan kansliassa, päätti [1]) kaupunginvaltuusto, että 1923 vuoden alusta oli mainittuun kansliaan perustettava 6 palkkaluokkaan kuuluva apulaisen virka, ollen viran haltijan asiana avustaa tarkastajaa sekä kansanlastentarhain tarkastuksessa että kansliatehtävissä.

Uuden avustavan kirjastonhoitajan viran perustaminen kaupungin kirjastoon. Kaupunginkirjaston johtokunnan esityksestä, joka huomautti laajennetun kirjastotoiminnan asettavan laitoksen johtaville työvoimille suuremmat vaatimukset, päätti [2]) kaupunginvaltuusto 1923 vuoden alusta kaupunginkirjastoon perustettavaksi uuden apulaiskirjastonhoitajanviran samoin palkkaeduin kuin ne, jotka seuraavat kirjastossa entisestään olevan avustavan kirjastonhoitajan virkaa, sekä yllämainitun vuoden menosääntöön senvuoksi merkittäväksi tähän tarvittavan määrärahan.

Apulaisen asettaminen kaupungin puutarhurille. Koska kaupunginvaltuuston päätöksen [3]) johdosta aloitettu kukkien tukkumyynti kaupungin puutarhasta suuresti oli lisännyt työtä kaupunginistutuksilla, päätti [4]) valtuusto, että oli asetettava ammattitaitoinen apulainen kaupunginpuutarhurille, johon tarkoitukseen 1923 vuoden menosääntöön oli merkittävä 30,000 markan määräraha.

Emännöitsijän palkkaaminen kunnan Vallilassa olevia työväenasuntoja varten. Sosialilautakunnan kunnan työväen asuntojen hallintojaoston esitettyä, että se valtuutettaisiin kunnan Vallilassa olevia työväenasuntoja varten palkkaamaan emännöitsijä sekä johtamaan ja valvomaan siellä asuvain lasten ulkoilmaleikkejä että avustamaan työläisvaimoja neuvoilla ja ohjeilla kodin hoitoa koskevissa kysymyksissä, päätti [5]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa hallintojaoston Vallilan asunnoista vuodeksi eteenpäin maksutta luovuttamaan yhden huoneen henkilölle, joka otti suorittaakseen jaoston esityksessä mainitun tehtävän.

Satamapäällikön vaali. Satamapäälliköksi kaupunginvaltuusto valitsi [6]) johtaja O. E. Jaatisen.

Sosialilautakunnan sihteerinvirka. Sosialilautakunnan sihteerille arkkitehti A. Toivoselle myönnettiin [7]) anomansa ero lautakunnan sihteerinvirasta, syyskuun 1 p:stä lukien. Sihteeriksi valitsi [8]) kaupunginvaltuusto sittemmin arkkitehti A. Erikssonin.

Revisionikonttorin viranpitäjät. Kahteen revisionikonttorin reviisorinvirkaan valitsi [9]) kaupunginvaltuusto johtaja O. M. Lavikaisen ja konttoripäällikkö O. A. Gadolinin.

Sittemmin myönnettiin [10]) reviisori Lavikaiselle anomansa ero virasta, minkä jälkeen reviisoriksi hänen tilalleen valittiin [11]) sähkölaitoksen kirjanpitäjä filosofianmaisteri L. Backlund.

V. t. reviisori A. Erflund vapautettiin [12]) määräyksestään [13]) hoitaa avoinna olevaa revisionikonttorin reviisorinvirkaa, helmikuun 7 p:stä lukien,

---

[1]) Valt. pöytäk. 4. 10. 17 §. — [2]) S:n 15. 11. 15 § ja 29. 11. 25 §. — [3]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 73. — [4]) Valt. pöytäk. 1. 11. 7 §. — [5]) S:n 13. 12. 27 §. — [6]) S:n 8. 2. 12 §; ks. 1921 vuod. kert. siv. 215. — [7]) Valt. pöytäk. 14. 6. 26 §. — [8]) S:n 30. 8. 19 §. — [9]) S:n 4. 10. 19 §. — [10]) S:n 18. 10. 27 §. — [11]) S:n 13. 12. 13 §. — [12]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 215. — [13]) Valt. pöytäk. 22. 2. 19 §.

minkä ohessa v. t. reviisoriksi hänen tilalleen määrättiin johtaja A. Grönberg, joka sai kantaa virkaan liittyvät palkkaedut.

Rahatoimikamarin valittua[1]) revisionikonttorin reviisorin J. Toiviaisen vanhemmaksi kaupungin kirjanpitäjäksi, päätti[2]) kaupunginvaltuusto määrätä kirjanpitäjä A. Sergeliuksen toistaiseksi hoitamaan mainittua reviisorinvirkaa virkaan liittyvistä palkkaeduista.

Revisionikonttorin tämän yhteydessä tekemä anomus eron myöntämisestä reviisori Toiviaiselle ei aiheuttanut[2]) toimenpidettä valtuuston puolelta, koska eron myöntämistä viranpitäjälle, joka siirtyy toisesta kunnan virasta toiseen, ei tarvita.

Verotusvalmistelukunnan toisen sihteerin vaali. Verotusvalmistelukunnan esityksestä päätti[3]) kaupunginvaltuusto, että valmistelukunnan toisen sihteerin virka, joka[4]) syyskuun 9 p:stä 1920 oli ollut avoinna, oli uudelleen täytettävä, minkä jälkeen valtuusto julistamatta haettavaksi puheenalaista virkaa valitsi[3]) toiseksi sihteeriksi viran v. t. haltijan hovioikeudenauskultantti F. Hasselblattin.

Oikeusavustajan vaali. Oikeusaputoimiston oikeusavustajaksi valittiin[5]) varatuomari N. Lindegren.

Ilmoitus raittiusvalvojan vaalista. Raittiuslautakunnan ilmoitettua myöntäneensä raittiusvalvoja T. Sohlmanille eron toukokuun 1 p:stä ja raittiusvalvojaksi hänen tilalleen valinneensa poliisikonstaapeli F. Nyströmin, päätti[6]) kaupunginvaltuusto antaa valvoja Nyströmille otteen valtuuston pöytäkirjasta hänen toimivaltansa todistukseksi.

Lihantarkastusaseman vanhemman tarkastuseläinlääkärin vaali. Terveydenhoitolautakunnan kolmannen kerran julistettua lihantarkastusaseman vanhemman eläinlääkärinviran haettavaksi, oli virkaa hakenut kaikkiaan kolme henkilöä, joista eläinlääketieteentohtori T. J. Mäki ja eläinlääkäri J. K. Sjölund olivat palkkavaatimuksinaan ilmoittaneet 4,000 markkaa kuukaudessa ja ensinmainittu sitäpaitsi oli vaatinut oikeutta pitää sellaista sivutointa, joka ei estänyt hänen pääasiallista työtään ja jonka terveydenhoitolautakunta voi hyväksyä. Hakukirjoja esiteltäessä päätti[7]) kaupunginvaltuusto, hyväksyen hakijan asettamat ehdot, valita vanhemmaksi tarkastuseläinlääkäriksi eläinlääketieteentohtori T. J. Mäen, minkä ohessa valtuusto määräsi[7]), että päätetyn palkan ja menosääntöön tätä varten merkityn määrän ero oli suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

Eläinlääketieteentohtori Mäen kuoltua ja vanhemman tarkastuseläinlääkärinviran uudestaan oltua haettavaksi julistettuna, oli sitä hakenut kaksi henkilöä, joista kumpikin oli vaatinut 5,000 markan kuukausipalkkaa, minkä lisäksi toinen hakijoista edelleen oli pannut ehdoksi, että palkka vahvistettaisiin 2 vuodeksi sekä että hän saisi pitää sellaista sivutointa, joka ei estänyt viran hoitamista. Kun vanhemman tarkastuseläinlääkärin palkka oli vain 3,120 markkaa kuukaudessa ja valtuusto ei pitänyt poikkeusta vasta vahvistetusta palkkausjärjestelmästä suotavana, päätti[8]) valtuusto, ettei virkaa toistaiseksi vakinaisesti täytetä, mutta oli viran hoidattaminen väliaikaisesti järjestettävä siten, että terveydenhoitolautakunta valtuutettiin jommankumman hakijan tai muun sopivan henkilön kanssa tekemään välipuhe viran hoitamisesta enintään 5,000 markan kuukausipalkasta, jossa välipuheessa

---

[1]) Ks. tätä kert. os. II. — [2]) Valt. pöytäk. 22. 3. 14 §. — [3]) S:n 22. 2. 4 §. — [4]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 191. — [5]) Valt. pöytäk. 8. 3. 17 §. — [6]) S:n 31. 5. 27 §. — [7]) S:n 22. 2. 12 §. — [8]) S:n 20. 9. 16 §.

oli mainittava kaikki tarkastuseläinlääkärin tehtävät erikoisesti huomioon ottamalla, että välipuhe mikäli mahdollista, asetettiin kolmen kuukauden molemminpuoliselle irtisanomisajalle ja että kaupungille varattiin oikeus tarkastuseläinlääkärille siirtää eräät aikaisemmin kaupungineläinlääkärille kuuluneet tehtävät.

Sittemmin ilmoitti [1]) terveydenhoitolautakunta tehneensä mainitunlaatuisen välipuheen eläinlääkäri A. Schalienin kanssa kahdeksi vuodeksi.

Sairaalatarkastajanviran hoidattaminen. Koska aika, joksi lääketieteenlisensiaatti G. Palander oli otettu [2]) hoitamaan sairaalatarkastajanvirkaa, päättyi kesäkuun 3 p:nä, päätti [3]) kaupunginvaltuusto oikeuttaa sairaalaylihallituksen lääketieteenlisensiaatti Palanderin kanssa tekemään sellaisen sopimuksen, että hän edelleen kolme vuotta, kesäkuun 3 p:stä lukien, hoitaisi mainittua virkaa 75,000 markan kertakaikkisesta vuosipalkasta. Samalla päätti kaupunginvaltuusto, että tästä päätöksestä johtunut lisämeno kuluvana vuonna, 29,750 markkaa, oli suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

Tuberkulosilääkärin vaali. Terveydenhoitolautakunnan esityksestä päätti [4]) kaupunginvaltuusto valita tuberkulootisten poliklinikan johtajan, lääketieteenlisensiaatti I. Rosqvistin tuberkulosilääkäriksi, joka virka oli luettava 16 palkkaluokkaan; tuberkulosilääkärin palkka oli kuluvalta vuodelta suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

Aluelääkärin vaali. Bölen ja Käpylän esikaupunkien aluelääkäriksi valitsi [5]) kaupunginvaltuusto piirilääkärin, lääketieteenlisensiaatti H. Holmström.

Lastensuojelulautakunnan lastenhuollontarkastajan virkaero. Tehdystä anomuksesta myönnettiin [6]) lastensuojelulautakunnan lastenhuollontarkastajalle B. Nybergille ero virastaan, marraskuun 1 p:stä lukien.

Köyhäinhoitohallituksen lastenhoidontarkastajanviran hoidattaminen. Koska tarkastusapulainen L. Sulin, jonka kaupunginvaltuusto oli määrännyt [7]) 1921 vuoden loppuun hoitamaan köyhäinhoitohallituksen lastenhoidontarkastajanvirkaa, tammikuun 1 p:stä oli otettu lastensuojelulautakunnan palvelukseen, päätti [8]) valtuusto, koska odotettavana olevaan lastenhoidon keskitykseen nähden ei pidetty sopivana vakinaisesti täyttää mainittua virkaa, määrätä ylimääräisen apulaisjohtajan R. Rudolphin vuoden alusta toistaiseksi, enintään kuitenkin huhtikuun 1 p:än asti, oman virkansa ohella hoitamaan lastenhoidontarkastajan virkatehtäviä viimemainittuun virkaan liittyvästä pohjapalkasta ilman kalliinajanlisäyksiä. Sittemmin teki köyhäinhoitohallitus esityksen, että tilapäinen lastenhoito ja niiden n. 4,000 lapsen hoito, jotka köyhäinhoidolta avustusta saaden oleskelivat kodeissaan, ja joka edelleen oli köyhäinhoitohallituksen asiana, järjestettäisiin. Hallituksen ehdotuksen mukaisesti päätti [9]) kaupunginvaltuusto, kun oli tarpeetonta pitää voimassa virkaa ainoastaan mainittuja tehtäviä varten, että lastenhoidontarkastajan tehtävät oli vuoden loppuun siirrettävä köyhäinhoitohallituksen toiselle ylimääräiselle apulaisjohtajalle; että mainitun apulaisjohtajan palkkaedut, kalliinajanlisäys niihin luettuna, olivat, huhtikuun 1 p:stä lukien, olevat samanmääräiset kuin vakinaisen apulaisjohtajan sekä että tämän palkanjärjestelyn toimeenpanemiseksi 2,025 markan määrä oli siirrettävä vuoden menosääntöön Köyhäinhoito nimisen pääluokan Köyhäinhoitohallitus nimi-

[1]) Valt. pöytäk. 18. 10. 19 §. — [2]) Ks. 1919 vuod. kert. siv. 184. — [3]) Valt. pöytäk. 5. 4. 13 §. — [4]) S:n 29. 11. 22 §. — [5]) S:n 14. 6. 17 §. — [6]) S:n 1. 11. 28 §. — [7]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 217. — [8]) Valt. pöytäk. 22. 2. 14 §. — [9]) S:n 31. 5. 17 §.

seen lukuun merkityltä tililtä Palkkaukset saman luvun tilille Ylimääräiset apulaiset.

Köyhäinhoitohallituksen sihteeriksi valitsi [1]) kaupunginvaltuusto hallituksen v. t. sihteerin V. A. Eloniemen.

Kaasulaitoksen toimitusjohtajanvirka. Huomauttaen, ettei kaasulaitoksen toimitusjohtaja insinööri K. Lappe riittävässä määrässä omannut niitä henkilökohtaisia ominaisuuksia, joita voitiin vaatia mainitun johtajanviran haltijalta, oli kaupungin teknillisten laitosten hallitus esittänyt, että kaupunginvaltuusto irtisanoisi insinööri Lappen toimestaan. Vaaditussa selityksessä mainitsi insinööri Lappe, ettei hän ollut syynä kaasulaitoksessa sattuneisiin selkkauksiin, kuten hallitus oli edellyttänyt, vaan johtuivat ne siitä, että eräiltä hänen alaisiltaan puuttui sekä tahtoa että kykyä velvollisuuksiensa täyttämiseen, ja oli insinööri Lappe kaasulaitoksen johtajana katsonut, että hänen täytyi valvoa, että kaupungin etu kävi yksityisten viranpitäjäin mukavuuden edellä. Asiasta oli myöskin Helsingin kaupungin virkamiesyhdistyksen johtokunta lausunut mielensä, koska kysymys periaatteessa koski virkamiesten asemaa yleensä. Viimemainittu johtokunta havaitsi, ettei vaatimus insinööri Lappen erottamisesta perustunut esitettyihin asiallisiin syihin, vaan oli perusteltu vain sillä, että insinööri Lappelta, hänen esimiestensä mielestä, puuttui tarpeellisia henkilökohtaisia ominaisuuksia, minkä vuoksi johtokunta valmisteluvaliokunnan vähemmistön ehdotuksen mukaisesti ehdotti, että kaupunginvaltuusto antaisi kahden valtuutetun toimeksi valtuuston kanslian avulla kuulustella henkilöitä, jotka voivat antaa tietoja asiasta sekä saattaa tuloksen valtuuston tietoon, minkä jälkeen valtuusto ottaisi asian uudestaan harkittavaksi. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuustossa joutui kysymys vilkkaan keskustelun alaiseksi. Valmisteluvaliokunnan vähemmistön esittämää ehdotusta pidettiin sopimattomana, koska se merkitsisi, että kaupunginvaltuuston puoluesuhteiden mukaan asetettu toimikunta tutkisi, oliko kaupungin teknillisten laitosten hallituksen monivuotisen kokemuksen avulla saama käsitys oikea. Valtuuston pitäisi täydellisesti luottaa hallitukseen ja joko hyväksyä tai evätä sen esitys, mutta ei epäillä niiden syiden oikeutusta, joihin se perustui.

Äänestettyään päätti [2]) kaupunginvaltuusto, että insinööri K. Lappe, noudattamalla säädettyä kolmen kuukauden irtisanomisaikaa, oli sanottava irti virastaan kaupungin kaasulaitoksen toimitusjohtajana.

Kaasulaitoksen toimitusjohtajaksi kaupunginvaltuusto sittemmin valitsi [3]) insinööri H. Sahlbergin.

Kaupunginarkkitehdinvirka. Koska kaupunginarkkitehdinviran vakinainen haltija arkkitehti K. Hård af Segerstad oli nimitetty rahatoimikamarin teknilliseksi sihteeriksi, päätti [4]) kaupunginvaltuusto määrätä avustavan kaupunginarkkitehdin R. Eklundin toistaiseksi ja kunnes virka oli vakinaisesti täytetty, hoitamaan sitä virkaan liittyvistä palkkaeduista.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen julistettua kaupunginarkkitehdinviran haettavaksi, olivat virkaa hakeneet [5]) v. t. kaupunginarkkitehti R. Eklund ja arkkitehti E. Paalanen. Antamassaan lausunnossa oli kaupungininsinööri, huomauttaen, että molemmat hakijat olivat päteviä puheenalaiseen virkaan, puolestaan puoltanut arkkitehti Eklundia hänen pitkällisen ja erinomaisen hyväksi arvostellun toimintansa johdosta avustavana ja v. t. kau-

[1]) Valt. pöytäk. 20. 9. 17 §. — [2]) S:n 3. 5. 16 §. — [3]) S:n 30. 8. 18 §. — [4]) S:n 8. 2. 14 §. — [5]) S:n 22. 3. 7 §.

punginarkkitehtina, jota vastoin kaupungin yleisten töiden hallitus äänestettyään oli päättänyt puoltaa arkkitehti Paalasta viran saamiseen. Rahatoimikamarikin oli lausunut mielipiteensä asiasta ja tällöin huomauttanut, että ansiokkaan viranpitäjän sivuuttaminen sivullisen hyväksi yleensä ei saa tulla kysymykseen, ellei kiistämätöntä eroa pätevyydessä ja ansioissa ole olemassa. Esillä olevassa tapauksessa ei kamarin mielestä näin ollut laita, minkä vuoksi kamari ehdotti, että virkaan valittaisiin hakija Eklund.

Eriävän mielipiteen oli lausunut yksi kamarin jäsen, joka, epäillen kamarin oikeutta antaa lausuntoa asiasta, oli katsonut että hallituksen tekemälle ehdotukselle oli annettava ratkaiseva merkitys, koska hallituksella alan ammattielimenä oli kaikki edellytykset kysymyksen asialliseen arvostelemiseen.

Yllämainittu nimitysasia aiheutti vilkkaan keskustelun kaupunginvaltuustossa. Vastoin väitettä, ettei kamari ollut oikeutettu tekemään ehdotusta toisen hallituksen alaisen osastonjohtajanviran täyttämiseksi, huomautti kaupunginjohtaja, että kamarin menettely perustui käytännössä olevaan tapaan. Rahatoimikamarin uuden johtosäännön mukaan oli kamarin asiana m. m. valvoa eri hallintohaarain toimintaa. Tämän johdosta ja niihin etuihin nähden, jotka johtuvat kaupungin hallinnon keskittämisperiaatteen ankarasta toteuttamisesta, oli kaupunginjohtaja sitä mieltä, että kamari oli ollut täysin oikeutettu esittämään mielipiteensä esillä olevasta kysymyksestä. Keskustelun aikana lausuttiin toiselta puolelta, että rakennuskonttorin muut virkamiehet olivat ruotsinkielisiä, minkä vuoksi oikeus vaati, että kaupunginarkkitehdin virkaan nimitettiin suomenkielinen hakija, arkkitehti Paalanen, jota vastoin toiselta puolen huomautettiin olevan sopimatonta, että nimitysasiasta tehtiin kielikysymys, etenkin kun kaupunginarkkitehti virkatoiminnassaan ei mainittavassa määrin joutunut tekemisiin yleisön kanssa ja hänen kielitaidollansa sen vuoksi oli vähäinen merkitys puheenalaisen viran menestykselliseen hoitamiseen nähden.

Kun ei arkkitehti Eklundia eikä arkkitehti Paalasta kuitenkaan voitu pitää täysin sopivina virkaan ja hakijain vähäinen lukumäärä luultavasti johtui kaupunginarkkitehdinvirkaan liittyvästä pienestä palkasta, mutta tekeillä olevan kaupungin viranpitäjäin palkanjärjestelyn yhteydessä oli siihen odotettavana melkoinen korotus, päätti [1]) kaupunginvaltuusto äänestettyään jättää mainitun viran täyttämisen toistaiseksi sekä kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta, kohta kuin odotettavana oleva palkanjärjestely oli toimeenpantu tai viimeistään ennen elokuun loppua, uudelleen julistamaan viran haettavaksi ja aikanaan tekemään ehdotuksen sen täyttämiseksi.

Uudelleen määrätyn hakuajan kuluessa haki virkaa ainoastaan v. t. kaupunginarkkitehti R. Eklund, joka tällöin pani ehdoksi, että hän ikäkorotukseen nähden saisi lukea hyväkseen sen ajan, minkä hän yhteen jaksoon viransijaisena oli hoitanut puheenalaista virkaa. Hakuajan umpeen mentyä ilmoittautui hakijaksi vielä arkkitehti K. Borg, minkä ohessa arkkitehti Eklund ilmoitti luopuvansa yllämainitusta ehdosta. Koska niinollen kummankin hakijan hakukirjat olivat vastoin hakuehtoja, päätti [2]) kaupunginvaltuusto kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta uudelleen julistamaan kaupunginarkkitehdinviran haettavaksi.

Rakennuskonttorin varasto-osaston johtajan virkaero. Rakennuskonttorin

[1]) Valt. pöytäk. 22. 3. 7 §. — [2]) S:n 1. 11. 16 §.

varasto-osaston johtajalle O. Haglundille myönnettiin [1]) anomansa ero virasta, helmikuun 1 p:stä 1923 lukien.

Kaupungin maatilain ylihoitajan vaali. Kaupungin maatilain ylihoitajaksi valitsi [2]) kaupunginvaltuusto agronomi A. J. Tammisen.

Myönnettyjä virkavapauksia. Kaupunginvaltuuston kanslian notaarille K. V. Puuskalle myönnettiin [3]) virkavapautta sairauden vuoksi 2 kuukaudeksi, joulukuun 1 p:stä lukien. Samaksi ajaksi määrättiin [3]) toinen sihteeri K. Rein hoitamaan notaarinvirkaa ja valiokunta-asiain sihteeri H. Dalström hoitamaan toisen sihteerin virkaa, minkä ohessa ensimmäinen sihteeri sai tehtäväksi sihteerien kesken jakaa valiokunta-asiain sihteerille kuuluvat tehtävät. Edelleen päätti [3]) kaupunginvaltuusto, ettei tämä virkavelvollisuuden muutos saanut aiheuttaa muutosta puheenalaisten viranpitäjäin palkkaetuihin.

Rahatoimikonttorin konttorikirjurille H. Rikbergille myönnettiin virkavapautta sairauden vuoksi kesäkuun ajaksi [4]).

Sosialilautakunnan sihteerille A. Toivoselle myönnettiin [5]) jatkettua [6]) osittaista virkavapautta lautakunnan sihteerintoimesta tammikuun 1 p:stä heinäkuun 1 p:än velvoittamalla hänet virkavapautensa aikana kaupungin puolesta valvomaan kunnan varoilla avustettuja rakennusyrityksiä sekä lautakunnalle esittelemään tuollaisia rakennusyrityksiä koskevat asiat. Sijaiseksi määrättiin varatuomari V. Puustinen, joka sai arkkitehti Toivosen palkasta kantaa 2,000 markkaa kuukaudessa.

Oikeusaputoimiston johtokunnan ilmoitettua anomuksesta myöntäneensä oikeusavustaja N. Lindegrenille virkalomaa heinäkuun 15 p:stä elokuun 15 p:än sijaisena varatuomari C. Uggla sekä oikeusavustajan apulaiselle V. Falckille kesäkuun 1 p:stä heinäkuun 15 p:än sijaisena hovioikeudenauskultantti U. Ekman, sillä ehdolla että oikeusavustajan apulainen Falck itse kustansi sijaisensa heinäkuun 1 ja 15 p:n välisenä aikana, päätti [7]) kaupunginvaltuusto hyväksyä johtokunnan edellämainitun toimenpiteen.

Köyhäinhoitohallituksen kanslianjohtaja rouva H. von Creutleinin, jolle köyhäinhoitohallitus oli myöntänyt virkavapautta sairauden tähden täysin palkkaeduin syys- ja lokakuun ajaksi, kaupunginvaltuusto oikeutti [8]) edelleen 4 kuukauden aikana nauttimaan virkavapautta, minkä ohessa valtuusto sijaiseksi määräsi rouva A. Grönvikin.

Lastensuojelulautakunnan lastenhuollontarkastajalle filosofianmaisteri B. Nybergille myönnettiin [9]) virkavapautta toukokuun 1 p:stä lokakuun 31 p:än sijaisena lautakunnan nuorisonhuoltaja kansakoulunopettaja S. Ojanne, minkä ohessa kaupunginvaltuusto määräsi [9]) kansakoulunopettaja L. Pohjanvuoren yllämainittuna aikana hoitamaan nuorisonhuoltajanvirkaa, kaikki kuitenkin sillä edellytyksellä, ettei siitä koitunut kaupunginkassalle menoja.

Ilmoitus viransijaisen määräämisestä raittiusvalvojalle. Raittiuslautakunnan ilmoitettua, tehdyn anomuksen johdosta myöntäneensä raittiusvalvoja T. V. Sohlmanille jatkettua virkavapautta toistaiseksi ja viransijaiseksi määränneensä herra K. A. Ebbin, päätti [10]) kaupunginvaltuusto lautakunnan johtosäännön 5 §:n mukaisesti antaa otteen valtuuston pöytäkirjasta viransijaisen toimivallan todistukseksi.

---

[1]) Valt. pöytäk. 13. 12. 31 §. — [2]) S:n 30. 8. 20 §. — [3]) S:n 29. 11. 32 §. — [4]) S:n 14. 6. 7 §. — [5]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 217. — [6]) Valt. pöytäk. 22. 2. 17 §. — [7]) S:n 14. 6. 22 §. — [8]) S:n 18. 10. 20 §. — [9]) S:n 3. 5. 26 §. — [10]) S:n 8. 3. 22 §.

Lupa kunnan viranpitäjille asua kaupungin ulkopuolella. Kaupunginvaltuusto oikeutti seuraavat kunnan viranpitäjät asumaan kaupungin ulkopuolella:

suomenkielisissä kansakouluissa: kansakoulunopettajatar H. Ekholmin [1]);
valmistavassa poikain ammattikoulussa: työnjohtaja V. Honkalinnan [2]);
sähkölaitoksessa: kirjanpitäjä L. Backlundin [2]).

Oikeus alueläkärille asua alueensa ulkopuolella. Töölön alueen alueläkäri professori A. Wallgren oikeutettiin [3]) edelleen ja kesäkuun 1 p:än 1924 asumaan alueensa ulkopuolella, kuitenkin sillä ehdolla että hänen vastaanottohuoneistonsa koko puheenalaisen ajan oli alueella.

Kaupunginvaltuutettujen ja vuositilintarkastajain vaaliaika. Kaupunginvaltuusto päätti [4]), että lain mukaan joulukuun 4 p:nä toimitettavaa kaupunginvaltuutettujen ja vuositilintarkastajain vaalia jatkettaisiin ja päätettäisiin joulukuun 5 p:nä.

Palkintoja uutteruudesta kiellolakirikosten ehkäisemisessä. Sittenkun 1921 vuoden valtion budjettiin oli merkitty määräraha palkinnoiksi syyttäjille, poliisimiehille, raittiusvalvojille tai muille henkilöille, jotka olivat osoittaneet erityistä uutteruutta alkoholipitoisten aineiden valmistusta, maahan tuontia, myyntiä, kuljetusta ja varastossa pitämistä koskevien asetusten ja määräysten rikkomisen ilmisaamisessa ja ehkäisemisessä, ja Uudenmaan läänin maaherra oli oikeutettu yllämainittuun tarkoitukseen käyttämään 45,000 markkaa, oli maaherra kehoittanut kaupunginvaltuustoa, poliisimestarin ja raittiuslautakunnan lausunnot hankittuaan, ehdottamaan ketkä henkilöt olisi palkittava sekä palkintojen suuruuden. Poliisimestari oli sittemmin ilmoittanut, ettei hänellä ollut syytä antaa lausuntoa asiasta, jotavastoin raittiuslautakunta ehdotti, että neljä raittiusvalvojaa saisi määrärahasta palkintoja suhteellisesti ilmisaamiinsa rikoksiin, kaksi enintään 3,000 markkaa, yksi valvoja 2,670 markkaa ja neljäs raittiusvalvoja 330 markkaa. Lähettäen maaherralle raittiuslautakunnan yllämainitun kirjelmän päätti [5]) kaupunginvaltuusto omasta puolestaan lausua, ettei valtuusto katsonut olevan syytä tehdä ehdotusta puheenalaisten palkintojen jakamiseksi.

Sittenkun uudestaan oli pyydetty lausuntoa 1922 vuoden valtion budjettiin merkityn samanlaisen määrärahan jakamisesta, päätti [6]) valtuusto vain toistaa yllämainitun lausuntonsa.

Työväenopiston valtioavun saamisen ehto. Vastaukseksi kaupunginvaltuuston kirjelmään [7]) syyskuun 21 p:ltä 1921, että työväenopiston valtioavun saamisen ehdot muutettaisiin, ilmoitti [8]) kouluhallitus aikovansa tehdä alistuksen puheenalaisten apurahain jakamista koskevain säännösten muuttamisesta, koska mainitut säännökset eivät enää vastanneet nykyisiä oloja, minkätähden kouluhallitus ei aikonut tehdä eri alistusta kaupunginvaltuuston tarkoittamaan suuntaan.

Uhkasakko Toukolassa olevalle tehdasalueelle tulemisesta. Maaherran vaadittua lausuntoa Arabia porslinsfabrik aktiebolag yhtiön anomuksen johdosta, että sakon uhalla kiellettäisiin asiattomilta pääsy yhtiön Toukolassa olevalle tehdasalueelle, päätti [9]) kaupunginvaltuusto ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista anomukseen myöntymistä vastaan.

Tämän yhteydessä ilmoitti rahatoimikamari velvoittaneensa yhtiön panettamaan kuntoon puheenalaista aluetta ympäröivän aidan.

[1]) Valt. pöytäk. 22. 2. 16 §. — [2]) S:n 8. 3. 29. — [3]) S:n 1. 11. 26 §. — [4]) S:n 15. 11. 26 §. — [5]) S:n 8. 3. 2 §. — [6]) S:n 15. 11. 2 §. — [7]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 220. — [8]) Valt. pöytäk. 30. 8. 6 §. — [9]) S:n 18. 10. 6 §.

Kyyditys. Maistraatti lähetti ilmoituksen [1]), että maaherra oli tammikuun 17 p:nä määrännyt, ettei kaupungissa kolmivuotiskautena 1923—1925 enempää kuin edellisenäkään kautena ollut ylläpidettävä majataloa.

Vankeusrangaistukseen tuomittu kaupunginvaltuutettu. Nimenhuudossa todettiin, että vt Wäisänen oli saapuvilla, vaikka Turun hovioikeus oli tuominnut hänet joksikin aikaa menettämään kansalaisluottamuksen. Sen johdosta lausui [2]) vt Tollet valittelunsa, ettei vt Wäisänen, jolla tosin oli muodollinen oikeus ottaa osaa kokoukseen, niin kauan kuin hovioikeuden tuomio ei ollut saanut lain voimaa, ollut ymmärtänyt olla saapumatta kokoukseen.

Kaupungin liittyminen kansainväliseen kaupunkiliittoon. Kaupunginvaltuusto päätti [3]), että kaupunki kunnallisen keskustoimiston välityksellä liittyisi vakinaiseksi jäseneksi kansainväliseen kaupunkiliittoon ja sitoutuisi toistaiseksi suorittamaan vuosimaksua 1 senttiimin 3 asukkaalta. Päätöksestä johtuneiden menojen suorittamiseen osoitti [3]) valtuusto käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla enintään 3,500 markkaa.

Drumsön yhdyskunnan numeroimismääräysten ehdotus. Uudenmaan läänin maaherran kirjelmässään marraskuun 16 p:ltä 1921 vaadittua kaupunginvaltuustolta lausuntoa Huopalahden kunnanvaltuutettujen anomuksen johdosta, että vahvistettaisiin Drumsötä varten tehty numeroimismääräysten ehdotus, oli valtuusto hankkinut rahatoimikamarin ja kaupungin yleisten töiden hallituksen lausunnot ehdotuksesta ja päätti [4]) valtuusto ilmoittaa, ettei yllämainittuun anomukseen myöntyminen kaupungin puolelta kohdannut estettä.

Korkeimpien vuokramäärien vahvistaminen. Sosialihallituksen vaadittua lausuntoa siitä oliko Helsingin kaupunki, siinä tapauksessa että valmisteltavana oleva huoneenvuokrakeinottelun ehkäisemistä koskeva laki vahvistettaisiin, luettava niiden paikkakuntain joukkoon, joissa valtioneuvosto yllämainitun lakiehdotuksen 6 §:n mukaan saisi määrätä korkeimmat vuokrat, päätti [5]) kaupunginvaltuusto mielipiteenään lausua, että kaupunki oli luettava mainitunlaisten paikkakuntain joukkoon.

Sotaväen ravinto- ja rehuannokset rauhanaikana. Maaherran kehoitettua kaupunginvaltuustoa antamaan lausunnon sotalaitoksen tarpeisiin rauhanaikana annettavista luonnontuotteista annetussa laissa määrättyjen ravinto- ja rehuannosten hinnoituksesta, päätti [6]) valtuusto majoituslautakunnan laskelman mukaan ehdottaa, että vuonna 1922 perusannoksen hinta miestä kohti päivässä olisi 8: 42 markkaa, rehuannoksen hinta ratsuhevoselle päivässä 15: 56 markkaa, tykistöhevoselle 15: 76 markkaa ja kuormastohevoselle 15: 35 markkaa, jota paitsi huhti- lokakuulla tulisi lisää kutakin hevosta kohti 1: 50 markkaa 0,5 kg:sta pellavansiemenkakkuja.

Pika-ajurien järjestyssääntöjen muutos. Maistraattiin antamassaan lausunnossa päätti [7]) kaupunginvaltuusto puolestaan puoltaa seuraavaa lisäystä Helsingin kaupungin pika-ajurien järjestyssäännön 8 §:än:

»Poliisiviranomaisten vuoden alussa toimittamissa katsastuksissa on jokaisen pika-ajurinumeron haltijan näytettävä todistus, että on rahatoimikonttoriin suorittanut vahvistetun maksun kaupungin eräille isommille pika-ajuriasemille asettamista puhelimista.»

Ammattimaisen autoliikenteen harjoittamisesta annettujen järjestyssääntöjen muutos. Niinikään puolsi [7]) kaupunginvaltuusto seuraavaa lisäystä am-

---

[1]) Valt. pöytäk. 8. 3. 7 §. — [2]) S:n 20. 12. 1 §. — [3]) S:n 30. 8. 30 §. — [4]) S:n 25. 1. 3 §. — [5]) S:n 5. 4. 6 §. — [6]) S:n 8. 3. 1 §. — [7]) S:n 18. 10. 2 §.

mattimaisen autoliikenteen harjoittamiselle Helsingin kaupungissa annettujen järjestyssääntöjen 6 §:n 3 kohtaan:

»Poliisiviranomaisten vuoden alussa toimittamissa katsastuksissa on jokaisen vuokra-auton haltijan näytettävä todistus, että on rahatoimikonttoriin suorittanut vahvistetun maksun kaupungin eräille isommille autoasemille asettamista puhelimista.»

Uusi liikenneohjesääntö. Maistraatin lähetettyä kaupunginvaltuustolle ehdotuksen [1]) Helsingin kaupungin liikenneohjesäännöksi pyytäen valtuuston lausuntoa asiasta, oli valtuusto rahatoimikamarin annettua asiasta lausuntonsa [1]) antanut [2]) valtuuston keskuudesta asetetulle erikoisvaliokunnalle toimeksi valmistella puheenalaista kysymystä. Valiokunta aloitti työnsä, mutta keskeytti [3]) sen saatuaan tietää, että yleinen asetus autoliikenteestä lähiaikoina ilmestyisi. Lokakuun 14 p:nä vahvistettiin mainittu asetus, minkä jälkeen valiokunta viipymättä jälleen ryhtyi työhönsä ja seuraavan joulukuun 14 p:nä lähetti lopullisen ehdotuksen [4]) asiasta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [5]) ehdotuksen erinäisin pienin muutoksin. Jos maaherra vahvistaisi kaupunginvaltuuston hyväksymän ehdotuksen, kävisi tarpeelliseksi muuttaa ei ainoastaan poliisijärjestyksen II luku vaan myöskin erinäiset liikennettä Helsingissä koskevat järjestyssäännöt ja määräykset, nimittäin autoliikenteen järjestyssäännöt, vahvistetut marraskuun 7 p:nä 1914, liikenteen harjoittamista sähköraitioteillä koskevat järjestyssäännöt, vahvistetut marraskuun 26 p:nä 1900, sähköraitioteiden käyttämisessä noudatettavat määräykset, vahvistetut maaliskuun 11 p:nä 1901, polkupyörän käyttämisessä noudatettavat määräykset, vahvistetut huhtikuun 8 p:nä 1895, ammattimaista autoliikennettä koskevat järjestyssäännöt, vahvistetut marraskuun 7 p:nä 1914, pika-ajurien järjestyssäännöt, vahvistetut heinäkuun 27 p:nä 1908 ja kuorma-ajurien järjestyssäännöt, vahvistetut syyskuun 10 p:nä 1892, minkävuoksi kaupunginvaltuusto päätti maistraatilta anoa, että maistraatti asianmukaisessa järjestyksessä hankkisi hyväksytylle Helsingin kaupungin liikenneohjesäännön ehdotukselle vahvistuksen, sekä, sittenkun sellainen vahvistus oli saatu, ryhtyisi toimenpiteisiin poliisijärjestyksen II luvun ja yllämainittujen järjestyssääntöjen ja määräysten saattamiseksi yhdenmukaisiksi liikenneohjesäännön kanssa.

Lausunto ravintola- ja kahvilaliikkeen harjoittamisoikeudesta. Sittenkun maaherra oli kehoittanut kaupunginvaltuustoa antamaan lausuntonsa kaikkiaan 254 anomuksesta saada kaupungissa harjoittaa ravintola- ja kahvilaliikettä ja valtuusto oli anomuksista hankkinut juovutusjuoma-asiain valmisteluvaliokunnan lausunnon [6]), päätti [7]) valtuusto puoltaa 7 anomusta saada perustaa uusia kahviloita sekä puoltaa myöntymistä 86 tapauksessa, joissa anomukset koskivat oikeutta saada jatkaa liikettä entisissä huoneistoissa, joista ei ollut tehty ilmoitusta laillisessa järjestyksessä ennen elokuun 3 p:ä 1921, jota vastoin valtuusto 4 tapauksessa raittiuslautakunnan ja poliisimestarin esittämillä syillä antoi epäävän lausunnon. Muista 161 anomuksesta ja liikkeiden luokituksesta ei kaupunginvaltuusto tahtonut antaa lausuntoa, koska valtuuston harkintaoikeus kesäkuun 3 p:nä 1921 ravintola- ja kahvilaliikkeen harjoittamisesta annetun asetuksen mukaan rajoittui anomuksiin uusien perustamisesta tai niihin verrattavien entisestään toimivien puheenalaista laatua olevain liikkeiden pysyttämisestä.

[1]) Valt. pain. asiakirj. n:o 31 vuodelta 1921. — [2]) Ks. tätä kert. siv. 179. — [3]) Valt. pöytäk. 8. 3. 19 §. — [4]) Valt. pain. asiakirj. n:o 29. — [5]) Valt. pöytäk. 20. 12. 10 §. — [6]) Valt. pain. asiakirj. n:o 44 vuodelta 1921. — [7]) Valt. pöytäk. 25. 1. 22 §.

Sittemmin oli maaherra pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa vielä 23 anomuksesta saada harjoittaa ravintola- ja kahvilaliikettä ja päätti [1]) valtuusto 18 tapauksessa antaa puoltavan ja 5 tapauksessa epäävän lausunnon.

Kansalaisoikeus. 100 tapauksessa puolsi ja 11 tapauksessa ehdotti kaupunginvaltuusto evättäväksi myöntymistä [2]) Suomen kansalaisuushakemuksiin; 9 tapauksessa ei valtuusto katsonut itsellään olevan syytä lausua mielipidettään mainitunlaatuisista hakemuksista. Ensinmainituista tapauksista koski 60 Venäjän, 13 Ruotsin, 7 Saksan, 7 Viron, 5 Puolan, 3 Latvian, 3 Amerikan, 1 Liettuan ja 1 Ranskan kansalaisia.

1 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi [3]) myöntymistä anomukseen saada vapautus Suomen kansalaisvelvollisuuksista.

Elinkeino-oikeus. 25 tapauksessa valtuusto antoi [4]) puoltavan lausunnon ulkomaalaisten hakemuksista saada kaupungissa harjoittaa elinkeinoa.

2 tapauksessa kaupunginvaltuusto ilmoitti [5]) ettei valtuuston puolelta ollut estettä oikeuden myöntämiselle harjoittaa ampuma-aseiden ja -tarpeiden kauppaa.

1 tapauksessa kaupunginvaltuusto antoi puoltavan lausunnon anomuksesta saada harjoittaa rohdoskauppaa [6]), 19 tapauksessa puolsi ja 2 tapauksessa ehdotti valtuusto evättäväksi myöntymistä anomuksiin saada pitää kaupan alkoholipitoisia aineita [7]), 1 tapauksessa puolsi valtuusto myöntymistä anomukseen saada pitää kaupan vähemmän myrkyllisiä aineita [8]).

1 tapauksessa antoi [9]) kaupunginvaltuusto puoltavan lausunnon anomuksesta saada valmistaa myrkkyä sisältäviä kemiallisia tuotteita.

1 tapauksessa puolsi valtuusto anomusta saada harjoittaa huutokauppaliikettä [10]) ja 1 tapauksessa anomusta saada jatkaa työnvälitystoimintaa nuorisoa varten [11]).

Oikeus omistaa kiinteistöjä. 1 tapauksessa puolsi [12]) kaupunginvaltuusto myöntymistä ulkomaalaisen seurakunnan anomukseen saada maassamme omistaa kiinteistöjä.

Rahatoimikamarin jäsenluvun täydentäminen. Koska rahatoimikamarin jäsen E. Tuomi oli vangittu ja asetettu syytteeseen rikoksesta valtakunnan turvallisuutta vastaan, päätti [13]) kaupunginvaltuusto kamarin jäseneksi siksi ajaksi, enintään kuitenkin kuluvan vuoden loppuun, jona herra Tuomi oli estynyt ottamasta osaa kamarin kokouksiin, valita taloudenhoitaja K. Karilan.

Satamahallituksen jäsenten vaali. Satamahallituksen jäseneksi kirvesmies S. Hellstenin tilalle, joka oli kuollut, valitsi [14]) kaupunginvaltuusto taloudenhoitaja A. Halmeen; jäseneksi johtaja O. E. Jaatisen tilalle, jonka kaupunginvaltuusto oli valinnut [15]) satamapäälliköksi, valittiin [16]) johtaja J. Pelin.

Vuositilintarkastajain vaali. Kunnallisvaalien keskuslautakunnan ilmoituksen [17]) mukaan oli joulukuun 5 ja 6 p:nä 1921 toimitetussa vaalissa vuositilintarkastajaksi valittu paloasiamies O. Ekman, kirjapainonjohtaja E. Rissanen,

[1]) Valt. pöytäk. 22. 2. 2 §. — [2]) S:n 8. 2. 23 §; 5. 4. 24 §; 3. 5. 21 §; 31. 5. 25 §; 20. 9. 27 §; 18. 10. 24 §; 15. 11. 12 § ja 13. 12. 25 §. — [3]) S:n 8. 3. 31 §. — [4]) S:n 25. 1. 11 §; 22. 2. 1 §; 8. 3. 3 §; 5. 4. 1 §; 30. 8. 3 §; 20. 9. 2, 4 ja 5 §§; 1. 11. 1 §; 15. 11. 4 §; 29. 11. 3 § ja 13. 12. 11 ja 12 §§. — [5]) S:n 25. 1. 10 § ja 18. 10. 3 §. — [6]) S:n 5. 4. 4 §. — [7]) S:n 25. 1. 32 §; 3. 5. 22 §; 14. 6. 40 §; 20. 9. 28 § ja 15. 11. 13 §. — [8]) S:n 22. 3. 6 §. — [9]) S:n 22. 3. 5 §. — [10]) S:n 19. 4. 3 §. — [11]) S:n 25. 1. 12 §. — [12]) S:n 30. 8. 5 §. — [13]) S:n 3. 5. 10 §. — [14]) S:n 14. 6. 38 §. — [15]) Ks. tätä kert. siv. 168. — [16]) Valt. pöytäk. 8. 3. 27 §. — [17]) S:n 18. 1. 7 §.

johtaja E. Sederholm ja ent. vaihdemies O. Tanner sekä näitten varamiehiksi konttoristi E. Edelman, toimittaja K. Harvala, kirvesmies P. Pirskanen ja kauppias N. von Weymarn.

Tilintarkastajain vaali. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin 1922 vuoden tilien tarkastajiksi valitsi [1]) kaupunginvaltuusto kamreeri S. Ehrstedtin ja kirjaltaja K. F. Hellgrenin.

Jäsenten vaali kaupungin kansakoulujen johtokuntiin. Jäseniksi suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan elokuun 1 p:n 1922 ja elokuun 1 p:n 1925 väliseksi ajaksi kaupunginvaltuusto valitsi [2]) filosofianmaisteri N. Liakan ja toimittaja P. Lönngrenin sekä ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaan filosofiantohtori A. Mickwitzin ja viilaaja F. A. Åkermanin.

Ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan jäsenen vaali. Sittenkun ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan jäsen viilaaja A. Valta oli muuttanut paikkakunnalta ja sen johdosta vapautettu tehtävästään, päätti [3]) kaupunginvaltuusto jäseneksi hänen tilalleen valita seppä A. Aallon.

Maanviljelyslautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten vaali. Kun maanviljelyslautakunta ei ollut täyttänyt kaupunginvaltuuston antamaa tehtävää [4]) laatia ehdotus lautakunnan johtosäännöksi, jonka ehdotuksen m. m. tuli sisältää määräyksiä siitä, minkä viranomaisen asiana oli valita lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, päätti [5]) valtuusto valita lautakunnan puheenjohtajaksi ylim. professori E. Ehrnroothin, varapuheenjohtajaksi johtaja V. Tannerin, sekä jäseniksi filosofianmaisteri K. J. Ellilän, kaupungingeodeetti W. O. Lillen ja johtaja P. Raittisen.

Vapautus johto- ja lautakuntain jäsenyydestä. Tehdyn anomuksen johdosta kaupunginvaltuusto vapautti [6]) varatuomari A. Makkosen rahatoimikamarin jäsenyydestä ja valitsi hänen tilalleen jäseneksi pankinjohtaja Y. Pulkkisen.

Kun kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaaja kivityöntekijä V. J. Huuskonen syytettynä kommunistisesta toiminnasta oli vangittu eikä sen vuoksi voinut täyttää tehtäviään inventtaajana, päätti [7]) kaupunginvaltuusto vapauttaa hänet tästä tehtävästä. Inventtaajaksi mainitun Huuskosen tilalle valittiin [7]) kauppias A. Koskinen.

Varatuomari A. Söderholm vapautettiin [8]) anomuksestaan majoituslautakunnan jäsenyydestä ja varapuheenjohtajan toimesta, ja valittiin hänen tilalleen lautakunnan jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi pankinjohtaja C. J. Wegelius.

Kun kaupungin teknillisten laitosten hallituksen jäsen kirvesmies J. Kivilahti oli tuomittu monivuotiseen vapausrangaistukseen ja hän senvuoksi oli estynyt olemasta saapuvilla hallituksen kokouksissa, päätti [9]) kaupunginvaltuusto hallituksen jäseneksi hänen tilalleen valita metallityöntekijä T. Hj. Långströmin.

Tehdystä anomuksesta vapautti [10]) kaupunginvaltuusto arkkitehti A. Nybergin hätäapukomitean puheenjohtajan tehtävästä ja neiti E. Somersalon sen jäsenyydestä, minkä ohessa valtuusto päätti [10]) siirtää komitean uuden puheenjohtajan ja jäsenen vaalin siksi, kunnes valtuusto oli tehnyt päätöksensä valmisteltavana olevasta ehdotuksesta [11]) hätäapukomitean uudestijärjestämiseksi.

---

[1]) Valt. pöytäk. 3. 5. 23 §. — [2]) S:n 14. 6. 12 § ja 3. 5. 17 §. — [3]) S:n 4. 10. 18 §. — [4]) Ks. tätä kert. siv. 32. — [5]) Valt. pöytäk. 13. 12. 4 §. — [6]) S:n 25. 1. 30 §. — [7]) S:n 5. 4. 20 §. — [8]) S:n 8. 2. 11 §. — [9]) S:n 20. 9. 20 §. — [10]) S:n 5. 4. 23 §. — [11]) Ks. tätä kert. siv. 89.

Jäsenten vaali valiokuntiin ja komiteoihin. Budjettivaliokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi [1]) puheenjohtajansa vtn Söderholmin sekä vtt von Frenckellin, Harvian, Kivilahden, Lindforsin, Nevalaisen, Paloheimon, Ryömän ja Voionmaan.

Jäseniksi kaupunginvaltuuston valiokuntaan valtuustolle lähetettyjen Suomen kansalaisuushakemuksien valmistelemista varten valittiin [2]) vtt A. Aalto, Moring ja Tarjanne.

Kaupunginvaltuuston juovutusjuoma-asioita valmistelevaan valiokuntaan valittiin [3]) vtt Eronen, Ivalo, Moring, Noponen ja Sillanpää.

Jäseniksi valiokuntaan, jonka tuli valmistella kysymystä yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustamista varten merkityn määrärahan jakamisesta, valittiin [4]) vtt Lehtonen, Meinander, Mikkola, Nikula ja Yrjö-Koskinen.

Jäseniksi valiokuntaan, joka oli asetettu valmistelemaan laadittua ehdotusta Helsingin kaupungin liikenneohjesäännöksi [5]) valittiin [6]) vtt Ampuja, Norrmén ja Tarjanne.

Jäsenten vaali johto- ja lautakuntiin vuodeksi 1923. Puheenjohtajain, jäsenten ja varajäsenten vaalissa kaupungin johto- ja lautakuntiin vuodeksi 1923 valitsi [7]) kaupunginvaltuusto:

rahatoimikamariin: jäseniksi johtaja J. A. M. Björkenheimin, pankinjohtaja T. Grotenfeltin, johtaja K. R. Heinosen, lakitieteenkandidaatti K. V. Holman, taloudenhoitaja K. Karilan ja johtaja K. A. Wideniuksen;

palotoimikuntaan: jäseniksi rakennusmestari B. W. A. Ekmanin, varastotyömies K. Jäntin, mallipuuseppä K. L. Lydmanin ja kamreeri A. J. Suvirannan;

terveydenhoitolautakuntaan: jäseniksi professori vapaah. O. von Hellensin, dosentti vapaah. F. W. G. Langensköldin, viilaaja J. K. Lehtosen, toimittaja A. E. Leinon, lääkintöneuvos A. V. Mannerin ja lääketieteenlisensiaatti H. Ryömän sekä varalle metallityöntekijä F. A. Hyrskyn, professori Y. H. Kajavan, apteekkari L. E. Stigzeliuksen ja v. t. ylihoitajatar E. Åströmin;

sairaalaylihallitukseen: puheenjohtajaksi professori E. K. Sandelinin, varapuheenjohtajaksi lääketieteenlisensiaatti E. Suolahden ja jäseneksi toimittaja A. E. Leinon;

lastensuojelulautakuntaan: jäseniksi hallintoneuvos O. Möllerin, kansakoulunjohtaja A. Noposen, lastentarhan johtajatar E. I. Poppiuksen, professori M. J. Ruuthin, voimisteluopettajatar L. Salovaaran, tarkastaja M. Sillanpään ja rouva A. M. Suomisen;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: arkkitehti E. E. Fabritiuksen ja silittäjä F. Pietikäisen;

kansanlastentarhain johtokuntaan: jäseniksi rehtori B. R. Estlanderin, taloudenhoitajatar M. Oksasen, konsulinrouva B. Pauligin, lääket. tohtori A. Ruotsalaisen ja rouva P. Saaren;

työväenopiston ruotsinkielisen osaston johtokuntaan: jäseniksi filos. maisteri Y. S. Heikelin, valtioneuvos G. E. Krogiuksen, lehtori A. Mickwitzin, professori J. E. Rosbergin, konttoriapulaisen J. B. Sundbergin, konttoristi K. F. Sundquistin ja viilaaja W. Zetterblomin;

työväenopiston suomenkielisen osaston johtokuntaan: jäseniksi esittelijäneuvos E. E. Böökin, toimittaja K. H. Hautamäen, dosentti K. S. Laurilan, filosofianmaisteri R. Liukkosen, kansakouluntarkastaja A. Noposen, työnvälitysneuvoja T. Uskin ja ylim. professori V. Voionmaan;

[1]) Valt. pöytäk. 18. 1. 5 §. — [2]) S:n 18. 1. 8 §. — [3]) S:n 18. 1. 9 §. — [4]) S:n 18. 1. 6 §. — [5]) Valt. pain. asiakirj. n:o 31 vuodelta 1921. — [6]) Valt. pöytäk. 25. 1. 2 §. — [7]) S:n 13. 12. 2 §.

kaupunginkirjaston johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori A. H. Bergholmin, professori K. H. Bergrothin, toimittaja E. M. Heinivaaran, professori A. G. Wallenskiöldin ja ylim. professori V. Voionmaan;

Helsingin kaupungin museon johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori J. E. Ailion ja J. K. Rinteen sekä yliarkkitehti S. M. Schjerfbeckin;

musiikkilautakuntaan: jäseniksi toimittaja E. Lindahlin, yliarkkitehti C. H. Lindbergin, professori E. Melartinin, kirjaltaja J. V. Mikkolan ja toimitusjohtaja C. H. W. Ramsayn;

kaupungin yleisten töiden hallitukseen: jäseniksi toimitusjohtaja G. Idströmin, kirvesmies T. Karvosen, diplomi-insinööri M. M. Muoniovaaran, yli-insinööri O. F. Nybergin, sähkötyöntekijä O. W. Oksasen, arkkitehti W. G. Palmqvistin ja työnvälitysneuvoja T. Uskin, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin yli-insinööri O. F. Nyberg ja varapuheenjohtajaksi diplomi-insinööri M. M. Muoniovaara;

kaupungin teknillisten laitosten hallitukseen: jäseniksi professori A. L. Hjelmmanin, viilaaja T. Hj. Långströmin, insinööri Hj. E. Pehrmanin, sähköteknikko V. V. Salovaaran ja insinööri E. N. Schröderin, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin professori A. L. Hjelmman ja varapuheenjohtajaksi insinööri Hj. E. Pehrman;

puhtaanapitohallitukseen: jäseniksi toimittaja A. A. Aallon, johtaja J. T. Isotuvan, kirvesmies H. Moision ja lehtori M. Sergeliuksen;

oikeusaputoimiston johtokuntaan: jäseniksi professori J. W. Chydeniuksen, toimittaja R. Itkosen, hallintoneuvos O. Möllerin, lakitieteenkandidaatti S. J. Pentin ja toimittaja V. A. Vuorion;

holhouslautakuntaan: jäseneksi filosofianmaisteri N. Lahtisen;

sosialilautakuntaan: jäseniksi filosofianmaisteri Y. A. Harvian, rakennusmestari A. V. Malmin, toimittaja M. Paasivuoren, leipuri V. Salomaan, rouva H. Seppälän, kirjanpitäjä B. F. Tabellen ja kunnallisneuvos V. von Wrightin;

työnvälitystoimiston johtokuntaan: jäseniksi kirjailija S. Ivalon, toimittaja A. Louhen, uunintekijä A. Malmin, kirjeidenlajittelija P. F. Rahikaisen ja toimittaja M. Paasivuoren;

urheilulautakuntaan: jäseniksi voimistelunopettajatar A. S. Collanin, diplomi-insinööri E. von Frenckellin, verhoilija V. K. Lähteisen, matkapostiljooni K. U. Rinteen ja hammaslääkäri R. O. J. Stenbergin;

raittiuslautakuntaan: jäseniksi ylioppilas K. F. Kreanderin, teollisuusneuvos F. A. Paloheimon, toimittaja R. A. Sillanpään, lehtori K. U. Suomelan, ja puuseppä J. Virtasen;

kaupunginvaltuuston vaalilautakuntaan: jäseniksi filosofianmaisteri Y. A. Harvian, diplomi-insinööri E. von Frenckellin ja toimittaja A. E. Leinon ja varajäseniksi rehtori J. E. Meinanderin ja toimittaja R. A. Sillanpään;

verotuslautakuntaan elinkeinon- ja ammatinharjoittajista: jäseniksi maalarimestari A. Haanojan, johtaja P. E. Hallblomin, vanhemman lehtorin E. O. Malmbergin, pankinjohtaja W. Sohlbergin, maalari T. E. Wirtasen ja verhoilija E. Wäisäsen; palkan- ja eläkkeensaajista: jäseniksi toimittaja E. Aarnion, filosofianmaisteri A. A. Ekströmin, kamreeri E. E. Enebergin, esittelijäneuvos Hj. E. Enwaldin, varatuomari K. B. von Fieandtin, maalari S. Koskisen, työmies V. Partin, kenraalimajuri V. R. Schaumanin ja kelloseppä J. K. Walvion; kiinteistönomistajista: jäseniksi rakennusmestari B. W. A. Ekmanin, konepuuseppä R. Lahden, rakennusmestari J. E. Lindgrenin, viilaaja O. J. Niemen, johtaja R. E. Nikanderin ja kauppias A. F. Nymanin;

tutkijalautakuntaan: jäseniksi isännöitsijä C. F. Fagerholmin, lakitieteenkandidaatti K. Kailan, metallityöntekijä P. H. Kalervon, kirjaltaja A. H. Karvosenojan, johtaja F. V. Roosin, johtaja K. A. E. Sederholmin, toimitusjohtaja B. Tallbergin ja rouva H. Toivolan;

satamahallitukseen: jäseniksi taloudenhoitaja A. Halmeen, satamatyömies R. Kopran, johtaja I. Lindforsin, johtaja J. Pelinin ja toimitusjohtaja C. H. W. Ramsayn, minkä ohessa varapuheenjohtajaksi valittiin johtaja I. Lindfors;

majoituslautakuntaan: jäseniksi eversti G. E. M. af Enehjelmin, uunintekijä K. G. Järvisen ja pankinjohtaja C. J. Wegeliuksen sekä varajäseniksi everstiluutnantti V. Holopaisen ja työmies H. K. Nevanderin, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin eversti G. E. M. af Enehjelm ja varapuheenjohtajaksi pankinjohtaja C. J. Wegelius;

kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajiksi: filosofiantohtori A. H. Bergholmin, konttoripäällikkö K. E. Grönlundin, seppä J. J. Hallan, kivityömies V. J. Huuskosen, konttoripäällikkö A. F. Jokisen, merikapteeni H. L. Laurentin, varastonhoitaja K. V. Saxellin, tehtailija K. A. Wiggin ja rakennusmestari O. R. Vilamon.

kaupungin kiinteän omaisuuden inventtaajiksi: isännöitsijä B. Haaralan, metsäneuvos E. J. Koskenmaan, agronomi A. S. Lindholmin, maalari K. J. Nikulan ja arkkitehti U. A. Åbergin;

kaupunginkassan inventtaajiksi: rakennusmestari K. J. Roustin ja kassanhoitaja M. Sinisalon sekä inventtaajain varamiehiksi C. F. W. Paerschin ja asioitsija A. Patokosken.

Yksityisten laitosten johtokuntain jäsenten vaali. Kauppakorkeakoulun johtokunnan jäseneksi valittiin [1]) pääjohtaja J. Castrén.

Sailors homen hallituksen jäseneksi valittiin[1]) konsuli A. E. Holmström, varajäseneksi johtaja E. G. H. Paulig sekä tilintarkastajaksi liikemies A. E. Sundström ja varatilintarkastajaksi pankkiiri O. A. Lucander.

Erinäisten johto- ja lautakuntain jäsenten toimikauden pitentäminen. Odotettavana olevaan köyhäinhoitohallituksen uudestijärjestämiseen nähden päätti [2]) kaupunginvaltuusto tammikuun 1 p:stä 1923 toistaiseksi pitentää köyhäinhoitohallituksen puheenjohtajan ja jäsenten toimikauden.

Kun ammattiopetuslaitoksetkin lähitulevaisuudessa järjestettänee uudestaan, päätti [3]) kaupunginvaltuusto tammikuun 1 p:stä 1923 toistaiseksi pitentää valmistavan poikain ammattikoulun, tyttöjen ammattikoulun, alempain käsityöläiskoulujen ja kunnallisen yhdenpäivänkoulun johtokuntiin valitsemainsa jäsenten sekä ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan jäsenten toimikauden. Tämän yhteydessä pitennettiin myöskin kaupungin taideteollisuuskeskuskoulun johtokunnassa olevain edustajain toimikausi, koska yllä mainittu uudestijärjestäminen koskisi myös taideteollisuuskeskuskoulua.

Päätettyään [4]), että huoneenvuokralautakunnat vuokrantarkkailulautakuntana jatkaisivat toimintaansa kesäkuun 1 p:än 1923, pitensi [5]) kaupunginvaltuusto lautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, jäsenten ja varajäsenten toimikauden tammikuun 1 p:stä 1923 mainittuun ajankohtaan, jolloin kuitenkin lautakunnan ensimmäisen osaston varajäsen arkkitehti S. Savonius ja kolmannen osaston varajäsen rakennusmestari J. Wainio

---

[1]) Valt. pöytäk. 13. 12. 2 §. — [2]) S:n 13. 12. 7 §. — [3]) S:n 13. 12. 5 §. — [4]) Ks. tätä kert. siv. 135. — [5]) Valt. pöytäk. 20. 12. 14 §.

pyynnöstään vapautettiin lautakunnan varajäsenyydestä sekä valittiin heidän tilalleen lautakunnan ensimmäisen osaston varajäseneksi arkkitehti J. Paatela ja sen kolmannen osaston varajäseneksi rakennusmestari H. Kaartinen.

Jäsenten ja varajäsenten vaali tulo- ja omaisuusverolautakuntaan. Uudenmaan läänin maaherran vahvistettua [1]) Helsingin tulo- ja omaisuusverolautakunnan jäsenluvun kahdeksaksi valitsi [2]) kaupunginvaltuusto mainitun lautakunnan jäseniksi toimittaja E. Aarnion, varatuomari K. B. von Fieandtin, johtaja P. E. Hallblomin ja lehtori E. O. Malmbergin sekä varajäseneksi rakennusmestari B. W. A. Ekmanin, johtaja K. A. E. Sederholmin, taloudenhoitaja O. J. Tannerin ja kelloseppä J. K. Walvion.

Lisätyn kutsuntalautakunnan luottamusmiehet. Luottamusmiehiksi 1922 vuoden asevelvollisuuskutsunnan kutsuntalautakuntaan valitsi [3]) kaupunginvaltuusto eversti V. Holopaisen ja majuri A. Lindbergin. Majuri Lindbergin kuoltua valittiin [4]) hänen tilalleen majuri W. Spåre.

Jäsenten vaali eduskuntavaalien keskuslautakuntaan. Helsingin vaalipiirin keskuslautakuntaan heinäkuun 1 ja 3 p:nä toimitettavia eduskuntavaaleja varten valitsi [5]) kaupunginvaltuusto jäseniksi aktuaarin filosofianmaisteri O. Groundstroemin ja notaari A. Sallménin sekä saman lautakunnan varajäseneksi Suomen ammattijärjestön puheenjohtajan M. Wäisäsen.

Puheenjohtajain, jäsenten ja varajäsenten vaali kunnallisten vaalien keskuslautakuntaan ja vaalilautakuntiin. Kunnallisen vaalilain 3 §:n mukaan toimitettiin [6]) puheenjohtajain, jäsenten ja varajäsenten vaali kunnallisten vaalien keskuslautakuntiin ja kaupungin 35 äänestysalueen vaalilautakuntiin.

Jäsenten ja varajäsenten vaali ammattien edistämislaitoksen johtokuntaan. Ammattien edistämislaitoksen johtokunnan jäseniksi valitsi [7]) kaupunginvaltuusto maalari A. Airiston ja professori A. L. Hjelmmanin sekä heidän varajäsenikseen pankinjohtaja T. Grotenfeltin ja professori K. A. Moringin.

Vanhempainneuvostojen vaali. Maaherran kehotuksesta valitsi [8]) kaupunginvaltuusto kolmivuotiskaudeksi syyskuun 1 p:stä 1922 elokuun 31 p:än 1925 Helsingin koelyseon ja kaksivuotiskaudeksi syyskuun 1 p:stä 1922 elokuun 31 p:än 1924 Svenska flickskolan i Helsingfors nimisen oppilaitoksen vanhempainneuvoston.

Jäsenen vaali Ukkokotiyhdistyksen johtokuntaan. Ukkokotiyhdistyksen johtokunnan jäseneksi kauppaneuvos V. Ekin tilalle, joka oli kuollut, kaupunginvaltuusto valitsi [9]) rakennusmestari I. W. Uddin.

---

[1]) Vrt. 1921 vuod. kert. siv. 233. — [2]) Valt. pöytäk. 13. 12. 3 §. — [3]) S:n 25. 1. 1 §. — [4]) S:n 8. 2. 13 §. — [5]) S:n 5. 4. 3 §. — [6]) S:n 14. 6. 15 §; 20. 9. 18 § ja 29. 11. 26 §. — [7]) S:n 18. 10. 28 § ja 1. 11. 15 §. — [8]) S:n 30. 8. 4 § ja 4. 10. 6 §. — [9]) S:n 29. 11. 31 §.

II. Rahatoimikamari.

Rahatoimikamarin puheenjohtajana toimi vuoden varrella kaupunginjohtaja ent. senaattori A. Castrén sekä hänen ollessaan estyneenä jompikumpi avustavista kaupunginjohtajista J. W. Andersin ja filosofiantohtori J. Helo nyt mainitussa järjestyksessä. Kaupunginvaltuuston valitsemina kamarin jäseninä olivat johtajat A. Björkenheim, K. Heinonen ja G. Idström, taloudenhoitaja E. Tuomi [1]) toukokuun 3 p:än ja sen jälkeen taloudenhoitaja K. E. Karila, pankinjohtaja A. Makkonen [2]) tammikuun 25 p:än ja sen jälkeen keskuskauppakamarin yliasiamies Y. Pulkkinen sekä johtaja T. Salmio. Rahatoimikamarin jaostoon kuuluivat kaupunginjohtaja, avustava kaupunginjohtaja ja kaksi kamarin jäsentä, jotka valittiin neljäksi kuukaudeksi kerrallaan.

Kanslianjohtajana toimi avustava kaupunginjohtaja Andersin. Sihteerinvirkoja hoitivat ent. yhteiskoulunopettaja A. Ervasti, ent. kaupunginarkkitehti K. Hård af Segerstad ja varatuomari A. Blomberg. Notaarina oli filosofianmaisteri G. Brotherus, reistraattorina neiti I. Heikel, ja asiamiehenä varatuomari M. Wilskman.

Rahatoimikamarilla oli vuoden varrella 92 ja kamarin jaostolla 53 kokousta. Kamarin pöytäkirjain pykäläluku oli 6,182 ja lähetettyjen kirjelmäin lukumäärä 2,684.

Rahatoimikamarin vuoden varrella käsittelemistä asioista mainitaan seuraavat:

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

1. *Kysymykset kiinteän omaisuuden hankinnasta ja kaupungille kuuluvan tuollaisen omaisuuden siirrosta.*

Porthankadun talon n:o 14 osto [3]). Sittenkun rahatoimikamari marraskuun 28 p:nä 1921 oli tehnyt kauppasopimuksen, joka koski XI kaupunginosan korttelissa n:ossa 333 olevaa Porthankadun taloa ja tonttia n:o 14, jonka kamari mainitun vuoden syyskuun 29 p:nä toimitetussa huutokaupassa oli huutanut 108,575 markan kauppahinnasta [3]), josta 73,192: 37 markkaa oli suoritettava käteisellä ja loput, 35,382: 63 markkaa kuitattava maksamatonta kauppahintaa vastaan korkoineen syyskuun 29 p:än 1921, vaati myyjä, toiminimi Wilcken & C:o, korkoa 8 % maksamattomalle kauppahinnalle, 55,032: 11 markalle, lokakuun 1 p:n ja marraskuun 15 p:n 1921 väliseltä ajalta. Rahatoimikamari päätti [4]) antaa toiminimelle maksaa korkoa 6 % 53,192: 37 markalle äsken mainitun vuoden lokakuun 1 p:n ja marraskuun 16 p:n väliseltä ajalta, mikä määrä osoitettiin kamarin käyttövaroista.

---

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 5. 1,368 §; ks. tätä kert. siv. 177 — [2]) Ks. tätä kert. siv. 178. — [3]) Vrt. 1921 vuod. kert. siv. 10. — [4]) Rkmrin jstn pöytäk. 11. 4. 1,072 §.

Erinäisten Pakinkylän tilusten osto. Kaupunginvaltuuston päätettyä kunnallisneuvos N. Toivoselta [1]) ostaa erinäiset Pakinkylän alueet, ilmoitti asiamies, joka oli saanut toimeksi laatia kauppakirjan, ettei myyjä ollut voinut selvittää omistusoikeuttaan Mäkelä rek. n:o 2[6] ja Lehtimäki rek. n:o 2[7] nimisiin palstoihin. Tämän johdosta päätti [2]) rahatoimikamari, että niiden osto oli jätettävä sillensä, kunnes omistusoikeus niihin oli selvitetty ja että kauppahinnasta oli pidätettävä 25,000 markkaa.

Erinäisten Mustikkamaan huvilain osto. Aktiebolaget Nya varvet yhtiön vararikkopesä oli tarjonnut kaupungille entisellä Mustikkamaan huvilapalstalla n:o 5 olevaa huvilarakennusta 15,000 markan hinnasta. Tarjouksesta antamassaan lausunnossa huomautti kansanpuistojen valvoja, että kaupungin tulisi ostaa mainittu huvila, jonka rakennuskonttori oli arvioinut 25,000 markaksi, saarella tarvittavan vartijaston asunnoksi. Rahatoimikamari päätti [3]) kuitenkin evätä tarjouksen ja kehoitti asiamiestä valvomaan että palstan rakennukset viipymättä poistettiin, koska vuokra-aika oli päättynyt.

Sittenkun Voimistelu- ja urheiluseura Jyry oli arkkitehti J. Stolpen kanssa tehnyt hänen Mustikkamaalla olevan huvilansa ostoa koskevan sopimuksen sekä rahatoimikamarilta anonut vuokraoikeutta Stolpen aikaisemmin käyttämään alueeseen, jota koskeva vuokrasopimus kaupungin puolelta oli irtisanottu [4]), päätti [5]) kamari, kun näytti sopimattomalta, että yksityisillä oli hallussaan erinäisiä yleisten kansanpuistojen osia, ostaa mainitun huvilan 5,000 markalla suoritettavaksi kamarin käyttövaroista. Sen lisäksi määrättiin arkkitehti Stolpelle maksettavaksi [6]) 200 markkaa korvauksena äskenmainitulla alueella olevista hedelmäpuista ja pensaista, mikä määrä niinikään suoritettiin kamarin käyttövaroista.

Sittenkun Helsingin työväenyhdistyksen Mustikkamaalla voimassapitämä ravintola oli siirretty huvilapalstalta n:o 2 tätä tarkoitusta varten rakennettuun uuteen rakennukseen [7]), otti kaupunki korvauksetta huostaansa [8]) yhdistyksen mainitulle palstalle teettämän käymälän.

Ehdotettu tilan osto. Finnbyn Sjötorpin kasvatuslaitoksen johtajatar oli lastensuojelulautakunnalle huomauttanut, että Sjötorpin tilan rakennukset olivat liian pienet laitoksen tarpeisiin ja sitäpaitsi huonossa kunnossa sekä että tila oli vuokrattu vain viideksi vuodeksi ja huvila Rauha oli voitu vuokrata vain toistaiseksi kuuden kuukauden irtisanomisajoin, minkä vuoksi melkoisten kustannusten uhraamisesta korjauksiin ei voinut olla puhetta. Hän ehdotti senvuoksi, että kaupunki laitoksen tarpeisiin ostaisi Finnbyssä olevan Finnarfin tilan, jonka pinta-ala oli n. 300 tynnyrinalaa. Lastensuojelulautakunta lähetti esityksen rahatoimikamariin, mutta päätti kamari evätä [9]) tehdyn ehdotuksen.

Erään Drumsön osan osto. Rahatoimikamari kehoitti [10]) kansliaansa ryhtymään valtion kanssa neuvotteluihin valtion omistamien Drumsön osien ostosta.

Hertonäsin ja Boxbackan arviointi. Rahatoimikamari vahvisti [11]) Boxbacka aktiebolag ja Hertonäs gods aktiebolag yhtiöitä lopetettaessa kaupungille luovutettujen tilain yksikköhinnan 13,000 markaksi hehtaarilta Box-

[1]) Ks. tätä kert. siv. 4. — [2]) Rkmrin pöytäk. 27. 3. 377 §. — [3]) S:n 18. 5. 933 §. — [4]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 251. — [5]) Rkmrin pöytäk. 21. 9. 1,234 §. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 2. 10. 2,726 §. — [7]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 33. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 5. 1,424 §. — [9]) Rkmrin pöytäk. 21. 9. 1,233 §. — [10]) S:n 16. 11. 1,994 §. — [11]) S:n 2. 3. 264 §.

backassa ja 11,000 markaksi hehtaarilta Hertonäsissä, minkä johdosta mainitut tilat oli kaupungin tileihin merkittävä Boxbacka, jonka pinta-ala oli 401.3 ha, 5,217,000 markaksi, ja Hertonäs, jonka pinta-ala oli 725.5 ha, 7,980,000 markaksi.

Ryssänkarin ja Suuren Katajakarin pakkolunastus. Toukokuun 9 p:nä antamallaan päätöksellä vahvisti Uudenmaan läänin maaherra valtion tarpeisiin pakkolunastettavan mainittujen saarten alueen ynnä sitä ympäröivän vesialueen rajat 18.870 ha:ksi maata ja 51.840 ha:ksi vettä, minkä ohessa kaupungin vaatimus saada lunastaa Satamakari hyljättiin; pakkolunastetusta alueesta suoritettavaa korvausta koskeva ratkaisu oli jäävä sillensä, kunnes mainittu päätös oli saanut lain voiman tahi kunnes, jos sen johdosta tehtäisiin valituksia, ne oli ratkaistu. Rahatoimikamari päätti tyytyä [1]) päätökseen.

Myytyjä tontteja. Rahatoimikamari möi vuoden varrella allamainitut tontit:

Korttelin numero.	Katu.	Tontin numero.	Ostaja.	Tontin pinta-ala, m².	Huutokauppahinta, Smk.
380	Loviisankatu	3	Herra H. Auer [2])	681.500	51,100
437	Runebergkatu	37	Arkkitehti S. Kuhlefelt ja varatuomarit G. V. Nystén ja L. Mömmö [3])	1,352.800	127,200
437	„	39	S:n s:n [4])	840.300	201,700
473	„	67	Kauppias A. F. Öhman [5])	2,034.100	317,300
425	Temppelikatu	11	Herrat J. Roine ja N. Taimi [6])	1,218.230	151,100
417	„	12	Herrat A. Koskivirta ja K. Vähätalo [7])	946.468	142,500
425	„	13	Herrat P. J. Pärnänen ja J. A. Ylén [8])	1,252.803	141,600

Tonttien luovutus. Sittenkun rahatoimikamarin aikaisemmin myymä, korttelissa n:o 446 sijaitseva Länt. Vierlotien tontti n:o 8 oston kautta oli siirtynyt apteekkari T. Jääskeläiselle, ennenkuin entinen omistaja oli täysin maksanut tontinhinnan, päätti [9]) rahatoimikamari myöntyä herra Jääskeläisen esitykseen, että henkilökohtainen vastuu kaupungille annetusta velkasitoumuksesta, joka koski mainitun tontin maksamatta olevaa tontinhintaa, siirrettäisiin hakijalle. Niinikään siirsi [10]) kamari Porvoonkadun tontin n:o 41 tontinhintaa koskevan velkasitoumuksen talonomistaja A. V. Lukanderille, joka oli ostanut puheenalaisen tontin sen entiseltä omistajalta.

Punanotkonkadun tontin n:o 4 lunastus. Rahatoimikamari epäsi [11]) Läroverket för gossar och flickor osakeyhtiön anomuksen saada aikaisemmin vahvistetusta [12]) kauppahinnasta lunastaa mainitun oppilaitoksen käyttämä Punanotkonkadun tontti n:o 4. Yhtiö teki uuden anomuksen kaupunginvaltuustolle, mutta peruutti [13]) sen, sittenkun oli todettu tontille saadun lainhuudatuksen.

[1]) Rkmrin pöytäk. 26. 5. 958 §; ks. 1921 vuod. kert. siv. 262. — [2]) Rkmrin pöytäk. 23. 2. 209 §. — [3]) S:n 28. 9. 1,265 §. — [4]) S:n 28. 9. 1,266 §. — [5]) S:n 16. 11. 1,985 §. — [6]) S:n 21. 9. 1,224 §. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 17. 8. 2,299 §. — [8]) Rkmrin pöytäk. 7. 9. 1,173 §. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 22. 6. 1,911 §; ks. 1921 vuod. kert. siv. 236. — [10]) Rkmrin jstn pöytäk. 31. 10. 2,993 §; ks. 1907 vuod. kert. II os. siv. 5. — [11]) Rkmrin pöytäk. 19. 1. 75 §. — [12]) Ks. julkaisua Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning 1894, siv. 20. — [13]) Rkmrin pöytäk. 21. 12. 2,386 §.

Jakotoimituksia. Lokakuun 31 p:nä 1921 antamallaan päätöksellä oli Uudenmaan läänin maaherra vahvistanut sen lohkomisen, jolla Helsingin pitäjän Drumsön kylässä olevasta Heikaan verotilasta n:o 1 rek. n:o 1 65 oli erotettu Merholma niminen saari, jossa oli 3.2700 ha verotettavaa maata ja 101.6230 ha siihen kuuluvaa vesialuetta. Palsta oli 0.0167 osa koko tilasta eli 0.0042 manttaalia, ja oli palstan kantatilalle suoritettava vuotuista maksua 4: 15 markkaa kymmenen vuoden aikana ja sen jälkeen, kunnes uusi maksu tehdyn anomuksen johdosta oli vahvistettu. Rahatoimikamari päätti [1]) tyytyä päätökseen.

Saadun ilmoituksen mukaan oli maaherra niinikään vahvistanut ne toimitukset, joilla Malminkylässä olevasta Sonabyn verotilasta n:o 5 rek. n:o 5 52 oli erotettu Oma kontu niminen palstatila, jossa oli 0.027 ha verotettavaa maata, Boxbackan yksinäisen rälssitilan n:o 1 rek. n:o 1 87 nimisestä osasta oli erotettu Storåkern n:o 13 niminen palsta, jossa oli 0.561 ha verotettavaa maata sekä saman tilan rek. n:o 1 97 nimisestä osasta oli lohkaistu Oma kontu niminen palsta, jossa oli 0.213 ha veromaata. Näihin päätöksiin päätti [2]) rahatoimikamari tyytyä.

Siltenkun Hertonäsin yhdyskunnan vesialueen jako oli loppuun suoritettu, ilmoitti kaupungingeodeetti W. O. Lille, jonka Hertonäs gods aktiebolag yhtiö oli määrännyt edustajakseen, tästä rahatoimikamarille. Jaossa vesialue jaettiin siten, että Helsingin kaupunki sai 1.5 manttaalia sekä Tammelund ja Ströms nimiset tilat 0.1250 manttaalia kumpikin. Vesijättömaiden arvo oli arvioitu 4,000 markaksi ha:lta, kaupungin puolisen, satamaksi aiotun vesialueen arvo 3,000 markaksi ha:lta, siltojen välisen vesialueen arvo 1,500 markaksi ha:lta, Botbyn lahden vesialueen arvo 1,000 markaksi ha:lta sekä erään lahden arvo, joka ei enää ollut meren yhteydessä, 500 markaksi ha:lta. Kaupungingeodeetti oli puolestaan sitä mieltä, että satama-alueen arvo kohtuutta myöten voitaisiin huojistaa 2,000 markaksi ha:lta. Rahatoimikamari päätti [3]) tyytyä jakoon ja määräsi käyttövaroistaan maksettavaksi 1,117 markkaa palkkioiksi toimituksessa läsnä olleille lautamiehille.

Hiekanottopaikan pakkolunastus. Huhtikuun 20 p:nä antamallaan päätöksellä oli maaherra oikeuttanut Askolan kunnan tielautakunnan pakkolunastamaan n. 1 ha:n suuruisen Eknäsin tilan maalla olevan hiekanottopaikan tientekotarkoituksiin. Rahatoimikamari päätti [4]) tyytyä päätökseen.

2. *Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta sekä tilapäistä käyttöoikeutta koskevat asiat.*

Satamain vuokra-alueet. Rahatoimikamari vahvisti komitean tekemän ehdotuksen niitten satamain viereisten alueitten rajoiksi, joitten sisäpuolelta satamahallitus oli oikeutettu antamaan vuokralle varastopaikkoja, ja kehoitettiin [5]) kamarin kansliaa merkityttämään mainitut rajat tarpeelliseen määrään karttoja. Sittemmin kehoitettiin [6]) satamahallitusta olemaan luovuttamatta satamain alueita pitkäksi ajaksi ja olemaan sallimatta tavarasuojien

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 4. 9. 2,424 §. — [2]) Rkmrin pöytäk. 9. 2. 162—164 §§. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 23. 5. 1,519 §. — [4]) Rkmrin pöytäk. 27. 4. 630 §; ks. 1921 vuod. kert. siv. 14. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 11. 3,180 §. — [6]) S:n 27. 12. 3,774 §.

ja muitten rakennusten teettämistä vuokratuille alueille, kuulematta kussakin tapauksessa rahatoimikamarin mielipidettä.

Halkovarastopaikat. Rahatoimikamari kehoitti [1]) kaupungin yleisten töiden hallitusta laadituttamaan ehdotuksen alueiden luovuttamisesta halkovarastoja varten Katajanokalla ja muissa osissa kaupunkia, joista ei aikaisemmin ollut osoitettu tuollaisia paikkoja.

Sörnäsin rantatien viereiset varastopaikat. Rahatoimikamarin vaadittua [2]) rakennuskonttorilta lausuntoa, voitiinko Sörnäsin rantatien viereiset varastopaikat edelleen antaa vuokralle, ilmoitti [3]) rakennuskonttori, ettei satamarakennustöitä lähimpänä kymmenenä vuotena näyttänyt voitavan alkaa, minkä vuoksi mainitut alueet edelleen voitiin vuokrata, kuitenkin vain lyhyeksi ajaksi, jotta kaupungilla olisi vapaat kädet alueen tarkempaan käyttöön nähden ja keinottelun ehkäisemiseksi.

Pakaan teollisuustonttien vuokramaksut. Kaupungininsinööri oli ehdottanut, että Pakaan alueen teollisuustonttien vuokramaksut olisivat 9: 87 markkaa lähempänä olevilta ja 9: 43 markkaa etäämpänä olevilta tonteilta 25 %:n korotuksin tai alennuksin, riippuen muutoin tonttien asemasta ja perustuksen laadusta. Määrät vastasivat 6 %:n korkoa puheenalaisiin tontteihin rajoittuvien katujen tasoituskustannuksille, näitten katujen rautatieraiteilla varustamisesta johtuneille kustannuksille sekä tonttien maanarvolle, laskien 50 markkaa m²:lta, sekä katujen ja raiteiden kunnossapitokustannuksille, jotka arvioitiin 1: 47 ja 1: 43 markaksi tontti-alan m²:lta. Rahatoimikamari antoi toimeksi [4]) komitealle, johon kuuluivat kamarin jäsenet Björkenheim ja Raittinen sekä kaupungingeodeetti W. O. Lille, antaa lausunto, oliko näitä vuokramaksuja huojistettava. Sittemmin antamassaan lausunnossa huomautti komitea mielipiteenään, ettei puheenalaisia alueita olisi rasitettava ylen suurilla maksuilla. Kun tontit luovutettiin vain 30 vuodeksi, ollen haltijalla oikeus vuokra-ajan päätyttyä saada vuokranpitennystä silloin toimitettavan arvioinnin mukaan vahvistetuin maksuin, oli komitean mielestä tarpeeksi vuokramaksua määrättäessä ottaa koron laskun pohjaksi vain katujen tasoitukseen uhratut kustannukset, mutta ei maanarvo. Korko olisi 8 %. Sen lisäksi olisi näin saatu hinta pidettävä koko vuokrakauden keskiarvona siten, että vuokra m²:lta ensimmäiseltä 10-vuotiskaudelta laskettaisiin 40 % tätä keskiarvoa huokeammaksi ja viimeiseltä 10-vuotiskaudelta 40 % suuremmaksi. Näin saatuihin yksikköhintoihin lisättäisiin koko vuokra-ajalta katujen kunnossapitokustannukset. Asiaa käsiteltäessä rahatoimikamarissa lausuttiin epäilyksiä vuokramaksujen suuruuteen nähden, koska kokemus oli osoittanut, että tontteja haluavat henkilöt olivat keskeyttäneet vuokraneuvottelut saatuaan tietää ehdotettujen maksujen määrän. Tämän johdosta lähetettiin komitean ehdotus kaupungingeodeetille, jota kehoitettiin lähettämään puheenalaisia vuokramaksuja koskevat laskelmat, 6 %:n mukaan tontteja ympäröivien katujen tasoituskustannuksista puolelta leveydeltä, ei kuitenkaan 15 m leveämmältä. Kaupungingeodeetin ehdotuksen mukaisesti vahvisti [5]) kamari Pakaan teollisuustonttien vuotuiset vuokramaksut seuraaviksi määriksi m²:ltä.

	Ensimmäinen 10-vuotiskausi.	Toinen 10-vuotiskausi.	Kolmas 10-vuotiskausi.
Paremmin sijaitsevista tonteista ..	Smk 3: 75	Smk 5: 30	Smk 6: 90
Huonommin sijaitsevista tonteista	» 2: 75	» 3: 65	» 4: 55

[1]) Rkmrin pöytäk. 13. 11. 1,944 §. — [2]) S:n 28. 9. 1,280 §. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 28. 11. 3,482 §. — [4]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 302. — [5]) Rkmrin pöytäk. 16. 2. 198 §.

Yllämainittuihin maksuihin sisältyivät maksut katujen kunnossapidosta, laskien 1: 40 markkaa m²:ltä vuodessa, jotavastoin erinäisten tontteihin kuuluvien katuosien puhtaanapito oli asianomaisten vuokraajien asia.

Käpylän tonttien vahvistetut vuokramaksut. Rahatoimikamari vahvisti [1]) allamainittujen Käpylän tonttien vuotuiset vuokramaksut seuraaviksi määriksi, mikä päätös osin merkitsi vuonna 1921 vahvistettujen [2]) vuokramaksujen alentamista:

korttelin n:o 861 tontit n:ot 1, 3, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 6, 8, 12 ja 14; korttelin n:o 862 tontit n:ot 2, 4, 20, 25, 27, 31 ja 33; korttelin n:o 866 tontit n:ot 36, 38 ja 40; korttelin n:o 867 tontit n:ot 1, 25, 28, 30, 32, 27 ja 29 sekä korttelin n:o 868 tontit n:ot 3, 5, 2, 4, 14, 16, 18, 20 ja 22:

Vuokrakausi.	Vuokramaksu.	Vuokrakausi.	Vuokramaksu.
1—5 vuotta	Smk 200: —	21—30 vuotta	Smk 1,125: —
6—10 »	» 400: —	31—40 »	» 1,350: —
11—20 »	» 900: —	41—50 »	» 1,575: —

Korttelin n:o 861 tontti n:o 5; korttelin n:o 862 tontit n:ot 18, 22 ja 29; korttelin n:o 867 tontti n:o 23 sekä kortteli n:o 868 tontit n:ot 11, 13, 15, 17, 19 ja 21:

Vuokrakausi.	Vuokramaksu.	Vuokrakausi.	Vuokramaksu.
1— 5 vuotta	Smk 225: —	21—30 vuotta	Smk 1,250: —
6—10 »	» 450: —	31—40 »	» 1,500: —
11—20 »	» 1,000: —	41—50 »	» 1,750: —

Korttelin n:o 861 tontit n:ot 10 ja 16; korttelin n:o 867 tontit n:ot 25 ja 34 ja korttelin n:o 868 tontti n:o 12:

Vuokrakausi.	Vuokramaksu.	Vuokrakausi.	Vuokramaksu.
1— 5 vuotta	Smk 250: —	21—30 vuotta	Smk 1,500: —
6—10 »	» 500: —	31—40 »	» 1,800: —
11—20 »	» 1,200: —	41—50 »	» 2,100: —

Korttelin n:o 874 tontit n:ot 4, 6, 8, 15, 17, 21, 23 ja 25:

Vuokrakausi.	Vuokramaksu.	Vuokrakausi.	Vuokramaksu.
1— 5 vuotta	Smk 200: —	21—30 vuotta	Smk 1,125: —
6—10 »	» 400: —	31—40 »	» 1,350: —
11—20 »	» 900: —	41—50 »	» 1,575: —

Korttelin n:o 865 tontti n:o 35; korttelin n:o 874 tontit n:ot 10, 12 a, 12 b, 14 ja 19; korttelin n:o 876 tontit n:ot 16, 18, 20, 22, 24, 26 ja 29:

Vuokrakausi.	Vuokramaksu.	Vuokrakausi.	Vuokramaksu.
1— 5 vuotta	Smk 225: —	21—30 vuotta	Smk 1,250: —
6—10 »	» 450: —	31—40 »	» 1,500: —
11—20 »	» 1,000: —	41—50 »	» 1,750: —

Korttelin n:o 865 tontit n:ot 2 ja 33; korttelin n:o 874 tontti n:o 13 sekä korttelin n:o 876 tontit n:ot 21, 23 ja 27:

Vuokrakausi.	Vuokramaksu.	Vuokrakausi.	Vuokramaksu.
1— 5 vuotta	Smk 250: —	21—30 vuotta	Smk 1,500: —
6—10 »	» 500: —	31—40 »	» 1,800: —
11—20 »	» 1,200: —	41—50 »	» 2,100: —

[1]) Rkmrin pöytäk. 26. 5. 951 § ja 18. 12. 2,380 §. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 249.

Vuokravälikirjan kiinnitys. Rahatoimikamari päätti [1]) että kaupungin oikeutta vuokramaksuun ei enää kiinnitettäisi niissä tapauksissa, jolloin vuotuinen vuokra ei ylitä 500 markkaa, koska kiinnittämisestä on melkoisia kustannuksia; myöskään ei aikaisemmin myönnettyjä kiinnityksiä tämänlaatuisissa tapauksissa uudistettaisi.

Vuokravälikirjaan otettava määräys. Rahatoimikamari päätti [2]) että vastaisiin lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin otettaisiin määräys, että vuokramaksu on maksettava neljänneksittäin etukäteen, sekä että jos vuokran maksaminen laiminlyödään, vuokraajan tulee rahanperijälle maksaa 20 markkaa kaupunginkassan hyväksi.

Vuokralle annettuja tiluksia. Rahatoimikamari teki vuokrasopimuksen kaupungille kuuluvasta maasta seuraavissa tapauksissa:

Tiluksen nimi.	Vuokraajan nimi.	Vuokrakausi päättyy.	Vuotuinen vuokramaksu, Smk.
Arabia ja Kaanainmaa, alueet litt. a—h	Arabia porslinsfabriks-aktiebolag [3])	1960, jouluk. 31	30,000 —
Etel. Rautatiekatu, varastopaikka n:o 6	Rakennusmestari J. Johansson [4])	6 kk. irtis.	1,986 —
Fredriksperi, ampumarataan rajoittuvat alueet n:ot 14, 15 ja 18	Puolustusministeriö [5])	6 kk. irtis.	3,600 —
Greijus, lisäalue	Vuokraaja V. Jussila [6])	6 kk. irtis.	360 —
Hernesaari, palsta n:o 1	Arkkitehti S. Kuhlefelt [7])	6 kk. irtis.	1,200 —
S:n „ „ 2	Kalastaja G. V. Wahlman y. m. [8])	1926, jouluk. 31	696 —
S:n „ „ 3	Kalastaja J. R. Löfström y. m. [8])	1926, jouluk. 31	825 —
Hertonäs, asuntopalsta n:o 63 a	Työnjohtaja O. S. Pyhäniemi [9])	1960, toukok. 1	200 —
S:n asuntopalsta n:o 63 b	Muurari W. Levander [9])	1960, toukok. 1	200 —
Hietaniemi, asuntopalsta litt. E, n:o 4	Sandudd tapetfabriks-aktiebolag [10])	6 kk. irtis.	2,400 —
S:n asuntopalsta litt. E, n:o 5	Ajurinleski S. K. Nyman [10])	6 kk. irtis.	800 —
S:n varastoalue n:o 13	Osakeyhtiö Hartmanin koneliike [11])	6 kk. irtis.	1,380 —
			1923, kesäk. 1:een, senjälkeen 4,560 —
Humalisto, asuntopalsta n:o 8	Talonomistaja J. F. Ahlgren [12])	3 kk. irtis.	500 —
Keuruuntie, tontti n:o 13	Maalari C. A. Lindström [13])	1969, jouluk. 31	150 —
S:n „ „ 17	Työmies E. J. Hohti [14])	1969, jouluk. 31	160 —
S:n „ „ 20	Osakeyhtiö Paras-Apu [15])	1969, jouluk. 31	150 —
S:n „ „ 22		1969, jouluk. 31	150 —

[1]) Rkmrin pöytäk. 19. 1. 70 §. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 18. 9. 2,552 §. — [3]) S:n 10. 1. 32 §; vrt. 1921 vuod. kert. siv. 26. — [4]) Rkmrin jstn pöytäk. 5. 12. 3,548 §. — [5]) Rkmrin pöytäk. 27. 11. 2,149 § ja rkmrin jstn pöytäk. 27. 12. 3,756 §. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 11. 3,102 §. — [7]) Rkmrin pöytäk. 27. 3. 380 §. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 5. 1,357 §; ks. tätä kert. siv. 12. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 21. 3. 757 §. — [10]) S:n 5. 12. 3,541 §. — [11]) S:n 12. 12. 3,644 §. — [12]) S:n 28. 11. 3,479 §. — [13]) S:n 10. 1. 7 §. — [14]) S:n 17. 2. 528 §. — [15]) S:n 8. 6. 1,709 §.

Kortteli n:o 429, XIII kaup. os. alue	Rakennusmestari J. N. Syvähuoko [1]	6 kk. irtis.	4,800	—
Kumtähti, alue litt. C	Työmies F. O. Sivén [2]	1925, jouluk. 31	300	—
S:n „ „ O	Herra K. G. Aaltonen [3]	6 kk. irtis.	400	—
S:n asuntopalsta	Ajuri J. V. Ranta y. m. [4]	1929 syysk. 1	250	—
Käpylä, alue	Käpylän Seuratalo osakeyhtiö [5]	1932, heinäk. 1	Vuokratta	
		1942, heinäk. 1	2,000	—
		1952, heinäk. 1	2,500	—
		1962, heinäk. 1	3,000	—
		1972, heinäk. 1	3,500	—
S:n alue kortt. n:ot 813 ja 816	Helsingin vuokralaisyhdistyksen Asuntoosuuskunta Käpylä r. l. [6]	1972, kesäk. 1	61	44
S:n alue kortt. n:o 822	Asunto-osuuskunta Käpy r. l. [7]	1972, kesäk. 1	163	43
S:n „ „ „ 824	Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnot [8]	1972, jouluk. 20	217	—
S:n lisäalue kortt. n:o 800	Puukauppias J. Pulkkinen [9]	3 kk. irtis.	50	—
S:n tontit n:ot 44 ja 46 kortt. n:o 803.	Virkamiesasuntoja osakeyhtiö [10]	1972, kesäk. 1	17	83
S:n tontti n:o 10 kortt. n:o 861	Puuseppä E. Kuhanen [11]	1927, kesäk. 1	250	—
		1932, kesäk. 1	500	—
		1942, kesäk. 1	1,200	—
		1952, kesäk. 1	1,500	—
		1962, kesäk. 1	1,800	—
		1972, kesäk. 1	2,100	—
S:n „ „ 12 „ „ 868	Herra L. Puputti [12]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.	
S:n „ „ 34 „ „ 867	Ajuri J. Heinonen ja kirvesmies A. Sneck [13]	1927, jouluk. 1	250	—
		1932, jouluk. 1	500	—
		1942, jouluk. 1	1,200	—
		1952, jouluk. 1	1,500	—
		1962, jouluk. 1	1,800	—
		1972, jouluk. 1	2,100	—
S:n „ „ 23 „ „ 876	Työmies T. Takkinen [14]	1972, jouluk. 1	Kuten edell.	
S:n „ „ 27 „ „ 876	Uunintekijä P. Itkonen [15]	1972, jouluk. 1	Kuten edell.	
S:n „ „ 16 „ „ 876	Puutyöntekijä J. Paasonen [16]	1927, kesäk. 1	225	—
		1932, kesäk. 1	450	—
		1942, kesäk. 1	1,000	—
		1952, kesäk. 1	1,250	—
		1962, kesäk. 1	1,500	—
		1972, jouluk. 1	1,750	—
S:n „ „ 20 „ „ 876	Herrat J. E. Stenberg ja K. J. Siivonen [17]	1972, jouluk. 31	Kuten edell.	
S:n „ „ 22 „ „ 876	Työmies F. H. Tähtinen [18]	1972, jouluk. 1	Kuten edell.	
S:n „ „ 10 „ „ 874	Rakennusmestari K. Helo [19]	1927, jouluk. 1	225	—
		1932, jouluk. 1	450	—
		1942, jouluk. 1	1,000	—
		1952, jouluk. 1	1,250	—
		1962, jouluk. 1	1,500	—
		1972, jouluk. 1	1,750	—

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 11. 3,111 §. — [2]) S:n 4. 4. 932 §; ks. tätä kert. siv. 13. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 11. 3,058 §. — [4]) S:n 24. 10. 2,903 §; ks. tätä kert. siv. 14. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 6. 7. 1,980 §; ks. tätä kert. siv. 14. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 22. 6. 1,871 §; ks. tätä kert. siv. 14. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 6. 7. 1,976 §; ks. tätä kert. siv. 14. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 27. 12. 3,749 §. — [9]) S:n 27. 12. 3,765 §. — [10]) S:n 25. 4. 1,133 §; ks. tätä kert. siv. 14. — [11]) Rkmrin jstn pöytäk. 10. 8. 2,272 § ja 16. 10. 2,848 §. — [12]) S:n 19. 5. 1,439 §. — [13]) S:n 12. 12. 3,640 §. — [14]) S:n 28. 11. 3,467 §. — [15]) S:n 19. 12. 3,716 §. — [16]) S:n 28. 11. 3,464 §. — [17]) S:n 28. 11. 3,475 §. — [18]) S:n 28. 11. 3,466 §. — [19]) S:n 28. 11. 3,457 §.

Käpylä, tontti n:o 12 a kortt. n:o 874	Sähkötyöntekijä K. A. Peltonen [1]	1972, jouluk. 1	Kuten edell.
S:n tontti n:o 14 kortt. n:o 874	Kirvesmies K. O. Vuohenoja [2]	1972, jouluk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 18 „ „ 876	Työmies K. P. Haapanen [3]	1972, jouluk. 1	Kuten edell.
S:n tontti n:o 5 kortt. n:o 861	Herra A. Raatikainen [4]	1927, kesäk. 1 1932, kesäk. 1 1942, kesäk. 1 1952, kesäk. 1 1962, kesäk. 1 1972, kesäk. 1	225 — 450 — 1,000 — 1,250 — 1,500 — 1,750 —
S:n „ „ 18 „ „ 862	Herra I. Räsänen [2]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 22 „ „ 862	Herra H. A. Salminen [5]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 11 „ „ 868	Herra O. Wirta y. m. [6]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 13 „ „ 868	Herra P. Vatanen [7]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 15 „ „ 868	Herra A. V. Hilli [8]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 21 „ „ 868	Herra F. A. Nylander [9]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 32 „ „ 867	Herra K. R. Kjellin [10]	1927, jouluk. 1 1932, jouluk. 1 1942, jouluk. 1 1952, jouluk. 1 1962, jouluk. 1 1972, jouluk. 1	200 — 400 — 900 — 1,125 — 1,350 — 1,575 —
S:n „ „ 15 „ „ 874	Työmies J. Wilenius [11]	1972, jouluk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 1 „ „ 861	Herra E. Poutanen [12]	1927, kesäk. 1 1932, kesäk. 1 1942, kesäk. 1 1952, kesäk. 1 1962, kesäk. 1 1972, kesäk. 1	200 — 400 — 900 — 1,125 — 1,350 — 1,575 —
S:n „ „ 6 „ „ 861	Herra O. Raatikainen [13]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 8 „ „ 861	Kivityömies H. Kuitunen [14]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 9 „ „ 861	Herra A. Martikainen [4]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 11 „ „ 861	Herra K. V. Pälvi [15]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 13 „ „ 861	Herra J. Hj. Ahlstedt [4]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 15 „ „ 861	Herra O. Walo [4]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 2 „ „ 862	Herra E. Alestalo [4]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 4 „ „ 862	Herra K. V. Intonen [4]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 20 „ „ 862	Herra F. E. Lundström [16]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 25 „ „ 862	Herra K. Aromäki [16]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 27 „ „ 862	Lämmittäjä A. Forsman [17]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 1 „ „ 867	Konttoristi J. L. Backlin [18]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 27 „ „ 867	Ulkotyöläinen P. J. Hokkanen [19]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 2 „ „ 868	Herra J. V. Backlund [4]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 3 „ „ 868	Herra J. R. Manninen [20]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 4 „ „ 868	Herra T. Ilander [21]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 5 „ „ 868	Nuohooja J. Wass [22]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 14 „ „ 868	Herra A. W. Nyberg [23]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 16 „ „ 868	Herra K. V. Lehtinen [4]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 28. 11. 3,458 §. — [2]) S:n 28. 11. 3,460 §. — [3]) S:n 28. 11. 3,465 §. — [4]) S:n 27. 2. 612 §. — [5]) S:n 19. 5. 1,437 §. — [6]) S:n 13. 7. 2,080 §. — [7]) S:n 19. 5. 1,435 §. — [8]) S:n 13. 7. 2,075 §. — [9]) S:n 13. 7. 2,079 §. — [10]) S:n 28. 11. 3,468 §. — [11]) S:n 28. 11. 3,461 §. — [12]) S:n 11. 4. 1,070 §. — [13]) S:n 21. 3. 831 §. — [14]) S:n 28. 11. 3,449 §. — [15]) S:n 13. 7. 2,078 §. — [16]) S:n 21. 3. 831 §. — [17]) S:n 28. 11. 3,450 §. — [18]) S:n 28. 11. 3,451 §. — [19]) S:n 28. 11. 3,452 §. — [20]) S:n 18. 4. 1,123 §. — [21]) S:n 28. 11. 3,453 §. — [22]) S:n 28. 11. 3,454 §. — [23]) S:n 28. 11. 3,455 §.

Käpylä, tontti n:o 18 kortt. n:o 868	Herra K. A. Friman [1]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n tontti n:o 20 kortt. n:o 868	Herra E. Vierula [2]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 22 „ „ 868	Herra T. Kuusela [3]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
Lammassaari	Raittiusyhdistys Koitto [4]	1924, maalisk. 14	2,200 —
Meilahti, huvilatontti n:o 29	Herra E. Campbell [5]	1923, elok. 31	300 —
		1933, elok. 31	450 —
S:n maa-alueet n:ot 1 ja 2	Aktiebolaget M. G. Stenius [6]	1932, jouluk. 31	4,360 —
S:n maa-alue n:o 3	Suomen sähkö osakeyhtiö Gottfr. Strömberg [6]	1932, jouluk. 31	500 —
Merisatama, varastopaikat n:ot 9 ja 17	Honka osakeyhtiö [7]	3 kk. irtis.	10,800 —
S:n varastopaikka n:o 11	Osakeyhtiö Uusi Suomi [8]	6 kk. irtis.	2,700 —
Morsian, saari	Herra E. Lindholm [9]	6 kk. irtis.	1,200 —
Mustikkamaa, alue n:o 4 b	Finska ångfartygsaktiebolaget [10]	6 kk. irtis.	3,000 —
			1 p:än kesäk. 1923; sitten 6,000 —
Oulunkylä, Hopstycksbacken n:o 6	Herra F. L. Mäkinen [11]	1932, lokak. 13	1,500 —
		1942, lokak. 13	1,800 —
		1952, lokak. 13	2,100 —
		1956, jouluk. 31	2,400 —
S:n tonttialueet litt. I ja II	Oulunkylän kunta [12]	1972, jouluk. 31	8,000 —
S:n viljelyspalsta n:o 4	Yhdistys Suomen raviurheilun ystävät [13]	1930, jouluk. 31	1,000 —
			31 p:än jouluk. 1925; sitten 1,250 —
Pakaa, tontti n:o 5 tehdaskortt. n:o 534	Pelastusarmeija [14]	1929, jouluk. 31	5,000 —
Pengerkatu, tontti n:o 11	Työmies F. E. Savenius [15]; vuokrasopimus purkautunut [16]	2 kk. irtis.	125 —
Pernajantie, tontit n:ot 3 ja 5	Herra K. O. Rehnström [17]	1939, jouluk. 31	600 —
		1969, jouluk. 31	270 — Kaupungilla on oikeus 10 % korotukseen viimeiseltä 10-vuotisajanjaksolta.
S:n tontti n:o 7	Työmies H. Saari [18]	1969, jouluk. 31	135 — Kaupungilla on oikeus 10 % korotukseen viimeiseltä 10-vuotisajanjaksolta.
Päijänteentie, tontit n:o 25 ja 27	Asunto-osuuskunta Poisto r. l. [19]	1972, kesäk. 1	8 50

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 3. 8. 2,224 §. — [2]) S:n 28. 11. 3,456 §. — [3]) S:n 27. 2. 612 §. — [4]) S:n 8. 6. 1,640 §; ks. tätä kert. siv. 16. — [5]) Rkmrin pöytäk. 1. 4. 458 §. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 14. 3. 755 §; ks. tätä kert. siv. 13. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 14. 11. 3,190 §. — [8]) S:n 7. 11. 3,099 §. — [9]) S:n 14. 12. 3,186 §. — [10]) S:n 19. 11. 3,661 §. — [11]) S:n 16. 10. 2,764 §. — [12]) S:n 14. 11. 3,139 §. — [13]) S:n 7. 2. 394 §; ks. tätä kert. siv. 14. — [14]) Rkmrin jstn pöytäk. 21. 2. 539 §; ks. tätä kert. siv. 14. — [15]) Rkmrin jstn pöytäk. 10. 8. 2,274 §. — [16]) S:n 11. 11. 3,182 §. — [17]) S:n 17. 2. 527 §. — [18]) S:n 18. 9. 2,542 §. — [19]) S:n 23. 5. 1,452 §; ks. tätä kert. siv. 14.

Päijänteentie, tontti n:o 33	Veturinkuljettaja A. F. Ahlström [1]	1969, jouluk. 31	200 —
S:n „ „ 35	Osakeyhtiö Paras-Apu [2]	1969, jouluk. 31	195 —
Reimarsin tila, tontti n:o 11, kortt. n:o 26	Kauppias E. Engström [3]	1970, jouluk. 31	450 — 20 % korot. joka 10:s vuosi
S:n tontti n:o 4 kortt. n:o 27	Vaihdemies K. A. Vikman [4]	1970, jouluk. 31	420 — 20 % korot. joka 10:s vuosi
S:n „ „ 1 „ „ 28	Mittarinlukija E. K. Aalto [5]; vuokrasopimus purettu [6]	1970, jouluk. 31	830 — 20 % korot. joka 10:s vuosi
S:n „ „ 2 „ „ 28	Rakennusmestari A. Piispanen [7]	1970, jouluk. 31	600 — 20 % korot. joka 10:s vuosi
Sörnäsin niemeke, varastopaikat n:o 6 ja 7	Puutavara osakeyhtiö Puula [8]	1925, jouluk. 31	5,310 —
S:n satama-alue, varastopaikka n:o 14	Riihimäen sähkö- ja sahalaitos osakeyhtiö [9]	1925, jouluk. 31	3,780 —
Taivallahti, alue	Puuseppä M. Antinoja [10]; vuokrasopimus purettu [11]	6 kk. irtis.	1,200 —
S:n alue n:o 4 täytetyllä kohdalla	Puuseppä K. J. Ingström [12]	6 kk. irtis.	1,200 —
S:n itäinen osa, varastopaikka	Urakoitsija D. S. Smirnoff [13]	6 kk. irtis.	4,000 —
S:n lisäalue, alueeseen n:o 4	Puuseppä K. J. Ingström [14]	6 kk. irtis.	1,200 —
S:n varastopaikka	Helsingin Savilaasti osakeyhtiö [15]	3 kk. irtis.	2,000 —
Tervasaari, alue	Helsingfors skridskoklubb [16]	6 kk. irtis.	Vuokratta.
Tilkka B, maapalstat n:ot 1 ja 2	Puutarhuri K. F. Nyman [17]	1927, jouluk. 31	2,000 —
Toivo, etel. asuntopalsta	Herra D. Frenz [18]	6 kk. irtis.	3,000 —
Toukola, rantakortt. litt. i—j—l—k S:n rantakortt. n:o 6, alue litt. f—g—i—j	Arabia porslinsfabriksaktiebolag [19]	1927, tammik. 1 1960, jouluk. 31	600 — 3,600 —
S:n tontti n:o 12 kortt. n:o 912	Herra K. G. Johansson [20]	1927, kesäk. 1 1932, kesäk. 1 1942, kesäk. 1 1952, kesäk. 1 1962, kesäk. 1 1980, kesäk. 1	30 — 300 — 375 — 450 — 525 — 600 —
S:n „ „ 13 „ „ 913	Herra B. J. Sjöblom [20]	1980, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 2 „ „ 909	Herra F. J. Helminen [20]	1927, kesäk. 1 1932, kesäk. 1 1942, kesäk. 1 1952, kesäk. 1 1962, kesäk. 1 1972, kesäk. 1	200 — 400 — 900 — 1,125 — 1,350 — 1,575 —

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 5. 1,440 §. — [2]) S:n 8. 6. 1,709 §. — [3]) S:n 7. 2. 408 §. — [4]) S:n 21. 3. 829 §. — [5]) S:n 14. 2. 493 §. — [6]) S:n 18. 4. 1,122 §. — [7]) S:n 14. 3. 750 §; ks. myös 1921 vuod. kert. siv. 238. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 21. 2. 570 §. — [9]) Rkmrin pöytäk. 2. 11. 1,756 §. — [10]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 11. 3,104 §. — [11]) S:n 12. 12. 3,639 §. — [12]) S:n 7. 11. 3,103 §. — [13]) S:n 19. 5. 1,429 §. — [14]) S:n 12. 12. 3,642 §. — [15]) S:n 7. 11. 3,105 §. — [16]) S:n 19. 5. 1,358 §; ks. tätä kert. siv. 12. — [17]) Rkmrin jstn pöytäk. 16. 10. 2,789 §; ks. tätä kert. siv. 13. — [18]) Rkmrin jstn pöytäk. 28. 11. 3,480 §. — [19]) S:n 10. 1. 32 §; ks. 1921 vuod. kert. siv. 26. — [20]) Rkmrin jstn pöytäk. 27. 2. 612 §.

Toukola, tontti n:o 3 kortt. n:o 909	Herra J. G. Enbom [1]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n tontti n:o 4 kortt. n:o 909	Herrat I. Kalliomäki ja M. Kauppinen [1]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 5 „ „ 909	Herra A. Åkerblom [1]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 6 „ „ 909	Herra A. V. Niklander [1]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 2 „ „ 911	Herra F. H. Marsch [1]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 3 „ „ 911	Herra M. Hyyppä [1]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 21 „ „ 914	Herra I. Sipola [1]	1972, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 9 „ „ 907	Herra A. W. Berttula [1]	1927, kesäk. 1 1932, kesäk. 1 1942, kesäk. 1 1952, kesäk. 1 1962, kesäk. 1 1980, kesäk. 1	200 — 400 — 900 — 1,125 — 1,350 — 1,575 —
S:n „ „ 11 „ „ 907	Herra F. Sundqvist [1]	1980, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 15 „ „ 907	Puuseppä E. Hynninen [2]	1980, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 1 „ „ 908	Herra K. A. Rantanen [1]	1980, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 2 „ „ 908	Herra G. Oksala [1]	1980, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 3 „ „ 908	Herra A. Helander [1]	1980, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 4 „ „ 908	Herrat O. Heino ja A. A. Wahlroos [1]	1980, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 5 „ „ 908	Herra A. W. Soupas [1]	1980, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 6 „ „ 908	Herrat J. Sinervä ja V. Niemimaa [1]	1980, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 1 „ „ 909	Herra V. Ruohonen [1]	1980, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 1 „ „ 911	Ajuri V. Linnanen [3]	1980, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 4 „ „ 911	Herra Hj. Renlund [1]	1980, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 5 „ „ 911	Herra K. F. Mäkelä [1]	1980, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 17 „ „ 914	Herra L. A. Päiviö [1]	1980, kesäk. 1	Kuten edell.
S:n „ „ 19 „ „ 914	Herra J. Korhonen [1]	1980, kesäk. 1	Kuten edell.
Träsk n:o 1, alue	Maanviljelijä D. Lahtinen [4]	1933, jouluk. 31	1,200 — 1921, jouluk. 31:een, senjälkeen 2,400 —
Vallila, osa kortt. n:o 533	Helsingin vuokralaisyhdistyksen Asuntoosuuskunta Vallila r. l. [5]	1972, kesäk. 1	25 88
S:n tehdastontti n:o 1 kortt. n:o 534	Sörnäisten puunjalostus osakeyhtiö [6]	1932, jouluk. 31 1942, jouluk. 31 1950, jouluk. 31	12,400 — 17,500 — 22,800 —
Vanajantie, tontti n:o 17	Herrat I. Metsänen ja W. Salminen [7]	1969, jouluk. 31	160 —
S:n „ „ 25	Herra E. J. Hohti [8]	1969, jouluk. 31	120 —
Ätsärintie, tontti n:o 3	Herra J. W. Suomi [9]	1949, jouluk. 31	190 —

Agronomi F. Behmille vuokrattiin [10] Kårbölen tilasta 98.5 ha viljeltyä maata, maaliskuun 14 p:stä 1923 lukien, vuotuinen vuokramaksu on 2 hl rukiita ja 2 hl kauroja ha kohti viljeltyä maata, ollen vuokraaja velvollinen maksamaan vuokran rahassa verohinnan mukaan siltä vuodelta, jonka osalle sattuu vuokravuoden kesäaika. Yllä mainitusta pinta-alasta jää kuitenkin 4.851 ha kaupungille maaliskuun 14 p:än 1924 saakka, mistä ajasta lukien myöskin viimeksimainitun alueen vuokra laskettaisiin.

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 27. 2. 612 §. — [2]) S:n 10. 8. 2,273 §. — [3]) S:n 27. 2. 612 § ja 24. 10. 2,861 §. — [4]) S:n 11. 9. 2,430 §; ks. tätä kert. siv. 13. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 8. 6. 1,639 §; ks. tätä kert. siv. 14. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 18. 9. 2,548 §. — [7]) S:n 7. 11. 3,098 §. — [8]) S:n 3. 8. 2,225 §. — [9]) S:n 24. 8. 2,312 §. — [10]) Rkmrin pöytäk. 19. 10. 1,361 §.

Vuokraoikeuden pitennys. Pitennetyn vuokraoikeuden myönsi rahatoimikamari seuraaviin tiluksiin:

Tiluksen nimi.	Vuokraajan nimi.	Vuokrakausi pitennetty, mistä.	Vuokrakausi pitennetty, mihin.	Vuotuinen vuokramaksu, Smk.
Boxbackan tila, palsta	Herra J. Marks [1]	1922, maalisk. 13	6 kk. irtis.	120 —
Brändönkatu, tontit n:ot 7 ja 9	Sörnäs aktiebolag [2]	1922, lokak. 1	6 kk. irtis.	21,500 —
Eknäsin tila, Porvoon pitäjässä	Eknäs gods aktiebolag [3]	1922, maalisk. 14	1925, maaliskuun 14	25,000 —
Greijus, viljelyspalsta n:o 21	Herra A. Korhonen [4]	1922, tammikuun 1	1922, joulukuun 31	600 —
Hertonäs, huvilapalsta n:o 50	Puutarhuri C. J. Nordstedt [5]	1922, tammikuun 1	6 kk. irtis.	4,000 —
Hietaniemi, varastopaikka n:o 14	Kauppias I. Barkoff [6]	1922, lokakuun 26	6 kk. irtis.	1,500 —
Humalisto, huvilapalsta n:o 4	Filosofiantohtori J. Jännes [7]	1922, tammikuun 1	1924, joulukuun 31	4,500 —
S:n viljelyspalsta litt. a	Rouva H. S. Tuomela [8]	1922, toukokuun 9	3 kk. irtis.	1,000 —
Kortteli n:o 178, VI kaup.os., varastopaikka n:o 5	Aktiebol. Chromo [9]	1921, kesäkuun 1	6 kk. irtis.	1,500 —
S:n varastopaikat n:o 18 ja 19 a	Asfalttiosakeyhtiö Lemminkäinen [10]	1921, joulukuun 1	3 kk. irtis.	5,300 —
S:n n:o 403, XIII kaup.os. varastopaikka	Rakennusmestari O. Järvenpää [11]	1922, lokakuun 1	3 kk. irtis.	1,575 —
Kumtähti, viljelyspalsta litt. d.	Puutarhuri A. Holmqvist [12]	1922, tammikuun 1	1922, joulukuun 31	1,800 —
S:n viljelyspalstat litt. e ja f	Puutarhuri C. R. Lindberg [13]	1922, helmikuun 20	1923, helmikuun 20	2,400 —
S:n viljelyspalsta litt. m	Ajuri A. Aalto [14]	1922, tammikuun 1	1922, joulukuun 31	300 —
S:n viljelyspalstat litt. y ja y 2	Vuokraaja K. K. Aaltonen [15]	1922, toukokuun 26	1923, toukokuun 26	900 —
S:n viljelyspalsta litt. z	Herra K. O. Aarnio [16]	1922, toukokuun 9	3 kk. irtis.	2,000 —
Käpylä, viljelyspalstat litt. e, f ja o	Herra K. O. Aarnio [16]	1922, toukokuun 9	3 kk. irtis.	1,500 —
Meilahti, huvila-alue n:o 1, Bjälbo	Suomen valtio [17]	1923, tammikuun 1	6 kk. irtis.	13,200 —
S:n huvilapalsta n:o 5	Huvilanomistaja T. Martikainen [18]	1923, tammikuun 1	6 kk. irtis.	2,400 —
Merisatama, varastopaikka	Fastighetsaktiebolaget Badhusgatan 6—8 [19]	1922, kesäkuun 1	1 kk. irtis.	900 —

[1]) Rkmrin pöytäk. 13. 3. 338 §. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 10. 2,919 §. — [3]) S:n 21. 3. 820 §; ks. tätä kert. siv. 12. — [4]) Rkmrin pöytäk. 26. 5. 941 §. — [5]) S:n 13. 3. 339 §. — [6]) S:n 26. 10. 1,526 §. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 11. 4. 1,040 §; ks. tätä kert. siv. 13. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 9. 5. 1,353 §. — [9]) S:n 10. 1. 72 §. — [10]) S:n 7. 2. 409 §. — [11]) S:n 18. 9. 2,540 §. — [12]) S:n 7. 3. 658 §. — [13]) S:n 21. 2. 552 §. — [14]) S:n 4. 4. 965 §. — [15]) Rkmrin pöytäk. 26. 5. 942 §. — [16]) Rkmrin jstn pöytäk. 9. 5. 1,352 §. — [17]) Rkmrin pöytäk. 1. 6. 977 § ja 23. 11. 2,063 §. — [18]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 5. 1,377 §. — [19]) S:n 15. 6. 1,794 §.

Merisatama, varastopaikka n:o 10	Aktiebolaget Calor [1]	1921, kesäkuun 1	3 kk. irtis.	10,800	—
Munkkiniemenkatu, asuntoalue	Työmies K. G. Dubb [2]	1923, tammikuun 1	6 kk. irtis.	1,000	—
Mustikkamaa, huvilapalsta n:o 6	Agronomi A. S. Lindholm [3]	1922, kesäkuun 1	1922, marraskuun 1	500	—
S:n huvilapalsta n:o 10 a	Arkkitehti J. Stolpe [4]	1922, kesäkuun 1	1922, marraskuun 1	750	—
Oulunkylä maa-alue	Rouva M. Boije [5]	1922, kesäkuun 1	6 kk. irtis.	50	—
S:n viljelyspalsta litt. x	Rouva L. Heinonen [6]	1922, tammikuun 1	1922, joulukuun 31	928	50
Runebergkatu, tontti n:o 67	Herra A. F. Öhman [7]	1922, toukokuun 19	3 kk. irtis.	8,000	—
Sulhanen, saari	Herra V. B. Tuominen [8]	1923, tammikuun 1	6 kk. irtis.	700	—
Tervasaari, osa tiluksesta	Aktiebol. Lars Krogius & C:o [9]	1922, tammikuun 1	1926, joulukuun 31	16,000	—
Toukola, asuntotontti n:o 4 kortt. n:o 12	Raitiovaununkuljett. A. E. Weckström [10]	1921, tammikuun 1	1940, joulukuun 31	1,150 1931, tammik. 1:een; senjälkeen 1,725	— —
S:n rantakortteli, palstat n:ot 2 b ja 3	Hugo Bastmanin höyrypanimo osakeyhtiö [11]	1922, tammikuun 1	1940, joulukuun 31	18,000 25 % korot. joka 5:s vuosi.	—
Vallila, tontti n:o 9	Herra K. H. Laaksonen [12]	1923, tammikuun 1	6 kk. irtis.	4,000	—

Evätty vuokranpitennys. Aktiebolaget Societetshuset osakeyhtiö oli anonut 10 vuoden pitennystä sikatarhaa varten Bölestä luovutettua aluetta koskevaan vuokravälikirjaan, mutta epäsi [13] rahatoimikamari anomuksen koska vuokra-aika loppui vasta vuonna 1927 ja kysymys sen pitentämisestä niin ollen oli liian aikaisin herätetty.

Vuokraoikeuden siirto. Rahatoimikamari hyväksyi seuraavien tiluksien vuokraoikeuden siirrot:

Tiluksen nimi.	Uuden vuokraajan nimi.
Bölenkatu, tontti n:o 6	Rouva A. Viitakangas [14]
S:n „ „ 22	Varatuomarit H. Borenius ja E. von Boehm [15]
S:n „ „ 22	Varatuomari E. Lindeberg [16]
Greijus, asuntoalue	Rouva H. Eriksson [17]
S:n asuntotontti	Rouva H. Litz [18]
S:n „Mansikkamäki“ niminen alue	Herra Hj. F. Anthoni [19]
Hernesaarenkatu, tontti n:o 14, varastopaikka	Insinööri B. Grintchuk-Lukaschevitsch [20]

[1]) Rkmrin pöytäk. 19. 1. 78 §. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 10. 2,918 §. — [3]) S:n 25. 4. 1,203 §. — [4]) S:n 25. 4. 1,202 §. — [5]) S:n 8. 6. 1,703 §. — [6]) S:n 7. 3. 656 §. — [7]) S:n 19. 5. 1,427 §; ks. tätä kert. siv. 185. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 18. 9. 2,547 § ja 21. 11. 3,360 §. — [9]) S:n 19. 5. 1,358 §; ks. tätä kert. siv. 12. — [10]) Rkmrin jstn pöytäk. 8. 6. 1,652 §. — [11]) S:n 7. 2. 393 §. — [12]) S:n 2. 5. 1,282 § ja 12. 12. 3,626 §. — [13]) Rkmrin pöytäk. 26. 5. 943 §. — [14]) Rkmrin jstn pöytäk. 3. 8. 2,204 §. — [15]) S:n 21. 2. 534 §. — [16]) S:n 2. 10. 2,626 §. — [17]) Rkmrin pöytäk. 12. 1. 32 §. — [18]) Rkmrin jstn pöytäk. 16. 10. 2,752 §. — [19]) S:n 16. 10. 2,753 §. — [20]) S:n 21. 2. 548 §.

Hernesaarenkatu, tontti n:o 14, varastopaikka	Metsänhoitaja R. Jacobsson [1]
Hernesaari, osa palstalta n:o 2	Kalastaja E. Hellström [2]
S:n „ „ „ 2	Kalastaja V. A. From [3]
Hertankatu, asuntotontti n:o 3 a	Varastonhoitaja E. B. Liljefors [4]
Hertonäs, palsta n:o 74 a	Kivityömies V. Juurimaa [5]
Hietakannas, varastopaikka n:o 12	Herra V. E. Pelander [6]
Hietaniemi, bentsiinivarastopaikka n:o 33	Aktiebolaget S. Nikolajeff j:r osakeyhtiö [7]
S:n tontti n:o 34	Liikemies H. Mynttinen [8]
Humalisto, palsta n:o 19	Kauppias A. I. Broman [9]
Inarintie, tontti n:o 25	Herrat K. V. Kajander ja M. Rouhiainen [10]
It. Viertotie, tontti n:o 1	Aktiebolaget Folkhemmet [11]
S:n „ „ 3	Aktiebolaget Stadshotellet [12]
S:n „ „ 5	Talonomistaja J. O. Sipilä [13]
Kansakoulukatu, tontti n:ot 3—5	Yleinen rakennusosakeyhtiö [14]
Keuruuntie, tontti n:o 15	Kauppias J. Savolainen [15]
S:n „ „ 17	Herra M. Sorsa [16]
S:n „ „ 18	Kauppias K. F. Weckström [17]
Knihti, n:o 97, palstat A ja B	Suomalainen pursiseura r. y. [18]
Kortteli n:o 178, VI kaup.os. varastopaikka n:o 12	Osakeyhtiö Laatikkoteollisuus [19]
S:n n:o 178, VI kaup.os. varastopaikka n:o 13	Maskin-och Brobyggnadsaktiebolaget [20]
S:n n:o 534, Vallilassa, tehdastontti n:o 3 a	Helsingin jauhomylly osakeyhtiö [21]
Käpylä, tontti n:o 19 kortt. n:o 868	Kivityömies A. Ikonen [22]
Leankatu, tontti n:o 3	Kauppias I. J. Koskinen [23]
S:n „ „ 8	Liikemies E. J. Walldén [24]
Länt. Kaivopuisto, asuntotontti n:o 4	Merikapteeni P. Henriksson [25]
Meilahti, huvilapalsta n:o 9	Insinööri Hj. Byman [26]
S:n „ „ 26 a	Insinööri O. Tybeck [27]
S:n „ „ 26 c	Rouva V. Elving [28]
S:n „ „ 26 d	Rouva L. Päiviö [29]
S:n „ „ 27 a	Varatuomari L. Pohjanheimo [30]
S:n „ „ 30	Herra A. Andersson ja rouva S. V. Andersson [31]
S:n „ „ 34	Johtaja E. Campbell [32]
S:n „ „ 3, Bergvik	Asianajotoimisto Jansson & Sundman [33]
Merisatama, varastopaikka n:o 3	Aktiebolaget Agraria [34]
Mustikkamaa, osa palstalta n:o 1	Helsingin työväen yhdistys [35]
S:n palstat n:ot 10 b ja 12 sekä lisäalue	Aktiebolaget Motorvarvet osakeyhtiö [36]
Oihonnankatu, osa tontista n:o 12	Kirvesmies G. A. Tallgren [37]
Orionkatu, tontti n:o 5	Herra E. Sohlberg [38]
S:n „ „ 15	Herrat A. ja L. Bäckström [39]
Oulunkylä, eteläinen huvilaryhmä, palsta n:o 1	Laulunopettaja A. Nyberg [40]

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 22. 6. 1,913 §. — [2]) S:n 6. 7. 1,957 §. — [3]) S:n 27. 7. 2,145 §. — [4]) S:n 9. 5. 1,347 §. — [5]) S:n 31. 8. 2,357 §. — [6]) S:n 24. 10. 2,932 §. — [7]) S:n 12. 12. 3,625 §. — [8]) S:n 27. 7. 2,187 §. — [9]) S:n 24. 8. 2,330 §. — [10]) S:n 24. 10. 2,926 §. — [11]) S:n 22. 6. 1,889 §. — [12]) S:n 21. 2. 533 §. — [13]) S:n 9. 5. 1,349 §. — [14]) S:n 27. 12. 3,771 §. — [15]) S:n 19. 5. 1,441 §. — [16]) S:n 24. 10. 2,925 §. — [17]) S:n 28. 3. 852 §. — [18]) S:n 10. 1. 74 §. — [19]) S:n 27. 12. 3,770 §. — [20]) S:n 27. 12. 3,769 §. — [21]) Rkmrin pöytäk. 2. 11. 1,753 §. — [22]) Rkmrin jstn pöytäk. 18. 9. 2,544 §. — [23]) S:n 8. 6. 1,624 §. — [24]) S:n 25. 4. 1,148 §. — [25]) S:n 9. 5. 1,346 §. — [26]) S:n 22. 6. 1,912 §. — [27]) S:n 29. 6. 1,931 §. — [28]) S:n 7. 3. 675 §. — [29]) S:n 17. 2. 524 §. — [30]) S:n 3. 8. 2,209 §. — [31]) S:n 31. 10. 3,013 §. — [32]) S:n 24. 10. 2,928 §. — [33]) S:n 7. 3. 676 §. — [34]) S:n 14. 11. 3,189 §. — [35]) S:n 10. 1. 79 §. — [36]) S:n 8. 6. 1,662 §. — [37]) S:n 25. 9. 2,576 §. — [38]) S:n 9. 5. 1,350 §. — [39]) S:n 22. 6. 1,914 §. — [40]) S:n 28. 11. 3,372 §.

Oulunkylä, eteläinen huvilaryhmä, palsta n:o 9	Postikonttorinjohtaja A. A. Hagelberg [1]
S:n huvilatontti Kullabacka	Herra F. Schepeler [2]
S:n itäinen huvilaryhmä, palstat n:ot 1 b ja 1 c	Herra W. F. Keinänen [3]
S:n itäinen huvilaryhmä, tontit n:ot 21 a ja 21 b	Filosofianmaisteri A. Ahlroth [4]
S:n itäinen huvilaryhmä, tontti n:o 39	Herra E. Nyberg [5]
S:n „ „ „ „ 59	Kauppias G. Jankes [6]
S:n Kvarnåker n:o 1, lisäalue	Herra W. F. Keinänen [3]
S:n läntinen huvilaryhmä, n:ot 9 ja 9 a	Herra J. E. Smith [7]
Ouluntie, asuntotontti n:o 7	Asunto-osakeyhtiö Ouluntie 7 [8]
S:n tontit n:ot 3 ja 5	Leipuri O. Vettenranta [9]
S:n „ „ 4 „ 6	Sörnäs aktiebolag [10]
Pernajantie, tontti n:o 9	Kauppias W. Mustonen [11]
Porthanrinne, varastopaikka kortt. n:o 301 b	Herra K. Hurmerinta [12]
Päijänteentie, tontti n:o 7	Rakennusmestari T. Lindberg [13]
S:n „ „ 13	Herra A. Luotola [14]
S:n „ „ 29	Osakeyhtiö Paras-Apu [15]
S:n „ „ 31	Herra K. A. Katajakoski [16]
Reimarsin tila, asuntopalsta n:o 10 kortt. n:o 17	Jarrumies A. Malm [17]
Roineentie, tontti n:o 3	Konttoristi V. J. Lumén [18]
Ruoholahti, varastopaikka n:o 13 a	Osakeyhtiö Mahogany [19]
S:n „ „ 15	Herra I. Nurmela [20]
Suokatu, tontti n:o 12	Veturinkuljettaja J. Forss [21]
Sörnäsin niemeke, varastopaikka n:o 16	Helsingin Puu osakeyhtiö [22]
Taivallahti, maa-alue	Osakeyhtiö Nikander aktiebolag [23]
Tehtaanpuisto, varastopaikka	Aktiebolaget Karl Fazer osakeyhtiö [24]
Toukola, tontti n:o 9 kortt. n:o 907	Työmies V. Ranta [25]
S:n „ „ 7 „ „ 912	Kalakauppias F. A. Österholm y. m. [26]
S:n „ „ 3 „ „ 913	Muurari O. Partanen [27]
S:n „ „ 4 „ „ 913	Työnjohtaja J. T. Tuominen [28]
Vallila, tontti n:o 2	Agronomi T. R. Laurén ja liikemies G. W. Johansson [29]
S:n „ „ 4	Herra O. Maijala [30]
Vallilantie, tontti n:o 4	Herra T. I. Jyvä [31]
S:n „ „ 8	Föreningen Arbetshem för barn [32]
S:n „ „ 29	Bostadsaktiebolaget Vallgårdsvägen 29 [33]
Vellamonkatu, tontti n:o 3	Hermannin kutomo osakeyhtiö [34]
S:n „ „ „ 8	Isännöitsijä K. A. Aaltonen [35]
Virtaintie, tontti n:o 4	Neidit I. Railio ja L. Eskelinen [36]
S:n „ „ 10	Herra K. Viteli [37]
S:n „ „ 12	Maanviljelijä A. Tukiainen [38]
S:n „ „ 12	Räätäli A. Miettinen [39]
Ätsärintie, asuntotontti n:o 4	Asunto-osakeyhtö Ätsäri [40]

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 28. 11. 3,371 §. — [2]) Rkmrin pöytäk. 2. 2. 127 §. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 28. 11. 3,373 §. — [4]) S:n 24. 10. 2,929 §. — [5]) S:n 8. 6. 1,625 §. — [6]) S:n 24. 8. 2,349 §. — [7]) S:n 18. 9. 2,489 §. — [8]) S:n 9. 5. 1,304 §. — [9]) S:n 6. 7. 1,986 §. — [10]) S:n 25. 9. 2,590 §. — [11]) S:n 17. 8. 2,304 §. — [12]) S:n 12. 12. 3,624 §. — [13]) S:n 24. 10. 2,870 §. — [14]) S:n 28. 11. 3,374 §. — [15]) S:n 3. 8. 2,205 §. — [16]) S:n 19. 12. 3,671 §. — [17]) S:n 24. 10. 2,931 §. — [18]) S:n 3. 8. 2,202 §. — [19]) S:n 14. 2. 494 §. — [20]) S:n 16. 10. 2,825 §. — [21]) S:n 7. 2. 399 §. — [22]) Rkmrin pöytäk. 2. 11. 1,755 §. — [23]) Rkmrin jstn pöytäk. 12. 12. 3,643 §. — [24]) S:n 17. 8. 2,302 §. — [25]) S:n 18. 9. 2,543 §. — [26]) S:n 31. 1. 355 §. — [27]) S:n 28. 11. 3,481 §. — [28]) S:n 11. 9. 2,473 §. — [29]) S:n 9. 5. 1,348 §. — [30]) S:n 24. 10. 2,924 §. — [31]) S:n 28. 3. 853 §. — [32]) S:n 3. 8. 2,203 §. — [33]) S:n 24. 10. 2,927 §. — [34]) S:n 27. 12. 3,726 §. — [35]) S:n 21. 11. 3,325 §. — [36]) S:n 25. 9. 2,591 §. — [37]) S:n 18. 9. 2,549 §. — [38]) S:n 14. 2. 472 §. — [39]) S:n 6. 7. 1,987 §. — [40]) S:n 11. 4. 1,060 §.

Tilapäisluontoisia vuokrasopimuksia pienemmistä, osin viljelykseen, osin varastopaikoiksi y. m. sopivista paikoista, teki rahatoimikamari seuraavissa tapauksissa:

Vuokrapaikka.	Vuokraajan nimi.	Vuokrakausi päättyy.	Vuotuinen vuokramaksu, Smk.
Annanvuoren etel. rajalla oleva maa-alue	Rouva H. Freet [1]	3 kk. irtis.	60 —
Boxbacka, palsta n:o 74 b	Jääkäriväpeli R. Jungell [2]	1923, toukok. 23	250 —
Bölen esikaupunki, alue	Kauppias A. Mettälä y. m. [3]	3 kk. irtis.	1,200 —
Greijus, sauna-alue	Leski A. Rossi [4]	6 kk. irtis.	120 —
Hermanni, viljelyspalsta n:o 6	Ajuri A. J. Mäkinen [5]	1922, jouluk. 31	370 —
Hietakannas, osa varasto-alueelta n:o 27	Ajuri K. A. Lindström [6]	3 kk. irtis.	1,800 —
Hietaniemi, lisäalue	Kivenhakkaaja J. Järvinen [7]	3 kk. irtis.	400 —
Huopalahti, viljelyspalsta	Ajuri A. V. Lilja [8]	1924, jouluk. 31	60 —
Korpas, alue	Vuokraaja O. Tammelin [9]	6 kk. irtis.	100 —
Kortteli n:o 178, VI kaup. os., alue n:o 3 a	Tehtailija M. Koste [10]	3 kk. irtis.	240 —
S:n n:o 178, VI kaup. os., varastopaikka n:o 4	Herra E. Raekallio [11]	3 kk. irtis	1,680 —
Kumtähti, viljelyspalsta litt. g	Maanviljelijä Hj. Sederholm [12]	1923, huhtik. 18	1,800 —
S:n viljelyspalsta litt. j	Puutarhuri V. Carlsson [13]	3 kk. irtis.	3,600 —
Käpylä, kortt. n:o 815, alue halkosahaa ja -kauppaa varten	Osakeyhtiö Käpylän halko- ja puutavaraliike [14]	3 kk. irtis.	600
S:n kortt. n:o 827, alue halkokauppaa varten	Herrat H. Pohjanlehto ja H. Lilius [15]; vuokrasopimus purettu [16]	1 kk. irtis.	500 —
Lapinrinne, osa rakentamattomasta tonttialueesta	Helsingin meijeriliike [17]	3 kk. irtis.	1,800 —
Nordenskiöldkatu, tontti n:o 2, 420 m²	Seppä H. Vinha [18]	3 kk. irtis.	1,200 —
Pakinkylä, huvila-alueet R. n:o 4^{109} ja R. n:o 4^{111}	Työmies K. Logren [19]	3 kk. irtis.	250 —
Sturekatu, alue	Herra V. Wikberg [20]	3 kk. irtis.	340 —
Sörnäsin rantatie, alue sen läheisyydessä	Työnjohtaja O. Numminen [21]	3 kk. irtis.	4,500 —
Teurastamo, alue sen läheisyydessä	Herra Hj. Tuominen [22]	6 kk. irtis.	2,400 —
Topeliuskadun varrella oleva varastopaikka	Aktiebolaget Betonkompaniet [23]	3 kk. irtis.	2,400 —
Vesisäiliönkadun länsipuolella oleva alue	Herra N. Bergman [24]	3 kk. irtis.	250 —

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 16. 10. 2,827 §. — [2]) S:n 23. 5. 1,497 §. — [3]) S:n 23. 5. 1,517 §. — [4]) S:n 23. 5. 1,482 §. — [5]) S:n 30. 5. 1,595 §. — [6]) S:n 25. 9. 2,583 §. — [7]) S:n 14. 11. 3,185 §. — [8]) S:n 30. 5. 1,594 §. — [9]) Rkmrin pöytäk. 6. 7. 1,087 §. — [10]) Rkmrin jstn pöytäk. 18. 9. 2,536 §. — [11]) S:n 21. 2. 569 §. — [12]) S:n 18. 4. 1,109 §. — [13]) S:n 25. 4. 1,198 §. — [14]) S:n 17. 2. 526 §. — [15]) S:n 27. 2. 609 §. — [16]) S:n 26. 11. 3,356 §. — [17]) S:n 27. 2. 610 §. — [18]) S:n 2. 5. 1,283 §. — [19]) S:n 23. 5. 1,500 §. — [20]) Rkmrin pöytäk. 30. 11. 2,178 §. — [21]) Rkmrin jstn pöytäk. 2. 5. 1,273 §. — [22]) S:n 27. 7. 2,185 §. — [23]) S:n 7. 2. 411 §. — [24]) S:n 27. 2. 607 §.

Rahatoimikamari teki seuraavissa tapauksissa tilapäiset vuokrasopimukset paikoista, joiden vuokramaksu suoritetaan käyttökausittain:

Vuokrapaikka.	Vuokraajan nimi.	Vuokrakausi.	Vuokramaksu käyttökaudelta, Smk.
Hermanni, viljelyspalsta litt. a 4	Osakeyhtiö G. J. Sundberg [1]	Kesäksi	470 —
Kammiokatu, Rajasaarentie ja Topeliuskatu, osa korttelista niiden välillä	Raitiotie- ja Omnibusosakeyhtiö [2]	Kesäksi	100 —
Kumtähti, n. s. palokunnanniitty	Martta-yhdistyksen Helsingin osasto [3]	Kesäksi	855 —
Oulunkylä, viljelyspalsta litt. l.	Vuokraaja F. E. Saari [4]	Kesäksi	400 —
Teurastamoalue, 60 viljelyspalstaa à 200 m²	Helsingin kaupungin kaasulaitos työläisilleen [5]	Kesäksi	150 —
S:n niittypalsta	Ajuri A. Lahti [6]	Kesäksi	300 —

Irtisanottuja vuokrasopimuksia. Rahatoimikamari päätti [7] sanoa irti suuren joukon varasto- y. m. paikkoja koskevia vuokrasopimuksia, vuokramaksujen järjestelyä varten.

Koska usea henkilö, jolle on annettu vuokralle omakotitonttia Käpylässä ja Toukolassa, ei ole allekirjoittanut vuokravälikirjaa, päätti [8] rahatoimikamari kehoittaa heitä allekirjoittamaan ne ennen määräpäivää, koska tontit muussa tapauksessa luovutetaan toisille. Sittenmin päätti [9] kamari lakkauttaa niiden henkilöiden kanssa tehdyt sopimukset, jotka eivät määräaikana ole allekirjoittaneet sopimuksia.

Herra O. Järvenpää oli anonut rahatoimikamaria vahvistamaan uutisrakennuspiirustukset puuvarastoa varten kortteliin n:o 403. Vaaditussa lausunnossa huomautti kaupungin yleisten töiden hallitus että mainittu kortteli vuonna 1921 oli vuokrattu varastopaikaksi, jolloin m. m. oli määrätty, että sinne ei saanut perustaa tehdasta tai teollisuuslaitosta. Kuitenkin oli hakija luvatta kortteliin teettänyt rakennuksen, johon oli sijoitettu talli sekä halkosaha ja halkokone. Kaupungin yleisten töiden hallitus oli marraskuun 17 p:nä kieltäytynyt hyväksymästä mainitun rakennuksen piirustuksia, jota rakennusta nyt rahatoimikamarille jätetyssä piirustuksessa kutsutaan halko- ja työkaluvajaksi, vaikka siihen yhä edelleen oli sijoitettu halkosaha ja talli. Rahatoimikamari päätti [10] kieltäytyä hyväksymästä piirustuksia, jonka ohella ja koska vuokraaja oli antanut väärät piirustukset, johtaakseen harhaan kaupunginviranomaisia, vuokrasitoumus oli irtisanottava lokakuun 1 p:än ja vuokraajaa kehoitettava viipymättä poistamaan puheenaolevan rakennuksen; tämän ohella tuomittiin vuokraaja luvatta käyttämästään 200 m² suuruisesta alueesta maksamaan vuokraa 148 markkaa kerta kaikkiaan.

Rahatoimikamari sanoi irti kesäkuun 10 p:än Nyländska Skärgårdsaktiebolag yhtiön kanssa tekemänsä varastopaikkaa Jätkäsaarella [11] kos-

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 15. 6. 1,795 §. — [2]) S:n 20. 7. 2,112 §. — [3]) S:n 25. 4. 1,197 §. — [4]) S:n 23. 5. 1,496 §. — [5]) S:n 7. 3. 678 §. — [6]) S:n 4. 4. 972 §. — [7]) Rkmrin pöytäk. 14. 9. 1,204 §, 21. 9. 1,252 §, 25. 9. 1,260 §, 28. 9. 1,279 §, 5. 10. 1,333 §, 19. 10. 1,509 §, 2. 11. 1,905 §, 16. 11. 2,059 §, 23. 11. 2,134 §, 30. 11. 2,221 §, 11. 12. 2,297 § ja rkmrin jstn pöytäk. 18. 9. 2,551 § ja 27. 12. 3,775 §. — [8]) Rkmrin pöytäk. 7. 9. 1,181 §. — [9]) S:n 21. 9. 1,258 §. — [10]) S:n 27. 3. 422 §. — [11]) Rkmrin jstn. pöytäk. 8. 6. 1,623 §.

kevan vuokrasopimuksen ja tammikuun 1 p:än 1923 John Stenbergs maskinfabrik aktiebolag yhtiön kanssa tekemänsä Siltasaarenk. 1 [1]) tontin etelä- ja länsipuolella sijaitsevaa aluetta koskevan vuokrasopimuksen.

Seuraavat henkilöt ja toiminimet sanoivat itse irti allamainittuja alueita koskevat vuokrasopimukset: Bränslekontoret andelslag m. b. t. sähkölaitoksen Sörnäsissä omistaman tontin viereistä varastopaikkaa koskevan tammikuun 1 p:än [2]); maitokauppias A. Vesanto Annankadulla sijaitsevaa varastopaikkaa koskevan huhtikuun 1 p:än [3]); herra O. Wilamo Dagmarkadun tontilla n:o 9 olevaa varastopaikkaa koskevan maaliskuun 27 p:än [4]); Aktiebolaget Agros yhtiö Helsinginniemen varastopaikkaa n:o 19 koskevan heinäkuun 1 p:än [5]); aktiebolaget Nordiska Föreningsbanken yhtiö Kaisaniemenkadun tontin n:o 2 aluetta koskevan elokuun 31 p:än [6]); Aktiebolaget Brändö villastad yhtiö kahta Sörnäsin niemen aluetta koskevaa toisen syyskuun 27 p:än [7]) ja toisen joulukuun 27 p:än; toiminimi Julius Tallberg Hietalahden lautan luona olevaa varastotonttia koskevan lokakuun 21 p:än [8]); herra E. J. Castrén Merisataman luona olevaa puiden varastopaikkaa koskevan joulukuun 25 p:än [9]); metsähallituksen kauppaosasto Sörnäsissä olevaa varastopaikkaa koskevan marraskuun 1 p:än [10]); Asunto-osakeyhtiö Aurora puiden varastopaikkaa Temppelikadun talon n:o 2 edustalla koskevan tammikuun 12 p:än 1923 [11]); Aktiebolaget Betonkompaniet 400 m² suuruista, vinosti vastapäätä Topeliuskadun tonttia n:o 11 olevaa varastopaikkaa koskevan syyskuun 7 p:än [12]); ja Finska Socker aktiebolaget yhtiö Töölön sokeritehtaan luona olevaa 260 m² suuruista puiden varastopaikkaa koskevan tammikuun 1 p:än 1923 [13]).

Korotetut vuokramaksut. Seuraavien tonttien ja alueiden vuokramaksut korotettiin allamainitun määräisiksi, jonka ohessa samoja tiloja koskevat vuokraehdot muuten jäivät muuttumattomiksi:

Tiluksen nimi.	Vuokraajan nimi.	Aika, jolta korotettu vuokramaksu maksetaan.	Vuokramaksu korotettu Smk:an.
Bölenkatu n:o 13, tonttipaikka	Junailija O. N. Lempinen [14])	1923, huhtik. 1	200 —
Fredriksperi, alue Malm n:o 43 B	Ruokalanomistaja S. Salo [14])	1923, huhtik. 1	3,600 —
Greijus, huvilapalsta n:o 2	Huvilanomistaja K. A. Virta [14])	1923, huhtik. 1	800 —
S:n „ n:o 3	Leskirouva E. V. Ahlbäck [14])	1923, huhtik. 1	1,200 —
S:n „ „ 4 a	Ent. raitiotientarkastaja K. I. Löfgren [14])	1923, huhtik. 1	720 —
S:n „ „ 4 b	Kultaseppä Hj. Fagerroos [14])	1923, huhtik. 1	720 —
S:n „ „ 5	J. Aulmanin perilliset [14])	1923, huhtik. 1	3,600 —
S:n „ „ 6	Kivipainaja V. E. Nyström [14])	1923, huhtik. 1	4,200 —
S:n „ „ 8	Huvilanomistaja O. V. Heinonen [14])	1923, huhtik. 1	960 —

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 25. 9. 2,588 §. — [2]) S:n 10. 1. 17 §. — [3]) S:n 31. 1. 280 §. [4]) S:n 31. 1. 285 §. — [5]) S:n 4. 4. 918 §. — [6]) S:n 8. 6. 1,633 §. — [7]) S:n 6. 7. 1,954 §. — [8]) S:n 25. 9. 2,594 §. — [9]) S:n 2. 10. 2,601 §. — [10]) S:n 21. 10. 2,891 §. — [11]) S:n 12. 12. 3,630 §. — [12]) S:n 15. 7. 1,728 §. — [13]) S:n 28. 11. 3,404 §. — [14]) S:n 24. 10. 2,920 §.

Greijus, huvilapalsta n:o 10	Huvilanomistaja G. A. Strömberg [1]	1923, huhtik. 1	1,200	—
S:n „ „ 13	Huvilanomistaja A. L. Siik [1]	1923, huhtik. 1	500	—
S:n ruuti- ja dynamiitti-varaston paikka	Toiminimi Julius Tallberg [2]	1923, toukok. 1	600	—
S:n tonttipalsta n:o 12	Leskirouva M. Granlund [1]	1923, huhtik. 1	750	—
S:n „ „ 15	Työmies M. Petrell [1]	1923, huhtik. 1	360	—
S:n viljelyspalsta	Työmies V. Jussila [1]	1923, huhtik. 1	600	—
S:n lisäalue			150	—
Hammarberg, huvilatila	Johtaja W. E. Lindström [1]	1922, marrask. 1	1,200	—
Hermanni II, tont. n:o 2 kortt. n:o XV	Tehtailija J. V. Raudanpää [3]	1923, tammik. 1	443	—
S:n tont. n:o 3 kortt. n:o XV	Filosofiantohtori K. A. Paloheimo [4]	1923, tammik. 1	568	—
S:n „ „ 4 „ „ XV	Senaatinkopisti A. Relander [3]	1923, tammik. 1	468	—
S:n „ „ 2 „ „ XVI	Liikemies M. Lindfors [3]	1923, tammik. 1	350	—
S:n „ „ 3 „ „ XVI	Kauppias J. Mattsson-Mylly [4]	1923, tammik. 1	207	—
S:n „ „ 1 „ „ XVII	Aktiebolaget Sylva osakeyhtiö [4]	1923, tammik. 1	532	—
S:n „ „ 2 „ „ XVII	Kauppias J. V. Eliala [4]	1923, tammik. 1	400	—
S:n „ „ 7 „ „ XVII	Leskirouva A. Ch. Lindholm [4]	1923, tammik. 1	400	—
S:n „ „ 2 „ „ XIX	Huvilanom. M. Santala [5]	1923, tammik. 1	50	—
S:n „ „ 1 „ „ XXII	Muurari A. E. Taipalin [4]	1923, tammik. 1	451	80
S:n lisäalue edelliseen			60	—
Hernesaarenkatu, varastopaikka n:o 1 kortt. n:o 178	Kansall.-Osake-Pankki [6]	1923, helmik. 1	3,150	—
S:n varastopaikka n:o 2 kortt. n:o 178	Osakeyhtiö Vesijohtoliike Huber aktiebolag [6]	1923, helmik. 1	2,730	—
S:n varastopaikka n:o 3 kortt. n:o 178	Arkkitehti A. Nyberg [5]	1923, maalisk. 1	4,900	—
S:n varastopaikat n:ot 6 ja 7 kortt. n:o 178	Rautatuonti osakeyhtiö [6]	1923, helmik. 1	8,500	—
S:n varastopaikka n:o 8 kortt. n:o 178	Herra K. Fazer [6]	1923, helmik. 1	6,425	—
S:n varastopaikka n:o 9 kortt. n:o 178	Kauppias F. Ekberg [6]	1923, helmik. 1	5,480	—
S:n varastopaikka n:o 10 kortt. n:o 178	Toiminimi Lagerström & C:o [6]	1923, helmik. 1	1,900	—
S:n varastopaikka n:o 14 kortt. n:o 178	Toiminimi Carl Knief [6]	1923, helmik. 1	750	—
S:n varastopaikka n:o 16 kortt. n:o 178	Osakeyhtiö G. W. Sohlberg aktiebolag [6]	1923, helmik. 1	2,425	—
S:n varastopaikka n:o 17 kortt. n:o 178	Kunnallisneuvos N. Eskola [5]	1923, maalisk. 1	2,450	—
S:n varastopaikka n:o 19 b kortt. n:o 178	Herra K. Fazer [6]	1923, helmik. 1	4,200	—
Hietakannas, varastopaikka n:o 5	Kivenhakkaaja J. Järvinen [7]	1923, tammik. 1	400	—
S:n varastopaikka n:o 11	Tehtailija H. H. Sandström [7]	1923, tammik. 1	4,000	—
S:n „ „ 13	Finska aktiebol. G. Hartmanns maskinaffär [7]	1923, huhtik. 1	4,568	—

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 10. 2,920 §. — [2]) S:n 14. 11. 3,187 § ja 19. 12. 3,722 §. — [3]) Rkmrin pöytäk. 2. 11. 1,906 §. — [4]) Rkmrin jstn pöytäk. 9. 10. 2,746 §. — [5]) S:n 12. 12. 3,629 §. — [6]) S:n 14. 11. 3,187 §. — [7]) S:n 24. 10. 2,920 §.

Hietakannas, varastopaikka n:o 20	Kauppias I. G. Barkoff [1]	1923, maalisk. 1	1,000	—
Hietaniemenkatu, alue vastapäätä tonttia n:o 29	Kivenhakkaaja J. Mertanen [2]	1922, jouluk. 1	440	—
Hietaniemi, tontti n:o 34	Liikemies H. Myyttinen [2]	1923, huhtik. 1	4,000	—
S:n tonttipaikka	Aktiebolaget Agraria [2]	1923, huhtik. 1	1,000	—
S:n varastopaikka n:o 6	Rakennusmestari J. Syvähuoko [2]	1923, tammik. 1	4,960	—
S:n „ „ 7	Osakeyhtiö Suomen Kansallisteatteri [1]	1922, jouluk. 1	400	—
S:n „ „ 9	Rakennuskonttori Lehtinen ja Kumpp. [1]	1923, maalisk. 1	2,000	—
S:n „ „ 10	Osakeyhtiö Kalustaja aktiebolag [1]	1923, kesäk. 1	6,000	—
S:n „ „ 15	Rakennusmestari J. Syvähuoko [2]	1923, tammik. 1	5,760	—
S:n „ „ 16	Helsingin ajurien osuuspaja r. l. [2]	1923, tammik. 1	4,480	—
S:n „ „ 17	Aktiebolaget Mercantile [2]	1923, tammik. 1	8,516	—
S:n „ „ 18	Tehtailija H. Pietiläinen [2].	1923, tammik. 1	4,920	—
S:n „ „ 19	Ajuri K R. Tuomi [1]	1923, maalisk. 1	3,700	—
S:n „ „ 24	Osakeyhtiö Rakennuskonepaja [3]	1923, helmik. 1	3,200	—
S:n „ „ 26	Aktiebolaget J. E. Cronvall [2]	1923, tammik. 1	6,480	—
S:n „ „ 30	Toiminimi Julius Tallberg [3]	1923, helmik. 1	1,000	—
S:n „ „ 31	Aktiebolaget Nya Droghandeln [2]	1923, tammik. 1	800	—
S:n „ „ 32	Helsingin rakennusainekauppa osakeyhtiö [2]	1923, tammik. 1	800	—
Humalisto, huvilapalsta n:o 14	Vuokraaja H. J. Mikkola y. m. [2]	1923, huhtik. 1	2,400	—
S:n huvilapalsta n:o 15	Rouva M. Neumannin perilliset [2]	1922, jouluk. 1	600	—
Ilmarisenkatu, palsta n:o 23	Herra O. Jansson-Knuts [2]	1923, huhtik. 1	2,000	—
Kaino n:o 60, huvilapalsta	Talonomistaja M. Sahala [2]	1923, huhtik. 1	1,400	—
Kana, tila n:o 90	Työmies J. Lagerlund [2]	1923, huhtik. 1	900	—
Kirkkomaankatu, alue	Liikemies V. Grönlund [1]	1923, maalisk. 1	2,800	—
Kivelä, huvila-alue litt. H	Leskirouva A. Koski [2]	1923, huhtik. 1	1,200	—
S:n „ „ I	Leskirouva M. Petterson [2]	1923, huhtik. 1	1,400	—
S:n „ „ K	Maanviljelijä F. Fallström [2]	1923, huhtik. 1	1,400	—
Kortteli n:o 301 b, XI kaupunginosa, varastopaikat litt. b ja c	Rakennusmestari O. Suvanto [2]	1922, jouluk. 1	3,600	—
S:n n:o 410, XIII kaupunginosa, varastopaikka	Helsingin rakennusainekauppa osakeyhtiö [2]	1922, jouluk. 1	2,490	—
S:n n:o 410, XIII kaupunginosa, varastopaikka	Rakennustoimisto Rakentaja Malmi ja Ääri [2]	1922, jouluk. 1	1,800	—
Kumtähti, lisäalueet litt. A, B ja C	Maanviljelijä Hj. Sederholm [4]	1923, toukok. 1	4,600	—

[1]) Rkmrin jstn. pöytäk. 12. 12. 3,629 §. — [2]) S:n 24. 10. 2,920 §. — [3]) S:n 14. 11. 3,187 §. — [4]) S:n 14. 11. 3,187 §; vrt. 1919 vuod. kert. siv. 218.

Kumtähti, palsta n:o 51 a	Toiminimi Bröderna Udd [1]	1923, kesäk.	1	4,350 —
S:n palstat litt. T, U ja V	Puutarhuri W. Karlsson [2]	1923, huhtik.	1	1,400 —
S:n viljelyspalsta rantaniityllä	Rakennusmestari A. von Bell [1]	1923, tammik.	1	4,000 —
Laakso, asuntopalsta litt. A	Ajuri K. Söderberg [1]	1923, maalisk.	1	1,200 —
Lapinlahdenkadun ja satamaradan kulma, alue	Kivenhakkaaja J. Forsman [2]	1922, marrask.	1	720 —
Lapuan- ja Arkadiankatujen välinen varastopaikka n:o 8 a	Rakennusmestari K. V. Angervuori [2]	1923, tammik.	1	1,400 —
S:n varastopaikka n:o 8 b	Miekkakalan kiinteistöosakeyhtiö [2]	1923, tammik.	1	1,400 —
Lautapihankatu, varastopaikka n:o 14	Korpivaara & Halla osakeyhtiö [3]	1923, helmik.	1	1,200 —
Lintulahdenkatu, varastopaikka	Helsingin Puutavaraliike osakeyhtiö [2]	1923, tammik.	1	4,000 —
Ljusörn niminen saari Vanhankaupungin selällä, alue	Kalastaja J. Karlsson [2]	1922, marrask.	1	100 —
S:n alue	Kalastaja K. M. Nyholm [2]	1922, marrask.	1	65 —
Länt. Kaivopuisto, varastopaikka sen alapuolella	Fastighetsaktiebolaget Union [2]	1923, tammik.	1	2,000 —
S:n varastopaikka sen alapuolella	Johtaja K. E. Johnsson [2]	1923, tammik.	1	1,300 —
S:n varastopaikka sen alapuolella	Frenckellska tryckeri aktiebolaget [2]	1923, tammik.	1	420 —
Länt. Viertotie, alue kortt. n:o 485 ulkopuolella	Fastighetsaktiebolaget Kammiogatan n:o 1 [2]	1923, huhtik.	1	3,000 —
S:n tontit n:ot 52 ja 54 Ruusulankatu, tontit n:ot 27 ja 29	Puutarhuri M. Schoschkoffin perilliset [2]	1923, tammik.	1	3,600 —
Meilahti, tonttipaikka litt. E	Ajuri K. V. Jussila [2]	1923, huhtik.	1	2,400 —
Merisatama, varastopaikka n:o 1	Åbo kakelfabriks aktiebolag'in Helsingin osasto [2]	1923, tammik.	1	900 —
S:n varastopaikka n:o 2	Talonomistaja J. T. Isotupa [2]	1923, tammik.	1	3,000 —
S:n „ „ 3	Aatra konekauppa osakeyhtiö [2]	1923, tammik.	1	4,350 —
S:n „ „ 7	Rakennusmestari E. Lindgren [1]	1922, jouluk.	1	4,800 —
S:n „ „ 12	Tehtailija K. G. Tirkkonen [1]	1922, jouluk.	1	1,140 —
Mustikkamaa, huvilapalsta n:o 4 c	Merimies A. Wickman [1]	1923, kesäk.	1	600 —
S:n varastopaikka n:o 4 b	Finska ångfartygsaktiebolaget [1]	1923, kesäk.	1	6,000 —
Nervanderkatu n:o 13, varastopaikka	Rakennusmestari K. A. Himanka [1]	1923, tammik.	1	540 —
Nimrodkatu, tontti n:o 4	Vahtimestari G. Nemeikon perilliset [2]	1923, huhtik.	1	1,000 —
Orionkatu n:o 1	Huvilanomistaja H. J. Tilander [2]	1923, huhtik.	1	440 —
Oulunkylän kartano, metsäalue	Rakennusmestari V. Taipaleen perilliset [4]	1923, toukok.	1	225 —

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 12. 12. 3,629 §. — [2]) S:n 24. 10. 2,920 §. — [3]) S:n 14. 11. 3,187 § ja 19. 12. 3,722 §. — [4]) S:n 14. 11. 3,187 §.

Pakaa n:o 14, tontti sekä It. Viertotie n:o 88, viljelyspalsta	Kultaseppä I. O. Laakso [1]	1923, tammik. 1	3,000 —
Pikku Pässi n:o 125	Kauppias O. Strömberg [1]	1923, tammik. 1	1,000 —
Pohj. Blekholma, varastopaikka n:o 4	Helsingfors ångfartygsaktiebolag [1]	1923, maalisk. 20	2,000 —
S:n varastopaikka n:o 5	Toiminimi Lars Krogius & C:o [1]	1923, maalisk. 20	2,000 —
Ruoholahti, varastopaikka n:o 1	Aktiebolaget Aug. Eklöf [1]	1923, huhtik. 1	17,135 —
S:n varastopaikka n:o 2	Aug. Ludv. Hartwall mineralvattenfabriksaktiebolag [1]	1923, huhtik. 1	6,575 —
S:n „ „ 4	Tilanomistaja G. Grönlund [1]	1923, tammik. 1	8,100 —
S:n „ „ 4 b	Toiminimi Bröderna Udd [1]	1923, tammik. 1	11,825 —
S:n „ „ 4 d, osa		1922, marrask. 1	280 —
S:n varastopaikat n:ot 4 c ja 5 a, osa	Toiminimi Wilcken & C:o [1]	1922, marrask. 1	4,800 —
S:n varastopaikka n:o 5 b	Rakennusmestari N. Lekman [1]	1923, tammik. 1	1,110 —
S:n „ „ 5 c	Kauppias K. A. Forsbäck [1]	1923, huhtik. 1	2,845 —
S:n „ „ 5 d	Aug. Ludv. Hartwall mineralvattenfabriksaktiebolag [1]	1923, huhtik. 1	1,600 —
S:n „ „ 6 a	Helsingin Puuseppätehdas osakeyhtiö [1]	1923, huhtik. 1	20,250 —
S:n „ „ 7 a	Karhulan lautapiha [1]	1923, tammik. 1	16,200 —
S:n „ „ 10		1923, huhtik. 1	11,350 —
S:n „ „ 13 b	Halkosaha Osio [2]	1923, maalisk. 1	4,200 —
S:n „ „ 14 a	Pargas Kalkbergs aktiebolag [2]	1922, jouluk. 1	5,400 —
S:n „ „ 14 b	Aktiebolaget Metall [1]	1923, huhtik. 1	3,470 —
S:n „ „ 15, osa	Aktiebolaget Agraria [1]	1923, huhtik. 1	900 —
Siltasaari, tontti n:o 1, alue sen etel. ja it. puolella	John Stenbergs maskinfabriks aktiebolag [3]	1923, tammik. 1	9,500 —
Strömstenin istutukset, tonttipalsta n:o 2	Kauppaneuvos N. Matrosoff [4]	1923, toukok. 1	1,920 —
S:n tonttipalsta n:o 3	Huvilanomistaja A. Leander [1]	1923, huhtik. 1	2,000 —
S:n „ „ 4	Kauppaneuvos N. Matrosoff [1]	1923, huhtik. 1	2,400 —
S:n „ „ 5	Kauppias J. Visa [1]	1923, huhtik. 1	1,600 —
S:n „ „ 6	Prokuristi J. Hellsten [1]	1923, huhtik. 1	2,880 —
S:n „ „ 7	Kauppaneuvos N. Matrosoff [4]	1923, helmik. 1	800 —
Sörnäsi, hiilivarastopaikka n:o 16 kaasulaitoksen vieressä	Toiminimi Victor Ek [4]	1922, jouluk. 1	4,500 —
S:n makasiinitontti	Toiminimi Schildt & Hallberg [1]	1923, huhtik. 1	3,000 —
S:n varastopaikka, kaasulaitoksen vieressä	Kolimport aktiebolaget [4]	1923, toukok. 1	1,500 —
S:n varastopaikka n:o 2 kaasulaitoksen vieressä	Elovuori & Kumpp. osakeyhtiö [4]	1923, toukok. 1	1,800 —

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 10. 2,920 §. — [2]) S:n 12. 12. 3,629 §. — [3]) S:n 14. 11. 3,187 § ja 19. 12. 3,722 §. — [4]) S:n 14. 11. 3,187 §.

Sörnäsin niemeke, alue	Nobels Petroleumimport aktiebolag i Finland [1]	1923, tammik. 1	1,200	—
S:n rantatie, alue	Ingenjörbyrån Alfr. A. Palmberg [1]	1923, huhtik. 1	7,500	—
S:n „ „	Osakeyhtiö Constructor aktiebolag [1]	1923, huhtik. 1	10,000	—
S:n „ „	Osuusliike Elanto r. l. [1]	1923, tammik. 1	7,000	—
S:n „ „	Suomen osuustukkukauppa [1]	1923, tammik. 1	800	—
S;n „ „ jäävarastoa varten	Aktiebolaget Apotekarenes Mineralvattenfabrik [2]	1923, maalisk. 1	3,500	—
S:n „ „ kortt. n:o 292	Helsingfors Telefonförening [2]	1923, tammik. 1	500	—
S:n „ tila n:o 1 sähkölaitoksen alapuolella	Aktiebolaget Leantegel [1]	1923, tammik. 1	6,000	—
S:n rantatie, varastopaikka	Suomen sähköosakeyhtiö Gottfr. Strömberg [1]	1923, tammik. 1	1,800	—
S:n „ „	Rakennusmestari O. Honkasalo [1]	1923, tammik. 1	4,000	—
S:n „ „	Aktiebolaget Stockmann osakeyhtiö [1]	1923, tammik. 1	5,150	—
S:n „ „ n:o 6	Toiminimi K. G. Öhman [1]	1923, tammik. 1	450	—
S:n „ „ „ 7	Herra J. K. Raudanpää [3]	1923, helmik. 1	1,200	—
S:n „ „ „ 23	Herrat K. Pohjanlehto ja H. Lilius [2]	1923, maalisk. 1	4,800	—
Taipale, asuntopalsta n:o 3	Herra A. F. Nyberg [1]	1923, huhtik. 1	2,000	—
S:n „ „ 4	Herra J. Bednarek [1]	1923, huhtik. 1	2,000	—
S:n „ „ 5 a	Ajuri K. E. Lindström [1]	1922, jouluk. 1	2,000	—
S:n „ „ 5 b	Rouva A. M. Limnellin perilliset [1]	1923, huhtik. 1	3,200	—
S:n „ „ 6	Herra E. J. Airion perilliset [1]	1923, huhtik. 1	1,400	—
S:n „ „ 7	Rouva E. M. Dahlgren [1]	1923, huhtik. 1	1,400	—
S:n „ „ 9	Tehtaantyömies V. Hellström [1]	1923, huhtik. 1	1,400	—
S:n „ „ 10	Rouva M. L. Lindholm [1]	1923, huhtik. 1	1,400	—
S:n „ „ 11	Herra S. Gromoff'in perilliset [1]	1923, huhtik. 1	1,400	—
S:n „ „ 12	Herra J. B. Hellsten'in perilliset [1]	1923, huhtik. 1	2,000	—
Tehtaanpuisto, varastopaikka	Rakennusmestari F. Hj. Väänänen [4]	1922, jouluk. 1	2,250	—
Toivo, n:o 49, etel. tonttipaikka	Leskirouva V. Grashoff [1]	1923, huhtik. 1	3,600	—
Topeliuskatu, tontti n:o 21	Tehtailija K. E. Lindgren [1]	1923, tammik. 1	1,200	—
Toukola, asuntotontit n:ot 6 ja 7 kortt. n:o III	Rakennusmestari A. von Bell [1]	1923, tammik. 1	660	—
S:n asuntotontti n:o 7 kortt. n:o IV	Kirvesmies J. Santamäki [1]	1922, marrask. 1	100	—
S:n tontti n:o 2 kortt. n:o II	Leipurimestari J. N. Oksanen [5]	1923, tammik. 1	150	—
S:n „ „ 2 „ „ III	Kirvesmies J. Santamäki [5]	1923, tammik. 1	476	—
S:n „ „ 3 „ „ III	Liikemies V. A. Jyvä [5]	1923, tammik. 1	466	—

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 10. 2,920 §. — [2]) S:n 12. 12. 3,629 §. — [3]) S:n 14. 11. 3,187 §. — [4]) S:n 14. 11. 3,187 § ja 19. 12. 3,722 §. — [5]) S:n 9. 10. 2,746 §.

Toukola, asuntotontti n:o 8 kortt. n:o III S:n tontti n:o 9 kortt. n:o III	Rakennusmestari A. von Bell [1]	1923, tammik. 1	436 — 441 —
S:n „ „ 7 „ „ V	Kauppias J. E. Suominen [1]	1923, tammik. 1	495 —
S:n „ „ 8 „ „ V	Kirvesmies G. Forsander [1]	1923, tammik. 1	488 —
S:n „ „ 8 „ „ IX	Veturinkuljettaja O. W. Achrénin perilliset [1]	1923, tammik. 1	242 52
S:n „ „ 6 „ „ XIII	Ajuri O. E. Malmström [1]	1923, tammik. 1	296 —
Tunturilaakso, tonttipaikka	Työnjohtaja G. A. Heneliuksen perilliset [2]	1923, huhtik. 1	600 —
Työpajankatu, varastopaikka	Finska stenindustriaktiebolaget [3]	1923, helmik. 1	900 —
Vallila, alue kortt. n:o 582 a	Hevosenkengittäjät J. Heino ja V. Harjunen [3]	1923, helmik. 1	1,800 —
Vilhovuorenkatu, varastopaikka	Toiminimi K. Rosenberg [3]	1923, helmik. 1	1,680 —
Vilhovuori, varastopaikka	Työnjohtaja K. V. Elovuori [3]	1923, toukok. 1	1,000 —
Vuoristo n:o 1, makasiinitalon paikka	Osakeyhtiö Weilin & Göös aktiebolag [4]	1922, jouluk. 20	500 —
S:n n:o 5, tonttipaikka	Johtaja W. Juthas [4]	1922, jouluk. 20	2,000 —
S:n „ 6, „	P. Knopp'in perilliset [4]	1922, marraskuun 20	1,000 —
S:n „ 7, „	Kauppias A. Wehviläinen [4]	1923, maalisk. 20	900 —
S:n „ 12, „	Maalari A. Idström [4]	1922, marraskuun 20	500 —

Muutettuja vuokraehtoja y. m. Kivityöntekijä J. E. Forsmanille vuokrattu Hietaniemen alue n:o 3 b laajennettiin [5] 525 m²:ä käsittäväksi, minkä ohessa tämän laajennetun alueen vuokramaksu vahvistettiin 1,575 markaksi vuodessa, kesäkuun 1 p:stä lukien. Samalla korotettiin [5] herra Forsmanin hallussa olevain Hietaniemen alueiden n:ojen 1 ja 3 a vuokramaksu yhteensä 2,460 markaksi vuodessa, kesäkuun 1 p:stä lukien.

Vapaampi käyttöoikeus myönnettiin seuraaville vuokraajille, jotta kävisi mahdolliseksi velkaa varten hankkia kiinnitys asianomaisiin vuokra-alueisiin:

Petroleumimport aktiebolaget Masut yhtiölle sen Sörnäsin niemekkeellä olevaan vuokra-alueeseen, kuitenkin niin, että kaupunki sai ensimmäisen kiinnityksen vuokran suorittamisen vakuudeksi [6];

herra E. Campbellille Meilahden huvilapalstaan n:o 29 d, sillä ehdolla että vuokra korotettiin 100 %:lla [7];

rouva L. Päiviölle Meilahden tonttiin n:o 26 [8];

herra A. Anderssonille ja rouva S. V. Anderssonille Meilahden palstaan n:o 30, sillä ehdolla että vuokra korotettiin 100 %:lla [9];

Käpylän seuratalo osakeyhtiölle Käpylän kortteliin n:o 802, kuitenkin niin, että vuokrasopimukseen pantiin säännös, että kortteliin oli teetettävä kokoustalo erityisesti vahvistettujen piirustusten mukaan ja että tätä oli

---

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 9. 10. 2,746 §. — [2]) S:n 12. 12. 3,629 §. — [3]) S:n 14. 11. 3,187 §. — [4]) S:n 24. 10. 2,920 §. — [5]) Rkmrin pöytäk. 9. 5. 1,351 §. — [6]) S:n 19. 1. 74 §. — [7]) S:n 1. 4. 458 §. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 4. 1. 967 §. — [9]) S:n 31. 10. 3,013 §.

käytettävä koko vuokra-aika yllämainitun osakeyhtiön säännöissä mainittuun tarkoitukseen, ellei kaupunginvaltuusto muuta sallinut [1]).

Kauppias J. E. Suominen anoi vapaampaa käyttöoikeutta Toukolan korttelissa n:o 5 olevaan tonttiin n:o 7, niin että hän voisi saada tonttiin kiinnityksen velan takaisinmaksamisen vakuudeksi. Rahatoimikamari päätti [2]) muuttaa vuokrasopimuksen määräyksen, että vuokraaja on oikeutettu siirtämään vuokraoikeuden toiselle henkilölle ilmoitettuaan siitä kamariin, siten että hän on oikeutettu kaupunkia kuulematta siirtämään vuokraoikeuden, mutta että hän on velvollinen siitä kuukauden kuluessa, näyttämällä siirtoasiakirjat, kirjallisesti ilmoittamaan kamariin sillä uhalla, että hän muussa tapauksessa on vastuussa vuokrasopimuksen täyttämisestä. Samalla valtuutettiin asiamies muissa samanlaatuisissa tapauksissa rahatoimikamaria kuulematta muuttamaan vuokrasopimuksia [2]).

Koska raastuvanoikeus oli tulkinnut erään Humaliston huvila-aluetta n:o 19 koskevan vuokrasopimuksen määräyksen siten, ettei vuokraoikeutta rahatoimikamaria kuulematta saanut siirtää toiselle henkilölle, päätti [3]) kamari, vaikka mainittu määräys sen mielestä jo myönsi tuollaisen oikeuden, muuttaa vuokrasopimuksen.

Myönnetty kiinnitys. Rahatoimikamari salli [4]), että sai ottaa uuden kiinnityksen Hertonäsin säteritilaan rouva S. Baltscheffskyn kanssa tehdyn sopimuksen vakuudeksi, joka koski mainittuun säteritilaan kuuluvan maa-alueen vuokraa, vuokra-ajan loppuun tammikuun 1 p:nä 1955.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmus. Rahatoimikamari päätti [5]) kirjelmässä kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehille muistuttaa määrätyn katselmuksen toimittamisesta kertomusvuonna.

Öljyvarastopaikka. Rautatiehallitus oli rahatoimikamarilta tiedustellut, voisiko kaupunki osoittaa jonkun sopivan paikan, jonne kaksi pientä öljysäiliötä, kumpikin 50,000 litraa vetävä, sekä suurenlainen 1,000,000 kg vetävä säiliö voitaisiin teettää. Kaupungin yleisten töiden hallituksen mielestä voitiin 11,700 m²:n laajuinen Aktiebolaget Masut yhtiön öljyvaraston viereinen alue luovuttaa tähän tarkoitukseen 1934 vuoden loppuun 47,000 markan vuotuisesta vuokramaksusta. Kamari kehoitti [6]) kansliaansa ryhtymään neuvotteluihin asiassa rautatiehallituksen kanssa, ja ilmoitti [7]) mainittu hallitus sittemmin, ettei se harkinnut tarjotun alueen vuokraamista määrätyn lyhyen vuokra-ajan ja korkean maksun johdosta.

Alue kalastajasiirtoloita varten. Helsingin kalastajayhdistys anoi, että kaupunki antaisi vuokralle jonkun Harakka tai Länt. Pihlajasaarista kalastajille, joiden oli vaikea saada asuntoa meren läheltä ja paikkaa kalastuskojeilleen. Anomus ei aiheuttanut [8]) toimenpidettä, koska Harakan saari kuului valtiolle ja Länt. Pihlajasaari jo oli vuokrattu.

Metsästysoikeus Vikin tilalla. Kaupungin ottaessa nimiinsä Vikin sotilasvirkataloa koskevan vuokrasopimuksen määrättiin, että palomestari G. Wasenius sai vuokra-ajan loppuun tammikuun 1 p:än 1922 pitää yksinomaisen metsästysoikeuden virkatalon alueella. Huomauttaen, että hän käyttäessään tätä oikeuttaan oli noudattanut eläinsuojelusnäkökohtia ja koettanut suojella lintukantaa vesilintujen ja kahlaajien runsaudesta tunnetussa Vanhan-

[1]) Rkmrin pöytäk. 23. 11. 2,069 §; ks. tätä kert. siv. 14. — [2]) Rkmrin pöytäk. 5. 10. 1,334 §. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 9. 10. 2,711 §. — [4]) Rkmrin pöytäk. 9. 2. 161 §. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 3. 654 §. — [6]) Rkmrin pöytäk. 21. 9. 1,240 §. — [7]) S:n 16. 11. 1,986 §. — [8]) S:n 16. 11. 1,909 §.

kaupunginlahden pohjukassa, oli palomestari anonut, että metsästysoikeus virkatalon maalla vuokrattaisiin hänelle viiden vuoden ajaksi. Vaaditussa lausunnossa huomautti kansanpuistojen valvoja, että alueen vartiointi oli ollut puutteellinen, mutta puolsi kuitenkin myöntymistä anomukseen seuraavin ehdoin: 1) että hakija kustantaa tehokkaan ja tarpeellisen määrän vartijoita, jotka tehokkaasti vartioivat lahtea ja estävät asiattomia käymästä siellä; 2) että kansanpuistojen valvoja ja ne henkilöt, joille hän on antanut kirjallisen luvan, oikeutetaan tieteellisiä tarkoituksia varten käymään alueella; 3) että vesilintujen ja kahlaajien metsästystä saa harjoittaa vain syyskuun 1 p:n jälkeen; sekä 4) että metsästysoikeus vuokrataan vain yhdeksi metsästyskaudeksi. Rahatoimikamari myöntyi [1]) anomukseen yllämainituin ehdoin siten, että vuokra-aika päättyi syyskuun 1 p:nä 1923, ja vahvisti vuokramaksun 100 markaksi.

Oikeus ulkoilmanäyttämön käyttämiseen. Helsingin työväen näyttämö oikeutettiin [2]) kesän aikana käyttämään Seurasaaren ulkoilmanäyttämöä seuraavin ehdoin:

1) näyttämöä saa käyttää vain teatterikappaleiden esittämiseen; 2) hakija huolehtii järjestyksestä näytäntöjen aikana sekä valvoo, ettei pensaita ja ruohokenttiä vioiteta; 3) hakija panettaa näyttämön sellaiseen kuntoon, ettei sitä voi käyttää muihin tarkoituksiin niinä aikoina, joina teatterikappaleita ei esitetä; sekä 4) tarjoileminen on sallittu vain, jos se tapahtuu ravintolan vuokraajan toimesta.

Sörnäsin varastopalstat. Helsingin Puu osakeyhtiö oli vuonna 1920 vuokrannut Sörnäsin niemekkeen varastopalstat n:ot 8 ja 9, alaltaan 2,700 m²:ä [3]). Alueen 500 m²:n laajuisella alalla oli kuitenkin vanha kimpivarasto, joka kuului toiminimi John Douglas & C:olle Lontoosta, mutta joka oli ulosmitattu toiminimi W. A. Svenssonin perillisten laskuun, minkä vuoksi osakeyhtiö vaati 32,240 markan korvausta sille tämän johdosta koituneista haitoista ja suoranaisista menoista. Sittemmin anoi yhtiö kuitenkin saada vuokrata metsähallituksen kaupungilta vuonna 1921 vuokraaman tontin, joka näytti tulevan käytettäväksi, sekä ilmoitti luopuvansa korvausvaatimuksistaan, jos äskenmainittu alue vuokrattiin yhtiölle ja varasto kaupungin kustannuksella muutettiin toiseen paikkaan. Rahatoimikamari päätti [4]) hakijalle vuokrata puheenalaisen 2,250 m²:n laajuisen varastopaikan n:o 16 marraskuun 1 p:stä toistaiseksi kolmen kuukauden irtisanomisajoin 6,750 markan vuokramaksusta; koska puheenalainen varasto muutettaisiin pois kaupungin siihen sekaantumatta, ei anomus aiheuttanut muuta toimenpidettä.

Puutteellinen paloturvallisuus Sörnäsissä. Satamahallituksen ilmoitettua, että oli olemassa erinäisiä puutteellisuuksia Aktiebolaget Nobel-Standard i Finland yhtiön omistamien Sörnäsissä olevain petrolisäiliöiden turvallisuuslaitteissa, ja palomestarin annettua asiasta lausunnon, kehoitti [5]) rahatoimikamari yhtiötä noudattamaan palomestarin antamia ohjeita. Sen lisäksi oli palomestaria kehoitettava tarkastamaan muut kaupungin alueella olevat petrolisäiliöt ja kamarille ilmoittamaan, jos oli aihetta muistutuksiin paloturvaan nähden.

Ehdotettu vuokraehtojen muutos. Suomen ilmaliikenneosakeyhtiö anoi rahatoimikamarilta sellaista muutosta Palosaarta koskevaan vuokrasopimukseen, ettei kaupunki ollut oikeutettu ilmaliikenteen lopettamisen johdosta

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 8. 6. 1,702 §. — [2]) S:n 25. 4. 1,200 §. — [3]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 215. — [4]) Rkmrin pöytäk. 2. 11. 1,755 §. — [5]) S:n 7. 12. 2,231 §.

saamaan saarta takaisin ennen vuotta 1932. Rahatoimikamari päätti [1]) evätä anomuksen ja sanoa irti vuokrasopimuksen kesäkuun 1 p:än 1923, kuitenkin siten, että saari uudestaan vuokrattaisiin yhtiölle, jos se ryhtyisi toimenpiteisiin ilmaliikenteen uudelleen alottamiseksi. Yhtiön sittemmin tekemä samanlaatuinen anomus evättiin [2]) niinikään, ja oli ryhdyttävä yhtiön kanssa neuvotteluihin saarella olevien rakennusten lunastamisesta.

Velottuja vuokramaksuja. Kauppias I. G. Barkoff, joka joulukuun 1 p:stä 1918 oli sopimusta tekemättä ja vuokramaksua suorittamatta käyttänyt erästä Hietakannaksen aluetta varastopaikkana, oli viipymättä häädettävä [3]) mainitulta alueelta, minkä ohessa hänet velvoitettiin suorittamaan vuokramaksua mainitusta päivästä.

Vapautus vuokramaksun suorittamisesta. Herrat N. Wasastjerna, K. Borg ja G. A. Brunberg olivat anoneet saada takaisin ne 7,438: 86 markkaa, jotka he olivat suorittaneet 1920 vuoden vuokrana Pakaan korttelissa n:ossa 697 olevista palstoista, jotka hakijat olivat halunneet vuokrata, mutta joita koskevaa vuokrasopimusta ei ollut tehty, koska hakijat eivät olleet käyttäneetkään palstoja. Rahatoimikamari epäsi [4]) anomuksen, mutta vapautti samalla hakijat velvollisuudesta edelleen suorittaa vuokramaksua siitä päivästä lukien, johon saakka tuollainen maksu jo oli suoritettu.

Töölön alueen n:o 60 a vuokramaksu y. m. Rahatoimikamari päätti [5]) hyväksyä puolustusministeriön insinööriosaston tarjouksen 60,000 markalla kuitata syyskuun 1918 ja kesäkuun 1922 väliseltä ajalta maksamatta olevat Töölön kasarmialueen n:o 60 a:n vuokramaksut. Kaupungin yleisten töiden hallitukselle lähetettiin lausuntoa varten osaston tämän yhteydessä tekemä ehdotus, että kaupunki vuokraisi Harakan saaren 10 vuoden ajaksi, joulukuun 1 p:stä 1919 vuotuisesta 14,000 markan vuokramaksusta sekä sillä ehdolla, että saari sodan syttyessä viipymättä palautettiin puolustusviranomaisten käytettäväksi.

Rakennuskonttorille luovutettu alue. Rahatoimikamari päätti [6]), että Ruoholahden varastopaikka n:o 11 a ja b, joka oli sotasaaliskonttorin hallussa, oli annettava rakennuskonttorin varasto-osastolle, niin pian kuin se tulee vapaaksi.

Kolmivuotiskatselmukset. Asiamies, joka vuonna 1921 oli rahatoimikamarilta saanut toimeksi maistraatissa nostaa kanteen niitä vuokraajia vastaan, jotka olivat laiminlyöneet määräajan kuluessa korjata ne puutteellisuudet asianomaisilla vuokra-alueilla, jotka vuonna 1920 toimitetussa n. s. kolmivuotiskatselmuksessa oli todettu, ilmoitti, että vuokrasopimuksissa oli säädetty vuokraoikeuden menetys tuollaisen laiminlyönnin seurauksena, ja päätti [7]) rahatoimikamari velvoittaa erinäisten vuokra-alueiden haltijat säädetyllä uhalla ennen kesäkuun 1 p:ä korjaamaan puheenalaiset puutteellisuudet ja ennen kesäkuun 15 p:ä antamaan kamariin todistuksen siitä.

Vuonna 1921 toimitettuja kolmivuotiskatselmuksia koskevat pöytäkirjat jätettiin rahatoimikamariin ja päätti [8]) kamari kehoittaa asianomaisia vuokraajia ennen kesäkuun 15 p:ä korjaamaan puutteellisuudet. Muutamissa tapauksissa myönsi kamari sittemmin lykkäystä vaadittujen töiden suorittamiseen nähden.

---

[1]) Rkmrin pöytäk. 31. 8. 1,152 § — [2]) S:n 2. 11. 1,757 §. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 13. 7. 2,063 §. — [4]) Rkmrin pöytäk. 6. 4. 552 §; ks. 1920 vuod. kert. siv. 216. — [5]) Rkmrin pöytäk. 27. 11. 2,149 § ja rkmrin jstn pöytäk. 27. 12. 3,756 §. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 21. 3. 828 §. — [7]) Rkmrin pöytäk. 26. 1. 108 § ja rkmrin jstn pöytäk. 6. 7. 2,018 §. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 31. 1. 344 §.

Myöskin vuonna 1922 toimitettuja kolmivuotiskatselmuksia koskevat pöytäkirjat lähetettiin kamariin, joka päätti [1]) velvoittaa asianomaiset vuokraajat ennen kussakin tapauksessa määrättyä aikaa korjaamaan puutteellisuudet.

N. s. kiinteiden vaunupaikkojen vuokraehdot. Rahatoimikamari vahvisti [2]) seuraavat kertomusvuodeksi vuokrattujen n. s. kiinteiden vaunupaikkojen

„Vuokraehdot.

1) Paikanvuokra on neljännesvuosittain etukäteen maksettava kaupunginkassaan ja ensimmäiseltä neljännekseltä huutokauppatilaisuudessa.

Jos vuokra-ajan kuluessa määrätään oikeuksien rajoituksia, voidaan rahatoimikamarin harkinnan ja päätöksen mukaan myöntää seuraavien neljännesten vuokran vähennystä, ja on vuokraaja oikeutettu, ellei sopimusta täten vahvistetusta vuokramäärästä voida aikaansaada, lopettamaan liikkeensä. Huutokauppatilaisuudessa saadaan kortti, johon on merkitty haltijan nimi, mitä tavaroita hän on oikeutettu myymään, paikka, johon vaunu on asetettava, sekä se rahamäärä, joka on paikanvuokrana suoritettu. Tämä kortti on aina pidettävä mukana ja vaadittaessa näytettävä tarkastavalle poliisille. Aika, joksi paikka vuokrataan, päättyy maaliskuun 31 p:nä 1923.

2) Vuokraajain tulee vaunujen suhteen noudattaa rahatoimikamarin kanslian antamia määräyksiä.

3) Vaunujen ympäristöön ei saa panna tyhjiä laatikoita tahi rasioita ja muita päällyksiä, vaan on se aina pidettävä tyhjänä ja puhtaaksi lakaistuna.

4) Jos rahatoimikamarin asiamies tai poliisi tekee muistutuksen, on vaunupaikan haltija velvollinen viipymättä korjaamaan puutteen, uhalla että hän muutoin menettää myyntipaikkansa, saamatta takaisin paikasta suoritettua rahamäärää.

5) Jos vuokraaja terveydenhoidon etua tarkoittavien toimenpiteitten johdosta tavalla tai toisella joutuu kärsimään haittaa myyntioikeuteensa nähden, ei kaupunki sitoudu suorittamaan takaisin maksettua paikanvuokraa.»

Oikeus kahvikojujen y. m. pitämiseen. Vuokranpitennystä 24 kiinteään kioskipaikkaan myönnettiin [3]) 9 henkilölle tai toiminimelle vuodeksi, huhtikuun 1 p:stä lukien, yhteensä 55,500 markan vuokrasta. Samaksi ajaksi uudistettiin [3]) kaupungin ja eri henkilöjen tai toiminimien väliset sopimukset, jotka koskivat 6 paikkaa virvoitusjuomain y. m. myyntiä vaunuista, yhteensä 1,800 markan maksusta. 13 uutta vaunupaikkaa annettiin [2]) vuokralle, ja olivat näiden yhteenlasketut vuokramaksut 181,400 markkaa.

500 markan maksusta oikeutettiin [4]) Helsingin luistelijat käyttämään paviljonkiaan Eläintarhantien varrella yhdistyksen kokous- ja kerhohuoneistona sekä virvoitusjuomain tarjoilua varten yleisölle kesän 1922 aikana.

4 henkilöä oikeutettiin [5]) myymään kahvia, virvoitusjuomia ja tupakkaa Turholmassa 200 markan maksusta, jota vastoin Helsingin sosialidemokraattisen nuorisoliiton anomus saada siellä pitää tarjoilua omille jäsenilleen evättiin. Tämän yhteydessä päätti rahatoimikamari oikeuttaa valvojan vastedes myöntämään myyntioikeudet Turholmassa.

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 29. 6. 1,945 § ja 28. 11. 3,436 §. — [2]) Rkmrin pöytäk. 27. 3. 376 §. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 14. 3. 746 §. — [4]) S:n 2. 5. 1,270 §. — [5]) Rkmrin pöytäk. 9. 5. 1,323—1,326 §§.

Edelleen päätti [1]) kamari, että paikkoja hedelmien ja marjojen myyntiä varten oli annettava sama määrä kuin edellisenä vuonna 200:sta 400 markkaan vaihtelevista maksuista paikkaa kohti. Tori- ja kauppahallivalvojaa kehoitettiin lisäksi poliisilaitokselta anomaan, ettei vastedes myönnettäisi oikeutta hedelmäin myyntiin porttikäytävissä.

Eläintarhassa oli annettava [2]) 20 paikkaa virvoitusjuomain ja hedelmien myyntiä varten pyhä- ja juhlapäivinä 25 markan maksusta paikkaa kohti; toukokuun 1 p:ksi ja juhannukseksi, kesäkuun 23 ja 24 p:ksi, sai siellä antaa rajattoman määrän myyntipaikkoja.

Rahatoimikamari päätti [3]), että oikeuksia kesän aikana määrätyillä paikoilla myydä jäätelöä oli annettava 1,500 markasta.

Rahatoimikamarille ilmoitettiin [4]), että kamarin kanslia oli antanut paikkoja joulukuusien myyntiä varten Rautatientorilla ja Merisatamassa 50 markasta paikkaa kohti.

Nuorten miesten kristillisen yhdistyksen omistama pikatoimisto Mars oikeutettiin [5]) edelleen kahden vuoden aikana järjestämään sanomalehtien y. m. myyntiä entisen järjestelmän mukaisesti.

Neiti A. Koskiselle luovutetun Käpylän pysäkin viereisen myyntikojun maksu korotettiin [6]) 250 markkaan vuodessa, maaliskuun 1 p:stä 1923 lukien.

Kauppahallit. Kauppahallien myyntihuoneistoja koskevat vuokrasopimukset pitennettiin [7]) vuodeksi, kesäkuun 1 p:stä lukien: vuokraehdot pysytettiin muutoin entisinä.

Skärgårdsfiskarenes andelslag m. b. t. niminen osuuskunta oikeutettiin [8]) vuokraamaan Rantatorin kauppahallin kalaosasto vuodeksi, syyskuun 1 p:stä 1922 lukien, 25,000 markan maksusta. Tori- ja kauppahallivalvoja esitti rahatoimikamarille, että Bölen kauppahalli suljettaisiin, koska 17 myyntikojusta vain 5 oli vuokrattu, jotka tuottivat vuokraa ainoastaan 600 markkaa vuodessa kustannusten ollessa 35,000 markkaa vuodessa. Kamari päätti [9]) kuitenkin, että mainittu kauppahalli oli edelleen pidettävä avoinna, mutta että vahtimestari K. V. Lindström ja yövahti K. R. Helenius oli sanottava irti toimistaan tammikuun 1 p:än 1923; kuitenkin oli 1923 vuoden budjettiehdotukseen merkittävä määräraha vahtimestaria varten 15,660 markan määrin.

Rahatoimikamari päätti [10]), että Hietalahdentorin kauppahallin myyntikojujen haltijoilta oli syyskuun 1 p:stä kannettava 30 markkaa vuosineljännekseltä kutakin heidän käyttämäänsä sähkövalokohtaa kohti.

Oikeus reklaamitaulujen pystyttämiseen, arpojen myyntiin y. m. Amatööriastronomiyhdistys Ursaksen maistraatille tekemää anomusta saada Tähtitorninmäelle, Kaisaniemeen meteorologisen keskuslaitoksen kohdalle ja Temppelikadun varrelle pystyttää ja yleisön käytettäväksi luovuttaa kiikareja, päätti [11]) rahatoimikamari puoltaa siten, että yhdistyksen tuli kaupunginpuutarhurin kanssa sopia paikasta.

Rahatoimikamari päätti [12]), että ulkoilmavalokuvausta sai vuoden varrella harjoittaa Eläintarhassa, Kaisaniemessä ja Kaivopuistossa enintään 2 paikassa kussakin puistossa ja 400 markan maksusta paikkaa kohti.

---

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 18. 4. 1,125 §. — [2]) S:n 11. 4. 1,033 § ja 2. 5. 1,213 §. — [3]) S:n 7. 3. 663 §. — [4]) S:n 27. 12. 3,727 §. — [5]) S:n 17. 1. 153 §. — [6]) S:n 12. 12. 3,629 §. — [7]) S:n 18. 4. 1,127 §. — [8]) S:n 24. 8. 2,354 §. — [9]) Rkmrin pöytäk. 16. 11. 1,996 §. — [10]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 8. 2,355 §. — [11]) S:n 19. 5. 1,422 §. — [12]) S:n 14. 3. 747 §.

Uudenmaan läänin I kutsuntapiirin anomuksen saada puhelin- ja lyhtypylväisiin kiinnittää asevelvollisuuskutsuntaa koskevia kuulutuksia kamari epäsi [1]).

Helsingfors simsällskap yhdistys oikeutettiin [2]) kamarin kanslian osoittamille paikoille pystyttämään komeita ilmoitustauluja seuran 35-vuotisjuhlan yhteydessä elokuun 29—31 p:nä pidettävien uimakilpailujen ilmoittamista varten.

Toiminimi Chr. Nissen oikeutettiin [3]) toistaiseksi ja 1 kuukauden irtisanomisajoin ottamaan haltuunsa Matkailijayhdistyksen Kappelinpuistikon pohjoispuoliselle kaiteelle asetettu lämpömittarisemafoori.

Koska kaksi yhdistystä luvatta oli kaupunkiin pystyttänyt reklaamitauluja, velvoitettiin [4]) heidät kaupunginkassaan maksamaan 500 ja 200 markkaa.

4 yhdistystä oikeutettiin [5]) erinäisin ehdoin myymään arpoja määrätyille paikoille pystytetyissä tilapäisissä kioskeissa.

Rahatoimikamari päätti [6]) lainata Valkoisenkaartin rykmentille lippuja ja lipputankoja henkivartioväen 3:nnen Suomen tarkk'ampujapataljoonan 110 vuotispäivän viettämistä varten sillä ehdolla, että tangot rakennuskonttorin ohjeiden mukaan rykmentin toimesta pystytettiin Kasarmintorille; sitävastoin evättiin anomus, että kaupunki kustantaisi lipputankojen pystyttämisen, sekä että saataisiin käyttää Kasarmintorilla olevan kauppahallin kattoa katsojalavana.

Sittenkun Suomen sähköosakeyhtiö Gottfr. Strömberg oli siirtänyt rahatoimikamarin sille kesäkuun 27 p:nä 1912 10 vuodeksi myöntämän luvan sähköjohtopylväiden pystyttämiseen Esbo elektriska aktiebolag yhtiölle, minkä siirron rahatoimikamari heinäkuun 3 p:nä 1920 oli hyväksynyt, oikeutettiin [7]) viimemainittu osakeyhtiö 1930 vuoden loppuun maksutta pystyttämään mainituita pylväitä.

Eknäsin tilalla oli [8]) rakennettu 10 m:n levyinen katu sähkövoimajohdon laittamista varten; kadulle oli pystytetty johtopylväitä.

Oikeus käyttää puistoja y. m. Erinäiset yhdistykset oikeutettiin [9]) erinäisin ehdoin määrättyinä päivinä vuoden kuluessa juhlia, kansanhuveja, hartaudenharjoituksia y. m. varten käyttämään Johanneksen kirkon kohdalla ja Kaisaniemessä olevia urheilukenttiä, Hakasalmen puistoa, Kaivopuistoa, Mäntymäkeä Eläintarhassa, Mustikkamaata, Korkeasaarta, Taivaskalliota Käpylässä sekä Konkolanmäkeä Fredriksperissä.

Pelastusarmeija oikeutettiin [10]) toimeenpanemaan ulkoilmakokouksia määrättyinä päivinä touko—syyskuun aikana Kaivopuistossa, Kapteeninkadun varrella olevassa puistikossa, Tehtaanpuistossa, Tokantorilla, Suomalaisen oopperan luona olevalla paikalla, Hietalahdentorilla, Kampintorilla, Ruoholahden- ja Lapinlahdenkadun kulmauksessa, Koulutorilla, Rautatiekadun varrella olevalla torilla, Kaisaniemessä, Eläintarhassa, Toisen linjan ja Porthanrinteen kulmauksessa, Kaikukujan varrella olevilla

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 12. 3,710 §. — [2]) S:n 20. 7. 2,131 §. — [3]) Rkmrin pöytäk. 11. 5. 883 §. — [4]) Rkmrin jstn. pöytäk. 27. 2. 591 §. — [5]) S:n 4. 9. 2,419 §, 11. 9. 2,466 §, 25. 9. 2,565 §, 2. 10. 2,646 §, 9. 10. 2,695 § sekä 24. 10. 2,882 ja 2,912 §§. — [6]) S:n 10. 8. 2,280 §. — [7]) Rkmrin pöytäk. 1. 6. 972 §. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 6. 7. 1,968 §. — [9]) S:n 28. 3. 876 §, 18. 4. 1,087, 2. 5. 1,276 §, 9. 5. 1,294 §, 19. 5. 1,359, 1,360 ja 1,397 §§, 8. 6. 1,632 §, 15. 6. 1,783 §, 29. 6. 1,947 §, 20. 7. 2,106 ja 2,116 §§, 24. 8. 2,356 §, 31. 8. 2,390 § ja 25. 9. 2,587 § sekä rkmrin pöytäk. 7. 9. 1,190 §. — [10]) Rkmrin jstn pöytäk. 28. 3. 875 §.

vuorilla, Hakaniementorilla sekä Hesperian puistossa ja Kyläsaarella siinä tapauksessa, etteivät muut yhdistykset niitä käyttäneet.

Voimistelu- ja urheiluseura Jyry, joka toukokuun 28 p:nä oli saanut luvan toimeenpanna urheilukilpailuja Eläintarhan urheilukentällä, oikeutettiin [1]) eristämään kentän eteläpuolella oleva alue ja laittamaan sinne katsojapaikkoja.

Kaupunkilähetys oikeutettiin [2]) kesäkuun 3—5 p:nä käyttämään Johanneksen kirkon vieressä olevaa urheilukenttää koko maan käsittävää hengellistä kesäkokousta varten sekä kaupungin varastoista maksutta lainaamaan penkkejä tähän tarkoitukseen.

Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnot oikeutettiin [3]) käyttämään Käpylän vastaisen urheilukentän paikkaa hevosten jalottelupaikkana

Kaupungin linnaväen päällikön anottua osoitettavaksi paikkaa sotaväen urheiluharjoituksia varten, oli [4]) ryhdyttävä neuvotteluihin erään Laakson alueen osan luovuttamisesta puheenalaiseen tarkoitukseen.

Oikeus laittaa luistinrata y. m. Rakennusmestari A. Järnefelt oikeutettiin [5]) talvella 1921—22 pitämään luistinrataa Pohjoissatamassa X kaupunginosan korttelin n:o 289 edustalla.

Herra M. Wallenius sai [6]) luvan talvella 1922—23 pitää voimassa luistinrataa Merisatamassa satamahallituksen ohjeiden mukaan.

Helsingin luistelijat ja Työväen luistinrata osakeyhtiö oikeutettiin [7]) laittamaan luistinratoja Töölönlahdelle, edellinen Kaisaniemenlahden eteläosaan Pitkänsillanrannan kohdalla, jälkimmäinen saman lahden pohjoisosaan Säästöpankinrannan edustalla, sillä ehdolla että poliisin ohjeita noudatettiin.

Rakennusmestarit A. Järnefelt ja K. Lappalainen oikeutettiin [8]) Hietalahden satama-altaassa talven aikana pitämään luistinrataa, sillä ehdolla että he järjestivät iltaisin tarpeellisen valaistuksen.

Suomen raviurheilun ystävät oikeutettiin [9]) laittamaan ravirata jäälle Pohjoissatamaan.

Oikeus jään ottamiseen, puitten kaatamiseen ja heinän korjaamiseen y. m. Osakeyhtiö Hugo Bastmanin höyrypanimo oikeutettiin [10]) talvella 1921—22 ottamaan 3,500 m²:ä jäätä Vanhankaupunginlahdesta 350 markan maksusta.

Kivennäisvesitehdasosakeyhtiö Aug. Ludw. Hartwall oikeutettiin [11]) talvella 1922—23 ottamaan Vantaanjoesta enintään 5,000 m²:ä jäätä 500 markan maksusta.

Vuokraaja J. A. Nyman sai [11]) niinikään oikeuden ottaa enintään 2,000 m²:ä jäätä 200 markan maksusta.

Herra A. O. Lindholm oikeutettiin [12]) jään ottamista varten talvella 1922—23 pitämään 4,000 m²:n laajuista jäärataa Vanhankaupungin selällä ja 2,000 m²:n suuruista jäärataa Humallahdella. Vuokramaksu vahvistettiin 600 markaksi kerta kaikkiaan.

Työmies K. A. Vennström oikeutettiin [13]) Reimarsin tilaan kuuluvalla vuokratontillaan kaatamaan 5 puuta sekä viereiseltä kadulta 3 puuta 292: 50 markan maksusta.

Rakennusmestari W. Ekman oikeutettiin [14]) niinikään Reimarsin tilaan

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 5. 1,397 §. — [2]) S:n 2. 5 1,276 §. — [3]) S:n 8. 6. 1,705. — [4]) Rkmrin pöytäk. 30. 11. 2,186 §. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 31. 1. 343 §. — [6]) Rkmrin pöytäk. 30. 11. 2,218 §. — [7]) S:n 30. 11. 2,219 §. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 12. 12. 3,628§. — [9]) S:n 5. 12. 3,552 §. — [10]) S:n 31. 1. 1,346 §. — [11]) S:n 12. 12. 3,627 §. — [12]) S:n 19. 12. 3,719 §. — [13]) S:n 14. 3. 752 §. — [14]) S:n 28. 3. 903 §.

kuuluvan vuokratontin viereiseltä kadulta kaatamaan 6 puuta 211: 50 markan maksusta.

Nuorten naisten kristillinen yhdistys oikeutettiin [1]) maksutta kaatamaan 7 puuta Rajasaaren Trollebo nimiseltä huvilapalstalta.

Erinäiset Oulunkylän huvilanomistajat oikeutettiin [2]) kaupungin siellä omistamilta mailta kaatamaan 25 puuta, käytettäviksi pylväiksi sähkövalojohtoja varten.

Kyminlaakson sähköosakeyhtiö lähetti [3]) 800 markkaa maksuna Eknäsin tilalta kaadetuista puista.

Rakennuskonttori ilmoitti [4]) Suomen metsästysyhdistyksen ampumaradalta hakatun puita, mikä tosin oli sallittu vuokrasopimuksen mukaan, mutta vain maksua vastaan, joka vahvistettiin 2,600 markaksi.

Nuorten miesten kristillinen yhdistys oikeutettiin [5]) rakennuskonttorin ohjeiden mukaan maksutta ottamaan [4]) joulukuusta kaupungin metsistä.

Reimarsin korttelin n:o 21 palstojen n:ojen 8—10 heinäsato vuokrattiin [6]) 350 markasta.

Maanviljelyslautakunta oikeutettiin [7]) antamaan vuokralle Oulunkylän laidunpalstat n:ot 16—26 100 markan maksusta hevosta tai lehmää ja 50 markan maksusta muita eläimiä kohti.

Erinäiset henkilöt oikeutettiin [8]) laidunmaina käyttämään rantatontteja litt. a. n:oja 1, 2 ja 7—13 Hermannissa kaikkiaan 3,980 markan maksusta.

Herra J. W. Helenius sai [9]) luvan 100 markan maksusta kertomusvuonna korjata kaislan Kumtähden taloon kuuluvalta Kyläsaaren ja Annebergin väliseltä vesialueelta.

Herrat H. Niemi ja K. Grönroos oikeutettiin [10]) toistaiseksi ja 1 kuukauden irtisanomisajoin käyttämään erästä Toukolassa olevaa perunakuoppaa vuotuisesta 50 markan maksusta.

Oikeus rakentaa rakennuksia y. m. Herra K. E. Berggren, jolla oli vuokralla eräs Oulunkylän viljelyspalsta, oikeutettiin [11]) 500 markan maksusta sille rakentamaan pienehkö rakennus, jossa hän aikoi harjoittaa halkokauppaa. Oikeus vahvistettiin olemaan voimassa vuoden loppuun.

Puutarhuri C. Lüning oikeutettiin [12]) hänelle vuokratuille Käpylän viljelyspalstoille teettämään asuinrakennus, kuitenkaan määrättyjä rakennusrajoja ylittämättä ja sillä ehdolla, että piirustukset hyväksyttiin asianomaisessa järjestyksessä.

Osakeyhtiö Mahogany oikeutettiin [13]) varastopalstalle n:olle 13 a teettämään vajan puutavarain säilytystä varten sillä ehdolla, että asianomaiset viranomaiset hyväksyivät piirustukset.

Osakeyhtiö Uusi Suomi oikeutettiin [14]) n. s. kotimaiseksi viikoksi syyskuun 17 ja 24 p:n väliseksi ajaksi pystyttämään kioski Henrikinpuistikkoon 200 markan maksusta.

Insinööritoimisto Alfr. A. Palmbergin anomus saada vuokraamalleen tontille, Sörnäsin rantatie n:o 8, rakentaa ahjo, evättiin [15]).

Leskirouva V. S. Häggqvist oikeutettiin [16]) Alppikadun tontille n:olle 15 240 markan maksusta vuodessa pystyttämään vaja halkokaupan harjoittamista varten siellä.

[1])Rkmrin jstn pöytäk. 2. 5. 1,278 §. — [2]) S:n 10. 1. 80 §. — [3]) S:n 6. 7. 1,967 §. — [4]) S:n 4. 4. 913 §. — [5]) S:n 12. 12. 3,621 §. — [6]) S:n 20. 7. 2,091 §. — [7]) S:n 19. 5. 1,355 §. — [8]) S:n 11. 4. 1,063 §. — [9]) S:n 3. 8. 2,228 §. — [10]) S:n 15. 6. 1,801 §. — [11]) S:n 7. 2. 443 §. — [12]) Rkmrin pöytäk. 27. 3. 417 §. — [13]) Rkmrin jstn pöytäk. 17. 8. 2,301 §. — [14]) S:n 11. 9. 2,469 §. — [15]) S:n 11. 9. 2,477 §. — [16]) S:n 7. 11. 3,106 §.

Toiminimi Julius Tallberg oikeutettiin [1]) toistaiseksi kuuden kuukauden irtisanomisajoin pysyttämään odotuspaviljonki Ruoholahden lauttauspaikan kohdalla 50 markan maksusta kuukaudessa ja sai se lisäksi luvan satamakapteenin ohjeiden mukaan n. s. panssariverkolla aidata kaksi lauttauspaikalle johtavaa jalkakäytävää matkustajia varten.

Puhtaanapitohallituksen anomus saada työvälineiden säilytystä varten rakentaa katos Kolmikulman puistikkoon evättiin [2]), mutta osoitettiin paikka tähän tarkoitukseen Rata- ja Yrjönkadun kulmauksesta.

Ent. kalastaja, rakennuskonttorin Jätkäsaarella olevissa töissä toimiva yövahti E. F. Holmroos oikeutettiin [3]) Merholmaan siirtämään Jätkäsaarella ollut ja hänen asunnoksi käyttämänsä työvälinevaja, sekä pysyttämään se siellä toistaiseksi maksutta yhden kuukauden irtisanomisajoin.

Kalastaja E. J. Leiman oikeutettiin [4]) Jätkäsaarelta siirtämään hailiverkkovaja sekä pystyttämään se Hietaniemenkarille vuotuisesta 20 markan maksusta.

Herra J. A. Lönn oikeutettiin [5]) vuotuisesta 65 markan vuokrasta toistaiseksi ja yhden kuukauden irtisanomisajoin Ljusarören nimiselle saarelle rakentamaan nuottakota ja työvälinekatos.

Helsingin ulkotyöväen yhdistyksen anomus saada rakentaa virkistyspaviljonki Turholmaan evättiin [6]).

Kronohagens idrottsförening niminen yhdistys oikeutettiin [7]) teettämään paviljonki Eläintarhan urheilukentän vierelle ja pysyttämään se siellä toistaiseksi kolmen kuukauden irtisanomisajoin; rakennuskonttoria kehoitettiin samalla lähettämään rahatoimikamariin ehdotus sellaisiksi toimenpiteiksi, että uusia yksityisiä paviljonkeja rakennettaessa mainitun urheilukentän vierelle noudatettaisiin jonkinlaista yhdenmukaisuutta.

Helsingin verkkopalloseuran anomus, että kaupunki teettäisi pukeutumispaviljongin Kaisaniemeen, evättiin [8]).

Ravintoloitsija G. E. Björkqvist oikeutettiin [9]) kansanpuistojen valvojan ohjeiden mukaan teettämään lava Korkeasaarelle, sillä ehdolla että sitä käytettiin yksinomaan näytäntöjä varten eikä luovutettu yleisön käytettäväksi, sekä poistettiin kolmen kuukauden kuluessa irtisanomisen jälkeen.

Helsingin suojeluskunnan Vanhankaupungin komppania oli anonut lupaa saada Vikin virkataloon kuuluvalle maalle teettää rintamus, mutta kun kaupungilla valtion kanssa tehdyn vuokrasopimuksen mukaan oli käytettävänään vain viljelty osa virkatalon maista, päätti [10]) rahatoimikamari vain ilmoittaa hakijalle, ettei kaupungilla vuokraajana ollut mitään muistuttamista anomusta vastaan.

Vahvistettuja piirustuksia. Rahatoimikamari hyväksyi vuoden varrella uutisrakennusten piirustukset ja piirustukset vanhempien rakennusten muuttamiseksi vuokratonteilla Vallilassa [11]), Toukolassa [12]), Hermannissa [13]), Käpylässä [14]), Pakaassa [15]), Reimarsin tilalla [16]), Bölessä [17]), muilla asunto- ja

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 11. 3,107 §. — [2]) S:n 14. 2. 495 §. — [3]) S:n 2. 5. 1,281 §. — [4]) S:n 9. 5. 1,340 §. — [5]) S:n 28. 11. 3,478 §. — [6]) Rkmrin pöytäk. 27. 4. 732 §. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 18. 9. 2,545 §. — [8]) Rkmrin pöytäk. 26. 1. 115 §. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 5. 1,428 §. — [10]) S:n 23. 5. 1,516 §. — [11]) S:n 10. 1. 4 §, 31. 1. 354 §, 21. 3. 825 §, 9. 5. 1,333 §, 23. 5. 1,487 §, 8. 6. 1,706 §, 15. 6. 1,797 §, 13. 7. 2,070 §, 27. 7. 2,167—2,168 §§, 3. 8. 2,196 §, 31. 10. 3,024—3,025 §§, 14. 11. 3,181 §, 28. 11. 3,473 §, ja 12. 12. 3,637 §. — [12]) S:n 14. 2. 491 §, 11. 4. 1,068 §, 9. 5. 1,331—1,332 §§, 8. 6. 1,700 ja 1,715 §§, 15. 6. 1,798 §, 6. 7. 1,964 §, 13. 7. 2,073—2,074 §§, 20. 7. 2,099 §, 3. 8. 2,194 §, 10. 8. 2,261 §, 2. 10. 2,669 §, 16. 10. 2,850 §, 31. 3,023 §, 10. 28. 11. 3,439—3,444 §§ ja 27. 12. 3,764 §. — [13]) S:n 7. 3. 677 §. — [14]) S:n 10. 1. 5 ja 26 §§, 30. 5. 1,602 §, 8. 6. 1,707 §, 20. 7. 2,098 ja 2,100—2,103 §§, 2. 10. 2,671 §, 24. 10. 2,916—2,917 §§, 28. 11. 3,445—3,448 ja 3,472 §§ sekä 12. 12. 3,634—3,636 §§. — [15]) S:n 31. 1. 353 § ja rkmrin pöytäk. 20. 4. 618 §. — [16]) Rkmrin jstn pöytäk. 18. 4. 1,121 §, 9. 5. 1,345 §, 13. 7. 2,030 §, 3. 8. 2,195 § ja 10. 8. 2,275 §. — [17]) S:n 13. 7. 2,072 §.

huvilapalstoilla [1]) sekä varastopaikoilla y. m. [2]); edelleen hyväksyttiin Korpas-Brunakärriin [3]) rakennettavien siirtolatupien, Keiteleentien ja It. Viertotien [4]) risteykseen rakennettavan kioskin, Arabiaan [5]) teetettävän laboratoorirakennuksen ja muuntajahuoneen y. m., Verkkosaarelle [6]) teetettävän uutisrakennuksen sekä ent. laivaveistämöalueelle teetettävän konepajarakennuksen [7]) piirustukset.

Niinikään hyväksyi rahatoimikamari Vallilaan [8]) teetettävien uusien työväenasuntojen ja Kaivopuiston [9]) itäpuolella olevan lumenkaatopaikan kohdalle puhtaanapitolaitoksen tarpeisiin rakennettavan uuden vahtikojun piirustukset.

Rakennuskonttorissa laaditut Kaisaniemen uuden kansakoulutalon piirustukset, jotka rahatoimikamari puolestaan saattoi hyväksyä, lähetettiin [10]) kaupungin yleisten töiden hallitukseen ja kehoitettiin hallitusta antamaan lausunto erinäisten suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esittämien muistutusten ja muutosehdotusten johdosta.

Piirustuksia Länt. Kaivopuiston huvilan n:o 3 aijotuksi muutokseksi ei hyväksytty [11]), koska suunniteltu lisärakennus ulottuisi kapealle ajotielle asti.

Rahatoimikamari päätti [12]) väärinkäsitysten välttämiseksi ilmoittaa sosialilautakunnalle, ettei se ollut oikeutettu sen tarkastettaviksi lähetettyihin piirustuksiin merkitsemään, että ne olivat hyväksytyt, vaan oli siitä vain kirjeessä kamarille ilmoitettava.

Niinikään päätti [13]) rahatoimikamari, ettei kaupungin vuokratonteille suunniteltujen uutisrakennusten piirustuksia saanut lähettää käärölle pantuina.

Pitennetty rakennusaika. Hermannin työväenyhdistys II oli anonut 3 vuoden pitennettyä rakennusaikaa Hauhontien vuokratonttien n:ojen 14 ja 16 suhteen. Rahatoimikamari myöntyi [14]) anomukseen, kuitenkin vain 2 vuodeksi.

Niinikään myönnettiin työnjohtaja N. Mikkolalle vuoden loppuun pitennetty rakennusaika Päijänteentien tontin n:o 13 suhteen Vallilan [15]) korttelissa n:o 530, herroille H. Liipolalle ja K. A. Katajakoskelle kuuden kuukauden pitennetty rakennusaika tontin n:o 31 suhteen Vallilan [16]) korttelissa n:o 531 sekä vuokraaja V. Lönnqvistille niinikään kuuden kuukauden pitennetty rakennusaika tontin n:o 1 suhteen Toukolan [17]) korttelissa n:o 912.

Sitävastoin evättiin [18]) Osakeyhtiö Arkadiankatu 16:n anomus saada yhden vuoden pitennetty rakennusaika Fredrikinkadun tontin n:o 62 suhteen, Osakeyhtiö Runebergkatu 19:n samanlainen anomus Runebergkadun tontin n:o 19 suhteen ja Osakeyhtiö Arkadiankatu 18:n samanlainen anomus Arkadiankadun tontin n:o 18 suhteen. Tämän yhteydessä kehoitettiin [19]) asiamiestä valvomaan, että myytyjä tontteja koskevain kauppakirjain määräyksiä lisämaksujen suorittamisesta sellaisista tonteista, joita ei määräajan kuluessa ollut rakennutettu, noudatettiin.

---

[1]) Rkmrin pöytäk. 27. 4. 724; rkmrin jstn pöytäk. 30. 5. 1,608 §. 29. 6. 1,952 §, 27. 7. 2,148 § ja 3. 8. 2,197 ja 2,221 §§. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 2. 407 §, 13. 7. 2,071 ja 2,076 §§, 16. 10. 2,849 §, 7. 11. 3,100 § ja 28. 11. 3,477 §. — [3]) S:n 3. 8. 2,222 §. — [4]) S:n 2. 5. 1,279 §. — [5]) S:n 17. 2. 534 § ja 9. 5. 1,335 §. — [6]) S:n 20. 7. 2,108 §. — [7]) S:n 27. 7. 2,189 § ja rkmrin pöytäk. 24. 8. 1,150 §. — [8]) Rkmrin pöytäk. 27. 3. 421 §. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 28. 3. 906 §. — [10]) Rkmrin pöytäk. 7. 12. 2,235 § ja 18. 12. 2,377 §. — [11]) Rkmrin jstn pöytäk. 18. 9. 2,535 §. — [12]) S:n 9. 5. 1,334 §. — [13]) Rkmrin pöytäk. 30. 11. 2,188 §. — [14]) Rkmrin jstn pöytäk. 17. 2. 530 §. — [15]) S:n 7. 3. 688 §. — [16]) S:n 17. 8. 2,305 §. — [17]) S:n 17. 8. 2,306 §. — [18]) S:n 23. 5. 1,490—1,492 §§. — [19]) S:n 23. 5. 1,493 §.

Rikos rakennusjärjestyksen määräyksiä vastaan. Sosialilautakunta ilmoitti, että Päijänteentien tontti n:o 29 oli rakennutettu vastoin rakennusjärjestyksen määräyksiä, ja päätti [1]) rahatoimikamari kehoittaa rakennuskonttoria ryhtymään tämän aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Kaupungin rakennusten käyttö. Rahatoimikamari hyväksyi [2]) tehdyn ehdotuksen tilan varaamiseksi maidontarkastusasemalle lihantarkastusaseman käyttämästä huoneistosta sekä osoitti käyttövaroistaan 5,650 markkaa tästä johtuviin muutostöihin.

Koska valtio aikoi tammikuun 1 p:stä 1923 voimassapitää lihantarkastusasemaa maahantuotettua lihaa varten, mutta kun sen ei ollut onnistunut vuokrata sopivaa huoneistoa, anoi lääkintöhallitus, että kaupunki tähän tarkoitukseen luovuttaisi lihantarkastusaseman huoneiston vuodeksi 1923, jolloin trikiinitutkimukset ja laboratoorityöt kuitenkin suoritettaisiin valtion omissa huoneistoissa. Rahatoimikamari päätti [3]) myöntyä tähän sillä ehdolla, että työ toimitettiin iltapäivisin valtion kustannuksella ja kaupungin henkilökunnan avustaessa, siinä tapauksessa että se oli halukas kohtuullisesta korvauksesta ottamaan työn suorittaakseen, sekä että kaupungille suoritettiin maksua lihantarkastustaksan mukaan.

Rahatoimikamari päätti puhtaanapitolaitokselle toistaiseksi luovuttaa n. s. tykistöpihan Töölön alueella n:o 60 a huomioonottaen, että Rauhalan lastentarhan käytettäväksi asetettiin siellä oleva 5—7 huonetta ynnä keittiön ja eteisen käsittävä huoneisto. Sittemmin anoi puhtaanapitohallitus, että se saisi pitkäaikaisemman käyttöoikeuden alueeseen, koska muussa tapauksessa ei kannattanut aloittaa kalliita korjaustöitä, mutta päätti [4]) rahatoimikamari vain ilmoittaa, ettei sen tiedossa ollut mitään muuta tarkoitusta, johon alueen rakennuksia käytettäisiin.

Talonisännöitsijä esitti, että n. s. Leppäsuon perhehuvilassa oleva kouluja lastenkoti siirrettäisiin sieltä Hesperian sairaalarakennukseen, jonka johdosta kaksi 4—5 huonetta käsittävää huoneistoa tulisi vapaaksi vuokrattavaksi kaupungin viranpitäjille, joista moni oli ilman huoneistoa. Sairaalaylihallitus vastusti myöntymistä ehdotukseen, koska sijainpuute sairaaloissa oli sietämätön, ja m. m. erinäiset Kivelän sairaalan hoitajattaret olivat saaneet asunnon Hesperiasta. Esitys ei aiheuttanut [5]) toimenpidettä rahatoimikamarin puolelta.

Eväten ehdotuksen Hesperian sairaalan luovuttamisesta Rauhalan lastentarhalle, päätti [6]) rahatoimikamari sittemmin, että Ruoholahdenkadun talossa n:o 5 sijaitseva keuhkotautisten naisten koti, jonka huoneistoa ei enää voitu vuokrata, siirrettäisiin ent. Hesperian sairaalarakennukseen.

Lastentarhain tarkastajan esitystä, että n. s. koleraparakit luovutettaisiin Pienolan lastentarhalle, terveydenhoitolautakunta vastusti, koska sen mielestä pyydetyt huoneistot olivat tarpeen tarttuvaan tautiin sairastuneitten tarkastus- ja eristysosastoa varten, jotapaitsi niitä ei sopinut käyttää lastentarhaa varten, koska parakeissa myöskin hoidettiin tarttuvien tautien tapauksia ja kaupungin desinfioimismajala ja syöpäläispuhdistuslaitos sijaitsivat siellä. Rahatoimikamari epäsi [7]) esityksen.

Ent. kaasulaitoksen pihalla oleva autosuoja asetettiin [8]) rakennuskonttorin käytettäväksi kesäkuun 1 p:stä 1923.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaa kehoitettiin [9]) elokuun 1 p:stä

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 15. 6. 1,731 §. — [2]) Rkmrin pöytäk. 12. 1. 56—57 §§. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 5. 12. 3,547 § ja 19. 12. 3,693 §. — [4]) Rkmrin pöytäk. 2. 10. 1,301 §. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 3. 684 §. — [6]) S:n 30. 5. 1,589 §. — [7]) S:n 30. 5. 1,590 §. — [8]) S:n 9. 10. 2,747 §. — [9]) Rkmrin pöytäk. 11. 5. 879 §.

ruotsinkielisten kansakoulujen käytettäväksi luovuttamaan kaksi Annankadun kansakoulutalossa olevaa huonetta, joita suomenkieliset kansakoulut olivat käyttäneet kaksi vuotta.

Sittenkun kaupunki oli kunnallisneuvos N. Toivoselta ostanut erinäiset Pakinkylän alueet, päätti [1]) rahatoimikamari irtisanoa ne henkilöt, jotka asuivat näillä alueilla olevissa huviloissa.

Kun Pakinkylän suomenkielinen kansakoulu ei ollut voinut saada muuta huoneistoa, oikeutettiin [2]) se sittemmin syyslukukauden aikana käyttämään koulun aikaisemmin vuokraamaa, eräässä mainituista huviloista olevaa, huoneistoa.

Rahatoimikamarin kanslia sai toimeksi [3]) ottaa Hertonäsin huvilain hallinnon hoidettavakseen ja laatia ehdotuksen niitten vuokraamiseksi kesäasunnoksi, etusijassa kaupunginviranpitäjille.

Puheenalaiset huvilat luovutettiin [4]) sittemmin kesäksi seuraavista vuokramääristä alempana mainituille henkilöille: huvila n:o 8 sähkölaitoksen toimitusjohtajalle A. Marsiolle 2,500 markasta, huvila n:o 12 avustavalle kaupunginasemakaava-arkkitehdille B. Aminoffille 2,000 markasta, huvila n:o 10 tori- ja kauppahallivalvojalle everstiluutnantti I. Lydmanille 2,500 markasta, huvila n:o 11 rakennuskonttorin työpäällikölle insinööri K. J. Willandtille 1,000 markasta, huvila n:o 16, yläkerros satamaliikennekonttorin ilmoitusosaston johtajalle merikapteeni V. Grandellille 1,500 markasta ja alakerros maanviljelyslautakunnalle 1,500 markasta, huvila n:o 22 kaupunginkirjaston kirjastonhoitajalle U. Thermanille 1,000 markasta, huvila n:o 14 rahatoimikamarin kanslistille D. Hohenthalille 1,200 markasta, huvila n:o 21 sähkölaitoksen toimitusjohtajalle A. Lagercrantzille 1,200 markasta ja huvila n:o 20 agronomi W. Avellanille 1,600 markasta. Sittemmin johtaja Marsio luopui oikeudestaan huvilan n:o 8 vuokraamiseen, joka vuokrattiin [5]) maistraatinsihteeri T. Bymanille. Huvilan n:o 16 alakerros vuokrattiin [6]) kaupungin laboratoorin johtajalle filosofianmaisteri K. K. Järviselle, sittenkun maanviljelyslautakunta oli ilmoittanut, ettei se tarvinnut sitä. Poliisikonstaapeli K. V. Lindström sai [7]) kesäksi vuokrata aikaisemmin n:olla 31 B merkityn huvilan 300 markasta. Työmies Svanbäckille vuokrattiin [8]) huvila n:o 22 kesäksi 300 markan maksusta ja syyskuun 1 p:stä seuraavan kesäkuun 1 p:än 50 markasta kuukaudelta. Kirjastonhoitaja Therman oli aikaisemmin luopunut vuokraoikeudestaan mainittuun huvilaan. Herra A. H. Rosenbladille vuokrattiin [9]) huvila n:o 21 syyskuun 15 p:stä toukokuun 1 p:än 1923 50 markan kuukausivuokrasta. Herra O. Sydow oikeutettiin [10]) edelleen ja toukokuun 1 p:än 1923 asumaan huvilassa n:o 24 1,800 markan vuosivuokrasta.

Pelastusarmeija oikeutettiin [11]) talvella 1922—23 vuokratta käyttämään Hertonäsin huvilaa n:o 12 pyhäkoulua sekä kokousten pitämistä varten, sillä ehdolla että se senjälkeen palautettiin entiseen kuntoon.

Helsingin kaupungin sairaanhoitajatarten Lepokodin johtokunta oikeutettiin [12]) yhden vuoden aikana, lokakuun 1 p:stä lukien, maksutta käyttämään Hertonäsissä olevaa n. s. Stamerin huvilaa kaupungin sairaanhoitajatarten virkistys- ja lepokodin voimassapitoa varten.

Rahatoimikamari oikeutti [13]) veneenrakentaja K. E. Lönnbergin talvikuukausinakin asumaan Merholman kesähuvilassa n:o 3.

---

[1]) Rkmrin pöytäk. 9. 3. 310 §. — [2]) S:n 24. 8. 1,144 §. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 17. 1. 148 §. — [4]) S:n 21. 3. 812 §. — [5]) S:n 25. 4. 1,157 §. — [6]) S:n 2. 5. 1,214 §. — [7]) S:n 21. 3. 823 §. — [8]) S:n 23. 5. 1,485 § ja 27. 7. 2,183 §. — [9]) S:n 11. 9. 2,467 §. — [10]) S:n 7. 11. 3,097 §. — [11]) S:n 25. 9. 2,585 §. — [12]) S:n 2. 10. 2,661 §. — [13]) Rkmrin pöytäk. 16.10. 1,355 §.

Kaupungin vuokraaman Kasarminkadun talon n:o 6 isännöitsijä ilmoitti, että rikostuomioiden toimeenpanijan konttorin muutettua talosta oli hätäapukomitealle varattu enemmän tilaa. Talossa oleviin huoneistoihin nähden oli tehty erinäisiä muutoksia, ja vahvisti [1]) rahatoimikamari niiden uudet vuokrat.

Leski A. Rehnforsille vuokrattiin [2]) kaksi huonetta Forsbyn työväenasunnoista kesäkuun 1 p:stä 30 markasta kuukaudessa.

Rahatoimikamari päätti [3]) pitentää erinäisiä ent. seurahuoneella olevia huoneistoja koskevat vuokrasopimukset vuodeksi kesäkuun 1 p:stä lukien siten, että rouva V. Forsmanin tuli suorittaa vuotuista vuokraa 1,200 markkaa, kauppias I. Sokoloffin 5,000 markkaa ja Aktiebolaget Terra osakeyhtiön 6,000 markkaa vuodessa.

Postihallitus ilmoitti [4]) suostuvansa tullihallituksen postiosastolle Katajanokalta luovutetusta huoneistosta suorittamaan 5,000:sta 8,500 markkaan korotetun vuosivuokran, kesäkuun 1 p:stä 1923 lukien.

Sittenkun palomestari W. Bergströmin suorittama asunnonvuokra kesäkuun 1 p:stä oli korotettu, anoi palotoimikunta, että hänelle maksettaisiin vuokrarahoja 300 markalla kuukaudessa korotettu määrä, mikä lisäys kesäkuun 1 p:stä vuoden loppuun olisi 2,100 markkaa. Rahatoimikamari myöntyi [5]) anomukseen ja osoitti tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan 300 markkaa sekä 1,800 markkaa budjettiin Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalle merkitystä määrärahasta arvaamattomia vuokria ja vuokrankorotuksia varten. Viimemainitusta määrärahasta myönnettiin edelleen se 6,000 markan määrä, joka oli osoitettu vuokrarahoiksi vuoden jälkipuoliskoa varten, mutta joka palkanjärjestelyn johdosta lakkautettaisiin [6]).

Vuokrattuja huoneistoja ja vuokrankorotuksia. Rahatoimikamari päätti [7]) suomenkielisten kansakoulujen tarpeisiin vuokrata huoneistoja Sedmigradskyn pientenlastenkoulun omistamista taloista n:ot 11 Ison Robertinkadun ja 7 Oikokadun varrella vuodeksi 33,000 markan vuokrasta edellisestä ja 32,000 markan vuokrasta jälkimmäisestä.

Huoneenvuokralautakunnan tarpeisiin Helsingin anniskeluosakeyhtiöltä vuokratun Fredrikinkadun talossa n:o 34 olevan huoneiston vuokra korotettiin [8]) 39,000 markkaan vuodessa ja oli vuokrasopimus tehtävä vuodeksi kesäkuun 1 p:stä lukien.

Vladimirinkadun talossa n:o 34 olevan kansakouluhuoneiston vuokra korotettiin [9]) kesäkuun 1 p:stä 22,500 markkaan vuodessa.

Niinikään korotettiin [10]) Pakaassa olevan kansakouluhuoneiston vuokra vuoden ajaksi, kesäkuun 1 p:stä lukien 3,000 markkaan vuodessa.

Svenska friförsamlingen niminen yhtymä korotti [11]) Susannankadun talossa n:o 2 olevan kansakouluhuoneiston vuokran 6,000 markkaan vuodessa kesäkuun 1 p:stä lukien.

Fastighetsaktiebolaget Svenska gården yhtiöltä vuokrattiin [12]) vuodeksi, kesäkuun 1 p:stä lukien, huoneisto köyhäinhoitohallituksen tarpeisiin 30,000 markan vuosivuokrasta.

Uusi, Viipurinkadun talossa n:o 18 olevaa kansakouluhuoneistoa koskeva, vuokrasopimus tehtiin [13]) kesäkuun 1 p:n 1922 ja saman päivän 1925 väliseksi ajaksi 30,000 markan vuosivuokrin.

Rahatoimikamari päätti [14]) Sokeain ystäviltä vuodeksi vuokrata kansa-

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 14. 3. 753 §. — [2]) S:n 30. 5. 1,528 §. — [3]) S:n 17. 8. 2,308 §. — [4]) S:n 28. 11. 3,382 §. — [5]) S:n 22. 6. 1,921 §. — [6]) Ks. tätä kert. siv. 71. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 1. 264 §. — [8]) S:n 31. 1. 315 §. — [9]) S:n 31. 1. 334 §. — [10]) S:n 31. 1. 336 §. — [11]) S:n 31. 1. 338 §. — [12]) S:n 7. 2. 410§. — [13]) S:n 7. 2. 444 §. — [14]) S:n 7. 2. 445 §.

kouluhuoneiston Eläintarhan huvilasta n:o 7 16,000 markan vuosivuokrasta.

Neljännen linjan talossa n:o 18 olevan kansakouluhuoneiston vuokra korotettiin [1]) 32,812: 50 markkaan vuodessa, kesäkuun 1 p:stä lukien.

Pienolan lastentarhalle luovutettiin [2]) huoneisto Fredrikinkadun talosta n:o 34, jonka kaupunki oli vuokrannut Helsingin anniskeluosakeyhtiöltä, minkä ohessa päätettiin, että puheenalaisen huoneiston vuokra oli lokakuun 1 p:stä suoritettava [2]) Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla olevasta määrärahasta lastentarhain voimassapitoa varten.

Bölenkadun talosta n:o 22 lääkärin vastaanottohuoneistoksi vuokratun huoneiston vuokra [3]) korotettiin kesäkuun 1 p:stä 400 markkaan kuukaudessa; anomuksen 30 markan suuruisen maksun suorittamisesta kuukaudessa yhteisestä valaistuksesta portaissa y. m. rahatoimikamari epäsi.

Maistraatinsihteeri I. Björlin anoi, että se Antinkadun talossa n:o 7 oleva huoneisto, jonka käyttöoikeus ynnä vastaava kiinteistö-osake oli neiti A. Uhlén-vainajan testamentin johdosta siirtynyt kaupungille, vuokrattaisiin hänelle, koska se kahden vuoden ajan oli ollut asumaton. Rahatoimikamari epäsi [4]) anomuksen, koska huoneisto oli välttämätön kaupungin omiin tarpeisiin.

Sittemmin esitti neiti A. Uhlénin kuolinpesän selvitysmies, että puheenalainen huoneisto annettaisiin kesäkuun 1 p:stä vuokralle vuodeksi 17,000 markan vuosivuokrasta, ja myöntyi [5]) rahatoimikamari siihen.

Huvilanomistajan J. F. Ahlgrenin käyttämän Humaliston tontilla n:o 8 olevan ulkohuonerakennuksen vuosivuokra oli [6]) tammikuun 1 p:stä 1923 oleva 500 markkaa.

Kauppias E. Forsbäckille luovutetun Oihonnankadun tontilla n:o 24 olevan tavarakatoksen ynnä siihen kuuluvan alueen vuokra korotettiin [6]) 500 markkaan vuodessa, tammikuun 1 p:stä 1923 lukien.

Työnjohtaja A. Ahlbergille luovutettujen Sörnäsin satama-alueella olevain rakennusten vuosivuokra korotettiin [7]) joulukuun 1 p:stä seuraaviin määriin: kahden rakennuksen ynnä niihin kuuluvan alueen vuokra 1,000 markkaan, työvälinesuojan vuokra 400 markkaan sekä kahden vajarakennuksen vuokra 150 markkaan.

Herra E. Heinrichsille luovutetun Kaisaniemen keilaradan vuokra korotettiin [8]) 600 markkaan vuodessa, tammikuun 1 p:stä 1923 lukien.

Kaupungin uimalaitosten käyttö. Rahatoimikamari päätti [9]), että Ursinin kallion uimalaitos kesäksi erinäisin ehdoin [10]) luovutettaisiin Helsingin uimaseuralle, Mustikkamaan uimalaitos Urheiluseura Jyrylle, Humallahden uimalaitos Helsingin uimareille ja Jätkäsaaren uimalaitos Työväen uimareille. Kyläsaaren uimahuone vuokrattiin niinikään kesäksi herra J. Jacobssonille 500 markan maksusta sekä sillä ehdolla että vuokraaja kahden tunnin aikana päivittäin salli koululasten maksutta käyttää uimalaitosta.

Ravintolain vuokraus. Johtaja K. E. Johnssonille myönnettiin [11]) pitennetty vuokraoikeus Kaivohuone nimiseen ravintolarakennukseen maaliskuun 1 p:än 1927 vuotuisesta 13,000 markan maksusta.

Vahvistettuja vuokria. Sittenkun sosialilautakunta oli tehnyt ehdotuksen kunnallisissa työväenasunnoissa olevien asuinhuoneistojen vuokriksi, päätti [12])

---

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 17. 2. 519 §. — [2]) S:n 22. 6. 1,906 §, 27. 7. 2,177 § ja 4. 9. 2,420 §. — [3]) S:n 27. 2. 604 §. — [4]) S:n 25. 4. 1,204 §. — [5]) S:n 19. 5. 1,425 §. — [6]) S:n 12. 12. 3,629 §. — [7]) S:n 14. 11. 3,187 §. — [8]) S:n 24. 10. 2,920 §. — [9]) Rkmrin pöytäk. 26. 5. 956 §. — [10]) Ks. tätä kert. siv. 87. — [11]) Rkmrin pöytäk. 16. 1. 67 §. — [12]) S:n 17. 11. 2,060 §.

rahatoimikamari palauttaa asian lautakuntaan uuden ehdotuksen tekemistä varten, jolloin kaikki rakennusryhmät kannattavaisuuteensa nähden oli pidettävä yhtenä kokonaisuutena. Sosialilautakunta lausui laskeneensa vuokrat siten, että kukin rakennusryhmä erikseen tulisi kannattavaksi, mistä olisi seurauksena melkoista vuokramäärien erilaisuutta. Oli tosin toivottavaa että vuokria tasoitettaisiin siten, että vanhempain talojen huoneistojen vuokramääriä korotettaisiin ja uusien huojistettaisiin, mutta tätä estivät vanhempiin taloihin nähden voimassa olevat maksimivuokrat. Jos senvuoksi vahvistettaisiin yhdenmukainen vuokramäärä, johtaisi se siihen, että uudempien rakennusten vuokria alennettaisiin, minkä kautta kunnalliset työväenasunnot kokonaisuutena tuottaisivat tappiota. Kun myöhemmin teetetyt rakennukset kuitenkin olivat mukavammin ja uudenaikaisemmin sisustettuja, ei sosialilautakunta havainnut olevan syytä tuollaiseen vuokrien tasoitukseen. Asia ei aiheuttanut [1]) toimenpidettä rahatoimikamarin puolelta.

Talonisännöitsijän ehdotus Kustaanmiekan hätäasuntojen vuokriksi hyväksyttiin [2]) laskien 3 markkaa m²:ltä kuukaudessa.

Rauhalan lastentarhalle luovutetun [3]) huoneiston vuokra vahvistettiin [4]) 24,000 markaksi vuodessa.

Hermannissa olevan It. Viertotien talosta n:o 9 poliisilaitoksen tarpeisiin vuokratun huoneiston vuokra korotettiin [5]) 16,000 markkaan vuodessa, kesäkuun 1 p:stä lukien.

Niinikään korotettiin [6]) Perämiehenkadun talossa n:o 13 olevan, poikien vastaanotto- ja havaintokodin käyttämän huoneiston vuokra 14,000 markkaan vuodessa, kesäkuun 1 p:stä lukien.

Rahatoimikamari päätti [7]) ruotsinkielisten kansakoulujen kansliahuoneistoksi kesäkuun 1 p:n 1922 ja kesäkuun 1 p:n 1923 väliseksi ajaksi vuokrata 3 huonetta käsittävän huoneiston Ludviginkadun talosta n:o 5 1,400 markan vuosivuokrasta, lämpö ja valo siihen luettuna.

Keuhkotautipoliklinikan Kotkankadun talossa n:o 5 käyttämä huoneisto vuokrattiin [8]) uudestaan kesäkuun 1 p:stä 12,000 markan vuosivuokrasta.

Raittiuslautakunnan tarpeisiin oli Mariankadun talosta n:o 12 vuokrattava [9]) vuodeksi huoneisto 11,400 markan vuokrasta; rahatoimikonttoria kehoitettiin siirtämään majoituslautakunnan käyttämä puhelin mainittuun huoneistoon.

Poliisilaitoksen varaston ja kirjapainon Länt. Henrikinkadun talossa n:o 12 käyttämää huoneistoa koskeva vuokrasopimus pitennettiin [10]) vuodeksi, kesäkuun 1 p:stä lukien 15,000 markan vuosivuokrin.

Naisten työtupien johtokunnan ilmoitettua, että sen kanslia oli sanottu irti syyskuun 1 p:än huoneistostaan Simonkadun talossa n:o 6 A, vuokrattiin [11]) Liisankadun talosta n:o 17 2 huonetta 1,200 markan kuukausivuokrasta, mukaan luettuna korvaus lämmöstä ja siivouksesta. Sittemmin ilmoitti johtokunta, että viimemainittua huoneistoa koskeva vuokrasopimus oli sanottu irti kesäkuun 1 p:än 1923, koska puheenalainen huoneisto oli toisessa kädessä vuokrattu neiti H. Lehtoselta, joka itse oli sanottu irti. Samalla ilmoitti johto-

[1]) Rkmrin pöytäk. 7. 12. 2,234 §. — [2]) S:n 27. 12. 3,759 §. — [3]) Ks. tätä kert. sivv. 17 ja 218. — [4]) Rkmrin jstn pöytäk. 4. 9 2,416 §. — [5]) S:n 14. 3. 742 §. — [6]) Rkmrin pöytäk. 23. 3. 371 §; rkmrin jstn pöytäk. 30. 5. 1,597 §. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 25. 4. 1,167 §. — [8]) S:n 28. 3. 878 §. — [9]) Rkmrin pöytäk. 4. 5. 803 §. — [10]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 1. 267 §. — [11]) S:n 22. 6. 1,907 § ja 13. 7. 2,065 §.

kunta talonomistajan suostuvan vuokraamaan koko neiti Lehtosen käyttämän, 5 huonetta ja keittiön käsittävän huoneiston suoraan kaupungille tammikuun 1 p:stä ja neiti Lehtosen suostuvan luopumaan huoneistostansa, jos hän sai jäädä asumaan yhteen huoneeseen ja keittiöön, kunnes hän oli saanut toisen asunnon. Johtokunta ehdotti puolestaan, että kaupunki vuokraisi huoneiston pyydetystä 1,171 markan kuukausivuokrasta sekä sijoittaisi kanslian kahteen huoneeseen sekä vuokraisi yhden huoneen ja keittiön neiti Lehtoselle, jolloin kaksi huonetta voitaisiin käyttää johonkin muuhun kaupungin tarpeeseen. Johtokunnan mielestä oli toivottavaa, että joku asui huoneistossa, joka huolehtisi siivouksesta ja toimisi vahtina. Rahatoimikamari myöntyi [1]) esitykseen ja kehoitti asiamiestä tekemään vuokrasopimuksen.

Palolaitos oikeutettiin [2]) 1,500 markan kuukausivuokrasta kesäkuun 1 p:än 1923 vuokraamaan 3 huonetta ja keittiön käsittävä huoneisto Ison Robertinkadun talosta n:o 10 palomestari L. Gustafssonin tarpeisiin.

Valtion talossa n:o 2 Punavuorenkadun varrella olevan ja poliisilaitoksen välskäriltä F. Pekoselta poliisilaitoksen asepajan tarpeiksi vuokratun huoneen vuokra korotettiin [3]), kesäkuun 1 p:stä lukien 188 markkaan kuukaudessa, koska Pekosen käyttämästään huoneistosta suorittamaa vuokraa myöskin oli korotettu.

Kaupungin It. Satamakadun talosta n:o 6 Helsingin makasiiniosakeyhtiöltä rautatien satamakonttorin tarpeisiin vuokraaman konttorihuoneiston vuokra korotettiin [4]) kesäkuun 1 p:stä 1923 500 markkaan kuukaudessa, mukaanluettuna lämpö, ja tullilaitoksen postiosastolle samasta talosta luovutetun huoneiston vuokra 2,500 markkaan kuukaudessa; samalla oli postilaitokselta anottava, että korvaus sen käyttämistä huoneistoista korotettaisiin 5,000:stä 8,500 markkaan.

Lääketieteenlisensiaatti E. Wasastjerna oikeutettiin [5]) kesäkuun 1 p:stä 1923 kantamaan 250 markkaan kuukaudessa korotettua vuokraa poliisilääkärin vastaanottohuoneistosta.

Talonisännöitsijän esityksestä korotettiin [6]) suomenkielisille kansakouluille luovutetun, Mariankadun talossa n:o 22 olevan huoneiston vuokra, joka talo kuului kaupungin lahjoitusrahastoille, 16,000 markkaan vuodessa, kesäkuun 1 p:stä 1923 samaan päivään 1924.

Vuonna 1921 päätti rahatoimikamari pöytäkirjan 2,333 §:n kohdalla filosofiantohtori J. Jännekselle etuantina kaupunginkassasta maksaa 5,600 markkaa, osin korvauksena suoritetuista korjauksista, osin vuokrana talossa Humalisto n:o 4 olevasta huoneistosta sekä kaupunginvaltuustolta anoa määrärahaa tähän tarkoitukseen valtuuston käyttövaroista. Luopuen tästä päätöksestä sen jälkimmäiseen osaan nähden määräsi [7]) kamari sittemmin, että puheenalainen määrä oli suoritettava kamarin käyttövaroista.

Muita vuokrakysymyksiä. Sittenkun rahatoimikamari kirjeessä lokakuun 16 p:ltä oli tiedustellut Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoilta voisiko poliisivartiokonttoria varten saada huoneistoa jostakin yhtiön vanhemmasta tai suunnitellusta talosta Käpylässä, ilmoitti [8]) johtokunta, ettei se rikkomatta yhtiön sääntöjen määräyksiä voinut vuokrata huoneistoa mainittuun tarkoitukseen.

Kaupunginvaltuustolle lähetetyn esityksen yhteydessä, että filosofiantohtori J. Jännekselle vuokrattaisiin huvilapalsta Humalisto n:o 4 [9]), päätti [10])

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 12. 3,702 §. — [2]) S:n 27. 7. 2,179 §. — [3]) S:n 9. 10. 2,748 §. — [4]) S:n 7. 11. 3,094 §. — [5]) S:n 7. 11. 3,101 §. — [6]) S:n 21. 11. 3,349 § — [7]) S:n 27. 2. 603 §. — [8]) S:n 14. 11. 3,183 §. — [9]) Ks. tätä kert. siv. 13. — [10]) Rkmrin pöytäk. 13. 2. 168 § ja 2. 3. 262 §.

rahatoimikamari tohtori Jännekseltä vuokrata Humaliston sairaalan käyttämät huoneistot kolmeksi vuodeksi, kesäkuun 1 p:stä lukien, 42,750 markan vuosivuokrasta.

Sisäasiainministeriö oikeutti [1]) maaliskuun 2 p:nä kaupungin työttömien naisten ammattikursseja varten n. 4 viikon aikana käyttämään 12 huonetta ja yhtä ruokasalia vastaisen Meilahden yliopiston klinikkaryhmän talousrakennuksesta, sillä ehdolla että kaupunki kustansi lämmön, valon ja siivouksen, hankki tarvittavat huonekalut ja palautti huoneiston kurssien päätyttyä entiseen kuntoonsa.

Sisäasiainministeriö ilmoitti [2]) joulukuun 1 p:nä, että Suomenlinnassa Susisaarella olevasta kaupungin poliisikoulun käyttämästä suuremmasta eli pohjoisesta n. s. Palmstjernan kasarmista kaksi huonetta ja keittiö joulukuun 1 p:stä toistaiseksi luovutettaisiin asunnoksi niille kahdelle poliisikonstaapelille, jotka kaupungin poliisilaitos komensi järjestystä ylläpitämään sen väestön keskuudessa, joka asuntopulan johdosta oli majoitettu Kustaanmiekan ent. sotilaskasarmirakennuksiin.

Suomenlinnan hätäasunnot. Kamarin jäsen Heinonen ehdotti, että kaupunki kieltäytyisi vastaanottamasta Suomenlinnaan asunnottomille järjestettyjä asunnoita, elleivät sotilasviranomaiset myöntäisi mainituille henkilöille samoja oikeuksia kuin muilla linnoitusalueella olevilla siviliasukkailla oli. Edelleen ehdotti herra Heinonen, että tehtäisiin esitys lipunhinnan huojistamisesta matkasta höyrylaivalla Suomenlinnaan sekä että ainakin nuorimmille kouluijässä oleville lapsille hankittaisiin tilaisuus käydä kansakoulua. Kaupunginjohtajalle annettiin toimeksi [3]) valtionviranomaisten kanssa neuvotella asiasta.

3. *Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.*

Merholman ja Lapinniemen kaupunginasemakaava. Sittenkun insinööri H. G. Torulfin laatimat suunnitelmat kaupungin vastaisiksi satamalaitteiksi olivat valmistuneet, olivat kauppias J. Tallberg-vainajan oikeudenomistajat huomauttaneet kaupungille olevan toivottavaa, että kaupungin kauppias Tallbergille luovuttamat Merholman alueet pian otettiin kaupunginasemakaavaan [4]). Tämän johdosta oli kaupungin yleisten töiden hallitus lähettänyt rahatoimikamariin ehdotuksen Merholman ja Lapinniemen kaupunginasemakaavaksi. Tämän mukaan oli pääliikenneväylä mainitulle saarelle aiottu teetettäväksi Kirkkotarhankadulta venäläisen hautausmaan eteläpuolitse; sen leveys olisi 34—35 m., niin että olisi tilaa kaksinkertaisille rautatie- ja raitiotieraiteille. Tämä edellytti, että liikenneväylä osaksi rakennettiin Marian sairaalan alueen poikki sekä venäläisen hautausmaan eteläosan halki, mikä osa oli vuokrattu varastopaikoiksi; Kirkkotarhankatuakin olisi laajennettava. Vastedes voitaisiin lisäksi rakentaa liikenneväylä vinosti Lapinniemen alueen poikki vanhan luterilaisen ja venäläisen hautausmaan väliseltä tieltä, mikä katu olisi sopivampi raitiotien rakentamista varten. Yhdensuuntaisesti pääliikenneväylän kanssa rakennettaisiin Ruoholahden rantaan 21 m:n levyinen katu, joka aluksi välittäisi liikennettä Merholmaan; tälle kadulle olisi rakennettava väliaikainen raitiotie Lapinlahden- ja Kirkkotarhankadulta saarelle.

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 21. 3. 803 §. — [2]) S:n 12. 12. 3,618 §. — [3]) Rkmrin pöytäk. 30. 11. 2,222 §. — [4]) Ks. 1917 vuod. kert. siv. 26.

Asemakaavan mukaan saisivat J. Tallbergin oikeudenomistajat kaksi 10,200 m²:n ja 14,800 m²:n laajuista tonttia, jotka olisivat vastaisen pääliikenneväylän sekä sen kanssa yhdensuuntaisesti ja sen eteläpuolelle rakennetun kadun välillä, minkä kauppias Tallberg oli hyväksynyt. Itse satama-alueen asemakaavaa ei nyt vahvistettaisi, koska sen järjestelyä ei ollut vielä määrätty. Rahatoimikamari hyväksyi [1]) periaatteessa kaupunginasemakaavaehdotuksen, ja oli asianomaisten viranomaisten kanssa ryhdyttävä neuvotteluihin katuja varten tarvittavan maan hankinnasta; kaupungin yleisten töiden hallitus sai toimeksi laatia lopullisen ehdotuksen alueen kaupunginasemakaavaksi.

Käpylän kaupunginasemakaava. Koska rautatiehallituksen oli ilmoitettu aikovan laajentaa rautatien aluetta Käpylän puutarhaesikaupungin vierestä, jolloin osa sen asuntokortteleista joutuisi rautatie-alueen piiriin, oli kaupunginasemakaava-arkkitehti laatinut ehdotuksen uudeksi Käpylän asemakaavaksi.

Tiedusteltaessa ilmoitti rautatiehallitus, että uudessa asemakaavassa rautatietä varten varattu alue täysin vastasi hallituksen tekemää ehdotusta Fredriksperin ratapihan laajentamiseksi ja riitti rautatien tarpeisiin. Rahatoimikamari päätti [2]), ennenkuin ehdotus lähetettiin kaupunginvaltuustolle, hankkia kansakoulujohtokunnilta lausunnon ehdotetusta koulutontin paikasta ja sosialilautakunnalta koko ehdotuksesta.

Tehtaanpuistoon suunnitellun kirkon paikka. Kaupungin yleisten töiden hallitus esitti, että Tehtaanpuistoon suunnitellun kirkkorakennuksen paikka muutettaisiin. Rahatoimikamari antoi kaupunginjohtaja Castrénille ja herra Salmiolle toimeksi [3]) neuvotella asiasta suomalaisten ja ruotsalaisten evankelisluterilaisten seurakuntain asiamiesten kanssa.

Kaupunginasemakaavanmuutos. Lähettäessään kaupunginvaltuustolle ehdotuksen XIV kaupunginosan korttelin n:o 517 tontinkorkeuksiksi, kehoitti [4]) rahatoimikamari kaupungin yleisten töiden hallitusta laatimaan ehdotuksen mainitun korttelin kaupunginasemakaavan muutokseksi.

Kalujen laajennus. Jotta kävisi mahdolliseksi rakentaa Nordenskiöldkadulle suunniteltu raitiotielinja keskikadulle, salli [5]) rahatoimikamari, että katua, joka oli tasoitettu puoleen leveyteensä, sai levittää kahdella metrillä; työn kustannukset oli arvioitu 91,000 markaksi, josta osa voitiin suorittaa hätäaputyömäärärahasta.

Poliisimestari huomautti, että liikenne ruotsalaisen teatterin kohdalla oli niin suuri, että osa Henrikinpuistikkoa olisi hävitettävä, jotta kävisi mahdolliseksi laajentaa katua; tämän johdosta olisi 16 puuta kaadettava puistikosta. Rahatoimikamari epäsi [6]) esityksen.

Oulunkylän teiden ylläpitäminen. Oulunkylän kunnanvaltuusto anoi, että kaupunki panettaisi kuntoon erinäiset kaupungin mainitussa kunnassa olevat tieosuudet. Kun pyydetyt teiden korjaukset pääasiassa jo oli suoritettu ja teiden ylläpitäminen oli tielautakunnan asia, ei esitys aiheuttanut [7]) toimenpidettä.

Ajotie. Talonisännöitsijä esitti, että rakennettaisiin ajotie pitkin ent. kaasulaitoksen tontilla olevan ent. kaasukellon pitkää sivua, koska mainitussa rakennuksessa olevaa tavarasuojahuoneistoa oli vaikea saada vuokratuksi, kun se oli 3 m. maanpinnan yläpuolella. Rahatoimikamari epäsi [8]) esityksen.

[1]) Rkmrin pöytäk. 2. 2. 126 §. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 11. 4. 1,073 § ja 2. 5. 1,280 §; rkmrin pöytäk. 29. 6. 1,076 §. — [3]) Rkmrin pöytäk. 30. 10. 1,734 §. — [4]) S:n 30. 11. 2,181 §. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 4. 4. 959 §. — [6]) Rkmrin pöytäk. 7. 12 2,233 §. — [7]) S:n 1. 6. 976 §. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 4. 4. 975 §.

Oikeus jalkakäytävän teettämiseen. Talonomistaja J. Koskinen anoi saada teettää asfalttijalkakäytävän korttelissa n:o 375 olevan Porvoonkadun tontin n:o 18 viereisen, Porvoon- ja Viipurinkadun kulmauksessa vahvistetun kaupunginasemakaavan mukaan sijaitsevan nurmikentän kohdalle ja sen vierelle teettää käytävän mainitulla tontilla olevalle rakennukselle. Koska jalkakäytävää pidettiin tarpeellisena, kun yleisön tapana oli kulkiessaan käyttää lyhintä tietä istutuksista huolimatta, myöntyi [1]) rahatoimikamari anomukseen, sillä ehdolla että jalkakäytävä tehtiin 2 m. leveä, että sitä teetettäessä noudatettiin rakennuskonttorin ohjeita ja että talonomistaja huolehti sen puhtaana- ja kunnossapidosta.

Muurin rakennuttaminen. Diakonissalaitos huomautti, että sen alueelle päin olevaa Rautatiekujaa tasoitettaessa oli laitos kallion louhimisen johdosta menettänyt alueen, joka paikoitellen oli yli kaksi metriä leveä. Kun kallio oli täynnä halkeamia, ei kallioille kadun yläpuolelle voinut rakentaa tarpeellista aitaa aivan jyrkänteen kohdalle, minkä johdosta laitos menetti vielä lisää aluetta. Tämän johdosta laitos anoi, että rakennettaisiin kivimuuri Rautatiekujan ja sen alueen väliselle rajalle sekä ilmoitti suostuvansa ottamaan osaa kustannusten suorittamiseen. Kaupungin yleisten töiden hallitus ilmoitti vaaditussa lausunnossa, että puheenalainen kallio oli 7 m. korkea sekä pani kysymyksenalaiseksi eikö kaupunki ollut velvollinen toimimaan niin, että laitos saattoi käyttää aluettansa tontinrajaan saakka. Työn laskettiin maksavan 34,000 markkaa, mistä määrästä kaupunki ja laitos voisivat kumpikin suorittaa 17,000 markkaa. Rahatoimikamari epäsi [2]) kuitenkin esityksen.

Teiden kunnossa- ja puhtaanapito It. Kaivopuistossa. Rahatoimikamarin lähetettyä maistraattiin ehdotuksen It. Kaivopuiston [3]) teiden kunnossa- ja puhtaanapitokustannusten jakamiseksi, oli maistraatti asianomaisia kuultuaan vahvistanut ne tammikuun 21 p:nä [4]).

Viemärijohto. Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Vallilan anottua, että Sturekadun viemärijohtoa jatkettaisiin kortteliin n:o 533, kehoitti [5]) rahatoimikamari rakennuskonttoria viipymättä alkamaan työt.

Suunnitellun teurastamon viemäri- y. m. johdot. Kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunta oli lausunnon saamiseksi lähettänyt rahatoimikamariin Suomen karjakeskuskunnan esityksen, että valtion omistamalle Fredriksperin tilalle suunniteltua teurastamoa varten tarvittavat vesi-, viemäri-, kaasu- ja sähköjohdot yhdistettäisiin kaupungin vastaaviin johtoverkkoihin sekä että mainitulle laitokselle myönnettäisiin alennusta asianomaisten kunnallisten laitosten kantamista maksuista. Asian valmistelu annettiin toimeksi [6]) kaupunginjohtajalle, kaupungininsinöörille ja kaupungin eläinlääkärille, joka tehtävä sittemmin siirrettiin [7]) komitealle, johon kuuluivat herra Idström puheenjohtajana sekä herra Salmio ja eläinlääkäri W. Castrén sekä kaksi osuuskunnan valitsemaa edustajaa jäseninä. Komitea oikeutettiin käyttämään asiantuntijoita ja palkkaamaan sihteeri.

Sittenkun sekä mainitun komitean että kaupungin yleisten töiden hallituksen sekä vesi-, kaasu- ja sähkölaitoksen lausunnot olivat saapuneet, päätti rahatoimikamari kaupunginvaltuustolle esittää, että Suomen karjakeskuskunnan esitys evättäisiin, koska kaupungin itse tulisi ryhtyä toimenpiteisiin teurastamon rakennuttamiseksi, ja osuuskunta oli ilmoittanut aikovansa

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 4. 4. 973 §. — [2]) S:n 25. 4. 1,209 §. — [3]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 270. — [4]) Rkmrin jstn pöytäk. 31. 1. 287 §. — [5]) Rkmrin pöytäk. 6. 7. 1,090 § ja rkmrin jstn pöytäk. 27. 7. 2,180 §; vrt. tätä kert. siv. 27. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 5. 1,444 §. — [7]) Rkmrin pöytäk. 8. 6. 1,033 §.

luopua suunnitelmistaan siinä tapauksessa, että sellainen saatiin aikaan kunnan aloitteesta.

Puheenalainen osuuskunta oli kuitenkin pyytänyt tietoa ehdoista, joilla viemäriveden sen suunnittelemasta makkara- ja lihanjalostustehtaasta Fredriksperin aseman kohdalla kaupunkiin yhdistämättömällä alueella saisi johtaa kaupungin viemäriverkkoon. Vaaditussa lausunnossa huomautti kaupungin yleisten töiden hallitus, että Alppilan kohdalla olevaa septictankkia olisi melkoisesti laajennettava, jotta tehtaasta tuleva likavesi voisi puhdistua, minkä vuoksi hallitus ehdotti tuollaiseksi ehdoksi ilmoitettavaksi, että osuuskunta ottaisi osaa kustannuksiin septictankin laajentamisesta 700,000 markalla ja vanhemman viemärijohdon laajentamisesta 250 m:n pituudelta oleviin kustannuksiin 86,000 markalla eli kaikkiaan 786,000 markalla, sekä että osuuskunta ottaisi osaa septictankin hoitoon 6,000 markalla vuodessa. Hyväksyen hallituksen ehdotuksen päätti [1]) rahatoimikamari ilmoittaa tämän osuuskunnalle.

Vesi- ja viemärijohtoja. Kaupungin yleisten töiden hallitusta ja vesijohtolaitosta kehoitettiin [2]) vastaisten tasoitustöiden yhteydessä, laittamaan viemäri- ja vesijohdot vuokraaja E. Hohdin tontille n:o 25 Vanajantien varrella; työt oli kustannettava asianomaisten laitosten käytettävänä olevilla varoilla.

Arabian posliinitehdas osakeyhtiö oli anonut vesi- ja viemärijohtoja laitettavaksi yhtiön suunnittelemalle työväen asunto-alueelle. Kaupungin yleisten töiden hallitus ehdotti anomuksen evättäväksi, koska työt tuottaisivat melkoisia kustannuksia ja yhtiön suorittama vuokra oli kovin pieni, jotavastoin kaupungin teknillisten laitosten hallitus puolsi sitä, koska suunnitellulla rakennushankkeella jossain määrin lievitettäisiin asuntopulaa. Rahatoimikamari epäsi [3]) anomuksen.

Vesijohto. Sörnäsin osakeyhtiö anoi Verkkosaarenkadun vesijohtoa pitennettäväksi Lautatarhankadulle sekä sen siirtämistä Verkkosaareen yhtiön kustannuksella. Vesijohtolaitos ilmoitti, että työ aiheuttaisi kustannuksia 72,000 markkaa, mikä määrä olisi etuantina suoritettava kaupunginkassasta ja merkittävä 1923 vuoden budjettiin. Koska tuollaisia etukäteismäärärahoja vain poikkeustapauksissa olisi käytettävä, päätti [4]) rahatoimikamari, ettei asia aiheuttanut mitään toimenpidettä, mutta oli se otettava uudestaan harkittavaksi budjetin käsittelyssä [5]).

Vesijohto Mustikkamaalle. Kaupunginvaltuuston päätettyä, että vesijohto oli teetettävä Brändöstä Mustikkamaalle [6]), päätti [7]) rahatoimikamari puolestaan Aktiebolaget Brändö villastad yhtiön kanssa tehdä seuraavan mainitun johdon teettämistä ja käyttöä koskevan sopimuksen:

Helsingin kaupunki oikeutetaan sopivasta kohdasta Brändön huvilakaupungin vesijohtoa omalla kustannuksellaan teettämään 2 tuuman vesijohto Mustikkamaalle;

Helsingin kaupunki rakentaa liittämiskohtaan mittarikaivon ja pystyttää vesimittarin, jonka osakeyhtiö luettaa;

Helsingin kaupunki ei saa lisätä vedenkulutustaan Mustikkamaalla niin että Brändön huvilakaupungin vedensaanti tulee uhatuksi;

Helsingin kaupunki suorittaa kulutetusta vedestä saman maksun kuin Brändön huvilakaupungin muut kuluttajat;

Helsingin kaupunki suorittaa Aktiebolaget Brändö villastad yhtiölle 71,286: 35 markan suuruisen korvauksen, joka vastaa yhtiön teettämän ja

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 4. 9. 2,417 §. — [2]) Rkmrin pöytäk. 11. 12. 2,299 §. — [3]) S:n 5. 10. 1,304 §. — [4]) S:n 2. 10. 1,244 §. — [5]) Ks. tätä kert. siv. 113. — [6]) S:n siv. 25. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 4. 4. 974 §.

kaupungin alueella olevan Brändön vesijohdon osan kustannuksia, mikä määrä on suoritettava tammikuun kuluessa 1923;

Helsingin kaupunki oikeutetaan ryhtymään johtojen liittämiseen heti kun kaupunki on hyväksynyt nämä ehdot.

Vedenhankinta Sumpparin saarelle. Osuusliike Elanto r. l., jolla Sumpparin saari oli vuokralla, oli anonut saada ottaa vettä vuonna 1913 Sumpparin poikki Korkeasaarelle teetetystä vesijohdosta. Vesijohtolaitos huomautti, että johto, joka oli teetetty kaupungin kustannuksella Helsingin anniskeluosakeyhtiön tarpeisiin, minkä vuoksi sen kustannuksia ei ollut suoritettu laitoksen tililtä, oli siksi pieni, että Korkeasaaren tarpeen lisäksi tarjona oleva vesimäärä oli rajoitettu niin, että aikaisempien vuokraajain vedentarve oli voitu tyydyttää vain sikäli kuin kulutus Korkeasaarella oli sen sallinut. Rahatoimikamari päätti [1]) oikeuttaa osuusliike Elannon r. l., niin kauan kuin vesijohtoa Korkeasaarelle ylläpidettiin, saamaan vettä siitä, mutta vain milloin vedenpainesuhteet sen sallivat. Siinä tapauksessa ettei liikkeen tarvetta täten saataisi tyydytetyksi, tulisi sen omalla kustannuksellaan teettää vesisäiliö, joka voitaisiin öisin täyttää. Tämä lupa oli voimassa Sumpparille järjestettyjen liitosten lukumäärästä [2]) huolimatta.

Käytävä kaupunginpuutarhaan. Kaupungininsinöörin ilmoitettua, että kaupungin puutarhaan johtavan käytävän teettäminen, joka oli suoritettu hätäaputyönä, oli tuottanut lisäkustannuksia 8,000 markkaa, päätti [3]) rahatoimikamari, että tämä rahamäärä oli suoritettava siitä 250,000 markan määrärahasta hätäaputöitä varten, minkä kaupunginvaltuusto oli myöntänyt [4]) käyttövaroistaan.

Lisätty katuvalaistus. Sähkölaitos sai toimeksi [5]) järjestää katuvalaistuksen Kivelänkadulle ja osoitettiin tähän tarkoitukseen 1,500 markkaa rahatoimikamarin käyttövaroista. Niinikään sai laitos toimeksi [6]) antaa pystyttää viisi sähkökaarilamppua Kaivokadulle.

Sopimaton johtopylväiden pystyttäminen. Koska sähkölaitos Käpylän Pohjolankadun toiselle puolelle oli pystyttänyt johtopylväitä keskelle jalkakäytävää eikä kuten toiselle puolelle samaa katua, käytävän ja ajotien välille, kehoitettiin [7]) kaupungin teknillisten laitosten hallitusta Käpylän johtoverkkoa vastedes laajennettaessa tai jossakin muussa sopivassa tilaisuudessa muutattamaan pylväät; myöskin muuntaja-asema oli muutettava.

Oikeus puhelinjohtojen käyttämiseen. Rahatoimikamari hyväksyi [8]) puolestaan laaditun ehdotuksen kaupungin ja Brändö telefon- och elektricitetsaktiebolag yhtiön väliseksi sopimukseksi, jonka mukaan kaupunki oikeutettiin vuotuisesta 300 markan maksusta käyttämään kahta yhtiön puhelinjohtoa linjalla Sörnäs—Brändö—Mäntysaari.

Oikeus sähkö- y. m. johtojen teettämiseen. Rakennusmestari J. A. Hugg oikeutettiin [9]) Reimarsin tilan maalle korttelin n:o 17 läheisyyteen pystyttämään 6 johtopylvästä. Lupa oli oleva voimassa toistaiseksi kuukauden irtisanomisajoin, sekä sillä edellytyksellä, että herra Hugg rahatoimikamarin vahvistamin ehdoin salli muittenkin käyttää hyväkseen pylväitä puhelin- ja valojohtoja varten.

Sittenkun Kyminlaakson sähköosakeyhtiö oli anonut saada vetää sähkökorkeajännitteisjohdon Eknäsin tilan maan poikki ja maatalousministeriö

[1]) Rkmrin pöytäk. 23. 2. 213 §. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 10. 8. 2,281 §. — [3]) Rkmrin pöytäk. 26. 10. 1,521 §. — [4]) Ks. tätä kert. siv. 29. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 31. 10. 3,027 §. — [6]) Rkmrin pöytäk. 30. 11. 2,187 §. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 9. 5. 1,342 §. — [8]) S:n 22. 6. 1,910 §. — [9]) S:n 8. 6. 1,711 §.

tiedusteltaessa, vähenisikö tilan arvo vaihtoesineenä tuollaisen oikeuden myöntämisen johdosta, oli ilmoittanut, ettei valtion puolelta ollut estettä anomukseen myöntymiselle, oikeutettiin [1]) yhtiö erinäisin ehdoin vetämään puheenalainen johto Eknäsin tilan poikki, ja hyväksyi [2]) yhtiö puolestaan ehdot. Sittemmin määrättiin [3]) filosofianmaisteri T. Johansson yhdessä yhtiön valitseman asiamiehen kanssa arvioimaan tilalle tämän johdosta koituneet vahingot.

Puhelinyhteys auto- ja pika-ajuriasemille. Saatuaan kirjeessä syyskuun 17 p:ltä 1921 siihen kehoituksen, lähetti [4]) rahatoimikamari maistraattiin seikkaperäisen ehdotuksen kamarin herättämästä kysymyksestä [5]) puhelinyhteyden järjestämisestä kaupungin auto- ja pika-ajuriasemille. Pyydettyään lausuntoa asiasta poliisimestariltakin sekä varattuaan [6]) kamarille tilaisuuden antaa lausuntonsa siitä, päätti maistraatti puolestaan pääasiassa kamarin ehdotuksen mukaisesti:

1) että kaikki aikaisemmin yksityisille henkilöille annetut luvat asettaa puhelinkoneita autoasemille oli rahatoimikamarin kohtuulliseksi havaitseman irtisanomisajan jälkeen peruutettava;

2) että 8 puhelinkonetta, siten puhelinyhdistyksen johtoverkkoon yhdistettyinä, että puheluja voi välittää vain asemille, mutta ei asemilta, oli kaupungin kustannuksella yksissä neuvoin kaupungin yleisten töiden hallituksen ja poliisimestarin kanssa asetettava seuraaviin paikkoihin, nimittäin: 1 kone pika-ajureja varten Kappelinpuistikkoon Unionin- ja Pohj. Esplanadikadun kulmaukseen; 1 kone vuokra-autoja varten Kappelinpuistikkoon Unioninkadun varrelle lähemmäksi Etel. Esplanadikatua; 1 kone pika-ajureja varten Teatteripuistikkoon Mikon- ja Pohj. Esplanadikadun kulmaukseen; 1 kone vuokra-autoja varten Erottajantorille; 1 kone pika-ajureja varten Henrikinpuistikkoon Vanhan ylioppilastalon kohdalle; 1 kone vuokra-autoja varten sopivalle paikalle Henrikinpuistikkoon Aleksanterinkadun jatkeelle sijoitetun auto-aseman kohdalle; 1 kone sekä pika-ajureja että vuokra-autoja varten sopivalle paikalle Rautatientorille hotelli Fennian läheisyyteen; sekä 1 kone niinikään sekä pika-ajureja että vuokra-autoja varten sopivalle paikalle Hakaniementorille;

3) että asianomaisten ammatinharjoittajain oli suoritettava vuosimaksu ja näiden koneiden ynnä niihin kuuluvain johtojen ylläpitokustannukset siten, että nämä maksut, kutakin pika-ajurinumeroa kohti 15 markkaa ja kutakin vuokra-autonumeroa kohti 75 markkaa, oli kunkin vuoden lopussa tulevalta vuodelta suoritettava rahatoimikonttoriin kuittia vastaan, joka sittemmin oli esitettävä poliisin tammikuun alussa toimittamassa ammatinharjoittajain nimenhuudossa.

Sitävastoin ei maistraatti katsonut voivansa kannattaa kamarin ehdotusta, että kaikki sekä pika-ajuri- että vuokra-autonumerojen omistajat vastaisivat kaikista niistä kustannuksista, joita tavallisen ylläpidon lisäksi vahingoittamisen johdosta olisi suoritettava puheenalaisista koneista ja johdoista. Tuollainen määräys näytti maistraatista epäoikeudenmukaiselta ja sitäpaitsi siihen liittyisi suuria vaikeuksia näiden kustannusten perimiseen nähden.

Tämän maistraatin päätöksen johdosta päätti [7]) rahatoimikamari puhelinyhteyden järjestämiseksi yllä luetelluille auto- ja pika-ajuriasemille käyttö-

[1]) Rkmrin pöytäk. 12. 1. 54 § ja 11. 3. 326 §. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 28. 3. 905 §. — [3]) S:n 15. 6. 1,802 §. — [4]) Rkmrin pöytäk. 26. 1. 118 §. — [5]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 255. — [6]) Rkmrin pöytäk. 1. 4.462 §. — [7]) S:n 8. 6. 1,038 §.

varoistaan osoittaa 12,800 markkaa; suorittaa puhelinten käyttökustannuksetkin vuoden loppuun kamarin käyttövaroista; maistraatilta anoa toimenpiteisiin ryhtymistä tarpeellisen pika-ajurien ja ammattimaisen autoliikenteen harjoittajain järjestyssääntöjen muutoksen vahvistamiseksi; sekä syyskuun 1 p:än irtisanoa myönnetyt luvat auto- ja pika-ajuriasemille asettaa puhelinkoneita.

Sittemmin hyväksyi [1]) kamari rakennuskonttorin laatimat puhelinkaappien piirustukset, minkä ohessa rakennuskonttoria kehoitettiin mahdollisimman pian teettämään kaapit niihin kuuluvine pylväineen. Kustannukset, 600 markkaa kaappia kohti eli yhteensä 4,800 markkaa oli suoritettava kamarin käyttövaroista. Helsingin puhelinyhdistykselle annettiin toimeksi [2]) varustaa kaappeihin pantavat puhelinkoneet n. s. ylimääräisillä kelloilla suojustimineen, mikä laite yhdistyksen ilmoituksen mukaan aiheutti kustannuksia 38 Ruotsin kruunua konetta kohti.

Lokakuun 25 p:nä vahvisti [3]) maistraatti päätöksen puhelinyhteyden järjestämisestä auto- ja pika-ajuriasemille aiheutuneen pika-ajurien ja ammattimaisen autoliikenteen harjoittajain järjestyssääntöjen muutoksen.

Erinäiset vuokra-autoliikenteen harjoittajat anoivat, että auto-asemilla olevat puhelinkoneet jätettäisiin paikoilleen, perustellen tätä anomustaan sillä, että yleisö tunsi nämä puhelinnumerot sekä että yksinomaan vastaanottokoneiden käytäntöön ottaminen tuottaisi hankaluutta. Hakijat ehdottivat puolestaan, että valituksenalaiset epäkohdat poistettaisiin siten, että yksityisiltä henkilöiltä evättäisiin oikeus pitää näitä puhelinkoneita ja se annettaisiin esimerkiksi autonkuljettajain yhtymälle, jonka he aikoivat muodostaa. Rahatoimikamari päätti [4]) oikeuttaa hakijat vuoden loppuun pitämään 2 puhelinkonetta Kauppatorilla ja 1 koneen Rautatientorilla, sillä ehdolla kuitenkin että kaikki autoliikenteen ja pika-ajuriliikkeen harjoittajat saivat käyttää koneita. Lupa pitennettiin [5]) sittemmin Kauppatorin puhelimiin nähden olemaan voimassa kesäkuun 1 p:än 1923.

Oikeus puhelinkaapelin laskemiseen. Helsingin puhelinyhdistys oikeutettiin [6]) teettämään 3-piippuinen kanava jalkakäytävään Mikonkadun talojen n:ojen 8 ja 19 välille sekä 1-piippuinen poikkikanava Vuorimiehenkadun eteläisen jalkakäytävän ja mainitun talon n:o 19 alaisten kaapelikaivojen välille. Rakennuskonttorin oli kuitenkin laskua vastaan suoritettava työ.

Uusi raitiotielinja. Kaupunginvaltuustolle annetun lausunnon yhteydessä Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön anomuksesta toimiluvan saamisesta Kalliosta Länt. Viertotielle [7]) johtavalle linjalle, anoi [8]) rahatoimikamari vesijohtolaitokselta lausuntoa siitä, aiheuttaisiko Nordenskiöldkadun kohdalla olevan rautatien alikäytävän alentaminen jäätymisen vaaraa mainittuun alikäytävään lasketuille vesijohtoputkille kylmän ilman sattuessa.

Sittemmin hyväksyttiin [9]) uuden linjan asemapiirustukset.

Raitiotielinja Käpylään. Osakeyhtiö Helsingin kansanasuntojen anottua rahatoimikamarilta, että kysymys raitiotien rakentamisesta Käpylään otettaisiin harkittavaksi, oli kamari vaatinut Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiöltä lausuntoa asiasta. Siinä yhtiö huomautti, että puheenalainen linja mieluimmin olisi rakennettava pitkin Sturekatua, mutta kun suunniteltu, mainitun kadun suuntainen, silta rautatien poikki ei ollut valmis, voitaisiin linja myöskin

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 31. 8. 2,386 §. — [2]) S:n 24. 10. 2,921 §. — [3]) S:n 7. 11. 3,037 §; ks. myös tätä kert. siv. 175. — [4]) Rkmrin pöytäk. 7. 9. 1,195 §. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 27. 12. 3,768 §. — [6]) S:n 14. 11. 3,184 §. — [7]) Ks. tätä kert. siv. 16. — [8]) Rkmrin pöytäk. 26. 5. 948 §. — [9]) S:n 19. 10. 1,515 §.

vetää pitkin Päijänteentietä ja Pakaankatua. Tämän laitteen arvioitiin tuottavan kustannuksia 2,520,000 markkaa ja käytön n. 1,200 markkaa päivässä, kun oli yksi kulkuvuoro joka puolessa tunnissa. Kun matkustajain lukumäärä voitiin arvioida 1,400:ksi päivässä, olisi maksu matkasta uudella linjalla vahvistettava 85 penniksi, joten matka kaupunkiin maksaisi 85+67= 152 penniä, mutta olisi jonkunverran halvempi kuin matkustettaessa rautateitse ja matkaa jatkettaessa raitiotiellä (150+67= 217 penniä). Yhtiö halusi kuitenkin mieluummin vuonna 1923 päättyvän rakennuskauden kuluessa rakentaa Nordenskiöldkatua pitkin suunnitellun linjan; kummankin linjan rakentaminen yhdellä kertaa rasittaisi liiaksi yhtiön luottoa. Yhtiö ilmoitti kuitenkin suostuvansa rakentamaan linjan Käpylään, jos kaupunki edullisin ehdoin myönsi yhtiölle luottoa 1 ½ milj. markan määrän sekä takasi uuden linjan kannattavaisuuden, joten jäljellä oleva pääoma voitaisiin helpommin saada.

Rahatoimikamari päätti [1]) evätä Osakeyhtiö Helsingin kansanasuntojen anomuksen sekä ilmoittaa Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiölle, että Kallion ja Töölön välille suunniteltu linja etusijassa olisi rakennettava.

Raitiotielinja Munkkiniemeen. Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiö lähetti vaaditun lausunnon Aktiebolaget M. G. Stenius yhtiön ehdotuksesta Munkkiniemeen johtavan raitiotieliikenteen järjestämiseksi, sekä yhtyi siinä kaupungin yleisten töiden hallituksen antamaan lausuntoon [2]). Kun asia oli poistettu diaarista, ei lausunto aiheuttanut [3]) toimenpidettä.

Laitteita Jätkäsaaren rautatien varrella. Valtionrautateiden III piirin piirihallituksen vaadittua lisättyä valaistusta Jätkäsaaren vaihdealueelle, kehoitti [4]) rahatoimikamari kaupungin yleisten töiden hallitusta viipymättä teettämään erinäisiä, sähkövalaistuksen saamiseksi Utterikadulle tarpeellisia töitä, joiden kustannukset oli arvioitu 7,000 markaksi. Vuosikustannukset valaistuksesta, jotka sähkölaitos oli arvioinut 3,000 markaksi, oli suoritettava Katu- ja laiturivalaistus nimisen pääluokan kohdalle merkitystä määrärahasta sähkövoimaa varten. Kaupunginvaltuustolle esitettiin [5]) myönnettäväksi määräraha valaistuksen järjestämiseksi sekä Utterikadulle että Vaihde- ja Lastaajakadulle.

Rautatiehallituksen anomuksesta päätti [6]) rahatoimikamari, että väliaikainen vedenottopaikka oli järjestettävä Länsisatamaan Lastaajakadun itäpäähän; tämän työn kustannukset oli suoritettava määrärahasta Länsisataman laajentamista varten; valtionrautateiden tuli kuitenkin hankkia tarvittavat vesiletkut ja suorittaa säädetyt maksut kulutetusta vedestä.

Rautatiehallituksen esitettyä että kaupunki rakentaisi sillan rautatieraiteiden poikki Drumsön lautan kohdalle, huomautti kaupungin yleisten töiden hallitus, että aikaisemmin läheisyydessä oleva puusilta oli laho eikä sitä voinut siirtää, että uuden sillan rakentaminen tuottaisi kustannuksia 30,000 markkaa, että lauttapaikka vuonna 1925 muutettaisiin Merholmaan, jolloin liikenne raiteiden poikki vähenisi, sekä että Jätkäsaaren lauttapaikka oli ahdas, minkä vuoksi uutta siltaa ei voinut sinne rakentaa, niin kauan kuin siellä oleva tavarasuoja otti liiaksi tilaa. Rahatoimikamari epäsi [7]) esityksen.

---

[1]) Rkmrin pöytäk. 26. 1. 117 §. — [2]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 265. — [3]) Rkmrin pöytäk. 18. 5. 897 §. — [4]) S:n 23. 2. 211 §. — [5]) Ks. tätä kert. siv. 86. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 6. 7. 2,017 §. — [7]) Rkmrin pöytäk. 23. 3. 357 §.

Ajosillan purkaminen. Valtionrautateiden III piirin piirihallitus anoi saada purkaa Fredriksperin aseman ja Käpylän pysäkin välisen vähän liikennöidyn ajosillan emäradan poikki ja korvata sen tasoylikäytävällä. Rahatoimikamari ilmoitti [1]), ettei sillä ollut mitään sitä vastaan, sillä ehdolla että piirihallitus varusti ylikäytävän tarpeellisilla varmuuslaitteilla sekä teetti liikennekelpoisen tien sinne.

Satamaraiteiden liikennöiminen. Rautatiehallitus tiedusteli rahatoimikamarilta voitaisiinko valtion uusia raskaita vaihdevetureja käyttää satamaradalla, sekä ilmoitti samalla, että siellä olevat sillat oli havaittu kyllin kantokykyisiksi. Vaadituss lausunnossa ehdotti kaupungin yleisten töiden hallitus, että mainitut veturit saisivat kaupungin vastuulla liikennöidä Ruoholahden-Merisataman väliä sekä kaikkia kaupungin omistamia sivuraiteita, edelleen kaikkia Hieta- ja Jätkäsaaren raiteita, Merisataman-Katajanokan väliä huhtikuun 1 p:stä, sittenkun Makasiiniranta oli korjattu, mutta ei toistaiseksi Katajanokan raiteita, koska muutamat laiturit eivät olleet kyllin kantokykyisiä. Rahatoimikamarin vastaus oli [2]) tämän lausunnon mukainen.

Sittemmin oikeutettiin [3]) valtionrautatiet puheenalaisilla vetureilla liikennöimään niitäkin Katajanokan raiteita, jotka eivät olleet laiturin vierellä, mutta oli, siinä tapauksessa että voitiin todeta vetureja käytetyn Rahapajanrantaa pitkin kulkevilla raiteilla, vastuu mahdollisista vahingoista tuleva valtionrautateille.

Yksityiset rautatieraiteet. Osuusliike Valio anoi saada jonkin verran muuttaa Vladimirinkadun tontille n:o 61 rakennetun rautatieraiteen voidakseen vaihtaa siellä olevan kääntösillan suurempaan. Rahatoimikamari myöntyi [4]) tähän kaupunginvaltuuston tammikuun 27 p:nä 1920 vahvistamin yleisin ehdoin sekä muutoin sillä ehdolla, että hankittiin lupa maistraatilta, ennenkuin työ aloitettiin, että vältettiin liikennehäiriötä työtä suoritettaessa; sekä että rakennuskonttori hyväksyi kaupungin katuosuuden kivityksen.

Aktiebolaget Nobel-Standard i Finland niminen yhtiö anoi saada teettää vaunutien yhtiön Sörnäsin niemekkeellä olevalle vuokra-alueelle kulkevan rautatieraiteen vierelle sekä yhdistää puheenalaisen raiteen n. s. rautatiesillan kohdalla olevalle kääntöpöydälle johtavaan raiteeseen. Rahatoimikamari myöntyi [5]) tähän sillä ehdolla että kaupunki tarvittaessa saisi käyttää tietä sekä että laite kuuden kuukauden kuluessa irtisanomisen jälkeen poistettiin.

Uusia venepaikkoja. Satamahallitus esitti, että kaupunki ostaisi Brändön lauttaa varten Sörnäsin niemekkeelle teetetyn laiturin, koska niillä seuduin ei ollut sopivaa venelaituria ja näytti sopimattomalta, että yksityisillä henkilöillä oli laitureita kaupungin ranta-alueella; Finska petroleumimport aktiebolaget Masut yhtiö voisi myöskin käyttää laituria öljyjen y. m. purkaukseen. Rahatoimikamari päätti [6]) ostaa laiturin 7,500 markalla ja kehoitettiin rakennuskonttoria laittamaan se venelaituriksi, jolloin kustannukset, n. 6,000 markkaa, oli suoritettava käytettävissä olevilla budjettivaroilla.

Satamahallitus oli kaupunginvaltuustolta anonut 10,000 markan määrärahan uusien venepaikkojen järjestämiseksi Haapaniemeen. Vaadituss lausunnossa päätti [7]) rahatoimikamari kehoittaa rakennuskonttoria ruoppauttamaan Haapaniemen vesialueen, niin että saataisiin tilaa 20 soutuveneelle,

[1]) Rmkrin pöytäk. 4. 5. 809 §. — [2]) S:n 2. 2. 125 §. — [3]) S:n 15. 6. 1,048 §. — [4]) S:n 27. 3. 415 §. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 2. 449 §. — [6]) S:n 18. 4. 1,108 §. — [7]) Rkmrin pöytäk. 11. 5. 884 §.

jolloin kustannukset oli suoritettava vuoden määrärahasta satamain ruoppausta varten; tästä oli ilmoitus tehtävä kaupunginvaltuustolle [1]).

Kuormauslaiturien myynti. Sittenkun halkokonttori oli A. Hännisen insinööritoimistolle myynyt kuormaussillan Katajanokalta ynnä tavarasuoja- ja konttorirakennuksen sekä satamahallitukselta vuokrannut 700 m²:n laajuisen varastopaikan, anoi toimisto saada käyttää mainittua paikkaa toistaiseksi kuuden kuukauden irtisanomisajoin. Vaaditussa lausunnossa valitti satamahallitus, että yllämainittu kauppa oli tehty, koska yksityisten ei pitänyt saada omistaa laitureja kaupungin satama-alueella, minkä lisäksi hallitus ilmoitti mainittua aluetta vuokrattaessa kiinnittäneensä vuokraajan huomiota siihen, että vuokralle antaminen oli vain tilapäistä laatua sekä että 4 m. leveä tie oli pidettävä avoinna pitkin rantaa, jotta kävisi mahdolliseksi suorittaa täytetöitä, mutta oli vuokraaja siitä huolimatta rakentanut rantaan asti ulottuvan aidan alueen ympärille.

Rahatoimikamari epäsi [2]) anomuksen ja kieltäytyi vahvistamasta laiturin luovutusta, minkä vuoksi halkokonttorin tuli purkaa kauppasopimus. Kaupungin yleisten töiden hallitusta kehoitettiin tekemään ehdotus siihen alueeseen nähden, joka voitiin luovuttaa hakijalle.

Sittemmin ilmoitti halkotoimikunta, että puheenalainen kauppa oli peruutettu siten, että Hänniselle oli suoritettu 3,000 markan korvaus siitä. Samanlainen Taivallahdessa oleva kuormauslaituri oli luovutettu satamahallitukselle toimitettavan arvioinnin mukaan määrättävästä hinnasta. Toimikunnan mielestä oli laiturien arvolla hyvitettävä halkokonttorin tiliä. Rahatoimikamari myöntyi [3]) anomukseen ja kehoitti rakennuskonttoria arvioimaan Taivallahden laiturin.

Ruoholahdessa oleva kuormauslaituri. Osakeyhtiö Agraria anoi vapautusta velvollisuudesta suorittaa kolmannen osan kustannuksista Ruoholahdessa olevan lannoituskuormaussillan sementillä päällystämisestä. Tosin oli Aktiebolaget Lantbrukskontoret yhtiö, jonka liikkeen yhtiö oli ottanut haltuunsa, vuonna 1920 terveydenhoitolautakunnan vaatimuksesta siihen sitoutunut, mutta kun työ oli suoritettu vuonna 1921 ja yhtiö jo lokakuun 1 p:nä 1921 oli lopettanut puhtaanapitoliikkeensä ja luovuttanut sen puhtaanapitolaitokselle, ei yhtiö mielestään ollut velvollinen ottamaan osaa mainittujen kustannusten suorittamiseen. Vaaditussa lausunnossa huomautti puhtaanapitohallitus, että Osakeyhtiö Agraria vuonna 1921 oli tarjonnut liikettänsä puhtaanapitolaitokselle 438,455: 30 markan korvauksesta, joka vastasi sen inventoimisarvoa, mutta oli hallitus silloin hylännyt tarjouksen. Sittemmin oli yhtiön kanssa tehty sopimus, että puhtaanapitolaitos korvauksetta ottaisi haltuunsa kaikki yhtiön puhtaanapitosopimukset syyskuun 1 p:stä 1921 vuoden loppuun, johon päivään sopimukset sanottiin irti, minkä jälkeen uusia sopimuksia oli tehty suoraan laitoksen kanssa. Sopimusten haltuunottaminen ei kuitenkaan tuottanut laitokselle velvollisuutta kustantaa yllämainitun laiturin sementillä päällystämistä, sitäkin vähemmin kun laitos ei tarvinnut eikä ollut käyttänyt sitä. Rahatoimikamari epäsi [4]) anomuksen.

Laiturien teettäminen Mustikkamaalle. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kehoittanut [5]) rahatoimikamaria järjestämään liikenteen kansanpuistoihin ja Helsingin työväenyhdistys anonut maihintulosillan teettämistä Mustikkamaalle, päätti kamari, että puheenalaisen saaren lounaisella niemekkeellä

[1]) Ks. tätä kert. siv. 28. — [2]) Rkmrin pöytäk. 13. 11. 1,942 §. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 5. 12. 3,551 §. — [4]) S:n 28. 3. 877 §. — [5]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 56.

oleva höyrypursilaituri oli laajennettava ja uudestaan rakennettava. Rakennuskonttoria kehoitettiin [1]) viipymättä panettamaan käyntiin työ, jonka kustannukset oli suoritettava määrärahasta väliaikaisten purkaus- ja venelaiturien korjausta ja kunnossapitoa varten.

Helsingin työväenyhdistys, jonka mielestä yllämainittu laituri oli liian etäällä yhdistyksen Mustikkamaalla voimassapitämästä ravintolasta, anoi sittemmin saada vuokraaja M. Salon Mustikkamaalla olevalle veistämöalueelle rakentaa maihintulolaiturin, johon vuokraaja puolestaan oli myöntynyt. Rahatoimikamari myöntyi [2]) anomukseen, sillä ehdolla että rakennuskonttorin tuli tarkastaa ja hyväksyä laiturin piirustukset, että työssä noudatettiin rakennuskonttorin määräyksiä, että laituri, jos kaupunki niin vaati, korvauksetta luovutettiin kaupungille sen hoidettavaksi ja ylläpidettäväksi, sekä että yhdistys alistui niihin laiturin liikennöimistä koskeviin määräyksiin, joita kaupunki vastedes ehkä saattoi antaa.

Kaupungin talojen korjauksia. Sittenkun kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunta oli rahatoimikamariin lähettänyt satamahallituksen esityksen muutos- ja täydennystöiden suorittamisesta Länsirannan tullihaaraosastossa sekä tullauspaviljongin teettämisestä sen vierelle, kehoitettiin [3]) kaupungin yleisten töiden hallitusta teettämään mainitut muutostyöt, joita varten kamarin käyttövaroista osoitettiin 4,300 markan määrä.

Suomenlinnan komendanttiviraston teknillinen osasto oli rahatoimikamarilta anonut seinien teettämistä Linnanrannassa olevan odotuspaviljongin avonaisen kuistikon ympärille sekä että siihen sisustettaisiin vesiklosetti. Rakennuskonttori ilmoitti, että pyydettyjen seinien ynnä ikkunain ja ovien teettäminen tuottaisi kustannuksia 3,000 markkaa, jota vastoin vesiklosettia paviljongin aseman johdosta ei voinut siihen laittaa. Satamahallitus puolsi anomusta, koska kaupunki oli rakentanut mainitun paviljongin ja se oli sen alueella [4]). Rahatoimikamari päätti [5]) kuitenkin evätä esityksen.

Rakennuskonttoria kehoitettiin [6]) teettämään erinäisiä kasvatuslautakunnan vaatimia korjauksia lautakunnan uudessa ent. Seurahuoneella olevassa huoneistossa; kustannukset oli suoritettava Yleiset työt nimisen pääluokan kohdalle merkitystä määrärahasta erinäisiä rakennusten ja maatilain korjauksia varten.

Koska rahatoimikamarin päätöksen mukaan erinäisiä töitä oli suoritettu ent. Seurahuoneella, joita ei ollut otettu lukuun 1921 vuoden budjetin Yleiset työt nimisen pääluokan kohdalla olevaa määrärahaa ent. seurahuonerakennuksen muutostöitä varten vahvistettaessa, myönsi [7]) kamari käyttövaroistaan 53,000 markan lisäyksen mainittuun määrärahaan.

Rakennuskonttoria kehoitettiin [8]) teettämään väliseinä ent. Seurahuoneen eteiseen, ja osoitettiin tätä varten 3,000 markan määräraha kamarin 1923 vuoden käyttövaroista.

Rakennuskonttoria kehoitettiin [9]) teettämään erinäisiä korjaustöitä köyhäinhoitohallituksen uudessa Katariinankadun talossa n:o 3 olevassa huoneistossa, ja osoitettiin tätä varten kamarin käyttövaroista 6,500 markkaa.

Niinikään kehoitettiin [10]) rakennuskonttoria teettämään rautaovi ja ilmaventtiili poliisilaitoksen bensiininsäilytyshuoneeseen, joita töitä oli vaadittu

[1]) Rkmrin pöytäk. 23. 3. 358 §. — [2]) S:n 1. 4. 449 §. — [3]) S:n 27. 4. 730 §; ks. myös tätä kert. siv. 22. — [4]) Ks. julkaisua Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning 1894,siv. 30. — [5]) Rkmrin pöytäk. 27. 3. 418 §. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 11. 4. 1,067 §. — [7]) Rkmrin pöytäk. 5. 10. 1,308 § ja rkmrin jstn pöytäk. 21. 11. 3,353 §. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 27. 12. 3,766 §. — [9]) S:n 7. 3. 680 §. — [10]) S:n 9. 5. 1,337 §.

säädetyssä palokatselmuksessa; kustannukset oli suoritettava jostakin rakennuskonttorin käytettävissä olevasta määrärahasta.

Sittenkun sairaalaylihallitus oli anonut, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin erinäisten sairaalarakennusten kuntoon saattamiseksi, määrättiin [1]) arkkitehdit K. Hård af Segerstad ja R. Eklund ylihallituksen edustajan, sairaalatarkastaja G. Palanderin keralla toimittamaan sairaalain katselmus.

Sittenkun ammattientarkastaja oli vaatinut, että rakennuskonttorin puusepäntyöpajaan hankittaisiin lastunimijä sekä että sen konepajaan sisustettaisiin pesuhuone vaatekaappeineen, joiden töiden oli laskettu maksavan n. 10,000 markkaa, oikeutettiin [2]) kaupungin yleisten töiden hallitus suorittamaan kustannukset Yleiset työt nimisen pääluokan kohdalla olevasta määrärahasta työkalujen ostoa ja kunnossapitoa varten.

Kansanpuistojen valvoja oikeutettiin [3]) budjettiin merkitystä määrärahasta Korkeasaaren eläintarhaa varten käyttämään 40,000 markkaa häkkien ja voliäärien korjaukseen.

Kasarminkadun talon n:o 6 omistajalle myönnettiin [4]) rahatoimikamarin käyttövaroista 2,916: 70 markan määrä korvauksena siitä, etteivät kaupungin suoritettavat talon korjaukset olleet tulleet valmiiksi kesäkuun 1 p:än, jolloin kaupungin tekemä vuokrasopimus päättyi.

Länt. Henrikinkadun varrella olevan kaasulaitokselle luovutetun ent. kaasulaitoksen n. s. kulmatavarasuojan katon korjaukseen osoitettiin [5]) 15,000 markkaa rahatoimikamarin käyttövaroista. Niinikään osoitettiin [6]) 1,000 markkaa ikkunalasien panettamiseen mainittuun tavarasuojaan sekä 2,500 markkaa Kaupungin kiinteä omaisuus nimisen pääluokan kohdalla olevasta määrärahasta rahatoimikamarin käytettäväksi tilapäismenoihin uuden oven teettämistä varten Aatran konekauppa osakeyhtiölle samasta talosta vuokrattuun tavarasuojaan.

Myllytien talon n:o 5 korjaukseen ja erinäisten mukavuuksien ostoon mainitusta talosta muuttaneilta vuokralaisilta osoitti [7]) rahatoimikamari käyttövaroistaan 3,000 markkaa.

Myytyjä rakennuksia. Meilahdessa oleva lato myytiin [8]) herra G. A. Strömbergille 200 markan hinnasta, sillä ehdolla että se toimitettiin pois 2 kuukauden kuluessa ja paikka puhdistettiin.

Ilmarisenkadulla sijaitsevalla Hietaniemen varastopalstalla n:o 42 olevat rakennukset, jotka kaupunki oli ostanut vuonna 1916 10,000 markalla Venäjän sotaväen tarpeisiin ja joita sittemmin sotasaaliskonttorikin oli käyttänyt, tarjottiin [9]) tehdyn esityksen johdosta entiselle omistajalle seinä- ja massaliike K. L. Lönnqvistille 50,000 markan hinnasta.

Halkotoimikunta ilmoitti, että Taivallahdessa oleva myyntikioski oli myyty työmies A. Backmanille 4,500 markasta, samanlainen Ruoholahdessa oleva kioski työnjohtaja C. H. Lemströmille 4,500 markasta, laudoista tehty, Ruoholahdessa oleva työvälinevaja rouva J. Laattalalle 1,000 markasta ja Taivallahdessa oleva vaja Osakeyhtiö Nikander Aktiebolagille 4,000 markasta. Rahatoimikamari hyväksyi [10]) kaksi ensinmainittua kauppaa, kehoitti [11]) vuokrapalstain ja tilapäisten varastopaikkain tarkastajaa valvomaan, että ostaja toimitti pois kolmannen puheenalaisista rakennuksista, sekä vuokrasi [12]) tarpeellisen alueen viimeksi mainitun vajan ostajalle.

---

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 3. 683 § ja 28. 3. 862 §. — [2]) S:n 30. 5. 1,606 §. — [3]) S:n 30. 5. 1,607 §. — [4]) S:n 8. 6. 1,714 §. — [5]) S:n 4. 4. 975 §. — [6]) S:n 22. 6. 1,904 §. — [7]) S:n 22. 6. 1,905 §. — [8]) S:n 8. 6. 1,712 §. — [9]) S:n 31. 10. 3,026 §. — [10]) S:n 5. 12. 3,549 §. — [11]) S:n 12. 12. 3,631 §. — [12]) S:n 12. 12. 3,643 §: ks. tätä kert. siv. 198.

Rakennusten poistaminen. Kaupungin yleisten töiden hallitus teki ehdotuksen kaupungin hankkimalla Ruoholahdenkadun tontilla n:o 25 olevan hirsirakennuksen käyttämiseksi. Tällöin saattoi kolme vaihtoehtoa tulla kysymykseen. Osin voitaisiin rakennus siirtää Pohj. Rautatiekadun taloon n:o 25 ja sisustaa kaupungin palveluksessa olevain virkamiesten asunnoiksi; muuttaminen tuottaisi kustannuksia 498,000 markkaa ja 30 miestä saatettaisiin 5 kuukauden aikana pitää tässä työssä hätäaputöiden muodossa; rakennusjärjestyksen määräyksestä olisi kuitenkin haettava erivapautusta, jotta mainitulle tontille saisi rakentaa puutalon. Osin voitaisiin rakennus pilkkoa puiksi, minkä oli laskettu maksavan 9,160 markkaa. Osin voitaisiin rakennus semmoisenaan myydä velvoittamalla ostaja muuttamaan se pois; sittenkun ilmoitusten avulla oli pyydetty ostotarjouksia, oli vain 12,000 markan tarjous tehty. Hallitus puolsi kuitenkin viimeksi mainittua vaihtoehtoa. Rahatoimikamari päätti [1]), että rakennus oli myytävä huutokaupalla vähintään 12,000 markan hinnasta. Sittemmin oli puheenalainen rakennus myyty mainitusta hinnasta, minkä jälkeen rakennuskonttori oli antanut hätäaputyöläisten purkaa perustuksen sekä muut tontilla olevat rakennukset, mitkä työt aiheuttivat kustannuksia 18,327: 25 markkaa. Tämä rahamäärä oli suoritettava [2]) kaupunginvaltuuston käyttövaroistaan hätäaputöitä varten myöntämästä [3]) määrärahasta.

Koska Kaivopuiston keilaradan vuokraus päättyi kesäkuun 1 p:nä ja vuoden budjettiin oli merkitty määräraha sen poistamiseksi, päätti [4]) rahatoimikamari kehoittaa rakennuskonttoria myymään puheenalaisen rakennuksen ja valvomaan, että se mahdollisimman pian poistettiin.

Asuntopula. Rahatoimikamari päätti [5]) asunnoistaan irtisanottujen vuokralaisten huonekalujen säilytyspaikaksi luovuttaa Vallilassa olevan tavarasuojarakennuksen, Suvilahden kasarmin sekä Annan- ja Tehtaankadun kansakoulutalojen voimistelusalit sekä, jos tarve vaati, Punavuorenkadun kansakoulutalon eteisen Helsingin vuokralaisyhdistykselle kolmeksi kuukaudeksi.

Koska erinäiset henkilöt olivat muuttaneet Suvilahden kasarmiin, päätti [6]) rahatoimikamari kehoittaa mainittua yhdistystä, ennenkuin mainittu rakennus otettiin käytettäväksi asuntotarkoituksiin, neuvottelemaan palopäällikön ja asuntotarkastajan kanssa.

Sittemmin ilmoitti yhdistys, ettei kasarmia voitu tyhjentää syyskuun 1 p:nä, minkä vuoksi yhdistys anoi, että kaupunki ottaisi haltuunsa sen ynnä yhdistyksen käyttämän Vallilassa olevan tavarasuojan. Rahatoimikamari myöntyi [7]) tähän ja määräsi talonisännöitsijän ottamaan hoitaakseen kasarmin ja tavarasuojan, jota ennen v. t. kaupunginarkkitehdin R. Eklundin ja talonisännöitsijä K. Gustavssonin oli siellä toimitettava katselmus; talonisännöitsijän oli tehtävä ehdotus vuokriksi ja tavaransäilytysmaksuiksi. Kustannukset oli suoritettava etuantina kaupunginkassasta, kunnes määräraha tarkoitukseen oli osoitettu. Rakennuskonttoria kehoitettiin [8]) viipymättä panettamaan käyntiin kasarmin sisustustyöt, minkä ohessa kaupunginvaltuustolta anottiin [9]) määrärahaa töiden teettämiseen. Sittemmin hyväksyi [10]) rahatoimikamari ehdotuspiirustukset kasarmin pohjakerroksen sisustamiseksi, joiden mukaan eri huoneitten väliset seinät teetettäisiin riksilevyistä kattoon saakka ja jokaiseen huoneeseen laitettaisiin oma ikkuna, valokohta ja vaatekomero. Sittem-

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 1. 268 §. — [2]) Rkmrin pöytäk. 26. 10. 1,521 §. — [3]) Ks. tätä kert. siv. 29. — [4]) Rkmrin jstn pöytäk. 23. 5. 1,494 §. — [5]) Rkmrin pöytäk. 26. 5. 949 §. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 20. 7. 2,134 a §. — [7]) Rkmrin pöytäk. 24. 8. 1,142 §. — [8]) S:n 14. 8. 1,113 §. — [9]) Ks. tätä kert. siv. 24. — [10]) Rkmrin pöytäk. 14. 9. 1,222 §, 21. 9. 1,244 § ja 16. 10. 1,351 §.

min kehoitettiin [1]) rakennuskonttoria sisustamaan kasarmin ensi kerroskin väliaikaisiksi asunnoiksi.

Edelleen kehoitti [2]) rahatoimikamari rakennuskonttoria laatimaan kustannusarvion asuntojen sisustamiseksi n. s. koleraparakkeihin; sittemmin osoitettiin [3]) tätä varten varoja kaupunginvaltuuston asuntopulan lieventämiseksi [4]) myöntämästä määrärahasta

Edelleen päätti [5]) rahatoimikamari asettaa komitean, joka sai tehtäväksi ottaa selvää sellaisista kaupungin alueella tai sen ulkopuolella olevista yksityisille kuuluvista tai yleisistä rakennuksista, jotka joko semmoisinaan tai osittain olivat sopivia asunnoiksi asuntoa vailla oleville henkilöille; komitean jäseniksi valittiin asunnontarkastaja K. Wasastjerna ja työnvälitysneuvoja T. Uski, minkä ohessa rakennustarkastuskonttoria kehoitettaisiin valitsemaan yksi jäsen.

Kasarminkadun 21:n uutisrakennus. Kaupungin yleisten töiden hallituksen lähetettyä ehdotuksen Kasarminkadun talon n:o 21 uutis- ja lisärakennukseksi lisätyn tilan hankkimiseksi rakennuskonttorille, päätti [6]) rahatoimikamari hylätä tehdyn ehdotuksen siinä muodossa kuin se oli esitetty, mutta kehoitettiin hallitusta laadituttamaan uudet piirustukset tontin rakennuttamiseksi.

Uusien rakennusten teettäminen. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli päättänyt uuden kansakoulutalon teetettäväksi Kaisaniemeen [7]), päätti [8]) rahatoimikamari valtioneuvostolta anoa saada meteorologisen keskuslaitoksen kanssa tehdä sopimuksen laitoksen kirjastorakennuksen purkamisesta ja sen rakennuttamisesta toiselle paikalle. Sittemmin myöntyi maatalousministeriö syyskuun 14 p:nä erinäisin ehdoin mainittuun anomukseen, mistä oli tehtävä [9]) ilmoitus kaupunginvaltuustolle, ja oli kamarin jäsenten Idströmin ja Salmion sekä kansakouluntarkastaja M. Pesosen tarkastettava [10]) rakennuskonttorin laatimat kansakoulutalon piirustukset.

Rakennuskonttori oikeutettiin [11]) aloittamaan työt kaupunginkirjaston laajentamiseksi, joita varten määräraha oli merkitty vuoden menosääntöön.

Sittenkun budjettiin oli merkitty määräraha Bengtsårin kasvatuslaitoksella suoritettavia töitä varten, kehoitettiin [12]) rakennuskonttoria ryhtymään tarvittavien rakennustarpeiden hankkimiseen sekä piirustusten laatimiseen, minkä ohessa konttori oikeutettiin [13]) tätä tarkoitusta varten kaadattamaan n. 6,550 juoksumetriä puita Bengtsåriin kuuluvista metsistä kaupungin metsänhoitajan toimittaman leimauksen mukaan.

Valtionrautateiden III piirin piirihallituksen anomuksesta kehoitti [14]) rahatoimikamari rakennuskonttoria teettämään mukavuuslaitoksen Jätkäsaaren tavaratoimiston viereen sekä osoitti tarvittavasta 12,000 markan määrärahasta 8,000 markan määrän käyttövaroistaan, jota vastoin valtionrautateiden tuli puolestaan suorittaa 4,000 markkaa, eli mainitun laitoksen yhteyteen teetetyn tervavaatesuojan kustannukset.

Epäkohtia työväenasunnoissa. Sittenkun erinäisiä epäkohtia kunnan Vallilassa olevien työväenasuntojen hoidossa oli ilmaantunut, päätti [15]) rahatoimikamari antaa kysymyksen näitten asuntojen hallinnosta sen komitean

---

[1]) Rkmrin pöytäk. 2. 10. 1,302 §. — [2]) S:n 21. 9. 1,245 §. — [3]) S:n 5. 10. 1,309 §. — [4]) Ks. tätä kert. siv. 24. — [5]) Rkmrin pöytäk. 21. 9. 1,243 §. — [6]) S:n 27. 4. 731 §. — [7]) Ks. tätä kert. siv. 9. — [8]) Rkmrin pöytäk. 8. 6. 1,030 § ja rkmrin jstn pöytäk. 20. 7. 2,132 §. — [9]) Rkmrin pöytäk. 28. 9. 1,291 §. — [10]) S:n 17. 11. 2,061 § ja 23. 11. 2,146 § sekä rkmrin jstn pöytäk. 12. 12. 3,573 §. — [11]) Rkmrin jstn pöytäk. 30. 5. 1,603 §. — [12]) S:n 31. 1. 347 §. — [13]) S:n 14. 2. 492 §. — [14]) Rkmrin pöytäk. 16. 10. 1,354 §. — [15]) S:n 27. 4. 728 §.

toimeksi, joka oli saanut tehtäväksi valmistella kysymystä kaupungin talojen isännöitsijänviran uudelleen järjestämisestä, minkä ohessa kamari kehoitti kaupungin yleisten töiden hallitusta laatiessaan piirustuksia uusia työväenasuntoja varten korttelissa n:o 585 varaamaan kaksi kamaria, keittiön ja konttorihuoneen käsittävän huoneiston isännöitsijän asunnoksi.

Tarjouksia rakentaa asuntotaloja. Rakennuskonttori ilmoitti, että herra O. Alopæus oli tarjoutunut kaupungin laskuun ja sen toimesta laadittujen piirustusten mukaan rakentamaan enintään 100 huonetta Hestian yhdistetyn puutermoliittijärjestelmän mukaan 600 markan korvauksesta m²:ltä, siinä tapauksessa että tätä koskeva sopimus tehtiin ennen syyskuun 1 p:ä, jolloin asunnot valmistuisivat joulukuun 1 p:än. Kaupungin yleisten töiden hallituksen mielestä tarjous voitiin ottaa harkittavaksi edellyttäen, että saatiin takuu sen asianmukaisesta täyttämisestä. Sitävastoin hallitus ehdotti evättäväksi herra V. Heleniuksen tarjouksen Karjalan kannakselta kuljettaa ja kaupungin toimesta teetetylle kivijalalle pystyttää 16 4 huonetta käsittävää työväenasuntoa 46,000 markan korvauksesta kultakin, koska puheenalaiset rakennukset näyttivät sopimattomilta. Rahatoimikamari päätti [1]) ilmoittaa hallitukselle, ettei kamarilla, siinä tapauksessa että kaupunginvaltuusto myöntyi sen esitykseen uusien työväenasuntojen [2]) teettämisestä, ollut mitään muistuttamista sitä vastaan, että hallitus teki sopimuksen rakennusten teettämisestä Hestian järjestelmän mukaan, kun vaan niitten kestävyys taattiin ja järjestelmän käyttö ei tehnyt valtioavun saantia mahdottomaksi.

Oikeus rakennuksen teettämiseen. Osuustukkukauppa ilmoitti aikovansa laajentaa Vironkadun tontilla n:o 5 olevia rakennuksiansa ja anoi ilmoitusta, ettei kaupungin puolelta ollut estettä, että osaan kaupungin omistamaan Mariankadun tonttiin n:o 14 rajoittuvaa rakennusta teetettiin kolmas kerros. Kaupunginarkkitehdin huomautettua, että anomus näytti tarkoittavan oikeutta rakennusjärjestyksessä sallitun suurimman rakennuskorkeuden ylittämiseen, päätti [3]) rahatoimikamari ilmoittaa, ettei kaupungilla ollut mitään muistuttamista suunniteltua hanketta vastaan, niin kauan kuin rakennusjärjestyksen määräyksiä noudatettiin.

Fredriksperin viereisen rautatiealueen laajentaminen. Erinäisiä kaupungin omistamia valtionrautateille tarpeellisia Fredriksperin aseman viereisiä alueita pakkolunastettaessa [4]) päätti pakkolunastuslautakunta m. m., että valtionrautateiden rautatiepengertä laajentaessaan tuli ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, joiden avulla alueella oleva viemärijohto pysytettiin asemaansa nähden muuttamatta. Ellei se ollut toteutettavissa, olisi valtionrautateiden omalla kustannuksellaan ja asianomaisen kaupunginviranomaisen ohjeiden mukaan siirrettävä johto muuhun paikkaan. Ellei johtoa taas muutettu, mutta siinä vastedes ilmaantui vioittumista täytetyön aiheuttaman painumisen tai siirtymisen johdosta, oli valtionrautateiden vastattava korjauskustannuksista. Tämän johdosta ja kun rautatiepengertä täytettäessä välittömästi Nordenskiöldkadun eteläpuolella mainitun täyttämispaikan läheisyydessä olevaan septictankkiin johtava viemärijohto penkereen täytteen painumisen johdosta oli vioittunut, päätti [5]) rahatoimikamari kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksestä rautatiehallitukselta anoa, että hallitus, neuvoteltuaan kaupungin rakennuskonttorin kanssa, ryhtyisi toimenpiteisiin vioittuneen viemärijohdon

---

[1]) Rkmrin pöytäk. 24. 8. 1,143 §. — [2]) Ks. tätä kert. siv. 21. — [3]) Rkmrin pöytäk. 27. 7. 2,186 §. — [4]) Ks. 1914 vuod. kert. siv. 14 ja 1920 vuod. kert. siv. 235. — [5]) Rkmrin pöytäk. 16. 11. 1,993 §.

kuntoonsaattamiseksi valtionrautateiden kustannuksella, mikä työ sen laatuun nähden olisi suoritettava rakennuskonttorin toimesta. Jos rautatiepenkereen vaikutuksen johdosta osoittautuisi välttämättömäksi siirtää septictankki, ehkäpä myöskin suodatusallas, oli valtionrautateiden rahatoimikamarin mielestä kustannettava sen osan muutosrakennus, joka vastasi laitteen nykyistä suuruutta, jota vastoin kaupungin tuli suorittaa kustannukset laitteen laajentamisesta, joka luultavasti samalla toimitettaisiin.

Tämän yhteydessä oli rautatiehallitus anonut lausuntoa Fredriksperiin suunnitellun uuden asematalon korkeustasosta, ja päätti rahatoimikamari kaupunginasemakaava-arkkitehdin antaman lausunnon mukaisesti ilmoittaa, että ehdotettu korkeus +23.34 ei aiheuttanut vaikeuksia viereisen alueen kaupunginasemakaavan laatimiselle.

Vapaaportaiden poistaminen kadulta. Rahatoimikamari päätti [1]) yliopiston viranomaisille esittää, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin Aleksanterinkadulla olevien yliopistorakennuksesta ulkonevain vapaaportaiden poistamiseksi, koska ne oli havaittu liikennettä haittaaviksi. Konsistorin ilmoitettua suostuvansa tähän, siinä tapauksessa että kaupunki suoritti työstä koituvat kustannukset, päätti [2]) rahatoimikamari, vaikkakin kaupungilla kamarin mielestä oli täysi oikeus vaatia mainittujen portaiden poistamista yliopiston kustannuksella, kuitenkin portaiden rakentamisesta kuluneeseen pitkään aikaan katsoen, ilmoittaa suostuvansa yliopistolle suorittamaan tähän tarkoitukseen enintään 6,500 markkaa. Tämä rahamäärä määrättiin sittemmin maksettavaksi [3]) yliopistolle.

Varastopaikat lantaa varten. Sittenkun rahatoimikamari oli tiedustellut terveydenhoitolautakunnalta, voitiinko yksityisten henkilöiden tai toiminimien sallia järjestää varastopaikkoja lantaa varten ilmoitti lautakunta, ettei sellaista olisi sallittava, mutta olisi lisättävä lannan kuormausta varten rautatievaunuihin olevain paikkain lukumäärää. Puhtaanapitolaitos ehdotti vaaditussa lausunnossa, että tuollaisia kuormauspaikkoja järjestettäisiin Pakaaseen rautatien ja korttelien n:ojen 691, 692 ja 693 välille sekä että kaupunki panettaisi ne kuntoon ja että niiden käytöstä olisi määrättävä maksu kaupunginkassaan. Rahatoimikamari kehoitti [4]) puhtaanapitohallitusta yksissä neuvoin kaupungin yleisten töiden hallituksen ja terveydenhoitolautakunnan kanssa valmistelemaan asiaa.

Voimistelukentän luovutus. Rahatoimikamari päätti [5]) luovuttaa Ursinin kallion viereisen kentän poliisilaitokselle voimisteluharjoituksia varten sekä oikeuttaa laitoksen saamaan sen kuntoonpanettamiseen hiekkaa kaupungin varastosta.

Mastonosturin poistaminen. Helsingin laivaveistämö niminen toiminimi anoi saada poistaa kaupungin omistaman yhtiön vuokra-alueella olevan saksieli mastonosturin, joka oli laho, ja korvata sen uudella rautaisella nosturilla. Rahatoimikamari myöntyi [6]) tähän sillä ehdolla, että rautaosat, joita ei voinut käyttää muutoin kuin romuna, oli myytävä, että siellä oleva kettinki toimitettiin rakennuskonttorille sekä että uusi nosturi vuokra-ajan päättyessä poistettiin.

Leppäsuon vuokra-alue [7]). Kaupunginvaltuuston päätettyä, että Aktiebolaget M. G. Stenius osakeyhtiö oli tuomioistuintietä velvoitettava luovuttamaan kaupungilta vuokraamansa Leppäsuolla oleva alue, päätti [8]) rahatoimikamari siinä tarkoituksessa haastattaa yhtiön raastuvanoikeuteen. Sittemmin sai [9]) ka-

[1]) Rkmrin pöytäk. 16. 2. 196 §. — [2]) S:n 1. 4. 463 §. — [3]) S:n 27. 4. 725 § ja rkmrin jstn pöytäk. 21. 11. 3,352 §. — [4]) Rkmrin pöytäk. 2. 2. 144 §. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 15. 6. 1,803. — [6]) Rkmrin pöytäk. 24. 8. 1,150 §. — [7]) Vrt. tätä kert. siv. 5. — [8]) Rkmrin pöytäk. 9. 3. 306 §. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 19 5. 1,421 §.

marin kanslia toimeksi yhtiön kanssa neuvotella sen omistamien Leppäsuolla olevien työväenasuntojen käytöstä.

Entinen Vanhankaupungin hautausmaa. Puutarhuri A. H. Carlssonin anottua saada vuokrata laidunmaata entiseltä Vanhankaupungin hautausmaalta oli kaupungininsinööri vaaditussa lausunnossa huomauttanut, että hautausmaa kirkonperustuksineen ja hollantilaisen hauta oli ainoa jäännös entisestä Helsingistä, minkä vuoksi alue olisi aidattava ja käytettävä virkistyspaikaksi, ja oli Vanhankaupungin nuorisoseura ilmoittanut olevansa halukas ottamaan hollantilaisen haudan hoidettavakseen. Rahatoimikamari päätti [1]) evätä anomuksen ja antaa rakennuskonttorin toimeksi tehdä mainitun nuorisoseuran kanssa sopimuksen alueen hoidosta.

Vikin sotilasvirkataloa koskeva korkeuskartta. Rahatoimikamari päätti [2]) asutushallitukselle lainata Vikin sotilasvirkataloa koskevan korkeuskartan sillä ehdolla että hallitus korvasi kaikki kaupungin kustannukset kartan laatimisesta, ellei valtio luovuttanut virkataloa kaupungille. Asutushallitus hyväksyi [3]) marraskuun 30 p:nä tämän ehdon.

Hylätty vaatimus saada korvausta huonosta hoidosta. Sittenkun rahatoimikamari Helsingin pitäjän käräjäkunnan kihlakunnanoikeudessa oli vaatinut vapaah. A. Ramsayn perillisten velvoittamista maksamaan korvausta 13,450 markkaa Ramsaylla vuokralla olleella Reimarsin tilalla toimitetussa lähtökatselmuksessa todetusta huonosta hoidosta, oli kihlakunnanoikeus helmikuun 9 p:nä hylännyt kaupungin vaatimuksen ja velvoittanut kaupungin 3,000 markalla korvaamaan vastapuolen oikeudenkäyntikulut. Rahatoimikamari päätti [4]) jättää asian Turun hovioikeuden harkittavaksi.

Halkojen myynti. Rahatoimikamari päätti [5]), että Eknäsin kansakoululle oli Eknäsin tilalta myytävä 14 syltä koivuhalkoja 80 markan kantorahasta syleltä; puut oli kaadettava vuokraajan ohjeiden mukaan ja kertynyt rahamäärä suoritettava kaupunginkassaan.

Betonikellarien y. m. luovuttaminen kaupungille. Sittenkun rahatoimikamari joulukuun 12 p:nä 1921 oli tehnyt kaupunginvaltuustolle esityksen, että sotasaaliskeskuksen kanssa syntynyt, Venäjän sotaväen kaupungin maalle teettämiä betonikellareita, blindageja juoksuhautoja y. m. koskeva riita sovittaisiin, mutta asian ratkaiseminen kamarin uuden ohjesäännön mukaan oli kamarin asia, päätti [6]) kamari asiakirjat otettaviksi takaisin. Sittemmin hyväksyi [7]) kamari sovinnon, jonka mukaan kaupunki sai ottaa haltuunsa kaikki tuollaiset laitteet laaditun luettelon mukaan sekä kehoitti kaupungin yleisten töiden hallitusta kaupungin puolesta ottamaan huostaansa kaupungille luovutetut laitteet sekä tekemään ehdotuksen niiden käyttämiseksi. Kun kuitenkin osoittautui, että erinäiset laitteet olivat puolustusministeriön hallussa, joka oli kieltäytynyt luovuttamasta niitä kaupungille, kehoitti [8]) rahatoimikamari varastopaikkain ja tilapäisten vuokra-alueiden tarkastajaa yksissä neuvoin kaupungin geodeetin kanssa neuvottelemaan asianomaisten viranomaisten kanssa laitteiden välittömästä luovuttamisesta kaupungille.

Kielto nousta maihin erinäisille saarille. Kalastuksenkaitsija G. A. Liljeberg ilmoitti, että ilmoitustauluja maihinnousukieltoineen oli pystytetty Ulkokarin ja Välikarin saarille n. 1 ja ½ meripenikulmaa Suuren Katajakarin itäpuolelle. Kaupungin kalastajat olivat kuitenkin käyttäneet niitä maatukipaikkoina kalastuskojeilleen ja oli heillä ollut tapana siellä yöpyä, minkä

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 15. 6. 1,796 §. — [2]) S:n 21. 11. 3,350 §. — [3]) S:n 5. 12. 3,546 §. — [4]) Rkmrin pöytäk. 9. 3. 307 §; vrt. 1920 vuod. kert. siv. 226. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 28. 11. 3,490 §. — [6]) Rkmrin pöytäk. 19. 1. 71 §. — [7]) S:n 1. 6. 969 §. — [8]) S:n 7. 9. 1,192 §.

vuoksi kielto oli heille varsin haitallinen. Rakennuskonttorin ilmoitettua, kaupungin kalavesillä kun ei ollut rajaa aavalle merelle päin, olevan epävarmaa, omistiko kaupunki saaret, mutta että niiden vanhan tavan perusteella oli katsottava kuuluvan kaupungille, päätti [1]) rahatoimikamari puolustusministeriölle tehdä esityksen taulujen poistamisesta.

Sittemmin ilmoitti [2]) puolustusministeriö lokakuun 23 p:nä rannikkopuolustuksen esikunnan antaneen määräyksen puheenalaisille saarille ehkä pystytettyjen kieltoilmoitusten poistamisesta.

Santahaminan kansanpuisto. Kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunnan lähetettyä rahatoimikamariin sosialilautakunnan tekemän esityksen Santahaminan varaamisesta kansanpuistoksi, päätti [3]) rahatoimikamari tiedustella puolustusministeriöltä millä ehdoilla ministeriö ehkä suostui luovuttamaan ehdotetun alueen.

Pääsy Mustikkamaalle. Rahatoimikamari päätti [4]), että yleisöllä oli oleva pääsy Mustikkamaalle samoina aikoina kuin Korkeasaarelle ja Seurasaarelle eli toukokuun 16 p:stä heinäkuun 31 p:än klo 10:stä a. p. klo 11:een i. p.; elokuun aikana klo 10:stä a. p. klo 10:een i. p.; syyskuun alkupuoliskolla klo 10:stä a. p. klo 9:ään i. p. ja syyskuun jälkipuoliskolla klo 10:stä a. p. klo 8:aan i. p. Jos liikennettä pidetään yllä myöhemmin vuoden varrella, oli puisto suljettava klo 6 i. p. Karkelolava oli suljettava tuntia ennen viimeisen laivan lähtöä.

Halkokonttorin laitteiden myynti. Haapalan höyrysaha nimiselle yritykselle Jyväskylässä oli myytävä [5]) hinaajalaiva Hjalmar, 10 proomua ja 2 Päijänteellä olevaa uivaa parakkia 700,000 markan hinnasta, mistä 100,000 markkaa oli suoritettava käteisellä ja loput, jolle oli suoritettava korkoa 10½ %, maksettava vekseleillä, joiden määrä olisi 631,500 markkaa, joissa asettajana oli filosofianmaisteri A. J. Kaila, hyväksyjänä sahayritys ja siirtäjänä lääketieteentohtori G. J. Winter, kaupungin oli sitouduttava uudistamaan vekselit 8 kertaa 6 kuukauden ajaksi, jolloin niitä joka kerta oli lyhennettävä 75,000 markalla. Kaupungilla oli oikeus kiinnittää saamisensa ja ostaja sitoutui palo-, mutta ei merivakuuttamaan ostetun omaisuuden.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Takaisinmaksettuja lainoja. Skandinaviska Kreditaktiebolaget yhtiöltä saadun 150,000 Ruotsin kruunun suuruisen luoton takaisinmaksamisesta sitoutui Pohjoismaiden Yhdyspankki takuuseen saaden provisiota ¼ % lainamäärästä. Mainittu laina maksettiin [6]) sittemmin kolmessa 50,000 kruunun erässä.

Norjan keskuspankista vuonna 1921 otettu [7]) 10,000,000 markan laina maksettiin irtisanomisen jälkeen takaisin [8]) 500,000 markan suuruisine provisioineen.

Kaupungin otettua haltuunsa 40,000 markan [7]) lainan, jonka Palovakuutusosakeyhtiö Imatra oli myöntänyt Boxbacka aktiebolag yhtiölle kiinnitystä

[1]) Rkmrin pöytäk. 21. 9. 1,250 §. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 11. 3,043 §. — [3]) Rkmrin pöytäk. 5. 10. 1,314 §. — [4]) S:n 11. 5. 881 §. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 5. 12. 3,534 §. — [6]) S:n 31. 1. 301 §, 11. 4. 1,035 § ja rkmrin pöytäk. 2. 11. 1,746 §. — [7]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 274. — [8]) Rkmrin pöytäk. 27. 4. 736 § ja 2. 11. 1,746 §.

vastaan maatilalautakunnan Boxbackassa olevaan konttorihuvilaan, oli rahatoimikonttori esittänyt, että puheenalainen laina maksettaisiin, koska sen korko oli 9 %, mutta rahatoimikamari epäsi [1]) esityksen. Sittemmin yhtiö puolestaan sanoi irti lainan, koska huvila ei enää ollut palovakuutettu yhtiössä. Rahatoimikamari päätti [2]) osoittaa lainan takaisinmaksamiseksi tarvittavan määrän etuantina kaupunginkassasta ja oli se sittemmin otettava huomioon 1923 vuoden budjettiehdotusta laadittaessa.

Niinikään maksettiin [3]) leskirouva T. Waseniuksen vuonna 1917 myöntämä 200,000 markan laina.

Sittenkun suurehko vekseliluotto oli saatu valtiolta, suoritettiin myöskin kaksi The London Joint Stock Bank Ltd ja Hambros Bank of Northern Commerce Ltd nimisiltä toiminimiltä saatua 60,000 ja 30,000 £:n suuruista lainaa.

Lainanottoja y. m. Huhtikuun 27 p:nä allekirjoitettiin kaksi velkakirjaa, toinen valtiolle, ollen sen määrä 300,000 £ ja toinen 100,000 £:n määräinen Suomen pankille. Ensinmainitusta määrästä suoritettiin vuoden varrella 18,000 £.

Rahatoimikamari päätti [4]) ryhtyä neuvotteluihin Suomen pankin kanssa, jotta kaupunki saisi 35,000,000 markan ulkomaisen lainan vähintään 3 vuoden takaisinmaksuajalla, ja lupasi [5]) Suomen pankki ryhtyä toimenpiteisiin tuollaisen lainan ottamiseksi Amerikasta.

Amsterdamilainen toiminimi Stéen frères tarjosi kaupungille vekseliluottoa joko 2 miljoonaa Tanskan kruunua tai 5 miljoonaa Schweizin frangia Suomen pankin takuuta vastaan tai kaupungin sitoumusta vastaan suorittaa leimavero. Rahatoimikamari ilmoitti [6]) periaatteessa suostuvansa kaupunginvaltuustolle ehdottamaan tuollaisen kultavaluuttalainan ottamista.

Rahatoimikamari päätti [7]) anoa valtioneuvostolta 1,000,000 markan suuruista lainaa 2 vuoden takaisinmaksuajoin 7 %:n korkoa vastaan hätäaputöiden käyntiin panettamista varten.

Lainan vakuus. Rahatoimikamari päätti [8]) Suomen pankkiin tallettaa velkakirjoja 7,091,322: 07 markan määrään sen kultavaluutan vakuudeksi, minkä pankki puolestaan oli asettanut kaupungin London Joint City and Midland Bank nimiseltä pankilta ottaman 60,000 £:n suuruisen lainan vakuudeksi.

Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön uusien osakkeitten anti. Etelä-Suomen voimaosakeyhtiö ilmoitti, että paitsi sitä 2,000,000 markan määrää, minkä kaupunginvaltuusto oli vuonna 1921 [9]) päättänyt merkitä yhtiön uusia osakkeita, Kotkan kaupunki ja Tammerfors linne- och järnmanufakturaktiebolag yhtiö olivat sitoutuneet kumpikin merkitsemään 1,000,000 markkaa, minkä lisäksi viimemainittu yhtiö oli luvannut 1,000,000 markan lainan, ja yhtiöllä itsellään oli käytettävänään omia varoja jonkin verran mainittua määrää enemmän, ja päätti [10]) rahatoimikamari kaupungin osuudesta, 2,000,000 markkaa, uusien osakkeiden annista, joka siten nousisi kaikkiaan 4,000,000 markkaan, heti määrätä maksettavaksi 1,000,000 markkaa sekä heinäkuun 1 p:nä 500,000 markkaa ja syyskuussa saman määrän. Lisäksi oli kamarin kanslian koetettava hankkia sitoumus Suomen Liittopankki osakeyhtiöltä, ettei Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön pankista saamaa luottoa sanottaisi irti muutoin kuin hätätilassa.

Obligatioiden arvonta [11]). 1922 vuoden kuluessa arvottiin [12]) seuraava

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 27. 2. 594 §. — [2]) S:n 17. 8. 2,300 §. — [3]) S:n 9. 5. 1,297 §. — [4]) Rkmrin pöytäk. 9. 11. 1,935 §. — [5]) S:n 23. 11. 2,136 §. — [6]) S:n 23. 11. 2,136 §, 27. 11. 2,147 § ja 18. 12. 2,385 §. — [7]) S:n 2. 3. 300 § ja 4. 3. 303 §. — [8]) S:n 9. 2. 153 §. — [9]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 72. — [10]) Rkmrin pöytäk. 1. 4. 424 §. — [11]) Vrt. Helsingin kaupungin tilasto V. Kaupungin tilit ja tilinpäätökset 1922 sivv. 98—105 ja 1923 sivv. 101—106. — [12]) Rkmrin pöytäk. 9. 3. 309 §, rkmrin jstn pöytäk. 4. 4. 919 ja 955 §§ sekä 8. 6. 1,647 ja 1,648 §§.

määrä kaupungin obligatiolainoihin kuuluvia obligatioita: marraskuun 1 p:nä 5 %:n lainasta vuodelta 1876 24 obligatiota à Smk 1,000: —, 71 obligatiota à Smk 500: — ja 62 obligatiota à Smk 200: —; marraskuun 1 p:nä 4½ %:n lainasta vuodelta 1892 5 obligatiota à Smk 5,000: —, 20 obligatiota à Smk 1,000: — ja 26 obligatiota à Smk 500: —; helmikuun 1 p:nä 3 ½ %:n lainasta vuodelta 1898 3 obligatiota à Smk 5,000: —, 6 obligatiota à Smk 2,000: —, 9 obligatiota à Smk 1,000: — ja 9 obligatiota à Smk 500: —; helmikuun 1 p:nä 4 %:n lainasta vuodelta 1900 3 obligatiota à Smk 5,000: —, 5 obligatiota à Smk 2,000: —, 4 obligatiota à Smk 1,000: — ja 11 obligatiota à Smk 500: —; kesäkuun 1 p:nä 4 %:n lainasta vuodelta 1902 169 obligatiota à Smk 500: —. Arvottavaksi määrätyn obligatioluvun sijasta kaupunki lunasti: 4 ½ %:n lainaa vuodelta 1909 58 obligatiota à Smk 2,515: —; 4 ½ %:n lainaa vuodelta 1911 73 obligatiota à Smk 2,515: — ja 90 obligatiota à Smk 503: —; 5 %:n lainaa vuodelta 1913 193 obligatiota à Smk 536: —; 5 %:n lainaa vuodelta 1916 20 sitoumuskirjaa à Smk 25,000: —; 5 %:n lainaa vuodelta 1917 11 obligatiota à Smk 10,000: —, 10 obligatiota à Smk 5,000: — ja 14 obligatiota à Smk 1,000: —; ensimmäistä 5 ½ %:n lainaa vuodelta 1919 9 obligatiota à Smk 10,000: —, 10 obligatiota à Smk 5,000: — ja 51 obligatiota à Smk 1,000: —; toista 5 ½ %:n lainaa vuodelta 1919 55 obligatiota à Smk 1,000: — ja 10 obligatiota à Smk 500: —; sekä 7 %:n lainaa vuodelta 1922 260 obligatiota à Smk 5,000: —.

Kaupungin obligatioiden ja korkolippujen lunastus Englannissa. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli valtuuttanut rahatoimikamarin lunastamaan Englantiin sijoitetut, maksettavaksi erääntyvät, kaupungin 1909 ja 1911 vuoden obligatiolainoihin kuuluvat obligatiot ja korkoliput Englannin rahassa siinäkin tapauksessa etteivät niiden haltijat voineet esittää n. s. affidavitia [1]) oli rahatoimikamari ryhtynyt hallituksen kanssa neuvotteluihin, joiden tuloksena oli, että Suomen Lontoossa oleva ministeri valtuutettiin antamaan sellainen selitys, ettei toukokuun 27 p:nä 1921 annettua lakia voinut soveltaa sellaisiin valtion tai kaupungin aikaisemmin ottamiin tai vastaisiin lainoihin, joita Lontoon pörssi noteerasi. Ilmoittaen saaneensa tuollaisen selityksen huomautti [2]) Lontoolainen pankkitoiminimi J. Henry Schröder & C:o, ettei sen mielestä affidavitia saisi vaatia niiltä Englannin alamaisilta, jotka Tukholmassa esittivät edellämainittuja obligatioita ja korkolippuja lunastettaviksi Ruotsin kruunuissa. Antamassaan vastauksessa ilmoitti [2]) rahatoimikamari, että vapautus affidavitin esittämisvelvollisuudesta myönnettiin vain puheenalaisia obligatioita ja korkolippuja lunastettaessa Englannin rahassa, jota vastoin tämä velvollisuus oli olemassa joka tapauksessa, milloin pyydettiin lunastusta muussa rahassa.

Obligatiolainan ottaminen. Sittenkun kaupunginvaltuusto toukokuun 31 p:nä oli valtuuttanut rahatoimikamarin Skandinavilaisten pankkien yhtymän kanssa tekemään sopimuksen 40,000,000 markan suuruisen lainan [3]) ottamisesta kaupungin tarpeisiin, oli kaupunginjohtaja seuraavana päivänä tahtonut lainanantajain asiamiesten kanssa ryhtyä neuvotteluihin lainamäärän ehdollisesta supistamisesta 20,000,000 markaksi. Asiamiehet olivat kuitenkin ilmoittaneet, heti kaupunginvaltuuston tehtyä päätöksensä, sähköittäneensä päämiehilleen tästä, minkä vuoksi Skandinaviassa jo oli ryhdytty toimenpiteisiin lainan toteuttamiseksi; lainaehtojen muuttamisesta ei senvuoksi enää voinut olla puhetta. Samalla huomautettiin asiamiesten,

[1]) Ks. tätä kert. siv. 43. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 8. 2,331 §. — [3]) Ks. tätä kert. siv. 38.

kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunnan käsiteltyä kysymystä, asianomaiselta sihteeriltä saaneen kirjallisen ilmoituksen, että valiokunta yksimielisesti oli päättänyt puoltaa puheenalaisen 40,000,000 markan suuruisen lainan ottamista, mistä kirjelmästä ei käynyt ilmi, että rahatoimikamari olisi oikeutettu edelleen neuvottelemaan lainan määrästä. Rahatoimikamarin kokouksessa julkilausuttiin tyytymättömyys sen johdosta, ettei neuvotteluja tämän vuoksi voinut jatkaa sekä ettei kamaria ollut kutsuttu koolle, ennenkuin lainanantajat olivat saaneet lopullisen vastauksen tarjoukseensa, mutta päätti [1]) kamari kuitenkin tehdä mainittua 40,000,000 markan määräistä lainaa koskevan sopimuksen. Kamari hyväksyi [2]) sittemmin lainasopimuksen.

Osakkeitten lunastus. Rahatoimikamari päätti [3]) oikeuttaa rahatoimikonttorin tilaisuuden sattuessa lunastamaan Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön osakkeita enintään 600 markasta osaketta kohti.

Laina uutta, liikennettä Korkeasaarelle välittävää, lautlaa varten. Sittenkun rahatoimikamari vuonna 1921 oli päättänyt erinäisin ehdoin myöntää herroille A. Österille ja J. G. Bäckströmille 100,000 markan lainan uuden, liikennettä Korkeasaarelle välittävän höyrylautan hankkimiseen, mutta kiinnitystä, kuten oli sovittu, ei ollut voitu saada Alice nimiseen höyrypurteen, koska sen kantavuus oli vain 16 rekisteritonnia ja sitä siis ei voinut saada laivarekisteriin, hyväksyi [4]) rahatoimikamari lainan vakuudeksi kiinnityksen Bäckströmin omistamaan Snappertunan Rosundin kylässä olevaan Storgård n:o 1 nimiseen verotilaan ynnä täytetakuun.

Lahjoitusvaroista annettujen lainain korko. Rahatoimikamari päätti [5]), että kaupungin lahjoitusrahastojen varoista annettujen lainain korko oli korotettava 8:sta 9 %:iin, huhtikuun 1 p:stä lukien, sillä poikkeuksella [6]) kuitenkin, että Asunto-osakeyhtiö Eurekalle myönnetyn 700,000 markan lainan korko oli edelleen oleva 8 %.

Tuulaaki. Valtiovarainministeriön pyydettyä selvitystä erinäisistä tuulaakia koskevista kysymyksistä, päätti [7]) rahatoimikamari ministeriöön lähettää selvityksen tuulaakikannannan suuruudesta y. m., sekä kaupungin pyytämän korvauksen suuruuteen ja muotoon nähden tuulaakimaksun lakkauttamisen varalta, kaupunginvaltuuston vuonna 1919 asiasta antaman lausunnon [8]) mukaisesti yhtyä pääasiassa Suomen kaupunkiliiton mainittuna vuonna lausumaan mielipiteeseen.

Vesimaksujen alennus. Nyländska skärgårdsaktiebolaget yhtiölle, joka ottaessaan vettä laivoihinsa oli käyttänyt omia letkujaan, myönnettiin [9]) samanlainen vesimaksujen alennus kuin liikennettä Suomenlinnaan välittäville laivoille eli 12:sta 8 markkaan kuutiometriltä.

Verkkopallokenttien maksut. Rahatoimikamari päätti [10]), että Kaisaniemen verkkopallokenttien käytöstä suoritettava maksu oli oleva 6 markkaa tunnilta.

Määrärahain siirtoajan rajoitus. Sittenkun kaupungin teknillisten laitosten hallitus oli ilmoittanut n. 500 m:n pituisen ja 400 mm:n läpimittaisen kaasuputkijohdon laskemisesta Arkadia- ja Museokadun väliseen Runebergkatuun arvioiduin 295,000 markan kustannuksin, mitkä menot suoritettaisiin sen määrärahan jäljellä olevilla varoilla, jonka kaupunginvaltuusto vuonna

[1]) Rkmrin pöytäk. 1. 6. 1,025 a §. — [2]) S:n 10. 7. 1,094 a §. — [3]) S:n 23. 3. 373 §. — [4]) Rkmrin jstn pöytäk. 10. 1. 76 § ja rkmrin pöytäk. 26. 1. 107 § ja 2. 2. 120 §. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 3. 660 §. — [6]) S:n 5. 12. 3,542 §. — [7]) Rkmrin pöytäk. 9. 2. 158 § ja 13. 3. 337 §. — [8]) Ks. 1919 vuod. kert. siv. 52. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 12. 3,720 §. — [10]) S:n 9. 5. 1,329 §.

1907 oli osoittanut [1]) suunniteltua kehäjohtoa varten, päätti [2]) rahatoimikamari kaupungin teknillisten laitosten ja yleisten töiden hallitukselta anoa lausuntoa ehdotetusta siirtomäärärahaksi merkityn tilierän ilman erikoista lupaa tapahtuvan siirtoajan supistamisesta 3 vuodeksi.

Oikeus menoerien hyvittämiseen. Sairaalaylihallitus anoi, että sairaalat oikeutettaisiin hyvittämään ruokintatiliänsä myytyjen ruuantähteiden, yksityisille henkilöille hankitun ravinnon, myytyjen kääretarpeiden y. m. tuloilla, kuten oli tapahtunut v. 1920 ja 1921. Koska rahatoimikamari kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön 3 §:n säännöksen mukaisesti vuoden tulosääntöön oli merkinnyt erityiset tilit myytyjä ruuantähteitä varten, evättiin [3]) ylihallituksen esitys.

Poistettuja saatavia. Teknilliset laitokset oikeutettiin [4]) tileistä poistamaan saatavia Venäjällä oleskelevilta henkilöiltä, vesijohtolaitos 316,508: 06 markan määrä, kaasulaitos 11,383: 09 markan ja sähkölaitos 377,237: 52 markan määrä.

Kaluston poisto. Rahatoimikamari oikeutti [5]) keskuskeittolan johtokunnan tileistä poistamaan keittiökalustoa 118,029: 06 markan arvosta, joka määrä oli suoritettava keskuskeittolan 1921 vuoden voittovaroista, 193,504: 89 markasta.

Poliisilaitoksesta olevat menot. Kaupunginvaltuuston ilmoitettua [6]) kaupungin suostuvan $^2/_7$:lla ottamaan osaa poliisilaitokselle tarpeelliseen 265,280 markan lisämäärärahaan, ilmoitti maistraatti sisäasiainministeriön kesäkuun 28 p:nä puheenalaisiin tarkoituksiin myöntäneen vain 100,000 markkaa, ja päätti [7]) rahatoimikamari määrätä maksettavaksi kaupungin osuuden edellämainitusta määrästä.

Hätäapukomitean tilit. Hätäapukomitean 1921 vuoden tileistä poistettua [8]) 1,431,852: 06 markan määrän, päätti [9]) rahatoimikamari olla hyväksymättä tätä toimenpidettä, koska köyhäinhoidon kassavirastolta saatujen raporttien mukaan komitean käytettävissä olevien määrärahain ja hätäaputöistä olleiden tulojen yhteenlaskettu määrä vuoden vaihteessa 198,776: 38 markalla ylitti menot, minkä vuoksi ei ollut mitään syytä n. s. poistoihin.

Naisten työtupien johtokunta ilmoitti laadituttaneensa tilinpäätöksen per heinäkuun 1 p., jolloin hätäapukomitea lopetti toimintansa, ja oli tällöin voitu todeta, etteivät komitean tulot olleet vastanneet edes maksettuja työpalkkoja; johtokunnan oli kuitenkin täytynyt ottaa haltuunsa tappiota tuottavia hankintasopimuksia, joiden voimassaoloaika kesti marraskuun 1 p:än. Rahatoimikamari oikeutti [10]) tämän johdosta johtokunnan 180,000 markalla ylittämään määrärahan.

Oikeus kannettujen varojen käyttämiseen. Kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön 20 §:n 4 kohdan säännöksen nojalla oikeutti [11]) rahatoimikamari naisten työtupain johtokunnan käyttämään kannettuja varoja menojensa suorittamiseen.

Valtioapuja. Rahatoimikamarin anottua [12]) kouluhallitukselta, että kaupungin kansakoulujen ja kasvatuslaitosten 1921 vuoden valtioapuja korotettaisiin siten, että ne laskettaisiin kaupungin todellisten mainittuna vuonna olleiden menojen pohjalla, oli kouluhallitus kirjelmässä elokuun 3 p:ltä ilmoittanut [13]), että valtioapu oli tammikuun 1 p:stä 1921 oleva 2,512,400 markkaa

[1]) Ks. 1907 vuod. kert. siv. 65 j. s. — [2]) Rkmrin pöytäk. 1. 6. 965 §. — [3]) S:n 23. 2. 254 §. — [4]) S:n 9. 2. 154 §. — [5]) S:n 26. 1. 116 §. — [6]) Ks. tätä kert. siv. 82. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 3. 8. 2,198 §. — [8]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 69*. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 3. 659 §. — [10]) Rkmrin pöytäk. 24. 8. 1,148 §. — [11]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 11. 3,093 §. — [12]) Rkmrin pöytäk. 9. 3.312 §. — [13]) Rkmrin jstn pöytäk. 31. 8. 2,363 § ja 25. 9. 2,571 §.

suomenkielisiä kansakouluja, 933,250 markkaa ruotsinkielisiä kansakouluja ja 354,550 markkaa kasvatuslaitoksia varten, mitkä määrät olivat 25 % niistä todellisista menoista, joita varten kaupunki oli oikeutettu saamaan avustusta.

Sittenkun tilastokonttori oli lähettänyt tiedot kansakoulujen ja kaupungin muiden opetuslaitosten vuosikertomusten painatuskustannuksista, jotta ne mahdollisesti voitaisiin ottaa huomioon valtioapua anottaessa mainituille laitoksille, ilmoittivat suomen ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnat, ettei kaupunki kansakoululaitoksen kustannuksia koskevan lain 17 §:n mukaan ollut oikeutettu saamaan valtioapua puheenalaisia menoja varten. Asia ei aiheuttanut [1]) toimenpidettä rahatoimikamarin puolelta.

Kouluhallitus myönsi [2]) marraskuun 2 p:nä kaupungille valtioapua 97,800 markkaa varattomain kansakoululasten kesävirkistystä varten.

Niinikään myönsi [3]) kouluhallitus marraskuun 29 p:nä 19,800 markan suuruisen valtioavun alaikäisten lainrikkojain hoidattamiseen kouluhallituksen hyväksymäin sääntöjen mukaan.

Kouluhallitus ilmoitti että Helsingin kaupungille, sittenkun valtion 1921 vuoden lisäbudjettiin oli merkitty 700,000 markan määräraha kansanlastentarhain avustamiseen, oli lopullisesti myönnetty [4]) kaikkiaan 880,000 markan suuruinen valtioapu kaupungilla kansanlastentarhoista mainittuna vuonna olleiden kustannusten suorittamiseen.

Kansanlastentarhain johtokunta lähetti selvityksen kansanlastentarhain 1922 vuoden valtioavusta, sekä huomautti, että kouluhallituksen ilmoituksen mukaan valtioapua anottaessa vain varsinaiset lastentarhat voivat tulla kysymykseen. Johtokunta oli kuitenkin, vastoin kouluhallitusta, sitä mieltä, että niitäkin osastoja, jotka olivat avoinna ennen klo 10 a. p. ja jälkeen klo 2 i. p. sekä kesäaikaan, oli pidettävä varsinaisina lastentarhoina. Rahatoimikamari päätti [5]) anoa kouluhallitukselta asetuksenmukaista valtioapua vuodelta 1922, jonka kamari oli laskenut 1,155,459: 85 markaksi, mikä määrä oli ⅓ kaikkien lastentarhain kustannuksista. Kouluhallitus ilmoitti [6]) sittemmin voineensa syyskuun 19 p:nä myöntää kaupungille valtioapua vain 100,000 markan määrän; enemmän valtioapua voitaisiin myöntää vasta vuoden vaihteessa, siinä tapauksessa että määräraha tähän tarkoitukseen merkittäisiin valtion lisäbudjettiin, ja tällöin kaupungin todellisten menojen pohjalla.

Kouluhallitus oli [7]) tammikuun 4 p:nä myöntänyt kaupungille valtioapua työväenopiston voimassapitoon vuonna 1921 49,000 markan määrän kevätlukukaudeksi sekä, varain puutteessa, 31,000 markkaa syyslukukaudeksi. Kun kaupunki kuitenkin oli oikeutettu saamaan valtioapua puolet opiston menoista, jotka vuonna 1921 olivat 266,144: 04 markkaa, päätti [8]) rahatoimikamari kouluhallitukselta anoa lisäavustusta mainitulta vuodelta 53,072: 02 markkaa.

Kouluhallitus lähetti [9]) työväenopistoja koskevan kiertokirjeen, missä ilmoitettiin, ettei saamatta olevia 1921 vuoden valtioapuja voitu antaa varain puutteessa, sekä että kunkin vuoden valtioapu laskettaisiin edellisen vuoden menojen pohjalla. Helsingin kaupunki oli oikeutettu saamaan valtioapua 133,000 markkaa vuodelta 1922, mistä määrästä edelliseltä vuosipuoliskolta 66,500 markkaa. Viimemainitusta erästä voitiin kuitenkin varain puutteessa maksaa vain 50,000 markkaa.

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 10. 2,909 §. — [2]) S:n 28. 11. 3,401 §. — [3]) S:n 12. 12. 3,558 §; vrt. tätä kert. sivv. 148—149. — [4]) Rkmrin jstn pöytäk. 14. 2. 480 §; ks. 1921 vuod. kert. siv. 277. — [5]) Rkmrin pöytäk. 13. 2. 174 §. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 25. 9. 2,570 §. — [7]) S:n 24. 1. 237 §. — [8]) Rkmrin pöytäk. 9. 3. 313 §. — [9]) S:n 20. 4. 610 §.

Kirjelmässä helmikuun 18 p:ltä ilmoitti [1]) maistraatti maaherran helmikuun 15 p:nä määränneen kaupungille maksettavaksi 3,829 markkaa korvauksena kaupungille sotaväen majoituksesta 1921 vuoden alkupuoliskolla olleista menoista.

Sittenkun eduskunta oli kehoittanut hallitusta selvittämään kunnille majoitusrasituksesta maailmansodan aikana koituneitten kustannusten suuruuden sekä esittämään eduskunnalle ehdotuksen mainittujen menojen oikeudenmukaiseksi jakamiseksi, oli maaherra vaatinut tietoja kaupungin kustannuksista mainittuun tarkoitukseen.

Vaaditussa lausunnossa ilmoitti rahatoimikonttori mainittujen kustannusten ja valtiolta kannetun korvauksen nousseen alempana mainittuihin määriin:

	Kustannukset, Smk.	Kannettu korvaus, Smk.
1914 $^{1}/_{8}$—$^{31}/_{12}$	353,624: 43	205,154: 37
1915	429,975: 60	131,197: 54
1916	1,113,357: 39	174,656: 37
1917	1,519,267: 19	144,232: 97
Yhteensä	3,416,224: 61	655,241: 25

Kaupungin kustannukset olivat siis 2,760,983: 36 markkaa, mistä rahatoimikamari päätti [2]) ilmoittaa maaherralle.

Koska kaupungin 1920 ja 1921 vuoden budjettiin valtioapu henkikirjoittajalle luovutettua huoneistoa varten oli merkitty 3,000 markaksi vuodessa, mutta maaherran ilmoituksen mukaan samojen vuosien valtionbudjetteihin samaan tarkoitukseen oli merkitty vain 1,500 markkaa, päätti [3]) rahatoimikamari, että eron, eli kummaltakin vuodelta yhteensä 3,000 markkaa, sai poistaa tileistä.

Sosialihallitus oli myöntänyt [4]) korvausta kaupungille työnvälityksestä muihin kuntiin vuonna 1921 8,585 markkaa, lukien 5 markkaa henkeä kohti 1,717 hengeltä. Tämän johdosta ilmoitti työnvälitystoimiston johtokunta toimiston tosin välittäneen työtä 1,875 hengelle muihin kuntiin, mutta että sosialihallituksen ilmoituksen mukaan korvausta ei myönnetty työnvälityksistä kaupungin omiin töihin, kuten halkokonttorin metsänhakkuutöihin ja kaupungin asukasten kesäasuntorakennuksille.

Ammattikurssit työttömille naisille. Kaupunginvaltuuston päätettyä [5]) vuonna 1921 anoa sosialihallitukselta 55,800 markan suuruista avustusta 12 ammattikurssin järjestämiseen työttömille naisille, oli [6]) sosialihallituksen naistöiden keskustoimisto toukokuun 23 p:nä 1921 päättänyt myöntää kaupungille tuollaista avustusta 46,800 markan määrän, johtuen vähennys siitä, että kaupunki menojen joukkoon oli merkinnyt kolmen opettajattaren palkkauksen kutakin kurssia kohti, jota vastoin sosialihallitus oli luvannut avustusta vain yhdelle opettajattarelle. 3 kurssia varten oli toimisto määrännyt hätäapukomitealle maksettavaksi 10,547: 15 markkaa. Kun valtion 1921 vuoden budjetissa tätä tarkoitusta varten olevaa määrärahaa ei ollut merkitty siirtomäärärahaksi, ei kaupungille luvattua korvausta jäljellä olevain kurssien voimassapidosta voitu määrätä maksettavaksi mainitusta määrärahasta vaan

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 27. 2. 592 §. — [2]) Rkmrin pöytäk. 1. 4. 425 §. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 2. 5. 1,272 §. — [4]) S:n 11. 4. 922 ja 1,029 §§. — [5]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 111. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 31. 1. 275 §.

oli uusi anomus tehtävä. Hätäapukomitean lähetettyä järjestettyjä kursseja koskevan lopputilin, päätti [1]) rahatoimikamari sosialihallitukselta anoa maksettavaksi 39,064: 62 markkaa, ja myönsi [2]) sosialihallitus kaupungille 38,815: 12 markan avustuksen, mikä määrä oli pantava kirjoihin tulona Sekalaiset menot nimisessä pääluokassa olevan Hätäaputyöt nimisen määrärahaerän kohdalle.

Naistöiden keskustoimisto ilmoitti, että valtioneuvoston myöntämä 150,000 markan määräraha erinäisin ehdoin [3]) oli kaupungin käytettävänä ammattikurssien toimeenpanemiseen työttömille naisille, mistä määrästä 75,000 markkaa maksettaisiin heti kurssien alettua ja loput sittenkun niiden kustannuksia koskeva lopputili oli saapunut. Rahatoimikamari päätti [4]) hyväksyä puheenalaiset ehdot sekä lähettää hätäapukomitealle ilmoituksen asiasta tarpeellisia toimenpiteitä varten. Kaupunginvaltuustolle oli tehtävä esitys [5]) 50,000 markan määrärahan myöntämisestä, mikä määrä oli kaupungin osuus puheenalaisten kurssien kustannuksista.

Naisten työtupain johtokunta lähetti oman lausuntonsa ohella naisten töiden keskustoimiston kiertokirjeen. Viimemainittu toimisto ilmoitti, että vuoden valtionbudjetissa oli käytettävänä 84,000 markkaa määrärahasta ammattikurssien toimeenpanemiseen työttömille naisille ja anoi toimisto ilmoitusta aikoiko Helsingin kaupunki anoa valtioapua yllä mainituista varoista. Avustuksia maksettiin puolet opettajiston palkoista; puolet työntekijättärien päivärahasta, niinikään enintään 8 markkaa työntekijättärelle ilman elatusvelvollisuutta ja kultakin elätetyltä — ei kuitenkaan neljää useammalta — lapselta lisäksi 1 markka, huomioonottaen ettei avustus keskimäärin saanut ylittää 10 markkaa päivässä; sekä enintään 50 markkaa mallisarjan tarpeista työntekijättärille naistöiden keskustoimiston harkinnan mukaan, riippuen opetuksesta ja kurssin ajasta. Avustukset maksettiin sillä ehdolla, että kunta suoritti yhtä suuren osan kustannuksista sekä kaikki huoneistosta, valaistuksesta, lämmöstä ja opetusvälineistä olevat menot; että kurssien opetusohjelma alistettiin naistöiden keskustoimiston vahvistettavaksi; että keskustoimisto niinikään hyväksyi opettajiston vaalin, sekä että kunta sitoutui noudattamaan niitä määräyksiä, joita keskustoimisto tässä suhteessa ehkä antaisi. Kurssien pituus sai vaihdella 1:stä 3 kuukauteen, työpäivän tuli olla 8 tuntia ja työviikon 45 tuntia. Kurssin oppilasluvun tuli olla vähintään 10 ja enintään 15 ja tuli oppilaiden etusijassa olla ammattityöntekijättäriä, jotka saavuttaakseen taitavuutta ammatissaan tarvitsivat tietopuolista koulutusta.

Yllä selostellun kiertokirjeen johdosta huomautti naisten työtupain johtokunta valtionvaroista saaduilla avustuksilla toimeenpantujen ammattikurssien olleen huonosti järjestettyjä ja senvuoksi tuottaneen vähän hyötyä. Työttömyys kohtasi etusijassa ammattitaidottomia henkilöjä, joille naisten työtupain johtokunta oli pitänyt velvollisuutenaan hankkia ammattiopetusta. Yksinomaan kunnan varoilla oli työtupien yhteydessä toimeenpantu ammattikursseja, joilla työntekijättärille tuntipalkkaa vastaan oli annettu opetusta työtuvissa esiintyvien töiden suorittamisessa.

Johtokunta oli kuitenkin asiassa neuvotellut sosialihallituksen kanssa käytännöllisemmästä ammattikurssien järjestelystä ja oli hallitus alustavasti ilmoittanut valtioapua voitavan myöntää siinäkin tapauksessa, että näitä

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 5. 1,388 §. — [2]) S:n 20. 7. 2,104 §. — [3]) Ks. tätä kert. siv. 224. — [4]) Rkmrin pöytäk. 9. 3. 311 § ja rkmrin jstn pöytäk. 21. 3. 804 §. — [5]) Ks. tätä kert. siv. 88.

kursseja järjestettiin työtupien toiminnan yhteyteen ja tietopuolisten opetusaineiden luku supistettiin mahdollisimman pieneksi. Edelleen salli sosialihallitus, että oppilaita sai ottaa siten, että työtupiin ilmoittautuneita työhalullisia, mutta ammattitaidottomia, naisia siirrettiin kursseille, jotka vastaisivat kaupungin aikaisemmin toimeenpanemia kursseja. Johtokunta tahtoi yllä mainituin ehdoin toimeenpanna kaksi 1 kuukauden kurssia liinavaateompelijattaria varten ja yhden 2 kuukauden kurssin räätälityöntekijättäriä varten, joiden kaupungin osalle tulevat kustannukset nousisivat yhteensä 20,000 markkaan, ja anoi, että mainittu määrä merkittäisiin 1923 vuoden menosääntöön naisten työtupia varten. Edelleen anoi johtokunta että se valtuutettaisiin anomaan sosialihallitukselta avustusta kursseja varten saman verran sekä panettamaan kurssit käyntiin niin pian kuin määrärahakysymys oli ratkaistu ja vallitseva työttömyys vaati tuonsuuntaisia toimenpiteitä. Rahatoimikamari myöntyi [1]) esitykseen.

Yleishyödyllinen rakennustoiminta. Sosialihallitus myönsi [2]) joulukuun 29 p:nä 1921 Asunto-osuuskunta Kävylle r. l. enintään 291,600 markan, Vallilan asunto-osuuskunnalle r. l. 390,000 markan ja Asunto-osuuskunta Haavalle r. l. 129,600 markan suuruisen avustuslainan valtioneuvoston huhtikuun 28 p:nä 1921 tekemän päätöksen mukaisin ehdoin.

Niinikään myönsi [3]) sosialihallitus Osakeyhtiö Virkamiesasuntoja—Tjänstemannabostäder aktiebolag'ille 475,000 markan avustus- ja 316,800 markan kuoletuslainan.

Sosialihallitus myönsi [4]) myöskin toukokuun 18 p:nä Asunto-osuuskunta Poistolle r. l. enintään 217,000 markan suuruisen avustus- ja enintään 145,200 markan suuruisen kuoletuslainan valtioneuvoston helmikuun 3 p:nä 1922 tekemän päätöksen mukaisin ehdoin.

Niinikään myönsi [5]) sosialihallitus samoin ehdoin Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Vallilalle 990,000 markan avustus- ja 660,000 markan kuoletuslainan.

Edelleen myönsi [6]) sosialihallitus toukokuun 10 p:nä Asunto-osakeyhtiö Eurekalle 550,000 markan kuoletuslainan samoin ehdoin, minkä ohessa sosialihallitus ilmoitti, ettei yhtiön sääntöjä tarvinnut muuttaa.

Sosialihallitus myönsi [7]) samoin ehdoin kesäkuun 20 p:nä Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylälle r. l. 324,000 markan avustus- ja 216,000 markan kuoletuslainan.

Niinikään myönsi [8]) sosialihallitus kesäkuun 30 p:nä samoin ehdoin Asunto-osuuskunta Kävylle r. l. 388,800 markan avustus- ja 259,200 markan kuoletuslainan sekä Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille 172,800 markan avustus- ja 115,200 markan kuoletuslainan.

Rahatoimikamari päätti [9]) sosialihallitukselta anoa, että seuraavat rakennuslainat alustavasti myönnettäisiin: Asunto-osuuskunta Haavalle r. l. 97,000 markan kuoletuslaina, Oma koti osakeyhtiölle 540,000 markan avustus- ja 360,000 markan kuoletuslaina, Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille 1,080,000

[1]) Rkmrin pöytäk. 2. 10. 1,299 §. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk.10. 1. 38 §; ks. 1921 vuod. kert. siv. 124. — [3]) Rkmrin pöytäk. 1. 4. 461 § ja rkmrin jstn pöytäk. 2. 5. 1,227 §; ks. tätä kert. siv. 100. — [4]) Rkmrin pöytäk. 10. 4. 564 § ja rkmrin jstn pöytäk. 30. 5. 1,525 §; ks. tätä kert. siv. 100. — [5]) Rkmrin pöytäk. 10. 4. 565 § ja 4. 5. 798 § sekä rkmrin jstn pöytäk. 15. 6. 1,744 §; ks. tätä kert. siv. 100. — [6]) Rkmrin pöytäk. 10. 4. 563 § sekä rkmrin jstn pöytäk 19. 5. 1,387 § ja 23. 5. 1,447 §; ks. tätä kert. siv. 100. — [7]) Rkmrin pöytäk. 11. 5. 876 § ja rkmrin jstn pöytäk. 29. 6. 1,939 §; ks. tätä kert. siv. 100. — [8]) Rkmrin pöytäk 18. 5. 931 § ja rkmrin jstn pöytäk. 13. 6. 2,039 §; ks. tätä kert. siv. 101. — [9]) Rkmrin pöytäk 25. 9. 1,262 § ja 28. 9. 1,286 §.

avustus- ja 720,000 markan kuoletuslaina, Asuntopula osakeyhtiölle 790,800 avustus- ja 527,200 markan kuoletuslaina, Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Vallilalle 1,108,800 markan avustus- ja 739,200 markan kuoletuslaina sekä Kallion talot osakeyhtiölle 990,000 markan avustus- ja 660,000 markan kuoletuslaina. Sosialihallitus myönsi [1]) marraskuun 2 p:nä lopullisesti Asunto-osuuskunta Haavalle r. l. 63,600 markan kuoletuslainan sekä alustavasti ja periaatteessa Asuntopula osakeyhtiölle 192,000 markan avustus- ja 128,000 markan kuoletuslainan sillä ehdolla, että sosialihallitus oikeutettiin tarpeen vaatiessa antamaan tarkempia määräyksiä yhtiön suunnitteleman uutisrakennuksen lattianpohjain ja kivijalan laatuun y. m. nähden, edelleen Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille 1,080,000 markan avustus- ja 360,000 markan kuoletuslainan sekä Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Vallilalle r. l. enintään 1,108,800 markan avustus- ja 739,200 markan kuoletuslainan; sitävastoin epäsi sosialihallitus rahatoimikamarin Oma-koti osakeyhtiötä ja Kallion talot osakeyhtiötä koskevan esityksen. Sittemmin myönsi [2]) sosialihallitus joulukuun 8 p:nä lopullisesti Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Vallilalle r. l. alustavasti myönnetyt yllämainitut lainat.

Rahatoimikamari epäsi Paras apu osakeyhtiön anomuksen valtionlainan hankkimisesta yhtiön rakennusyritystä [3]) varten, edelleen Suomen vankeusyhdistyksen samanlaisen anomuksen, koska yhdistyksen säännöt eivät olleet laaditut valtioneuvoston helmikuun 3 p:nä 1922 tekemän päätöksen määräysten mukaisesti eikä sen tonttia n:o 5 Vaasankadun varrella, jolle yhdistyksen suunniteltu rakennus aiottiin teettää, ollut saatu maksutta [4]), samoinkuin herrojen H. V. Lahtisen ja I. Räsäsen yhteisen samanlaisen anomuksen, koska esitetty selvitys oli puutteellinen [5]).

Työväenasuntojen rakennuttamista varten Vallilaan anoi [6]) kaupunginvaltuusto, että sosialihallitus myöntäisi 390,000 markan, 777,600 markan ja 518,400 markan avustuslainan sekä 260,000 markan, 518,400 markan ja 259,200 markan kuoletuslainan. Kahta ensinmainittua avustus -ja kuoletuslainaa koskevat anomukset käsiteltiin vuoden varrella, ja päätti [7]) sosialihallitus myöntää kaupungille 388,000 markan ja 777,600 markan avustuslainan valtioneuvoston vahvistamin ehdoin, jotavastoin kuoletuslainaanomus evättiin.

Sittenkun sosialihallitus rahatoimikamarin esityksestä [8]) periaatteessa oli myöntynyt [9]) erinäisiin anomuksiin kuoletuslainain myöntämisestä hakijain Käpylään ja Toukolaan suunnittelemien rakennusyritysten avustamiseksi, päätti [10]) kamari tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen lopullisten lainain hankkimisesta puheenalaiseen tarkoitukseen.

Kirvesmies V. Niinimaan ja yövahti J. Sinervän anomuksen samanlaisen avustuksen myöntämisestä sosialihallitus epäsi [9]), koska hakijat aikoivat teettää 4 huoneistoa käsittävän asuinrakennuksen ja avustuslainoja valtioneuvoston päätöksen mukaan voitiin myöntää yksityisille henkilöille vain milloin he rakensivat itselleen oman kodin.

---

[1]) Rkmrin pöytäk. 28. 9. 1,285 § ja 16. 11. 2,001 ja 2,004 §§; rkmrin jstn pöytäk. 14. 11. 3,171 ja 3,172 §§ sekä 21. 11. 3,218 §; ks. tätä kert. siv. 101. — [2]) Rkmrin pöytäk. 16. 11. 2,004 § ja rkmrin jstn pöytäk. 19. 12. 3,644 §; ks. tätä kert. siv. 100. — [3]) Rkmrin pöytäk. 1. 4. 455 §. — [4]) S:n 17. 8. 1,128 §. — [5]) S:n 31. 8. 1,169 §. — [6]) Ks. tätä kert. sivv. 20 ja 21. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 21. 11. 3,219 §. — [8]) Rkmrin pöytäk. 25. 9. 1,262 §. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 14. 11. 3,172 §. — [10]) Rkmrin pöytäk. 7. 12. 2,230 §, ks. tätä kert. siv. 101.

Vuokraaja A. Piispanen anoi sosialihallitukselta anottavaksi kuoletuslainaa asuinrakennusta varten, jonka hän aikoi teettää Reimarsin tilan maalle, mutta päätti [1]) rahatoimikamari, ettei anomus aiheuttanut toimenpiteitä, koska rakennuspaikka oli Huopalahden kunnan alueella.

Lainan etukäteismaksu. Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille, joka oli anonut etuantia sille myönnetystä rakennuslainasta, päätti [2]) rahatoimikamari myöntää tilapäislainan kaupunginkassasta 9 %:n koroin.

Oikeus sisustaa myymälöitä y. m. Osakeyhtiö Virkamiesasuntoja—Tjänstemannabostäder aktiebolag oikeutettiin [3]) sisustamaan ja antamaan vuokralle yhtiön Sampsantien tonteilla n:oilla 46—48 sijaitsevan uutisrakennuksen kellarikerroksessa olevan myymälähuoneiston sillä ehdolla että yhtiö omilla varoillaan kustansi mainitun sisustuksen.

Niinikään oikeutettiin [4]) Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylä r. l. sisustamaan korttelissa n:o 813 sijaitsevan Arabiankadun varrella tekeillä olevan rakennuksensa kellarikerroksessa olevan pesutuvan myymäläksi maidon ja muiden ruokatavarain kauppaa varten, koska osuuskunnan aikaisemmin teettämissä rakennuksissa oli riittävä määrä pesutupia, joita uutisrakennuksen osakkaat saattoivat käyttää.

Vahvistettuja vuokria. Rahatoimikamari vahvisti [5]) Vallilan asunto-osuuskunnan r. l. Vanajantien tonteilla n:oilla 9—15 ja 4—14 olevain rakennusten asuinhuoneistojen, Asunto-osuuskunta Kävyn r. l. Käpylän kortteleissa n:oissa 806 ja 807 olevain rakennusten, Osakeyhtiö Helsingin kansanasuntojen vuoden varrella valmiiksi teettämän rakennusryhmän sekä Aktiebolaget Åshaka yhtiön Inarintien tontille n:o 33 teettämän rakennuksen asuinhuoneistojen vuokrat.

Oikeus pitää vuokralaisia. Vallilan asunto-osuuskunta r. l. sai oikeuden [6]) sallia kunkin osuuskunnan jäsenen pitää yhden vuokralaisen huoneistoa kohti.

Palovakuutuksia. Rahatoimikamari päätti [7]) kehoittaa rahatoimikonttoria uudistamaan kaupungin syyskuun 14 p:nä erääntyvät palovakuutukset entisin määrin, kuitenkin siten, että palovakuutusmäärää voitiin lähitulevaisuudessa korottaa; kamarin kansliaa kehoitettiin selvittämään, oliko vakuutusmäärää korotettava.

Rahatoimikonttoria kehoitettiin [8]) maaliskuun 1 p:än 1923 vakuuttamaan kaupungin kirjaston Rikhardinkadun varrella olevassa rakennuksessa säilyttämät kirjat 600,000 markasta ja kalusto 400,000 markasta, vakuutuksista rakennusaikana voimassa olevin ehdoin.

Rahatoimikamarin vuonna 1921 kehoitettua [9]) kasvatuslautakuntaa palovakuuttamaan lautakunnan alaisten laitosten hoidossa olevat kaupungin omistamat rakennukset täydestä arvosta, oli Toivoniemen rakennusten palovakuutus korotettu 30,000:sta 282,000 markkaan ja Bengtsårin rakennusten vakuutus 185,000:sta 625,000 markkaan. Sitäpaitsi oli Ryttylän rakennusten palovakuutus korotettu [10]) 118,000:sta 600,000 markkaan sekä Toivolan lastenkodin rakennukset vakuutettu 500,000 markasta vuodeksi, jolloin kuitenkin oli sovittu, että, jos rakennuskonttori pani rakennuksille pienemmän arvon, saisi vakuutusmäärää muuttaa, jota vastoin se määrä, jolla suoritetut maksut ylittivät alemmasta arvosta vahvistetut maksut, saataisiin lukea kaupungin

[1]) Rkmrin pöytäk. 11. 5. 877 §. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 12. 12. 3,622 §. — [3]) S:n 24. 8. 2,348 §. — [4]) S:n 24. 10. 2,911 §. — [5]) S:n 21. 2. 550 §, 27. 2. 600 ja 601 §§ sekä 9. 5. 1,321 §. — [6]) S:n 27. 12. 3,758 §. — [7]) Rkmrin pöytäk. 7. 9. 1,175 §. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 2. 10. 2,675 § ja 27. 12. 3,755 §. — [9]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 46. — [10]) Rkmrin jstn pöytäk. 22. 6. 1,902 § ja 31. 8. 2,392 §.

hyväksi seuraavan vuoden vakuutusmaksuja suoritettaessa. Rahatoimikamari kehoitti [1]) rakennuskonttoria katsastuttamaan ja arvioiduttamaan puheenalaiset rakennukset ja ilmoittamaan, mistä määrästä ne olisi palovakuutettava; lastensuojelulautakuntaa kehoitettiin lähettämään vakuutuskirjat rahatoimikonttoriin, jonka tuli huolehtia kaupungin vakuutuksista.

Rakennuskonttoria kehoitettiin [2]) palovakuuttamaan Suvilahden kasarmi 2,000,000 markasta.

Rahatoimikamarin vuonna 1921 päätettyä palovakuuttaa kaupungin metsät 4,500,000 markasta, päätti [3]) kamari mainitun määrän jaettavaksi seuraavasti eri metsiä kohti:

Ensimmäinen vartiopiiri, joka käsitti kaupunkiin rajoittuvat Helsingin —Oulunkylän välisen emäradan länsipuolella olevat alueet, 500,000 markkaa;

Toinen vartiopiiri, joka käsitti puheenalaisen rataosan itäpuolella olevat alueet, 500,000 markkaa;

Kolmas vartiopiiri, johon luettiin seuraavat tilat ja niistä erotetut palstat: Tuomarinkylä, Oulunkylä, Hertonäs, Kårböle, Vik, Ströms, Brusas, Boxbacka ja Pakinkylä, 1,390,000 markkaa;

Eknäsin tila Porvoon pitäjässä 860,000 markkaa;

Nikkilän sairaala-alue Sipoon pitäjässä 50,000 markkaa;

Toivoniemen, Outamon ja Varolan tilat Lohjan pitäjässä 500,000 markkaa;

Norrgård ja Södergård nimiset tilat (Bengtsår) Bromarvin pitäjässä 500,000 markkaa;

Ryttylän tila Hausjärven pitäjässä 150,000 markkaa sekä Mankalan kosken tilat Iitin pitäjässä 50,000 markkaa. Suomen metsänomistajain keskinäisen palovakuutusyhdistyksen ilmoituksen mukaan oli vuosimaksu 4,455 markkaa ynnä leimavero 44: 55 markkaa ja jäsenmaksu kertakaikkiaan 2,250 markkaa, mitkä määrät rahatoimikamari osoitti käyttövaroistaan.

Halkokonttorin omaisuuden rahaksimuutto. Halkotoimikunnan esityksestä päätti [4]) rahatoimikamari, että Kuhmoisten pitäjässä oleva Korppilan saha ynnä erinäiset esityksessä erityisesti luetellut laivat ja proomut oli myytävä 645,000 markan hinnasta.

Keskuskeittolan pata. Keskuskeittolan johtokunta anoi, että keskuskeittola saisi takaisin höyrypadan ja perunankeittimen, jotka vuonna 1920 siirrettiin ent. Seurahuoneelta Nikkilän mielisairaalaan ja jotka lienevät kuuluneet kansanravintohallitukselle. Rahatoimikamari epäsi [5]) anomuksen, mutta päätti 1923 vuoden budjettiin merkitä 30,000 markan määrärahan uuden padan ostamista varten keskuskeittolan tarpeisiin.

Hinaajalaivan osto. Täyttäen kaupunginvaltuuston vuonna 1921 antaman tehtävän [6]) päätti [7]) rahatoimikamari 1,560,000 markan hinnasta ostaa jäänmurtaja-hinaajalaivan B 14. Sittenkun kauppahinta neuvottelujen jälkeen oli huojistettu 1,480,000 markaksi, allekirjoitettiin [8]) kauppakirja lokakuun 13 p:nä.

Rahatoimikamarin laskut. Rahatoimikamari päätti [9]), että kamariin lähetetyt laskut, sittenkun notaari on tarkastanut ne, tulee kanslianjohtajan hyväksyä ja varustaa tilimerkinnällä; asiamiesosastolle tulleet laskut oli kuitenkin asiamiehen tarkastettava ja hyväksyttävä.

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 22. 6. 1,902 § ja 31. 8. 2,392 §. — [2]) S:n 4. 8. 2,309 §. — [3]) S:n 4. 4. 969 §. — [4]) Rkmrin pöytäk. 26. 10. 1,525 §. — [5]) S:n 16. 11. 1,989 §. — [6]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 75. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 9. 10. 1,727 § ja rkmrin pöytäk. 9. 10. 1,336 §. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 16. 10. 2,779 §; ks. myös tätä kert siv. 46. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 17. 2. 537 §.

Ulkomaisen valuutan osto. Revisionikonttorin ilmoitettua, että kaupunginkassan kassantarkastuksessa oli tavattu 130,000 Saksan markan shekki, joka odotettaessa tilatun autoruiskun saapumista oli ostettu 73,450 markalla, mutta jonka arvo sittemmin, Saksan valuutan laskettua, oli vain 41,600 markkaa, kehoitti [1]) rahatoimikamari tilivirastoja yleensä maksuja varten olemaan etukäteen ostamatta ulkomaista valuuttaa kamarin luvatta; tehtäessä sopimuksia, jotka edellyttivät suoritusta ulkomaisella valuutalla, joka ylitti 25,000 markkaa, oli siitä heti ilmoitettava rahatoimikamariin.

Anomuksia verojen vähentämisestä. Rahatoimikamariin yksityisiltä henkilöiltä saapuneitten, maksettaviksi pantujen kunnallisverojen lyhennystä tai vähennystä koskevain anomusten käsittelyyn nähden päätti [2]) kamari, että 1921 vuoden verotuksesta alkaen oli tämänlaatuisiin anomuksiin myönnyttävä vain, jos oli tapahtunut ilmeinen erehdys verotuksessa, esimerkiksi milloin samaa henkilöä oli verotettu kahdesti samoista tuloista, milloin oli tapahtunut verovelvollisten henkilöjen nimien sekaannus tai milloin oli verotettu henkilöä, joka nauttii vakinaista avustusta köyhäinhoidolta; muissa tapauksissa oli asianomaisia kehoitettava valittamaan laissa mainituille viranomaisille.

Veroäyrin suuruus. Tutkijalautakunnan vahvistettua veroäyrien luvun 12,645,837:ksi päätti [3]) rahatoimikamari panna maksettavaksi 10: 10 markkaa veroäyriä kohti, mistä määrästä ensimmäisessä kannannassa oli kannettava 2: 60 markkaa ja kolmessa seuraavassa 2: 50 markkaa kussakin.

Rahatoimikamarin asiamiesosastolla tapahtuneet kavallukset. Asiamiehen ilmoitettua asiamiesosaston rahanperijän E. Törnströmin tehneen itsensä syypääksi kavallukseen määräsi [4]) rahatoimikamari asiamies M. Wilskmanin ja kaupunginkamreeri P. J. Björkin toimittamaan tutkinnon. Sittemmin nämä ilmoittivat, että Törnström oli pidätetty ja oli hän tunnustanut kavaltaneensa 83,086: 03 markkaa, suurimmaksi osaksi varoja, joita hän oli perinyt jäännösluetteloon merkittyinä maksamattomina tontinhintoina. Rahatoimikamari päätti [5]) tämän jälkeen ilmoittaa poliisilaitoksen etsivälle osastolle aikovansa vaatia laillista edesvastuuta Törnströmille, minkä ohessa ilmoitus oli tehtävä kaupunginvaltuustolle. Lisäksi päätti kamari erottaa Törnströmin toimestaan.

Asiamies ilmoitti sittemmin, että juttu Törnströmiä vastaan oli ollut esillä raastuvanoikeudessa mutta oli lykätty, jotta neiti T. Soldania voitaisiin kuulla todistajana. Hän oli nimittäin jättänyt erään halkokonttorin hänen Grankullassa olevaan lastenkotiinsa toimitettuja halkoja koskevan 6,377: 32 markan laskun maksamatta odotellessaan kaupunginvaltuuston päätöstä hänen anomuksensa johdosta saada vapautus puheenalaisen määrän [6]) suorittamisesta. Samasta syystä oli kaupunginviranomaisten toimesta toistaiseksi oltu uloshakematta tätä määrää, mutta oli häntä kehoitettu rahatoimikonttoriin jättämään määrän vakuus. Noudattaen kehoitusta oli hän kuittia vastaan suorittanut puheenalaisen määrän Törnströmille, jolloin kysymys oli noussut oliko mainittu suoritus tehty kaupungille vai oliko hän itse katsottava asialliseksi. Rahatoimikamari päätti [7]), että koska Törnström oli ottanut vastaan varat rahanperijänä virkahuoneessaan, oli maksun katsottava suoritetun kaupungille ja että neiti Soldan, jonka anomuksen

[1]) Rkmrin pöytäk. 26. 1. 101 §. — [2]) S:n 13. 7. 1,102 §. — [3]) S:n 14. 9. 1,223 §. — [4]) S:n 14. 8. 1,120 §. — [5]) S:n 17. 8. 1,121 §. — [6]) Ks. tätä kert. siv. 97. — [7]) Rkmrin pöytäk. 7. 9. 1,182 §.

kaupunginvaltuusto kuitenkin oli evännyt, siten oli maksanut velkansa kaupungille, jonka siis tuli esiintyä asiallisena mainittuihin varoihin nähden.

Lunastamaton vekseli. Sittenkun maanviljelyslautakunnan kamreeri T. Johansson oli anonut, että Jalostaja osakeyhtiön tunnustama 15,000 markan vekseli perittäisiin rahatoimikamarin toimesta, kehoitti [1]) kamari asiamiestä ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin sekä päätti vaatia maanviljelyslautakunnalta tarkempia tietoja puheenalaisesta vekselistä. Lautakunta ilmoitti sittemmin, että sittenkun perunasato syksyllä 1921 oli ollut runsaampi kuin oli arvioitu eli 20,000 hl. arvioitujen 15,000 hl:n asemesta ja ylijäämää kellarien puutteessa ei kauempaa voitu säilyttää, oli lautakunta Jalostaja osakeyhtiölle myynyt erään määrän 51,000 markasta, mikä määrä oli suoritettu vekselillä, jonka yhtiön johtaja C. V. Lindberg oli asettanut ja yhtiö tunnustanut. Lyhentämällä oli vekselin määrä vähentynyt 15,000 markkaan, mitä määrää ei erääntymispäivänä, tammikuun 16:ntena ollut suoritettu. Kamreeri T. Johansson oli kuitenkin tammikuun 17 p:nä äkkiä sairastunut ja viety kaupunkiin, minkä vuoksi vekseliä ei laillisen ajan kuluessa ollut protestoitu. Väitettiin puheenalaisen yhtiön aikovan luovuttaa omaisuutensa vararikkoon. Myytäessä oli sovittu hinta ollut 42 markkaa hl:lta; ellei mitään maksamatta olevasta määrästä saataisi, olisi kaupunki kuitenkin saanut 32 markkaa hl:lta, mihin hintaan moni myyjä oli saanut tyytyä. Rahatoimikamari päätti [2]) lausua, että maanviljelyslautakunnan tulisi järjestää työnsä siten, ettei kaupungille henkilökunnan sairaustapauksien johdosta koitunut tappiota; asian lopullinen ratkaisu sai jäädä sillensä, kunnes oli saatu selvitys tappion lopullisesta suuruudesta.

Halkokonttorin kaupat herra H. Räsäsen kanssa. Liikemies H. Räsänen, joka oli velkaa kaupungille 211,797: 94 markkaa, mistä 200,000 markkaa tunnusteena, 7,211: 34 markkaa kirjavelkaa sekä 4,586: 60 markkaa tuomittuja oikeudenkäyntikuluja ja korkoja, anoi, että kaupunki tyytyisi 75,000 markan määrään, koska hän muussa tapauksessa luovuttaisi omaisuutensa velkojainsa tyydyttämiseksi. Halkokonttori ilmoitti tämän jälkeen puheenalaisen saatavan Räsäseltä syntyneen siten, että hän kolmannelle henkilölle oli myynyt sellaisia halkoja, jotka halkokonttori oli häneltä ostanut ja leimannut, että hän oli halkokonttorille myynyt halkoja, joita hän ei omistanut sekä että erinäiset hänen hankintansa olivat olleet epätäydellisiä. Velkamäärään sisältyin. 30,000 markkaa sakkoja sekä n. 30,000 markkaa korkoja ja muita kuluja. Halkokonttori puolsi myöntymistä Räsäsen anomukseen, kun tuskin oli mahdollista muutoin saada mitään, jota vastoin revisionikonttori ehdotti anomuksen evättäväksi, koska, kun varat ilmeisesti eivät sallineet Räsäsen tarjoaman määrän maksamista, varojen vastaanottaminen ei olisi oikein; Räsäsen omaisuus olisi luovutettava vararikkoon, jossa kaupunki voisi valvoa saatavansa. Rahatoimikamari epäsi [3]) anomuksen.

Sittemmin lähetti halkokonttori uuden selonteon liikeasioistaan herra Räsäsen kanssa, jossa m. m. ilmoitettiin, että kaupungin saatava toukokuun lopussa 1921 oli 207,211: 34 markkaa, jota vastaan kaupungilla oli Räsäsen 200,000 markan tunnuste. Saatavansa oli halkokonttori valvonut Räsäsen vararikossa. Rahatoimikamari päätti [4]), että Räsästä vastaan oli nostettava kanne petoksesta, ja uskottiin [5]) asian ajaminen asianajotoimisto Cedercreutz & von Wintherille.

---

[1]) Rkmrin pöytäk. 27. 3. 381 §. — [2]) S:n 1. 6. 974 §. — [3]) S:n 13. 2. 184 §. — [4]) S:n 1. 6. 975 §. — [5]) S:n 7. 9. 1,177 §.

Halkojen hankintaa koskevia oikeudenkäyntejä. Halkokonttorin haastattua liikemies A. Breitholtzin Mikkelin pitäjän käräjäkunnan kihlakunnanoikeuteen vaatien hänen velvoittamistaan maksamaan 144,466: 88 markkaa toimittamatta jääneestä halkojen hankinnasta, päätti [1]) rahatoimikamari hyväksyä halkokonttorin ehdottaman sovinnon herra Breitholtzin kanssa, siten että hän kaupunginkassaan maksaisi 100,000 markan määrän kerta kaikkiaan.

1918 vuoden kapinan aikaista laskua koskeva riita. Kesäkuun 10 p:nä antamallaan päätöksellä oli Turun hovioikeus velvoittanut kaupungin tilanomistaja Uno Oeschille suorittamaan 57,979: 75 markkaa, mutta päätti [2]) rahatoimikamari korkeimmassa oikeudessa hakea muutosta päätökseen.

Suomalaisen oopperan orkesterimaksut. Suomalainen ooppera osakeyhtiön johtokunnan lähetettyä rahatoimikamariin kaupunginvaltuustolle osotetun anomuksen ylimääräisen 35,000 markan avustuksen myöntämisestä sekä esitettyä, että oopperan maksamattomien toukokuulta 1921 olevain orkesterimaksujen saamiseksi alotettu oikeudenkäynti [3]) lopetettaisiin, päätti [4]) kamari kehoittaa asiamiestä raastuvanoikeuden annettua päätöksen asiassa, keskeyttämään sen täytäntöönpanon, kunnes valtuusto oli tehnyt päätöksen oopperan avustusanomuksen johdosta. Sittemmin ilmoitti [5]) ooppera, koska rahatoimikamari ei ollut puoltanut [6]) sen avustusanomusta, peruuttavansa sen.

Raastuvanoikeuden helmikuun 7 p:nä annettua päätöksen yllämainitussa jutussa ja sittenkun Suomalainen ooppera osakeyhtiö sen kautta oli velvoitettu maksamaan 33,600 markkaa, päätti [7]) rahatoimikamari, että mainittu määrä oli uloshaettava, mutta oikeutettiin kaupunginvouti jonkin verran viivyttämään ulosmitatun omaisuuden myyntiä.

Korvaus tulipalon sammuttamisesta. Sittenkun maaherra kirjelmässä valtioneuvostolle oli ehdottanut, että kaupungille maksettaisiin 10,419: 70 markan korvaus sille Fredriksperissä vuonna 1917 olleen metsäpalon sammuttamisesta aiheutuneista kustannuksista, mikä työ oli suoritettu poliisiviranomaisten tai lääninhallituksen pyynnöstä, ilmoitti [8]) sisäasiainministeriö valtioneuvoston kesäkuun 15 p:nä myöntyneen anomukseen.

Kaupungin viranpitäjäin palkanjärjestely. Esiteltäessä kaupunginvaltuuston kunnan viranpitäjäin palkkain järjestelyä koskevaa päätöstä, päätti [9]) rahatoimikamari antaa palkkalautakunnan asiasta lähettämässä kirjelmässä käsitellyt kysymykset, joista kamari ei vielä ollut antanut lausuntoa, valmisteltaviksi kaupunginjohtaja Castrénille, kanslianjohtaja Andersinille sekä kamarin jäsenille Pulkkiselle ja Salmiolle.

Rahatoimikamari lähetti palkkalautakunnalle luettelon kamarin kanslian vakinaisella palkkasäännöllä olevista viranpitäjistä, jotka uusien määräysten mukaan saivat kantaa ikäkorotuksia [10]) sekä ehdotuksen välittömästi kamarin alaisten yhteismäärärahasta [11]) palkattujen viranpitäjäin palkoiksi.

Koska kaupungin viranpitäjäin heille kuuluvien luontoisetujen johdosta määrätyn palkanvähennyksen suuruutta ei ehditty laskea heinäkuun kuluessa, päätti [12]) rahatoimikamari kehoittaa kaupunginvirastoja maksamaan heinäkuun palkat lyhentämättä, mutta elo- ja syyskuulta maksetusta palkasta vähentämään heinäkuun lyhennyksen.

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 23. 5. 1,478 §. — [2]) S:n 22. 6. 1,896 §; ks. 1920 vuod. kert. siv. 242. — [3]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 296. — [4]) Rkmrin pöytäk. 19. 1. 86 §. — [5]) S:n 20. 4. 613 §. — [6]) S:n 10. 4. 568 §. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 22. 6. 1,897 §. — [8]) S:n 6. 7. 1,975 §. — [9]) Rkmrin pöytäk. 29. 6. 1,064 §; ks. tätä kert. siv. 50. — [10]) Rkmrin pöytäk. 29. 6. 1,065 §. — [11]) S:n 2. 10. 1,292 §. — [12]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 7. 2,134 b §.

Rahatoimikamari vahvisti [1]) niiden lyhennysten suuruuden, jotka oli vähennettävä kaupungin viranpitäjäin palkoista kolmannen vuosineljänneksen aikana 1922 saatujen luontoisetujen johdosta. Samalla päätti kamari, että vapaata lääkärinhoitoa vastedes annettaisiin kaasunvalmistuksessa ja kaasukelloissa toimivalle henkilökunnalle sekä sairaalain koko henkilökunnalle. Jos joku kaupungin palveluksessa oleva henkilö, jonka palkkaetuihin kuului vapaa asunto, pitäisi hänelle luovutettua huoneistoa tarpeettoman suurena, oli hän oikeutettu, ilmoitettuaan syyskuun kuluessa sille viranomaiselle, jonka alainen hän on, huoneistosta luovuttamaan yhden tai useampia tarkoituksiinsa käyttämistä huoneista ja saamaan vastaavan, hänelle puheenalaisesta luontoisedusta määrätyn, lyhennyksen vähennyksen.

Niinikään vahvisti [2]) rahatoimikamari niiden määrien suuruuden, jotka 1922 vuoden neljännen vuosineljänneksen ja 1923 vuoden ensimmäisen vuosineljänneksen aikana oli vähennettävä kunnan viranpitäjäin palkoista heidän nauttimiensa luontoisetujen johdosta.

Köyhäinhoitohallituksen tiedusteltua, kuinka määräyksiä viranpitäjäin oikeudesta lukea virkavuosia ikäkorotusten saamiseksi oli tulkittava, päätti [3]) rahatoimikamari ilmoittaa, että viranpitäjät saivat lukea hyväkseen vain sen ajan, jona heillä oli ollut virka vakinaisena; ne viranpitäjät, jotka mahdollisesti olivat kantaneet ikäkorotuksia sen johdosta että he olivat laskeneet virkavuosiksi senkin ajan, jona he viransijaisina olivat hoitaneet virkaa, olivat velvolliset maksamaan takaisin heille tulevan määrän lisäksi kantamansa palkan.

Palkkakysymyksiä. Rahatoimikamari myöntyi [4]) lastensuojelulautakunnan esitykseen, että sen alaiset kansakoulunopettajat kansakoululaitoksen kustannuksista huhtikuun 15 p:nä 1921 annetun ja ensinmainitun lain täytäntöönpanosta heinäkuun 1 p:nä 1921 annetun lain säännösten perusteella oikeutettaisiin nostamaan palkkansa etukäteen.

Sittenkun kaupunginvaltuusto vuonna 1921 oli tehnyt periaatepäätöksen lastensuojelutoiminnan keskityksestä tammikuun 1 p:stä 1922 lukien [5]), mutta uutta lastensuojelulautakunnan ohje- ja johtosääntöä ei ollut vahvistettu ennen mainittua päivää, oli lastensuojelulautakunta anonut määrärahaa palkan maksamiseksi lastensuojelukeskukseen perustetun ja lautakunnan hoitoonsa ottaman rekisteri- ja tiedonantotoimiston johtajattarelle M. Tawaststjernalle ja ehdotetulle uudelle lastenhuollonneuvojalle A. Stegmanille sekä lisätyn pohjapalkan maksamiseksi lastenhuollontarkastaja B. Nybergille. Rahatoimikamari päätti [6]) kehoittaa palkkalautakuntaa määräämään puheenalaisille henkilöille maksettavaksi lautakunnan kohtuullisiksi harkitsemat määrät.

Rahatoimikamarin tiedustelun johdosta ilmoitti [7]) ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta, että alemman kansakoulun opettajatar A. Olin, joka palveli ylemmässä kansakoulussa, kantoi pohjapalkan ja ikäkorotukset viidennen palkkaluokan mukaan, jota vastoin hän siitä tuntimäärästä, jolla hänen työaikansa ylemmässä kansakoulussa ylitti alemman kansakoulun vakinaisen työajan, sai saman palkkion kuin ylemmän koulun tuntiopettajattaret.

Koska siivoojatar A. Lahtinen kaupunginkirjaston muutosrakennustöiden johdosta ei voinut loka—joulukuun aikana asua kaupungin hänelle

[1]) Rkmrin pöytäk. 23. 8.1,134 §. — [2]) S:n 25. 9. 1,261 § ja 18. 12. 2,317 § sekä rkmrin jstn pöytäk. 28. 11. 3,431 §. — [3]) Rkmrin pöytäk. 18. 12. 2,314 §. — [4]) Rkmrin jstn pöytäk. 18. 9. 2,530 § — [5]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 200. — [6]) Rkmrin pöytäk. 26. 1. 114 §. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 14. 11. 3,176 §; ks. 1921 vuod. kert. siv. 90.

luovuttamassa huoneistossa, vapautettiin [1]) hänet nauttimainsa luontoisetujen johdosta määrätyn palkanvähennyksen suorittamisesta.

Satamakonstaapeli K. E. Heikkilä, joka oli määrätty tarkastuskonstaapeliksi Sörnäsiin saaden pitää satamakonstaapelinpalkkansa, oli anonut saada palata vakinaiseen toimeensa, koska hänellä tarkastuskonstaapelina ei ollut tilaisuutta luotsata laivoja eikä siis myöskään saanut kantaa luotsausrahoja. Satamahallitus oli tehdyn anomuksen johdosta päättänyt ehdollisesti ottaa Heikkilän tarkastuskonstaapeliksi toukokuun 1 p:stä samasta palkasta kuin muut tarkastuskonstaapelit, sekä anoi rahatoimikamarilta 2,575 markan lisäystä palkanlisäyksen suorittamiseen kertomusvuodelta. Rahatoimikamari oikeutti [2]) Heikkilän touko- ja kesäkuulta saamaan tarkastuskonstaapelinpalkan ja osoitti tätä varten tarvittavan lisämäärärahan käyttövaroistaan; heinäkuun 1 p:n jälkeen maksettaisiin palkka uusien palkkamääräysten mukaisesti. Satamahallitusta kehoitettiin antamaan lausunto, saisivatko satamakonstaapelit palkanjärjestelyn toteuttamisen jälkeen nauttia luotsausrahoja sekä näitten viranpitäjäin mahdollisesta palkanjärjestelystä.

Terveydenhoitolautakunta lausui, että kaupunginvaltuuston tehtyä päätöksen [3]) toimenpiteisiin ryhtymisestä tuberkulosin vastustamiseksi, oli keuhkotautisten poliklinikan johtaja esittänyt poliklinikkaan palkattavaksi kaksi ylimääräistä hoitajatarta kesäkuun 1 p:stä lukien, ja oli lautakunta määrännyt kaksi sairaanhoitajatarkoulun kolmannen vuosikurssin oppilasta kesä—elokuun aikana hoitamaan mainittuja toimia, ollen palkka kuukaudessa 347: 50 markkaa ynnä 11 markkaa ruokarahaa päivässä ja vapaa asunto Marian sairaalassa; tästä johtuvien kustannusten suorittamiseksi anoi lautakunta 4,109 markan määrärahaa. Sen ohessa ilmoitti lautakunta, että ehdotus poliklinikan uudeksi menosäännöksi voitiin laatia vasta, kun uusi keuhkotautilääkärin virka oli täytetty. Rahatoimikamari päätti [4]), että pyydetty määrä oli etuantina määrättävä maksettavaksi kaupunginkassasta.

Kun puheenalaisia virkoja varten syyskuun 1 p:n jälkeen ei enää ollut saatavissa sairaanhoitajataroppilaita, oli terveydenhoitolautakunta keuhkotautisten poliklinikan esityksestä päättänyt, että näiden virkain haltijoille mainitusta päivästä oli maksettava sama palkka kuin vakinaisille sairaanhoitajattarille sekä että asunnoksi heille oli luovutettava kaksi huonetta, ynnä lämpö ja valo Hesperian keuhkotautisten naisten kodista, missä he voivat valvoa järjestystä. Rahatoimikamari hyväksyi toimenpiteen ja päätti [5]) syys- ja lokakuulta kummallekin hoitajattarelle määrätä maksettavaksi 1,100 markkaa kuukaudessa etuantina kaupunginkassasta.

Lihantarkastusaseman vanhemman tarkastuseläinlääkärin T. J. Mäen kuoltua ja kun ei kukaan ollut virkaa hakenut, oli terveydenhoitolautakunta määrännyt eläinlääkäri W. Castrénin kesäkuun 15 ja 30 p:n välisenä aikana ja eläinlääkäri L. Lindgrenin heinä- ja elokuun aikana hoitamaan virkaa, saaden Castrén kahdelta yllämainitulta viikolta 1,500 markkaa ja Lindgren 4,000 markkaa kuukaudessa. Rahatoimikamari oikeutti [6]) terveydenhoitolautakunnan maksamaan nämä määrät siitä määrärahasta, joka oli osoitettu eläinlääkäri T. J. Mäen palkan suorittamiseen.

Sittenkun lihantarkastusaseman johtaja O. Lindström oli saanut virkavapautta sairauden tähden kesäkuun 15 p:stä kuukaudeksi sekä senjälkeen nautti virkalomaa ja v. t. vanhempi tarkastuseläinlääkäri W. Castrén ei suos-

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 12. 3,712 §. — [2]) Rkmrin pöytäk. 29. 6. 1,080 §. — [3]) Ks. tätä kert. siv. 146. — [4]) Rkmrin jstn pöytäk. 30. 5. 1,596 §. — [5]) S:n 24. 8. 2,345 §. — [6]) S:n 13. 7. 2,083 §; ks. tätä kert. siv. 169.

tunut hoitamaan laitoksen johtajanvirkaa oli terveydenhoitolautakunta määrännyt v. t. nuoremman tarkastuseläinlääkärin O. von Essenin oman viransijaisvirkansa ohella hoitamaan johtajanvirkaa kesäkuun 15 p:stä heinäkuun 1 p:än 500 markan palkkiosta. Rahatoimikamari osoitti [1]) mainitun määrän määrärahasta viransijaisuuspalkkioita varten sairauden aikana.

Sittemmin oli terveydenhoitolautakunta määrännyt eläinlääkäri L. Lindgrenin syyskuun 1 p:stä edelleen hoitamaan lihantarkastusaseman vanhemman tarkastuseläinlääkärinvirkaa, kunnes se oli vakinaisesti täytetty, 4,000 markan kuukausipalkkioin. Rahatoimikamari osoitti [2]) tätä varten tarvittavan määrärahan lihantarkastusaseman palkkausmäärärahasta sekä kehoitti terveydenhoitolautakuntaa antamaan lausunnon, eikö lihantarkastusaseman eläinlääkärien lukua voitaisi vähentää.

Palkkalautakunnan marraskuun 28 p:nä tekemän päätöksen mukaan oikeutettiin [3]) raastuvanoikeuden ylimääräinen kaupunginviskaali A. Branders, jolla kunnallisen virkansa ohella oli valtionvirka, heinäkuun 1 p:stä saamaan täysi palkka ikäkorotuksitta.

Talonisännöitsijän kanslian vahtimestarille V. Sandbergille myönnettiin [4]) 900 markan palkkio kuukaudessa marras- ja joulukuun aikana suoritettavaksi kaupunginvaltuuston myöntämästä [5]) 300,000 markan määrärahasta asuntopulan poistamiseksi.

Palkkalautakunnan joulukuun 19 p:nä tekemän päätöksen mukaan oikeutettiin [6]) ruotsinkielisten kansakoulujen taloudenhoitaja A. Mickwitz, jolla myöskin oli valtionvirka, toistaiseksi heinäkuun 1 p:stä kantamaan palkkaa 1,500 markkaa kuukaudessa.

Poliisikonstaapeli K. Spaak sai [7]) 200 markan palkkion Forsbyn työväenasuntojen hoidosta, mikä määrä oli suoritettava rahatoimikamarin käyttövaroista.

Piirustaja Hj. Sylvanderille, joka oli toiminut Kasarminkadun talon n:o 6 isännöitsijänä määrättiin [8]) maksettavaksi rahatoimikamarin käyttövaroista 500 markan palkkio.

Talonisännöitsijälle annettiin [9]) syyskuun 1 p:stä vuoden loppuun 1,800 markan palkanlisäys kuukaudessa suoritettavaksi kaupunginvaltuuston myöntämästä [5]) 300,000 markan määrärahasta asunnonpuutteen poistamiseksi.

Myönnettyjä viransijaisuuspalkkioita. Viransijaisten palkkaamiseen alempana mainittujen toimihenkilöiden virkaloman aikana myönsi rahatoimikamari seuraavat määrät:

ylimääräisen kaupunginviskaalin A. Brandersin [10]) sijaiselle 800 markkaa määrärahaerästä Syyttäjistön lomaviransijaiset;

rahatoimikamarin puhelimenhoitajan [11]) sijaiselle 200 markkaa määrärahasta rahatoimilaitoksen ylimääräisiä apulaisia varten;

Vallilan kauppahallin yövahdin J. G. Johanssonin [12]) sijaiselle 400 markkaa suoritettavaksi määrärahaerästä Hallipalvelijasto;

Siltavuorenrannan virutushuoneen järjestysmiehen K. A. Böhlströmin [13]) sijaiselle 200 markkaa suoritettavaksi määrärahaerästä Kaupunkitalojen henkilökunta.

---

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 13. 7. 2,084 §. — [2]) S:n 4. 9. 2,418 §. — [3]) S:n 12. 12. 3,576 §. — [4]) S:n 21. 12. 2,401 §. — [5]) Ks. tätä kert. siv. 24. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 27. 12. 3,747 §. — [7]) S:n 5. 12. 3,544 §. — [8]) S:n 6. 7. 2,022 §. — [9]) Rkmrin pöytäk. 30. 11. 2,175 §. — [10]) Rkmrin jstn pöytäk. 27. 7. 2,150 §. — [11]) S:n 10. 8. 2,276 §. — [12]) S:n 27. 7. 2,157 §. — [13]) S:n 6. 7. 1,989 §.

Bölen virutushuoneen järjestysmiehen H. Ohlströmin [1]) sijaiselle 300 markkaa suoritettavaksi määrärahaerästä Kaupunkitalojen henkilökunta.

Lastensuojelulautakunnan aviottomain lasten osaston virkaa toimittavan kodeissakävijän palkkaamiseen heinäkuun aikana, jolloin vakinaiset opastajat eivät ehtineet hoitaa toistensa virkoja loma-aikana, kun lasten luona lämpimänä vuodenaikana oli käytävä tavallista useammin, myönsi [2]) rahatoimikamari 1,150 markan määrärahan käyttövaroistaan sekä sijaisen palkkaamiseen sen lääkärin loma-aikana, jonka huolena oli kasvattilasten valvonta, 500 markan määrärahan niinikään kamarin käyttövaroista. Viransijaisten palkkaamiseen alempana mainittujen viranpitäjäin sairauden tähden saaman virkavapauden aikana myönsi rahatoimikamari seuraavat määrät suoritettaviksi kaikissa tapauksissa, lukuunottamatta erityisesti mainittuja, menosääntöön tätä tarkoitusta varten merkitystä määrärahasta:

maistraatinnotaari A. Tuomisen sijaiselle joulukuun aikana 1921 480 markkaa [3]) kamarin käyttövaroista;

maistraatin reistraattorinapulaisen A. Wennerqvistin sijaiselle 1 ½ kuukauden aikana 1,500 makkaa [4]);

raastuvanoikeuden vanhemman oikeusneuvosmiehen G. Björkmanin sijaiselle 2 kuukauden aikana 3,000 markkaa [5]); sekä korvauksena oikeusneuvosmies Björkmanille virkavapauden aikana menettämästään puheenjohtajanpalkkiosta ja haastelunastuksista 1,113: 32 markkaa [5]) suoritettavaksi rahatoimikamarin käyttövaroista;

raastuvanoikeuden nuoremman oikeusneuvosmiehen E. von Bonsdorffin sijaiselle 1 kuukauden aikana 2,500 markkaa [6]);

raastuvanoikeuden rikosasiainnotaarin G. Leopoldin sijaiselle 2 kuukauden aikana 2,666: 60 markkaa [7]);

raastuvanoikeuden rikosasiainnotaarin K. B. Waseliuksen sijaiselle 1 kuukauden aikana 1,333: 30 markkaa [8]);

raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijan K. F. Nilssonin sijaiselle 2 kuukauden aikana 3,200 markkaa [9]); sekä korvauksena kaupunginpalvelija Nilssonille virkavapauden aikana menettämistään haastesivutuloista 200 markkaa [9]);

rahatoimikamarin asiamiesosaston konttorikirjurin G. Kuhlefeltin sijaiselle 3 kuukauden aikana 3,600 markkaa [10]);

rahatoimikonttorin nuoremman kirjurin A. Aureen sijaiselle yhden kuukauden aikana 2,570 markkaa [11]);

rahatoimikonttorin konttorikirjurin H. Rikbergin sijaiselle 2 kuukauden aikana 2,750 markkaa [12]);

rahatoimikonttorin ylimääräisen konttorikirjurin H. Wärnhjelmin sijaiselle 1 kuukauden aikana 1,300 markkaa [13]);

satamakannantakonttorin vanhemman kirjanpitäjän I. Liljerosin sijaiselle 2 viikon aikana 900 markkaa [14]);

satamakannantakonttorin siivoojan A. Oleniuksen sijaiselle 4 viikon aikana 700 markkaa [15]);

työnvälitystoimiston naisapulaisen H. Cederin sijaiselle 2 kuukauden aikana 2,600 markkaa [16]);

---

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 6. 7. 1,991 §. — [2]) S:n 23. 5. 1,484 §. — [3]) S:n 17. 2. 520 §. — [4]) S:n 24. 10. 2,897 §. — [5]) S:n 4. 4. 970 §. — [6]) S:n 8. 6. 1,655 §. — [7]) S:n 18. 9. 2,488 §. — [8]) S:n 10. 1. 41 §. — [9]) S:n 13. 7. 2,085 §. — [10]) S:n 29. 6. 1,949 § ja 4. 9. 2,405 §. — [11]) S:n 24. 8. 2,322 §. — [12]) S:n 4. 4. 952 § ja 9. 5. 1,301 §. — [13]) Rkmrin pöytäk. 18. 12. 2,383 §. — [14]) Rkmrin jstn pöytäk. 5. 12. 3,509 §. — [15]) S:n 31. 8. 2,360 § ja 21. 11. 3,231 §. — [16]) S:n 16. 10. 2,772 §.

terveydenhoitolautakunnan sihteerin A. Tuomisen sijaiselle 1 kuukauden aikana 600 markkaa [1]);

terveydellisten tutkimusten laboratoorin bakteriologisen osaston johtajan vapaaherra A. de la Chapellen sijaiselle 2 kuukauden aikana 1,800 markkaa [2]);

köyhäinhoitohallituksen avustavan kanslianjohtajan A. Lundénin sijaiselle 4 viikon aikana 900 markkaa [3]);

köyhäinhoitohallituksen kirjurinapulaisten G. Aspelinin ja B. Saaren yhteiselle sijaiselle 1 kuukauden aikana 900 markkaa suoritettavaksi rahatoimikamarin käyttövaroista [4]);

köyhäinhoitohallituksen avustavan kanslianjohtajan E. Mellbergin sijaiselle 2 kuukauden aikana 1,800 markkaa [5]);

köyhäinhoitohallituksen kaitsijan S. Amirchanjanzin sijaiselle 4 viikon aikana 900 markkaa [6]);

köyhäinhoitohallituksen kaitsijan L. Nymanin sijaiselle 1 kuukauden aikana 900 markkaa [7]);

köyhäinhoitohallituksen kaitsijan Th. Fagerlundin sijaiselle 2 kuukauden aikana 1,800 markkaa [8]);

köyhäinhoitohallituksen kaitsijan A. Ritzin sijaiselle 3 viikon aikana 675 markkaa [9]);

kunnalliskodin konttoristin O. Strandbergin sijaiselle 1 kuukauden aikana 750 markkaa [10]);

lastensuojelulautakunnan turvattomain lasten osaston naistarkastajan L. Rudbäckin sijaiselle maaliskuun 30 p:n ja huhtikuun 12 p:n välisenä aikana 530 markkaa [11]);

lastensuojelulautakunnan turvattomain lasten osaston naisopastajan H. Stråhlmanin sijaiselle 1 kuukauden aikana 1,000 markkaa [12]);

Finnbyn Sjötorpin kasvatuslaitoksen johtajattaren E. Antinin sijaiselle 2 kuukauden aikana 3,374: 96 markkaa [13]);

Finnbyn Sjötorpin kasvatuslaitoksen hoitajattaren A. Sederströmin sijaiselle 2 kuukauden aikana 1,724: 92 markkaa [14]);

Töölön haarakirjaston johtajan J. Weckmanin sijaiselle 2 kuukauden aikana 1,098 markkaa [15]);

kaupunginkirjaston amanuenssin I. Weckmanin sijaiselle 2 kuukauden aikana 1,470 markkaa [16]);

kaupunginkirjaston amanuenssin A. Hertzin sijaiselle 2 kuukauden aikana 1,566 markkaa [17]);

kaupunginkirjaston amanuenssin E. Hertzin sijaiselle 2 kuukauden aikana 1,470 markkaa [18]);

kaupunginkirjaston vahtimestarin A. Hemmin sijaiselle joulukuun 15 p:n 1921 ja tammikuun 8 p:n 1922 välisenä aikana 635 markkaa [19]);

kaupungininsinööri G. Lindqvistin sijaiselle 1 kuukauden aikana 1,218: 75 markkaa [20]); viransijaisuutta hoiti oman virkansa ohella työpäällikkö S. Randelin, joka palkkiona sai vain molempia virkoja varten vahvistettujen palkkain eron;

ent. seurahuoneen talonmiehen A. Kupiaisen sijaiselle helmikuun 5 ja 26 p:n välisenä aikana 750 markkaa [21]).

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 10. 1. 42 §. — [2]) S:n 19. 5. 1,382 §. — [3]) S:n 11. 9. 2,440 §. — [4]) S:n 14. 11. 3,177 §. — [5]) S:n 21. 3. 765 §. — [6]) S:n 21. 3. 766 § ja 28. 3. 859 §. — [7]) S:n 27. 2. 586 §. — [8]) S:n 24. 1. 215 § ja 14. 2. 469 §. — [9]) S:n 14. 2. 468 §. — [10]) S:n 14. 2. 470 §. — [11]) S:n 25. 4. 1,132 §. — [12]) S:n 10. 8. 2,278 § ja 24. 8. 2,327 §. — [13]) S:n 22. 6. 1,900 §. — [14]) S:n 22. 6. 1,901 §. — [15]) S:n 24. 10. 2,864 § ja 28. 11. 3,375 §. — [16]) S:n 6. 7. 1,961 § ja 27. 7. 2,166 §. — [17]) S:n 31. 1. 311 § ja 14. 3. 703 §. — [18]) S:n 31. 1. 312 § ja 14. 3. 702 §. — [19]) S:n 10. 1. 28 § ja 24. 1. 207 §. — [20]) Rkmrin pöytäk. 16. 2. 194 §. — [21]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 3. 616 §.

Sitävastoin epäsi [1]) rahatoimikamari esityksen 1,512: 50 markan suuruisen palkanlisäyksen myöntämisestä varastokirjuri J. A. Blombergille siltä ajalta, jona hän oli hoitanut varastonhoitaja O. W. Haglundin virkaa hänen virkavapautensa aikana huhtikuussa, koska virkavapaus oli myönnetty kivulloisuuden eikä sairauden tähden.

Tapaturmavakuutuksia. Suomen teollisuudenharjoittajain keskinäinen tapaturmavakuutusyhtiö ilmoitti [2]), että kaupungin yhtiössä ottamista tapaturmavakuutuksista maksettava vuosimaksu vuodelta 1921 joulukuun 18/20 p:nä 1919 tehdyn sopimuksen mukaan 1921 vuoden kuluessa maksettujen vahingonkorvausten nojalla nousi 119,315: 16 markkaan, minkä vuoksi, ja kun kaupunki aikaisemmin oli suorittanut 100,000 markkaa, jäljellä oleva osa oli maksettava.

Rahatoimikamari päätti [3]), että kaupungin työläiset oli vuonna 1923 vakuutettava tapaturman varalta Keskinäisessä tapaturmavakuutusyhtiö Sammossa.

Työläisten loma. Kaupungin yleisten töiden hallituksen anottua saada hätäaputöitä varten myönnetyistä määrärahoista käyttää 150,000 markkaa loman hankkimiseksi näissä töissä oleville työläisille, päätti [4]) rahatoimikamari olla ottamatta käsiteltäväksi kysymystä loman myöntämisestä yleensä, koska kaupungin yleisten töiden hallitus oli oikeutettu kaupunginvaltuuston vahvistamain perusteiden mukaan päättämään kaikkien töissään olevien työläisten lomasta; mikäli koski pyydettyä lisäystä Yleiset työt nimisen pääluokan kohdalle merkittyyn määrärahaan kesälomaa varten päätti kamari vaatia annettavaksi täyden selvityksen tähän tarkoitukseen tarvittavan rahamäärän suuruudesta.

Kaupungin työläisten sairasapu. Rahatoimikamari päätti asettaa komitean valmistelemaan kysymystä yhdenmukaisen menettelyn aikaansaamisesta avustuksia annettaessa kaupungin työläisille taudintapauksissa. Komitean jäseniksi valittiin toimittaja A. Aalto, sihteeri A. Ervasti, johtaja A. Marsio ja työnvälitysneuvoja T. Uski. Komitealle lähetettiin myöskin kaupungin teknillisten laitosten hallituksen kaupunginvaltuustolle tekemä esitys maksuttoman lääkärinhoidon myöntämisestä kaupungin työläisille.

Mietinnössään teki komitea selkoa entisistä ja edelleen voimassa olevista määräyksistä, mikäli ne koskivat avustuksia taudintapauksissa, lääkärinhoitoa ja hautausapua ja totesi m. m. että, kun kaupungin työläisillä yleensä ei ole määrättyä irtisanomisaikaa, työsopimuksista annetun lain 20 §:ä ei voida sovelluttaa heihin. Sairasapuun nähden komitea oli sitä mieltä, että sellaista edelleen oli annettava kaupungin työläisille, kuitenkin vain sellaisille, jotka esitetyn lääkärintodistuksen perusteella olivat jonkin ajan sairauden johdosta olleet kykenemättömiä työhön ja vain jos sairautta tai tapaturmaa ei ollut tahallisesti aiheutettu tai jos se oli aiheutunut rikollisesta menettelystä tai kevytmielisestä elämästä tai muusta törkeästä syystä.

Sen ajan, jona tuntipalkkaa nauttiva työläinen oli oikeutettu saamaan täyden palkan, tulisi olla riippuvainen siitä ajasta, minkä hän oli ollut kaupungin palveluksessa, alempana mainitussa suhteessa:

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 11. 4. 1,057 §. — [2]) S:n 30. 5. 1,524 §. — [3]) S:n 5. 12. 3,536 §. — [4]) Rkmrin pöytäk. 15. 6. 1,057 §; vrt. tätä kert. siv. 93.

Palvelusaika.	Sairausaika, jona työläinen oli oikeutettu saamaan täyden palkan.	Palvelusaika.	Sairausaika, jona työläinen oli oikeutettu saamaan täyden palkan.
6 kuukautta	2 viikkoa	2 vuotta	4 viikkoa
1 vuosi	3 »	5 »	8 »

Palvelusajan ollessa enemmän kuin 2 mutta vähemmän kuin 5 vuotta, olisi asianomainen johto- tai lautakunta oikeutettu päättämään, kuinka kauan palkkaa sai kantaa.

Tämän yhteydessä olisi otettava harkittavaksi, eikö työläinen, joka ei yhtäjaksoisesti ollut kaupungin palveluksessa ollut, tällöin olisi oikeutettu lukemaan hyväkseen koko palvelusaikansa vai ainoastaan sen ajan, minkä hän viimeksi keskeytyksittä oli toiminut kaupungin töissä. Komitean mielestä voisi edellinen vaihtoehto tulla kysymykseen vain jos työ oli ollut lyhyt, 3—6 kuukautta, ja siten johtunut esimerkiksi siitä, että erinäisinä vuodenaikoina kaupungin töissä olevien työläisten lukua oli vähennetty, jolloin kuitenkin asianomaisella johto- tai lautakunnalla tulisi olla tutkintaoikeus; jos työ taas oli ollut pitkäaikaista laatua, ei komitean mielestä aikaa ennen keskeytystä saisi lukea vahvistettaessa aikaa, jona työläinen oli oikeutettu taudintapauksessa kantamaan täyden palkan.

Urakkatyöläistenkin tulisi komitean mielestä saada nauttia mainittuja etuja.

Kun yksityiset työnantajat yleisesti antavat työläisilleen maksuttoman lääkärinhoidon sairauden aikana, ei kaupunki kokonaan voine kieltäytyä tuollaisesta velvollisuudesta, minkä vuoksi vapaa lääkärinhoito olisi komitean mielestä myönnettävä niille työläisille, jotka saivat kantaa täyden palkan kolmea viikkoa lyhyempänä aikana, jota vastoin muille työläisille ei tarvinnut myöntää tuollaista etua, kun pidettiin riittävänä, että he pitkänlaisen ajan kuluessa saivat kantaa täyden palkan. Joka tapauksessa olisi kuitenkin kaikille työläisille korvattava heidän suorittamansa leikkausmaksu, milloin leikkaus oli toimitettu Marian sairaalan kirurgisella osastolla. Sairaalaa tarvitessaan, olisi työläisten käytettävä kaupungin sairaaloita, ellei erikoistapauksissa sellainen sairaanhoito ollut tarpeen, jollaista ei voitu antaa kaupungin sairaaloissa; näissä tapauksissa olisi asianomaisen johto- tai lautakunnan tehtävä päätös asiassa.

Komitea piti edelleen suotavana, että hautausapu, jonka määrä eri laitoksissa oli määrätty eri perusteiden mukaan, järjestettäisiin yhdenmukaisesti. Komitea puolestaan oli sitä mieltä, että hautausapuna olisi kuolleen työläisen perheelle suoritettava kuukauden palkkaa vastaava määrä, kuten viime aikoina oli menetelty teknillisissä laitoksissa. Siinä tarkoituksessa olisi erityinen määräraha merkittävä kunkin laitoksen menosääntöön.

Rahatoimikamari päätti [1]) vaatia kaupungin teknillisten laitosten ja yleisten töiden hallituksilta lausuntoa mietinnöstä.

Eläkkeitä ja avustuksia. Rouva H. Alavalle, piirustaja E. K. Alavan leskelle, myönnettiin [2]) kerta kaikkiaan 1,000 markan avustus rahatoimikamarin käyttövaroista.

Työmies V. Wauhkoselle myönnettiin [3]) 980 markan vuotuinen eläke kalliinajanlisäyksineen, tammikuun 1 p:stä lukien.

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 28. 11. 3,370 §. — [2]) Rkmrin pöytäk. 27. 11. 2,157 §. — [3]) S:n 27. 4. 627 §.

Työmies J. Saloselle myönnettiin [1]) 2,400 markan vuotuinen eläke kalliinajanlisäyksineen, kesäkuun 1 p:stä lukien.

Hautausapu. Sittenkun kunnallisen työnvälitystoimiston ent. naisapulainen H. Ceder ja Harjutorin kauppahallin ent. yövahti E. Smal olivat kuolleet, myönsi [2]) rahatoimikamari käyttövaroistaan heidän oikeudenomistajilleen hautausapua 1,500 ja 1,000 markkaa.

Matka-avustuksia opintoja varten. Kaupungin yleisten töiden hallituksen anomuksen, että rakennuskonttorin katurakennusosaston työpäällikölle K. J. Willandtille hallituksen 1921 vuoden määrärahasta myönnetyn 10,000 markan apurahan lisäksi opintomatkaa varten Saksaan, Tanskaan ja Ruotsiin annettaisiin vielä 10,000 markkaa, rahatoimikamari epäsi [3]), koska stipendimäärärahoja ei ollut merkitty budjettiin. Sittemmin kamari kuitenkin osoitti [4]) käyttövaroistaan 9,000 markkaa Willandtille valmistaakseen hänelle tilaisuuden n. 10 päivän aikana seurata Tukholman ulkopuolella käynnissä olevia tierakennustöitä.

Kaupunginkamreeri P. J. Björkille annettiin [5]) rahatoimikamarin käyttövaroista 2,000 markan matka-apuraha Ruotsin kannantalaitoksen tutkimista varten.

Kaasumestari V. B. Forsström oikeutettiin [6]) käyttämään kaupunginvaltuuston hänelle C. F. Ekholmin rahaston korkovaroista myöntämä matka-apuraha keväällä 1923.

Korvaus tapaturmasta. Hakaniementorin kauppahallin hallirengin K. V. Salosen lokakuun 3 p:nä 1921 jouduttua tapaturman uhriksi, ja kun oli todettu, ettei häntä ollut vakuutettu elokuun 18 p:nä 1917 annetun asetuksen säätämässä järjestyksessä, anoi rahatoimikamari, että vakuutusneuvosto määräisi hänelle maksettavan vahingonkorvauksen. Huhtikuun 25 p:nä päätti vakuutusneuvosto, että Saloselle arvioidusta 40 %:n työkyvyttömyydestä oli suoritettava 1,263: 70 markan vahingonkorvaus vuodessa; vahingonkorvausmäärän vahvistamista varten 1922 vuoden loputtua oli rahatoimikamarin lähetettävä uusi selvitys asiassa. Kamari osoitti [7]) käyttövaroistaan tarpeellisen määrärahan vakuutusneuvoston vahvistaman vuotuisen vahingonkorvauksen maksamista varten lokakuun 3 p:n 1921 ja joulukuun 31 p:n 1922 väliseltä ajalta. Kirjelmänsä ohella marraskuun 14 p:ltä lähetti kamari sittemmin uuden lääkärintodistuksen Salosen työkyvyttömyydestä, minkä jälkeen vakuutusneuvosto marraskuun 23 p:nä ilmoitti, että Salosen työkyvyttömyysastetta ei vielä ollut voitu lopullisesti vahvistaa, mutta että se oli vuodelta 1923 määrätty 30 %:ksi, minkä vuoksi hänelle olisi mainittuna vuonna maksettava 947: 78 markan vahingonkorvaus. Rahatoimikamari osoitti [8]) määrän Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalle merkitystä määrärahasta vakuutusmaksuja ja vahingonkorvauksia varten.

Rakennuskonttorin työläinen F. Silander oli anonut vahingonkorvausta tapaturman johdosta, minkä uhriksi hän oli joutunut saadessaan iskun korvaansa vuonna 1915, mutta kun hänellä aikaisemmin oli ollut korvavuotoa, minkä vamman tähden hänet oli leikattu vuonna 1921 eikä ollut osoittautunut, että hänen korvatautinsa oli ollut mainitun tapaturman seurauksena tai huonontunut sen johdosta, myönsi [9]) rahatoimikamari hänelle 246 markan

---

[1]) Rkmrin pöytäk. 21. 9. 1,227 §. — [2]) S:n 23. 3. 375 § ja rkmrin jstn pöytäk. 19. 12. 3,701 §. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 18. 4. 1,106 §. — [4]) Rkmrin pöytäk. 30. 10. 1,728 §. — [5]) S:n 29. 6. 1,078 §. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 14. 11. 3,179 §; ks. tätä kert. siv. 103. — [7]) Rkmrin pöytäk. 4. 5. 794 §. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 5. 12. 3,550 §. — [9]) S:n 24. 8. 2,347 §.

korvauksen, joka vastasi sairaalamaksua ja lääkärinpalkkiota, suoritettavaksi yllämainitusta määrärahasta vakuutusmaksuja ja vahingonkorvauksia varten, mutta evättiin anomus muilta kohdin.

Maksettuja työttömyysavustuksia. Kun avustuksia yleisistä varoista työnvälityksestä marraskuun 2 p:nä 1917 annetun asetuksen säännösten mukaan on maksettu työttömyyskassaan, on sen kunnan, jossa avustuksen saanut osakas sitä saadessaan nautti kotipaikkaoikeutta köyhäinhoitoon nähden suoritettava puolet siitä valtiolle. Kaupungin kustannukset tuossa suhteessa nousivat vuoden varrella kaikkiaan 10,750: 66 markkaan, mikä määrä osoitettiin [1]) rahatoimikamarin käyttövaroista.

Kunnollisten palvelijain palkitseminen. Rahatoimikamari päätti [2]) käytettävissä olevista kunnollisten palvelijain palkitsemisrahaston korkovaroista maksaa 225 markkaa palvelijattarille M. K. Blombergille, E. Kovaselle, M. Mattssonille ja A. A. Sandbergille kullekin sekä kehoittaa rahatoimikonttoria ryhtymään päätöksen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Määrärahoja komiteatyötä y. m. varten. Kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Brunilalle ja varatuomari J. Ugglalle määrättiin [3]) rahatoimikamarin käyttövaroista maksettavaksi 589 ja 625 markkaa palkkiona osanotosta julkisivupiirustusten tarkastamiskysymyksen valmisteluun.

Pankinjohtaja G. Estlanderille määrättiin [4]) niinikään kamarin käyttövaroista maksettavaksi 1,000 markan palkkio Vikin virkatalon hankkimista kaupungille sekä valtion ja kaupungin välistä talojen vaihtoa valmistelemaan asetetun komitean jäsenyydestä.

Palkkioina sen komitean jäsenille, joka oli asetettu valmistelemaan kysymystä Fredriksperiin suunnitellun vientiteurastamon liittämisestä kaupungin vesi-, viemäri- y. m. johtoverkkoihin y. m. määräsi [5]) rahatoimikamari maksettavaksi tarverahoistaan kaikkiaan 420 markkaa sekä kamarin jäsenten palkkiomäärärahasta 190 markkaa.

Eräiden kaupungissa olevain hautausmaiden omistusoikeuden selvittämisestä annettiin [6]) varatuomari J. Ugglalle 4,800 markan palkkio, joka oli suoritettava rahatoimikamarin käyttövaroista.

1922 vuoden obligatioiden allekirjoittajille oli maksettava [7]) 8 pennin palkkio nimikirjoitusta kohti.

Kunnallisen ostokeskuksen perustamista koskevan kysymyksen valmistelusta annettiin [8]) tätä tarkoitusta varten asetetun komitean jäsenille, johtaja T. Salmiolle 240 markkaa, agronomi O. Granlundille 150 markkaa, kaupunginvarastopäällikkö O. W. Haglundille 150 markkaa, sairaalatarkastaja G. Palanderille 180 markkaa ja johtaja A. Skogille 150 markkaa sekä komitean sihteerille filosofianmaisteri A. Lingolle 1,500 markkaa. Edellämainitut palkkiot, kaikkiaan 2,370 markkaa, osoitettiin rahatoimikamarin käyttövaroista.

Sittenkun hätäapukomitean toimintaa tarkastamaan asetettu komitea oli suorittanut työnsä, päätti [9]) kamari käyttövaroistaan osoittaa 120 markkaa palkkiona kummallekin komitean jäsenelle V. V. Salovaaralle ja J. Grenmanille.

Herroille Idströmille ja Björkenheimille sekä insinööri A. Tawastille,

[1]) Rkmrin pöytäk. 23. 3. 374 §, 1. 4. 457 §, 6. 4. 466 §, 11. 5. 878 §, 13. 7. 1,098 §, 7. 9. 1,193 § ja 5.10. 1,322 §. — [2]) S:n 14. 12. 2,311 §. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 1. 265 §. — [4]) S:n 14. 2. 484 § ja 14. 3. 737 §. — [5]) Rkmrin pöytäk. 12. 10. 1,337 §. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 28. 11. 3,488 §. — [7]) S:n 12. 12. 3,620 §. — [8]) Rkmrin pöytäk. 16. 2. 193 § ja rkmrin jstn pöytäk. 14. 3. 737 §; ks. tätä kert. siv. 128. — [9]) Rkmrin pöytäk. 10. 4. 561 §; vrt tätä kert. siv. 90.

jotka rahatoimikamarin kehoituksesta olivat antaneet kirjallisen lausunnon kulkulaitosministeriössä laaditusta ehdotuksesta maamme autoliikennettä koskevaksi asetukseksi, annettiin [1]) palkkiona kaikkiaan 480 markkaa, mistä määrästä kahden ensinmainitun palkkiot 320 markkaa oli suoritettava kamarin jäsenten palkkiomäärärahasta ja loput, 160 markkaa, kamarin käyttövaroista.

Määräraha raastuvanoikeudelle. Yhteisen raastuvanoikeuden anottua 8,000 markan lisämäärärahaa 7 ja 8 osaston pöytäkirjanpitoa varten, päätti [2]) rahatoimikamari osoittaa pyydetyn lisäyksen käyttövaroistaan, mutta oli lisäys maksettava vain siksi kunnes mainittujen osastojen pöytäkirjanpito mahdollisesti oli järjestetty toisella tavalla.

Pika-ajuritaksan painatus. Rahatoimikamari osoitti [3]) käyttövaroistaan 1,000 markkaa pika-ajuritaksan uuden painoksen painattamiseen.

Lisämääräraha siivousta varten. Rahatoimikamari osoitti [4]) käyttövaroistaan 500 markan lisäyksen määrärahaan kamarin huoneiston siivousta varten.

Asiakirjain kartoittaminen. Kaupungin kiinteä omaisuus nimisen pääluokan kohdalle merkitystä määrärahasta tilapäisiä menoja varten osoitti [5]) rahatoimikamari 3,255 markkaa Porthankadun tontin ja talon n:o 14 saantoasiakirjojen kartoittamiseen.

Asianajopalkkio. Asianajotoimisto Serlachius & Rydille määrättiin [6]) kamarin käyttövaroista maksettavaksi 1,144: 56 markan määrä toiminimen toimenpiteistä R. Ahlströmin testamentin suhteen.

Määräraha rahatoimikonttorille. Rahatoimikamari myönsi [7]) käyttövaroistaan 1,400 markan määrärahan kahden belgialaisen browningpistoolin ostamiseksi rahatoimikonttoriin.

Määräraha nosturinhoitajan palkkaamista varten. Sähkölaitoksen ja rakennuskonttorin vaadittua, että palkattaisiin pätevä hoitaja Makasiininrannassa olevaa nosturia varten, päivystäviä satamakonstaapeleita kun aikaisemmin oli käytetty nosturin hoitajina, myönsi [8]) rahatoimikamari käyttövaroistaan tähän tarkoitukseen 13,100 markkaa.

Osanotto satamakongressiin. Rahatoimikamari osoitti [9]) niinikään käyttövaroistaan 3,000 markkaa kaupungin edustuttamista varten Stettinissä pidettävässä satamakongressissa.

Määräraha rajapylväitä varten. Koska jää oli vienyt kaikki kaupungin ja Vikin latokartanon Vanhankaupunginlahdessa olevain kalavesien väliset, rajalinjalla olevat, suuntapylväät, osoitti [10]) rahatoimikamari käyttövaroistaan 400 markkaa kahden uuden pylvään pystyttämiseen.

Määräraha vuokrantarkkailulautakunnalle. Vuokrantarkkailulautakunnan palkattua apulaisen asuntoa tarvitsevia henkilöjä koskevien ilmoitusten vastaanottamista varten, osoitti [11]) rahatoimikamari mainitun apulaisen palkkaamiseen 600 markkaa suoritettavaksi määrärahasta asunnonvälitystoimiston ylimääräisiä apulaisia varten.

Lisämäärärahoja verotusvalmistelukunnalle ja holhouslautakunnalle. Rahatoimikamari myönsi [12]) 1,000 markan lisäyksen verotuslautakunnan jäsenten palkkiomäärärahaan, 4,000 markan lisäyksen määrärahaan verotus-

[1]) Rkmrin pöytäk. 1. 6. 982 §. — [2]) S:n 1. 6. 973 §; ks. tätä kert. siv. 81. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 31. 10. 3,011 §. — [4]) S:n 16. 10. 2,814 §. — [5]) S:n 31. 1. 314 §. — [6]) S:n 28. 3. 872 §. — [7]) S:n 4. 4. 957 §. — [8]) S:n 25. 4. 1,208 § ja rkmrin pöytäk. 18. 5. 888 § sekä rkmrin jstn pöytäk. 7. 11. 3,120 § ja 19. 12. 3,699 §; ks. myös tätä kert. siv. 108. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 2. 10. 2,673 §. — [10]) S:n 27. 2. 606 §. — [11]) S:n 25. 9. 2,579 §. — [12]) Rkmrin pöytäk. 13. 7. 1,097 § ja 27. 11. 2,164 §.

valmistelukunnan ylimääräisiä apulaisia varten ja 3,000 markan lisäyksen verotusvalmistelukunnan tarverahain määrärahaan, suoritettaviksi kamarin käyttövaroista.

Niinikään osoitti [1]) kamari samoista varoista 800 markan lisäyksen holhouslautakunnan tarverahain määrärahaan.

Puhelin Käpylän alueläkärille. Rahatoimikamari salli [2]), että kustannukset puhelinjohdon vetämisestä kunnalliskodin keskuksesta Käpylän alueläkärin vastaanottohuoneistoon, n. 4,500 markkaa, sai suorittaa kaupunginvaltuuston mainitun lääkärin palkkaamiseen myöntämästä määrärahasta.

Määrärahoja maidontarkastusta varten. Maitolaboratoorin muuttamiseen Salomoninkadun taloon n:o 3 osoitti [3]) rahatoimikamari 2,000 markkaa, sähkövirran johtamista varten lihantarkastusasemalta maitolaboratooriin 1,000 markkaa [4]), sekä lisäyksenä määrärahoihin maidontarkastusta varten 2,000 markkaa [5]), suoritettaviksi kamarin käyttövaroista.

Kojeita Marian sairaalaan. Sairaalaylihallituksen anottua määrärahaa rintaontelossa suoritettavissa leikkauksissa tarvittavan n. s. yliponnistuskojeen ostamista varten, jonka hinta oli n. 30,000 markkaa, päätti [6]) rahatoimikamari kehoittaa ylihallitusta ostamaan mainitun kojeen niillä varoilla, jotka olivat käytettävissä budjettimäärärahasta koneiden ja kojeiden ostamista varten Marian sairaalaan.

Lisämääräraha sairaidenkuljetusta varten. Rahatoimikamari myönsi [7]) käyttövaroistaan 3,000 markan lisäyksen Nikkilän mielisairaalan määrärahaan sairaidenkuljetusta varten.

Lisämäärärahoja köyhäinhoitohallitukselle. Rahatoimikamari osoitti [8]) kahdennenkymmenennen pääluokan kohdalle merkitystä määrärahasta arvaamattomia vuokria varten 10,253: 40 markan lisäyksen köyhäinhoitohallituksen budjettimäärärahaan vuokria varten sekä käyttövaroistaan 2,000 markan lisäyksen köyhäinhoitohallituksen tarverahain määrärahaan.

Lisämääräraha autoa varten. Niinikään osoitti [9]) rahatoimikamari käyttövaroistaan 10,000 markan lisäyksen määrärahaan rakennuskonttorin henkilöautojen kunnossapitoa varten.

Lisämääräraha kaupunginistutuksia varten. Samoin osoitti [10]) rahatoimikamari kahdennenkymmenennen pääluokan kohdalle merkitystä siirtomäärärahasta vedenkulutusta varten 3,500 markan lisäyksen budjettimäärärahaan kaupunginistutusten vedenkulutusta varten.

Eläinten osto. Rahatoimikamari osoitti [11]) käyttövaroistaan 15,000 markan määrärahan kahden jääkarhun ostamiseksi Korkeasaareen.

Määrärahoja kansanpuistoja varten. Koska Korkeasaaren puhelinjohdot olivat kelpaamattomat, salli [12]) rahatoimikamari, että kustannukset kahden uuden johdon teettämisestä saarelle, joista toinen ravintolan tarpeisiin Brändööseen ja toinen saaren omiin tarpeisiin suoraan kaupunkiin, n. 10,000 markkaa sai suorittaa budjettimäärärahasta Korkeasaaren eläintarhaa varten.

Koska rahatoimikamari vuonna 1921 oli etuantina määrännyt maksettavaksi 8,000 markkaa makin teettämistä varten Mustikkamaalle, mutta määrärahaa ei sittemmin ollut osoitettu, päätti [13]) rahatoimikamari mainitun määrän suoritettavaksi kamarin käyttövaroista.

---

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 9. 10. 2,721 §. — [2]) S:n 9. 10. 2,719 §; ks. tätä kert. siv. 166. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 17. 2. 532 §. — [4]) S:n 7. 3. 687 §. — [5]) Rkmrin pöytäk. 28. 9. 1,289 §. — [6]) S:n 10. 4. 567 §. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 22. 6. 1,899 §. — [8]) S:n 18. 9. 2,534 §. — [9]) S:n 25. 9. 2,581 §. — [10]) Rkmrin pöytäk. 9. 11. 1,932 §. — [11]) Rkmrin jstn pöytäk. 16. 10. 2,824 §. — [12]) S:n 28. 3. 908 §. — [13]) S:n 21. 3. 832 §.

Vahingonkorvaus. Naisten työtupien kassanhoitajatar A. Sandström, joka oli joutunut ryöstön uhriksi ja anomuksesta saanut eron virastaan huhtikuun 12 p:nä, oli anonut 2,172: 25 markan korvausta yksityisesti kärsimästään vahingosta. Hätäapukomitea ehdotti, että hänelle sen lisäksi maksettaisiin 1,700 markan korvaus saamatta jääneestä virkalomasta ja myöntyi [1]) kamari siihen lausuen, että kaupunki suostui maksamaan vielä suuremmankin hyvityksen.

Määrärahoja kaupunkitaloja varten. Ratiinin panemiseksi ent. seurahuoneeseen osoitti [2]) rahatoimikamari 450 markkaa käyttövaroistaan. Niinikään osoitti [3]) kamari samoista varoista seuraavat lisäykset: määrärahaan raatihuoneen sisäkorjauksia varten 1,000 markkaa, ent. seurahuoneen valaistusmäärärahaan 20,000 markkaa, ent. seurahuoneen vedenkulutusmäärärahaan 8,000 markkaa ja raatihuoneen vastaavaan määrärahaan 1,000 markkaa sekä määrärahaan kaupunkitalojen muita menoja varten 1,500 markkaa.

Apuraha kunnalliselle keskustoimistolle. Rahatoimikamari osoitti [4]) käyttövaroistaan 405 markan lisäyksen budjettimäärärahaan apurahaa varten kunnalliselle keskustoimistolle.

Ruumiiden kuljetukset. Niinikään myönsi [5]) rahatoimikamari samoista varoista 3,500 markan lisäyksen budjettimäärärahaan ruumiiden kuljetusta varten.

Eläinten lopettaminen. Lisäyksenä määrärahaan koirien ja kissojen lopettamista varten osoitti [6]) rahatoimikamari käyttövaroistaan 1,600 markkaa.

Kuvapatsaiden koristaminen. Runebergin ja Lönnrotin patsaiden koristamiseen rahatoimikamari osoitti [7]) samoista varoista 4,964: 80 markkaa.

Korjausmääräraha. Erinäisiin Aktiebolaget Börs yhtiön talon korjauksiin, jotka olivat aiheutuneet vuonna 1917 olleista mellakoista, osoitti [8]) rahatoimikamari käyttövaroistaan 8,500 markkaa.

Tavarain vartiointi. Helsingin vuokralaisyhdistyksen anomuksen 10,000 markan määrärahan myöntämisestä asuntoa vailla olevien henkilöjen irtaimiston säilytystä varten luovutettujen paikkain vartioimiseen rahatoimikamari epäsi [9]).

Puhelinyhteys kaupungin virastoihin ja laitoksiin. Rahatoimikamari teki päätöksen [10]) uusien puhelimien hankkimisesta erinäisiin kaupungin virastoihin ja laitoksiin sekä kaupungin omistamien aikaisempaan tarkoitukseensa tarpeettomien koneiden ja osakekirjojen käytöstä.

Kaluston y. m. osto. Rahatoimikamari osoitti määrärahasta kaluston hankkimista varten kaupungin taloihin m. m. seuraavat määrät:

kaupunginvoudinkonttorille 5,849: 65 markkaa sekalaisen kaluston ostamiseksi ja 1,350 markkaa vanhan kaluston korjaukseen, minkä ohessa konttori oikeutettiin saamaan erinäisiä korttikeskukselle aikaisemmin kuuluneita esineitä [11]);

avustavalle rikostuomioiden toimeenpanijalle 6,560: 50 markkaa sekalaisen kaluston ostamiseksi [12]);

---

[1]) Rkmrin pöytäk. 20. 4. 612 §. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 21. 3. 815 §. — [3]) Rkmrin pöytäk. 5. 10. 1,320 §, 30. 11. 2,174 ja rkmrin jstn pöytäk. 27. 12. 3,762 §. — [4]) Rkmrin jstn pöytäk. 21. 11. 3,357 §. — [5]) S:n 5. 12. 3,540 §. — [6]) S:n 10. 8. 2,277 §. — [7]) S:n 19. 5. 1,413 §. — [8]) S:n 31. 1. 352 §; ks. 1917 vuod. kert. siv. 179. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 6. 7. 2,012 §. — [10]) S:n 17. 1. 155, 157 ja 158 §§, 24. 1. 257 ja 258 §§, 7. 2. 450 ja 451 §§, 7. 3. 657 §, 21. 3. 819 §; rkmrin pöytäk. 18. 5. 887 §, rkmrin jstn pöytäk. 19. 5. 1,420 §, 22. 6. 1,908 §, 18. 9. 2,533 §, 9. 10. 2,749 §, 16. 10. 2,819, 2,820 ja 2,822 §§, 31. 10. 3,009 §, 7. 11. 3,122 § ja 19. 12. 3,708 §. — [11]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 2. 451 §; vrt. 1921 vuod. kert. siv. 294. — [12]) Rkmrin jstn pöytäk. 31. 1. 341 §.

huonekalujen ja kaluston ostamiseksi rahatoimikamarin kansliaan kaikkiaan 27,849 markkaa [1]);

rahatoimikonttorille 32,500 markkaa uuden kassakaapin sekä sekalaisen kaluston hankkimiseksi [2]);

uuden kirjoituskoneen hankkimiseksi rahatoimikamariin, jonka tuli luovuttaa vanhempi kone satamahallitukselle, 5,600 markkaa [3]);

2 rautaristikon ja 6 ovimaton ostamiseksi ent. seurahuoneen porraskäytävään 2,900 markkaa [4]);

satamahallitukselle erinäisten huonekalujen ja kaluston ostamiseksi kaikkiaan 16,100 markkaa [5]);

revisionikonttorille kaikkiaan 5,576 markkaa erinäisten huonekalujen ostamiseksi [6]);

verotusvalmistelukunnalle 21,200 markkaa sekalaisen kaluston ostamiseksi [7]);

sosialilautakunnalle 7,500 markkaa kirjoituskoneen ostamiseksi [8]);

työnvälitystoimistolle 16,550 markkaa sekalaisen kaluston ostamiseksi [9]);

keuhkotautisten poliklinikalle 6,554: 22 markkaa huonekalujen ja erinäisten tavarain ostamiseksi siihen Kotkankadun talossa n:o 5 olevaan huoneistoon, joka oli vuokrattu niiden kahden poliklinikkaan palkatun sairaanhoitajattaren asunnoksi, jotka valvovat samassa talossa olevaa keuhkotautisten miesten kotia [10]);

sairaalaylihallitukselle 13,920 markkaa huonekalujen ostamiseksi ylihallituksen istuntohuoneeseen [11]);

kunnalliskodille tarpeellisen määrärahan 15 sängyn ostamiseksi kaupungin varastosta [12]);

kahden vakuusruiskun ostamiseksi n. s. Suvilahden kasarmiin 800 markkaa [13]);

kansanlastentarhain johtokunnalle tarpeellisen määrärahan hyllyn ostamiseksi kansanlastentarhain kansliaan [14]).

Rahatoimikamarin käyttövaroista myönnettiin seuraavat määrärahat kaluston y. m. ostoon:

ovimaton ostamiseksi rahatoimikonttoriin 2,900 markkaa [15]);

revisionikonttorille 390: 50 markkaa pienehköjen tarveaineiden ostamiseksi [16]);

15 tulensammutuskojeen ostamiseksi ent. seurahuoneelle 6,750 markkaa [17]); sekä

pienehköjen tarve-esineiden ostamiseksi kunnallisten ammattientarkastajain kansliaan 1,000 markkaa [18]);

köyhäinhoitohallitukselle 1,600 markkaa kaapin teettämiseksi työlaitokselle [19]).

Sittenkun lastensuojelulautakunta oli ottanut hoidettavakseen osan köyhäinhoitohallituksen asiana aikaisemmin olleesta lastenhuollosta ja tämän johdosta kaksi kanslistia ja joukko tätä lastenhuoltoa koskevia asiakirjoja oli siirretty

[1]) Rkmrin pöytäk. 12. 1. 16 § sekä rkmrin jstn pöytäk. 31. 1. 339 §, 14. 2. 467 §, 27. 2. 599 § ja 7. 3. 686 §. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 1. 256 §, 14. 3. 735 § ja 21. 3. 817 §. — [3]) S:n 31. 1. 340 §. — [4]) S:n 27. 2. 598 § ja 14. 3. 737 §. — [5]) S:n 7. 3. 691 §, 11. 4. 1,056 § ja 20. 7. 2,130 §. — [6]) S:n 17. 1. 146 § ja 4. 4. 958 §. — [7]) S:n 17. 2. 521 §. — [8]) S:n 17. 1. 154 §. — [9]) S:n 10. 1. 78 §. — [10]) S:n 10. 1. 69 § ja 19. 5. 1,414 §. — [11]) S:n 14. 3. 736 §. — [12]) S:n 7. 2. 362 §. — [13]) S:n 24. 8. 2,344 §. — [14]) S:n 24. 1. 259 §. — [15]) S:n 17. 2. 523 §. — [16]) S:n 1. 4. 958. §. — [17]) S:n 28. 11. 3,489 §. — [18]) S:n 4. 4. 966 §. — [19]) S:n 13. 7. 2,061 §.

lautakunnan kansliaan, oli käynyt välttämättömäksi hankkia uutta kalustoa, jota osin oli lainattu yksityisiltä henkilöiltä, osin tilauksesta valmistettu pikatoimisto Marsin veistolaitoksella tai ostettu Osakeyhtiö Systemasta. Kaluston hankkimisesta olleiden kustannusten peittämiseksi anoi lastensuojelulautakunta 6,029: 80 markan määrärahaa. Rahatoimikamari epäsi [1]) esityksen, koska varoja tähän tarkoitukseen ei ollut käytettävinä, minkä ohessa lautakunnalle oli huomautettava, ettei se kamarin luvatta saanut ryhtyä toimenpiteisiin kaupungin irtaimen omaisuuden kartuttamiseksi.

Lahjoitusrahastojen korkovarain käyttö. K. H. Renlundin stipendirahaston korkovarat, yhteensä 2,280 markkaa, rahatoimikamari jakoi [2]) siten, että taideteollisuuskeskuskoulu sai 1,250 markkaa, alemmat käsityöläiskoulut 375 markkaa, työväenopiston suomenkielinen osasto 580 markkaa ja ruotsinkielinen osasto 75 markkaa.

Koska A. F. Laurellin lahjoitusrahaston korkoja Saksan rahan alhaisen kurssin johdosta oli vain 59 markkaa, päätti [3]) rahatoimikamari, ettei niitä tänä vuonna käytettäisi.

G. W. Hyvösen testamentti. Työnjohtaja R. Nihtilä ilmoitti omasta ja vaimonsa puolesta valvoneensa talonomistaja G. W. Hyvösen suullisen testamentin, jonka mukaan aviopuolisojen Nihtilä tuli saada täysi palkka kuolemaansa saakka, 900 markkaa kuussa ja vapaat polttopuut, koska Nihtilä työllään Hyvösen palveluksessa oli oleellisesti vaikuttanut hänen varallisuutensa luomiseen ja oli nauttinut niin pientä palkkaa, ettei hän ollut voinut säästää vanhuutensa varaksi. Hyvönen oli kuitenkin myöhemmin tehnyt kirjallisen testamentin Helsingin kaupungin hyväksi määräämättä siinä mitään Nihtilälle, minkä vuoksi hän anoi, että rahatoimikamari myöntäisi hänelle Hyvösen todellista tahtoa ja toivomusta vastaavan eläkkeen. Leski M. Hyvönen puolsi anomusta. Rahatoimikamari epäsi [4]) anomuksen, koska testamenttivaroja ei vielä ollut luovutettu kaupungille.

E. V. ja K. E. Parkkisen testamentti [5]). Sittenkun aviopuolisojen E. V. ja K. E. Parkkinen kuolinpesän varat oli muutettu rahaksi sekä velat ja kustannukset suoritettu, oli pesän säästö 253,000 markkaa. Tästä tuli jaossa Helsingin kaupungin osalle 123,692: 30 markkaa, mistä määrästä vähennettiin osin kulut testamentin tiedoksiannosta ja valvomisesta 366: 10 markkaa, osin se määrä, minkä kaupungin osuudesta myöhemmin oli havaittu kuuluvan eräälle perilliselle, joka jakoa toimitettaessa ei vielä ollut valvonut testamenttia, 2,478: 02 markkaa, joten koko testamenttirahasto oli 120,848: 18 markkaa. Testamentin määräysten johdosta, rahatoimikamarin tulkinnan mukaan, tuli neiti Ines Bergströmin puheenalaisten varain koroista saada juoksevan tilin korkoa, 3 % 10,000 markalle, leskirouva E. S. Bergströmin koko 53,500 markan korko sekä kummankin yhteisesti osin juoksevaa korkoa, 3 % 53,500 markalle, osin koko korko 3,848: 18 markalle [6]).

C. Muut asiat.

Rahatoimikamarin työtapa ja aika y. m. Rahatoimikamari päätti [7]): että kamarin varsinaiset kokoukset vuoden varrella oli pidettävä arki-

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 30. 5. 1,593 §. — [2]) S:n 18. 4. 1,110 §. — [3]) S:n 19. 5. 1,416 §. — [4]) Rkmrin pöytäk. 23. 11. 2,067 §. — [5]) Ks. Helsingin kaupungin tilasto V. Kaupungin tilit ja tilinpäätökset 7. 1922, siv. 29*. — [6]) Rkmrin pöytäk. 31. 8. 1,151 § ja 23. 11. 2,068 §. — [7]) S:n 4. 1. 1 §.

torstaisin klo 6 i. p. sekä ylimääräiset kokoukset tarpeen vaatiessa maanantaisin klo 7 i. p. jos torstai oli pyhäpäivä, oli kokous siirrettävä perjantaihin;

kamarin jaoston jäseniksi vuoden neljäksi ensimmäiseksi kuukaudeksi valita herrat Idströmin ja Salmion, seuraavaksi nelikuukautiskaudeksi herrat Makkosen ja Heinosen sekä vuoden loppuosaksi herrat Björkenheimin ja Tuomen. Herra Idströmin varamiehinä olisivat 1) herra Makkonen ja 2) herra Björkenheim sekä herra Salmion varamiehinä 1) herra Heinonen ja 2) herra Tuomi. Seuraavina kausina siirrettäisiin toiset varamiehet ensimmäisiksi ja toisina varamiehinä toimisivat edellisenä kautena olleet jäsenet;

että kamarin jaoston tuli kokoontua tiistaisin klo ½ 4 i. p. sekä tarpeen vaatiessa myöskin perjantaisin samaan aikaan;

että kamarin ja sen jaoston kokouksissa pidettävien pöytäkirjain tulee olla valmiina neljän päivän kuluessa kokouksesta;

että asianomaisen esittelijän ja asianomaisen kokouksen puheenjohtajan tulee tarkistaa pöytäkirjat;

että kamarin kanslia on pidettävä avoinna yleisölle klo 10 a. p.—3 i. p., jotavastoin kanslian työaika määrättiin klo 10 a. p.—4 i. p.

Sittemmin päätti [1]) kamari, että sen jaoston tuli kokoontua kesäaikaan torstaisin klo 3 i. p. sekä syksystä maanantaisin klo 4 i. p.

Kaupungin-, kanslian- ja rahatoimenjohtajan sekä sihteerin ja asiamiehen tuli olla yleisön tavattavissa klo 12—3 i. p. [2]).

Vakuuskirjain tarkastus. Kaupungin vakuuskirjoja tarkastettaessa rahatoimikamari päätti [3]) eräissä tapauksissa ryhtyä toimenpiteisiin kaupungin oikeuden turvaamiseksi.

Rahatoimikamarin ilmoitukset oli [4]) vuoden varrella julkaistava Helsingin sanomissa, Hufvudstadsbladetissa, Suomen sosialidemokraatissa ja Uudessa Suomessa sekä verotusta koskevat kuulutukset myöskin Arbetarbladetissa ja Suomen työmiehessä.

Kolmivuotiskatselmukset Vallilassa. Koska Vallilan vuokratonttien hoito ja kunnossapito ei ollut tyydyttävä, anoi sosialilautakunta, viitaten vuokrasopimusten määräykseen, saada edustajansa kautta olla saapuvilla rahatoimikamarin Vallilassa pitämissä n. s. kolmivuotiskatselmuksissa. Rahatoimikamari myöntyi [5]) anomukseen.

Ratkaisemattomia asioita. Esiteltäessä laadittua luetteloa rahatoimikamariin saapuneista asioista, jotka tammikuun 1 p:nä olivat ratkaisematta, päätti [6]) kamari kehoittaa sosialilautakuntaa jouduttamaan lautakunnalle lausuntoa varten lähetetyn herra Heinosen kamarissa vuonna 1920 tekemän, kaupungin tonttien vastaista vuokraamista koskevan ehdotuksen käsittelyä, minkä ohessa erinäiset asiat oli diaareista poistettava; sen lisäksi oikeutettiin kamarin kanslia vielä poistamaan sellaiset asiat, joita ei ollut voitu ajaa perille tai jotka muuten olivat kadottaneet merkityksensä.

Kiinteistökalustorekisteri. Rakennuskonttori ilmoitti [7]) täydennetyn kiinteistökalustoluettelon laaditun.

Asiamiehen tehtävät. Mankala fors aktiebolag yhtiölle oli [8]) huomautettava, että yhtiö tarvitessaan lainopillista apua saattoi kääntyä asiamiehen puoleen.

Puhelinluettelo. Rahatoimikonttoria kehoitettiin [9]) painattamaan virallinen luettelo kaupungin virastojen ja laitosten puhelimista.

---

[1]) Rkmrin pöytäk. 1. 6. 967 § ja 31. 8. 1,171 §. — [2]) S:n 9. 1. 13 §. — [3]) S:n 9. 1. 14 §, 16. 1. 69 § ja 22. 12. 2,407 §. — [4]) S:n 2. 2. 139 §. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 9. 5. 1,341 §. — [6]) Rkmrin pöytäk. 12. 4. 604 §. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 9. 5. 1,330 §. — [8]) Rkmrin pöytäk. 1. 4. 459 §. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 21. 11. 3,358 §.

Kunnallisverojen periminen. Rahatoimikamarin kirjelmässä marraskuun 25 p:ltä anottua maistraatilta, että rahatoimikonttori kunnallisveroja periessään virka-apua saadakseen maistraatin toimikäskystä oikeutettaisiin olemaan suoranaisessa kirjeenvaihdossa asianomaisten kannantaviranomaisten kanssa, oli maistraatti myöntynyt [1]) mainittuun anomukseen sillä ehdolla, että rahatoimikonttori alisti käyttämänsä kaavakkeet ja lomakkeet maistraatin hyväksyttäviksi.

Verkkopallokenttien maksut. Rahatoimikonttoria kehoitettiin [2]) valvomaan Kaisaniemen verkkopallokenttien maksujen kannantaa.

Makasiinivuokra perimättömistä tavaroista. Satamakannantakonttori ilmoitti, että tulliviranomaiset olivat huutokaupalla tarjonneet kahta konetavaramäärää, joita tavaransaaja ei ollut perinyt, mutta ettei tarjouksia ollut hyväksytty, koska ne alittivat velottujen tullimaksujen määrän. Kun konttori kuitenkin vaati, että tavarat tavarakatoksissa olevan niukan tilan johdosta poistettaisiin, oli tullihallitus hyväksynyt puheenalaisista tavaramääristä tehdyn 25,000 markan tarjouksen. Konttori ilmoitti senjälkeen tulliviranomaisille, että jos tavaramäärät myydään maksamatta kauppahinnasta makasiinivuokraa, konttori helmikuun 27 p:nä 1912 vahvistetun ohjesäännön 8 §:n nojalla ei antaisi tavaroita. Tämän jälkeen oli tullihallitus päättänyt, että tavaramäärät sai myydä enimmän tarjoovalle, mutta samalla määrännyt, että tullimaksut oli ensin suoritettava kauppahinnasta, ja olikin tavaramäärä kuulutettu huutokaupalla myytäväksi. Makasiinivuokra oli kuitenkin noussut n. 30,000 markkaan, minkä vuoksi satamakannantakonttori oli tahtonut saada tietää rahatoimikamarin mielipiteen, miten tavaramääriin nähden oli meneteltävä. Kamari päätti [3]) antaa asian satamahallituksen ratkaistavaksi, jonka tuli puheenalaiseen tavaramäärään nähden menetellä niin, että kaupungin etu mahdollisimman hyvin turvattiin.

Varkaudet Sörnäsin satamassa. Aktiebolaget Rudolf Hamfeldt osakeyhtiö oli lähettänyt kirjelmän valittaen lukuisia varkauksia sattuneen Sörnäsin sataman lautatarhoissa. Vaaditussa lausunnossa piti satamahallitus valitusta pääasiassa perusteettomana, mutta piti lisättyä satama-alueen poliisivartiointia suotavana. Rahatoimikamari päätti [4]) anoa sitä poliisimestarilta, minkä ohessa asian ratkaisu muilta kohdin annettiin satamahallituksen tehtäväksi.

Sittemmin ilmoitti [5]) poliisimestari, että kaksi tai kolme poliisikonstaapelia vuorokauden umpeensa oli päivystänyt Sörnäsin satamassa purjehduskautena. Muutamat työläiset olivat esimiehiltänsä saaneet luvan viedä pois kelpaamattomia laudanpätkiä y. m., jotavastoin puita säkeissä ei yleensä ollut sieltä kuljetettu. Aikaisemmin oli kullakin toiminimellä varastopaikoillaan ollut vahti, mutta nämä toimet oli nyt lakkautettu, minkä vuoksi tuo vaikea satama-alueen ja varastopaikkain valvontatyö joutui yksinomaan poliisin tehtäväksi.

Tullihuoneiston lämmitys. Vuonna 1917 oli rahatoimikamari antanut rakennuskonttorin toimeksi hankkia puut tullikamarin Jätkäsaarella olevan päivystyshuoneen lämmitykseen, joka mainittuna ajankohtana oli samassa rakennuksessa kuin rakennuskonttorin työkonttori. Syksyllä 1921 muutettiin työkonttori kuitenkin toiseen huoneistoon, minkä vuoksi rahatoimikamari havaitsi [6]) olevan syytä vapauttaa rakennuskonttorin yllämainitusta tehtävästä; satamahallitusta kehoitettiin huhtikuun 1 p:stä huolehtimaan huoneiston lämmityksestä.

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 5. 12. 3,528 §. — [2]) S:n 7. 11. 3,112 §. — [3]) Rkmrin pöytäk. 15. 6. 1,053 §. — [4]) S:n 2. 2. 124 §. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 21. 2. 536 §. — [6]) Rkmrin pöytäk. 23. 2. 212 §.

Saunan perustaminen Töölöseen. Töölön alueen alueluääkärin ilmoitettua, että Töölössä oli vain vanha ja ränsistynyt sauna, oli terveydenhoitolautakunta pitänyt suotavana, että kaupunki tukisi tai avustaisi jotakin uutta sikäläistä saunaa.

Rahatoimikamari kehoitti [1]) teknillistä sihteeriänsä neuvottelemaan asiasta ensimmäisen kaupunginlääkärin kanssa.

Matkakertomus. Sairaanhoitajatar E. Åberg jätti [2]) kertomuksen kaupungin myöntämällä stipendillä tekemästään matkasta.

Koksilla lämmitys kansakouluissa. Suomenkielisten kansakoulujen taloudenhoitaja anoi saada kaupunginvaltuuston toukokuun 3 p:nä tekemästä päätöksestä [3]) huolimatta käyttää koksia sellaisten kansakoulutalojen lämmityksessä, joiden höyrykattilat olivat erityisesti tätä varten rakennetut, koska siinä tapauksessa voitiin olla ilman lämmittäjänapulaista. Rahatoimikamari myöntyi [4]) siihen.

Poikain ammattikoulun valtioapu. Esiteltäessä ammattiopetuslaitosten tarkastajan kertomusta lukuvuodelta 1921—22 päätti [5]) rahatoimikamari vaatia valmistavan poikain ammattikoulun johtokunnalta lausuntoa koulun työpajoista, mitkä yllämainitussa kertomuksessa oli esitetty ahtaiksi ja tarkoitustaan vastaamattomiksi, sekä selvitystä syistä, miksi koulu ei ollut saanut edes pienintä laissa määrättyä valtioapua.

Työpalkkoja koskeva tilasto. Rahatoimikamarin kysymystä yhtenäisen kaupungin töissä [6]) maksettuja työpalkkoja koskevan tilaston aikaansaamisesta valmistelemaan asettama komitea ehdotti:

että rahatoimikamari kehoittaisi tilastokonttoria laatimaan yhtenäisen rakennuskonttorissa, teknillisissä laitoksissa, puhtaanapitolaitoksessa ja hätäapukomiteassa maksettuja työpalkkoja valaisevan tilaston, aluksi vuosilta 1920 ja 1921;

että kamari kehoittaisi mainituita laitoksia asettamaan tilastokonttorin käytettäväksi henkilöpalkkakorttinsa mainitulta vuodelta; sekä

että kamari tähän tarkoitukseen osoittaisi käyttövaroistaan 2,400 markan lisäyksen tilastokonttorin määrärahaan ylimääräisiä apulaisia varten.

Rahatoimikamari myöntyi [7]) siihen.

Professori Herzensteinin murhapaikan hoito. Maistraatti vaati rahatoimikamarilta selitystä professori M. J. Herzensteinin lesken ulkoasiainministeriöön tekemän kantelun johdosta, että paikkaa, missä Herzenstein Terijoella oli murhattu, ei ollut hoidettu hyvin. Antamassaan vastauksessa ilmoitti [8]) rahatoimikamari kaupungin väärinkäsityksen johdosta hoitaneen professori Herzensteinin hautaa murhapaikan asemesta, minkä ohessa kamari huomautti, että leskirouva Herzensteinin lahjoittamat varat olivat toistaiseksi arvottomia venäläisiä obligatioita. Samalla kehoitettiin kamarin kansliaa ryhtymään toimenpiteisiin murhapaikan hoitamiseksi, jota tehtävää varten oli hankittava sopiva henkilö.

Liikenne Pohj. Esplanadikadulla. Sen johdosta että rahatoimikamari oli maistraatille huomauttanut olevan suotavaa, että liikenne Pohj. Esplanadikadulla järjestettiin siten, että kuorma-autot kiellettiin liikennöimästä mainittua katua, oli poliisimestari asettanut poliisikonstaapelin Katajanokansillan kohdalle klo 8 a. p:n ja 6 i. p:n väliseksi ajaksi, jonka konstaapelin tuli, mikäli mahdollista, suunnata kuorma-auto- ja suurempain hevosajoneuvojen

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 5. 12. 3,537 §. — [2]) Rkmrin pöytäk. 6. 4. 474 § ja 4. 5. 805 §; ks. 1921 vuod. kert. siv. 126. — [3]) Ks. tätä kert. siv. 94. — [4]) Rkmrin jstn pöytäk. 25. 9. 2,580 §. — [5]) Rkmrin pöytäk. 18. 12. 2,316 §. — [6]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 5*. — [7]) Rkmrin pöytäk. 13. 2. 170 §. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 25. 9. 2,582 § ja 9. 10. 2,724 §.

liikenne pitkin Marian- ja Aleksanterinkatua. Toriajan päätyttyä sai kuorma-ajoneuvoilla kuljettaessa kaupungin etelä- ja länsiosiin käyttää vain Kauppatorin eteläosaa, jotavastoin toriaikana liikenteen täytyi toistaiseksi saada käyttää Pohj. Esplanadikatua. Maistraatti tiedusteli tämän jälkeen olivatko puheenalaiset toimenpiteet rahatoimikamarin mielestä riittävät ja päätti [1]) kamari antamassaan vastauksessa ilmoittaa, ettei sillä toistaiseksi ollut mitään muistuttamista yllämainitun järjestelyn johdosta.

Korvaus lyhtypylväästä. Rahatoimikamarin raastuvanoikeudessa vaadittua, että Aktiebolaget Agraria osakeyhtiö velvoitettaisiin kaupungille suorittamaan 1,805: 50 markan määrä korvauksena kumoon ajetusta lyhtypylväästä, oli oikeus marraskuun 21 p:nä 1921 kumonnut kanteen toteen näyttämättömänä ja velvoittanut kaupungin korvaamaan osakeyhtiön oikeudenkäyntikulut. Sittemmin oli kuitenkin tehty sovinto puheenalaisen yhtiön kanssa siten, että se hyvällä sitoutui suorittamaan puolet riidanalaisesta korvauksesta, 902: 75 markkaa, sekä luopui vaatimasta tuomittua oikeudenkäyntikulujen korvausta siinä tapauksessa, että kaupunki oli jättämättä asiaa ylemmän oikeuden ratkaistavaksi; kaasulaitokselle oli siis suoritettava 902: 75 markkaa vähentäen pöytäkirjan lunastuksesta y. m. olevat kustannukset, 251 markkaa [2]).

Kääntösiltain vartiointi. Rautatiehallituksen tehtyä maistraatille esityksen poliisivartioinnin järjestämisestä satamaradan kääntösiltain kohdalle, jotta estettäisiin onnettomuustapaukset, jotka saattoivat aiheutua siitä, että yleisö kieltoilmoituksista huolimatta käytti siltoja, päätti [3]) rahatoimikamari vaaditussa lausunnossa ilmoittaa, että kamarin mielestä asian päättäminen kuului maistraatille sekä, että, jos vartiointi järjestettiin, sen tuli tapahtua rautatieviranomaisten toimesta.

Jätkäsaaren satamaratakonttorin nimi. Rahatoimikamari päätti [4]) puoltaa satamahallituksen rautatiehallitukselle tekemää esitystä Jätkäsaaren satamaratakonttorin nimen muuttamisesta Länsisataman satamaratakonttoriksi.

Jätkäsaaren rautatieraiteiden puhtaanapito. Kaupunginvaltuuston vuonna 1916 tehtyä päätöksen [5]) Hieta- ja Jätkäsaaren rautatieraiteiden liikennöimisestä, oli rahatoimikamari rautatiehallituksen kanssa tehnyt lopullisen, mainittua liikennöimistä koskevan, sopimuksen ja tällöin m. m. sopinut, että rautatiehallitus valtionrautateiden kustannuksella huolehtisi puheenalaisten rautatieraiteiden puhtaanapidosta, niin kauan kuin kaupunki ei lainkaan niitä käyttänyt ja sotilasviranomaiset vaativat, että raiteita heidän tarpeisiinsa liikennöitiin. Sittemmin oli kaupunki alkanut käyttää raiteita, minkä vuoksi rautatiehallituksen velvollisuus pitää ne puhtaina sopimuksen mukaan lakkasi ja päätti [6]) rahatoimikamari antaa tämän tehtävän puhtaanapitohallitukselle. Päätöksestä aiheutuneet kustannukset oli toistaiseksi suoritettava budjettierästä Kaupungin yleisten paikkain ja katuosuuksien puhtaanapito. Sittemmin oikeutettiin [7]) puhtaanapitohallitus suorittamaan rautatiehallitukselle 4,794 markkaa, eli kustannukset mainittujen raiteiden puhtaanapidosta tammikuun 1 ja 14 p:n välisenä aikana, koska kaupungin velvollisuuden suorittaa mainitut kustannuket katsottiin alkavan tammikuun 1 p:nä.

Epäkohtia puhtaanapitolaitoksessa. Kaupunginvaltuuston vuonna 1921 kehoitettua [8]) rahatoimikamaria ottamaan harkittavaksi, mihin toimenpiteisiin

[1]) Rkmrin pöytäk. 18. 12. 2,374 §. — [2]) S:n 16. 1. 66 §. — [3]) S:n 24. 8. 1,137 §. — [4]) S:n 24. 8. 1,138 §. — [5]) Ks. 1916 vuod. kert. siv. 61. — [6]) Rkmrin pöytäk. 12. 1. 59 §. — [7]) S:n 19. 1. 91 §. — [8]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 108.

voitaisiin ryhtyä puhtaanapitolaitoksen työn huojistamiseksi, päätti [1]) kamari asiaa valmistelemaan asettaa komitean, puheenjohtajana rahatoimenjohtaja J. Helo; jäseniksi valitsi rahatoimikamari herra Björkenheimin ja puhtaanapitohallitus insinööri A. Niirasen.

Komitea lausui mietinnössään m. m., että puhtaanapitohallitukselle talojen puhtaanapidosta aiheutunut tappio johtui siitä, että työn korvaus laskettiin talojen asukasluvun mukaan. Suurissa taloissa olivat kuitenkin puhtaanapitokustannukset asukasta kohti pienemmät kuin pienissä; seuraus tästä oli, että suuret talot käyttivät yksityisiä urakoitsijoita, jota vastoin pienet talot mieluummin käyttivät puhtaanapitolaitosta. Komitea oli sen vuoksi sitä mieltä, että talojen puhtaanapitomaksut oli järjestettävä siten, että ne vastasivat kustannuksia, talojen asukasluvusta huolimatta, huomioon ottaen myöskin saadun lannan arvo. Puhtaanapitolaitos, jonka ei tarvinnut tuottaa voittoa, olisi oikeutettava vapaasti määräämään maksut näiden perusteiden mukaan.

Komitea huomautti edelleen, että oli suuri puute sopivista työkalujen ja ajoneuvojen säilytyspaikoista, sekä talleista ja työpajoista. Laitoksen täytyi nyt suorittaa korkeita vuokria käyttämistään huoneistoista, mutta siitä huolimatta ne olivat ala-arvoisessa kunnossa. Eräs Pohj. Makasiinikadulla oleva työpajahuoneisto esimerkiksi oli sellainen, ettei terveydenhoitolautakunta hyväksyisi sitä työhuoneistoksi, jos se olisi ollut yksityisen henkilön hallussa. Työkaluja oli suureksi osaksi säilytettävä taivasalla, minkä johdosta ne vahingoittuivat. Kaupunki omisti kuitenkin Ruoholahden rannassa suuren vajan, jota sotasaaliskonttori käytti, mutta joka oli miltei tyhjä, ja niinikään oli korttelissa n:o 420 kaupungin omistama, mutta sotaväen käyttämä vaja; ne olisi luovutettava puhtaanapitolaitokselle.

Komitea ehdotti:

1) että puhtaanapitolaitos oikeutettaisiin vapaasti päättämään puhtaanapitomaksujen suuruudesta, niin että kunkin talon maksut vastaisivat todellisia puhtaanapitokustannuksia;

2) että puhtaanapitohallitusta kehoitettaisiin sovittamaan lannanhinta liikeolojen mukaan, siten kuitenkin että kaupungin omille tiloille lannan saamiseen nähden annettaisiin etusija;

3) että puhtaanapitolaitosta kehoitettaisiin ryhtymään toimenpiteisiin päästäkseen vapaaksi velvollisuudesta huolehtia niiden rautatievaunujen korjauksesta, joita käytettiin lannankuljetukseen;

4) että puhtaanapitolaitosta kehoitettaisiin entistä runsaammin käyttämään lumensulatuskoneita siihen soveltuvilla paikoilla;

5) että rahatoimikamari ryhtyisi toimenpiteisiin, jotta sotaväen käyttämä vaja korttelissa n:o 420 luovutettaisiin puhtaanapitolaitokselle työkalujen säilytyspaikaksi, tai ellei se käynyt päinsä, että laitokselle annettaisiin Ruoholahden rannassa oleva sotasaaliskonttorin käyttämä vaja;

6) että puhtaanapitolaitokselle varattaisiin sopiva tontti oman rakennuksen paikaksi ja että sille vähitellen rakennettaisiin talli, työpajoja y. m. sikäli kuin kaupungin rahataloudellinen asema salli; sekä

7) että sopiva henkilö lähetettäisiin ulkomaille tutkimaan puhtaanapidon järjestelyä kaupungeissa, joissa puhtaanapitoyksinoikeus oli otettu käytäntöön sekä sitten laatisi ehdotuksen Helsingin puhtaanapidon järjestämiseksi yksinoikeusjärjestelmän mukaan.

[1]) Rkmrin pöytäk. 12. 1. 58 §.

Rahatoimikamari päätti [1]):

1) panna pöydälle 1) kohdassa mainitun ehdotuksen, joka käsiteltäisiin puhtaanapitolaitoksen samasta asiasta lähettämän ehdotuksen yhteydessä;

2) kehoittaa puhtaanapitolaitosta antamaan lausunnon 2) kohdassa tehdystä ehdotuksesta;

3) panna pöydälle 3), 5) ja 6) kohdassa tehdyt ehdotukset, viimemainitun, kunnes kysymys ent. tykistöpihan ostamisesta oli ratkaistu;

4) kehoittaa puhtaanapitohallitusta entistä runsaammin käyttämään lumensulatuskoneita; sekä

5) kehoittaa puhtaanapitohallitusta antamaan lausunnon kaupungin puhtaanapitolaitoksen uudestijärjestämistä yksinoikeusjärjestelmän mukaan koskevasta kysymyksestä.

Sittemmin anoi puhtaanapitohallitus rahatoimikamarilta toimenpidettä, ettei kaupungin enää tarvitsisi kustantaa lannankuljetukseen käytettyjen rautatievaunujen korjauksia tai myös, että kaupungille myönnettäisiin rahdinalennusta lannankuljetuksilleen, ja päätti [2]) kamari tehdä tuollaisen anomuksen rautatiehallitukselle. Vastauskirjelmässä huhtikuun 26 p:ltä ilmoitti [3]) viimemainittu hallitus kuitenkin evänneensä anomuksen ja mainitsi lisäksi, ettei yksityisten henkilöjen ja toiminimien sallittu kuljettaa käymälälantaa rautatien vaunuissa. Kaupunki oli sitävastoin tehnyt erityisen tätä koskevan sopimuksen rautatiehallituksen kanssa ja oli sen käytettäväksi asetettu 32 erikoisvaunua, ollen kaupunki velvollinen korjaamaan ja pitämään ne kunnossa, koska vaunut lannan vaikutuksesta pian syöpyvät rikki. Hevoslantaa ja rikkoja kaupunki kyllä sai kuljettaa samoin ehdoin kuin muut liikennöitsijät, mutta oli silloin kunakin kertana erityisesti tilattava vaunut ja mahdollisesti odotettava, kunnes sopivia vaunuja saatiin käytettäväksi.

Katujen puhtaanapito. Rahatoimikamarin kirjelmässä joulukuun 12 p:ltä 1921 anottua poliisimestarilta, että järjestysvalta alentaisi vaatimuksensa puhtaanapitolaitoksen hoidossa olevien katujen ja avonaisten paikkain puhtaanapitoon nähden, ilmoitti [4]) poliisimestari, että poliisin poliisijärjestyksen mukaan oli valvottava, että kadut ja yleiset paikat y. m. olivat liikennekelpoisessa kunnossa ja ettei kuntaa tuossa suhteessa esitettyihin vaatimuksiin nähden voitu asettaa yksityisiä talonomistajia edullisempaan asemaan.

Talojen puhtaanapito. Puhtaanapitolaitos lausui, että laitoksen huono taloudellinen tulos osaksi johtui siitä, että terveydenhoitolautakunta ja poliisiviranomaiset olivat osoittaneet vähäistä harrastusta saadakseen talonomistajat noudattamaan jätteiden säilytystä ja kuljetusta koskevia määräyksiä ja että he senvuoksi eivät olleet välittäneet käyttää puhtaanapitolaitosta talojen puhtaanapidossa. Rahatoimikamari päätti [5]) kehoittaa kaupunginjohtajaa neuvottelemaan asiasta poliisimestarin ja ensimmäisen kaupunginlääkärin kanssa.

Halkokauppa Hakaniemen torilla. Puhtaanapitohallituksen tehtyä maistraatille kantelun, että yksityisten henkilöjen ja toiminimien Hakaniementorilla harjoittama halkokauppa vaikeutti puhtaanapitoa ja liikennettä torilla, oli maistraatti lähettänyt asian rahatoimikamariin, jotta mainittua kauppaa varten mahdollisesti osoitettaisiin joku toinen paikka. Kamari päätti [6]) kuitenkin, ettei asia aiheuttanut mitään toimenpidettä kamarin puolelta.

---

[1]) Rkmrin pöytäk. 2. 3. 259 §. — [2]) S:n 11. 3. 329 §. — [3]) S:n 18. 5. 891 §. — [4]) Rkmrin jstn pöytäk. 10. 1. 75 §. — [5]) Rkmrin pöytäk. 27. 4. 734 §. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 25. 4. 1,210 §.

Jätteiden kuormaus Ruoholahdessa. Rautatiehallitukselle olivat Karhulan lautatarha y. m. toiminimet tehneet kantelun sen johdosta, että Ruoholahdessa olevalta jätteiden ja luiden kuormauspaikalta levisi paha haju, minkä vuoksi he vaativat tuollaista kuormausta varten aiotun pistoraiteen pitentämistä. Rautatiehallitus lähetti asian rahatoimikamariin, koska raide kuului kaupungille ja puhtaanapitolaitos huolehti kuormauksesta. Vaaditussa lausunnossa huomautti puhtaanapitohallitus, että kuormauksessa tarkoin noudatettiin rautatiehallituksen kiertokirjettä marraskuun 29 p:ltä 1910 lannan ja muiden jätteiden kuljetuksesta sekä kiertokirjettä syyskuun 12 p:ltä 1919 hevoslannan kuljetuksesta. Epäkohdat johtuivat siitä, ettei puhtaanapitolaitoksen tarpeisiin aiottuja rautatievaunuja aina ollut vaihdettu puheenalaisen pistoraiteen päähän vaan sijoitettu puutavaratoiminimien vaunujen väliin. Pistoraiteen pitentäminen oli tarpeetonta ja mahdotontakin, kun Lapinlahden sairaala-alue oli esteenä. Paha haju johtui kuitenkin suurimmaksi osaksi Aktiebolaget Metall yhtiön mainitulla pistoraiteella kuormaamista luista. Rahatoimikamari, joka toimitetussa katselmuksessa oli todennut viimemainitun väitteen oikeaksi, ilmoitti [1]) Aktiebolaget Metall yhtiön kuormauspaikalla vallitsevista epäkohdista terveydenhoitolautakunnalle toimenpiteitä varten niiden poistamiseksi. Tätä koskeva ilmoitus lähetettiin [1]) rautatiehallitukselle, minkä ohessa kamari huomautti puhtaanapitohallituksen noudattaneen voimassa olevia määräyksiä. Pistoraiteen pitentäminen ei kamarin mielestä ollut tarpeen; sitävastoin voitaisiin valituksenalaisia epäkohtia melkoisesti lieventää, jos jätteillä kuormatut vaunut puhtaanapitohallituksen ehdotuksen mukaan pantaisiin kauemmaksi puheenalaiselle raiteelle.

Hesperian puisto. Rakennuskonttorille annettiin toimeksi [2]) valvoa siisteyttä Hesperian puistossa ja siellä olevissa rakennuksissa.

Urheilukenttien järjestyssäännöt. Urheilulautakunnan ehdotuksesta vahvisti [3]) rahatoimikamari seuraavat Eläintarhan urheilukentän järjestyssäännöt, ja kehoitettiin rakennuskonttoria pystyttämään ilmoitustauluja urheilukentän vierelle:

„Eläintarhan urheilukentän järjestyssäännöt.

1) Eläintarhan urheilukenttä on tarkoitettu vain urheiluharjoituksia ja kilpailuja varten. Hiiliradalla ja kentän keskiosalla on asiaton oleskelu ja käveleminen kielletty.

2) Jalkapalloilu on sallittu kentällä sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 11 jälkeen a. p. sekä tiistaisin ja perjantaisin koko päivän. Muina päivinä ei jalkapalloilua saa harjoittaa kentällä klo 5 jälkeen i. p.

3) Kenttä- ja rataurheilun harjottamisen suhteen on voimassa seuraavat määräykset:

a) Juoksua saa hiiliradalla harjoittaa kaikkina aikoina. Kun pika- ja kestävyysjuoksijat harjoittavat yht'aikaa, on jälkimmäisten pysyteltävä 100 metrin radan kohdalla sisäreunalla ja edellisten ulkoreunalla.

b) Kuulantyöntö on sallittu vain juoksuradan ulkopuolella.

c) Keihään-, kiekon- ja moukarinheitto on sallittu keskikentällä, mutta on heittoja suoritettaessa noudatettava mitä suurinta varovaisuutta, s. o. katsottava, ettei sivullisia henkilöitä ole heittoalueella sekä yleensä huutaen ilmoitettava milloin heitto tapahtuu.

[1]) Rkmrin pöytäk. 18. 12. 2,382 §. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 27. 7. 2,184 §. — [3]) Rkmrin pöytäk. 1. 6. 978 §.

4) Naisille ja lapsille on varattava tilaisuutta kaikkina aikoina harjoittaa kentän rautatien puoleisessa päässä erikoislajejaan.

5) Ainoastaan niinä päivinä, jolloin kenttä on vuokrattu asianomaisella luvalla kilpailuja tai näytöksiä varten, on sivullisilta harjoitus kielletty. Tällaisinakin päivinä on kuitenkin mikäli mahdollista varattava sivullisille harjoitustilaisuuksia ennen ja jälkeen yleisen kilpailun.

6) Yllämainittuja samoinkuin kentän järjestysmiesten määräyksiä on ehdottomasti noudatettava.»

Muihin urheilukenttiin nähden määräsi [1]) rahatoimikamari:

Kaisaniemen vanhalla kentällä on sallittu kaikki muut urheilulajit paitsi heittoharjoitukset ja verkkopalloilu.

Kaisaniemen välikentällä on sallittu vain lasten leikit.

Kaisaniemen Unioninkadun puoleisella kentällä on heittoharjoitukset, verkko- ja jalkapalloilu kielletty.

Kaivopuiston kentällä on vain verkkopalloilu ja lasten leikit sallittu.

Johanneksen kenttä on koulukuukausina varattu aamusta kello 5:een i. p. vain koululaisille, jotka harjoittavat opettajansa johdolla. Keskiviikko-iltoina on kenttä vain naisten käytettävissä. Muina aikoina ovat kentällä sallitut kaikki muut urheilulajit paitsi heittourheilut ja verkkopalloilu.

Haapaniemen kentällä ovat heittourheilut ja verkkopalloilu kielletyt.

Hakasalmen ja Hesperian puistoissa on keihään- ja kiekonheitto kielletty.

Ensi sairaalan kenttä on sallittu vain verkkopalloilulle ja lasten leikeille.

Myöskin yllämainittu päätös oli urheilukentillä olevilla ilmoituksilla saatettava yleisön tietoon.

Uusi hiihtomäki. Urheilulautakuntaa kehoitettiin [2]), siinä tapauksessa että se piti uuden hiihtomäen teettämistä tarpeellisena, yksissä neuvoin kaupungin yleisten töiden hallituksen kanssa tekemään esityksen sellaisen mäen paikasta sekä, siinä tapauksessa että Käpylän Taivaskallion katsottiin voivan tulla kysymykseen, tarkoin valvomaan, ettei mäki vaikuttanut häiritsevästi paikan käyttämiseen juhla- ja virkistyspaikkana kesäaikana.

Liikenne kansanpuistoihin. Tehdyn kantelun johdosta, että maihin nousteessa Mustikkamaalle vaadittiin matkustajilta lippu saarelle kulkevalle höyrylautalle ja että sen, joka ei voinut sellaista esittää, oli pakko suorittaa uusi maksu, oli kansanpuistojen valvoja huomauttanut, että tämä oli ainoa tapa tarkastaa matkustajalukua, mutta että suurilla ilmoituksilla kehoitettiin yleisöä säästämään liput, mikä kehoitus oli painettu lippuihinkin. Kantelu ei aiheuttanut [3]) toimenpidettä rahatoimikamarin puolelta.

Työmies A. Leinonen anoi yksinoikeutta kymmenen vuoden aikana harjoittaa höyrylauttaliikennettä Pääskylänkadulta Mustikkamaalle, ja sitoutui kaupungille suorittamaan liikenneveroa 25 penniä täysi-ikäisiltä ja 10 penniä lapsilta; kuljetusmaksu oli aiottu 1 markaksi ja 50 penniksi. Anomus evättiin [4]), koska kaupunki jo oli tehnyt yksinoikeutta Mustikkamaan liikennöimiseen koskevan sopimuksen.

Luonnonsuojelu. Kansanpuistojen valvoja ilmoitti, että vanhojen Kaivopuiston vallien kohdalla oli kapea ja syvä rotko, jossa aikaisemmin oli ollut portaat, jotka kuitenkin olivat ränsistyneet ja ne sen vuoksi olisi korjattava. Niinikään oli ajotien pohjoispuolella, Kaivopuistossa olevan miesten uimahuoneen kohdalla, geologisessa suhteessa mielenkiintoinen kalliomuodostuma,

[1]) Rkmrin pöytäk. 1. 6. 978 §. — [2]) S:n 23. 11. 2,066 §. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 15. 6. 1,792 §. — [4]) S:n 29. 6. 1,948 §.

joka kuitenkin nyt osaksi oli täytetty tietä rakennettaessa, minkä vuoksi täyte olisi poistettava ja kalliota sellaisenaan käytettävä tienä; paikka olisi merkittävä neljällä yksinkertaisella kivipatsaalla. Kumpikin paikka olisi sitäpaitsi varustettava kirjoituksilla. Rahatoimikamari kehoitti [1]) rakennuskonttoria yksissä neuvoin valvojan kanssa teettämään ehdotetut työt. Kustannukset, n. 4,000 markkaa, oli suoritettava Kaupungin kiinteä omaisuus nimisen pääluokan kohdalle rahatoimikamarin käytettäväksi merkitystä määrärahasta.

Leipomo keskuskeittolaa varten. Keskuskeittolan johtokunta huomautti, että keskuskeittolassa olevat paistinuunit eivät ruokasalin laajentamisen jälkeen riittäneet piirakoiden ja laatikkojen paistamiseen, minkä vuoksi suuri muurattu uuni olisi teetettävä, jossa myöskin kaikki pehmeä leipä voitaisiin leipoa. Tilaa tätä varten voitaisiin saada kolmesta ent. seurahuoneen ja raatihuoneen pihalla olevasta vajasta; ikkunat olisivat raatihuoneen pihalle päin. Kustannukset arvioitiin 137,000 markaksi, mihin määrään tuli lisäksi 16,000 markkaa taikinansotkukoneen hankkimiseen; ja voitaisiin nämä määrät suorittaa keskuskeittolan käyttövaroista, joihin määrärahasta henkilökuntaa varten voitiin siirtää 155,000 markkaa. Rahatoimikamari epäsi [2]) anomuksen.

Ravintolaliikettä koskeva ilmoitus. Rahatoimikamari kehoitti [3]) asiamiestä tekemään säädetyn ilmoituksen keskuskeittolassa harjoitetusta ravintolaliikkeestä.

Ruumiiden kuljetukset. Rahatoimikamari hyväksyi [4]) Helsingin hautaustoimisto ja ruumisarkkuliikkeen tarjouksen ruumiiden kuljetuksesta kaupungin alueella kaupungin laskuun vuonna 1923. Toiminimi sitoutui aina pitämään käytettävissä 2 miestä ja 1 hevosen puheenalaiseen työhön, josta oli suoritettava 85 markan maksu kuljetusta kohti. Maksu ruumiiden kuljetuksesta Malmin hautausmaalle vahvistettiin 230 markaksi kuljetusta kohti, urakoitsijan hankkiman yksinkertaisen arkun hinta siihen luettuna.

Epäkohtia eläinten kuljetuksessa. Helsingin eläinsuojelusyhdistys teki kantelun sen johdosta, että teuraseläimiä maasta vietäessä ilmeni useanlaisia epäkohtia. Odotettaessa laivojen lähtöä seisoivat monet eläimet ulkona taivasalla, koska teurastamolla ei ollut riittävästi tallihuoneita, ja kun maa oli kivitetty, oli eläinten vaikea maata. Vedestä oli suuri puute, kun paine johtoputkissa oli liian heikko. Juottaminen tapahtui kantamalla vettä sangoilla, mutta sitä varten palkatun henkilökunnan vähälukuisuuden vuoksi saivat eläimet usein kärsiä janoa. Rahatoimikamari päätti [5]) kehoittaa kaupungin teknillisten laitosten hallitusta teettämään teurastamolle vesijohtolaitoksen ehdottaman ja Kivelän sairaalallekin tarpeellisen johdon Hesperiankatuun, jota johtoa varten oli määräraha käytettävissä, minkä lisäksi I divisioonan päällikölle oli ilmoitettava, että kaupunki omiin tarpeisiinsa tarvitsi erään sotilasviranomaisten käyttämän Hietaniemellä olevan vajan.

Sianruuan hankinta kunnalliskodille. Kunnalliskodin johtaja oli maininnut köyhäinhoitohallitukselle, että kaupungin laitokset olisi velvoitettavat etusijassa myymään ehkä tarjona olevat sianruokamäärät kunnalliskodille ja huomautti m. m. olevan määrätyn, että kaupungin laitokset olivat velvolliset puita hankkiessaan käyttämään halkokonttoria ja maataloustuotteita ostaessaan maatalouslautakuntaa. Koko kunnalliskodin sikojen elätys joutui vaaranalaiseksi, jos niin suuri tavaranhankkija kuin keskuskeittola lakkasi toimittamasta sianruokaa, kuten oli pelättävissä, minkä vuoksi keskuskeittola

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 30. 5. 1,591 §. — [2]) Rkmrin pöytäk. 23. 11. 2,142 §. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 25. 4. 1,196 §. — [4]) S:n 19. 12. 3,707 §. — [5]) S:n 29. 6. 1,951 §.

ei saisi valvoa vain omia etujaan. Köyhäinhoitohallitus lähetti rahatoimikamariin tämän suuntaisen esityksen, ja päätti [1]) kamari jättää asian kaupunginjohtajan ratkaistavaksi.

Muuttoavun välitys. Työnvälitystoimisto huomautti muuttoaikana, kesäkuun 1 p:nä, ilmenevän vaikeuksia muuttoväen hankkimisessa, minkä vuoksi toimisto oli suunnitellut väliaikaisen muuttoyhdistyksen perustamista ja tehnyt sopimuksenkin autojen ja huonekalurattaiden saamisesta. Toimisto tarvitsi kuitenkin kantohihnoja ja paareja; jälkimmäisiä voitiin valmistaa käytetyistä paloletkuista. Toimisto oli aiottu olemaan vain työvoiman ja työkalujen välittäjänä vastaamatta muuton toimittamisesta, mutta katsoi se kuitenkin olevan palkkaaminen kaksi tarkastajaa, jotka polkupyörillä kulkien saattoivat jonkin verran valvoa muuttoja. Kaikki kustannukset oli aiottu suorittaa kertyvillä maksuilla. Rahatoimikamari oikeutti [2]) työnvälitystoimiston etuantina kaupunginkassasta saamaan toimiston tästä johtuviin menoihin tarvittavat varat; mahdollinen vajaus oli suoritettava kamarin käyttövaroista.

Hätäapukomitea. Rahatoimikamari päätti [3]) hätäapukomitean lakkautettavaksi kesäkuun 1 p:stä ja sen tilalle asetettavaksi naisten työtupien johtokunnan; työtupien toimitusjohtajanvirka oli julistettava haettavaksi.

Hätäaputöiden jatkaminen. Rahatoimikamari päätti [3]), että rakennuskonttorin töissä oleville ent. hätäapukomitean työntekijättärille oli maksettava palkka heinäkuun 1 p:än määrärahasta naisten hätäaputöitä varten. Sittemmin päätti [4]) kamari, että puheenalaisille naisille järjestettyjä töitä oli jatkettava heinäkuun 15 p:än, minkä ohessa rakennuskonttoria kehoitettiin, mikäli mahdollista, koettamaan sijoittaa yllämainitut naiset kaupungin vakinaisiin töihin.

Korttikeskuksen kalusto. Taloudenhoitaja J. Lindlöf, joka oli saanut toimeksi ottaa huostaansa erinäiset korttikeskuksen ja elintarvetoimikunnan tarve-esineet [5]), ilmoitti eri kunnan laitosten ottaneen osan niistä haltuunsa ja ehdotti, että jäljellä olevat sekä erinäiset muut esineet, jotka oli koottu ent. seurahuoneen ullakolle, kuljetettaisiin kaupungin tarveainevarastoon ja olisi rakennuskonttorin varasto-osaston otettava ne huostaansa. Rahatoimikamari myöntyi [6]) siihen ja osoitti tähän tarkoitukseen 1,400 markkaa käyttövaroistaan.

Kaluston käyttö y. m. Kaupungin yleisten töiden hallitus ilmoitti, että rakennuskonttorin varasto-osasto erinäisin ehdoin saattoi ottaa vastaan kalustoluetteloista poistettua käyttökelvotonta kalustoa säilytettäväksi sen Hakaniemessä olevassa tavarasuojassa. Rahatoimikamari päätti [7]) lähettää tästä kiertokirjeen kaupungin johto- ja lautakunnille sekä virastoille.

Kunnalliskoti oikeutettiin [8]) kaupunginistutuksista saamaan pienehkön määrän koristepensaita.

Maatalouslautakunta oikeutettiin [9]) myymään osa kalustoaan, koska melkoinen osa lautakunnan hallinnon alaisista tiloista oli annettava vuokralle.

Kauppa- ja teollisuushallituksen ylitarkastaja L. Kuoppamäki oikeutettiin [10]) yleistä Tampereella toimeenpantavaa kotiteollisuusnäyttelyä varten lainaamaan kaupungilta joukko penkkejä, sillä ehdolla että suoritti siitä koituvat kustannukset.

---

[1]) Rkmrin pöytäk. 26. 10. 1,539 §. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 5. 1,417 §. — [3]) Rkmrin pöytäk. 26. 5. 937 §; vrt. tätä kert. siv. 91. — [4]) Rkmrin pöytäk. 6. 7. 1,088 §; ks. myös 13. 7. 1,100 §. — [5]) Ks. 1921 vuod. kert.siv. 294. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 28. 11. 3,433 §. — [7]) Rkmrin pöytäk. 1. 4. 456 § ja rkmrin jstn pöytäk. 9. 5. 1,320 §. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 9. 10. 2,722 §. — [9]) Rkmrin pöytäk. 26. 10. 1,537 §. — [10]) S:n 1. 6. 1,025 §.

Vallilan köyhäin lasten työkoti oikeutettiin [1]) toistaiseksi käyttämään jotakin kaupungin varastossa olevista padoista. Niinikään oikeutettiin [2]) Hermannin lasten työkoti rakennuskonttorin varastosta saamaan erinäisiä tarve-esineitä, joiden maksamiseen rahatoimikamari osoitti 150 markkaa käyttövaroistaan.

Rahatoimikamari päätti [3]) ottaa haltuunsa 25 kappaletta Suomen merisatamien käsikirjaa 30 markasta kappaleelta; kustannukset oli suoritettava kamarin käyttövaroista.

Rahatoimikamarin viranpitäjät. Konttorikirjuri G. Kuhlefelt nautti virkavapautta sairauden tähden heinä—syyskuun aikana, saaden täyden palkan. Sittemmin myönnettiin hänelle vielä virkavapautta loka—joulukuun ajaksi velvoittamalla hänet luovuttamaan palkkansa sijaiselleen. Sijaisena toimi heinä—lokakuun aikana neiti H. Waihoja ja sittemmin neiti K. Bolinder [4]).

Asiamiesosaston ylimääräiseksi apulaiseksi otettiin [5]) jääkärikapteeni V. Henriksson 2,500 markan kuukausipalkkioin, joka oli suoritettava määrärahasta rahatoimikamarin kanslian ylimääräisiä apulaisia varten.

Rahatoimikamari päätti [6]) kamarin ja rahatoimikonttorin yhteiseen puhelinkeskukseen palkata puhelimenhoitajan 800 markan kuukausipalkkioin kalliinajanlisäyksittä; sittemmin korotettiin [7]) palkka elokuun 1 p:stä 1,000 markaksi kuukaudessa. Toimeen valittiin [8]) neiti I. Vikstedt. Puhelimenhoitaja oikeutettiin [9]) saamaan viikon loma ja oli hänen sijaiselleen maksettava palkka laskun mukaan.

Rahatoimikamarin kansliaan oli [6]) palkattava siivoojatar ja asiapoika, kumpikin 400 markan kuukausipalkkioin kalliinajanlisäyksittä, ja oli edellisen palkkio suoritettava siivousmäärärahasta, jälkimmäisen taas kamarin käyttövaroista. Siivoojattareksi otettiin [10]) sittemmin S. Salenius, tammikuun 1 p:stä lukien, jotavastoin nuorukainen E. Ahlström määrättiin [11]) kamarin vahtimestarin apulaiseksi, tammikuun 13 p:stä lukien.

Rahatoimikonttorin viranpitäjät. Rahatoimikamari valitsi [12]) vanhemmaksi kaupunginkirjuriksi reviisori J. Toiviaisen, ensimmäiseksi avustavaksi kassanhoitajaksi ekspeditööri K. J. Söderlundin, toiseksi avustavaksi kassanhoitajaksi ylimääräisen apulaisen W. Erikssonin, konttorikirjuriksi ylimääräisen apulaisen G. Raution ja ekspeditööriksi ylimääräisen apulaisen A. Törnblomin.

Rahatoimikamari määräsi [13]) v. t. vanhemmaksi kaupunginkirjuriksi nuoremmat kaupunginkirjurit A. Aureen ja E. Jernströmin yhteisesti, v. t. ensimmäiseksi avustavaksi kassanhoitajaksi toisen avustavan kassanhoitajan O. Björkin, v. t. toiseksi avustavaksi kassanhoitajaksi ekspeditööri K. J. Söderlundin ja v. t. konttorikirjuriksi ylimääräisen apulaisen G. Raution, kaikki tammikuun 1 p:stä, kunnes asianomaiset virat oli vakinaisesti täytetty. Niinikään määrättiin [14]) ylimääräinen apulainen A. Törnblom v. t. ekspeditööriksi helmikuun 1 p:stä, kunnes virka oli vakinaisesti täytetty.

Kaupunginkassanhoitaja E. G. Hellströmille myönnettiin [15]) virkavapautta terveytensä hoitamista varten huhtikuun 7 ja 30 p:n väliseksi ajaksi sillä ehdolla

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 17. 8. 2,307 §. — [2]) S:n 9. 10. 2,723 §. — [3]) S:n 7. 2. 448 §. — [4]) S:n 29. 6. 1,949 §, 4. 9. 2,405 §, 2. 10. 2,674 § ja 28. 11. 3,427 §; rkmrin pöytäk. 26. 10. 1,535 § ja 30. 11. 2,176 §; ks. myös tätä kert. siv. 72. — [5]) Rkmrin pöytäk. 17. 8. 1,122 §. — [6]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 2. 385 §. — [7]) S:n 20. 7. 2,122 §. — [8]) Rkmrin pöytäk. 4. 1. 2 §. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 10. 8. 2,276 §. — [10]) S:n 14. 2. 475 §. — [11]) S:n 17. 1. 94 § ja 27. 2. 590 §. — [12]) Rkmrin pöytäk. 26. 1. 102—105 §§ ja 18. 5. 934 §. — [13]) S:n 26. 1. 112 §. — [14]) S:n 16. 2. 189 §. — [15]) Rkmrin jstn pöytäk. 21. 3. 818 §.

ettei kaupungille sen johdosta aiheutunut kustannuksia; v. t. kaupungin kassanhoitajaksi määrättiin ensimmäinen avustava kassanhoitaja K. J. Söderlund ja hänen sijaisekseen toinen avustava kassanhoitaja W. Eriksson, jonka samalla tuli hoitaa omaa virkaansa.

Ensimmäiselle kaupunginkirjurille J. Toiviaiselle, joka oli kansanedustaja, myönnettiin [1]) osittaista virkavapautta huhtikuun 1 p:stä kunnes eduskunta lopetti työnsä, ei kuitenkaan pitemmäksi ajaksi kuin kesäkuun 1 p:än, ja oli hänen palkastaan pidätettävä kolmasosa ja käytettävä se sijaisen palkkaamiseen.

Nuoremmalle kaupunginkirjurille A. Aureelle myönnettiin [2]) virkavapautta sairauden tähden elokuun 16 ja syyskuun 16 p:n väliseksi ajaksi ja määrättiin ylimääräinen apulainen O. Björk v. t. nuoremmaksi kaupunginkirjuriksi 2,570 markan palkoin.

Konttorikirjuri H. Rikberg nautti [3]) virkavapautta sairauden tähden huhti-, touko- ja kesäkuun aikana ja määrättiin ylimääräinen konttorikirjuri G. Dahlström hänen sijaisekseen 1,375 markan kuukausipalkoin.

Ylimääräiselle konttorikirjurille H. Wärnhjelmille myönnettiin [4]) virkavapautta kuukaudeksi.

Konttorikirjuri H. Wegeliukselle myönnettiin [5]) virkavapautta kuukaudeksi, kesäkuun 16 p:stä, sillä ehdolla että hän itse suoritti sijaisensa palkan.

Ylimääräiseksi kannantakassanhoitajaksi maaliskuun 8 ja 22 p:n väliseksi ajaksi, jolloin henkirahoja perittiin, määrättiin [6]) everstiluutnantti A. Hildén 150 markan palkkioin kannantapäivää kohti. 1921 vuoden kunnallisverojen perimistä varten otettiin [7]) ylimääräisiksi kannantakassanhoitajiksi eversti M. Segercrantz ja everstiluutnantti A. Hildén 175 markan palkkioin kannantapäivää kohti.

Kaupungin talojen viranpitäjät. Talonisännöitsijä K. Gustavsonia kehoitettiin [8]) ottamaan seuraavat sota-aikana teetetyt vajarakennukset hallintoonsa ja niiden haltijoilta vaatimaan kohtuullista vuokraa tammikuun 1 p:stä 1920: Hietaniemessä oleva vaja, jota valkoisen kaartin rykmentin kuormasto käytti, Hietaniementien varrella oleva heinävaja, jota sotasaaliskonttori käytti sekä rahatoimikamarin vuokralle antama vartijanasunto sen vierellä, sekä tavarakatos, jota elintarvelautakunta aikaisemmin oli maksutta käyttänyt ja jossa sitä ennen oli säilytetty sotilastavaraa.

Niinikään määrättiin [9]) talonisännöitsijä korttelissa n:o 468 olevan ent. tykistöpihan, sekä n. s. Suvilahden kasarmin ensikerroksessa ja koleraparakeissa olevien väliaikaisten asuntojen isännöitsijäksi.

Rahatoimikamari hyväksyi [10]) talonisännöitsijän toimenpiteen palkata Suvilahdenkadun taloon n:o 4 kaksi järjestysmiestä elokuun 15 p:stä 1,500 markan kuukausipalkoin. Sittemmin päätti [11]) kamari samaan taloon palkata kolmannen järjestysmiehen, samoin palkoin sekä edelleen Vallilan tavarasuojaa varten talonmiehen 300 markan kuukausipalkoin; n. s. koleraparakkeihin lämmittäjän, joka samalla oli talonmies, 1,200 markan kuukausipalkoin, lukuunottamatta vapaata asuntoa, valoa ja lämpöä ja järjestysmiehen 1,200 markan kuukausipalkoin; sekä Länt. Viertotien taloon n:o 24 talonmiehen 250 markan kuukausipalkoin, lukuunottamatta vapaata asuntoa ja valoa.

[1]) Rkmrin pöytäk. 23. 3. 366 §. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 8. 2,322 §. — [3]) S:n 4. 4. 952 § ja 9. 5. 1,301 §; ks myös tätä kert. siv. 72. — [4]) Rkmrin pöytäk. 18. 12. 2,383 §. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 30. 5. 1,544 §. — [6]) Rkmrin pöytäk. 23. 2. 255 §. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 25. 9. 2,597 §. — [8]) Rkmrin pöytäk. 11. 3. 333 §. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 4. 9. 2,415 § ja rkmrin pöytäk. 2. 10. 1,303 §. — [10]) Rkmrin jstn pöytäk. 4. 9. 2,393 §. — [11]) S:n 24. 10. 2,914 §.

Ent. seurahuoneen talonmiehelle A. Kupiaiselle myönnettiin [1]) virkavapautta sairauden tähden helmikuun 5 ja 26 p:n väliseksi ajaksi.

Kauppahallien viranpitäjät. Tori- ja kauppahallivalvoja I. Lydman oikeutettiin [2]) vuoden varrella sivutoimena hoitamaan Uudenmaan läänin ensimmäisen kutsuntapiirin piiripäällikön virkaa.

Rahatoimikamari päätti [3]) sanoa irti toimestaan Harjutorin kauppahallin kaitsijan E. W. Lindströmin, huhtikuun 1 p:stä 1923 lukien.

Saman kauppahallin yövahdin E. V. Smalin kuoltua otettiin [4]) hänen sijaansa M. Rosengren, huhtikuun 1 p:stä lukien.

Palkkalautakunnan lokakuun 12 p:nä tekemän päätöksen mukaan oikeutettiin [5]) Rantatorin kauppahallin tarkastusmies R. Lundström olemaan myöskin Hietalahdentorin kauppahallin tarkastusmiehenä saaden puolet viimemainittuun virkaan liittyvästä palkasta.

Niinikään palkkalautakunnan lokakuun 12 p:nä tekemän päätöksen mukaan oikeutettiin [6]) Kasarmintorin kauppahallin tarkastusmies E. Weckström tarkastusmiehenvirkansa ohella hoitamaan saman hallin ylirengin velvollisuuksia 200 markan kuukausipalkkioin.

Vallilan kauppahallin yövahdille J. G. Johanssonille myönnettiin [7]) lomaa heinäkuun 29 p:n ja elokuun 13 p:n väliseksi ajaksi sijaisena yövahti R. Johansson.

Kalapihan kaitsijaksi määrättiin [8]) kaitsija H. W. Sjöblom, tammikuun 1 p:stä lukien, 300 markan kuukausipalkkioin, joka oli suoritettava määrärahasta kauppahallien sekalaisia menoja varten.

Kalapihan vahtimestariksi määrättiin [9]) G. E. Åkerman, helmikuun 1 p:stä lukien 1,000 markan kuukausipalkkioin kesäkuun 1 p:än, 500 markan palkkioin kesäkuun 1 p:stä marraskuun 15 p:än ja 1,000 markan palkkioin viimemainitusta päivästä.

Varastopaikkain valvonta. Rahatoimikamari päätti [10]) syyskuun 1 p:stä palkata henkilön, jonka tuli valvoa kaupungin piirissä olevia varastopaikkoja ja muita vuokra-alueita, 2,500 markan kuukausipalkkioin, ja kehoitettiin kamarin kansliaa hyvissä ajoin ennen budjetin käsittelyä tekemään ehdotus mainitun tarkastuksen vastaiseksi hoitamiseksi. Tarkastajaksi valittiin [10]) kenraalimajuri I. A. Gulin.

Kaupungin virutushuoneiden henkilökunta. Siltavuorensataman virutushuoneen vahtimestarin K. A. Böhlströmin loman ajaksi määrättiin [11]) hänen sijaisekseen suutari K. Mattsson.

Bölen virutushuoneen vahtimestarin H. Ohlströmin loman ajaksi määrättiin [12]) hänen sijaisekseen I. Ohlström.

Kaupungin painatustöiden valvonta. Sittenkun kaupungin painatustöiden valvoja notaari K. V. Puuska oli sairastunut, päätti [13]) rahatoimikamari, että kamarin kanslian oli hoidettava hänen tehtävänsä sairauden aikana, ei kuitenkaan 2 kuukautta kauempaa aikaa.

Tilastokonttorin viranpitäjät. Rahatoimikamari valitsi tilastokonttorin ensimmäiseksi aktuaariksi toisen aktuaarin S. J. Liedon [14]), toiseksi aktuaa-

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 7. 3. 616 §. — [2]) Rkmrin pöytäk. 9. 1. 98 § ja 29. 6. 1,079 § sekä rkmrin jstn pöytäk. 14. 2. 471 § ja 4. 9. 2,414 §. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 27. 12. 3,741 §. — [4]) S:n 4. 4. 940 §. — [5]) Rkmrin pöytäk. 5. 10. 1,316 § ja rkmrin jstn pöytäk. 24. 10. 2,901 §. — [6]) Rkmrin pöytäk. 5. 10. 1,317 § ja rkmrin jstn pöytäk. 24. 10. 2,902 §. — [7]) Rkmrin jstn pöytäk. 27. 7. 2,157 §. — [8]) S:n 10. 1. 6 §. — [9]) S:n 7. 2. 365 §, 30. 5. 1,533 §, 2. 10. 2,660 § ja 28. 11. 3,378 §. — [10]) Rkmrin pöytäk. 6. 7. 1,089 § ja rkmrin jstn pöytäk. 4. 9. 2,411 §. — [11]) Rkmrin jstn pöytäk. 6. 7. 1,989 §. — [12]) S:n 6. 7. 1,991 §. — [13]) S:n 12. 12. 3,616 §. — [14]) Rkmrin pöytäk. 19. 1. 87 §.

riksi amanuenssi W. Sjöströmin [1]) ja amanuenssiksi v. t. amanuenssi V. Kuhlefeltin [2]).

Amanuenssi V. Kuhlefeltille myönnettiin [3]) virkavapautta kesä- ja heinäkuun ajaksi sijaisena reistraattori E. Ruuth.

Tilastokonttorille annettiin toimeksi [4]) käytettävissä olevilla työvoimilla hoitaa kunnalliskertomuksen I ja II osaston toimittamista, alkaen 1922 vuoden kertomuksesta, joten notaari K. V. Puuskalle annettu samanlainen määräys peruutettiin.

Naisten työtupien viranpitäjät. Naisten työtupien toimitusjohtajaksi valittiin [5]) herra M. Wegelius, elokuun 1 p:stä lukien, 3,200 markan kuukausipalkkioin.

Kenraali I. A. Gulin, joka elokuun 1 p:nä erosi hätäaputöiden johtajan virastaan, oikeutettiin [6]) saamaan yhden kuukauden loma, yllämainitusta ajankohdasta lukien.

Kaupungin maatilojen hallinto. Rahatoimikamari kehoitti [7]) maatalouslautakuntaa palkkaamaan kaupungin maatilojen hoitajan. Sittemmin ilmoitti lautakunta täyttääkseen tehtävän julistaneensa viran haettavaksi, sekä ettei määräaikana kukaan pätevä henkilö ollut virkaa hakenut, johtuen siitä, ettei kaupunginvaltuusto lopullisesti ollut ratkaissut [8]) kysymystä mainittujen tilojen hallinnon järjestämisestä eikä lautakunta sen vuoksi ollut voinut taata toimen pysyväisyyttä. Ilmoitus ei aiheuttanut [9]) toimenpidettä kamarin puolelta.

Kansanpuistojen valvoja R. Palmgren oikeutettiin [10]) nauttimaan lomaa heinäkuun 15 ja elokuun 15 p:n välisenä aikana sijaisena herra K. Tamelander.

Hertonäsin huvilain hoito annettiin toimeksi [11]) pehtori A. Rosenvallille 1,000 markan palkkiosta.

Viranpitäjäin luvun supistaminen. Kiertokirjeessä kaupungin johto- ja lautakunnille sekä virastoille anoi [12]) rahatoimikamari lausuntoa oliko mahdollista vähentää kunnan viranpitäjäin lukua ja pitentää työaikaa.

Niinikään tiedusteli [13]) kamari terveydenhoitolautakunnalta voitaisiinko joku lautakunnan virka yhdistää terveydenhoitotarkastajan virkaan.

Palkkalautakunnan lakkautus. Kaupunginvaltuuston päätettyä palkkalautakunnan lakkautettavaksi [14]), kehoitti [15]) rahatoimikamari kansliaansa järjestämään mainitulle lautakunnalle kuuluvat tehtävät tammikuun 1 p:n 1923 jälkeen, minkä ohessa lautakuntaa kehoitettiin mainittuna päivänä luovuttamaan arkistonsa kamarille.

Oikeuden asua kaupungin ulkopuolella antoi rahatoimikamari sairaalaylihallituksen kanslia-apulaiselle H. Blomqvistille kesäkuun 1 p:än 1923 [16]) sekä kansakoulunopettajille A. Boströmille ja L. Merukselle toistaiseksi [17]).

Raitiotievuosiliput. Alueläkäri G. Björkqvist sekä kulkutautisairaalan lääkärit H. von Willebrandt ja R. Forsius oikeutettiin [18]) omalla kustannuksellaan saamaan raitiotievuosiliput vuodeksi 1923.

Kaupungin yleisten töiden hallitus esitti, että kaupungininsinööri, rakennuskonttorin teknilliset osastopäälliköt ja apulaisosastopäälliköt saisivat

[1]) Rkmrin pöytäk. 2. 3. 265 §. — [2]) S:n 20. 4. 611 §. — [3]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 5. 1,413 §. — [4]) Rkmrin pöytäk. 5. 10. 1,318 §. — [5]) S:n 22. 6. 1,058 §. — [6]) S:n 7. 9. 1,189 §. — [7]) S:n 23. 3. 370 §; vrt. 1921 vuod. kert. siv. 300. — [8]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 55 ja tätä kert. siv. 30 ja seur. — [9]) Rkmrin pöytäk. 6. 4. 473 §. — [10]) Rkmrin jstn pöytäk. 13. 7. 2,049 §. — [11]) S:n 23. 5. 1,486 § ja 13. 7. 2,068 §. — [12]) Rkmrin pöytäk. 11. 3. 336 a §; ks. tätä kert. siv. 165. — [13]) Rkmrin pöytäk. 30. 11. 2,173 §. — [14]) Ks. tätä kert. siv. 165. — [15]) Rkmrin pöytäk. 27. 11. 2,160 §. — [16]) Rkmrin jstn pöytäk. 16. 10. 2,818 §. — [17]) S:n 19. 12. 3,698 §. — [18]) S:n 24. 10. 2,923 §.

raitiotievuosiliput sekä korvauksen matkoistaan kaupungin ympäristöihin. Rahatoimikamari päätti [1]), ettei esitys aiheuttanut toimenpidettä, mutta oli kysymys raitiotievuosilippujen myöntämisestä kaupungin viranpitäjille myöhemmin otettava erityisesti harkittavaksi.

Naisten työtupien johtokuntaan tuli [2]) vuoden jälkipuoliskolla kuulua, aktuaari A. Hällfors puheenjohtajana, johtajatar A. Bruun, metallityömies P. H. Kalervo, varatuomari Y. Pulkkinen ja sähköteknikko V. V. Salovaara. Vuonna 1923 oli [3]) johtokunnan kokoonpano oleva sama, kuitenkin siten, että johtaja K. A. Widenius tuli herra Pulkkisen tilalle.

Rahatoimikamarin edustajaksi maatalouslautakuntaan valittiin [4]) herra Björkenheim, joka myöskin valittiin [5]) kamarin edustajaksi kaupungin kiinteän omaisuuden katselmuksessa. Kaupunginkassan inventtauksessa oli [6]) kaupunginjohtaja A. Castrénin edustettava kamaria tai hänen ollessa estyneenä herra Idströmin.

Kamarin edustajaksi taideyhdistyksen palkinto- ja ostolautakuntaan R. Ahlströmin rahaston korkovarain käyttöä koskevia asioita käsiteltäessä valittiin [7]) 3 vuodeksi kanslianjohtaja J. W. Andersin, varamiehenä varatuomari Y. Pulkkinen, sekä samassa tarkoituksessa asetettuun lautakuntaan soitantoa varten arkkitehti H. Lindberg, varamiehenä filosofiantohtori H. Ramsay.

Asetettuja komiteoja. Rahatoimikamari päätti [8]) asettaa komitean valmistelemaan kysymystä kaupungin talojen isännöitsijänviran järjestämisestä; puheenjohtajaksi valittiin rahatoimenjohtaja J. Helo, kun taas kamari jäseneksi valitsi teknillisen sihteerin K. Hård af Segerstadin ja sosialilautakunta [9]) kunnallisneuvos V. von Wrightin. Tämä komitea sai [10]) sittemmin tehtäväksi antaa lausunnon kaupungin varastopaikkain valvontaa koskevasta mietinnöstä.

Sosialilautakunnan esityksestä päätti [11]) rahatoimikamari asettaa komitean valmistelemaan kysymystä omakotialueille rakennettavia katu- ja vesijohtoverkkoja varten tarvittavien menojen supistamisesta; puheenjohtajaksi valittiin johtaja K. Heinonen ja jäseniksi valitsi kamari kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Brunilan ja työpäällikkö K. J. Willandtin sekä sosialilautakunta [12]) arkkitehti A. Toivosen.

Valmistelemaan kysymystä uuden suomenkielisen kansakoulun tonttipaikasta asetti [13]) rahatoimikamari komitean, johon kuuluivat kaupunginjohtaja A. Castrén, kansakouluntarkastaja M. Pesonen ja johtaja T. Salmio.

Valmistelemaan kysymystä alueen luovuttamisesta yliopiston maanviljelystaloudellisen tiedekunnan laitoksille asetti [14]) rahatoimikamari komitean, johon kuuluivat johtaja I. Lindfors puheenjohtajana sekä kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Brunila ja johtaja G. Idström jäseninä. Tälle komitealle annettiin sittemmin tehtäväksi [15]) antaa lausunto myöskin maan luovuttamisesta yliopiston Meilahteen suunnittelemia sairaaloita varten.

Valmistelemaan kysymystä työväen opiston tonttipaikasta asetti [16]) kamari niinikään komitean, johon kuuluivat kaupunginjohtaja A. Castrén, opiston suomenkielisen osaston johtaja Z. Castrén ja johtaja K. Heinonen.

---

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 18. 9. 2,531 §. — [2]) Rkmrin pöytäk. 26. 5. 937 §. — [3]) S:n 21. 12. 2,397 §. — [4]) S:n 8. 6. 1,035 §. — [5]) S:n 10. 4. 571 §. — [6]) S:n 10. 4. 572 §. — [7]) S:n 15. 6. 1,051 §. — [8]) S:n 12. 1. 27 §. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 14. 2. 478 §. — [10]) Rkmrin pöytäk 9. 2. 148 §; ks. 1921 vuod. kert. siv. 302. — [11]) Rkmrin pöytäk. 12. 1. 62 §. — [12]) Rkmrin jstn pöytäk. 17. 2. 531 §. — [13]) Rkmrin pöytäk. 13. 2. 185 §. — [14]) S:n 2. 3. 258 §. — [15]) Rkmrin jstn pöytäk. 14. 3. 738 §. — [16]) Rkmrin pöytäk. 13. 2. 186 §.

Rahatoimikamari päätti [1]) asettaa komitean valmistelemaan kysymystä entisen Venäjän sotaväen hautausmaan käytöstä, ja valitsi jäseniksi siihen kaupunginjohtaja A. Castrénin, kanslianjohtaja J. W. Andersinin ja kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Brunilan.

Tarkastamaan kamreeri G. Weckmanin laatimaa ehdotusta kaupungin viranpitäjäin huoltokonttorin perustamisesta asetti [2]) kamari komitean, johon kuuluivat varatuomari Y. Pulkkinen puheenjohtajana sekä johtaja K. Heinonen ja kansakoulunopettaja A. Kronström.

Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kehoittanut rahatoimikamaria laadituttamaan uudet kaupunginasemakaavan ulkopuolella olevalla kaupunkiin yhdistämättömän alueen osalla sijaitsevien alueitten rakennuttamista koskevat yleiset määräykset, antoi [3]) kamari asian valmisteltavaksi komitealle, johon kuuluivat rakennustarkastaja M. Gripenberg, kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Brunila ja kamarin teknillinen sihteeri K. Hård af Segerstad sekä oikeutti samalla komitean ottamaan sihteeriksi varatuomari T. Malisen.

1922 vuoden tulosääntöä vahvistaessaan kehoitti kaupunginvaltuusto rahatoimikamaria ryhtymään senlaatuisiin toimenpiteisiin, että Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön korvaus raitiotien käyttöön kulutetusta sähkövirrasta saatettiin yhdenmukaisemmaksi vallitsevan hintatason kanssa ja päätti [4]) kamari asiaa tarkemmin valmistelemaan asettaa komitean puheenjohtajana kanslianjohtaja J. W. Andersin; jäseniksi valitsi [5]) Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiö sittemmin johtaja G. Idströmin ja sähkölaitos toimitusjohtaja A. Marsion.

Rahatoimikamari päätti [6]) asettaa komitean käsittelemään kysymystä kaupungin laitosten työtehon lisäämisestä; puheenjohtajaksi valittiin johtaja T. Salmio ja jäseniksi kaupunginkamreeri P. J. Björk, johtaja E. Sederholm ja kamreeri G. Weckman.

Valmistelemaan kysymystä ostelukonttorin perustamisesta päätti [7]) kamari asettaa komitean, johon kuuluivat johtaja T. Salmio, johtaja O. Granlund, varastopäällikkö O. W. Haglund, sairaalatarkastaja G. Palander ja toimitusjohtaja A. Skog.

Johtaja K. Heinoselle, teknilliselle sihteerille K. Hård af Segerstadille ja kaupungingeodeetti W. O. Lillelle annettiin toimeksi [8]) laatia luettelo niistä tonteista, jotka kaupunki voi myydä vuonna 1923.

Rahatoimikamari valitsi [9]) johtaja G. Idströmin olemaan varatuomari Y. Pulkkisen asemesta kunnan viranpitäjäin palkkakysymystä valmistelemaan asetetun komitean jäsenenä.

Jäseneksi komiteaan, jonka kaupunginvaltuusto oli asettanut valmistelemaan kysymystä verotusvalmistelukunnan uudesta johtosäännöstä, valitsi [10]) rahatoimikamari kaupunginjohtaja A. Castrénin.

Valittuja jäseniä rakennusyhtiöiden ja -osuuskuntien hallituksiin. Rahatoimikamari valitsi seuraavat jäsenet ja varajäsenet alempana mainittujen yhtiöiden ja osuuskuntien hallituksiin:

Helsingin vuokralais-yhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylään r. l.: insinöörit A. Hyvärisen ja L. Ilmoniemen, kaupungingeodeetti W. O. Lillen ja arkkitehti A. Toivosen, insinööri P. Fagerlund ja filosofianmaisteri K. Tähtinen varajäseninä [11]);

[1]) Rkmrin pöytäk. 6. 4. 477 §. — [2]) S:n 10. 4. 559 §. — [3]) S:n 8. 6. 1,031 §; ks. tätä kert. siv. 124. — [4]) Rkmrin pöytäk. 15. 6. 1,046 §; ks. 1921 vuod. kert. siv. 143. — [5]) Rkmrin jstn pöytäk. 27. 7. 2,147 §. — [6]) Rkmrin pöytäk. 5. 10. 1,311 §. — [7]) S:n 30. 11. 2,166 §; ks. tätä kert. siv. 128. — [8]) Rkmrin pöytäk. 21. 12. 2,402 §. — [9]) Rkmrin jstn pöytäk. 25. 9. 2,599 §. — [10]) S:n 24. 10. 2,913 §. — [11]) S:n 10. 1. 81 §

Osakeyhtiö Virkamiesasuntoja-Tjänstemannabostäder aktiebolag yhtiöön: v. t. kaupunginarkkitehdin R. Eklundin, varatuomari Y. Pulkkisen ja arkkitehti A. Toivosen [1]);

Asunto-osuuskunta Käpyyn r. l.: rahatoimenjohtaja J. Helon, johtaja K. Heinosen ja arkkitehti A. Toivosen, kirjaltaja J. V. Kokko ja herra A. Rantanen varajäseninä [2]);

Asunto-osakeyhtiö Poistoon r. l.: sihteeri A. Blombergin, johtaja T. Salmion ja arkkitehti A. Toivosen, rahatoimenjohtaja J. Helo ja herra N. Kristoffersson varajäseninä [3]);

Asunto-osuuskunta Vallilaan r. l.: kaupunginkirjuri A. Aureen, v. t. kaupunginarkkitehdin R. Eklundin, johtaja K. Heinosen ja arkkitehti A. Toivosen, herrat J. A. Juselius ja A. Lainio varajäseninä [4]);

Asunto-osuuskunta Haapaan r. l.: sihteeri A. Ervastin, varatuomari Y. Pulkkisen ja arkkitehti A. Toivosen, johtajat A. Björkenheim ja K. Heinonen varajäseninä [5]);

Vallilan asunto-osuuskuntaan r. l.: kanslianjohtaja J. W. Andersinin, rahatoimenjohtaja J. Helon ja arkkitehti A. Toivosen [6]);

Asuntopula osakeyhtiöön: sihteeri A. Blombergin, arkkitehti A. Erikssonin ja rahatoimenjohtaja J. Helon, sihteeri A. Ervasti ja taloudenhoitaja K. Karila varajäseninä [7]);

Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osakeyhtiö Vallilaan r. l.: v. t. kaupunginarkkitehdin R. Eklundin, arkkitehti A. Erikssonin, johtaja K. Heinosen ja arkkitehti A. Toivosen, kaupunginkirjuri A. Aure ja sihteeri A. Ervasti varajäseninä [8]); sekä

Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylään r. l.: arkkitehti A. Erikssonin, insinööri L. Ilmoniemen, arkkitehti A. Toivosen ja asiamies M. Wilskmanin, insinööri P. Fagerlund ja filosofianmaisteri K. Tähtinen varajäseninä [9]).

Määräyksiä erilaisiin tehtäviin. Maaherran kehoitettua niitä henkilöitä, joille Pakinkylän teiden kunnossapito lain mukaan kuului, kokoontumaan kesäkuun 10 p:nä päätti [10]) rahatoimikamari kehoittaa maatalouslautakuntaa valitsemaan sopivan henkilön edustamaan kaupunkia puheenalaisessa kokouksessa.

Kamarin jäsenelle Björkenheimille annettiin toimeksi [11]) yksissä neuvoin puhtaanapitohallituksen kanssa laatia ehdotus maksuiksi, joita kaupungilta oli velotettava sen katuosuuksilla ja sen omistamissa taloissa toimitetusta puhtaanapidosta.

Kanslianjohtaja J. W. Andersin ja kaupungininsinööri G. Lindqvist määrättiin [12]) toimittamaan vastarakennetun Länt. Viertotien ja Porvoonkadun välisen raitiotielinjan katselmus.

Avustava kaupungingeodeetti K. A. Jylhä määrättiin [13]) kaupungin puolesta olemaan saapuvilla lokakuun 25 p:nä suoritettavassa maanmittaustoimituksessa, jossa lohkaistaisiin kuorma-ajuri K. E. Lindbäckin omistama osuus Kalliolan palstasta Rek. n:o 4[95], joka oli lohkaistu Pakinkylässä olevasta Prästbackan verotilasta n:o 4[1].

[1]) Rkmrin pöytäk. 6. 4. 475 §. — [2]) Rkmrin jstn pöytäk. 2. 5. 1,274 §. — [3]) Rkmrin pöytäk. 4. 5. 806 §. — [4]) Rkmrin jstn pöytäk. 19. 5. 1,423 §. — [5]) S:n 29. 6. 1,946 §. — [6]) S:n 20. 7. 2,127 §. — [7]) Rkmrin pöytäk. 27. 11. 2,159 §. — [8]) Rkmrin jstn pöytäk. 5. 12. 3,539 §. — [9]) S:n 5. 12. 3,545 §. — [10]) S:n 23. 5. 1,499 §. — [11]) Rkmrin pöytäk. 3. 6. 1,028 §; ks. 1921 vuod. kert. siv. 109. — [12]) Rkmrin jstn pöytäk. 16. 10. 2,815 §; ks. tätä kert. siv. 16. — [13]) Rkmrin jstn pöytäk. 24. 10. 2,947 §.

Rahatoimikamarin asiamies M. Wilskman määrättiin[1]) edustamaan kaupunkia kokouksessa, jonka Helsingin pitäjän itäisen piirin vuokralautakunta oli määrännyt joulukuun 8 p:nä pidettäväksi torpparien ja mäkitupalaisten vuokra-alueiden muuttamista itsenäisiksi tiluksiksi koskevan kysymyksen käsittelyä varten. Kaupungingeodeetti W. O. Lillelle annettiin toimeksi[1]) asiantuntijana avustaa asiamiestä.

Kaupungin asiamieheksi neiti A. A. Uhlén-vainajan perinnönjaossa määrättiin[2]) rahatoimikamarin asiamies M. Wilskman.

---

[1]) Rkmrin jstn pöytäk. 28. 11. 3,435 §. — [2]) S:n 28. 11. 3,437 §; ks. 1920 vuod. kert. siv. 118.

III. Tilastokonttori.

Tilastokonttorin vuodelta 1922 antama kertomus oli seuraava:

Konttorinhenkilökunta. Ensimmäisen aktuaarin viran haltijaksi rahatoimikamari tammikuun 19 p:nä valitsi toisen aktuaarin S. J. Liedon, toiseksi aktuaariksi maaliskuun 2 p:nä amanuenssi W. Sjöströmin ja amanuenssiksi huhtikuun 20 p:nä v. t. amanuenssin V. Kuhlefeltin. Viimeksimainittu nautti virkavapautta kesä—heinäkuun aikana, jolloin virkaa hoiti reistraattori ja kirjastonhoitaja E. Ruuth.

Viiteen vuoden menosääntöön otettuun uuteen vakinaiseen laskuapulaisenvirkaan otettiin ylimääräiset laskuapulaiset A. Brunou, A. Björkman, M. Björklund, A. Seijes ja S. Lieto. Laskuapulainen A. Seijes erosi sittemmin kesäkuun 1 p:stä, ja otettiin hänen sijaansa ylim. laskuapulainen H. Montell. Vakinainen laskuapulainen M. Hedlund, jonka sukunimi solmitun avioliiton jälkeen on Mielonen, nautti virkavapautta heinäkuun 16:nnesta 30 p:ään, laskuapulainen A. Brunou touko—elokuun ja laskuapulainen G. Fontell joulukuun, jolloin laskuapulainen Brunou oikeutettiin kahden ja laskuapulainen Fontell yhden kuukauden aikana kaupunginviranpitäjäin virkaanasettamisesta annettujen määräysten 18 §:n mukaan kantamaan palkkaa. V. t. vakinaisena laskuapulaisena toimi kesäkuun 16 p:stä elokuun 31 p:ään ylim. laskuapulainen A. Kaarna.

Ylimääräiseksi aktuaariksi otettiin toukokuun 16 p:nä neiti D. Neovius, joka nautti virkavapautta heinäkuun. Ylim. laskuapulainen O. Spåre erosi kesäkuun 1 p:nä. Ylim. laskuapulaisiksi otettiin elokuun 15 p:stä rouva E. Inberg ja neiti H. Zimmermann sekä elokuun 23 p:stä rouva K. Seijes; viimeksimainittu erosi taasen joulukuun 4 p:stä. Reistraattori ja kirjastonhoitaja E. Ruuth nautti virkavapautta elokuun 8 p:stä syyskuun 30 p:ään.

Vahtimestarinapulainen J. Gröndahl erosi toukokuun 31 p:stä ja hänen sijaansa otettiin nuorukainen Y. Gröndahl.

Vastanimitetyn toisen aktuaarin W. Sjöströmin palkkalautakunta huhtikuun 10 p:nä oikeutti pitämään sivutointa.

Syyskuun 21 p:nä kaupunginvaltuusto oikeutti johtaja O. Bruunin, ensimmäisen aktuaarin S. J. Liedon, toisen aktuaarin W. Sjöströmin ja amanuenssi V. Kuhlefeltin ikäkorotuksia varten laskemaan hyväkseen sen ajan, jonka he virkaatekevinä olivat hoitaneet virkojaan. Ylim. aktuaarin D. Neoviuksen tekemän anomuksen saada samaa tarkoitusta varten laskea hyväkseen virka-aikansa elintarvelautakunnassa ja sen korttikeskuksessa palkkalautakunta hylkäsi.

Henkilökunnan palkkaedut. Sittenkuin palkkalautakunta oli tehnyt ehdotuksen kaupungin viranpitäjäin palkanjärjestelyksi, antoi konttori lausun-

tonsa siitä tammikuun 31 p:nä. Siinä tehtyä ehdotusta vastaan liukuvan palkka-asteikon käytäntöönottamisesta ei konttorilla ollut mitään muistuttamista, ei myöskään luokitusta eikä kussakin luokassa ehdotettuja palkkoja vastaan; sitävastoin ehdotti konttori, että amanuenssi, assistentit ja vakinaiset laskuapulaiset siirrettäisiin lähinnä korkeampaan palkkaluokkaan kuin mihin he palkkalautakunnan ehdotuksen mukaan tulisivat kuulumaan. Tämän kaupunginvaltuusto päätöksessään ottikin huomioon, paitsi amanuenssiin nähden. Palkkalautakunnan laatimaa kunnan viranpitäjäin virkaanasettamisehtoja koskevien määräysten muutosehdotusta vastaan konttori myöskin esitti useita muistutuksia.

Sittemmin palkkalautakunta vaati konttorin ehdotusta ryhmämäärärahoista palkattavien ylim. viranpitäjäin palkoiksi, ja konttori lähetti ehdotuksensa kesäkuun 15 p:nä ja elokuun 29 p:nä päivätyissä kirjelmissä. Lokakuun 12 p:nä palkkalautakunta vahvisti ne taulukot, joiden mukaan kysymyksessä olevat palkat maksetaan.

Palkanjärjestely astui kokonaisuudessaan voimaan heinäkuun 1 p:stä, ja maksettiin palkat vuoden kolmannelta neljännekseltä indeksiasteikon III ja neljänneltä neljännekseltä asteikon IV mukaan.

Konttorin järjestely. Sittenkuin rahatoimikamari oli konttorilta pyytänyt lausuntoa siitä, voitaisiinko jokin tai joitakin konttorin virkoja tai toimia lakkauttaa, esitti konttori syyskuun 22 p:nä antamassaan lausunnossa, ettei se ollut mahdollista, m. m. koska konttorin työ oli lisääntynyt sen kautta että sille oli annettu toimeksi julkaista kunnallinen asetuskokoelma ja laatia kunnan työntekijäin palkkoja koskeva tilasto, mutta ehdotti konttori, että kunnalliskertomuksen I ja II osasto vastedes, vuodesta 1922 alkaen, laadittaisiin konttorissa, jonka tähden kaupunginvaltuuston notaari K. V. Puuska, jonka toimeksi rahatoimikamari vuonna 1919 oli antanut niiden laatimisen, vapautettaisiin siitä. Tähän rahatoimikamari suostui lokakuun 5 p:nä.

Sittenkuin rahatoimikamari oli puoltanut konttoriajan pitennystä kaikissa kaupungin konttoreissa ja kanslioissa seitsemäksi tunniksi päivässä, vastusti konttori siltä vaaditussa lausunnossa huhtikuun 26 p:nä sellaista uudistusta, ennenkuin palkanjärjestely oli toteutettu.

Vaaditussa lausunnossa kaupunginvaltuuston kansliassa laaditusta ehdotuksesta konttorin uudeksi ohjesäännöksi konttori esitti useita, etupäässä muodollisia muistutuksia sitä vastaan. Osan näistä kaupunginvaltuusto ottikin huomioon käsitellessään asiaa lopullisesti.

Konttorin julkaisutoiminta. Maaliskuun 8 p:nä kaupunginvaltuusto käsitteli konttorin julkaisujen kustannusten supistamista koskevaa valiokunnanmietintöä [1]) tehden päätöksensä komitean esityksen mukaan.

Kesäkuun 14 p:nä kaupunginvaltuusto päätti antaa kunnallisen asetuskokoelman julkaisemisen vuoden 1923 alusta lukien tilastokonttorin toimeksi.

Ilmestyneet julkaisut. Vuonna 1922 ilmestyivät tilastokonttorin toimesta seuraavat yhdeksän julkaisua alempana mainittuina aikoina:

Helmik. 21. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja. — Statistisk årsbok för Helsingfors stad. XIV. 1921. XXX + 450 siv.

Maalisk. 30. Helsingin kaupungin tilasto. I. Terveyden- ja sairaanhoito. 11. 1920. Edellinen osa. VIII + 96 + 40 siv.

Huhtik. 7. Helsingfors stads statistik. VI. Undervisningsväsen. 4. 1919—21. VIII + 92 + 62 siv.

» 24. Helsingin kaupungin tilasto. II. Ulkomaan kauppa. 5. 1920. VI + 52 + 84 siv.

[1]) Ks. 1921. vuod. kert. siv. 3*.

Elok. 8. Helsingin kaupungin tilasto. VI. Opetuslaitokset. 4. 1919—21. VIII + 92 + 62 siv.
Elok. 25. Helsingfors stads statistik. II. Utrikes handel. 5. 1920. VI + 52 + 84 siv.
Syysk. 1. Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. 32. 1919. VI + 368 siv.
Lokak. 10. Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri. 4. 1922. X + 360 siv.
Jouluk. 29. Helsingin kaupungin tilasto. II. Ulkomaan kauppa. 6. 1921. VI + 56 + 118 siv.

Tilastollisessa vuosikirjassa 1921 oli taulusivujen luku vähentynyt 151:llä sen kautta että osa tauluja oli jätetty pois ja toisia taas oli järjestetty säästäväisemmin; muutamia uusiakin tauluja oli kuitenkin otettu mukaan. Samaten kuin tämä vuosikerta myöhästyi myöskin vuoden 1922 vuosikerta, osittain konttorin muiden töiden tähden, osittain sentähden, että kirjapaino aloitti sen painattamisen liian myöhään syksyllä, jonka tähden se ei ilmestynyt vuoden kuluessa. Vuoden lopulla olivat kuitenkin kaikki tauluarkit hyväksytyt.

1920 vuoden kauppatilastossa oli otettu käytäntöön uusi tilastollinen tavaraluettelo, jolloin tilan säästämiseksi useita sen nimikkeitä yhdistettiin. Viimeksimainittu menettelytapa on kuitenkin osoittautunut hyvin aikaakuluttavaksi ja kalliiksi, jonka tähden konttori vastaisuudessa todennäköisesti tulee selostamaan kunkin nimikkeen erikseen.

Kunnalliskalenterin tänä vuonna suomeksi toimitettu painos oli huomattavasti laajempi kuin aikaisemmat vuosikerrat, johtuen siitä että suuri määrä uusia lautakuntia, virastoja ja laitoksia oli tullut lisää. Tilaa säästettiin kuitenkin huomattavasti vaihtamalla n. s. henkilöosasto henkilörekisteriin.

Kunnalliskertomusten nopeampaa julkaisemista tarkoittavat toimenpiteet eivät kertomusvuonna tulleet toteutumistaan lähemmäksi, tällä kertaa I ja II osaston toimittajan vaihtumisen ja uuden toimittajan sairauden takia. Vuoden varrella painettiin kuitenkin vuosien 1920 ja 1921 kertomuksiin kuuluvat lautakuntain ja hallitusten laatimat kertomukset erikseen omalla sivunumeroinnilla, joten kertomus kokonaisuudessaan voi ilmestyä niin pian kuin osastot kaupunginvaltuusto ja rahatoimikamari ovat valmistuneet, jonka ohessa ylipainokset voidaan toimittaa jo pari kuukautta asianomaisen kertomusvuoden loputtua.

Muille viranomaisille annetut avustukset ja tiedot. Sosialihallituksen pyynnöstä antoi konttori sille tietoja uutisrakennustoiminnasta kaupungissa viimeisten kymmenen vuoden kuluessa. Rahatoimikamarin kehoituksesta konttori ryhtyi tarkastamaan 1911 vuoden jälkeen suoritettujen rakennusyritysten piirustuksia, uusien asuntojen suuruuden selvillesaamiseksi. Tukholman kaupungin tilastokonttorin johtajalle lähetettiin selostus asuntomarkkinoilla ja uutisrakennustoiminnassa vallitsevasta tilanteesta sekä vuokrasäännöstelystä ja sen seurauksista.

Kuten tavallisesti tilastokonttori huolehti Uudenmaan läänin maaherran vuosikertomukseen kuuluvista taululiitteistä, mikäli ne koskivat Helsinkiä. Edelleen kerättiin ja lähetettiin maistraatille ilmoitukset niistä kunnan viranpitäjistä, jotka valtioneuvoston päätöksen mukaan ovat vapautetut saapumasta mobilisointiin ja harjoituskokouksiin.

Riian kaupungille lähetettiin tietoja kaupungin budjetista, Moodys Investors Service'iin New Yorkiin kaupungin raha-asioista, t:ri H. Hausteinille Berliniin venerisistä taudeista ja Kristianian kaupungin tilastokonttorille kunnan viranpitäjäin palkanjärjestelystä ja liukuvasta palkka-asteikosta Suomessa sekä Tukholman kaupungin tilastokonttorille konttorin järjestelystä.

Toimenpiteitä kunnallisen tilaston parantamiseksi. Sittenkuin komitea, joka vuonna 1921 oli asetettu tekemään ehdotusta yhtenäisen tilaston aikaansaamiseksi kunnallisten työntekijäin palkoista, mietinnössään oli ehdottanut, että tämä annettaisiin tilastokonttorin toimeksi ja rahatoimikamari helmikuun 13 p:nä oli hyväksynyt ehdotuksen, aloitti konttori heti nämä työt. Tällöin huomattiin kuitenkin, että kortit, joihin työläisten palkkaedut viikottain merkittiin, suuressa määrin poikkesivat toisistaan ja muutenkin monessa suhteessa olivat puutteelliset, jonka tähden konttori teki asianomaisten virastojen kanssa sopimuksen uusien korttien käytäntöönottamisesta tammikuun 1 p:stä 1923 lukien rakennuskonttorissa, puhtaanapitolaitoksessa, vesijohtolaitoksessa, kaasulaitoksessa ja sähkölaitoksessa. Näitä olosuhteita täydellisesti valaiseva tilasto voidaan siis tehdä vasta vuodesta 1923 alkaen.

Vuoden varrella tehtiin uusi yritys rakennustoimintaa valaisevan juoksevan tilaston parantamiseksi. Kun suulliset neuvottelut rakennustarkastajan kanssa olivat osoittautuneet tuloksettomiksi, teki konttori asiasta maistraatille ehdotuksen, joka kuitenkaan vuoden kuluessa ei johtanut mihinkään tuloksiin.

Ensimmäiselle kaupunginlääkärille osoitetussa kirjelmässä kiinnitettiin hänen huomiotaan terveydenhoitotilaston pohjana olevan aineiston moniin puutteellisuuksiin.

Konttorin menot ja tulot. Allaoleva taulukko osoittaa, missä määrin konttorin vuonna 1922 käytettävänä olevia määrärahoja kulutettiin tai säästettiin.

Tili.	Määräraha.	Menot.	Määrä, jolla todelliset tulot ja menot ylittivät (+) tai alittivat (—) lasketut.
	Markkaa ja penniä.		
Palkkaukset [1]	69,773 33	69,761 66	— 11 67
Ylim. apulaiset [1]	[1]) 10,500 —	[3]) 10,449 95	— 50 05
Konttorin ulkopuolella suoritetut työt	56,000 —	35,692 65	— 20,307 35
Painatuskustannukset	[4]) 702,274 53	319,427 07	[5]) — 382,847 46
Siivous	6,550 —	6,550 —	— —
Kirjasto ja tarverahat	13,450 —	13,488 55	+ 38 55
Yhteensä	858,547 86	455,369 88	— 403,177 98

Kuten taulukosta näkyy, tuli tilastokonttori hyvin toimeen määrärahoillaan. Säästö konttorin ulkopuolella suoritettujen töiden tilillä johtuu kunnalliskertomuksen I ja II osaston toimittajan sairaudesta, jonka kautta hänen palkkiotaan 1921 vuoden vuosikerrasta ei voitu hänelle suorittaa eikä myöskään palkkiota vuosien 1920 ja 1921 vuosikertojen suomentamisesta. Painatuskustannusten tilillä ilmenevä säästö riippui muutamien julkaisujen myöhästymisestä ja siirrettiin vuoteen 1923.

Konttorin tulot myydyistä julkaisuista nousivat 415: 37 markkaan.

Vuoden 1923 menosääntö. Syyskuun 22 p:nä päivätyssä kirjelmässään

[1]) Lukuunottamatta kalliinajanlisäyksiä ja niitä määriä, joilla palkkoja korotettiin heinäk. 1 p:stä. — [2]) Tästä 2,400 markkaa rahatoimikamarin käyttövaroista myönnettyä lisämäärärahaa. — [3]) Tähän tuli lisää 5,500 markkaa, jotka verotusvalmistelukunta maksoi verotustilaston laatimisesta, sekä kaupungin läheisyydessä sijaitsevien alueiden kaupunkiin liittämistä varten asetetun komitean tilastotyöstä suorittamat 600 markkaa. [4]) Näistä 362,274: 53 markkaa edelliseltä vuodelta siirrettyjä. — [5]) Siirretty seuraavaan vuoteen.

tilastokonttori lähetti rahatoimikamarille vuoden 1923 menosääntöehdotuksen, jonka kaupunginvaltuusto aikanaan hyväksyi sillä muutoksella, että uusiksi menoeriksi otettiin vuokrasta, lämmöstä ja valosta johtuvat menot ja että uuden laskukoneen ostosta koitunut meno, jonka konttori tilapäisenä menona oli ottanut menosääntöönsä, katsottiin voitavan suorittaa yleisestä kalustomäärärahasta. Konttorin vuoden 1923 menosääntö nousi 797,198 markkaan vastaten 493,873: 33 markkaa vuonna 1922; tämä suuri lisäännys johtuu osin vakinaisten palkkojen suuresta kohoamisesta, jolloin kalliinajanlisäykset sen sijaan lakkautettiin, osin siitä, että verotusvalmistelukunnalta ei enää ollut kannettava maksua verotustilastosta, osin lopullisesti uusista vuokra-, lämpö- ja valaistusmenoeristä.

Kirjasto lisääntyi vuoden varrella 634 numerolla.

Lähtevien toimituskirjain luku oli 2,185. Näistä oli lähteviä kirjelmiä 741, joista 597 omaan maahan ja 144 ulkomaille, sekä jaettuja julkaisuja 1,444, joista 1,342 kotimaahan ja 102 ulkomaille.

IV. Satamahallitus.

Satamahallituksen vuodelta 1922 antama kertomus oli seuraava:

Helsingin kaupungin viime vuosina läpikäymä nopea kehitys ja pääkaupunkiin suuntautuvan merenkulun valtava elpyminen tekivät kaupungin hallinnollisille viranomaisille välttämättömäksi ryhtyä vakaviin ja tarmokkaisiin toimenpiteisiin satamakysymyksen ja ennen kaikkea satamahallinnon järjestämiseksi oikeaan ja kaupungille tuloa tuottavaan suuntaan. Asetettiin komitea laatimaan ehdotusta satamahallinnon keskittämiseksi, ja tämä komitea päätti toukokuun 28:ntena 1921 päivätyssä mietinnössään anoa, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

vahvistaa komitean ehdotukset Helsingin kaupungin satamahallinnon ohjesäännöksi sekä satamahallituksen, satamaliikenne- ja satamakannantakonttorien palkkasäännöiksi olemaan voimassa tammikuun 1 p:stä 1922;

viimeistään ennen 1921 vuoden syyskuun loppua asettaa satamahallitukseen ne jäsenet, jotka on valitsemalla määrättävä;

vapauttaa kaupungin satamahallinnon keskittämiskysymystä käsittelemään asetetun komitean tehtävästään ja siirtää sen jäljellä olevat tehtävät satamahallitukselle; sekä

tehdä valtioneuvostolle esityksen voimassaolevan satamajärjestyksen 17 §:n kumoamisesta, mikäli se koski maistraatin velvollisuutta hoitaa satamapäällystön ja -palveluskunnan lähintä valvontaa.

Kesäkuun 15 p:nä 1921 pitämässään kokouksessa kaupunginvaltuusto hyväksyi komitean ehdotuksen siten muuttaen satamahallituksen palkkasääntöä, että satamapäällikön peruspalkka vahvistettiin 20,000 markaksi vuodessa ehdotetun 25,000 markan sijasta.

Hallituksen jäsenistö. Kaupungin satamahallinto-ohjesäännön mukaisesti kuuluu satamahallitukseen satamalaitoksen johtaja, joka toimii hallituksen itseoikeutettuna puheenjohtajana, rakennuskonttorin satamarakennusosaston työpäällikkö sekä viisi kaupunginvaltuuston vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä.

Lokakuun 5 p:nä 1921 kaupunginvaltuusto valitsi satamahallituksen varapuheenjohtajaksi mainitun vuoden loppuosaksi ja vuodeksi 1922 pankinjohtaja G. Estlanderin, sekä jäseniksi filosofiantohtori H. Ramsayn, puuseppä V. Långholmin, johtaja O. E. Jaatisen ja kirvesmies S. Hellsténin. Pankinjohtaja Estlanderin sijaan, joka paikkakunnalta muuton takia vapautettiin tehtävästä, valittiin jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi johtaja I. Lindfors ja herra Hellsténin kuoltua hänen sijaansa taloudenhoitaja A. Halme. Jäseneksi johtaja Jaatisen sijaan, tämän tultua nimitetyksi satamapäälliköksi, valittiin hallitukseen johtaja J. Pelin.

Lokakuun 17 p:nä 1921 hallitus otti sihteerikseen varatuomari W. O. Beckerin.

Marraskuun 30 p:nä 1921 kaupunginvaltuusto valitsi satamapäälliköksi kolleeginasessori O. F. Häggmanin, jolle kuitenkin jo seuraavan joulukuun 21 p:nä myönnettiin anomansa ero virastaan. Sittenkuin virka oli ollut julistettuna uudelleen haettavaksi, valitsi kaupunginvaltuusto helmikuun 8 p:nä 1922 satamalaitoksen johtajaksi satamahallituksen jäsenen, johtaja O. E. Jaatisen, joka saman kuukauden 21 p:nä ryhtyi virkaansa hoitamaan, minkä johdosta hallitus pyysi kaupunginvaltuustoa valitsemaan uuden jäsenen hallitukseen johtaja Jaatisen sijaan.

Huoneisto. Satamalaitoksen johtajan ja hänen kansliansa käytettävänä oli kaksi huonetta ja eteisen käsittävä huoneisto talossa n:o 2 Pohj. Makasiinikadun varrella.

Kokoukset y. m. Satamahallituksella oli vuoden kuluessa 16 kokousta, erityisiä valiokunnanistuntoja lukuunottamatta. Tällöin käsiteltiin 349 vuoden varrella päiväkirjaan merkittyä asiaa, joista useimmat käsiteltiin loppuun. Satamahallituksen puolesta lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 249, niistä n. 90 % lausuntoja.

Satamahallituksen 1921 vuoden lopussa ja vuonna 1922 käsittelemistä asioista mainitaan seuraavat:

Lausuntoja vuokrakauden pitentämisestä. Rahatoimikamarin vaadittua satamahallitukselta lausuntoa Aktiebolaget Lars Krogius & C:o osakeyhtiön tekemästä anomuksesta saada hallintaoikeutensa Pohjoissatamassa olevaan Tervasaareen pitennetyksi, hallitus ehdotti, että hakijalle myönnettäisiin vuokrakauden pitennystä viideksi vuodeksi, lukien tammikuun 1 p:stä 1922 13,500 markan vuotuismaksusta, ja oli vuokraaja oleva oikeutettu saamaan vuokrakauden pitennetyksi vieläkin viideksi vuodeksi eteenpäin maksusta, jonka tuli olla 50% yllämainitusta määrästä, ja muuten rahatoimikamarin vahvistamin ehdoin.

Aktiebolaget Nobel Standard i Finland yhtiön anomuksen johdosta saada Sörnäsin sataman palstojen litt. A, B. ja C. vuokraoikeus pitennetyksi, satamahallitus päätti mielipiteenään lausua, ettei mainittua vuokrakautta, katsoen alueen välttämättömyyteen Sörnäsin satamalle, missään tapauksessa ollut pitennettävä enempää kuin viideksi vuodeksi sekä että, jos jokin paikalla olevista öljysäiliöistä tapaturmaisesti turmeltui, puheenaoleville palstoille ei saanut rakentaa uutta säiliötä.

Sittenkuin kauppaliike Schildt & Hallberg oli anonut pitennettyä hallintaoikeutta erääseen toiminimen vuokraamaan Sörnäsin varastotonttiin, päätti hallitus, koska sanottu tontti sijaitsi vain muutaman metrin päässä rantaa myöten vedetystä rautatielinjasta ja paikalla, joka Sörnäsin sataman uudestijärjestelyssä ehdottomasti ensi sijassa tulisi kaupungille tarpeelliseksi, siltä vaaditussa lausunnossa ehdottaa, että puheenaoleva tontti luovutettaisiin hakijalle ainoastaan toistaiseksi kuuden kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin.

Tulli- ja pakkahuoneiden korjaukset. Tullikamarin esityksestä ja satamahallituksen toimeenpantua paikalla tutkimuksen päätti hallitus kaupunginvaltuustolta anoa tarpeellisten määrärahain myöntämistä työntöovella varustetun väliseinän rakentamiseksi Länsirannan tullihaarakonttorin kannantahuoneeseen sekä ikkunain varustamiseksi ristikolla samoinkuin erillisen paviljongin rakentamiseksi rantasillalle puheenaolevan tullihaarakonttorin luoteispuolelle.

Niinikään tullikamarin esityksestä satamahallitus anoi rakennuskonttorilta välittömiä toimenpiteitä erinäisten korjausten suorittamiseksi tulli- ja pakkahuoneessa sekä Katajanokan rantamakasiineissa, joiden korjausten kustannukset voitiin suorittaa vuoden menosääntöön sisältyvillä määrärahoilla.

Katajanokan satama-alueen aitaaminen. Satamalaitoksen johtajan ehdotuksesta otettiin käsiteltäväksi kysymys Katajanokan satama-alueen aitaamisesta sen suojelemiseksi asiaankuulumattomien tunkeutumiselta, mutta pantiin asia toistaiseksi pöydälle tarkemmin valmisteltavaksi.

Tavarakehikköjen hankkiminen. Tavarain varastoonpanoa varten satama-alueella käytettävien tavarakehikköjen tarpeen lisääntymisen johdosta satamahallitus katsoi tarpeelliseksi kaupunginvaltuustolle tehdyssä esityksessä anoa 30,000 markan määrärahaa, jolla heti oli valmistettava 300 kpl. tavarakehikköjä satamaliikennekonttorin tarpeiksi.

Siirrettävien nostokurkien hankkiminen. Koska kysymys siirrettävien nostokurkien hankkimisesta jo kauan oli ollut polttava, mutta kaupungin raha-asiain tila ei ollut sellainen, että niitä olisi voitu hankkia uhraamatta melkoisia muihin tarkoituksiin tarvittavia rahamääriä, päätti hallitus Helsingin makasiiniosakeyhtiölle osoitetussa kirjelmässä anoa, että yhtiö sen ja kaupungin kesken huhtikuun 15 p:nä 1919 tehdyn vuokrasopimuksen nojalla Hieta- ja Jätkäsaaren Laivarannan suuren tavaravajan rakentamisen yhteydessä järjestäisi yllämainitut, konelaitteilla varustetut nostokurjet.

Venepaikkojen y. m. järjestäminen. Satamahallitus päätti, että uusia venepaikkoja oli järjestettävä Pohjoissatamassa olevan T:nmuotoisen rantalaiturin eteläpuolelle sekä Merisatamaan ja että tästä aiheutuvat kustannukset oli suoritettava vuoden menosääntöön venelaiturien kunnossapitoa varten merkitystä määrärahasta.

Lisäpaikkain järjestämiseksi veneitä varten ja Sörnäsissä tapahtuvan öljynlastauksen tarpeen tyydyttämiseksi satamahallitus teki kaupunginvaltuustolle esityksen 7,500 markan määrärahan myöntämisestä erään Aktiebolaget Brändö Villastad-yhtiölle kuuluvan lauttasillan ostamiseksi, minkä esityksen kaupunginvaltuusto myös hyväksyi.

Sen sopimattoman ja satamain kehitystä haittaavan asiaintilan johdosta, että yksityiset henkilöt tai yritykset omistivat laitureita kaupungin rannoilla, satamahallitus teki rahatoimikamarille anomuksen, että halkokonttorin Taivallahden rannassa oleva lastauslaituri luovutettaisiin rakennuskonttorin satamarakennusosastolle.

Väylän ruoppaus Vanhankaupungin selälle. Koska Arabia Porslinsfabrik Aktiebolag-yhtiö oli anonut, että 8 jalan syvyinen väylä ruopattaisiin Sörnäsistä yhtiön Vanhankaupunginselän rannalla olevaan laituriin, harkitsi hallitus, katsoen siihen että vuosi oli jo verraten pitkälle kulunut, kohtuulliseksi evätä yhtiön anomuksen tänä syksynä, mutta oli työ aloitettava hyvissä ajoin keväällä 1923.

Kulosaaren sillan viereinen lauttalaituri. Suomen Petroolintuontiosakeyhtiö Masutin esityksestä hallitus päätti, että 4 m. syvyinen väylä ruopattaisiin kaupungin ostaman Kulosaaren sillan viereisen lauttalaiturin kohdalle, jota vastoin saman yhtiön anomus, että puheenaolevaa laituria pitennettäisiin niin että sen vierellä voitaisiin varata sijaa suurillekin höyrylaivoille, lykättiin hallituksen budjettivaliokuntaan lähemmin käsiteltäväksi.

Lastausmahdollisuudet Sörnäsin satamassa. Sittenkuin Lappilan Saha Osakeyhtiö, Osakeyhtiö Puula ja Helsingin Puu osakeyhtiö olivat satamahallitukselta anoneet erinäisiä toimenpiteitä Sörnäsin sataman lastausmah-

dollisuuksien parantamiseksi ja rakennuskonttorin satamarakennusosaston työpäällikkö oli antanut esityksestä lausunnon ja ehdotuksen, päätti hallitus antaa kiireellisesti suorittaa tarpeellisiksi havaitut ruoppaustyöt ja kaupunginvaltuustolta anoa yhteensä 105,000 markan määrärahan myöntämistä kolmannen rautatieraiteen rakentamiseksi uudelle laiturille eli n. s. »insinööri-sillalle» sekä sen vahvistamiseksi ja sähkövalaistuksen järjestämiseksi sinne, kehoittaa Suomen Petroolintuonti osakeyhtiö Masutia olemaan vastedes pitämättä öljyvaunujaan vanhalla laiturilla, vaan kääntymään rautatiehallituksen puoleen sopiakseen tarvittavasta raiteesta, mahdollisesti uudesta vararaiteesta yhtiön vaunuille sekä anoa rautatiehallitukselta, että raideyhteys Sörnäsin keskimmäisen tai itäisen laiturin keskimmäisen raiteen kanssa asetettaisiin entiselleen tai nykyoloihin soveltuvaan kuntoon.

Valtionrautateiden kolmannen piirin piirihallitus oli sittemmin anonut, että kaupunki huolehtisi raide-etäisyyksien tarpeellisesta muuttamisesta itse laiturilla oheenliitetyn piirustuksen mukaisesti, mihin satamahallitus päätti ilmoittaa sanotulle piirihallitukselle, ettei kaupunki purjehduskauden kestäessä voinut ryhtyä muuttamaan mainittua raide-etäisyyttä. Hallituksella oli kuitenkin tarkoituksena saada 1923 vuoden budjettiin määräraha puheenaolevaa työtä varten sekä anoa kaupungin yleisten töiden hallitukselta, että se yksissä neuvoin rautatiehallituksen kanssa laadituttaisi ehdotuksen osittain väliaikaisiksi parannuksiksi, osittain perinpohjaisiksi muutoksiksi Sörnäsin asemalla.

Varustuslaiturin aikaansaaminen Hietalahden satamaan. Vaadittuna antamaan lausuntonsa Aktiebolaget Sandvikens Skeppsdocka och Mekaniska verkstad yhtiön kaupunginvaltuustolle tekemän anomuksen johdosta saada lupa rakentaa Hietalahden satamaan yhtiön saksiranan alapuolelle jättämänsä asemapiirroksen mukainen varustuslaituri siihen kuuluvine n. 60 tonnin nostokurkineen, päätti hallitus kaupunginvaltuustolle esittää, että hakija saisi rakentaa 55 m. pituisen laiturin saksiranoineen rahatoimikamarin asettamin ehdoin sekä edellyttäen että mainitut laitteet rakennettiin kolmen vuoden kuluessa sen jälkeen kun kaupunginvaltuusto oli tähän myöntynyt, uhalla että asia oli anomuksesta otettava uudelleen käsiteltäväksi.

Hiilivarastopaikan järjestäminen Katajanokalle. Kaupungin yleisten töiden hallituksen tehtyä ehdotuksen, että Rahapajanranta rakennettaisiin kulmanmuotoisesti Katajanokan luoteispuoleista rantaa myöten ja tänne järjestettäisiin laiturin viereen uudenaikainen hiilivarastopaikka, jossa olisi kolmet raiteet ja katu laiturin puolella ja kahdet raiteet varastopaikan sisäpuolella ja jonka hyödyllinen leveys olisi 70 m. ja varastopinta-ala 25,000 m², satamahallitus päätti ensinmainitulle hallitukselle jättämässään kirjelmässä anoa, että se ensi tilassa ryhtyisi toimenpiteisiin karttaan merkityn 15,000 m² laajuisen alueen järjestämiseksi hiilivarastopaikaksi sekä että tämä työ suoritettaisiin siten, että aluetta tulevaisuudessa mahdollisesti voitaisiin käyttää muihinkin tarkoituksiin.

Pistoraiteen laskeminen Katajanokalle. Neuvottelukokouksessa, jonka satamalaitoksen johtaja oli järjestänyt puumassa- ja paperinvientiliikkeiden edustajain kanssa, esitettiin ehdotus mainittujen maastaviejäin käytettävänä olevan Katajanokan tavaravajan n:o 11 liikennesuhteiden parantamisesta, minkä johdosta rakennuskonttorin satamarakennusosaston työpäällikkö laati suunnitelman. Tämän mukaisesti hallitus päätti tehdä kaupungin yleisten töiden hallitukselle esityksen pistoraiteen rakentamisesta oheenliitetyn suunnitelman mukaisesti Rahapajanrannan raiteiden uudestijärjestelyn yh-

teydessä sekä 152,000 markan määrärahan hankkimisesta tähän tarkoitukseen.

Katajanokan vaihdelaitteet. Rahatoimikamarin vaadittua satamahallitukselta lausuntoa rautatiehallituksen laatimasta ehdotuksesta Katajanokalle järjestettäviksi uusiksi vaihdelaitteiksi hallitus päätti kaikin puolin hyväksyä vastamainitut suunnitelmat.

Jalkaliikenne satamaradan kääntösilloilla. Sittenkuin maistraatti oli ottanut käsiteltäväksi kysymyksen, olisiko mahdollista järjestää Eteläsatamassa oleville satamaradan kääntösilloille jalkakäytäviä tai ryhtyä muihin toimenpiteisiin niiden yli kulkevan liikenteen turvaamiseksi, ehdotti satamahallitus siltä vaaditussa lausunnossa, että Katajanokan ja kaupungin välisen sekä ajoettä jalkaliikenteen järjestely jätettäisiin kokonaan rakennuskonttorin valmisteltavaksi sekä että ehdotus jalkakäytäväin järjestämisestä mainituille silloille ei aiheuttaisi mitään toimenpidettä samoinkuin että, jos rautatieviranomaiset katsoisivat puheenaolevan jalkaliikenteen estämisen tarpeelliseksi, tässä suhteessa olisi ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Hylyn poiskuljettaminen. Maistraatin vaadittua satamahallitukselta lausuntoa mahdollisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä Kruunuvuorensalmelle uponneen höyrylaiva Europan poistamiseksi hallitus lausui mielipiteenään, että valtio viime kädessä oli vastuussa mainitun liikennettä häiritsevän hylyn nostamisesta ja että työn ehdottomasti tulisi olla loppuun suoritettu ennen heinäkuun 1 p:ää. Kevään tullen oli paikka merkittävä reimareilla.

Puhelinyhteys Harmajan kanssa. Satamahallituksessa vireille pannun ehdotuksen johdosta, joka koski laivanvarustus- ja välitysliikkeille välttämättömän puhelinyhteyden aikaansaamista Harmajan luotsiaseman luotsihenkilökunnan kanssa, hallitus katsoi hyväksi tehdä esityksen Suomenlinnan garnisoonipäällikölle, koska Harmajan puhelinkaapelit ovat johdetut Suomenlinnasta, minkä ohessa satamalaitoksen johtaja henkilökohtaisesti oli kääntynyt asiassa merenkulkuhallituksen puoleen, joka omisti Harmajaan vievän kaapelin ja joka oli luvannut ryhtyä toimenpiteisiin mainitun yhteyden aikaansaamiseksi.

Korkeasaaren, Seurasaaren ja Mustikkamaan liikenne. Rahatoimikamari joka oli tehnyt erään laivanvarustusliikkeen kanssa sopimuksen säännöllisen höyryvene- tai lauttaliikenteen ylläpitämisestä Seurasaareen, Korkeasaareen ja Mustikkamaahan, oli ennen lopullisen päätöksen tekoa asiassa pyytänyt satamahallituksen lausuntoa suunniteltujen liikenneväyläin sopivaisuudesta. Tämän johdosta hallitus päätti, huomauttaen, että oli arveluttavaa luovuttaa mainittu liikenne yksinoikeutena niin pitkäksi ajaksi kuin lupasopimuksessa mainittiin eli kymmeneksi vuodeksi, rahatoimikamarille ilmoittaa, ettei hallitus katsonut olevan syytä muistutuksiin ehdotettuja Korkeasaareen ja Seurasaareen vieviä kulkuväyliä vastaan sekä ehdottaa, että Mustikkamaan väylä alkaisi Haapaniemen kohdalta tai tarkemmin ilmoitetusta Sörnäisin rantatien varrella olevasta laiturista eikä Siltavuorenrannan viereisestä sillasta.

Helsingin talvilaivaliikenne. Helsinkiin kohdistuvan talvilaivaliikenteen mahdolliseksi tekemistä koskeva kysymys, josta erityinen komitea varemmin oli antanut lausunnon, oli ja tulee aina olemaan satamahallituksen erikoisen harrastuksen esineenä. Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä hallitus anoi oikeutta saada kevätkaudeksi 1922 vuokrata toiminimen Hackman & C:o omistaman jäätämurtavan hinaajahöyryn Mercator siten saavuttaakseen kokemusta tällaisen jäänmurtajan hyödyllisyydestä satamain avoinnapitämisessä. Kirjelmää seurasi satamalaitoksen johtajan laatima aluksen kannattavaisuuslaskelma, jonka menopuoli päättyi 175,000 ja tulopuoli

180,000 markkaan, minkä ohessa anottiin ensinmainitun määräistä ennakkomäärärahaa. Kaupunginvaltuusto myöntyi anomukseen maaliskuun 8 p:nä pitämässään kokouksessa.

Kaupunginvaltuuston päätettyä ostaa jäänmurtaja satamain tarpeiksi satamahallitus päätti, sittenkuin useita satamajäänmurtajia koskevia tarjouksia oli tarkastettu, tehdä rahatoimikamarille esityksen 1,480,000 markan määrärahan hankkimisesta viipymättä lainavaroista osakeyhtiö Lehtoniemi aktiebolagin omistaman jäätämurtavan hinaajahöyrylaivan »B 14» ostamista varten ja samalla anoa 20,000 markan rahamäärää erinäisiin aluksen korjauksiin sekä aluksen luovuttamista satamahallituksen huostaan vastaista työtä varten hallituksen määräysvallan alaisena. Jäänmurtaja ostettiin sittemmin, ja satamahallitus antoi sille nimen Hercules. Laivan päälliköksi hallitus otti merikapteeni J. Hambergin.

Eri liikennöitsijäin anomusten ja kyselyiden johdosta sekä koska oli tunnettua, että aluksia oli odotettavissa kaupunkiin ennen maaliskuun loppua, satamahallitus esitti merenkulkuhallitukselle, että yksi valtion jäänmurtajaaluksista määrättäisiin vielä mainitun kuukauden kuluessa avaamaan laivaliikenne Helsinkiin.

Uusia taksoja. Satamakannantakonttorin esityksestä hallitus päätti vahvistaa tavarain punnituksesta tullikäsittelystä riippumatta suoritettavan maksun 12 markaksi tunnilta ja vähimmän maksun samaksi summaksi; klo 4 i. p. ja 6 a. p. välisenä aikana sekä pyhäpäivinä toimitetusta punnitsemisesta oli suoritettava 50 % korotus ja annetusta vaakatodistuksesta 2: 50 markan lunastus. Vaakamestarin vaa'anvuokra vahvistettiin 2 markaksi tunnilta, jolloin vaakamestari vastasi kaikista hoidossaan olevien vaakain korjauskustannuksista.

Sittenkuin kaupunki oli ostanut satamajäänmurtajan, vahvistettiin myöskin taksa aluksen käytöstä laskien tunnin ja avustetun aluksen tonniluvun mukaan.

Ottaen huomioon kaupungin taloudellisen aseman satamahallitus katsoi välttämättömäksi vahvistaa uuden korotetun taksan tavarain säilyttämisestä kaupungin varastosuojissa sekä varastopaikoista kaupungin satama-alueella olevaksi voimassa huhtikuun 1 p:stä sekä viimemainitusta päivästä korottaa aluksille toimitetun veden hintaa.

Satamakapteenin ehdotuksesta päätettiin myöskin korottaa maksuja venepaikoista kaupungin venelaiturien varsilla, minkä ohessa, niinikään viimemainitun virkailijan ehdotuksesta, maksuja kaupungin sähkönostokurjen käytöstä korotettiin huhtikuun 1 p:stä lukien.

Maistraatin toimenannosta satamahallitus laati ehdotuksen kaupungin palkkasoutajien taksaksi ja järjestyssäännöiksi.

Sittenkuin valtioneuvosto joulukuun 3 p:nä 1921 oli vahvistanut kaupunkien liikenne- ja satamatariffit, päätti hallitus maistraatille osoitetussa kirjelmässä anoa, että mainitut tariffit niin pian kuin mahdollista julkaistaisiin kunnallisen asetuskokoelman eripainoksena sekä että tämä sopivimmalla tavalla pidettäisiin yleisön saatavana.

Sopimus vedenhankinnasta. Suomenlinnan teknillisen osaston kanssa tehtiin sopimus veden hankinnasta Suomenlinnan tarpeiksi ja mainitun osaston aluksille. Sopimuksessa, joka määrättiin olemaan voimassa joulukuun 1 p:ään 1922, vahvistettiin 8 markan maksu m³:ltä aluksille toimitettua vettä, minkä ohessa taloustarpeiksi käytetystä vedestä oli suoritettava kaupungin vesijohtolaitoksen taksassa ilmoitettu maksu, siihen lisättynä vahvistettu korotus.

Tuulaakimaksun määrääminen. Pyydettynä lausumaan mielipiteensä sisäasiainministeriön tekemästä anomuksesta saada kaupunginvaltuuston lausunto siitä, oliko tuulaakimaksun määräämistapa, jonka mukaan tätä maksua suoritettiin määräprosentti mainitun maksun alaisen tavaran tullimaksusta, edelleen säilytettävä ja mikä prosentti tullimaksusta kaupungissa siinä tapauksessa katsottiin vuonna 1923 olevan tuulaakia kannettava, satamahallitus päätti ehdottaa, että tuulaakin mainittuna vuonna tuli olla 2 % tullimaksusta.

Evätty anomus satamamaksujen huojistuksesta. Sittenkuin toiminimi Axel Holmström aktiebolag oli kaupunginvaltuustolta anonut alennusta yhtiön lähettämistä stettiniläisistä matkustaja- ja lastialuksista Prinzessin Sophie Charlotte ja Regina suoritetuista satamamaksuista, jotka laivat olivat ylläpitäneet säännöllisiä viikkokulkuvuoroja Stettinin ja Helsingin välillä 1921 vuoden purjehduskautena ja kaupunginvaltuusto oli lykännyt asian satamahallitukseen mahdollista toimenpidettä varten, päätti hallitus äänestettyään evätä puheenaolevan esityksen, koska kaupunginvaltuuston huhtikuun 9 p:nä 1889 tekemä päätöksellä, joka koski 40% alennuksen myöntämistä satamamaksuista Helsingin ja Itämeren, Pohjanmeren tai Kanaalin välisistä säännöllisistä kulkuvuoroista, oli tarkoituksena yksinomaan suosia kotimaista laivanvarustusammattia, ja ulkomaisen laivanvarustajan pääsy osalliseksi tästä oikeudesta oli riippuvainen siitä, nauttiko suomalainen alus samoja etuja siinä maassa, missä ulkomaisen aluksen kotipaikka oli, eikä hakija ollut esittänyt mitään selvitystä siitä että suomalainen, säännöllisiä kulkuvuoroja suorittava alus nauttisi puheenaolevia alennusetuja Stettinissä.

Tuontitavaran maksuton säilytysaika. Helsingin Kauppiaitten Yhdistys oli tehnyt satamahallitukselle esityksen kolmen päivän maksuttoman säilytysajan myöntämisestä tuontitavaralle Länsisatamassa Helsingin makasiiniosakeyhtiön rantavajassa. Sittenkuin asiaa oli käsitelty tarkoitusta varten asetetussa valiokunnassa ja kysymyksestä oli neuvoteltu mainitun yhtiön kanssa, oli tämä sittemmin jättänyt ehdotuksen hakijan toivomusten järjestämiseksi. Hallitus hyväksyi puolestaan ehdotuksen ja päätti rahatoimikamarilta anoa, että asia saataisiin periaatteessa järjestää vastamainitun ehdotuksen mukaisesti vuoden 1923 kuluessa, missä tapauksessa kaikki yhtiön puuvajat samoinkuin rakenteilla olevan uuden varastorakennuksen ensimmäinen ja toinen kerros tulisivat tarkoitukseen käytettäviksi, minkä ohessa ehdotuksen toteuttamisen ajankohta määrättäisiin siksi päiväksi, jolloin viimemainittu varastorakennus voitaisiin ottaa tarkoitukseensa käytäntöön. Edelleen hallitus pidätti itselleen oikeuden vastedes saada esittää ne ehdotukset, joita päätöksen täytäntöönpano sen koko laajuudessa vaati.

Hallituksen alaisten viranpitäjäin luokittelu. Palkkalautakunnalle lähetettiin vuoden varrella ehdotus yhteismäärärahoista palkattujen viranpitäjäin palkkaetujen järjestämiseksi sekä tiedot niistä satamaliikenne- ja satamakannantakonttorien viranpitäjistä, joiden kaupunginvaltuuston vahvistamien uusien palkkausperusteiden mukaisesti tuli päästä osallisiksi menosääntöön otettujen viranpitäjien palkkoja vastaavista palkkaeduista, samoinkuin tietoja mainittujen viranpitäjäin virkavuosista.

Budjettiehdotus vuodelle 1923. Sittenkuin satamahallitus oli hyväksynyt hallituksen keskuudessa asetetun valiokunnan laatimat satamahallituksen sekä satamaliikenne- ja satamakannantakonttorien tulo- ja menoarvioehdotukset vuodelle 1923, päätti hallitus, lähettäen puheenaolevat ehdotukset rahatoimikamariin, niiden hallituksen alaisten konttorien viranpitäjiin

nähden, joiden palkka aikaisemmin voimassa olleiden palkkausperusteiden mukaisesti oli suurempi kuin kaupunginvaltuuston kesäkuun 14 p:nä vahvistaman luokittelun mukaan ja maksettiin määräprosenteissa kannetuista maksuista, koska yllämainittua järjestelyä samalla täytyi lainmukaisesti katsoa asianomaisten virkamiesten irtisanomiseksi, vahvistaa 1922 vuoden tulot vastaisen palkkauksen perusteeksi yllämainitussa suhteessa. Edelleen päätettiin rahatoimikamarille ja kaupungin yleisten töiden hallitukselle osoitetuissa kirjelmissä anoa mainittujen viranomaisten tarmokkaita toimenpiteitä siihen suuntaan että 1923 vuoden menosääntöön otettaisiin tarvittava määräraha kivisen tavara-aseman rakentamiseksi kappaletavaraa varten Katajanokalle.

Satamarakennusosaston työpäällikkö oli satamain kannattavaisuuden selville saamiseksi jättänyt satamahallitukselle erinäisten muiden asiakirjain ohella myöskin graafillisen esityksen satamalaitoksen tuloista ja sen aiheuttamista kustannuksista vuosina 1910—23. Hallitus katsoi tarpeelliseksi antaa nämä asiakirjat satamalaitoksen pääluokan esittelijälle 1923 vuoden budjetin laadinnassa ohjeeksi hänen arvostellessaan niitä menoja, joita satamahallitus oli ehdottanut satamain kehittämiseksi ja parantamiseksi viimemainittuna budjettivuotena.

Satamalaitoksen johtajan oikeus ratkaista juoksevia asioita. Satamahallituksen puheenjohtaja oikeutettiin ratkaisemaan ja toimittamaan erinäisiä vähäisiä juoksevia asioita, jotka samoinkuin niistä aiheutuvat toimenpiteet merkittäisiin kansliapäiväkirjaan ja seuraavassa hallituksen istunnossa ilmoitettaisiin ja vietäisiin pöytäkirjaan.

Sähkönostokurjen hoito. Kaupungin yleisten töiden hallitukselle osoitetussa kirjelmässä satamahallitus anoi ryhtymistä tarpeelliseen toimenpiteeseen sähkömonttöörin sekä apulaisen asettamiseksi rakennuskonttorin satamarakennusosaston palvelukseen sähkönostokurjen hoitoa varten.

Tutkinnon suorittaneen satamapäällysmiehen asettaminen. Vaadittuna antamaan lausuntonsa merenkulkuhallituksen kaupunginvaltuustolle lähettämästä esityksestä, joka koski tutkinnon suorittaneen satamapäällysmiehen asettamista, hallitus päätti satamakapteenin kielteisen lausunnon mukaisesti kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä esiintuoda ne näkökohdat, jotka hallituksen mielestä vastustivat mainitun anomuksen hyväksymistä.

Toimenpiteitä seisauksen estämiseksi satamaliikenteessä. Sen johdosta, että satamiin suuntautuvassa liikenteessä oli syntynyt seisaus tullivartijain ja katettujen rautatievaunujen vähälukuisuuden vuoksi, päätti hallitus antaa satamalaitoksen johtajalle ja jäsenelleen herra Ramsaylle tehtäväksi neuvotella asiasta tullihallituksen ja rautatiehallituksen päätirehtöörien kanssa, minkä ohessa asiasta myös oli lähetettävä kirjelmä tullihallitukselle. Puheenaolevista toimenpiteistä oli toivottu seuraus, sikäli että mainitut olosuhteet huomattavasti paranivat.

Länsisataman satamaratakonttori. Sittenkuin rautatiehallitus oli perustanut kaupungin läntiseen satamaan satamaratakonttorin ja nimittänyt sen Jätkäsaaren satamaratakonttoriksi, mutta tämä nimitys katsoen sataman viralliseen nimeen, Länsisatama, oli sopimaton, anoi satamalaitoksen johtaja mainitulta hallitukselta, että puheenaoleva konttori nimitettäisiin Länsisataman satamaratakonttoriksi.

Satamaradan liikenteen ottaminen kaupungin haltuun. Rahatoimikamarin pyydettyä satamahallitukselta lausuntoa kaupungin yleisten töiden hallituksen lausunnon johdosta, joka koski komitean asettamista kaikinpuolisesti valmistelemaan kysymystä siitä, olisiko kaupungille mahdollista ottaa haltuunsa

liikenne satamaradalla sekä, jos komitea katsoisi sen tarpeelliseksi, laatimaan ehdotus suunnitelman toteuttamiseksi, päätti satamahallitus, esiintuoden erinäisiä muita syitä kaupungin yleisten töiden hallituksen esittämien lisäksi puoltaa puheenaolevan komitean asettamista.

Ulkomainen vierailu. Tukholman kaupungin satamahallituksen puheenjohtaja kenraali J. Åkerman, saman kaupungin satamatirehtööri S. Winberg ja Stockholms Frihamnsaktiebolag-yhtiön johtaja O. Stendahl, jotka olivat saapuneet maahamme opintomatkalle tutustuakseen sen satamaoloihin, kävivät myöskin Helsingissä, jonka satamat ja laitokset näytettiin ja asianmukaisesti selitettiin arvoisille vieraille.

Satamakongresseja. Koska Stettinin »Hafenbetriebs-Amt» oli lähettänyt satamahallitukselle kutsun mainitussa kaupungissa syyskuun 7—9 p:nä pidettävään satamakongressiin ja hallitus katsoi tarpeelliseksi ja satamalaitoksen kehitykselle hyödylliseksi, että pääkaupunki oli mainitussa kongressissa edustettuna, päätti hallitus rahatoimikamarilta anoa määrärahaa, joka tekisi satamalaitoksen johtajan ja satamarakennusosaston työpäällikön osanoton kongressiin mahdolliseksi, mitä tarkoitusta varten hankittiin kaksi yksinkertaista höyrylaivavapaalippua Stettiniin.

Pöytäkirjaan merkittiin puheenjohtajan tiedonanto, että maan satamaviranomaisten ja satamahallitusten valtuutettujen kongressi tulisi pidettäväksi tässä kaupungissa tammikuun 22 ja 23 p:nä 1923.

Satamaliikennekonttorin vuodelta 1922 antama kertomus oli seuraava:

Helsingissä kävi vuonna 1922 700 kaupungista kotoisin olevaa laivaa, jotka edustivat 272,357 nettorek. tonnia, sekä 4,869 muuta laivaa, joiden rekisteritonniluku oli 811,078 netto, eli yhteensä 5,569 laivaa, tonniluvultaan 1,083,435 nettorekisteritonnia, mihin tulee lisäksi viikottain maksavia höyrypursia, joiden tonniluku oli 17,820 nettorek. tonnia, joten siis Helsingin satama-alueella käyneiden laivojen koko nettorekisteritonniluku oli 1,101,255.

Ylläolevasta ilmenee, että liikenne kertomusvuonna oli erittäin vilkas, siitä huolimatta että se oli keskeytyneenä tammikuun 27 p:stä, jolloin jäänmurtaja Sampo auttoi viimeiset alukset satamasta lähteäkseen itse Helsingistä Hankoon saman kuukauden 31 p:nä, huhtikuun 16 p:ään, jolloin jäänmurtaja Väinämöinen jälleen avasi liikenteen auttaen satamaan höyrylaivat Oihonnan ja Aegirin. Kaupungin vuokraama satamajäänmurtaja Mercator ryhtyi samalla toimintaan ja auttoi kahden viikon aikana aluksia kaupungin satamiin.

Syksyllä 1922 ostettiin satamaa varten jäätämurtava hinaajalaiva Hercules, joka saatuaan tarpeelliset varusteet ryhtyi toimintaan joulukuun 2 p:nä ja tämän kuukauden kuluessa auttoi 47 laivaa niiden siirroissa eri satamissa.

Työ satamissa jatkui yleensä tasaisesti ja sanottavitta seisauksitta, huomioonottamatta joulukuun viime päiviä, jolloin joulunpyhät ja vaunujen puute aiheuttivat tilapäisen seisauksen, joka viivästytti laivojen purkamista ja kuormaamista.

Satamakannantakonttorin vuodelta 1922 antama kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Kertomusvuonna pantiin maksettavaksi kaupungille tulevia tuulaakija liikennemaksuja yhteensä [1]) 11,471,726: 33 markkaa, siitä pääkonttorissa 5,344,234: 03 markkaa, I haarakonttorissa 2,337,370: 12 markkaa, II haarakonttorissa 1,941,761: 45 markkaa ja III haarakonttorissa 1,848,360: 73 markkaa. 1922 vuoden tulosääntöön merkittyyn määrään verrattuna maksullepano osoittaa 2,360,726: 33 markan ylijäämää sekä 1921 vuoden maksullepanoon verrattuna 2,164,639: 26 markan lisäystä.

Helsinkiin osoitettujen samoinkuin kaupungista lähtevien tavarain maksettavaksi pantu tuulaakimaksu, joka vastaa 2 % samojen tavarain tullimaksuista, nousi 5,987,072: 09 markkaan, mistä 5,921,346: 02 markkaa oli tuulaakia saapuneesta ja 65,726: 07 markkaa lähtevästä tavarasta. Verrattuna 1922 vuoden tuloarviossa tuulaakimaksuista kertyväksi arvioituun tuloon maksullepano osoitti tuntuvaa ylijäämää, n. 1,100,000 markkaa, johtuen pääasiallisesti tullimaksujen vuoden alussa tapahtuneesta korotuksesta. Edelliseen vuoteen verrattuna maksullepano osoitti 1,200,000 markan lisäystä ja vuoden 1920 maksullepanoon verrattuna 2,900,000 markan lisäystä.

Vuoden alussa voimaan astuneiden uusien tariffien mukaisesti oli kaupungilla oikeus kolmenlaisiin eri liikennemaksuihin, nimittäin tuleviin liikennemaksuihin, lähteviin liikennemaksuihin ja rannikkoliikennemaksuihin, joista rannikkoliikennemaksut korvasivat aikaisemmin voimassa olleet, poistetut silta- ja pohjalastimaksut. Uudet tariffit olivat satamakannantakonttorin käsityksen mukaan liian alhaiset. Ennen vuotta 1914 arvioitiin liikennemaksut 2—5 %:ksi kannetuista tullimaksuista, jota vastoin ne vuonna 1922 olivat ainoastaan 1.25 % samoista maksuista. Samaten olivat maksut vuonna 1921 200 %:lla korotetun taksan mukaan tuntuvasti korkeammat ja vuoden maksullepanon suhteellisen edullinen tulos johtui yksinomaan siitä että kaupunginvaltuusto kumosi maaliskuun 23 p:nä 1915 tekemänsä päätöksen vientitavarasta suoritettavien liikennemaksujen poistamisesta.

Maksettavaksi pantujen liikennemaksujen määrä osoitti vuonna 1922 edelliseen vuoteen verrattuna 200,000 markan lisäystä ja oli 3,420,405: 33 markkaa, siitä maksuja saapuvasta tavarasta 2,947,586: 72 markkaa ja vientitavarasta 411,653: 09 markkaa sekä rannikkoliikennemaksuja 61,165: 52 markkaa.

Makasiinivuokria pantiin maksettavaksi yhteensä 277,053: 70 markkaa budjetissa arvioidun 220,000 markan sijasta. Maaliskuun 8 p:nä näiden vuokrain taksa muutettiin siten, että niitä progressiivisesti korotettiin 10:nnestä tai 15:nnestä vuorokaudesta lukien tavaran painosta riippuen. Tämä korotus oli ylijäämän pääasiallisin aiheuttaja.

Vaikkakin uudessa satamataksassa vahvistetut maksut olivat vuonna 1921 maksettavaksi pantuja alhaisemmat, nousi maksettavaksi pantujen satamamaksujen kokonaismäärä vuonna 1922 1,062,000: 95 markkaan tulosäännössä arvioidun 650,000 markan sijasta. Tähän oli syynä vuoden odottamattoman vilkas laivaliikenne. Vuoteen 1921 verrattuna maksullepano osoitti 249,339: 19 markan lisäystä.

Nostokurkimaksuja pantiin maksettavaksi yhteensä 69,195 markkaa arvioitujen 32,000 markan ja vuonna 1921 kannettujen 30,186 markan sijasta.

---

[1]) Tähän ei sisälly tuulaakimaksuja Helsinkiin meritse tulevista ylämaan kaupunkeihin osoitetuista tavaroista, jotka tilitettiin rahatoimikonttoriin.

Lisäys aiheutui pääasiallisesti siitä että mainittujen maksujen taksaa huhtikuun 1 p:stä korotettiin.

Punnitusmaksuja satamaliikennekonttorin vaa'alla punnituista tavaroista pantiin maksettavaksi yhteensä 3,138: 07 markkaa.

Elinkeinomaksuja, jotka kannetaan maahan tuotuja ruokatavaroita laivasta myyviltä ulkomaalaisilta, pantiin maksettavaksi 23,797: 35 markkaa. Virosta tuotiin tämän maan ja Suomen välisen kauppasopimuksen voimaan astuttua suuret määrät tuoreita hedelmiä ja perunoita ja tuonti tapahtui pääasiallisesti pienehköillä purjealuksilla, joissa laivurit itse myivät tavaransa. Vuonna 1921 kannettiin elinkeinomaksuja ainoastaan 10,451 markkaa.

Vesimaksutaksa korotettiin 100 %:lla maaliskuun alusta. Mainittuja maksuja pantiin maksettavaksi 287,454: 84 markkaa. Sen lisäksi tuli maksuja valtion jäänsärkijäalusten käyttämästä vedestä 12,420 markkaa, minkä maksun suorittamisesta valtio kuitenkin kaupunginvaltuuston päätöksen nojalla vapautettiin. Kaupungin oma jäänsärkijäalus käytti vettä 2,364 markan maksua vastaavan määrän.

Maksettavaksi pannut sijavuokrat nousivat kertomusvuonna 300,061 markkaan, siitä 57,507: 50 markkaa Länsisatamaan varastoiduista tavaroista, minkä viimemainitun rahamäärän Helsingin makasiiniosakeyhtiö kantoi. Se että sijavuokrista kertyneet tulot nousivat niin suuriin summiin, johtui osaksi vilkkaasta tuonnista, osaksi siitä että mainittujen vuokrain taksaa vuoden kuluessa korotettiin.

Oikeudesta harjoittaa kalastusta kaupungin vesialueilla pantiin maksettavaksi kalavesimaksuja yhteensä 2,498 markkaa, vastaten 2,452 markkaa vuonna 1921. Kaupungin satamajäänsärkijän kaupungissa käyneille aluksille antamasta saattamis- ja hinausavusta kannettiin maksuja yhteensä 39,050 markkaa.

Maksunalaisten kirjelmäin luku oli 129,122, mistä pääkonttorin osalle tuli 46,570, I haarakonttorin osalle 40,555, II haarakonttorin osalle 21,367 ja III haarakonttorin osalle 20,630. Maksusta vapaiden kirjelmäin luku oli 9,001.

Tullikäsittelystä erillään tapahtuvan tavarain punnituksen toimitti vaakamestari 22 vaakaajan avustamana. Vaakamestaria käytti vuoden varrella 30 eri liikettä; päivätöiden luku oli 1,083 ja eri tavaralajeja punnittiin tällöin 33,676 tonnia. Tavara oli enimmäkseen ruista, pellavansiemeniä, rehukakkuja, suolaa ja rikkiä. Näiden punnitusten tuottama bruttotulo oli 88,621 markkaa, mistä vaakaajain osalle tuli 59,052 markkaa ja vaakamestarin osalle 29,569 markkaa. Vuokra-avustuksena suoritettiin vaakamestarille 1,200 markkaa. Vaakamestarin toiminnan kehitys käy selville allaolevista luvuista:

	1909.	1912.	1915.	1918.	1921.
Punnittuja tavaroita, tonnia	11,459	12,320	27,511	12,015	27,624
Bruttotulo, Smk.	2,734: 03	2,606: 99	12,744: 33	23,433: 60	58,010: —

Kertomusvuonna maksettavaksi pannuista maksuista, 11,414,218: 83 markasta, kertyi saman vuoden kuluessa 11,264,534: 71 markkaa eli 98.7 %. Joulukuun viime päivinä tuli tunnetuksi, että vehnäjauhoista ja sokerista 1923 vuoden alusta tultaisiin kantamaan korotettuja tullimaksuja. Maahantuojat kiiruhtivat senvuoksi tullauttamaan näiden tavaralajien maahan saapuneet lähetykset ja maksamaan niiden tullimaksut, mutta tuulaakimaksut jäivät suureksi osaksi suorittamatta. Tämä lisäsi vuoden perimättömien mak-

sujen määrää. Mutta jo 1923 vuoden ensimmäisenä kuukautena suoritettiin yksinomaan joulukuun aikaisia maksuja 124,711: 75 markkaa. Maksullepanoon verrattuna on siis kannantaa pidettävä erittäin tyydyttävänä. Laadittujen laskujen lukumäärä oli 129,122.

Vuoden varrella maksettavaksi pantuja maksuja lyhennettiin 2,724: 07 markkaa ja palautettiin 8,779: 96 markkaa, joista viimemainituista 4,782: 48 markkaa oli voimassaolevan satamataksan 6 §:n nojalla takaisin suoritettuja satamamaksuja ja 3,997: 48 markkaa tuulaaki- ja liikennemaksuja, jotka useimmissa tapauksissa palautettiin tullikäsittelyn peruutuksen takia tai koska suoritetut tullimaksutkin oli palautettu.

Kertomusvuoden alkaessa oli 1921 vuodelta perimättä 78,739: 21 markkaa, mistä määrästä vuoden varrella kertyi 68,648: 23 markkaa ja lyhennettiin 665: 23 markkaa, joten 1922 vuoden päättyessä edelliseltä vuodelta perimättömiä maksuja oli jäljellä 9,425: 75 markkaa.

V. Palotoimikunta.

Palotoimikunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta vuonna 1922 oli seuraavansisältöinen:

Palotoimikunnan jäsenet. Palotoimikuntaan, joka maistraatin alaisena valvoo palolaitosta, kuuluivat kertomusvuonna seuraavat henkilöt: pankinjohtaja A. Lundqvist puheenjohtajana, rakennusmestari W. Ekman varapuheenjohtajana, kamreeri A. Suviranta, mallipuuseppä K. L. Lydman ja taloudenhoitaja E. Tuomi. Kun pankinjohtaja Lundqvist kesäkuun 1 p:nä erosi palotoimikunnasta, astui hänen sijaansa toimikunnan jäseneksi raatimies O. Ekman. Jälkimmäisen puolenvuoden aikana toimi rakennusmestari W. Ekman puheenjohtajana.

Tulipalot. Palokunta hälyytettiin kertomusvuonna 252 kertaa, niistä 140 todellisen tulipalon tai tulipalon uhkan johdosta, 83 kertaa nokivalkeihin, 17 kertaa palosavun johdosta, 7 kertaa ilkivaltaisuudesta, 3 kertaa palonnättimessä sattuneista häiriöistä, 1 kerran valonheijastuksen ja 1 kerran väärinkäsityksen takia.

Edelliseen vuoteen verrattuna hälyytysten luku oli vähentynyt 40:llä, jota vastoin tulipalojen luku oli sama. Tulipaloista sattui 130 järjestetyssä kaupungissa ja 10 sen ulkopuolella. Vuoden eri kuukausien kesken tulipalot jakautuivat seuraavasti: tammikuussa 22, helmikuussa 24, maaliskuussa 7, huhtikuussa 10, toukokuussa 7, kesäkuussa 13, heinäkuussa 8, elokuussa 9, syyskuussa 8, lokakuussa 10, marraskuussa 9, joulukuussa 13. Tulipalojen jakautuminen viikonpäivien mukaan oli seuraava: maanantaina 16, tiistaina 19, keskiviikkona 18, torstaina 22, perjantaina 22, lauantaina 19, sunnuntaina 24.

Tulipaloista sattui 92 päivällä, laskien klo 6 a. p.—6 i. p. ja 48 yöaikaan, klo 6 i. p.—6 a. p. Ensimmäinen tieto tulen irtipääsystä saatiin 82 tapauksessa puhelimitse, 50 tapauksessa palonnättimellä ja 8 tapauksessa suullisen sanantuojan ilmoittamana. Laajuuteen nähden oli 26 tulipaloa suuria, t. s. sellaisia, että vähintään kaksi vesijohdon, palopostin tai moottoriruiskun vesisuihkua tarvittiin tulen tukahduttamiseksi, 30 tulipaloa keskisuuria eli sellaisia, että ne sammutettiin yhdellä vesisuihkulla ja 84 niin pieniä, että ne sammutettiin pönttöruiskulla tai muutamalla ämpärillisellä vettä.

Tulipalojen jakautuminen tulen irtipääsypaikan mukaan käy selville seuraavista numeroluvuista:

	Kivitaloja.	Puutaloja.	Yhteensä.
Asuinhuone	33	31	64
Kellari	6	4	10
Ullakko	8	1	9
Tehdas tai työpaja	9	4	13
Höyrysaha tai höyläämö	2	—	2
Myymälä tai varastohuone	4	2	6
Varastosuoja tai ulkohuone	1	4	5
Höyrypannuhuone	4	—	4
Leipomo	2	—	2
Eläväinkuvain teatteri	2	—	2
Kylpyhuone	—	1	1
Pesutupa	—	1	1
Kirjapaino	1	—	1
Rikkalaatikko	—	—	7
Laiva	—	—	4
Paviljonki tai kauppakoju	—	—	2
Automobiili	—	—	2
Laivatelakka	—	—	2
Öljyvarasto	—	—	1
Tervatynnyri	—	—	1
Hiilivarasto	—	—	1
Yhteensä	72	48	140

Tulen irtipääsemisen syyt käyvät selville allaolevista luvuista:

Tulisijasta pudonneet kekäleet tai kipinät	25	Lasten leikkiminen tulella	3
Puutteellinen tulisija tai savujohto	13	Itsesytytys	3
Lampun, kynttilän tai tulitikkujen varomaton pitely	11	Huolimaton tupakanpoltto	2
		Nokivalkea	2
Tulensekaisen tuhkan säilyttäminen sopimattomassa paikassa	10	Varomaton filmin pitely	2
		Uunin liiallinen kuumuus	1
Jäätyneiden vesijohtoputkien varomaton sulattaminen	10	Helposti syttyvien esineiden asettaminen hyvin kuumalle uunille	1
Tulenarkojen öljyjen varomaton pitely	7	Sähkösilitysraudan varomaton käyttö	1
Sähköjohdon lyhytsulku	7	Tuntematon (selville saamaton)	32
Lampun tai öljykeittiön räjähdys	6		
Murhapoltto	4	Yhteensä	140

Eri kaupunginosain kesken tulipalot jakautuvat seuraavasti:

I kaupunginosa	12	XIII kaupunginosa	7
II »	5	XIV »	2
III »	10	XX »	2
IV »	19	Böle	1
V »	16	Hermanni	3
VI »	5	Vallila	4
VII »	11	Vanhakaupunki	1
VIII »	7	Saaret	2
IX »	2	Kulosaari	1
X »	13		
XI »	13	Yhteensä	140
XII »	4		

Allamainitut tulipalot vaativat uhrikseen ihmishengen:

Kesäkuun 19 p:nä Hermannissa, Gumtähdenkadun 4:ssä sattuneessa tulipalossa paloi eräs vaimo erään puurakennuksen kolmannessa kerroksessa ja eräs mies sai vaikeita palohaavoja. Onnettomuus tapahtui ennen palokunnan saapumista.

Helmikuun 23 p:nä eräässä bentsiiniräjähdyksessä »Martha»-nimisessä Sörnäsin niemekkeen rannassa olevassa öljylotjassa paloi eräs kannella ollut työnjohtaja niin pahasti, että hän myöhemmin kuoli. Räjähdyksen oli aiheuttanut lähellä olevasta sähkömoottorista lentänyt kipinä. Palokunnan saavuttua paikalle oli tuli jo sammutettu.

Syyskuun 14 p:nä paloi eräs nainen eräässä Kampin huviloista. Hän oli itse sytyttänyt tulipalon. Palokunta sammutti sen heti saavuttuaan.

Lokakuun 10 p:nä Neljännen linjan talossa n:o 20 sattuneessa tulipalossa paloi niinikään eräs vaimo, joka oli varomattomasti käsitellyt spriitä ja siten aiheuttanut tulipalon.

Vuoden aikana sattuneista suurehkoista tulipaloista mainittakoon seuraavat:

Mustikkamaan veneveistämössä heinäkuun 28 p:nä sattunut tulipalo hävitti irtainta ja kiinteätä omaisuutta yhteensä 367,240 markan arvosta. Koska ilmeni raskauttavia, murhapolttoon viittaavia seikkoja, vapautti raastuvanoikeus korvausvelvollisuudesta yhtiön, jossa telakka oli suurimmasta summasta vakuutettu.

Lokakuun 20 p:nä sattuneen Kämpin hotellin ullakkopalon vahingot olivat 302,953: 71 markkaa.

Verkkosaaren höyrysahan ja höyläämön tulipalo lokakuun 24 p:nä oli vuoden suurin. Palovahingot olivat tällöin 1,645,532: 25 markkaa. Paikan etäisyys ja se seikka, että automobiileilla kuljettavia teitä ei ollut sinne, vaikeuttivat suuresti palokunnan puuttumista asiaan. Vettä saadakseen täytyi palo-

kunnan kuljettaa automobiiliruiskunsa rautatiepengertä pitkin merenrantaan. Hälyytys tapahtui klo 11.40 yöllä. Kolmen tunnin rasittavan työn jälkeen oli tuli tukahdutettu. Jälkisammutusta kesti aina klo 12:een seuraavana päivänä. Sammutukseen käytettiin kolmen automobiiliruiskun ja yhden moottoriruiskun 19 vesisuihkua. Päärakennus raamisahoineen pelastui, vaikkakin se oli suuressa vaarassa. Tuli oli luultavasti syttynyt erään kuivatushuoneen uunin liiallisesta lämmityksestä.

Bulevardinkadun 30:n ullakkopalo oli myöskin vakavaa laatua. Kiinteän ja irtaimen omaisuuden palovahingot olivat yhteensä 471,545: 22 markkaa. Koska kiinteistö oli vakuutettu ainoastaan neljänteen osaan todellisesta arvostaan, koitui tästä talonomistajalle 288,000 markan suoranainen vahinko. Tuli syttyi klo 7 aamulla. Palokunnan saapuessa paikalle oli ullakko jo kauttaaltaan tulessa. Ullakossa oli tosin palopermanto, mutta trossipohja oli puinen ja jott'ei hirsikerros mätänisi, oli ulkomuurin sisäpuolelle tehty ilmareikiä kannatushirsien kohdalle. Näiden reikien kautta tuli tunkeutui sekä trossipohjaan että alempana oleviin asuinhuoneistoihin, mikä suuresti vaikeutti sammutustyötä. Tästä oli myöskin seurauksena, että jälkisammutusta kesti 15 tuntia.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Järjestetyssä kaupungissa oli tulen suuremmassa tai pienemmässä määrässä vahingoittaman irtaimiston arvo 30,469,940 markkaa ja kiinteän omaisuuden 96,589,230 markkaa eli yhteensä 127,059,170 markkaa, kun taas palovahingonkorvaus irtaimesta omaisuudesta oli 568,781: 03 markkaa ja kiinteästä omaisuudesta 838,770: 62 markkaa eli yhteensä 1,407,551: 65 markkaa; korvaus oli niin ollen 1.1 % vakuutussummasta.

Järjestetyn kaupungin ulkopuolella olevilla kaupunkiin kuuluvilla alueilla, jonne ei palokunta niin nopeasti voi saapua, oli irtaimen omaisuuden vakuutussumma 7,837,536 markkaa ja kiinteän omaisuuden 5,405,850 markkaa eli yhteensä 13,243,386 markkaa, kun sitävastoin palovahingonkorvaus oli irtaimistosta 1,043,386: 65 markkaa ja kiinteästä omaisuudesta 1,528,518: 94 markkaa eli yhteensä 2,571,905: 59 markkaa; palovahingonkorvaus teki 19.4 % vakuutussummasta.

Jos kaupungin koko alueen palovahinkojen arvo lasketaan yhteen, nousevat ne 3,979,457: 24 markkaan, ollen 2.8 % tulen suuremmassa tai pienemmässä määrässä vahingoittaman omaisuuden arvosta, 140,302,556 markasta. Kotimaiset palovakuutusyhtiöt maksoivat palovahingonkorvausta 2,395,294: 39 markkaa ja ulkomaiset 862,222: 24, markkaa kun sitä vastoin tulen hävittämän vakuuttamattoman omaisuuden arvo oli 721,940: 61 markkaa.

Vertailun vuoksi annetaan tässä tietoja palovahingon arvosta prosenteissa koko vakuutussummasta kymmenvuotiskautena 1912—21:

Järjestetyssä kaupungissa.				Järjestetyn kaupungin rajojen ulkopuolella.			
1912	1.46	1917	1.65	1912	9.17	1917	3.90
1913	2.25	1918	2.34	1913	2.98	1918	7.25
1914	0.46	1919	4.78	1914	22.91	1919	26.10
1915	2.02	1920	1.18	1915	11.27	1920	17.74
1916	1.46	1921	0.73	1916	20.25	1921	16.95

Palolaitoksen sairaankuljetusvaunuja käytettiin vuoden kuluessa 2,675 kertaa, niistä 2,462 kertaa sairaiden ja 213 kertaa tapaturman uhrien kuljetukseen. Vastaavat luvut edelliseltä vuodelta olivat 2,819 2,647 ja 172.

Allaolevasta yhdistelmästä ilmenee vaunujen käyttö eri kuukausina:

	Sairauden-tapauk-sissa.	Tapatur-missa.	Yhteensä.		Sairauden-tapauk-sissa.	Tapatur-missa.	Yhteensä.
Tammikuu	231	16	247	Elokuu	186	29	215
Helmikuu	204	12	216	Syyskuu	215	14	229
Maaliskuu	230	12	242	Lokakuu	194	16	210
Huhtikuu	167	12	179	Marraskuu ..	222	19	241
Toukokuu	216	23	239	Joulukuu	229	22	251
Kesäkuu	199	19	218				
Heinäkuu	169	19	188	Yhteensä	2,462	213	2,675

Palomiehistön terveys oli kertomusvuonna hyvä. Sairaalassa hoidettiin ainoastaan kolmea miestä yhteensä 35 vuorokautta. Mainittavia tapaturmia ei harjoituksissa eikä hälyytyksissä tapahtunut.

Palokunnan avustusrahastot käsittivät vuoden alussa yhteensä 120,686: 31 markkaa. Vuoden kuluessa varat lisääntyivät sairaankuljetusmaksuista 33,390 markkaa, lahjojen kautta 20,800 markkaa, palotornin pääsymaksuista 112: 60 markkaa sekä koroista 9,788: 10 markkaa eli yhteensä 64,090: 70 markkaa.

Menot olivat 11,287: 83 markkaa jakautuen seuraaviin eriin:

Kuolleiden palokuntalaisten leskien avustukset	Smk	2,100: —
Soittokunnan johtajan palkkio	»	1,400: —
Soittimien korjaus	»	1,995: —
Urheilukilpailujen palkinnot	»	390: —
Urheiluvälineiden hankinta	»	1,404: 03
Kirjat ja sanomalehdet	»	1,086: 65
Juhlapäivien tarjoilu y. m.	»	1,364: 75
Sairasvaununajajien päällysvaatteet	»	1,547: 40
Yhteensä	Smk	11,287: 83

Vuoden lopussa oli säästö näin ollen 173,489: 18 markkaa, mistä summasta 16,155: 64 markkaa oli sijoitettuna säästökassatilillä Helsingin säästöpankissa, 43,493: 56 markkaa pääomatilillä Suomen kauppapankissa, 96,181: 59 markkaa pääomatilillä Suomen liittopankissa ja 17,658: 39 markkaa pääomatilillä Pohjoismaiden yhdyspankissa.

Varat ovat jaetut kahteen rahastoon; rahasto n:o 1, jonka varat ovat kertyneet sairaankuljetusmaksuista, sisälsi joulukuun 31 p:nä 129,995: 62 markkaa ja rahasto n:o 2, joka on kertynyt palokunnan ansiokkaasta työstä saaduista lahjoista, 43,493: 56 markkaa.

Irtaimisto ja kalusto. Palokunnan hallussa olevat tulensammutusvälineet ja irtaimisto arvioitiin vuoden alussa 452,804: 25 markaksi, vuoden kuluessa niiden arvo nousi 322,853 markkaan, ja poistoja tehtiin 4,123 markan arvosta. Joulukuun 31 p:nä 1922 arvioitiin palolaitoksen irtaimisto ja kalusto niin ollen 771,534: 25 markaksi. Arvon lisäys johtuu pääasiallisesti automobiiliruiskun ja varamoottoriruiskun hankinnasta, jotka maksoivat edellinen 250,000 ja jälkimmäinen 36,000 markkaa.

Palolaitoksen ylläpitokustannukset olivat vuonna 1922 1,464,218: 30 markkaa ja jakautuivat seuraaviin eriin:

	Määräraha, Smk.	Menot, Smk.	Määrärahain säästö, Smk.
Henkilökunnan palkat y. m. edut.....	864,977: —	719,162: 54	145,814: 46
Palotalli	173,300: —	130,924: 14	42,375: 86
Kalusto ja irtaimisto	388,000: —	381,548: 69	6,451: 31
Lämpö, valaistus y. m.	250,400: —	205,083: 86	45,316: 14
Sekalaisia menoja	34,500: —	27,499: 07	7,000: 93
Yhteensä Smk	1,711,177: —	1,464,218: 30	246,958: 70

VI. Köyhäinhoitohallitus.

Köyhäinhoitohallituksen kertomus Helsingin kaupungin köyhäinhoidon hallinnosta vuonna 1922 oli seuraavansisältöinen:

Köyhäinhoitohallituksen puheenjohtajana toimi vuonna 1922 palomestari kapteeni W. Bergström ja varapuheenjohtajana ent. senaattori M. Paasivuori.

Hallituksen jäseninä olivat ylivalvontansa alaisten alueiden mukaan ryhmitettyinä seuraavat 30 henkilöä:

Alue.	Johtaja.	Apulaisjohtaja.
I.	Asioitsija K. Sinisalo	Neiti P. af Heurlin
II.	Metallityöntek. F. A. Åkerman	Eversti O. Ehrström
III.	Prokuristi C. F. Fagerholm	Filosofiantoht. O. W. Louhivuori
IV.	Kansakoulunop:tar O. Oinola	Rouva I. Kantanen
V.	Puuseppä J. Virtanen	Lääketieteenlis. A. Wartiovaara
VI.	Kirvesmies K. J. Aalto	Rouva E. Peltola
VII.	Piirilääkäri V. Leontjeff	Vahtimestari J. Kivilahti
VIII.	Filosofiantohtori J. af Forselles	Rouva E. Kajander
IX.	Piirilääkäri L. Wetterstrand	Rouva H. Seppälä
X.	Neiti E. Fagerholm	Vanginvartija M. Korhonen
XI.	Neiti H. Edelmann	Rouva S. Thomasson
XII.	Pastori S. Berglund	Rouva I. Grönstrand
XIII.	Johtaja A. Kuusi	Ent. senaattori M. Paasivuori
XIV.	Kansakoulunopett. A. Noponen	Sementtityöntek. P. Nevalainen
XV.	Rouva H. Öberg	Tarkastaja I. Grönberg

Varajäseniä olivat vankilanlääkäri K. A. Tukiainen, viilaaja F. A. Åkerman, neiti E. Heikel, johtaja V. Juusela, rouva F. Lönnqvist ja rouva T. Oksanen.

Tarkastusalueet käsittivät seuraavat osat kaupunkia: 1:nen alue: I, II, III ja VIII kaupunginosan; 2:nen alue: VII ja IX kaupunginosan sekä Tehtaankadun etelä- ja Tokankadun itäpuoleisen osan VI kaupunginosaa; 3:s alue muut Merimiehenkadun eteläpuoleiset osat VI kaupunginosaa; 4:s alue Merimiehenkadun pohjoispuoleisen osan VI kaupunginosaa, V kaupunginosan sekä Vladimirinkadun eteläpuoleisen samoinkuin Vladimirin- ja Eerikinkatujen välillä Abrahaminkadun itäpuolella olevan osan IV kaupunginosaa; 5:s alue muut Malmin-, Kansakoulu- ja Simonkatujen eteläpuoleiset osat IV kaupunginosaa; 6:s alue Malmin-, Kansakoulu- ja Simonkatujen pohjoispuoleisen osan IV kaupunginosaa sekä Töölön ja Meilansin; 7:s alue Toisen linjan, Lönnrotinkadun, Agricolankadun ja Kaikukujan eteläpuoleisen osan XI kaupungin-

osaa; 8:s alue Toisen linjan ja Lönnrotinkadun pohjoispuoleisen sekä Neljännen linjan ja Kristiinankadun länsipuoleisen osan XI kaupunginosaa; 9:s alue muut osat XI kaupunginosaa lukuunottamatta Kaikukujan, Pengerkadun, Torkkelinkadun ja It. viertotien välistä aluetta sekä Vaasankadun eteläpuoleisen osan XII kaupunginosaa; 10:s alue Vaasankadun pohjoispuoleisen, Viipurinkadun eteläpuoleisen ja Kajaaninkadun itäpuoleisen osan XII kaupunginosaa; 11:s alue Viipurinkadun pohjoispuolella ja Kajaaninkadun länsipuolella olevan osan XII kaupunginosaa sekä Fredriksperin; 12:s alue X kaupunginosan sekä Kaikukujan, Pengerkadun, Torkkelinkadun ja It. viertotien välisen osan XI kaupunginosaa; 13:s alue Sturenkadun koillispuoleisen ja Hauhonkadun lounaispuoleisen osan Vallilaa sekä Vegankadun eteläpuoleisen osan Hermannia; 14:s alue muut Vallilan osat sekä Saarikadun eteläpuolella, Vellamonkadun länsipuolella ja Vegankadun pohjoispuolella olevan osan Hermannia; 15:s alue muut Hermannin, Toukolan, Käpylän ja Vanhankaupungin osat.

Keskushallitukseen kuuluivat kertomusvuonna puheenjohtaja Bergström, varapuheenjohtaja Paasivuori sekä jäsenet Aalto, Berglund, Ehrström, C. F. Fagerholm, E. Fagerholm, Louhivuori, af Forselles, Leontjeff, Noponen, Sinisalo ja Virtanen.

Köyhäinhoitohallituksen osastojen jäsenistöt olivat kertomusvuonna seuraavat:

Ensimmäiseen osastoon kuuluivat I, II ja IV tarkastusalueen johtajat ja apulaisjohtajat, puheenjohtajana herra Ehrström ja varapuheenjohtajana herra Sinisalo; toiseen osastoon III, V ja VI tarkastusalueen johtajat ja apulaisjohtajat, puheenjohtajana herra Aalto ja varapuheenjohtajana herra Louhivuori; kolmanteen osastoon VII, VIII ja XI tarkastusalueen johtajat ja apulaisjohtajat, puheenjohtajana neiti af Forselles ja varapuheenjohtajana herra Leontjeff ja neljänteen osastoon IX, X ja XII tarkastusalueen johtajat ja apulaisjohtajat, puheenjohtajana herra Berglund ja varapuheenjohtajana neiti Fagerholm. Viidenteen osastoon kuuluivat XIII, XIV ja XV tarkastusalueen johtajat ja apulaisjohtajat, puheenjohtajana herra Noponen ja varapuheenjohtajana herra Paasivuori.

Suljetun köyhäinhoidon lautakuntaan kuuluivat herra Ehrström puheenjohtajana, herra Fagerholm varapuheenjohtajana ja herra Virtanen jäsenenä, varalla herra Sinisalo ja rouva Thomasson.

Köyhäinhoidon virkailijat. Köyhäinhoitohallituksen henkilökunnassa tapahtuivat vuoden varrella seuraavat muutokset:

Sihteerintoimeen otettiin varatuomari V. Eloniemi, joka huhtikuun 12 p:stä 1920 oli sijaisena virkaa hoitanut; lastenhoidontarkastajanvirka lakkautettiin ja tarkastusapulainen L. Sulin siirrettiin lastensuojelulautakunnan palvelukseen; ylim. kanslianjohtaja A. Grönvik nimitettiin avustavaksi kanslianjohtajaksi marraskuun 1 p:stä neiti F. Wallinin sijaan, joka oli valittu II tarkastusalueen kaitsijaksi neiti M. Ådahlin erottua viimemainitusta toimesta. Ylim. kanslianjohtajaksi marraskuun 1 p:stä valittiin ylim. avustava kassanhoitaja L. Koivisto. VII ja XIII alueen kaitsijat H. Bergman ja T. Fagerlund erosivat, edellisen seuraajaksi tuli neiti E. Eklund ja jälkimmäisen rouva R. Silén. Viidentenä diakonissana toimi kertomusvuonna Rosa Ståhlman. Kirjuriapulaisista erosi neiti Elna Ekholm, joka oli valittu lastensuojelulautakunnan kanslistiksi. Neiti L. Koiviston ryhdyttyä hoitamaan ylim. kanslianjohtajantointa valittiin ylim. avustavaksi kassanhoitajaksi hänen sijaansa rouva G. Aspelin.

Kunnalliskodin virkailijoista erosi konttoriapulainen A. Grönblom, jonka seuraajaksi tuli herra J. Josefsson. Sairaanhoitajattarenvirkaa hoiti heinäkuun 15 p:ään asti rouva T. Strandberg ja senjälkeen neiti M. Jansson. Osastonhoitajatar A. M. Aspelin ja yöhoitajatar E. Aarnisalo erosivat, edellisen seuraajaksi tuli neiti G. Granberg ja jälkimmäisen neiti A. Virtanen. Samoin erosi pesulaitoksen johtajatar rouva A. Sjöblom ja valittiin hänen sijaansa viran haltijaksi neiti S. Fellman.

Kokoukset y. m. Yhteinen köyhäinhoitohallitus kokoontui vuoden varrella 1 kerran käsittelemään ohjesäännön 15 §:ssä mainittuja asioita. Keskushallituksella oli 21 vakinaista ja 3 ylimääräistä kokousta, joissa käsiteltiin 865 asiaa. Näistä oli 232 toimitusjohtajan, 347 sihteerin, 12 johtajanapulaisen ja 274 suljetun köyhäinhoidon lautakunnan valmistelemia asioita.

Ensimmäisellä, kolmannella ja neljännellä osastolla oli kullakin 24, toisella osastolla 23 ja viidennellä osastolla 21 kokousta. Niissä käsiteltiin 10,344 asiaa, joista 2,647 ensimmäisellä, 2,006 toisella, 2,240 kolmannella, 1,917 neljännellä ja 1,534 viidennellä osastolla.

Suljetun köyhäinhoidon lautakunta kokoontui 21 kertaa ja käsitteli tällöin 274 asiaa, joista 220 koski hoidokkien eroamista laitoksesta, 27 laitosten virkailijoita, 16 kurinpitoa ja 11 laitosten hallintoa.

Keskushallituksen vuoden varrella käsittelemistä periaatteellista merkitystä omaavista tai yleismielenkiintoa herättävistä asioista mainittakoon seuraavat:

Helmikuun 4 p:nä köyhäinhoitohallitus antoi rahatoimikamarille lausunnon kunnan viranpitäjäin palkanjärjestelyehdotuksesta, osoittaen tällöin, että köyhäinhoidon virkailijat useassa tapauksessa oli luokiteltu epäedullisemmin kuin muiden kunnallisten laitosten heihin verrattavat viranpitäjät. Lopullisessa järjestelyssä otettiin köyhäinhoitohallituksen esittämät huomautukset yleensä huomioon.

Sittenkuin kaikki lapset, jotka tarvitsivat hoitoa oman kodin ulkopuolella, oli siirretty köyhäinhoitohallitukselta lastensuojelulautakunnalle, mutta tällä toistaiseksi ei ollut samoja mahdollisuuksia lasten hoitokustannusten perimiseen kuin köyhäinhoitohallituksella, järjestettiin asia siten, että köyhäinhoitohallituksen tuli lastensuojelulautakunnalle suorittaa lasten hoitokustannukset ja vuorostaan tavallisessa järjestyksessä periä korvaus, mikäli se osoittautui mahdolliseksi. Tämän lastensuojelulautakunnan kanssa suoritettavan yhteistyön järjestämiseksi köyhäinhoitohallitus helmikuun 20 p:nä vahvisti erikoiset yksityiskohtaiset säännöt.

Kun lastenhoidontarkastajan tehtävät eräiden aikaisemmin köyhäinhoitohallituksen huostassa olleiden lasten siirryttyä lastensuojelulautakunnalle olivat tuntuvasti vähentyneet, katsoi köyhäinhoitohallitus maaliskuun 6 p:nä mahdolliseksi lakkauttaa tämän viran siten, että tehtävät siirrettiin toiselle johtajanapulaiselle. Kaupunginvaltuusto hyväksyi köyhäinhoitohallituksen asiasta tekemän esityksen olemaan aluksi voimassa vuoden loppuun. Myöhemmin vuoden varrella tehty uudistettu anomus asian järjestämisestä samalla tapaa edelleen ei vuoden varrella ehtinyt tulla lopullisesti ratkaistuksi.

Maaliskuun 20 p:nä päätti köyhäinhoitohallitus, jolta oli pyydetty lausuntoa kunnallisen ostokonttorin perustamisesta, esittää, että vaikka ajatus oli hyvä, köyhäinhoitohallitus kuitenkaan katsoen käytännölliseen toteuttamiseen liittyviin vaikeuksiin ei pitänyt aikaa sopivana uudistuksen toimeenpanoon.

Huhtikuun 18 p:nä päätettiin rahatoimikamarin kiertokirjelmän johdosta,

joka koski kaupungin virastojen työjärjestyksen uudistamista ja yksinkertaistuttamista sekä työtehon lisäämistä, tuoda esiin, että sittenkuin köyhäinhoitohallitus jo omasta aloitteestaan oli ryhtynyt toivotun suuntaisiin toimenpiteisiin, lisätoimenpiteet eivät enää olisi mahdollisia. Tässä yhteydessä köyhäinhoitohallitus erityisesti vastusti tehtyä ehdotusta, etteivät asianomaiset virastot rahatoimikamarin mieltä kuulematta saisi täyttää avonaisia virkoja, koska tällainen järjestely ainoastaan aiheuttaisi viivytystä tuottamatta käytännöllistä hyötyä.

Kun oli syytä pelätä, että kesäkuun 1 p:nä odotettavissa olevat häädöt tulisivat suuressa määrin lisäämään kunnalliskodin sijain kysyntää, päätti köyhäinhoitohallitus toukokuun 16 p:nä kehoittaa osastoja mahdollisimman suuressa määrin välttämään hoidokkien lähettämistä kunnalliskotiin ja työlaitokseen sekä antaa suljetun köyhäinhoidon lautakunnan tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin, jotta sellaiset kunnalliskodin tai työlaitoksen hoidokit, joiden katsottiin voivan elättää itsensä laitosten ulkopuolella, sieltä poistettaisiin, vaikkakaan he itse eivät olisi sitä anoneet.

Tässä yhteydessä köyhäinhoitohallitus teki rahatoimikamarille esityksen, että kunta varaisi sopivia huoneistoja, esim. kansakouluja, tilapäisiksi majoituspaikoiksi henkilöille, jotka oli häädetty asunnoistaan ja jotka eivät olleet kyenneet hankkimaan kattoa päänsä päälle. Tämän esityksen tuloksena oli kuitenkin ainoastaan, että rahatoimikamari asetti huoneistoja käytettäviksi kodittomien henkilöiden huonekalujen säilyttämistä varten.

Kun uusi köyhäinhoitoasetus edellytti eräitä muutoksia Helsingin köyhäinhoito-ohjesääntöön samoinkuin ohjesääntöjen laatimista köyhäinhoidon laitoksille, asetti köyhäinhoitohallitus kesäkuun 6 p:nä tarvittavien ehdotusten laatimista varten komitean, johon tulivat herrat Leontjeff, Virtanen ja Sinisalo, toimitusjohtaja Myhrberg sekä kunnalliskodin johtaja Granlund. Komitean ehdotukset köyhäinhoitohallitus käsitteli lopullisesti lokakuun 16 p:nä ja lähetti ne eräitä vähäisiä muutoksia tehtyään kaupunginvaltuustolle. Valtuusto ei kertomusvuoden kuluessa ehtinyt hyväksyä näitä johtosääntöehdotuksia.

Syyskuun 4 p:nä köyhäinhoitohallitus päätti tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen reistraattorinviran perustamisesta hallitukseen, mihin esitykseen valtuusto myöntyi. Reistraattorin tehtäviä olivat aikaisemmin sihteerin vastuulla hoitaneet kirjuriapulaiset.

Lokakuun 2 p:nä päätettiin rahatoimikamarin kyselyn johdosta, mitkä hallituksen virat mahdollisesti voitaisiin lakkauttaa, esiintuoda, että sittenkuin hallitus omasta aloitteestaan oli lakkauttanut ne virat, joita ilman voitiin tulla toimeen, enemmät lakkautukset olivat mahdottomat.

Kun köyhäinhoitohallituksen edellisenä vuonna tekemä ehdotus lisärakennuksen teettämisestä kunnalliskotiin ei ollut aiheuttanut toimenpidettä kaupunginviranomaisten taholta, katsoi hallitus tilanpuutteen kasvamisen johdosta kodissa olevansa pakotettu lokakuun 2 p:nä tekemään kaupunginvaltuustolle uuden esityksen hoidokkipaviljongin rakentamisesta kunnalliskotiin, tällöin erityisesti huomauttaen naisten työlaitoksen tarpeellisuutta. Asiaa ei vuoden varrella käsitelty loppuun.

Sen johdosta että kunnan keskuskeittola oli uhannut melkoisesti korottaa keskuskeittolan kunnalliskodin sikalaan lähettämän sianruuan hintaa, päätti köyhäinhoitohallitus lokakuun 16 p:nä anoa rahatoimikamarilta tämän hinnan vahvistamista. Rahatoimikamarin asiasta antamassa vastauksessa oli otettu tasapuolisesti huomioon kumpaisenkin asianosaisen edut.

Marraskuun 6 p:nä pidetyssä kokouksessa kunnalliskodin johtaja teki ehdotuksen luvan hankkimisesta 10 tunnin työpäivän uudelleen käytäntöön ottamiseen kunnalliskodissa, koska 8 tunnin työpäivän oli todettu tuottaneen laitokselle haittaa. Köyhäinhoitohallitus hylkäsi kuitenkin esityksen.

Kansliatyö. Lähtevien kirjelmien kokonaisluku oli 3,593, ja niistä lähetti toimitusjohtaja 157, johtajanapulainen 321 ja ylim. toinen johtajanapulainen 159 (niistä 63 lastenhoitoa koskevia). Sitäpaitsi kanslianjohtajat lähettivät yhteensä 709 ja kassavirasto 1,538 kirjelmää.

Katariinankadun 3:ssa olevassa kansliassa vastaanotettiin I—VI tarkastusalueella eli Pitkänsillan etelänpuoleisissa kaupunginosissa, Töölössä ja Meilansissa asuvia avunetsijöitä, I haarakansliassa Pengerkadun 4:ssä VII—XII tarkastusalueella eli X, XI ja XII kaupunginosassa asuvia avunetsijöitä sekä II haarakansliassa samoin Pengerkadun 4:ssä XIII—XV tarkastusalueella eli Vallilassa, Hermannissa, Toukolassa, Fredriksperissä ja Huopalahdessa asuvia avunetsijöitä. Köyhäinhoitohallituksen keskuskanslia, sihteeriosasto, rekisteritoimisto sekä kassavirasto sijaitsivat Katariinankadun talossa n:o 3.

Hallituksen kolmessa kansliassa käsiteltiin 65,948 asiaa, kuten taulusta II tarkemmin ilmenee.

Elatusvelvollisten takaisinmaksuvelvollisuus. Kertomusvuonna köyhäinhoitohallitus teki 2,016 päätöstä, jotka koskivat annetusta köyhäinhoidosta aiheutuneiden kustannusten perimistä. Näistä koski 710 päätöstä korvausta annetusta sairaanhoidosta. Kuten aikaisemminkin oli johtajanapulaisen tehtävänä ryhtyä päätöksistä johtuviin toimenpiteisiin ja oli hänellä tarkoitusta varten vastaanotto Pengerkadun kansliassa. Niissä tapauksissa, joissa korvauksia ei muulla tavalla saatu kannetuksi, perittiin ne sihteerin toimesta oikeuden kautta. Johtajanapulaisen kutsumien tai poliisilla noudattamien henkilöiden luku oli 2,927. Näistä otettiin kunnalliskotiin ja työlaitokseen 90 henkilöä, joista 72 miehiä ja 18 naisia. Johtajanapulaisen toimesta perittiin yhteensä 963 henkilöltä kaikkiaan 418,105: 53 markkaa korvauksena annetusta köyhäinhoidosta, minkä lisäksi kunnalliskotiin ja työlaitokseen otetut 101 maksuvelvollista henkilöä hyvittivät kuntaa 123,178 markalla.

Sihteerin vuoden kuluessa käsittelemien tapausten luku, joissa yksityiseltä elatusvelvolliselta maaherran toimesta velottiin korvausta, oli 112, niistä 58 kertomusvuonna lisäksi tulleita. Täten kertyneiden korvausten määrä oli 18,663: 50 markkaa, jota vastoin köyhäinhoitohallituksen oli pakko vuoden kuluessa poistaa tämän laatuisia saatavia 3,799: 49 markkaa.

Vuoden kuluessa käsiteltyjen kysymysten lukumäärä, joissa vieraalle kunnalle oli tehty korvausvaatimus, oli 877, niistä 406 vuoden varrella vireille pantuja. Näistä korvauksista kertyi kaikkiaan 741,104: 64 markkaa.

Kertomusvuonna julistettiin päätös 282 Helsingin kaupungin nostamassa korvausvaatimusjutussa sekä 48 kaupungille tehtyä korvausvaatimusta koskevassa jutussa, kuten allaolevasta yhdistelmästä tarkemmin näkyy.

	Helsingin kaupunki vierasta kuntaa vastaan.	yksityisiä henkilöitä	Yhteensä.	Helsingin kaupunkia vastaan vireille pantuja korvausvaatimusjuttuja.
Maaherran päätöksellä:				
hyväksyttyjä	126	30	156	16
osittain hyväksyttyjä	18	9	27	—
hyljättyjä	38	2	40	21
Yhteensä	182	41	223	37

	Helsingin kaupunki vierasta kuntaa vastaan.	yksityisiä henkilöitä vastaan.	Yhteensä.	Helsingin kaupunkia vastaan vireille pantuja korvausvaatimusjuttuja.
Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä:				
hyväksyttyjä	25		25	5
osittain hyväksyttyjä	9	2	11	—
hyljättyjä	21	2	23	6
Yhteensä	55	4	59	11
Kaiken kaikkiaan	*237*	*45*	*282*	*48*

Varoituksen saaneet henkilöt. Niiden henkilöiden lukumäärä, joille johtajanapulainen poliisin pyynnöstä antoi köyhäinhoitohallituksen puolesta varoituksen joutilaisuudesta, kerjuusta y. m., oli 2,737, joista 494 miehiä ja 2,243 naisia.

Lastenhoito. Sittenkuin kaupungin lastenkoteihin otettujen tai kunnan toimesta elätteelle annettujen lasten hoito kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti oli siirtynyt köyhäinhoitohallitukselta lastensuojelulautakunnalle, lakkautettiin myöskin hallituksen lastenhoito-osasto. Lastenhoidontarkastajan tehtävät siirrettiin ylim. toiselle johtajanapulaiselle. Tarkastusapulainen sekä lastenhoito-osaston kansliatehtäviä varten otettu kirjuriapulainen siirtyivät lastensuojelulautakunnan palvelukseen.

Rekisteritoimisto. Yksityishenkilöt, hyväntekeväisyysyhdistykset y. m. tekivät rekisteritoimistolle seuraavat määrät avunetsijöitä koskevia tiedusteluja:

Suomenkieliset kansakoulut	3,688	Työnvälitystoimisto	120
Ruotsinkieliset »	1,955	Yksityishenkilöt	87
Lastensuojelulautakunta	343	Pakolaiskeskus	18
Hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistys	255	Kaupunkilähetys	3
		Yhteensä	6,469

Seuraavan määrän ilmoituksia puutteenalaisille henkilöille annetusta avusta tekivät allamainitut yhdistykset ja laitokset:

Suomenkieliset kansakoulut	16,682	Kaupunkilähetys	56
Pelastusarmeija	1,312	Maitopisara-yhdistys	38
Ruotsinkieliset kansakoulut	116	Kansanlastentarhat	24
Konvalescenthem—Toipumakoti-yhdistys	101	Yhteensä	18,329

Jatkuvien avustusten lakkaamisesta teki Konvalescenthem—Toipumakoti-yhdistys 102 ilmoitusta.

Toimistolle tehdyt tiedustelut jakautuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Tammikuu	211	Heinäkuu	9
Helmikuu	145	Elokuu	14
Maaliskuu	170	Syyskuu	74
Huhtikuu	94	Lokakuu	352
Toukokuu	4,999	Marraskuu	289
Kesäkuu	6	Joulukuu	106

Vuoden varrella jaettiin 568 uutta avustuskorttia.

Rekisteröityjen korttien luku lisääntyi vuoden varrella 2,195:llä ja oli vuoden päättyessä 26,232. Henkilöselvitysten luku lisääntyi 2,360:llä, joista 184 koski henkilöitä, jotka olivat saaneet avustusta ainoastaan hyväntekeväisyysyhdistyksiltä. 185 vuoden varrella kuolleita henkilöitä koskevaa selvitystä poistettiin rekisteristä, joka siis vuoden päättyessä käsitti 20,434 selvitystä. Toimistolle esitettyihin tiedusteluihin vastattiin 277 tapauksessa, että kyseessä olevilla henkilöillä ei ollut kotipaikkaoikeutta Helsingissä, 1,171 tapauksessa, ettei avustus ollut tarpeellinen, ja 20 tapauksessa, että ilmoitettu osoite oli ollut väärä.

Kerjuun ehkäisemiseksi ryhdyttiin toimenpiteisiin 8 toimistoon ilmoitetun henkilön suhteen.

Työttömyysavustukset. Kaupunginvaltuustossa vireille pannun esityksen yhteydessä, joka koski toimenpiteitä vallitsevan työttömyyden johdosta kaupungin työväestön keskuudessa syntyneen hädän lieventämiseksi, valtuusto helmikuun 22 p:nä päätti myöntää köyhäinhoitohallitukselle 75,000 markan suuruisen määrärahan vuokra-avustusten jakamiseksi työttömille henkilöille siten että sanottuja avustuksia ei saisi katsoa suoranaisiksi köyhäinavustuksiksi, joten niitä ei saisi velkoa takaisin avustuksensaajilta. Varain jakoa varten köyhäinhoitohallitus asetti valiokunnan, johon tulivat jäsenet Aalto ja Fagerholm sekä työnvälitystoimiston johtaja A. H. Karvonen. Sitäpaitsi otti köyhäinhoitohallituksen toimitusjohtaja osaa valiokunnan työhön. Jako tapahtui maalis- ja huhtikuussa ja tällöin jaettiin koko määräraha. Valiokunta käsitteli kaikkiaan 1,231 anomusta, joista 1,110 hyväksyttiin ja 121 hylättiin. Avustusta sai yhteensä 844 henkilöä, niistä 582 ainoastaan kerran, 258 kahdesti ja 4 kolmesti.

Köyhäinhoidon avustuksensaajia oli 8,829 Helsingissä asuvaa henkilöä, jotka 10,432 tapauksessa saivat erilaista avustusta ja niistä 289 tapauksessa ainoastaan 100 markkaa pienemmän määrän. Sitäpaitsi avustettiin 124 eri henkilöä köyhäinhoidolle lahjoitettujen rahastojen koroilla, minkä lisäksi 140 muilla paikkakunnilla asuvaa henkilöä, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingissä, sai avustusta oleskelupaikkakunnan köyhäinhoitoviranomaisen välityksellä ja 15 henkilöä oli köyhäinhoitohallituksen maaseudulla olevien paikallisasiamiesten toimesta elätteelle annettuna. Avustuksensaajista oli 6,174 täyskasvuisia henkilöitä ja 2,655 alaikäisiä.

Avunsaajien jakautuminen iän mukaan käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Ikä.	Henkilöitä yli 16 v. Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Ikä.	Lapsia alle 16 v. Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.
16—20 vuotta..	86	115	201	Alle 1 vuoden	53	40	93
20—25 » ..	157	234	391	1 vuotta....	61	53	114
25—30 » ..	162	291	453	2 »	51	39	90
30—35 » ..	203	333	536	3 »	24	31	55
35—40 » ..	213	432	645	4 »	50	48	98
40—45 » ..	211	415	626	5 »	63	84	147
45—50 » ..	191	358	549	6 »	107	81	188
50—55 » ..	159	272	431	7 »	107	103	210
55—60 » ..	166	205	371	8 »	93	98	191
60—65 » ..	138	243	381	9 »	126	119	245
65—70 » ..	126	284	410	10 »	99	112	211
70—75 » ..	99	271	370	11 »	122	113	235
75—80 » ..	64	231	295	12 »	129	119	248

Ikä.	Henkilöitä yli 16 v. Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Yli 80 vuotta..	42	156	198
Tuntematon ikä	158	159	[1]) 317
Yhteensä	2,175	3,999	6,174

Ikä.	Lapsia alle 16 v. Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.
13 vuotta ..	92	106	198
14 » ..	85	87	172
15 » ..	55	64	119
Yli 15 vuotta sekä tuntematon ikä	19	22	[2]) 41
Yhteensä	1,336	1,319	2,655

Miehistä oli 76.7 % ja naisista 69.1 % 16—60 vuotiaita. Lapsista oli enemmistö eli 68.9 % 7—15 vuotiaita, jota vastoin 3 vuotta nuorempia lapsia oli ainoastaan 11.2 % kaikista hoidetuista lapsista.

Tietoja täyskasvuisten avunsaajien siviilisäädystä annetaan allaolevassa yhdistelmässä:

	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Naimattomia	989	1,826	2,815
Naimisissa olevia	841	568	1,409
Leskiä ja eronneita	193	1,455	1,648
Tuntematon siviilisääty	152	150	[1]) 302
Yhteensä	2,175	3,999	6,174

Kotipaikan ja syntymäpaikan mukaan jakautuivat avunsaajat seuraavasti:

Syntymäpaikka.	Avunsaajia. Yli 16 v.	Alle 16 v.
Helsinki	1,088	2,201
Muu Suomen paikkakunta	4,616	269
Ulkomaat	133	42
Tuntematon	337	143
Yhteensä	6,174	2,655

Kotipaikka.	Avunsaajia. Yli 16 v.	Alle 16 v.
Helsinki	5,241	2,271
Muu Suomen paikkakunta	319	106
Riidanalainen	411	123
Ulkomaat tai tuntematon	203	155
Yhteensä	6,174	[2])2,655

Täyskasvuisista avunsaajista oli 2,232 ammattivalmistusta vailla olevia työläisiä, 1,706 tehtaan- tai ammattityöläisiä, 840 henkilöllisiä palvelijoita, 445 erilaisten muiden ammattien harjoittajia ja 662 varsinaista ammattia vailla olevia henkilöitä.

Hoidetut lapset olivat 1,616 tapauksessa (60.9 %) avioliitossa ja 1,035 tapauksessa (39.0 %) avioliiton ulkopuolella syntyneitä; 4 lapsen syntyperä oli tuntematon. Aviosyntyisten ja aviottomien lasten jakautuminen vanhempien ammatin mukaan oli seuraava:

Isän ammatti.	Aviosyntyiset lapset.
Ammattivalmistusta vailla olevia työläisiä	961
Tehtaan- tai ammattityöläisiä	351
Muita ammatinharjoittajia	158
Ammattia vailla olevia henkilöitä	146
Yhteensä	1,616

Äidin ammatti.	Aviottomat lapset.
Palvelijattaria	506
Ammattivalmistusta vailla olevia työläisiä	256
Ammattityöläisiä	170
Muita ammatinharjoittajia	52
Ammattia vailla olevia henkilöitä	51
Yhteensä	1,035

[1]) Näistä on 147 miestä ja 142 naista henkilöitä, jotka saivat ainoastaan 100 markkaa pienemmän avustuksen ja joiden iästä ja siviilisäädystä senvuoksi ei hankittu tietoja. — [2]) Tähän sisältyy eräitä lapsia, jotka 16 vuoden iän saavutettuaankin eri syistä on luettu 16 vuotta nuorempien lasten ryhmään kuuluviksi.

765 tapauksessa (392 poikaa ja 373 tyttöä) elivät molemmat vanhemmat, 1,422 tapauksessa (722 poikaa ja 700 tyttöä) ainoastaan äiti, 202 tapauksessa (107 poikaa ja 95 tyttöä) ainoastaan isä, jota vastoin 266 tapauksessa (115 poikaa ja 151 tyttöä) molemmat vanhemmat olivat tuntemattomat tai kuolleet.

Avustuksensaajain kokonaisluku. Köyhäinhoitohallituksen toimesta vuonna 1922 hoidetuista, elätetyistä ja rahalla avustetuista oli:

Kotonaan suoranaista avustusta saaneita [1])	3,158	Elätteelle annettuja	1,585
Sairaaloissa y. m. laitoksissa kunnalliskodista erillään hoidettuja	3,607	Päiväkodeissa hoidettuja	523
		Lastenkoteihin otettuja	516
		Kunnalliskotiin ja työlaitokseen otettuja	1,198
Lahjoitettujen varojen koroilla avustettuja	124	Yhteensä [2])	10,711

Suoranaisia avustuksia annettiin yhteensä 2,581,491: 37 markkaa, mistä jokaisen avunsaajan osalle tuli keskimäärin 817: 45 markkaa. Keskimääräinen avustusmäärä kutakin avustettua perheenjäsentä kohti oli 365: 13 markkaa. Avustuksensaajista asui 140 muilla paikkakunnilla, nimittäin 79 henkilöä 27 Uudenmaan läänin kunnassa, 10 henkilöä 9 Turun ja Porin läänin kunnassa, 16 henkilöä 10 Hämeen läänin kunnassa, 12 henkilöä 11 Vaasan läänin kunnassa, 4 henkilöä 4 Oulun läänin kunnassa, 3 henkilöä 3 Mikkelin läänin kunnassa, 8 henkilöä 3 Kuopion läänin kunnassa ja 8 henkilöä 5 Viipurin läänin kunnassa. Avuntarpeen syynä oli 61 tapauksessa sairaus ja 27 tapauksessa vanhuudenheikkous, 52 tapauksen tullessa muiden syyryhmien osalle. Avustuksesta osallisten henkilöiden kokonaisluku oli 341, niistä 26 miehiä, 129 naisia ja 186 lapsia.

Kaupungissa asuvista avustuksensaajista oli 289 henkilöä saanut avustusta ainoastaan vähemmän kuin 100 markkaa, kun taas 2,729 henkilöä joko oli saanut suoranaista avustusta suuremman määrän tai suoranaisen avustuksen lisäksi köyhäinhoitoa jossain muussa muodossa. Elatusvelvollisuutta silmälläpitäen jakautuivat avustuksensaajat siten, että 515 oli yksinäisiä miehiä, 1,007 yksinäisiä naisia, 183 mies ja vaimo ilman lapsia ja 1,313 perheitä, joissa oli lapsia.

Lasten lukumäärä avustetuissa perheissä käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Lasten lukumäärä perheessä.	Perheitä, joihin kuului: mies ja vaimo ynnä lapsia.	yksinäinen mies (leski) ynnä lapsia.	yksinäinen nainen (naimaton, eronnut tai leski) ynnä lapsia.	Yhteensä.
1	83	11	281	375
2	99	13	293	405
3	83	7	199	289
4	72	6	85	163
5	37	—	25	62
6	9	—	2	11
7	3	—	2	5
8	3	—	—	3
Yhteensä	389	37	887	1,313
Lapsia yhteensä	1,102	82	1,955	3,139
Lapsia keskimäärin perhettä kohti	2.8	2.2	2.2	2.4

[1]) Avustuksensaajain perheitä (miestä tai vaimoa ja lapsia) lukuunottamatta. — [2]) Koska sama henkilö vuoden varrella on voinut saada useanlaatuista avustusta, ei summa esitä avustettujen henkilöiden kokonaislukua, vaan niiden tapausten lukumäärää, joissa köyhäinhoidon apua on käytetty.

Ylläolevaan summaan sisältyy 228 perhettä, joissa oli sotaorpoja. Avustettujen sotaorpojen kokonaisluku oli 582. Näistä lapsista suoritettujen suoranaisten avustusten kokonaismäärä oli 296,930: 50 markkaa, josta valtio korvasi köyhäinhoitohallitukselle 148,465: 24 markkaa.

Kaupungissa asuvien avustuksensaajain avuntarpeen syyt olivat seuraavat:

Vanhuus	442	Työnpuute tai pienet tulot	885
Sairaus tai kivulloisuus	1,173	Suuri perhe	208
Perheenelättäjä vankina, kadoksissa tai laiminlyö perhettään	180	Muut syyt	130
		Yhteensä	3,018

Tilapäisistä avunsaajista, t. s. niistä henkilöistä, jotka saivat avustusta ainoastaan 100 markkaa pienemmän määrän, olivat noin puolet kääntyneet köyhäinhoidon puoleen työttömyyden takia.

Kaupungissa asuvien avustuksensaajain valvontaa toimittivat ensi kädessä köyhäinhoidon 15 kaitsijaa. Heidän tekemiensä kotikäyntien luku nousi 24,412:een ja jakautui eri tarkastusalueiden kesken seuraavasti:

Alue.	Käyntejä.	Alue.	Käyntejä.	Alue.	Käyntejä.
I	1,717	VI	1,813	XI	1,468
II	1,700	VII	1,790	XII	1,699
III	2,575	VIII	1,313	XIII	1,134
IV	1,685	IX	1,875	XIV	1,279
V	1,584	X	1,772	XV	1,008

Sitäpaitsi välittivät köyhäinhoidon 5 diakonissaa jonkin verran avustusta ja kävivät perheissä, joissa oli alaikäisiä tai sairaita, sekä henkilöiden luona, jotka eri syistä olivat erityisen hoidon tarpeessa; diakonissojen tekemien kotikäyntien luku oli 17,437.

Seuraavat keskimäärät valaisevat tarkemmin suoranaisten avustusten jakoa eri tarkastusalueilla.

Alue.	Henkilöitä perhettä kohti.	Kuukausia, joiden kuluessa avustusta saatiin.	Avustusta perhettä kohti. Yhteensä, Smk.	Kuukausittain, Smk.	Avustus avustettua perheenjäsentä kohti.
I	1.7	6.0	599: 42	99: 49	352: —
II	2.2	6.6	786: 89	118: 80	359: 80
III	2.0	5.8	731: 20	125: 87	367: 22
IV	2.0	6.2	640: 68	103: 28	332: 07
V	1.8	6.8	643: 35	94: 45	354: 23
VI	2.2	6.6	700: 06	106: —	316: 10
VII	1.8	4.8	651: 95	135: —	352: 59
VIII	2.5	6.4	817: 89	128: 45	326: 54
IX	2.6	6.4	829: 91	129: 06	318: 65
X	2.6	6.3	971: 41	153: 98	371: 94
XI	2.6	5.5	773: 63	141: 34	296: —
XII	2.6	6.0	753: 85	125: 15	289: 50
XIII	2.5	5.8	716: 69	122: 51	289: 46
XIV	3.2	6.0	913: 40	152: —	288: 52
XV	2.4	6.6	904: 96	137: 55	376: 86

Suurimmat perheet olivat XIV, pienimmät taas I tarkastusalueella. VII alueella avustukset enimmäkseen olivat lyhytaikaisia. Keskimääräinen avustus avustettua henkilöä kohti oli suurin XV ja pienin XIV alueella.

Avunsaajain luku vaihteli vuoden eri kuukausina seuraavasti:

Tammikuu	1,701	Heinäkuu	1,392
Helmikuu	1,775	Elokuu	1,348
Maaliskuu	1,842	Syyskuu	1,367
Huhtikuu	1,766	Lokakuu	1,401
Toukokuu	1,671	Marraskuu	1,441
Kesäkuu	1,499	Joulukuu	1,456

Avustukset annettiin osin rahassa, osin halkojen, ruoka-annosten, jalkineiden, valmiiden vaatteiden, kankaiden, sukkalangan y. m. muodossa. Ruoka saatiin Sofiankadun varrella olevasta kunnan keskuskeittolasta.

Kunnalliskodin ulkopuolella olevissa laitoksissa ja sairaaloissa hoidetut. Niiden henkilöiden lukumäärä, jotka Helsingin kaupungin köyhäinhoidon kustannuksella saivat hoitoa sairaaloissa, parantoloissa ja laitoksissa, oli:

	Miehiä.	Naisia.	Lapsia.	Yhteensä.
Marian sairaalassa	368	748	171	1,287
Kivelän sairaalassa	553	527	20	1,100
Nickbyn mielisairaalassa	187	276	3	466
Humaliston sairaalassa	117	—	—	117
Lapinlahden keskuslaitoksessa	109	157	5	271
Muissa sairaaloissa ja laitoksissa	81	141	144	366
Yhteensä	1,415	1,849	343	3,607

Lahjoitettujen varojen koroilla avustetut. Eräiden köyhäinhoidolle lahjoitettujen, rahatoimikamarin hoitamien rahastojen korot köyhäinhoitohallitus jakoi seuraavan laskelman mukaan 150 osaan yhteensä 124 henkilön kesken, jotka maksuosoitusten nojalla nostivat rahatoimikamarista heille myönnetyt osuudet:

	Smk.		Smk.
Hedvig Charlotta Gripenbergin rahastosta	864: 88	Adolf Fredrik Sierckin rahastosta	465: 48
Wilhelm Elgin rahastosta	706: 97	Lisette Gardbergin rahastosta	77: 22
Carl Gustaf Hanellin rahastosta	401: 55	Elsa Maria Lampan rahastosta	804: 88
Aleksandran rahastosta	443: 66	W. Wavulinin rahastosta	1,042: 50
Carl Sierckenin rahastosta	216: 22	Sitäpaitsi nostettiin [1]) korkoa:	
Gustava Katharina Brobergin y. m. rahastoista	1,119: 73	Emma Grefbergin rahastosta [2])	9,966: 40
W. J. E. Westzynthiuksen rahastosta	1,509: 68	Alfred Kordelinin rahastosta	11,898: 64
Maria Bergmanin rahastosta	772: 22	Yhteensä	30,290: 03

Opintoavustuksiksi varatuista Emma Grefbergin ja Alfred Kordelinin rahastojen korkovaroista myönnettiin 7 pojalle ja 19 tytölle yhteensä 15,899: 32 markkaa apurahoina opetuksen saamiseksi seuraavissa kouluissa:

[1]) Korot nosti ja jakoi köyhäinhoitohallitus. — [2]) Korkovaroista oli vuoden päättyessä jakamatta 16: 40 markkaa.

	Poikia.	Tyttöjä.		Poikia.	Tyttöjä.
Kauppakoulu	—	1	Ateneumin iltakurssit..	2	—
Oppikoulut	5	10	Ammattikoulu	—	2
Heponiemen harjoituskoulu	—	2	Konekirjoituskurssi	—	2
Kansakoulun jatkoluokat..	—	2	Yhteensä	7	19

Grefbergin rahastosta annetut apurahat vaihtelivat 600:sta 2,700 markkaan ja Kordelinin rahaston apurahat 99: 32 markasta 500 markkaan.

Elätteelleanto. Vuonna 1922 köyhäinhoitohallitus suoritti Nickbyn mielisairaalalle kustannukset 77 mainitun sairaalan Sipooseen elätteelle antamasta mielisairaasta henkilöstä (22 miehestä ja 55 naisesta) sekä lastensuojelulautakunnalle sen elätteelle antamista 702 pojasta ja 791 tytöstä. Täyskasvuisten hoitopäivien luku oli 26,641 eli keskimäärin 346 päivää henkilöä kohti ja alaikäisten 430,849 eli keskimäärin 289 hoitopäivää lasta kohti. Sitäpaitsi oli köyhäinhoidon asiamiesten välityksellä maaseudulla elätteelle annettuna 7 miestä ja 8 naista, nimittäin Kirkkonummella 6, Siuntiossa 3, Helsingin pitäjässä 2 sekä Vihdin, Sipoon, Espoon ja Nurmijärven pitäjissä kussakin 1.

Alaikäisten elätteelle annettujen joutumiseen köyhäinhoidon huostaan oli seuraavat syyt:

Lapsen sairaus tai aistiviallisuus	17	Lapsensa hylkääminen	367
Vanhempien kuolema	292	Perheen lukuisuus	161
» sairaus	167	Asunnonpuute	53
» irstaisuus	94	Muu syy	287
» vapausrangaistus..	55	Yhteensä	1,493

331 tapauksessa elivät molemmat vanhemmat, 762 tapauksessa ainoastaan äiti, 167 tapauksessa ainoastaan isä, kun taas 233 tapauksessa molemmat vanhemmat olivat kuolleet tai kadoksissa.

Päiväkodeissa hoidetut. Eri päiväkodeissa hoidettiin köyhäinhoidon kustannuksella 523 lasta, nimittäin 258 poikaa ja 265 tyttöä. Köyhäinhoidon huostaan joutumiseen oli seuraavat syyt:

Lapsen sairaus tai aistiviallisuus	54	Perheen lukuisuus	331
Vanhempien sairaus	34	Muu syy	104
		Yhteensä	523

193 tapauksessa elivät molemmat vanhemmat, 324 tapauksessa ainoastaan äiti, 4 tapauksessa ainoastaan isä; 2 tapauksessa molemmat vanhemmat olivat kuolleet tai tuntemattomat.

Lapsista hoidettiin kertomusvuonna 47, nimittäin 30 poikaa ja 17 tyttöä, köyhäinhoidon omassa päiväkodissa. Tämä päiväkoti, joka kesäkuun 1 p:nä siirrettiin Pengerkadun 4:stä Kolmannen linjan 8:aan, pidettiin avoinna joka arkipäivä vuoden umpeensa. Hoitopäivien kokonaisluku oli 5,377 eli keskimäärin 114.4 lasta kohti. Hoidokkien keskimäärä päivää kohti niinä päivinä, joina päiväkoti oli avoinna, oli 18.7. Hoidetuista lapsista oli 4 lasta 3 vuotta nuorempia, 22 lasta 3—7 vuotiaita ja 21 lasta 7 vuotta vanhempia.

Päiväkodin kustannukset nousivat seuraaviin määriin:

	Kokonais-kustannus, Smk.	Kustannus hoitopäivää kohti, Smk.
Ravinto	18,449: 65	[1])3: 43
Palkkaukset	11,795: —	2: 19
Vuokra	8,150: —	1: 52
Lämpö ja valo	5,532: 08	1: 03
Sekalaisia kustannuksia	2,108: 73	—: 39
Kalusto	1,676: 75	—: 31
Korjaukset	1,433: 20	—: 27
Yhteensä	49,145: 41	9: 14

Lastenkodit. Tammikuun 1 p:nä otti lastensuojelulautakunta huostaansa köyhäinhoidon Oulunkylässä ja Kullan torpassa sijaitsevat lastenkodit sekä Leppäsuon koulukodin. Köyhäinhoitohallitus suoritti kuitenkin kertomusvuonna lautakunnalle lasten hoitokustannukset, jotka lastensuojelulautakunta oli arvioinut 16 markaksi lasta kohti päivässä. Niiden lasten lukumäärä, jotka siten saivat hoitoa köyhäinhoidon kustannuksella, oli 516, joista 325 poikia ja 191 tyttöjä. Hoitopäivien yhteenlaskettu lukumäärä oli 103,830 eli keskimäärin 201 päivää lasta kohti. Syyt köyhäinhoidon huostaan joutumiseen olivat seuraavat:

Lapsen sairaus tai aistiviallisuus	6	Lapsen hylkääminen	58
Vanhempien kuolema	45	Perheen lukuisuus	51
» sairaus	56	Asunnonpuute	116
» huolimattomuus tai irstaisuus	17	Muu syy	149
» vapausrangaistus	18	Yhteensä	516

Kunnalliskoti ja työlaitos. Kunnalliskodissa ja työlaitoksessa hoidettiin vuonna 1922 1,198 henkilöä, joista kuitenkin osa vuoden varrella useita kertoja otettiin laitoksiin, niin että niiden kirjoihin merkittyjen hoidokkien luku oli 1,223, vastaten 1,233 edellisenä vuonna. Laitosten hoidokkien vaihtuminen näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

	Miehiä.	Naisia.	Lapsia.	Yhteensä.
Edelliseltä vuodelta jäljellä olevia	282	426	35	743
Vuoden varrella otettuja	200	218	62	480
Yhteensä sisäänkirjoitettuja	482	644	97	1,223
Näistä:				
Siirtyi vapaaseen elämään	138	115	42	295
Lähetettiin kotiseudulleen	6	16	5	27
Siirettiin sairaaloihin tai muihin laitoksiin	6	19	23	48
Pakeni laitoksesta	33	10	—	43
Kuoli	17	39	4	60
Yhteensä eronneita	200	199	74	473
Jäljellä vuoteen 1923	282	445	23	750

Miehistä oli vuoden alkaessa 156 ja sen päättyessä 158 työlaitokseen otettuna.

[1]) Jos henkilökunnan hoitopäivät otetaan lukuun, olivat menot 2: 85 markkaa henkilöä ja päivää kohti.

Vuoden eri kuukausien kesken jakautuivat vastaanotot ja eroamiset seuraavasti:

	Laitoksiin otettuja.	Eronneita.		Laitoksiin otettuja.	Eronneita.
Tammikuu	57	23	Heinäkuu	24	44
Helmikuu	24	32	Elokuu	24	38
Maaliskuu	55	48	Syyskuu	30	33
Huhtikuu	27	42	Lokakuu	49	27
Toukokuu	32	83	Marraskuu	79	31
Kesäkuu	30	48	Joulukuu	49	24

Useimmat hoidokit otettiin vastaan talvikuukausina. Puolenavuotena huhtikuusta syyskuuhun otettiin vastaan 167 tapausta eli 34.8 %, 313 tapauksen eli 65.2 %:n tullessa vuoden muiden kuukausien osalle. Eroamiset tapahtuivat suurimmaksi osaksi kevät- ja kesäkuukausina eli 64.1 %, maalis—elokuussa ja 35.9 % muuna osana vuotta. Kaikista vuonna 1922 laitokseen otetuista henkilöistä poistettiin 299 eli 62.3 % jo ennen saman vuoden loppua.

Hoidokkien luku eri kuukausina oli:

	Suurin määrä.	Vähin määrä.	Keskimäärä.		Suurin määrä.	Vähin määrä.	Keskimäärä.
Tammikuussa	763	734	748.7	Elokuussa	635	621	628.0
Helmikuussa	764	748	755.5	Syyskuussa	643	624	631.7
Maaliskuussa	757	737	746.2	Lokakuussa	665	643	655.5
Huhtikuussa	747	731	739.9	Marraskuussa	724	664	694.6
Toukokuussa	734	684	702.7	Joulukuussa	749	729	742.3
Kesäkuussa	688	648	659.2	Koko vuonna	763	621	682.4
Heinäkuussa	651	627	633.4				

Ikänsä mukaan laitoksiin otetut ryhmittyivät seuraavasti:

	Kunnalliskoti. Mp.	Kunnalliskoti. Np.	Työlaitos.		Kunnalliskoti. Mp.	Kunnalliskoti. Np.	Työlaitos.
Alle 1 vuoden	45	52	—	50—55 vuotta	15	25	30
16—20 vuotta	5	6	9	55—60 »	10	38	28
20—25 »	2	48	21	60—65 »	22	39	30
25—30 »	2	41	12	65—70 »	24	73	28
30—35 »	5	39	19	70—75 »	22	87	21
35—40 »	3	37	33	75—80 »	21	85	6
40—45 »	7	19	24	Yli 80 vuoden	27	68	5
45—50 »	9	24	30	Tuntematon ikä	—	1	1
				Yhteensä	219	682	297

Kunnalliskodissa elätetyistä henkilöistä oli 116 miestä ja 352 naista eli 53.0 % ja 51.7 % yli 60 vuoden ikäisiä, kun taas työlaitoksen hoidokeista 90 eli 30.4 % oli 60 vuotta vanhempia.

Syntymäpaikan mukaan hoidokit jakautuivat siten, että kunnalliskodin hoidokeista 143 oli Helsingissä ja 758 muilla paikkakunnilla syntyneitä, työlaitoksen hoidokeista taas 82 Helsingissä ja 215 muilla paikkakunnilla syntyneitä.

Kaikista vuoden alkaessa laitosten kirjoissa olleista hoidokeista oli 264 eli 35.5 % ollut laitoksissa vuotta lyhyemmän ajan, 364 eli 49.0 % 1—5 vuotta, 89 eli 12.0 % 6—10 vuotta ja 26 eli 3.5 % kauemmin kuin 10 vuotta. Pisin hoitoaika oli 48 vuotta.

Niiden päivien luku, jotka kunnalliskodin ja työlaitoksen hoidokit vuonna 1922 olivat olleet laitoksiin otettuina, oli keskimäärin 219.6, mutta vaihteli

eri hoidokeilla riippuen köyhäinhoidon tarpeen syystä kuten allaolevasta yhdistelmästä tarkemmin näkyy:

Köyhäinhoidonavun syy.	Keskimäärin hoitopäiviä hoidokkia kohti.	Köyhäinhoidonavun syy.	Keskimäärin hoitopäiviä hoidokkia kohti.
Vanhuus	277.0	Aviottoman lapsen elättäminen	98.6
Sairaus	243.8	Työnpuute	144.0
Tylsämielisyys	235.2	Muut syyt	138.8
Muu aistiviallisuus tai raajarikkoisuus	247.5		

Kunnalliskodin ja työlaitoksen kokonaiskustannukset olivat, maanviljelyksestä, sianhoidosta ja pesulaitoksesta aiheutuneita menoja lukuunottamatta, 3,690,048: 17 markkaa, mistä 450,804: 62 markkaa maksettuja kalliinajanlisäyksiä. Ylläpitopäivien luku oli 249,077, joten siis bruttokustannus hoidokkia kohti päivässä oli 14: 81 markkaa. Jos vähennetään tulot, joita oli 360,933: 86 markkaa, saadaan todelliseksi keskikustannukseksi 13: 37 markkaa. Jos taas otetaan lukuun maanviljelyksen, sianhoidon ja pesulaitoksen sekä tulot että menot, saadaan keskikustannukseksi hoidokkia kohti päivässä 11: 45 markkaa (vastaten 11: 14 markkaa vuonna 1921). Ruokintaan käytettiin vuoden kuluessa ravintoaineita 1,314,370: 40 markan arvosta, joten ravintokustannus henkilöä ja päivää kohti oli 5: 28 markkaa.

Hoidokkien työ. Kuten edellisinäkin vuosina pidettiin kunnalliskodin hoidokkeja itsekutakin kykynsä mukaisessa sopivassa työssä, osittain työpajoissa ja käsityösaleissa, osittain laitoksen maanviljelyksessä, sikalassa ja pesulaitoksessa. Suurin osa vuoden varrella hankitusta kalustosta ja kaikki uudet vaatekappaleet olivat hoidokkien valmistamia ja kunnossa pitämiä, minkä lisäksi suoritettiin ompelutöitä kaupungin sairaaloille.

Kunnalliskodissa oli kertomusvuonna 33 naispuolista hoidokkia, jotka olivat otetut laitokseen korvatakseen työllään kunnalle heille itselleen tai heidän lapsilleen annetun köyhäinhoidon, hyvittänyt kaupungille yhteensä 45,048 markkaa. Työlaitoksessa oli 68 samasta syystä laitokseen otettua miestä hyvittänyt kaupungille 78,130 markkaa.

Lääkärinhoito. Kunnalliskodin lääkärillä oli vastaanotto kaksi kertaa viikossa. Polikliinisten käyntien luku oli vuonna 1922 1,818, ja ne jakautuivat vuoden eri kuukausien kesken seuraavasti:

Tammikuu	166	Toukokuu	173	Syyskuu	141
Helmikuu	126	Kesäkuu	158	Lokakuu	160
Maaliskuu	167	Heinäkuu	128	Marraskuu	171
Huhtikuu	102	Elokuu	114	Joulukuu	212
				Yhteensä	1,818

Laitoksen poliklinikassa annettiin ylihoitajattaren johdolla joka päivä sairaanhoitoa. Hoidettujen tapausten luku oli vuoden jälkipuoliskolla 2,412.

Vuoden kuluessa kuoli 17 miestä, 39 naista ja 4 lasta eli yhteensä 60 hoidokkia, jotka kuolemansyitä silmälläpitäen jakautuivat seuraavasti:

Sydänvika	11	Selkäydintauti	1
Vanhuudenheikkous	20	Keuhkotuberkulosi	1
Keuhkotulehdus	8	Keuhkokatarri	1
Verenmyrkytys	4	Sisäinen verenvuoto	1
Halvaus	5	Heikkous	2
Alkoholimyrkytys	1	Anemia	1
Syöpä	4	Yhteensä	60

Kuolemantapaukset sattuivat seuraavina kuukausina:

Tammikuu	7	Toukokuu	7	Syyskuu	5
Helmikuu	3	Kesäkuu	6	Lokakuu	4
Maaliskuu	7	Heinäkuu	1	Marraskuu	5
Huhtikuu	5	Elokuu	4	Joulukuu	6
				Yhteensä	60

Iän mukaan jakautuivat kuolleet seuraavasti:

	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.		Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Alle 1 vuoden	1	3	4	70—75 vuotta	3	9	12
50—55 vuotta	1	—	1	75—80 »	1	8	9
55—60 »	—	1	1	80—85 »	6	8	14
60—65 »	1	2	3	85—90 »	2	4	6
65—70 »	3	5	8	90—95 »	—	2	2
				Yhteensä	18	42	60

Pesulaitos. Kunnalliskodin pesulaitoksessa suoritettiin kertomusvuonna omien laitosten pesun lisäksi myöskin Kivelän ja Humaliston sairaalain sekä lastensuojelulautakunnan lastenkotien vaatteiden pesu. Kunnalliskodissa puhdistetut ja mankeloidut vaatteet, kunnalliskodin ja työlaitoksen oma pesu lukuunotettuna, painoivat 249,160 kiloa (vuonna 1921 225,522 kiloa). Pesulaitoksessa työskenteli, paitsi palkattuja pesijättäriä, myöskin hoidokkeja, joiden päivätöistä pesulaitokselta velottiin 10 markkaa päivältä. Tuloja oli 499,141: 85 markkaa, kun taas menot olivat 334,593: 43 markkaa, joten siis nettovoitoksi jäi 164,548: 42 markkaa.

Maanviljelys ja puutarhanhoito. Maanviljelystä harjoitettiin kertomusvuonna samalla tapaa kuin aikaisemmin. Työlaitoksen hoidokkien maanviljelyksessä suorittamista päivätöistä velottiin tältä 25 markkaa hevospäivätöistä ja 5 markkaa muista päivätöistä. Tulot nousivat 129,337: 90 markkaan menojen ollessa 85,630: 81 markkaa. Puhdas tulo oli siis 43,707: 09 markkaa. Sato käsitti 1,153 hl. perunoita, 14,908 kg. kaalia, 9,000 kg. lanttuja, 3,600 kg. porkkanoita, 2,100 kg. punajuuria, 3,000 kg. heiniä, 6,582 kg. kauroja sekä ruokalan muiden puutarhatuotteiden tarpeen.

Sianhoito. Sikakanta oli vuoden alussa 367 eläintä ja vuoden päättyessä 466 eläintä. Vuoden varrella myytiin 267 elävää eläintä 102,768: 25 markalla ja 24,903 kg. sianlihaa 373,545 markalla. Sianlihaa toimitettiin omalle ruokalalle 12,681 kg., palokunnalle 728 kg., Marian sairaalalle 2,318 kg., Kivelän sairaalalle 6,384 kg., Humaliston sairaalalle 171 kg., kulkutautisairaalalle 433 kg., kunnan keskuskeittolalle 121 kg. ja makkaratehtaille 2,067 kg. Sianruoka saatiin kunnalliskodin omasta ruokalasta, kaupungin sairaaloista, kunnan keskuskeittolasta, lihantarkastusasemalta ja kaupungin puhtaanapitolaitokselta. Sikalasta oli vuonna 1922 menoja 206,723: 57 markkaa ja puhdas voitto oli 269,589: 68 markkaa. Työvoima oli osittain palkattuja sianhoitajia, osittain hoidokkeja, joiden päivätöistä sikalalta velottiin 5 markkaa päivältä.

Köyhäinhoidon tulot ja menot. Allaolevassa taulussa esitetään tietoja köyhäinhoidon arvioiduista ja todellisista tuloista ja menoista vuonna 1922 [1]):

[1]) Yksityiskohtaiset tiedot ovat julkaistuina Helsingin kaupungin tilastossa V. 7. 1922,

	Arvioidut tulot ja menot. Menosäännön mukaan.	Arvioidut tulot ja menot. Lisämääräraha.	Todelliset tulot ja menot.	Määrä, jolla todelliset tulot ja menot ylittivät (+) tai alittivat (—) lasketut.
Tulot:				
Tuloja kunnalliskodista	167,025 —	— —	191,362 46	+ 24,337 46
» työlaitoksesta	233,000 —	— —	169,571 40	— 63,428 60
» maanviljelyksestä	118,000 —	— —	129,337 90	+ 11,337 90
» sianhoidosta	330,000 —	— —	476,313 25	+ 146,313 25
» pesulaitoksesta	440,000 —	— —	499,141 85	+ 59,141 85
Korvausta köyhäin elatuksesta	1,200,000 —	— —	3,082,752 06	+1,882,752 06
Yhteensä Smk	2,488,025 —	— —	4,548,478 92	+2,060,453 92
Menot:				
Köyhäinhoitohallitus	369,925 —	28,328 40	380,710 72	— 17,542 68
Köyhäinhoidon kassa- ja tililaitos	53,300 —	— —	45,896 55	— 7,403 45
Kunnalliskoti ja sen yhteydessä olevat laitokset (yhteiset kustannukset)	86,445 —	750 —	80,972 11	— 6,222 89
Kunnalliskoti	3,244,947 91	— —	2,571,177 15	— 673,770 76
Työlaitos	853,130 —	— —	587,094 29	— 266,035 71
Maanviljelys	115,463 75	— —	85,630 81	— 29,832 94
Sianhoito	272,900 —	— —	206,723 57	— 66,176 43
Pesulaitos	380,057 50	— —	334,593 43	— 45,464 07
Elätteelleantokustannukset	200,000 —	— —	113,023 80	— 86,976 20
Lastenhoitokustannukset	3,300,000 —	100,000 —	3,400,000 —	— —
Sairaanhoitokustannukset	3,000,000 —	150,000 —	3,150,000 —	— —
Mielisairaiden hoitokustannukset	3,200,000 —	— —	3,198,133 16	— 1,866 84
Sokeiden ja raajarikkoisten hoito- ja opetuskustannukset	40,000 —	— —	34,733 —	— 5,267 —
Lääkkeet	100,000 —	— —	67,987 —	— 32,013 —
Suoranaiset avustukset	2,800,000 —	— —	2,581,491 37	— 218,508 63
Päiväkotihoidon kustantamiseksi lapsille	125,000 —	— —	116,524 81	— 8,475 19
Matkakulut	15,000 —	— —	12,413 05	— 2,586 95
Hautauskulut	50,000 —	— —	41,499 25	— 8,500 75
Yhteensä Smk	18,206,169 16	279,078 40	17,008,604 07	—1,476,643 49

Kaupungin 1922 vuoden budjettiin olivat köyhäinhoidon määrärahat merkityt 18,806,169: 16 markan määräisinä, niistä kuitenkin 500,000 markkaa arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti ja 100,000 markkaa vastaanottokotia varten, mikä määrä vuoden kuluessa siirtyi lastensuojelulautakunnan käytettäväksi. Siten jäi köyhäinhoidon menoihin 18,206,169: 16 markkaa, minkä lisäksi vuoden varrella myönnettiin lisämäärärahoja yhteensä 279,078: 40 markkaa. Kalliinajanlisäyksinä maksettiin virka- ja palvelusmiehille 1,309,572: 74 markkaa, joten siis köyhäinhoidon aiheuttamien menojen kokonaismäärä oli 18,318,176: 81 markkaa. Jos menojen kokonaismäärästä vähennetään tulot, 4,548,478: 92 markkaa, jää jäljelle 13,769,697: 89 markkaa, mikä määrä siis edustaa kunnan todellisia köyhäinhoitomenoja vuonna 1922. Näihin menoihin ei ole luettu niitä 75,000 markkaa,

jotka köyhäinhoitohallituksen välityksellä jaettiin vuokra-avustuksina työttömille henkilöille. Vuonna 1921 todelliset köyhäinhoitokustannukset olivat 10,999,683: 11 markkaa, vuonna 1920 9,531,345: 76 markkaa, vuonna 1919 6,887,571: 79 markkaa ja vuonna 1918 5,093,627: 39 markkaa.

Vuoden 1922 alussa oli perimättömiä saatavia vierailta kunnilta ja yksityishenkilöiltä, jotka oli tuomittu suorittamaan korvausta omaistensa elatuksesta, yhteensä 878,434: 40 markkaa, sekä valtiolta eräiden henkilöiden hoidosta, joiden elatus voimassa olevan köyhäinhoitoasetuksen mukaan on sen asiana, 1,498,539: 73 markkaa. Vuoden 1922 kuluessa tuli ensinmainittuja saatavia lisäksi 1,033,113: 77 markkaa sekä valtiolta perittäviä 1,685,753: 26 markkaa, siitä 358,031: 46 markkaa n. s. sotaorvoista. Vuoden varrella perittiin kassaviraston toimesta 1,454,520: 13 markkaa, kun taas köyhäinhoitohallitus poisti tileistä 128,991: 52 markkaa, niin että perimättömiä saatavia vuoden päättyessä oli 3,512,329: 51 markkaa, niistä 2,486,737: 18 markkaa valtiolta, 930,435: 28 markkaa vierailta kunnilta ja 95,157: 05 markkaa yksityishenkilöiltä.

Taulu I. Köyhäinhoitohallituksen sihteeriosaston kirjeenvaihto vuonna 1922.

Laitos tai viranomainen, jolta saapui tai jolle lähetettiin kirjelmiä.	Saapuneita kirjelmiä, jotka koskivat					Lähetettyjä kirjelmiä, jotka koskivat				
	Helsingin kaupungille tehtyjä korvausvaatimuksia.	Toisille kunnalle tehtyjä korvausvaatimuksia.	Yksityisille elatusvelvollisille tehtyjä korvausvaatimuksia.	Muita asioita.	Yhteensä.	Helsingin kaupungille tehtyjä korvausvaatimuksia.	Toisille kunnalle tehtyjä korvausvaatimuksia.	Yksityisille elatusvelvollisille tehtyjä korvausvaatimuksia.	Muita asioita.	Yhteensä.
Köyhäinhoitohallitus ja kunnan lautakunnat ..	762	276	—	1	1,039	234	533	—	2	769
Yksityiset henkilöt, yhtymät tai laitokset	241	38	6	1	286	70	44	2	1	117
Pastorinvirastot	43	479	24	18	564	50	480	28	16	574
Poliisilaitokset	47	357	4	15	423	46	348	4	14	412
Kruununnimismiehet	3	44	2	3	52	3	45	3	1	52
Henki- tai kihlakunnankirjurit	37	795	7	14	853	41	804	7	15	867
Maaherra	105	364	87	7	563	77	399	114	9	599
Korkein hallinto-oikeus ..	11	74	7	—	92	11	46	4	—	61
Kaupunginvaltuusto	—	—	—	19	19	—	—	—	17	17
Rahatoimikamari	—	—	—	47	47	—	—	—	47	47
Palkkalautakunta	—	—	—	11	11	—	—	—	13	13
Muut viranomaiset	—	—	—	89	89	—	—	—	65	65
Yhteensä	1,249	2,427	137	225	4,038	532	2,699	162	200	3,593

Taulu II. Katsaus köyhäinhoitohallituk-

	Henkilöitä, jotka on lähetetty						Jaettu lääkkeitä.	Jaettu sairasparseleja.	Myönnetty maksutonta lääkärinhoitoa.	Kustannettu hautauksia.
	Kunnalliskotiin ja työlaitokseen.	Eri päiväkoteihin.	Valtion sairaaloihin.	Kaupungin sairaaloihin.	Yksityisiin sairaaloihin.	Yhteensä.				
Katariinankadun kanslia.										
Tammikuu	10	22	22	94	—	148	99	—	20	6
Helmikuu	15	20	15	117	—	167	117	2	20	2
Maaliskuu	7	9	12	114	—	142	132	7	26	5
Huhtikuu	11	—	21	92	—	124	161	4	28	5
Toukokuu	9	1	14	81	—	105	156	—	12	6
Kesäkuu	14	7	27	83	—	131	76	—	9	8
Heinäkuu	10	7	14	61	—	92	69	3	9	7
Elokuu	7	—	11	79	—	97	112	2	14	13
Syyskuu	17	29	21	99	—	166	82	3	11	6
Lokakuu	13	34	22	108	1	178	101	2	4	8
Marraskuu	34	4	28	115	—	181	74	5	2	8
Joulukuu	15	8	21	117	—	161	88	3	—	11
Yhteensä	162	141	228	1,160	1	1,692	1,267	31	155	85
Kanslia I Pengerkadulla.										
Tammikuu	36	28	17	76	2	159	133	5	39	5
Helmikuu	16	32	14	84	2	148	160	8	45	7
Maaliskuu	40	31	19	90	4	184	178	4	38	10
Huhtikuu	10	14	23	75	4	126	136	2	35	8
Toukokuu	18	9	10	54	—	91	125	2	46	5
Kesäkuu	14	21	22	68	2	127	117	2	26	6
Heinäkuu	11	13	4	45	4	77	107	4	32	6
Elokuu	16	20	20	52	3	111	92	3	40	16
Syyskuu	21	22	15	84	3	145	111	1	32	1
Lokakuu	30	34	9	73	7	153	108	4	45	4
Marraskuu	41	22	22	73	5	163	126	4	36	1
Joulukuu	32	8	13	72	5	130	105	3	28	10
Yhteensä	285	254	188	846	41	1,614	1,498	42	442	79
Kanslia II Pengerkadulla.										
Tammikuu	3	31	6	16	1	57	60	1	32	3
Helmikuu	3	18	8	18	—	47	53	—	42	2
Maaliskuu	2	34	9	26	1	72	79	—	51	1
Huhtikuu	9	32	13	26	—	80	49	1	24	4
Toukokuu	2	18	4	7	—	31	40	—	27	1
Kesäkuu	3	16	2	16	—	37	41	3	20	3
Heinäkuu	2	44	4	8	—	58	30	—	28	—
Elokuu	4	8	6	18	—	36	29	—	16	2
Syyskuu	2	18	5	22	—	47	37	—	36	—
Lokakuu	9	27	3	15	—	54	43	3	20	3
Marraskuu	15	20	4	17	—	56	54	—	36	2
Joulukuu	2	31	1	18	2	54	35	2	39	2
Yhteensä	56	297	65	207	4	629	550	10	371	23

sen kansliain työhön vuonna 1922.

Varattomuudentodistuksia annettu.							Myönnetty suoranaisia avustuksia ja elätteelleanto-maksuja.	Teltyjä hakemuksia.	Evättyjä hakemuksia.	Muita asioita.	Käsiteltyjä asioita yhteensä.
Oikeusapua varten.	Verojen maksuun.	Passia varten.	Eläkettä varten.	Parantolaan pääsemiseksi.	Kotilunkäyntiä varten.	Muihin tarkoituksiin.					
18	59	12	5	4	2	33	1,183	455	38	82	2,164
30	127	13	3	1	3	22	1,198	524	87	86	2,402
24	119	8	4	6	—	—	1,285	537	117	70	2,482
10	8	—	5	6	3	6	1,130	1,335	45	79	2,949
13	1	1	5	3	—	3	1,167	534	50	89	2,145
14	1	5	2	6	—	—	839	411	31	25	1,558
20	32	4	—	5	—	5	782	310	50	25	1,413
21	22	4	—	—	4	6	766	322	121	30	1,534
14	17	15	1	3	10	2	814	574	69	37	1,824
7	46	1	—	2	5	4	897	524	62	41	1,882
11	10	3	—	5	1	6	941	525	70	52	1,894
8	3	4	—	—	1	3	1,056	429	61	99	1,927
190	445	70	25	41	29	90	12,058	6,480	801*	715	24,174
13	12	5	1	3	2	7	1,565	405	195	242	2,791
26	26	2	—	2	—	4	1,900	455	107	255	3,145
18	104	2	—	2	—	12	2,089	441	75	253	3,410
13	7	1	—	2	—	5	1,794	363	97	158	2,747
9	3	—	2	2	—	1	1,220	358	119	368	2,351
7	1	—	—	1	—	—	924	315	116	286	1,928
4	—	—	—	3	—	3	771	233	85	211	1,536
19	2	—	—	2	—	2	752	266	74	302	1,681
14	—	3	—	1	2	10	864	333	97	327	1,941
14	1	1	1	2	4	10	961	374	93	390	2,165
13	—	—	3	3	—	4	1,142	336	93	340	2,264
8	—	—	—	1	—	1	1,675	433	65	232	2,691
158	156	14	7	24	8	59	15,657	4,312	1,216	3,364	28,650
6	—	—	—	—	—	1	923	161	89	67	1,400
5	2	—	—	—	—	3	1,001	222	130	84	1,591
5	44	—	—	—	—	2	1,044	183	97	52	1,630
1	4	1	—	1	—	—	974	352	76	36	1,603
3	—	9	—	—	—	2	609	169	48	50	989
1	—	—	—	—	—	6	450	116	57	44	778
3	—	—	—	—	—	4	452	87	55	32	749
5	—	—	—	—	—	2	389	69	50	51	649
8	—	—	—	—	2	1	450	137	46	54	818
1	1	—	—	—	—	4	504	137	43	71	884
1	—	—	—	1	—	4	563	132	40	58	947
6	—	—	—	—	—	4	743	133	24	44	1,086
45	51	10	—	2	2	33	8,102	1,898	755	643	13,121

VII. Kaupunginkirjasto.

Kaupunginkirjaston hallituksen kertomus vuodelta 1922 [1]) oli seuraavansisältöinen:

Hallituksen kokoonpano. Hallitukseen kuuluivat, samoinkuin kahtena edellisenä vuonna, professori A. Wallensköld puheenjohtajana, filosofiantohtori J. Ailio varapuheenjohtajana, toimittaja E. Aarnio, filosofiantohtori A. H. Bergholm ja professori H. Bergroth. Hallitus kokoontui kuudesti.

Henkilökunta. Vuoden alusta perustettiin kirjastoon kaksi uutta virkaa: ylempään palkkaluokkaan kuuluva amanuenssinvirka pääkirjastoon ja alempaa palkkaluokkaa oleva amanuenssinvirka Kallion haarakirjastoon. Pääkirjastoon perustetun uuden viran haltijaksi valittiin tammikuun 29 p:nä Kallion haarakirjaston ylemmän palkkaluokan amanuenssi I. Tamlander, jonka tilalle nimitettiin maaliskuun 23 p:nä ylimääräinen apulainen S. Savander. Kallion haarakirjaston uuden amanuenssinviran haltijaksi valittiin tammikuun 29 p:nä ylimääräinen apulainen A. Kokkonen. Saman haarakirjaston ylemmän palkkaluokan amanuenssi A. Henriksson sai pyynnöstä eron syyskuun 1 p:stä; hänen sijaansa nimitettiin syyskuun 20 p:nä Kallion haarakirjaston alemman palkkaluokan amanuenssi I. Blåfield, jonka entisen viran haltijaksi valittiin marraskuun 19 p:nä ylioppilas M. Forsman. Viimemainittuna päivänä myönnettiin myöskin pyynnöstä ero pääkirjaston ylemmän palkkaluokan amanuenssille T. Gripenbergille.

Suuriarvoinen on kirjastolle kaupunginvaltuuston vuoden lopulla tekemä päätös uuden avustavan kirjastonhoitajan viran perustamisesta. Täten saadaan johtaviin työvoimiin tuntuva lisäys, joka olikin käynyt välttämättömäksi erittäinkin kirjaston laajentamisen ja niiden suunniteltujen uudistusten vuoksi, jotka tulevat toteutettaviksi Rikhardinkadun varrella sijaitsevassa kirjastotalossa suoritettavien lisärakennus- ja korjaustöiden valmistuttua.

Liike oli kirjastossa vuoden kuluessa erittäin vilkasta. Toiminnan tulos olisi varmaankin muodostunut melkoista edullisemmaksi kuin lähinnä edellisenä vuonna, ellei pääkirjaston uudestirakentaminen olisi vaikuttanut haitallisesti liikkeeseen. Vuoden lopulla oli välttämätöntä keskeyttää kokonaan pääkirjaston liike muutamiksi kuukausiksi. Kesäkuussa aloitetut rakennustyöt ovat edistyneet hitaanlaisesti eikä niitä voitane saada päättymään ennenkuin kesällä 1923. Kirjastotalon vanha rakenne aiheutti alkuperäiseen rakennussuunnitelmaan eräitä muutoksia, jotka eivät aina ole olleet parannuksia.

Lainausliike. Lainausosastot pidettiin yleisölle avoinna: pääkirjastossa 287, Kallion haarakirjastossa 342 sekä Töölön ja Hermannin haarakirjastoissa 303 päivää. Vuonna 1921 oli lainauspäivien lukumäärä pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa 343, Töölön ja Hermannin haarakirjastoissa 305.

[1]) Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot lainausliikkeestä sekä käynneistä lukusaleissa ovat julkaistuina Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa vuodelta 1923.

Kirjalainojen määrä vuosina 1922 ja 1921 oli seuraava:

	1922.	1921.
Pääkirjastossa	314,532	343,237
Kallion haarakirjastossa	213,453	207,370
Töölön »	29,504	29,888
Hermannin »	25,454	22,444
Yhteensä	582,943	602,939

Lainain keskimäärä lainauspäivää kohti oli pääkirjastossa 1,096 (1,001 v. 1921), Kallion haarakirjastossa 624 (604 v. 1921), Töölön haarakirjastossa 97 (98 v. 1921) ja Hermannin haarakirjastossa 84 (74 v. 1921) eli yhteensä 1901 (1,777 v. 1921). Samoinkuin vuonna 1921 oli lainausliike vilkkaimmillaan maaliskuussa. Suurin määrä päivässä annettuja kirjalainoja oli 3,584.

Aikuisille sekä lapsille ja nuorisolle annettujen kirjalainojen välinen suhde käy selville seuraavasta taulukosta:

	Kirjalainoja aikuisille.		Kirjalainoja lapsille.		Yhteensä.
	Luku.	%.	Luku.	%.	
Pääkirjasto	208,883	66.4	105,649	33.6	314,532
Kallion haarakirjasto	109,680	51.4	103,773	48.6	213,453
Töölön »	13,944	47.3	15,560	52.7	29,504
Hermannin »	9,220	36.2	16,234	63.8	25,454
Yhteensä	341,727	58.6	241,216	41.4	582,943

Vuonna 1921 pääkirjastosta aikuisille annettujen kirjalainojen prosenttiluku oli 66.7, lapsille ja nuorisolle annettujen 33.3. Kallion haarakirjaston vastaavat prosenttiluvut olivat 48.5 ja 51.5; Töölön haarakirjaston 50.7 ja 49.3; Hermannin haarakirjaston 37.9 ja 62.1; koko laitoksessa 58.6 ja 41.4. Verrattaessa käy selville, että aikuisille ja nuorisolle annettujen lainojen välinen suhde ei ole vuonna 1922 muuttunut koko lainausliikkeeseen nähden, vaikka vaihteluja onkin sattunut eräillä lainausosastoilla.

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaisee seuraava taulukko:

	Suomenkielinen kirjallisuus.		Skandinavinen kirjallisuus.		Saksan-, ranskan- ja englanninkiel. kirjallisuus.		Yhteensä.
	Absoluutt. luku.	%.	Absoluutt. luku.	%.	Absoluutt. luku.	%.	
Pääkirjasto	137,677	43.8	169,844	54.0	7,011	2.2	314,532
Kallion haarakirjasto	169,083	79.2	44,370	20.8	—	—	213,453
Töölön »	16,318	55.3	13,186	44.7	—	—	29,504
Hermannin »	16,349	64.2	9,105	35.8	—	—	25,454
Yhteensä	339,427	58.2	236,505	40.6	7,011	1.2	582,943

Vuonna 1921 lainaksi annettujen suomenkielisten kirjain prosenttiluku oli 57.6, skandinavisten 41.1 ja muunkielisten 1.3. Eri kieliryhmiin kuuluvien kirjalainojen välinen suhde on näin ollen jonkin verran muuttunut suomenkielisen kirjallisuuden lainauksen eduksi etenkin siitä syystä, että pääkirjasto, jossa ruotsinkielistä ja ulkomaista kirjallisuutta enimmän lainataan, oli lähes kaksi kuukautta suljettuna.

Kertomus- ja romaanikirjallisuuden sekä muun kirjallisuuden lainauksen välistä suhdetta valaisee seuraava taulukko, jossa myös on otettu huomioon vanhemmille ja nuoremmille henkilöille annettujen lainain välinen ero.

	Kirjalainoja aikuisille.				Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle.				Kaikki kirjalainat.			
	Romaanikirjallisuus.		Muu kirjallisuus.		Kertomuskirjallisuus.		Muu kirjallisuus.		Romaani- ja kertomuskirjallisuus.		Muu kirjallisuus.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Pääkirjasto	137,335	65.7	71,548	34.3	75,886	71.8	29,763	28.2	213,221	67.8	101,311	32.2
Kallion haarakirjasto	71,521	65.2	38,159	34.8	78,983	76.1	24,790	23.9	150,504	70.5	62,949	29.5
Töölön haarakirjasto	10,881	78.0	3,063	22.0	12,846	82.6	2,714	17.4	23,727	80.4	5,777	19.6
Hermannin haarakirjasto	6,451	70.0	2,769	30.0	12,986	80.0	3,248	20.0	19,437	76.4	6,017	23.6
Yhteensä	226,188	66.2	115,539	33.8	180,701	74.9	60,515	25.1	406,889	69.8	176,054	30.2

Verrattaessa näitä tietoja vuonna 1921 vallinneeseen suhteeseen, jolloin kaikkiaan 70.3 % kirjalainoista oli romaanikirjallisuutta ja 29.7 % tietokirjallisuutta, käy selville, että tietokirjallisuuden lainaus on suhteellisesti lisääntynyt. Lisäys on havaittavissa varsinkin lapsille ja nuorisolle annetun kirjallisuuden lainauksessa: 25.1 % tietokirjallisuutta (23.8 % v. 1921).

Kirjavaraston eri osastoilta lainattujen niteiden luku pääkirjastossa ja haarakirjastoissa käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

	Pääkirjasto.	Kallion haarakirjasto.	Töölön haarakirjasto.	Hermannin haarakirjasto.	Yhteensä.	%.
I. Uskontoa	2,237	853	52	100	3,242	0.6
II. Historiaa ja elämäkertoja	28,310	18,978	1,787	1,614	50,689	8.7
III. Maantietoa, matka- ja kansaneläkuvauksia	15,512	11,375	1,338	994	29,219	5.0
IV. Romaaneja, kertomuksia ja satuja	213,221	150,504	23,727	19,437	406,889	69.8
V. Runoja, näytelmiä, kirjallisuuden, tieteen- ja taiteenhistoriaa	19,474	13,626	1,138	1,663	35,901	6.2
VI. Terveys- ja laskento-oppia, luonnontiedettä, tähtitiedettä, matematiikkaa ja teknologiaa	14,815	8,499	661	798	24,773	4.2
VII. Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta	5,499	2,489	156	216	8,360	1.4
VIII. Kielitiedettä	3,253	1,123	99	118	4,593	0.8
IX. Filosofiaa, siveysoppia, kasvatusta, urheilua ja muita sekalaisia aineita	12,211	6,006	546	514	19,277	3.3
Yhteensä	314,532	213,453	29,504	25,454	582,943	100.0

Suhteellisesti enimmän ovat lisääntyneet III osastosta annetut lainat, joita oli 5.0 % (4,7 % v. 1921).

Kirjakokoelmia annettiin lainaksi Vapaussodan invaliidien keskustoimistolle, Malmin ruotsalaiselle kansanakatemialle, Bengtsårin kasvatuslaitokseen, Fylgian ja Ebeneserkodin työtupiin sekä Finnsin ja Vihdin kesäsiirtoloihin.

Vuoden kuluessa annetuista lainoista on 193 palauttamatta; näistä on 146 lainattu pääkirjastosta, 35 Kallion haarakirjastosta, 9 Töölön ja 3 Hermannin haarakirjastosta.

Vuosina 1912—22 on 75,923 henkilöä kirjoittautunut lainaajiksi kirjastoon; näistä 6,052 viimeksi mainittuna vuonna. Lainausoikeuttaan on vuonna 1922 käyttänyt 25,468 henkilöä. Seuraava taulukko esittää lainaajia koskevia tietoja:

	Miehiä.			Naisia.			Lapsia ja nuorisoa.			Kaiken kaikkiaan.
	Ruumiillis. työn tekij.	Muita.	Yhteensä.	Ruumiillis. työn tekij.	Muita.	Yhteensä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.	
Suomenkielisiä lainaajia.										
Pääkirjasto	1,539	1,029	2,568	1,111	1,077	2,188	1,371	581	1,952	6,708
Kallion haarakirjasto	1,266	423	1,689	1,107	531	1,638	1,377	970	2,347	5,674
Töölön »	98	40	138	98	72	170	240	112	352	660
Hermannin »	118	14	132	62	20	82	246	148	394	608
Yhteensä	3,021	1,506	4,527	2,378	1,700	4,078	3,234	1,811	5,045	13,650
Ruotsinkielisiä lainaajia.										
Pääkirjasto	1,697	1,663	3,360	1,779	2,287	4,066	1,159	763	1,922	9,348
Kallion haarakirjasto	306	194	500	252	284	536	333	237	570	1,606
Töölön »	79	46	125	58	85	143	146	112	258	526
Hermannin »	68	19	87	49	22	71	102	78	180	338
Yhteensä	2,150	1,922	4,072	2,138	2,678	4,816	1,740	1,190	2,930	11,818
Kaikkiaan lainaajia.										
Pääkirjasto	3,236	2,692	5,928	2,890	3,364	6,254	2,530	1,344	3,874	16,056
Kallion haarakirjasto	1,572	617	2,189	1,359	815	2,174	1,710	1,207	2,917	7,280
Töölön »	177	86	263	156	157	313	386	224	610	1,186
Hermannin »	186	33	219	111	42	153	348	226	574	946
Yhteensä	5,171	3,428	8,599	4,516	4,378	8,894	4,974	3,001	7,975	25,468

Vanhempien lainaajien luku lisääntyi vuoden kuluessa nuorempien luvun pysyessä miltei ennallaan. Erikoisen huomattava on lisäys 1,560, työväenluokkaan kuuluvien lainaajien keskuudessa. Suomen- ja ruotsinkielisten lainaajien välinen suhde ei ole sanottavasti muuttunut.

Lukusalit. Pääkirjaston lukusalit olivat rakennustöiden takia suljettuina pitkähkön ajan; vilkasliikkeisimmät, sanomalehtihuoneet ja lukusali yleistajuista kirjallisuutta varten, neljättä kuukautta, muut lähes kaksi kuukautta. Täten olivat sanomalehtihuoneet avoinna vain 257, lukusali yleistajuista kirjallisuutta varten 256, opintosali 299 sekä lasten ja nuorison lukusali 287 päivää.

Kallion haarakirjaston aikuisten lukusali oli avoinna 355, lasten lukusali 338 ja sanomalehtisali 356 päivää. Töölön ja Hermannin haarakirjaston lukuhuoneet sekä Tehtaankadun sanomalehtihuoneisto olivat avoinna 356 päivää.

Lukusalikäynnit, jotka ovat, kuten edellisinäkin vuosina, lasketut ainoastaan pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa, käyvät selville seuraavasta:

Pääkirjasto.		*Kallion haarakirjasto.*	
Opintosali	12,808	Aikuisten lukusali	34,962
Yleinen lukusali	40,854	Lasten »	87,537
Lasten »	13,264	Sanomalehtisali	120,654
Sanomalehtihuoneet	237,495	Yhteensä	243,153
Yhteensä	304,421		

Edellisenä vuonna oli lukusalikäyntejä kaikkiaan pääkirjastossa 402,922 ja Kallion haarakirjastossa 222,611.

Lukusalikäyntien päivittäinen keskimäärä oli pääkirjastossa 1,173 oltuaan 1,134 vuonna 1921 ja Kallion haarakirjastossa 696, oltuaan 635 vuonna 1921.

Pääkirjaston lukusaleissa ja sanomalehtihuoneissa oli yleisön käytettävänä 198 aikakauslehteä (235 kpl.) ja 59 sanomalehteä (77 kpl.), Kallion haarakirjastossa 70 aikakauslehteä (88 kpl.) ja 32 sanomalehteä (42 kpl.), Töölön haarakirjastossa 24 aikakauslehteä (25 kpl.) ja 15 sanomalehteä (18 kpl.), Hermannin haarakirjastossa 22 aikakauslehteä (1 kpl. kutakin) ja 15 sanomalehteä (17 kpl.) sekä Tehtaankadun lukuhuoneistossa 27 aikakauslehteä (28 kpl.) ja 14 sanomalehteä (19 kpl.).

Kirjavarasto käsitti tammikuun 1 p:nä 1922 103,599 nidettä. Vuoden varrella poistettiin luetteloista 1,141 ja hankittiin 6,656 uutta nidettä, niin että kirjavarasto joulukuun 31 p:nä käsitti 109,114 nidettä. Lisäys, 5,515 nidosta, on suurempi kuin lähinnä edellisenä vuonna, jolloin se oli 3,780 nidettä.

Kirjalahjoja ovat kirjastolle antaneet seuraavat henkilöt: hra N. Astascheff, fil. maist. A. Boldt, hra A. Butorin, fil. maist. V. Churberg, neiti A. v. Collan, koululainen B. Dementjeff, neiti L. Elmgren, kenraalimajuri O. v. Freymann, haarakirjastonhoitaja E. Grönroos, amanuenssi E. Hertz, prof. E. Kaila, hra F. Kesseldorff, kirjailija A. Kunnas, amanuenssi E. Kytömaa, fil. toht. F. Lindström, amanuenssi A. Roschier, rouva J. Serlachius, ent. päätirehtööri R. Sievers, neiti R. Sohlberg, koululainen P. Soini, hra A. Tillström, prof. A. Wallensköld ja neiti M. Wilander.

Kirjasto sai myöskin korvauksetta vastaanottaa julkaisuja, joita olivat toimittaneet American Publishing Co, »Finlandia» O. Y. kansainvälistä matkailijaliikennettä varten, Helsingin kaup. tilastokonttori, Helsingin kaupunginvaltuuston kanslia, Helsingin säästöpankki, Helsingin yliopiston kirjasto, Italian American Publishing Co, Pelastusarmeija, Postihallitus, Postisäästöpankkihallitus, Ruotsalainen kirjallisuudenseura, Societas pro fauna et flora fennica, Sosialihallitus, Sosialiministeriö, Suomen elintarpeiden tuontikunta, Suomen kauppapankki O. Y., Suomen pankki, Tampereen kaup. kirjasto, Tampereen kaup. rahatoimikamari, Teosofinen yhdistys, Tie- ja vesirakennusten ylihallitus, Tukholman kaupunginkirjastokomitea, Turun kaup. rahatoimikamari, Turun suomal. yliopistoseura, Turun suomal. yliopiston kirjasto, Työväen sivistysliiton Tukholmanosasto, Viipurin kaup. rahatoimikamari sekä seuraavien aikakaus- ja sanomalehtien toimitukset: »Agros», »Autuus pakanoille», »Der neue Kurs», »Finlands sjöfart — Suomen merenkulku», »Finnish Export Journal», »Freiwirtschaft», »Hufvudstadsbladet», »Junge Menschen», »Kauppias», »Kontoristen», »Labor», »Mondo», »Nordan», »Nuorison ystävä», »Sonne», »The Trans-Pacific», »Ultra», »Ungdomsvännen» ja »Wandervogel».

Painosta on julkaistu vuonna 1921 kirjastoon hankitun suomenkielisen kirjallisuuden luettelo, vastaava ruotsinkielisen ja ulkomaisen kirjallisuuden luettelo, ruotsinkielisten ja ulkomaisten lasten ja nuorisonkirjain luettelo sekä kertomus kirjaston toiminnasta vuonna 1921.

Tulot. 29,227 tapauksessa velvoitettiin lainanottaja suorittamaan sakkoja, joita kertyi kaikkiaan 18,695: 10 markkaa. 2,932 suomenkielistä luetteloa myytiin yhteensä 3,235: 50 markasta, 2,705 ruotsinkielistä luetteloa 2,712: 80 markasta ja 9 vieraskielisen kirjallisuuden luetteloa 90 pennistä. Vanhojen sanomalehtien y. m. myynnistä kertyi 3,532: 73 markkaa. Tuloja oli kaikkiaan 28,177: 03 markkaa.

Kadonneitten ja vahingoittuneitten kirjain korvausrahoja kertyi 2,162: 18 markkaa. Näillä varoilla ostettiin kirjallisuutta 2,937: 15 markan arvosta.

Menot [1]). Kirjaston menot ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä, johon myös on otettu laitokselle myönnetyt määrärahat.

	Määrärahat, Smk.	Menot, Smk.
Palkat ja palkkiot	201,902: 50	192,288: 01
Talonmiehen palkkio ja siivous	12,200: —	11,021: 50
Kalliinajanlisäykset	613,824: 53	613,824: 53
Kirjallisuus	191,410: 49	191,396: 14
Sitomis- ja painatuskulut	146,312: 46	146,312: 46
Kalusto	12,471: —	12,471: —
Vuokrat	19,000: —	19,000: —
Lämmitys ja valaistus	126,029: —	101,941: 30
Puhtaanapito ja vedenkulutus	7,740: —	6,710: 40
Erinäisiä menoja	16,000: —	15,973: 55
Yhteensä	1,346,889: 98	1,310,938: 89

Vertailun vuoksi esitettäköön tässä eräitä Skandinavian ja Suomen suurimpien kunnankirjastojen liikkeen laajuutta ja menojen suuruutta koskevia tietoja viime kertomusvuodelta:

	Kirjalainojen luku.		Menoja kaikkiaan.		Menoja keskimäärin kirjalainaa kohti.
Kööpenhamina	1,609,513	Kr.	694,548: —	Kr.	—: 43
Kristiania	775,819	»	374,786: 92	»	—: 48
Helsinki	582,943	Smk	1,310,938: 89	Smk	2: 25
Turku	157,550	»	398,525: —	»	2: 53
Tampere	96,016	»	283,395: 28	»	2: 95
Viipuri	26,639	»	158,563: 39	»	5: 95

Koska Tukholman kunnallinen kirjastolaitos on järjestelyn alaisena, ei tätä kaupunkia koskevia tietoja ole mainittuina. Kirjastojen menoista puhuttaessa lisättäköön selvityksenä, että kunnan rakennuksiin sijoitettujen kirjastojen menoihin ei ole laskettu vuokrakuluja. Yksityistaloissa sijaitsevista kirjastohuoneistoista suoritetut vuokrat voidaan erikseen mainita ainoastaan Kristianian, Helsingin, Turun ja Tampereen kirjastoista; Kristianiassa nousivat vuokrat 24,880 kruunuun; Helsingissä 19,000, Turussa 3,000 ja Tampereella 31,650 markkaan.

Lukusalikäynneistä ei ole täydellisiä tietoja, jonka tähden ne on jätetty pois ylläolevasta yhdistelmästä. Mainittakoon, että ne Kööpenhaminassa nousivat 317,226, Kristianiassa, missä kuitenkin yhden haaraosaston käynnit on jätetty laskematta 140,777, Helsingissä pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa 547,574 sekä n. 150,000 Helsingin kirjaston kolmessa muussa haarakirjastossa, missä käyntejä ei lasketa. Turun kaupungin kirjastossa lasketaan ainoastaan käynnit n. k. referenssikirjastossa, jossa ne olivat 12,626, Tampereen kaupungin kirjastossa lukusalikäyntejä ei lasketa; Viipurissa oli niiden luku 133,567.

[1]) Tähän laskelmaan eivät sisälly kulut kirjastorakennusten kunnossapidosta ja palovakuutusmenoista.

VIII. Rakennustarkastuskonttori.

Rakennustarkastajan maistraatille vuodelta 1922 antama kertomus oli seuraavansisältöinen:

Vuonna 1922 toimitettiin 790 kirjoihin rekisteröityä tarkastusta, laadittiin 397 kirjettä ja kirjelmää sekä tarkastettiin 68 rakennusarvioita ja 239 rakennuspiirustusta. Tarkastuksen alaisten rakennuspaikkain luku oli 452. Vuodesta 1921 oli puolivalmiina ja tarkastamatta 213 uutisrakennusta. Vuoden varrella syntyi 118 uutisrakennusta ja suoritettiin 121 rakennuksen- ja tulisijanmuutosta. Kertomusvuonna syntyneiden uutisrakennusten kuutiosisällys oli 271,270 m³, ja niihin sisältyi 1,520 asuinhuonetta, 557 keittiötä ja 1,411 tulisijaa.

Jos edellä esitettyjä lukuja verrataan vuoden 1921 vastaaviin lukuihin, käy selville, että rakennustoiminta vuonna 1922 huomattavasti lisääntyi. Uusien asuinhuoneiden lukumäärä oli edelliseen vuoteen verrattuna enemmän kuin kaksinkertainen ja keittiöiden luku enemmän kuin nelinkertainen. Suurin lisäys tapahtui vuoden viime kuukausina, mistä voi tehdä sen johtopäätöksen, että rakennustoiminta oli kohoamassa.

Rautabetonitöiden tarkastus vaatii osakseen runsaasti aikaa, koska suuri osa rakentajista haluaa tulla toimeen mahdollisimman heikoilla konstruktsioneilla ja sitäpaitsi alentaakseen rakennuskustannuksia talojen kestävyyden kustannuksella koettaa kiertää tarkastuksen laatimia määräyksiä. Rakennustoiminnan lisääntyessä on senvuoksi välttämätöntä lisätä rakennustarkastuskonttorin työvoimaa.

Kaupungin laitaosissa, Käpylässä, Meilansissa, Toukolassa y. m. alueilla lisääntynyttä rakennustoimintaa ei pitkien välimatkojen ja huonojen kulkuneuvojen takia voitu kyllin huolellisesti tarkastaa, kun rakennustarkastuskonttorin henkilökunta oli vähennetty mahdollisimman pieneksi. Tämä oli valitettavaa monelta kannalta katsoen, mutta ennen kaikkea senvuoksi että rakentava yleisö tottuu rakentamaan ilman tarkastusta ja rakentaa huonosti ja usein kiertäen sekä vahvistettuja piirustuksia että rakennusjärjestyksen määräyksiä. Rakennustarkastuskonttori on senvuoksi kokonaan vapautettava vastuusta useimpiin kaupungin laitaosien rakennuksiin nähden. Luulisi kuitenkin olevan kaupunginhallinnon edun mukaista toimia niin, että rakennustarkastus voisi säilyttää ja vakiinnuttaa arvovaltansa.

Vuonna 1917 vahvistettu rakennusjärjestys osoittautui jo monessa suhteessa tarkistusta kaipaavaksi, ja rakennustarkastuskonttori tulee lähitulevaisuudessa antamaan maistraatille eräiden pykäläin muutosehdotuksen.

Määräys, että ullakon saa sisustaa asuinhuoneiksi, tuntui olleen erittäin epäonnistunut. Voidakseen mahdollisimman suuressa määrin käyttää hyväkseen tonttia ja taloa loivat taitamattomat rakennuspiirustajat, joilla ei ollut

vähintäkään käsitystä arkkitehtuurista taiteena, ne epäsikiöt, jotka pitkäksi aikaa eteenpäin tulevat olemaan rumennuksena suurelle osalle XIII, XIV ja XV kaupunginosaa. On surkeata nähdä, miten taitamattomuus ja voitonhimo ovat saaneet rumentaa kaupunkiamme. Myöskään yleisten rakennusten ylihallitus ei osoittautunut tehtäväänsä kykeneväksi, kun se saattoi antaa suostumuksensa sellaisten rakennusten rakentamiseen. Maan arkkitehdit näkivät selvästi tekeillä olevan hävityksen ja tekivät viranomaisille anomuksen rakennusjärjestyksen tarkistamisesta sikäli että ullakkokerrosten rajoittamaton, rumentava käyttö tulisi ehkäistyksi.

Erittäin rumentavien n. s. kioskien rakentaminen olisi pikimmiten joko kiellettävä tai niihin kohdistettava niin ankaria määräyksiä, että sellaisten rakennusten teettäminen ei muodostuisi taloudellisesti edulliseksi.

Samaten olisi ne talonomistajat, jotka ovat revityttäneet talonsa, velvoitettava noudattamaan voimassa olevia määräyksiä ja ensi tilassa rakennuttamaan tontit.

IX. Majoituslautakunta.

Majoituslautakunnan kertomus vuodelta 1922 oli seuraava:

Majoituslautakuntaan kuuluivat vuonna 1922 eversti M. af Enehjelm puheenjohtajana, johtaja A. Söderholm varapuheenjohtajana ja kuormaajuri K. M. Pukki sekä varajäsenet everstiluutnantti V. Holopainen ja uunityöntekijä K. Järvinen. Johtaja A. Söderholm pysyi lautakunnassa ainoastaan helmikuun 8 p:ään, jolloin hänet vapautettiin tehtävästään ja hänen sijaansa valittiin jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi pankinjohtaja C. Wegelius. Lautakunnan kokouksissa, joita kertomusvuonna oli 4, toimi pöytäkirjurina laamanni E. Lindroos.

Toukokuun 9 p:nä saapui rahatoimikamarilta kirjelmä siitä, että majoituslautakunnan silloinen huoneisto oli kesäkuun 1 p:stä luovutettava vastaperustetulle satamahallitukselle. Lautakunnan käytettäväksi annettiin rahatoimikamarin huoneistossa sijaitseva huone, jota marraskuun 1 p:stä käytti myöskin Helsingin kaupungin talojen kanslia.

Syyskuun 26 p:nä lautakunta jätti rahatoimikamarille lautakunnan hallinnon alaisen irtaimiston palovakuutusta varten luettelon mainitusta omaisuudesta, jonka arvo oli 5,200 markkaa.

Vuonna 1922 majoituslautakunta ei välittänyt sotaväenmajoitusta.

Majoituslautakunnan kaupungille aiheuttamat menot nousivat 8,939: 72 markkaan.

X. Holhouslautakunta.

Holhouslautakunnan kertomus vuodelta 1922 oli seuraava:

Vuoden 1921 lopussa oli hallintoneuvos A. Rikberg eroamisvuorossa lautakunnasta, mutta kun kaupunginvaltuusto sanotun vuoden joulukuun 14 p:nä valitsi hänet jatkuvasti vuosina 1922—25 olemaan lautakunnan jäsenenä, kuuluivat siihen vuonna 1922 hän sekä edelliseltä vuodelta jäljellä oleva puheenjohtaja esittelijäsihteeri J. A. Nordman ja jäsenet varatuomarit G. Norrmén ja T. Kurkela. Lautakunnan sihteerinä oli jatkuvasti esittelijäneuvos I. Groundstroem.

Lautakunta kokoontui kerran viikossa, paitsi kesä-, heinä- ja elokuussa, jolloin kokouksia oli ainoastaan kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena perjantaina. Tämän johdosta oli kokousten luku 44.

Lautakunnan holhouskirjan kappaleessa oli 1922 vuoden alussa mainittuina kaikkiaan 688 holhousta, joista 378 perustui määräykseen ja 310 oli laissa määrättyjä holhouksia, sekä 123 uskotunmiehentointa. Raastuvanoikeuden pitämästä holhouskirjasta kirjoitettiin vuoden varrella lautakunnan holhouskirjaan 1921 vuoden jälki- ja 1922 vuoden alkupuoliskolla lisäksi tulleet kaikkiaan 115 holhousta ja uskotunmiehentointa. Vuoden varrella holhouskirjassa siten mainituista 926 holhouksesta ja uskotunmiehentoimesta poistettiin kuitenkin erinäisistä syistä vuoden varrella 132. Tämän johdosta oli lautakunnan holhouskirjan kappaleessa 1922 vuoden päättyessä kaikkiaan 794 holhousta ja uskotunmiehentointa eli 671 holhousta, joista 369 perustui määräykseen ja 302 oli laissa määrättyjä, sekä 123 uskotunmiehentointa.

Vuoden varrella sai lautakunta kaupungin ruotsalaisten, suomalaisten ja saksalaisen evankelis-luterilaisten seurakuntien kirkkoherranvirastoilta vastaanottaa säädetyt luettelot niistä 1921 vuoden jälki- ja 1922 vuoden alkupuoliskolla kuolleista näiden seurakuntain jäsenistä, joiden jälkeensäjättämille alaikäisille lapsille holhooja ehkä olisi määrättävä, ja katsoi lautakunta 52:lla mainituista kuolinpesistä olevan sellaisen varallisuuden, että tili alaikäisten omaisuuden hoidosta olisi annettava. Ruotsalaiselta ja suomalaiselta metodisti-episkopaaliselta, roomalais-katoliselta ja kreikkalais-katoliselta seurakunnalta lautakunnalle sitävastoin ei tänäkään vuonna saapunut tuollaisia ilmoituksia.

Vuoden varrella lautakunnan pyynnöstä määrättiin tai lautakunnan mieltä kuultiin määrättäessä holhoojia 97 ja uskottujamiehiä 72 tapauksessa sekä 12 täysi-ikäisen henkilön asettamisesta holhunalaiseksi ja 1 tapauksessa, joka koski vapautusta tällaisesta holhunalaisuudesta sekä 7 kysymyksessä, jotka koskivat lasten kasvatusoikeuden ottamista pois vanhemmilta. Niinikään antoi lautakunta lausunnon 40 tapauksessa holhotin kiinteistön myyntiä, 16

tapauksessa holhotin kiinteistön kiinnitystä ja 4 tapauksessa holhotin kiinteistön vuokrausta koskevista asioista ja käsitteli 16 kysymystä lainan ottamisesta alaikäisen puolesta, 2 kysymystä, jotka koskivat oikeutta kantaa holhotille tulevia varoja, 1 kysymyksen, joka koski oikeutta korvausta vastaan hankkia kiinteistö, 1 kysymyksen, joka koski oikeutta metsän myyntiin, ja 1 kysymyksen, joka koski takaukseen menemistä toisen velasta.

Kaikkiaan 126 holhoojaa ja uskottuamiestä laiminlöi antaa holhouslain 51 §:ssä säädetyn ajan kuluessa tilin holhottiensa omaisuuden hoidosta, minkätähden lautakunta holhouslain 53 §:n säännöksen mukaan ilmoitti siitä raastuvanoikeudelle. Niissä tapauksissa, jolloin lautakunta velvoitti asianomaiset holhoojat ja uskotutmiehet oikaisemaan antamiaan laskuja tai vaati heiltä tietoja ja todisteita, noudatettiin lautakunnan osoituksia ja määräyksiä muissa paitsi 16 tapauksessa, joista lautakunnan sentähden täytyi tehdä ilmoitus raastuvanoikeudelle.

97 holhouksesta on raastuvanoikeus lautakunnan esityksestä määrännyt, että vastaiset tilit holhousvarain hoitamisesta saavat käsittää vuotta pitemmän ajan.

Heinäkuun 27 p:nä 1922 annetun avioliiton ulkopuolella syntyneitä lapsia koskevan lain johdosta holhouslautakunnan toiminta laajeni olennaisesti seuraavan lokakuun 1 p:stä, jolloin laki astui voimaan. Helsingissä on jo useita vuosia ollut kasvatus-, nyttemmin lastensuojelulautakunta ja siinä erityinen turvattomien lasten osasto, jota johtaa lastenhoidontarkastaja. Tälle kuuluvat muiden lisäksi samat tehtävät, jotka mainitun lain mukaan ovat sen 14 §:ssä joka kuntaan asetettavaksi säädetyn lastenvalvojan velvollisuutena. Kun lautakunta katsoi tarkoituksenmukaisimmaksi ja oikeimmaksi, että siten perustettavaksi määrätty lastenvalvojan toimi ja edellämainittu lastenhoidontarkastajanvirka yhdistettäisiin yhden henkilön hoidettavaksi ja virat yhdistettäisiin yhdeksi, teki lautakunta kaupunginvaltuustolle esityksen siitä, että kunnallinen lastenhoidontarkastaja hoitaisi nekin tehtävät, jotka kuuluvat lastenvalvojalle, minkä ohessa kaupunginvaltuusto määräsi lastensuojelulautakunnan turvattomien lasten ja nuorison osaston johtajan kansakoulunopettaja S. Ojanteen toistaiseksi hoitamaan tilapäisesti avointa lastenhoidontarkastajanvirkaa. Sen jälkeen määräsi raastuvanoikeus lautakunnan kaupunginvaltuuston siihen kehoittamana tekemän esityksen mukaisesti ja koska kaupungin lastensuojelulautakunnan ohjesääntö oli uudistuksen alaisena, opettaja Ojanteen toistaiseksi hoitamaan lastenvalvojanvirkaa.

Edellämainitun lain 17 §:ään sisältyvän säännöksen nojalla sai lautakunta asianomaisilta papeilta ja siviilirekisteriviranomaisilta vastaanottaa ilmoituksen 15 avioliiton ulkopuolella syntyneestä lapsesta, ja saattoi lautakunta saadut selvitykset lastenvalvojan tietoon, minkä ohessa lautakunta mainitun lain 11 §:n mukaisesti lastenvalvojan esityksestä vahvisti 13 asianosaisten kesken tehtyä sopimusta tällaisten lasten elatusvelvollisuuden täyttämisestä.

XI. Oikeusaputoimisto.

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin vähävaraisten oikeusaputoimiston toiminnasta vuonna 1922 [1]) oli seuraava:

Joulukuun 14 p:nä 1921 pidetyssä kaupunginvaltuuston kokouksessa valittiin oikeusaputoimiston johtokunnan jäseniksi vuodeksi 1922 professori W. Chydenius, vanhempi hallintosihteeri O. Möller, lakitieteenkandidaatti S. J. Pentti, asianajaja R. Itkonen ja sanomalehdentoimittaja K. Harvala. Näistä johtokunta sittemmin valitsi puheenjohtajakseen professori Chydeniuksen ja varapuheenjohtajaksi lakitieteenkandidaatti Pentin.

Marraskuun 30 p:nä 1921 myönsi kaupunginvaltuusto tehdystä anomuksesta oikeusaputoimiston johtajalle varatuomari G. Poppiukselle virkaeron tammikuun 1 p:stä 1922 lukien sekä täyden eläkkeen 25 vuoden palveluksesta. Tämän johdosta johtokunta julisti viran haettavaksi ja sitä haki kaikkiaan kuusi henkilöä. Näistä kaupunginvaltuusto kokouksessaan 8 p:nä maaliskuuta valitsi virkaan varatuomari N. E. Lindegrénin, joka huhtikuun 1 p:nä ryhtyi sitä hoitamaan. Vuoden alusta huhtikuun 1 p:ään saakka hoiti oikeusavustajan virkaa apulaisoikeusavustaja varatuomari V. Falck sekä hänen virkaansa taasen varatuomari C. Uggla.

Vuonna 1922 oli oikeusaputoimiston johtokunnalla kaikkiaan neljä kokousta, joissa käsiteltiin vain juoksevia asioita.

Kun oikeusaputoimiston menosäännön määrärahat, jotka vuonna 1921 nousivat 26,080 markkaan, kalliin ajan takia eivät myöskään vuonna 1922 riittäneet toimiston menojen peittämiseksi, oli määrärahat tarverahoja ja siivousta varten korotettava yhteensä 6,000 markasta yhteensä 8,000 markkaan; tämän kautta toimiston menosääntö kertomusvuodelta kuitenkin nousi vain 26,400 markkaan, huomioonottaen että oikeusavustaja Poppiukselle kuulunut ikälisäys, 1,680 markkaa vuodessa, jäi pois vuoden alusta. Vuoden kuluessa tapahtuneessa kaupungin viranpitäjäin palkkausjärjestelyssä määrättiin oikeusavustajan pohjapalkaksi IV palkka-asteikon mukaan 2,800 markkaa ja apulaisoikeusavustajan pohjapalkaksi 1,350 markkaa kuussa, ikälisäyksiä lukuunottamatta.

Oikeusaputoimisto sai vuoden varrella entistä enemmän toimeksiantoja Tukholman kaupungin oikeusapukonttorilta (Stockholms stads rättshjälpsanstalt), jonka välitystä toimisto puolestaan ainoastaan kerran käytti. Muista samanlaatuisista ulkomaalaisista laitoksista kääntyi vain Kristianian »Kontoret før fri Retshjælp» kerran toimiston puoleen. Sitä vastoin oltiin vuorovaikutuksessa erinäisten maassa toimivien köyhäinasianajajain kanssa.

[1]) Osa kertomusta seuranneista taulukkotiedoista ei ole tähän merkitty.

Muuten jatkui oikeusaputoimiston toiminta vuonna 1922 entiseen tapaan. Toimistoa käytettiin jonkin verran enemmän kuin lähinnä edellisinä vuosina, kuten seuraavat numerotiedot tarkemmin osoittavat.

Käyntien luku oli kertomusvuonna 4,205 oltuaan 4,067 vuonna 1921, 3,877 vuonna 1920 ja 3,762 vuonna 1919. Vuoden eri kuukausien kesken käynnit jakautuivat seuraavasti:

Tammikuu	(24 päivää)	353	Elokuu	(27 päivää)	359
Helmikuu	(24 »)	346	Syyskuu	(26 »)	376
Maaliskuu	(26 »)	441	Lokakuu	(26 »)	344
Huhtikuu	(22 »)	374	Marraskuu	(26 »)	317
Toukokuu	(26 »)	350	Joulukuu	(23 »)	260
Kesäkuu	(24 »)	329			
Heinäkuu	(26 »)	356		Yhteensä	(300 päivää) 4,205

Kuten ylläolevista luvuista ilmenee, oli oikeusaputoimisto vuoden varrella avoinna 300 päivää. Käyntien luku päivää kohti oli siis keskimäärin 14.0 (v. 1921 13.6 ja v. 1920 12.8).

Suurin päivittäinen käyntien luku oli 41 ja vähin 2.

Seuraavassa esitetyt tilastotiedot valaisevat asiain lukua, neuvonetsijäin säätyä ja ammattia y. m.; tällöin on ainoastaan ne asiat otettu huomioon, joissa toimisto on pannut alkuun oikeudenkäynnin tai jotka ovat antaneet aiheen kirjallisen toimituskirjan laatimiseen.

Tällaisten asiain kokonaismäärä oli 431, joista 415 oli kertomusvuonna tulleita ja 16 ratkaisematta edelliseltä vuodelta. Kirjallisia toimituksia oli 589, niistä hakukirjoja 220.

Säätynsä ja ammattinsa sekä sukupuolensa mukaan ryhmittyivät kävijät seuraavasti:

	Mp.	Np.	Yht.
Naimisissa olevia naisia ja leskiä	—	164	164
Palvelijattaria	—	78	78
Käsityöläisiä	30	33	63
Työläisiä	35	12	47
Kauppa-apulaisia	—	10	10
Neitejä	—	8	8
Siivoojattaria	—	5	5
Monttööreja	5	—	5
Tarjoilijattaria	—	4	4
Silittäjiä	—	4	4
Keittäjättäriä	—	4	4
Ompelijattaria	—	4	4
Pesijättäriä	—	3	3
Yövahteja	3	—	3
Konttoriapulaisia	1	1	2
Merimiehiä	2	—	2
Taloudenhoitajattaria	—	2	2
Juoksupoikia	2	—	2
Kirjaltaja	1	—	1
Konekirjoittajatar	—	1	1
Puhelinneiti	—	1	1
Ent. tullivirkamies	1	—	1
Kirjeenkantaja	1	—	1
Kuvanveistäjä	1	—	1
Autonkuljettaja	1	—	1
Asemamies	1	—	1
Sairaanhoitajatar	—	1	1
Raitiotiekonduktööri	1	—	1
Vakuutusasiamies	1	—	1
Talonmies	1	—	1
Perämies	1	—	1
Sotilas	1	—	1
Kylvettäjä	—	1	1
Yhteensä	89	336	425

Vuoden varrella käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittyminen laatunsa mukaan käy selville seuraavasta, vahvistetun kaavakkeen mukaan laaditusta yhdistelmästä:

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:	
Vuokrasopimuksia	11
Työ- ja työehtosopimuksia	98
Muita saamisoikeuksia	28
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	5
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:	
Avioriitoja	13
Avioeroja	47
Kihlauksen purkautumisia	3
Pesäeroja	4
Perheen elatus	38
Aviottomain lasten elatus	67
Perintöoikeuteen kuuluvia asioita	5
Testamenttioikeuteen kuuluvia asioita	2
Yleisiä veroja koskevia asioita	7
Tapaturmavakuutusta koskevia asioita	2
Vähäpätöisiä rikosasioita	9
Erinäisiä tiedusteluja, hakemuksia, valituksia y. m.	92
Yhteensä	431

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteestä riippui, vuoden varrella lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 405, niinkuin näkyy alempana olevista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	79	Annettu eri viranomaisille	123
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	82	Juttuja, joissa toimisto otti haasteen, mutta ei ajanut juttua	18
Erin. syistä jätetty sillensä	103		
		Yhteensä	405

Edellämainitut, eri viranomaisille annetut 123 asiaa jakautuivat eri virastojen ja viranomaisten kesken seuraavasti:

Ruotsin kuningas	1	Tampereen raastuvanoikeus	1
Valtioneuvosto	14	Uudenmaan läänin kutsuntalautakunta	2
Korkein oikeus	35	Helsingin tutkijalautakunta	2
Korkein hallinto-oikeus	2	» tuomiokunnan tuomari	2
Turun hovioikeus	5	» kihlakunnan kruununvouti	1
Uudenmaan läänin maaherra	11	Ulvilan kihlakunnan kruununvouti	1
Porvoon hiippak. tuomiokapituli	29	Suomen siviiliviraston leski- ja orpokassa	1
Helsingin maistraatti	1		
» raastuvanoikeus	14		
Hangon raastuvanoikeus	1	Yhteensä	123

Se seikka, että 103 asiaa jätettiin sillensä, johtui, samoinkuin edellisinä vuosina, enimmältä osalta siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kuin oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen, enää palanneet, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä lopuksi siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää varattomuudentodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut 18 juttua, joissa haaste jo oli otettu, oli osittain, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella sijaitseviin oikeuksiin, joissa toimiston virkamiehet toimiston voimassa olevan johtosäännön mukaan eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan, osittain etteivät hakijat ilmoittaneet toimistolle, milloin jutut tulisivat esille täkäläisessä raastuvanoikeudessa.

Oikeudenkäynnillä ratkaistuista 82 jutusta voitettiin 71 ja hävittiin 11.

Kaupungin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin kaikkiaan 236 kertaa 149 päivänä. Kun työpäivien luku nousi 300:aan, esiinnyttiin niinmuodoin raastuvanoikeudessa suunnilleen joka toinen päivä.

XII. Sosialilautakunta.

Sosialilautakunnan kertomus vuodelta 1922 oli seuraava:

Lautakunnan kokoonpano, jaostot, virkailijat y. m. Sosialilautakuntaan kuuluivat vuonna 1922 kunnallisneuvos V. v. Wright puheenjohtajana, ent. senaattori M. Paasivuori varapuheenjohtajana sekä kunnallisen keskustoimiston johtaja Y. Harvia, johtaja Y. Similä, neiti B. Tabelle, rouva H. Seppälä ja leipuri V. Salomaa jäseninä.

Lautakunnan sihteerinä toimivat arkkitehti A. Toivonen ja kaupunginvaltuuston myönnettyä hänelle osittaista virkavapautta vuoden alusta varatuomari V. Puustinen heinäkuun 15 p:ään saakka sekä arkkitehti A. Eriksson elokuun 7 p:stä syyskuun 1 p:ään; sittenkuin kaupunginvaltuusto kesäkuun 14 p:nä oli myöntänyt arkkitehti Toivoselle hänen hakemansa eron virastaan syyskuun 1 p:stä, valittiin arkkitehti Eriksson elokuun 30 p:nä lautakunnan sihteeriksi.

Kunnallisten työväenasuntojen hallintojaoston puheenjohtajana toimi kunnallisneuvos von Wright sekä jäseninä ent. senaattori Paasivuori ja neiti Tabelle.

Tontinvuokrajaostossa oli johtaja Harvia puheenjohtajana ynnä kunnallisneuvos von Wright ja rouva Seppälä jäseninä.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston hallintojaostoon kuuluivat johtaja Harvia puheenjohtajana sekä johtaja Similä ja leipuri Salomaa jäseninä.

Lautakunnalla, jonka toiminta on kohdistunut toiselta puolelta kunnalliseen asuntopolitiikkaan ja toiselta puolelta varsinaisiin sosialisiin kysymyksiin, oli 1922 vuoden kuluessa yhteensä 21 kokousta. Meno- ja tulosääntöehdotukseen oli varattu määräraha 25 kokousta varten.

Asuntopula. Sosialilautakunta kiinnitti kertomusvuonna erikoista huomiota vallitsevaan asuntopulaan ja koetti käyttää hyväkseen sen poistamiseksi tarjona olevia mahdollisuuksia. Ollen sitä mieltä, ettei asunnottomuutta voida poistaa muulla tavalla kuin rakentamalla, koetti lautakunta niin paljon kuin suinkin toimia yleishyödyllisen rakennustoiminnan avustamiseksi ja elvyttämiseksi. Se seikka että valtio valtioneuvoston vuoden alussa tekemän päätöksen mukaisesti tehokkaasti ryhtyi rakennustoiminnan tukemiseen, helpotti tuntuvasti lautakunnan pyrkimyksiä, varsinkin kun kunnallisetkin viranomaiset yleensä suhtautuivat kysymykseen ymmärtävästi.

Asuntopulan lieventämisessä koski mutkikkain puoli niitä, jotka varattomuutensa takia eivät voineet päästä yleishyödyllisiin osakeyhtiöihin tahi osuuskuntiin. Tällaisissa tapauksissa huolehdittiin ensi sijassa kunnan omista työläisistä. Tässä ei auttanut muu keino kuin laajennettu rakennustoiminta kunnan tarpeiksi.

Kunnallinen uutisrakennustoiminta. Sittenkun kaupunginvaltuutetut M. Väisänen ja J. Suominen olivat syyskuun 7 p:nä 1921 tehneet esityksen uusien kunnallisten työväenasuntojen rakentamisesta vähintään 3,000 henkilölle ja valtuusmiesten valmisteluvaliokunta hankittuaan rahatoimikamarin sekä yleisten töiden hallituksen lausunnon asiasta oli helmikuun 3 p:nä 1922 päivätyllä lähetteellä pyytänyt sosialilautakunnankin lausuntoa, valittiin lautakunnan kokouksessa samana päivänä asiaa valmistelemaan valiokunta, johon valittiin johtaja Harvia, rouva Seppälä ja johtaja Similä, minkä ohessa sihteeri Toivosen tuli olla valiokunnan apuna sen työssä. Valiokunnan laatiman, lautakunnan helmikuun 10 p:nä hyväksymän esityksen mukaisesti, jossa ehdotettiin, että määrätylle paikalle Vallilaan kiireellisesti rakennettaisiin 3 yhteensä 72 asuinhuonetta sisältävää työväenasuntorakennusta ja että yhteensä 1,344,000 markaksi arvioiduista rakennuskustannuksista 650,000 markkaa hankittaisiin lainana valtiolta ja 694,000 markkaa myönnettäisiin kaupungin omista varoista, päätti kaupunginvaltuusto helmikuun 22 p:nä rakennuttaa mainitut rakennukset. Sittenkuin rahatoimikamari maaliskuun 11:ntenä päivätyllä kirjelmällä oli kehoittanut lautakuntaa valitsemaan edustajia yksissä neuvoin kamarin kanssa käsittelemään ylläolevasta päätöksestä johtuvia asioita, valitsi lautakunta maaliskuun 20 p:nä edustajikseen rouva Seppälän ja arkkitehti Toivosen.

Olettaen, että syksyllä 1922 tultaisiin tekemään ehdotuksia kunnallisen asuntotuotannon jatkamiseksi, kehoitti rahatoimikamari kesäkuun 15 p:nä lautakuntaa valitsemaan edustajan, joka yhdessä kaupungin yleisten töiden hallituksen valitseman edustajan kanssa valmistelisi kysymystä rakennustoiminnan jatkamisesta Vallilan korttelissa n:o 585, ja valitsi lautakunta kesäkuun 29 p:nä pitämässään kokouksessa tähän toimeen arkkitehti Toivosen.

Sittenkun Uudenmaan läänin maaherra oli kaupunginvaltuustolle tehnyt esityksen n. s. Suvilahden kasarmin kuntoon saattamisesta asunnoiksi asunnontarvitsijoille ja rahatoimikamari oli elokuun 5 p:nä pyytänyt sosialilautakunnan lausuntoa asiasta, esitti lautakunta tämän kysymyksen yhteydessä, että paras keino asunnottomuuden lieventämiseksi olisi kunnallisen uutisrakennustoiminnan jatkaminen ja ehdotti, että Vallilaan rakennettaisiin 12 samantyyppistä rakennusta kuin kolme paraikaa rakenteella olevaa; tätä tarkoitusta varten olisi kunnan varoista myönnettävä 2,393,000 markkaa ja valtiolta otettava avustus- ja kuoletuslainoja yhteensä 2,092,000 markkaa. Kaupunginvaltuusto päätti elokuun 30 p:nä ehdotetuista rakennuksista rakennettavaksi 6 ja antoi rahatoimikamarille tehtäväksi yhdessä sosialilautakunnan kanssa esittää selvityksen asuntomarkkinoilla vallitsevista oloista ja tämän selvityksen nojalla laatia ehdotuksen asunnottomuuden poistamiseksi. Rahatoimikamarin asetettua tarkoitusta varten valiokunnan, johon sosialilautakunta valitsi kunnallisneuvos von Wrightin, johtaja Harvian ja rouva Seppälän sekä avustajaksi lautakunnan sihteerin Erikssonin, toimitti kaupungin tilastokonttori valiokunnan anomuksesta tiedustelun asuntopulan laajuudesta. Kerätyn numeroaineiston tarkastamisen jälkeen valiokunta tuli siihen tulokseen, että noin puolitoista tuhatta perhettä oli asunnon tarpeessa. Tämän johdosta katsoi valiokunta ensi toimenpiteenä tarpeelliseksi, että Vallilaan oli rakennettava vielä 6 entisten tyyppistä rakennusta lisää. Marraskuun 29 p:nä pitämässään kokouksessa kaupunginvaltuusto päätti 4 rakennusta rakennettavaksi. Vuoden 1922 kuluessa päätettiin niinmuodoin rakentaa yhteensä 13 samantyyppistä, 8 huoneen ja keittiön ja 8 hellahuoneen huoneistoa sisältävää rakennusta kortteliin n:o 585 Karstulantien varrelle Vallilaan. Näin varattiin asuntoja noin 200 perheelle.

Vallilan ullakkohuoneet. Asuntopulan lieventämiseksi tarjona olevia keinoja harkittaessa ehdotettiin yllämainitussa valiokunnassa, että Vallilan talonomistajia kehoitettaisiin sisustamaan uusia huoneita ullakoilleen. Tämän johdosta rahatoimikamari kääntyi kaupunginvaltuuston puoleen anoen, että kaupunki myöntäisi näitä töitä varten kiinteistönomistajille lainoja 3,000 markkaa tulisijaa kohti. Kaupunginvaltuusto myönsikin lokakuun 18 p:nä 600,000 markan suuruisen määrärahan tätä tarkoitusta varten. Vuoden lopussa ei vielä havaittu minkäänlaisia tuloksia tästä toimenpiteestä.

Suvilahden kasarmi. Mitä ennenmainittuun rahatoimikamarin hoitamaan Suvilahden kasarmiin tulee, johon huoneenvuokralautakunta kesällä sijoitti asunnottomia asumaan ja jonka asuttavaan kuntoon panemista varten valtuusto elokuun 30 p:nä myönsi 200,000 markkaa ynnä lokakuun 4 p:nä 300,000 markkaa, mainittakoon tässä yhteydessä, että siihen voitiin sijoittaa asumaan 115 perhettä. Koska asunto-olot tässä kasarmissa olivat sangen alkuperäiset, siirrettiin muutamia suurempia perheitä vähitellen sieltä Vallilan uusiin asuntoihin. Tämä ei kuitenkaan vähentänyt asukasten lukua Suvilahden kasarmissa, sillä vapaaksi tulleen asuintilan sai heti uusi asukas haltuunsa.

Koleraparakit. Rahatoimikamarin toimesta otettiin niinikään kaupungin koleraparakit, joitten sisustustyöt maksettiin yllämainitusta 300,000 markan suuruisesta määrärahasta, käytäntöön tilapäisiksi asunnoiksi ja niihin sijoitettiin 28 perhettä.

Suomenlinnan hätäasunnot. Tässä yhteydessä mainittakoon vieläkin, että kun asuntopulakysymys loppukesällä kävi erittäin polttavaksi, valtioneuvosto syyskuun 21 p:nä asetti yhteisen valtion ja kaupungin edustajien muodostaman valiokunnan, joka erityisesti keskitti huomionsa hätäasuntojen valmistamiseen Suomenlinnaan kuuluvalle Kustaanmiekan saarelle. Valtion kustannuksella sisustettiin sinne vuoden loppupuolella asuntoja 29 perheelle.

Näistä toimenpiteistä huolimatta ei asunnonpuute vuodenvaihteessa osoittanut mainittavia vähenemisen merkkejä. Kaupungin talojen isännöitsijän kansliassa, jossa asunnottomuusilmoituksia vuoden viime kuukausina vastaanotettiin, jonottivat ihmiset kaiken päivää turhassa huoneensaantitoivossa.

Kysymys n. s. omakotialueista. Eräs rakennustoiminnan muoto, joka varmasti, vaikkakin hitaasti johtanee asunnottomuuden lieventämiseen, on omakotirakennusten aikaansaaminen. Sittenkun valtuusto vuonna 1920 oli luovuttanut erään Toukolan alueen omien kotien paikaksi ja vuonna 1921 laajentanut tätä aluetta, on käynyt ilmi, että omakotiaate yhä enemmän on saavuttanut yleisön suosion. Toukolassa on rakennustoiminta kertomusvuonna ollut erittäin vilkasta. Vuoden loppupuolella on ryhdytty toimenpiteisiin mainitun Toukolan alueen uutta laajentamista varten.

Myöskin Käpylässä ovat omakotitontit menneet hyvin kaupaksi. Kaupunginvaltuuston marraskuun 2 p:nä 1921 hyväksyttyä Käpylän korttelien n:ojen 860—862, 865—874 ja 876 asemakaavan ja luovutettua niistä omakotirakennuksia varten korttelit n:ot 861, 862 ja 865—868 päätti sosialilautakunta syyskuun 23 p:nä siihen katsoen, että näiden viimemainittujen melkein kaikki tontit jo olivat annetut vuokralle, esittää valtuustolle, että tonttien kysynnän tyydyttämiseksi luovutettaisiin samaan tarkoitukseen muutkin korttelit, n:ot 860, 869—874 ja 876, joista korttelit n:ot 874 ja 876 tonttijaotukseen nähden olivat kaupunginasemakaava-arkkitehdin laatiman, syyskuun 13:ntena päivätyn ehdotuksen mukaan järjestetyt uudestaan; korttelien n:ojen 860, 869—873 vielä vahvistamaton tonttijako ehdotettiin raha-

toimikamarin hyväksyttäväksi myöhemmin. Lokakuun 18 p:nä kaupunginvaltuusto hyväksyi tämän esityksen. Marraskuussa olivat miltei kaikki korttelien n:ojen 874 ja 876 tontit, mikäli asia koski lautakuntaa, jo luovutetut. Muitten korttelien tonttijako on paraikaa tekeillä.

Omakotitontteja ovat vuokranneet etupäässä kirvesmiehet, kivityömiehet ja ruumiillisen työn tekijät, jotka omin voimin voivat suorittaa melkoisen osan rakennustyöstä. Poikkeustapauksissa ovat muutkin kuntalaiset ryhtyneet omakotiyrityksiin.

Rakennuspiirustusten laatimista varten ovat omakotirakentajat käyttäneet eri piirtäjiä, etupäässä nuorehkoja rakennusmestareita. Tämän johdosta on tontinvuokrajaostolla, sihteerillä ja asemakaava-arkkitehdillä ollut paljon työtä, ennenkuin piirustukset on saatu sellaiseen kuntoon, että ne tyydyttävät sekä esteettiset että myöskin yleishyödyllisten rakennuslainain saannin ehtona olevat vaatimukset. Myöskin rakennustoiminnan valvominen on huomattu tarpeelliseksi. Sen johdosta päätti sosialilautakunta toukokuun 11 p:nä tiedustella kaupunginasemakaava-arkkitehdiltä, voisiko lautakunta ja missä määrin odottaa häneltä apua omakotialueiden rakennustoiminnan valvomisessa. Asemakaava-arkkitehdin vastauksen perusteella, jossa hän ilmoitti, että asemakaavaosasto nykyisillä työvoimillaan tuskin voi sitoutua antamaan tehokasta avustusta ja samalla esitti, että lautakunta palkkaisi arkkitehdin, jonka tehtävänä olisi järjestää ja valvoa omakotirakentajien toimintaa, päätti lautakunta heinäkuun 6 p:nä, että mainittu näkökohta otettaisiin huomioon avoinna olevaa sihteerinvirkaa täytettäessä. Valitettavasti osoittautui sittemmin kuitenkin, että juoksevat kansliatyöt ovat tulleet niin moninaisiksi, että sihteerin oli vaikea hoitaa niin tehokasta valvontaa, kuin sosialisessa, kunnallistaloudellisessa ja asuntopoliittisessa suhteessa tärkeä omakotirakennustoiminta oikeastaan vaatisi.

Omakotirakentajat, joiden enemmistö on varattomia työläisiä, ovat osoittautuneet sangen halukkaiksi käyttämään lainasaantitilaisuutta kunnalta ja valtiolta. Koska valtio kuitenkin vasta kertomusvuonna rupesi antamaan halpoja kuoletuslainojaan, ei tämä lainatapa ehtinyt päästä mainittavaan käytäntöön; ennen sosialihallituksen julistaman hakemusajan päättymistä — syyskuun 13 p:ää — jätti ainoastaan 19 omakotirakentajaa lainahakemuksensa lautakunnalle. Saman kuukauden 23 p:nä lautakunta toimitti hakemukset rahatoimikamarille alustavan päätöksen saamista varten sosialihallitukselta. Anottu summa oli yhteensä 305,932 markkaa, ja myönsi sosialihallitus marraskuun 4 p:nä alustavasti tämän summan. Marraskuun 29 p:nä lautakunta kääntyi kaupunginvaltuuston puoleen anoen, että valtuusto lopullisesti anoisi sosialihallitukselta 17 omakotirakentajalle — 2 hakijaa oli peruuttanut hakemuksensa — jaettavaksi yhteensä 256,300 markan suuruisen kuoletuslainan toista kiinnitystä vastaan heidän rakentamiinsa taloihin Käpylän ja Toukolan omakotialueilla. Rahatoimikamarin puollettua esitystä kaupunginvaltuusto hyväksyi sen joulukuun 20 p:nä.

Rakennusyhtymät. Yleishyödyllisiä rakennusyhtymiä perustettiin kertomusvuonna verraten useita. Sitäpaitsi laajensivat muutamat vanhat yhtymät toimintaansa. Seuraaville yhtymille ehdotti lautakunta vuoden kuluessa annettavaksi avustusta:

O. Y. Virkamiesasuntoja — Tjänstemannabostäder A. B. Rakennuspaikka: Käpylä, kortteli n:o 808, tontit 44 ja 46. Rakennusohjelma: 3-kerroksinen kivirakennus, sisältäen 72 asuinhuonetta. Rakennuskustannukset: 1,770,600 markkaa. Osakepääoma: 216,000 markkaa. I kiinnityslaina Suomalaiselta

säästöpankilta: 525,000 markkaa. Yhtiön anomuksesta lautakunta ehdotti maaliskuun 10 p:nä sille myönnettäväksi kaupungin avustuslainaa 237,600 markkaa, valtion avustuslainaa 475,200 markkaa sekä valtion kuoletuslainaa 316,800 markkaa. Tämän esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi huhtikuun 5 p:nä. Yhtiön rakennus valmistui syksyllä 1922.

Helsingin Vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Vallila r. l. Ensimmäinen rakennuskausi. Rakennuspaikka: Vallila, kortteli n:o 533. Rakennusohjelma: 4-kerroksinen kivitalo, sisältäen 150 asuinhuonetta. Rakennuskustannukset: 3,300,000 markkaa. Osuuspääoma: 405,000 markkaa. I kiinnityslaina Helsingin säästöpankilta: 750,000 markkaa. Lautakunnan maaliskuun 20 p:nä tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto toukokuun 17 p:nä hyväksyi osuuskunnan anomuksen, joka koski 495,000 markan suuruisen kaupungin avustuslainan, 990,000 markan suuruisen valtion avustuslainan sekä 660,000 markan suuruisen valtion kuoletuslainan myöntämistä. Mainitun rakennuksen valmistuttua kyseessä oleva yhtymä ilmoitti jatkavansa rakennustoimintaansa seuraavalla tavalla:

Toinen rakennuskausi. Rakennuspaikka: Vallilan kortteli n:o 533. Rakennusohjelma: 4-kerroksinen kivitalo, sisältäen 168 asuinhuonetta. Rakennuskustannukset: 4,557,000 markkaa. Osuuspääoma: 840,000 markkaa. I kiinityslaina Helsingin säästöpankilta 1,315,000 markkaa. Syyskuun 23 p:nä lautakunta esitti rahatoimikamarille, että kamari alustavasti anoisi sosialihallitukselta mainittua osuuskuntaa varten valtiolta avustuslainaa 1,108,800 markkaa ja kuoletuslainaa 739,200 markkaa, ja myönsi sosialihallitus marraskuun 4 p:nä alustavasti nämä määrät. Marraskuun 7 p:nä lautakunta esitti kaupunginvaltuustolle, että kyseessä olevalle osuuskunnalle lopullisesti myönnettäisiin kaupungin avustuslainaa 554,400 markkaa, valtion avustuslainaa 1,108,800 markkaa, valtion kuoletuslainaa 739,600 markkaa, ja hyväksyi valtuusto marraskuun 29 p:nä tämän esityksen. Osuuskunnan rakennus on paraikaa tekeillä.

Bostadsaktiebolaget Eureka. Rakennuspaikka: tontti n:o 11 Topeliuksenkadun varrella korttelissa n:o 487. Rakennusohjelma: 6-kerroksinen kivitalo, sisältäen 132 asuinhuonetta. Rakennuskustannukset: 4,400,000 markkaa. Osakepääoma: 2,200,000 markkaa. I kiinnityslaina Suomi-yhtiöltä 1,000,000 markkaa. II kiinnityslaina kaupungin lahjoitusrahastoista 700,000 markkaa. Lautakunnan maaliskuun 31 p:nä tekemästä esityksestä kaupunginvaltuusto toukokuun 3 p:nä päätti sosialihallitukselta anoa 550,000 markan suuruisen kuoletuslainan myöntämistä puheenaolevalle yhtiölle.

Asunto-osuuskunta Poisto r. l. Rakennuspaikka: Vallila, tontit n:ot 25 ja 27 korttelissa n:o 531. Rakennusohjelma: 2-kerroksinen kivitalo, sisältäen 33 asuinhuonetta. Rakennuskustannukset: 890,000 markkaa. Osuuspääoma: 66,000 markkaa. I kiinnityslaina 250,000 markkaa. Lainoja osuuskunnan jäseniltä: 101,000 markkaa. Maaliskuun 31 p:nä lautakunta esitti kaupunginvaltuustolle, että kyseessä olevalle osuuskunnalle myönnettäisiin: kaupungin avustuslainaa 109,000 markkaa, valtion avustuslainaa 218,000 markkaa sekä valtion kuoletuslainaa 146,000 markkaa, ja hyväksyi valtuusto toukokuun 3 p:nä tämän esityksen.

O. Y. Helsingin Kansanasunnot-Helsingfors Folkbostäder A. B. Ensimmäinen rakennuskausi: Rakennuspaikka: Käpylä, korttelit n:ot 817 ja 819. Rakennusohjelma: 4 2-kerroksista puutaloa, sisältäen yhteensä 32 huonetta. Rakennuskustannukset: 576,000 markkaa. Osakepääoma: 50,000 markkaa. I kiinnityslaina 150,000 markkaa.

Rahatoimikamarin tekemästä ja sosialilautakunnan toukokuun 11 p:nä puoltamasta esityksestä kaupunginvaltuusto kesäkuun 14 p:nä päätti merkitä yhtiössä osakkeita 30,000 markan edestä ja myöntää sille kaupungin avustuslainaa 87,000 markkaa, sekä anoa sosialihallitukselta valtion avustuslainaa 173,000 markkaa ja kuoletuslainaa 116,000 markkaa. Syyskuussa yhtiö päätti jatkaa rakennustoimintaansa seuraavalla tavalla:

Toinen rakennuskausi. Rakennuspaikka: Käpylä, kortteli n:o 824. Rakennusohjelma: 23 puurakennusta, sisältäen yhteensä 200 huonetta. Rakennuskustannukset: 4,500,000 markkaa. Osakepääoma: 630,000 markkaa. I kiinnityslaina Suomi-yhtiöltä 1,530,000 markkaa. Syyskuun 23 p:nä lautakunta esitti rahatoimikamarille, että kamari alustavasti anoisi sosialihallitukselta mainittua yhtiötä varten valtion avustuslainaa 1,080,000 markkaa ja kuoletuslainaa 720,000 markkaa, ja päätti sosialihallitus marraskuun 4 p:nä alustavasti myöntää yhtiölle mainitun avustuslainan, mutta kuoletuslainaa ainoastaan 360,000 markkaa. Rahatoimikamarin tekemästä ja lautakunnan marraskuun 7 p:nä kannattamasta esityksestä kaupunginvaltuusto marraskuun 29 p:nä päätti yhtiössä merkitä osakkeita 480,000 markan edestä ja myöntää sille kaupungin avustuslainaa 540,000 markkaa ja lainaa yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta 360,000 markkaa sekä lopullisesti anoa sosialihallitukselta valtion avustuslainaa 1,080,000 markkaa ja kuoletuslainaa 360,000 markkaa.

Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylä r. l. Rakennuspaikka: Käpylä, korttelit n:ot 813 ja 816. Rakennusohjelma: 5 puurakennusta, sisältäen yhteensä 60 huonetta. Rakennuskustannukset: 1,140,000 markkaa. Osuuspääoma: 158,000 markkaa. I kiinnityslaina Suomalaiselta säästöpankilta 280,000 markkaa. Rahatoimikamarin tekemästä ja sosialilautakunnan huhtikuun 27 p:nä puoltamasta esityksestä kaupunginvaltuusto toukokuun 31 p:nä päätti myöntää osuuskunnalle kaupungin avustuslainaa 162,000 markkaa ja anoa sille sosialihallitukselta valtion avustuslainaa 324,000 markkaa sekä kuoletuslainaa 216,000 markkaa.

Asunto-osuuskunta Käpy r. l. Rakennuspaikka: Käpylä, kortteli n:o 822. Rakennusohjelma: 12 puurakennusta, sisältäen yhteensä 72 huonetta. Rakennuskustannukset: 1,300,000 markkaa. Osuuspääoma: 72,000 markkaa. I kiinnityslaina 383,000 markkaa. Rahatoimikamarin ja sosialilautakunnan esityksestä valtuusto päätti kesäkuun 14 p:nä myöntää osuuskunnalle kaupungin avustuslainaa 195,000 markkaa sekä anoa sosialihallitukselta valtion avustuslainaa 390,000 markkaa ja valtion kuoletuslainaa 260,000 markkaa.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämiseen käytettiin vuonna 1921 kaikkiaan 5,297,167 markkaa, mistä valtion osuus tekee 2,647,600 markkaa ja kaupungin osuus 1,323,800 markkaa avustuslainoja ynnä kaupungin edistämislainarahaston myöntämiä varoja 1,325,767 markkaa.

Vuonna 1922, jolloin lainanottajat nostivat osan edellämainittujen lainojen kautta myönnetyistä varoista, myönnettiin edelleen lainoja yhteensä 11,829,300 markkaa, mistä määrästä valtion osuus avustuslainoista teki 4,759,000 markkaa ja kuoletuslainoista 3,620,700 markkaa eli yhteensä 8,379,700 markkaa ja kaupungin osuus avustuslainoista [1]) 2,380,000 markkaa, edistämislainarahastosta [1]) 369,600 markkaa ja lahjoitusrahastoista 700,000 markkaa.

[1]) Tähän sisältyy 9,600 markkaa, jotka vuonna 1922 maksettiin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta, mihin rahastoon sittemmin siirrettiin vastaava määrä avustuslainojen määrärahasta vuoden 1923 menosäännössä.

Muista lautakunnan käsittelemistä sosialisista kysymyksistä kosketeltakoon tässä muutamia.

Arbetarnas i Helsingfors byggnads A. B. — Helsingin Työväen rakennus O. Y:n yhtiöjärjestyksen muutos. Kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunta oli helmikuun 8 p:nä pyytänyt sosialilautakunnan lausuntoa eräitten Arbetarenas i Helsingfors byggnadsaktiebolag—Helsingin Työväen rakennusosakeyhtiö nimisen osakeyhtiön osakkeenomistajain valtioneuvostolle osoittaman anomuksen johdosta, josta kauppa- ja teollisuusministeriö oli maistraatin kautta pyytänyt kaupungin viranomaisten lausuntoa ja jossa 136 osakkeenomistajaa edustaen noin 150 osaketta anoi, että valtioneuvosto kieltäytyisi hyväksymästä sitä yhtiöjärjestyksen muutosta, jonka yhtiö 24 muun 1,227 osaketta edustavan osakkeenomistajan mielipiteen mukaan oli lähettänyt valtioneuvostolle vahvistettavaksi ja jonka muutoksen kautta osakkeenomistajat menettäisivät heille kuuluvan oikeutensa saada lunastaa yhtiön omistamia rakennuksia. Katsoen siihen että kyseessä oleva yhtiö tällaisen muutoksen kautta menettäisi yleishyödyllisen luonteensa ja muuttuisi liikeyritykseksi, sosialilautakunta maaliskuun 31 p:nä päätti mielipiteenään esittää, että kaupunginvaltuusto päättäisi kauppa- ja teollisuusministeriölle ehdottaa, ettei valtioneuvosto vahvistaisi mainittua muutosta ja että siinä tapauksessa, että tämä muutos kuitenkin hyväksyttäisiin, kaupunginvaltuusto päättäisi, ettei yhtiön kaupungilta vuokraamaa tonttia n:o 17 korttelissa n:o 167 vuokrakauden kuluttua enää annettaisi yhtiölle vuokralle sekä että 110,000 markan suuruinen kiinnityslaina, jonka yhtiö aikoinaan oli saanut kaupungilta, sanottaisiin irti. Kaupunginvaltuusto päättikin lokakuun 18 p:nä ehdottaa yhtiöjärjestysmuutoksen evättäväksi, mutta ei asian silloisella asteella katsonut tarpeelliseksi ryhtyä muihin toimenpiteisiin.

Kaupungin työntekijäin vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkeperusteet. Sittenkun Helsingin kaupungin työntekijäin ammattiosasto oli kokouksessaan helmikuun 11 p:nä 1921 tehnyt ehdotuksen erinäisiksi muutoksiksi kaupungin työntekijäin vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen perusteihin sekä kaupungin työntekijöille annettavaa sairaus- ja hautausavustusta sekä heidän leskilleen ja lapsilleen myönnettävää eläkettä koskeviksi määräyksiksi, oli rahatoimikamari maaliskuun 14 p:nä 1921 pyytänyt sosialilautakunnan lausuntoa asiasta. Lautakunta, joka ei ollut tahtonut ottaa asiaa lopullisesti käsitelläkseen, ennenkuin se oli saanut käytettäväkseen valtioneuvoston joulukuun 7 p:nä 1917 asettaman sosialivakuutuskomitean mietinnön, joka ilmestyi marraskuulla 1921, ja sen esityksen, joka kaupungin palkkalautakunnan valtuuston marraskuun 24 p:nä 1920 antaman määräyksen johdosta oli annettava muutoksiksi määräyksiin kaupungin viranpitäjille maksettavista palkkauksista ja eläkkeistä sekä viranpitäjäin eläkeperusteihin, mikä esitys annettiin joulukuun 29 p:nä 1920, jätti helmikuun 15 p:nä 1922 kamarille pitkähkön mietinnön, jossa ehdotettiin erinäisiä muutoksia puheenaoleviin eläkeperusteihin.

Mietintö keittiö- ja taloudenhoitokannalta suotavista käytännöllisistä laitteista. Sittenkun kaupunginvaltuusto kesäkuun 15 p:nä 1920 käsitellessään komitean mietintöä asunnonpuutteen poistamisesta oli antanut sosialilautakunnalle toimeksi asettaa seitsenjäsenisen komitean, johon kuuluisi eri nais- ja työläisjärjestöjen valitsemia perheenäitejä kaikista yhteiskuntaluokista ja jonka tuli antaa mietintö siitä, mitä keittiö- ja taloudenhoitokannalta suotavia käytännöllisiä laitteita olisi järjestettävä niin hyvin kunnan omiin kuin sen avustamiin rakennusyrityksiin, oli mainittu asia esillä sosialilautakunnan

seuraavan heinäkuun 1 p:nä pitämässä kokouksessa, jolloin siihen nähden, että Asuntoreformiyhdistys oli tehnyt aloitteen naisten asuntopäivien pitämiseksi ja asettanut erityisen eri naisjärjestöjen edustajista muodostetun toimikunnan niitä valmistelemaan, päätettiin kääntyä tämän toimikunnan puoleen pyytäen, että se asettaisi tämän komitean. Toimikunta asettikin maaliskuun 2 p:nä 1921 puheenaolevan komitean, joka sittemmin lähetti lautakunnalle ehdotuksensa. Toukokuun 3 p:nä 1922 lautakunta lähetti mietinnön kaupunginvaltuustolle.

Huoneenvuokrasäännöstelyn lopettaminen. Sen johdosta, että huoneenvuokrasäännöstelylain voimassaoloaika päättyisi toukokuun 31 p:nä 1922, päätti lautakunta kokouksessaan toukokuun 5 p:nä lähettää kaupungin talonomistajayhdistyksille kirjelmän, jossa tuotiin esiin vuokrakauden vaihteessa kenties ilmaantuvat vaikeudet ja jossa talonomistajia kehoitettiin ryhtymään erinäisiin toimenpiteisiin vaikeuksien lieventämiseksi.

Toimenpiteet keuhkotaudin vastustamiseksi. Sittenkun kaupunginvaltuusto tammikuun 25 p:nä 1922 oli kehoittanut rahatoimikamaria ja yleisten töiden hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin omaa kotia vailla olevien keuhkotautisten asumusten piirustusten ja kustannusarvion laadituttamista varten, antoi kamari hallitukselle tehtäväksi terveydenhoitolautakuntaa ja sosialilautakuntaa kuultuaan laatia kyseessä olevat piirustukset. Asian valmistelemista varten asettivat hallitus, terveydenhoitolautakunta ja sosialilautakunta yhteisen valiokunnan, johon sosialilautakunta maaliskuun 10 p:nä puolestaan valitsi kunnallisneuvos von Wrightin ja arkkitehti Toivosen. Valiokunta ehdotti, että korttelit n:ot 382, 383 ja 357 varattaisiin sellaisten perheiden asuntoja varten, joissa on keuhkotautisia perheenjäseniä, ja korttelit n:ot 354 a ja 354 b varattaisiin yksinäisille keuhkotautisille henkilöille, edellinen naisille ja jälkimmäinen miehille. Rahatoimikamari esitti ehdotuksen kaupunginvaltuustolle lokakuun 10 p:nä ja ehdotti, että aluksi rakennettaisiin kortteliin n:o 382 kaupunginarkkitehdin laatimien ja yllämainitun komitean hyväksymien piirustusten mukaan yksi 32 huonetta sisältävä rakennus, joka likimääräisen kustannusarvion mukaan tulisi maksamaan 710,000 markkaa. Valtuusto hyväksyi tämän esityksen ja kehoitti kamaria ottamaan huomioon tarvittavan määrärahan 1923 vuoden meno- ja tuloarvioehdotusta laadittaessa.

Ehdotus laiksi kunnallisesta asuntoylellisyysverosta. Syyskuun 25 p:nä rahatoimikamari lähetti lautakunnalle lausunnon antamista varten rahatoimenjohtajan filosofiantohtori J. Helon laatiman ehdotuksen laiksi kunnallisesta asuntoylellisyysverosta. Lautakunta päätti lokakuun 23 p:nä hyväksyä jäsenensä johtaja Harvian laatiman mietinnön asiasta, jossa yllämainittu lakiehdotus sellaisenaan ehdotettiin evättäväksi, mutta samalla tehtiin ehdotus ennen vuotta 1917 rakennettujen kiinteistöjen verottamisesta. Tämä verotus, joka perustuisi konjunktuurivoittoon — kyseessäolevien kiinteistöjen vuokratulot kun ovat suhteettoman suuret verrattuina niihin sijoitettuun pääomaan — ehdotettiin tapahtuvaksi siten, että kiinteistöjen omistajain olisi vuosittain suoritettava lisäveroa kiinteistötuloista suoritettuun kunnallisveroon määrätty prosentti, esim. 3 % verotettavasta tulosta.

Kunnallisten työväenasuntojen hallintojaosto. Sosialilautakunnan kunnallisten työväenasuntojen hallintojaostolla oli kertomusvuonna 13 kokousta. Vuoden 1922 määräraha oli varattu 12 kokousta varten.

Jaoston hoitamien talojen kannattavaisuustila vuodenvaihteessa selviää allamainitusta vuoden 1922 tilinpäätöksen supistelmasta:

Menot.	Smk.	*Tulot.*	Smk.
Menoarvion mukaan ..	279,006: —	Tuloarvion mukaan....	607,200: —
Kalliinajanlisäykset	48,753: 75	Kaupunginvaltuuston marraskuun 15 p:nä 1922 tekemän päätöksen mukaan	25,425: —
Kaupunginvaltuuston marraskuun 15 p:nä 1922 tekemän päätöksen mukaan	22,800: —	Arvioitujen tulojen ylijäämä	11,035: —
Määrärahaa ylitetty....	1,575: 75	Määrärahoja säästynyt	32,591: —
Säästö.....	324,115: 50		
Yhteensä	676,251: —	Yhteensä	676,251: —

Vuoden loppupuolella laajeni jaoston toiminta-ala sen kautta, että Karstulantien varrelle Vallilaan rakennettiin 6 kpl. yhteensä 96 huoneistoa sisältävää rakennusta, jotka rahatoimikamari syyskuun 26 p:nä kehoitti lautakuntaa ottamaan haltuunsa ja joista 3 valmistui lokakuussa ja 3 joulukuussa. Ensinmainittujen kolmen rakennuksen kannattavaisuuslaskelman menopuoli lokakuun 10 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseltä ajalta päättyi 22,800 markkaan. Koska vastaavaa määrärahaa ei ollut budjetissa, kääntyi jaosto lokakuun 17 p:nä rahatoimikamarin välityksellä kaupunginvaltuuston puoleen saadakseen mainitun summan lisätyksi vastaavaan määrärahaan. Marraskuun 15 p:nä valtuusto myöntyi tähän anomukseen. Koska rakennusohjelma siihen aikaan, jolloin budjettiehdotukset oli kamarille jätettävä, käsitti kaikkiaan 9 rakennusta, laskettiin näitä varten 1923 vuoden budjettiin eri kannattavaisuuslaskelma, joka päättyi 336,000 markkaan, jolloin ei mitään voittoa arvioitu.

Sen johdosta, että kannattavaisuuden mukaan lasketut vuokrat Karstulantien varrella sijaitsevissa uutisrakennuksissa vanhojen kunnallisten työväenasuntojen vuokriin verrattuina olivat nousseet jotakuinkin korkeiksi, ollen nimittäin 8 markkaa neliömetriltä kuukaudessa, pyysi rahatoimikamari marraskuun 18 p:nä uutta talousarvioehdotusta, joka oli laadittava sille pohjalle, että kaikki kunnalliset työväenasuntorakennukset kannattavaisuuteen nähden pidettäisiin yhtenä kokonaisuutena, joten vuokrat niissä kaikissa tulisivat olemaan samat. Tällaiseen tasoitukseen ei jaosto kuitenkaan katsonut voivansa ryhtyä, koska suurin osa työväenasuntoja oli maksimivuokramääräysten alainen eikä niiden vuokria voitu korottaa niin paljon, että siitä olisi ollut sanottavasti hyötyä. Ja joskin vuokria olisi voitu korottaa, ei jaoston mielestä olisi ollut suotavaa, että muut vuokralaiset olisivat olleet pakotetut maksamaan uutisrakennuksien aiheuttaman tappion. Mainitun tappion peittäminen verotuksella ei myöskään ole sopivaa, koko uutisrakennustoiminta kun silloin saisi hätäavunleiman. Jaosto ehdotti sentakia, että vuokrat pidettäisiin ennallaan, varsinkin sentähden että uudet rakennukset mukavuuksiin nähden olivat paljon paremmin varustetut kuin vanhat ja korkeampi vuokra niistä sentähden olisi paikallaan. Rahatomikamari hyväksyikin sittemmin jaoston ehdottamat vuokrat.

Jaostossa oli usein keskusteltu siitä epäkohdasta, että työväenrakennuksissa asuvat lukuisat lapsijoukot vallattomasti juoksentelevat kaduilla ja pihamailla ilman valvontaa. Marraskuun 4 p:nä päätettiin sentähden kääntyä kaupunginvaltuuston puoleen anoen, että jaosto oikeutettaisiin ottamaan palvelukseensa emännöitsijän, jonka tehtävänä olisi johtaa ja valvoa lasten

ulkoilmaleikkejä sekä myös neuvoilla ja ohjauksilla avustaa työläisvaimoja kodinhoitoa koskevissa kysymyksissä ja että mainittu virkailija saisi korvaukseksi toimestaan vapaan, hellahuoneen käsittävän asunnon. Kaupunginvaltuusto hyväksyikin joulukuun 13 p:nä tämän esityksen päättäen että emännöitsijä otettaisiin vuodeksi eteenpäin.

Kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijänä toimi kertomusvuonna kamreeri G. Weckman.

Sosialilautakunnan tontinvuokrajaosto. Sosialilautakunnan tontinvuokrajaostolla oli kertomusvuonna kaikkiaan 24 kokousta. Budjettiin oli varattu ainoastaan 18.

Jaoston toiminta kohdistui paitsi tontti- ja rakennuskysymysten valmistamiseen lautakunnalle, enimmäkseen vuokraoikeuden saantia ja siirtoa koskevien anomusten tutkimiseen, piirustusten tarkastamiseen sekä omakotialueitten valvomiseen. Näille jaosto silloin tällöin teki tarkastusretkiä, joista yhdellä pidettiin kokous.

Jaoston lautakunnan hyväksyttäväksi valmistelemista asioista olivat tärkeimmät seuraavat:

Vallilan vuokratonttien tarkastus. Koska, mikäli jaoston tietoon oli tullut, Vallilan vuokratonteilla sijaitsevien talojen hoito ja kunnossapito ei ollut tyydyttävä ja kaupunki vuokrasopimusten määräysten mukaan on oikeutettu pitämään katselmuksia vuokra-alueilla, päätti jaosto huhtikuun 5 p:nä ehdottaa sosialilautakunnalle, että lautakunta esittäisi rahatoimikamarille, että ensi kerralla pidettävässä puheenaolevan laatuisessa katselmuksessa kiinnitettäisiin huomiota sanottuihin puutteellisuuksiin ja että sosialilautakunnan edustajalle annettaisiin tilaisuus olla tarkastuksessa saapuvilla. Asiaa koskeva esitys jätettiin huhtikuun 27 p:nä lautakunnan puolesta rahatoimikamarille. Kamari päätti toukokuun 9 p:nä, että kaupungingeodeetin oli lautakunnalle ilmoitettava, milloin kolmivuotiskatselmuksia pidetään. Katselmuksista ilmoitettiinkin syyskuun alkupuolella, jolloin kaupungingeodeetti, rahatoimikamarin edustaja ja sosialilautakunnan sihteeri yhdessä kävivät tarkastamassa kyseessä olevia taloja, antaen silloin määräyksiä, miten paljon korjauksia oli eri tapauksissa tehtävä.

Kone- ja siltarakennusosakeyhtiön anomus vuokra-ajan pitentämisestä. Sittenkun Kone- ja siltarakennusosakeyhtiö kaupunginvaltuuston lokakuun 21 p:nä 1916 tekemän päätöksen mukaan oli 5 vuodeksi, kesäkuun 1 p:stä 1917 lukien, saanut vuokralle Vallilan korttelin n:o 555, oli rahatoimikamari tehnyt yhtiön kanssa vuokrasopimuksen, jonka mukaan kortteli oli oleva täydellisesti rakennettu vuokrakauden kuluessa ja puolet suunnitellusta rakennusryhmästä valmistettava kahden ensimmäisen vuoden kuluessa. Jos nämä ehdot täytettiin, oli yhtiöllä oikeus nauttia vuokravapautta ja vuokrakauden päättyessä, sittenkun kortteli oli otettu asemakaavaan, lunastaa se 20 markan maksusta m²:ltä; muussa tapauksessa oli yhtiö velvollinen heti kahden ensimmäisen vuoden päätyttyä suorittamaan niiltä vuokraa 11,448 markkaa vuodessa sekä saman vuokramaksun jäljellä olevalta vuokrakaudelta. Lokakuun 31 p:nä 1919 rahatoimikamari esitti kaupunginvaltuustolle, että yhtiölle, vaikkakin se kahden ensimmäisen vuoden kuluessa oli rakentanut ainoastaan 32 % katurakennusten ja 29 % koko korttelin rakennusalasta eikä siis ollut täyttänyt vuokrasopimuksen ehtoa, kuitenkin rakennusaikana val-

linneisiin poikkeuksellisiin oloihin ja rakennustoiminnan elpymisen suotavuuteen katsoen myönnettäisiin jatkuva vuokravapaus sillä ehdolla, että yhtiö ennen kesäkuun 1 p:ää 1922 rakentaisi valmiiksi mainitun korttelin koko rakennusalan, missä tapauksessa yhtiö saisi takaisin vuoden 1917 kesäkuun 1 p:n ja vuoden 1919 kesäkuun 1 p:n väliseltä ajalta suorittamansa vuokran, 23,696 markkaa. Kaupunginvaltuusto hyväksyikin joulukuun 15 p:nä 1919 tämän esityksen. Kun määräkausi oli mennyt umpeen, kääntyi yhtiö rahatoimikamarin puoleen pyytäen, että vaikkakaan yhtiöllä ei määräkauden kuluessa ollut ollut tilaisuutta suorittaa rakennustoimintaansa, sille kuitenkin myönnettäisiin 10 vuoden pitennetty vuokra-aika, ja pyysi kamari kertomusvuoden kesäkuun 14 p:nä sosialilautakunnan lausuntoa asiasta. Tontinvuokrajaosto, joka samaan aikaan käsitteli kyseessä olevan yhtiön anomusta saada Käpylästä tonttipaikka 100 asuntoa käsittävää rakennusyritystä varten, esitti heinäkuun 5 p:nä lautakunnalle asiaa koskevan mietinnön, jossa ehdotettiin, että yhtiön vuokraoikeus kortteliin n:o 555 pitennettäisiin 7 vuodella eli kesäkuun 1 p:ään 1929 sillä ehdolla, että yhtiö lähivuosina toteuttaisi mainitun rakennusohjelmansa Käpylässä. Muussa tapauksessa olisi vuokra-aika lyhennettävä 5 vuodeksi. Edellyttäen, että yhtiö saisi 7 vuoden pituisen vuokra-ajan, olisi sen neljän ensimmäisen vuoden kuluessa kesäkuun 1 p:stä 1922 lukien, rakennettava 150 huoneistoa sisältävä rakennuksen osa ja kolmen seuraavan vuoden kuluessa loput eli 170 huoneistoa. Sitäpaitsi ehdotettiin sen tapauksen varalta, että yhtiö toteuttaisi rakennusohjelmansa, tontinvuokran suuruus yhtiölle edullisemmaksi kuin siinä tapauksessa, ettei ohjelma toteutettaisi. Ellei yhtiö vuokrakauden kuluessa toteuttanut rakennusohjelmaansa, ei se saisi estää määrätystä maksusta vuokraamasta sille koko korttelia 50 vuodeksi, kesäkuun 1 p:stä 1922 lukien, kuitenkin sillä ehdolla, että kortteli rakennettasiin valmiiksi 5 vuoden kuluessa, laskettuna kesäkuun 1 p:stä 1929. Ellei yhtiö silloinkaan ole rakentanut, on se menettänyt mahdollisuuden vuokra-ajan pitentämiseen, ja tontin vuokraoikeus sille rakennettuine rakennuksineen joutuu kaupungin haltuun.

Sosialilautakunta hyväksyi puolestaan heinäkuun 6 p:nä tämän esityksen ja lähetti sen rahatoimikamarille.

Kone- ja siltarakennusosakeyhtiö anoi syyskuussa rahatoimikamarilta tonttipaikkaa Käpylässä 100 asuntoa käsittävää rakennusohjelmaa varten sekä kamarin välitystä avustuksen saamiseksi valtiolta. Sosialilautakunta antoi syyskuun 23 p:nä puoltavan lausunnon anomuksesta ja ehdotti tonttipaikan varattavaksi tarkoitukseen, mutta kun sosialihallitus marraskuun 4 p:nä hylkäsi laina-anomuksen, ei yhtiö, mitä Käpylään tulee, jatkane rakennussuunnitelmaansa.

Tonttiasioita. Vallilan kaupunginosassa sijaitsevien aikaisemmin vuokrattujen tonttien vuokraoikeuden siirtoa koskevia asioita oli jaostolla käsiteltävänä kaikkiaan 20. Useimmissa tapauksissa olivat tontit rakennetut; korkein luovutussumma, 205,000 markkaa, jota kiinteistöä arvioitaessa ei katsottu liian korkeaksi, koski tonttia n:o 78 It. Viertotien varrella, pienin taas melkein rakentamatonta tonttia n:o 13 Päijänteentien varrella, joka luovutettiin 1,000 markalla.

Anomuksista, jotka koskivat vuokraoikeuden myöntämistä Vallilan tontteihin ensi kertaa, puollettiin 11.

Toukolassa siirrettiin 4 tonttia ja annettiin ensi kertaa vuokralle niinikään 4.

Käpylässä siirrettiin 16 tonttia ja annettiin ensi kertaa vuokralle 32 tonttia.

Koska 12 vuokraajaa, jotka aikaisemmin olivat saaneet tontteja Käpylästä, eivät määrätyn ajan kuluessa olleet käyneet allekirjoittamassa vuokrasopimuksiaan, julisti rahatoimikamari heidät syyskuun 21 p:nä oikeutensa menettäneiksi ja määräsi tontit vapaiksi muille annettaviksi. Jaosto ehdotti marraskuun 21 p:nä kyseessä olevat tontit annettavaksi uusille vuokraajille.

Kertomusvuonna jaosto tarkasti ja puolsi hyväksyttäväksi 60 rakennuspiirustukset, joista 49 oli omakotirakentajain ja 8 yleishyödyllisten rakennusyhtymien piirustuksia.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston hallintojaosto. Tällä jaostolla oli kertomusvuoden kuluessa 5 kokousta. Budjettiin oli varattu määräraha 8 kokousta varten.

Lainarahaston pääoma oli tammikuun 1 p:nä 1922 2,264,250 markkaa, johon määrään tuli lisäksi vuoden 1922 talousarviossa rahaston kartuttamiseksi myönnetty 1,000,000 markan määrä.

Rahastosta myönnettyjen lainojen erääntymätön lainamäärä oli joulukuun 31 p:nä 1922 3,071,677: 74 markkaa, joten samana ajankohtana rahastossa oli myönnettäväksi vapaita varoja 192,572: 26 markkaa. Kertomusvuonna myönnettiin lainarahastosta lainoja seuraavasti: Asunto-osakeyhtiö Ouluntie n:o 7:lle 25,000 markkaa, koneenkäyttäjä K. E. Roos'ille 3,300 markkaa, sanomalehdentoimittaja M. Puputille 5,000 markkaa, O.Y. Helsingin kansanasunnoille 360,000 markkaa ja Asunto-osuuskunta Käpy r. l.:lle 9,600 markkaa.

Sittenkun valtio valtioneuvoston helmikuun 3 p:nä 1922 tekemän päätöksen mukaan oli kertomusvuonna ruvennut antamaan halvempikorkoisia kuoletuslainoja kuin ne, joita voidaan antaa kaupungin edistämislainarahastosta, ei rahastoa ole erittäin paljon käytetty. Jaoston toimintana on senvuoksi enimmäkseen ollut tutkia ja lautakunnalle valmistaa valtion ja kaupungin avustusta hakevien rakennusyritysten anomuksia.

Korpaksen—Ruskeasuon siirtolapuutarhat. Korpaksen—Ruskeasuon siirtolapuutarhojen hallinnosta huolehti erityinen hallitus, johon kuuluivat sosialilautakunnan valitsemina rouva H. Seppälä ja lautakunnan sihteeri arkkitehti A. Toivonen varsinaisina jäseninä sekä puutarhuri S. Olsson ja työmies V. Salovaara varajäseninä, Svenska kvinnoförbundet-yhdistyksen valitsemina neiti E. Lagerbohm vakinaisena ja neiti L. de la Chapelle varajäsenenä, Fylgiayhdistyksen valitsemina herra R. W. Björklund varsinaisena ja herra O. Strömberg varajäsenenä ynnä Martta-yhdistyksen valitsemina rouva A. Wessberg vakinaisena ja neiti K. Huldén varajäsenenä. Siirtolapuutarhojen hallituksen puheenjohtajana oli herra Björklund ja varapuheenjohtajana herra Strömberg. Hallituksen sihteerinä ja neuvojana toimi puutarhuri O. Lundén.

Hallituksella oli kertomusvuonna 3 kokousta, joissa käsiteltiin kaikkiaan 10 asiaa. Useimmat näistä koskivat siirtolapuutarhatupien piirustusten tarkastamista. Sitä paitsi käsiteltiin kysymykset kaivojen kaivattamisesta viljelysmaiden kastelua ja juomaveden hankkimista varten sekä siirtolapuutarhojen asemakartan hankkimisesta.

Viljelyslohkot olivat kuten viime vuonna jaettuina edellämainittujen yhdistysten kesken.

XIII. Työnvälitystoimisto.

Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston johtokunnan vuodelta 1922 antama kertomus[1]) oli seuraavaa sisällystä:

Johtokunta. Kaupungin työnvälitystoimiston johtokuntaan kuuluivat vuonna 1922 filosofiantohtori S. Ivalo puheenjohtajana, ent. senaattori, toimittaja M. Paasivuori varapuheenjohtajana sekä uunintekijämestari Aug. Malmi, kirjelajittelija P. Rahikainen ja toimittaja rouva O. Tainio jäseninä.

Johtokunta kokoontui vuoden kuluessa 9 kertaa. Kokouksissaan on se käsitellyt, paitsi juoksevia asioita, eräitä muita, yleisempää luonnetta olevia kysymyksiä, joista tässä mainittakoon seuraavat:

Työsuhteista paikkakunnalla (useaan kertaan). Tammikuussa 1922 hankitun selvityksen pohjalla annettiin asiasta lausunto sosialihallitukselle ja myöhemmin rahatoimikamarille. Syksyllä toimeenpannun tiedustelun pohjalla annettiin lausunto sosialihallitukselle seuraavana talvikautena odotettavissa olevista työsuhteista.

Lausunto kaupunginvaltuustolle toimiston viranpitäjäin palkkain järjestelystä.

Lausunto kaupunginvaltuustolle siitä, mitä toimisto voi tehdä töiden hankkimiseksi vankiloista päässeille ja ehdolliseen vapauteen laskettaville henkilöille.

Kysymys toimiston laajentamisesta ja uusien konttori- ja liikeapulaisten osastojen sekä niihin yhdistettyjen nuorten poikain ja tyttöjen osastojen perustamisesta sekä toimiston entisten osastojen uudelleen järjestämisestä.

Kysymys kaupungin laitosten ja virastojen työtavan ja työajanjärjestelystä, työtehon korottamisesta ja viranpitäjäin luvun vähentämisestä. Työnvälitystoimistoon nähden ehdotti johtokunta, että säännöllinen työaika toimiston viranpitäjille olisi edelleen oleva yhtäjaksoisesti 6 tuntia päivässä. Velvoittamalla viranpitäjät tarvittaessa tekemään ylitöitä ja pitämällä muutamina kuukausina yhtä ylimääräistä apulaista voitiin välttää yhden uuden vakinaisen naisapulaisen ottaminen.

Kaupungissa tapahtuneiden lukuisten majanmuuttojen helpottamiseksi päätti johtokunta järjestettäväksi toimistossa muuttomiesjoukkueita ja hankittavaksi kantopaareja ja -hihnoja, joista aiheutuneet kustannukset oli perittävä toimistoa käyttävältä yleisöltä.

Henkilökunta. Toimiston johtajana oli A. H. Karvonen, miesosastojen johtajina H. E. Blomqvist ja W. O. Ahtio sekä apulaisena U. Vinha, Naisosastojen johtajina toimivat neidit E. Sundström, A. Bruun, T. Melanen ja rouva R. Hänninen, apulaisina rouva E. Bauer ja neiti E. Tötterman sekä yli-

[1]) Osa kertomusta seuranneita tilastotietoja ei ole tässä julkaistu.

määräisenä apulaisena ja viransijaisena neiti S. Rechardt. Vahtimestarina toimi V. Jyrkänne.

Toimiston laajennus. Jo pari vuotta takaperin kaupunginvaltuuston periaatteessa päättämä toimiston laajennus voitiin panna toimeen maaliskuussa, jolloin tarvittavat lisähuoneet saatiin laitetuiksi. Tämän uuden järjestelyn kautta tuli toimistoon neljä osastoa naisten ja kolme osastoa miesten paikkain välitystä varten, nimittäin: perhepalvelijattarien osasto; ravintola-, kahvila-, ruokala- ja maatalouspalvelijattarien osasto; pesijäin, ammatti- ja apurityöläisten osasto; konttori- ja liikeapulaisten sekä nuorten tyttöjen osasto; ammattityömiesten (kaikki ammatit) osasto; apurityömiesten osasto; konttori- ja liikeapulaisten sekä nuorten poikain osasto. Kullakin osastolla on toimistohuone ja odotushuone, jotapaitsi on erityinen johtajan huone ja naisosastoilla kaksi keskusteluhuonetta työsopimusten tekemistä varten, joten toimiston käytettävänä on nykyään 16 huonetta.

Toimiston liike oli puheena olevana vuonna verrattain vilkas, paljon vilkkaampi kuin edellisenä vuonna. Miesten tekemäin työnhakemusten luku ei edelliseen vuoteen verraten sanottavasti lisääntynyt, naisten noin 10 %, mutta työpaikkain tarjousten ja välitysten luku sitävastoin kasvoi melkoisesti. Melkein kaikilla elinkeinoelämän aloilla oli toiminta paitsi tammi-, helmi- ja maaliskuussa, sangen ripeä, jonka vuoksi työvoiman kysyntä toimistostakin vilkastui. Myöskin suuremmat työlaitokset, jotka huonoina työaikoina vain poikkeustapauksissa käyttävät toimiston välitystä, kääntyivät kuluneena vuonna useasti toimiston puoleen ammattityöväkeä tarvitessaan. Suurempia joukkovälityksiä, joita useina vuosina talvisin on ollut kaupungin järjestämiin hätäaputöihin hyvinkin runsaasti, ei puheena olevana vuonna ollut ollenkaan, sillä varsinaisiin hätäaputöihin ei uusia miespuolisia työnhakijoita lainkaan otettu, ja muihinkin töihin otettiin vuoden kuluessa vain 130 miestä ja 221 naista eli yhteensä 351 henkeä (v. 1921 732 henkeä, 1920 783, 1919 2,536, 1918 4,582). Toimiston välitystoimintaa rakennustcollisuuteen, jolle alalle tavallisesti on suurin osa miesten välityksistä, haittasi suuressa määrin se, että rakennustöissä yhä yleisemmin on siirrytty urakkajärjestelmään. Kaikki työt, jotka suinkin voidaan, annetaan nykyään urakalla työkunnille, jotka tekevät työsopimukset ilman toimiston välitystä. Tämä sekä välitysten vähentyminen kaupungin katu- y. m. töihin, jotka luetaan rakennusteollisuuteen, vaikutti, että välitysten määrä rakennusalalle ei lisääntynyt kuten olisi voinut odottaa, vaan väheni päinvastoin jonkunverran. Mutta välitykset muille työaloille lisääntyivät sitävastoin, joten toimiston mies- sekä naisosastojen välitysliike melkoisesti kasvoi, kuten alempana lähemmin selostetaan.

Työnhakemukset ja työnhakijat. Työnhakemusten ja työtä hakevain eri henkilöiden luku miesosastoilla oli vain vähän suurempi kuin edellisenä vuonna. Naisosastoilla oli työnhakemusten luku sitävastoin 10.3 % suurempi, mutta työtä hakevien eri henkilöiden luku oli kohonnut vain 2.4 %.

Jaettuna sukupuolen mukaan ja verrattuna edelliseen vuoteen oli työnhakemuksia seuraavasti:

		1922.		1921.		Lisäännys vuonna 1922 verrattuna vuoteen 1921.	
		Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Miesten	tekemiä	9,008	35.5	8,960	37.7	48	0.5
Naisten	»	16,370	64.5	14,838	62.3	1,532	10.3
	Yhteensä	25,378	100.0	23,798	100.0	1,580	6.6

Työnhakemuksia teki kaikkiaan 11,178 (edell. v. 10,882) eri henkilöä, joista 4,209 (4,079) eli 37.7 % miehiä ja 6,969 (6,803) eli 62.3 % naisia. Työttömäksi uudelleen jouduttuaan uudistavat nämä työnhakemuksensa, miehet 4,799 ja naiset 9,401 eli yhteensä 14,200 eri tapauksessa.

Henkikirjoituspaikan mukaan jakaantuvat työnhakijat seuraavasti:

	Miehiä.		Naisia.		Molemmat sukupuolet.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsinki	3,928	93.3	4,945	71.0	8,873	79.4
Muut paikkakunnat ..	281	6.7	2,024	29.0	2,305	20.6
Yhteensä	4,209	100.0	6,969	100.0	11,178	100.0

Työnhakijat on edellisinä vuosina ryhmitetty sen mukaan, missä ovat olleet kirkonkirjoissa, mutta kun uuden uskonnonvapauslain voimaanastumisen johdosta huomattava määrä kansalaisia siirtyy sivilirekisteriin ja kun uuden köyhäinhoitolain mukaan kukin voi saavuttaa kotipaikkaoikeuden jo oltuaan yhden vuoden hengillekirjoitettuna paikkakunnalla, on tilastoryhmityksen perustaksi otettu henkikirjoituspaikka, riippumatta siitä, ovatko ja missä kirkonkirjoissa. Täten ryhmitys tulee myöskin lähemmin vastaamaan hakijan kotipaikkaoikeutta. Työnhakija on merkitty täällä hengillekirjoitetuksi, jos hän vuoden alussa on täällä vakinaisesti asunut. Kaupungin hätäapuluontoisiin töihin pyrkijöiden kotipaikkaoikeudesta on aina toimitettu erityinen tutkimus.

Toisilla paikkakunnilla hengille kirjoitettujen miespuolisten työnhakijain luku oli edelleen pieni, mutta naispuolisten sitävastoin verrattain suuri. Etupäässä palvelijattaria on tänne siirtynyt toisilta paikkakunnilta.

Perheolojen mukaan ryhmitettyinä jakaantuvat työnhakijat seuraavasti:

	Miehiä.		Naisia.		Molemmat sukupuolet.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Perheellisiä	1,984	47.1	1,101	15.8	3,085	27.6
Yksinäisiä	2,225	52.9	5,868	84.2	8,093	72.4
Yhteensä	4,209	100.0	6,969	100.0	11,178	100.0

Äidinkielen mukaan ryhmittyivät työnhakijat seuraavasti:

	Miehiä.		Naisia.		Molemmat sukupuolet.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Suomenkielisiä	3,607	85.7	6,100	87.5	9,707	86.9
Ruotsinkielisiä	574	13.6	848	12.2	1,422	12.7
Muunkielisiä	28	0.7	21	0.3	49	0.4
Yhteensä	4,209	100.0	6,969	100.0	11,178	100.0

Edelliseen vuoteen verraten on suomen- ja ruotsinkielisten työnhakijain suhde pysynyt joksikin samana.

Tarjotut paikat. Tarjotuista paikoista oli miesten paikkoja 5,260 eli 26.2 %, naisten paikkoja 14,847 eli 73.8 %. Edelliseen vuoteen verraten lisääntyi miehille tarjottujen paikkain luku 1,477:llä eli 39.0 % ja naisille tarjottujen paikkain luku 3,240:llä eli 27.9 %, yhteensä 4,717:llä eli 30.6 %. Lisäys tapahtui etupäässä Helsingissä tarjottujen paikkain luvussa, mikä osoittaa että

työsuhteet paikkakunnalla ovat parantuneet. Toisilla paikkakunnilla tarjottujen paikkain luku lisääntyi vain parilla sadalla. Metsätöitä olisi toimisto voinut hankkia useille sadoille miehille, mutta toimisto otti näistä tilastoon vain lähiseuduilta saadut tarjoukset, joihin joku määrä väkeä voitiin lähettää.

Työpaikkakunnan mukaan ryhmitettyinä oli tarjotuista paikoista:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	4,217	80.2	12,316	83.0	16,533	82.2
Muualla	1,043	19.8	2,531	17.0	3,574	17.8
Yhteensä	5,260	100.0	14,847	100.0	20,107	100.0

Täytetyt paikat. Täytettyjen paikkain luku merkitsee toimiston työn tulosta kuluneena vuonna. Täytetyistä paikoista oli:

	1922.		1921.		Lisäännys vuonna 1922 verrattuna vuoteen 1921.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Miesten paikkoja	4,266	26.4	3,182	25.2	1,084	34.1
Naisten »	11,877	73.6	9,422	74.8	2,455	26.1
Yhteensä	16,143	100.0	12,604	100.0	3,539	28.1

Kuten ylläolevat luvut osoittavat, on täytettyjen paikkojen luku edelliseen vuoteen verraten melkoisesti lisääntynyt. Tähän verrattain hyvään tulokseen vaikutti paikkakunnalla kevättalvesta lähtien vallinneet hyvät työsuhteet, jonka vuoksi työväen kysyntä lisääntyi. Mutta myöskin edisti toimiston liikkeen menestystä se, että toimistoa vuoden kuluessa laajennettiin, joten se sai uusia asiakaspiirejä ja saattoi huolellisemmin hoitaa välitystyötä.

Tarjotuista paikoista täytettiin:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	3,989	94.6	10,396	84.4	14,385	87.0
Muualla	277	26.6	1,481	58.5	1,758	49.2
Yhteensä	4,266	81.1	11,877	80.0	16,143	80.3

Edellisenä vuonna täytti toimisto miesten paikkoja Helsingissä 97.3 % ja muualla 42.7 %, naisten paikkoja Helsingissä 86.4 % ja muualla 61.4 %.

Täyttämättä jääneet paikat. Tarjotuista paikoista jäi täyttämättä:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	228	5.4	1,920	15.6	2,148	13.0
Muualla	766	73.4	1,050	41.5	1,816	50.8
Yhteensä	994	18.9	2,970	20.0	3,964	19.7

Miehille Helsingissä tarjotut paikat voi toimisto täyttää tänäkin vuonna jotenkin tarkoin. Naisten paikoista jäi suhteellisesti suurempi määrä täyttämättä. Kun paikkakunnalla vallitsi verrattain hyvät työsuhteet, tarvitsi vain pienemmän määrän työnhakijoista lähteä työansiolle toisille paikkakun-

Ammatti ja toimiala.	Työnhakemuksia.			Tarjottuja paikkoja.			Täytettyjä paikkoja.		
	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Maa- ja metsätalous	98	494	592	344	782	1,126	138	611	749
Teollisuus ja käsityö.									
Metalliteollisuus	745	77	822	108	8	116	56	8	64
Kivi-, savi- ja lasiteollisuus	110	5	115	16	—	16	10	—	10
Kemiallinen teollisuus	—	14	14	—	9	9	—	9	9
Nahka- ja karvateollisuus	28	17	45	1	—	1	—	—	—
Kehruu- ja kutomateollisuus	—	15	15	—	4	4	—	2	2
Pukutavara- ja puhdistusteoll.	1	437	438	—	688	688	—	688	688
Paperiteollisuus	24	65	89	2	8	10	2	8	10
Puuteollisuus	118	8	126	574	2	576	70	2	72
Rakennusteollisuus	4,688	576	5,264	1,049	122	1,171	905	122	1,027
Valaistuslaitokset	55	—	55	—	—	—	—	—	—
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	15	180	195	4	53	57	3	51	54
Graafillinen teollisuus	16	16	32	3	—	3	2	—	2
Teollisuus ja käsityö, luokittamattomat	212	—	212	23	—	23	21	—	21
Kauppa ja kulkuneuvot.									
Kauppa-ala	314	475	789	20	130	150	15	82	97
Meri- ja satamaliikenne	142	—	142	3	—	3	2	—	2
Maaliikenne	163	—	163	48	—	48	41	—	41
Ravintola- ja hotelliliike	4	2,382	2,386	6	1,732	1,738	6	1,596	1,602
Sekatyöt, luokittamattomat	1,535	1,871	3,406	2,776	1,410	4,186	2,764	1,410	4,174
Taloustoimet	—	8,843	8,843	—	9,546	9,546	—	7,031	7,031
Erinäiset toimet	234	51	285	65	10	75	60	8	68
Käskyläisiä ja oppilaita	506	844	1,350	218	343	561	171	249	420
Yhteensä	9,008	16,370	25,378	5,260	14,847	20,107	4,266	11,877	16,143

nille, joten toisilla paikkakunnilla tarjotuista paikoista jäi verrattain suuri määrä täyttämättä.

Työnhakemusten sekä tarjottujen ja täytettyjen paikkain lukumäärä eri ammateissa ja toimialoilla käy selville allaolevasta taulukosta:

Tilanahtauden vuoksi ei toimisto edellisinä vuosina voinut poikain ja tyttöjen työnvälitystä täyskasvuisten välityksen yhteydessä tarkoituksen mukaisesti hoitaa. Sitä hoitivatkin pääasiassa kaupungin avustuksella N. M. K. Y:n pikatoimisto Mars ja kansakoulujen paikanvälitystoimisto. Maaliskuussa järjestettiin poikain ja tyttöjen työnvälitys toimistoon silloin perustettuihin uusiin liikeapulaisten osastoihin. Välitys on menestynyt verrattain hyvin, välitysten määrä kohosi edelliseen vuoteen verraten 51:stä 420:een.

Edellisenä vuonna vallitsi useilla teollisuuden aloilla huonot työsuhteet muina paitsi kesäkuukausina. Tämä tilanne jatkui useimmilla työaloilla vielä puheenaolevan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, vaikkakin eräillä aloilla toiminta vilkastui jo aikaisemmin. Työttömyys oli tammi-, helmi- ja vielä maaliskuullakin verrattain laaja. Kaupungin töihinkään ei voitu uutta miespuolista väkeä sijoittaa ollenkaan. Ainoastaan sille väelle, joka edellisen vuoden lopulla oli vapautunut kaupungin töistä, saattoi kaupunki järjestää

töitä talvikuukausiksi. Muutamia kymmeniä naisia voitiin lisätä kaupungin työtupiin ompelutöihin, ja maaliskuun lopulla hätäapukomitean ja sosialihallituksen järjestämillä ompelukursseilla sai 180 naista työtä noin kuukauden päivät.

Työolot kuitenkin paranivat maalis- ja varsinkin huhtikuulla, ja sitten oli erittäin hyvät työsuhteet koko kesän, vieläpä syyskautenakin. Niin pientä työttömäin määrää kuin oli syksyllä 1922 talven alkaessa, ei paikkakunnalla ole ollut yli kymmeneen vuoteen. Ennen sotaa, hyvienkin työkonjunktuurien vallitessa, vapautui syksyllä aina rakennus- ja muuta ulkotyöväkeä siksi paljon, että näistä useampien satojen oli pakko siirtyä kaupungin hätäaputöiksi järjestämiin säpälekivien ja tellikkakivienhakkuutöihin, joita miltei joka vuosi oli varatöiksi saatavissa.

Eri työaloilta esitettäköön tässä muutamia yksityiskohtaisempia tietoja.

Maataloudessa Etelä-Suomessa oli säännölliset työsuhteet, vaikka viljelysten laajennustöitä ei enää pantu toimeen samassa määrin kuin edellisinä vuosina, jonka vuoksi tilapäisen maataloustyöväen tarve oli pienempi.

Metalliteollisuudessa vallitsi talvikuukausina osittain huonot työsuhteet. Eräästä suuremmasta tehtaasta vähennettiin työväkeä useampia satoja miehiä vuoden ensimmäisinä kuukausina, mutta toisiin liikkeisiin voitiin työvoimaa lisätä, joten vapautuneesta väestä osa sai työtä, mutta osa, etenkin viilaajia ja levyseppiä oli työttömänä aina toukokuuhun saakka. Joku määrä metallityömiehiä siirtyi toisille paikkakunnille töihin, joita keväällä oli toimiston välityksellä tarjolla. Keväästä vuoden loppuun ei enää ollut työnpuutetta tälläkään alalla.

Kiviteollisuudessa, kivenhakkaamoissa olivat työt säännöllisessä käynnissä koko vuoden.

Kemiallisessa teollisuudessa, teknokemiallisissa tehtaissa oli edelleen vallalla nouseva suunta.

Nahkateollisuudessa työskenneltiin vuoden alussa vielä eräissä jalkinetehtaissa vähennetyllä työvoimalla ja osittain rajoitetulla työajalla, mutta maaliskuusta vuoden loppuun olivat tehtaat säännöllisessä käynnissä.

Kehruu- ja kutomateollisuudessa, joka paikkakunnalla on sangen vähäinen, oli töiden käynti säännöllinen.

Pukutavara- ja puhdistusteollisuuteen kuuluvissa liikkeissä vallitsi hyvät työsuhteet. Räätälinammatissa tavallinen »sesonkityöttömyys» talvella oli pienempi kuin edellisenä vuonna. Tilaustyöntekijäin lakko helmikuussa häiritsi töiden säännöllistä kulkua. Muuna vuoden aikana oli erittäin hyvät työolot, ajoittain huomattava puute työntekijöistä.

Paperiteollisuudessa vallitsi hyvät työsuhteet. Kirjansitomoissa oli tammi- ja helmikuulla jonkun verran työnpuutetta, eräissä pienemmissä liikkeissä työskenteli työväki jonkun aikaa rajoitetulla työajalla.

Puuteollisuudessa olivat työolot tammi- ja helmikuulla huononpuoleiset. Puusepänliikkeissä ei ollut riittävästi työtä ja paikkakunnan ainoa sahalaitos oli edellisen vuoden lopulla tapahtuneen tulipalon johdosta vielä korjauksen alaisena, mutta maaliskuusta vuoden loppuun vallitsi hyvät työolot. Metsätöitä oli maaseudulla runsaasti saatavana, mutta vain pienempi määrä helsinkiläistä työväkeä turvautui niihin.

Rakennusteollisuudessa oli työsuhteet jotenkin huonot vielä tammi—maaliskuulla, paremmat kuitenkin kuin edellisenä vuonna. Neljällä suuremmalla yksityisellä rakennusyrityksellä ja eräillä pienemmillä rakennuksilla Vallilassa ja Käpylässä olivat kyllä työt käynnissä ja uusien yritysten perus-

tustöitä alotettiin jo helmikuussa useissa paikoin, mutta näihin töihin eivät sopineet läheskään kaikki työnpuutteessa olevat työntekijät. Kun kaupunki ei voinut muulle kuin edellisen vuoden lopulla sen töissä olleelle väelle järjestää töitä, oli sen vuoksi suhteellisesti suuri määrä (helmikuulla noin 700 miestä) rakennustyöväkeä joutilaana. Maaliskuussa jo kuitenkin alotettiin useita uusia rakennusyrityksiä ja huhtikuusta lähtien oli rakennustoiminta erittäin vilkas. Kesäkuukausina oli huomattava puutos ammattityöväestä, muurareista, rappaajista, uunintekijöistä ja ajoittain myöskin kirvesmiehistä. Töitä kesti vuoden loppuun. Marras- ja joulukuussa tuli kuitenkin pienempi määrä rakennustyöväkeä vapaaksi.

Ravinto- ja nautintoaineteollisuudessa oli yleensä hyvät työolot. Ainoastaan tupakkateollisuudessa valitettiin korkean veron ja sen aiheuttamain korkeiden hintojen vuoksi tuotteiden menekin supistuneen ja tämän teollisuuden työskentelevän painostavain konjunktuurien alaisena, jonka vuoksi eräiden tehtaiden oli pakko supistaa tuotantoaan ja jonkun lakkauttaa toimintansa, mutta tämä lienee osittain johtunut myöskin siitä, että äskettäin oli perustettu uusia yrityksiä, joilla ei ollut menestymisen edellytyksiä. Karamelli- ja suklaateollisuustehtaat, ja osittain leipuriliikkeet, lisäsivät tuotantoaan ja työväkeä.

Graafillisessa teollisuudessa vallitsi hyvät työsuhteet ympäri vuoden.

Liike-elämä oli myöskin paljon vilkkaampi kuin edellisenä vuonna. Liikealalle valmistunutta ja pystyvää väkeä ei yleensä ollut vapaana; tälle alalle pyrkiviä, varsinkin naisia ja varastomiehiä, oli kylläkin ajoittain vapaana. Kevättalvella oli puute käskyläispojista ja -tytöistä.

Meri- ja satamaliikenne oli jääesteiden vuoksi pysähdyksissä huhtikuun 20 p:ään, jonka jälkeen se oli erittäin vilkas. Suotuisain ilmastosuhteiden vuoksi saattoi se, rannikkoliikennettä lukuunottamatta, jatkua seuraavan vuoden helmikuun puoliväliin. Tämä vaikutti edullisesti työsuhteisiin paikkakunnalla, sillä useat sadat satamatyöläiset, jotka monena vuonna meriliikkeen keskeytymisen vuoksi joutuvat työttömiksi jo marras- tai joulukuussa, saivat työtä osana talvikauttakin. Laivaliikenteen jatkuminen vaikutti edullisesti muillekin aloille, etenkin liike-elämään.

Maaliikennelaitokset. Raitiotie- ja autoliikenne on vuoden kuluessa kehittynyt, mutta se ei ole sanottavasti vaikuttanut työsuhteisiin.

Ravintola- ja hotelliliike kasvoi myöskin puheenaolevana vuonna, ja naispuolisen väen välitys tälle alalle lisääntyi yli kahdellasadalla välityksellä.

Taloustoimiin oli väen kysyntä vilkas ympäri vuoden. Keväällä ja syksyllä sangen suuri. Sopivan väen puute perhepalvelukseen oli suuri, erittäinkin huhti- ja toukokuussa sekä elo- ja syyskuussa. Suuri määrä palvelijattarien paikkoja jäi täyttämättä, kuten edellä, toimiston liikettä koskevassa selostuksessa, on lähemmin esitetty. Muille naisten toimialoille sitävastoin oli väkeä saatavissa. Rakennusapureille ja muille ulkotyöläisille sekä siivoojille ja pesijöille ei ollut riittävästi töitä talvikuukausina.

Nuorison työaloilla oli käskyläisen ja ammattioppilaan toimissa niihin soveliaille pojille ja tytöille riittävästi paikkoja suurimpana osana vuodesta. Ajoittain oli käskyläistytöistä ja -pojista puutettakin. Osalle 16—18 vuotisia nuorukaisia ei ollut riittävästi sopivia toimia talvikuukausina ja syksyllä. Suuri määrä eri koulujen oppilaita ilmoittautui toimiin liikealalle loma-ajaksi. Näistä voitiin sijoittaa vain pieni määrä.

Työsuhteiden valaisemiseksi esitettäköön tässä korkein työttömäin luku kunkin kuukauden puolivälissä yhdellä viikolla

	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.		Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Tammikuu	995	438	1,433	Heinäkuu	248	160	408
Helmikuu	1,189	416	1,605	Elokuu.....	187	242	429
Maaliskuu	1,148	418	1,566	Syyskuu	219	296	515
Huhtikuu	796	233	1,029	Lokakuu	232	287	519
Toukokuu	442	308	750	Marraskuu	369	380	749
Kesäkuu.....	239	242	481	Joulukuu	417	238	655

Työttömäin lukuun on luettu tässä myöskin tilapäisiin töihin osoitetut, joiden työ ei ole kestänyt koko puheenaolevaa viikkoa sekä myöskin palvelijattaret, joille on ollut paikkoja tarjolla, mutta eivät vielä ole työsopimusta tehneet. Melkein ympäri vuoden on työnhakijoina noin 50—150 miestä ja 100—200 naista, jotka ovat tilapäisten töiden varassa, joten varsinaisten työttömäin luku on otettava sen verran pienemmäksi.

Useana vuonna on kaupungin hätäapukomitea hankkinut ja järjestänyt töitä työnpuutteessa oleville naisille, pitäen yllä työtupia, joissa on teetetty erinäisiä ompelutöitä ja suoritettu sotaväen y. m. valtion laitosten sekä yksityisten vaatetustilauksia. Näissä sekä hätäapukomitean järjestämissä ulkotöissä työskenteli talvella 1922 268—301 naista; näistä vähennettiin kesällä noin puolet, joten niissä vuoden loppupuoliskolla työskenteli 150 naista. Sosialihallituksen naistöiden keskustoimisto ja hätäapukomitea järjestivät keväällä kuukauden kestävät ompeluoppikurssit 180 naiselle, joille valtion varoista suoritettiin 16—20 markan päiväpalkka. Työtupain ylläpitämiseen, vuokriin, töiden johdon ja konttorihenkilökunnan palkkaamiseen, työntekijäin lapsiavustuksiin ja palkanlisäyksiin sekä ulkotyöläisten palkkain suorituksiin käytettiin vuoden kuluessa kaikkiaan 1,180,000 markkaa, josta 50,000 kaupungin osuutena yllämainittujen ompeluoppikurssien kustannuksiin.

Työnpuutteen poistamiseksi miesten keskuudessa järjesti kaupungin rakennuskonttori kaupunginvaltuuston myöntämillä varoilla erinäisiä töitä talvikuukausiksi sen omissa töissä edellisen vuoden lopulla olleille työmiehille, joista muutoin noin 400 miestä olisi joutunut työttömäksi. Muuta väkeä ei niihin voitu ottaa, joten toimisto ei voinut talvella sijoittaa kunnan töihin yhtään miespuolista työnhakijaa. Helmikuussa myönsi kaupunginvaltuusto 75,000 markkaa köyhäinhoitohallituksen välityksellä jaettavaksi vuokra-avustuksena työnpuutteessa olevalle väelle. Näistä varoista, joiden jakamiseen työnvälitystoimisto otti osaa, annettiin työnvälitystoimiston antaman todistuksen nojalla vuokra-avustusta 844 hengelle, 582 yhden-, 252 kahden- ja 4 kolmen kuukauden vuokraa vastaava erä.

XIV. Hätäapukomitea ja naisten työtupien johtokunta.

Kertomus Helsingin kaupungin hätäapukomitean ja Helsingin kaupungin naisten työtupien toiminnasta vuonna 1922 oli seuraava:

Hätäapukomitean ja naisten työtupien johtokunnan jäsenistö. Joulukuun 14 p:nä 1921 pitämässään kokouksessa kaupunginvaltuusto valitsi hätäapukomiteaan seuraavat henkilöt: puheenjohtajaksi arkkitehti A. Nybergin, jäseniksi rouva E. Holmbergin, filosofianmaisteri A. Hällforsin, viilaaja K. P. Kalervon, johtaja A. H. Karvosen, valaja O. Saaren, rouva R. Sillanpään ja filosofianmaisteri neiti E. Somersalon sekä varajäseniksi rouva K. Boismanin, luutnantti G. Fogelholmin, filosofiantohtori neiti J. af Forselleksen, kirkkoherra K. V. Hurmerinnan, maalari J. Konttisen, metallityömies H. Nevanderin ja rouva P. Saaren.

Komitean sihteerinä toimi neiti H. Kauppinen.

Hätäapukomitea kokoontui sinä aikana vuotta 1922, jonka se oli toiminnassa, eli vuoden alusta toukokuun 31 p:ään yhteensä 12 kertaa ja käsitteli tällöin 61 asiaa.

Sittenkun kaupunginvaltuusto toukokuun 17 p:nä pitämässään kokouksessa oli päättänyt lakkauttaa hätäapukomitean sen silloisessa muodossa ja sen korvaamiseksi päättänyt asettaa rahatoimikamarin valitseman ja sen valvonnan alaisen naisten työtupien johtokunnan, valitsi kamari uuden johtokunnan puheenjohtajaksi filosofianmaisteri A. Hällforsin ja sen jäseniksi neiti A. Bruunin, viilaaja K. Kalervon, pankinjohtaja Y. Pulkkisen ja sähköteknikko N. N. Salovaaran.

Johtokunnan sihteerinä toimi työtupien toimitusjohtaja M. Wegelius.

Johtokunta kokoontui vuoden varrella 19 kertaa ja käsitteli tällöin 107 asiaa.

Töissä olleiden henkilöiden lukumäärä. Niiden henkilöiden kokonaislukumäärä, joille kertomusvuonna hankittiin työtä, oli 268, joista työtuvassa n:o 1 100, työtuvassa n:o 2 94 sekä rakennuskonttorin käytettävänä 74. Heinäkuun 1 p:nä heidän lukumääränsä oli 223, joista työtuvassa n:o 1 97, työtuvassa n:o 2 76 ja rakennuskonttorin käytettävänä 50. Vuoden loppuun mennessä oli töissä olevien henkilöiden lukumäärä, senjälkeen kuin ulkotyöläiset heinäkuussa olivat joutuneet rakennuskonttorin alaisiksi, alentunut 159:ään, joista 88 työtuvassa n:o 1, 61 työtuvassa n:o 2 ja 10 ammattikursseilla.

Käsittellyt asiat. Hätäapukomitean ja työtupien johtokunnan kertomusvuonna käsittelemistä asioista tehdään alempana selvää yhtäjaksoisesti, siten että asiat on järjestetty ryhmiin laatunsa mukaan, riippumatta siitä, kumpi yllämainituista viranomaisista ne on järjestänyt.

Määräraha-asiat. Kun kaupunginvaltuuston myöntämä määräraha, 800,000 markkaa, oli käytetty loppuun jo heinäkuun 1 p:nä eli siis suurimmalta

osalta sinä aikana, jona hätäapukomitea vielä toimi, päätti johtokunta elokuun 14 p:nä anoa rahatoimikamarilta 200,000 markan lisämäärärahaa, kunnes johtokunta saisi tilaisuuden syksyllä, kaupunginvaltuuston jälleen kokoonnuttua, anoa tarpeellista määrärahaa koko jälkimmäistä vuosipuoliskoa varten. Kamari myönsi tällöin 180,000 markkaa käytettäväksi ennakkomäärärahana lokakuun loppuun.

Syyskuun 19 p:nä pitämässään kokouksessa johtokunta käsitellessään vuoden jälkipuoliskon budjettiehdotusta päätti yllämainitun 180,000 markan suuruisen ennakkomäärärahan lisäksi anoa 172,974: 60 markkaa työtupain ylläpitoa varten sekä 20,000 markkaa ammattikurssien järjestämiseksi. Valtuusto myöntyi[1]) esitykseen myöntäen johtokunnalle lisämäärärahoja yhteensä 380,000 markkaa.

Lokakuun 25 p:nä johtokunta hyväksyi seuraavan vuoden menosääntöehdotuksen, joka osoitti 625,172: 50 markan vajausta. Kaupunginvaltuusto merkitsi budjettiin naisten työtupia varten 650,000 markan määrärahan.

Ammattikurssit. Sosialihallituksen aloitteesta hätäapukomitea huhtikuussa järjesti ammattikursseja työttömille naisille. Kursseihin otti osaa 180 oppilasta ja heille opetettiin paitsi ompelutöitä myöskin kotitaloutta, terveydenhoitoa ja laskentoa. Pienehkö osa oppilaista jäi kurssien päätyttyä työtupiin, jota vastoin enemmistö etsi työansiota muualta.

Syyskuun 19 p:nä johtokunta sosialihallitukselta saapuneen kirjelmän johdosta päätti järjestää tarkoitusta varten laaditun ohjelman mukaiset liinavaateompelu- ja räätälintyökurssit, edellyttäen että työtupien silloisten työntekijättärien joukossa oli tarpeellinen määrä halukkaita osanottajia. Kurssit järjestettiin marras—joulukuussa ja räätälintyökurssia jatkettiin vielä helmi—maaliskuussa 1923. Marras—joulukuun kursseista kesti räätälintyökurssi 7 ja liinavaateompelukurssi 4 viikkoa. Edellisellä oli oppilaiden lukumäärä 10, jälkimmäisellä 13. Helmi—maaliskuussa 1923 järjestetty räätälintyökurssi kesti 1 ½ kuukautta ja siihen otti osaa 10 oppilasta, joista 4 aikaisemmin oli ollut oppilaana edellisellä samanlaisella kurssilla. Pääasiallisesti opetettiin ammattitöitä; ainoastaan 4 viikkotuntia oli varattu laskentoa ja terveysoppia varten. Opetus voitiin siten keskittää varsinaiseen ammattityöhön, mikä tietysti oli omiaan tekemään kursseilla hankitun taidon perusteellisemmaksi. Mitä kurssien ylläpitämisestä johtuneihin kustannuksiin tulee, suoritti valtio puolet sekä työpalkoista ja lapsiavustuksista että opettajain palkoista ja työainekustannuksista.

Palkkaukset. Toukokuun 30 p:nä pitämässään kokouksessa hätäapukomitea käsitteli Suomen vaatetustyöntekijäin liiton tekemän esityksen komitean alaisten hätäaputyöläisten palkkain korottamisesta. Komitea ei rahatoimikamarille lähettämässään kirjelmässä katsonut voivansa puoltaa tätä anomusta ja perusteli epäävää kantaansa sillä että puheenaolevat työläiset eivät olleet täysin ammattitaitoisia, huomauttaen samalla, että komitean järjestämissä töissä maksettiin suuremmat urakkapalkat kuin yksityisissä liikkeissä. Esitys ei antanut kaupunginvaltuustolle aihetta toimenpiteeseen.

Työtuvan n:o 1 silittäjättärien palkankorotusanomuksen johtokunta käsitteli lokakuun 4 p:nä pitämässään kokouksessa. Kun silittäjättäret olivat suhteellisesti paremmin palkatut kuin työtupien muut työntekijättäret, ei johtokunta kuitenkaan katsonut voivansa myöntyä esitykseen.

Myöskin työtuvan n:o 2 työntekijättäret olivat anoneet palkankorotusta siinä muodossa että alin tuntipalkka vahvistettaisiin 3 markaksi, mikä alin

[1]) Valt. pöytäk. 20. 9. 6 § ja 18. 10. 16 §.

palkka taattaisiin kaikille työntekijättärille. Koska kaupunginvaltuusto samaan aikaan saatuaan hätäapukomitean lausunnon oli evännyt Suomen vaatetustyöntekijäin liiton samankaltaisen anomuksen, ei johtokunta katsonut ensinmainitunkaan anomuksen antavan aihetta mihinkään toimenpiteeseen.

Johtokunnan lokakuun 31 p:nä pitämässä kokouksessa oli jälleen käsiteltävänä palkankorotusanomus. Työtuvan n:o 2 työntekijättäret pyysivät sen lisäksi että uudistivat aikaisemmin jo evätyn anomuksensa 3 markan alimmasta tuntipalkasta sotilaspaitojen ompelupalkan korottamista 3:sta—4 markkaan kappaleelta. Kun myydyn paidan hinta oli vain 3 markkaa ja kokemus jo aikaisemmin oli osoittanut, että työntekijättäret palkkion ollessa 3 markkaa kappaleelta voivat ansaita yhtä paljon kuin muista töistä, ei johtokunta voinut myöntyä anomukseen.

Vuoden viimeisessä kokouksessa johtokunta taaskin käsitteli Suomen vaatetustyöntekijäin liiton tekemää esitystä palkankorotuksesta työtupien työntekijättärille, josta esityksestä rahatoimikamari oli vaatinut johtokunnan lausuntoa. Tarkan palkkatilaston hankkimiseksi asia pantiin pöydälle seuraavaan kokoukseen. Vuoden 1923 alussa johtokunta antoi siltä vaaditun lausunnon, jossa se hankkimiensa palkkatilastollisten tietojen perusteella asettui epäävälle kannalle. Johtokunnan ja rahatoimikamarin lausuntojen mukaisesti kaupunginvaltuusto epäsi esityksen.

Työt. Hätäapukomitean toukokuun 8 p:nä pitämässä kokouksessa käsiteltiin kysymystä erinäisten puolustusministeriölle jätettävien hankintatarjousten tekemisestä. Toimitusjohtajan asiasta antamasta selvityksestä kävi ilmi, ettei kaikista hankinnoista voitu saada edes sellaisia hintoja, että ne peittäisivät työpalkat.

Tämän yhteydessä komitea päätti kesän aikana lakkauttaa siviilitarkoituksiin tehtyjen töiden valmistuksen työtuvissa, koska ne eivät olleet osoittautuneet kannattaviksi.

Toukokuun 16 p:nä pitämässään kokouksessa komitea päätti sulkea työtuvan n:o 2 kahdeksi tai kolmeksi kuukaudeksi, heinäkuun 1 p:stä lukien. Aikaisemmin suoritettaviksi otettujen myöhästyneiden töiden suuren määrän takia, jotka kesällä oli toimitettava, ei tätä päätöstä kuitenkaan voitu toteuttaa, vaan jatkuivat työt molemmissa työtuvissa koko kesän.

Heinäkuun 27 p:nä pitämässään kokouksessa johtokunta päätti panna yksityisten töiden valmistuksen uudelleen alulle edellyttäen että töiden kannattavaisuuteen hintoja alennettaessa kiinnitettiin huomiota.

Marraskuun lopulla johtokunta jätti puolustusministeriölle eräiden vaatekappaleiden hankintatarjoukset, mutta vaikka hinnat oli laskettu niin alhaisiksi, että ne peittivät ainoastaan suoranaiset työpalkat ja lapsiavustukset, piti ministeriö niitä liian korkeina, minkä vuoksi tarjous hylättiin ja ministeriö antoi useimmat hankinnat vankeinhoitohallitukselle vankiloissa valmistettaviksi.

Saadakseen työt paremmin kannattaviksi käyttämällä valmistuksessa entistä suuremmassa määrässä koneita johtokunta heinäkuun 20 p:nä pitämässään kokouksessa päätti ostaa napinreikäkoneen ja nappiompelukoneen. Näiden avulla onkin valmistuskustannuksia, mitä nappeihin ja napinreikiin tulee, voitu tuntuvasti supistaa.

Kesälomat. Johtokunta päätti heinäkuun 27 p:nä myöntää työntekijättärille kesälomaa uuden työsopimuslain mukaisesti.

Työsäännöt. Lokakuun 4 p:nä johtokunta puolestaan hyväksyi työsääntöjä koskevan lain mukaisesti laaditut työtupain työsääntöehdotukset, jotka lähetettiin sosialihallituksen vahvistettaviksi.

Matka-apuraha. Johtokunta myönsi marraskuun 17 p:nä toimitusjohtaja M. Wegeliukselle apurahan Turkuun ja Viipuriin tehtävää matkaa varten, jonka tarkoituksena oli lähempi tutustuminen sikäläisten työtupain toimintaan.

Ryöstö. Hätäapukomitean huhtikuun 12 p:nä pitämässä kokouksessa toimitusjohtaja ilmoitti, että komitean kassanhoitajattarelta saman kuukauden 1 p:nä oli ryöstetty komitean varoja 22,150: 01 markkaa. Rosvo tuomittiin sittemmin, mutta ryöstettyä rahamäärää ei saatu takaisin.

Työtupien talous. Kuten edellisinä vuosina, tuotti työtupien ylläpito myöskin vuonna 1922 kaupungille tuntuvia kustannuksia. Niinpä ei työtupien vuoden varrella suorittamista, ensi sijassa puolustusministeriölle toimitetuista hankinnoista saatu valmiin tavaran hinta peittänyt edes työpalkkoja ja lapsiavustuksia. Eräitä järjestely- ja säästäväisyystoimenpiteitä käyttäen saatiin menot kuitenkin vuoden jälkipuoliskolla alennetuiksi, m. m. mitä viranhaltijain palkkoihin tulee. Työtupien toiminnan epätyydyttävän taloudellisen tuloksen tärkein syy oli kuitenkin mitätön työteho, joka tietenkin riippui työntekijättärien ammattitaidon puutteesta ja monen työntekijättären kykenemättömyydestä pitkänkään harjoitusajan jälkeen saavuttamaan edes yksityisissä liikkeissä vaaditun työtaidon alinta määrää. Välttämättömät kustannukset työtupien hallinnosta ja jo sen opettajakunnan palkat, joka tarvitaan opettamaan ammattitaidottomia työntekijättäriä kykeneviksi suorittamaan sopimuksenmukaisia hankintoja, nousevat melkoisiin summiin. Järjestämällä ammattikursseja on yritetty saada mainittu epäkohta osittain korjatuksi. Sikäli kuin näitä kursseja voidaan pitää jatkuvasti ja kyllin kauan kestävinä, voivat ne tietenkin edistää työttömien naisten ammattitaidon kehittymistä.

Jotta mahdollisuuden mukaan voitaisiin välttää tappiota tuottavia hankintoja, on johtokunnan toimesta jätetty hankintatarjouksia eräille yksityisille liikkeille. Toistaiseksi on kuitenkin kilpailu saman alan liikkeiden kanssa osoittautunut vaikeaksi, vaikka tavaran hinnoittelussa on noudatettu suurta varovaisuutta.

Katsoen työläisten suhteellisen suureen määrään on sitäpaitsi välttämätöntä ainakin osittain saada verraten suuria hankintoja, jotta työnsaanti työtuvissa erittäinkin työttömyyskausina saataisiin turvatuksi. Suuremmatkaan yksityisliikkeet eivät kuitenkaan ole erittäin halukkaita tekemään sopimuksia suurista tai pitkäaikaisista hankinnoista, vaan tekevät mieluummin pieniä tilapäisiä tilauksia, minkä johdosta työtupain kaltaisten laitosten ainakin toistaiseksi lienee pääasiallisesti rajoituttava valtiolle ja kunnalle toimitettuihin hankintoihin. Johtokunnan tarkoitus on kuitenkin uusia tilauksia hankkiessaan koettaa asettua yksityistenkin liikkeiden yhteyteen samalla pitäen silmällä tilausten kannattavaisuutta.

Suoritetut työt. Kertomusvuonna valmistettiin työtuvissa seuraavat työt:

Työtupa n:o 1.

Puolustusministeriölle:

Talvihousuja, paria	21,817	Housuja, paria	318
Kesähousuja, paria	7,076	Lakkia, kpl.	157
Kesäpuseroita, kpl.	8,520	Sairaaloille:	
Asetakkeja, kpl.	2,768	Mekkoja ja takkeja, kpl.	63
Talvipuseroita, kpl.	465	Housuja, paria	35
Naistöiden keskustoimistolle:		Alushameita, kpl.	107
Takkeja, kpl.	1,451	Pieluksenpäällisiä, kpl.	120
Puseroita, kpl.	66		

Työtupa n:o 2.

Puolustusministeriölle:			
Alushousuja, paria	10,541	Liivejä, kpl.	50
Pieluksenpäällisiä, kpl.	12,707	Esiliinoja, kpl.	163
Paitoja, kpl.	18,780	Poikainpuseroita, kpl.	114
Lakinpäällisiä, kpl.	1,000	Lasten vaippoja, kpl.	391
Olkaimia, kpl.	5,087	Alusvaatteita, paria	57
Kesäpuseroita, kpl.	14,508	Lakanoita, kpl.	60
Naistöiden keskustoimistolle:		Nenäliinoja, kpl.	1,200
Paitoja, kpl.	253	Pyyhinliinoja, kpl.	41
Pukuja, kpl.	263	Pieluksenpäällisiä, kpl.	321
Housuja, paria	460	Sairaaloille:	
Alushameita, kpl.	177	Alusvaatteita, kpl.	460

Tilinpäätös. Kertomusvuonna päätettiin tilit ensi kerran kesäkuun 30 p:nä. Tässä tilinpäätöksessä esiintyivät seuraavat erät:

Tiliasema kesäkuun 30 p:nä 1922.

Työtuvat.

Varat.

	Smk.
Kalusto	56,194: 42
Työaineet	30,653: 30
Saatavia	83,881: 25
Vuoden 1922 tappio	371,281: 98
Vuosien 1918—21 tappio	2,811,295: 04
Yhteensä	3,353,305: 99

Velat.

	Smk.
Eri henkilöille	7,738: 03
Hätäapukomitealle	3,345,567: 96
Yhteensä	3,353,305: 99

Hätäapukomitea:

Varat.

	Smk.
Pesulaitos	3,677: 26
Työnvälitystoimisto	30: 50
Työttömien vapaaliput	4,166: 85
Kalusto	22,363: 39
Työtoimiston tili	162,990: 94
Yhteensä	193,228: 94

Velat.

	Smk.
Myönnetyt varat	100,701: 49
Tuloja myydyistä tavaroista	92,527: 45
Yhteensä	193,228: 94

Tulot ja menot vuoden 1922 ensi puoliskolla.

Hätäapukomitea.

Tulot.

	Smk.
Säästö tammikuun 1 p:nä	40,887: 47
Kaupunginvaltuuston myöntämä määräraha	800,000: —
Yhteensä	840,887: 47

Menot.

	Smk.
Ulkotyöt	272,660: 30
Ammattikurssit	50,040: 52
Kulungit	45,070: 76
Työtoimiston tappio	371,281: 98
Käyttämätön säästö	1,132: 42
Komitean yrityksiin sijoitettuja varoja	100,701: 49
Yhteensä	840,887: 47

Työtuvat.

Tulot.

	Smk.
Omat tulot	341,490: 35
Hätäapukomitean myöntämät varat	371,281: 98
Yhteensä	712,772: 33

Menot.

	Smk.
Työpalkat	387,268: 55
Lapsiavustukset	71,688: —
Työaineet	40,234: 28
Kulungit	50,873: 83
Kuukausipalkat	118,546: 66
Vuokrat	22,011: —
Ryöstön takia menetetty	22,150: 01
Yhteensä	712,772: 33

Tulot ja menot koko vuonna 1922.

Tulot.	Smk.	*Menot.*	Smk.
Säästö tammikuun 1 p:nä ..	40,887: 47	Työpalkat	786,936: 50
Vuoden menosääntöön otettu määräraha	800,000: —	Lapsiavustukset	135,300: —
		Työaineet	76,556: 44
Kaupunginvaltuuston myöntämät lisämäärärahat	380,000: —	Kulungit.....	173,124: 91
		Palkkaukset	235,786: 66
Valtionapua ammattikursseja varten.....	38,815: 12	Vuokrat	38,011: —
		Sähkö ja lämpö	31,408: 62
Omat tulot	649,290: 16	Ryöstön takia menetetty ..	22,150: 01
		Uutta kalustoa	28,942: 50
Yhteensä	1,908,992: 75	Halli	15,233: 90
		Ammattikurssit.....	62,723: 12
		Palkkaa ulkotöistä	295,770: 70
		Säästöä kassaan	6,006: 89
		Saatavia.....	1,041: 50
		Yhteensä	1,908,992: 75

Varat nousivat joulukuun 31 p:nä 151,336: 36 markkaan, siitä kassasäästöä 7,048: 39 markkaa, kalustoa 106,558: 31 markkaa ja työaineita 37,729: 66 markkaa. Työtuvalla n:o 1 oli käytettävänään kalustoa 68,928: 22 markan arvosta, työtuvan n:o 2 työkalusto oli arvioitu 14,363: 50 markaksi ja kanslian 23,266: 59 markaksi. Työaineiden arvo jakautui seuraavasti: työtuvassa n:o 1 20,846: 50 markkaa, työtuvassa n:o 2 5,779: 01 markkaa sekä myyntihallissa 11,104: 15 markkaa.

XV. Huoneenvuokralautakunta ja vuokrantarkkailulautakunta.

Vuokrantarkkailulautakunnan antama kertomus huoneenvuokralautakunnan toiminnasta tammikuun 1 p:n ja toukokuun 31 p:n välisenä aikana vuonna 1922 sekä vuokrantarkkailulautakunnan toiminnasta kesäkuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana vuonna 1922 oli seuraavansisältöinen:

Huoneenvuokralautakunta työskenteli kertomusvuonna kolmena osastona, nimittäin I, II ja III huoneenvuokralautakuntana. I huoneenvuokralautakuntaan kuuluivat puheenjohtaja tuomari U. Castrén, varapuheenjohtaja varatuomari L. Gestrin, talonomistajain edustajat rakennusmestari E. Lund ja rappaaja H. Markkanen, varalla rakennusmestari K. Himanka ja lihakauppias O. Turakainen sekä vuokralaisten edustajat maalari A. Airisto ja insinööri O. Terhi, varalla valaja O. Saari ja arkkitehti S. Savonius, II huoneenvuokralautakuntaan puheenjohtaja varatuomari H. Lindeman [1]), varapuheenjohtaja varatuomari A. Wikström, talonomistajain edustajat maalarimestari A. Haanoja ja kirvesmies S. Hellstén [1]), varamiehinä tehtailija F. Hasselgren [1]) ja viilaaja J. Lehtonen sekä vuokralaisten edustajat kirjaltaja K. Hellgren ja liikemies G. Karhumaa, varalla työmies V. Rantanen ja kirjaltaja W. Renlund, III huoneenvuokralautakuntaan puheenjohtaja varatuomari A. Tollander, varapuheenjohtaja varatuomari E. Niemelä, talonomistajien edustajat toimittaja K. Koskimies ja mallipuuseppä L. Lydman, varalla rakennusmestari J. Wainio ja rappaaja Hj. Harjanne sekä vuokralaisten edustajat huonekalupuuseppä W. Långholm ja insinööri N. Orell, varamiehinä kauppias K. Linnamaa ja ylijunailija K. Boström.

Sihteerinä oli I huoneenvuokralautakunnassa nuorempi oikeusneuvosmies A. Timgren, II huoneenvuokralautakunnassa nuorempi oikeuskanslerinsihteeri C. G. Möller ja III huoneenvuokralautakunnassa molempien oikeuksien kandidaatti Å. Grotenfelt.

Tammikuun 1 p:stä toukokuun 31 p:ään huoneenvuokralautakunta kokoontui 26 kertaa ja käsitteli yhteensä 64 asiaa, jotka koskivat 55 eri taloa. Asioista oli 53 talonisännän ja 11 vuokralaisen vireille panemia, 8 asiaa koski vuokran korotusta, 39 asiaa vuokrasopimuksen irtisanomista, 10 asiaa vuokranhuojistusta ja 7 asiaa muita riitakysymyksiä.

Koska toukokuun 14 p:nä 1921 annettu vuokrasäännöstelyä koskeva laki, jonka määräyksiin huoneenvuokralautakunnan toiminta perustui, kesäkuun 1 p:nä lakkasi olemasta voimassa, mutta huhtikuun 28 p:nä 1922 annettu vuokrakeinottelulaki samana päivänä astui voimaan, teki huoneenvuokra-

[1]) Kuoli vuoden varrella.

lautakunta kaupunginvaltuustolle esityksen, että viimemainitun lain 2 ja 7 §§:ssä säädetty lain määräysten noudattamisen valvonta uskottaisiin lautakunnalle sen jäsenistön pysyessä entisellään. Kaupunginvaltuusto myöntyi[1]) esitykseen.

Vuokrakeinottelulain nojalla valtioneuvosto huhtikuun 29 p:nä 1922 Helsingin kaupungissa sijaitseville, mainitun lain alaisille huoneistoille vuoden 1922 toukokuun 31 p:n ja vuoden 1923 kesäkuun 1 p:n väliseksi ajaksi allamainitut korkeimmat sallitut kuukausivuokrat, jotka oli arvioitu neliömetreissä lasketun lattiapinta-alan mukaan seuraavissa mukavuuksia ja laatua silmälläpitäen jaettuissa eri alueilla sijaitsevissa huoneistoryhmissä. Huoneiston lattiapinta-alaksi oli katsottava kaikkien huoneistoon kuuluvien huoneiden yhteenlaskettu lattiapinta-ala, uunien viemää tilaa pois lukematta sekä sitäpaitsi huoneistossa olevien säilytyshuoneiden ja lämpimän tai puolilämpimän eteisen lattiapinta-ala, mutta ei ullakolla, kellarissa tai mahdollisesti eri rakennuksessa olevaa säilytyshuonetta.

Alueet ja huoneistojen laaturyhmät.	Huoneistot, joissa on vesijohto				Huoneistot, joissa ei ole vesijohtoa.
	kylpyhuone ja W. C.		joko kylpyhuone tai W. C.	ei kylpyhuonetta eikä W. C:tä.	
	eri pää- ja keittiöporras.	yhteinen pää- ja keittiöporras.			
I alue.					
Hyvässä kunnossa oleva huoneisto..	7: —	6: 50	6: 25	6: —	5: 50
Tyydyttävässä kunnossa oleva huoneisto	6: —	5: 75	5: 50	5: 25	5: —
Huonossa kunnossa oleva huoneisto	5: —	4: 75	4: 50	4: 25	4: —
II alue.					
Hyvässä kunnossa oleva huoneisto..	6: 50	6: 25	6: —	5: 75	5: 25
Tyydyttävässä kunnossa oleva huoneisto	5: 75	5: 50	5: 25	5: —	4: 50
Huonossa kunnossa oleva huoneisto	4: 80	4: 50	4: 25	4: —	3: 80
III alue.					
Hyvässä kunnossa oleva huoneisto..	6: —	5: 75	5: 50	5: 25	4: 75
Tyydyttävässä kunnossa oleva huoneisto	5: 25	5: —	4: 75	4: 50	4: 25
Huonossa kunnossa oleva huoneisto	4: 60	4: 30	4: 10	3: 80	3: 60
IV alue.					
Hyvässä kunnossa oleva huoneisto..	5: 50	5: 25	5: —	4: 75	4: 50
Tyydyttävässä kunnossa oleva huoneisto	5: —	4: 75	4: 50	4: 25	4: —
Huonossa kunnossa oleva huoneisto	4: 50	4: 25	4: —	3: 75	3: 50

Jos yleiselle tai yleishyödylliselle laitokselle vuokrattu huoneisto oli liike- tai siihen verrattava huoneisto, voitiin yllämainittuja vuokria korottaa enintään 50 %:lla.

Jos huoneistossa oli keskuslämpö, voitiin yllämainittuja korkeimpia sallittuja vuokria korottaa enintään 1 markalla 70 pennillä lattiapinnan neliömetriltä kuukaudessa kautta vuoden, edellyttäen että halkojen hinta oli 320 markkaa syleltä ja yli tämän määrän 5 penniltä lattiapinnan neliömetriltä jokaiselta täydeltä 10 markalta, jolla halkojen hinta ylittää 320 markkaa syleltä. Jos halkojen hinta oli alle 320 markan syleltä, oli vuokraa alennettava

[1]) Valt. pöytäk. 17. 5. 22 §, 4. 10. 16 §, 13. 12. 6 § ja 20. 12. 13 §.

5 pennillä lattiapinnan neliömetriltä kutakin täyttä 10 markan määrää kohti, jolla halkojen hinta alitti 320 markkaa.

I alueeseen luettiin kaupungin keskus, jota rajoittivat Eteläsatama, Bernhardin-, Pikku- ja Iso Robertinkatu, Fredrikin- ja Kansakoulukadut, Kampintori, Pohj. Rautatiekatu, tämän päästä rautatienalueen poikki Kaisaniemeen vedetty rajaviiva, Kaisaniemi, Liisankatu, Pohjoissatama ja Katajanokan kanava.

II alueeseen luettiin koko muu Taivallahden, Hesperiankadun ja Töölönlahden eteläpuolella oleva osa kaupunkia sekä Siltasaari.

III alueeseen luettiin viimemainitun rajaviivan pohjoispuolella oleva alue Nimrodkatuun, Nordenskjöldkadun jatkeeseen, Viipurin-, Kotkan-, Fredrisperin- ja Pääskylänkatuun asti.

IV alueeseen luettiin koko III alueen pohjoispuolelle jäävä kaupunginalue.

Huonossa kunnossa oleviksi oli huoneistot luettava ainoastaan jos niiden lattiassa, katossa, seinissä, ovissa, ikkunoissa, uuneissa y. m. s. oli sellainen rakennuksesta johtuva vika, että se oikeastaan antoi asuntotarkastajalle aiheen puuttua asiaan; hyvässä kunnossa oleviksi huoneistoiksi oli katsottava sellaiset, joissa oli hyvät korkkimatot tai parkettilattiat, maalaus moitteeton ja seinäpaperit täysin tyydyttävässä kunnossa ja joissa ei ollut mitään erityisiä vikoja rakennuksessa; kaikkia muita oli pidettävä tyydyttävässä kunnossa olevina huoneistoina.

Yllämainitun lain 8 §:n mukaisesti jätti 3,036 talonisäntää 19,268 täytettyä kaavaketta, jotka sisälsivät tietoja heidän vuokraamistaan huoneistoista, jota vastoin 375 talonisäntää ilmoitettiin asetettavaksi syytteeseen vuokra-ilmoituksen laiminlyömisestä. Vuoden varrella käsiteltiin 1,153 kiinteistöä koskevat ilmoitukset. Tällöin varattiin 246 talonisännälle tilaisuus oikaista tai täydentää antamiaan ilmoituksia, kun taas 73 talonomistajan antamat ilmoitukset jätettiin poliisilaitoksen etsivälle osastolle tarkemmin tutkittaviksi ja 22 ilmoitusta lähetettiin kaupunginviskaalinvirastolle syytteen nostamiseksi talonisäntiä vastaan. 812 talonisännän ilmoitukset eivät aiheuttaneet mitään toimenpidettä. Lautakunnan käsittelemät asiat koskivat yhteensä 1,223 eri kiinteistöä, niistä 640 yksityisiä ja 583 yhtiötaloja.

Yhteinen vuokrantarkkailulautakunta kokoontui 5 kertaa, kun taas I ja II osastolla oli kumpaisellakin 46 ja III osastolla 41 kokousta.

XVI. Verotusvalmistelukunta.

Verotusvalmistelukunnan vuodelta 1922 antama kertomus oli seuraava:

Toukokuun 30 p:nä 1911 annetun verotusvalmistelukunnan johtosäännön mukaisesti on valmistelukunnan vuosittain toukokuun kuluessa annettava kaupunginvaltuustolle kertomus toiminnastaan kuluneena vuonna. Esilläoleva kertomus, joka kohdistuu kalenterivuoteen 1922, käsittää sen ohessa puheenaolevana vuonna 1921 vuoden tulojen perusteella toimitetun verotuksen.

Verotusvalmistelukuntaan kuuluivat vuonna 1922 kamreeri E. E. Eneberg puheenjohtajana sekä filosofianmaisteri A. Ekström ja johtaja E. Jalava. Ensimmäisenä sihteerinä toimi varatuomari B. von Fieandt, kun taas helmikuun 22 p:ään avoinna ollutta, toisen sihteerin tointa hoiti hovioikeudenauskultantti F. Hasselblatt, joka viimemainitusta päivästä tuli mainitun viran vakinaiseksi haltijaksi.

Verotusvalmistelukunta antoi vuonna 1922 rahatoimikamarille lausuntoja 1,292 verotusasiasta ja maistraatille 3 asiasta, jotka koskivat kiinteistönmyyntivoitosta kannettavaa veroa. Samoin teki valmistelukunta rahatoimikamarille ja muille viranomaisille esityksiä 88 erilaatuisesta asiasta sekä lähetti 21 kirjelmää yksityisille liikkeille y. m., minkä lisäksi valmistelukunta maistraatin määräyksestä maaliskuun 19 p:nä 1919 annetun kiinteistökaupoista suoritettavaa ylimääräistä veroa koskevan lain määräysten mukaisesti laati vuosien 1918, 1919 ja 1920 lisäverotusluettelot. Tätä työtä suorittaakseen valmistelukunta kokoontui 63 kertaa edellisen vuoden 48 kerran sijasta, johtuen lisäys siitä, että valmistelukunnan osittain käyttäen ylimääräistä työvoimaa, oli annettava lausuntoja lukuisista vanhoista valitusasioista, joita ei oltu ehditty määräaikana suorittaa.

Verotusvalmistelukunnan kokoukset alkoivat tammikuun 11 p:nä ja loppuivat seuraavan heinäkuun 7 p:nä. 14 kokouksessa käsiteltiin lautakunnan viiden osaston puheenjohtajien tarkoitusta varten otettujen apuvoimien avulla sitä ennen tarkastamat ja tarpeen vaatiessa hankitulla lisäselvityksellä täydentämät verovelvollisten lautakunnalle antamat tulotiedot, joiden luku oli 60,471 (vastaten 51,683 vuonna 1921); tällöin kiinnitettiin myöskin huomiota viranomaisten, yhtiöiden ja yksityishenkilöiden verotusvalmistelukunnnan käytettäviksi luovuttamiin ensitietoihin. Tämän lisäksi verotusvalmistelukunta pani verovelvollisille, joiden etupäässä henkiluettelon nojalla oli todettu laiminlyöneen verovelvollisuutensa, maksettavaksi veroäyrit laissa säädettyine veronkorotuksineen. Verotettujen lukumäärä oli 73,258 oltuaan lähinnä edellisenä vuonna 71,679.

Verotusvalmistelukunnan toimittaman taksoituksen tuloksena oli, että maksavien veroäyrien luku, joka 1920 vuoden verotuksessa oli 3,251,035, vuo-

delta 1921 kohosi 12,922,492. Tämä osoittaa näennäisesti 9,671,457 äyrin lisäystä, mutta verotettu tulo oli tosiasiallisesti pienempi kuin edellisenä vuonna sillä tammikuun 20 p:nä 1922 annetun lain mukaan, jolla muutettiin joulukuun 8 p:nä 1873 annettua kaupunkien kunnallishallintoasetusta, verovelvollisen 100 markkaan nouseva tulo vastaa yhtä veroäyriä, jota vastoin aikaisemmin 400 markan tulo vastasi veroäyriä. Epäsuotuisa tulos aiheutuu liikealalla tapahtuneesta konjunktuurien huononemisesta.

1921 vuoden verotuksen johdosta esitettiin tutkijalautakunnalle 4,454 valitusta edellisen vuoden 7,986 valituksen sijasta. Näitä valituksia tutkijalautakunta käsitteli 8 kokouksessa elokuun 25 p:n ja syyskuun 5 p:n välisenä aikana, minkä jälkeen verotusluettelot syyskuun 9 p:nä voitiin antaa kaupungin rahatoimikonttorille. Mainituista valituksista tutkijalautakunta hyväksyi 1,920, kun taas 518 hyväksyttiin osittain ja loput, 2,016 valitusta, hylättiin. Tutkijalautakunnan tekemien oikaisujen jälkeen aleni maksavien veroäyrien luku 276,311:llä, joten verotuksen perustukseksi jäi jälelle 12,646,181 äyriä. Maksavien veroäyrien lisäys oli siis 9,466,108, mikä kuitenkaan veroäyrin laskuperusteen muuttumisen johdosta ei merkitse verotetun tulon lisäystä, vaan päinvastoin sen vähenemistä.

Veroäyri, joka vuodelta 1920 oli 32 markkaa laskettuna 400 markan tulosta, vahvistettiin vuodelta 1921 10 markaksi 100 markan tulosta laskettuna.

XVII. Museolautakunta.

Helsingin kaupungin museolautakunnan kertomus vuodelta 1922 oli seuraava:

Helsingin kaupungin museolautakunta, johon kuuluivat yliarkkitehti S. M. Schjerfbeck puheenjohtajana, filosofiantohtori J. Ailio varapuheenjohtajana sekä filosofiantohtori J. Rinne, kokoontui vuoden varrella kerran kuukaudessa, kesäkuukausia lukuunottamatta. Museon johtaja, arkkitehti A. W. Rancken toimi sihteerinä.

Museo oli yleisölle avoinna koko vuoden, ja siellä kävi 2,239 maksavaa henkilöä ja 457 maksamatonta, koululaisia y. m.

Museon kokoelmat lisääntyivät huomattavasti sekä ostojen että yksityiskerääjäin ja muiden museota ja maan pääkaupunkia harrastavien henkilöiden valveutuneen harrastuksen kautta, mikä harrastus ilmeni lukuisien osittain hyvin arvokkaiden lahjoitusten muodossa.

Huomattavista uushankinnoista mainittakoon Aktiebolaget Modellsnideriyhtiön laatima pahvimalli, joka on laadittu pääasiallisesti Engelin alkuperäisten vesivärimaalausten mukaisesti ennen hänen johtamansa suuren rakennustoiminnan alkamista. Pieni pahvimalli esittää katsojalle Suureksi toriksi kutsutun idyllisen pikkukaupungintorin. Paikkaa ympäröivät sen ajan muhkeat rakennukset: vanha puukirkko sitä ympäröivine hautausmaineen, kellotapuli, raatihuone ja koulu. Oheenliitetty asemakartta selvittää museossakävijälle paikkasuhteita ja osoittaa, miten tämä pieni aukea sittemmin laajeni kaupungin huomattavimpien monumentaalisten rakennusteosten reunustamaksi Senaatintoriksi. Tälle mallille, joka valaisee kaupungin historian tärkeätä kehitysvaihetta, hankittiin lasikaappi.

Edelleen lunastettiin liikemies E. A. Hedmanilta taidemaalari M. v. Wrightin ensimmäistä Fürst Menschikoff-nimistä höyrylaivaamme kuvaava laveeraus; pankinjohtaja G. Bergrothilta kokoelma mielenkiintoisia merenkulkuesineitä, kaljuunakuvia y. m.; kenraalimajuri R. Spårelta vanha barokkityylinen tuoli; rouva B. Calamniukselta erinäisiä esineitä ja kirjallisuutta, sekä valokuvakokoelmia neiti S. Branderilta, herroilta E. Kinnuselta, B. Tallgrenilta y. m.

Kokoelma Helsingin pitäjässä, Vantaanjoen varrella löydettyjä ja herra H. Warénin museolle antamia muinaisesineitä pantiin näytteille tarkoitusta varten valmistettuun kaappiin muiden samantapaisten, kaupungin eri rakennuspaikoilta löydettyjen esineiden ohella.

Museolle hankittiin vuoden varrella valokuvauskone, mitä hankintaa on tervehdittävä tyydytyksellä, koska se tekee museolle mahdolliseksi hankkia sellaisten vanhojen rakennusten ja muiden muistomerkkien kuvia, jotka lähi-

tulevaisuudessa tulevat katoamaan tai joutumaan olennaisten muutosten alaisiksi.

Niistä henkilöistä ja laitoksista, jotka lahjoituksia tekemällä ovat edistäneet kokoelmien runsasta lisääntymistä, mainittakoon seuraavat:

Neiti Olga Grahnin kuolinpesä, neiti L. Boldt, eversti M. af Enehjelm ja arkkitehti P. E. af Enehjelm erilaisia esineitä; Helsingin korttikeskus neiti D. Neoviuksen kautta täydellisen kokoelman elintarvekortteja; Helsingin Suojeluskunnan esikunta muutamia univormuja; herrat O. Broström, K. Lindahl, B. Aspelin, A. N. Stenholm ja Buldigin, filosofiantohtorit J. Ailio, J. Rinne ja K. Meinander, lääketieteenkandidaatti E. Wallenskiöld, Helsingin postimerkkienkerääjäyhdistys, raatihuoneen arkisto ja rahatoimikonttori, Matkailijayhdistys y. m. valokuvia, karttoja ja kirjallisuutta.

Erityisesti täydennettiin museon karttakokoelmaa. Tätä kokoelmaa hankittaessa, jäljennettäessä ja järjestettäessä oli avustava kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Aminoff, joka asianharrastuksesta on valinnut tämän yksityiskohdan erikoisalakseen, ollut museon johtajalle verrattomana apuna.

Museon johtaja jäljensi kokoelmia varten kaksi Kansallismuseossa säilytettyä vesivärimaalausta ja yhden lyijykynämuotokuvan sekä suoritti muutamia alkuperäisiä vesivärimaalauksia, joiden aiheet olivat kaupungista.

Museon kokoelmain suojelemiseksi sisäänmurroilta ja asiaankuulumattomien tunkeutumiselta museolautakunta päätti ryhtyä erinäisiin suojelujärjestelyihin. Sitäpaitsi teki rahatoimikamarin aulius mahdolliseksi hankkia rakennuskonttorin toimesta vanhoihin porttiaukkoihin portit, niin että museon alue voitiin yön ajaksi eristää.

Porttipylväisiin varattiin paikat kilville, jotka näyttävät yleisölle tietä museoon.

Kuten esilläolevasta selonteosta ilmenee, kehittyy museo lakkaamatta ja nopeasti, ja on ainoastaan valitettavaa, että huoneisto- olot lähitulevaisuudessa tulevat ehkäisemään tätä joka suhteessa ilahuttavaa ja suotavaa ilmiötä. Museon kehitystä uhkaa kaikesta osoitetusta harrastuksesta huolimatta seisaustila, ellei tuosta kauniista pienestä palatsista, joka on määrätty kaupungin vanhain muistojen säilytyspaikaksi, piakkoin voida antaa lisähuoneita Helsingin kaupungin museon käytettäväksi.

XVIII. Musiikkilautakunta.

Musiikkilautakunnan vuodelta 1922 laatima kertomus toiminnastaan oli seuraavansisältöinen:

Musiikkilautakunnan kokoonpano. Vuonna 1922 kuului musiikkilautakuntaan yliarkkitehti H. Lindberg puheenjohtajana, professori E. Melartin varapuheenjohtajana, filosofiantohtori H. Ramsay, kirjaltaja V. Mikkola ja toimittaja R. Swentorzetski.

Vuoden varrella kokoontui musiikkilautakunta 10 kertaa, ja oli käsiteltyjen asioiden lukumäärä kaikkiaan 77, joiden lisäksi tulevat ne toimenpiteet, joihin lautakunnan puheenjohtaja lautakunnan valtuuttamana oli ryhtynyt.

Kaupunginorkesterin toiminta oli pääasiassa entisen ohjelman mukainen. Sen jäsenmäärä oli 68 ja johtajana toimi professori R. Kajanus.

Vuoden varrella järjestettiin 16 varsinaista sinfoniakonserttia, 33 kansansinfonia- ja kansankonserttia ja 1 ylimääräinen konsertti, jota paitsi orkesteri avusti useassa oopperanäytännössä, 54:ssä teatterinäytännössä sekä 20:ssä sävellys- ja muussa konsertissa.

Edellämainituissa konserteissa esiintyivät seuraavat solistit: herrat E. Bäckman (laulu), M. Orlando (huilu), O. Fohström (sello), H. Lindberg (laulu), W. Kempff (piano), Y. Selin (sello), C. Taucher (laulu), G. Mariani (viulu), L. Laurila (viulu), I. Hannikainen ja W. Petzet (piano), P. Tscherkasky (viulu), J. Szigeti (piano), F. Günther (harppu), L. Zweygberg (sello), E. Linko (piano), V. Sola (laulu) ja Y. Somersalmi (laulu) sekä allamainitut naiset: O. Siikaniemi (laulu), H. Lilius (viulu), A. Ahlman (laulu), A. Wahlman (piano), I. Liljeblad (laulu), I. von Pfaler (laulu), N. Radisse (piano), S. Ström (laulu), E. von Weymarn (laulu), K. Branzell (laulu), A. Ripper (piano), M. Mörner (laulu), S. Seiderer (laulu), D. Andstén-Gorschelnik (laulu), A. Kuula (laulu) ja Ph. Sjöström (laulu); minkä lisäksi Svenska Oratorieförening'in naiskuoro esiintyi.

Vuoden varrella järjestetyistä 16 varsinaisesta sinfoniakonsertista johti 11 konserttia professori R. Kajanus, herrojen K. Ekmanin ja L. Funtekin johtaessa kukin kahta konserttia, minkä lisäksi professori Kajanus ja herra L. Ikonen yhdessä sinfoniakonsertissa johtivat kukin osan ohjelmaa.

Sinfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset: Sibelius: Suite mignonne; Valse lyrique; Sinfonia n:o 4 a-moll; Sinfonia n:o 5 ess-dur; »Luonnotar» (Kalevala) laulu ja orkesteri; Palmgren: pianokonsertti n:o 3; Ikonen: Sinfonia n:o 2 d-moll; Gluck: Alkusoitto oopp. Alceste; Kallinnikow: Sinfonia n:o 1 g-moll; Mozart: Sinfonia ess-dur; Bach: Kreutzstab-Kantate (yksinlaulu); Beethoven: Alkusoitto Collinin murhenäytännöstä »Coriolan»; Konsertti ess-dur pianolle ja orkesterille; Alkusoitto oopp. »Fidelio»; Sinfonia n:o 5; Händel: Conserto grosso b-dur; Saint-Saëns: Preludio Louis Gallet'in uskon-

nollisesta runosta Le Déluge (Vedenpaisumus); Sinfonia n:o 2 a-moll; Konsertti sellolle ja orkesterille, Dance macabre; Schumann: Sinfonia n:o 1 b-dur; Konsertti pianolle ja orkesterille, a-moll; Sinfonia n:o 2; Berlioz: Alkusoitto Carneval romain; Scherzo La reine Mab; Liszt: Sinfonia Danten Divina Comediaan (ynnä loppukuoro); Fritz Crome: 2 Madonnalaulua; Debussy: Prélude à l'après-midi d'une faune; Strauss: Don Juan; Tod und Verklärung, sinfoninen sävellys; Haydn: Konsertti sellolle ja orkesterille, d-dur; Konsertti viululle ja orkesterille d-dur; Brahms: Sinfonia n:o 4 c-moll; Sinfonia n:o 2 d-dur; Konsertti viululle ja orkesterille; Traagillinen alkusoitto; Rimsky-Korsakow: Antar sinfonia n:o 2; Scherezade, sinfoninen sviitti; Tschaikowsky: Aaria oopp. Jeanne d'Arc; Sinfonia n:o 6; P. Gram: Avalon (laulu); Ravel: Rapsodie Espagnole; Halvorsen: Norjalainen rapsodia n:o 2; Granville-Bantok: Hebridean Symphony; Puccini: Aaria oopp. Bohème; Aaria oopp. Tosca (laulu); Cherubini: Alkusoitto oopp. Anacreon; Menther-Tschaikowsky: Unkarilaisia mustalaislauluja pianolle ja orkesterille; Monte Verdi: Il combottimento di Tancredi e Clorinda; Marcello: Aaria Didone kantaatista; Dvorâk: Draamallinen alkusoitto Husitska; César Franck: Sinfonia n:o 3; Sinfonisia variatioita pianolle ja orkesterille; Le Chasseur maudit, sinfoninen sävellys; Bruckner: Sinfonia n:o 6 a-dur; Modest Moussorgsky: Kuvia eräästä näyttelystä.

Konserttiyleisön lukuisuudesta mainittakoon, että sen lukumäärä sinfoniakonserteissa keskimäärin on noussut 530 henkilöön konserttia kohti (kaikkiaan 8,480 henkilöä), kansankonserteissa keskimäärin 429 henkilöön (kaikkiaan 14,127 henkilöä) sekä ylimääräisissä konserteissa kaikkiaan 889 henkilöön. Todeta voi siis, että verrattuna vastaaviin numeroihin vuodelta 1921 on sinfoniakonserttien yleisön lukumäärä jonkunverran lisääntynyt, jota vastoin kansankonsertteihin myytyjen pääsylippujen määrä on vähentynyt.

Taloudellinen tulos. Kaupunginorkesterin tulot olivat kalenterivuotena 1922 675,437: 69 markkaa, siitä tuloina omista konserteista 156,923: 55 markkaa sekä 518,514: 14 markkaa avustuksesta muissa tilaisuuksissa.

Menot olivat samana vuonna 1,911,490: 83 markkaa, joista palkkoja ja ikäkorotuksia 480,437: 28 markkaa, kalliinajanlisäyksiä 1,306,536: 58 markkaa, konserttikuluja 85,018 markkaa, nuotteja ja soittovälineitä 12,232: 78 markkaa, ilmoituksia 21,196: 34 markkaa sekä muita menoja 6,069: 85 markkaa.

Kuukausitilien tarkastus. Musiikkilautakunnan voimassa olevan johtosäännön mukaan on orkesterin taloudenhoitaja velvollinen kuukausittain, viimeistään seuraavan kuukauden 5 päivänä, musiikkilautakunnalle antamaan kaksin kappalein laaditun tilin siihen kuuluvine todisteineen sekä vahvistetun kaavakkeen mukaisen, tuloja ja menoja osoittavan taulukon. Kohta näiden asiakirjain saavuttua toimittivat lautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri kunkin kuukauden alussa tilintarkastuksen, ja havaittiin näissä kuukausitarkastuksissa tilien aina olevan kunnossa ja kassan tila kirjain mukaiseksi. Kuukausitilit todisteineen on heti toimitettu rahatoimikonttoriin.

1923 vuoden budjettilaskelma. Lokakuun 3:ntena 1923 päivätyllä kirjelmällä lähetti musiikkilautakunta säädetyssä järjestyksessä rahatoimikamariin tulevaa vuotta varten laatimansa budjettilaskelman. Budjetin järjestelyssä hyväksyi kaupunginvaltuusto lautakunnan ehdotuksen pääasiassa.

Avustettujen sivistysyritysten valvonta. Musiikkilautakunnan toimena olevan kaupungin avustamain sivistysyritysten valvonnan järjesti ja tehtävät tässä suhteessa jakoi lautakunta jäsenten kesken kuten aikaisemminkin.

Uusi vuokraustariffi. Orkesterin voimassaolevaan vuokraustariffiin tehtiin vuoden varrella erinäisiä muutoksia tariffin korottamiseksi vallitsevien olojen vaatimalla tavalla.

Ulkoilmakonsertit. Musiikkilautakunnan alotteesta ja ehdotuksesta myönsi kaupunginvaltuusto vuonna 1921 rahavaroja ulkoilmakonserttien järjestämiseen Pitkänsillan pohjoispuolella olevissa kaupunginosissa asuvaa yleisöä varten. Vuonna 1922 lautakunta niinikään ehdotti varojen myöntämistä samaan tarkoitukseen, ja asetti kaupunginvaltuusto 9,600 markan suuruisen määrärahan lautakunnan käytettäväksi. Tämä määräraha jaettiin musiikkilautakunnan toimesta siten, että musiikkimajuri A. Apostol'ille annettiin 4,800 markkaa ja »Helsingin työväenyhdistyksen torvisoittokunnalle» samansuuruinen erä. Kesäkuukausina suorittivat sitten sekä sotilassoittokunnat että mainittu työväensoittokunta ulkoilmasoittoa viidennen linjan varrella sijaitsevalla kaupungin musiikkilavalla.

Orkesterijäsenten palkkauskysymys. Palkkalautakunnan kiertokirjelmän johdosta, jossa johto- ja lautakuntia kehoitettiin tekemään ehdotuksia yhteismäärärahoista palkkaanauttivien toimihenkilöiden palkkaetujen saattamiseksi kaupunginvaltuuston kaupungin palveluksessa olevain virkailijoiden palkkaetuja koskevan kesäkuun 17 p:nä 1922 tekemän päätöksen mukaisiksi teki musiikkilautakunta kesäkuun 21 p:nä päivätyssä kirjelmässä palkkalautakunnalle ehdotuksen, että kaupunginorkesterin jäsenet luettaisiin niihin palkkaluokkiin, joissa pohjapalkka ainakin suurin piirtein vastasi eri orkesterijäsenille sinä aikana tulevaa todellista palkkaa, minkä ohessa musiikkilautakunta, katsoen tarpeelliseksi edelleenkin säilyttää jäsenten luokitteleminen esitti sellaisen muutoksen tässä suhteessa tehtäväksi, että eroitus, mikäli se koskee palkkaetuja, vanhempain ja nuorempain soittajien välillä poistettaisiin.

Sittenkun kysymystä uudelleen perinpohjaisesti ja erinäisiä kertoja oli harkittu, lähetti lautakunta marraskuun 10 p:nä uuden lausunnon palkkalautakunnalle, ja päätti lautakunta silloin peruuttaa kesäkuussa tekemänsä ehdotuksen eroituksen poistamisesta palkkaetuihin nähden vanhempien ja nuorempien soittajien välillä ja ehdotti samalla, että orkesterijäsenet luettaisiin seuraaviin luokkiin, jotka ovat voimassa yhteismäärärahasta palkkaa nauttiviin toimihenkilöihin nähden, nimittäin: solistit 19 palkkaluokkaan, eri äänten johtaja 18 ja vanhemmat soittajat 17 palkkaluokkaan, jota vastoin nuoremmat soittajat luettaisiin 16 ja kokelaat 15 palkkaluokkaan.

Tämä musiikkilautakunnan ehdotus hyväksyttiin sittemmin.

XIX. Palkkalautakunta.

Palkkalautakunnan vuodelta 1922 antama kertomus oli seuraava:

Lautakunnan kokoonpano. Palkkalautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna filosofianmaisteri K. A. Widenius puheenjohtajana, pankinjohtaja H. Aminoff, neiti B. Tabelle, maalarityöntekijä A. F. Lyly ja Suomen ammattijärjestön taloudenhoitaja A. Halme jäseninä.

Sihteerintehtäviä hoiti varatuomari E. von Bonsdorff.

Palkkalautakunta käsitteli vuonna 1922 yhteensä 98 asiaa, joiden lopullinen ratkaisu oli sen asiana. Sitä paitsi teki lautakunta valtuustolle 21 esitystä, minkä ohessa lautakunta antoi vaaditun lausunnon yhteensä 42 asiasta kaupunginvaltuustolle ja 74 asiasta rahatoimikamarille ja muille kaupunginvirastoille ja lautakunnille. Lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 309, minkä lisäksi annettiin 152 pöytäkirjanotetta.

Vuoden varrella oli lautakunnalla kaikkiaan 20 kokousta, jotka pidettiin kaupunginvaltuuston kansliassa.

Palkkalautakunnan tekemän esityksen johdosta päätti kaupunginvaltuusto marraskuun 15 p:nä 1922 lakkauttaa lautakunnan toiminnan 1923 vuoden alusta sekä antaa rahatoimikamarin toimeksi toistaiseksi hoitaa lautakunnan johtosäännön mukaan sille kuuluvat tehtävät.

XX. Raittiuslautakunta.

Raittiuslautakunnan vuodelta 1922 antama kertomus toiminnastaan sisälsi seuraavaa:

Lautakunnan kokoonpano ja toimihenkilöt. Lautakuntaan kuuluivat vuonna 1922 seuraavat henkilöt: teollisuusneuvos F. A. Paloheimo, pianoteknikko J. Virtanen, ylioppilas F. Kreander, sanomalehdentoimittaja A. E. Leino ja lehtori K. U. Suomela.

Lautakunnan valitsemana puheenjohtajana toimi teollisuusneuvos Paloheimo ja varapuheenjohtajana pianoteknikko Virtanen.

Lautakunnan sihteerin tointa on koko ajan hoitanut kaupunginviskaali E. Nyyssölä ja tämän ollessa kesälomalla lautakunnan jäsen Leino.

Lautakunnan raittiudenvalvojina ovat toimineet seuraavat henkilöt: E. Leivo ja O. Paananen koko vuoden, T. Sohlman huhtikuun 12 p:än saakka, jolloin hän siirtyi sisäasiainministeriön kieltolakipoliisikomennuskunnan palvelukseen, toukokuun 6 p:än saakka virkaatekevänä mallinveistäjä A. Ebb ja viimemainitusta päivästä vuoden loppuun vakinaisena entinen poliisikonstaapeli F. F. Nyström. O. Paanasen nauttiessa vuoden loppupuolella yksityisasiainsa vuoksi virkavapautta on hänen sijaisenaan ollut varastonhoitaja H. Laine.

Lautakunnan toiminta. Lautakunnalla on ollut kaikkiaan 26 kokousta, ja niiden pöytäkirjain pykäläluku on 118.

Lautakunnan toiminta on lain mukaan kohdistunut kahdelle taholle: vakaumukselliseen raittiusvalistustyöhön ja kieltolain noudattamisen valvontaan.

Työskennellessään vakaumuksellisen raittiusvalistuksen levittämiseksi ja syventämiseksi pääkaupungissa on lautakunta ollut yhteistoiminnassa Suomen raittiustoimiston, Suomen työväen raittiusliiton, Kieltolakiliiton, Helsingin raittiuspiirin, Goodtemplarlogen n:o 1 Balderin sekä useiden raittius- ja edistysseurain kanssa, järjestyttänyt niin aikuisille kuin lapsillekin monilukuisia sekä suomen- että ruotsinkielisiä raittiusaiheisia puhe-, esitelmä-, saarna- ja juhlatilaisuuksia, joissa on yhteensä ollut useita tuhansia kuulijoita, sekä jakanut näissä tilaisuuksissa ja varsinkin koteihin yhteensä kolmattakymmentätuhatta kappaletta seuraavannimisiä lentokirjasia: Granfelt, Raittiusliike; Bleuler-Waser, Alkoholin vaikutus eri sukupuolien välisiin suhteisiin; Seppälä, Nykyinen raittiustyö; Voionmaa, Pienoiskuvia Suomen raittiusriennoista; Hytönen, Katsaus Suomen raittiusliikkeen historiaan; Tolstoi, Mitä varten ihmiset päihdyttävät itsensä?; Myhrman, Naisen tehtävä raittiustyössä; Helenius-Seppälä, Raittiuskysymyksen yhteiskunnallinen merkitys; Oker-Blom, Alkoholi ja hermoston taudit; Blocher, Alkoholikysymys ja työväenkysymys; Kassowitz, Onko alkoholi ravintoaine vai myrkky?; Westergaard, Mitä tilasto-

tiede sanoo juovutusjuomain vaikutuksesta terveyteen?; Granfelt, Alkoholin vaikutukset ruumiin voimiin ja lämpöön; Kantele, Väkijuomain vaikutus rikollisuuteen Suomessa; Wegscheider, Työläisnainen ja alkoholi; Legrain, Alkoholismi ja tuberkulosi; Laitinen, Mitä sanoo kokeellinen tutkimus alkoholista tarttuviin tauteihin nähden?; Hellstén, Alkoholin vaikutuksesta lihaksien toimintaan; Henschen, Alkoholin vaikutus hermostoon; Henschen, Alkoholin vaikutus sydämeen ja verisuoniin sekä Tuulonen, Raittius ja rakkaus. Ruotsinkielisinä on jaettu seuraavat kirjaset: Sucksdorff, Ljus och skugga; Spjut, Samhället och alkoholen ja Röneholm, Nå, ett par glas gör då ingenting. Lasten raittiusopettajille on annettu muutamia kymmeniä kappaleita seuraavia kirjasia: Toivon työssä, Työ lasten ja murrosikäisten keskuudessa, Neuvoja Toivonliittojen perustamiseen ja hoitamiseen sekä Raittiusasian alkeet, jotapaitsi lastenjuhlissa on jaettu aikuisille muutamia satoja sekä suomen- että ruotsinkielisiä kirjoitelmia Äidit ja alkoholi sekä pienokaisille kertomuksia Esko ja Paavo ja Tag dig i akt. Tämän lisäksi on lautakunta hankkinut kaikille poliisiasemille raittiuslehtiä ja raittiusaiheista tieto- ja kaunokirjallisuutta.

Kieltolain noudattamisen valvonta. Valvontatyön ovat nyt kuten ennenkin suorittaneet raittiuslautakunnan palveluksessa olevat edellämainitut valvojat, ja mainittakoon heidän toiminnastaan seuraavaa:

Selville on saatu kaikkiaan 182 rikosta, joista on saatettu syytteeseen 157 henkilöä. Oikeudessa on valvojain ilmisaamista rikoksista käsitelty loppuun 143, 25:n jutun siirtyessä vielä tähän vuoteen, osan niistä ollessa omistajaa vailla. Raittiudenvalvojain aloitteesta, vaikkakin — kotietsintäoikeuden heiltä nykyään puuttuessa — usein poliisin avulla, on takavarikoitu 9,729 litraa ja 219 pulloa väkijuomia. Valvojain syytteeseen saattamat henkilöt on tuomittu yhteensä 84,275 markan sakkoihin, jotapaitsi kolme henkilöä on tuomittu ammattimaisesta väkijuomain myynnistä vankeusrangaistukseen.

Vuonna 1922 ovat, kuten aikaisemminkin, valvojain ilmisaamat rikokset koskeneet alkoholipitoisten aineiden luvatonta myyntiä, kuljetusta tai hallussapitoa, viimemainittua kuitenkin ainoastaan sikäli kuin akoholi on ollut ilmeisesti, joskaan ei aina todistetusti, myyntiä varten hankittua. Tästä johtuu, että raittiudenvalvojain toiminta on edelleenkin ollut kohdistettuna yksinomaan alkoholin luvattoman kaupan harjoittajia vastaan; yksityisten, väkijuomia käyttävien, henkilöiden ahdisteluun ei heidän aikansa mitenkään ole riittänyt.

Valvojain toiminta on ollut lautakunnan ja erittäinkin sen sihteerin tarkastuksen ja johdon alaisena. Valvojat ovat olleet yleisön tavattavina arkipäivisin klo 10—12 a. p. ja 6—8 i. p. lautakunnan toimistossa Länsi Ranta 10 ja kesäkuun 1 p:stä Mariankatu 12. Toiminnastaan ovat he päivittäin antaneet lautakunnalle seikkaperäiset kirjalliset selostukset sekä laatineet tilastoa takavarikkoon saattamistaan väkijuomista.

Mitään muistutuksia valvojain toimintaa vastaan ei vuoden kuluessa ole tehty.

Raittiuslautakunnan valvontatyön tehokkuus on tuntuvasti kärsinyt siitä, että valvojain lukumäärä (3) on kaupungin suuruuteen katsoen aivan liian vähäinen ja että nämäkin ovat viime kesäkuun 1 p:stä saaneet työskennellä kotietsintäoikeutta vailla, huolimatta siitä että ammattimainenkin kieltolain rikkominen tapahtuu useimmiten kodin piirissä. Valvojat ovat kyllä tällaisissa tapauksissa velvollisuutensa mukaan turvautuneet poliisiin, mutta tällainen avun hankkiminen on usein aiheuttanut hankaluuksia ja ajan hukkaa

rikollisen eduksi. Lisätäkseen valvontatyönsä tehoa on lautakunta kääntynyt kaupungnvaltuuston puoleen anoen yhden lisävalvojan asettamista ja valtuuston puoltolausetta kotietsintäoikeuksien myöntämiseksi jo toiminnassa oleville valvojille. Lautakunnan anomukset eivät kuitenkaan ole saavuttaneet valtuuston enemmistön kannatusta.

Lautakunnan määrärahan käyttö käy selville seuraavasta:

	Määräraha[1]). Smk.	Menot[1]). Smk.
Puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot	5,100: —	3,910: —
Sihteerin ja valvojain palkat	66,000: —	66,000: —
Valistustoimintaan ja toimiston menoihin	22,000: —	21,777: 89
Valoon ja lämpöön	1,000: —	43: 20
Tarverahoiksi	3,000: —	2,957: 86
Yhteensä	97,100: —	94,6°8: 95

[1]) Tähän ei sisälly 8,550 markkaa, joka rahatoimikamarin kautta on maksettu vuokrana raittiuslautakunnan huoneistosta.

XXI. Urheilulautakunta.

Urheilulautakunnan kertomus vuodelta 1922 oli seuraava:

Helsingin kaupungin urheilulautakuntaan kuuluivat: hammaslääkäri R. Stenberg puheenjohtajana, verhoilijamestari V. Lähteinen, varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä neiti A. Collan, insinööri E. v. Frenckell ja postiljooni U. Rinne. Sihteerinä toimi vänrikki K. Soinio. Lautakunta kokoontui toimintakautenaan kaikkiaan 9 kertaa.

Kaupungin kelkkamäkien hoito ja järjestely oli siirtynyt kaupungin puutarhurilta urheilulautakunnalle, jolle tätä tarkoitusta varten oli luovutettu käyttövaroja 30,000 markkaa. Kaikkiaan oli vuoden kuluessa käytännössä 9 kelkkamäkea eri puolilla kaupunkia, ja koetettiin heti alusta alkaen työskennellä siihen suuntaan, että kelkkamäet voitaisiin lopputalvella pitää auki niin kauan kuin suinkin.

Lautakunta ehdotti rahatoimikamarille, että se saisi tehdä ehdotuksen Eläintarhan urheilukentän vuokraamiseksi eri seuroille, minkä ehdotuksen rahatoimikamari hyväksyi. Kentän vuokraaminen on sittemmin käynyt entistä paremmin ja rauhallisemmin.

Antamassaan lausunnossa Svenskt förbund för fysisk fostran för Finlands kvinnor nimisen yhdistyksen valtuustolle tekemän anomuksen johdosta 1,000 markan suuruisen apurahan myöntämisestä urheiluharjoitusten järjestämistä varten kaupungin oppilaitosten oppilaille, puolsi lautakunta sanottua anomusta.

Rakenteilla olevan Mustikkamaan uimalaitoksen rakennustöitä tarkastettaessa huomattiin, ettei sitä rakennettu lautakunnan tekemän ohjelman mukaan, minkätähden lautakunta lähetti kirjelmän valtuustolle, jossa huomautettiin millaiseksi lautakunta tahtoisi sanotun uimalaitoksen. Uudet, v. t. apulais-kaupunginarkkitehti E. Flinckenberg'in piirustukset myötäliitettiin. Asiaa ei vuoden varrella ratkaistu. Rahatoimikamariin lähetti lautakunta ehdotuksen kaupungin uimalaitoksissa tehtävistä välttämättömistä korjauksista.

Menoarvioon luistinratoja varten otetun 30,000 markan suuruisen määrärahan jakoi lautakunta seuraavasti: Suomalainen luistinrata sai 18,077: 91, Helsingfors skridskoklubb 7,452: 67 ja osakeyhtiö Pallokenttä 4,469: 42 markkaa.

Myöskin antoi lautakunta rahatoimikamarille lausunnon koskeva yksityisten henkilöiden tekemiä anomuksia paikkain osottamisesta luisenratoja varten.

Rahatoimikamarille lähetettiin ehdotus uimalaitosten jakamisesta eri uimaseurojen kesken sekä myöskin valtuuston myöntämän 30,000 markan suuruisen avustuksen jakamisesta. Kullekin uimaseuralle ehdotettiin kesäksi 1922 myönnettäväksi käyttöoikeus samaan uimalaitokseen kun sillä on ollut aikaisemmin, ja avustusraha jaettiin tasan kunkin uimaseuran kesken.

Työväen urheiluliiton Helsingin piirille päätettiin ehdottaa annettavaksi 1,500 markkaa lasten leikkityön auttamiseksi.

Lautakunta teki rahatoimikamarille kysymyksen millä ehdoilla kaupunki olisi halukas luovuttamaan Käpylän urheilijoille hiihtomäki-alueen Taivaskalliolta Käpylässä.

Lautakunnan johtosääntöä laadittaessa on lautakunta ollut yhteistoiminnassa valtuuston ja rahatoimikamarin kanssa.

XXII. Kaupungin yleisten töiden hallitus.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen vuodelta 1922 laatima kertomus oli seuraavansisältöinen:

Kaupungin yleisten töiden hallitukseen kuuluivat vuonna 1922: puheenjohtajana yli-insinööri O. F. Nyberg, varapuheenjohtajana vuorineuvos W. A. Sohlberg sekä jäseninä: pankinjohtaja T. Grotenfelt, insinööri M. Saukonvaara, työnvälityskonsulentti T. Uski, sähkötyömies O. Oksanen sekä kirvesmies J. Suominen, joka viimeksimainittu on ottanut osaa ainoastaan hallituksen ensimmäiseen kokoukseen, mutta on senjälkeen, oikeuden päätöksen nojalla ollut estetty toimesta. Hallitus kokoontui vuoden varrella 43 kertaa ja käsitteli silloin 773 asiaa sekä lähetti 411 kirjettä. Sihteerinä toimi valtioneuvos G. A. Gröndahl.

Hallituksen käsittelemistä asioista mainittakoon: Sockenbacka—Otalampi välinen rautatietutkimus, joka tuli valmiiksi, Länsisataman uutisrakennustyöt, joita oli jatkunut vuoden varrella pääasiallisesti Laivarannassa ja Saukon rannassa, sekä rantaradan laajennus kaksoisraiteiseksi Töölön aseman ja Ruoholahden välillä. Vuoden varrella hyväksyttiin lopullisesti Merholman ja Lapinniemen eteläisen osan asemakaava, joka käsitti tehdaskorttelit n:ot 781—785.

Rakennuskonttori toimi kaupungininsinöörin johdolla 7-osastoisena, nimittäin: satama- ja rautatieosasto, katu- ja lokaviemäriosasto, geodeettinen osasto, huonerakennusosasto, kaupunginasemakaava-osasto, puisto-osasto ja varasto-osasto. Konttorin tilejä hoiti sen tilivirasto.

Allaoleva taulukko osoittaa työväen lukumäärän konttorin eri osastoilla kunkin kuukauden 15 p:nä.

Kuukausi.	Satama- ja rautatieosasto.	Katu- ja loka-viemäri-osasto.	Huone-rakennus-osasto.	Puisto-osasto.	Geodeettinen osasto.	Varasto-osasto.	Yhteensä.
Tammikuu ..	438	453	65	11	—	47	1 014
Helmikuu ..	424	456	88	8	—	47	1 023
Maaliskuu ..	459	453	93	16	—	46	1 067
Huhtikuu ..	450	423	99	34	—	50	1 056
Toukokuu ..	313	268	169	87	6	50	893
Kesäkuu	269	238	180	83	5	37	812
Heinäkuu ..	241	237	223	89	4	47	841
Elokuu	248	249	282	80	5	56	920
Syyskuu	236	272	323	46	6	59	942
Lokakuu	248	214	335	46	5	57	905
Marraskuu ..	212	131	321	16	5	54	739
Joulukuu ...	213	99	354	11	—	51	728

Vuonna 1922 maksettiin työntekijäin palkat seuraavien tariffien mukaan:

Ammatti.	Tammik. 1— Huhtik. 2.	Tammik. 3— Kesäk. 30.	Heinäk. 1— Syysk. 30.	Lokak. 1— Jouluk. 30.
	Tuntipalkka, Smk.			
Sukeltajat	13: —	11: 70	13: —	14: 20
Koneenkäyttäjät	6: 50—7: 10	5: 80—6: 40	6: 50—7: 10	7: 10—7: 70
Viilarit	6: 60—7: 10	5: 90—6: 40	6: 60—7: 10	7: 20—7: 70
Sepät	6: 40—7: —	5: 70—6: 30	6: 40—7: —	7: ——7: 60
Peltisepät	6: 40—6: 80	5: 70—6: 10	6: 40—6: 80	7: ——7: 40
Kirvesmiehet ja puusepät	6: 50—7: 10	5: 80—6: 40	6: 50—7: 10	7: 10—7: 70
Laturit	6: 50—7: 10	5: 80—6: 40	6: 50—7: 10	7: 10—7: 70
Kiviporarit	6: 40—7: —	5: 70—6: 30	6: 40—7: —	7: ——7: 60
Muurarit ja kadunlaskijat	6: 40—7: 10	5: 70—6: 40	6: 40—7: 10	7: ——7: 70
Sementtityömiehet	6: 10—6: 70	5: 50—6: —	6: 10—6: 70	6: 60—7: 30
Torvenlaskijat	6: ——6: 70	5: 40—6: —	6: ——6: 70	6: 50—7: 30
Irroittajat	5: 50—5: 80	4: 90—5: 20	5: 50—5: 80	6: ——6: 30
Apumiehet	5: 10—5: 60	4: 60—5: —	5: 10—5: 60	5: 60—6: 10
Puistotyöläiset:				
Miehet	5: ——5: 50	4: 50—4: 90	5: ——5: 50	5: 40—6: —
Naiset	4: ——4: 20	3: 60—3: 80	4: ——4: 20	4: 40—4: 60
Yövahdit	4: 20—4: 90	3: 80—4: 40	4: 20—4: 90	4: 60—5: 30
Ajurit	11: —	10: —	11: —	12: —

Kesälomaa myönnettiin kaikkiaan 779 työläiselle. Näistä sai 441 2:n viikon loman, ja 338 1 viikon loman.

Satama- ja rautatieosasto. Satama- ja rautatieosastolla toimi vuoden varrella paitsi osastopäällikköä ja apulais osastopäällikköä kaksi ylimääräistä insinööriä, piirtäjä ja punnitsija. Näistä erosi kuitenkin yksi ylimääräinen insinööri ja punnitsija. Yksityiskirjanpidosta ja rekisteröimisestä huolehti kaksi konttoriapulaista.

Teknillisesti sivistynyttä henkilökuntaa ei vuoden varrella voitu lisätä, kuten tarkoitus oli, vaan sensijaan sitä vähennettiin, riippuen tämä lisääntyneistä työtarjouksista rakennusteollisuudessa. Parempaa työnjakoakaan ei ole voitu panna käytäntöön sopimattoman huoneiston tähden. Osastolla ei sentähden ole tänäkään vuonna ollut mahdollisuutta ottaa satamakysymystä koko laajuudessaan käsiteltäväksi. Suuremmista töistä, joita osasto on laatinut, voidaan mainita ehdotus Katajanokan raidesuunnitelman laajentamiseksi ja laiturin laittamiseksi hiilen purkausta varten Katajanokan itäpuolelle. Tämä ehdotus, jonka yleisten töiden hallitus ja satamahallitus hyväksyi, lähetettiin rautatiehallitukseen lausunnon antamista varten. Alustava ehdotus satamasuunnitelmaksi Etelä Lapinnientä ja Merholmaa varten sekä ehdotus raideparannuksia varten Sörnäsissä laadittiin. Sitäpaitsi on annettu raideparannuksia Länsisatamassa, Eteläsatamassa olevien kääntösiltojen varustamista jalkakäytävillä, ja Hertonäsin radan liittämistä emärataan koskevia selostuksia.

Välittömän työnjohdon osaston työmailla hoiti vuoden alussa 11 rakennusmestaria, 7 työnjohtajaa ja 2 varastokirjuria. Vuoden varrella erosi 2 rakennusmestaria, 2 työnjohtajaa ja 1 kirjuri.

Hallitukselle esitettiin 44 asiaa, joista 26 oli lähetetty osastolle valmistettaviksi, 10 oli yksityisten ja 8 satamaosaston jättämiä. Tätäpaitsi annettiin 15 kirjallista lausuntoa satamahallitukselle.

Tehdyt työt. Vuoden varrella korjattiin laitureita, käsittäen nämä korjaukset, paitsi tavanmukaista kunnossapitoa, myöskin makasiinilaiturin paa-

luarinan korjauksen. Tällöin vaihdettiin tai jatkettiin 54 paalua, jotka luultavasti olivat laivojen laiturin alle painamien jääkappalten särkemät. Tämä laituri, jonkun verran korkealle ulottuvine varustuslaivoineen, tulee myöskin vastedes vaatimaan melkoisia kunnossapitokustannuksia.

Eteläsatamassa olevaan 25 tonnin nostoranaan, jonka moottori lokakuussa vuonna 1921 oli rikottu, laitettiin uusi moottori, joka saatiin huhtikuussa. Sitäpaitsi asetettiin uusi väkipyörä ja korjattiin syöttökaapelit.

52 purkaus- ja höyryaluslaituria, joiden kunnossapito kuuluu kaupungille, korjattiin, ja laituri Mustikkamaalla rakennettiin kokonaan uudelleen ja suurennettiin. Sitäpaitsi laitettiin 148 uutta venepaikkaa entiseen Brändön lauttasiltaan, Aspnäsiin, Pohjoissatamaan ja Merisatamaan. Täten nousi venepaikkojen lukumäärä vuoden lopussa 1,416:een.

Rannanpaliste- ja täytetöitä tehtiin Kaisaniemenlahden etelärannassa ja Sörnäsin rantatiellä.

Pelastusvälinepaikkojen lukumäärää lisättiin vuoden varrella 51:stä 76:een.

Tavararistikkojen lukumäärä lisääntyi melkoisesti, niin että niitä vuoden lopussa oli 1,500 kpl.

Ruoppauslaitos 2 toimitti ruoppausta Linnanlaiturin luona, Hakaniemessä sekä Uuden ja Vanhan sillan luona Sörnäsissä, Keski- ja Länsisillan luona sekä Sähkölaitoksen laiturin luona. Myöskin ruopattiin Länsisatamassa, Ruoholahden-, Laiva- ja Saukon rannassa ja Merholmassa. Kuljetuksesta huolehti osaston kaksi hinaaja-alusta. Kouralla ruopattiin likaviemärinsuut Aspnäsissa, Liisankadulla sekä Kater- ja Merisatamissa. Itsetyhjentävät proomut tyhjennettiin Saukon salmessa, joka on laiturin ja Saukonkadun välillä, puuproomut taasen nostokoneen avulla, joka yhä edelleen oli asetettuna Vaihdekadulle Länsisatamassa.

Syvyysmittausta ja pohjatutkimista toimitettiin liikennereittiä varten rautatiepenkereestä Töölön lahdessa Pitkälle sillalle ja sieltä pitkin Siltavuorenrantaa Uudenmaankasarmialueen ympäri Pohjoissatamaan. Myöskin tehtiin mittauksia Sörnäsin ja Länsisataman suussa sekä osa pienempiä tutkimuksia.

Kaasulaitoksen sillan luona Sörnäsissä tehtiin välttämättömän tarpeelliset sillankannen ja törmäystukin korjaukset sekä pollareiden ja kiinnitysrenkaiden vaihtamisia ja vahvistamisia.

Sörnäsissä oleva valtion rautatien silta, joka vuoden varrella oli siirtynyt kaupungille, korjattiin, jolloin uusittiin osa sillan kantta ja muutamia pollareja. Samalla osoittautui ahtaan kulkuveden takia välttämättömäksi tehdä uusi, paaluista ja törmäystukeista laitettu, suojuslaite. Tarkoitukseen myönnettiin 21,670: 59 markan suuruinen lisämääräraha.

Eteläinenlaiturih aara Eteläsatamassa rakennettiin uudestaan noin 90 metrin pituudelta. Alkujaan oli tarkoitus rakentaa uudestaan ainoastaan 65 metrin pituinen laiturin osa, missä laiturin varmuus herätti pelkoa, mutta osoittautuikin välttämättömäksi ulottaa työ yhteen menoon tullipaviljonkiin asti.

Suurempien laivojen käytettäväksi Kruunuvuoren selälle ankkuroitavaksi tarkoitettu kompassitarkastuspoiju laitettiin valmiiksi, mutta jäi ulospanematta.

Uutisrakennustöitä Länsisatamassa jatkettiin vuoden varrella pääasiallisesti Laivalaiturin ja Saukon luona. Laivalaituri laitettiin valmiiksi aallonmurtajaan asti ja varustettiin törmäystukeilla ja soralla laituriraidetta varten. Saukon rannassa jatkettiin vedenalaisia louhimisia. Laituria valmistettiin 90 m. ylimpää kivikerrosta lukuunottamatta. Tämän laiturin ja Lastaajan-

kadun kivipenkereen välissä oleva vesi täytettiin louhintakivillä. Pohjamutausta laiturin länsirannassa (Saukon saaresta länteen) alotettiin kouralla. Suojatun sataman valmistamiseksi ranoja ja proomuja varten täytettiin kivipenger Saukon ja Saukonkarin välisessä salmessa. Saukonkadun suuntaan täytettiin kivipenger, johon jätettiin 20 m. leveä ja 3 m. syvä aukko pohjasta tyhjennettävien proomujen hinausta varten mutaustyhjennyspaikkaan Jätkäsaaren ja Saukon väliseen salmeen. Tämä tuli vuoden varrella täytetyksi noin 2 ½ m. syvyydeltä. Ruoppausta jatkui, kuten mainittiin, Laivarannan edustalla aallonmurtajan pohjoispuolella ja Saukon rannassa, jolloin ruopattiin 9.5 m. syvältä. Korttelit n:ot 261 ja 264 täytettiin ruoppausaineella elevaattorin avulla. Vaihdekatua levitettiin kaupungin rakenteilta tuoduilla louhintakivillä samalla kun sinne kuljetetulla maalla täytettiin Laivarannan tausta. Toinen uusi 480 m. pituinen rautatieraide rakennettiin pitkin Lastaajankatua. Tilapäinen vedenottolaite laitettiin Lastaajankadun raiteen viereen.

Erinäisiä korjauksia ja rautateitä varten myönnetty määräraha käytettiin pääasiallisesti rantaradan kiveämiseen ja vaihtosiltain korjauksiin, raiteiden korjauksiin Hietalahdessa ja Eteläsatamassa sekä ratapölkkyjen vaihtoon Jätkäsaarella.

Satamaradan laajentaminen kaksiraiteiseksi Töölön aseman ja Ruoholahden välillä oli paraillaan käynnissä. Tammikuussa käytettiin veturia kaivetun aineen kuljetusta varten, mutta helmikuussa ja maaliskuussa, kun työtä supistettiin, tapahtui kuljetus konttorin höyrynostorauan avulla. Paitsi kaivaustöitä, tehtiin ojansyvennyksiä pitkin koko rataa sekä melkein koko radan pituinen tukimuuri ja kaksi likaviemärijohtoa radan alle Malminkadun pohjoispuolella. Vielä jäljellä olevat työt, kaikkien katusiltojen välttämätöntä laajentamista lukuunottamatta, ovat päävesijohto ja kaasujohto Töölöseen, tarkoitetut tehtäviksi vuonna 1923.

Rautatie pitkin Vanhankaupungin lahden länsirantaa oli rakennettu vuosina 1915—20 kunnallisen teurastuslaitoksen rakentamista varten myönnetyillä määrärahoilla. Nämä kustannukset määrättiin maksettaviksi vuoden varrella rautatietä varten myönnetyistä määrärahoista.

Sockenbackan—Otalammen välinen rautatietutkimus, mikä jo vuonna 1918—19 toimitettiin ulkona maanlaatuun nähden, suoritettiin loppuun vuoden varrella.

Rautatie pitkin Pääskylänkatua, Fleming- ja Kustavinkadun välillä, rakennettiin valmiiksi. Tämän yhteydessä rakennettiin raide seurakuntain kustannuksella Harjun ruumishuoneelle.

Laskua vastaan on osasto täyttänyt Pääskylänkadun äskenmainittua raidetta varten, rakentanut tämän raiteen, toimittanut ruoppauksia Mustikkamaan uuden uimahuoneen luona sekä korjannut 17 satamakonttorin ilmoittamaa vikaa laivarannoissa ja silloissa.

Töitä Merholmaan johtavalla liikennereitillä, jotka alotettiin syksyllä 1921, jatkettiin keväällä hätäaputöinä. Tästä johtuvat kustannukset määrättiin maksettavaksi hätäapumäärärahoista. Syksyllä pantiin työ käyntiin uudestaan. Kustannukset oli maksettava 1923 vuoden määrärahoista liikennereittiä varten.

Hakaniementorin varrelle laitettiin höyrylaivasilta kahta lauttaa tai höyryvenettä varten.

Sörnäsin uusi silta varustettiin kolmannella rautatieraiteella, jota paitsi se vahvistettiin paksulla suojuslaitteella. Näistä töistä johtuvat kustannukset olivat otettavat 1923 vuoden menosääntöön.

Hertonäsin satamassa ei tehty vuoden varrella mitään töitä.

Hertonäsin rautatierakennusta jatkettiin keväällä hätäaputöinä. Vuokrattu kaivuukone [1]) purettiin toukokuun alussa, minkä jälkeen työt keskeytettiin.

Määrärahaa rautatieraidetta varten Pakaan teollisuusalueelle ei vuoden varrella käytetty.

Katu- ja lokaviemäriosastoon kuului 1 työpäällikkö, 1 apulaistyöpäällikkö, 1 apulaisinsinööri, 1 piirustaja ja 2 konttoriapulaista.

Töitä osaston alaisilla työpaikoilla johti 10 rakennusmestaria ja 3 työnjohtajaa.

Toiminta on käsittänyt korjauksia ja kaupungin katujen ja yleisten paikkojen uudestaan kiveämisiä, pääasiallisesti maistraatin katselmusmiesten esittämien huomautusten mukaisesti, uusien katujen tasoittamisia ynnä tähän kuuluvien viemärijohtojen laskemisia, likaviemärien ja laskuojien korjauksia ja kunnossapitoa sekä erilaisia viertoteiden ja teiden korjauksia ja uudestaankiveämisiä.

Erinäiset kaupungin katujen ja yleisten paikkojen korjaukset, joita on tehty, ovat tulleet maksamaan 251,571: 12 markkaa jaettuna seuraavasti: katukivitys 3,280 m² 34,331: 60 markkaa, sepelikivitys 7,530 m² 105,963: 80 markkaa, asfalteeraus 1,310 m² 38,142: 98 markkaa, vajonneiden katujen tasoitus ja täyttö 1,970 m² 34,069: 40 markkaa, katukilpien kunnossapito 5,313 markkaa sekä työnjohto ja sekalaiset menot 33,750: 34 markkaa.

Viemärien ja viemäriojien korjauksesta ja kunnossapidosta oli kustannuksia 280,000 markkaa, siitä johtoihin 41,172: 58 markkaa, syöksykaivoihin 180,015: 05 markkaa, ojiin 13,963: 50 markkaa sekä työnjohtoon ja sekalaisiin menoihin 44,848: 87 markkaa.

Viertoteiden ja teiden erilaisia korjauksia varten oli menoarvioon selontekovuotta varten otettu: edellisiä varten 150,000 markkaa ja jälkimmäisiä varten 110,000 markkaa. Huolimatta siitä, että suurinta säästäväisyyttä töitten teettämisessä noudatettiin ja ainoastaan välttämättömimmät korjaukset tehtiin, näytti määräraha viertoteitä varten riittämättömältä, minkätähden rakennuskonttorille hallituksen esityksestä myönnettiin 14,962: 42 markan suuruinen lisämääräraha.

Uutta sepelikivitystä viertoteillä tehtiin yhteensä 11,350 m², 164,962: 42 markan kustannuksin ja teitä 8,240 m², 109,946: 50 markan kustannuksin.

Huonerakennusosaston henkilökuntaan kuului vuonna 1922 1 kaupunginarkkitehti, 1 apulaiskaupunginarkkitehti, 1 ylimääräinen arkkitehti, 1 kirjanpitäjä ja 3 konttoriapulaista. Varsinaisesta työnjohdosta osaston työpaikoilla huolehti 7 rakennusmestaria.

Kaupungille kuuluvien rakennusten ja tilojen korjausta ja kunnossapitoa varten käytettiin vuoden varrella menoarvioon otettuja töitä varten kaikkiaan 1,609,336: 90 markkaa, joten määrärahasta 1,720,800 markasta jäi säästöä 111,463: 10 markkaa.

Uutisrakennuksia ja suurempia muutosrakennustöitä varten oli menoarvioon otettu yhteensä 4,942,100 markan suuruinen määräraha ja käytettiin näitä töitä varten 2,864,075: 47 markkaa, joten säästö oli 2,078,024: 53 markkaa, josta 1,670,627: 50 markkaa oli käyttämätöntä määrärahaa uuden kansakoulutalon rakentamista sekä vedenpuhdistuslaitosta varten Nikkilän mielisairaalaan.

Ent. seurahuoneen muutostöitä varten siirrettiin vuodelta 1921 395,223: 07 markkaa, jonka lisäksi tuli rahatoimikamarin käyttövaroista myönnetty lisämääräraha, 53,000 markkaa. Vuonna 1922 nousivat työkustannukset 448,006: 94 markkaan.

[1]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 84*.

Vuoden varrella tehtiin sitäpaitsi töitä määrärahoilla, jotka osaksi myönnettiin etukäteen vuoden 1923 menoarviossa, osaksi lainavaroilla sekä myöskin kaupunginvaltuuston ja rahatoimikamarin käyttövaroilla, yhteensä 4,304,563: 63 markalla.

Paitsi edellämainittuja töitä, tehtiin myöskin töitä erinäisten kunnallisten laitosten ja virastojen laskuun 327,738: 56 markalla, jotka työt tuottivat konttorille voittoa 53,697: 56 markkaa.

Huonerakennusosaston kaikki työkustannukset nousivat vuonna 1922 9,553,721: 50 markkaan. Tärkeimmistä osaston teettämistä töistä mainittakoon seuraavat:

Eläintarhankadun varrella olevassa kansakoulussa tehtiin erinäisiä täydennystöitä, 74,364: 84 markalla. Mustikkamaalle tehtiin uimalaitos 244,940: 92 markan kustannuksin, työnvälitystoimiston huoneiston laajentaminen Länsi Rannassa n:o 10 tuli maksamaan 75,861: 93 markkaa. Kivelän sairaalassa tehtiin uutis- ja lisärakennus mielenvikaisten sairaalarakennukseen, 549,695: 64 markan kustannuksin. Rikhardinkadun varrella olevan kaupunginkirjaston lisärakennusta varten käytettiin vuonna 1922 2,000,000 markan määrärahasta kaikkiaan 1,620,445: 67 markkaa ja säästö 379,554: 33 markkaa siirrettiin vuoteen 1923. Työväenasuntojen rakentamiseen korttelissa n:o 585 Vallilassa käytettiin vuoden varrella 3,371,774: 58 markkaa. Vuoden vaihteessa oli valmiina ja asuttavassa kunnossa 6 rakennusta, sopien kuhunkin 24 huonetta eli yhteensä 144 huonetta sekä työn alla 3 rakennusta, sisältäen 74 huonetta. Asunnot olivat osaksi huoneen ja keittiön huoneistoja, osaksi yksityisiä huoneita sekä varustetut vesi- ja likaviemärijohdoilla, sähkövalolla, w. c:llä sekä ruoka- ja puukellareilla. Kustannukset nousivat noin 18,000 markkaan huonetta kohti. Marian sairaalan talousrakennuksen lisärakennukseen, johon sijoitettiin henkilökunnan asuinhuoneistot, käytettiin 212,231: 17 markkaa. Vuokrantarkkailulautakunnan huoneiston sisustamisesta sekä tykistökasarmin lastentarhasta nousivat kustannukset 141,198: 83 markkaan. 116 huoneen sisustamisesta hätäasunnoiksi Suvilahden kasarmissa nousivat kustannukset 314,756: 59 markkaan ja samanlaisista töistä koleraparakeissa, jonne sisustettiin 28 huonetta 51,917: 56 markkaan. Bengtsårin kasvatuslaitokselle hankittiin uudet höyrypannut, jotka maksoivat 40,478: 70 markkaa.

Huonerakennusosastolla on vuoden varrella käsitelty 266 diariin vietyä asiaa, joista lausunnot on annettu osaksi Helsingin kaupungin yleisten töiden hallitukselle osaksi rahatoimikamarille tai muille kaupunginvirastoille. Sitäpaitsi on tehty piirustukset ja ehdotuksia uutis- ja muutosrakennuksiin. Näistä mainittakoon seuraavat:

Luonnos-, pää- ja työpiirustukset työväen asuntoihin korttelissa n:o 585 Vallilassa, ehdotuspiirustukset työväen asuntoihin tuberkulosia potevia perheitä varten, pää- ja työpiirustukset kirjaston uudestirakentamista varten Rikhardinkadun varrella, Kivelän mielisairaalarakennuksen lisärakennusta varten sekä uuden koulutalon rakentamista varten Bengtsårin kasvatuslaitokseen Bromarvin pitäjässä, ehdotuspiirustukset uutis- ja muutosrakennuksiin Toivoniemen ja Ryttylän kasvatuslaitoksissa, luonnospiirustukset Kaisaniemen uuteen kansakoulutaloon, piirustukset uutisrakennukseen ilmatieteellisen keskuslaitoksen kirjastoa varten, ehdotuspiirustukset Kasarminkadun talon n:o 21 rakentamista varten sekä erinäisiä ehdotuksia virkamiesten y. m. asuntoja varten.

Lämpöteknikon pääasiallisena tehtävänä vuoden varrella on uunien piirtäminen ja rakentaminen uusissa työväenasunnoissa Vallilassa. Siellä on sekä 1 että 2 huoneen huoneistoissa tehty hellojen ja uunien yhdistelmä siten että

hellasta ulosmenevästä lämmöstä ainoastaan noin 10 % puiden lämpöarvosta menee savupiippuun ja saadaan mahdollisimman suuri polttoaineen säästö. Kulunut talvi onkin osoittanut että uunit erittäin hyvin täyttävät kaikki toiveet.

Muista vuoden menoarviossa huomioonotetuista töistä voidaan tärkeimpinä mainita:

Forsbyn kunnalliskodissa uusi kuumavesivalmistuslaite; koneiden ja laitteiden korjaukset höyrykeittiöissä ja pesulaitoksessa; eristystyöt lämmönhukan vähentämiseksi johdoissa sekä erilaisia maalaustöitä.

Kulkutautisairaalassa: eristystyöt; pesulaitoksen ja desinfioimislaitoksen koneiden korjaus sekä höyrypannutulipesäin muuraus ja ekonomiserin perinpohjainen puhdistus.

Marian sairaalassa: vastavirtalaite lämmintä vettä varten sisätautisten osastolla; koneiden korjaukset keittiössä ja pesulaitoksessa. Myöskin korjattiin yhä uusiintuvat vuodot johdoissa, jotka ovat vanhat ja hyvin epäluotettavat.

Nikkilän mielisairaalassa: uusi vesijohto tallin ja sikalan välillä; tyhjäänpumppujärjestys pumppuhuoneessa tulvan estämistä varten kevättulvan aikana; ekonomiserin puhdistus; konekorjaukset pumppuhuoneessa ja pesulaitoksessa sekä isoleeraustöitä tarpeettoman lämmönhukan ja tämän kanssa yhteydessä olevan polttoaineenkulutuksen vähentämiseksi.

Kaupungin eri laitosten, koulujen, hallien ja kasvihuoneiden kunnossapitoa valvottiin, eikä se antanut aihetta muistutuksiin.

Erittäin tärkeä tehtävä oli hätäapuasuntojen kuntoonlaittaminen Suvilahdenkasarmissa, missä sekä lämpö- että ilmanvaihtolaitteet on saatu aikaan hyvin vaikeissa olosuhteissa.

Kaupunginasemakaava-osastoon kuului vuonna 1922 kaupunginasemakaava-arkkitehti, apulaiskaupunginasemakaava-arkkitehti, kaupunginasemakaavainsinööri, ylimääräinen arkkitehti ja 4 piirustajaa.

Vuoden varrella laadittiin rahatoimikamarin kehoituksesta m. m. seuraavat suunnitelmat: lopullinen asemakaava Merholmaa ja Lapinniemen eteläosaa varten, käsittävä tehdaskorttelit n:ot 781—785; asemakaavasuunnitelma niitä Vallilan alueita varten, jotka ovat ehdotetut rakennettavaksi monikerroksisilla kivirakennuksilla; ehdotus tonttien vuokraehdoiksi ja rakennustavaksi mutta kaupungin viranomaiset eivät vuoden varrella käsitelleet asiaa loppuun; suunnitelma Toukolan omakotialueen laajentamiseksi, käsittävä korttelit n:ot 903, 904, 910, 911, 915 ja 916, eli yhteensä 59 uutta asuntotonttia; asia ei vielä viime vuonna tullut loppuunkäsitellyksi; Pakaankadun länsipuolella olevan Käpylän omakotialueen muutosehdotus; jakosuunnitelma Vallilan korttelia n:oa 585 varten. Tämän lisäksi laadittiin ehdotus Käpylän Pakaankadun itäpuolella olevan asutusalueen laajentamiseksi. Asia ei tullut loppuunkäsitellyksi ennen vuoden loppua.

Allamainitut asemakaavanmuutokset laadittiin: tehdaskorttelin n:o 296 järjestely, käsittävä uuden kadun, nimeltä Hakaniemenkatu — Hagnäsgatan, rakentamista korttelin läpi; tonttien n:o 6 ja 8 järjestely Laivanvarustajakadun varrella korttelissa n:o 130; tonttien n:o 5 ja 6 yhdistäminen Pursimiehenkadun varrella korttelissa n:o 112; korttelissa n:o 120 sijaitsevien tonttien yhdistäminen; tonttien n:ojen 4 ja 5 sekä 22 yhdistäminen korttelissa n:o 30; asuntokorttelin n:o 120 muuttaminen tehdaskortteliksi. Sisäasiainministeriö vahvisti seuraavat asemakaavanmuutokset: korttelin n:o 190 ja tontti- ja rakennusrajojen korttelissa n:o 513 järjestely, tonttien n:o 3 ja 5 yhdistäminen Temppelikadun varrella korttelissa n:o 425, sekä yllämainituista vuoden varrella laadituista asemakaavanmuutoksista neljä ensimmäistä.

Vuoden kuluessa jatkettiin kaupungin syrjäisempien alueiden suunnittelua sekä kaupunkia ympäröivien yhdyskuntien ja tiluksien yhdistämistä koskevan aineiston laatimista.

Noin 60 kirjallista lausuntoa on annettu, useimmat valaisevan karttaainciston seuraamina. Niistä mainittakoon lausunnot, jotka käsittävät tonttipaikkojen varaamista Töölön kauppahallia, Ruotsin ruotsalaisen seurakunnankirkkorakennusta, keuhkotautia sairastavien asuntoja, keskuspostitaloa, elintarpeiden vastaanotto- ja tarkastusasemaa sekä Oulunkylän koulutaloa ja Käpylän kansakoulua varten. Sen lisäksi mainittakoon lausunnot Hakasalmenkadun rakennuskorkeuksista, kioskeista ja myyntipaikoista, kaupungin ja Sörnäsin kuritushuoneen välisestä tontinvaihdosta, valtionrautateiden ja kaupungin välisestä maanvaihdosta Oulunkylän aseman vieressä, Mäkkylä ja Malmgård nimisten virkatalojen ostamisesta sekä Topeliuksen muistopatsaan paikasta.

Geodeettisen osaston henkilökuntaan kuului kaupungingeodeetti, apulaisgeodeetti, 3 mittaus- ja kartoittaja-apulaista ja 1 karttapiirtäjätär. Selontekovuonna on toimitettu seuraavat työt: 69 tonttimittausta ja uuden tonttikirjan valmistusta, 34 vanhemman tonttikirjan kopioimista, 22 kivijalan tarkastusta, 5 rajan selvittelyä, 16 vaakitustoimitusta, 162 kolmivuotiskatselmusta, ja 60 n. s. tarkastuskatselmusta, 8 todistusta tonttikirjoista ja 58 karttapiirustusta Reimarsin, Käpylän ja Toukolan tonttialueista sekä 16 muista vuokra-alueista kaupungin maalta. Sitäpaitsi on mainitun vuoden kuluessa annettu 51 karttajäljennöstä erinäisistä anomuksista rahatoimikamarille, sekä 29 kirjallista lausuntoa rahatoimikamarille, 131 samanlaista lausuntoa yleisten töiden hallitukselle ja 27 rakennuskonttorille.

Puisto-osasto. Sateisen sään takia voitiin kesällä melkein kaikki kastelutyöt kaupungin istutuksilla lopettaa. Tämän suotuisan sään johdosta voitiin nurmikoille ja kävelypaikoille uhrata parempaa huolta kuin edellisenä vuonna. Niin esim. leikattiin koneella kaikki ruohopinnat pienemmillä istutuksilla. Osa kävelypaikkoja pelsittiin ja varustettiin soralla.

Kaupunginistutustenosaston hoidettavana olevien istutusten pinta-ala teki 810,365 m² ja nousivat ylläpitokustannukset 83 penniin m² kohti.

Runebergin esplanadiin, keisari Aleksanteri II:sen kuvapatsaan luo, Ritarihuoneen puistikkoon, Eiran puistoon, Engelaukealle, Katajanokan puistoon ja Nikolajeffin liikepalatsin eteen sekä talvipuutarhan edustalla oleville pengermille istutettujen kukkakasvien lukumäärä nousi 20,855:een ja oli niistä kustannuksia 68,961: 90 markkaa.

Vuoden varrella myytiin kasveja 252,170: 45 markalla, mikä summa vietiin rakennuskonttorin sekalaisten tulojen tiliin.

Menoarvioon otettu määräraha istutuksia ja puutaimi-tarhain ylläpitoa varten oli 632,000 markkaa, minkä lisäksi tuli 38,400 markan suuruinen lisämääräraha. Kirjoihin viedyt kustannukset olivat 670,489: 64 markkaa ja ylitettiin siis määräraha 89: 64 markalla.

Varasto-osastolla on selontekovuonna toiminut kaupunginvarastopäällikkö, kirjanpitäjä ja konttoriapulainen; päävarastossa varastonhoitaja ja konttoristi sekä verstaissa konemestari ja tuntikirjuri.

Varasto-osaston toiminta käsitti kaupungin Malminkadun varrella olevan päävaraston (kaupungin varastopihan) hoidon ja siellä olevat työpajat sekä rakennuskonttorin tarvitseman aineiston ja kaluston oston.

Varastopihan työpajoissa, jotka ovat puusepän työpaja, levysepän työpaja, konepaja sepänpajoineen, maalarin työpaja ja satulasepän työpaja, tehtiin

töitä yhteensä 904,017: 24 markalla niistä 886,111: 69 markalla rakennuskonttorin eri osastoille ja 17,905: 55 markalla muille kunnallisille virastoille ja yksityisille henkilöille, kuten allaolevasta yhdistelmästä tarkemmin ilmenee:

	Työainekustannukset.	Työkustannukset.	Yhteensä.
Satama- ja rautatieosasto	125,034: 89	204,216: 91	329,251: 80
Katu- ja lokaviemäriosasto	15,109: 80	53,811: 10	68,920: 90
Geodeettinen osasto	2,102: 20	3,974: 55	6,076: 75
Huonerakennusosasto	104,561: 55	223,994: 30	328,555: 85
Kaupunginasemakaavaosasto	23: 70	171: 30	195: —
Puisto-osasto	2,873: 30	16,083: 90	18,957: 20
Varasto-osasto	75,276: 54	58,608: 90	133,885: 44
Tilivirasto	155: 25	113: 50	268: 75
Muita kunnan virastoja sekä yksityisiä henkilöitä	4,596: 65	13,308: 90	17,905: 55
Yhteensä	329,733: 88	574,283: 36	904,017: 24

Varastossa löytyvien rakennustarpeiden arvo oli tammikuun 1 p:nä 1922 2,557,641: 05 markkaa, vuoden varrella ostettiin aineita 2,278,076: 13 markalla ja kulutettiin 2,411,410: 34 markalla, joten säästö vuoteen 1923 oli 2,424,306: 84 markkaa.

Tarveaineiden kulutus jakaantui eri kuluttajien kesken seuraavasti: satama- ja rautatierakennustenosasto 734,811: 21 markkaa, katu- ja likaviemärirakennusten osasto 607,473: 15 markkaa, huonerakennusosasto 589,290: 30 markkaa, kaupunginistutusten osasto 20,441: 35 markkaa, varasto-osaston työpajat 212,583: 92 markkaa sekä muut osastot ja yksityiset henkilöt 246,810: 41 markkaa.

Tilivirasto. Rakennuskonttorin tilivirastossa on vuonna 1922 työskennellyt sama henkilökunta kuin edellisinäkin vuosina. Laskujen lukumäärä oli vuoden kuluessa 9,881 ja lähtevien kirjelmäin luku 463. Tiliviraston tarveainemäärärahassa on säästöä 2,602: 93 markkaa.

Kaupungin metsäin hoito. Metsänkaatoa on ainoastaan apuharvennuksen muodossa toimitettu Forsbyn ja Kumtähden metsissä, joista saatiin 256 kpl. 2 m. pituista kallionpeitekoivua, 20 m. syltä sekahalkoja ja 7.5 m. syltä koivuhalkoja sekä 10 kpl. tukkia kuivista tahi vikaantuneista kuusista. Korppaan metsälohossa sekä Meilahden ja Greijuksen alueilla on suoritettu samanlaista kaatoa, jolloin saatiin 2,819 mainitunlaatuista peitekoivua, 35 m. syltä koivuhalkoja ja 73 m. syltä havuhalkoja, 19,743 m^3 koivutukkeja, 9,455 m^3 parruja, 251.30 m. hirsiä ja piiruja sekä 20 kpl. lippusalkoa. Mainittu puutavara on käytetty kaupungin omiin tarpeisiin, siihen luettuna myöskin 11 metrisyltä valmiiksi hakattuja halkoja kahteen metsänvartija-asuntoon.

Paljaaksi hakkausta on kertomusvuonna sitä paitsi toimitettu katujen avaamisessa Käpylässä, josta on saatu noin 15 metrisyltä sekahalkoja, 15 kpl. peitekoivua ja 60 kpl. hirsiä ja piiruja sekä kaikki havut muistopatsaiden koristamiseen kaupungin puistoissa.

Metsän perkausta on jatkettu edellisinä vuosina aletuissa osissa Kumtähden ja Forsbyn metsiä, Seurasaarelle menevän tien varrella sekä sotilasampumaradan ympäristössä.

Metsäpaloja ei kertomusvuonna ollut nimeksikään sateisen kesän takia.

Metsänvartioimiseen käytettiin apumiehiä jouluaaton edellisinä päivinä,

kustannukset tästä nousivat 534: 50 markkaan. Kun kuusia myytiin runsaasti ja polkuhintaan kaupungin kaikilla toreilla tapahtui vain harvoja anastuksia.

Ainoastaan 1 henkilö on haastettava oikeuteen kuusenotosta.

Metsänraiskausta ei ole mainittavasti tapahtunut. Vuoden varrella on 2 henkilöä tuomittu sakkoihin ja vahingonkorvaukseen polttopuitten anastamisesta. Muut ovat päässeet poliisiviraston antamilla varoituksilla.

XXIII. Puhtaanapitolaitos.

Puhtaanapitolaitoksen vuosikertomus toimintavuodelta 1922 [1]) oli seuraavansisältöinen:

Saadakseen makkipuhtaanapidon järjestelyn paremmalle kannalle päätti kaupunginvaltuusto vuonna 1903 kaupungin rakennuskonttoriin perustaa erityisen puhtaanapito-osaston. Puhtaanapitotöiden suorittamista varten rakennettiin Helsingin pitäjään lähelle Malmin rautatieasemaa kaatopaikka sekä astioiden pesulaitos ja kaupunkiin sijoitettiin 4 kuormauspaikkaa, joista yksi myöhemmin hävitettiin, se kun sijaitsi liiaksi kaupungin keskuksessa.

Vuonna 1921 erotettiin rakennuskonttorista puhtaanapito-osasto, josta muodostettiin itsenäinen puhtaanapitolaitos omalla hallituksella.

Puhtaanapitohallitus on vuoden varrella kokoontunut 24 kertaa, kokouksissa on käsitelty 217 kysymystä ja lähetetty 87 kirjelmää. Viisi eri kertaa on hallitus tarkastanut työmaat.

Vuonna 1922 ovat puhtaanapitohallituksen jäseninä olleet: insinööri A. Niiranen, puheenjohtajana, taloudenhoitaja H. Moisio, varapuheenjohtajana, talonomistaja J. T. Isotupa, toimittaja A. Aalto sekä puhtaanapitolaitoksen johtaja J. Sjöholm. Sihteerinä toimi varatuomari W. Becker.

Puhtaanapitolaitoksen konttorista on, paitsi kameraalista kirjanpitoa, annettu 6,643 laskua suoritetuista töistä, kirjekirjan mukaan lähetetty 898 kirjelmää sekä pidetty asetustenmukaista tilastoa laitoksen työntekijöistä.

Tilivirastona on toiminut rakennuskonttorin tilivirasto ja kassavirastona rahatoimikonttori.

Puhtaanapitolaitoksen töitä johtaa johtaja, joka henkilökohtaisesti on vastuunalainen puhtaanapitotöiden asetustenmukaisesta suorituksesta.

Vuoden varrella ei työjärjestykseen nähden ole tehty mainittavia muutoksia, alote töiden keskitykseen on kuitenkin tapahtunut kun osa entisistä Töölössä sijaitsevista tykistökasarmeista jätettiin laitoksen käytettäväksi. Määrärahoja kasarmien kuntoonasettamista varten ei vuoden kuluessa myönnetty, ainoastaan pienehkö määrä tallin korjausta varten, joka oli saatu käyttökuntoon kesäkuun 1 p:än mennessä, mistä päivästä laitoksen hevoset voitiin sinne sijoittaa.

Henkilökuntaan on vuoden varrella kuulunut 1 johtaja, 1 tarkastaja, 1 varastonhoitaja, 4 kameraalivirkailijaa, 17 työnjohtajaa, 1 vahtimestari, 1 sähkömonttööri sekä 410 työläistä eli yhteensä 436 henkilöä.

Työ on, kuten aikaisemminkin, ollut jaettuna kahdelle osastolle, joista toinen on hoitanut katujen puhtaanapidon ja toinen makkien tai talojen puhtaa-

[1]) Muutamat kertomuksessa esiintyvät tiedot puhtaanapitolaitoksen tileistä on tässä jätetty pois.

napidon. Katujen puhtaanapito on jaettuna 5 piiriin ja talojen puhtaanapito 4 piiriin eli osastoon, sitäpaitsi kuuluu viime mainittuun myöskin Malmin kaatopaikka.

Katujen puhtaanapito-osasto piti vuoden alussa puhtaana 857,867 m² katua, 294,830 m² toreja ja avonaisia paikkoja, 135,814 m² rantasiltoja, 233 j. m. porraslaitureja, 171,012 m² viertoteitä, 145,326 m² teitä sekä satamia ja jäitä. Katujen kunnossapito näillä aloilla on kunnan velvollisuutena ja maksaa kunta 72,285 m² kaupungille kuuluvien talojen katuosien puhtaanapidosta, jota vastoin ei laitos ole saanut mikäänlaista korvausta muiden kaupungille kuuluvien katujen, torien, yleisten paikkain, rantasiltojen, viertoteiden ja teiden puhtaanapidosta. Lisäksi on sopimuksen mukaan pidetty puhtaana 21,290 m² kirkoille kuuluvia katuosia, 35,984 m² 90:lle VI kaupunginosan yksityiselle talonomistajalle kuuluvia katuosia, 15,390 m² 26:lle Kaivopuistossa sijaitsevalle huvilalle kuuluvia katuosia sekä 134,806 m² 166:lle yksityiselle, muissa osissa kaupunkia asuvalle talonomistajalle kuuluvia katuosia. Vuoden varrella on kunnalle kuuluvia katuosia ja rantalaitureja lisääntynyt 29,500 m² sekä yksityisille talonomistajille kuuluvia katuosia 15,993 m².

Laskua vastaan on niinikään suoritettu tilapäistöitä, kuten lumensulatusta ja ajoa, katujen kastelua y. m.

Katujen puhtaanapitotyöt ovat olleet jaettuna viiteen piiriin. Ensimmäinen piiri käsittää katujen puhtaanapidon I:ssä, II:ssa, VIII:ssa ja IX:ssä kaupunginosassa sekä satamien ja rantasiltain puhtaanapidon, valvojana tässä piirissä on ollut 1 työnjohtaja, lakaisutyöt on suoritettu 9 hevosella ja 52 työläisellä, kasteluun on käytetty 4 hevosta ja 4 työläistä, sitäpaitsi on lumenkuljetukseen käytetty 1,550 tuntia sekä urakalla kuljetettu 5,680 kuormaa lunta. Piirin töihin on käytetty 12,012 hevostuntia sekä 99,377 jalkatuntia.

Toinen piiri käsittää puhtaanapidon III:ssa, osassa VI:tta ja VII:ssä kaupungin osassa sekä niissä löytyvien satamien ja rantasiltain puhtaanapidon, piiriä on valvonut 1 työnjohtaja. Kadunlakaisutyössä on käytetty 42 työntekijää ja 9 hevosta, kasteluun 5 työntekijää ja 5 hevosta. Urakalla on kuljetettu lunta 2,438 kuormaa ja sulatettu 7,039 m³. Piirin puhtaanapitotöihin on käytetty 13,338 hevos- ja 82,475 jalkatuntia vuodessa.

Kolmas piiri käsittää IV, V, osan VI:tta ja XX kaupunginosan ja niihin kuuluvat satamat ja rantasillat. Töitä on valvonut 1 työnjohtaja. Töiden suorituksessa on käytetty 49 työntekijää ja 11 hevosta, katujen kasteluun 4 työntekijää ja 4 hevosta sekä lumenkuljetukseen 3,296 jalka- ja 4,895 hevostuntia. Kaikkiaan on vuoden varrella käytetty 105,340 jalka- ja 23,920 hevostuntia.

Neljäs piiri käsittää X, XI ja XII kaupunginosan sekä rautatieradan itäpuolella sijaitsevat viertotiet, tiet ja kadut aina kaupungin pohjoisrajaan saakka. 2 työnjohtajaa on valvonut töitä, joihin on käytetty kadunlakaisuun 32 työntekijää ja 10 hevosta, kasteluun 4 miestä ja 4 hevosta, lumitöihin 1,054 tuntia sekä urakalla kuljetettu lunta 6,985 kuormaa. Paitsi urakkatöihin on kaikkiaan käytetty 74,745 jalka- ja 18,588 hevostuntia.

Viides piiri taas käsittää XIII, XIV ja XV kaupunginosan sekä rautatieradan länsipuolella aina kaupungin pohjoisrajaan asti sijaitsevat viertotiet, kadut ja tiet. Töitä on valvonut 2 työnjohtajaa. Kadunlakaisutöihin on käytetty 28 työntekijää ja 10 hevosta, kasteluun 4 miestä ja 4 hevosta, lumitöihin on kulunut 2,180 hevostuntia ja urakalla on kuljetettu lunta 5,462 kuormaa. Lukuunottamatta urakkatöitä on vuoden kuluessa piirin puhtaanapitotöihin käytetty 62,019 jalka- ja 19,276 hevostuntia.

Katujen puhtaanapitotyössä tarvittiin siis 7 työnjohtajaa, 224 työntekijää

ja [1]) 50 hevosta. Töiden suoritukseen on vuoden varrella, lukuunottamatta urakkatöitä, käytetty kaikkiaan 423,956 jalka- ja 87,134 hevostuntia. Konevarusteet ovat käsittäneet 2 lakaisukonetta, 22 kasteluvaunua, 26 purgatorrattaat sekä 14 lumensulatuskonetta.

Budjetissa oli katujen puhtaanapitokustannuksiin, lukuunottamatta tasoitettuja sekä lisäksi tulleita yksityisten talonomistajain katuosia, myönnetty 4,954,000 markan suuruinen määräraha. Tästä määrärahasta on kuitenkin voitu säästönä merkitä 698,638: 69 markkaa. Kokonaismenot, lukuunotettuina vuoden varrella lisäksi tulleiden katuosien puhtaanapito ovat nousseet 4,255,361: 31 markkaan eli 2: 30 markkaan neliömetriltä.

Työpalkat olivat vuoden alussa keskimäärin 5: 80 markkaa miehille ja 5: 20 markkaa naisille, vuoden loppupuoliskolla olivat palkat indeksiluvun kohotessa nousseet 6: 30 markkaan miehille ja 5: 80 markkaan naisille.

Tulot katujen puhtaanapidosta eivät vastaa menoja, kun meno- ja tulosäännössä ei ole vastaavia tuloeriä kunnalle kuuluvain katuosien, yleisten paikkain, viertoteiden, teiden, rantalaiturien, satamain ja tavaravajain puhtaanapidosta, ei myöskään tuloerää katujen kastelusta y. m., minkätähden menoja ei voi verrata tuloihin. Yksityisille talonomistajille kuuluvien katuosien puhtaanapidosta oli kuitenkin voittoa 190,956: 20 markkaa.

Meno- ja tulosääntöön vuodelle 1922 oli katupuhtaanapidon tulot arvioitu 545,230 markaksi, kuitenkin näyttää kirjoihin merkitty tulomäärä olevan 790,035 markkaa, siis 244,805 markkaa tuloa. Tämän huomioonottaen on laitoksen katupuhtaanapitotöiden tulosta kuitenkin pidettävä edullisena.

Makkien ja talojen puhtaanapito. Puhtaanapitolaitoksen talojen puhtaanapito-osasto on vuoden varrella kuljettanut pois jätteet 31 kaupungille kuuluvasta talosta, kansakouluista, kirjastoista, kauppahalleista ja 1,290 yksityishenkilölle ja yhtiölle kuuluvasta talosta sekä sitä paitsi toimittanut tyhjennetyiksi noin 1,000 hajoituskaivoja. Paitsi näitä töitä ovat laitoksen työpajat korjanneet laitokselle kuuluvia ajoneuvoja, rikkalaatikoita, levysankoja ja kansia. Malmin kaatopaikka on myöskin laskettu kuuluvan talojen puhtaanapito-osastoon.

Varsinainen talojen puhtaanapito on jaettu 4 osastoon eli piiriin.

Ensimmäinen piiri käsittää I, II, III, VII, VIII ja IX kaupunginosan, alueella sijaitsee 554 taloa ja 10 makkia. Näistä on jätteiden poiskuljettamisen suorittanut 31 työntekijää 23 hevosella yhden työnjohtajan valvonnan alaisina. Töihin on tarvittu 74,217 jalka- ja 62,460 hevostuntia. Piiristä on kuljetettu 4,790 kuormaa latriinia, 2,396 kuormaa keittiöjätteitä ja 15,132 kuormaa rikkoja.

Toinen piiri käsittää IV, V, VI, XIII, XIV ja XV kaupunginosan; jätteiden poiskuljettamisen piirissä sijaitsevista 574 talosta ja 11 yleisestä makkipaikasta toimitti 34 miestä 21 hevosella yhden työnjohtajan valvonnan alaisina. Tähän työhön tarvittiin 77,048 jalka- ja 53,432 hevostuntia, vuoden varrella kuljetettiin 4,014 kuormaa latriinia, 4,100 kuormaa keittiöjätteitä sekä 14,345 kuormaa rikkoja.

Kolmas piiri taas käsittää X, XI ja XII kaupunginosan sekä Sörnäsin, Hermanninkaupungin, Toukolan ja Vallilan. Tässä piirissä sijaitsevista 237 talosta ja 7 yleisestä makkipaikasta on 13 miestä 10 hevosella kuljettanut jätteet pois, työtä on valvonut 1 työnjohtaja. Työn suorittamiseen tarvittiin 29,536 jalka- ja 22,254 hevostuntia ja on taloista kuljetettu 4,508 kuormaa latriinia, 1,664 kuormaa keittiöjätteitä sekä 2,737 kuormaa rikkoja.

[1]) Muutamaa hevosta käytti kaksi piiriä yhteisesti; vrt. tietoja edellisellä sivulla.

Neljäs piiri eli osasto käsittää hajoituskaivojen tyhjennyksen, yleisten makkien puhtaanapidon, työkaluston ja työvälineiden valmistuksen ja kunnossa pidon, tallit ja Malmin puhdistus- ja kaatopaikan.

Hajoituskaivojen tyhjentämiseen, mikä aina tapahtuu öisin, on käytetty 12 miestä ja 8 hevosta yhden työnjohtajan valvonnan alla ja on vuoden varrella kaivoista kuljetettu 7,590 kuormaa latriinia.

Yleisten makkien valvonnan, puhtaanapidon ja siivouksen on toimittanut 2 työnjohtajaa ja 15 naista.

Työvälineiden valmistus- ja korjaustöihin käytettiin 16 miestä 1 työnjohtajan valvonnan alaisina.

Tallissa on vuoden varrella tarvittu 10 tallimiestä ja 1 työnjohtaja. Hevosten elatukseen on käytetty 159,629 kg. heiniä ja 58,942 kg. kauroja. Hevosten hoitoa varten on 47 eri kertaa käytetty lääkäriä. Vuoden varrella on 1,990 eri kertaa käytetty laitoksen hevosia rankkurin palveluksessa. Laitoksen välityksellä on poiskuljetettu 1,385 kissanraatoa, 557 koiranraatoa ja 40 elävää koiraa sekä 8 kuormaa sekalaista hylkyä.

Malmin puhdistusasemalla on työskennellyt 15 miestä 1 työnjohtajan valvonnan alaisina. Vuoden varrella on purettu 1,604 vaunullista jätteitä.

Kaikkiaan on talojen puhtaanapito-osaston palveluksessa toiminut 9 työnjohtajaa, 146 työntekijää ja 62 hevosta.

Meno- ja tulosäännössä on mainittujen töiden suorittamiseen myönnetty 3,178,100 markkaa. Kirjaan viedyt kustannukset suoritetuista töistä 3,116,138: 47 markkaa näyttää kuitenkin työtileissä 61,961: 53 markan suuruisen jäännöksen.

Tulot talojen puhtaanapidosta eivät ole nousseet meno- ja tulosäännössä merkittyyn määrään sen johdosta ettei valtuusto vuoden varrella ollut lopullisesti käsitellyt laitoksen tekemää ehdotusta puhtaanapitomaksujen korottamisesta, osittain taas siksi että rannikkoväestö ei ole, pitäen lannan hintaa liian korkeana ostanut laskettua määrää lantaa, sitä paitsi ei laitos ole katsonut voivansa antaa lantaa velaksi ennenkuin edelliset maksamattomat määrät olivat suoritetut. Tämän johdosta on puhtaanapitolaitos ollut pakoitettu lähettämään lantaa Malmille, johon sitä vuoden lopulla oli kertynyt noin 10,000 kuormaa.

Kaikkiaan on talojen puhtaanapidosta ollut tuloja 2,052,895: 30 markkaa. Jos tämä määrä vähennetään työkustannuksista, (yleisten makkien kunnossapitokustannukset, desinfiointi, uusien astioiden hankinta sekä katupuhtaanapito-osaston työkalut ja rikkainkuljetus poisluettuna), selviää että talojen puhtaanapito on tuottanut suoranaista tappiota 373,467: 54 markkaa, tähän luettuna Malmilla vuoden lopussa oleva lantamäärä, jonka arvo nousee noin 250,000 markkaan.

XXIV. Kansanpuistot.

Kansanpuistojen valvojan vuodelta 1922 antama kertomus oli seuraavansisältöinen:

Vuonna 1922 käsitti toiminta Seurasaaren, Korkeasaaren, Mustikkamaan ja kauppaneuvos Henrik Borgströmin (Turholman) kansanpuistot, Korkeasaaren eläintieteellisen puiston, Turvikin Lepokodin sekä yleisen luonnonsuojeluksen kaupungin mailla.

Kansanpuistoissa oli kesällä paljon kävijöitä niiden luonteeseen ja yhteyteen pääkaupungin kanssa katsoen. Etusijalle tulee Korkeasaari, tästä se saa kiittää edullista asemaansa, eläinkokoelmaansa ja tiheitä höyrylaivavuorojansa. Myöskin talviseen aikaan, kun ravintola juhlapäivinä on ollut auki, on kansaa vilissyt saarella. Sen jälkeen tuli Mustikkamaa, jossa etupäässä kävi työkansaa, kun taasen Seurasaari, joka aikaisemmin oli tuon väestön suosittu retkeilypaikka juhlapäivisin, on uuden puiston syntymisen takia kadottanut suuren osan varsinaisesta pyhäpäiväyleisöstään. Turholman puistossa on pääasiallisesti ollut kävijöitä vain juhlapäivinä ja niiden edellisinä iltoina, minkä on saanut aikaan sen syrjäinen asema, huono höyrylaivayhteys kaupungin kanssa sekä ravintolan puute.

Jo aikaisemmin on yleisön käynti kesäisin Korkeasaarella arvioitu niiden henkilöiden lukumäärän perusteella, jotka höyrylaivoilla ovat saapuneet puistoon ja jotka laitureilla oleva vahtimiehistö on laskenut. Rahatoimikamari myönsi kahtena vuotena peräkkäin yksinoikeuden höyrylaivaliikenteeseen linjalla kaupunki—Korkeasaari höyrylautan omistajalle herra A. Österille erinomaisin tuloksin. Kulkuvuorot olivat sekä tiheät että täsmälliset ja jonon muodostukset voitiin käytännöllisesti katsoen välttää. Sen lisäksi voi kaupunki vielä tästä yksityisoikeudesta laskea itselleen huomattavan liikenneveron. Näiden olosuhteiden vallitessa päätti rahatoimikamari koettaa samalla tavoin järjestää ja turvata kulkuliikenteen muihinkin kansanpuistoihin, joihin liikenne tähän saakka on ollut mielivaltaista, epävarmaa ja myöskin muissa suhteissa epätyydyttävää. Höyrylaivanomistajille A. Österille ja J. Bäckströmille myönnettiin kymmenen vuoden ajaksi kamarin lähemmin määräämin ehdoin yksinoikeus höyrylaiva- ja moottoriveneliikenteen välittämiseen kaikkiin kansanpuistoihin, lukuunottamatta Turholman puistoa. Tulos ei jäänyt huomaamatta. Liikenne Seurasaareen, Korkeasaareen ja Mustikkamaahan täytti kesällä 1922 suurin piirtein katsottuna kaikki kohtuulliset vaatimukset. Uusia höyrylaivoja hankittiin, m. m. uudenaikainen 165 henkilöä kantava lautta, joka asetettiin Korkeasaaren linjalle. Lippujen myynnin tarkastus on kaupungin huostassa, joten höyrylaivojen välittämä henkilöliikenne on voitu tarkalleen laskea. Itsestään on selvää, että puistoissa kävi

myöskin henkilöitä, jotka souto- tahi pienillä moottoriveneillä, omilla tahi vuokratuilla, matkustivat saarille. Niiden lukumäärä on joka tapauksessa vain pieni murto-osa ensinmainittujen määrästä. Seurasaaren suhteen on kuitenkin mainittava, että kun se on maayhteydessä Meilahden kanssa, on suuri osa yleisöä mennyt saarelle ja tullut sieltä pois tätä tietä. Allaolevat numerot valaisevat höyrylaivojen kesällä 1922 välittämää henkilöliikennettä puistoihin ja sieltä takaisin sekä siitä saatua liikenneveroa:

	Matkustajia.			Kaupungin tulot
	Täysikasvuisia.	Lapsia.	Yhteensä.	liikenteestä.
Seurasaari	42,109	7,334	49,443	11,260: 65
Korkeasaari	199,695	53,725	253,420	55,296: 25
Mustikkamaa....	181,557	26,708	208,265	48,060: 05
Yhteensä	423,361	87,767	511,128	114,616: 95

Suurin piirtein katsottuna nousi kävijöiden luku siis puoleen mainituista numeroista. Rahatoimikamari oli vahvistanut lippujen hinnat seuraaviksi: yksinkertainen matka linjalla Pohjois-satama—Korkeasaari ja Hakaniemi—Mustikkamaa 1: 50 markkaa täysikasvuisilta ja 50 p. lapsilta sekä linjalla Hietalahden satama—Seurasaari asianom. 3 ja 1 markkaa, josta kaupungille lankesi 25 p. koko- ja 10 p. lapsen lipusta.

Järjestys puistoissa ei antanut aihetta muistutuksiin.

Seurasaari. Tämä kaupungin kansanpuistojen luonnonhelmi on aina ollut haluttu huviretkipaikka matkailijoille ja kaupungin asukkaille, jotka vapaina hetkinä ovat vaeltaneet saarelle, missä nykyään myöskin juhlapäivinä vallitsee suuri rauha. Valtion ulkoilmamuseo, opettavainen sivistysyritys, jota kuitenkaan ei koskaan olisi pitänyt sijoittaa saarelle, on vuoden aikana yhä enemmän tunkeutunut puiston alueelle, loukaten liikuntovapautta ja luonnonkauneutta.

Uimahuone on lähemmin määrätyin ehdoin, mitä m. m. tulee kohtuullisiin kylpyhintoihin, ollut vuokrattuna.

Suuremmista töistä, jotka vuoden kuluessa on puistossa tehty, mainittakoon, että mannermaalle vievä silta osittain varustettiin uusilla vasoilla ja tervattiin kokonaisuudessaan, että vahdinasunto korjattiin, että pesutupaan tehtiin uusi ulkoporstua sekä että ravintolan rengille rakennettiin huone ullakolle, että tarkastusmiehen asunto korjattiin ja ulkoapäin maalattiin ja että uimahuoneen julkisivut niin ikään siveltiin vesivärillä.

Korkeasaari. Puisto on, mikäli vieraiden lukumäärästä voidaan päättää, säilyttänyt vanhan vetovoimansa yleisöön nähden, johon, paitsi erinomaista liikenneyhteyttä höyrylautalla, kesäkauden aikana on vaikuttanut sen läheisyys kaupunkiin sekä varsinkin eläinkokoelmat.

Vuoden aikana on johdettu sähkövalo puistoon, ravintolaan sekä kaikkiin asuntoihin ja talousrakennuksiin kuin myöskin eläinten talvehtimishuoneisiin. Lukuunottamatta pienempiä korjauksia ja kunnossapitotöitä on mainittava valvojan asunnon suurennus ja perusteellinen muutos, joka vuoden varrella suoritettiin.

Uimahuone oli vuokrattuna ja naisten ja miesten käytettävissä eri aikoina päivisin. Tämän puutteen poistamiseksi pitäisi uudestaan laittaa kuntoon toinen, myrskyn viisi vuotta sitten hävittämä uimahuone, niin että miehille ja naisille olisi tarjona eri osastot. Museo »Mineralia» on, kuten aikaisemminkin, ollut kesäkautena avoinna.

Korkeasaaren eläinkokoelmat. Eläinten luku lisääntyi vuoden kuluessa m. m. kahdella jääkarhulla, parilla sakaalilla ja muutamilla saksanhirvillä, osittain ostetuilla, osittain eläintarhan ystävien lahjoittamilla, joiden joukossa erittäin mainittakoon Zoologisk Have Köpenhaminassa. Vuodenvaihteessa oli lukumäärä:

	Laatujen lukumäärä.	Yksilö-lukumäärä.	Arvo, Smk.
Nisäkkäitä	22	92	71,575: —
Lintuja	28	121	18,775: —
Akvarium & Terrarium	3	8	700: —
Yhteensä	53	221	91,050: —

Sotavuosina eläinten lukumäärässä sattuneen suuren vähenemisen jälkeen ovat eläinkokoelmat huomattavasti nousseet, eivät kuitenkaan siinä määrin, kuin olisi ollut toivottavaa. Tämä riippuu siitä, että häkit ovat olleet puutteelliset ja perusteellisen korjauksen tarpeessa, jota tarkoitusta varten ei tarpeellisia määrärahoja ole varattu menoarvioon. Vuoden kuluessa on täten voitu asettaa kuntoon vain kaksi voliääriä, fasaani- ja riikinkukonhäkit. Sitä paitsi vuorattiin laudoilla eläintenhoitajan asunto, lukuunottamatta pienempiä korjauksia.

Mustikkamaa. Vuoden kuluessa rakennettiin erinomainen silta ja pari käymälää, sitäpaitsi johdettiin puistoon kaasuvalaistus. Tässä yhteydessä on mainittava kaupungin saarelle rakentama suuremmoinen uimalaitos.

Kauppaneuvos Henrik Borgströmin puisto. Kesävahtien asunnoksi luovutettiin perusteellisen korjauksen jälkeen n. s. leipomotupa lepokodin alueella.

Turholman Lepokoti. Päärakennuksen katto tervattiin monta kertaa ja uimahuone korjattiin perusteellisesti.

Luonnonsuojelus. Kaivopuistossa laitettiin valleille johtava solatie kuntoon sekä paljastettiin osa vuorenperustusta, mikä viimemainittu toimenpide on suuresta arvosta geologisessa suhteessa, koska alkuvuorimuodostusten synty ja keskinäinen suhde tämän kautta tulevat selvästi näkyviin. Merilintujen suojelemiseksi Vikin sotilasvirkatalon alueella on metsästysoikeus erinäisin ehdoin vuokrattu yksityiselle henkilölle.

ASIALUETTELO.

Ahlströmin, Rafael, rahastojen hoito ..... 103—105
Ainespihan sisustustöitä varten myönnetty määräraha 23
Ajosillan, emäradan poikki Fredriksperin ja Käpylän välillä vievän, purkaminen.. 232
Ajotie ent. kaasutehtaan tontilla, esitys sen teettämisestä 225
Alaikäisten lainrikkojain hoito..... 148
» palkatun ammattityön järjestäminen 148
Alempain käsityöläiskoulujen johtokunnan jäsenten toimikauden pitentäminen 181
Alennus, satamamaksujen, anottu 12*
» vesimaksujen, myönnetty..... 244
Alkoholipitoisten aineiden myyntiluvat 177
Aluelääkärin oikeus asua alueensa ulkopuolella 174
» palkkaaminen Bölen ja Käpylän esikaupunkeihin 166
» vaali 170
» vastaanottohuoneeseen Käpylään johdettavaa puhelinjohtoa varten myönnetty määräraha 266
Aluelääkärinviran, pohjoisen piirin, lakkauttaminen 166
Ammattien edistämislaitoksen johtokunnan jäsenten ja varajäsenten vaali 182
Ammattientarkastusta varten myönnetty lisämääräraha 82
Ammattikoulujen valtioapu 120
Ammattiopetuskurssien järjestämiseksi työttömille naisille luovutettu huoneisto .. 224
» » » » myönnetty määräraha 88, 247, 77*
Ammattiopetuslaitosten johtosääntöjen laatiminen 150
» keskuslautakunnan johtosäännön laatiminen 150
» » jäsenten toimikauden pitentäminen .. 181
» » » vaali 178
» » lisämääräraha 84
» tarkastajan luokitus 69
Ampumakilpailuihin osanottoa varten anotun määrärahan epääminen..... 99
Arbetets vänner yhdistykselle myönnetty määräraha 95
Arvonta, obligatioiden 242
Asemakaava, Käpylän 225
» Merholman ja Lapinniemen..... 224
Asetuskokoelman, kunnallisen, julkaisukustannusten suoritus 80
Asianajotoimistolle Serlachius & Ryti myönnetty palkkio 265
Asunnot, tuberkulootisten, niiden rakentaminen..... 146
» urakkatarjoukset 238
Asunnottomien henkilöiden irtaimiston vartiointi 267
Asunto- ja sairaspaviljongin rakennuttaminen kunnalliskodin alueelle 19
Asuntojen rakentaminen tuberkulootisia henkilöitä varten 18

Asunto-osakeyhtiön osakkeiden merkintä 39
Asunto-osuuskuntia, kaupungin avustamia, koskevat määräykset 251
Asuntopula, toimenpiteet sen lievittämiseksi 20, 21, 23, 24, 39, 236, 56*
Asuntotarkastuskonttorin viranpitäjäin luokitus 55, 56, 58
Autoasemille järjestettävä puhelinyhteys 229
Autojen kunnossapitoon myönnetty määräraha 266
Autoliikenteen, ammattimaisen, harjoittamisesta annetun ohjesäännön muuttaminen.. 176
Auton, sairaidenkuljetus-, osto 145
Autotaksan korotus 79
Avustaminen, yleishyödyllisen rakennustoiminnan ..... 39, 99—101, 249—251
Avustuksensaajat, köyhäinhoidon 28*
Avustukset, kunnollisten palvelijain palkitsemisrahastosta 264
» lahjoitusvaroista 32*
» rahatoimikamarin myöntämät 262
» sairaanhoitajattarelle myönnetyt 102
» työttömille 28*
» yleishyödyllisille laitoksille ja yrityksille 94

Bengtsårin kasvatuslaitos, siellä teetetyt korjaustyöt 22
» » sinne perustettavat uudet virat 167
» tilan rakennusten palovakuutus 251
» » rakennustyöt 237
» » uutisrakennuksia varten myönnetty määräraha 19
Bergström, W., palomestari, hänelle myönnetyt korotetut vuokrarahat 71, 220
Betonkikellarien, venäläisen sotaväen teettämien, luovuttaminen kaupungille..... 240
Boxbackan tilan arviointi 184
» » hoito 30
Brittiläiselle ja ulkomaalaiselle raamattuseuralle myönnetty vapautus liikennemaksuista 44
Browninkipistoolien osto rahatoimikonttoriin 265
Brändö villastad yhtiön kanssa tehty vesijohtoa koskeva sopimus 25, 227
Brändön ja Mustikkamaan välille teetettävä vesijohto 25
» silta, kysymys sen viereisen lauttalaiturin pitentämisestä 8*
Budjetin järjestely 106
Budjettivaliokunnan jäsenten vaali 179
Bölen esikaupungin alueläkärin viran perustaminen 166
» » sairaanhoitoa varten myönnetty määräraha..... 166

Diakonissalaitos, muurin rakennuttamista koskeva anomus 226
» sille vedenkulutuksesta myönnetty alennus 97
Drumsön erään osan osto 184
» yhdyskunnan numeroimismääräysten ehdotus 175

Eduskuntavaalit, jäsenten vaali niiden keskuslautakuntaan 182
Eknäsin tilan vuokraaminen 12
» » yli vedettävä sähkövoimajohto 213, 228
Elinkautiseläkkeitä, myönnettyjä 101
Elinkeino-oikeushakemukset 177
Elintarvekaupan valvonta..... 144
Elintarvetoimikunnan lakkauttaminen 93
» voittovarojen käyttö 93
Eläintarhan, Korkeasaaren, lisämääräraha 34

Eläintarhan urheilukentän järjestyssäännöt 276
» » viereisen ravintolapaviljongin vuokraus 17
» » vierelle teetettävä paviljonki 216
Eläinten lopettamista varten myönnetty lisämääräraha 267
» osto Korkeasaareen 266, 113*
Eläintenkuljetus, valituksia siinä vallitsevista epäkohdista 278
Eläkeanomus, evätty 102
Eläkkeen maksaminen kansanlastentarhain opettajattarille 69
Eläkkeitä ja apurahoja, myönnettyjä 101, 262
» » » varten vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha .. 118
Elätteelle annetut henkilöt, köyhäinhoidon 33*
Eriksson, A., arkkitehti, otettu sosialilautakunnan sihteeriksi 168
Esperantokongressi, XIV kansainvälinen, sitä varten myönnetty määräraha 99
Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön uusien osakkeitten anti 242

Fredriksperin ja Käpylän hyvilayhteiskunnan välisen emäradan yli johtavan ajosillan purkaminen 232
» viereisen rautatiealueen laajentaminen 238
Föreningen för barnens och ungdomens väl yhdistykselle myönnetty määräraha .. 96

Grankullan lastenhoito-opiston voimassapitoon myönnetty määräraha 95
Gulin, I. A., kenraalimajuri, otettu varastopaikkojen tarkastajaksi 282

Haapaniemen urheilukenttää koskevat määräykset 277
» venelaiturin laajentaminen 28
Haapaniemi, uusien venepaikkojen järjestäminen sinne 232
Hakaniemen rantaan teetettävä laituri 27
» torilta halkokauppaa varten osoitettu paikka 275
Halkoja lastenkodin tarpeisiin, evätty anomus saada 97
Halkojen hankinnasta johtunut oikeudenkäynti 254
» myynti Eknäsin tilalta 240
Halkokauppa Hakaniemen torilla, paikan osoittaminen sille 275
Halkokonttoria varten vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 117
Halkokonttorin hallintoa vastaan tehdyt muistutukset 34
» kaupat 254
» laitteiden myynti 241
» määrärahain ylityksiä 86
» ohjesääntö 163
» omaisuuden rahaksimuutto 252
» tappiot vuonna 1921 93
» toiminta 94
» tulot vuonna 1923 121
» viranpitäjäin anomus saada perheenelatusapumaksuja 69
Halkovarastopaikkoja varten luovutettavat alueet 187
Hallintojaosto, Helsingin kaupungin lainarahaston yleishyödyllisen rakennustoiminnan avustamiseksi 56*, 67*
» kunnallisten työväenasuntojen 56*, 63*
Halonhankinta kaupungin laitoksille, halkokonttorin 94
Harakka, saari, anomus sen luovuttamisesta kalastajasiirtoloita varten 208
» » sen vuokraaminen 210
Harjuntorin kauppahallin kaitsijantoimen lakkauttaminen 166

Harmaja, puhelinyhteys sinne 10*
Hasselblatt, F., hovioikeudenauskultantti, otettu verotusvalmistelukunnan toiseksi sihteeriksi 169
Hautausapu, myönnetty 263
Hautausmaan, ent. venäläisen sotaväen, käyttö 285
» perustaminen Hertonäsiin 6
» Vanhankaupungin ent., käyttö 240
Helsingfors svenska folkhögskola, sille myönnetty avustus 95
Helsingin kaupunkilähetykselle myönnetty avustus 96
» kuuromykkäyhdistykselle myönnetty avustus 95
» makasiiniosakeyhtiö, määräraha leimaveroa varten 40
» » sille myönnetty laina 40
» suojeluskunnalle myönnettyjä etuja 98
» suojeluskunta, anomus saada pystyttää rintamus Vikin sotilasvirkatalon maalle 216
» » vastalause sille myönnettyjen etujen johdosta 98
» työväen rakennusosakeyhtiön yhtiöjärjestyksen muutos 125, 62*
Henkikirjoittajan huoneiston vuokra, valtion maksama korvaus siitä 247
Henkilökohtaisten palkanlisäysten myöntäminen 70, 72
Henrikinpuistikon erään osan hävittäminen 225
Hernesaaren palstain vuokraus 12
Hertonäs, hautausmaan perustaminen sinne 6
» sen huviloiden hallinto 219
» » vuokrapalstan n:o 63 ositus 16
Hertonäsin huvilain hoito 283
» tilan arviointi 184
» » hallinto 31
» » kiinnitys 208
» yhdyskunnan vesialueen jakaminen 186
Herzensteinin, M. J., professori, murhapaikan hoitaminen 272
Hesperian puisto, puhtauden valvominen siellä 276
» » siellä olevain sairaalarakennusten käyttö 218
Hiekanottopaikan pakkolunastus 186
Hietalahdensatama, sinne rakennettava varustuslaituri 9*
Hiihtomäen rakentaminen 277
Hinaajalaivan osto 252
» vuokraaminen 45
Hissien rakentamista ja käyttöä koskevan ohjesäännön muutos 126
Holhouslautakunnan jäsenen vaali 180
» laatima vuosikertomus 51*
» lisämääräraha 265
Hoving, V., konsuli, hänelle kuuluvien obligatioiden ja korkolippujen lunastaminen .. 43
Humaliston huvilapalstan n:o 4 vuokraus 13
» sairaalan osastonhoitajatarviran lakkauttaminen 166
» » virkailijain luokitus 54, 55, 56, 57, 58
Humallahden uimahuoneen käyttö 87, 221
Huoltokonttorin perustaminen 285
Huoneisto kaasulaitoksen johtotyöosastolle, määräraha sen kuntoonlaittamista varten 17
» vuokrantarkkailulautakunnan, sen hankkiminen 17, 23
Huoneistot, kansanlastentarhain, niiden hankkiminen 17, 23
» rahatoimikamarin vuokraamat 220

Huono hoito, Reimarsin tilan, hylätty vaatimus saada korvausta siitä 240
Huopalahden ruotsinkielisen kansakoulun lakkauttaminen 149
Huutokauppaliikkeen harjoittamiseen myönnetty lupa 177
Hylyn poistaminen Kruunuvuorenselältä 10*
Hätäapukomitean antama kertomus 76*
» jäsenyydestä myönnetty vapautus 178
» lakkauttaminen 279
» määrärahat 88
» ompelutuvat, ks. Naisten työtuvat.
» tilit 245
» uudelleen järjestely 89
Hätäaputöiden, kaupungin, järjestäminen ..... 28—29, 89, 279

Ikäkorotuksia varten myönnetty määräraha 74
Ikäkorotusten määrä eri hintatasojen vallitessa, kunnan sivuvirkojen haltijain .. 65
» » » » » sääntöpalkkaisten virkailijain 53
» » » » » yhteismäärärahoista palkattujen virkailijain 59
Inventtaajain, kaupungin kiinteän omaisuuden, vaali 181
Istutuksia ja taimistoja varten myönnetyn määrärahan ylityksiä 27
Isännöitsijän toimi, kaupungin kiinteistöjen, sen järjestämistä pohtiva komitea .. 284
It. Kaivopuiston teiden kunnossa- ja puhtaanapito 226

Jakotoimitukset 186
Jalkakäytävän teettämiseen myönnetty lupa 226
Jaoituskaava, Käpylän erinäisten korttelien 4
» Vallilan korttelin n:o 531, sen muutos 4
Johanneksenkirkon viereistä urheilukenttää koskevat määräykset 277
Johtosäännöt, ammattiopetuslaitosten, niiden laatiminen 150
» kaupungin teknillisten laitosten 151
Johtosääntö, ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan 150
» kaasulaitoksen 152
» kansanpuistojen valvojan 163
» kassa- ja tililaitoksen, sen muuttaminen 127
» keuhkotautilääkärin 147
» kiinteän omaisuuden katselmusmiesten 34, 135
» maanviljelyslautakunnan 32
» majoituslautakunnan 137
» raittiuslautakunnan 135
» rakennuskonttorin 154
» » tililaitoksen 161
» revisionikonttorin, muutettu 133
» sähkölaitoksen 153
» tilastokonttorin 131
» urheilulautakunnan 135
» verotusvalmistelukunnan, komitea sen laatimiseksi 134
» vesijohtolaitoksen 151
Julkaisut, tilastokonttorin 2*
» tilastolliset, niiden kustannusten huojistaminen 132
Juoksuhautain, venäläisen sotaväen rakentamain, luovuttaminen kaupungille 240
Järjestelytoimisto, kaupungin, kysymys sen perustamisesta 35

Järjestyssäännöt, ammattimaisen autoliikenteen harjoittamisesta annetut, niiden muutos 175
» pika-ajurien, niiden muutos 175
» urheilukenttäin 276
Jätkäsaari, mukavuuslaitoksen teettämiseen myönnetty määräraha 237
» siellä olevan satamaratakonttorin nimi 273, 13*
» » » tullikamarin huoneiston käyttö 271
» » » uimahuoneen käyttö 87, 221
» valaistuksen lisäämistä varten rautatien luo myönnetty määräraha.... 231
Jätteiden kuormaaminen Ruoholahdessa 276
Jäänsärkijälaivan osto 46

Kaasukellon, entisen, sivua pitkin kulkevan tien laittaminen 225
Kaasulaitoksen johtajalle myönnetty virkaero 171
» johtosääntö 152
» johtotyöosaston huoneiston kuntoonpanettamista varten myönnetty määräraha 17
» käytössä syntynyt tappio 45
» menot vuoden 1923 menosäännön mukaan 113
» myymälähuoneiston liikkeen supistaminen 114
» rakennusten, putkiverkon y. m. korjaus- ja kunnossapitokustannukset 26
» tarpeisiin ostettu kuorma-auto 85
» tulot vuoden 1923 tulosäännön mukaan 121
» virkailijain luokitus 57, 58, 59, 62, 64
» ylitetyt määrärahat 85
Kaasunhinnan huojistus 79
Kaduntasoitustyöt Käpylässä, määräraha niiden lopettamista varten 27
Kahvikoju, evätty anomus saada pitää 16
» myönnetty oikeus saada pitää 211
Kahvilain aukioloaika 144
Kahvilaliikkeen harjoittamiseen myönnetty lupa 176
Kaisaniemen puistoon rakennettava kansakoulu 9
» urheilukenttiä koskevat määräykset 277
» verkkopallokenttäin käytöstä määrätyt maksut 244
Kaivopuiston, It., teiden korjaukset ja puhtaanapito 226
» urheilukenttää koskevat määräykset 277
» vanhojen vallien luona olevain portaiden korjaukset 277
Kajanus, R., professori, hänelle myönnetty henkilökohtainen palkanlisäys 72
Kalastajasiirtolat, kysymys alueen luovuttamisesta niitä varten 208
Kalliinajanlisäykset, kansanlastentarhain opettajattarten 68
» kunnan viranpitäjien 46
Kallioon kesän aikana järjestettävä ulkoilmasoitto 85
» Länt. Viertotieltä rakennettava uusi raitiotielinja 230
Kaluston keskuskeittolan tileistä poistamiseen myönnetty oikeus 245
» käyttö 279
» y. m. osto kaupungin virastoille ja lautakunnille 267, 268
Kamratförbundet Fylgialle myönnetty määräraha 95
Kanavointi, Karstulantien erään osan 27
Kangas- ja lyhyttavarakauppa Rautatientorilla 143
Kansainvälinen kaupunkiliitto, kaupungin liittyminen siihen 175
Kansakoulu, kaupungin Huopalahdessa ylläpitämä ruotsalainen, sen lakkauttaminen 149

Kansakoulu, tonttipaikan osoittaminen uudelle suomalaiselle 284
Kansakouluhammasklinikalle, yksityiselle, myönnetty lisämääräraha 83
Kansakoulujen johtajien ja johtajattarien palkkionkorotukset 71
» johtokuntain jäsenten vaali 178
» lämmittäminen koksilla 272
» opettajiston palkkaamistapa 68
» Oulunkylän tonttipaikat 15
» ruotsalaisten, viranpitäjäin luokitus 55, 56, 57, 58, 59, 62
» suomalaisten, n. k. vanhempainkokoukset 84
» » viranpitäjäin luokitus 55, 56, 57, 58, 59, 62
» » ylitetyt määrärahat 84
» vahtimestarien ikäkorotusten laskeminen 74
» » korotetut vuokrarahat 71, 72
» valtioavut 80, 120, 245, 246
» veistonopettajanapulaisen merkitseminen vakinaiseen menosääntöön 167
Kansakouluoppilaiden hyväksi tehty lahjoitus 103
» muista kunnista kotoisin olevien, koulunkäynnistä vahvistettu maksu 78
» varattomien, kesävirkistystä varten myönnetty valtioapu 246
Kansakoulutalo, tonttipaikan varaaminen sille 9
Kansakoulutalon luovuttaminen asunnoksi kodittomille henkilöille 24
Kansalaisoikeuksien, Suomen, hakemukset 177
Kansanlastentarhain apulaistarkastajan viran perustaminen 168
» huoneistojen hankkiminen 17, 23, 218, 221
» johtokunnan jäsenten vaali 179
» lisämääräraha 85
» opettajatarten eläkkeen maksamista koskevat määräykset 69
» » kalliinajanlisäykset 68
» » palkanjärjestely 69
» » palkankorotukset 72
» valtioapu 120, 246
Kansanpuisto, Korkeasaaren, sille myönnetty lisämääräraha 34
» Mustikkamaan, valaistuksen järjestäminen sinne 26
» Santahaminan, kysymys paikan luovuttamisesta sitä varten 241
Kansanpuistojen korjaukset 112*, 113*
» liikenne 27, 111*, 112*
» määrärahat 266
» valvojalle myönnetty kesäloma 283
» valvojan johtosääntö 163
» » laatima kertomus 111*
» virkailijain luokitus 58, 63
Kapinan, vuoden 1918, aikaista laskua koskeva riita 255
Karstulantien osan tasoitus 27
Kasarmirakennusten luovuttaminen asunnoksi kodittomille henkilöille 23
Kassa- ja tililaitoksen johtosäännön muuttaminen 127
Kasvatuslaitoksen perustaminen Ryttylään 33
Kasvatuslaitosten rakennusten palovakuuttaminen 251
» valtioapu 80, 246
» virkailijain luokitus 54, 55, 56, 57, 58, 61
Katajanokalle järjestettävä hiilivarastopaikka 9*
» teetettävä pistoraide 9*

Katajanokalle teetettävät vaihdelaitteet 10*
Katajanokan satama-alueen aitaaminen 8*
Katselmus, kaupungin kiinteän omaisuuden 208
Katu- ja laiturivalaistusta varten vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha..... 116
Katujen laajennus 225
» puhtaanapito 275, 108*
Katuvalaistus, lisätty, sitä varten myönnetty määräraha 228
» ylitetyt määrärahat 86
Kauppahallien myyntihuoneistojen vuokravälikirjain pitennys 212
» viranpitäjäin luokitus 54, 55, 58, 62
» viranpitäjät 282
Kauppahallin rakennuttaminen Töölöön 10, 144
Kauppahallit ja kauppatorit, niitä varten vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 117
» » » tulot niistä vuoden 1923 tulosäännön mukaan 121
Kauppakoulu, evätty anomus tonttipaikan luovuttamisesta sille..... 11
Kaupunginarkkitehtiviran täyttäminen 171
Kaupunginasemakaavan muutos VIII kaup. os. korttelin n:o 190 3
» » X » » tehdaskorttelin n:o 296 3
» » XII » » korttelien n:o 382 ja 383 18
» » XIV » » korttelin » 517 225
» » XV » » » » 513 3
» » keskuskeittolan huoneistojen laajentamisesta johtuva 23
Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajain vaali 181
» kiinteän » » » 181
Kaupunginistutuksia varten myönnetty määräraha 266
» » myönnetyn määrärahan kirjaanpano 27
Kaupunginistutusten kunnossapito 104*
Kaupunginkassan inventtaajain vaali 181
» tilaa osoittava taulukko 38
Kaupunginkellarin laajentaminen 23
Kaupunginkirjasto, Kallion, uuden järjestelmän käytäntöönottaminen siellä 23
» lainausliike 42*
» Rikhardinkadun lisä- ja uudestirakentaminen 23
» sen henkilökunta 42*
» » johtokunnan jäsenten vaali 180
» » » laatima vuosikertomus 42*
» » laajentaminen 237
» » menot 47*
» » toiminnan supistaminen 150
» » virkailijain luokitus 54, 55, 56, 57, 58, 61, 62, 65
» sille kuuluvain kirjojen ja kaluston palovakuuttaminen 251
» uuden avustavan kirjastonhoitajanviran perustaminen sinne.... 168
Kaupunginorkesterin johtajan henkilökohtainen palkankorotus 72
» toiminta 89*
» valtioapu 120
Kaupunginpuutarhan käytävän järjestämistä varten myönnetty määräraha 228
Kaupunginpuutarhuri, apulaisen ottaminen hänelle 168
Kaupungin teknilliset laitokset, tulot niistä vuoden 1923 tulosäännön mukaan .. 121
» teknillisten laitosten hallituksen jäsenten vaali 180

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen puheenjohtajan palkka 76
» » » johtosäännöt 151
» » » lisämääräraha 85
» » » oikeus poistaa saataviaan 245
» » » vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha .. 113
» » » ylitetyt määrärahat 85
» » » ks. myös Sähkölaitos, Kaasulaitos ja Vesijohtolaitos.
Kaupunginvaltuuston ensimmäiselle notaarille myönnetty palkkionkorotus..... 70
» kanslian kanslistille myönnetty henkilökohtainen palkanlisäys 70
» » virkailijain luokitus 54, 55, 56, 59
» kokoonpano 1
» kokoukset 2
» tarverahoihin myönnetty lisämääräraha 81
» toisen notaarinviran lakkauttaminen 166
» vaalilautakunnan jäsenten ja varajäsenten vaali 180
Kaupunginvaltuutettu, vankeusrangaistukseen tuomittu 175
Kaupunginvaltuutettujen palkkiot 76
Kaupunginvoudinkonttori, kaluston osto sinne 267
Kaupunginvouti, ensimmäinen, ylimääräisen ulosottoapulaisen palkkaaminen hänelle 161
Kaupungin yleisten töiden hallituksen antama vuosikertomus 97*
» » » » jäsenten vaali 180
» » » » puheenjohtajan palkkio 77
Kaupunkien kunnallishallinnosta annetun asetuksen muuttaminen 127
Kaupunkiliitto, kansainvälinen, kaupungin liittyminen siihen 175
Kaupunkilähetyksen Ryttylän tilaa koskevan vuokravälikirjan irtisanominen 33
Kaupunkitaloja varten myönnetty määräraha 267
Kavallukset rahatoimikonttorissa 46, 253
Keskuskeittola, leipomon teettäminen sinne 278
» määräraha sen huoneiston laajentamista varten 23
» sen tulot vuonna 1923 121
» sitä varten myönnetty lisämääräraha 86
» » » vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 117
» uuden padan ostoa varten myönnetty määräraha..... 252
Keskustoimiston, kunnallisen, lisämääräraha 267
Kesäloma hätäapukomitean työntekijättärille 89
Kesälomaa, kunnan työläisten, koskevat määräykset 89, 93
» » » varten myönnetty lisämääräraha 93
» varten kaupungin työläisille myönnetty määräraha..... 261
Kesäsiirtoloita varten myönnetty määräraha 98
Keuhkotautiparantolan perustaminen suomenkielisten kansakoulujen oppilaita varten 18
Keuhkotautisten kodit 218, 257
» sairassijain täyttäminen 147
» tiedonantotoimiston ja poliklinikan perustaminen 147
Kieltolain noudattamisen valvonta 94*
Kieltolakirikosten ehkäisemisessä osoitetusta uutteruudesta jaettuja palkintoja 174
Kiinnitys, Hertonäsin säteritilan..... 208
» vuokravälikirjan 189
Kiinteistökalustorekisterin laatiminen 270
Kiinteistöt, kaupungin, niiden isännöitsijän toimen järjestämistä pohtiva komitea 284
» ulkomaalaiselle seurakunnalle myönnetty lupa omistaa sellaisia 177

Kiinteä omaisuus, sitä varten vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 117
» » tulot siitä vuoden 1923 tulosäännön mukaan 121
Kioskien aukioloaika 144
Kirjaanpano, kaupunginistutuksia varten myönnetyn määrärahan 27
Kirjasto, ks. Kaupunginkirjasto.
Kirjastotalon, Kallion, sisustustyöt 23
» Rikhardinkadun, muutos- ja lisärakennusten piirustusten vahvistaminen 23
Kirkon paikka Tehtaanpuistoon 225
Kissojen ja koirien lopettamista varten myönnetty määräraha 267
Kivelän sairaalan lisämääräraha 83
» » ruokalarakennuksen rakennuttaminen 9
» » viranpitäjäin luokitus 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 62
Koirain ja kissain lopettamista varten myönnetty määräraha 267
Koiraveron koroitus 45
Koksilla lämmittäminen kansakouluissa 272
Koleraparakkien sisustamista varten myönnetty määräraha 58*
Kolmivuotiskatselmuksissa ilmenneet puutteellisuudet 210
Komitea, alueen luovuttamista yliopiston laitoksille valmisteleva 284
» asuntojen hankkimista asunnottomille henkilöille pohtiva 237
» huoltokonttorin perustamista pohtiva 285
» hätäapukomitean uudestijärjestämistä pohtiva 89
» kaupungin talojen isännöitsijänviran järjestämistä pohtiva 284
» kunnansairaalain laajentamista pohtiva 6
» kysymystä avustusten antamisesta kaupungin työläisille taudintapauksissa käsittelevä 261, 262
» » ent. Venäjän sotaväen hautausmaan käyttämisestä pohtiva .. 285
» » kaupunginasemakaavan ulkopuolella olevan kaupunkiin yhdistämättömän alueen osan rakentamisesta käsittelevä 285
» » kaupungin laitosten työtehon lisäämisestä käsittelevä 285
» » rajakkaisten alueiden liittämisestä Helsingin kaupunkiin valmistelemaan asetettu 81
» » suunnitellun teurastuslaitoksen viemäri- y. m. johdoista käsittelevä 226
» lausunnon antamista varten keittiössä ja taloudessa käytettävistä käytännöllisistä laitteista 62*
» omakotialueiden katu- ja vesijohtoverkkojen kustannusten huojistamista pohtiva 284
» ostelukonttorin perustamista pohtiva 285
» puhtaanapitolaitoksen kustannusten huojentamista pohtiva 274
» Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön korvausta raitiotien käyttöön kulutetusta sähkövirrasta pohtiva 285
» tuberkulosin vastustamista pohtiva 145
» työväenopiston tonttipaikkaa pohtiva 284
» uuden suomenkielisen kansakoulun tonttipaikkaa pohtiva 284
» verotusvalmistelukunnan uutta johtosääntöä laatimaan asetettu 134
Komiteatyöstä maksettava palkkio 264
Kongresseja varten myönnettyjä määrärahoja 99
Konvalescenthem — Toipumakotiyhdistykselle myönnetty avustus 97
Koristamiseen, Runebergin ja Lönnrotin patsaiden, myönnetty määräraha 267
Korjaukset, A. B. Börs yhtiön kiinteistön 267

Korjaukset kaupungin rakennuksissa 22, 23, 26, 34, 234, 267
» poliisilaitoksen huoneistojen, kustannukset niistä 82
» tulli- ja pakkahuoneen 7*
Korkeajännitteisjohdon teettäminen Pakinkylään 26
Korkeasaari, eläinten osto sinne 266, 113*
» laina uuden lautan hankkimista varten 244
» lavan teettäminen sinne 216
» liikenne sinne 10*, 111*, 112*
» lisämääräraha sen kansanpuistoa ja eläintarhaa varten 34
» puhelinjohdon teettäminen sinne 266
» sen sähköistäminen 27
Korkolippujen lunastus ..... 40—44, 243
Koron, kaupungin lahjoitusvaroista annettujen lainain, korotus 244
Korpas—Ruskeasuon siirtolapuutarhat 67*
Korttelin n:o 120, VI kaup. os., julistaminen tehdaskortteliksi 3
» » 198, IV » » käyttö 11
Korttikeskuksen kaluston käyttö 279
Korvaukset tapaturmista, rahatoimikamarin myöntämät 263
Korvaus kulutetusta sähkövirrasta 285
» lyhtypylväästä, riita siitä 273
» menetetyistä tulli- ja ravintolavapauksista 44
» naisten työtupain kassanhoitajalle 267
Kruunuvuorenselällä olevan hylyn poistaminen 10*
Kuljetus, teuraseläinten, valitus siinä tapahtuneista epäkohdista 278
» vahingoittuneiden ja äkillisesti sairastuneiden 145
Kulkutautisairaalan lisämääräraha 83
» virkailijain luokitus 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61
Kullan torpan lastenkodin virkailijain luokitus 54, 56, 61
Kumtähden tonttipaikkain vuokraus 13
Kunnallisasetuskokoelman julkaiseminen 127
» julkaisukustannusten suoritus 80
Kunnalliselle keskustoimistolle myönnetty lisämääräraha 267
Kunnallisen yhdenpäivänkoulun asettaminen vakinaiselle menosäännölle, evätty anomus 167
» » johtokunnan jäsenten toimikauden pitentäminen .. 181
» » nimen muuttamisesta tehty anomus, evätty 167
» » opettajiston palkanjärjestely 72
Kunnallishallintoa varten vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 107
Kunnalliskodin alueelle rakennettava asunto- ja sairaspaviljonki 19
» lääkärinhoito 36*
» maanviljelys, tulot siitä 37*
» pesulaitos, » » 37*
» saarnaajan palkankorotusanomus, evätty 70
» sianhoito, tulot siitä 37*
» sianruuan hankinta 278
» toiminta 34*
» uuden ohjesäännön laatiminen 147
» viranpitäjäin luokitus 54, 55, 56, 57, 58, 61, 62, 65
Kunnallisten vaalien keskuslautakuntain ja vaalilautakuntain puheenjohtajain, jäsenten ja varajäsenten vaali 182
» viranpitäjäin palvelusehdot 66

Kunnallisvero asuntoylellisyydestä, ehdotettu 63*
Kunnallisverojen kannanta 45
» lyhentäminen 253
» periminen 271
Kunnan ammattientarkastusta varten myönnetty lisämääräraha 82
» keskuskeittola ks. Keskuskeittola.
» ostelukonttorin perustaminen 128
» työntekijät, ks. Työntekijät.
» työnvälitystoimisto, ks. Työnvälitystoimisto.
» työväenasunnot, Vallilan, emännöitsijän palkkaaminen niitä varten 168
» työväenasuntojen hoidossa ilmenneet epäkohdat 237
» » rakentaminen 20
» » ylitetyt määrärahat 86
» viranpitäjät, ks. Viranpitäjät.
Kunnollisten palvelijain palkitsemisrahastosta myönnetty avustus 264
Kunnossa- ja puhtaanapito, teiden It. Kaivopuistossa 226
Kuormauslaiturin myynti 233
Kustaanmiekka, saari, hätäasuntojen teettäminen sinne 58*
Kutsuntalautakunnan luottamusmiesten vaali 182
Kuvanveistoteos, hyljätty tarjous ostaa 46
Kyläsaaren uimahuoneen käyttö 87, 221
Kyyditys 175
Käpylä, alueiden vuokraaminen siellä 11, 14
» anomus raitiotien rakentamisesta sinne 230
» erinäisten korttelien jaoituskaava 4
» johtopylväiden sopimaton järjestely 228
» kaduntasoitustöiden loppuunsuorittaminen 27
» kysymys uuden hiihtomäen teettämisestä Taivaskalliolle 277
» n. k. omakotien rakentaminen 58*
» omakotialueen laajentaminen 11
» puhelinjohto aluelääkärin vastaanottohuoneeseen 266
» rakennusyritysten rakennustarkastusmaksut 79
» sen asemakaava 225
» » ja Fredriksperin välillä olevan ajosillan purkaminen 232
» seuratalon tonttipaikka 14
» sähköjohtoverkon teettämistä varten myönnetty määräraha 26
» terveydenhoitoa varten myönnetty määräraha 82, 166
» tonttien vahvistetut vuokramaksut 188
» vuokrasopimusten kaavake 11
Käsityöläiskoulujen valtioapu 120
Käyttöoikeus, vuokra-alueiden, myönnetty vapaampi 207
Köyhäinhoidon avustuksensaajat 28*
» kassa- ja tiliviraston virkailijain luokitus 54, 55, 56, 57, 58, 62
» lastenkodit 34*
» päiväkodit 33*
» tulot 120
» tulot ja menot 38*
» uuden ohjesäännön laatiminen 147
» vastaanottokoti, käyttöoikeus sitä varten myönnettyyn määrärahaan 83
» virkailijat 23*
Köyhäinhoitoa varten vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 110

Köyhäinhoitohallituksen kansliain työ 40*
» kirjaajanviran perustaminen 166
» kirjurinapulaisen siirtäminen ylempään palkkaluokkaan .. 70
» kirjurinapulaisenviran lakkauttaminen 166
» kokoonpano 22*
» kokoukset 24*
» laatima kertomus 22*
» lisämääräraha 83, 266
» osastot 23*
» puheenjohtajan ja jäsenten toimikauden pitentäminen .. 181
» puheenjohtajan palkkio 77
» rekisteritoimisto 27*
» sihteerin vaali 171
» tarkastusalueet 22*
» viranpitäjäin luokitus.... 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 62, 63
Köyhäinhoitomenot, maksetut 26*

Laajennus, katujen 225
Lahjapalkkioanomus, evätty 102
Lahjoitetuista varoista, kaupungin, annettujen lainain korko 244
Lahjoitus kansakouluoppilaiden hyväksi 103
Lahjoitusrahastot, kaupungin, kertomus niiden hoidosta 38
» » niiden korkovarain käyttö 269
Laina Helsingin makasiiniosakeyhtiölle 40
Lainain, lahjoitusvaroista annettujen, koron korotus 244
» myöntäminen yleishyödyllistä rakennustoimintaa varten ..... 249—251
Lainan vakuus 242
Lainanottaja 242
Lainat, kahta vuotta pitemmin takaisinmaksuajoin 38
» lyhytaikaiset 43
» takaisin maksetut 241
Lainrikkojain, alaikäisten, hoito 148
Laiturin tecttäminen Hakaniemen rantaan 27
Lammassaaren vuokraaminen 15
Lannan varastopaikka 239
Lapinniemen asemakaava 224
» hallintaoikeuden hankkiminen 10
Lappe, K., kaasulaitoksen toimitusjohtaja, hänen virkaeronsa 171
Lasten, aviottomain, hoito 148
» työkodeille myönnetty avustus 95, 97
Lastenhoidon edistämisyhdistykselle myönnetty määräraha 96
» köyhäinhoitohallituksen tehtävät 27*, 29*
Lastenhoidontarkastajanviran hoidattaminen 170
Lastenhoito-opistolle Grankullassa myönnetty määräraha 95
Lastenhuollontarkastajalle myönnetty ero 170
Lastenkaitsijain tehtävät 148
Lastenkodit, köyhäinhoidon 34*
Lastenkoti, anomus saada maksutta halkoja sille 97
» Kullan torpan, sen hoitohenkilökunnan lisääminen 167
» Oulunkylän, sen hoitajatarviran lakkauttaminen 167
» » » sisustustöihin myönnetty määräraha 22

Lastenkoti, Pakinkylän, sen rakennusten palovakuuttaminen 251
» » sille myönnetty määräraha 83
» » toimihenkilöiden y. m. palkkaaminen sinne..... 167
» Ryttylän, sen muuttaminen Pakinkylään 34
» semmoisista kodeista oleville lapsille, joissa esiintyy tuberkulosia 147
Lastenkotien viranpitäjäin luokitus 54, 56, 61
Lastensuojelulautakunnan esitys kunnan asuntojen käyttämisestä 24
» jäsenten vaali 179
» kanslian väliaikainen palkkasääntö 71
» lastenhuollontarkastajan virkaero 170
» puheenjohtajan palkkio 77
» turvattomien lasten osastolle perustettu naisopastajan virka 166
» virkailijain asettaminen vakinaiselle menosäännölle..... 166
» » luokitus 54, 55, 56, 57, 58, 59, 62, 63
Lastensuojelutarkoituksiin myönnettyjä määrärahoja 83
Lastensuojelutoiminta, sen järjestäminen 148
» sitä varten vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 111
» tulot siitä 120
Lastentarhat, evätty avustusanomus 98
» ks. myös Kansanlastentarhat.
Lausunto, elinkeino-oikeutta koskeva 177
» hakemuksesta saada harjoittaa ampuma-aseiden ja tarpeiden kauppaa.. 177
» » » » huutokauppaa 177
» » » » rohdoskauppaa 177
» » » myydä alkoholipitoisia aineita 177
» » » » myrkyllisiä » 177
» kansalaisoikeuksien myöntämisestä 177
» ravintola- ja kahvilaliikkeen harjoittamisoikeudesta 176
» vuokranpitennyksiä koskeva 7*
Leikki- ja urheilukenttäin järjestäminen Mustikkamaalle 25
Leimaveroa varten myönnetty määräraha 40
Leipomon teettäminen keskuskeittolaan 278
Leppäsuo, alue, sen käyttö 239
» » » lunastus 5
» kaupungin siellä omistaman huvilan käyttö 218
Lihakaupan järjestäminen 143
Lihantarkastus, valtion toimittama, huoneiston luovuttaminen sille 218
Lihantarkastusaseman taksan lisäys 77
» tarkastuseläinlääkärin lisäpalkkio 71
» vanhemman tarkastuseläinlääkärin vaali 169
» » » viran pysyttäminen 257
» virkailijain luokitus 55, 56, 57, 58, 62
Lihantarkastusmaksujen korotus 77
Liikenne- ja satamatariffien vahvistus 77
Liikenne Mustikkamaalle 277
» Pohj. Esplanadikadulla..... 272
Liikennemaksujen kannanta 15*
» suorittamisesta myönnetty vapautus 44
Liikenneohjesäännön, uuden, laatiminen 176
Liittämiskomitealle myönnetty määräraha 81

Lindegren N., varatuomari, otettu oikeusavustajaksi 169
Luistinratain y. m. pitämiseen myönnetty lupa 214
Lunastus, Leppäsuon alueen 5
Luokitus, ammattiopetuslaitosten tarkastajan 69
» kunnallisten sivuvirkojen viranpitäjäin 65
» menosääntöön otettujen viranpitäjäin 54, 59
» satamahallituksen alaisten viranpitäjäin 12*
» yhteismäärärahasta palkattujen viranpitäjäin ..... 59—64
Luonnonpuistot, ks. Kansanpuistot.
Luonnonsuojelu 277, 113*
Luontoisetujen, virkailijoille kuuluvain, arvioiminen rahassa 66
Lupa, ks. Oikeus.
Lämmityslaitteiden, kaupungin, valvontaa varten myönnetty lisämääräraha 85
Lämpöteknikon toiminta 102*
Länsirannan tullihaaraosaston uutis- ja muutostyöt 22
Länsisatama, uutisrakennustyöt 28
» vedenottopaikan järjestäminen sinne 231
Länt. Pihlajasaari, anomus sen luovuttamisesta kalastajasiirtolalle 208
Lääkärinhoito, vahingoittuneiden ja äkillisesti sairastuneiden henkilöjen 145
» äkillisissä taudintapauksissa potilaiden kotona, siitä maksettava korvaus 145
Lääkäripäivystys, öisin sekä sunnuntai- ja juhlapäivinä 145
Lönnrotin patsaan koristamista varten myönnetty määräraha 267

Maanviljelyslautakunnan johtosääntö 32
» puheenjohtajan palkkio 77
» » varapuheenjohtajan ja jäsenten vaali 178
» vekselisopimukset 254
» ylitetyt määrärahat 86
Maatalouslautakunta, rahatoimikamarin edustajan vaali 284
Maatilain, kaupungin, hallinto 30, 283
» » lisämääräraha 30
» » vuokraaminen 30
» » ylihoitajan vaali 173
Maidontarkastusta varten myönnetty lisämääräraha 266
Maistraatin lisämääräraha 80
» virkailijain luokitus 54, 55, 56, 57, 58, 59, 65
Maitonäytteiden tutkimisesta kaupungin laboratoorissa suoritettu maksu 77
Maitopisarayhdistykselle myönnetty avustus 96
Majoituksesta myönnetty valtioapu 247
Majoituslautakunnan johtosääntö 137
» jäsenten vaali 181
» jäsenyydestä vapauttaminen 178
» toimihenkilöiden vahvistettu palkkio 76, 77
» vuosikertomus 50*
Makasiinivuokra perimättömistä tavaroista 271
Makasiinivuokrat, kannetut 15*
Maksu Kaisaniemen verkkopallokenttien käyttämisestä 244
Mankala fors aktiebolag yhtiölle myönnetty määräraha 86
» » » » » oikeus käyttää rahatoimikamarin asiamiestä 270

Marian sairaala, kojeiden osto sinne ... 266
» sairaalan lisämääräraha ... 83
» » talousrakennuksen lisärakennus ... 22
» » virkailijain luokitus ... 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 62
Mastonosturin poistaminen ... 239
Matemaatikko kongressia varten myönnetty määräraha ... 99
Matka-apurahoja, kunnan viranpitäjille myönnettyjä ... 102
» » opintomatkoja varten myönnettyjä ... 263
Matkakertomus, sairaanhoitajatar E. Åbergin ... 272
Meilahti, anomus saada lunastaa vuokra-alue sieltä ... 6
» eräiden sen osain luovuttaminen yliopistolle ... 10
» sen maa-alueiden vuokraaminen ... 12
Menoerät, evätty anomus saada oikeus hyvittää niitä ... 245
Meno- ja tulosääntö, vuoden 1923 ... 105
Merholma, sen asemakaava ... 224
» sinne teetettävää liikenneväylää varten myönnetty määräraha ... 29
Meteorologisen keskuslaitoksen käyttämän rakennuksen poistaminen ... 9
Metsien, kaupungin, hoito ... 105*
» » palovakuuttaminen ... 252
Metsänvartijantoimen lakkauttaminen ... 166
Metsästysoikeuden, Vikin tilalla, vuokraaminen ... 208
Muistomerkin, Suomen vapaustaistelua kuvaavan, hankkiminen ... 122
Munkkiniemen pensionaatin osto ... 5
» raitiotieliikenteen järjestäminen ... 231
Museolautakunnan jäsenten vaali ... 180
» vuosikertomus ... 87*
Musiikkilautakunnan jäsenten vaali ... 180
» puheenjohtajan palkkio ... 76
» virkailijain luokitus ... 54, 57
» vuosikertomus ... 89*
Mustikkamaa, aika jolloin sinne pääsee ... 241
» anomus leikki- ja urheilukenttien järjestämisestä sinne ... 25
» erinäisten huvilain osto ... 184
» käymälän rakentaminen sinne ... 266, 113*
» laivalaiturin » » ... 233, 113*
» liikenne sinne ... 27, 277, 10*, 113*
» sen uimalaitoksen käyttö ... 87, 221
» sopimus vesijohdon teettämisestä Brändöstä sinne ... 227
» uimalaitoksen rakentaminen sinne ... 21, 113*
» valaistuksen järjestäminen sinne ... 26
» vesijohtoverkon ulottaminen sinne ... 25
Muurin rakennuttaminen Diakonissalaitoksen luo ... 226
Muuttoapu, työnvälitystoimiston hankkima ... 279
Myrkylliset aineet, niiden myymiseen myönnetty lupa ... 177

Naisten työtupain huoneisto ... 222
» » johtokunnan asettaminen ... 279
» » » ja toimitusjohtajan ohjesääntö ... 91
» » » kokoonpano ... 284
» » » laatima selostus ... 79*
» » kassanhoitajalle myönnetty vahingonkorvaus ... 267

Naisten työtupain määräraha 88
» » tulojen käyttö 245
» » virkailijat 283
» työtuvat, niille myönnetty oikeus määrärahan ylittämiseen 245
» » niissä työskentelevien naisten kesäloma ja palkanparannus 89
Nikkilän mielisairaalan lisämääräraha 266
» » virkailijoiden luokitus 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61
Nostokurjen, sähkö-, hoito 13*
Nostokurkien, siirrettävien, hankkiminen 8*
Nosturi, Makasiininrannan, pätevän hoitajan palkkaaminen sitä varten 265
Numeroimismääräysten, Drumsön yhdyskunnan, ehdotus 175
Nuohoustaksa, ehdotus uudeksi 80
Nuorison työnvälitys 72*
Nyberg, B., lastenhuollontarkastaja, hänelle myönnetty virkaero 170
Näkinkujan alle teetettävä vesijohto 25

Obligatioiden arvonta 242
» lunastus ..... 40—44, 243
Obligatiolainan ottaminen 38, 243
Ohjesääntö, halkokonttorin 163
» hissien rakentamista ja käyttöä koskeva, sen muuttaminen 126
» köyhäinhoidon, uuden laatiminen 147
» naisten työtupien johtokunnan 91
» tuberkulootisten neuvonantotoimiston ja poliklinikan 147
Oikeusaputoimiston hallitus 53*
» johtokunnan jäsenten vaali 180
» toiminta vuonna 1922 ..... 53*
Oikeusavustajan vaali 169
Oikeus harjoittaa valokuvaamista 212
» heinän ja kaislan korjaamiseen 215
» kaataa puita 214, 215
» käyttää puhelinjohtoja 228
» » puistoja 213
» myydä arpoja 212, 213
» » hedelmiä ja marjoja 212
» » joulukuusia 212
» » jäätelöä 212
» » sanomalehtiä y. m. 212
» ottaa jäitä 214
» pitää kahvikojuja 16, 211
» » luistinrataa y. m. 214
» puhelinkaapelin laskemiseen 230
» pystyttää kiikareja 212
» » kioskeja 215
» » reklaamitauluja 212
» sisustaa myymälöitä 251
» teettää rakennuksia 215
» » rintamus 216
» varustuslaiturin rakentamiseen 16
» vetää sähkö- y. m. johtoja 228
» vuokrata laidunmaata 215

Omaisuuden, kaupungin kiinteän, katselmus 208
Omakotialueen, Käpylän, laajentaminen 11
Omakotialueilla olevien katu- ja vesijohtoverkkojen menojen supistaminen 284
Omakotien rakentamista koskeva kysymys 58*
Ooppera, ks. Suomalainen ooppera.
Opetus- ja sivistyslaitoksia varten vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 112
Opetuslaitosten vuosikertomukset, evätty valtioapuanomus niitä varten 246
Opintomatkoja varten myönnettyjä avustuksia 263
Orkesterimaksut, suomalaisen oopperan, päätös niitä koskevassa oikeudenkäyntijutussa 255
Osakemerkintä 39
Osakeyhtiö Börs kiinteistön korjaukset 267
» Helsingin kansanasuntojen yhtiöjärjestyksen muutos 126
» Hietalahden laivatelakka ja konepaja, sille myönnetty lupa rakentaa varustuslaituri 16
» J. D. Stenberg ja pojat sekä O. Y. Ahjon anomus vesijohdon laittamisesta Näkinkujaan 25
» M. G. Steniuksen anomus saada pitennetty hallintaoikeus Meilahden maa-alueeseen 12
» M. G. Steniuksen lunastusoikeus Leppäsuon alueeseen 238
Osakkeiden, Helsingin makasiini osakeyhtiön, leimavero 40
» Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön, osto 244
Ostelukonttorin, kunnan, perustaminen ..... 128—130, 285
Osto, browningpistoolien, rahatoimikonttoriin 265
» Drumsön erään osan 184
» eläinten, Korkeasaaren eläintarhaan 266
» hinaajalaivan 252
» kaasulaitoksen kuorma-auton 85
» kaluston y. m. kaupungin virastoja ja lautakuntia varten 267, 268
» keskuskeittolan padan 252
» kojeiden, Marian sairaalaan 266
» kuvanveistoteoksen, hyljätty myyntitarjous 46
» Munkkiniemen pensionaatin 5
» Mustikkamaan huvilain 184
» n. s. tykistöpihalla olevain rakennusten 17
» Pakinkylän alueiden 4
» » tilusten 184
» Porthankadun talon n:o 14 183
» Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön osakkeiden 244
» satamajäänsärkijälaivan 46
» Sörnäsin niemen luona olevan sillan 232
» ulkomaisen valuutan 253
Oulunkylän alueitten vuokraus 14
» lastenkodin sisustustöihin myönnetty määräraha 22
» » virkailijain luokitus 54, 56, 61
» teiden ylläpitäminen 225
» tilan hoito 32

Painatustöiden, kaupungin, valvonta 282
Pakaan tehdastontin vuokraus 14
» teollisuustonttien vuokramaksut 187

Pakinkylässä olevain alueiden osto 1, 184
» » kaupungin tilusten hallinto 32
» oleviin kaupungin huviloihin sijoitetut alaikäiset lainrikkojat 148
» olevissa kaupungin huviloissa tehdyt korjaukset 22, 34
Pakinkylään rakennettava korkeajännitteisjohto 26
» sijoitettava lastenkoti 34
Pakkolunastus, hiekanottopaikan 186
» Ryssänkarin ja Suuren Katajakarin 185
Palkanjärjestely, kansanlastentarhain opettajatarten 69
» kunnallisen yhdenpäivänkoulun opettajiston 72
» kunnan työntekijäin 91
» » viranpitäjien ..... 47—51, 255
» sivuvirkojen haltijain 64
Palkankorotus hätäaputyöntekijättärille 89
Palkanmaksuaika, kaupungin viranpitäjäin 67
Palkka-asteikkojen, vahvistettujen, soveltaminen 67
Palkkakysymyksiä ..... 256—258
Palkkalautakunnan lakkauttaminen 165
» lisämääräraha 82
» puheenjohtajan palkkio 77
» vuosikertomus 92*
Palkkaluokat, kunnan viranpitäjäin ..... 54—59, 61—64, 65
Palkkasääntö, väliaikainen, lastensuojelulautakunnan kanslian 71
Palkkausohjesääntö, kaupungin viranpitäjäin 51
» voimassa oleva, esityksiä sen muuttamisesta 69
Palkkion maksaminen komiteatyöstä y. m. 264
» maksettavaksi määrääminen asianajotoimistolle 265
» vahvistaminen johto- ja lautakuntain puheenjohtajille ja jäsenille .. 76, 77
Palkkionkorotukset, myönnetyt 70, 71, 72
Paloapumaksumäärärahat, ylitetyt 87
Paloaseman, Käpylän, tonttipaikka 14
Palojärjestyksen säännösten soveltaminen 136
» uusimisesta tehty esitys 136
Palolaitos, sen sairaankuljetusvaunut 20*
» » virkailijain luokitus 55, 56, 57, 58, 59
» sitä varten vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 109
Palomestarin, ensimmäisen, korotetut vuokrarahat 71, 220
Palomiehistön terveyden tila 21*
Palosaarta koskevan vuokrasopimuksen muuttaminen 209
Palotoimikunnan jäsenten vaali 179
» laatima vuosikertomus 18*
Paloturvallisuuden parantaminen Sörnäsissä olevain petrolisäiliöiden luona 209
Palovahingonkorvaus tuhoutuneesta omaisuudesta 20*
Palovakuutus, kaupungin kiinteän ja irtaimen omaisuuden ..... 251—252
Palvelusehdot, kunnallisten viranpitäjäin 66
Pelastusarmeijalle myönnetty määräraha 96
» vuokrattu tehdastontti 14
Piirustusten, kaupunkiin yhdistetylle alueelle teetettyjen rakennusten, vahvistaminen 124
Pika-ajuriasemille järjestettävä puhelinyhteys 229
Pika-ajurien järjestyssääntöjen muutos 175
Pika-ajuritaksan painatus 265

Pikatoimisto Marssille myönnetty lupa myydä sanomalehtiä y. m. 212
Pohjoismaista sanomalehtikokousta varten myönnetty avustus 99
Poliisijärjestyksen muuttaminen 137
Poliisilaitoksen menot 82
Poliisilaitosta varten luovutettu voimistelukenttä 239
» » myönnetty määräraha 245
» » vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 109
Poliisivartiokonttoria varten Käpylästä vuokrattava huoneisto 223
Postitalo, anomus tonttipaikan luovuttamisesta sille 11
Puhelimien hankkiminen kaupungin virastoihin ja laitoksiin 267
» kaupungin virastojen ja laitosten, luettelo 270
Puhelin Käpylän alueläkärin vastaanottohuoneistoon 266
Puhelinjohtojen käyttämiseen myönnetty oikeus 228
Puhelinkaapelin laskemiseen myönnetty oikeus 230
Puhelinyhteys auto- ja pika-ajuriasemille 229
Puhtaanapitoa varten vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 117
Puhtaanapitohallituksen jäsenten vaali 180
» puheenjohtajan palkkio 77
Puhtaanapitolaitoksen toiminta 107*
» tulot vuonna 1923 121
» työntekijäin palkkaus 91
» virkailijoiden luokitus 57, 58, 59, 62, 63
Puhtaanapitolaitos, huoneiston luovuttaminen sille 18, 218
» siellä esiintyneet epäkohdat 273
Puistot y. m., oikeus käyttää niitä 213
Puotihuoneistojen sisustaminen avustuslainoilla rakennetuissa rakennuksissa 251
Päiväkodit, köyhäinhoidon 33*

Raamattuseuralle myönnetty vapautus liikennemaksujen suorittamisesta 44
Raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijain henkilökohtainen palkanlisäys 70
» lisämääräraha 265
» määrärahan siirto 81
» toiselle osastolle perustettava väliaikainen toinen jaosto 163
» virkailijain luokitus 54, 56, 57, 58, 59, 65
» ylimääräistä pöytäkirjanpitoa varten myönnetty määräraha 81
Raatihuoneen arkisto, evätty lisämääräraha-anomus 81
» » sen virkailijain luokitus 55, 57
» korjauksia varten myönnetty määräraha 267
Rahaksimuutto, halkokonttorin omaisuuden 252
Rahastojen, R. Ahlströmin, hoito ..... 103—105
» ks. myös Lahjoitusrahastot.
Rahaston, A. F. Laurellin korkovarain käyttö 269
» G. Pauligin, pääoman lisääminen 103
» K. H. Renlundin korkovarain käyttö 269
Rahatoimikamari, kavallukset siellä 253
» sen jäsenluvun täydentäminen 177
» vapautus sen jäsenyydestä 178
Rahatoimikamarin asiamiesosaston virkailijain luokitus 55, 57, 59
» edustajien vaali eri lautakuntiin 284
» huoneiston siivousta varten myönnetty lisämääräraha 265
» ilmoitukset 270

Rahatoimikamarin jäsenet 183
» jäsenten vaali 179
» kamreeriosaston virkailijain luokitus..... 55, 56, 57, 58, 59
» kanslia, kaluston osto sinne 268
» » sen virkailijain luokitus..... 54, 55, 57, 58, 59
» kassaosaston » » 55, 58, 59
» kokoukset y. m. 183
» laskujen hyväksyminen 252
» työtapa y. m. 269
» viranpitäjät 280
» ylitetyt määrärahat 81
Rahatoimikonttori, browningpistoolien osto sinne 265
» kassakaapin y. m. kaluston osto sinne 268
Rahatoimikonttorin avustavan kaupunginkamreerin siirtäminen korkeampaan palkkaluokkaan 69
» työvoimien lisäämisestä tehty ehdotus 37
» viranpitäjät 280
» » ks. myös Rahatoimikamarin kamreeri- ja kassaosasto.
Rahatoimilaitosta varten vuoden 1923 menosääntöön merkitty määräraha 107
Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiö, korvaus sen kuluttamasta virrasta..... 285
» » » sen osakkeiden osto 244
» » » sille myönnetty toimilupa 16
» » » takuu sen puolesta 40
Raitiotieliikenne Munkkiniemeen, ehdotus sen järjestämisestä 231
Raitiotielinja Kalliosta Länt. Viertotielle, uuden teettäminen 230
» Käpylään, anomus sen rakentamisesta 230
Raitiotiet, oikeus saada vuosilippu 283
Raittiuslautakunnan johtosääntö..... 135
» jäsenten vaali 180
» vuosikertomus 93*
Raittiuspoliisien määräämisestä tehty esitys, evätty 165
Raittiusvalvojain luvun lisääminen, evätty esitys siitä 165
Raittiusvalvojan vaalista tehty ilmoitus 169
» viransijaisen määräämisestä tehty ilmoitus 173
Raja, Vikin latokartanon ja kaupungin välisen vesialueen, pylväiden asettaminen sinne 265
Rajakkaisten alueiden liittäminen kaupunkiin 81
Rakennukset, kaupungin, niiden korjaukset..... 234
» » » käyttö 218
» niiden poistaminen 235
» rahatoimikamarin myymät 235
» uusien rakentaminen 237
Rakennusaika, pitennetty 124, 217
Rakennusjärjestys, lupa poiketa siitä 123
» rikos sen määräyksiä vastaan 218
» Toukolan, sen muutos 122
Rakennusjärjestysten, kaupunkiin liitettyjen alueiden, kodifiointi 124
Rakennuskonttorin geodeettiosaston toiminta 104*
» huonerakennusosaston toiminta 101*
» johtosääntö 154
» katu- ja viemäriosaston toiminta 101*

Rakennuskonttorin kaupungin asemakaava-osaston toiminta 103*
» käytettäväksi luovutettu varastopaikka Ruoholahdessa 210
» lisätty tila 237
» satama- ja rautatieosaston toiminta 98*
» tiliviraston johtosääntö 161
» » toiminta 105*
» toiminta vuonna 1922 ..... 97*
» varasto-osaston johtajalle myönnetty ero 172
» » toiminta 104*
» virkailijain luokitus 55, 56, 57, 59, 63
Rakennuslainain takuu 39
Rakennusmääräysten laatiminen kaupunkiin yhdistettyjä alueita varten 124
Rakennuspiirustukset, vahvistetut 22, 23, 124, 216
Rakennustarkastuskonttorin antama vuosikertomus 48*
» virkailijain luokitus 54, 57, 58
Rakennustarkastusmaksut, Toukolan ja Käpylän rakennusyritysten 79
Rakennustoiminnan, yleishyödyllisen, avustaminen ..... 99—101, 249—251
Rakennustoiminta, kaupungin varoilla avustettu, oikeus poiketa siitä annetuista määräyksistä 251
Rakennustoimintaa kaupunkiin yhdistetyllä alueella koskevien piirustusten vahvistaminen 124
» varten anottu avustus, evätty 101
Rakennusyhtiöiden hallituksen jäsenten valitseminen 285
Rakennusyhtymäin, yleishyödyllisten, perustaminen 59*
Ratiinin käyttämistä varten myönnetty määräraha 267
Ratkaisemattomat asiat, kaupunginvaltuuston diariin merkityt 122
» » rahatoimikamariin saapunut luettelo niistä 270
Rautatiealueen laajentaminen Fredriksperin luona 238
Rautatieraiteen, Jätkäsaaren, puhtaanapito 273
» muuttamiseen Osuusliike Valiolle myönnetty lupa 232
Ravintolain aukioloaika 144
» vuokraaminen 221
Ravintolaliike, keskuskeittiön, ilmoitus siitä 278
» sen harjoittamiseen myönnetty oikeus 176
Ravintolapaviljongin, Eläintarhan urheilukentän viereisen, vuokraaminen 17
Raviradan laittaminen Pohjoissatamaan 214
Reimarsin tilan huonosta hoidosta vaadittu korvaus 240
Revisionikonttorin huonekalujen y. m. osto 268
» muutettu johtosääntö 133
» viranpitäjäin luokitus 54, 57, 58, 59, 62, 63
» viranpitäjät 168
» virkain uudestijärjestäminen 165
» yhden väliaikaisen apulaisen viran hoidattaminen 164
Rikostuomioiden toimeenpanijan kanslian viranpitäjäin asettaminen vakinaiselle palkkasäännölle 164
Risatautisten lasten parantolayhdistys, sille myönnetty määräraha 96
Rohdoskaupan harjoittamiseen myönnetty lupa 177
Runebergin patsas, määräraha sen koristamista varten 267
Ruoholahdenkadun korttelin n:o 171 tasoitus 28
Ruoholahti, jätteiden kuormaus siellä 276
» siellä olevan kuormauslaiturin sementöimisestä johtuvat kustannukset .. 233

Ruumiidenkuljetukset 81, 267, 278
Ryssänkarin pakkolunastus 185
Ryttylän kasvatuslaitokseen perustettavat uudet virat 167
» kasvatuslaitoksen toimihenkilöjen palkkaaminen 83
» tila, kasvatuslaitoksen perustaminen sinne 32
» » määräraha sitä varten 20, 34, 83
» » rakennusten palovakuutus 251
» » sen käyttö 32
Räjähdysaineiden kaupaksipitoon myönnetty lupa 177

Saaret, kielto nousta maihin muutamilla 240
Saatavat Venäjällä oleskelevilta henkilöiltä, teknillisille laitoksille myönnetty oikeus poistaa 245
Sahlberg, H., insinööri, otettu kaasulaitoksen toimitusjohtajaksi 171
Sairaalahoito, köyhäinhoidon kustantama 32*
Sairaalain myydyistä ruuantähteistä y. m. karttuneiden tulojen kirjaaminen 245
» tiliviraston konttoriapulaisen toimen lakkauttaminen 166
» » virkailijain luokitus 54
Sairaalainylihallituksen huonekalujen osto 268
» puheenjohtajan palkkio 76
» varapuheenjohtajan ja jäsenen vaali 179
» virkailijain luokitus 55, 59, 65
Sairaalat, kaupungin, niiden laajentaminen ..... 6—9
» » » lisämääräraha 83
» » » ylihallituksen puheenjohtajan palkka 76
Sairaalatarkastajanviran hoidattaminen 170
Sairaanhoitajattaren, kunnallisen, ottaminen Käpylään 166
Sairaanhoito, maksuton, sairaaloiden viranpitäjäin 68
» tulot siitä 119
Sairaanhoitoa varten Bölessä ja Käpylässä myönnetty määräraha 82, 166
» » vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 110
Sairaidenkuljetusauton osto 145
Sairaidenkuljetusta varten myönnetty lisämääräraha 266
Sairaidenkuljetusvaunut, palolaitoksen 20*
Sairasapua kaupungin työläisille 261, 262
Sairassijain, tuberkulootisten, täyttäminen 147
Sanomalehtikokous, pohjoismainen, määräraha siitä koituvien kustannusten suorittamista varten 99
Santahaminan varaaminen kansanpuistoksi 241
Satama- ja liikennetariffien vahvistus 77
Satamahallinnon päällikön nimitys 130
Satamahallituksen huonekalujen y. m. osto 268
» jäsenten vaali 177, 181
» laatima vuosikertomus 6*
» virkailijain luokitus 54, 59, 65
» vuoden 1923 menosääntöehdotus 12*
Satamajohtajan oikeus ratkaista juoksevat asiat 13*
Satamajäänsärkijän osto 46
Satamakannantakonttorin lisämääräraha 82
» virkailijain luokitus 54, 55, 56, 57, 58
» vuosikertomus 15*

Satamakongressi, kutsu ottamaan osaa siihen 14*
» sen osanottajille myönnetty määräraha 265
Satamaratakonttorin, Jätkäsaaren, nimitys 273, 13*
Satamaliikenne, toimenpiteet sen seisahtumisen välttämiseksi 13*
Satamaliikennekonttorin virkailijain luokitus 54, 55, 56, 57, 58, 59
» vuosikertomus 14*
Satamamaksujen alennuksesta tehty anomus 12*
» kanto 15*
Satamapäällikön vaali 168*
Satamapäällysmiehen, tutkinnon suorittaminen, asettaminen 164, 13*
Satamaradan kääntösiltain jalkaliikenne 10*
» » poliisivartioinnin järjestäminen 273
» laajennus, sitä varten anottu valtioavun epääminen 80
Satamarakennustöiden ylitetyt määrärahat 28
Satamarata, komitea sen liikenteen ottamista kaupungin haltuun pohtiva 13*
» raskaiden veturien käyttäminen siellä 232
Satamat, hinaajalaivan vuokraaminen ylläpitämään liikennettä 45
» korjaustyöt 28
» uusien venepaikkojen järjestäminen 8*
» uutisrakennustyöt 27
» vuokra-alueet 186
» ylitetyt määrärahat 86
Saunan rakentaminen Töölöön 272
» rakentamiseen Hauhontielle myönnetty lupa 123
Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnalle myönnetty vastuuvapaus 38
» » » » » johtokunnan vaali 179
Seurahuone, ent., korjaukset siellä 267
» » tulensammutuskojeiden osto sinne 268
Seurasaaren liikennöiminen 10*, 111*, 112*
» ulkoilmamuseota varten anotun määrärahan epääminen 98
» ulkoilmanäyttämön käyttämiseen myönnetty lupa 209
Siirto, määrärahain, ajan rajoitus 244
Siirtolapuutarhat 67*
Siirtomäärärahain kirjoihin merkitseminen 127
Sijavuokrat, kannetut 16*
Sillan osto Sörnäsin niemellä 232
» rakentaminen rautatieraiteiden poikki Drumsön lautan luona 231
Sinivuorenmaa, ks. Mustikkamaa.
Sivuvirkojen, kunnan, haltijain luokitus 65
» » » palkanjärjestely 64
Sjötorpin kasvatuslaitos, ehdotus ostaa tila sille 184
Sopimus, kaupungin ja Brändö telefon- och elektricitetsaktiebolag yhtiön välinen puhelinjohtojen käyttöä koskeva 228
» veden hankintaa koskeva 11*
Sosialilautakunnan jäsenten vaali 180
» kirjoituskoneen osto 268
» oikeus hyväksyä rakennusten piirustuksia 217
» puheenjohtajan palkkio 77
» sihteeriksi otetty arkkitehti A. Eriksson 168
» tontinvuokrajaosto 56*, 65*

Sosialilautakunnan vuosikertomus 56*
Sotaväen ravinto- ja rehuannokset rauhanaikana 175
Sotilasmajoitukseen myönnetty valtioapu 247
Suljetun köyhäinhoidon lautakunta 23*
Sumpparin saari, vedenhankinta sinne 228
Suomalaisen oopperan orkesterimaksut, päätös niitä koskevassa oikeudenkäyntijutussa 255
Suomen ilmaliikenneosakeyhtiö, Palosaaren vuokraaminen sille 209
» kansalaisuushakemukset 177
» merimieslähetysseuran evätty avustusanomus 98
» messujen hallintoneuvosto, erinäisten tonttien luovuttaminen sille 11
» vankeusyhdistykselle myönnetty määräraha 96
» vapaustaistelua kuvaavan muistomerkin hankkiminen 122
Suomenlinnan hätäasunnot 224
Suoranaiset avustukset, köyhäinhoitohallituksen jakamat 30*
Suuren Katajakarin luovutus 185
» » pakkolunastus 185
» » saarelle nousemisesta annettu kielto 240
Suvilahden kasarmin järjestysmiesten ottaminen 281
» » palovakuutus 252
» » sisustaminen asunnoiksi asuntoa vailla oleville henkilöille 24, 58*
Sähköistämistä, Korkeasaaren, varten myönnetty määräraha 27
Sähköjohtojen pylväiden pystyttämiseen myönnetty lupa 213
» teettämiseen myönnetty oikeus 228
Sähkölaitoksen ensimmäisen käyttöinsinöörin palkkaedut 72
» johtosääntö 153
» menot vuoden 1923 menosäännön mukaan 114
» myymälän liikkeen supistaminen 114
» rakennusten kunnossapito 26
» tulot vuoden 1923 tulosäännön mukaan 121
» virkailijain luokitus 57, 58, 59, 62, 63, 64
» ylitetyt määrärahat 85
Sähkövirrasta, Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön kuluttamasta, maksettu korvaus 285
Sörnäs, ilmoitus puutteellisesta öljyvarastopaikan vartioinnista 209
Sörnäsin niemekkeelle teetetyn laiturin osto 232
» rantatien viereisten varastopaikkain vuokraus 187
» sataman kuormausmahdollisuudet 8*
» » poliisivartiointi 271
» » uutis- ja lisärakennustyöt 28
» varastopaikkain vuokraus 209

Taideteollisuuskeskuskoulun opetuksen uudestijärjestäminen 150
Taksa, auto-, sen korotus 79
» Helsingin teurastamon käyttämisestä 78
» lihantarkastusaseman, lisäys siihen 77
» nuohous, ehdotus uudeksi 80
» vuokra- ja kuorma-ajuri, Käpylän huvilayhteiskuntaan 79
Taksojen, uusien, vahvistaminen 11*
Takuu Helsingin makasiiniosakeyhtiön puolesta 40

Takuu, Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön puolesta 40
» rakennuslainain 39
Talojen, kaupungin, virkailijat 281
» » ylitetyt määrärahat 86
» puhtaanapito 275, 109*
Talonisännöitsijän palkkionkorotus 72
Talviliikenne Helsingissä 10*
Tapaturmavakuutus, kaupungin työläisten 261
Tarkastajan, varastopaikkain, asettaminen 282
Tarkastus, kaupungin 1920 vuoden tilien ja hallinnon, toimenpiteet sen johdosta .. 34
» » 1921 » » » » 36
» kaupunginvoudin konttorissa toimitettu, korvaus siitä 81
Tasoitus, Karstulantien osan 27
Tavarakehikköjen hankkimisesta tehty anomus 8*
Tehdasalueelle Toukolassa tulemisesta määrätty uhkasakko 174
Tehdaskortteliksi selitetty VI kaupunginosan kortteli n:o 120 3
Tehdastontin, Pakaan, vuokraus 14
Tehoisuustoimiston, n. k., perustamisesta tehty ehdotus 35
Tehtaanpuistoon varattava kirkontontti 225
Teollisuustonttien, Pakaan, vuokramaksujen vahvistaminen 187
Tervasaaren vuokraaminen 12
Terveydellisten tutkimusten laboratoori, maksu maitonäytteiden tutkimisesta siellä 77
» » » sen virkailijain luokitus .. 54, 55, 56, 57, 58
Terveydenhoidon virkailijain luokitus 54, 55, 56, 57, 59, 61
Terveydenhoito, sitä varten vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 109
» tulot siitä 119
Terveydenhoitojärjestyksen muuttaminen 142
Terveydenhoitolautakunnan jäsenten ja varajäsenten vaali 179
» naislääkärinviran lakkauttaminen 166
» puheenjohtajan palkkio 76
» virkailijain luokitus 54, 56, 65
» ylitetyt määrärahat 82
Terveystoimiston virkailijain luokitus 54, 55, 56, 57
Testamentin, E. V. ja K. E. Parkkisen, määräykset 269
» G. W. Hyvösen, tulkinta 269
Teurastamon käyttämisestä vahvistettu taksa 78
» suunnitellun, viemäri- y. m. johdot 226
Tilasto, kaupungin työläisten palkkoja koskeva 272
» kunnallinen, toimenpiteet sen parantamiseksi 4*
Tilastokonttorin johtosääntö 131
» julkaisut 2*
» » niiden kustannusten huojistaminen 132
» menot 4*
» palkkaolot 1*
» sisäinen järjestely 2*
» viranpitäjäin luokitus 54, 55, 56, 57, 58, 61, 62, 63
» viranpitäjät 282
» vuosikertomus 1*
Tilien, kaupungin vuoden 1920, tarkastus 34
» » » 1921, kertomus 36
» » » » tarkastus 36

Tilinpäätös, kaupungin tilien, aika milloin se on tehtävä 127
» vuoden 1921 36
Tilintarkastajat, Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin tilien 178
Tilkan maapalstojen vuokraus 13
Tilukset, vuokralle annetut 189
Toimilupa, Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiölle myönnetty 16
Toivolan lastenkoti, ks. Pakinkylän lastenkoti
Toivoniemen tila, määräraha uutistöitä varten siellä 19
» » sen palovakuuttaminen 251
Tontit, rahatoimikamarin myymät 185
Tontti n:o 24 Aleksanterinkadulla, oikeus poiketa rakennusjärjestyksestä sitä rakennettaessa 123
» » 7 Kasarminkadulla, sen rakennuttaminen 17, 237
» » 14 Porthankadulla, sen asiakirjain kartoittaminen 265
» » 4 Punanotkonkadulla, sen lunastus 185
» » 13 Runebergkadulla, pitennetty rakennusaika 124
» » 35 » » » 125
» » 14 Töölönkadulla, anomus sen luovuttamisesta kauppakoululle 11
Tonttiasiat, sosialihallituksen tontinvuokrajaoston käsittelemät 66*
Tonttien jaoitus 4
» Käpylän, vahvistetut vuokramaksut 188
» luovutus 185
» n:ojen 25 ja 27 Päijänteentiellä yhteenrakentaminen 4
» yhdistäminen 3
Tonttipaikan luovuttamisesta kauppakoululle tehdyn anomuksen epääminen 11
» osoittaminen työväenopistolle 284
» varaaminen suomalaiselle kansakoululle 9, 284
Tonttipaikkain, Kumtähden, vuokraus 13
Torikauppa 143
Toukolan n. k. omakotien rakennuttaminen 58*
» rakennusjärjestyksen muutos 122
» rakennusyritysten rakennustarkastusmaksut 79
» tehdasalueelle tulemisesta määrätty uhkasakko 174
Träsk n:o 1 nimisen alueen vuokraus 13
Tuberkulootiset henkilöt, asuntojen rakentaminen heitä varten 18
Tuberkulosi, toimenpiteet sen vastustamiseksi 145, 63*
Tuberkulosilääkärin vaali 146, 170
Tulensammutuskojeiden osto ent. seurahuoneelle 268
Tulipalon sammuttamisesta myönnetty korvaus 255
» syyt 19*
Tulipalot 18*
Tulli- ja pakkahuoneen korjaukset 7*
» » ravintolavapauksista myönnetty korvaus 44
Tullihaaraosaston, Länsirannan, uutis- ja muutostyöt 22
Tullihuoneiston, Jätkäsaaren, lämmitys 271
Tullivapaus vesijohtotarvikkeille, evätty anomus 44
Tulo- ja omaisuusverolautakunnan jäsenten ja varajäsenten vaali 182
Tulot, kaupungin, toimenpiteet niiden lisäämiseksi 106
Tuomarinkylän tilan hoito 32
Tuontitavaran maksuton säilytysaika 12*
Turholman kansanpuisto, liikenne sinne 111*

Tutkijalautakunnan jäsenten vaali 181
Tuulaakimaksun kannanta 15*
Tuulaakiverotus 44, 244, 12*
Tyttöjen ammattikoulun johtokunnan jäsenten toimikauden pitentäminen 181
» » virkailijain luokitus 57, 61, 62
Työlaitoksen toiminta 34*
» uuden ohjesäännön laatiminen 147
Työnhakemukset työnvälitystoimistossa 69*
Työnpuute, ks. Hätäaputyöt.
Työntekijäin, kaupungin töissä olevain, eläkeperusteet 62*
» » » » kesäloma 93, 261
» » » » luku 97*
» » » » palkanjärjestely 91
» » » » palkat 92, 272, 98*
» » » » sairasapu 261
» » » » vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutus .. 62*
Työnvälitystoimiston johtokunnan jäsenten vaali 180
» » laatima vuosikertomus 68*
» kaluston osto 268
» laajennus 69*
» viranpitäjäin luokitus 56, 57, 58, 63
» välittämä muuttoapu 279
Työnvälitystä varten myönnetty valtioapu 247
Työolot Helsingissä 1922 ..... 73*
Työpalkat, kaupungin töissä olevien työntekijäin 272
» » » » » tilasto siitä 92, 98*
Työsääntö, naisten työtupain 78*
Työtehon parantaminen kaupungin virastoissa 35, 285
Työttömyys, toimenpiteet sen vastustamiseksi ..... 83, 87, 88, 247—249, 76*
» ks. myös Hätäaputyöt ja Hätäapukomitea.
Työttömyysavustukset, maksetut 264
Työväenasunnot, ks. Kunnan työväenasunnot.
Työväenopiston johtokuntain jäsenten vaali 179
» tonttipaikka 284
» valtioapu 120, 246
» valtioavun saamisen ehto 174
Töölö, kauppahallin rakentaminen sinne 10
» saunan » » 272
Töölön n. s. tykistöpihalla olevain rakennusten osto 17

Uimalaitoksen rakennuttaminen Mustikkamaalle 21
Uimalaitosten, kaupungin, käyttö 87, 221
Uimaseuroille myönnetty määräraha 87
Ukkokoti-yhdistyksen johtokunnan jäsenen vaali 182
Ulkoilmakonserttien järjestäminen 85, 91*
Ulkoilmamuseolle, Seurasaaren, anotun määrärahan epääminen 98
Ulkoilmanäyttämön, » käyttämiseen myönnetty lupa 209
Ulkokari, kielto nousta maihin siellä 240
Ulosottoapulaisten lukumäärän lisääminen 164
Ulosottolaitoksen lisämääräraha 81
» virkailijain luokitus 55, 56, 58, 62, 63, 65

Urakkajärjestelmä kaupungin töissä 92
Urheiluharjoitukset, sotaväen, paikan osoittaminen niitä varten 214
Urheilukenttäin järjestyssäännöt 276
Urheilulautakunnan johtosääntö 135
» jäsenten vaali 180
» vuosikertomus 96*
Ursinin kallion uimalaitoksen käyttö 87, 221
» » viereisen kentän luovuttaminen voimistelukentäksi 239
Uspenskin tuomiokirkkoon teetettävä käytävä 11
Uudelleen järjestely, hätäapukomitean 89
Uusiminen, palojärjestyksen, siitä tehty esitys 136
Uutisrakennustoiminta, kunnan ..... 18—20, 57*
Uutistyöt lastensuojelulautakunnan käyttämillä tiloilla 19

Vaali, aluelääkärin 170
» ammattien edistämislaitoksen johtokunnan jäsenten ja varajäsenten 182
» ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan jäsenen 178
» eduskuntavaalien keskuslautakunnan jäsenten 182
» eräiden koulujen vanhempainneuvostojen 182
» johto- ja lautakuntain jäsenten 179
» kansakoulujen johtokuntain jäsenten 178
» kaupungin maatilain ylihoitajan 173
» kaupunginvaltuutettujen ja vuositilintarkastajain, aika jolloin se toimitetaan 174
» kunnallisten vaalien keskuslautakunnan ja vaalilautakuntain puheenjohtajan, jäsenten ja varajäsenten 182
» köyhäinhoitohallituksen sihteerin 171
» maanviljelyslautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten 178
» oikeusavustajan 169
» satamahallituksen jäsenten 177
» satamapäällikön 168
» tilintarkastajain 178
» tuberkulosilääkärin 170
» tulo- ja omaisuusverolautakunnan jäsenten 182
» ukkokotiyhdistyksen johtokunnan jäsenen 182
» valiokuntain ja komitean jäsenten 179
» vanhemman tarkastuseläinlääkärin 169
» verotusvalmistelukunnan toisen sihteerin 169
Vakuuskirjain tarkastus 270
Valiokunta, elintarvetoimikunnan voittovarojen jakamista pohtiva 93
» esitystä uudeksi köyhäinhoidon ohjesäännöksi tarkastava 147
» juovutusjuoma-asioita valmisteleva 179
» kunnan viranpitäjäin palkanjärjestelyä pohtiva 47
» obligatioiden lunastusta koskevien lainmääräysten tulkitsemista selvittelevä 41
» uutta liikenneohjesääntöä laativa 179
» yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustamista varten merkityn määrärahan jakamista pohtiva 179
» ks. myös Komitea ja Budjettivaliokunta.
Valkoisen kaartin rykmentti, lippujen lainaaminen sille 213
Valkonauhayhdistykselle myönnetty avustus 96
Vallila, emännöitsijän palkkaaminen kunnan siellä olevia työväenasuntoja varten 168

Vallila, sen vuokratonttien tarkastus 66*
» sosialilautakunnan edustus kolmivuotiskatselmuksissa 270
» ullakkohuoneiden rakentaminen sinne 39, 58*
Vallilan alueitten vuokraus 14
» korttelin n:o 531 jaoituskaavan muutos 4
Valmistavan poikain ammattikoulun johtajan siirtäminen korkeampaan palkkaluokkaan 70
» » » johtokunnan jäsenten toimikauden pitentäminen 181
» » » lisämääräraha 84
» » » työpajoja koskevat muistutukset 272
» » » valtioapu 272
» » » virkailijain luokitus 54, 56, 57, 65
Valtioapu, satamaradan laajentamista varten, evätty esitys 80
» työväenopiston, ehdot sen saamiseksi 174
Valtioavut, myönnetyt ..... 80, 120, 245—247, 272
Valuutan, ulkomaisen, osto 253
Vanhankaupungin ent. hautausmaan käyttö 240
Vanhankaupunginlahti, väylän ruoppaus 8*
Vanhempainneuvostojen vaali 182
Vankeusyhdistyksen esitys työn järjestämisestä vapausrangaistuksen kärsineille henkilöille 88
Vapautus johto- ja lautakuntain jäsenyydestä 178
Varastopaikat halkoja varten, alueen luovuttaminen niille 187
» lantaa » niiden lukumäärän lisääminen 239
» niiden tarkastuksen järjestäminen 282
» Sörnäsin rantatien viereiset, niiden vuokraaminen 187
Vartiointi, asunnottomain henkilöiden irtaimiston 267
Vastuuvapaus kaupungin johto- ja lautakunnille vuodelta 1920 36
» » » » » » 1921 37
» Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnalle 38
Vaunupaikkojen, n. s. kiinteiden, vuokraehdot 211
Vaunuvaaka, A. B. Nobel-Standard i Finland yhtiölle myönnetty oikeus sen pystyttämiseen 232
Vedenhankinnasta tehty sopimus 11*
Vedenhankinta Sumpparin saarelle 228
Wegelius, M., otettu naisten työtupien toimitusjohtajaksi 283
Vekselin, lunastamattoman, periminen 254
Venepaikkojen, uusien, teettäminen 232, 8*
Venäläisen sotaväen varustusten luovuttaminen kaupungille 240
Verkkopallokenttien, Kaisaniemen, käyttämisestä määrätty maksu 244
» » maksut 271
Verojen, kunnallis-, kannanta 45
» » periminen 271
» » vähentäminen 253
Verot, kunnallis-, niiden maksamisesta myönnetty vapautus 45
Verotuksesta vuoden 1923 tulosääntöön otetut tulot 122
Verotus, verotettavain tulojen, oikaisu 253
» verovelvollisten henkilöjen tulojen, niistä vähennettäväin määräin vahvistaminen 45

Verotuslautakunnan jäsenten lukumäärän vahvistaminen 135
» » » vaali 180
Verotusvalitusten käsittelyn jouduttaminen 134
Verotusvalmistelukunnan kaluston osto 268
» lisämäärärahat 265
» toimintaa vastaan tehdyt muistutukset 37
» toiseksi sihteeriksi otettu hovioikeudenauskultantti F. Hasselblatt 169
» virkailijain luokitus 58, 59, 62, 63
» vuosikertomus 85*
Veroäyrin suuruuden määrääminen 253
Veroäyrit, verotusvalmistelukunnan määräämät 86*
Vesijohdon teettäminen Brändöstä Mustikkamaalle 25, 227
» » Näkinkujaan 25
Vesijohtojen, uusien, teettäminen 227
Vesijohtolaitoksen johtosääntö 151
» lisämäärärahat 85
» menot vuoden 1923 menosäännön mukaan 113
» putkiverkon korjaus ja kunnossapito 26
» tulot vuoden 1923 tulosäännön mukaan 121
» työpajarakennusten y. m. korjaus ja kunnossapito 26
» viranpitäjäin luokitus 57, 58, 59, 62, 63, 64
Vesijohtotarvikkeet, evätty anomus tullivapauden saamisesta niille 44
Vesimaksujen alennus 244
Viemärijohdon pitentäminen 226
» Saunakadun alaisen, korjaus 27
» Sturenkadun » pitentäminen 27
Viemärijohtojen puhtaanapito 109*
» uusien, rakennuttaminen 227
Vierailut Helsingissä, ulkomaalaisten 14*
Vikin sotilasvirkatalon kalaveden ja kaupungin välisen rajalinjan merkitseminen .. 265
» » korkeuskartan lainaaminen 240
» » metsästysoikeuden vuokraus 208
» » vuokrasopimuksen pitentäminen 4
Viranpitäjäin, halkokonttorin, anomus saada perheenelatusapumaksuja 69
» kunnallisten, asuntojen rakennuttaminen 21
» » kalliinajanlisäykset 46
» » lupa asua kaupungin ulkopuolella 174, 283
» » luvun vähentäminen 283
» » matka-apurahat 102
» » palkanjärjestely ..... 47—51, 255
» » palkanmaksuaika 67
» » palkkausohjesääntö 51
» » palvelusehdot 66
» » sääntöpalkkaisten, ikäkorotusten määrä eri hintatasojen vallitessa 53
» » sääntöpalkkaisten, kuukausipalkat eri hintatasojen vallitessa 52
» » sääntöpalkkaisten, luokittelu ..... 54—59
» » yhteismäärärahoista palkattujen, ikäkorotukset eri hintatasojen vallitessa 60

Viranpitäjäin, kunnallisten, yhteismäärärahoista palkattujen, kuukausipalkat eri hintatasojen vallitessa 59
» » yhteismäärärahoista palkattujen, luokittelu ..... 61— 64
» sairaalain, maksuton sairaanhoito 68
Viransijaisuuspalkkioita, myönnettyjä 74, 258
» varten myönnetyn määrärahan ylitys 87
Virastot, kaupungin, niitä varten vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 107
Virkain, erinäisten kunnallisten, lakkauttaminen 165
Virkamiesasuntojen rakennuttaminen 21
Virkavapaudet, myönnetyt 173
Virkavapaus, evätty anomus saada sen aikana nauttia palkkaetuja 73
» oikeus palkan kantamiseen sen aikana 72
Virkavuosien lukeminen, kunnan työläisten 88
» lukemiseen myönnetty oikeus 74
» lukemisoikeudesta tehtyjen anomusten hylkääminen 75
Virutushuoneiden, kaupungin, henkilökunta 282
Voimistelukentän, Ursinin kallion viereisen, luovuttaminen 239
Vuokra, ks. Vuokraus.
Vuokra-alue, Meilahden, anomus saada lunastaa 6
Vuokra-alueet, satamain, määräykset niistä 186
Vuokra-avustuksiin työttömille myönnetty määräraha 83
Vuokra- ja kuorma-ajuritaksa kaupungista Käpylän huvilayhteiskuntaan 79
Vuokraehdot, Käpylän tonttien 11
» muutetut 207
» n. k. vaunupaikkain, niiden vahvistaminen 211
Vuokrajaosto, sosialilautakunnan 56*, 65*
Vuokrakeinottelun ehkäiseminen 135
Vuokrakysymyksiä, erilaisia 223
Vuokralaisia, lupa pitää 251
Vuokralle annetut tilukset, rahatoimikamarin 189
Vuokramaksun, alueen n:o 60 a Töölössä, maksaminen 210
Vuokramaksut, korotetut 201
» Käpylän tonttien, vahvistetut 188
» niitä koskevat määräykset 189
» Pakaan teollisuustonttien, niiden vahvistaminen 187
» perityt 210
» vapautus niiden suorittamisesta 210
Vuokramäärien, korkeimpien, vahvistaminen 175
Vuokranpitennys, evätty 196
Vuokrantarkkailulautakunnan huoneiston kuntoonpanettaminen 17, 23
» jäsenten toimikauden pitentäminen 181
» määräraha 265
» vuosikertomus 82*
Vuokrantarkkailulautakunta, huoneenvuokralautakunnille annettu tehtäväksi toimia sellaisena 135
Vuokraoikeuden pitennys 12, 15, 195
» siirto 196
Vuokrapalstan, Hertonäsin n:o 63 a, ositus 16
Vuokrarahain, ensimmäisen palomestarin, korotus 71, 220
Vuokrasopimukset, anomukset niiden pitentämisestä 65*
» irtisanotut 200
» rahatoimikamarin tekemät, tilapäisluontoiset 199

Vuokrasopimukset, Vikin sotilasvirkatalon, niiden pitentäminen 4
Vuokrasopimusten, kauppahallien myyntihuoneistoja koskevain, pitentäminen 212
Vuokrasäännöstelyn lakkauttamisesta koituvat vaikeudet 63*
Vuokrat, korotetut 220
» rahatoimikamarin vahvistamat 221, 251
Vuokratonttien, Vallilan, tarkastus 66*
Vuokraus, Eknäsin tilan 12
» Hernesaaren palstain 12
» Humaliston huvilapalstan 13
» Kumtähden tonttipaikkain 13
» Käpylän ja Vallilan alueitten 14
» maatilain 30
» Meilahden maa-alueiden 12
» Oulunkylän alueitten 14
» Pakaan tehdastonttien 14
» ravintolain 221
» Tervasaaren 12
» Tilkan maapalstojen 13
» Träsk n:o 1 nimisen alueen 13
Vuokravälikirjan kiinnitys 189
Vuositilintarkastajain vaali 177
Vähennykset, vahvistetut, verovelvollisen henkilön tuloja verotettaessa 45
Vähennys, kunnallisverojen 253
Välikari, saari, kielto nousta maihin siellä 240

Yhdistyksille, yleishyödyllisille, myönnettyjä avustuksia 94
Yhdistäminen, tonttien 3
Yhtiöjärjestyksen, Helsingin työväen rakennusosakeyhtiön, ehdotettu muutos 125, 62*
» osakeyhtiö Helsingin kansanasuntojen, muutos 126
Yleiset rasitukset, niitä varten vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 109
» työt, kaupungin, hallituksen jäsenten vaali 180
» » » » laatima vuosikertomus 97*
» » » » puheenjohtajan palkkio 77
» » » lisämäärärahat niitä varten 27
» » » niissä maksetut työpalkat 92
» » » niitä varten vuoden 1923 menosääntöön otettu määräraha 115
» » » tulot niistä vuoden 1923 tulosäännön mukaan 121
» » » urakkajärjestelmä niissä 92
» » » ylitetyt määrärahat 27
Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistäminen ..... 39, 99—101, 249—251
» » edistämislainarahaston lisääminen 39
Yleishyödyllisten rakennusyhtymäin perustaminen 59*
» yritysten ja laitosten avustaminen 94
Ylellisistä asunnoista ehdotettu kunnallisverotus 63*
Yliopiston laitoksia varten luovutettava alue 284
» muuttaminen Meilahteen 10
» vapaaportaiden poistamista varten myönnetty määräraha 239
Ylitettyjä määrärahoja 27, 28, 81, 82, 84, 85, 86, 87

Öljyvarastopaikan osoittaminen 208

Julkaisuluettelo.

A. Helsingin kaupungin tilasto.

I. **Terveyden- ja sairaanhoito.** Helsingin kaupungin tilastokonttorin julkaisema.
1—6. 1910—15.
Edell. osa. 7—11. 1916—20.
Jälk. „ 7—11. 1916—20.

II. **Ulkomaan kauppa.** Helsingin kaupungin tilastokonttorin julkaisema.
1—8. 1916—23.

III. **Merenkulku.** Helsingin kaupungin tilastokonttorin julkaisema.
1—2. 1915—23.

IV. **Helsingin kaupungin teknilliset laitokset.** Helsingin kaupungin teknillisten laitosten hallituksen julkaisema.
1—8. 1916—23.

V. **Kaupungin tilit ja tilinpäätös.** Helsingin rahatoimikonttorin julkaisema.
1—8. 1916—23.

VI. **Opetuslaitokset.** Helsingin kaupungin tilastokonttorin julkaisema.
1—4. 1916—21.

B. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja. Helsingin kaupungin tilastokonttorin julkaisema.
5—11. 1909—15.
12—17. 1919—24.

C. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. Helsingin kaupungin tilastokonttorin julkaisema.
21—35. 1908—22.

D. Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri. Helsingin kaupungin tilastokonttorin julkaisema.
1. 1911.
2. 1914.
3. 1919.
4. 1922.
5. 1924.

E. Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma. Helsingin kaupungin tilastokonttorin julkaisema.
1—2. 1923—24.